Ρ

Ῥᾶ, ποταμὸς τῆς ἐν Ἀσίᾳ Σαρματίας, δύο ἔχων πηγὰς ἐν τῇ χώρᾳ τῶν ὑπερβορείων (τὰς νῦν Κάμαν καὶ Βόλγαν), μετὰ παντοίας δὲ στροφὰς εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν ἐκβάλλων. Ὁ νῦν Βόλγας.

Ῥαβδάθμονα, παρ' Εὐσεβίῳ Ῥαβὰθ Μωὰβ, ἡ εἶτα Ἀρεόπολις κληθεῖσα (Πτλ.), πόλις τῶν Μωαβιτῶν ἐν τῇ Πετραίᾳ Ἀραβίᾳ, νοτίως τῆς Ἐσσεβόνος (Στφ. Βυζάντιος).

Ῥαβδίον, 1) ἡ μικρὰ σιδηρᾶ ῥάβδος δι' ἧς οἱ ζωγράφοι, εἰς τὴν ἐγκαυστικὴν, προσεκόλλων τὸν κεχρωματισμένον κηρὸν εἰς τὴν εἰκόνα (Κλέαρχ. ἐν Ἀθην. ΙΕ, 35), ἢ ἐν γένει καὶ ἡ γραφὶς, δι' ὃ καὶ παρ' Ἀθηναίῳ (ΙΕ' 687) ῥαβδοδίαιτος ὁ Παρράσιος, ἀντὶ ἀβροδίαιτος. Ἡ εἰκὼν ἐξ ἀναγλύφου παριστῶντος γυναῖκα προσφέρουσαν τοιοῦτο ῥαβδίον εἰς ζωγράφον. —2) Ἡ ῥάβδος ἐξ ἧς κρέμαται ἡ ὁρμιὰ τοῦ ἁλιέως (Ἀρστ. Ζ. ἱστ. Θ, 25, 3).

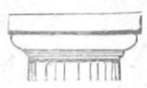

Ῥαβδοῦχος, 1) Ἐν Ἀθήναις ἦσαν πέντε ἐπιμεληταὶ τῆς εὐταξίας ἐν τοῖς θεάτροις (Ἀρστφ. Εἰρ. 733. — Σχλ. Πλάτ. Πρωταγ.). — 2) Δημόσιος ὑπηρέτης ἐν Ῥώμῃ, ὅστις, συνοδεύων ἄρχοντά τινα, εἶχε διὰ χειρῶν δέμα ῥάβδων ἵνα κολάζῃ τοὺς ἀτακτοῦντας, καὶ προσέτι κτυπᾷ τοὺς κα-

κούργους πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τῆς καταδίκης των. Εἰς τὰς ῥάβδους δὲ, ἐκτὸς τῆς Ῥώμης, προσετίθετο καὶ πέλεκυς. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς ὑπατείας τοῦ Πουπλικόλα εἰς μόνον τὸν δικτάτορα ἐπετρέπετο νὰ προπέμπηται ὑπὸ ῥαβδούχων πελεκυφόρων (Liv. II, 18), καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τοὺς ὑπάτους καὶ στρατηγοὺς (Liv. XXIV, 9.—Cic. Planc. XLI). Ὅταν ἄρχων τις ἀπήντα καθ' ὁδὸν ἄλλον ἀνώτερον, οἱ ῥαβδοῦχοι αὐτοῦ κατεβίβαζον τὰς ῥάβδους ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ ὤμου εἰς ὃν τὰς ἔφερον, μέχρις οὗ παρέλθῃ ἐκεῖνος. Πρὸ τοῦ δικτάτορος ἐπορεύοντο 24 ῥαβδοῦχοι, 12 πρὸ τοῦ ὑπάτου, τοῦ χιλιάρχου καὶ τοῦ μέλους τῆς δεκαρχίας, 6 πρὸ τοῦ στρατηγοῦ, εἷς πρὸ μιᾶς Ἑστιάδος.

Ῥαβδώσεις, τὰ κάθετα κοῖλα διαξέσματα τῶν κιόνων ἄνωθεν μέχρι κάτω, σκοπὸν ἔχοντα νὰ καλλύνωσιν αὐτοὺς διὰ τῆς ποικιλίας τοῦ φωτὸς καὶ τῆς σκιᾶς. Εἰς τοὺς δωρίους κίονας αἱ παράλληλοι ῥαβδώσεις ἀπαντῶνται καὶ τέμνονται εἰς ὀξείας γωνίας· εἰς δὲ τοὺς ἰωνικοὺς καὶ τοὺς κορινθιακοὺς εἰς

ἐπιπέδους ἐπιφανείας. Συνήθως ὁ ἀριθμὸς τῶν διαξεσμάτων, ἄτινα καὶ στρίγγες ἐλέγοντο, ἦν 20 εἰς ἕκαστον κίονα, παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις ὅμως ἐνίοτε καὶ μόνον 16.

Ῥάβεννα ἡ Ῥαούεννα (ἡ), καὶ Ῥαβενὸς (η) (Διον. Ἁλικ.), νῦν Ῥαβέννα, πόλις τῆς βορείας Ἰταλίας ἐν τῇ ἐντὸς τοῦ Πάδου Γαλλίᾳ, ἐν μίλιον τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης ἀπέχουσα. ὀχυρὰ δὲ ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς ἐν μέσῳ ἑλῶν. Ἐλέγετο ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Θεσσαλῶν ἀποίκων (Στρβ. Ε, 213), καὶ δὲν εἶχε σημασίαν μεγάλην μέχρις οὗ ὁ Αὔγουστος ἔκτισε μέγαν λιμένα εἰς τὴν προσεχῆ παραλίαν, ὁρίσας νὰ διαμένῃ ἐκεῖ μέρος τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στόλου. Ἔκτοτε ἡ πόλις ἠνθησε καὶ ηὐξήθη. Ἰσχυρῶς δ' ὀχυρωθεῖσα, ἐθεωρεῖτο ὡς τῆς Ἰταλίας δυσάλωτος προμαχών. Διεσχίζετο δὲ, πρὸς ἀπαγωγὴν τῶν ἑλωδῶν ὑδάτων, ὑπὸ πολυπληθῶν διορύγων, ὅπως ἦν σχεδὸν ἡ Βενετία τῆς ἐποχῆς τῶν αὐτοκρατόρων. Ἐν αὐτῇ ὑπῆρχεν ἐπίσημος σχολὴ πολεμιστῶν. Ἐκεῖ ἀνετράφη ὁ ἀρχαῖος τῆς Γερμανίας ἥρως Ἀρμίνιος. Οἱ αὐτοκράτορες ἀπὸ Ὀνωρίου ἐξελέγοντο αὐτὴν ὡς καθέδραν, καὶ ὁ μέγας Θεωδόριχος, μετὰ τοῦ Ὀδοάκρου τὴν πτῶσιν, κατέστησεν αὐτὴν πρωτεύουσαν τῆς νέας ἐπικρατείας του. Ἀπὸ δὲ τοῦ 559 ἐγένετο ἡ καθέδρα τῆς Ἑλληνικῆς ἐξαρχίας (Tac Ann. IV, 5.—Suet. Oct. XLIX).

Ῥαγαὶ, ἀρχαία πόλις τῆς ἀνατολικῆς Μηδίας, πλησίον τῆς Ἡρακλείας, εἰς ἀπόστασιν σταδίων 500 ἀπὸ τῶν Κασπίων πυλῶν, μία τῶν ἐπισημοτάτων καὶ μεγίστων τῆς ἔνδον Ἀσίας, κατεστράφη τῇ ιϐ' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδι ὑπὸ τῶν Ταρτάρων. Αἱ ἐξ ἀρχαιοτάτου σεισμοῦ προελθοῦσαι πολλαὶ τοῦ ἐδάφους ῥαγάδες ἔδωκαν αὐτῇ τὸ ὄνομα (Ἀρρ. Ἀνϐ. Γ, 20, 2. — Στρϐ. Α, 60).

Ῥάγεια καὶ Ῥάγα, πόλις τῆς Μηδίας, πλησίον τῶν Ῥαγῶν, κτισθεῖσα ὑπὸ Σελεύκου τοῦ Νικάτορος, ὑπὸ τὸ ὄνομα Εὐρωπός· εἶτα δὲ ὑπὸ τῶν Πάρθων καὶ Ἀρσακία λεγομένη (Στρϐ.).

Ῥαγιανὴ, ἡ παρὰ ταῖς Κασπίαις πύλαις ἐπαρχία τῆς μεγάλης Μηδίας, ἡ τὰς Ῥαγὰς πρωτεύουσαν ἔχουσα, ἐξόχως εὔφορος καὶ τερπνὴ (Στρϐ. Α, 60).

Ῥαδάμανθυς, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρώπης, ἀδελφὸς τοῦ Μίνωος καὶ τοῦ Σαρπηδόνος (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 322). Ἀποδληθεὶς ἐκ Κρήτης ὑπὸ τοῦ Μίνωος, μετέϐη εἰς τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἐϐασίλευσεν ἐκεῖ μετὰ πολλῆς πραότητος καὶ δικαιοσύνης, καὶ εἰσήγαγε νόμους σοφούς. Ἡ δικαστικὴ αὐτοῦ νομοθεσία, τὸ Ῥαδαμάνθυον δίκαιον, ἐθεωρεῖτο ὡς ἐπικρατοῦσα ἐν Κρήτῃ καὶ ἐθαυμάζετο (Ἀρστ. Ἠθ. Νικομ. Ε, 3). Ἐκεῖθεν δὲ μεταϐὰς εἰς Βοιωτίαν, ἐνυμφεύθη Ἀλκμήνην, τὴν μητέρα τοῦ Ἡρακλέους, καὶ ἀφ' οὗ ἀπέθανεν, ἐγκατέστη ἐν Ἅδου κριτὴς μετὰ τοῦ Μίνωος καὶ τοῦ Αἰακοῦ, τὴν δικαιοδοσίαν ἔχων ἐπὶ τῶν ψυχῶν τῶν ἐν Ἀσίᾳ ἀποθνησκόντων (Πλάτ. Μίν. — Ἀπλλδ. Γ, 1, 2). Κατ' ἄλλους δὲ, ἐνυμφεύθη τὴν Ἀλκμήνην μετὰ θάνατον εἰς τὰ Ἠλύσια. «Ξανθὸν» καὶ «ἀντίθεον» λέγει αὐτὸν ὁ Ὅμηρος (Ὀδ. Δ, 564), ὁ δὲ Πίνδαρος «δικαιότατον ἄνδρα, καὶ πάσης κολακείας ἐχθρὸν» Ἰδ. καὶ Ὁμ. Ὀδ. Η. 323.

Ῥάδιος, υἱὸς τοῦ Νηλέως καὶ τῆς Χλωρίδος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Α. 9, 9).

Ῥαθένης, Πέρσης ὑποστράτηγος τοῦ Φαρναϐάζου ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Ξνφ. Ἀνϐ. ΣΤ, 5).

Ῥαιδεστὸν (τὸ), πόλις ἐν Θρᾴκῃ, ἡ πρὶν Βισάνθη, ἐπὶ τῆς Προποντίδος (Πτολ.). Νῦν Ῥαιδεστός (ἡ).

Ῥαιστὴρ, ῥαιστηροκοπία (Φίλων Βυζ. π. τ. ἑπτὰ θαυμ. Δ, σλ. 14) ἴδ. Σφυρηλασία.

Ῥαιτία, ἡ δυτικωτέρα τῶν ὑπὸ τὸν Δούναϐιν χωρῶν, συνώρευε ϐορείως πρὸς τὴν

Οὐϊνδελικίαν, ἐνωθεῖσαν εἶτα, μετὰ τὴν α' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδα, μετὰ τῆς Ῥαιτίας· δυτικῶς πρὸς τὴν χώραν τῶν Ἑλβετῶν ἐν Γαλλίᾳ· νοτίως πρὸς τὰς Ἄλπεις καὶ τὴν ὑπὲρ αὐτὰς Γαλλίαν· ἀνατολικῶς πρὸς τὸ Νορικὸν καὶ τοὺς Βενέτους, ἑπομένως τὸ Τιρόλιον, μέρος ὂν τῆς Γερμανίας καὶ μέρος τῆς Λομβαρδίας. Τὴν χώραν διέσχιζεν ὁ Ῥαιτικὸς λεγόμενος κλάδος τῶν Ἄλπεων. Ἐπίσημοι ποταμοὶ αὐτῆς ἦσαν ὁ Αἶνος (νῦν Ἴννος), ὁρίζων αὐτὴν πρὸς ἀνατολάς· ὁ Ἄθεσις (νῦν Adige, Etsch)· οἱ ἐκ τῶν Ἄλπεων προσρέοντες ὁμόρροι τοῦ Πάδου Τίκινος, Ἄδδος, Σάριος, Ὄλλιος, Μίγγιος, κλπ. Ὁ τόπος ἦν προσφορώτερος εἰς κτηνοτροφίαν παρὰ εἰς γεωργίαν, ἀλλὰ παρῆγεν ἄριστον οἶνον.—Οἱ δὲ κάτοικοι, οἱ Ῥαιτοί, ἐκαλοῦντο οὕτω, κατά τινας τῶν νεωτέρων, ὡς ὀρεινοί, ἐκ τῆς Κελτικῆς λέξεως Ῥοᾶτ, δηλούσης τὸ ὄρος· κατὰ τὴν κοινοτέραν δὲ γνώμην τῶν ἀρχαίων (Liv. V, 33.—Plin. III, 24), ἦσαν Τυρρηνοὶ ἐξ Ἰταλίας, πιθανῶς οἱ ἐκεῖθεν ἐκδιωχθέντες ὑπὸ τῶν Γάλλων ὅτε εἰσέβαλον εἰς τὴν Ἰταλίαν, συναναμιγέντες πως μετ' ἐγχωρίων Κελτῶν, καὶ ἐπικρατήσαντες αὐτῶν, λαὸς λῃστρικός, θηριώδης ἀπέναντι τῶν ξένων, συγκείμενος δ' ἐκ πολλῶν φυλῶν, ἐν αἷς διεκρίνοντο οἱ Τριδέντιοι (παρὰ τῇ νῦν Τρέντῃ)· οἱ Εὐγάνιοι (μεταξὺ Παταβίου καὶ Βερόνης), οὐχὶ Κελτικῆς καταγωγῆς· οἱ Καμοῦνοι· οἱ Τριουμπιλῖνοι, κλπ. Πόλεις εἶχον ὀλίγας· ἦν δ' ἡ ἐπισημοτέρα αὐτῶν τὸ Τρίδεντον (νῦν Τρέντη). Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἦσαν ἡ Κουρία· Κλαβέννα· Βαούζανον (νῦν Βότσεν) κτλ. Ἐπὶ Αὐγούστου ἡ χώρα ἐγένετο Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία (Στρβ. Δ, 206. — Πτολ. Β, 12. — Δίων Κάσσ. ΝΔ, 22).

Ῥακώτης ἡ Ῥακῶτις, ἀρχαία πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου, ἔνθα ἱδρύθη μετὰ ταῦτα ἡ Ἀλεξάνδρεια (Στρβ. ΙΖ, 792. 802. — Tac. Hist. IV, 84). Ταύτης, κατὰ τοῦ Δεινοκράτους τὸ σχέδιον, ἀπετέλει τὸ κάτω μέρος, διὰ τῆς μεγάλης ὁδοῦ ἀπὸ τῆς λοιπῆς πόλεως διαιρούμενον, καὶ περιεῖχεν ἐν τῇ Ἀκροπόλει τὸ μέγιστον Σεραπεῖον.

Ῥαμβακία, πόλις τῆς χώρας τῶν Ὠριτῶν ἐν Γεδρωσίᾳ τῆς Ἰνδικῆς, οὐ μακρὰν τῆς παραλίας καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἰνδοῦ, ἀποικισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου (Ἀρρ. ΣΤ, 21, 4).

Ῥαμνοῦς (ὁ καὶ ἡ), δῆμος τῆς Ἀττικῆς, τῇ Αἰαντίδι φυλῇ ἀνήκων (δημότης Ῥαμνούσιος), μετὰ κώμης εἰς τὰ βορειανατολικὰ τῆς Ἀττικῆς, 60 στάδια ἀπεχούσης τοῦ Μαραθῶνος, πατρὶς τοῦ Ἀντιφῶντος. Περιεῖχε δὲ περίφημον ναὸν τῆς Νεμέσεως (Παυσ. Α, 33), οὗ ἀξιολογώτατα ἐρείπια σώζονται εἰς θέσιν τὴν νῦν Γυφτόκαστρον ἢ Ὀβριόκαστρον καλουμένην, εἰς κορυφὴν λόφου 300′ ὑψηλοῦ, μακρόθεν τὴν θάλασσαν ἐπιβλέποντος. Ἐκεῖ ὁ περίβολος τοῦ φρουρίου, ὅστις ὁλόκληρος σχεδὸν σώζεται, καὶ πρὸ πάντων τὸ περὶ τὴν πύλην μέρος συνδέεται διὰ τοίχου μετ' ἄλλων ἐρειπίων κειμένων ὑπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου ἀνατολικῶς. Εἰσὶ δὲ ταῦτα ἐπιφανῆ λείψανα μικροῦ ναοῦ ἐν παραστάσιν, οὗ οἱ τοῖχοι ἦσαν πολυγωνίου κατασκευῆς, καὶ περὶ οὗ ἐπιγραφὴ ἐκεῖ σωζομένη μαρτυρεῖ ὅτι ἦν ναὸς τῆς Θέμιδος· μετ' αὐτοῦ δὲ συνέχεται, ἢ μᾶλλον διατέμνει αὐτὸν, ἕτερος μείζων ναὸς (ἔχων διαστάσεις 71×33′), ἐξάστυλος καὶ παραλληλογράμμου τοιχοδομίας, οὗ σώζονται καὶ πολλὰ ἀρχιτεκτονικὰ λείψανα, φατνώματα φέροντα ἴχνη χρυσοῦ καὶ χρωμάτων, αἱ βάσεις τῶν κιόνων πᾶσαι ἐν χώρᾳ, καί τινες τῶν κιόνων αὐτῶν, ἔχοντες ραβδώσεις ἢ διαξέσματα μόνον ἄνω καὶ κάτω, πιθανῶς ὡς μὴ συντελεσθέντες. Ἀνηγέρθη δ' οὗτος βεβαίως μετὰ τὰ Περσικὰ, καὶ εἰς ἀνάμνησιν τῆς κατὰ τῶν Περσῶν ἐκδικήσεως, εἰς ἐπέκτασιν, ἢ μᾶλλον εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀρχαιοτέρου καὶ μικροτέρου τῆς συγγενοῦς θεότητος Θέμιδος, καταστραφέντος ἴσως ὑπὸ

τῶν Περσῶν. Εἰς τὸν ναὸν δὲ τοῦτον ἱδρύθη περίφημον ἄγαλμα τῆς Νεμέσεως, Ῥαμνουσίας θεᾶς κληθείσης, κολοσσὸς ἐκ Παρίου λίθου δεκάπηχυς, ὃν ὁ Παυσανίας (Α, 33), καὶ ἄλλοι τῶν μεταγενεστέρων (Ἡσυχ. λ. Ῥαμνουσία. — Πομπ. Μελ. ΙΙ, 3.—Solin. IV, 7), ἀποδίδουσι τῷ Φειδίᾳ· διηγεῖται δ' ὁ Παυτανίας ὅτι ὁ λίθος αὐτοῦ ἦν Πάριος, διότι μέγα τμῆμα μαρμάρου, ὃ εἶχον κομίσει οἱ Πέρσαι ἐκ τῶν νήσων ὅπως λαξεύσωσιν ἐξ αὐτοῦ τὸ τρόπαιόν των, ἐγκαταλειφθὲν ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, μετεχειρίσθησαν εἶτα οἱ Ἀθηναῖοι ἵνα ἐξ αὐτοῦ κατασκευάσωσι τὸ ἄγαλμα τῆς ἀνταποδότιδος θεᾶς. Ὁ Στράβων (Θ, σλ. 396) λέγει αὐτὸ ἔργον τοῦ Διοδότου· κατὰ δὲ Πλίνιον (XXXVI, 43) κατεσκεύασεν αὐτὸ ὁ Πάριος Ἀγοράκριτος, μαθητὴς τοῦ Φειδίου, συναγωνισθεὶς μετὰ τοῦ Ἀλκαμένους εἰς ποίησιν τῆς ἐν Κήποις Ἀφροδίτης· καὶ ἠττήθη μὲν, ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐκρίθη οὐχ ἧττον ἐξαίσιον, καθιερώθη εἰς Ῥαμοῦντα ὡς Νέμεσις, ἐξ ἧς διηγήσεως, καὶ ἂν μὴ ἀληθὴς ὑποτεθῇ, συμπεραίνεται ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο, ἀντάξιον τῶν Φειδιακῶν, συνέδεε τὴν χάριν τῆς Ἀφροδίτης μετὰ τῆς αὐστηρότητος τῆς Νεμέσεως. Τινὲς (Σουίδ. λ. Ῥαμν. Νέμ. — Τζέτ. Ἰλ. Β) διϊσχυρίζονται ὅτι εἰργάσθη μὲν αὐτὸ ὁ Φειδίας, ἀλλὰ τὸ ἐχάρισεν εἰς τὸν Ἀγοράκριτον. Ἀλλ' ὁ Ζηνόβιος (Ἡσύχ. λ. Ῥαμνουσὼ) ῥητῶς λέγει ὅτι ἐπὶ κλάδου μηλέας, ἣν τὸ ἄγαλμα εἶχεν ἐν τῇ ἀριστερᾷ, ἦν ἐπιγεγραμμένον· «Ἀγοράκριτος Πάριος ἐποίησε»· ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ, κατὰ Παυσανίαν, εἶχε φιάλην, ἐφ' ἧς ἦσαν ἐπειργασμένοι Αἰθίοπες, εἰς τὴν κεφαλὴν ἔφερε στέμμα κεκοσμημένον διὰ Νικῶν καὶ ἐλάφων, καὶ ἐπὶ τοῦ βάθρου ἦσαν ἐπιγεγλυμμένοι ὁ Τυνδάρεως μετὰ τῶν παίδων αὐτοῦ, ἡ Ἑλένη καὶ οἱ Ἀτρεῖδαι. Μέρος τῶν πτυχῶν τοῦ ἀγάλματος ἀνευρεθὲν, διατηρεῖται εἰς τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον.

Ῥαμσῆς, ὁ μέγας, βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου. Μεταξὺ πολλῶν βασιλέων τῆς ιη καὶ ιθ' θηβαϊκῆς δυναστείας, ἥτις ἤγειρε τὴν Αἴγυπτον εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς δυνάμεως καὶ δόξης αὐτῆς, ἀπὸ 1443 μέχρι 1326 π. Χ., φημίζεται πρὸ πάντων εἷς, ὃν οἱ Ἕλληνες Σέσωστριν (τινὲς Σέσωσιν), ὁ δὲ Τάκιτος (Ann. II, 60), ὡς καὶ αἱ ἐπιγραφαὶ, καλοῦσι Ῥαμσῆν ἢ Ῥαμεσσοῦ (Ῥάμεσιν), ἄρξαντα κατὰ τὰ ἔτη 1283-1217. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδουσι πάσας τὰς κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους γενομένας ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων κατακτήσεις εἰς τὴν ἔξω Ἀσίαν, εἰς τὴν Νουβίαν κτλ. καὶ τὰς μεγίστας ἐν Θήβαις καὶ Νουβίᾳ οἰκοδομὰς, τὰ ἔργα πρὸς προφύλαξιν κατὰ τῶν πλημμυρῶν, καὶ τὴν ὀχύρωσιν τῆς χώρας διὰ τείχους ἐκ Πηλουσίου εἰς Ἡλιούπολιν (Ἡρδ. Β, 102.—Διόδ. Α, 53.—Στρβ. ΙΕ, 687),

Ῥαμφίας, Σπαρτιάτης, πρέσβυς πεμφθεὶς εἰς Ἀθήνας πρὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου· εἶτα, ἐν ἔτει 422 π. Χ., πεμφθεὶς στρατηγὸς εἰς Θεσσαλίαν (Θουκ. Α, 139. Ε, 12).

Ῥαμψένιτος, υἱὸς τοῦ Πρωτέως, μυθικὸς βαθύπλουτος βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου. Περὶ τῆς κλοπῆς τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ διηγεῖται ὁ Ἡρόδοτος (Β, 121) ὅμοια πρὸς τὰ μηθευόμενα περὶ τοῦ θησαυροῦ τοῦ Τροφωνίου καὶ Ἀγαμήδους (ἴδ. Ἀγαμήδης). Προσέτι ἀφηγεῖται ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς (Β, 122), ὅτι ὁ Ῥαμψίνιτος κατέβη ζῶν εἰς τὸν Ἅδην, ἔπαιζε κύβους μετὰ τῆς Δήμητρος, καὶ ἄλλοτε μὲν νικῶν ἄλλοτε δὲ νικώμενος, ἔλαβε τέλος παρὰ τῆς θεᾶς εἰς δῶρον χρυσοῦν ὕφασμα, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν ἄνω κόσμον. Συμφώνως πρὸν τὸν μῦθον τοῦτον ἐτέλουν οἱ Αἰγύπτιοι τὴν ἑπομένην ἑορτήν. Οἱ ἱερεῖς ὕφαινον ἐπὶ μίαν ἡμέραν ἓν ἔνδυμα, καὶ τοῦτο ἔφερεν εἷς ἐξ αὐτῶν, δεδεμένους ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς, πρὸς τὸν ναὸν τῆς Δήμητρος, εἰς ὃν εἰσήγετο καὶ ἐξ οὗ ἐξήγετο ὑπὸ δύο λύκων. Αἱ πρῶται πηγαὶ τῶν μύθων τούτων εἶχον σχέσιν πρὸς τὴν γεωργίαν, ὡς

ἐξηγοῦνται ὑπὸ τῶν μεταφορὰς πανταχοῦ ἐνορώντων. Ὁ πλούσιος θησαυρὸς ἦν κατ' αὐτοὺς ὁ πλούσιος κόλπος τῆς γῆς, ἐξ οὗ λαμβάνονται καὶ ἀφαιροῦνται τὰ προϊόντα αὐτῆς· ἡ κυβεία μετὰ τῆς Δήμητρος δηλοῖ τὴν ἐναλλὰξ εὐφορίαν ἢ ἀφορίαν· τὸ χρυσοῦν ὕφασμα ἐμφαίνει τὴν ἄρωσιν, καθ' ἣν αἱ αὔλακες αἱ δεχόμεναι τὴν σπορὰν παριστῶσιν ὡς εἰκόνα ὑφαντικήν. Ἡ εἰς Ἅιδου κατάβασις καὶ ἐκεῖθεν ἐπάνοδος ἐξηγήθησαν ὡς ἡ ὑπὸ τὴν γῆν σπορὰ καὶ ἡ ἀναβλάστησις τοῦ σπέρματος, καὶ κατ' ἐπέκτασιν τῆς τοιαύτης ἀντιλήψεως, ὡς ἡ ἐναλλαγὴ τοῦ σκότους καὶ τοῦ φωτὸς, καὶ ἡ διαδοχὴ τοῦ χειμῶνος καὶ τοῦ θέρους· δι' ὃ δῆθεν καὶ ὁ Ῥαμψίνιτος, καθ' Ἡρόδοτον, ἵδρυσεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἡφαίστου ἢ Φθᾶ δύο κολοσσούς, τὸν μὲν πρὸς νότον ἀφορῶντα, τὸν τοῦ θέρους, πάροχον ἀγαθῶν, τὸν δὲ τοῦ χειμῶνος, δυσμενῆ. Καὶ μετὰ τούτων τῶν ἰδεῶν συνέδεον οἱ Αἰγύπτιοι καὶ τὰς περὶ διαδοχῆς ζωῆς καὶ θανάτου, περὶ μεταστάσεως τῶν ψυχῶν. — Ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας πασῶν τούτων τῶν περινενοημένων ὑποθέσεων αἱ νεώτεραι ἀνακαλύψεις ἀπέδειξαν ὅτι ὁ Ῥαμψίνιτος ἦτο ἀληθῶς ἱστορικὸν πρόσωπον.

Ῥάπτα (ἡ), πόλις ἐν Λιβύῃ τῆς Ἀφρικῆς, ἐπὶ ἀκρωτηρίου ὃ ἐκαλεῖτο ῥαπτὸν ἄκρον (Πτολ. Α, 9).

Ῥάπφα, πόλις τῆς Ἰνδικῆς, πέραν τοῦ Γάγγου, εἰς τὴν χώραν τῶν Ταγγάνων (Πτολεμ.).

Ῥάριον πεδίον, τὸ δυτικὸν μέρος τῆς μεταξὺ τῆς Ἐλευσῖνος καὶ τῶν Ἀθηνῶν, ἢ μᾶλλον τοῦ Κορυδαλοῦ, ἐκτεινομένης πεδιάδος, ἧς τὸ ἀνατολικὸν ἥμισυ ἐκαλεῖτο Θριάσιον. Εἰς τὸ Ῥάριον ἐπίστευον οἱ Ἐλευσίνιοι ὅτι τὸν πρῶτον σῖτον ἔσπειρεν αὐτὴ ἡ Δημήτηρ, ἥτις διὰ τοῦτο καὶ Ῥαριὰς παρ' αὐτοῖς ἐλέγετο. Τὸ δ' ἔσχατον τοῦ πεδίου τούτου μέρος, τὸ πρὸς τὴν Μεγαρίδα, ἐθεωρεῖτο ὡς «γῆ ἱερά», καὶ ἐλέγετο οὕτω, προσέτι καὶ «ὀργάς», οὐδ' ἐπετρέπετο ἡ αὐτοῦ καλλιέργεια (Παυσ. Α, 38, 6).

Ῥᾶρος, υἱὸς τοῦ Κραναοῦ, ἢ, κατ' ἄλλους, τοῦ Κελεοῦ, καὶ πατὴρ τοῦ Τριπτολέμου ἐν Ἐλευσῖνι (Παυσ. Α. 14, 2). Κατ' αὐτὸν ἐκλήθη τὸ Ῥάριον πεδίον (ἴδ.).

Ῥατίατον, πόλις παραθαλάσσιος τῆς χώρας τῶν Πικτόνων ἐν τῇ Ἀκουϊτανικῇ Γαλλίᾳ (Πτολ. Β, 7).

Ῥατόμαγος, πρωτεύουσα τῶν Βελλοκασῶν παρὰ τῷ Σηκουάνᾳ ἐν Γαλλίᾳ. Τὸ νῦν Ῥουάν.

Ῥαυρικοί, λαὸς τῆς Κελτικῆς Γαλλίας, βορείως τῶν Ἑλβετίων οἰκῶν, μεταξὺ αὐτῶν, τῶν Σηκουανῶν καὶ τοῦ Ῥήνου, ἐκ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἀὰρ μέχρι τῆς Βασιλείας ἐκτεινόμενος. 23,000 ἐξ αὐτῶν συνώδευσαν τὸν Καίσαρα εἰς τὴν ἐκστρατείαν του (Caes. B. G. I. 5. 29. 7. 75). Ἐκ τῶν πόλεων αὐτῶν ὡς ἐπίσημος μνημονεύεται ἡ Αὐγούστα, ἀνατολικῶς τῆς Βασιλείας.

Ῥάφεια ἢ Ῥαφία, πόλις παράλιος τῆς Παλαιστίνης, νοτιοδυτικῶς κειμένη τῆς Γάζης μετὰ λιμένος. Νῦν ἔτι Ῥίφα. Ἐκεῖ ἐπὶ αἱματηρᾶς μάχης ἐφονεύθη Ἀντίοχος ὁ μέγας, τῷ 216 π. Χ. (Πολ. Ε, 80. — Στρ. ΙΣΤ, 759. — Liv. XXXV, 13).

Ῥαφίς, ἀκέστρα ἢ βελόνη, τὸ ἐργαλεῖον δι' οὗ ἔρραπτον, ἢ οἱ σκυτοτόμοι ἐτρύπων τὸ δέρμα πρὸς συρραφήν. Ἐν Πομπηίᾳ εὑρέθη ἀγγεῖον περιέχον τοιαύτας ραφίδας ἢ βελόνας. Τὸ μῆκος αὐτῶν ἐστὶ περίπου 3 ὑφεκατομμέτρων.

Ῥαψῳδοί, ἀοιδοὶ ἀπαγγέλλοντες κατὰ τὸν ὑπᾰσματικὸν τρόπον ἔπη εἴτε ἴδια εἴτε ξένα. Προῆλθε δὲ βεβαίως ἡ ἐπωνυμία των ἐκ τοῦ ὅτι συνήθως συνέρραπτον διάφορα ποιητικὰ τεμάχια ἃ εἶχον διὰ μνήμης, ἵνα ἀποτελῶσιν ἓν σύνολον κατὰ τὴν ἀπαγγελίαν· Δὲν συνώδευε δὲ μουσικὴ τὴν ἀπαγγελίαν ταύτην, οὐδ ἦν ἄφευκτος δι' αὐτὰ ὁ ἐξάμετρος, ἀλλὰ μόνον στίχοι ἔχοντες πάντες τὸ αὐτὸ μέτρον, ὡς ἐρραψῳδοῦντο τοῦ Ἀρχιλόχου καὶ τοῦ Σιμωνίδου οἱ ἴαμβοι. Οἱ ἀρχαιότεροι τῶν ῥαψῳδῶν ἰδίως ἠσχολοῦντο εἰς τὸ νὰ συρράπτωσι καὶ ψάλλωσι τὰ ὁμηρικὰ ἔπη (Ἰδ. Ὅμηρος). Κατ' ἀρχὰς ἦσαν πολυάριθμοι καὶ ἐτιμῶντο ἰδίως· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα βαθμηδὸν, ἴσως καθ' ὅσον ἐγίνετο κοινοτέρα ἡ γνῶσις τοῦ Ὁμήρου δι' ἀντιγράφων καὶ ἐν τοῖς σχολείοις, ἔπαυσαν εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν ἑλκύοντες τὴν κοινὴν προσοχὴν (Πλάτ. Ἴων, 530 C. κλ. — Ξνφ. Ἀπμν. Δ, 2, 10. Συμπ. Γ, 6). Ἕφερον ἐπίσημον ἀναβολὴν, ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις ἐρυθρὰν διὰ τὴν Ἰλιάδα, πορφυρᾶν διὰ τὴν Ὀδύσσειαν, καὶ εἶχον ῥάβδον εἰς τὰς χεῖρας, δι' ὅ τινες ἠθέλησαν νὰ παραγάγωσιν, ἐσφαλμένως, ἐκ τούτου τὴν ἐπωνυμίαν αὐτῶν, ὡς δῆθεν μετὰ ῥάβδου ᾀδόντων. Μετὰ ταῦτα εἰς τὴν ἀπαγγελίαν προσετέθη μέχρι τινὸς καὶ ἡ μίμησις, ὥστε ἡ ραψῳδικὴ ἀπέβη μέρος τῆς ὑποκριτικῆς.

Ῥέα (ποιητ. καὶ Ῥεία), θυγάτηρ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ἀδελφὴ τοῦ Ὠκεανοῦ, Κῴου, Κρείου, Ὑπερίωνος, Ἰαπετοῦ, Κρόνου, Θείας, Θέμιδος καὶ Μνημοσύνης, σύζυγος δὲ τοῦ Κρόνου, ἦν ἡ Μεγάλη Θεὰ, ἡ Μήτηρ τῶν Ὀλυμπίων, τοῦ Διὸς, τοῦ Ἀϊδωνέως, τοῦ Πλούτωνος, τοῦ Ποσειδῶνος, τῆς Ἑστίας, τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Ἥρας, καὶ μόνον ὡς τοιαύτη μνημονεύεται παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Ξ, 203. Ο, 187) καὶ παρ' Ἡσιόδῳ (Θεογ. 453). Ὡς ἀνήκουσα δ' εἰς τὴν πρὸ τοῦ Διὸς ἐποχὴν, δὲν ἀπελάμβανεν ἐν Ἑλλάδι ἐξαιρέτου λατρείας, ἀλλὰ πάντοτε μόνον ὡς μήτηρ τῶν τέκνων της. Τὸν Δία ἐγέννησεν ἐν Κρήτῃ, ἐπὶ τοῦ ὄρους Δίκτης, ἢ ἐπὶ τῆς Ἴδης, ἢ, καθ' Ἡσίοδον ἐν Λυκτῷ, καὶ ἀπέκρυψεν αὐτὸν ἐκ τῶν καταδρομῶν τοῦ Κρόνου (ἴδ. Ζεὺς). Διὰ τοῦτο ἐν Κρήτῃ εἶχεν ἓν τῶν ἀρχαιοτέρων της ἱερῶν. Ἐπειδὴ δ' ἐνταῦθα ἀρχαιότατα συνηντήθησαν καὶ συνεμίγησαν ἑλληνικὰ θρησκεύματα μετ' ἀσιατικῶν, διὰ τοῦτο καὶ ἡ τῶν Ἑλλήνων πολύτεκνος μήτηρ θεῶν συνεταυτίσθη μετὰ τῆς ἀσιάτιδος Κυβήβης τῆς «μεγάλης μητρὸς,» καὶ ἐπωνομάσθη «Κυβέλη,» ἥτις πολλαχοῦ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας μετ' ὀργίων ἐλατρεύετο. Οὕτω μετεποιήθη ἐντελῶς εἰς τὴν ἀντίληψιν ταύτην, θεότης γενομένη μυστηριωδῶς παραγωγὸς καὶ ζωοδότις τῆς φύσεως, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀσιατικὴν ἔχουσα τὴν λατρείαν διὰ πάσης τῆς Ἑλλάδος. Βαθμηδὸν δὲ συνεδυάσθη καὶ μετ' ἄλλων συγγενῶν θεοτήτων, οἷον μετὰ τῆς Γαίας Δήμητρος (Εὐριπ. Ἑλ. 1304), μετὰ τῆς Θρᾳκικῆς Κότυος ἢ Βένδιδος, καὶ μετ' αὐτῆς τῆς αἰγυπτίας Ἴσιδος. — Ἡ ἀσιατικὴ Κυβέλη ἐλατρεύετο κυρίως ἐν τῇ Γαλατίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ ἰδίως εἰς τὴν πόλιν Πεσσινοῦντα, ὅπου ὑπῆρχεν ἀρχαιότατον αὐτῆς ἱερὸν, περιέχον τὸ οὐρανοπετὲς ξόανον τῆς θεᾶς. Ὠνομάζετο δ' ἐνταῦθα Ἄγδιστις ἢ Ἄγδιστις, ἐκ τινος δῆθεν γιγαντιαίου ἑρμαφροδίτου, οὕτω καλουμένου, ὅστις ἠθέλησε νὰ τῇ ἁφαιρέσῃ τὸν ἀγαπητὸν αὐτῆς ἱερέα καὶ ἐραστὴν Ἄτυν (ἢ Ἄττιν ἢ Ἄττην), υἱὸν τῆς Νάνας, θυγατρὸς τοῦ ποταμοῦ Σαγγαρίου. Ὁ Ἄττυς οὗτος, κατὰ τὸν Ὀβίδιον (Fast. IV, 221) ἐθανατώθη κατὰ σκληρότατον τρόπον, καὶ ἀνὰ πᾶν ἔτος εἰς μνήμην τοῦ θανάτου του ἐπανηγυρίζοντο εἰς αὐτὸν καὶ τὴν Κυβέλην ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας τελεταὶ, καθ' ἃς μετὰ μανιώδους μουσικῆς ἐπεδίδοντο οἱ ἑορτάζοντες εἰς ἐνδείξεις ἢ πένθους ἢ χαρᾶς ἀπεριορίστου, καὶ αἱματηρῶς ἠκρωτηριάζοντο. Ἀλλαχοῦ τὸν Ἄτυν ἀντικαθίστα ὁ μετὰ τοῦ Διονύσου ταυτιζόμενος Σαβάζιος. Οἱ ἀποτετμημένοι ἱερεῖς ἐλέγοντο Γάλλοι, καὶ ἐξήσκουν ἐξουσίαν τινὰ ἐπὶ τοῦ τόπου. Ἐκτὸς τῆς πόλεως, ὑπὲρ τὸν ναὸν, ὑψοῦτο τὸ ὄρος Δίνδυμον, ἐξ οὗ καὶ ἡ θεὰ τῆς Πεσσινοῦντος εἶχε τὸ ἐπίθετον Δινδυμήνη. Ἐν Φρυγίᾳ ἐλατρεύετο θορυβωδῶς ἡ θεὰ, καὶ τὸ ἅρμα αὐτῆς προεπέμ-

πετο ὑπὸ τῶν ἱερέων, οἵτινες ἐλέγοντο Κορύβαντες, καὶ ὑπὸ πλήθους ἀνδρῶν φερόντων τὸ αὐτὸ ὄνομα, καὶ μετ' ἀγρίων κραυγῶν, ὀρχήσεων ὀργιαστικῶν καὶ θορυβώδους μουσικῆς σαλπίγγων, κεράτων, αὐλῶν καὶ κυμβάλων, παρακολουθούντων τὴν θεὰν διὰ δασῶν καὶ ὀρέων. Ἐν Τρωάδι ἐτιμᾶτο ὡς Ἰδαία μήτηρ ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἴδης, καὶ οἱ ὀπαδοὶ αὐτῆς ἦσαν οἱ Ἰδαῖοι Δάκτυλοι (ἴδ.). Ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ ὑπῆρχον καὶ ἄλλα ἐπίσημα μέρη τῆς λατρείας αὐτῆς, ὡς ἡ Κύζικος, τὸ ὄρος Σίπυλον, αἱ Σάρδεις (Ἡρ. Ε, 102), τὰ Κόμανα ἐν Πόντῳ· ἐν δὲ τῇ Καταονίᾳ τῆς Καππαδοκίας ἐτιμᾶτο ὡς Ἐνυώ. Ἐν Ἑλλάδι δὲ, ἐν Κρήτῃ, τῇ κυριωτέρᾳ χώρᾳ τῆς λατρείας αὐτῆς, οἱ ἀκόλουθοι τῆς θεᾶς ἦσαν οἱ Κουρῆται, οἵτινες μετὰ ταῦτα συνεχέοντο μετὰ τῶν Ἀσιανῶν Κορυβάντων. Ἐκεῖ ἐπιστεύετο ὅτι ἡ θεὰ εἶχε παραδώσει αὐτοῖς τὸν υἱόν της, τὸν Δία, ἵνα τὸν φυλάξωσι καὶ τὸν τρέφωσι· καὶ ἵνα μὴ ὁ Κρόνος ἀκούῃ τὰς κραυγὰς τοῦ ἐν τῷ σπηλαίῳ τῆς Ἴδης κεκρυμμένου βρέφους, ἐθορύβουν ἐκτὸς διὰ τῶν ὅπλων, κτυπῶντες τὰς ἀσπίδας διὰ τῶν δοράτων. Κουρῆται ἑπομένως ἐλέγοντο οἱ ἱερεῖς τῆς Ῥέας καὶ τοῦ Ἰδαίου Διὸς, καὶ εἰς τιμὴν αὐτῆς καὶ τοῦ υἱοῦ της ὠρχοῦντο τὴν θορυβώδη πολεμικὴν ὄρχησιν, τὴν πυρρίχην ἢ πρύλιν, ἐπ' ἐκείνης ἐπαναλαμβάνοντες τῶν ὅπλων τὰς κρούσεις. Μέρη τῆς Ἑλλάδος ἄλλα ἔνθα ἐτιμᾶτο ἡ θεὰ Κυβέλη ἦσαν τὰ κυριώτερα αἱ Θῆβαι, ἔνθα ὁ Πίνδαρος ἤγειρεν αὐτῇ ἱερόν· αἱ Ἀθῆναι· ἡ Ἀρκαδία· ἡ Ἦλις· ἡ Σπάρτη. Εἰς τὴν Θρᾴκην ἐπίσης ἐν ἀρχαίοις χρόνοις εἰσήχθη ἡ λατρεία τῆς Ῥέας, παρεισαχθέντος καὶ Διονυσιακοῦ στοιχείου εἰς τὰς τελετὰς τῆς ἀσιανῆς θεότητος. Εἰς Ῥώμην δ' εἰσέφρησεν ἐπὶ Ἀννίβα, τῷ 204 π. Χ., ὅτε λαβόντες οἱ Ῥωμαῖοι ἐκ Πεσσινοῦντος τὴν εἰκόνα τῆς θεᾶς, ἄξεστον λίθον οὖσαν, ἔκτισαν αὐτῇ ναὸν εἰς τὸ Παλατῖνον ὄρος (Liv. XXIX, 11. 14. — Ov. Fast. IV, 265). Ἡ ἑορτὴ αὐτῆς, τὰ Μεγαλήσια (διότι ἦν ἡ Μεγάλη Μήτηρ) ἐτελεῖτο ἡμέρας τινὰς πρὸ τῶν Κερεαλίων (cerealia), καὶ ὡς αὐτὰ, ἀλλ' ὑπὸ τῶν γυναικῶν τῶν πατρικίων, οὐχὶ δὲ τῶν τοῦ λαοῦ, ὡς τὰ Κερεάλια. Ἀλλ' οἱ ἀσιατικοὶ ὀργιασμοὶ ἔμειναν πάντοτε ξένοι τοῖς Ῥωμαίοις, καὶ διὰ τοῦτο ἐλάμβανον εἰς τὴν περίστασιν ταύτην Γάλλους ἐκ Φρυγίας ὡς ἱερεῖς, οἵτινες μετὰ θορυβώδους φρυγικῆς μουσικῆς διατρέχοντες τὰς ὁδοὺς τῆς Ῥώμης, ἐπεδίδοντο καὶ εἰς ἐπαιτείαν ἐν ὀνόματι τῆς θεᾶς των. Ἐπὶ τῶν Ἀντωνίνων εἰσήχθη ἐν Ῥώμῃ καὶ ἡ ταυροβολία (ταύρων θυσία), μετὰ θυσιῶν καὶ κριῶν καὶ αἰγῶν εἰς τὴν Κυβέλην καὶ τὸν Ἄτυν, καθ' ἃς ὁ ἱερεὺς ἔβαφε τὸ ἔνδυμά του εἰς τοῦ θυομένου ταύρου τὸ αἷμα. Ἦσαν δ' ἀπομίμησις τοῦ χριστιανικοῦ βαπτίσματος, καὶ ᾐνίττοντο τὴν ἀναγέννησιν. Καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲ περιεφέροντο τῆς Κυβέλης ἐπαῖται ἱερεῖς, οἱ μητραγύρται, διάφορα θαυμασιουργοῦντες, ἀλλὰ μόνον αἱ κατώταται τάξεις ἔδιδον προσοχὴν εἰς αὐτούς. — Ἡ Ῥέα Κυβέλη εἶχε πλεῖστα ἐπίθετα, κυρίως ἐκ τῶν μερῶν ἔνθα ἐλατρεύετο. Ἐν Κρήτῃ ἐπελέγετο Πανδώρα, προσέτι εἶχε τὴν ἐπωνυμίαν Φρυγία θεὰ, θεὰ Ἰδαία, Κυμαία, Πεσσινουντία, Σιπυληνὴ, Βερεκυνθία (Virg. Æ, VII, 784. IX, 82). — Ἱερὰ δ' ἦσαν τῇ θεᾷ ὁ λέων, καὶ λέοντες σύρουσι τὴν ἅμαξαν τῆς τὰ ὄρη διαπορευομένης θεᾶς, καὶ ἐπὶ λέοντος πολλάκις ὀχεῖται· καὶ δένδρα ἱερὰ αὐτῆς ἦσαν ἡ δρῦς καὶ ἡ πίτυς. — Συνήθως παριστᾶται εὔθρονος ὡς βασιλὶς, μετὰ στέμματος τεῖχη πόλεως παριστῶντος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ μετὰ καλύμματος ὑπὸ τὸ στέμμα ἐξερχομένου. Ἑκατέρωθεν δὲ τοῦ θρόνου αὐτῆς ἑκάθητο ἀνὰ εἷς λέων. Τὸ πρότυπον τοῦ διαγράμματος τούτου ἔδωκε πρῶτος ὁ Φειδίας Ἐν τῷ Ἡραίῳ δὲ τῶν Πλαταιῶν ὁ Πραξιτέλης ἔπλασε Ῥέαν εἰς τὸν Κρόνον τὸν λίθον προσφέρουσαν (Παυσ. Θ, 2).

Ῥέα Σιλβία, ἡ μήτηρ τῶν ἱδρυτῶν τῆς Ῥώμης Ῥέμου καὶ Ῥωμύλου, ἡ ἄλλως καὶ Ἰλία καλουμένη (Πλούτ. Ῥωμύλ. Γ. — Liv. I, 3. — Just. XLIII, 2). Κατὰ τοὺς δεχομένους τὴν ἵδρυσιν τῆς Ῥώμης μικρὸν μετὰ τὴν ἄφιξιν τοῦ Αἰνείου εἰς Ἰταλίαν, ἦν θυγάτηρ τοῦ Αἰνείου, καὶ ἔφερε μόνον τὸ ὄνομα Ἰλία, ὥστε κατ' αὐτοὺς ἔγγονος τοῦ Αἰνείου ἦν ὁ Ῥωμύλος. Κατὰ δὲ τὴν μεταγενεστέραν καὶ ἐπικρατεστέραν παράδοσιν ἦν θυγάτηρ τοῦ ἐκ τοῦ Αἰνείου καταγομένου βασιλέως τῶν Ἀλβανῶν Νουμίτορος, ὃν ἐξέβαλε τοῦ θρόνου ὁ ἀδελφός του Ἀμούλιος. Ἵνα στερήσῃ δὲ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ ἐλπίδος ἀπογονίας, κατέστησεν αὐτὴν ὁ Ἀμούλιος Ἑστιάδα· ἀλλ' οὐχ ἧττον αὐτὴ ἔσχεν ἐκ τοῦ Ἄρεως τὸν Ῥωμύλον καὶ Ῥέμον, δι' ὃ καὶ ἐφυλακίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀμουλίου καὶ ἐφονεύθη, ἤ, κατ' ἄλλους, μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἀπεφυλακίσθη. Παρά τισι τῶν ποιητῶν λέγεται ὅτι ἐρρίφθη εἰς τὸν Τίβεριν, ἐσώθη ὅμως ὑπὸ τοῦ ποταμίου θεοῦ, ὅστις τὴν συνεζεύχθη (Hor. Od. I, 2, 17. — Ov. Fast. II, 598. III, 1). Κατά τινας ἦν οὐχὶ ἐπώνυμος τῆς μητρὸς τῶν θεῶν, ἀλλὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἦν τὸ λατινικὸν Rea, δηλοῦν τὴν κακὴν, τὴν ἔνοχον.

Ῥέας κόλπος, (Αἰσχλ. Προμ.) κατά τινας ὁ μυχὸς τοῦ Ἀδρίου (Ἡσύχ.) κατ' ἄλλους ὁ Ἀμβρακικός.

Ῥεάτιον ἢ Ῥέατος, πόλις πανάρχαιος Πελασγικὴ ἢ τῶν αὐτοχθόνων κατὰ τὴν μέσην Ἰταλίαν ἐπὶ τῆς λίμνης Βελίνου κατὰ τὴν Σελερίαν ὁδὸν, εἶτα ὑπὸ τῶν Σαβίνων κατακτηθεῖσα, καὶ κέντρον τῶν συνόδων αὐτῶν, εἶτα πόλις Ῥωμαϊκὴ, πατρὶς τοῦ Τερεντίου Οὐάρωνος. Ἡ λαμπρὰ περίχωρος εἶχε ναὸν καὶ τεχνητὸν καταρράκτην (Στρβ. — Cic. — Suet. 8. — Liv. — Tac.). Νῦν Ῥιέτι.

Ῥεῖθρον, λιμὴν τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τῆς νήσου Ἰθάκης, βορείως τῆς πόλεως (Ὁμ. Ὀδ, Α, 186).

Ῥεῖτος, μικρὰ ἑλώδης λίμνη ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Ἐλευσῖνα, ὑπὸ τὸν Αἰγάλεων, κατὰ τὸ παραθαλάσσιον, ἀλλ' μικρὰ, καὶ ἐκρέουσα εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐνομίζετο ὑπογείως τρεφομένη ὑπὸ τῆς Εὐβοϊκῆς θαλάσσης, καὶ ἱερὰ τῇ Δήμητρᾳ καὶ ἐχρησίμευεν εἰς θρησκευτικὰς καθάρσεις. Τοὺς δ' ἰχθῦς αὐτῆς δὲν ἐτόλμων νὰ φάγωσιν ἄλλοι πλὴν τῶν ἱερέων τοῦ Ἐλευσινίου (Θουκ. Β, 39. — Παυσ. Α, 18).

Ῥεῖτος, ῥύαξ παρὰ τῇ κώμῃ Σολυγίᾳ ἐν τῇ Κορινθίᾳ (Θουκ. Δ, 38).

Ῥήβας, ποταμὸς τῆς Βιθυνίας εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον (Ἀπλλδ. Ῥόδ. Β, 349). Νῦν Ῥήβα.

Ῥηγία, 1) Πόλις ἐπίσημος τῆς νήσου Ἱέρνης (Ἰρλανδίας) ἐπὶ τοῦ Βιδούα ποταμοῦ (Πτολ. Β, 2). Ἴσως ἔνθα ἡ νῦν Omagh. — 2) Ῥηγία ἑτέρα, πόλις ἐπὶ τῆς αὐτῆς νήσου, πρὸς νότον τῆς πρώτης (Πτλμ. αὐτ.), ἔνθα ἡ νῦν Drumahare.

Ῥηγίλλη, λίμνη μικρὰ ἐν Λατίῳ τῆς Ἰταλίας, ἀνατολικῶς τῆς Ῥώμης, μεταξὺ Γαβιῶν καὶ Λαβικοῦ. Κατά τινας ἡ νῦν λίμνη della cava· πιθανώτερον ἡ ἀπεξηραμένη κοιλὰς τοῦ Ἰσιδώρου. Γνωστὴ διὰ τὴν μάχην κατὰ τῶν Λατίνων τῷ 496 π.Χ. (Διον. Ἁλικ. ΣΤ, 3. — Liv. II, 19. III, 20. — Cic. Div. II. 2).

Ῥήγιλλος (ἡ), πόλις ἐν Ἰταλίᾳ, κατὰ τὴν χώραν τῶν Σαβίνων, ἐπὶ τοῦ Τιβέριος ποταμοῦ (Διον Ἁλκ. Ε. — Στρβ.). Νῦν Ῥεγέλλη.

Ῥήγιον, πόλις ἐν Οὐϊνδελικίᾳ τῆς Γερμανίας, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Δουνάβεως, κτίσμα τῶν Ῥωμαίων. Ἡ νῦν Ῥατισβόνα ἢ Ῥεγενσβούργ.

Ῥήγιον, ἐπίσημος πόλις τῆς μεσημβρινῆς Ἰταλίας, κατὰ τὴν ἀκτὴν τῶν Βρεττίων, ἐπὶ τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ (Ἡρδ. Α, 170), κτισθεῖσα περὶ τὸ 725 π.Χ. ὑπὸ Χαλκιδέων ἐξ Εὐβοίας καὶ Μεσσηνίων ἐκ Πελο-

ποννήσου, οὓς ὡδήγει ὁ ἐκ Ζάγκλης Ἀντίμνηστος. Κατ' ἀρχὰς, καὶ ἐπὶ πολὺ, ὑπερίσχυον οἱ Μεσσήνιοι ἄποικοι, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐλαμβάνετο ὁ ἄρχων τῆς πόλεως, μέχρι τοῦ 461 π. Χ., ὅτε ἐξώσθησαν οἱ υἱοὶ τοῦ τελευταίου ἄρχοντος Ἀναξίλα(Διόδ. ΙΑ, 76). Χαρώνδας, ὁ ἐκ Κατάνης τῆς Σικελίας, μαθητὴς τοῦ Πυθαγόρου, ἔδωκεν αὐτῇ νόμους σοφούς. Ἡ θέσις τῆς πόλεως, προσφορωτάτη εἰς τὸ ἐμπόριον, συνετέλεσεν εἰς αὐτῆς τὴν ταχεῖαν αὔξησιν. Διὰ τοῦτο προσέβαλεν αὐτὴν τῷ 387 π. Χ. Διονύσιος ὁ Α, καὶ μετὰ ἐνδεκάμηνον πολιορκίαν τὴν ἐκυρίευσεν (Πολϐ. Α, 6). Ἔκτοτε δὲ οὐδέποτε πλέον ἀνέθαλεν αὐτὴ εἰς τὴν ἀρχαίαν ἀκμήν της. Τῷ 279, ἡ ἐκ Καμπανῶν συγκειμένη Ῥωμαϊκὴ φρουρὰ τῆς πόλεως, ἐπιπεσοῦσα ἐλεηλάτησε καὶ κατέσφαξε τοὺς πολίτας, μέχρις οὗ οἱ Ῥωμαῖοι κατέβαλον καὶ ἐτιμώρησαν τοὺς στασιαστὰς (Πολϐ. Α, 6 κλ. Γ, 26, 6). Τοσοῦτον δ' ἠλάττωσαν τὸν ἀριθμὸν τῶν πολιτῶν σεισμοὶ καὶ οἱ Ῥωμαϊκοὶ ἐμφύλιοι πόλεμοι, ὥστε ὁ Αὔγουστος ἀνεπλήρωσεν αὐτοὺς δι' ἐκλεκτῶν στρατιωτῶν τοῦ ναυτικοῦ. Ὀλίγον βορειότερον τῆς πόλεως ἔκειτο ἡ Ῥηγίνων στηλὶς, ἢ τὸ Ῥήγιον ἀκρωτήριον, ἀποτελοῦν τὸν πορθμὸν τῆς Μεσσήνης. Εἶχε δὲ τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ ὅτι ἐκεῖ διὰ σεισμῶν ἐρράγη ὁ πορθμὸς καὶ ἐχωρίσθη ἡ Σικελία τῆς Ἰταλίας (Στρϐ. ΣΤ. 257). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα Regium.

Ῥηγοῦλος (Ἀττίλιος), ὕπατος τῆς Ῥώμης καὶ ναύαρχος, καταπολεμήσας καὶ νικήσας τὸν στόλον τῶν Καρχηδονίων ἐπὶ τοῦ πρώτου Καρχηδονικοῦ πολέμου, καὶ περὶ τὰς 240 πόλεις αὐτῶν κυριεύσας ἐν Ἀφρικῇ καὶ Σικελίᾳ· ἀλλὰ πρὸ τῆς Καρχηδόνος, εἰς ἣν ἦλθεν ἐπίκουρος μετὰ μισθωτῶν Ἑλλήνων ὁ Σπαρτιάτης Ξάνθιππος, ἡττηθεὶς κατὰ κράτος ἐν μάχῃ, εἰς ἣν ἔπεσαν περὶ τοὺς τρισμυρίους Ῥωμαίους, συλληφθεὶς ὑπὸ τοῦ Ξανθίππου μετ' ἄλλων 500, παρεδόθη τοῖς Καρχηδονίοις οἵτινες ἐφόνευσαν αὐτὸν μετὰ βασάνων (Πολϐ. — Διόδ.).

Ῥήδονες, λαὸς ἐπίσημος τῆς Ἀρμορικῆς ἐν τῇ δυτικῇ Γαλλίᾳ, πρωτεύουσαν ἔχων τὴν Κονδάτην (νῦν Rennes) (Cæs. B, G. II, 34).

Ῥῆμοι, ἰσχυρὸς λαὸς τῆς Βελγικῆς, οὗ ἐπίσημοι πόλεις ἦσαν τὸ Δουροκόρτορον (νῦν Reims) μετὰ πολλῶν ἀρχαίων ἐρειπίων, καὶ οἱ Δουροκαταλαννοὶ (νῦν Chalons ἐπὶ Μάρνης) (Στρϐ. Δ, 194).

Ῥήνεια καὶ Ῥήναια, Ῥηναῖα, Ῥηνία, Ῥήνη, Ῥηνέη· πρὶν δὲ, κατά τινας, Ὀρτυγία λεγομένη, νησίδιον τοῦ Αἰγαίου, διὰ στενοῦ βραχίονος τῆς θαλάσσης διαιρουμένη ἀπὸ τῆς Δήλου. Εἰς αὐτὴν ἐθάπτοντο οἱ ἐν Δήλῳ ἀποθνήσκοντες, διότι εἰς τὴν ἱερὰν νῆσον οὐδενὶ ἐπετρέπετο ὁ ἐνταφιασμὸς (Ὁμ. Ὕμν. Ἀπόλλ. 44. — Θουκ. Α, 12. — Ἡρϐ. Θεόκρ. Εἰδ. ΙΖ, 70. — Στρϐ. — Πλάτ. — Ἀθήν. — Παυσ.)

Ῥῆνος, μέγας ποταμὸς, τὸ ἀρχαῖον ὅριον μεταξὺ Γαλλίας καὶ Γερμανίας. Περὶ τῶν πηγῶν αὐτοῦ διάφορα ἐφρόνουν οἱ ἀρχαῖοι. Κατὰ Καίσαρα (B, G, IV, 10) ἦσαν αὗται ἐπὶ τῶν Λεποντικῶν Ἄλπεων· κατὰ Στράϐωνα (Δ), ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ ὄρους Ἀδούλα (ἁγίου Γοθάρδου)· κατὰ Τάκιτον (Germ. I) ἐπὶ τῶν Ῥαιτικῶν Ἄλπεων. Διαρρέων τὸ πρῶτον πρὸς δυσμὰς τὴν λίμνην Βένετον ἢ Βριγαντίνην (νῦν Bodensea), ἐστρέφετο εἶτα πρὸς ἄρκτον, καὶ ἐδέχετο πλείστους ὁμόρρους, ἀριστερῶς τὸν Μοσέλλαν καὶ Μόσαν, δεξιῶς τὸν Νίκερον, Μοῖνον καὶ Λουππίαν, ὡς καὶ πλείστους ἄλλους μικροτέρους. Κατὰ Καίσαρα (B. G. IV, 10) λαοὶ παρὰ ταῖς ὄχθαις αὐτοῦ κατοικοῦντες ἦσαν ἐν Γαλλίᾳ, πρὸς ἀνατολὰς, οἱ Ῥαιτοὶ, οἱ Οὐϊνδελίκοι, οἱ Φρίσιοι. Πρὶν εἰσβάλῃ εἰς τὴν Βαταυϊκὴν χῶραν, διεσχίζετο ὁ Ῥῆνος εἰς δύο βραχίονας, δι' ὃ καὶ δίκερως ἐλέγετο (Rhenus bicornis. Virg. Æ. VIII, 724). Ἐξ αὐτῶν ὁ δυτικὸς, ὁ Βάκαλος ἢ Βάχαλις (νῦν Waal), μετὰ τοῦ Μαὰς ἑνούμενος, ἀπετέλει τὴν νῆσον τῶν Βαταϐῶν. Κατὰ τὸν Καίσαρα (B. G. IV, 10) ἐξέρρει διὰ πολλῶν στομίων εἰς τὴν θάλασσαν. Ἀλλὰ τὸ ἀνακριϐὲς τῆς πληροφορίας ταύτης ἀναγνωρίζουσιν ἤδη οἱ ἀρχαῖοι (Στρϐ. Δ, 193). Ὁ δ' ἀνατολικὸς βραχίων διετήρει τοῦ Ῥήνου τὸ ὄνομα. Ὁ Δροῦσος ἐχάραξε τῷ 10 καὶ 9 π. Χ. διώρυγας κατὰ τὰ λίμνας καὶ τέλματα περιέχοντα ἐκεῖνα μέρη, ἵνα διευκολύνῃ τὴν εἰς τὴν θάλασσαν κάθοδον, καὶ τότε γίνεται λόγος περὶ τριῶν στομίων τοῦ ποταμοῦ (Tac. Ann. I, 60. 63. 70. II, 6. XIII, 54. Germ. XXXIV)· εἶτα δὲ πάλιν μνημονεύονται μόνον δύο. Ὁ Καῖσαρ ἦν ὁ πρῶτος Ῥωμαῖος ὁ τὸν Ῥῆνον μετὰ στρατοῦ ὑπερϐὰς, ἀγνοεῖται ἀκριϐῶς εἰς τί μέρος.

Ῥηξήνωρ, 1) υἱὸς τοῦ Ναυσιθόου, ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως τῶν Φαιάκων Ἀλκινόου, νέος ἀποθανὼν (Ὁμ. Ὀδ. Ζ, 63). — 2) Πατὴρ τῆς Χαλκιόπης, γυναικὸς τοῦ Αἰγέως (Ἀπλλδ. Γ, 15, 6).

Ῥῆσος, 1) ποταμὸς τῆς Τρωϊκῆς χώρας εἰσϐάλλων εἰς τὸν Γράνικον (Ὁμ. Ἰλ. Μ, 20), υἱὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ἡσδ. Θεογ. 340). — 2 Υἱὸς τοῦ Ἠϊονέως (Ὁμ. Ἰλ. Κ, 435), ἢ τοῦ Στρυμόνος καὶ τῆς Μούσης Καλλιόπης ἢ Εὐτέρπης, βασιλεὺς τῶν Θρᾳκῶν. Ἐλθὼν εἰς Τρωάδα ὡς σύμμαχος τοῦ Πριάμου, ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ λαμπροὺς, καταλεύκους ἵππους, ἐξ ὧν ἐξηρτᾶτο ἡ τύχη τῆς Τρωάδος, διότι ἂν ἔτρωγον χόρτον Τρωϊκὸν, καὶ ἐποτίζοντο ἐκ τοῦ Ξάνθου, ἡ πόλις ἀπέϐαινεν ἀνάλωτος. Διὰ τοῦτο ἀμέσως κατὰ τὴν πρώτην ἐσπέραν τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ, ἐπέπεσαν εἰς τὴν σκηνήν του ὁ Διομήδης καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς, καὶ ὁ μὲν ἐφόνευσεν αὐτὸν μετὰ 12 ἄλλων Θρᾳκῶν, ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς ἥρπασε τοὺς ἵππους (Ὁμ. Ἰλ. Κ, 434 ἐπ. — Εὐριπ. Ῥῆσ. — Virg. Æ, I, 469).

Ῥητορικὴ, ἡ τέχνη τοῦ δημοσίως ὁμιλεῖν ἐξησκεῖτο καὶ διεπλάσθη ἐν Ἑλλάδι, καὶ μάλιστα ἐν Ἀθήναις. Σοφισταὶ διεσκεύασαν καὶ συνέταξαν κανόνας πλήρους θεωρίας αὐτῆς. Πᾶς πολίτης μὴ εἰς ἀτιμίαν ὑποπεσὼν εἶχε τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ὁμιλῇ πρὸ τοῦ δήμου καὶ νὰ προτείνῃ τὰ δοκοῦντα αὐτῷ χρήσιμα· ἀλλ' ἐπεδίδοντο εἰς τοῦτο κυρίως οἱ ἐπιδιώκοντες πολιτικὴν ἐπιρροὴν καὶ τιμάς. Σχολεῖα δὲ ῥητορικῆς ὑπῆρχον, πλὴν ἐν Ἀθήναις, καὶ εἴς τινας πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ μάλιστα ἐν Ῥόδῳ. Οἱ ἐν αὐτοῖς γραφόμενοι «ἐπιδεικτικοὶ λόγοι» ἦσαν μᾶλλον γυμνάσματα καὶ ἀποδείξεις τῆς περὶ τὸ ὕφος, τὴν ἔκθεσιν τῶν ἰδεῶν καὶ τὴν ἀπαγγελίαν ἱκανότητος τοῦ συντάκτου αὐτῶν, ὡς ἐπίδειξις ἦν ἐν γένει καὶ ἡ ἐνώπιον ὁμηγύρεων εἰς πανηγύρεις, ἀνάγνωσις ἱστορικῶν συγγραμμάτων ἢ ποιημάτων εἰς τὴν κοινὴν ἐκτίμησιν ὑποϐαλλομένων, καὶ πρὸς ταχυτέραν καὶ εὐρυτέραν τῶν συγγραμμάτων διάδοσιν. Ἐπὶ τῶν μεγάλων ἡμερῶν τῶν Ἀθηνῶν, οἱ μεγάλοι ῥήτορες, ὡς ὁ Δημοσθένης καὶ οἱ δέκα λεγόμενοι ῥήτορες συνέταττον κυρίως λόγους πολιτικοὺς (συμβουλευτικοὺς) καὶ δικανικούς. Εἰς δὲ τοὺς ἐπιδεικτικοὺς, ἐπικρατήσαντας μετὰ ταῦτα καὶ περιλαμϐάνοντας καὶ τοὺς πανηγυρικοὺς, πρῶτοι καὶ μάλιστα ἐπεδόθησαν καὶ μεγάλως ηὐδοκίμησαν, ὁ Ἰσοκράτης καὶ ὁ Θεόπομπος, ὧν τὰ ἔργα ὡς πρότυπα τοῦ εἴδους τούτου ἐθεωροῦντο. Εἰς τὴν Ῥώμην δ' εἰσήχθη ἡ ῥητορικὴ μόνον μετὰ τὸ 155 π.Χ. διὰ τῆς τότε ἐκεῖ πεμφθείσης πρεσϐείας ἐξ Ἀθηναίων, τοῦ περιπατητικοῦ Κριτολάου, τοῦ Στωϊκοῦ Διογένους καὶ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Καρνεάδου (Cic. d. Or. II, 37, 156. Tusc. IV, 3, 5). Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐθεωρήθησαν οἱ Ἕλληνες ῥήτορες ὡς ἐπικίνδυνοί τινες καὶ ἐξωρίσθησαν τῆς πόλεως. Ἀλλ' ἡ τέχνη, γνωστὴ ἅπαξ γενομένη, δὲν ἦν δυνατὸν νὰ ἐμποδισθῇ, ἀλλὰ προϋχώρησε καὶ ἀνεπτύχθη, καὶ ἐπίσημοι Ῥωμαῖοι ἀπῆρχοντο εἰς Ἀθήνας καὶ εἰς Ἀσίαν, ἵνα δι-

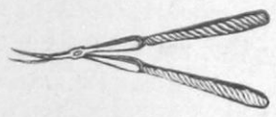
δάσκωνται αὐτὴν μεθοδικῶς, καὶ ἐν τῇ Ῥώμῃ αὐτῇ· ὁ πρῶτος δὲ γράψας δημηγορίας κατὰ κανόνας ἦν ἐν αὐτοῖς ὁ Σέρβιος Σουλπίκιος Γάλβας, ὕπατος ἀνεδείχθη τῷ 144 π.Χ., καὶ σπουδαῖος ῥήτωρ ὁ νεώτερος Γράκχος διά τε τῆς φυσικῆς εὐφυίας του καὶ διὰ τῆς τέχνης. Ἐγυμνάζοντο δὲ προσέτι οἱ Ῥωμαῖοι καὶ εἰς τὴν ἀπαγγελίαν ὑπ' ἰδίους διδασκάλους, οἵτινες declamatores ἐλέγοντο, καὶ declamationes ἐκαλοῦντο τὰ ῥητορικὰ γυμνάσματα, οἷα σώζονται τοῦ Κουϊγκτιλιανοῦ καὶ τοῦ Σενέκα. Ῥήτορες δὲ (Rhetores) ἐλέγοντο παρ' αὐτοῖς οὐχί, ὡς ἐν Ἑλλάδι, οἱ δημοσίως ἀγορεύοντες, οἱ oratores, ἀλλ' οἱ διδάσκαλοι τῆς ῥητορικῆς. Ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων ὅμως, ὅτε δημόσιαι ἀγορεύσεις ἦσαν ἐξαίρεσις μόνον, ἐγίνετο καὶ ἐν Ῥώμῃ ἐπ' ἀμφοτέρων χρῆσις τῆς λέξεως, καὶ μετὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι ῥήτορες, οἵτινες τότε καὶ σοφισταὶ ὠνομάζοντο, ἦσαν οἱ παρὰ τοῖς δικαστηρίοις ἀγορεύοντες ἢ τὴν τέχνην τοῦ λόγου διδάσκοντες. Κατὰ τὸ πλεῖστον δ' εἰς τὰ ῥητορικὰ γυμνάσματα ἐλαμβάνοντο θέματα ὑποθετικά, πολιτικὰ ἢ νομικὰ ἀντικείμενα πραγματευόμενα (Quint. II, 10, 12. IV, 2, 29). Τὰς ἀρίστας περὶ ῥητορικῆς πραγματείας συνέταξεν ὁ Ἀριστοτέλης, Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεύς, ὁ Ἀφθόνιος, ὁ Ἑρμογένης, ὁ Σώπατρος, ὁ Δημήτριος, ὁ Ἀριστείδης, κλ. Παρὰ δὲ Ῥωμαίοις τὴν πρώτην θέσιν κατέχουσι τὰ ἔργα τοῦ Κικέρωνος de inventione, de oratore, Brutus καὶ orator.

Ῥῆτραι, οὕτως ἐλέγοντο ἐν Σπάρτῃ τοῦ Λυκούργου οἱ νόμοι, ὡς δηθεν ὑπὸ τοῦ ἐν Δελφοῖς χρηστηρίου ῥηθέντες καὶ ἀγράφως μεταδοθέντες (Πλουτ. Β. Λυκ. ΣΤ, ΙΓ), καθ' ὃ πυθόχρηστοι (Ξνφ. Λακ. Πολ. Γ), ἢ ἄγραφοι καὶ μία τῶν ῥητρῶν τούτων ἦν τὸ νὰ μὴ ὦσι γεγραμμένοι οἱ νόμοι. Ἦσαν δ' οὗτοι, ὡς φαίνεται, τρεῖς κατ' ἀρχὰς εἰς οὓς προσετέθη καὶ τέταρτος, ὁ τὸ πολίτευμα κανονίσας (Πλούτ. Λυκ. ΙΓ. Ἀγησίλ. ΚΣΤ). Συντεταγμέναι δ' ἦσαν αἱ ῥῆτραι αὗται χρησμῶν δίκην, συντόμως καὶ ἀποφθεγματικῶς· ἀλλὰ κατ' Ὀλυμπιάδα 26 (673 π. Χ.) ἐστιχούργησεν αὐτοὺς ὁ Τέρπανδρος (Κλήμ. Ἀλεξ.) κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς Κρήτης, ἵνα ὥσι μᾶλλον εὐμνημόνευτοι. Ἐν γένει δὲ ῥήτρα ἐλέγετο ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις καὶ πᾶσα ῥητὴ σύμβασις (Ἀπολλών. Λεξ. Ὁμ. ἐν λ.), καί τις συνθήκη Ἡλιακὴ ἐξ Ὀλ. 40-ι0, ῥήτρα (Ῥάτρα) λέγεται ἐν σωζομένῃ ἐπιγραφῇ Borckh. C. J. Ἀρ. 11).

Ῥιανὸς, ἐκ Κρήτης, ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου (276-195 π. Χ.), τὸ πρῶτον δοῦλος καὶ φύλαξ γυμναστηρίου, ἐσπούδασεν ἔπειτα, συμμαθητεύσας μετὰ τοῦ Ἐρατοσθένους, καὶ ἀνεδείχθη γραμματικὸς καὶ ἐποποιός. Ἐκ τῶν ἐπῶν αὐτοῦ μνημονεύονται ἡ «Ἡράκλεια», τὰ «Ἀχαϊκὰ», τὰ «Θεσσαλικὰ», καὶ πρὸ πάντων τὰ «Μεσσηνιακὰ» εἰς 6 βιβλία, ψάλλοντα τοὺς δύο Μεσσηνιακοὺς πολέμους. Ἐξ αὐτῶν δὲ κυρίως ἠρύσθη ὁ Παυσανίας, ὅστις ἐστὶ δι' ἡμᾶς ἡ κυριωτέρα πηγὴ τῶν εἰδήσεων περὶ τῶν πολέμων ἐκείνων. Σώζεται αὐτοῦ μακρὸν τεμάχιον, καὶ προσέτι 11 ἐπιγράμματα ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ. Αἱ ποιήσεις του ἔχουσι τὸν τύπον τῶν Ἀλεξανδρινῶν. Ὡς γραμματικὸς συνέταξεν ἔκδοσιν τῶν Ὁμηρικῶν ποιημάτων.

Ῥῆγμος, υἱὸς τοῦ Πείρου, ἡγεμὼν τῆς Θρᾴκης, εἰς βοήθειαν τῶν Τρώων ἐλθὼν (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 485).

Ῥιζάγρα, ἐργαλεῖον δι' οὗ οἱ χειρουργοὶ ἐξῆγον τὰς ῥίζας τῶν ὀδόντων, τὰ βέλη ἐκ τῶν σαρκῶν, κτλ. (Cels. VII, 12). Ὡς τοιοῦτο ἐξελήφθη μετὰ πιθανότητος τὸ

εἰκονιζόμενον, εὑρεθὲν ἐν Πομπηίᾳ μετ' ἄλλων χειρουργικῶν.

Ῥιζάνα, πόλις παραθαλασσία τῆς ἐν Ἀσίᾳ Γεδρωσίας (Πτολ.).

Ῥιζοῦς, 1) πόλις τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Μαγνησίας (Στρβ.). — 2) Πόλις λιμένα ἔχουσα ἐν Πόντῳ τῆς Ἀσίας. Νῦν Ῥιζέχ.

Ῥίζων, πόλις ὀχυρὰ τῆς Δαλματίας, ἐπὶ ὁμωνύμου κόλπου ἢ καὶ ποταμοῦ (Πολβ. Β, 11.—Στρβ. Ζ, 316.—Liv. XLV, 26). Νῦν Ῥιζάνον ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Κατάρου.

Ῥίνθων, ἐκ Συρακουσῶν ἢ ἐκ Τάραντος, υἱὸς ἀγγειοπλάστου, ἐπὶ τῶν χρόνων Πτολεμαίου τοῦ Λάγου (320-305 π.Χ.), ἐφεῦρε τὸ εἶδος τοῦ δράματος τὸ κληθὲν «Ἱλαροτραγῳδίαν». Ἔγραψε δὲ 38 τοιαῦτα δράματα, λαβὼν τὰς ὑποθέσεις ἐκ τῶν Ἀθηναίων τραγικῶν, καὶ ἀναμίξας αὐτὰς ἐπὶ τὸ κωμικώτερον, διότι ἀγνοεῖται ὁ τρόπος καθ' ὃν εἰργάζετο. Τὸ πιθανώτερον φαίνεται ὅτι ἐλάμβανε μὲν τὰς διηγήσεις καὶ τὴν ἐξωτερικὴν διάπλασιν τῶν τραγικῶν, ἀλλὰ παρῳδῶν αὐτούς, ἐδανείζετο τὰς σκηνὰς καὶ τοὺς διαλόγους ἐκ τοῦ συνήθους βίου, καὶ κατήρτιζεν οὕτω προϊὸν τῆς φαντασίας μικτὸν ἐκ γελοίου καὶ σοβαροῦ. Ὀλίγα λείψανα αὐτοῦ σώζονται ἐν οἷς διαφαίνεται φαιδρότης πνεύματος καὶ ἀγχίνοια. Ἐν τῶν δραμάτων αὐτοῦ ἦν ὁ Ἀμφιτρύων, ὅστις νομίζεται ὅτι ἐχρησίμευσεν ὡς ὑπόδειγμα εἰς τὸν τοῦ Πλαύτου. Οἱ ὀλίγοι διατηρούμενοι αὐτοῦ στίχοι εἰσὶν ἰαμβικοὶ τρίμετροι (Ἀθήν. Γ, 27), καὶ τρεῖς τίτλοι δραμάτων σώζονται, μυθολογικοὶ (Στέφ. Βυζ. Σουΐδ.).

Ῥινοκόλουρα (τὰ) ἢ Ῥινοκωλοῦρα (ἡ), πόλις ἐπὶ ἀμμώδους παραλίας τῆς Μεσογείου, ὁτὲ μὲν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὁτὲ δ' εἰς τὴν Συρίαν ἀποδιδομένη, καθ' ὃ κατὰ τὰ μεθόρια ἀμφοτέρων κειμένη, σπουδαιοτάτη θέσις διὰ τὸ μετὰ τῆς Ἀραβίας ἐμπόριον (Στρβ XVI, 741. 759.—Liv. XLV, 11). Νῦν Κασρ ἐλ Ἀρίς.

Ῥίον τὸ (Ἀχαϊκὸν), ἀκρωτήριον τῆς Ἀχαΐας, μεθ' οὗ τὸ ἀπέναντι κείμενον Ἀντίρριον, ἢ Ῥίον τὸ Μολυκρικὸν, ἀπετέλει τὸ στόμιον τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου. Ἡ ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασις τῶν δύο ἀκρωτηρίων ἐλέγετο 7 σταδίων, κατὰ δὲ Πλίνιον 1 ῥωμαϊκοῦ μιλίου. Ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου ἵδρυτο ναὸς τοῦ Ποσειδῶνος. Εἰς τὸν πορθμὸν δὲ τοῦτον ἐδόθη ἡ ἱστορικὴ ναυμαχία τῶν 429 π. Χ. (Θουκ. Β, 87. Ε, 52. —Στρβ. Η, 335.—Παυσ. Ζ, 22. 10),

Ῥιπαῖα (ἢ Ῥίπαια) ὄρη, ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ὑποτιθεμένη σειρὰ ὑψηλῶν ὀρέων κατὰ τὰ βορειότατα τῆς γῆς (Σφκλ. Οἰδ. Κολ. 1247.—Virg. G. I, 240), ὅθεν ἔπνεον «ῥιπαὶ αἰθρηγενέος βορέαο» (Ὁμ. Ἰλ. Ὀλ. 171). Τινὲς τῶν νεωτέρων θέλουσι τὴν παραγωγὴν ἐκ τοῦ ταρταρικοῦ δῆθεν ῥιφαὲτ (ὑψηλόν). Πέραν αὐτῶν κατῴκουν οἱ Ὑπερβόρειοι (Διον. Περιηγ. 315.—Στρβ.). Ὁ Αἰσχύλος τίθησιν εἰς αὐτὰ τὰς ἀγνώστους τότε πηγὰς τοῦ Ἴστρου. Οἱ μεταγενέστεροι γεωγράφοι ἔδιδον τὸ ὄνομα εἰς τὰ δυτικώτερα τῶν Οὐραλίων.

Ῥίπη, πόλις ἀρχαία τῆς Ἀρκαδίας, πλησίον τῆς Στρατίας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 606).

Ῥιπὶς, ὑποκορ. Ῥιπίδιον, ἀνεμιστήριον («τὴν ἐσχάραν μοι δεῦρο καὶ τὴν ῥιπίδα» Ἀρστφ. Ἀχρν. 669. 888). Παρέλαβον δ' οἱ Ἕλληνες παρὰ τῶν βαρβάρων τὴν χρῆσιν τοῦ ῥιπιδίου καὶ ὡς ἀνεμιστηρίου διὰ τοὺς ἀνθρώπους (Εὐρπ. Ὀρστ. 1408-1412), οὐχὶ ἀνοιγοκλειομένου ὡς τὰ νῦν, ἀλλὰ τεταμένου, καὶ συγκειμένου ἢ ἐκ λευκοῦ ὑφάσματος ἐντὸς κρίκου μετὰ λαβίδος, ἢ ἐκ πτερῶν

ταῶνος (Propert. II, 15), ἢ ἐκ φύλλου λεπτοῦ, ὡς ἀπαντῶνται τὰ ἐν τῇ εἰκόνι παριστώμενα ἐν τοιχογραφίαις τῆς Πομπηίας κα

τῶν Σταβιῶν· καὶ ταῦτα συνήθως ἔφερον παρὰ ταῖς κυρίαις θεραπαινίδες, ὡραῖοι παῖδες ἢ εὐνοῦχοι (Εὐρπ. αὐτ. — Στράτων, ἐπίγρ.

ΚΒ), ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ἐκ τοιχογραφίας ἐν Πομπηΐᾳ, Ἔρως εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἀριάδνης, θλιβόμενος διὰ τὴν ἐγκατάλειψιν αὐτῆς. Παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις δ' ἐποιοῦντο χρῆσιν αὐτῶν καὶ ἄνδρες προσέτι, ὡς ὁ Αὔγουστος εἶχε δοῦλον ῥιπίζοντα αὐτὸν ὅταν ἐκοιμᾶτο (Suet Aug. LXXXII.—Terent. III, 5, 45-54). Ὑπῆρχον δὲ καὶ ῥιπίδες μυισόβοι, τὰ κυρίως μυαστήρια πρὸς ἐκδίωξιν τῶν μυιῶν (Μένανδ. Σελ. 175. — Αἰλ. π. ἰ. ΙΕ, 14).

Ῥίσκος, κιβώτιον κατεσκευασμένον ἐκ καλάμων ἢ ἐλαφρῶν ῥάβδων διὰ δέρματος ἐπικεκαλυμμένων (τὸ σεπέτι), χρησιμεῦον εἰς φύλαξιν ἀργυρωμάτων (Φώτ. λ.), ἀλλ' ἐν γένει καὶ εἰς ἐναπόθεσιν ἄλλων ἀντικειμένων, ὡς ἄρτων κτλ. (Πολδ. Ι, 31. 137).

Ῥίψασπις, ὁ ἐκ δειλίας φεύγων εἰς τὴν μάχην. Ἐν Σπάρτῃ ἐτιμωρεῖτο διὰ θανάτου.

Ῥοδανός, ὁ κυριώτερος ποταμὸς τῆς ἀρχαίας Γαλλίας, ἔχει τὰς πηγάς του εἰς τὰς Πεννινίας Ἄλπεις, ῥέων πρὸς δυσμὰς εἰς τὴν Λαμάνιον λίμνην, καὶ εἶτα νοτίως διὰ τοῦ Λουγδούνου (Λυὼν), δέχεται ἐξ ἀριστερῶν τὸν Ἰσάραν (Isère) καὶ Δρυεντίαν (Durance), δεξιῶς τὸν Ἄραρα (Saone), καὶ ἐκβάλλει εἰς τὴν Τυρρηνικὴν θάλασσαν ἀπέναντι τῆς Σαρδηνίας (Liv. XXI, 26). Ἔχων τὸν ῥοῦν ὁρμητικόν, μετέβαλλε πολλάκις τὴν κοίτην κατὰ τὰς ἐκβολάς· διὰ τοῦτο οἱ ἀρχαῖοι ἄλλοι ἄλλον ἀριθμὸν στομίων, 1, 2, 3, ὡς καὶ 7, τῷ ἀπέδιδον. Κατὰ δὲ τὸ ἀνατολικώτερον τούτων ἀναφέρουσι (Πλούτ. Μάρ. ΙΕ.—Στρβ. Δ, 183) καὶ τὰς «Μαριανὰς φόσσας», διώρυγας ἃς ὁ Μάριος ἀνέσκαψεν ἐπὶ τοῦ Κιμβρικοῦ πολέμου. Ἐπὶ πολὺ ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν του πλωτὸς, ἐχώριζεν ὁ Ῥοδανὸς τὴν Γαλλίαν, ὡς Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν, ἀπὸ τῆς Ἑλβετίας (Στρβ. Δ, 183. 189. 190.).

Ῥόδεια, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ κα τῆς Τηθύος, ὀπαδὸς τῆς Περσεφόνης (Ὁμ. Ὕμν. Δημ. 451.—Ἡσδ. Θεογ. 351).

Ῥόδη, 1) θυγάτηρ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμφιτρίτης, γυνὴ τοῦ Ἡλίου καὶ μήτηρ τοῦ Φαέθοντος, τῆς Λαμπετίας, τῆς Αἴγλης καὶ τῆς Φαεθούσης (Ἀπλλ. Α, 4, 4). — 2) Μία τῶν Δαναΐδων (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).—3) Λιμὴν Ἑλληνικὸς εἰς τὴν χώραν τῶν Ἰνδιγητῶν κατὰ τὴν Ταρρακωνικὴν Ἱσπανίαν (Liv. XXXIV, 8). Νῦν Ῥόζας.

Ῥοδία, μία τῶν Δαναΐδων (Ἀπλλδ. Α, Ι, 4).

Ῥόδιος, ποταμὸς ἐν Μυσίᾳ κατὰ τὴν Τρωάδα, πηγάζει ἐκ τῆς Ἴδης, καὶ δεχόμενος τὸν Σελήεντα ὡς ὁμόρρουν, ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, μεταξὺ Ἀβύδου καὶ Δαρδάνου (Ὁμ. Ἰλ. Μ, 20. Υ, 215. — Ἡσδ. Θγν. 311. — Στρβ. ΙΒ. 554. ΙΓ, 595). Πιθανῶς ὁ νῦν ποταμὸς τῶν Δαρδανελλίων, ὅστις ἕλη διερχόμενος ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν διὰ πολλῶν στομίων..

Ῥόδον, ἄνθος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις λίαν ἀγαπητὸν διὰ τὸ χρῶμα καὶ τὸ ἄρωμα αὐτοῦ. Χρῆσις αὐτοῦ ἐγίνετο εἰς κόσμησιν τῶν τραπεζῶν εἰς τὰς ἑστιάσεις, καὶ εἰς στεφάνωσιν κατ' αὐτάς· καὶ εἰς τοὺς τάφους προσέτι ἐπετίθετο, εἰς ἔνδειξιν ἀγάπης καὶ ἐνθυμήσεως. Ῥοδοδάκτυλος λέγεται ἡ αὐγὴ παρ' Ὁμήρῳ διὰ τὰ ῥόδινα χρώματά της. Καθ'

Ἡρόδοτον (Η, 138) ἐν Μακεδονίᾳ ἔθαλλον αὐτοφυῶς ἐξαίσια ῥόδα ἑξηκοντάφυλλα.

Ῥοδόπη, ὄρος τῆς Θράκης, εἰς τὰ δυτικὰ τῆς χώρας, ἀνατολικῶς τοῦ Νέστου ποταμοῦ εἰς ὕψος αἰρόμενον 2,300 μέτρων, καὶ ἐκ βορρᾶ μέχρι τοῦ Εὐξείνου ἐκτεινόμενον. Ἦν τὸ ἐπισημότερον ὄρος τῆς Θράκης καὶ Βάκχαι διέτρεχον αὐτὸ κατὰ πάσας τὰς διευθύνσεις (Ἡρδ. ΣΤ, 49.—Θουκ. Β, 96. —Στρβ. Ζ, 319.—Πολύβ. — Hor. Od. III, 25, 12), Νῦν βουνὸν τοῦ Δεσπότου.

Ῥόδος, πρὶν ἄλλως καὶ Ὀφιοῦσαι, Σταδία, Ἀστερία, Τριναχρία, Κορυμβία, Μακαρία, καλουμένη, νῆσος ἔχουσα ἐπιφάνειαν 21 μέτρ. τετραγ. ἀπὸ τῆς ἀκτῆς τῆς Καρίας διαιρουμένη διὰ πορθμοῦ ἔχοντος ἓξ μιλίων πλάτος. Διατέμνεται ὑπὸ ὄρους, οὗ τὸ ὕψιστον μέρος ἐλέγετο Ἀταβύριος. Ἡ παραλία ἦν εὐλίμενος, εἶχε τὸ κλῖμα τερπνὸν καὶ ὑγιεινὸν, τὸν οὐρανὸν αἴθριον καὶ, κατὰ Πλίνιον (Η, 87. — Suet. Tib. XI) ἡμέρα δὲν παρήρχετο χωρὶς νὰ φανῇ ὁ ἥλιος εἰς αὐτήν. Κατ' ἀρχὰς λέγεται ὅτι τὰ πεδία αὐτῆς κατείχοντο ὑπὸ λιμνῶν καὶ βάλτων, καὶ κατεκαλύπτοντο ὑπ' ἐντόμων φαρμακερῶν, ὅτι δ' ἐκαθάρισεν αὐτὰ ὁ Φόρβας, ἐλθὼν μετ' ἀποίκων Λαπίθων (Διόδ. Δ, 71. Ε, 58). Ἀφθόνως παρῆγε μάρμαρον, κρητίδα, ξυλικὴν πρὸς ναυπηγίαν, οἶνον, σῦκα μελανὰ καὶ καλοὺς ἰχθῦς (ἄλοπας). Ἦν δὲ πᾶσα ἡ νῆσος ἱερὰ τῷ Ἡλίῳ, ὅστις συνελατρεύετο ἐνταῦθα μετὰ τῆς θυγατρός του Ἠλεκτρυόνης. Ἐτιμᾶτο δ' ἐν αὐτῇ καὶ ὁ Ἀταβύριος Ζεὺς, καὶ οἱ ἥρωες Ἡρακλῆς καὶ Τληπτόλεμος. Ἡ νῆσος ἐν τοῖς μυθικοῖς χρόνοις ἐλέγετο ἐκ τῶν κυμάτων προκύψασα, μετὰ κατοίκων τῶν Τελχίνων, ἀφ' ὧν καὶ Τελχινία προσέτι ἐλέγετο, καὶ οἵτινες ἐλέγοντο ὄντες οἱ ἐπινοηταὶ τῆς χρήσεως τῶν μετάλλων καὶ τῆς ἀστρολογίας. Κατ' ἄλλους δὲ, μετῴκησαν εἰς αὐτὴν οἱ Τελχῖνες ἐκ Κρήτης. Μετ' αὐτοὺς ἀρχαιότατοι κάτοικοι λέγονται οἱ Ἡλιάδαι, ἴσως ἄλλη μόνον ἐπωνυμία αὐτῶν. Μνημονεύονται δὲ καὶ Φοίνικες εἰς τὴν νῆσον ἐλθόντες. Μετὰ δὲ τὴν κάθοδον τῶν Ἡρακλειδῶν ἦλθον Δωριεῖς εἰς αὐτὴν ἐκ Μεγάρων, ἢ ἐκ τῶν ἐξ Ἄργους εἰς Κρήτην μεταβάντων μετὰ τοῦ Ἀλθαιμένους. Κατ' ἀρχαιοτέρας δὲ παραδόσεις ἦλθεν εἰς τὴν νῆσον ὁ Ἡρακλείδης Τληπτόλεμος, καὶ αὐτὸς ἵδρυσε, πρὸ τῶν Τρωϊκῶν, τὰς τρεῖς πόλεις Λίνδον, Ἰαλυσὸν καὶ Κάμειρον (Ὁμ, Ἰλ. Β, 653).—Αἱ πλεῖσται τῶν δωρικῶν πόλεων κατὰ τὰς περικειμένας νήσους καὶ παραλίας φαίνονται τῶν Ῥοδίων ἱδρύματα οὖσαι, καὶ ἀπετέλουν μετὰ τῆς Ῥόδου πολιτικὴν συμπολιτείαν, τὴν «δωρικὴν ἑξάπολιν» λεγομένην, κέντρον ἔχουσαν τὸν ναὸν τοῦ Τριοπίου Ἀπόλλωνος (Ἡρδ. Α, 144). Δραστηρίως δ' εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν ἐπιδεδομένοι οἱ Ῥόδιοι, ἐξέτειναν τὰς ἀποικίας των μακρὰν πρὸς δυσμὰς, καὶ μία τῶν ἐπισημοτέρων ἐξ αὐτῶν ἦν ἡ τῷ 690 π. Χ. ὑπὸ τοῦ Ἀντιφήμου ἱδρυθεῖσα ἐν Γέλᾳ (Ἡρδ. Ζ, 153). Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ νήσῳ προεῖχεν ἐπὶ δυνάμει ἡ οἰκογένεια τῶν Ἐρατιδῶν, ἧς μέλος ἦν ὁ Διαγόρας. Ἐπὶ τῶν Περσικῶν πολέμων συνέπραξεν ἡ Ῥόδος μετὰ τῆς ὑπερεχούσης μερίδος, καὶ ἐνέμεινεν ἔκτοτε εἰς τὴν συμμαχίαν τῶν Ἀθηναίων. Τῷ 411 π. Χ. οἱ ἀριστοκράται ἐπαναστάντες ἐπεκαλέσθησαν τὸν Πελοποννησιακὸν στόλον εἰς βοήθειάν των· ὁ εὐγενὴς δὲ Δωριεὺς, υἱὸς τοῦ Διαγόρου, ὃν οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον ἐξορίσει, ἀνακληθεὶς, κατέστειλε τὴν στάσιν, καὶ μετὰ τοῦτο διεπράξατο τὸν συνοικισμὸν τῶν τριῶν πόλεων εἰς μίαν, τὴν Ῥόδον, ἣν ἔκτισεν ἀμφιθεατροειδῆ, ὑπὲρ ὡραῖον λιμένα, κατὰ τὸ βορειανατολικὸν πέρας τῆς νήσου. Μετ' ὀλίγον ὅμως πάλιν ἐξερράγησαν συγκρούσεις μεταξὺ τῶν ἀριστοκρατῶν καὶ τοῦ δήμου, οὗ ἡ ἀρχὴ εἶχεν ἐκτραχηλισθῆ εἰς ἐσχάτην δημαγωγίαν, πάσης παρανομίας ἔνοχον γινομένην (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 8, 20). Ἀποκατέστη ὅμως πάλιν μετὰ ταῦτα νόμιμος καὶ ἔμφρων δημο-

κρατία, διὰ μετριοπαθείας καὶ ἀξιοπρεπείας εἰς δύναμιν ἐκ νέου ἀναπτυχθεῖσα, καὶ ἔκτοτε ἐπέστρεψεν αὖθις ἡ Ῥόδος εἰς τὴν συμμαχίαν τῶν Ἀθηναίων. Τῷ 358-356 ὅμως, ἐπειδὴ οἱ Ἀθηναῖοι παρέβησαν ὑπερπηδήσαντες τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως, ἀπέστησαν πάλιν οἱ Ῥόδιοι ἀπ' αὐτῶν, καὶ τότε, βοηθείᾳ τῶν Καρῶν ἡγεμόνων, ἐπεκράτησεν ἐν τῇ νήσῳ ἰσχυρὰ ὀλιγαρχία (Δημοσθ. π. Ῥοδ. ὀλ.), καὶ μετ' οὐ πολὺ ὑπέκυψεν ἡ νῆσος εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἰδριέως, δυνάστου τῆς Ἁλικαρνασσοῦ. Ἐπὶ Ἀλεξάνδρου κατελήφθη ὑπὸ φρουρᾶς μακεδονικῆς, ἣν μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου ἐξέβαλε, καὶ ἀνεκτήσατο τὴν ἐλευθερίαν της, ἀναπτυχθεῖσα τότε καὶ εἰς τὴν ὑπερτάτην ἀκμήν. Κατὰ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ ἀντέστησαν γενναίως οἱ Ῥόδιοι τῷ 304 π. Χ., κατέλαβον μέρη τῶν Καρικῶν παραλίων, ὑπεστήριξαν τὰς ἑλληνικὰς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας εἰς ὑπεράσπισιν τῆς ἐλευθερίας των, ἀλλὰ μείναντες οὐδέτεροι μεταξὺ τῶν τότε διαμαχομένων ἰσχυρῶν διαδόχων, ἠγωγίζοντο εἰς ἀποκατάστασιν φιλικῶν συναλλαγῶν μετ' αὐτῶν, καὶ ἔθεντο πρῶτοι τὰς βάσεις διεθνοῦς θαλασσίου καὶ ἐμπορικοῦ δικαίου. Τῷ 224 π. Χ. σφοδρὸς σεισμὸς μεγάλην ἔφερεν εἰς τὴν πόλιν βλάβην, καὶ τὸν περίφημον ἐν αὐτῇ κολοσσὸν τοῦ Ἀπόλλωνος (ἴδ. Χάρης) καταρρίψας. Τότε δὲ καὶ ἡγεμόνες καὶ πόλεις πολλαὶ τῇ ἔπεμψαν δωρεὰς πρὸς ἐπανόρθωσιν τῆς ζημίας ταύτης. Μετὰ τῶν Ῥωμαίων συμμαχοῦντες, ἐπολέμησαν οἱ Ῥόδιοι κατὰ τοῦ Ἀντιόχου καὶ τοῦ Προυσίου, καὶ ἔλαβον ὡς ἀμοιβὴν τὴν κυριαρχίαν ἐπὶ τῆς Καρίας καὶ τῆς Λυδίας. Ἀπώλεσαν ὅμως τὰς ἐπαρχίας ταύτας, ὡς καὶ πολλὰ τῶν ἐμπορικῶν αὐτῶν προνομίων ὅτε, ἐπὶ τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν δυνάμει ἐναβρυνόμενοι, καὶ τὰ ὅρια αὐτῆς παραγνωρίζοντες, ἔπεμψαν εἰς Ῥώμην πρέσβυν θελήσαντα ἐπιτακτικῶς νὰ ἐπιβάλῃ τὰς ἀξιώσεις των (Liv. XLIV, 14). Κατὰ Μιθριδάτου ἐπιτυχῶς ἀντέστησαν, ἀλλ' οἱ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καίσαρος ἐπελθόντες ἐμφύλιοι πόλεμοι ἐπέφερον τὴν παρακμὴν αὐτῶν. Τὴν ἀνεξαρτησίαν ὅμως διετήρησαν ἔτι ἐπί τινα χρόνον, πολλάκις ἀφαιρουμένην καὶ πάλιν ἀποδιδομένην αὐτοῖς, μέχρις οὗ τέλος ὁ Οὐεσπασιανὸς ἐντελῶς τοὺς ὑπέταξε (Suet. Vesp. VIII). — Ἡ Ῥόδος ἐπιμελῶς ἐκαλλιέργησε καὶ τὴν τέχνην καὶ τὴν ἐπιστήμην. Ὅτε ὁ Αἰσχίνης ἐξωρίσθη ἐξ Ἀθηνῶν, ἵδρυσεν ἐκεῖ σχολὴν ῥητορικῆς, διαμείνασαν ἐν ἀκμῇ πολὺν χρόνον ἔτι καὶ μετὰ τῆς νήσου τὴν πολιτικὴν παρακμήν (Cic. Brut. XIII). Εἶχε δ' ἡ Ῥοδία ῥητορική τι τὸ ὀγκῶδες καὶ ἐπὶ τὸ ἀσιατικώτερον ἐπιδεικτικόν. Ποιηταὶ διέπρεψαν ἐν αὐτῇ Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Μόλλων (ἴδ. Ἀπολλώνιος). Δραστηρίως δ' ἠσκεῖτο ἐν Ῥόδῳ καὶ ἡ γλυπτική, ἐκ Σικυῶνος ἐκεῖ μεταβᾶσα, καὶ ἐπίσημον ἔχουσα καλλιτέχνην τὸν Λίνδιον Χάρητα, τὸν ἐργασθέντα τὸν Κολοσσόν, καὶ ἐν ἄλλοις τὸν Ἡγήσανδρον, Πολύδωρον καὶ Ἀθηνόδωρον, τοὺς ποιήσαντας τὸ σύμπλεγμα τοῦ Λαοκόοντος, καὶ τὸν Ἀπολλώνιον καὶ Ταυρίσκον ἐκ Τράλλεων, γλύπτας τοῦ Φαρνεσίου λεγομένου ταύρου (Στρβ. ΙΔ, 652). Διὰ τῶν ἔργων τῶν καλλιτεχνῶν τῆς σχολῆς ταύτης οὕτω κατεκοσμήθη ἡ πόλις, ὥστε ὁ Ἀριστείδης ὁ σοφιστὴς ἔγραφε δύο αἰῶνας μετὰ τὴν πτῶσιν αὐτῆς, ὅτι ἐπὶ τῆς ἀκμῆς της ἦν «ὀχυρὰ ὡς φρούριον καὶ κατάκοσμος ὡς βασιλικὸς οἶκος». Ὁ περίφημος κολοσσὸς τοῦ Ἡλίου ἦν οὐχὶ ὁ μόνος, ἀλλ' ὑπῆρχον ἑκατὸν εἰς τὴν πόλιν (Σχλ. Λουκ. Ἰκαρμνπ. 12), καὶ ὁ πορθήσας αὐτὴν Κάσσιος τῷ 38 π. Χ. ἀπεκόμισε τρισχίλια ἀγάλματα καὶ θησαυροὺς 50 ἑκατομμυρίων.

Ῥοδουντέα, φρούριον ἐπὶ τοῦ ὄρους Οἴτης εἰς τὴν Φθιώτιδα (Στρβ.).

Ῥοδῶπις, 1) ἀρχαία ἑταίρα ἐκ Θράκης, δούλη τοῦ ἐν Σάμῳ Ἰάδμονος, πωληθεῖσα εἰς Αἴγυπτον ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἀμάσιδος καὶ ὑπὸ τοῦ Χαράξου ἀπελευθερωθεῖσα.

Περὶ αὐτῆς διηγοῦντο ὅτι τοσοῦτον πλοῦτον συνεκομίσατο, ὥστε ἰδίᾳ δαπάνῃ ἤγειρε μίαν τῶν πυραμίδων (Ἡρδ. Β, 134). — 2) Ἄλλη ἑταίρα (Ῥοδόπη, κατὰ Λουκ. Ὀρχ. Β), ἣν ἐνυμφεύθη ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου Ψαμμήτιχος (Αἰλ. π. ἰ. ΙΓ, 33).

Ῥοῖκος, 1) Κένταυρος, ὅστις μετὰ τοῦ ἄλλου Κενταύρου, τοῦ Ὑλαίου, ἐπιτεθεὶς ἐν Ἀρκαδίᾳ κατὰ τῆς Ἀταλάντης, ἐφονεύθη τοξευθεὶς ὑπ' αὐτῆς (Ἀπλλδ. Γ, 9, 2). — 2) Υἱὸς Φιλέου, Σάμιος καλλιτέχνης, ἀκμάζων περὶ τὰ 580 π. Χ. Μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Θεοδώρου ᾠκοδόμησε τὸ ἐν Σάμῳ Ἡραῖον, ὅπερ ἦν, καθ' Ἡρόδοτον (Γ, 60), «νηὸς μέγιστος πάντων νηῶν τῶν ἡμεῖς ἴδμεν», δωρίου ῥυθμοῦ (Vitr. VII, praef.). Αὐτὸν λέγει ὁ Παυσανίας (I, 38) καὶ ἄγαλμα τῆς Νυκτὸς κατασκευάσαντα, χαλκοῦν βεβαίως, διότι παραβάλλει αὐτὸ πρὸς τὸ τῆς ἐν Ἀμφίσσῃ χαλκῆς Ἀθηνᾶς καὶ λέγει αὐτὸ κατὰ τὴν τέχνην ἀρχαϊκώτερον ἐκείνης, καίτοι ὑποτιθεμένης ὅτι ἐκομίσθη ἐκ Τροίας. Ὁ δὲ Πλίνιος (XXXV, 152) μνημονεύει αὐτοῦ καὶ ὡς ἐργασθέντος καὶ εἰς τὸν ἐν Λήμνῳ Λαβύρινθον.

Ῥοιμετάλκης, βασιλεὺς τῆς Θράκης ἐπὶ Αὐγούστου, συμπολεμήσας μετ' αὐτοῦ κατὰ τοῦ Ἀντωνίου, καὶ πάντοτε διαπρέψας ὡς σύμμαχος τῶν Ῥωμαίων. Ἐπολιτογραφήθη δὲ καὶ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, καὶ διετέλεσεν ἐπώνυμος ἄρχων τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὸ ἔτος 27 π. Χ. (Ὀλ. 173, 6').

Ῥοίτειον (ἢ Ῥοίτιον) ἄκρον, πετρώδης ἀκτὴ μετὰ διαφόρων προεξοχῶν ἐν τῇ Τρωϊκῇ ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου. Ἐφ' ἑνὸς τῶν λόφων ἔκειτο καὶ κώμη ὁμώνυμος, καὶ ἐκεῖ πλησίον ἦν καὶ τὸ Αἰάντειον, ὁ τάφος Αἴαντος τοῦ Τελαμωνίου (Ἡρδ. Ζ. 43. — Στρβ. ΙΓ, 595).

Ῥοῖτος, 1) Κένταυρος παρὰ τοῖς Λατίνοις ποιηταῖς, ἴσως ὁ αὐτὸς τῷ Ῥοίκῳ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, εἰς τὸν γάμον τοῦ Πειρίθου ἐτραυματίσθη ὑπὸ τοῦ Δρύαντος καὶ ἔφυγε (Virg. G. II, 456. — Ov. Met. XII, 30). — 2) Γίγας ὑπὸ τοῦ Βάκχου φονευθείς (Hor. Od II, 19, 28). Ὁ αὐτὸς καὶ Εὔρυτος. — 3) Ὀπαδὸς τοῦ Φινέως, ὑπὸ τοῦ Περσέως φονευθείς (Ov Met. V, 38). — 4) Βασιλεὺς τῶν Μαρρουβίων ἐν Ἰταλίᾳ, οὗ ὁ υἱὸς Ἀγχέμολος ἔφυγεν ἀπ' αὐτοῦ πρὸς Δαῦνον, τὸν πατέρα τοῦ Τούρνου, διότι εἶχε τολμήσει νὰ ἐπιτεθῇ κατὰ τῆς μητρυιᾶς του Κασπερίας (Virg. Æ, X, 388).

Ῥόμβος, πᾶν σῶμα ἔχον τὸ σχῆμα δύο ἴσων κώνων ἐκ τῶν βάσεων συνεχομένων. Ἐκ τούτου παίγνιόν τι τῶν παιδίων, παιόμενον καὶ ταχέως στρεφόμενον (τὸ σφιντιρλόνι) καὶ οὗ καὶ οἱ γόητες ἐποιοῦντο χρῆσιν, κατὰ τὸν ἦχον πρὸ πάντων ὃν παρῆγε μαντεύοντες (Ἐτυμ. λεξ. ῥόμβοι. — Εὐστθ. εἰς Ὀδ. Α, σλ. 1387. — Σχλ. Ἀπλλν. Ῥόδ. 1139. — Θεόκρ. εἰς Φαρμ.).

Ῥομφαία, ἡ καὶ Ῥομβαία, εὐρεῖα καὶ μεγάλη μάχαιρα ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Θρᾳξί, καθ' Ἡσύχιον, ὅστις ὅμως προστίθησιν «ἢ ἀκόντιον»· ἀλλὰ τοῦτο δὲν φαίνεται ἀκριβές, κατὰ τὴν ἐν τοῖς χριστιανικοῖς κἂν χρόνοις γινομένην χρῆσιν τῆς λέξεως. Κατὰ δὲ Πλούταρχον (Αἰμύλ. ΙΗ), χαρακτηρίζεται ὡς «ῥομφαία βορωσίθηρος», ἣν ἔφερον διὰ χειρὸς, στηρίζοντες αὐτὴν εἰς τὸν δεξιὸν ὦμον.

Ῥόπαλον, ξύλον ἔχον ὀγκώδη καὶ

βαρεῖαν τὴν μίαν ἄκραν, καὶ χρησιμεῦον ὡς στοιχειῶδες ὅπλον εἰς τοὺς ἀρχαιοτάτους χρό-

νους. Ὁ ῥοπαλοφόρος ἔτυπτε κρατῶν αὐτὸ ἀπὸ τῆς κάτω ἄκρας, τῆς λεπτοτέρας. Ὁ

Ὅμηρος λέγει (Ὀδ. Λ, 575) «ῥόπαλον παγχάλκεον», ἴσως ἔχον ἥλους χαλκοῦς.

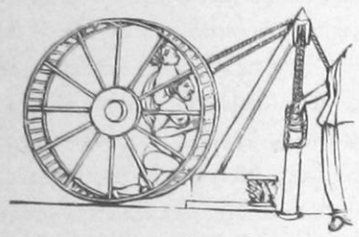

Ἦτο δὲ τὸ κυρίως ὅπλον καὶ τὸ σύμβολον τοῦ Ἡρακλέους. Τινὲς δὲ τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων ἐπετηδεύοντο, ἀντὶ εἰς ῥάβδον, εἰς ῥόπαλον νὰ στηρίζωνται (Sidon. Epist. IX, 9. 11. Carm. XV, 197). Ἡ εἰκὼν ἐκ ψήφου γλυπτῆς, παρίστησι τὸν Δημόκριτον.

Ῥόπτρον, ὅ,τι καὶ τὸ ῥόπαλον, πᾶν τὸ χρησιμεῦον εἰς κτύπημα. Ὁ Εὐριπίδης λέγει «δίκης ῥόπτρον». Προσέτι τὸ εἰς τὴν θύραν κρουόμενον ἵνα ἀνοίγηται. «Νῦν μὲν εἰσὶ θυρωροὶ, πάλαι δὲ ῥόπτρα κρουόμενα πρὸς ταῖς θύραις» (Πλούτ. π. Πολυπραγμ.).

Εἶχον δὲ σχῆμα ἢ κρίκων ἁπλῶν, ἢ καὶ ἄλλο τι πλουσιώτερον, ὡς τὸ τῆς εἰκόνος, ἐκ τινος θύρας τῆς Πομπηΐας. Ῥόπτρον ἐλέγετο καὶ τὸ ξύλον δι' οὗ ἐκρούετο τὸ τύμπανον, ἔχον, κατὰ πρωτότυπον διατηρούμενον ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ Βερολίνου, ἀφ' ἑνὸς λαβὴν διὰ τὸν τυμπανιστὴν, ἀφ' ἑτέρου κομβίον, ὃ ἐκαλύπτετο διὰ δέρματος, ἵνα κτυπᾷ τὸ ἐπὶ τοῦ χαλκοῦ τυμπάνου διὰ σχοινίου ἑκατέρωθεν τεταμένον δέρμα, κατὰ τὸ ἐνταῦθα παριστάμενον καὶ ἐν Θήβαις τῆς Αἰγύπτου εὑρεθὲν πρωτότυπον. Τὸ ὄνομα ῥόπτρον ἔφερε τέλος καὶ ξενικὸν φρυγικὸν καὶ αἰγυπτιακόν τι μουσικὸν τυμπανοειδὲς ὄργανον θορυβῶδες, οὗ χρῆσιν ἐποιοῦντο οἱ Κορύβαντες εἰς τῆς Ῥέας τὰ ὄργια (Ἀπλλν. Α, 1139). Ἓν ἐπίγραμμα τὰ λέγει «χάλκεια ἰαχήματα»·

ὁ δὲ Πλούταρχος (ἐν Κράσ.) λέγει «ῥόπτρα βυρσοπαγῆ καὶ κοῖλα περιτείναντας ἠχείοις χαλκείοις, ἅμα πολλαχόθεν ἐπιδοποῦσι»· καὶ καθ' Ἡλιόδωρον (Θ, Σλ. 343) εἶχον οἱ Αἰθίοπες αὐτὰ μετὰ τῶν τυμπάνων καὶ ὡς μουσικὰ ὄργανα εἰς τὰς μάχας (καὶ Prudent adv. gymm. II, 527)· ὁμοίως δὲ καὶ οἱ Πάρθοι (Πλούτ. Κράσσ. ΚΓ)· ὥστε πιθανώτατα εἰσὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Ἰσιδώρου (Orig. III, 21, 24) περιγραφόμενον ὄργανον, ξύλινον ἢ χαλκοῦν, μετὰ δέρματος ἑκατέρωθεν, κρεμάμενον ἐκ τοῦ λαιμοῦ, καὶ εἰς τὰ δύο ἄκρα κτυπώμενον ὡς τὸ τῆς εἰκόνος, ληφθείσης ἐκ τοιχογραφίας αἰγυπτιακῆς.

Ῥουβίκων, μικρὸς μεθόριος ποταμὸς μεταξὺ τῆς κυρίως Ἰταλίας (Ὀμβρικῆς καὶ τῆς ἐντεῦθεν τῶν Ἄλπεων Γαλλίας, εἰς τὴν Ἀδριατικὴν θάλασσαν ἐκβάλλων. Ὅτε δὲ ὁ Καῖσαρ ἐκ Γαλλίας προερχόμενος, ὑπερέβη αὐτὸν, ἵνα εἰσέλθῃ εἰς τὴν Ἰταλίαν (Στρβ. —Cic. Phil. VI, 3.—Suet. Cæs. XXXI), τοῦτο ἐθεωρήθη ὡς διάβημα σπουδαῖον, ὥστε «ὑπερβαίνειν τὸν Ῥουβίκωνα» ἀπέβη παροιμιακὸν, «ὡς ῥίπτειν τὸν κύβον».

Ῥουβρίκατος, 1) Ποταμὸς τῆς Νουμιδίας, πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Θάμβης καὶ ἐκβάλλων ἀνατολικῶς τοῦ Ἱππῶνος. Νῦν Σεβάς.—2) Ποταμὸς τῶν βορειανατολικῶν τῆς Ταρρακωνικῆς Ἱσπανίας, ἐκβάλλει παρὰ τῇ πόλει Βερκίνῳ (P. Mel. II, 615).

Ῥούβων, ποταμὸς ῥέων πρὸς τὰ βόρεια παράλια τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας (Πτολμ. Γ, 5). Νῦν Δυΐα.

Ῥουδέα, πόλις ἐν Ἀπουλίᾳ τῆς κάτω Ἰταλίας, μεταξὺ Βρενδισίου καὶ Βενουσίας, πατρὶς τοῦ ποιητοῦ Ἐννίου, ὅστις λέγεται Καλαβρὸς ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων (Hor. Od. IV, 8, 20), διότι ἡ χώρα αὕτη μεταγενεστέρως ἀπετέλει μέρος τῆς Καλαβρίας.

Ῥοῦς, πόλις τῆς Μεγαρίδος, οὐ μακρὰν τῶν Μεγάρων πρὸς ἄρκτον κειμένη, ἐπώνυμος δὲ ἡ ῥοῆς ὕδατος ἐκεῖθεν διερχομένης, ἢ τοῦ φυτοῦ τοῦ Ῥοῦς καλουμένου καὶ ὡς καρύκευμα χρησιμεύοντος (Διοσκορ. Α, 148). Εἶχε ναοὺς καὶ τάφους ἡρώων (Πλούτ. Θησ. ΚΖ.—Παυσ. Α, 41, 2).

Ῥουσέλλας, πόλις Τυρρηνικὴ, κατ' ἀρχὰς οὐχὶ ἄσημος. μία τῶν τῆς δωδεκαπόλεως, ἐν Ἰταλίᾳ, ἀνατολικῶς τῆς Πρελίας λίμνης ἐπὶ τῆς Αὐρηλίας ὁδοῦ εἰς κορυφὴν λόφου κειμένη. Ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων κυριευθεῖσα καὶ ἀποικισθεῖσα, ἀπώλεσε τὴν παλαιὰν αὐτῆς σπουδαιότητα (Liv. X, 0, 37, XXVIII, 45). Σώζονται δὲ μέχρι τοῦδε κατὰ τὸ χωρίον Μοσκόνα, τὰ τείχη αὐτῆς, πολυγωνίου ῥυθμοῦ, ἔχοντα 10.000' περιφέρειαν.

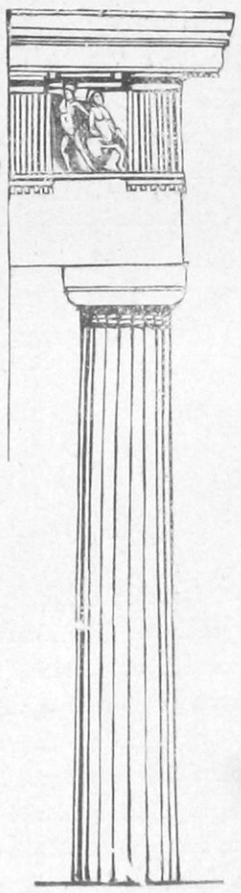
Ῥουσκίνων, ποταμὸς τῆς Ναρβωνίτιδος Γαλλίας, ἐκ τῶν Πυρηναίων πηγάζων, πρὸς ἀνατολὰς ῥέων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Γαλλικὸν κόλπον. Ὠνομάζετο δὲ καὶ Τέλις, ὅθεν ἡ νῦν ἐπωνυμία αὐτοῦ Τέτ. Εἰς τὰς ὄχθας αὐτοῦ ἔκειτο πόλις τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, νῦν πύργος Ῥουσσιλλῶν (Στρβ. Δ 182.—Liv. XXI, 24).

Ῥουτηνοὶ, λαὸς γαλλικὸς, οἰκῶν μέρος ἐν Ἀκουϊτανίᾳ, μέρος ἐν Προβιγκίᾳ. Ἡ πρωτεύουσα αὐτοῦ ἦν τὸ Σεγοδοῦνον (Στρβ. Δ, 191. — Caes. B. G. I, 45. VI, 75).

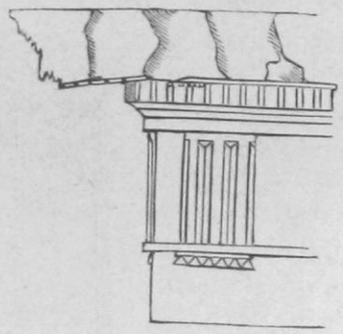
Ῥούτουλοι, ἀρχαῖος ἰταλικὸς λαὸς, οἰκῶν τὴν εἶτα Λάτιον κληθεῖσαν χώραν, καὶ πρωτεύουσαν ἔχων τὴν Ἀρδίαν. Ἀφ' οὗ δ' ὑπετάγη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ἐξέλιπε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἱστορίας (Στρβ. Ε, 228. 231. — Virg. Æn. VII. 409. 791. X, 108, κλ—Liv. I, 57)

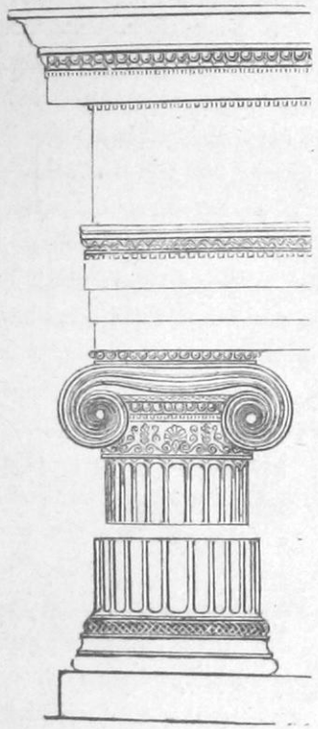
Ῥοῦφος, περίφημος ἰατρὸς Ἐφέσιος· κατά τινας (Τζέτζ.) ἰατρὸς τῆς Κλεοπάτρας ἐν Αἰγύπτῳ, κατ' ἄλλους (Σουΐδ.) ζῶν ἐπὶ Τραϊανοῦ, συνέγραψε διάφορα, ἐξ ὧν σώζονται «Περὶ τῶν ἐν κύστει καὶ νεφροῖς παθῶν. Περὶ φαρμάκων καθαρτικῶν. Περὶ ὀνομασίας τῶν τοῦ ἀνθρώπου μορίων».

Ῥυθμὸς, ἐν γένει πᾶς ἁρμονικὸς συνδυασμὸς διαστάσεων, ἐξ οὗ παράγονται εὐάρεστοι τῶν αἰσθήσεων ἐντυπώσεις. Διαστάσεις δὲ εἰσὶν αἱ τοῦ τόπου καὶ αἱ τοῦ χρόνου. Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν πρώτων προκύπτει τὸ καλὸν εἰς δύο τέχνας, τὴν γλυπτικὴν, καὶ ἔτι μᾶλλον τὸ κοσμητικὸν μέρος τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, διότι ἐπὶ τοῦ καλοῦ ἐν τῇ γλυπτικῇ ἐπενεργοῦσι κατὰ πρῶτον λόγον ἄλλα στοιχεῖα, ἡ μίμησις, ἡ ἔκφρασις, κτλ.—Α) Ἐπὶ τῆς κλασικῆς Ἑλληνικῆς ἐποχῆς διὰ τῶν μεγάλων καλλιτεχνῶν τρεῖς ἐπεκράτησαν καὶ ἀνεπτύχθησαν ἀρχιτεκτονικοὶ ῥυθμοὶ, πρὸ πάντων κατὰ τὴν οἰκοδομὴν τῶν ναῶν, οἵτινες ἦσαν τότε τὸ ἐπισημότερον ἀντικείμενον τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ὡς καλλιτεχνίας. Ἦσαν δ' οἱ ῥυθμοὶ οὗτοι ὁ Δώριος, ὁ Ἰώνιος καὶ ὁ Κορίνθιος. 1) Ἐκ τούτων ἀρχαιότερος καὶ ἀφελέστερος

ἦν ὁ δ ώ ρ ι ο ς, προκύψας ἐξ ἀπομιμήσεως τῆς ξυλοδομίας, καὶ πᾶν τὸ κάλλος αὐτοῦ ἀρυόμενος ἐκ τῆς συμμετρίας. Οἱ κίονες ἦσαν στρογγύλοι, ἔχοντες ὕψος συνήθως ἑξαπλάσιον τῆς διαμέτρου τῆς βάσεως, πρὸς τὰ ἄνω ἰσχνότεροι κατὰ τὸ 1/6 τοῦ διαμέτρου, κατὰ δὲ τὸ ἥμισυ τοῦ ὕψους αὐτῶν ἔχοντες μικρὰν ἐξόγκωσιν. Ἔβαινον κατ' εὐθεῖαν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς οἰκοδομῆς, καὶ πέριξ εἶχον ἄνωθεν μέχρι κάτω κοίλας ῥαβδώσεις, συνήθως 20, διατεμνούσας ἀλλήλας εἰς ὀξεῖαν γωνίαν. Τὸ δὲ κιονόκρανον συνίστατο ἐκ πλίνθου τετραγωνικῆς, ἐπικαθημένης ἐπὶ στρογγύλου οἰδήματος τοῦ λεγομένου Ἐχίνου, κοσμουμένου διὰ 3-5 γραμμῶν παραλλήλων τῇ βάσει του, τῶν καλουμένων ἱμάντων. Ἐπὶ τῶν κιόνων ἐκάθητο τὸ ἐ π ι σ τ ύ λ ι ο ν, σειρὰ μαρμαρίνων δοκῶν, ἃς πρὸς τὰ ἄνω ἐκόφιαίων δοκῶν, καὶ ἔχον τὴν κάτω ἐπιφάνειαν προκλινῆ καὶ πᾶσαν κοσμουμένην ὑπὸ σταγόνων, διαιρουμένων εἰς τὰς λεγομένας π ρ ο μ ό χ θ ο υ ς, ὧν ἑκάστη εἶχε 3 σειρὰς σταγόνων, ἀνὰ 6 ἑκάστην. Ἐπὶ δὲ τοῦ γείσου ἐπεκάθητο ἡ ὑ δ ρ ο ρ ρ ό η. Ὁ δὲ τοῖχος ὀπίσω τῶν κιόνων ἔληγεν ἄνω εἰς κ υ μ ά τ ι ο ν, καὶ εἰς τοὺς μεγάλους ναοὺς εἶχε πολλάκις ὑπ' αὐτὸ, περὶ πᾶν τὸ οἰκοδόμημα ἢ κἂν κατὰ τὰς δύο μικρὰς πλευρὰς, σειρὰν ἀναγλύφων, τὴν ζ ω ο φ ό ρ ο ν. Τέλος οἱ ἀ ε τ ο ί, ἤτοι τὰ δύο τρίγωνα τ' ἀποτελούμενα ὑπὸ τῆς ὀροφῆς ὑπὲρ τὰς δύο μικρὰς πλευρὰς, ἐκοσμοῦντο εἰς τοὺς μεγάλους κἂν ναοὺς διὰ γλυπτικῶν συμπλεγμάτων. Ἀπὸ τοῦ τοίχου δὲ εἰς τὸ περιστύλιον, ὀπίσω τῶν τριγλύφων, ἢ εἰς μεγάλους ναοὺς ὑπὲρ αὐτὰ, ἐξετείνοντο ἐγκαρσίως αἱ δ ο κ ο ὶ τοῦ ὀρόφου, καὶ μεταξὺ αὐτῶν ἦσαν τὰ μικρὰ, καὶ δι' ἀστέρων ἢ ἄλλων γλυφῶν ἢ γραφῶν κεκο-

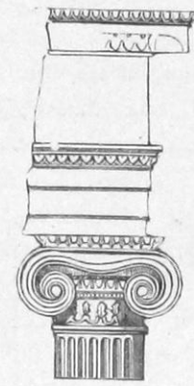

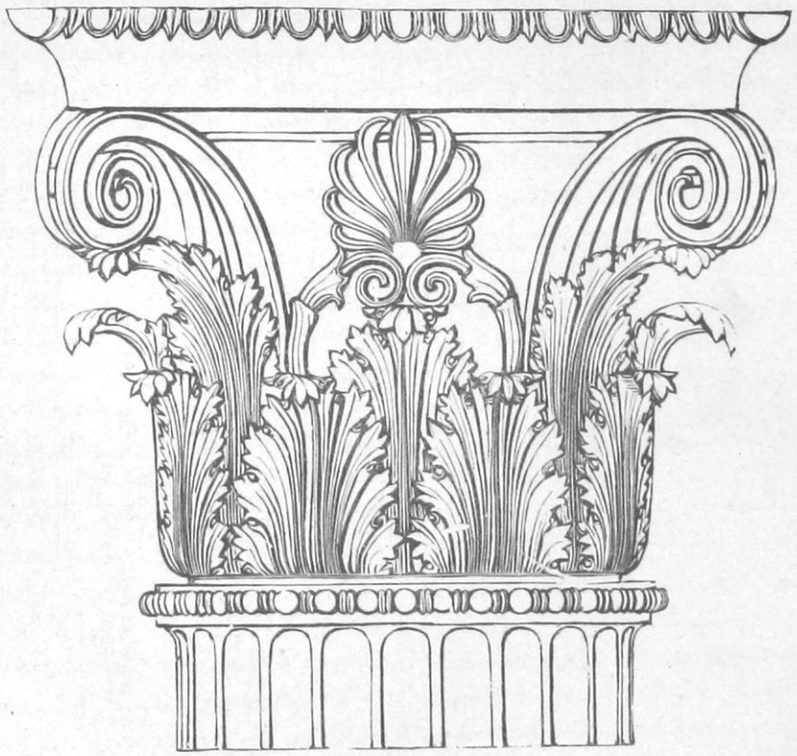
σμει ἐπίπεδος ἐξοχὴ, τὸ κ υ μ ά τ ι ο ν, καὶ ὑπ' αὐτὸ εἰς ἴσας ἀποστάσεις μικραὶ ἄλλαι ὁμοιαι ἐξοχαὶ, οἱ κ α ν ό ν ε ς, μετὰ συνήθως 6 σ τ α γ ό ν ω ν ὑπ' αὐτὰς, αἰνιττομένων δῆθεν τῆς βροχῆς τὰς σταγόνας. Ἐπὶ τοῦ περιστυλίου ἐπεκάθητο ἡ ζ ώ ν η (ἢ διάζωμα), συγκειμένη ἐκ τῶν τ ρ ι γ λ ύ φ ω ν, αἵτινες διὰ τριῶν καθέτων ἐντομῶν κοσμούμεναι, ἐκάθηντο ὑπὲρ τὰς σταγόνας, εἰς παράστασιν τῶν ὀροφιαίων δοκῶν, καὶ ἐκ τῶν μεταξὺ τῶν τριγλύφων μ ε τ ο π ῶ ν, πλακῶν ἃς εἰς τοὺς μεγάλους ναοὺς ἐκόσμουν ἀνάγλυφα. Ὑπὲρ τὴν ζώνην προεῖχε τὸ γ ε ῖ σ ο ν, παριστῶν τὴν προέκτασιν τῶν ὀρο-

σημμένα φ α τ ν ώ μ α τ α, —2) Κατὰ δὲ τὸν Ἰ ω ν ι κ ὸ ν ῥυθμὸν, μᾶλλον κατάκοσμον τοῦ δωρίου, οἱ κίονες ἦσαν λεπτότεροι, ἔχον-

τες τὸ ὕψος 8πλάσιον τῆς κάτω διαμέτρου, τὰ διαξέσματα μὴ ἀλλήλως διατέμνοντα,

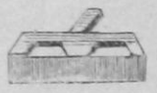
ἀλλ' ἀπολήγοντα εἰς ἐπιπέδους ἐπιφανείας, βαίνοντες δὲ εἰς βάσεις. Τὸ κιονόκρανον δ' τους πλευρὰς, προσκεφάλαια δὲ κατὰ τὰς δύο πλαγίας, ὡς παριστῶντα κάλυμμά τι ἀνειλιγμένον καὶ ἑκατέρωθεν ἀναδεδεμένον. Τὰ δ' ἐ π ι σ τ ύ λ ι α ἐκοσμοῦντο διὰ τριῶν ὁριζοντίων ἐντομῶν (τ ῶ ν τ α ι ν ι ῶ ν), καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιστυλίων δὲν ὑπῆρχον μετόπαι καὶ τρίγλυφα, ἀλλ' ἡ ζ ω ο φ ό ρ ο ς. Τὸ δὲ προέχον γ ε ῖ σ ο ν κάτωθεν ἔχει κοίλην τὴν ἐπιφάνειαν, συνήθως μετ' ὀδόντων. — 3) Ὁ δὲ Κορινθιακὸς ῥυθμὸς ἦν μόνον ἀνάπτυξις καὶ ἐπικόσμησις τοῦ Ἰωνικοῦ. Τὸ κ ι ο ν ό κ ρ α ν ο ν διέπλασεν ὁ Καλλίμαχος (ἴδ.) περὶ τὸ 430 π. Χ. ὡς κ ά λ α θ ο ν περιβαλλόμενον ὑπὸ φύλλων ἀκάνθης. Ἐπιμηκεστέρας δ' ἀναλογίας ἔλαβον οἱ κίονες, αὐτοῦ ὥστε ὁ Βιτρούβιος (IV, 4, 8) τοὺς

αὐτῶν εἶχε τὸν ἐ χ ῖ ν ο ν κοσμούμενον δι' ὠῶν πολλάκις, τὰς δὲ ταινίας δι' ἀ σ τ ρ α γ ά λ ω ν, καὶ ὑπὲρ τὸν ἐχῖνον ἕ λ ι κ α ς μὲν περιστρεφομένας κατὰ τὰς δύο ἀντιπαραβάλλει πρὸς σῶμα παρθενικόν. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἦν ὁ ῥυθμὸς οὗτος ὁ αὐτὸς τῷ Ἰωνικῷ. — Β. Ὡς πρὸς τὸν χ ρ ό ν ο ν δὲ, ὁ ῥ υ θ μ ὸ ς ἐστὶν ἡ βάσις τῆς μουσικῆς καὶ τῆς στι-

χουργίας, καὶ οἱ ἀρχαῖοι ῥήτορες ἀπέβλεπον εἰς αὐτὸν καὶ διὰ τὰς πεζὰς αὐτῶν συνθέσεις ἃς ἐπεμελοῦντο νὰ συντάττωσιν οὐχὶ ἀπηλλαγμένας εὐρυθμίας, εἰ καὶ ἀνετωτέρας. Εἰς τὸν συνδυασμὸν δὲ τοῦ ῥυθμοῦ τοῦ τόπου καὶ χρόνου ὑπήγετο ἡ ὀρχηστική.

Ῥυκάνη, τὸ ἐργαλεῖον τῶν ξυλουργῶν, δι' οὗ ροκανίζουσι καὶ ὁμαλύνουσι τὰ

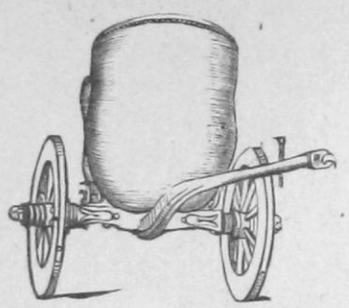

ξύλα, διὰ τοῦ ἐν τῇ ῥυκάνῃ σιδήρου, ὃ ἐκαλεῖτο ξίφη (Ἡσύχ.λ. Ῥυκάνη). Ἡ εἰκὼν παρίστησι τὸ ἐργαλεῖον τοῦτο μετὰ λαβῆς ἄνω διὰ τὸν ἐργάτην, καὶ δύο ὀπῶν, ὅθεν νὰ ἐξέρχωνται τὰ ροκανίδια.

Ῥῦμα, σχοινίον πρὸς ὁλκήν, πρὸ πάντων διὰ τὰ πλοῖα, τὸ παλαμάριον(Πολ6. Α, 26. Γ, 46). Προσέτι (μεταφορικῶς) καὶ ἡ χορδὴ τοῦ τόξου (Αἰσχ. Πέρσ. 145).

Ῥῦμμος, ποταμὸς τῆς ἐν Ἀσίᾳ Σκυθίας, ἐκβάλλων εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν (Πτλμ.).

Ῥυμός, τὸ τῆς ἁμάξης προέχον ξύλον, εἰς ὃ, τῷ ἄξονι συνδεδεμένον, ἐζεύγνυν-

Χαλκοῦν πρωτότυπον ἐν Βατικανῷ.

το οἱ ἵπποι (Ὁμ. Ἰλ, Ε, 729. Ζ, 40. Ω' 271).

Ῥυμοτομία. Ὁ Ὅμηρος ἐπαινεῖ πολλὰς τῶν ἐπ' αὐτοῦ πόλεων ὡς «εὐρυαγυίους» καὶ ὡς «εὐκτίμενα πτολίεθρα». Ἀλλ' ἐπίσης εὐκόλως δὲν ηὐχαριστοῦντο, φαίνεται, καὶ οἱ μεταγενέστεροι. Ὁ Ἀριστοτέλης λέγει (Πολιτ. Ζ, 10) «δυσεξόδους» τὰς κατὰ τὸν ἀρχαῖον τρόπον ᾠκοδομημένας πόλεις· ὁ δὲ Δικαίαρχος (Σλ. 485) τὰς Ἀθήνας «καλῶς ἐρρυμοτομημένας, διὰ τὴν ἀρχαιότητα» Κατὰ Παυσανίαν δὲ (ΣΤ, 24), αἱ ἀγοραὶ αὐτῶν εἶχον «στοὰς ἀπ' ἀλλήλων διεστώσας, καὶ ἀγυιὰς δι' αὐτῶν». Ἐπὶ τῶν κλασικῶν χρόνων ἐδίδετο ἰδία προσοχὴ εἰς τὴν ῥυμοτομίαν, καὶ ὁ Ἀριστοτέλης (Πολιτ. Ζ, 10) «εὐτόμους» καλεῖ τότε πολλὰς τῶν πόλεων. Αἱ Ὄρνιθες τοῦ Ἀριστοφάνους (Στ. 995 κλπ.) καλοῦσι τὸν Μέτωνα ἵνα σοφῶς ῥυμοτομήσῃ τὴν Νεφελοκοκκυγίαν των. Περὶ τὰ 450 π. Χ. ὁ Ἱππόδαμος (ἔδ.) «ὅστις τὴν τῶν πόλεων διαίρεσιν εὗρε» (Σχλ. Ἀρστφ. Ἱππ. 327). ἐρρυμοτόμησε τὸν Πειραιᾶ, μετὰ τῆς ἐν αὐτῷ Ἱπποδαμείου ἀγορᾶς, ὡς φαίνεται, ἐπὶ Θεμιστοκλέους, καὶ σώζονται ἴχνη τῆς ῥυμοτομίας αὐτοῦ. Ἐπίσης ἐξετέλεσε τοὺς Θουρίους ἐν Ἰταλίᾳ διὰ τεσσάρων εὐρυτάτων ὁδῶν κατὰ μῆκος καὶ διὰ τριῶν κατὰ πλάτος (Διόδ. Ι. Β, 10)· καὶ κατὰ σχέδιον αὐτῆς ἀνῳκοδομήθη καὶ ἡ Ῥόδος περὶ τὰ 480 π. Χ. (Στρβ. ΙΞ, 554). Τῆς δ' Ἀλεξανδρείας τὸ λαμπρὸν σχέδιον, ὅπερ ἔκτοτε ἐθεωρήθη ὡς τὸ πρότυπον πασῶν τῶν πόλεων (Amm. Marc.), ἔδωκεν ἐπὶ Ἀλεξάνδρου ὁ Δεινοκράτης, διαταμὼν αὐτὴν δι' εὐρυχώρων ὁδῶν, εἰς ἃς ἔδωκε διεύθυνσιν τοιαύτην, ὥστε νὰ διαπνέωνται ὑπὸ τῶν ἐτησίων, καὶ ὧν δύο διασταυρούμεναι ἦσαν πλεθριαῖαι τὸ πλάτος. Ἡ μεγίστη δ' αὐτῶν ἐξετείνετο ἐπὶ 40 στάδια ἀπὸ πύλης εἰς πύλην, καὶ τὸ ὅλον σχέδιον, παρέβαλλον οἱ ἀρχαῖοι πρὸς φάλαγγα μακεδονικὴν (Στρβ. ΙΔ, 641. — Διόδ. ΙΖ, 58. — Ἀχιλλ. Τάτ. Ἐρωτ. ΣΤ, 10). — Τῆς δ' Ἀντιοχείας τὸ σχέδιον ἔδωκεν ἐπὶ Σελεύκου ὁ Ξεναῖος.

Ῥύνδακος καὶ Ῥυνδακός, ποταμὸς ἐν Φρυγίᾳ, πηγάζων ἀπὸ τοῦ ἐκεῖσε Ὀλύμπου, ῥέων διὰ τῆς λίμνης Ἀπολλωνίας καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν Προποντίδα, τὸ ὅριον ἀποτελῶν μεταξὺ Μυσίας καὶ Βιθυνίων (Στρβ. ΙΒ, 576). Παρ' αὐτῷ ἐνίκησε τῷ 73 π. Χ. ὁ Λούκουλλος τὸν στρατὸν

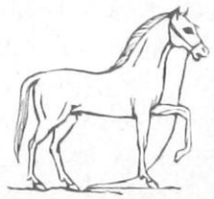
τοῦ Μιθριδάτου (Πλούτ. Λούκ. ΙΑ). Νῦν Λουπάδ, καὶ κατωτέρω ἀφ' οὗ ἑνωθῇ μετὰ τοῦ Μακέστου (ν. Σουσουρλῆ), καλεῖται Μικαλίτσα.

Ῥυπαρογράφος, ἴδ. Ῥωπογράφος.

Ῥύπες (αἱ), μία τῶν ἀρχαίων πόλεων τῆς ἀχαϊκῆς συμπολιτείας, μεταξὺ Πατρῶν καὶ Αἰγίου (Ἡρδ. Α, 145), ὀπίσω τοῦ Ῥίου ἀκρωτηρίου περιελάμβανεν εἰς τὴν ἀπ' αὐτῆς ἐξαρτωμένην περιοχὴν καὶ τὸ Λεῦκτρον καὶ τὸν Ἐρινεὸν (Θουκ. Ζ, 34). Καὶ ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς, μὴ οὔσης λίαν προσφόρου, καὶ ἐκ σεισμῶν καταπεσοῦσα, κατεστράφη ἐπὶ Αὐγούστου, καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς μετῳκίσθησαν εἰς Πάτρας. Ἐπὶ Στράβωνος ἦν ἐντελῶς ἔρημος (Στρβ. Η, 387, — Παυσαν. Ι, 479).

Ῥύπος (ἡ), ὁ κηρὸς δι' οὗ ἐσφράγιζον (Ἀρστφ. Λυσιστρ. 1133 — Διογ. Λρτ. Λ, 4,59)· κατεσκευάζετο ἐκ τιτάνου καὶ κόλλης, μετὰ τὴν σφράγισιν ξηραινόμενος (Λουκ. Ἀλεξ. 21).

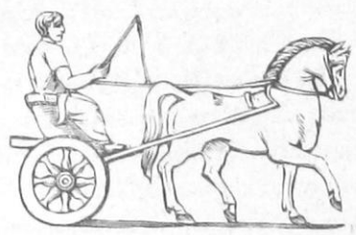
Ῥυταγωγεύς, τὸ ἁπλοῦν σχοινίον δι'

Ἐκ δακτυλιολίθου.

οὗ ἤγετο ἢ ἐσύρετο ὁ ἵππος· οὐχὶ ὁ χαλινὸς (Ξεν. Ἱππ. Ζ, 1).

Ῥυτήρ. Ῥυτῆρες, οἱ ἱμάντες τοῦ

Ἀνάγλυφον.

εἰς ἅμαξαν ἐζευγμένου ἵππου (Ὅμ. Ἰλ. Π. 470, 475. — Ἀρρ. Ἰνδ. ΙΣΤ). Εἶτα δὲ ἐν γένει οἱ χαλινοί· καὶ διὰ τοὺς ἱππεῖς ἰδίως οἱ ἄνευ τῶν σιδήρων, ὥστε δι' ἱππέα «ἀπὸ ῥυτῆρος τρέχειν», τὸ τρέχειν μετὰ πάσης ταχύτητος, ἀχαλινώτως (Σοφκλ. Οἰδ. Κολ. 900).

Ῥύτιον, πόλις τῆς Κρήτης κατὰ τὰ νότια τῆς νήσου, συγχωνευθεῖσα εἶτα μετὰ τῶν Γορτυνίων, οἵτινες ἦρχον αὐτῆς (Ὅμ. Ἰλ. Β, 648. — Στρβ. Ι, 479).

Ῥύτισμον καὶ Ῥυτή, τὸ ῥάκος τὸ ἐπιρραπτόμενον εἰς ἐσχισμένα ἐνδύματα (Φώτ.),

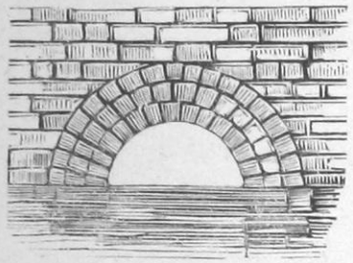
Ῥυτὸν κέρας(ὡς καὶ ἐκαλεῖτο)βοὸς, ὡς ἀγγεῖον, εἶτα δ' ἀγγεῖον σχῆμα κέρατος ἔχον, πολλάκις καὶ παντοίως κεκοσμημένον.

Εἰς τὸ ὀξὺ κάτω μέρος εἶχεν ὀπὴν, ἐξ ἧς ὁ πίνων, οὐχὶ ἐρρόφα τὸν οἶνον, ἀλλ' ἄφινεν αὐτὸν νὰ ῥέῃ ἐξ ἀποστάσεώς τινος εἰς τὸ στόμα. Ὁ Δημοσθένης (κ. Μειδ. 565) μνημονεύει τοιούτου ῥυτοῦ, καὶ περιέργως ὁ Ἀθήναιος, καίτοι λόγον ποιούμενος τοῦ χωρίου τούτου, ἀποδίδωσι τὴν κατασκευὴν τοῦ τοιούτου ἀγγείου εἰς τοὺς χρόνους Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου (ΙΑ, 497). Ἴσως μέχρις ἐκείνου ἐγίνετο χρῆσις ἀληθῶν κεράτων, ἔκτοτε δὲ κατεσκευάσθησαν ἀγγεῖα κεράμινα καὶ μετάλλινα ἔχοντα τὸ σχῆμα αὐτῶν. Πολλὰ τοιαῦτα πολλαχοῦ εὑρέθησαν, μάλιστα ἐν Πομπηΐᾳ.

Ῥώμη, ἡ πρωτεύουσα τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους, κειμένη ἐν Λατίῳ ἐπὶ τῶν δύο ὀχθῶν, πρὸ πάντων τῆς δυτικῆς τοῦ Τιβέριος, κατωτέρω τῆς εἰς αὐτὸν εἰσροῆς τοῦ Ἀνίου. Ἡ χώρα ἐστὶ λοφώδης, αἱ δὲ μεταξὺ τῶν λόφων κοιλάδες, ἔχουσαι τέλματα

ἦσαν νοσηραί, μέχρις οὗ διὰ διορύγων καὶ διὰ τῶν οἰκοδομῶν τὰ τέλματα ἀπεξηράνθησαν, εἰ καὶ οὐδὲ τότε ἀπέλειπον ἐνίοτε πλήμμυραι τοῦ ποταμοῦ (Liv. XXXV, 9. XXXVIII, 26. — Tac. Ann. I. 76. — Hor. Od. I, 2, 13 —A. P. 63). Ὑπὸ τὴν ἔποψιν δὲ τῆς συγκοινωνίας μεταξὺ τῆς μεσογείου χώρας καὶ τῆς θαλάσσης ἦν ἡ θέσις ἐξαίρετος (Cic. R. P. II. 3. — Liv. V, 54.) — Ἡ ὄψις τῆς πόλεως ἦν διάφορος ἐπὶ τῶν βασιλέων, ἐπὶ τῆς δημοκρατίας καὶ ἐπὶ τῶν Αὐτοκρατόρων. — A) Ἡ Ῥώμη ἐπὶ τῶν βασιλέων ἐπιστεύετο ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ῥωμύλου τῷ 753 π. Χ. εἰς τὸν Παλατῖνον λόφον (Mons Palatinus) ἢ τὸ Παλάτιον. Ἐκεῖ ἦν ἡ τετράγωνος λεγομένη Ῥώμη (Roma Quadrata), ὁ κόσμος τοῦ Πομοιρίου ἢ ἱερᾶς συνοικίας τοῦ Ῥωμύλου. Ἡ βορειοδυτικὴ πλευρὰ τοῦ Παλατίου ἐκαλεῖτο Γερμάλον, ἔνθα οἱ Δίδυμοι ἀδελφοὶ ὑπὸ τῆς λυκαίνης ἐγαλακτουχήθησαν ἐν τῷ Λουπερκόλῳ, ἔχοντ καὶ σπήλαιον ἱερὸν τῷ Πανί, καὶ συκῆν ἱεράν. Ὁ Τίτος Τάτιος κατῴκισε Σαβίνους βορειοδυτικῶς τοῦ Παλατίνου, εἰς τὸν Καπιτωλῖνον λόφον, ὡς καὶ εἰς τὸν τότε βορειανατολικῶς κείμενον, τὸν Κυρινάλιον. Συνέδεσε δ' ἀμφοτέρους τὸ ἐπ' αὐτοὺς ἐπεκταθὲν Πομοίριον, ὡς θέσις τῶν οἰωνοσκόπων ὡρίσθη ἡ κορυφὴ τοῦ Καπιτωλίου (Tac. Ann. XII 24), μεταξὺ δ' αὐτοῦ καὶ τοῦ Παλατίνου ἐτέθη τὸ Κομίτιον, καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ Καπιτωλίου νοτιανατολικῶς ἄγουσα ἱερὰ ὁδὸς (sacra via). Ἐπὶ Τούλλου Ὁστιλίου προσετέθη ἡ Ὁστιλία Κουρία, ὅπου εἶτα ἦν ἡ τῆς Ῥώμης ἀγορὰ (Liv. I. 30). Μετ' οὐ πολὺ κατεκαλύφθησαν ὑπὸ οἰκοδομῶν καὶ ἡ Βελία ἢ Βελίαι, λόφος βορειανατολικῶς ὑψούμενος τοῦ Παλατίου, καὶ νοτιανατολικῶς τοῦ αὐτοῦ καὶ ὁ λόφος Καίλιος, κατοικηθεὶς ὑπὸ Τυρρηνῶν καὶ Ἀλβανῶν. Τὸν Ἀβεντῖνον λόφον, νοτιοδυτικῶς τοῦ Παλατίνου καὶ Καιλίου καὶ τὰς μεταξὺ κειμένας κοιλάδας κατέλαβον μετοικισθέντες κάτοικοι λατινικῶν πόλεων κατακτηθεισῶν ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἄγκου Μαρκίου, ὅστις καὶ τὸν Τίβεριν ἐγεφύρωσε (Pons sublicius) καὶ τὸν Ἰανίκουλον ὠχύρωσε

πέραν τοῦ ποταμοῦ, καὶ τὴν Ὀστίαν ἵδρυσε κατὰ τὰς ἐκβολὰς αὐτοῦ (Liv. I, 33). Αἱ σπουδαιότεραι δὲ πρόοδοι τοῦ συνοικισμοῦ καὶ τοῦ συνδέσμου τῶν τόσον ἀπ' ἀλλήλων κεχωρισμένων μερῶν τῆς πόλεως ἐγένοντο ἐπὶ Ταρκυνίου Πρίσκου καὶ Σερβίου Τουλλίου, καὶ ὁ πρῶτος αὐτῶν διὰ τῆς μεγαλοφυοῦς ἀνασκαφῆς τῶν ἀμαρῶν (cloacae), ὧν ἡ μεγάλη (Cloaca maxima) σώζεται, ἔχουσα 14′ πλάτος, ἀπεξήρανε τὰ βαλτώδη μέρη μεταξὺ τοῦ Καπιτωλίου καὶ τοῦ Παλατίου, εἶτα τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀγορὰν, τὴν βοαρίαν ἀγορὰν καὶ τὸ Βελάβρον, καὶ παρέδωκεν αὐτὰ τῇ καλλιεργείᾳ· ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίνου δὲ λόφου ἔκτισε τὸ Καπιτώλιον, δηλαδὴ τὸν ναὸν τοῦ Διός, τῆς Ἥρας καὶ τῆς Ἀθηνᾶς, τὸ μέγα ἱπποδρόμιον (Circus Maximus) μεταξὺ Παλατίνου καὶ Ἀβεντίνου, καὶ ἤρξατο καὶ τῆς οἰκοδομῆς περιτειχίσματος. Ὁ δὲ Σέρβιος Τούλλιος προσέθηκε τὸν Οὐϊμινάλιον λόφον (Collis Viminalis), νοτιανατολικῶς τοῦ Κυριναλίου, ἀφ' οὗ διήρει αὐτὸν ἡ Κουρινία κοιλὰς (Vallis Quirini), καὶ τὸν Ἐσκυλῖνον (Mons Esquilinus) νοτιανατολικῶς τοῦ Οὐϊμιναρίου. Καὶ τὸ μὲν πρὸς τὸν Οὐϊμινάλιον ἐστραμμένον μέρος ὠνομάζετο λόφος Κόππιος (ὁ ἐντεῦθεν), τὸ δὲ πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ Κυριναλίου, λόφος Ὄππιος (ὁ ἀντιπέραν)· ἡ δ' ἐσχάτη προεκβολὴ ἐλέγετο Καρῖναι. Πᾶν δὲ τὸ οὕτω περικεκλεισμένον μέρος ἐκαλεῖτο Σουβούρα (Liv. I, 44), καὶ ταχέως ὑπὸ πολλοῦ πληθυσμοῦ συνωκίσθη. Ὁ δ' ἀρξάμενος τειχεισμὸς συνετελέσθη, ἐστερεώθη, καὶ ἐμπεριέλαβε καὶ ἀκατοίκητα μέρη. Μόνον δ' ὁ τελευταῖος τῶν βασιλέων ἠδυνήθη νὰ περατώσῃ τινὰ τῶν ὧν ἤρξαντο οἱ προκάτοχοι αὐτοῦ, ἰδίως τοὺς ναοὺς καὶ τὰς ἀμάρας. Οὕτω συνέστη ἡ ἑπτάλοφος Ῥώμη (R. septicollis). — Ὁ Ἄγκος Μάρκιος εἶχε θέσει εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ Καπιτωλίου βράχου, γωνιαίως ἀπέναντι τῆς προεχούσης ἄκρας τοῦ Παλατίνου λόφου, τὴν δημοσίαν Μαμερτίνην, εἱρκτὴν (Carcer Mamertinus) ἧς τὸ ὑπόγειον μέρος ἦν ἀπαισίως φοβερὸν, ὑπὲρ ὑποχθόνιον πηγὴν ἐσκαμμένον, καὶ ἀνευρεθὲν ἐν ἀνασκαφαῖς. Εἰς αὐτὸ ἐνετάφησαν οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Κατιλίνα. Κατὰ τὴν νοτίαν πλευρὰν τῆς ἀγορᾶς παρετείνοντο στοαὶ δι' ἐμπορικὰ πρατήρια καὶ ὅμοιαι αὐταῖς ᾠκοδομήθησαν ἔπειτα καὶ εἰς τὴν βόρειον πλευράν, καὶ ἐκαλοῦντο τὰ μὲν «ὑπὸ τὰς παλαιὰς», τὰ δὲ «ὑπὸ τὰς νέας» (στοὰς) (sub veteribus, — sub novis). Καὶ τὰ μὲν τείχη τοῦ Σερβίου Τουλλίου ἐνέκλειον καὶ τοὺς ἑπτὰ λόφους καὶ προσέτι καὶ τὸ Ἰανίκουλον· ἀλλὰ τὸ Πομοίριον, δηλαδὴ τὸ ἱερὸν τῆς πόλεως μέρος, περιελάμβανε μόνον τοὺς 5 λόφους, τὸν Κυρινάλιον, τὸν Οὐϊμινάλιον, τὸν Ἐσκυλίνιον, τὸν Παλατῖνον καὶ τὸν Καίλιον, καὶ τὸ μέρος τοῦτο διῃρεῖτο εἰς 4 τμήματα ἢ ρεγιόνας τῆς πόλεως. Διὰ τοῦτο ἐπὶ τῶν βασιλέων ἡ πόλις διῃρεῖτο εἰς τὰ ἑπόμενα μέρη· 1) εἰς τὸ τῶν τεσσάρων ρεγιόνων, αἱ θέσεις ἦσαν, α) ἡ regio Σουβουράνα· β) ἡ Παλατίνη· γ) ἡ Ἐσκυλίνη· δ) ἡ Κολλίνη· 2) τὸ Καπιτώλιον ὄρος, τὸ κοινὸν ἱερόν· 3) τὸ Ἀβεντῖνον· 4) τὸ Ἰανίκουλον. Ἡ πόλις τοῦ Ῥωμύλου, — ἡ τετράγωνος Ῥώμη (Roma quadrata), — εἶχε 3 πύλας, τὴν Μουγονίαν, ἄγουσαν πρὸς τὴν Βελίαν· τὴν Ῥωμανοῦλαν Π, πρὸς δυσμὰς εἰς τὸ Βεράβρον, παρεμπιπτούσης τῆς Ἱερᾶς Ὁδοῦ· τὴν Τριγωνίαν Π., πρὸς νότον. Τῶν δὲ τειχῶν τοῦ Σερβίου αἱ πύλαι δὲν γνώσκονται ἀκριβῶς. Αἱ ἐπισημότεραι εἰσὶν ἡ Καρμενταλία, εὐθὺς νοτίως τοῦ Καπιτωλίου· ἡ Τριλεμίνα, εἰς τὸ Ἀβεντῖνον, πρὸς τὸν ποταμόν. Μεταξὺ τῶν δύο ἦτο ἡ Σουβλικία γέφυρα (Sublicius). Εἰς τὸν Καίλιον ἦν ἡ κυριωτέρα πύλη, ἡ Καίπενα, ἥτις ἔφερεν εἰς τὴν Ἀππίαν ἢ Λατίνην ὁδόν. Πρὸς ἀνατολὰς, τὴν πόλιν εὐπρόσιτον οὖσαν, ἐπροστάτευεν ὁ agger Servii Tulii et Tarquinii, ἔχων πρὸς νότον τὴν Ἐσκυλίνην πύλην (Esquilina) πρὸς τὴν Πραινεστίνην καὶ Λαβικανίαν ὁδὸν, πρὸς δὲ βορρᾶν τὴν Κολλίναν (Collina) πύλην, πρὸς τὴν Νομεντανίαν ὁδόν. Ὑπῆρχον δὲ καὶ ἄλλαι πύλαι, ἀλλὰ μικρᾶς σημασίας. Ἡ θριαμβευτικὴ πύλη (porta triumphalis) ἔκειτο οὐχὶ εἰς τὰ τείχη, ἀλλ' ἐκτὸς αὐτῶν, εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως, ὅπου διερρυθμίζοντο αἱ πομπαὶ τῶν θριάμβων. Μεταξὺ τῶν ὁδῶν ἀξιομνημόνευτός ἐστιν ἡ Clivus Virbius ἐπὶ τῆς κλιτύος τοῦ Κεσπίου ὄρους, ἧς ἡ πρὸς δυσμὰς ἐξακολούθησις κατὰ τὸν Vicus Cyprius ἦν τὸ θέατρον τοῦ ἐγκλήματος τῆς γυναικὸς Ταρκυνίου τοῦ Σουπέρβου κατὰ τοῦ πατρός της Σερβίου Τουλλίου, καὶ διὰ τοῦτο ἐκαλεῖτο (Vicus Sceleratus. — B) Ἡ Ῥώμη ἐπὶ τῆς Δημοκρατίας. Ἀφ' οὗ, τῷ 390 π. Χ., ἡ Ῥώμη ἐπυρπολήθη ὑπὸ τῶν Γάλλων, ἀνῳκοδομήθη ἔπειτα ὁπωσοῦν καλλιτέρα, ἀλλὰ καὶ πάλιν λίαν ἀνώμαλος, μόνον δὲ μετὰ τὸν δεύτερον Καρχηδονικὸν πόλεμον ἀπέκτησεν εὐρυχωροτέρας καὶ ὡραιοτέρας οἰκοδομάς· ἀλλ' ὁ κυρίως καθωραϊσμὸς αὐτῆς ἤξατο μετὰ τὴν ὑποδούλωσιν τῆς Ἑλλάδος, τῷ 146 π. Χ. Τότε καὶ ἐκτὸς τῶν τειχῶν προσετέθησαν νέαι συνοικίαι, βαθμηδὸν λαμπρότεραι ἀναδειχθεῖσαι τῆς ἀρχαίας πόλεως, καὶ ματαιώσασαι τοῦ Σερβίου τὰ τείχη, πρὸ πάντων δὲ πρὸ τῶν πυλῶν, δι' ὧν λίαν ζωηρὰ ἦν ἡ συγκοινωνία, οἷον ἡ πρὸς

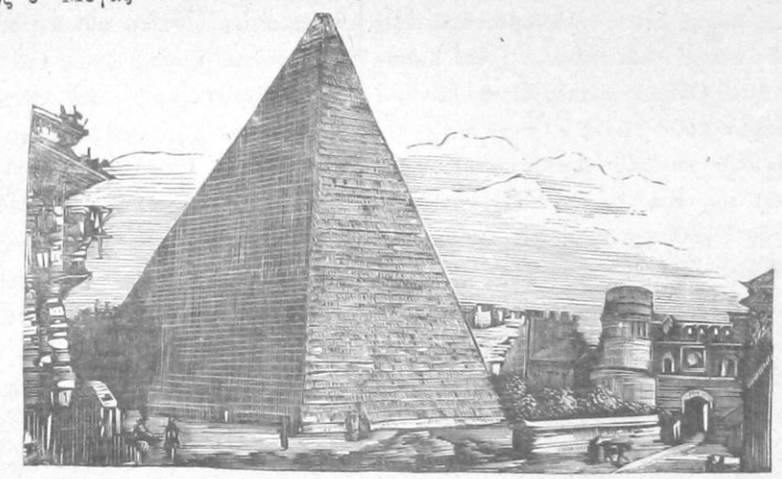
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΝ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ 1542

τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως πρὸς νότον, κατὰ τὴν Καπέναν πύλην καὶ πρὸς τὸν Τίβεριν. ἄλλη δὲ πέραν τοῦ ποταμοῦ, ἐφ' οὗ πολλαὶ κατεσκευάσθησαν γέφυραι διὰ τὰς πλουσίας συνοικίας ὑπὸ τὸ Ἰανίκουλον. Ἀντεφιλοτιμοῦντο δὲ τότε καὶ οἱ Αἰδίλοι καὶ οἱ Κήνσορες δι' ἱδρυσιν κοινωφελῶν οἰκοδομῶν, ὡς ὁ Μ. Πόρκιος Κάτων, τῷ 184 π.Χ. Καὶ ἐν γένει ἔκτοτε ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τοσούτῳ μεγαλοπρεπῶς ἀνεπτύχθη ἐν Ῥώμῃ, ὥστε ὁ Στράβων ἀναγνωρίζει αὐτὴν ὡς ὑπερβᾶσαν τὴν ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι τῆς Ἑλλάδος. Ἀνηγέρθησαν δ' αἱ πολυτελέσταται τῶν οἰκοδομῶν εἰς τὴν ἀγοράν, εἰς τὸ Καπιτώλιον καὶ εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως. Μικρὰν διακοπὴν ἐπέφερον οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι· ἀλλ' αἱ ἐπὶ τῶν Αὐτοκρατόρων πυρκαϊαὶ κατέστρεψαν τὰ πλεῖστα μνημεῖα τῆς δημοκρατικῆς ἐποχῆς. Οὐχ ἧττον σπουδαία διὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐστὶν ἡ ἔρευνα τῆς ἀγορᾶς καὶ ἡ τοῦ Καπιτωλίου. Ἡ ἀγορὰ (Forum) ἦν τὸ κέντρον τῆς ἀστικῆς καὶ τῆς πολιτικῆς ἐνεργείας. Ἔκειτο δὲ μεταξὺ τοῦ Καπιτωλίου καὶ τοῦ Παλατίνου, ἢ ἀκριβέστερον τῆς Οὐελίας, ἀφ' ἧς κατερχομένη ἡ ἱερὰ ὁδὸς, ἔφερε πρὸς τὸ Καπιτώλιον. Σήμερον ἡ ἀρχαία ἀγορὰ ἐστὶ τόπος ἔρημος μετ' ἐρειπίων, καὶ ἐπὶ πολὺ ἐκαλεῖτο «ἀγελαδότοπος» (Campo Vaccino), διότι οἱ χωρικοὶ ἐκ τῶν ἀγρῶν ἐρχόμενοι, ἐκεῖ ἔφερον τὰ ζῷά των. Ἀλλ' ἐπ' ἐσχάτων, πρωτοβουλίᾳ τοῦ αὐτοκράτορος Ναπολέοντος Γ', καὶ ἀφ' οὗ ἡ Ῥώμη πάλιν ἀνεδείχθη τῆς Ἰταλίας πρωτεύουσα, ἐγένοντο καὶ ἐξηκολούθησαν ἐκεῖ σπουδαῖαι ἀνασκαφαί, ὑπὸ τὴν διεύθυσιν τὸ πρῶτον τοῦ Πέτρου Ῥόσα, ἀφιχθεῖσαι μέχρι τοῦ ἀρχαίου ἐδάφους, εἰς βάθος 9 μέτρων. Ἡ ἀγορὰ ἦν ἐπίμηκες τετράπλευρον, ἔχον μῆκος 630', πλάτος δὲ, ὑπὸ μὲν τὸ Καπιτώλιον 196, κατὰ δὲ τὸ ἄλλο πέρας 110', καὶ διεύθυνσιν ἐκ τῶν βορειοδυτικῶν πρὸς τὰ νοτιανατολικά. Κατ' ἀρχὰς ἦν ὡρισμένη εἰς ἀγοραπωλησίας· εἶτα δ' ὡρίσθη κυρίως διὰ τὸν δημόσιον βίον καὶ τὰς πολιτικὰς συνεντεύξεις, ἐξαιρουμένων τῶν ἐργαστηρίων εἰς τὰς ἀρχαίας στοὰς (Sub veteribus). Διῃρεῖτο δ' εἰς δύο τμήματα, τὸ δυτικὸν, τὴν κυρίως ἀγορὰν, καὶ τὸ ἀνατολικὸν, τὸ Comitium, ἤτοι τὸ διὰ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου· εἰς δὲ τὸ μεταξὺ τῶν δύο μεθόριον ἦν τὸ βῆμα τοῦ ῥήτορος, ἡ τῶν ἀρχαίων ἐμβόλων (rostra vetera) τετράγωνος βάσις, περιτετειχισμένη καὶ περίφρακτος, κοσμουμένη διὰ τῶν ἐμβόλων τῶν πλοίων ἃ εἶχον κυριεύσει οἱ Ῥωμαῖοι ἐπὶ τῶν Ἀντιατῶν. Κατ' ἀρχὰς ὁ ῥήτωρ ἵστατο ἐστραμμένος πρὸς τὸ κομίτιον (τὴν συνέλευσιν τοῦ δήμου)· εἶτα ὅμως μετεβλήθη ἡ θέσις του αὖτη. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς κυρίας ἀγορᾶς ἦν τὸ φρέαρ (Puteal), τὸ καὶ Λάκος Κούρτιος (Lacus Curtius) λεγόμενον, κατὰ τὴν περὶ τοῦ Κουρτίου παράδοσιν. Παρ' αὐτῷ δ' ἦν ἡ ἱερὰ συκῆ, μία ἐλαία καὶ ἓν κλῆμα ἀμπέλου, σύμβολα τῆς γεωργίας. Ἵστατο δ' ἐκεῖ καὶ ἄγαλμα τοῦ Μαρσύου, ὡς ἔμβλημα τῆς ποινικῆς ἐξουσίας. Καὶ ἡ στήλη τῶν ἐμβόλων (Colonna rostrata), ἱδρυθεῖσα πρὸς τιμὴν τοῦ Κ. Δουϊλίου, καὶ

ἔφιπποι καὶ ἄλλοι τιμητικοὶ ἀνδριάντες ἐκόσμουν τὴν ἀγοράν. Κατὰ τὰς πλευρὰς ἦσαν τετειχισμέναι ἐξέδραι, εἰς δικαστήρια χρησιμεύουσαι. Τὸ τοῦ Πραίτορος τῆς πόλεως ἦν πρὸς τὸ ἀνατολικὸν πέρας τοῦ Κομιτίου. Τὴν βόρειον πλευρὰν τῆς ἀγορᾶς, ἀριστερῶς τοῦ Καπιτωλίου, ὥριζεν ἡ ἱερὰ ὁδός. Ἐνταῦθα, ἀφεστῶσαι ἀπ' ἀλλήλων, ἔκειντο αἱ τρεῖς ἀψίδες τῆς ἀγορᾶς, ἡ janus summus πρὸς τῇ Οὐελίᾳ, ἡ Janus imus κατὰ τὸ Καπιτώλιον, καὶ ἡ Janus medius (ἡ ἀνωτάτη, ἡ κατωτάτη καὶ ἡ μέση τοῦ Ἰανοῦ, διότι εἶχον καὶ τοῦ δικεφάλου θεοῦ ἀγάλματα). Ἡ τελευταία τῶν τριῶν, ἦν ἡ σπουδαιοτέρα τῶν τριῶν, διότι ἦν ἡ θέσις τῶν ἀργυραμοιβῶν. Ἐπὶ τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ ἔκειντο δημόσια οἰκοδομήματα, ἐν τῷ μέσῳ ἡ Ὀστιλία Κουρία, ἔνθα ἤδρευον οἱ συγκλητικοὶ, καὶ εἰς ἣν ἔφερεν ὑψηλὴ ἀναβάθρα ἐκ τοῦ Κομιτίου, κειμένου καὶ αὐτοῦ ὑψηλότερον τῆς ἀγορᾶς (Liv. I, 36. V, 7). Πλησίον αὐτοῦ ἦν τὸ Συγκλητικὸν (Senatus), ἔνθα διέμενον οἱ συγκλητικοὶ πρὸ τῆς συνεδριάσεως, καὶ τὸ Ἡφαίστειον (Vulcanns), καὶ εἰς ναὸς τῆς Ὁμονοίας· ἔπειτα ἡ Βασιλικὴ (Basilica) Ὀπιμία, καὶ ἡ Γραικόστασις, ἀνοικτὴ στοὰ, ἔνθα οἱ Ἕλληνες, καὶ ἐν γένει οἱ ξένοι πρέσβεις συνήρχοντο, καὶ περιέμενον τὴν παρουσίασίν των εἰς τὴν σύγκλητον. Ἀπέναντι δὲ τῶν οἰκοδομῶν τούτων, εἰς τὴν νοτιανατολικὴν γωνίαν, ἔκειτο ἡ Ῥηγία (Regia), ἡ ἐπίσημος κατοικία τοῦ μεγάλου ἀρχιερέως (Pontifex maximus), καὶ πλησίον αὐτῆς, πρὸς δυσμὰς, ὁ ναὸς τῆς Ἑστίας (Vesta), ἧς ὁ βωμὸς μετὰ τοῦ ἀσβέστου πυρὸς ἦν ἐντὸς στρογγύλης οἰκοδομῆς ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ. Τούτου πλησίον ἦν ὁ λάκκος τῆς Τουτούρνης (νύμφης) (Lacus Tuturnus), πηγὴ περιτετειχισμένη, καὶ παρὰ ταύτῃ ὁ μετὰ τὴν ἐν Ῥηγίλλῳ μάχην ἱδρυθεὶς ναὸς τοῦ Κάστορος, ἔνθα ἐνίοτε καὶ ἡ σύγκλητος συνεδρίαζε. Πρὸ τῶν καταστημάτων τούτων ἔκειντο αἱ στοαὶ τῶν ἀρχαίων ἐργαστηρίων. Καθ' ὅσον δ' ηὔξανεν ὁ πληθυσμὸς καὶ ἡ ἀνάπτυξις τοῦ δημοσίου βίου ἐν τῇ πόλει, ἐγίνετο ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐπαισθητὴ ἡ μικρὰ ἔκτασις τῆς ἀγορᾶς. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ εὐσέβεια ἀπέτρεπε τοὺς Ῥωμαίους τοῦ νὰ μεταβάλλωσιν εὐρύνοντες χωρία καθιερωμένα, συμπροσέλαβον τὰς λεγομένας βασιλικὰς, στοὰς ἀναπεπταμένας, κατ' ἀρχὰς προωρισμένας διὰ τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς, εἶτα δὲ, ὅτε ἡ αὔξησις τῆς πόλεως ἀπῄτησε τὴν πολλαχοῦ διανομὴν τῶν πωλητηρίων, δοθείσας ἰδίως εἰς τὰ δικαστήρια διὰ τὰς συνεδριάσεις των. Ἡ ἀρχαιοτάτη, Πορκία (Porcia) βασιλικὴ καλουμένη, καὶ ὑπὸ Κάτωνος τοῦ πρεσβυτέρου κτισθεῖσα τῷ 184 π. Χ., ἦν παρὰ τῇ Ὀστιλίᾳ Κουρίᾳ· δυτικώτερον δ' αὐτῆς ἦν ἡ Αἰμιλία (Basilica Aemilia), οἰκοδομηθεῖσα ὑπὸ Αἰμιλίου Λεπίδου καὶ Μ. Φουλβίου Νοβιλίορος τῷ 180 π.Χ., παρὰ τὸ Ἀργιλέτον καλούμενον τμῆμα τῆς πόλεως. Πρὸ αὐτοῦ ἠγείρετο ὁ ἀρχαῖος ναὸς τοῦ Ἰανοῦ. Βορείως δὲ τῶν δύο βασιλικῶν ἐξετείνετο τὸ τμῆμα τῆς πόλεως Lautumius, μετὰ τοῦ ἰχθυοπωλείου (forum piscatorium). Κατὰ τὸ ἕτερον δὲ πλευρὸν τῆς ἀγορᾶς, πρὸς τῷ ναῷ τοῦ Κάστορος, ἔκειτο ἡ βασιλικὴ Σεμπρωνία· πλησίον δὲ τῆς Γραικοστάσεως, ἡ Ὀπιμία βασιλική. — Τὸ δὲ Καπιτώλιον, λόφος ἐπιμήκης, ἔχων δύο κορυφὰς ἀνιούσας κατὰ τὰ δύο ἄκρα, ἔφερεν ἐπὶ τῆς βορείας τὸν ναὸν τῆς Ὁμονοίας καὶ τῆς Ἥρας Μονέτας (προστάτιδος τῶν νομισμάτων). Ὠνομάζετο δὲ πᾶς ὁ λόφος Ἀκρόπολις (Arx), καὶ ἐκεῖ ἦν καὶ τὸ οἰωνοσκοπεῖον (Auguraculum), ὁ ἱερὸς λίθος, ἀφ' οὗ ὁ ἱερεὺς ἐπεσκόπει τοὺς οἰωνούς. Ἐπὶ τῆς Arx, εἰς ὕψος 15 ' ἵσταται νῦν ἡ ἐκκλησία τῆς Παναγίας (Santa Maria in Ara Celi). Ἡ νοτία δὲ κορυφὴ τοῦ λόφου, ὀλίγον ἀποκλίνουσα πρὸς δυσμὰς, καὶ φέρουσα νῦν τὸ μέγαρον Caffarelli, ἦν τὸ κυρίως Καπιτώλιον. Ὅτε ὁ Ταρκύνιος Πρίσκος, θέλων νὰ οἰκοδομήσῃ ἐκεῖ ναὸν εἰς τὸν Δία, ἐζήτησε νὰ πείσῃ τοὺς ἤδη ἐκεῖ ἱερὰ κεκτημένους θεοὺς νὰ ὑποχωρήσωσιν, πάντες ἐνέδωκαν, πλὴν δύο μόνον, τοῦ Terminus,

θεοῦ τῶν ὁρίων, καὶ τῆς Juventas, θεᾶς τῆς νεότητος. Αὗται αἱ θεότητες δὲν ἠθέλησαν νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰ μέρη ἔνθα ἐλατρεύοντο. Τοῦ Διὸς ὁ ναὸς οὐδόλως ἦν πολυτελής, ἀλλὰ συνέκειτο ἐκ τριῶν σηκῶν, ὧν ὁ μέσος ἦν ἀφιερωμένος τῷ Διΐ, ὁ δεξιὸς τῇ Ἀθηνᾷ, ὁ δ' ἀριστερὸς τῇ Ἥρᾳ. Αἱ δύο αὗται θεαὶ ἦσαν ὄρθιαι, ὁ δὲ Ζεὺς, ἐξ ἐρυθροῦ πηλοῦ κατεσκευασμένος, ἐκάθητο εἰς θρόνον. Εἰς μεταγενεστέρους χρόνους ἐπλάσθη τὸ ἄγαλμα ἐκ μετάλλου, ὁ δὲ θρόνος χρυσελεφάντινος, καὶ ὁ Τραϊανὸς τέλος διέταξε καὶ τοῦ θεοῦ τὴν κατασκευὴν ἐκ χρυσοῦ. Βαθμηδὸν δὲ προσετέθησαν καὶ πολυάριθμα ἀναθήματα. Ἐκεῖ ἵστατο καὶ χρυσῆ Νίκη (Victoria), καὶ ἄγαλμα τοῦ Διὸς αὐτοκράτορος (Imperator). Τὸν ἕνα τῶν ἀετῶν τοῦ ναοῦ ἐκόσμει πήλινον τέθριππον, τὸν ἕτερον τέθριππον χαλκοῦν μετ' ἀγάλματος τοῦ Διός. Ἀκριβῶς δὲ δὲν γινώσκεται ἡ θέσις τῶν ἄλλων ναῶν ὅσοι ἦσαν ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίου, τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς τοῦ βροντῶντος (Tonnans), τῆς Τιμῆς (Honor), τῆς ἀρετῆς (Virtus), τῆς ἰσχύος (Ops), τῆς Ἀφροδίτης. Ἐκεῖ ἦτο καὶ τὸ βουλευτήριον τῶν Καλαβρῶν (Curia Calabra), ἐξ ἧς κατὰ τὰς καλένδας ἑκάστου μηνὸς ἐδηλοῦτο ἡ θέσις ἑκάστης ἡμέρας. Πρὸ τοῦ ναοῦ ἐξετείνετο τὸ Καπιτώλιον πεδίον (Area Capitolina), χρησιμεῦον ἐνίοτε εἰς συναθροίσεις τοῦ λαοῦ, δι' ὃ ὑπῆρχεν ἐκεῖ καὶ ἓν βῆμα ῥήτορος καὶ ἓν senaculum. Ἡ μεσημβρινὴ, πρὸ πάντων ὅμως ἡ δυτικὴ ἀπότομος πλευρὰ ἐκαλεῖτο ταρπήϊος λίθος (Saxum Tarpeium, ἢ Rupes Tarpeia). — Ἡ ἀπὸ τῆς ἄκρας τοῦ Καπιτωλίου εἰς τὴν ἄκραν τῆς Ἀκροπόλεως (Arx) ἄγουσα ὁδὸς ἐδιχοτόμει τὸ μεταξὺ αὐτῶν κείμενον ταπεινότερον μέρος τοῦ λόφου, καὶ πρὸς μὲν δυσμὰς ἔκειτο ὁ ναὸς Vejovis, μετ' ἀσύλου μεταξὺ δύο ἱερῶν τεμενῶν· εἰς δὲ τὸ πρὸς τὴν ἀγορὰν ἐστραμμένον ἦν τὸ Aerarium καὶ τὸ Tabularium (τὸ δημόσιον ἀρχεῖον), καὶ δεξιῶς αὐτοῦ ὁ ναὸς τοῦ Κρόνου (Saturnus), ἀριστερῶς διὰ τῆς Ὁμονοίας (Concordia) καθιερωθεὶς ὑπὸ τοῦ Καμίλλου μετὰ τὴν παῦσιν τοῦ ἐμφυλίου πολέμου. Ἀριστερῶς δὲ τῷ κατιόντι εἰς τὴν ἀγορὰν ἔκειντο αἱ Γεμόνιαι κλίμακες (Scalae Gemoniae), δι' ὧν κατεσύροντο τὰ πτώματα τῶν θανατωθέντων κακούργων, καὶ ἡ ποινικὴ εἱρκτὴ (Carcer Tullianus). Ἀπὸ τῆς Ἱερᾶς ὁδοῦ, ἐν τῇ ἀγορᾷ, ἀριστερῶς κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Καπιτωλίου, παρετείνετο ἡ μόνη ἀμαξιτὴ ὁδὸς ἡ ἄγουσα ἄνω εἰς τὸν λόφον (clivus Capitolinus), ἡ ἱερὰ (Sacer) μετὰ τῶν Centum Gradus, Ἰδίως ἡ ἀγορὰ ὑπέστη ἐπὶ Καίσαρος μεγάλας μεταβολάς. Τῷ 52 π. Χ., ἐπὶ τῆς κηδείας τοῦ Κλαυδίου, ἐπυρπολήθη ἡ Ὀστιλία Κουρία, καὶ εἰς τὴν θέσιν αὐτῆς ἀνήγειρεν ὁ Καῖσαρ τὸν ναόν τῆς Εὐδαιμονίας (Felicitas) τὴν Ἰουλίαν Κουρίαν οἰκοδομήσας μεταξὺ τῶν ναῶν τῆς Ἑστίας καὶ τοῦ Κάστορος· ἀπεπεράτωσε δ' αὐτὴν ὁ Αὔγουστος. Καὶ τὸ ἀρχαῖον βῆμα τῶν ῥητόρων μετέθηκεν ὁ Καῖσαρ ἐκεῖθεν εἰς τὸ μέσον τῆς νοτίας πλευρᾶς τῆς ἀγορᾶς, κατὰ τὴν στοὰν τῶν ἀρχαίων (sub veteribus), μετὰ τῶν ἀγαλμάτων τοῦ Σύλλα, τοῦ Πομπηίου καὶ τοῦ ἰδίου ἑαυτοῦ. Εἰς τὴν θέσιν τοῦ δικαστηρίου τοῦ Πραίτορος, κατὰ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ Κομιτίου, ᾠκοδομήθη μετὰ θάνατον τοῦ Καίσαρος ναὸς τοῦ θείου Ἰουλίου (Divus Iulius), μετὰ λαμπρᾶς ἐξωτερικῆς ἀναβάθρας. Ἡ Γραικόστασις, πυρποληθεῖσα καὶ αὐτὴ, ἀνῳκοδομήθη δυτικῶς τῆς Σεμπρωνίας Βασιλικῆς, ἥτις μετωνομάσθη Βασιλικὴ Ἰουλία, πρὸς τιμὴν καὶ αὐτὴ τοῦ Καίσαρος. Κατηδαφίσθησαν δὲ καὶ αἱ ἀρχαῖαι στοαὶ sub veteribus, ἵνα μὴ ἀποκρύπτωσι τὰ νεώτερα ὡραῖα οἰκοδομήματα. Γ) Ἡ Ῥώμη ἐπὶ τῶν Αὐτοκρατόρων. Νέα ἐποχὴ καθωραϊσμοῦ τῆς Ῥώμης ἤρξατο μετὰ τῶν Αὐτοκρατόρων, καὶ ἤδη ὁ Αὔγουστος μεγάλως εἰς αὐτὴν συνετέλεσε. Τὴν ὅλην πόλιν, μεγάλως ἤδη αὐξηθεῖσαν, διῄρεσεν εἰς 14 τμήματα (Regiones), καὶ ἐκαυχᾶτο λέγων ὅτι «πηλόκτιστον αὐτὴν εὑρὼν, τὴν κατέλιπε μαρμαρόκτιστον.» Ἀνευρέθησαν δὲ τεμάχια μαρμάρου ἐφ' οὗ ἦν κεχαραγμένον τὸ σχέδιον τῆς ἀρχικῆς ἐπισήμου διαιρέσεως τῆς Ῥώμης εἰς Ῥεγιῶνας. Ἔχουσι δὲ τὰ σωζόμενα μέρη ἔκτασιν 300 τετραγωνικῶν μέτρων περίπου, καὶ 188 μικρὰ ἄλλ' οὐχ ἧττον πολύτιμα τεμάχια τῶν μαρμάρων τούτων εὑρέθησαν πάλιν κατὰ τὸ ἐνεστὼς ἔτος. Ἐπὶ Νέρωνος συνέβη τῷ 64 μ. Χ. μεγάλη πυρκαϊὰ, καθ' ἣν 3 τμήματα ἐντελῶς ἐπυρπολήθησαν, μόνον δὲ 4 ἔμειναν ἐντελῶς ἄθικτα. Μετ' αὐτὴν δ' αὐτὸς, καὶ κατόπιν ὁ Δομιτιανὸς, ὁ Τραϊανὸς, ὁ Σεπτίμιος Σεβῆρος, ὁ Καρακάλλας, ὁ Διοκλητιανὸς καὶ ὁ Κωνσταντῖνος ὁ Μέγας πολὺ συνετέλεσαν εἰς τὸν καλλωπισμόν της. Ὁ Αὐρηλιανὸς, τῷ 271 μ. Χ., περιετείχισε καὶ τὰ 14 τμήματα δι' ἑνὸς περιβόλου, οὗ τὸ μῆκος ἦν κατὰ Βοπίσκον, 50 ρωμαϊκῶν μιλίων, κατὰ δὲ νέας καταμετρήσεις μόνον 21, ὅστις δ' ἐπερατώθη ἐπὶ τοῦ Πρόβου. Περιέκλειε δὲ τὸ τεῖχος πρὸς δυσμὰς τὸ Ἰανίκουλον, τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως πρὸς βορρᾶν, τὸν Πίγκιον (Pincius ἢ Collis Hortulorum) βορείως τοῦ Κυριναλίου. Ἐκτὸς δ' ἔμεινε μόνον ὁ βορειοδυτικῶς τοῦ Ἰανικούλου, πέραν τοῦ Τιβέριος κείμενος, καὶ τότε ἤδη καλλιεργούμενος Βατικανός. Γέφυραι ἐπὶ τοῦ Τιβέριος ἦσαν αἱ ἑξῆς 7 ἐκ βορρᾶ πρὸς νότον. Ἡ λεγομένη Pons Aelius* (νῦν γέφυρα τοῦ Ἀγγέλου)· ὁ Neroninus ἢ Vaticanus· ὁ Aurelius* ἢ Antoninus· ὁ Fabricius* καὶ ὁ Cestius*, φέρουσαι εἰς τὴν νῆσον τοῦ Τιβέριος· Aemilius* ἢ Senatorius ὁ Sublicius· ὁ Probi. Προσέτι δὲ, βορειῶς τῆς πόλεως, ὁ P. Triumphalis καὶ ὁ Mulvius* ἢ Milvius (νῦν Molla). Ἡ νῆσος τοῦ Τιβέριος ἐλέγετο ὅτι συνέστη ἐπὶ τῆς ἐξώσεως τῶν βασιλέων, ὅτε τὰ σπαρτὰ τῶν ἀγρῶν τῶν Ταρκυνίων θερισθέντα ἐρρίφθησαν εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ συσσωρευθέντα ἐστερεώθησαν. Ἐπὶ τοῦ μεσαίωνος ὠνομάζετο, ἄγνωστον πόθεν καὶ διατὶ, νῆσος Λυκαονία, νῦν δὲ λέγεται τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου, οὗ ἡ ἐκκλησία διεδέχθη ἀρχαῖον ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, οἰκοδομηθέντα τῷ 291 π. Χ., συνεπείᾳ ἐπισκηψάσης ἐπιδημίας. Καὶ ἤδη δὲ, ὁσάκις ταπεινοῦται ὁ ποταμὸς, εἰς τὰ θεμέλια τῆς ἐκκλησίας ἔρχεται εἰς τὸ προφανὲς λίθος μετ' ἀναγλύφου, παριστῶντος τὸν Ἀσκληπιὸν (Liv. Ep. XI. — Suet. Claud. XXV.—Ov. Met. XV, 739). Ἦσαν δ' ἐπὶ τῆς νήσου καὶ ναὸς τοῦ Διὸς, οἰκοδομηθεὶς τῷ 196 π. Χ., καὶ ἄλλος τοῦ Φαύνου, οἰκοδ. 195 π. Χ. Αἱ πύλαι δὲ τοῦ Αὐρηλιανοῦ τείχους ἦσαν πρὸς βορρᾶν, ἡ Fla-

Τάφος τοῦ Κεστίου. Σλ. 1154 α.

ΣΗΜ. Τῶν ἐχόντων ἀστερίσκον διατηροῦνται λείψανα.

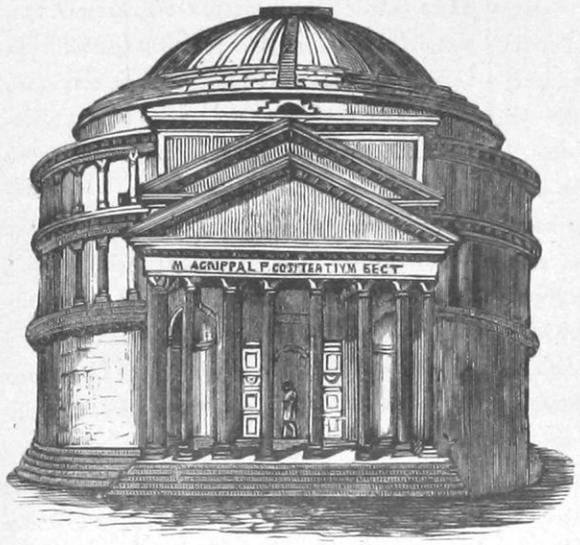
minia· Pinciana· Salaria·· Nomentana. Πρὸς Ἀνατολὰς, Tiburtina*· Praenestina*. Πρὸς νότον, Asinaria*· Metronia· Latina· Appia· Ostiensis*, παρ' ἣ ὁ τάφος ἦ ἡ πυραμὶς τοῦ Κεστίου (Cestius), στρατηγοῦ τινος φονευθέντος τῷ 43 π. Χ. Ἡ οἰκοδομὴ αὐτῆς διήρκεσε 333 ἡμέρας (Cic. Flac. XIII. ad Att. V). Διατηρεῖ δὲ ἴχνη γραφῶν. Πρὸς δυσμὰς, Portuensis· Aurelia·· Septimiana. Ἵστανται δὲ τὰ σημερινὰ τείχη σχεδὸν εἰς τὴν θέσιν τῶν Αὐρηλιανῶν. — Τὰ ἐπισημότερα τῶν οἰκοδομημάτων, κατὰ τὴν θέσιν αὐτῶν εἰς τὰ 14 τμήματα ἦσαν τὰ ἑπόμενα· 1) Ἡ Porta Capena, πύλη εἰς τὸ τεῖχος τοῦ Σερβίου Τουλλίου, πρὸς νότον, ἔχουσα ἑκατέρωθεν τὴν Ἀππίαν καὶ τὴν Λατίνην ὁδόν. Εἰς ὀλίγην ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Ἀππίας πύλης ἔκειτο ἡ θριαμβευτικὴ ἀψὶς τοῦ Δρούσου*, καὶ ἐπέκεινα ἡ τοῦ Τραϊανοῦ καὶ ἡ τοῦ Οὐήρου· μεταξὺ δὲ πολλῶν ἄλλων τάφων καὶ ὁ τῶν Σκιπιόνων*, περαιτέρω δ' οἱ ναοὶ τοῦ Ἄρεως, τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τῶν Καμοίνων. Πλησιέστατα δ' ἐκεῖ ἦν ἡ κοιλὰς τῆς Ἐγερίας, καὶ πρὸς τὸ ἄλλο μέρος, πλησιέστατα τῆς πύλης Καπένης, οἱ ὑπὸ τοῦ Μαρκέλλου οἰκοδομηθέντες, μετὰ δὲ τὴν ἐπὶ Νέρωνος πυρκαϊὰν ὑπὸ Οὐεσπασιανοῦ ἐπισκευασθέντες ναοὶ τῆς Τιμῆς καὶ τῆς Ἀρετῆς. 2) Caelimontium, βορειανατολικῶς τοῦ προρρηθέντος, περιλαμβάνον τὸν λόφον Mons Caelius καὶ τοὺς ἀνατολικοὺς αὐτοῦ πρόποδας. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἔκειντο τὰ Castra peregrina, στρατόπεδον διὰ ξένους ἐπικουρικοὺς στρατοὺς, καὶ πλησίον εἶχε ναὸν ὁ Ζεὺς Redux. Ἀνατολικώτερον ἦν ἡ ἀγορὰ τοῦ σίτου καὶ τῶν ὀσπρίων, Macellum magnum, καὶ τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως (campus Martius) διὰ στρατιωτικὰ γυμνάσια, ἔνθα καὶ κατὰ μάρτιον ἐτελοῦντο θεάματα ἱππασίας (Equiria). Παρ' αὐτῷ ἦν ὁ Domus Lateranorum*, ἰδιοκτησία κατ' ἀρχὰς τῆς οἰκογενείας τῶν Πλαυτίων Λατερανῶν, μετατραπεὶς εἶτα ὑπὸ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου εἰς ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου ἐν Λατεράνῳ. Εἰς τὸ βόρειον τοῦ Καιλίου ἔκειτο ὁ Ludus Gladius, χῶρος προωρισμένος εἰς τοὺς ἀγῶνας τῶν μονομάχων. Ὑπῆρχε δὲ καὶ μέγας ναὸς τοῦ Divus Gladius, ἀλλ' ἡ θέσις αὐτοῦ δὲν δύναται ἀκριβῶς νὰ ὁρισθῇ. Ἐν τῷ τμήματι τούτῳ ἦσαν καὶ πολλῶν πλουσίων οἰκίαι, ὡς ὁ τῶν γονέων τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου. 3) Τμῆμα τῆς Ἴσιδος καὶ τοῦ Σεράπιδος. Μέρος αὐτοῦ ἐλέγετο πρὶν Carinae, πρὸς βορρᾶν καὶ τὰ βορειανατολικὰ τοῦ ἀνωτέρω, ἔνθα τὸ Φλάβιον ἀμφιθέατρον τοῦ Οὐεσπασιανοῦ, τὸ νῦν Κολοσσαῖον λεγόμενον, οἰκοδομηθὲν ἐπὶ τῶν θεμελίων τοῦ χρυσοῦ οἴκου τοῦ Νέρωνος. Μέχρι τῆς ς' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. ἐτελοῦντο ἐνταῦθα θηριομαχίαι. Ὀπίσω αὐτοῦ βορειότερον ἦσαν οἱ μέγιστοι Λουτρῶνες τοῦ Τίτου* καὶ οἱ τοῦ Τραϊανοῦ*, καὶ τούτων ἀνατολικῶς οἱ ναοὶ τῆς Ἴσιδος καὶ τοῦ Σεράπιδος. 4) Ἱερὰ ὁδὸς (Via sacra) ἢ Ναὸς τῆς Εἰρήνης (T. Pacis), δυτικῶς τοῦ τμήματος 3. Τὸ ἀνατολικὸν αὐτοῦ μέρος ἐλέγετο Carinae, καὶ περιεῖχεν οἰκίας πλουσίων· ἡ δ' ἀπ' αὐτοῦ διὰ τοῦ Vicus sceleratus χωριζομένη Subura ἦν κατοικία βιομηχάνων. Νοτιοδυτικῶς τὸ τμῆμα τοῦτο ἐξετείνετο μέχρι τῆς ἀγορᾶς, ἧς τὸ βορειανατολικὸν πέρας ἀπέλιγεν εἰς τὸν ναὸν τῶν Ἑφεστίων (Penates), τοῦ Ἀντωνίνου* καὶ τῆς Φαυστίνης καὶ τὰς οἰκοδομὰς τῆς ἀγορᾶς. Προσέτι ἔκειντο ἐντὸς τοῦ τμήματος τούτου ἡ ἀψὶς τοῦ Τίτου* κατὰ τὴν πρὸς ἀνατολὰς ἐξακολούθησιν τῆς ἱερᾶς ὁδοῦ· ὁ ναὸς τῆς Ἀφροδίτης καὶ Ῥώμης*, ἡ Βασιλικὴ τοῦ Κωνσταντίνου*· ὁ ναὸς τῆς Εἰρήνης, οὗ πυρποληθέντος, ἡ θέσις ὠνομάσθη ἀγορὰ τοῦ Οὐεσπασιανοῦ· προσέτι οἱ ναοὶ τῆς Γῆς (Tellus)· τοῦ Διὸς Στατῆρος. Ἡ ἀγορὰ τοῦ Νερούα (Forum Nervae ἢ Transitorium), μετὰ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ κολοσσιαίου Ἰανοῦ τετραπροσώπου (Janus quadrifrons) ἔφερε πρὸς τὸ δυτικῶς κείμενον 8ον τμῆμα. 5) Esquiliae ἢ Reg. Esquillna, βορείως τοῦ τμήματος 3, καὶ βορειανατολικῶς τοῦ 4, ἦν τμῆμα εὐρύτατον, περιλαμβάνον σχεδὸν ὅλον τὸν Esquilinus καὶ τὸν Viminalis. Ἐνταῦθα ἔκειντο οἱ Παλατῖνοι κῆποι καὶ οἱ τοῦ Μαικήνα. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Κεσπίου λόφου ἔκειτο ὁ ναὸς τῆς Λουκίνης Ἥρας (Juno Lucina), ἡ ἀγορὰ τῆς Λιβίας* (Macellum Liviae), ἡ θριαμβευτικὴ ἀψὶς τοῦ Γαλλιηνοῦ*, τρόπαιον τοῦ Μαρίου, ναὸς τῶν Νυμφῶν, ἱδρυθεὶς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Σεβήρου, ἡ ἀψὶς τοῦ Γορδιανοῦ· εἰς δὲ τὴν ἀνατολικὴν γωνίαν, ἐν ἀμφιθέατρον* (Amphitheatrum castrensa). 6) Reg. Alta Semita, βορείως τῆς 5, ἐγκλείουσα τὸ Κυρινάλιον (Quirinalis). Ἐκεῖ ὑπῆρχεν ὁ στρατὼν τῶν πραιτωριανῶν* (Castre praetoria), προέχων ἐκ τῶν τειχῶν, καὶ χρησιμεύων ἐνίοτε καὶ ὡς εἰρκτὴ, ὡς ἐχρησίμευσε διὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Κυριναλίου καὶ τοῦ Βιμιναλίου ἔκειντο οἱ μεγάλοι λουτρῶνες (Therma) τοῦ Διοκλητιανοῦ, καὶ νοτιώτερον αἱ τοῦ Κωνσταντίνου· προσέτι ὁ ναὸς τῆς Ἀνθοῦς* (Flora), τοῦ Κουϊρίνου, τῆς Ὑγιείας (Salus), ὁ τάφος τῶν Φλαβίων καὶ οἱ κῆποι τοῦ Σαλλουστίου. Βορείως ἐν τῇ γωνίᾳ τοῦ ἀρχαίου τείχους τοῦ Σερβίου ἦν τὸ πεδίον Campus sceleratus, ἔνθα αἱ τὸ καθῆκον τῆς αἰδημοσύνης παραβιάσασαι Ἑστιάδες ἐθάπτοντο ζῶσαι. 7) Τμῆμα τῆς Εὐρείας ὁδοῦ (Via lata), δυτικῶς τοῦ 6, περιεῖχε τοὺς κήπους τοῦ Πομπηΐου καὶ τοῦ Λουκούλλου, καὶ τῶν χοίρων τὴν ἀγορὰν (Forum suarium), μεταξὺ τοῦ Κυριναλίου καὶ τοῦ Πιγκίου. Ἐπὶ τῆς κλιτύος τοῦ Κυριναλίου ἔκειτο ὁ ναὸς τοῦ Ἡλίου (Sol), καὶ τούτου πλησίον τὸ πεδίον τοῦ Ἀγρίππα (Campus Agrippae), πλατεῖα περιεχομένη ὑπὸ στοῶν, καὶ ἐπὶ τοὺς πρόποδας τὸ πρόπυλον τῶν ἐν ἄλλῳ τμήματι κειμένων λουτρώνων τοῦ Κωνσταντίνου. Πρὸς νότον, συνώρευε πρὸς τὸ Τμ. 8, περιλαμβάνον τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀγορὰν (Forum Romanum) τὸ ἐπισημότερον μέρος τῆς πόλεως, ἐγκλεῖον τὸν Καπιτωλῖνον λόφον καὶ τὴν κοιλάδα μέχρι τοῦ Παλατίνου. Πλὴν τῶν προμνημονευθέντων οἰκοδομημάτων τῆς ἀγορᾶς, ἵστατο, πλησίον τῆς Γραικοστάσεως, πρὸς τὸ Καπιτώλιον, ὁ ναὸς τοῦ Οὐεσπασιανοῦ καὶ τοῦ Τίτου*· πρὸ αὐτοῦ δὲ, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Καπιτωλίου, ἡ στήλη Rostra Flavia, παρ' ἣ τὸ χρυσοῦν μιλλιάριον τοῦ Αὐγούστου, μέγιστος λίθος, μετ' ἐπιχρύσων χαλκῶν πετάλων, ἐφ' οὗ ἐμετροῦντο αἱ ἀποστάσεις τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους. Περαιτέρω ἦν ἡ τετράστυλος ἀψὶς τοῦ Σεπτιμίου Σεβήρου (ἴδ. Στυλοβάτης), καὶ εἰς τ' ἀνατολικὰ τοῦ Καπιτωλίου τὸ Argiletum, ἡ Curia τοῦ Δομητιανοῦ, ἡ Ἀργεναρία Βασιλικὴ*, καὶ ἔτι ἀνατολικώτερον ἡ Ἰουλία ἢ τοῦ Καίσαρος ἀγορὰ (Forum Iulium ἢ Caesaris) μετὰ τοῦ ναοῦ τῆς Γενετείρας Ἀφροδίτης* (Venus Genetrix)· ἡ λαμπρὰ ἀγορὰ τοῦ Αὐγούστου μετὰ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἄρεως* (Mars Ultor)· ἡ ἀψὶς τοῦ Δρούσου καὶ Γερμανικοῦ· ἡ ἀγορὰ τοῦ Τραϊανοῦ μετὰ τῆς Οὐλπίας Βασιλικῆς* (τῆς βιβλιοθήκης), καὶ τοῦ ναοῦ καὶ τῆς στήλης τοῦ Τραϊανοῦ*. Τὸ ὅλον περιελάμβανε πέντε μέρη κυρίως· α) τὸ atrium Fori cum area, ἦτο ἀπέραντον καὶ πολυτελέστατον πρόπυλον, περίστυλον κατὰ τὰς 4 πλευρὰς, καὶ κατὰ τὸ μέσον ἔχον τὸ ἄγαλμα ἐφίππου τοῦ Τραϊανοῦ. Ἑκατέρωθεν δὲ τοῦ προπύλου τούτου ἐξετείνετο ἡμικυκλικὴ, ἐσωτερικῶς ἐπίσης ὑπόστυλος στοὰ, ἥτις ἔφερεν εἰς πολυπληθῆ δωμάτια. Μετὰ τὸ μέγιστον δὲ τοῦτο πρόπυλον εἵπετο 6) ἡ Οὐλπία Βασιλικὴ, ἥτις ἦν πασῶν ἡ μεγίστη καὶ μεγαλοπρεπεστάτη. Τὸ μετέπειτα ἦν γ) ἀνοικτὸν πεδίον, ἐν ᾧ ἵστατο ἡ μεγίστη, 117' ὑψηλὴ στήλη τοῦ Τραϊανοῦ*, ἔχουσα ἐν ἀπειραρίθμοις ἀναγλύφοις ἐπειργασμένους τοὺς πολέμους τοῦ Αὐτοκρά-

τορος κατὰ τοῦ Δεκεβάλου. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς δ' αὐτῆς ἵστατο ἀνδριὰς τοῦ Τραϊανοῦ, ὃν ἀντικαθίστησι νῦν ἄγαλμα τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου. Εἰς ἑκάτερα τὰ πλευρὰ ἔκειτο δ) ἡ Οὐλπία βιβλιοθήκη, διαιρουμένη εἰς βιβλιοθήκην Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικήν. Τέλος εἵπετο ε) ἡ πέμπτη διαίρεσις, τὸ τέμενος τοῦ ναοῦ, ἀπέραντος στοὰ ὑπόστυλος, εἰς ἧς τὸ κέντρον ὁ Ἁδριανὸς ἤγειρε ναόν. Εἰς τὸ Καπιτώλιον ἐπυρπολήθη, ἐπὶ τῶν ἐμφυλίων ταραχῶν τοῦ Σύλλα, ὁ ναὸς τοῦ Διὸς (Jupiter O. M)· καὶ ἀνῳκοδομήθη ἔπειτα πάλιν. Ἐκάη δὲ καὶ ἐκ δευτέρου ἐπὶ τοῦ πολέμου μεταξὺ Βιτελλίου καὶ Φλαβίου Σαβίνου, τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Οὐεσπασιανοῦ, καὶ πάλιν ἀνιδρύθη ὑπὸ Οὐεσπασιανοῦ. 9) Reg. Circus Flaminius, τὸ μέγιστον τῶν τμημάτων, περιελάμβανε τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως (Campus Martius), καὶ μέρος τοῦ Πιγκίου, κατὰ τὰ βορειανατολικὰ παρὰ τῷ 8, κατὰ τὰ δυτικὰ παρὰ τῷ 7. Ἐπὶ πολλὰ ἔτη συνήρχοντο εἰς τὸ εὐρὺ τοῦτο πεδίον ἐκκλησίαι τοῦ λαοῦ καὶ ἐτελοῦντο ἀγῶνες ἀθλητικοί. Ὠκοδομήθη δὲ κατὰ πρῶτον τὸ μέρος τὸ πλησιέστερον τῷ Καπιτωλίῳ, πρὸς οὗ τοὺς δυτικοὺς πρόποδας ἀνηγέρθη ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου τὸ Θέατρον τοῦ Μαρκέλλου*, εἰς μνήμην τοῦ προώρως ἀποθανόντος γαμβροῦ του, ὃν ἐγκαρδίως ἠγάπα. Ἦν δὲ προωρισμένον μόνον διὰ δραματικὰς παραστάσεις, καὶ περιελάμβανεν 20,000 θεατῶν. Οὐ μακρὰν δ' αὐτοῦ ἦν ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, ἡ στοὰ τοῦ Μετέλλου καὶ τὸ Θέατρον τοῦ Βάλβου*, μετὰ τῆς τιμητικῆς στήλης τοῦ Τιβερίου. Ἐπὶ Τίτου, μεγάλη πυρκαϊὰ πολλὰ καταστρέψασα τοῦ τμήματος τούτου, ἀπετέφρωσε καὶ τὸ θέατρον. Πρὸς τῇ θριαμβευτικῇ πύλῃ ἦσαν τοῦ Πομπηίου τὸ θέατρον* μετὰ τῶν στοῶν, ἡ πρώτη μόνιμος δραματικὴ σκηνή, ἔχουσα εὐρυχωρίαν διὰ 40,000 θεατῶν. Ἐμπρὸς αὐτοῦ ἦν ὁ ναὸς τῆς Καλλινίκου Ἀφροδίτης (Venus Victrix), δι' οὗ κυρίως εἰσήρχοντο εἰς τὸ θέατρον, καὶ ἐκεῖ πλησίον ἡ πολλάκις εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς συγκλήτου χρησιμεύουσα Curia Pompeii, ἔνθα ἐφονεύθη ὁ Καῖσαρ· δεξιῶς δὲ, πρὸς ἀνατολὰς ταύτης, τὸ Φλαμίνιον ἱπποδρόμιον (Cicus Flaminius) οἰκοδομηθὲν τῷ 221 π. Χ. Κατ' αὐτὸ ἐπωνόμασεν ὁ Αὔγουστος τὸ ὅλον τμῆμα. Μετὰ τὸν 6' καρχηδονικὸν πόλεμον ἐτελοῦντο ἐνταῦθα καὶ ἀθλητικοὶ ἀγῶνες. Παρ' αὐτῷ δ' ἵσταντο, σχέσιν ἔχοντες μετὰ τοῦ προσδιορισμοῦ αὐτοῦ, οἱ ναοὶ τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ἐνυοῦς (Bellona), καὶ ἡ Villa publica, χρησιμεύουσα εἰς διαμονὴν ἀρχόντων ἐπὶ συνελεύσεων τοῦ λαοῦ καὶ στρατολογιῶν. Βορείως δ' αὐτῆς ἔκειντο ἀπὸ τοῦ 139 π. Χ. τὰ Septa Julia, ἔνθα συνεζητοῦντο τὰ φορολογικὰ, καὶ ὧν τὰ κατ' ἀρχὰς ξύλινα ὅρια (Septa, τὸ ξύλον ἐν Ἀθήναις) ἤρξατο ὁ Καῖσαρ ἀντικαθιστῶν διὰ λιθίνων. Δυτικῶς αὐτῶν ἦν τὸ Diribitorium, μεγίστη ὑπόστεγος αἴθουσα, ἧς ἡ στέγη, ἕνεκα τῶν μεγάλων αὐτῆς διαστάσεων, ἐθεωρεῖτο ὡς ἀριστούργημα τῆς τέχνης. Κατ' ἀρχὰς συνεδρίαζον ἐνταῦθα οἱ ψηφολέκται, εἶτα δ' ἐχρησίμευσε πρὸς ἄλλους σκοποὺς, μέχρις οὗ ἐπὶ Τίτου ἐπυρπολήθη. Ἐπέκεινα τοῦ Θεάτρου τοῦ Πομπηίου, πρὸς δυσμὰς καὶ βορρᾶν, ἦσαν οἱ λουτρῶνες τοῦ Ἀγρίππα*, μετὰ τοῦ Πανθέου*, πᾶσι τοῖς θεοῖς καθιερωμένου, καὶ εἰς ἐκκλησίαν νῦν χρησιμεύοντος.

Στήλη Τραϊανοῦ.

Παρ' αὐτῷ ἦσαν οἱ ναοὶ τῆς Ἴσιδος καὶ τοῦ Σεράπιδος· ἡ στοὰ τῆς Εὐρώπης, Βασιλικὴ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ ναὸς τῆς Ἀθηνᾶς, οἰκοδομηθεὶς ὑπὸ τοῦ Πομπηίου. Δυτικῶς δὲ τοῦ Πανθέου ἦσαν οἱ μεγάλοι λουτρῶνες τοῦ Νέρωνος*, καὶ οὗτοι εἰς γυμναστικοὺς ἀγῶνας χρησιμεύοντες, καὶ εἶτα ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Σεβήρου μετασκευασθέντες, δι' ὃ καὶ Thermae Alexandrinae μετωνομάσθησαν. Αὐτοῖς πλησίον ἦν τὸ Στάδιον τοῦ Δομητιανοῦ*, καὶ ἓν Ὠδεῖον προωρισμένον διὰ μουσικὰς παραστάσεις. Παρὰ τῷ ποταμῷ δ' ἦν τὸ Ἀμφιθέατρον τοῦ Στατιλίου ἢ Ταύρου*, καὶ ἐπέκεινα τὸ ναυπηγεῖον Navalia, καὶ τὸ Μαυσωλεῖον τοῦ Αὐγούστου* μετὰ τεμένους καὶ δύο ὀβελίσκων. Ὅλως δὲ πρὸς βορρᾶν, δεξιῶς, παρὰ τῇ Φλαμινίᾳ πύλῃ, ἦν ὁ τάφος τοῦ Νέρωνος καὶ παρ' αὐτῷ οἱ κῆποι τοῦ Δομητιανοῦ. Ἡ δ' ἀπὸ τῆς πύλης νοτιανατολικῶς ἄγουσα ὁδὸς, ἡ εὐρεῖα ὁδὸς (Via lata), διήρχετο διὰ τῆς ἀψίδος τοῦ Μ. Αὐρηλίου Ἀντωνίου, οὗ ὁ ναὸς καὶ ἡ στήλη ἦσαν νοτιώτερον, παρὰ τῷ πεδίῳ τοῦ Ἀγρίππα (Campus Agrippae). Παρὰ δὲ τῇ ἀψίδι τοῦ Ἀντωνίου ἔστησεν ὁ Αὔγουστος κολοσσιαῖον Ὀβελίσκον καὶ ἡλιοδείκτην (Solarium). — 10) Τμῆμα Παλάτιον (Palatium), νοτιανατολικῶς τοῦ 9, χωριζόμενον δ' αὐτοῦ διὰ τοῦ 8, περιελάμβανε τὴν Παλατίνην ἀγοράν. Ἐπὶ τὴν βορειανατολικὴν δὲ γωνίαν, ἀπέναντι τοῦ Φλαβιανοῦ ἀμφιθεάτρου, εἰς τὴν ἱερὰν ὁδὸν,

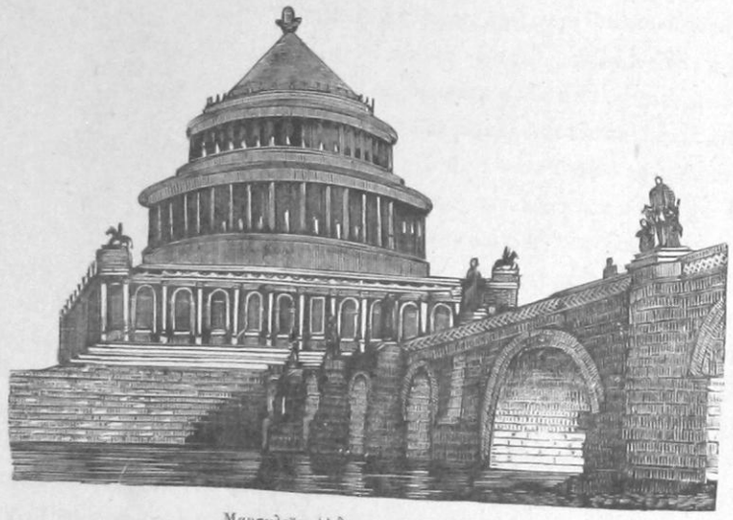
Πάνθειον. Σελ. 1156. 6.

ἔκειτο ἡ θριαμβευτικὴ ἄψις τοῦ Κωνσταντίνου, καὶ ἐκεῖ, πρὸς τὴν ἀγορὰν ἐστραμμένον, τὸ ναΐδιον τῶν Ἀγαθοδαιμόνων (Lares), τὸ ἀναβρυτήριον ἱδρῶσα νήσσα (Meta sudans), καὶ ὁ κολοσσὸς τοῦ Νέρωνος, ὅστις ὁμως ἀνῆκε μᾶλλον εἰς τὸ τμῆμα 3. Ἐπὶ τῆς κλιτύος κατὰ τὸν Καίλιον ἦσαν αἱ Curiae veteres καὶ ὁ ναὸς τῆς Μεγάλης μητρὸς (Magna Mater), εἰς δὲ τὴν νοτιανατολικὴν ἄκραν τὸ Ἑπταζώνιον* (septizonium) τοῦ Σεβήρου, οἰκοδόμημα ὑψηλὸν, ἔχον ἴσως 7 ὀρόφους, ἢ κἂν 7 προεξοχὰς εἰς ζώνας· ἴσως δὲ μέρος αὐτοῦ παριστᾷ τὸ ἑπόμενον διάφραγμα, ἐξ ἀρχαίων εἰκόνων ληφθέν. Τὸ τμῆμα τοῦτο

περιεῖχε πλεῖστα λαμπρὰ μέγαρα, συνενωθέντα μετὰ ταῦτα πάντα εἰς ἓν μέγιστον αὐτοκρατορικὸν ἀνάκτορον, καταλαβὸν πᾶσαν τὴν ἔκτασιν. Καὶ πρῶτον μὲν πρὸς τὸ Γερμάλον (τὸ βορειοδυτικὸν μέρος τοῦ Παλατίνου λόφου) εἰς τὴν νέαν καὶ εἰς τὴν ἱερὰν ὁδὸν, ἦν τὸ μέγαρον τοῦ Αὐγούστου* οὗ ἐμπρὸς ὁ ναὸς τοῦ Παλατίνου Ἀπόλλωνος· εἶτα τὸ μέγαρον τοῦ Τιβερίου, τοῦ Νέρωνος, τοῦ Δομητιανοῦ· μεταξὺ δὲ τῶν δύο τούτων εἰς ναὸς τῆς Νίκης. Αὐ-

τόθι ἦσαν πρὶν καὶ ὁ οἶκος τοῦ Κικέρωνος, τοῦ Λουκούλλου, καὶ ἄλλων ἐπισήμων ἀνδρῶν. — 11) Τμῆμα τοῦ μεγάλου ἱπποδρομίου (Circus Maximus), νοτίως τοῦ 10, περιελάμβανε τὴν κοιλάδα μεταξὺ τοῦ Παλατίνου καὶ τοῦ Ἀβεντίνου, καὶ τὸ Velabrum πρὸς τῷ ποταμῷ. Ἐνταῦθα ἔκειτο καὶ ἡ ἀγορὰ τῶν ὀσπρίων (Forum olitorium) μετὰ τῶν ναῶν τῆς Εὐσεβείας, Ἐλπίδος, καὶ τῆς Ἥρας (Juno Sospita)· εἰς δὲ τὴν γωνίαν τοῦ Παλατίνου ἦν ἡ βοῶν ἀγορὰ (Forum boarium), ἔνθα εἶχε στηθῆ ὁ ἐξ Αἰγίνης εἰς Ῥώμην κομισθεὶς χαλκοῦς ταῦρος. Ἦσαν δὲ περὶ τὴν πλατεῖαν αὐτῆς πολλὰ ἱερά, ὡς ὁ ναὸς τῆς Τύχης* (Fortuna), ἀρχαῖος, ἐπὶ Σερβίου Τουλλίου κτισθείς, ὁ τοῦ Καλλινίκου Ἡρακλέους* (Hercules Victor), καὶ ὁ μέγας αὐτοῦ βωμός, ὁ τῆς Mater Matuta κτλ. Ἐκεῖ ἦν καὶ ὁ Arcus Argentariorum, ἔνθα πιθανῶς ἐπωλοῦντο ἀργυρώματα καὶ χρυσώματα· ἰδίως δὲ τὸ μέγα ἱπποδρόμιον (Circus maximus), ὑπὸ Σερβίου Τουλλίου σχεδιασθὲν μεταξὺ τῶν δύο λόφων. Μετέπειτα δ' ἐξε-

Μαυσωλεῖον Ἀδριανοῦ Σελ. 1159, ϐ'.

τάθη, καὶ περιεκλείσθη διὰ τῶν λεγομένων Carceres, αἵτινες ἐνεδείκνυον καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ δρόμου, ὡς τὸ τέλος αὐτοῦ ἐδείκνυεν αὖλαξ λευκή, ἢ δι' ἀσβέστου πεπληρωμένη, ἡ caIx ἡ creta. Εἰς τὴν νοτίαν δὲ πλευρὰν ἔκειντο οἱ ναοὶ τοῦ Ἑρμοῦ*, τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Κόρης (Eeres, Libera). — 12) Δημόσιον Ἰχθυοτροφεῖον (piscina publica) νοτίως τοῦ 11 μεταξὺ τοῦ Circus Flaminius καὶ τῆς Porta ostiensis, ἐν τῶν ἐλαχίστων, ἀλλὰ καὶ τῶν πυκνότερον οἰκουμένων τμημάτων, διότι δημόσια οἰκοδομήματα ἦσαν ὀλίγα ἐν αὐτῷ. Ἀξιομνημόνευτοι εἰσὶ μόνον οἱ λουτρῶνες τοῦ Ἀντωνίνου, ὑπὸ τοῦ Καρακάλλα κατασκευασθέντες, καὶ εἰς ναὸς τῆς Ἀγαθῆς Θεᾶς (Bona Dea). — 13) Ἀβεντῖνον (Aventinus), ἐνέκλειε τὸν ὁμώνυμον λόφον, βορειοδυτικῶς τοῦ 12, εἰς οὗ τὸ μεθόριον, καὶ παρὰ τῇ Ὀστιαίᾳ πύλῃ (Porta Ostiensis), ἔκειτο ἡ πυραμὶς ἢ ὁ τάφος τοῦ Κεστίου* (Cestius). Ἡ κορυφὴ τοῦ λόφου κατείχετο ὑπὸ τῶν ναῶν τῆς Ἀρτέμιδος, τῆς Σελήνης (Luna), τῆς βασιλίδος Ἥρας (Juno Regina), τῆς Ἐλευθερίας (Libertas). Ἐνταῦθα δ' ἦσαν καὶ τὰ δημόσια βαλανεῖα (balnea Surae)· εἰς τὸ τμῆμα δὲ τοῦτο ἦν καὶ ἡ θέσις καθ' ἣν ἀπεβιβάζοντο τὰ ἐμπορεύματα τῶν πλοίων ὅσα ἀνέπλεον τὸν Τίβεριν. Ἐκεῖ μεταξὺ τῶν ἀποθηκῶν τῶν ξυλεμπόρων ἦν ἡ Αἰμιλία στοὰ (porticus Aemilia), καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν τὸ ἐμπόριον* (Emporium), ὡραία

πλακόστρωτος προκυμαία διὰ τὰς ἐκφορτώσεις, ἐφ' ἧς ἦν καὶ μεγάλη ἀποθήκη τῶν ἐμπορευμάτων (Horrea Crabiana κάὶ Aniciana). — 14) Τὸ ὑπὲρ τὸν Τίβεριν τμῆμα (Reg. Trans Tiberim), τὸ μόνον ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης κείμενον. Ἐκεῖ ἦσαν οἱ κῆποι τοῦ Καίσαρος, ἐν οἷς ὁ Αὔγουστος ἔκτισε τὴν Ναυμαχίαν (Naumachia), μεγίστην

Θεὰ Ῥώμη. Σελ. 1160, α'.

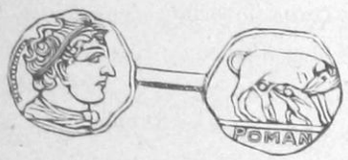
δεξαμενὴν διὰ ναυτικοὺς ἀγῶνας. Κυρίως δὲ κατῳκεῖτο τὸ τμῆμα τοῦτο ὑπὸ ἐργατῶν, βαφέων, βυρσοδεψῶν, ναυτῶν, ξυλουργῶν, κτλ. — Ἀπέναντι τοῦ πεδίου τοῦ Ἄρεως, ἀλλ' ἐκτὸς τῶν τειχῶν, καὶ εἰς οὐδὲν τῶν τμημάτων ἀνῆκον, ἦν τὸ Βατικανὸν πεδίον (Campus Vaticanus). Ἐκεῖ ἦσαν καὶ τοῦ Ἀγρίππα οἱ κῆποι, οὓς ὁ Νέρων ἐκληρονόμησε, καὶ προσέτι τὸ ἱπποδρόμιον τοῦ Νέρωνος, ἔνθα οὗτος ἐπανηγύριζε τοὺς θριάμβους του, καὶ ἐντὸς αὐτοῦ ἐξετέλεσε τὰς θηριώδεις ποινὰς κατὰ τῶν Χριστιανῶν εἰς οὓς προσήφθη τῆς Ῥώμης ἡ πυρπόλησις. — Εἰς τὴν Αἰλίαν γέφυραν (Pons Aelius) ἔκειτο ἡ Moles ἢ τὸ Μαυσωλεῖον τοῦ Ἀδριανοῦ*, νῦν φρούριον τοῦ Ἀγγέλου. Μεταξὺ τούτου καὶ τοῦ ἱπποδρομίου τοῦ Νέρωνος παρατείνονται νῦν τὰ μέγιστα Παπικὰ οἰκήματα, τὰ συνεχόμενα μετὰ τῶν μεγάρων τοῦ Βατικανοῦ καὶ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Πέτρου. — Αἱ ὁδοὶ δὲ τῆς Ῥώμης ἦσαν ἢ πλατεῖαι (viae), ἤτοι μεγάλαι καὶ εὐρεῖαι κεντρικαὶ ὁδοί, ὡς ἡ ἱερὰ ὁδὸς (V. Sacra) ἐν τῷ 4 τμήματι, καὶ ἡ πλατεῖα ὁδὸς (V.lata), ἐν τῷ 7· ἡ νέα ὁδὸς (V. nova), ἐν τῷ 11· ἡ ὑψηλὴ στενωπὸς (alta Semita), ἐν τῷ 11· ἢ ἦσαν ἄνοδοι (Clivi) εἰς τοὺς λόφους, λιθόστρωτοι, ὡς ἡ Καπιτωλίνη (Τμ. 8)· ἡ δημοσία (publicus) (11)· ἡ τοῦ Σκαύρου (2)· ἡ Virbius (5)· ἢ ἦσαν μικραί, δευτερεύουσαι πάροδοι (vici), ὡς ἡ V. Jugarius (8), Tuscus (8), Cyprius καὶ sceleratus (4). Αἱ διασταυρώσεις τῶν ὁδῶν ἐλέγοντο compita. Προσοχῆς ἄξια ἦσαν καὶ τὰ ὑδραγωγεῖα (aquaeductus). — Ὡς προσωποποιήσι νκοσμοκράτορος πόλεως ἐλάτρευσαν τὴν Ῥώμην καὶ τῇ ἀνήγειρον ναοὺς πρῶτοι οἱ Ἕλληνες, καὶ μάλιστα οἱ ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, καὶ ἡ Σμύρνη ἐκαυχᾶτο ὅτι αὐτὴ πρώτη

ἀνήγειρε ναὸν εἰς τὴν Ῥώμην τῷ 195 π.Χ. (Tac. Ann. IV, 56. — Ἴδ. Liv. XLIII, 6). Ἀπὸ τοῦ πολέμου κατὰ τοῦ Περσέως ηὔξανεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἡ ἐν Ἀσίᾳ θεοποίησις τῆς Ῥώμης. Ἀπὸ δὲ Αὐγούστου ἱδρύθησαν ἐν Ἑλλάδι τῇ θεᾷ Ῥώμῃ, μετὰ τοῦ θείου Ἰουλίου (Divus Julius) ἢ τοῦ Αὐγούστου, ἑορταὶ καὶ ἀγῶνες, ἀγάλματα καὶ ναοί, ὡς ἑνὸς τοιούτου ναοῦ θεᾶς Ῥώμης ἐπὶ Αὐγούστου σώζονται λείψανα ἐν τῇ Ἀκροπόλει τῶν Ἀθηνῶν, ἀνατολικῶς τοῦ Παρθενῶνος. Ἡ εἰκὼν τῆς Ῥώμης ἐπὶ τῶν Ἀσιατικῶν νομισμάτων παρίστατο ὡς **Τύχη** τῆς Ῥώμης, φέρουσα στέμμα ἐκ τειχῶν, καὶ εἰς τὴν χεῖρα κέρας τῆς Ἀμαλθείας καὶ ἄλλα σύμβολα εὐτυχίας, ἢ λόγχην, κτλ. Ἐν δ' αὐτῇ τῇ Ῥώμῃ, κυρίως ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν νομισμάτων, παριστᾶτο πάντοτε ὡς ἡρωὶς πολεμικὴ, τῇ Ἀθηνᾷ, ἢ Ἀμαζόνι ἐμφερὴς, ὀρθία, εἰς ἀσπίδα στηριζομένη, ἢ ἐπὶ ὅπλων καθημένη, καὶ τὴν Νίκην ἔχουσα εἰς τὴν χεῖρα ἢ ἐπὶ τῶν ὤμων, κτλ. Ἐπὶ Ἁδριανοῦ ἱδρύθη αὐτῇ, ὁμοῦ μετὰ τῆς Ἀφροδίτης, λαμπρὸς ἐν Ῥώμῃ ναός.

Ῥῶμος (Remus), ἀδελφὸς τοῦ Ῥωμύλου δίδυμος, φονευθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ἀμέσως μετὰ τῆς Ῥώμης τὴν ἵδρυσιν, εἶτα δ' ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ὡς ἥρως τιμώμενος, καὶ ναὸν ἔχων ἐν Ῥώμῃ (Αἰλ. — Στρβ.).

Ῥωμυλέα, πόλις τῶν Σαμνιτῶν ἐν τῇ μέσῃ Ἰταλίᾳ, καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἐπὶ τοῦ τρίτου Σαμνιτικοῦ πολέμου (Στρ. Βυζ. — Liv. X, 47).

Ῥωμύλος, 1) υἱὸς τῆς Ῥέας Σιλβίας καὶ ἔγγονος τοῦ Νουμήτορος, ἱδρυτὴς καὶ πρῶτος βασιλεὺς τῆς Ῥώμης, τῷ 753-716 π. Χ. Κατὰ τὴν παράδοσιν, διέταξεν ὁ βασιλεὺς Ἀμούλιος νὰ ῥιφθῶσιν εἰς τὸν Τίβεριν τὰ ἐκ τοῦ Ἄρεως γεννηθέντα δίδυμα τέκνα τῆς Ἰλίας, θυγατρὸς τοῦ πρώην βασιλέως Νουμήτορος. Τότε φέροντες οἱ ὑπηρέται τὰ παιδία ἐκ τῆς Ἄλβης εἰς τὸν ποταμὸν, καὶ εὑρόντες αὐτὸν πλημμυρήσαντα, ἔρριψαν τὸ λίκνον εἰς τὸ ἐκχειλίσαν ὕδωρ κατὰ τὴν ὄχθην. Ὅτε δὲ τὸ ὕδωρ ἀπεσύρθη, τὸ λίκνον προσέκρουσεν εἰς λίθον, ἀνετράπη, καὶ τὰ παιδία ἔπεσαν εἰς τὴν ἰλύν. Ὡς δ'

ἐφώναξαν κλαίοντα, τὰ ἤκουσε καὶ ἦλθεν εἰς αὐτὰ λύκαινα ἐκ τοῦ ὄρους, τοῖς ἔδωκε τὸν μαστὸν, καὶ τὰ ἐκαθάρισε λείχουσα αὐτά. Ταύτην τὴν παράστασιν ἔχουσι συνήθως ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις τὰ νομίσματα τῆς Ῥώμης εἰς τὸ ἔμπαλιν. Καὶ εἷς δρυοκολάπτης προσέτι ἐφύλαττε τὰ βρέφη καὶ τοῖς ἔφερε τροφήν. Ταῦτα ἰδὼν εἷς τῶν ποιμένων, προσεκάλεσε καὶ τοὺς συντρόφους του, καὶ πάντες ὁμοῦ ἔφερον τὰ παιδία εἰς τὸν βασιλικὸν ἀρχισυβώτην, τὸν Φαυστύλον, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ Ἀρέα Λαυρεντία τὰ ἀνέθρεψεν, ὀνομάσασα αὐτὰ Ῥῶμον καὶ Ῥωμύλον. Ηὔξησαν δὲ μεταξὺ τῶν ποιμένων καὶ ἐγένοντο εὔρωστοι νεανίαι. Ἤρισαν δέ ποτε πρὸς τοὺς ποιμένας τοῦ Νουμήτορος, οἵτινες συλλαβόντες τὸν Ῥῶμον, ἐκόμισαν αὐτὸν πρὸ τοῦ κυρίου των. Κατὰ διαταγὴν δ' αὐτοῦ προσήνεγκον καὶ τὸν Φαυστύλον μετὰ τοῦ Ῥωμύλου, καὶ τότε ὁ Νουμήτωρ, ἔκ τε τῶν χαρακτήρων τῶν προσώπων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν διηγήσεων αἵτινες τῷ ἐγένοντο, ἀνεγνώρισεν ἐν αὐτοῖς τοὺς ἐγγόνους του. Μικρὸν μετὰ ταῦτα ἐθανάτωσαν αὐτοὶ τὸν Ἀμούλιον καὶ ἐνεθρόνισαν πάλιν τὸν πάππον των· καὶ τότε αὐτὸς τοῖς ἐπέτρεψε νὰ κτίσωσι πόλιν εἰς τὸ μέρος ἔνθα εἶχον ἐκτεθῆ. Ἑκάτερος τῶν ἀδελφῶν εἶχεν ὀπαδοὺς, ὁ Ῥωμύλος τοὺς Κουϊγκτυλίους, ὁ Ῥῶμος τοὺς Φαβίους. Οἱ πρῶτοι, πολυπληθέστεροι ὄντες, ἐπρομήθευσαν εἰς τὸν Ῥωμύλον τὴν τιμὴν αὐτὸς νὰ κτίσῃ τὴν πόλιν. Ἐπειδὴ δ' ὁ Ῥῶμος, χλευάζων τὰς μικρὰς διαστάσεις τῶν τειχῶν ἃ κατεσπευσμένως ἠγείροντο, ἐπήδησε περιφρονητικῶς

ὑπὲρ αὐτὰ, ὁ Ῥωμύλος ἐν ἀγανακτήσει τὸν ἐθανάτωσε, καθαρθεὶς εἶτα εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Λεμουρίων. Οἱ περίοικοι ὅμως δὲν ἤθελον ν' ἀναγνωρίσωσι τῆς νεοϊδρύτου πόλεως τὰ δικαιώματα καὶ νὰ τῇ χορηγήσωσι τὴν ἐπιγαμίαν. Ἀλλ' ὁ Ῥωμύλος κατέκτησεν αὐτὰ διὰ τῆς βίας, καὶ διὰ τῆς ἁρπαγῆς τῶν Σαβίνων κατὰ τὴν πανήγυριν τοῦ Ποσειδῶνος. Ἄκρων, ὁ βασιλεὺς τῆς Καινίνης, ἠθέλησε νὰ ἐκδικήσῃ τὸ τόλμημα, ἀλλ' ἡττήθη, καὶ τὰ λάφυρα αὐτοῦ ἀνετέθησαν τῷ Φερετρίῳ Διΐ. Νικήσας καὶ εἰς Ἀντέμνας καὶ εἰς Κρουστομέριον, ἐνικήθη τέλος ὑπὸ τοῦ Τίτου Τατίου, καὶ ἡ ἀκρόπολις τοῦ Καπιτωλίου ἐπροδόθη εἰς τὸν ἐχθρόν. Ἀλλὰ παρεμβᾶσαι αἱ ἁρπαγεῖσαι Σαβίναι, συνεφιλίωσαν τοὺς ἀντιπάλους, οἵτινες καὶ συνεβασίλευσαν. Μετὰ τὸν θάνατον δὲ τοῦ Τίτου Τατίου, ἦρξε πάλιν μόνος ὁ Ῥωμύλος. Καὶ ἐξηκολούθησε μὲν ἐπιτυχεῖς πολέμους κατὰ τῶν περιοίκων φυλῶν, ἀλλ' ἐπὶ στρατιωτικῆς ἐπιθεωρήσεως εἰς τὸ πεδίον τοῦ Ἄρεως, ἐκλείψεως ἐπελθούσης, αἴφνης ἐγένετο ἀφανὴς, καὶ κατὰ τὸν συγκλητικὸν Ἰούλιον Πρόκουλον ἀνελήφθη εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ ἔπρεπε νὰ λατρεύηται ὡς θεὸς Κουϊρῖνος. — 2) Ὁ τελευταῖος Ῥωμαῖος αὐτοκράτωρ, ὁ καὶ Αὐγουστύλος λεγόμενος, υἱὸς Ὀρέστου τινὸς ἐκ Πανονίας. Ὁ πατὴρ ἦν ὀπαδὸς τοῦ Ἀττίλα, ὑπ' αὐτοῦ εἰς Κωνσταντινούπολιν πεμφθεὶς ὡς πρεσβευτὴς, ὑπηρετήσας εἶτα ἐν Ἰταλίᾳ τοὺς αὐτοκράτορας. Πατρίκιος ἀναγορευθεὶς ἐστρατήγησε τῷ 475 μ. Χ. ἐν Γαλλίᾳ, καὶ εἶτα ἐλθὼν εἰς Ῥώμην, ἀναγόρευσεν αὐτοκράτορα τὸν 16ετῆ υἱόν του Ῥωμύλον, καὶ ἐκυβέρνα ἐν ὀνόματι αὐτοῦ. Ἀλλὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ἀμέσως ἀνέτρεψεν ὁ Ῥήγιος Ὀδόακρος τὸ ἀσθενὲς Ῥωμαϊκὸν κράτος, ἀντικατέστησεν αὐτῷ Ἰταλικὴν βασιλείαν, καὶ εἰς τὸν νέον Ῥωμύλον ἀφῆκε ζωὴν καὶ ἐλευθερίαν, καὶ τῷ ἐχορήγησε καὶ ἐπαρχῆ σύνταξιν, ζῶντι ἐν Καμπανίᾳ (Προκόπ. ἐν Π. Α, 1. — Jord. R. Get. XV, κλ.).

Ῥωξάνη, θυγάτηρ τοῦ Ὀξυάρτου, ἡγεμόνος τῆς Βακτρίας, ἡχμαλωτίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν τῷ ὀρεινῷ φρουρίῳ ἐν ᾧ ἠμύνετο ὁ πατήρ της, καὶ ὑπὸ τῆς ἐξαιρέτου αὐτῆς καλλονῆς θελχθεὶς, τὴν ἐνυμφεύθη ὁ κατακτητής. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτοῦ, περιῆλθεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Κασσάνδρου, ὅστις διέταξε τὴν δολοφονίαν αὐτῆς καὶ τοῦ υἱοῦ της Ἀλεξάνδρου τοῦ Αἰγέως, τῷ 311 π. Χ. (Ἀρρ. Δ, 6, 15. — Στρβ. ΙΛ, 517).

Ῥωξολανοὶ, ἰσχυρὸς Σαρματικὸς λαὸς, κατὰ τὴν Μαιώτιδα, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Βορυσθένους καὶ Τανάϊδος. Ἦσαν δὲ τοσοῦτον πολυάριθμοι καὶ ἰσχυροὶ, ὥστε κατὰ τοῦ Μιθριδάτου παρέταξαν στρατὸν ἐκ 50,000 ἀνδρῶν. Μετὰ ταῦτα ἦσαν τόσον ἐπικίνδυνοι εἰς τὰς παραδουναβίους Ῥωμαϊκὰς ἐπαρχίας, ὥστε ὁ Ἁδριανὸς εἶχε συγκατανεύσει νὰ τοῖς πληρώνῃ ἐτήσιον φόρον. Ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ὅμως ἀπαντῶνται συναριθμούμενοι μετὰ τῶν ἐπικουρικῶν στρατευμάτων τῶν Ῥωμαίων. Πρὸ πάντων δ' ἰσχυρὸν ἦν τὸ ἱππικὸν αὐτῶν (Στρβ. Ζ, 306. 312. — Tac. Hist. I, 79).

Ῥωπογραφία, ἡ διὰ τῆς ζωγραφίας παράστασις ἀντικειμένων ῥωπικῶν ἤτοι εὐτελῶν, ἐκ τοῦ οἰκιακοῦ ἢ ἀγροτικοῦ βίου (Cic. Ep. ad. Att. XV, 16. — Ἀνθολγ. Παλατ. ΚΣ, 355). Αἱ τοιαῦται εἰκόνες ἐπικρατήσασαι ἐπὶ τῆς παρακμῆς, ὅτε ἡ καλλιτεχνία ἀπετράπη ἀπὸ τῶν μεγάλων ἐμπνεύσεων τῆς μυθολογίας καὶ τῆς ἱστορίας, καὶ σύγχρονοι καὶ ἀνάλογοι τοῖς εἰδυλλίοις ἐν τῇ ποιήσει, ἦσαν αἱ καὶ ἐν τῇ νέᾳ τέχνῃ δι' ἀναλόγου λέξεως Genre ἐπικαλούμεναι. Ἐλέγοντο δὲ καὶ ξένια, διότι προσεφέροντο ὡς φιλικὰ δῶρα (Vitr. VII, 7, 4). Κατὰ Πλίνιον (XXXV, 37), εἷς ζωγράφος, ὁ Πειραϊκὸς, ἐπωνομάσθη ῥυπαρογράφος, διότι ἔγραψεν ἐργαστήριον κουρέως, ὄνους, ὀψόνια, κτλ. Πιθανὸν ὅμως φαίνεται ὅτι χλευαστικῶς τὴν λέξιν ῥω-

πογράφος μετεποίησαν οἱ σύγχρονοί του εἰς ῥυπαρογράφος, καὶ ἔτι πιθανώτερον, ὅτι ἡ λέξις ἐστὶ λᾶθος ἀντιγραφῆς παρὰ τῷ Πλινίῳ.

Σ

Σάβα (ἡ), ἢ Σάβαι (αἱ), πλουσία πρωτεύουσα τῶν Σαβαίων ἐν τῇ Εὐδαίμονι Ἀραβίᾳ, ἐπὶ ὄρους ὑψηλοῦ καὶ συνδένδρου. Μέχρις αὐτῆς προέβη ὁ Ῥωμαῖος Αἴλιος Γάλλος καὶ τὴν κατέστρεψεν. Ἔκτοτε τὸ μέρος ἐλέγετο Μαρίαβα (ἤτοι πρωτεύουσα), καὶ τὰ ἐρείπια αὐτῆς λέγονται Μαρέβ. Ἀλλὰ παρ' αὐτοῖς ὑπάρχει καὶ πόλις καλουμένη Σαάδα (Διόδ. Σικ. Γ, 46. — Στρβ. ΙΣΤ, 768. 778).

Σαβάζιος, δαίμων Φρύγιος, υἱὸς λεγόμενος τῆς Κυβέλης, οὗ ἡ μυστηριώδης λατρεία ἐξ Ἀσίας μετέβη καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἔνθα καὶ ὑπετίθετο σύμβολον ἢ τῆς Σελήνης ἢ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ Ἡλίου, καὶ ἰδίως ἐπανηγυρίζετο ὑπὸ γυναικῶν. Γενικώτερον ὅμως ἐξελαμβάνετο ὡς ὢν αὐτὸς ὁ ἐξ Ἀσίας προελθὼν Διόνυσος. Ἴδ., ὡς καὶ Ῥέα καὶ Κυβέλη (Ἀρστφ. Σφ. 9. Λυσστρ. 389).

Σαβαῖοι, ἐπίσημος λαος τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας, τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς χώρας οἰκῶν, τὴν γῆν καθ' ἣν τὸ βάλσαμον φύεται, τὴν νῦν Ὑεμένην. Δραστηρίως ἐμπορευόμενοι τὰ προϊόντα τῆς χώρας των, ὑπελαμβάνοντο ὡς ὁ εὐδαιμονέστατος λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἐλέγετο ὅτι πάντα παρ' αὐτοῖς ἐκοσμοῦντο διὰ πολυτίμων λίθων, ἀργύρου, χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος. Εἰς τὸν βασιλέα οὐδέποτε ἐπετρέπετο νὰ ἐξέρχηται τῶν ἀνακτόρων· ἡ δὲ βασιλικὴ ἀξία δὲν ἦν κληρονομική, ἀλλὰ μετέβαινεν εἰς ἐκεῖνον ἐκ τῶν υἱῶν τῶν ἐπισήμων οἰκογενειῶν, ὅστις πρῶτος ἐγεννήθη μετὰ τὸν ἐνθρονισμὸν τοῦ ὃν διεδέχετο. Οἱ ἀρχαῖοι διϊσχυρίζονται ὅτι τόσον ἰσχυρὰ ἦν ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ ἡ τῶν ἀρωμάτων ὀσμή, ὥστε οἱ κάτοικοι, ἵνα προφυλάττωνται κατ' αὐτῆς, ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ καπνίζωνται δι' ἀσφάλτου. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐστὶ βεβαίως μία τῶν ὑπερβολῶν ὅσας περὶ αὐτῶν διηγοῦνται (Διόδ. Γ, 38, 46. — Στρβ, ΙΣΤ, 768. 778. — Ἰδ. καὶ Hor. Od. I 29, 3).

Σαβάκτης, δαίμων κακόβουλος, ἐκ τοῦ εἴδους τῶν κοβάλων, συντρίβων ἐν τοῖς οἴκοις τὰς χύτρας (Ὁμ. Ἐπ. ΙΔ).

Σαβάκων ἢ Σαβακῶς, βασιλεὺς τῶν Αἰθιόπων, ἐκυρίευσε τὴν ἐν Αἰγύπτῳ Μερόην· ἀλλὰ βασιλεύσας ἐκεῖ ἐπὶ 50 ἔτη, τὴν ἐγκατέλιπε πάλιν ἕνεκα ὀνείρου ὃ εἶδε. Λέγεται ὅτι εἰς τὴν θανατικὴν ποινὴν ἀντικατέστησεν ἐπίπονα δημόσια ἔργα. Καθ' Ἡρόδοτον ἤκμαζε περὶ τὰ 1000 π.Χ., Ἀλλ' ἂν, ὡς εἰκάζεται, ἐστὶν ὁ αὐτὸς μετὰ τοῦ Σῶ τῆς Γραφῆς (ἐν Β. Βασιλ. ΙΖ, 4), τότε ἔζη ἐπὶ τοῦ Ὠσέα παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις, ἤτοι περὶ τὰ 720 π. Χ.

Σάβανον, χειρόμακτρον ἢ ὀθόνη δι' ἧς ἀπεμάττοντο, μάλιστα εἰς τοὺς λουτρῶνας (Κλήμ. Ἀλεξ. Παιδ. Β; 3). Εἶτα ἐπεκράτησεν ἐπὶ μόνων τῶν περικαλυμμάτων τῶν νεκρῶν.

Σαβάρα, πόλις Ἰνδικὴ πέραν τοῦ Γάγγου, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τοῦ Βεγγαλικοῦ κόλπου (Πτλμ. Ζ, 2).

Σαβᾶραι, Ἰνδοὶ δυτικῶς οἰκοῦντες τοῦ Γάγγου. Εἰς τὴν χώραν αὐτῶν ἐλέγετο ὅτι εὑρίσκοντο πολλοὶ ἀδάμαντες. Πόλεις αὐτῶν μνημονεύονται τὸ Τοσάπιον καὶ τὰ Καρικάρδαμα (Πτλμ.).

Σαβάτη, πόλις τῆς Τυρρηνίας, μεταξὺ Ῥώμης καὶ Κόπης, ἐπὶ τῆς βορειανατολικῆς ὄχθης τῆς Σαβατικῆς λίμνης (ν. Bracciano).

Σαβατινοί, λαὸς τῆς Καμπανίας, ἐπὶ τοῦ Σαβάτου ποταμοῦ, τοῦ ἐκβάλλοντος εἰς τὸν Κάλορα, ὅστις καὶ αὐτὸς χύνεται εἰς τὸν Βολτοῦρνον (Liv. XXVI, 33, 34).

Σαβῖνοι, λαὸς Ἰνδογερμανικῆς καταγωγῆς, ἀνέκαθεν τὴν Ἰταλίαν οἰκῶν. Ἐξ αὐτοῦ κατήγοντο καὶ οἱ Λατῖνοι καὶ οἱ Σαυνῖται μετὰ τῶν συγγενῶν αὐτοῖς λαῶν. Ἀρχαιοτάτη κατοικία αὐτῶν ἦσαν αἱ ὑψηλόταται τῶν Ἀπεννίνων κοιλάδες, τῆς Σαβίνης κειμένης εἰς τὰ βορειοδυτικὰ τοῦ Λατίου. Ἐκεῖθεν μετέβησαν μέχρι τοῦ Τιβέριος καὶ τοῦ Ἀνίου, πρὸς δὲ τὰ νοτιανατολικά, μέχρι τοῦ Λίριος, ἔνθα ᾤκει ἡ ἀπ' αὐτῶν κατα-γομένη φυλὴ τῶν Ἐρνίκων. Καὶ πολλαὶ δ' ἄλλαι μικραὶ φυλαί, ὡς οἱ Μαρσοί, οἱ Μαρρουκίνιοι, οἱ Παιλιγκοί, οἱ Οὐεστῖνοι, ἀποτελοῦντες τὴν φυλὴν τῶν Σαβελλῶν, κατήγοντο ἐκ τῶν Σαβίνων ἐπίσης. Ἀλλ' οἱ κυρίως Σαβῖνοι ἐξετάθησαν ἀπὸ τοῦ ἔτους 450 π. Χ. ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Σαυνῖται ἢ Samnitae ἐπὶ τῶν Ὄσκων, κατακτῶντες τὴν μεσημβρινὴν Ἰταλίαν, καὶ ἐκεῖ παρεδέχθησαν τὴν ὀσκικὴν γλῶσσαν καὶ συνεδέθησαν μετὰ τῶν ἐγχωρίων, οἵτινες ἐπίσης μετὰ ταῦτα ἔλαβον τὸ ὄνομα τῶν Σαβελλῶν. Διὰ τοῦτο τὸ ὄνομα τοῦτο δίδεται σήμερον ὑπὸ τῶν ἱστορικῶν ὀρθότερον εἰς πάντα τὸν λαὸν ἐκεῖνον ἢ τὸ τῶν Σαβίνων. Καίτοι δὲ πολλάκις ἀπὸ τόπου εἰς τόπον μεταβάντες καὶ μετ' ἄλλων φυλῶν συγχωνευθέντες, διετήρησαν ὅμως πάντοτε οἱ Σαβῖνοι τινὰ τῶν γενικῶν χαρακτηριστικῶν αὐτῶν. Ἦσαν λαὸς γεωργικὸς συγχρόνως καὶ πολεμικός, ἔχων βαθὺ τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα καὶ ἀφελῆ τὴν δίαιταν. Ἀρχηγὸν ἐξέλεγον μόνον ἐν ἐκστρατείαις· διὰ τοῦτο ἡ ἔλλειψις κυβερνητικῆς ἑνότητος παρ' αὐτοῖς παρεῖχεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους μεγάλην ὑπεροχήν. Ἐπὶ Ῥωμύλου ἤδη, μετὰ τὴν ἁρπαγὴν τῶν Σαβίνων γυναικῶν, μέρος τοῦ λαοῦ αὐτῶν εἶχε συνδεθῆ μετὰ τῆς Ῥώμης. Οἱ λοιποί, ἧττον μάχιμοι ἢ οἱ Σαβέλλοι καὶ οἱ Σαμνῖται, ἐξηκολούθησαν μὲν τὸν πόλεμον, ἀλλὰ τῷ 448 π. Χ. ἡττήθησαν, καὶ τῷ 290 ὁ Κούριος Δεντάτος ὑπέταξεν αὐτοὺς εἰς τὴν Ῥώμην, δεχθεῖσαν αὐτοὺς ὡς πολίτας, ἀλλ' ἄνευ ψήφου. Συνεδέθησαν δὲ μετὰ τῆς Ῥώμης καὶ αἱ λοιπαὶ Σαβελλικαὶ φυλαί, ἀποστᾶσαι κατὰ τὸν συμμαχικὸν πόλεμον, 91 — 88 π. Χ. καὶ τότε ὑποταγεῖσαι ἐπολιτογραφήθησαν. Μόνοι δ' οἱ Σαμνῖται ἐξηκολούθησαν τὸν πόλεμον ἐπιμόνως, μέχρις οὗ ὁ Σύλλας, μετὰ 24 θριάμβους, τῷ 82 π. Χ. τοὺς κατετρόπωσεν ὑπὲρ τῆς Ῥώμης, καὶ τὰ χωρία αὐτῶν, ἐρημωθέντα, παρεδόθησαν εἰς Ῥωμαίους ἀπελευθέρους· ὥστε ἐπὶ Στράβωνος (Ε, 249) τὸ ὄνομα τῶν Σαμνιτῶν ἢ Σαυνιτῶν καὶ τὸ τῶν Σαβίνων δὲν ἠκούετο σχεδὸν πλέον.

Σάβειρα ἢ Σάβειρα (τὰ), κώμη τῆς Καππαδοκίας ἐν Ἀσίᾳ, πρωτεύουσα τῆς περὶ αὐτὰ ἐπαρχίας, μνημονευομένη ὑπὸ μόνου τοῦ Στράβωνος.

Σάβις, ἀριστερὸς ὁμόρους τῆς Μόσης, ποταμοῦ τῶν Ἀμβιανῶν ἐν Γαλλίᾳ, κατὰ τὴν Βελγικὴν (Caes. B. G. II, 16. 18). Νῦν Σάμβρη.

Σαβράτα, ἀποικία Φοινικικὴ ἐν τῇ Σύρτει, 49 Ῥωμ. μίλια δυτικῶς τῆς Οἴης (Νῦν Τριπόλεως) κειμένη, ἀπετέλει μετὰ ταύτης καὶ τῆς μεγάλης Λεπτίδος, τὴν Τρίπολιν, Τριπολιτικὸν τμῆμα (Regio Tripolitana) (Suet. Vesp. III).

Σαβρίνα, ποταμὸς ἐκρέων εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Βρετανίας (Tac. Ann. XII, 31). Νῦν Σαβέρν.

Σαβύλινθος, στρατηγὸς Μολοσσὸς (Θουκ. Β, 80).

Σάβυλλος, ὁ ἐν Γέλᾳ τῆς Σικελίας φονεύσας τὸν τύραννον Κλέανδρον (Ἡρδ. Ζ, 154).

Σαγαλασσὸς, ἐπίσημος πόλις τῆς

Πισιδίας, πρὸς νότον τῆς Ἀπαμείας ἡμέρας ὁδὸν ἀπέχουσα. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐθεωροῦντο ὡς οἱ ἀνδρειότατοι τῶν Πισιδῶν. Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται ἐπὶ κλιτύος ὄρους, διατηροῦντα τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, διεφθαρμένον εἰς Ἀγλασὸν (Στρβ. ΙΒ, 569. — Ἀρρ. Ἀνβ. Α, 28.—Liv. XXXVIII, 15).

Σαγάπολα (τὰ), ὄρη μετὰ τοῦ Ἄτλαντος συνεχόμενα, ἐν Γαιτουλίᾳ τῆς Ἀφρικῆς (Πτλμ.).

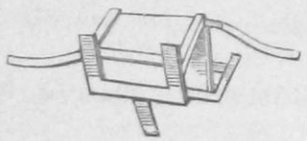
Σαγάρτιοι, λαὸς νομαδικὸς κατοικῶν ἐν Περσίᾳ (Ἡρδ. Α, 125), ἢ ἐν Μηδίᾳ εἰς τὰ Ζάγρια στενὰ (Πτλμ.).

Σάγγαλα (τὰ), πόλις τῶν Καθαίων κατὰ τὰ βόρεια τῆς Ἰνδίας (Ἀρριαν.) καὶ Εὐθυμίδεια κληθεῖσα.

Σαγγάριος, ὁ μετὰ τὸν Ἅλυν ἐπισημότατος ποταμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐκ τοῦ ὄρους Δινδύμου, παρὰ τῇ κώμῃ Σαγγίᾳ πηγάζων, πρὸς τῇ Γαλατίᾳ, ῥέων τὸ πρῶτον βορείως, εἶτα δυτικῶς πρὸς τὴν Προῦσαν ἐχρησίμευεν ὡς ὅριον πρὸς τὴν Βιθυνίαν, καὶ εἶτα ῥέων βορείως, ἐκβάλλει εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 187. Π, 719. — Στρβ. ΙΒ, 543). Καὶ νῦν ἔτι Σακαρία.

Σαγήνη, μέγα πλέγμα τῶν ἁλιέων, ἀπὸ τῆς θαλάσσης εἰς τὴν ξηρὰν συρόμενον, δι' οὗ πολλοὶ ἰχθῦς ὁμοῦ συλλαμβάνονται. Ὁ νῦν γρίπος (Πλούτ. Συμπ. Η.—Ἡσύχ. λ. Φώτ. λ.).

Σάγμα, τὸ σα(γ)μάριον τῶν φορτηγῶν ζώων. Ἡ εἰκὼν δεικνύει τὸ σχῆμα αὐτοῦ εἰς τοιχογραφίαν τῆς Πομπηίας. Εἰς δὲ τὴν

στήλην τοῦ Τραϊανοῦ ἐν Ῥώμῃ παριστῶνται τοιαῦτα ἐπὶ ζώων, φέροντα τὰ φορτία στηριζόμενα εἰς τὰ προέχοντα ξύλα.

Σάγος (τὸ), ἐκ τοῦ σάττω (συμπυκνῶ), εἶδος ὑφάσματος χονδροῦ ἐξ ἐρίου συμπεπυκνωμένου, τὸ καὶ νῦν σαγάκι. Οὕτως ὠνομάζετο καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ κατασκευαζόμενον ἐπίβλημα διὰ τοὺς ὁδοιπόρους καὶ τοὺς στρα-

τιώτας, παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις μάλιστα, οἵτινες καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα διετήρησαν. Ἦν δ' ἁπλοῦν ἐπίμηκες τεμάχιον τοῦ ὑφάσματος, ὃ ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ καὶ ὡς στρῶμα ἢ ὡς ἐφάπλωμα, πορπούμενον δ' εἰς τοὺς ὤμους ὡς φόρεμα (Πολβ.).

Σαγουντέα, 1) πόλις εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Βαιτικῆς Ἱσπανίας, νοτίως τῆς Βαίτιδος (Liv. XXXVI, 19). Νῦν Τιγόνζα.—2) Πόλις τῆς Ταρρακωνικῆς Ἱσπανίας, εἰς τὸ ὄρος Σοκάριον (App. B. G. I. 110). Νῦν Σιγουένζα.

Σάγουντον, πόλις τῆς Ταρρακωνικῆς Ἱσπανίας, ἐπὶ τοῦ Παλλαντία ποταμοῦ (νῦν τὸ αὐτὸ ὄνομα), βορείως κειμένη τῆς

Βαλεντίας, εἰς ἀπόστασιν 7 σταδίων ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας, ἵδρυμα Ἑλλήνων ἐκ Ζακύνθου, οἷς προσετέθησαν ἔπειτα Ῥούτουλοι ἐξ Ἀρδέας, ἐπίσημος διὰ τὴν εὐφορίαν τῆς περιχώρου, καὶ διὰ τὸ κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν ἐκτεταμένον αὐτῆς ἐμπόριον (Στρβ. Γ, 159). Ἐπὶ τῆς μεταξὺ Ῥωμαίων καὶ

Καρχηδονίων συνομολογηθείσης εἰρήνης, ἡ Ῥώμη ἐπροστάτευσεν αὐτῆς τὰ συμφέροντα (Πολβ. Γ. 30). Εἶτα δὲ, προσβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀννίβα, πιθανῶς κατ' Ἰούνιον τοῦ 218 π. Χ., μεθ' ἡρωϊκὴν ἀντίστασιν ἐκυριεύθη καὶ σχεδὸν κατεστράφη (Liv. XXI, 6-15), ὅπερ ἐπέφερε τὸν δεύτερον Καρχηδονικὸν πόλεμον. Ἐπ' αὐτοῦ ἀπηλευθέρωσαν οἱ Ῥωμαῖοι τὸ Σάγουντον ἀπὸ τῶν Φοινίκων, καὶ εἰς τὴν πρώτην του λαμπρότητα αὐτὸ ἀποκαταστήσαντες, τὸ ἀνεγνώρισαν Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν (Liv. XXIV, 42. XXVIII, 39). Γνωστὰ ἦσαν ἐκ τῶν προϊόντων τῆς ἐκεῖ γῆς τὰ σῦκα, τῆς δὲ τέχνης τῶν κατοίκων, αἱ κατάκοσμοι φιάλαι. Ἐρείπια τῆς πόλεως σώζονται εἰς θέσιν καλουμένην Μουρβιέδρον ἐπισήμως δὲ Σάγουντον.

Σάγρος, ποταμὸς κατὰ τὴν παραλίαν τῶν Βρουττίων ἐν Ἰταλίᾳ, ἐκβάλλων εἰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος μεταξὺ Λοκρῶν καὶ Καυλῶνος, περίφημος διὰ τὴν παρ' αὐτῷ παροιμιακὴν καταστᾶσαν μάχην, καθ' ἣν 120,000 Κροτωνιᾶται ἐνικήθησαν κατὰ κράτος ὑπὸ 10,000 Λοκρῶν (Στρβ. ΣΤ, 261.—Cic. N. D. II, 2. III, 5.—Just. XX, 3).

Σάγρος, ποταμὸς τῆς μέσης Ἰταλίας, ῥέων μεταξὺ τῆς χώρας τῶν Φρεντανῶν καὶ τῶν Πελίγνων (Στρβ. Ε, 242). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.

Σαγύλιον, φρούριον ὀχυρὸν τοῦ Πόντου ἐν Ἀσίᾳ, νοτίως τῆς Ἀμασείας, κατεδαφισθὲν κατὰ διαταγὴν τοῦ Πομπηίου.

Σαγχωνιάθων, νομιζόμενος φοῖνιξ ἐκ Βηρυτοῦ, καὶ λεγόμενος ὅτι ἔζη ἐπὶ Σεμιράμιδος, κατ' ἄλλους ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδοται συγγραφὴ ἱστορίας τῆς Φοινίκης, ἣν ὁ ἐκ Βύβλου Φίλων μετέφρασεν εἰς τὴν ἑλληνικήν, εἰς 8 ἢ 9 βιβλία (Ἀθήν. Γ. τέλ. — Σουίδ.). Ἀποσπάσματα τοῦ συγγράμματος τούτου, περιεχόμενα ἐν τῷ Εὐσεβίῳ (Εὐ. Προπ. Α, 6. 7) καὶ Πορφυρίῳ, ἐμφαίνουσιν ἀσιατικὴν τὴν καταγωγήν, ἀλλ' ἀρχαιόθεν ἤδη ὑπετέθησαν ὡς ἐπίνοιαι καὶ παραποιήσεις τοῦ Φίλωνος, ἐν ᾧ κατ' ἄλλους εἰσὶν ἀρχαῖαι παραδόσεις, εἰς ἃς ὁ Φίλων τινὰ προσέθηκε καὶ μετέβαλε (Συλλ. ἀποσπ. ὑπὸ I. C. Orelli). Τινὲς τῶν νεωτέρων κριτικῶν ὑπέλαβον ὅτι τὸ ὄνομα δηλοῖ «συλλογὴν θρησκευτικῶν παραδόσεων», καὶ ὅτι ὁ Φίλων παρεδέχθη αὐτὸ ὡς συγγραφέως ἵνα δώσῃ περισσοτέραν βαρύτητα εἰς τὸ σύγγραμμά του, ὃ καὶ οὕτω θὰ ἦν πολύτιμον ἂν διετηρεῖτο. Νεώτεραι ἔρευναι ἀπέδειξαν ὅτι Σάγχων ἦν ὄνομα ἑνὸς τῶν θεῶν τῶν Φοινίκων. Πρὸ ἐτῶν εἶχε διαδοθῆ ὅτι χειρόγραφον τοῦ Σαγχωνιάθωνος εἶχεν εὑρεθῆ ἐν μοναστηρίῳ τινὶ τῆς Πορτογαλλίας καὶ μετεφράσθη γερμανιστὶ (Vagenfeld, 1836). ἀλλ' ἀπεδείχθη ὅτι τοῦτο ἦτο ἀπάτη.

Σάδα, πόλις Ἰνδικὴ εἰς τὰ ἀνατολικὰ τοῦ Βεγγαλικοῦ κόλπου (Πτλμ.) Ν. Ἀρακάν.

Σάδοκος, υἱὸς Σιτάλκου, τοῦ βασιλέως τῶν Θρᾳκῶν, διεπραγματεύθη συμμαχίαν μεταξὺ τοῦ πατρός του καὶ τῶν Ἀθηναίων, καὶ ὡς ἀμοιβὴν ἐδωρήσαντο οὗτοι αὐτῷ πολιτείαν, τῷ 481 π. Χ. Ὅτε δὲ τὸ ἑπόμενον ἔτος οἱ Κορίνθιοι ἠθέλησαν νὰ διαλύσωσι τὴν συμμαχίαν ταύτην, ὁ Σάδοκος παρέδωκε τοὺς πρέσβεις αὐτῶν εἰς τοὺς Ἀθηναίους (Θουκ. Β, 29. 67).

Σαδυάττας, υἱὸς τοῦ Ἄρδυος, βασιλέως τῆς Λυδίας, ἐξέβαλε, περὶ 628—616 π. Χ. τοὺς Κιμμερίους, ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Κυαξάρου, βασιλέως τῶν Μήδων, καὶ, τῷ 623 ἐκίνησε πόλεμον κατὰ τῆς Μιλήτου, ὃν ἐπεράτωσε μόνον ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀλυάττης (Ἡρδ. Α, 16).

Σαδήνη, ὄρος ὑψηλὸν τῆς Αἰολίδος ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ. ὑπὲρ τὴν πόλιν Κύμην (Ὁμ. Ἐπ. Ι.—Ἡρδ.).

Σάϊοι, ἀρχαῖοι Θρᾷκες κατοικοῦντες ἐν Σαμοθράκῃ καὶ παρὰ τὴν πόλιν Ἄβδηρα (Ἀρστφ. Εἰρ. 1296). Κατὰ δὲ Στράβωνα ἐκαλοῦντο Σίντιες καὶ Σαπαῖοι.

Σάϊς, ἐπίσημος πόλις εἰς τὸ Δέλτα

τῆς κάτω Αἰγύπτου, βορειώς τῆς Ναυκράτιδος κειμένη, πρωτεύουσα τοῦ Σαΐτου νομοῦ, κατοικία τῶν ἀρχαίων Φαραώ, ὧν καὶ ταφεῖον εἶχεν, ὡς καὶ ἕνα μέγαν καὶ λαμπρὸν ναὸν τῆς Νηΐθ (τῆς Αἰγυπτιακῆς Ἀθηνᾶς), περιλαμβάνοντα καὶ τὸν τάφον τοῦ Ὀσίριδος (Ἡρδ. Β, 169. — Στρβ. ΙΖ, 802). Ἀφίδρυμα τοῦ ναοῦ τούτου, ἀφιερωμένον εἰς τὴν Ἀθηνᾶν Σάϊν, ὑπῆρχε καὶ ἐν Ἀργολίδι (Παυσ. Β, 36). Εἰς τὴν μεγάλην τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ ναοῦ πανήγυριν μετὰ λυχναψιῶν συνέρρεε πᾶς ὁ λαὸς (Ἡρδ. Β, 59.62) Νῦν Σὰ (ἐλ-Ἀγάρ.

Σαιταβίς, 1) Ποταμὸς τῆς Ταρρακωνίας ἐν Ἱσπανίᾳ, πιθανῶς ὁ νῦν Ἀλκόϋ. — 2) Πόλις Ταρρακωνικὴ ἐν Ἱσπανίᾳ, τῇ Ῥώμῃ ὑποκειμένη, γνωστὴ διὰ τὰ λινᾶ αὐτῆς ὑφάσματα (Στρβ. Γ, 160. — Catull. XII, 14, XX, 41).

Σακάδας, Ἀργεῖος, λυρικὸς ἢ ἐλεγειακὸς ποιητὴς καὶ κιθαριστής, ζήσας περὶ τὴν 48 Ὀλυμπιάδα (περὶ 580 π. Χ.), καὶ τρὶς εἰς τὰ Πύθια νικήσας. Κατ' αὐτὸν λέγεται ἐπικληθὲν ἓν μουσικὸν ὄργανον σακάδιον. Ἐκ δὲ τῶν ποιημάτων του οὐδὲν σώζεται (Πλούτ).

Σάκαι. Τοῦτο τὸ κοινὸν ὄνομα ἀπέδιδον οἱ Πέρσαι εἰς πάντας τοὺς Σκύθας (Ἡρδ. Δ, 6. Ζ, 64). Ἀλλ' οἱ Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι ἐγνώριζον ὑπ' αὐτὸ λαὸν νομαδικὸν καὶ δασόβιον (Πτολ.), κατοικοῦντα πέραν τῆς Κασπίας, μεταξὺ τῆς Σογδιανῆς καὶ τῶν ὀρέων Ἰμάου καὶ Παροπαμίσου, κατὰ τὴν νῦν μικρὰν Βουχαρίαν καὶ τοὺς Κιργίσους. Εἶχον ἰδίους βασιλεῖς, εἰ καὶ ἐπί τινα χρόνον τοῖς Πέρσαις ὑποτελεῖς, ἦσαν ἐπιδέξιοι ἱππεῖς καὶ τοξόται, καὶ καλῶς ὡπλισμένοι (Ἡρδ. Ε, 113. Θ. 71,— Ξνφ. Κύρ. Ε, 3,22—Ἀρρ. Γ, 8, Η, Η, 4. Ζ, 10, 5. — Στρβ. ΙΑ, 511).

Σάκας. 1) Τὸ ἐπίθετον τοῦτο ἀποδίδωσιν ὁ Ἀριστοφάνης εἰς τὸν τραγικὸν ποιητὴν Ἀκέστορα, ὡς ὄθεν ὄντα βαρβάρου καταγωγῆς (Ὄρν. 31). — 2) Δοῦλος καὶ οἰνοχόος τοῦ Ἀστυάγους, βασιλέως τῶν Μήδων (Ξφν. Κυρ. π. Α, 4).

Σακασηνή, ἐπαρχία τῆς Ἀρμενίας, κατὰ τὰς πηγὰς τοῦ Ἀράξου ποταμοῦ, κατ' ἀρχὰς κατοικουμένη ὑπὸ Σακῶν, οὓς ἐξέβαλεν εἶτα ὁ Κῦρος (Στρβ. ΙΑ). Πιθανῶς ἡ αὐτὴ τῇ Σακηνῇ παρὰ Πτολ. Οἱ μετὰ ταῦτα κάτοικοι αὐτῆς ἦσαν ἴσως οἱ ὑπὸ τοῦ Ἀρριανοῦ (Ἀνβ. Γ, 8. 7) μνημονευόμενοι Σακεσίναι.

Σακατία, πόλις τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας ἐπὶ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου (Πτλμ.).

Σακκίον, μικρὸν σακκούλιον, ἰδίως εἰς ὃ ἐμβάλλονται νομίσματα (Ξεφ. Ἀνβ. Δ, 5, 36), ὡς τὸ τῆς εἰκόνος ἐκ τοιχογραφίας ἐν Πομπηΐᾳ. Παρὰ τῷ σακκίῳ εἰσὶ καὶ νομίσματα σεσωρευμένα.

Σακκοπήρα, τὸ ὁδοιπορικὸν δισάκκιον.

Σάκκος καὶ σάκος (μάλιστα ἀττικῶς) (Ἀρστφ. Ἀχρν. 822. Λυσ. 1211). Ἰδίως χονδρὸν ὕφασμα, ἐξ ἐρίων, πολλαχῶς χρήσιμον, οἷον α) εἰς κατασκευὴν ἐνδυμάτων μᾶλλον χονδροειδῶν· ὥστε καὶ ὁ Πλούταρχος διηγεῖται ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐφόνευσάν τινα σακκοφόρον, «διότι παρυφὴν εἰς τὸν σάκκον ἐνέβαλεν.» Ἐντεῦθεν καὶ ὁ σάκκος, τὸ ἔνδυμα τῶν ἱερέων, καὶ ἡ παρ' ἡμῖν σακκορράφα· β) εἰς διήθησιν ὑγρῶν, οἷον οἴνου κτλ. πρὸς καθαρισμόν, ἐξ οὗ καὶ «οἶνος σεσακκισμένος» ἐλέγετο ὁ οὕτω καθαρισθεὶς (Φώτ.)· γ) θυλάκιον, ὁ καὶ παρ' ἡμῖν σάκκος, πρὸς μεταφορὰν σίτου, ἀλεύ-

ρων καὶ ἄλλων ἀντικειμένων, ὡς ὁ ἐν τῇ εἰκόνι ἐκ τῆς στήλης τοῦ Τραϊανοῦ στρατιώτης ὁ κομίζων μέρος τοῦ εἰς τὸν λόχον του ἀπονεμηθέντος σίτου.

Σάκος, ἡ ἀρχαιοτάτη ἀσπὶς συγκειμένη ἐκ πλέγματος ῥάβδων, ἐφ' ὧν ἦσαν τεταμένα δέρματα ἀκατέργαστα, ἓν ἢ πολλὰ ὡς τὸ «τετραθέλιμνον» (Ὁμ. Ἰλ. Ο, 479), μέχρις 7. Μεταξὺ δὲ τῶν δερμάτων εἶχον χαλκᾶ ἐλάσματα· «χάλκεον, ἑπταβόειον . . . ἐπὶ δ' ὄγδοον ἤλασε χαλκόν» (Ὁμ. Ἰλ. Η, 219—222).

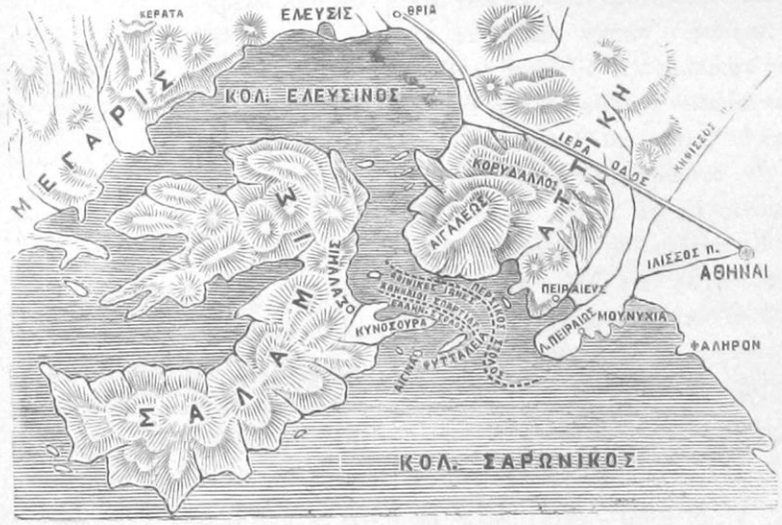
Σάκων, 1) ἐκ Ζάγκλης τῆς Σικελίας, ἱδρυτὴς τῆς πόλεως Ἱμέρας (Θουκ. ΣΤ,5), — 2) Ἰδ. Σουάνοι.

Σαλαγασσός, ἡ, ταὐτὸ τῷ Σαγαλασσός. Ἴδ.

Σαλαγκών, ποταμὸς τῆς Ἰλλυρίας (Ἀπολλδ. Ῥόδ. Δ. 337). Νῦν Σάλας.

Σαλαμινία, τριήρης χρησιμεύουσα εἰς δημοσίαν ὑπηρεσίαν ἐν Ἀθήναις, ὡς καὶ ἡ Πάραλος (ἴδ.). (Θουκ. Γ, 33.—Ἀρστφ. Ὄρν. 147).

Σαλαμίς. 1) Νῆσος τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, ἐπώνυμος τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀσωποῦ, ἐκτεινομένη δυτικῶς τοῦ Πειραιῶς πρὸ τοῦ Ἐλευσινίου πεδίου καὶ τῆς Μεγαρίδος, ἀφ' ὧν στενὸς πορθμὸς τὴν χωρίζει. Ἀρχαιότερον ἐκαλεῖτο Πιτυοῦσα καὶ Κεχρεία. Κατὰ Στράβωνα ἡ περίμετρος αὐτῆς ἦν 70-80 σταδίων. Οἱ πρῶτοι αὐτῆς κάτοικοι ἦσαν ἐξ Αἰγίνης, ὅθεν ἦλθεν εἰς αὐτὴν Τελαμὼν ὁ υἱὸς τοῦ Αἰακοῦ, φεύγων μετὰ τὸν ἀκούσιον φόνον τοῦ ἀδελφοῦ του Φώκου, καὶ ἐβασίλευσεν. Ὁ υἱός του Αἴας συνεξεστράτευσε μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν Τρωάδα, δέκα φέρων τριήρεις. Περὶ τὴν 40ην Ὀλυμπιάδα (620 π. Χ), τῶν Μεγαρέων καταλαβόντων τὴν νῆσον, οἱ Ἀθηναῖοι, προτροπῇ τοῦ Σόλωνος τὴν ἀφῄρεσαν ἀπ' αὐτῶν καὶ τὴν προσήρτησαν εἰς τὴν Ἀττικήν. Κατ' ἀρχὰς ἡ πόλις ἔκειτο εἰς τὴν νοτίαν παραλίαν, εἶτα μετῳκίσθη εἰς τὴν βορειανατολικὴν (τὰ Ἀμπελάκια). Κατὰ τὴν ἀνατολικὴν γωνίαν προεῖχε τὸ ἀκρωτήριον Κυνόσουρα, οὕτω κληθὲν ἐκ τοῦ ἐκεῖ ταφέντος κυνὸς τοῦ Θεμιστοκλέους, ἀποτε-

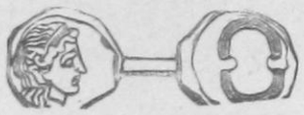

Σάλαιθος. 1) Ἐκ Κρότωνος τῆς Κάτω Ἰταλίας, δοὺς τῇ πατρίδι του νόμους λίαν αὐστηροὺς (Λουκ.). — 2) Λακεδαιμόνιός τις παρὰ Θουκυδίδῃ (Γ, 25).

Σαλακέα, πόλις παραθαλάσσιος τῆς ἐν Ἱσπανίᾳ Λυσιτανίας (Στρβ.).

Σαλαμβώ, ἡ Ἀφροδίτη παρὰ τοῖς Βαβυλωνίοις, θρηνοῦσα τὸν Ἄδωνιν (Ἡσύχ. — Lampr. Heliog. VII).

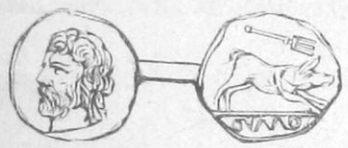
λοῦν, ἀπέναντι τῆς Ἀττικῆς, τὸ ἀνατολικὸν στόμιον τοῦ πορθμοῦ· ἐκτὸς δ' αὐτοῦ κεῖται ἡ μικρὰ νῆσος Ψυττάλεια (Λειψοκουτάλα), πλάτος ἔχουσα 200 - 300 μέτρων. Εἰς τοῦτο τὸ μέρος τοῦ πορθμοῦ ἐστάθμευεν ὁ Ἑλληνικὸς στόλος ὅτε ἐπῆλθεν ὁ Ξέρξης· Ἐπειδὴ δ' οἱ λοιποὶ Ἕλληνες, συμβουλῇ τοῦ Σπαρτιάτου Εὐρυβιάδου, ἀπεφάσισαν νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν θέσιν καὶ ν' ἀπέλθωσιν ἕκαστος πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν ἰδίων πατρίδων, ὁ Θεμιστοκλῆς, συνορῶν τὸν κίνδυνον τοῦ διασπασμοῦ καὶ τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς διὰ τὸν σχετικῶς μικρὸν Ἑλληνικὸν στόλον ἐπικαίρου ἐκείνης θέσεως, κατέφυγεν εἰς τὸ στρατήγημα τοῦ νὰ καταγγείλῃ εἰς τὸν Ξέρξην τὴν πρόθεσιν τῆς φυγῆς τῶν Ἑλλήνων. Οὕτω κυκλωθέντες οὗτοι, ἠναγκάσθησαν νὰ ναυμαχήσωσι, καὶ δι' ἡρωϊκῆς ἀνδρείας κατενίκησαν τοὺς Πέρσας, στερουμένους ἐκεῖ εὐρυχωρίας διὰ τὰς κινήσεις τῶν πλοίων των. Εἰς τὴν περίδοξον ταύτην ναυμαχίαν τῆς Σαλαμῖνος προσῆλθε καὶ ὁ ἐξόριστος Ἀριστείδης, καταλαβὼν τὴν Ψυττάλειαν. Εἰς τὴν Κυνόσουραν δὲ ἐστήθη τοῦ Θεμιστοκλέους τὸ τρόπαιον. Ὁ δὲ Ξέρξης ἐπέβλεπε τὴν μάχην καθήμενος εἰς τὰ Κέρατα (Ἰδ.). — Ἐπὶ Κασσάνδρου οἱ Σαλαμίνιοι παρεδόθησαν, τῷ 318, εἰς τοὺς Μακεδόνας· τῷ δὲ 232 οἱ Ἀθηναῖοι διὰ τοῦ Ἀράτου

ἀνεκτήσαντο πάλιν τὴν νῆσον καὶ τὴν ἐτιμώρησαν διὰ τὴν λιποταξίαν της (Ἡρδ. Η, 4, 50. — Διόδ. ΙΔ, 98. ΙΣΤ, 42). — 2) Πόλις ἐν Κύπρῳ μεγάλη, ὀχυρὰ καὶ ἐπίσημος, ἐν τῷ μέσῳ κειμένη τῆς ἀνατολικῆς παραλίας, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Πεδιαίου. Ἐπιστεύετο ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Τεύκρου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Τελαμῶνος, ὅστις καὶ τῇ ἔδωκε τῆς πατρικῆς αὐτοῦ πόλεως καὶ νήσου τὸ ὄνομα (Hor. Od. I, 7, 29. — Tac. Ann. III, 62). Σεισμὸς ἀνέτρεψε κατὰ τὸ πλεῖστον τὴν πόλιν ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου, ὅστις τὴν ἀνοικοδόμησε πάλιν, καὶ μετωνόμασεν αὐτὴν Κωνσταντίαν. Ὁ λιμὴν αὐτῆς ἦν εὐρύχωρος, δυνάμενος νὰ ἐγκλείσῃ στόλον ὁλόκληρον (Στρβ. ΙΔ, 682. — Διόδ. Κ, 21).

Σαλαμὶς, θυγάτηρ τοῦ Ἀσωποῦ καὶ ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος μήτηρ τοῦ Κεχρέως (Ἀπλλδ. Γ. 11, 9), κατ' ἄλλους (Παυσ. Α, 55) μήτηρ τοῦ Ἀσωποῦ, δοῦσα τὸ ὄνομα αὐτῆς εἰς τὴν πρὸς τῇ Ἀττικῇ νῆσον.

Σαλαπία, ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Δαυνίας ἐν Ἀπουλίᾳ, ὑπὲρ τὰς Κάννας βορειοδυτικῶς κειμένη. Ἡ ἵδρυσις αὐτῆς ἀποδίδοται εἰς τὸν Διομήδην, ἢ, κατ' ἄλλην παράδοσιν, εἰς τὸν Ῥόδιον Ἐλπίαν. Ἐπὶ τῶν Καρχηδονικῶν πολέμων, μετὰ τὴν ἐν Κάνναις μάχην, παρεδόθη εἰς τὸν Ἀννίβαν· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα παρεδόθη καὶ παρέδωκε καὶ τὴν

καρχηδονικὴν φρουρὰν εἰς τοὺς Ῥωμαίους (Liv. XXIV, 20). Ἐπὶ τοῦ συμμαχικοῦ πολέμου κατεπυρπολήθη (App. B. C. I, 52), καὶ ἔκτοτε παρέμεινε τόσῳ μᾶλλον ἄσημος, καθ' ὅσον ἡ θέσις αὐτῆς ἐν μέσῳ τελμάτων τὴν καθίστα νοσηρὰν, ἀναγκάσασα καὶ τοὺς πολίτας νὰ τὴν ἐγκαταλείψωσι παντελῶς ἐπί τινα χρόνον (Cic. Leg. Agr. II. 27). Παρ' αὐτῇ ἔκειτο μεγάλη λίμνη ὁμώνυμος αὐτῇ. Ἥνωσε δ' αὐτὴν ὁ Μ. Ὀστίλιος διὰ διώρυγος μετὰ τῆς Ἀδριατικῆς, καὶ τὴν κατέστησεν οὕτω λιμένα τῆς πόλεως (Στρβ. ΣΤ, 284). Νῦν χωρίον Σάλιον, μετ' ἐρειπίων.

Σάλας. 1) Πόλις τῆς μεγάλης Ἀρμενίας, μεταξὺ τοῦ Ἀράξου παταμοῦ καὶ τοῦ Εὐφράτου (Πτολμ. Ε, 12). — 2) Πόλις τῆς Μαυριτανίας ἐν Ἀφρικῇ, ἐπὶ ὁμωνύμου ποταμοῦ. Ὑπῆρχε δ' ἐκεῖ καὶ ἕτερος ποταμὸς τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, καὶ ἀμφότεροι ἐξέβαλλον εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν, ὁ μὲν βορείως, ὁ δὲ νοτίως τοῦ ὄρους Ἄτλαντος

(Πτολμ.). — 3) Ποταμὸς τῆς Σαξωνίας ἐν Γερμανίᾳ, εἰς τὴν Ἕλβαν εἰσβάλλων. Νῦν Σάαλι. Μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ῥήνου ἐφονεύθη ὁ Δροῦσος (Στρβ. Ζ, 291. — Δ. Κασ. ΝΕ, 1). — 4) Ἕτερον ποταμὸν ἐν Φραγκωνίᾳ δὲν ὀνομάζει μὲν ὁ Τάκιτος, ἀλλὰ τὸν ἀποκαλεῖ ἀλατοῦχον (salifecundum.). Καὶ ὁ ποταμὸς οὗτος λέγεται Σαάλε σήμερον, ὥστε φαίνεται ὅτι ἦν ἐπίσης Σάλας παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. — 5) Ποταμὸς τῆς Βαλτικῆς ἐν Ἱσπανίᾳ μεταξὺ Μαλάκας καὶ Βαρβεσούλας. — 6) Πόλις αὐτόθι μεταξὺ Σερίας καὶ Νερτοβρίγας. — 7) Καὶ ἐν Πανονίᾳ καὶ ἐν Φρυγίᾳ ἦσαν πόλεις τοῦ ὀνόματος τούτου.

Σαλαβάκχα, καὶ Σαλαβακχώ, ὄνομα ἑταίρας ἐν Ἀθήναις (Ἀρστφ. Ἱππ. 265. Θεσμφρ. 805).

Σαλασσοὶ, φυλὴ κελτολυγουρικὴ κατὰ τὸν Δουρίαν ποταμὸν εἰς τὴν πέραν τοῦ Πάδου Γαλλίαν. Τόσον ἀνδρείως καὶ ἐπιμόνως ἀντέστη ἐντὸς τῶν ὀρέων της κατὰ τῶν Ῥωμαίων, ὥστε ὁ Αὔγουστος μέχρι τέλους διόλου τὴν ἐξωλόθρευσε, τοὺς μὲν τῶν κατοίκων αὐτῆς πωλήσας ὡς δούλους, τοὺς δὲ ἀλλαχοῦ διασκορπίσας καὶ μετοικίσας. Ἦσαν δὲ παρ' αὐτοῖς καὶ πλεῖστα χρυσωρυχεῖα (Στρβ. Δ, 203. 208. — Liv. XXI, XXVII. Epit. LIII). Ἡ κυριωτέρα πόλις τῆς χώρας ἦν μετὰ ταῦτα ἡ Αὐγούστα Πραιτορία (Plin. III, 17, 20). Νῦν Ἀόστα.

Σαλγανεὺς, χωρίον ὀχυρὸν ἐν Βοιωτίᾳ ἐπὶ τοῦ Εὐρίπου, νοτιανατολικῶς τῆς Ἀνθηδόνος, ἐπὶ παραθαλασσίου ὑψώματος κατὰ τὴν βόρειον κλιτὺν τοῦ Μασσαπίου ὄρους (Στρβ. Θ, 400. 403. — Liv. XXXV, 37. 51).

Σάλδας, μεγάλη πόλις τῆς Μαυριτανίας, ἡ ἀνατολικὴ μεθόριος πόλις τῆς ἐπικρατείας τοῦ Βάκχου καὶ τοῦ Ἰούβα, ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου ὡς Ῥωμαϊκὴ ἀποικία ἀνεγερθεῖσα (Στρβ. ΙΖ, 831).

Σαλεντῖνοι, λαὸς οἰκῶν κατὰ τὰ νότια τῆς Καλαβρίας, περὶ τὸ Ἰαπύγιον ἀκρωτήριον, ὅπερ καὶ Σαλεντίνων ἄκρα ἐλέγετο (Cic. Rosc. Am. XLVI). Ἡ ἐπὶ τούτων νίκη (266 π.Χ.) συνεπλήρωσε τὴν εἰς τὴν Ῥώμην καθυπόταξιν πάσης τῆς Ἰταλίας (Στρβ. ΣΤ, 277, 281).

Σάλαρνον, πόλις κατὰ τὰ νότια τῆς Καμπανίας, ἔχουσα ἀκρόπολιν ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ λόφου, εἰς οὗ τοὺς πρόποδας ἔκειτο. Τῷ 194 π. Χ. ἐγένετο Ῥωμαϊκὴ ἀποικία, εἶτα δ' ἐξέπεσε, καὶ μόνον κατὰ τὴν 8ην ἑκατονταετηρίδα μ. Χ. ἔφθασε πάλιν εἰς ἀκμὴν (Στρβ. Ε, 251. — Liv. XXXI, 29. XXXIV, 45. — Hor. Ep. I, 15, 1). Νῦν Σαλέρνον.

Σάλη, πόλις τῆς Θράκης παραθαλασσία, ἀντικρυ τῆς Σαμοθράκης εἰς ἣν ἀνῆκε (Ἡρδ. Ζ, 60).

Σαλῖναι, τὸ λατινικὸν ὄνομα τῶν ἁλικῶν. Κατ' αὐτὸ ὠνομάζοντο τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων διάφοροι πόλεις, ἕνεκα τῆς θέσεως αὐτῶν πλησίον ἁλικῶν, ἐξ ὧν ἐξήγετο ἅλας εἴτε ὀρυκτὸν, εἴτε ἐξ ἁλατούχων ὑδάτων, ὡς, μεταξὺ ἄλλων 1) ἡ ἐν τῇ παλαιᾷ Δακίᾳ, ἧς ἐρείπια σώζονται (Πτολ. Γ, 8). Νῦν Τόρδα. — 2) ἡ ἐν Ἀπουλίᾳ, παρὰ τῇ Σαλαπίᾳ λίμνη. Νῦν Σαλίνα (Torre della Salina). — 3) ἡ ἐν Πικένῳ, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Σαύνου (ἴσως Σαλίνου). Νῦν Σαλίνο, κτλ.

Σάλιοι, λαὸς Φραγκικὸς, ὑπό τινων ὡς οἱ γενάρχαι τῶν Φράγκων θεωρούμενοι, τὸ πρῶτον δ' ἀπαντώμενοι εἰς τὴν νῆσον τῶν Βαταυῶν κατὰ τὴν πόλιν Τοξανδρίαν, ἔνθα κατετροπώθησαν ὑπὸ τοῦ Ἰουλιανοῦ. Βραδύτερον ἀπαντῶνται παρὰ τοῖς Χαμαίοις, πρὸς τῷ ποταμῷ Μαάς.

Σαλμακὶς, ἡ ὠχυρωμένη ἄκρα ὑπὲρ τὴν πόλιν τῆς Ἁλικαρνασσοῦ ἐν Καρίᾳ (Ἀρριαν.), καὶ κρήνη ἥτις ἐκεῖθεν ἐπήγαζε, καὶ ἧς τὸ ὕδωρ ἐλέγετο ὅτι ἐξεθήλυνε τοὺς πίνοντας αὐτό. Ἐκ τούτου ὁ μῦθος ὅτι νύμφη τις τοῦ ὀνόματος τούτου ἠνώθη, ἐγκρίσει τῶν θεῶν, εἰς ἓν σῶμα μετὰ τοῦ Ἑρμαφροδίτου. (Ἴδ. Ovid. Met. IV, 397).

Σαλμανασάρης, βασιλεὺς τῆς Ἀσ-

συρίας. Μετὰ τὴν ἐξάντλησιν τῆς δυναστείας τοῦ Νίνου ἡ τῶν Δερκεταδῶν, μεθ' ἣν καὶ ἐξάντλησις τοῦ κράτους ἐπῆλθε, νέα δυναστεία, ἡ τῆς Νέας Ἀσσυρίας, κατέλαβε τὴν ἀρχήν, καὶ ἔστρεψε πᾶσαν τὴν προσοχὴν καὶ τὰς ἐνεργείας της πρὸς δυσμάς, ὑποτάξασα τὴν Συρίαν καὶ φόρον ἐπιβαλοῦσα εἰς τὴν Ἰουδαίαν. Τῆς δυναστείας ταύτης ὁ ἐπισημότερος βασιλεὺς ἦν, κατὰ τοὺς Ἰουδαίους, ὁ Σαλμανασάρης, κατὰ τὰ 639-713 π. Χ. Ἐπὶ τῶν μνημείων τῆς Νινευὶ ἀπαντᾶται τῶν χρόνων ἐκείνων βασιλεὺς ὑπὸ τὸ ὄνομα Σαργίνας, καὶ ὑπό τινων μὲν ὑπετέθη ὅτι ἦν αὐτὸς ὁ Σαλμανασάρης, ὑπ' ἄλλων δὲ ὅτι ἦν αὐτοῦ ὁ διάδοχος. Οὗτος ὑπέταξε τὰς πόλεις τῆς Φοινίκης, πλὴν τῆς Τύρου, ἔνθα καὶ ὁ στόλος αὐτοῦ ἐνικήθη. Τότε δὲ τῶν Ἰουδαίων, οὓς ὑπεστήριζε καὶ ἡ Αἴγυπτος, ἀρνηθέντων τὸν φόρον, κατετρόπωσεν αὐτοὺς καὶ διέλυσε τὸ βασίλειόν των, τῷ 719, πλείστους τῶν κατοίκων εἰς Ἀσσυρίαν μεταγαγών. Κατόπιν αὐτοῦ ὁ Σαγχεριβ (713-695) κατεπίεσε τὴν Ἰουδαίαν, καὶ ἐπεχείρησε τὴν κατάκτησιν τῆς Αἰγύπτου. Ἀλλὰ πρὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ κατὰ τὸ Πηλούσιον κατενικήθη (Ἡρδ. Β, 141), καὶ ἐπιστρέψας ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν υἱῶν του. Τότε ἡ Μηδία ἀπέστη, ἡ Βαβυλὼν μετὰ βίας διετηρήθη εἰς τὴν ἐντελῆ παρακμὴν ἐπί τινα χρόνον ἔτι ἀντηγωνίσθη ὁ υἱός του Ἀσαραδδὼν (693-675) μετὰ τὸν θάνατον δὲ καὶ τούτου, ἡ πτῶσις, ἀπειλοῦσα ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, ἐπῆλθε τέλος ὅτε, τῷ 606 ἡ Νινευὶ ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Χαλδαίων καὶ Μήδων (Ἴδ. Σαρδανάπαλος).

Σαλμαντικὴ, πιθανῶς ἡ αὐτὴ τῇ παρὰ Τ. Λιβίῳ (XXI, 5) Ἑλμαστικῇ λεγομένη, πόλις τῆς Λυσιτανίας ἐν Ἱσπανίᾳ, κατὰ τὰ ἀνατολικὰ αὐτῆς μεθόρια. Νῦν Σαλαμάγκα.

Σαλμυδησσὸς, καὶ Ἁλμυδησσὸς (ἐκ τοῦ Ἅλς), πᾶσα ἡ θρακικὴ παραλία ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἀπὸ τῆς Θυνιάδος ἄκρας μέχρι τοῦ Θρᾳκικοῦ Βοσπόρου, μετὰ πόλεως ὁμωνύμου, ἥτις ὑποτίθεται οὖσα ἡ νῦν Μήδεια. Πᾶσα ἡ ἀκτὴ ἦν ἀμμώδης καὶ ἀλίμενος (Ξνφ. Ἀνδ. Ζ, 5, 8. 12. Ἑλλ. Δ, 93.—Στρβ. Ζ, 319), καὶ οἱ κάτοικοι ἐλεηλάτουν τοὺς συνεχῶς ἐκεῖ ναυαγοῦντας, ἐξ οὗ κυρίως καὶ τὸ ἐπίθετον Ἄξενος, καὶ κατ' εὐφημισμὸν Εὔξεινος εἰς τὸν Πόντον ἐδόθη. Ὁ Αἰσχύλος ἤδη τὴν Θερμώδοντα ἐν τῷ Πόντῳ λέγει (Προμ. 725) «ἐχθρόξενον ναύταισι» (ἴδ. καὶ Σοφ. Ἀντ. 969).

Σαλμωνεὺς, υἱὸς τοῦ Αἰόλου (ἴδ.) καὶ τῆς Εὐαρέτης, ἀδελφὸς τοῦ Σισύφου, σύζυγος τῆς Ἀλκιδίκης, εἶτα τῆς Σιδηροῦς καὶ ἐκ τῆς πρώτης πατὴρ τῆς Τυροῦς (Ἀπλδ. Α, 7, 2). Ἐκ Θεσσαλίας μεταβὰς εἰς τὴν Ἦλιδα, ἵδρυσεν ἐκεῖ τὴν Σαλμώνην. Ὁ Ὅμηρος (Ὀδ. Λ, 236) λέγει αὐτὸν «ἀμύμονα ἥρωα». Μόνον δὲ μεταγενέστεροι (Virg. Æ, VI, 585. — Ἀπλλδ. Α, 9, 7), διηγοῦνται περὶ ἀσεβείας αὐτοῦ, ὅτι ἐπαρθεὶς ἐπὶ τῇ δυνάμει του, ἠξίου ὅτι ἦν ἴσος καὶ ὅμοιος τῷ Διΐ, καὶ ἐμιμεῖτο τὰς βροντὰς καὶ τοὺς κεραυνοὺς σείων δέρματα καὶ δᾷδας, ἢ ἁρματοδρομῶν ἐπὶ σιδηρῶν ἐλασμάτων, μέχρις οὗ ὁ Ζεὺς, κεραυνώσας αὐτὸν, τὸν ἔρριψεν εἰς τὸν Τάρταρον. Ὁ Σοφοκλῆς ἔγραψεν ἐπώνυμον αὐτοῦ τραγῳδίαν, περὶ ἧς οὐδὲν πλέον γινώσκεται.

Σαλμώνη, ἡ ἐν τῇ Πισάτιδι τῆς Ἠλιδος πόλις ἣν ἵδρυσεν ὁ Σαλμωνεὺς, πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ Ἐνιπέως, καὶ κρήνη ἥτις ἐπίσης Σαλμώνη ἐλέγετο, παρὰ τῇ Ἡρακλείᾳ (Στρβ. Η, 356).

Σαλμώνιον, ἀκρωτήριον τῆς νήσου Κρήτης, τὸ ἀνατολικώτερον (Στρβ. Β, 106. Ι, 472. 474. — Πτλμ.). Νῦν Ἀκρ. Σαλμέα ἢ Σίδηρον.

Σάλπη, γυνὴ ἐκ Λέσβου, γράψασα περὶ γυναικείων ἀσθενειῶν σύγγραμμα ἀπολεσθὲν (Plin. XXVIII, 4, 6).

Σάλπιγξ, ὄργανον μουσικὸν, κυρίως

μετάλλινον, συνιστάμενον εἰς σωλῆνα βαθμηδὸν εὐρυνόμενον καὶ ἀπολήγοντα εἰς πλατὺ στόμα ἐν σχήματι κώδωνος,

ὀξεῖς ἐκπέμπον τόνους, καὶ χρήσιμον εἰς τὸν στρατὸν, εἰς τὰς τελετὰς καὶ εἰς τὰς κηδείας. Γνωστὸν ἤδη ἐπὶ Ὁμήρου «Ὅτε τ' ἴαχε σάλπιγξ» (Ἰλ. Σ, 219, Φ, 388). Ἐφευρέτις αὐτῆς ἐλέγετο ἡ Ἀθηνᾶ, δι' ὃ καὶ ὡς Ἀθηνᾶ Σάλπιγξ ἐλατρεύετο ἐν Ἄργει (Παυσ. Β, 21). Γενικώτερον δ' ἐθεωρεῖτο ὡς στρατιωτικὸν ὄργανον τῶν Τυρρηνῶν, εἰς οὓς πρώτη ἔδωκεν αὐτὸ ἡ Ἀθηνᾶ, ἢ εὗρεν αὐτὸ ὁ Τυρρηνὸς βασιλεὺς Μαλεὺς, ὁ υἱὸς Ἡρακλέους καὶ Ὀμφάλης, ἢ ἄλλος βασιλεὺς τῆς Τυρρηνίας, ὁ Πισαῖος (Hyg. Fab. 274. — Plin. VII, 57. — Φωτ.), ὥστε καὶ τὸ ἐπίθετον Τυρρηνικὴ συνήθως ἀποδίδοται τῇ σάλπιγγι ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν (Αἰσχ. Εὐμ. 567. — Σφκλ. Αἴ, 17. — Εὐρπ. Φοιν. 1370. Ἡρκλ. 830). Σχολιαστὴς (εἰς Ὁμ. Ἰλ. Σ, 210) ποιεῖται μνείαν σαλπίγγων ἓξ διαφόρων εἰδῶν ἢ σχημάτων, ἐν αἷς καὶ ἡ στρογγύλη, ἰδίως Αἰγυπτιακὴ, ὑπὸ τοῦ Ὀσίριδος ἐφευρεθεῖσα, ἡ

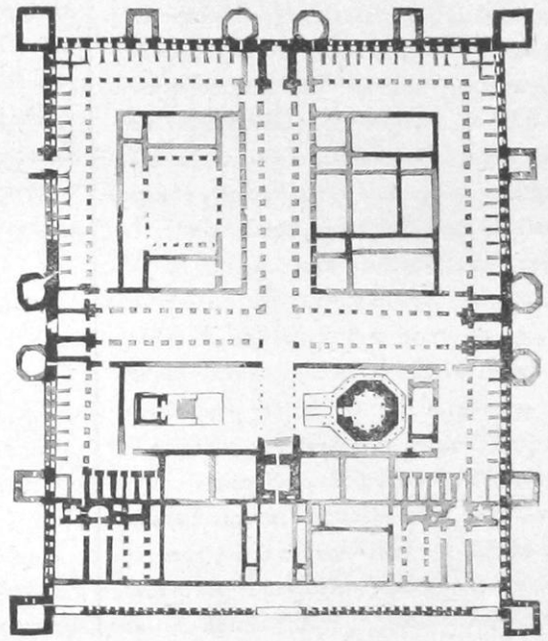

καὶ ἄλλως κέρας λεγομένη, ἐν Αἰγύπτῳ δὲ Χνούη, καὶ ἐν χρήσει μεταγενεστέρως παρὰ τῷ στρατῷ τῶν Ῥωμαίων μάλιστα. Διεκρίνοντο δ' αὐτῶν αἱ Κελτικαὶ, αἱ Γαλατικαὶ, αἱ Παφλαγονικαὶ καὶ αἱ Μηδικαί.

Σάλυες ἢ **Σάλυοι,** ἡ ἰσχυροτάτη τῶν λιγουρικῶν φυλῶν, μετὰ κελτικῶν στοιχείων συμμεμιγμένη, κατῴκει μεταξὺ τοῦ Ῥοδανοῦ καὶ τῶν παραλίων Ἄλπεων. Ἡ Μασσαλία καὶ ἄλλαι ἐπίσημοι πόλεις ἐκείντο ἐν τῇ περιοχῇ αὐτῆς, εἰς διαφόρους λαοὺς διαιρουμένης. Τῷ 123 π. Χ. κατετρόπωσεν αὐτοὺς ὁ Γ. Σέξτιος καὶ τοὺς ὑπέταξεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους, ἱδρύσαντας ἐκεῖ τὴν πόλιν ἥτις ἐκλήθη Ἄκουα Σεξτία (Στρβ. Δ, 178. 180. — Liv. XXXI, 10).

Σαλύνθιος, βασιλεὺς τῶν ἐν Ἀκαρνανίᾳ Ἀγραίων (Θουκ. Γ, 111).

Σάλων (ἡ) ἢ Σαλῶναι, πόλις ἐπίσημος, πρωτεύουσα τῆς Δαλματίας, καὶ διὰ τοὺς Ῥωμαίους σπουδαιοτάτη ἕνεκα τῆς στρα-

τηγικῆς αὐτῆς θέσεως καὶ ἕνεκα τοῦ ἐξαιρέτου λιμένος της. Τὰ προάστεια αὐτῆς ἔφθανον μέχρι τῆς στενωποῦ τῶν ὀρέων (νῦν Κλεισούρας), δι' ἧς ὑπῆρχεν ἡ μόνη πρὸς αὐτὴν πρόσβασις ἐκ τῆς ξηρᾶς. Εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἐγεννήθη ὁ αὐτοκράτωρ Διοκλητιανὸς, τῷ 284 μ. Χ., καὶ ἐκεῖ ἀποσυρθεὶς ἀπέστη τῆς ἀρχῆς, ἔκτισεν εἰς ἀπόστασιν 3 μιλίων πρὸς νότον τὴν πολυτελῆ ἔπαυλίν του, ἧς σώζονται πλεῖστα καὶ λαμπρότατα λείψανα οἴκων, ναῶν, στοῶν περιπτέρων, ὧν τὰ πλούσια κοσμήματα ἐλέγχουσιν ἤδη τῆς τέχνης τὴν παρακμήν. Ὅτε δ' ἡ πόλις κατεστράφη

ὑπὸ τῶν Γότθων, μετῴκησαν οἱ κάτοικοι εἰς τὸ ὀλίγον ἀπέχον Σπαλάτρον (Στρβ. Ζ, 315. — Εὐτρ. Θ, 27, 10. — Caes. B. G. III, 8, 9).

Σαμόλας, γλύπτης Ἀρκὰς, συνεργασθεὶς μετὰ τοῦ Ἀργείου Ἀντιφάνους, μαθητοῦ τοῦ Πολυκλείτου, σύμπλεγμα «Ἀπόλλωνος, Νίκης καὶ ἡρώων Τεγεατῶν» εἰς ἀπομνημόνευσιν τῆς νίκης τῶν Τεγεατῶν κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων ἐν Ὀλ. 102, δ' (Παυσ. ΣΤ, 12).

Σαμάρεια, (ἑβραϊστὶ Shomron), μία τῶν πρωτίστων πόλεων τῆς Παλαιστίνης, ἐπὶ λόφου πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἰορδάνου κτισθεῖσα ὑπὸ Ὄμρι, τοῦ βασιλέως τοῦ Ἰσραὴλ, τῷ 922 π. Χ., εἰς πρωτεύουσαν τοῦ κράτους, καὶ ἦν ἡ κυριωτέρα ἕδρα τῆς εἰδωλολατρείας εἰς ἣν αἱ 10 φυλαὶ ἦσαν ἐπιδεδομέναι. Ὁ Σαλμανασάρης, βασιλεὺς τῆς Ἀσσυρίας, τὴν ἐκυρίευσε περὶ τὰ 720 π. Χ., ἀπεκόμισε τοὺς κατοίκους αἰχμαλωτεύσας αὐτοὺς, καὶ τοὺς ἀντικατέστησε δι' ἄλλων τῆς ἔνδον Ἀσίας. Ὅτε οἱ Ἰουδαῖοι ἐπέστρεψαν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Βαβυλῶνος, ὅσοι τῶν Σαμαριτῶν ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰεχωβὰν, ἠθέλησαν νὰ τοὺς βοηθήσωσιν εἰς τὴν ἀνοικοδομὴν τοῦ ναοῦ τῆς Ἱερουσαλήμ· ἀλλ' οἱ Ἰουδαῖοι δὲν ἠθέλησαν νὰ δεχθῶσι τὴν βοήθειαν, καὶ ἐκεῖθεν προέκυψε τὸ διαρκὲς καὶ ἄσπονδον μῖσος μεταξὺ Ἰουδαίων καὶ Σαμαριτῶν. Ἐπὶ τῶν ἡγεμόνων τῆς Συρίας καὶ τῶν Μακκαβαίων, ἡ Σαμάρεια ἦν ἐπαρχία ἐκτεινομένη ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας πρὸς βορρᾶν μέχρι τῆς Ἰουδαίας πρὸς νότον. Ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης, διορθώσας καὶ ἐπισκευάσας τὴν πόλιν, τὴν μετωνόμασε Σεβαστήν, κατὰ τὸν Αὔγουστον, εἰς ὃν ἦν ἀφωσιωμένος. Κατὰ δὲ τὴν δ' ἑκατονταετηρίδα μ. Χ. εἶχε πάλιν ἐκπέσει ἡ πόλις εἰς παρακμὴν ἐντελῆ (Jos. Ant. VIII, 7).

Σαμαρειάνη, πόλις τῆς Ὑρκανίας ἐν Ἀσίᾳ, εἰς τὰ παράλια τῆς Κασπίας (Στρβ. ΙΔ).

Σαμαροβρίουα, (σημαῖνον Σαμαρογέφυρα), ἣν ἡ πρωτεύουσα τῶν Ἀμβιανῶν ἐν Γαλλίᾳ τῇ Βελγικῇ, κατὰ τὸν ποταμὸν Σαμάραν (νῦν Σόμμιον) (Caes. B. G. V, 24, 46. 53. — Cic. Ad. fam. VII, 11. 12. 16). Νῦν Ἀμιέν.

Σαμβύκη, 1) ὄργανον μουσικὸν, εἶδος κιθάρας, ξενικῆς καταγωγῆς. Τινὲς ὑπέθεσαν ὅτι ὠνομάσθη κατὰ τὸν Ἴβυκον, εὑρόντα ἢ μεταρρυθμίσαντα αὐτὴν (Ἀθν. Δ, 128.— Σουίδ. λ. Ἰβύκινον)· ἀλλ' ὀρθότερον φαίνονται λέγοντες οἱ θεωροῦντες αὐτὴν βάρβαρον (Στρβ. Ι, 471), καὶ ὡς τὴν ἑβραϊκὴν Σαβεκὰ (Δανιὴλ, Γ, 5. 7, 10). Ἦν δὲ εἶδος τριγώνου, μείζονος ἢ ἐλάσσονος, ἔχοντος πολλὰς χορδὰς, διαφόρους κατὰ τὸ μῆκος, ἐπομένως καὶ κατὰ τὸν τόνον ὃν παρῆγον, ὅμοιόν πως πρὸς τὴν σημερινὴν ἅρπαν, ἐν χρήσει μάλιστα ἐν Συρίᾳ καὶ

Φοινίκῃ, καὶ προσέτι καὶ ἐν Αἰγύπτῳ. Τὸ πρῶτον ἔπαιζον αὐτὴν γυναῖκες, αἱ Σαμβυκίστριαι (Ἀθήν. Δ, 128), εἴτε ὀρθαὶ παρὰ τὸ ὄργανον, ὃν ἐπίσης ὑψηλὸν ὡς αὐταὶ, ἢ καὶ ὑψηλότερον, ἢ ἐπὶ τῶν γονάτων καθήμεναι. Ἐπὶ δὲ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων, τὸ ὄργανον, κοινότερον γενόμενον, ἐπαίζετο καὶ ὑπ' ἀνδρῶν (Pers. V, 95.— Spart. Hadr. 26). — 2) Μηχανὴ πολιορκητικὴ ἐπινοηθεῖσα ὑπὸ Ἡρακλείδου τοῦ Ταραντινοῦ, κλῖμαξ διὰ σχοι-

νίων καὶ τροχαλιῶν αἰρομένη εἴτε ἀπὸ πλοίων εἴτε ἀπὸ τῶν φερουσῶν αὐτὴν ἁμαξῶν καὶ προσαγομένη τῷ πολιορκουμένῳ τείχει. Εἶχε δὲ τὸ ὄνομα διότι, ὅτε ἠρτᾶτο ἐκ τῶν σχοινίων, ὡμοίαζέ πως πρὸς τὸ μουσικὸν ὄργανον (Πολύβ. Η, 5. ΙΓ, 4.— Ἀθήν. ΙΔ, 34.—Πολύαιν. Στρτγ.).

Σάμη ἢ Σάμος, ἀρχαῖον ὄνομα τῆς νήσου Κεφαλληνίας (ἴδ.), καὶ μιᾶς τῶν 4 πόλεων ἐπ' αὐτῆς, κειμένης εἰς τὰ ἀνατολι-

κὰ, ἀπέναντι τῆς Ἰθάκης, κυριευθείσης δὲ καὶ καταστραφείσης ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων τῷ 189 π. Χ. (Ὁμ. Ὀδ. Α, 249. Β, 634. Ὕμν. Ἀπλλ. 429. — Θουκ. Β, 30. — Στρβ.).

Σαμέα, 1) θυγάτηρ τοῦ Μαιάνδρου, γυνὴ τοῦ Ἀγκαίου, μήτηρ Περιλάου, Σάμου καὶ Ἀλιθέρσου (Παυσ. Ζ, 4).—2) ἡ Σάμος πόλις ἀρχαία τῆς Τριφυλίας ἐν Ἤλιδι ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ (Παυσ. Ε, 6. — Στρβ.).

Σαμικὸν, φρούριον τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀνίγρου ποταμοῦ, ἔχουσα ἐπίσημον ναὸν τοῦ Σαμίου ἢ Σαμικοῦ Ποσειδῶνος, οὗ ἐρείπια σώζονται κατὰ τὸ νῦν Νεόκαστρον (Πολβ. Δ, 17, 81.—Παυσ. Ε, 6).

Σάμινθος, πόλις ἐν Πελοποννήσῳ, ὑπὸ Θουκυδίδου μνημονευομένη (Ε, 58), ἄλλως ἄγνωστος.

Σαμεσηνὴ, ἐπαρχία τῆς Γαλατίας, ἀπέναντι τῆς Βιθυνίας.

Σαμνῖται, παρ' Ἕλλησι μᾶλλον Σαυνῖται, λαὸς ἀρχαῖος τῆς μέσης Ἰταλίας. Ἴδ. Σαβῖνοι..

Σαμοθράκη, ὑπὸ ποιητῶν καὶ Σάμος Θρηϊκίη λεγομένη, νῆσος τοῦ Αἰγαίου πελάγους, 7 1)2 μίλια ἀπέχουσα τῆς παραλίας τῆς Θράκης, ἀπέναντι δὲ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἕβρου κειμένη. Τὸ ἐν αὐτῇ 1600μ. ὑψηλὸν ὄρος ἐκαλεῖτο Σάμος ἢ Σαώκη. Οἱ κάτοικοι ἦσαν κατά τινας αὐτόχθονες, κατὰ τὸν Ἡρόδοτον (Β, 51) Πελασγοὶ, κατ' ἄλλους Δάρδανοι, Ἀρκάδες ἢ Τρῶες. Τὸ ὄνομα, ὀφειλόμενον βεβαίως εἰς

τὸ ὑψηλὸν αὐτῆς ὄρος, ἄλλοι ἄλλως ἐξηγοῦσιν, οἱ μὲν ὡς προερχόμενον ἐξ ἀποικίας Σαμίων ἐλθόντων ἐκεῖ μετὰ Θρᾳκῶν, οἱ δὲ ἐκ τοῦ ὅτι ἡ βασιλὶς τῶν Ἀμαζόνων Μυρίνη, ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας της ἐλθοῦσα καὶ εἰς τὴν νῆσον ταύτην, καθιέρωσεν αὐτὴν εἰς τὴν μητέρα τῶν θεῶν, λέγοντες ὅτι τὸ ὄνομα

ἐδήλου ἱερὰ νῆσος. Ἰδίως ἐφημίζετο ἡ Σαμοθρᾴκη διὰ τὴν ἐν αὐτῇ μυστικὴν λατρείαν τῶν χθονίων θεῶν, τῶν καλουμένων Καβείρων, ὧν τὰ μυστήρια ἐξετιμῶντο ἐξ ἴσου τοῖς Ἐλευσινίοις, καὶ ὁ Φίλιππος ὁ Μακεδὼν, καὶ ἡ Ὀλυμπιὰς, καί τινες τῶν Πτολεμαίων ἐμυήθησαν εἰς αὐτὰ (Πλούτ. Ἀλέξ. Β.—Curt. VIII. 3, 26). Πολιτικὴν σπουδαιότητα ἡ νῆσος δὲν εἶχεν. Εἰς τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν ἦσαν οἱ Σαμοθρᾷκες τεταγμένοι μετὰ τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Η, 90). Ὑπέκειντο δὲ τότε αὐτοῖς ἐπὶ τῆς στερεᾶς τῆς Θρᾴκης ἡ Σάλη (Ἡρδ. Ζ, 59), τὸ Σήρρειον, ἡ Μεσαμβρία (Ἡρδ. Ζ, 108), τὰ Τέμπυρα. Ἐπὶ Σύλλα πειραταὶ ἐλεηλάτησαν τὴν νῆσον καὶ τὸν ἐξ ἀναθημάτων πλούσιον ναὸν αὐτῆς (Πλούτ. Μαρκ. Λ. Πομπ. ΚΔ). Πολλοῦ λόγου ἄξια ἀρχαῖα λείψανα σώζονται ἐν χώρᾳ τοῦ Ἀρσινοείου, ὡραίου στρογγύλου ναοῦ ἐκ λίθου λευκοῦ, ὃν ἡ Ἀρσινόη καθιέρωσε Πτολεμαίῳ τῷ Λάγῳ, καὶ τοῦ Δωρίου ναοῦ τῶν θεοτήτων τῆς Σαμοθρᾴκης. Ἄγαλμα δὲ Νίκης ἐξαισίου ὡραιότητος ἀπεκομίσθη ἐκεῖθεν εἰς τὸ μουσεῖον τοῦ Βερολίνου.

Σάμορνα, ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Ἐφέσου.

Σάμος (ἡ), 1) νῆσος ἀπέναντι τῆς Λυδίας, ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Μυκάλης διὰ πορθμοῦ ἑπτασταδίου χωριζομένη. Τοῦ ἀκρωτηρίου τούτου ἐξακολούθησις, ὄρος «Ἄμπελος» καλούμενον, διασχίζει τὴν νῆσον. Ἡ περίμετρος αὐτῆς ἐστὶν 600 σταδίων, περιβαλλομένη ὑπὸ φοβερῶν σκοπέλων, ὡς ὑπὸ φυσικοῦ περιφράγματος. Φυσικὸν λιμένα ἔχει εἰς τὰ βορειοδυτικὰ, εἰς δὲ τὰ νοτιοδυτικὰ ἔχει ὅρμον, ὅστις ἄλλοτε ἐκλείετο διὰκτιστῆς προκυμαίας. Ἡ γῆ τῆς νήσου ἦν εὐφορωτάτη, οὐχὶ ὅμως καὶ τοσοῦτον οἰνοφόρος ὅσον φαίνεται ἐνδεικνῦον τοῦ ὄρους αὐτῆς τὸ ὄνομα. Ἀξιόλογα ἦσαν αὐτῆς τὰ κεραμευτικὰ προϊόντα, καὶ ὁ καλούμενος Σάμιος λίθος, οὗ χρῆσις ἐγίνετο πρὸς στίλβωσιν. Κυριώτατα ἐκεῖ ἐλατρεύετο ἡ Ἥρα, εἰς ἣν μεγαλοπρεπέστατα ἐτελοῦντο τὰ Ἡραῖα καὶ τὰ Τάνεια, καὶ ἧς ὁ ναὸς, ἔχων βωμὸν ἐκ τῆς τέφρας τῶν ἱερείων, μεγάλου ἀπελάμβανε σεβασμοῦ ἔτι καὶ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων (Cic. Verr. II, 1, 19). Τὸ μόνον σπουδαῖον μέρος τῆς νήσου ἦν αὐτὴ ἡ πόλις, κειμένη εἰς τὴν νοτίαν ἀκτὴν, ἔχουσα ἰσχυρὰ ὀχυρώματα, καὶ ἀκρόπολιν καλουμένην Ἀστυπάλαιαν. Εἶχε δ' ἀξιολόγους οἰκοδομὰς

περὶ τὸν λιμένα, καὶ πολυαρίθμους καὶ πολυτελεῖς ναούς.—Κατ' ἀρχὰς ἦσαν οἱ πρῶτοι γνωστοὶ κάτοικοι Λέλεγες ἐκ τῶν ἀπογόνων τοῦ Αἰακοῦ· εἶτα, ὑπὸ τὸν Ἐπιδαύριον Προκλῆν, ἐπῆλθον Ἴωνες, καὶ ἀνέπτυξαν ἐκεῖ τὸ ἐμπόριον, τὴν ναυτιλίαν καὶ τὴν βιομηχανίαν (Ἡρδ. Δ, 152). Κατὰ πρῶτον ἐναυπήγησαν τριήρεις οἱ Σάμιοι τῷ 704 π. Χ. (Θουκ. Α, 13). Τὸν βασιλέα αὐτῶν Δημοτελῆ φονευθέντα, διεδέχθησαν οἱ Γεώμοροι τῆς νήσου ὑπὸ τὴν Περσικὴν κυριαρχίαν, διατελοῦντες ὅμως εἰς διαρκῆ διχόνοιαν πρὸς τὸν δῆμον, μέχρις οὗ ὁ Πολυκράτης ἀνεδείχθη τύραννος περὶ τὸ 550 π.Χ., ὅστις ἐξέτεινε τὴν δύναμίν του καὶ ἐπὶ τῶν Κυκλάδων, καὶ μεγάλα καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων θαυμαζόμενα ἔργα (τὰ Πολυκράτεια), ἰδίως μάλιστα τὸ ἀνευρεθὲν μέγιστον ὑδραγωγεῖον, ἐξετέλεσεν ἐν τῇ νήσῳ (Ἡρδ. Γ, 60. — Ἀρστ. Πολτ. Ε, 19). Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ περιέπεσεν ἡ νῆσος εἰς φοβερὰν ἀναρχίαν, μέχρις οὗ εἰς τὸν ἀδελφόν του Συλοσῶντα ἀνέθηκε τὴν ἀρχὴν ὁ Δαρεῖος ὁ Ὑστάσπης (Ἡρδ. Γ, 129). Τῆς Ἰωνικῆς ἐπαναστάσεως μετέσχον καὶ οἱ Σάμιοι· ἀλλ' εἰς τὴν ναυμαχίαν τῆς νήσου Λάδης, ἀπέναντι τῆς Μιλήτου, ηὐτομόλησαν πρὸς τὸν ἐχθρὸν, παρασυρθέντες ὑπὸ Αἰακοῦ, τοῦ υἱοῦ τοῦ Συλοσῶντος· ἀλλὰ πολλοὶ ἐφυγαδεύθησαν ἐκ τῆς νήσου (Ἡρδ. ΣΤ, 8)· οὗτοι δ' ἦσαν βεβαίως οἱ ἐπὶ τῶν Περσικῶν, τῷ 479 π. Χ., τὸν Ἑλληνικὸν στόλον εἰς τὰ παράλια τῆς μικρᾶς Ἀσίας ἐπικαλεσάμενοι πρὸς καταπολέμησιν τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Η, 132. Θ, 91). Συμμαχήσαντες τοῖς Ἀθηναίοις, διετήρησαν οἱ Σάμιοι τὴν ἀνεξαρτησίαν των μέχρι τοῦ 441 π. Χ., ὅτε εἰς ἔριν αὐτῶν πρὸς τὴν Μίλητον περὶ κτήσεως τῆς πόλεως Πριήνης ἐπιτακτικῶς ἐπενέβησαν αἱ Ἀθῆναι, ἡ Σάμος δ' ἀντεποιήθη τὴν ἀνεξαρτησίαν της, καὶ ἐπολέμησε γενναίως ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ φιλοσόφου Μελίσπου, καὶ εἰς ναυμαχίαν ἐνίκησεν. Ἀλλὰ τέλος ὑπερίσχυσεν αὐτῆς τῶν Ἀθηναίων ἡ ὑπερτέρα δύναμις καὶ τοῦ Περικλέους ἡ στρατηγικὴ ἱκανότης, καὶ βαρύτερα ἐπεβλήθησαν αὐτῇ τὰ δεσμὰ τῆς ἐξαρτήσεως, καὶ μέρος τῆς χώρας αὐτῆς κατενεμήθη εἰς Ἀθηναίους κληρούχους (Θουκ. Α, 115. — Πλούτ. Περ. ΚΣΤ). Οἱ γεώμοροι ὅμως ἔμενον ἐπικρατοῦντες πάντοτε μέχρις οὗ τῷ 411, ἐπιχειρήσαντες νὰ ἐγκαταστήσωσι τὴν ὀλιγαρχίαν, ἐξεβλήθησαν πάσης εἰς τὴν κυβέρνησιν μετοχῆς, καὶ ἀντικατέστησεν αὐτοὺς ἡ πλήρης δημοκρατία (Θουκ. Η, 21, 73). Ὀλίγον δ' ἀφ' οὗ ἐκυρίευσε τὰς Ἀθήνας ὁ Λύσανδρος, καθυπέταξε καὶ τὴν Σάμον (Ξενφ. Ἑλλ. Β, 3, 6), ἐξέβαλε τοὺς Ἀθηναίους κληρούχους, καὶ ἐγκατέστησεν ἀρχὴν ἐκ τῶν ἀρχαίων φυγάδων ὀλιγαρχῶν (Πλουτ. Λυσ. ΙΔ). Χρόνον τινὰ μετέπειτα, τῷ 365, ἐβίασεν ὁ Τιμόθεος τὴν νῆσον νὰ προστεθῇ αὖθις εἰς τῶν Ἀθηναίων τὴν ναυτικὴν συμμαχίαν· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ πάλιν οἱ Ἀθηναῖοι, ὑπερπηδῶντες τὰ ὅρια, ἔπεμψαν ὀπίσω τοὺς κληρούχους. Μετὰ τὸν Λαμιακὸν πόλεμον ἡ νῆσος ἀπεδόθη αὖθις εἰς τοὺς Ἴωνας, μέχρις οὗ ὁ Πολυσπέρχων ἐκ νέου τὴν ἀπέδωκεν εἰς τοὺς Ἀθηναίους. Ὁ Μιθριδατικὸς καὶ ὁ Πειρατικὸς πόλεμος μεγάλως τὴν ἔβλαψαν, καὶ ἡ πόλις ἐξέπεσεν εἰς μικρὰν καὶ ἄσημον, διατηροῦσα ὅμως πάντοτε τὸ πρόσχημα τῆς ἐλευθερίας. — Οὐ μικὸν συνετέλεσεν ἡ Σάμος εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἑλληνικῆς ἐπιστήμης καὶ τέχνης. Εἰς τοὺς καλλιτέχνας τῆς Σάμου, ἐν οἷς μνημονεύονται κατ' Ὀλ. 60-65 ὁ Ῥοῖκος Φιλίου καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ Θεόδωρος καὶ Τηλεκλῆς (ἴδ.), ἀποδίδονται ἡ εὕρεσις τῆς χύσεως τοῦ σιδήρου καὶ τῆς τελειοποιήσεως τῆς χαλκοπλαστικῆς (Παυσ. Γ, 12. Η, 14. Θ, 11). Ἐκεῖ ἐγεννήθησαν καὶ ὁ ποιητὴς τῶν κυκλίων Κρεώφιλος, καὶ ὁ φιλόσοφος Πυθαγόρας, καὶ ὁ ἐποποιὸς Χοιρίλος, καὶ ἐκεῖ, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Πολυκράτους ἔζη ὁ Ἀνακρέων (Στρβ. ΙΔ, 637). — 2) Πόλις τῆς Τριφυλίας. Ἴδ. Μάκιστον.

Σαμόσατα, πρωτεύουσα τῆς Κομμαγηνῆς ἐν Συρίᾳ, πόλις ὀχυρὰ, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Εὐφράτου κειμένη καὶ ἀκρόπολιν ἔχουσα. Τὸ πάλαι καθέδρα τῶν

ἐγχωρίων βασιλέων, ἐπὶ Ῥωμαίων ἦν τόπος σταθμεύσεως μιᾶς τῶν λεγεώνων. Εἰς αὐτὴν ἐγεννήθη ὁ Λουκιανὸς (Στρβ. ΙΔ, 664. ΙΣΤ, 749). Ἱκανὰ λείψανα τῆς πόλεως διατηροῦνται εἰς τὴν θέσιν Σαμσάτ.

Σαμφόρας καὶ Κοππατίας, ἦσαν δύο γένη ἵππων κατ' ἐξοχὴν ἐκτιμώμενα, καὶ τὸ ὄνομα ἔχοντα ἐκ τῶν σημείων τῶν ἐπικεκαυμένων εἰς τὸν γλουτὸν αὐτῶν, τοῦ Σὰν (Μ, τοῦ σίγμα) καὶ Κόππα (Ϙ, τοῦ Κάππα) (Ἀρστφ. Νεφ. 23, 122). Ὑπῆρχον δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα καυστήρια ἢ χαράγματα, ἐνδεικνύοντα διάφορα γένη τῶν ἵππων, καὶ ἐρρέθη ὅτι ἐκ τοιούτου προέκυψε καὶ τοῦ Βουκεφάλου τὸ ὄνομα. Ἐν γένει δ' ἦν μεγάλη ἡ κλίσις τῶν νέων Ἑλλή-

νων πρὸς τὴν ἱπποτροφίαν, καὶ εἰς ἀσωτίαν παρέσυρε τοὺς πλουσίους νέους ἡ ἱππομανία (αἱ «μανικαὶ ἱππώνειαι»). — Καὶ πρὸς τοὺς καλοὺς κύνας εἶχον οὐχ ἧττον μεγάλην κλίσιν, πρὸ πάντων οἱ εἰς τὴν θήραν ἐπιδιδόμενοι. Οἱ περιφημότεροι κῦνες ἦσαν οἱ λακωνικοὶ (λαγωνικοί), οἱ μολοσσοὶ καὶ οἱ ἐκ Θρᾴκης. Ἀγαπητὰ δὲ εἰς τὰς οἰκογενείας ἦσαν τὰ ἐκ Μελίτης (Μελιταῖα) κυνάρια.

Σαναχάριβος, βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων καὶ Ἀράβων, περὶ 750 π. Χ. κατὰ Σέθου τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου πολεμήσας (Ἡρδ. Α, 141).

Σάνδακος, υἱὸς τοῦ Ἀστυνόου, ἀπόγονος τοῦ Τιθωνοῦ, πατὴρ τοῦ Κινύρα, ὅστις ἐλθὼν ἐκ Συρίας, ἔκτισεν ἐν Κιλικίᾳ τὴν πόλιν Καλένδεριν (Ἀπλλδ. Γ, 14, 3).

Σανδάλιον, ὀχυρὸν φρούριον τῆς Πισιδίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, κείμενον μεταξὺ Σαγαλασσοῦ καὶ Κρημνῶν (Στρϐ. ΙΒ. — Στφ. Βυζ.).

Σάνδαλον, τὰ σάνδαλα, καὶ σανδάλιον, ξυλίνη ὑπόδεσις, ξύλινον πέλμα, δι' ἱμάντων δεόμενον ὑπὸ τὸν πόδα (Ὁμ.

Ὕμν. Ἑρμ. 79. 83. 139). Ἐν μετέπειτα χρόνοις καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν Ῥώμῃ, πρόχειρος ὑπόδεσις γυναικεία, πιθανῶς ἡ ἄνευ πτέρνης, εἰς τὰ ἐμπρὸς δὲ κατάκοσμος, ὡς ἡ εἰκὼν ἐξ ἀγάλματος γυναικείου, καὶ ὁμοία καὶ ἐν τοιχογραφίαις τῆς Πομπηΐας.

Σανδρακότης, βασιλεὺς τῶν Ἰνδιῶν, μετὰ τοῦ Πώρου ὑπέταξε τὰς ἐπὶ τοῦ Ἰνδοῦ Ἑλληνικὰς ἀποικίας, καὶ εἶτα ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ Σελεύκου (Ἀππ. Συρ. ΙΕ).

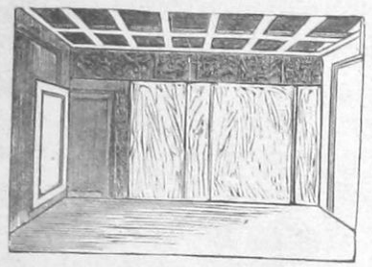
Σάνδιος λόφος, πλησίον τῆς πόλεως Μυοῦντος ἐν Ἰωνίᾳ (Θουκ. Γ. 19).

Σάνδων, 1) πατὴρ τοῦ φιλοσόφου Ἀθηνοδώρου (Λουκ.). — 2) Ἥρως Ἀσσύριος, ὃν οἱ Ἕλληνες ἐθεώρουν ὡς τὸν Ἡρακλῆν.

Σανδώνης, υἱὸς Θαμασίου ἐκ Κύμης τῆς Αἰολίδος ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Ἡρδ. Ζ, 194).

Σάνη, 1) Πόλις τῆς χερσονήσου Παλλήνης ἐπὶ τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου, μεταξὺ Μένδης καὶ Ποτιδαίας (Ἡρδ. Ζ, 123), ἀποικία τῶν Ἀνδρίων (Θουκ. Δ, 109. Ε, 118). — 2) Πόλις τῆς μακεδονικῆς Ἀκτῆς, κατὰ τὸ στενώτατον τῆς χερσονήσου τοῦ Ἄθωνος, ἔνθα ὁ Ξέρξης ἠνέωξε διώρυγα πρὸς διάπλουν τοῦ στόλου του (Ἡρδ. Ζ, 22).

Σανίς, ἐν γένει τὸ σανίδιον, καὶ πᾶν σανίδωμα. Ἰδίως 1) τὸ πτέρωμα τὸ κλεῖον τὴν θύραν, ἤδη παρ' Ὁμήρῳ «πύλῃσιν ἐπι-

κεκλιμένας σανίδας» (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 455. 461. 121. Ἰδ. καὶ Ζ, 128. Ν, 43. Φ, 535). — 2) Ἡ σανὶς ἐφ' ἧς ἐν Ἀθήναις ἐπεγράφοντο καὶ ἐξετίθεντο εἰς κοινὴν γνῶσιν αἱ καταγγελίαι. — 3) Σανὶς ἐπικεχρισμένη διὰ κηροῦ, ἐφ' ἧς ὁ δικαστὴς ἦγε διὰ τοῦ ὄνυχος ἢ δι' ἐγκεντρίδος τὴν «μακρὰν» ἢ «βραχεῖαν» γραμμήν, εἰς ἔνδειξιν ὅτι ἐπιϐάλλει τὴν μεγίστην ἢ μικροτάτην ποινήν. Ἐλέγετο καὶ τιμητικὸν πινάκιον. — 4) Ἡ καὶ ξύλον λεγομένη, εἰς ἣν πρὸς τιμωρίαν προσεδοῦντο οἱ κατάδικοι (Ἀρστφ. Θεσμοφ. 931, 940).

Σαννίων, δραματικὸς ποιητὴς καὶ χοροδιδάσκαλος ἐν Ἀθήναις (Δημοσθ. κ. Μειδ. 533).

Σάννοι, ὀρεινοὶ νομάδες ἐν Πόντῳ τῆς Ἀσίας νοτίως τοῦ Φάσιδος ποταμοῦ κατοικοῦντες, τῆς τὰ βόρεια παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου κατεχούσης φυλῆς, «Σάννοι μὲν ἡνίοχοι» λεγόμενοι ὑπὸ Πλινίου, Μάκρωνες δὲ ὑπὸ Ξενοφῶντος (Ἀνϐ. Ε. 8).

Σαννορίων, κωμικὸς ποιητὴς Ἀθηναῖος τῆς παλαιᾶς κωμῳδίας, χλευαζόμενος

ἐπὶ μεγάλῃ ἰσχνότητι (Αἰλ. π. ἰ. Ι. 6. — Σουίδ.). Ἴσως κατ' αὐτὸν καὶ τὸ γενικῶς ὑπὸ τῶν κωμικῶν ἀποδιδόμενον ἐπίθετον εἰς πάντα ἐμπαιζόμενον ὡς μωρὸν καὶ κοῦφον (Αἰλ. Αὐτ. ΙΓ. 15).

Σαντάλαι, ῥαϐδία ἃ οἱ Σπαρτιᾶται εἶχον συνήθως ἀνὰ χεῖρας, ἀπηγορεύετο δ' αὐτοῖς νὰ φέρωσι καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν (Ἀρστφ. Ὄρν. 1283. Ἐκκλ. 74. — Πλούτ. Λουκ. ΙΑ).

Σάντονες, Σάντωνες ἢ Σάντωνοι, λαὸς πολυάνθρωπος καὶ ἰσχυρὸς ἐν τῇ Ἀκουϊτανικῇ Γαλλίᾳ, πρὸς ταῖς ἐκϐολαῖς τοῦ Γαρούμνα ποταμοῦ εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν, πρωτεύουσαν ἔχων τὸ Μεδιόλανον (Caes. B. G. I, 10. III, 11, VII, 77).

Σάξονες, λαὸς εὐρωπαϊκὸς, πρῶτον ἐν τῇ γ' ἑκατονταετηρίδι μ. Χ. εἰς τὴν ἱστορίαν προκύπτων. Ὁ Τάκιτος τάττει αὐτοὺς μετὰ τῶν Κίμϐρων. Ὑποτίθενται δὲ τὸ ὄνομα ἔχοντες ἢ ἀπὸ τῆς λέξεως Sax δηλούσης εἶδος μαχαίρας, ἢ ἀπὸ τοῦ Seax (οἴκησις, χθών), ὡς αὐτόχθονες, ἢ τῇ γῇ προσηλωμένοι, ἐν ᾧ οἱ Φράγκοι ἦσαν οἱ ἐλεύθεροι, οἱ νομάδες. Εἶτα ἀπετέλεσαν ἰσχυρὸν δεσμόν.

Σαοκόρας, ποταμὸς τῆς Μεσοποταμίας (Πτολ. Ε, 18).

Σάος ἢ **Σάους,** 1) δεξιὸς ὁμόρρους τοῦ Δανουϐίου, ἐκ τῶν Καρνίων Ἄλπεων πηγάζων, καὶ ἀποτελῶν τὸ ὅριον μεταξὺ Νωρικοῦ καὶ Ἰταλίας, κατωτέρω δὲ μεταξὺ Ἰλλυρίας καὶ Παννονίας (Στρϐ. Δ, 207. Ζ, 314. — Plin. III, 18, 29). Νῦν Σάυας. — 2) Ποταμὸς κατὰ τὴν παραλίαν τῆς Μαυριτανίας. Νῦν Βὲδ-Ἀράς.

Σάπαι ἢ **Σαπαῖοι,** λαὸς θρᾳκικὸς, κατοικῶν μεταξὺ τῆς λίμνης Βιστωνίδος καὶ τῆς θαλάσσης, κατὰ τὸ ὄρος Πάγγαιον, πλησίον τῶν Ἀϐδήρων. Θεωροῦνται ὡς οἱ αὐτοὶ πρὸς τοὺς πρὶν λεγομένους Σαίους ἢ Σίντιας. Κατ' αὐτοὺς ἐκαλεῖτο ἡ Σαπαία στενωπὸς ὑπὲρ τὸ ὄρος (Ἡρδ. Ζ, 110. — Στρϐ. Ι, 457. ΙΒ, 549).

Σάπρα, ϐαλτώδης τις τόπος ἐν Μυσίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας (Στρϐ.).

Σαπφὼ (κατὰ διαλέκτους καὶ Ψάπφω καὶ Ψάπφα) ἡ μεγίστη Ἑλληνὶς ποιήτρια, ἐγεννήθη ἐν Μυτιλήνῃ τῆς Λέσϐου, ἢ ἐν Ἐρέσῳ τῆς αὐτῆς νήσου, καὶ ἔζη μεταξὺ 622 καὶ 568 π. Χ. Τὰ τῆς ϐιογραφίας αὐτῆς εἰσὶν ὀλίγον γνωστά. Ἦν νενυμφευμένη μετὰ πλουσίου Ἀνδρίου, ἐξ οὗ ἔσχε θυγατέρα καλουμένην Κλῃδα. Ἐπί τινα χρόνον, φυγὰς ἐκ Λέσϐου, διέμεινεν ἐν Σικελίᾳ· εἶτα δὲ πάλιν ἐν Μυτιλήνῃ, τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ποίησιν διδάσκουσα εἰς πολλὰς φίλας αὐτῇ νεάνιδας. Ὡς μαρτυροῦσιν αἱ ἀρχαὶ ἃς κηρύττει εἰς τὰς ποιήσεις της καὶ οἱ ἀξιοπιστότεροι τῶν ἀρχαίων, ἦν ἔντιμος γυνή, καθαρῶν καὶ αὐστηρῶν ἠθῶν. Ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα δὲ χρόνοις διάφορα περὶ αὐτῆς ἐμυθεύθησαν, τὴν ὑπόληψιν καὶ τὰς σχέσεις αὐτῆς πρὸς τὰς νέας φίλας της διαϐάλλοντα· ἐν ἄλλοις ἐπλάσθη τότε ὅτι περιπαθῶς καὶ μανιωδῶς ἠγάπα νέον τινὰ Φάωνα καλούμενον, καὶ ὅτι μὴ ἀνταγαπωμένη καὶ ἐγκαταλειφθεῖσα, ἐρρίφθη ἐξ ἀπελπισίας εἰς τὴν θάλασσαν ἐκ τῶν κρημνῶν τῆς Λευκάδος. Αἱ τοιαῦται συκοφαντίαι προῆλθον κυρίως ἐκ τῶν Ἀθηναίων κωμικῶν ποιητῶν, καὶ ἐστηρίζοντο ἐπὶ τῶν ποιημάτων της, ψαλλόντων πρὸ πάντων τὸν ἔρωτα. Ἐξ αὐτῶν τὰ ἐπισημότερα ἦσαν οἱ Ἐπιθαλάμιοι. Ἔγραψε δὲ καὶ Ὕμνους εἰς τοὺς θεούς, κατὰ τὸν Σουίδαν, προσέτι ἐπιγράμματα, ἐλεγεῖα καὶ ἰάμϐους. Τρία ἐπιγράμματα σώζονται ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς Σαπφοῦς, ἀλλ' ἀμφιϐάλλεται ἡ αὐτῶν γνησιότης. Τὰ λυρικὰ δ' αὐτῆς ποιήματα ἦσαν γεγραμμένα εἰς αἰολικὴν διάλεκτον, καὶ εἰς στροφὰς αἵτινες σαπφικαὶ καθιερώθη νὰ λέγωνται, εἰ καὶ οὐχὶ ὑπ' αὐτῆς τὸ πρῶτον ἐπινοηθεῖσαι. Σώζονται δ' ἐξ αὐτῶν μόνον δύο ᾠδαὶ καί τινα ἀποσπάσματα, ἀρκοῦντα καὶ αὐτὰ ἵνα κυρώσωσι τὰς ἀποδιδομένας αὐτῇ ἐξόχους ἰδιότητας, τὸ ϐάθος καὶ τὴν δύναμιν τοῦ αἰσθήματος, τὴν τρυφερότητα καὶ τὴν χάριν, ὡς καὶ τὴν μεγίστην ἀφέλειαν καὶ εἰλικρίνειαν μεθ' ὧν ἐκφράζει

τὰς μυχιαιτάτας τῆς καρδίας της συγκινήσεις, τὴν ἀνθηρὰν καὶ εὔηχον γλῶσσαν καὶ τὴν γλυκεῖαν ἁρμονίαν τῆς στιχουργίας. Ἐκ τῶν Ῥωμαίων ποιητῶν ὁ Κάτυλλος ἐποίησε κατὰ μίμησιν αὐτῆς. (Τῶν ἀποσπασμάτων αὐτῆς συλλογή: Bergk Poet. lyr. Graec.). Οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον ἐν τῷ πρυτανείῳ αὐτῶν ἀνατεθειμένον ἄγαλμα τῆς Σαπφοῦς, ἔργον τοῦ Σελανίωνος ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, ὑπὸ τοῦ Κικέρωνος ἐπαινούμενον (Cic. in Verr. IV, 57).

Σάπων, λέξις καταγωγῆς γερμανοκελτικῆς, ἐμφαίνουσα σμίγμα χρήσιμον οὐχὶ πρὸς πλύσιν, ὡς μετέπειτα, ἀλλὰ μᾶλλον πρὸς βαφὴν τῆς μελαίνης κόμης ἐπὶ τὸ ἀνοικτότερον. Χρῆσιν πολλὴν ἐποιοῦντο αὐτοῦ αἱ γυναῖκες καὶ οἱ κομψευόμενοι ἐν Ῥώμῃ, προμηθευόμενοι αὐτὸν ἐκ Γερμανίας καὶ ἐκ Γαλλίας (Plin. XXVIII, 51.—Mart. VIII, 33. 20. XIV, 26).

Σαράβαλλα ἢ **Σαράβαρα,** περικνημίδες τῶν ἀσιανῶν ἐθνῶν, Μήδων, Πάρθων κτλ. πίπτουσαι πλατεῖαι μέχρι τῶν ἀστραγάλων (Isid. Orig. XIX, 23. — Tertull d. Pall. IV). Τὰ νῦν Σαλβάρια.

Σαράγγαι, ἔθνος Ἰνδικὸν, οἱ καὶ Δράγγαι, περὶ τὸν Ἄκην ποταμὸν, τοῖς Πέρσαις ὑποτελὲς (Ἡρδ. Γ, 93. Ζ, 67. —Ἀρρ. Ἀνδ. Ἀνδ. Γ, 25).

Σάρακα (τὰ), πόλις μεσόγαιος τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας (Πτολ.).

Σαράκη, πόλις τῆς Κολχίδος ἐν Ἀσίᾳ (Στρβ.).

Σαρακηνοί, λαὸς νομαδικὸς καὶ λῃστρικὸς τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας (Πτολμ. —Ammian. XIV, 4, 8), ἐκταθεὶς καὶ ἐπὶ τῆς Ἀσσυρίας μέχρι τῶν τῆς Αἰγύπτου καταρρακτῶν. Ἐνίοτε καὶ ὡς μισθωτοὶ μετὰ τῶν Ῥωμαίων συνεκστρατεύοντες.

Σάραμβος, οἰνοπώλης ἐν Ἀθήναις (Πλάτ. Γοργ.).

Σαραπανὰ (τὰ), φρούριον ὀχυρὸν καὶ δυσάλωτον ἐπὶ στενῆς διόδου τῶν ὀρέων μεταξὺ Κολχίδος καὶ Ἰβηρίας (Στρβ.).

Σαραπεῖον, ναὸς τοῦ Σαράπιδος ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ εἶτα ἐνιαχοῦ καὶ ἐν Ἑλλάδι.

Σάραπις, παρὰ Ῥωμαίοις Σέραπις, αἰγύπτιος θεὸς τῶν ψυχῶν τῶν ἀποθανόντων. Ὡς ἔχοντα ἰσχὺν ἐπὶ ἀσθενείας καὶ θανάτου, ἐπεκαλοῦντο αὐτὸν πρὸς θεραπείαν, καὶ τὸν ἑαυτίζον ἐν Ἑλλάδι κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους μετὰ τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Προήρχετο δ' ἡ λατρεία αὐτοῦ ἐκ Σινώπης, καὶ εἰς Αἴγυπτον εἰσήγαγεν αὐτὴν Πτολεμαῖος ὁ Α', ἐν Ἀλεξανδρείᾳ στήσας τὸ ἄγαλμα τοῦ θεοῦ (Tac. Hist. IV, 83), κατασκευασθὲν ἐκ πολυτίμων ὑλῶν μετὰ μελαίνης ἐπιχρίσεως, ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου Βρυάξιδος (Κλημ. Πρτρ. ΙΔ), ἢ ὑπὸ Παρμενίωνος (S. Valent. d. reg. Alex. I, 34)· ἔκτοτε δ' εἰσήχθη καὶ εἰς Ἑλλάδα καὶ Ῥώμην, εἰ καὶ ἡ Ῥωμαϊκὴ σύγκλητος ἠθέλησε νὰ τὴν ἀποκλείσῃ. Παριστᾶτο δ' ὑπὸ τὴν αὐτὴν μορφὴν ὑφ' ἣν καὶ ὁ Πλούτων.

Σάραπτα, πόλις Φοινικικὴ, μεταξὺ Σιδῶνος καὶ Τύρου, περίφημος διὰ τὸν οἶνόν της (Pl. V, 19, 17). Νῦν Σαραφένδ.

Σαργεύς, στρατηγὸς Σικυώνιος (Θουκ. I, 19).

Σαρδανάπαλος, (ὁ αὐτὸς καὶ Κονοσκογκόληρος), ἐκλαμβάνεται συνήθως, κατὰ τὸν Κτησίαν, ὡς ὁ τελευταῖος βασιλεὺς τοῦ λεγομένου ἀρχαίου Ἀσσυριακοῦ κράτους, καταστραφέντος τῇ θ' ἑκατονταετηρίδι, ἢ περὶ τὰ 750 π. Χ. ὑπὸ τοῦ Μήδου Ἀρβάκου καὶ τοῦ Βαβυλωνίου Βιλέονος. Ἀλλὰ νῦν ἐστὶ γνωστὸν ὅτι τότε ἔτι δὲν ἀνετράπη τὸ κράτος τοῦ Νίνου. Φαίνεται ἑπομένως ὅτι εἰς τὴν ἀρχαιοτέραν ταύτην ἐποχὴν μετετέθησαν αἱ μεταγενέστεραι περιστάσεις καὶ τὸ ὄνομα τοῦ προτελευταίου βασιλέως τῆς Ἀσσυρίας, ἐφ' ἧς, περὶ τὰ 647-625 ἤρξατο τοῦ κράτους ἡ παρακμὴ, ἡ δὲ παντελὴς πτῶσις αὐτοῦ ἐπῆλθε μόνον ἐπὶ τοῦ ἑπομένου βασιλέως Σαρακὼς, ὅτε ὁ Ναβοπολασὰρ καὶ ὁ Καμβύσης τῷ 600 π. Χ., κατέστρεψαν τὴν Νινευί. Καὶ ὁ τότε τελευταῖος ἡγεμὼν μνημονεύεται ὑπὸ τὸ ὄνομα Σαρδανάπαλος, φονευθεὶς μετ' ἀνδρείαν ἀντίστασιν. Ἀνεξαρτήτως δὲ ταύτης τῆς ὅλως ἱστορικῆς περιπετείας, τὸ ὄνομα Σαρδανάπαλος ἐστὶ προσωποποίησις ἐντελῶς μυθικὴ, εἰς ἣν ὑποφαίνεται ὁ θεὸς Σαύδων ἢ Σάρδων, ὁ πρὸς κάθαρσιν ἑαυτὸν πυρπολήσας, τὴν συνένωσιν τῶν δύο φύλων καὶ τὴν ἀνωτάτην τῆς φύσεως δύναμιν παριστῶν. Ἀποτυποῦνται δ' εἰς αὐτὸν καὶ πολλὰ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τῆς τῶν Ἀσιατικῶν ἀνακτόρων διαίτης καὶ παριστᾶται ὡς ὁ συνενῶν ἐν ἑαυτῷ τοῦ μεγιστᾶνος τὴν ἡδυπάθειαν καὶ τοῦ ἥρωος τὴν ἀνδρείαν, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ πρότυπον ὁ ἡ Σεμίραμις παριστᾷ (Λουκ. Νεκρ. Διαλ. Β.—Ον. 12, 312).

Σάρδεις (αἱ), ἡ Σάρδις, ἀρχαία πλουσιωτάτη πρωτεύουσα τῆς Λυδίας, ἧς μνημονεύει πρῶτος ὁ Αἰσχύλος (Πέρσ. 45. — Ἡρδ. Α, 84), ἕδρα τῶν βασιλέων καὶ μετὰ ταῦτα τῶν Περσῶν σατραπῶν καὶ τῶν Σελευκιδῶν. Ἔκειτο εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Παχτωλοῦ κατὰ τὴν βόρειον τοῦ Τμώλου κλιτύν. Πολλάκις ὑπέφερεν ἐκ πυρκαϊῶν, διότι εἶχεν ἐλαφρὰς καὶ ἀχυροσκεπεῖς τὰς οἰκίας.

Οὕτως ἐπυρπολήθη ὑπὸ τῶν Κιμμερίων (Στρβ. Α, 61. ΙΓ, 627), ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων (Ἡρδ. Ε, 100) καὶ ὑπὸ Ἀντιόχου τοῦ Μεγάλου (Πολβ. Ζ, 15), καὶ τέλος τῷ 1402 μ. Χ. κατεστράφη ὑπὸ τοῦ Ταμερλάνου. Οἱ Ῥωμαῖοι ἐπροστάτευον τὴν πόλιν ταύτην, καὶ ἵδρυσαν ἐν αὐτῇ δικαστήριον οὗ ἡ δικαιοδοσία ἐξετείνετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν Λυδίαν. Ἐπὶ Τιβερίου δὲ μέγας σεισμὸς κατέρριψε τὰς πλείστας τῶν οἰκιῶν αὐτῆς (Στρβ. ΙΓ, 627.—Tac. Ann. II, 47). Ἡ ἀκρόπολις αὐτῆς ἦν λίαν ὀχυρὰ, καὶ ἐκεῖ ἐφυλάττετο καὶ τὸ ταμεῖον. Ἄξια μνείας ἔργα ἦν αὐτῇ ἦσαν ὁ ναὸς τῆς Κυβέλης (Ἡρδ. Ε, 112), καὶ ὁ τάφος τοῦ Ἀλυάττου, πατρὸς τοῦ Κροίσου, ἔχων 3800' περίμετρον (Ἡρδ. Α, 198) καὶ εἰσέτι σωζόμενος.

Σαρδὼ ἢ **Σαρδὼν,** ἡ παρὰ Λατίνοις καὶ νῦν Σαρδινία, ἡ μετὰ τὴν Σικελίαν μεγίστη τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἣν οἱ ἀρχαῖοι ὡς ἔτι μείζονα ἐξελάμβανον (Ἡρδ. Ε, 106), ἄλλοι ἄλλως τὴν περίμετρον αὐτοῖς ὁρίζοντες, ὁ Στράβων (Ε, 223) εἰς 4000 στάδια, ὁ Πλίνιος (III, 7, 13) εἰς περίπου 565 μίλια. Ἐκ βορρᾶ πρὸς νότον διασχίζεται ὑπὸ σειρᾶς ὀρέων, ἅτινα ἐλέγοντο τὰ μαινόμενα ὄρη (montes insani. Liv, XXX, 39), νῦν δὲ δὲν ἔχουσι κοινὸν ὄνομα, ἀλλὰ τὸ βορειοδυτικὸν αὐτῶν καλεῖται Μόντε σάντο καὶ Μόντε Μόνε. Τούτων πολλαὶ προεκβολαὶ παρατείνονται πρὸς τὴν θάλασσαν, ἀποτελοῦσαι ἀκρωτήρια, οἷον τὸ ἀκρωτήριον τῆς Ἄρκτου (Ursi) βορειανατολικῶς, πρὸς τὸν πορθμὸν τῆς Τάφρου, τὸν χωρίζοντα τὴν Σαρδὼ ἀπὸ τῆς Κορσικῆς· δυτικώτερον αὐτοῦ τὸ Ἐρρεβάκτιον (νῦν Reparata), τὸ βορειοδυτικὸν Τορδιτανὸν (ν. Φαλκόνα). Ἡ νοτία ἄκρα ἐλέγετο Χερσόνησος (ν. Ταυλάδα). Ποταμοὺς εἶχε μικροὺς, μᾶλλον ῥύακας. Οἱ ἐπισημότεροι ἦσαν ὁ Τέρμος (καὶ νῦν), ὁ Καίδρις (ὁμ.), καὶ ὁ Θύρσος (νῦν Ὀριστάνος). Ἡ χώρα ἦν νοσηρὰ, ἀλλ' εὔφορος καὶ σιτοφόρος, καὶ πλουσία εἰς καρποὺς τῶν μεσημβρινῶν κλιμάτων (Cic. d. Imp. Pomp. XII), εἶχε πρόβατα, ὁμοιάζοντα ἐν πολλοῖς τὰς αἶγας, ἄλας, θεῖον, ἄργυρον, σίδηρον, μεταλλικὰ ὕδατα· καὶ ἡ ἁλιεία, ἡ τῶν θύνων μάλιστα, ἦτο, ὡς διατηρεῖται, πλουσιωτάτη ἐκεῖ. Τὸ μέλι τῆς νήσου εἶχέ τι τὸ ὑπόπικρον, δι' ὃ καὶ ὁ Ὁράτιος (A. P. 376): Amarior melle. Sardo. Ἐν τῶν ἐκεῖ φυτῶν ἐνομίζετο ἔχον τὴν ἰδιότητα νὰ διαστρέφῃ τοῦ γελῶντος τὸ στόμα (Virg. E, VII, 41), ὅθεν ἴσως ὁ Σαρδώνιος γέλως (Cic. ad Fam VII,

25). — Οἱ κάτοικοι Σαρδόνιοι ἢ Σαρδῶοι, προῆλθον κατά τινας ἐξ Ἀφρικῆς τὸ πρῶτον κατ' ἄλλους ἦσαν μίγμα Τυρρηνῶν, Ἑλλήνων, Φοινίκων, Ἰβήρων, οἷς μετὰ τοὺς Καρχηδονικοὺς πολέμους προσετέθησαν καὶ Ῥωμαῖοι ἄποικοι (Ἰδ. Ἡρδ. A, 170. — Just. XVIII, 7). Πρῶτος Ἕλλην ἐλέγετο ἐλθὼν ὁ ἑταῖρος τοῦ Ἡρακλέους Ἰόλαος, καὶ συνοικήσας μετὰ τῶν Τυρρηνῶν εἰς τὰ Ἰολάϊα χωρία (Παυσ. A, 17). Ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις διηροῦντο εἰς διαφόρους φυλάς, καὶ ἐθεωροῦντο ὡς ἄπιστοι τὸν χαρακτῆρα, κακεντρεχεῖς καὶ ὀκνηροί, ὥστε

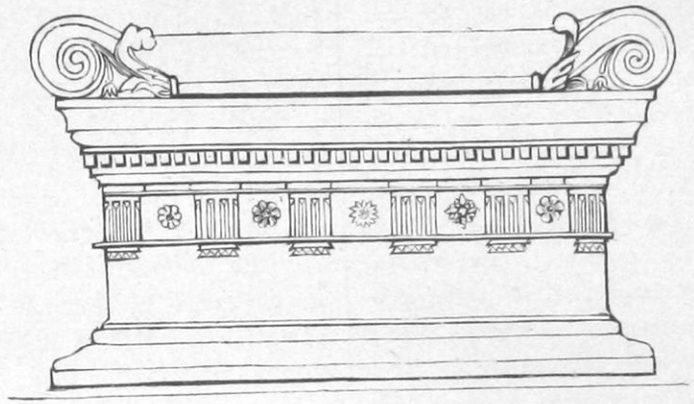
καὶ ὡς δοῦλοι παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις δὲν εἶχον καλὴν φήμην (Liv. XVI, 26. — Hor. sat. I, 3, 3). Διῆγον βίον τραχύν, ἐνεδύοντο δέρματα, ἐπεδίδοντο εἰς τὴν κτηνοτροφίαν μᾶλλον ἢ εἰς τὴν γεωργίαν· διαμείναντες δὲ μέχρι τοῦ 239 π. Χ. ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Καρχηδονίων, ἀπέστησαν ἔκτοτε καὶ ὑπερήσπισαν ἀνδρείως καὶ ἐπιμόνως τὴν ἀνεξαρτησίαν των κατ' αὐτῶν καὶ κατὰ τῶν Ῥωμαίων (Liv. XXIII, 40. XLI, 21.—Tac. Ann. II, 85), οἵτινες μόνον τῶν ἀκτῶν κατώρθωσαν νὰ ἄρξωσι. Τῷ δὲ 450 μ. Χ. κατέλαβον τὴν νῆσον οἱ Βάνδαλοι. Αἱ ἐπισημότεραι τῶν πόλεων, αἵτινες ὅμως οὐδ' αὐταὶ εἰς μεγάλην ἀκμὴν ποτὲ ἀνεπτύχθησαν, ἦσαν, πρὸς νότον ἡ Κάραλις (νῦν Κάλιαρι), ἐπὶ ὁμωνύμου κόλπου· οἱ Σοῦλκοι ἐπὶ νησιδίου πρὸ τῆς νοτιοδυτικῆς παραλίας· κατὰ τὰ βόρεια ἡ Ὀλβία· ἐν δὲ τῇ μεσογείῳ ἡ Νόρα, ν. ἅγ. Ἐφέσιος (Στρβ. E, 224. — Mel. II, 7, 16). — Εἰς τὸν Δαίδαλον ἀπεδίδετο ὅτι ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ ἀνήγειρε μεγάλα οἰκοδομήματα, μετακληθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰολάου, ἐν οἷς καὶ θόλους καθ' Ἑλληνικὸν ῥυθμὸν (Ἀρστ. π. Θαυμ. ἐκ. 104) οἵτινες εἰσὶν οἱ ἐκεῖ ἀνευρεθέντες Νουραγοὶ (ἴδ.), οἰκοδομήματα ἀνάλογα πρὸς τοὺς ἐν Μυκήναις καὶ ἀλλαχοῦ θησαυρούς.

Σαρδῷον ἢ Σαρδώνιον πέλαγος, ἡ τὴν νῆσον Σαρδὼ περιβάλλουσα θάλασσα, ἥτις ἐθεωρεῖτο ὡς τὸ βαθύτερον μέρος τῆς μεσογείου (Ἡρδ. Z, 166. — Στρβ. B, 266).

Σάρισσα, λόγχη μακεδονικὴ ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην μακρὰ (Πολ6. IH, 12) «πηχῶν δεκατεσσάρων» (Ἀρρ. Τακτ. σ. 15.), ὅπλον ἰδίως τῆς πεζῆς φάλαγγος (Liv. IX, 19). Τοιαύτην φέρει εἰς τὴν δεξιὰν ὁ Ἀλέξανδρος ἔφιππος κατὰ τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην, ἣν παριστᾷ μέγα ψηφόθετον δάπεδον ἐν Πομπηΐᾳ.

Σαρκοφάγος, 1) λίθος τιτανώδης (Θεόφρ. π. πυρ.), ὅστις ἀνεσκάπτετο ἢ ἐλιθοτομεῖτο κατὰ τὴν Ἄσσον ἐν Μυσίᾳ πρὸς τῇ Τρωάδι, καὶ εἶχεν ἰδιότητα καυστικὴν, ἐπιταχύνουσαν τὴν φθορὰν τῶν νεκρῶν σωμάτων, δι' ὃ καὶ αὐτὸν ἐξέλεγον πρὸς κατασκευὴν τῶν ἐνταφίων λαρνάκων (Pl. II, 98. XXXVI, 17). Τοιαῦται λάρνακες εὑρίσκονται ἔτι πολλαὶ ἐν Ἄσσῳ—2) Ἐκεῖθεν ἐπεκράτησεν ἡ ἐπωνυμία σαρκοφάγος ἐν γένει διὰ τὰς λάρνακας τῶν νεκρῶν, ὧν χρῆσις ἤρξατο κυρίως γινομένη ἐν Ἑλλάδι κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους, ἀφ' ὅτου ἤρξατο καὶ πρὸ τῆς διαδόσεως τοῦ χριστιανισμοῦ, εἰς τὴν κοινὴν πίστιν ἐπικρατοῦσα ἡ δοξασία περὶ τῆς τῶν νεκρῶν ἀναστάσεως. Ἔκτοτε ἔπαυσεν, ἢ πολὺ ἠλαττώθη τὸ ἔθιμον τῆς πυρπολήσεως τῶν σωμάτων καὶ τῆς εἰς κάλπην ἐναποθέσεως τῆς τέφρας, καὶ ἐπροτιμήθη ἡ διατήρησις τῶν νεκρῶν ἐντὸς πλινθοκτίστων ἢ λιθοκτίστων τάφων, ἢ ἐντὸς λιθίνων λαρνάκων, κατὰ μίμησιν τῶν Τυρρηνικῶν ἢ μᾶλλον τῶν αἰγυπτιακῶν. Καὶ αἱ

μὲν Τυρρηνικαὶ ἦσαν μικραί τινες λίθιναι κύστεις, περιλαμβάνουσαι καὶ αὐταὶ μόνον τὴν κάλπην, καὶ ἔχουσαι ἐπὶ τοῦ καλύμματος ἐπειργασμένον κατακείμενον καὶ ὑπεγειρόμενον ἀγαλμάτιον τοῦ ἀποθανόντος. Αἱ αἰγυπτιακαὶ δὲ ἐνέκλειον ὁλόκληρον τὸ νεκρὸν

σῶμα, οὕτω συνεσκευασμένον, ὥστε ἐπὶ μήκιστον νὰ διατηρηθῇ, ὡς καὶ τῷ ὄντι ὁσημέραι ἀπό τινος ἀνοιγόμεναι τοιαῦται, φέρουσιν εἰς τὸ προφανὲς σώματα ἡγεμόνων ἢ ἱερέων πρὸ τριάκοντα καὶ ἐπέκεινα αἰώνων ταφέντα, καὶ ἐντελῶς διατηρούμενα ὡς κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ ἐνταφιασμοῦ των. Αἱ λάρνακες ἢ σαρκοφάγοι αὐτῶν εἰσὶν ἐκ τιτανολίθου ἢ ἐκ μαρμάρου, καὶ κοσμοῦνται συνήθως ἐκτὸς καὶ ἐντὸς διὰ γλυφῶν θρησκευτικῶν ἢ δι' ἱερογλύφων. Ἀπαντῶνται καί τινες, ἢ βασιλέων ἢ ἀρχιερέων, ἔτι πολυτελέστεροι, ἐξ ἐρυθροῦ γρανίτου ἢ ὑπομέλανος. Ἐντὸς δ' αὐτῶν ἐτίθεντο αἱ μούμιαι, ἤτοι τὰ σώματα τεταριχευμένα, ἐπιμελέστατα καὶ στερεώτατα ἄνωθεν μέχρι κάτω ἐπιδεδεμένα εἰς ταινίας ὑφασμάτων, καὶ ἐντεθειμένα εἰς θήκας ξυλίνας, εἰς ἃς ἐδίδετο τοῦ σώματος ἡ γενικὴ μορφὴ καὶ διάστασις. Ἔξωθεν δ' ἐπιχριόμεναι αἱ θῆκαι αὗται διὰ γύψου, κατεκοσμοῦντο, ὡς καὶ ἐντὸς, πολλάκις διὰ γραφικῶν παραστάσεων καὶ ἐπιγραφῶν· ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ἦν ἀναγεγλυμμένον καὶ κεχρωματισμένον πρόσωπον, οὐχὶ ἡ εἰκὼν τοῦ νεκροῦ, ἀλλὰ τοῦ Ὀσίριδος ἢ τῆς Ἴσιδος, πρὸς δήλωσιν τοῦ φύλου τοῦ νεκροῦ. Ἐσχάτως ὅμως εὑρέθησαν μούμιαι τῆς Ἀλεξανδρινῆς ἐποχῆς καὶ ἴσως ἐγκλείουσαι Ἕλληνας, ἐφ' ὧν ἦσαν, κατὰ τὸ πρόσωπον ἐπιτεθειμέναι ἐξαίρετοι προσωπογραφίαι αὐτῶν τῶν νεκρῶν, ὡς φαίνεται, ἐπὶ ὑφασμάτων εἰργασμέναι, ἴσως ἔργα Ἑλλήνων ζωγράφων. Αἱ λοιπαὶ δὲ τῆς θήκης ζωγραφίαι παρίστων τὰς νεκρικὰς τελετὰς, ἢ τὰς τῶν μεγάλων ὑποχθονίων θεῶν. Ἡ πλείστη δὲ τῶν χρωμάτων ποικιλία καὶ πολυτέλεια ἐστὶν ἡ περὶ τὸν τράχηλον. Ἐντὸς δὲ τῶν θηκῶν τούτων πολλάκις εὑρίσκονται καὶ εἰς ἱερογλυφικοὺς, συνηθέστερον ὅμως εἰς ἱερογραφικοὺς χαρακτῆρας γεγραμμέναι περγαμηναί. Πολλάκις δ' ἡ θήκη ἐγκλείεται καὶ εἰς δευτέραν ἢ καὶ εἰς τρίτην ἐπίσης δι' ἱερογλύφων καὶ ζωγραφιῶν κοσμουμένας. — Ἐν Ἑλλάδι δ' ἀρχαιότερον, καὶ ὁσάκις δὲν ἐκαίοντο τὰ σώματα ἀλλ' ἐθάπτοντο, ἐτίθεντο συνήθως ἐπ' αὐτῶν πλάκες ὀρθαὶ, φέρουσαι τοῦ θανόντος τὸ ὄνομα, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνάγλυφόν τι, παριστῶν, ἢ συμβολικῶς αἰνιττόμενον τοῦ ἀποθανόντος τὸν ἀποχαιρετισμόν. Ἀπὸ δὲ τῆς στενωτέρας συναφείας μετὰ τῆς Αἰγύπτου, ἐπὶ τῶν διαδόχων, καὶ ἐπὶ τῆς σχέσεως μετὰ τῆς Ῥώμης, αἱ λάρνακες αἱ λεγόμεναι σαρκοφάγοι, γενόμεναι κοινότεραι, πολλάκις ἐκοσμοῦντο εἰς τὰ πλευρὰ δι'

ἀναγλύφων στεφάνων, ἢ βουκράνων, ὡς συμβόλου ἐλευσινιακοῦ, καὶ αἱ πλουσιώτεραι διὰ παντοίων ἀναγεγλυμμένων συμπλεγμάτων συμβολικῶν ἢ μυθολογικῶν, κυρίως ἐκ τῶν μύθων τοῦ Διονύσου, τοῦ Προμηθέως, ἢ παριστώντων μάχας, θριάμβους, ἢ θήρας σκηνάς. Τινὲς δ' εἰσὶ καὶ ἀρχαιοτέρων ἐπισήμων σωμάτων ἀντίγραφα καί, οὐ σπανίως, καὶ τῆς παραστάσεως τοῦ προσώπου τοῦ ἀποθανόντος. Πρὸς τοῦτο μάλιστα οἱ κατασκευασταὶ αὐτῶν οὐ σπανίως, συμπληρώσαντες τὴν ἄλλην γλυφήν, ἄφινον τὸ πρόσωπον ἀκατέργαστον, ἵνα δώσωσιν αὐτῷ τὴν ἀπαιτουμένην ὁμοιότητα ὅτε ἡ λάρναξ ἤθελε πωληθῇ, καὶ οὐ σπανίως εὑρίσκονται ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς τοιοῦτοι σαρκοφάγοι μετὰ μὴ ἐξειργασμένου τοῦ προσώπου τοῦ ἐνταφιασθέντος. Καὶ τῶν Ἑλληνικῶν σαρκοφάγων οὐκ ὀλίγοι ἔχουσιν ἐπὶ τοῦ καλύμματος παράστασιν αὐτοῦ τοῦ νεκροῦ, ἀλλ' ἐκτάδην κειμένου, οὐχὶ ὑπεγειρομένου ὡς οἱ Τυρρηνικοί.

Σαρματία, ἐπὶ τῶν ἀρχαίων, κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους μέρος τῆς Ἀρκτῴας Εὐρώπης, ὑπὲρ τὰ Καρπάθια ὄρη, καὶ τὸν ποταμὸν Τύραν (Δνεῖστρον), ἀπὸ τοῦ Οὐῖστούλα ποταμοῦ μέχρι τοῦ Τανάϊδος, καὶ μέρος τῆς ὑπὲρ τὸν Καύκασον Ἀσίας, ἀπὸ τοῦ Τανάϊδος μέχρι τοῦ Ῥᾶ ἢ Βόλγα ποταμοῦ. 1) Ἡ «ἐν Εὐρώπῃ Σαρματία» (Πτλμ. Γ, 5) ὑπετίθετο χωροῦσα πρὸς βορρᾶν μέχρι τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ ἀγνώστων χωρῶν, καὶ ὄρη εἶχε τὴν Πεύκην, τὴν Ἀμαδόκην (νῦν ὄρη τοῦ Σαρκόβου καὶ Κιέβου), τὸ Ἄλευνον ἢ Ἄλανον, τὸ Βωθινὸν (νῦν Βαλδάϊ), τὰ Βενεδίκια καὶ τὰ Ῥιπαῖα ὄρη, τὰ ἀποτελοῦντα, κατὰ τῶν Ἑλλήνων τὴν γνώμην, τὸ ἔσχατον γνωστὸν τῆς γῆς ὅριον πρὸς βορρᾶν, δι' ὃ καὶ ὅσῳ μᾶλλον ἐξετείνοντο αἱ γεωγραφικαὶ γνώσεις, κατὰ τοσοῦτο καὶ αὐτὰ μετετίθεντο ἀρκτικώτερον. Κατὰ τὸν Πτολεμαῖον ἡ θέσις αὐτῶν ἦν νοτιώτερον καὶ πρὸς δυσμὰς τῆς νῦν θέσεως τῆς Μόσχας. Ἐκ δὲ τῶν πολυαρίθμων (Ἡρδ. Δ, 47. 82) αὐτῆς ποταμῶν, εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον ἐξέβαλλον ὁ Βορυσθένης (Δνεῖπρος), μετὰ τοῦ Ὑπάνιος (Βοὺγ) καὶ τοῦ Τύρα (Δνείστρου)· εἰς τὴν Μαιώτιδα λίμνην ὁ Τάναϊς (Δὸν) μετὰ τῶν ὁμόρρων αὐτῷ, οἷοι ἦσαν ὁ Πόριτος (Κάλμιος), ὁ Λύκος (Βέρδας) κτλ. εἰς δὲ τὸν Σαρματικὸν Ὠκεανὸν ὁ Βιστούλας, ὁ Γάτταλος (νῦν Πρέγκλι), ὁ Χρόνος (Νιέμεν), ὁ Ῥύβων (Δύνα). Οἱ κάτοικοι τὸ πρῶτον Σαυρομάται, Συρμάται, ἔπειτα καὶ Σαρμάται, μνημονεύονται ἤδη ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου ὡς ἀπόγονοι τῶν Ἀμαζόνων, αἵτινες ἡττήθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων παρὰ τῷ Θερμώδοντι ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ καὶ τῶν παρὰ τῇ Μαιώτιδι Σκυθῶν πρὸς οὓς κατέφυγον (Ἡρδ. Δ. 21. 110). Διηροῦντο δ' εἰς διαφόρους φυλάς, αἵτινες ἦσαν οἱ Οὐενέδαι καὶ Οὐενέδαι Βύσοι ἐκ τοῦ Οὐῖστούλα μέχρι τοῦ Μεμέλου· οἱ Πευκινοί, Βαστάρναι, Ἰάζυγες, Ῥοξολάνοι δυτικῶς τῆς Μαιώτιδος· οἱ Ἀλαῦνοι ἢ Ἀλάνοι ἐν τῷ ἐσωτερικῷ. Μεταξὺ δὲ τῶν μεγάλων τούτων λαῶν διῃτῶντο καὶ πολλοὶ ἐλάσσονες, ὡς οἱ Γόθονες, οἱ Φίννοι, οἱ Βουργουνδιῶνες κτλ. Πλὴν τῶν νοτίων μερῶν ἦν ἡ λοιπὴ χώρα ψυχρὰ καὶ τραχεῖα, ἀκατάλληλος διὰ τὴν γεωργίαν, λίαν πρόσφορος ὅμως διὰ τὴν κτηνοτροφίαν. — 2) Ἡ δὲ «ἐν Ἀσίᾳ Σαρματία», καὶ αὐτὴ μέχρι τῶν ἀγνώστων γαιῶν πρὸς ἄρκτον χωροῦσα, εἶχε ποταμοὺς ἐκβάλλοντας εἰς τὴν θάλασσαν νοτιανατολικῶς τοῦ Τανάϊδος τὸν Μαράβιον, τὸν Θεοφάνιον, τὸν Ἀττικίτην καὶ τὸν Βάρδανον (Κουβάν). Ὁ δὲ Ῥᾶ ἔρρεεν εἰς τὴν Κασπίαν. Τὰ κυριώτερα ὄρη ἦσαν τὰ Ἱππικὰ καὶ τὰ Κεραύνια, τὰ Ἡνιόχια καὶ ὁ Κόραξ. Κατὰ τὰς πηγὰς τοῦ Βόλγα κατ�ᾠκουν οἱ Βασιλισκᾶται, οἱ Μοδάκαι, οἱ Ἱπποφάγοι· οἱ δὲ Ζακάται καὶ οἱ Σουρδένοι εἰς τὴν δυτικὴν ὄχθην τοῦ Βόλγα.

Σαρματικαὶ πύλαι, στενὴ δίοδος τοῦ Καυκάσου, ἡ μόνη πρόσοδος ἐκ τῆς Σαρματίας εἰς τὴν Ἰβηρίαν, καὶ Καυκάσιαι πύλαι ἐπίσης καλουμένη (Plin. IV, 12. 13), ἀλλὰ τῶν Κασπίων πυλῶν διάφοροι (Surt. Neo. XIX.—Tac. Hist. I, 6).

Σαρματικὸς Ὠκεανός, θάλασσα πρὸς βορρᾶν τῆς Εὐρώπης (Tac. Geum. XLV). Ποιηταὶ δὲ (Ov. ex. Pont. IV, 11. 38) ἀποδίδουσι τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην καὶ εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον.

Σάρνος, ποταμὸς τῆς Καμπανίας, ἐξέβαλλεν εἰς τὸν Πουτεολάνιον κόλπον, πλησίον τῆς Πομπηίας. Παρ' αὐτῷ ᾤκουν οἱ Σαρράσται. Νῦν Σάρνος, λαβὼν ὅμως ἄλλην διεύθυνσιν ἀπὸ τῆς ἐκρήξεως τοῦ Βεσουβίου κατὰ τὰ 79 μ. Χ. (Virg. Æ, VII, 738, Στρβ. Ε. 247).

Σάρος (ὁ), μέγας ποταμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἐκ τοῦ Ταύρου πηγάζων, καὶ, κατωτέρω, διαρρέων τὴν Κιλικίαν, ἐκβάλλει νοτιανατολικῶς τῆς Ταρσοῦ, ἔχων ἐκεῖ πλάτος 3 πλέθρων (306) (Ξεν. Ἀνδ. Α, 4, 1.—Στρβ. ΙΒ, 535.—Liv. XXXIII, 41). Νῦν, πρὸς ταῖς πηγαῖς Σάρις, πρὸς ταῖς ἐκβολαῖς Σιούν.

Σαρπηδονέα ἄκρα, ἀκρωτήριον τῆς Θρᾴκης, μεταξὺ τῶν ἐκβολῶν τῶν ποταμῶν Μέλονος καὶ Ἐργίνου, ἀπέναντι τῆς νήσου Ἴμβρου (Στρβ. Ε, 327). Νῦν Κάπο-Γραῖκο.

Σαρπηδόνιον χῶμα, ἀκρωτήριον τῆς Τραχείας Κιλικίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἔνθα ἐλέγετο ὢν ὁ τάφος τοῦ Σαρπηδόνος, καὶ πόλις Σαρπηδών (Αἰσχλ. Μέτ. 882. — Στρβ.—Σκύλ.).

Σαρπηδών, 2) Υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρώπης, ἀδελφὸς τοῦ Μίνωος καὶ τοῦ Ῥαδαμάνθυος. Πρὸς τὸν Μίνωα ἐρίσας, ἀπῆλθε πρὸς τον Κίλικα, καὶ ἐβοήθησεν αὐτὸν κατὰ τῶν Λυκίων, μεθ' ὃ καὶ βασιλεὺς τῶν Λυκίων ἀνηγορεύθη. Ὁ Ζεὺς τῷ ἐπέτρεψε νὰ ζήσῃ τρεῖς ἡλικίας ἀνθρώπων (Ἡρ. Α, 173.—Ἀπλλδ. Γ. 1, 2). — 2) Υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λαοδαμείας, κατά τινας Εὐάνδρου καὶ Δηϊδαμείας, ἔγγονος τοῦ ἀρχαίου Σαρπηδόνος μεθ' οὗ ἐνίοτε συγχέεται, ἀπόγονος τοῦ Βελλεροφόντου, ἐξάδελφος δὲ τοῦ Γλαύκου, ἡγεμὼν τῶν Λυκίων, ἀνδρείως μετὰ τῶν Τρώων συμπολεμήσας, καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 876. Ε, 479. Ζ, 199. Μ, 292. Π, 480), Διέταξε δὲ ὁ Ζεὺς εἰς τὸν Ὕπνον καὶ εἰς τὸν Θάνατον νὰ μεταφέρωσι τὸν νεκρὸν τοῦ Σαρπηδόνος εἰς Λυκίαν, ἔνθα μετὰ τιμῶν ἐκηδεύθη.—3) Υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ἀδελφὸς τοῦ Πόλτυος ἐν Θρᾴκῃ, ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους θανατωθεὶς (Ἀπλλδ. Β, 5, 9).

Σαρράσται, λαὸς οἰκῶν παρὰ τὸν Σάρνον (ἴδ.).

Σάρσινα, πόλις ἐν Ὀμβρικῇ τῆς Ἰταλίας ἐπὶ τοῦ Κάπιος ποταμοῦ, πατρὶς τοῦ Λατίνου κωμῳδοποιοῦ Πλαύτου (Στρβ. Ε, 227).

Σάρθη, πόλις τῆς Μακεδονίας ἐπὶ τοῦ Σιγγιτικοῦ κόλπου, κατὰ τὴν νοτίαν ἄκραν τῆς Χερσονήσου Σιθωνίας (Ἡρδ. Ζ, 126). Νῦν Σμοία.

Σαρυένη, πόλις εἰς τὰ βόρεια τῆς Καππαδοκίας, ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἀργαίου (Πτλμ.).

Σάρωθρον, ξύλον εἰς οὗ τὸ πέρας εἰσὶν ἐπιδεδεμένα φρύγανα πρὸς καθαρισμὸν

τοῦ ἐδάφους, παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἀπαραλλάκτως ὡς καὶ νῦν· καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς Αἰγυπτίοις, ὡς ἡ εἰκὼν ἐκ ζωγραφίας τάφου αἰγυπτιακοῦ.

Σάρων, 1) ἀρχαῖος βασιλεὺς τῆς Τροιζῆνος ἐν Πελοποννήσῳ, ἀνεγείρας λαμπρὸν ναὸν τῇ Ἀρτέμιδι, πεσὼν δ' εἰς τὴν θάλασ-

σαν καὶ πνιγεὶς ἐν ᾧ ἐθήρευεν ἔλαφον, ἐξ οὗ ὁ κόλπος ἐκλήθη Σαρωνικὸς (Παυσ. Β, 309, 7).—2) Ῥύαξ ἐν Τροιζηνίᾳ.

Σαρωνικὸς κόλπος, τὸ μεταξὺ τῶν παραλίων τῆς Ἀττικῆς, τῆς Μεγαρίδος, τῆς Κορινθίας, τῆς Ἐπιδαυρίας καὶ τῆς Τροιζηνίας κείμενον μέρος τοῦ Αἰγαίου πελάγους, ἐπώνυμος τοῦ βασιλέως ἢ τοῦ ῥύακος Σάρωνος (ἴδ.), ἢ ἐκ τῆς λέξεως σαρωνὶς δηλούσης τὴν «διὰ παλαιότητα κεχηνυίαν δρῦν» (Ἡσύχ.—Καλλίμ. εἰς Δία, 22. — Παρθ. ΙΑ), περικλείει τὴν Αἴγιναν καὶ τὴν Σαλαμῖνα, μετ' ἄλλων μικρῶν νήσων (Αἰσχλ. Ἀγμ. 291.—Στρβ. Η, 345. 369).

Σάσπειρες, λαὸς Σκυθικὸς μεταξὺ Κολχίδος καὶ Μηδείας, ὅπλα ἔχων οἷα τὰ τῶν Κολχῶν (Ἡρδ. Α, 2. 104. Γ, 97. Δ, 40. Ζ, 79).

Σασσανίδαι, βασιλεῖς τῶν Νεοπερσῶν. Ἀφ' οὗ εἰς τοὺς κατὰ τῶν Ῥωμαίων ἀγῶνας ἐξηντλήθησαν αἱ δυνάμεις τῶν Πάρθων, τότε ἐξερράγη ἐπανάστασις εἰς τὴν κυρίως Περσίαν, ἣν ὑπεξέκαιον πάντοτε αἱ ἀναμνήσεις τοῦ ἀρχαίου αὐτῆς μεγαλείου. Ὁ Ἀρδσὶν Βαβεκὰν, ἐκ τῆς οἰκογενείας τῶν Μάγων Σασσὰν, ἤτις ἠξίου ὅτι κατήγετο ἐκ τοῦ ἀρχαίου βασιλικοῦ οἴκου τῶν Περσῶν, λαβὼν τὸ ὄνομα Ἀρταξέρξης, ἐτέθη τῷ 226 μ. Χ. ἐπὶ κεφαλῆς τῆς κατὰ τῶν Πάρθων ἐξεγέρσεως, κατενίκησε, συνέλαβε καὶ ἐθανάτωσε τὸν βασιλέα αὐτῶν Ἀρτάβαν, καὶ ἐξησφάλισε τὴν Παρθικὴν βασιλείαν, ἀναγορευθεὶς αὐτὸς βασιλεὺς βασιλέων. Ἐν Ἀρμενίᾳ καὶ ἐν Βακτρίᾳ μόνον ἐξηκολούθησαν ἔτι ἄρχουσαι γραμμαὶ τῶν Ἀρσακιδῶν· ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα μέρη τοῦ κράτους ὑπετάγησαν μόνον μετὰ μακροὺς πολέμους. Ἔκτοτε ἰσχυρὰ ἀνεπτύχθη τάσις πρὸς ἀπομάκρυνσιν παντὸς τοῦ ξενικοῦ καὶ τὴν αὖθις ἀποκατάστασιν τῶν ἐθνικῶν ἀρχαίων περσικῶν διατάξεων, ἠθῶν καὶ ἐθίμων, ἀναζωογονηθείσης καὶ τῆς ἀρχαίας θρησκείας τοῦ Ζωροάστρου. Πρὸς τοῦτο συνεκλήθησαν εἰς γενικὴν συνέλευσιν πάντες οἱ Μάγοι, οἱ ἐν τῷ νεοπερσικῷ βασιλείῳ ἰσχυρὰν ἀποτελοῦντες τάξιν εὐπατριδῶν, καὶ αὐτοὶ ἀνίδρυσαν τὸ ἀρχαῖον θρήσκευμα. Καὶ εἰς τοὺς Ῥωμαίους δ' ἀπέβησαν οἱ Σασσανίδαι οὐχ ἧττον ἐπικίνδυνοι γείτονες ἢ ὅ,τι ἦσαν οἱ Ἀρσακίδαι. Ἤδη ὁ Ἀλέξανδρος Σεβῆρος ἠναγκάσθη νὰ πολεμήσῃ κατ' αὐτῶν, εἶτα τῷ 260, ὁ Οὐαλεριανὸς κατὰ Σαπόρου Α', περὶ τὰ 300 ὁ Γαλέριος κατὰ τοῦ Ναρσοῦ, περὶ τὰ 360 ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ὁ Ἰουλιανὸς κατὰ Σαπόρου Β'· τῷ δὲ 651 κατέλυσαν οἱ Ἄραβες τὸ κράτος τῶν Σασσανιδῶν, θανατωθέντος τοῦ βασιλέως Ἐσδεγάρδου Β' (Δίων Κάσσ. Π, 3. — Ἀγαθ. Β, 26,— Amm. Marc. VVIII, 6).

Σασὼ ἡ **Σάσων** (ἡ), μικρὰ καὶ κρημνώδης νῆσος Ἑλληνικὴ, κατὰ τὴν Ἤπειρον ἀπέναντι κειμένη τοῦ Ἀκροκεραυνίου ἀκρωτηρίου, καὶ ἴσως ποτὲ μετ' αὐτοῦ συνεχομένη, πειρατῶν ὁρμητήριον (Πολθ. Ε, 110). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.

Σάταλα, πόλις ὀχυρὰ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας ἐν βαθείᾳ κοιλάδι (Δ. Κάσσ.).

Σατάσπης, Πέρσης Ἀχαιμενίδης, προσβαλὼν τὴν θυγατέρα τοῦ Ζωπύρου, καὶ ὑπὸ τοῦ Ξέρξου πρὸς τιμωρίαν διαταχθεὶς νὰ περιπλεύσῃ πᾶσαν τὴν Λιβύαν, ἀπὸ Αἰγύπτου μέχρι τοῦ Ἀραβίου κόλπου, ὃ μὴ δυνηθεὶς νὰ ἐκτελέσῃ, ἀνεσκολοπίσθη (Ἡρδ. Δ, 43).

Σατάφαρα, πόλις τῆς μεγάλης Ἀρμενίας μεταξὺ Εὐφράτου καὶ Ἀράξου (Πτολμ. Ε, 13).

Σατικόλα, πόλις καὶ ὄρος τοῦ Σαμνίου, ἐπὶ τῶν μεθορίων τῆς Καμπανίας, ἀπὸ τοῦ 313 π. Χ. ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Liv. VII, 32. IX, 21. XXIII, 14. XVVII, 10.—Virg. Æ, VII, 729).

Σατίνη, ἅμαξα διὰ μάχας (Ὁμ. Ὕμν. Ἀφρδ. Δ, 15.—Εὐρπ. Ἑλ. 1327), ἢ καὶ φορτηγός.

Σατνιόας, ποτάμιον πηγάζον ἐκ τοῦ ὄρους τῆς Ἴδης τῆς Τρωϊκῆς, ἔρρεε πρὸς

δυσμὰς καὶ ἐξέβαλλεν εἰς τὴν θάλασσαν μεταξὺ Ἀμαξιτοῦ καὶ Λαρίσσης (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 34. Ξ, 445.—Στρβ. ΙΓ, 609). Νῦν Τούσλα.

Σατράπης, ἐκ τῆς ἀρχαίας περσικῆς λέξεως Σοιτραπάϊτι, δηλούσης κύριον ἐπαρχίας. Οὗτος ἦν ὁ τίτλος τῶν διοικητῶν τῶν μεγάλων ἐπαρχιακῶν διαιρέσεων τοῦ Περσικοῦ κράτους, οἵτινες πολλάκις ἐξουσίαν εἶχον ἀντιβασιλέως. Οἱ Ῥωμαῖοι συγγραφεῖς μετέφραζον τὴν λέξιν διὰ τοῦ praefectus (Nep. Dat. II.—Just. V, 1) ἢ Praetor (Cic. Fin. V, 30).

Ἓν τῶν ἐμβλημάτων αὐτῶν ἦν ἡ ὀρθὴ τιάρα, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ἐξ ἀναγλύφου τῆς Περσεπόλεως.

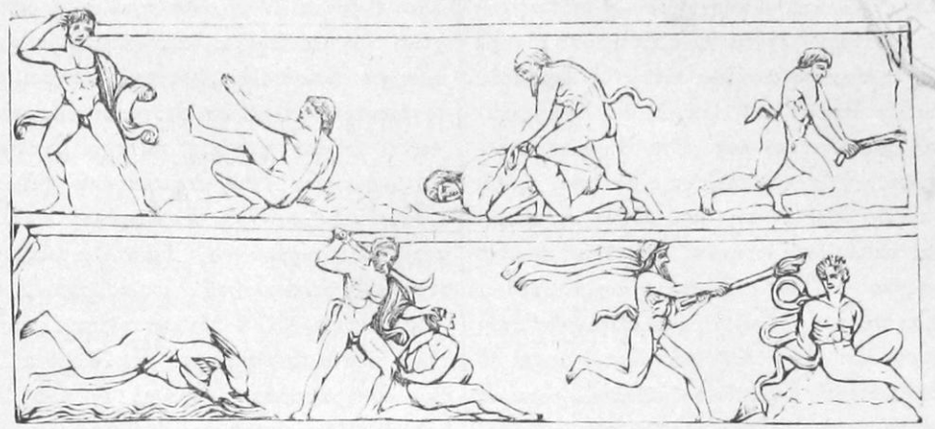
Σάτραι (οἱ), λαὸς θρᾳκικὸς, ἐπὶ τοῦ ὄρους Παγγαίου διαιτώμενος, μεταξὺ Νέστου καὶ Στρυμῶνος, ἀνδρεῖος καὶ φιλελεύθερος. Παρ' αὐτοῖς ὑπῆρχε χρηστήριον τοῦ Διονύσου, οὗ προίσταντο οἱ Βησσοὶ (Ἡρδ. Ζ, 110).

Σατταγύδαι, λαὸς, πιθανῶς Ἰνδικὸς, παρὰ τῇ Σογδιανῇ, χώρᾳ τῆς Μεγάλης Ἀσίας (Ἡρδ. Γ, 91).

Σάτυρα. Τὰ ἀρχαιότερα εἰς διονυσιακὰς καὶ σατυρικὰς πομπὰς ψαλλόμενα εὔθυμα ᾄσματα ἐλέγοντο σάτυραι, ἐξ οὗ καὶ σατυρικοὶ ἐπήγασαν διθύραμβοι, καὶ σατυρικὴ ἦν πᾶσα ποίησις τῶν ὁρίων τῆς ἐμβριθείας παρεκβαίνουσα καὶ εἰς χλευασμοὺς καὶ εἰρωνίας ἐκτραχηλιζομένη. Τοὺς σατυρικοὺς διθυράμβους λέγεται πρῶτος ποιήσας ἢ κανονίσας ὁ Ἀρίων· καὶ ἐν Φλιοῦντι τῆς Σικυωνίας συνέστησαν, ἵνα ψάλλωσι τοὺς διθυράμβους ἐκείνους, χοροὶ, οἷς καὶ σάτυροι προσετέθησαν. Ὁ ἐκεῖθεν δὲ καταγόμενος τραγικὸς ποιητὴς Πρατίνας, ὅστις περὶ Ὀλ. 70 (500 π. Χ.) εἰς Ἀθήνας ἐλθὼν, ἀντηγωνίσατο πρὸς τὸν Αἰσχύλον καὶ τὸν Χοιρίλον, ἐπενόησε τοὺς χοροὺς ἐκείνους τῆς πατρίδος του νὰ διαμορφώσῃ εἰς δρᾶμα σατυρικὸν, ὃ ἔκτοτε προσετέθη εἰς τὰς τραγικὰς τριλογίας ὡς τέταρτον, μετὰ τῆς ὑποθέσεως ἐκείνων σχετιζόμενον, πιθανῶς ἵνα φαιδρύνῃ κατὰ τὸ τέλος τὰς φρένας τῶν θεατῶν μετὰ τὰς αὐστηρὰς τῶν τριῶν τραγῳδιῶν ἐντυπώσεις. Ἴσως δὲ τὸν ἐνέπνευσεν εἰς τοῦτο καί τις δυσαρέσκεια τοῦ λαοῦ ὅτι ἐν τῇ ἀναπτύξει τοῦ δράματος ὑπὸ τῶν ποιητῶν ἀπὸ Θέσπιδος «οὐδὲν πρὸς Διόνυσον» ἐτελεῖτο ἢ ᾄδετο, ἐν ᾧ, ὡς ἐκ τῆς καταγωγῆς των, Διονυσιακαὶ ὤφειλον νὰ ὦσιν αἱ τελεταί. Ὡς ποιηταὶ σατυρικῶν δραμάτων, εἴτε ἐν τριλογίαις εἴτε καὶ ἀνεξαρτήτως αὐτῶν, μνημονεύονται ὁ Φρύνιχος, ὁ Ἀριστίας, ὁ Χοιρίλος, ὁ Αἰσχύλος, ὁ Σοφοκλῆς, ὁ Εὐριπίδης, ὁ Ἰοφῶν, Ἀχαιὸς ὁ Ἐρετριεὺς, Ἴων ὁ Χῖος, ὁ Ξενοκλῆς, Ἀστυδάμας ὁ νεώτερος, ὁ Χαιρέμων, ὁ Τιμησίθεος. Ἐκ πάντων δὲ τῶν ἔργων αὐτῶν ἓν καὶ μόνον σατυρικὸν δρᾶμα διετηρήθη ἀκέραιον, ὁ Κύκλωψ τοῦ Εὐριπίδου. Πλὴν δ' αὐτοῦ τίτλοι μόνον τινὲς καὶ ἀσήμαντα ἀποσπάσματα, ὥστε ἡ περὶ τοῦ εἴδους τούτου κρίσις καὶ ἐκτίμησις δὲν δύναται νὰ ᾖ πλήρης καὶ βεβαία, ἀλλ' ἀόριστος μόνον καὶ μονομερής. Ἐν γένει φαίνεται ὅτι τὸ δρᾶμα εἶχε τραγῳδίας χρωματισμὸν, ἀλλὰ τὰ πρόσωπα, μετατιθέμενα εἰς δασώδεις ἐρήμους, περιεκυκλοῦντο ὑπὸ Σατύρων, τῶν ὀπαδῶν τοῦ Διονύσου. Ὁ διὰ παντὸς τοῦ δράματος εἰς τὴν ὀρχήστραν διαμένων τῶν Σατύρων χορὸς μετεῖχε τῆς δράσεως μόνον διὰ τῶν συμπαθειῶν ἢ ἀντιπαθειῶν ἃς, ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ πανηγυριζομένου θεοῦ, ἐξέφραζε πρὸς αὐτῆς τὰ διάφορα μέρη ἢ πρόσωπα. Τὰ δὲ δρῶντα πρόσωπα, οἱ ἥρωες οἱ ἐν τῇ πράξει παρεμβαίνοντες μεταξὺ θεῶν καὶ ἀνθρώπων, δὲν παριστῶντο ὡς πρόσωπα κωμικὰ καὶ γελοῖα, ἀλλὰ διετήρουν ὃν εἶχον χαρακτῆρα καὶ ἐν τῇ τραγῳδίᾳ, ἐλαττουμένης μόνον κατά τι

τῆς σοβαρότητος καὶ ἀξιοπρεπείας αὐτῶν, καὶ κατεβιβάζοντο ὀπωσοῦν μέχρι τοῦ Σιληνοῦ καὶ τῶν Σατύρων, ἀπαντῶντες ἐνίοτε εἰς τὰ ἀποτετολμημένα σκώμματα αὐτῶν δι' ἀναλόγων ἐκφράσεων. Κυρίως λοιπὸν εἰς τοὺς χοροὺς συνίστατο τὸ ἀστεῖον μέρος τοῦ σατυρικοῦ τῶν τριλογιῶν παραρτήματος. Πολλῶν τῶν σατυρικῶν δραμάτων, ὅσα μάλιστα ἦσαν καθ' ἑαυτὰ καὶ οὐχὶ συμπληρώματα τῶν τραγῳδιῶν, ἦσαν καὶ αἱ ὑποθέσεις φαιδραί, ὡς ἦσαν οἱ διονυσιακοὶ μῦθοι καὶ αἱ ἐρωτικαὶ διηγήσεις τῶν θεῶν καὶ ἡρώων, καὶ πολλαὶ μυθώδεις παραδόσεις ἐγχώριαι ἢ ξέναι. Διαφέρουσι δὲ τὰ σατυρικὰ δράματα ἀπὸ τῶν κωμῳδιῶν μάλιστα διὰ τῆς ἀφελείας αὐτῶν, ὅτι οὐδὲν ἔχουσι τὸ ὑπονοούμενον, οὐδὲν πρόσωπον χλευαστικῶς αἰνίττονται, καὶ ἁπλῶς λέγουσι τὰ πράγματα καθὼς βλέπουσιν αὐτὰ καὶ αἰσθάνονται, οὐδὲ ἐπιδιώκουσι, καθὼς ἡ κωμῳδια, τὴν εἰς τὸ ἀστεῖον τῶν πάντων διαστροφὴν ἐπὶ τῷ τελικῷ σκοπῷ τοῦ νὰ διδάσκωσι καὶ νὰ βελτιῶσιν. Οἱ χοροὶ τῶν σατυρικῶν δραμάτων οὐδὲν ἐκφράζουσι πάθος, οὐδεμίαν μετοχὴν εἰς τὴν θέσιν τῶν προσώπων, διότι οἱ Σάτυροι εἰσὶν ἄσχετοι πρὸς αὐτά. Διὰ τοῦ χοροῦ δὲν ἐπενεργεῖ τὸ δρᾶμα ἐπὶ τοῦ θεατοῦ, ἀλλὰ μόνον βλέπει ὁ θεατὴς πῶς ἀντιλαμβάνονται τοῦ δράματος οἱ Σάτυροι. Μετὰ τῶν τραγικῶν χορῶν συμφωνοῦμεν ἐν γένει πάντοτε, συμμεριζόμενοι αὐτῶν τὰς ἐντυπώσεις καὶ τὰ αἰσθήματα· οἱ σατυρικοὶ δὲν δύνανται ν' ἀντιποιηθῶσι τοιαύτην συμπάθειαν. Περὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ σχήματος τοῦ σατυρικοῦ χοροῦ ὀλίγα γνωρίζομεν, οὐδ' ὑπάρχει ὁριστικὴ μαρτυρία περὶ τοῦ ἀριθμοῦ κἂν τῶν προσώπων. Πιθανὸν ὅμως φαίνεται ὅτι ἦσαν αὐτὰ ἰσάριθμα πρὸς τὰ τῶν τραγικῶν χορῶν, δηλαδὴ 15. Τὸ ἔνδυμα τῶν Σατύρων καὶ τοῦ Σιληνοῦ ἦν τὸ συνήθως αὐτοῖς ἀποδιδόμενον. Πλὴν περιβλήματος ἐκ δέρματος τράγου, ἦσαν γυμνοὶ κατὰ τὰ ἄλλα οἱ Σάτυροι. Καὶ ἐλάφου ἢ πάνθηρος δέρμα ἔρριπτον ἐνίοτε εἰς τοὺς ὤμους των. Ἵνα δὲ μᾶλλον ὁμοιάζωσι τοῖς τράγοις, εἶχον οἱ χορευταὶ ὡρθωμένην τὴν κόμην (Hor. A. P. 220), ἦσαν ἄσχημοι, οἰνόφλυγες, ἄσεμνοι, προπετεῖς καὶ αὐθάδεις, εἰς πηδήματα πάντοτε χαίροντες, δειλοὶ δὲ ὅσον οἱ ἥρωες ἦσαν ἀνδρεῖοι, ἄπιστοι, ἄνευ ἠθικῶν ἀρχῶν, καὶ ἐν γένει χαμερπεῖς καὶ αἰσχροὶ (Ἰδ. Εὐριπ, Κύκλ. 268. 271). Ἡ ὄρχησις τοῦ σατυρικοῦ δράματος ἐλέγετο σίκιννις, ἐξ οὗ καὶ οἱ Σάτυροι σικιννισταί. Ἦτο δὲ ταχυτάτη, ὁρμητικὴ, ἀστεία, ἄνευ παθητικῆς ἐκφράσεως. Ἰδ. Τετραλογία, Ἰδ. Θέατρον. Ὡς πρὸς τὴν στιχουργίαν τοῦ σατυρικοῦ δράματος οἱ ποιηταὶ ἐπέτρεπον ἑαυτοῖς ἐλευθερίας ἃς δὲν ἀνείχετο ἡ σοβαρὰ τῆς τραγῳδίας ποίησις· ἀλλ', ὡς φαίνεται, τοῦτο μόνον εἰς τὰ πρόσωπα τῶν σατύρων καὶ τοῦ Σιληνοῦ (Συλλγ. ἀποσπ. σατυρικῶν δραμάτων, πλὴν Αἰσχύλου, Σοφοκλέους καὶ Εὐριπίδου, Friebel, 1837). — Καὶ οἱ Ῥωμαῖοι δὲ παρέλαβον τὴν σάτυραν, εἰ καί τινες ἤθελον νὰ παραγάγωσι τὴν λέξιν παρ' αὐτοῖς ἐκ τοῦ satira ἢ satura (πινάκιον ἐφ' οὗ προσεφέροντο ἀπαρχαὶ εἰς τὴν Δήμητραν). Καὶ ἐκεῖ ἐψάλλοντο ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο εὔθυμα ᾄσματα, ἅτινα μετέπειτα παρήγαγον τὴν κυρίως σάτυραν, ποιητικὴν ἀφήγησιν διδακτικὴν, τὴν μετὰ χλεύης καὶ εἰρωνείας ἐπίκρισιν ἠθῶν, ἰδιωτικῆς ἢ πολιτικῆς διαγωγῆς, φιλολογικῆς ἐνεργείας, ἐν ᾗ ἐξόχως διέπρεψαν ὁ Ὁράτιος καὶ ὁ Ἰουβενάλιος. Οἱ εἰς τὴν κωμῳδίαν διαπρέψαντες Λατῖνοι σατυρικὰ δράματα δὲν φαίνεται νὰ εἶχον, διότι οὔτε τριλογίας εἶχον, οὔτε εἰς τὰ δράματά των εἰσῆγον χορούς.

Σατύριον (Στφ. Βυζ.) ἢ **Σατύρεον** (Στρβ. ΣΤ, 279), παρὰ Λατίνοις Saturum (Serv. εἰς Virg. G. II, 197 καὶ IV, 335), πόλις καὶ χώρα παρὰ τῷ Τάραντι μετ' ἐξαιρέτου ἱπποφορβείου, δι' ὃ καὶ λίαν ἐξετιμᾶτο παρὰ Ῥωμαίοις ὁ Satureianus caballus· (νῦν Torre di Saturo).

Σατυρίων, μῶμος καὶ γελωτοποιός τις παρὰ Λουκιανῷ

Σάτυροι, μυθευόμενός τις λαὸς κατὰ τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀφρικῆς, πλὴν τοῦ προσώπου οὐδὲν ἕτερον ἀνθρώπινον ἔχων, ἄρα πιθανῶς εἶδός τι πιθήκων (Mel. I. 4, 4.—Plin V, 8, 30).

Σάτυροι, οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Διονύσου καὶ ἀντιπρόσωποι τῆς αὐτῷ ἀποδιδομένης κτηνώδους εὐθυμίας. Ἡ μορφὴ αὐτῶν ἐστὶ κυρίως ἡ τοῦ τράγου ἐξανθρωπισθεῖσα. Ἔχουσι σιμὴν καὶ ἄνω ἐστραμμένην τὴν ῥῖνα, τὴν κόμην δασεῖαν, ὦτα ὀξέα καὶ ὅμοια πρὸς τὰ τῶν αἰγῶν, ὄγκους (φήρεα) ἐνίοτε εἰς τὸν τράχηλον, καὶ μικρὰν οὐρὰν αἰγὸς, ἢ ἵππουριν εἰς τὰ ὀπίσθια. Ὁ Ὅμηρος οὐδαμοῦ μνημονεύει τῶν Σατύρων· ὁ δὲ Ἡσίοδος (Ἀσπ. ΙΓ) τοὺς λέγει «γένος οὐτιδανῶν Σατύρων καὶ ἀμηχανοεργῶν». Ὀκνηροὶ, οὐδεμίαν ἔχοντες ἐργατικὴν τάσιν ἢ ἱκανότητα, ἠγάπων μόνον ὀρχήσεις καὶ παίγνια, καὶ ἐνετέροντο εἰς οἰνοποσίαν, εἰς ἔρωτας καὶ εἰς μουσικήν. Μετὰ τῶν Νυμφῶν περιφέρονται καὶ χορεύουσιν εἰς τὰ δάση, καὶ καταθιώκουσιν αὐτὰς δι' ἐπιμόνων ἐρωτικῶν ἀπαιτήσεων. Καὶ αὐτῶν, ὡς καὶ πασῶν τῶν ἄλλων μυστικῶν τῆς φύσεως θεοτήτων ἡ αἰφνιδία ἐμφάνισις εἰς τῶν δασῶν τὰς ἐρήμους ἐπλήρου φόβου τοὺς ἀνθρώπους. Τὰ σύμβολα αὐτῶν ἦσαν ὁ θύρσος, οἱ αὐλοὶ, αἱ σύριγγες καὶ ἄλλα ὄργανα μουσικὰ, οἶνου ἀσκοὶ

Σάτυρος Καπιτωλίου·

καὶ ἐκπώματα. Ὑπῆρχον δὲ καὶ μικροὶ (παῖδες) σάτυροι, λεγόμενοι σατυρίσκοι. Ἡ τέχνη παρίστα συνήθως αὐτοὺς ἐν θορυβώδει ὁμίλῳ ὀπαδῶν τοῦ Βάκχου, εἰς ληνοὺς πατοῦντας τὰς σταφυλὰς, μετὰ Νυμφῶν ὀρχουμένους, ἢ ὄργανα παίζοντας μουσικὰ, ἢ καὶ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ θεοῦ αὐτῶν πολεμοῦντας κατὰ τῶν Τυρρηνῶν. Ἐνίοτε παριστῶντο (ὡς καὶ ὁ Πᾶν), κερασφόροι καὶ αἰγόποδες. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς δ' αὐτῆς ἡ καλλιτεχνία ἐξημυγένισε καὶ τὴν μορφὴν τῶν Σατύρων ἐπὶ τὸ ἰδανικώτερον παριστῶσα αὐτοὺς ὡς ὡραίους νεανίας, ἀλλ' ἐλαφράν τινα ἔκφρασιν ὑλικῆς ἡδυπαθείας ἔχοντας εἰς τὸ προσωπον, καὶ ὑπὸ τὴν κόμην ἐνίοτε δεικνύοντας ἴχνη κεράτων μόλις ὑποφαινόμενα. Πιθανῶς τοιοῦτος ἦν ἐν Ἀθήναις τοῦ Μύρωνος ὁ «Σάτυρος ὁ θαυμάζων τοὺς αὐλοὺς» (Plin. XXXIV, 12, 3), καὶ βεβαίως ὁ τοῦ Πραξιτέλους χαλκοῦς, «περιβόητος» ἐπικαλούμενος παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ὁ ἐν ναΐσκῳ κατὰ τὴν ὁδὸν τῶν Τριπόδων ἀνατεθειμένος (Παυσ. Α, 20. — Ἀθήν. ΙΓ, 591), ἂν, ὡς γενικῶς πιστεύεται, ἀντίγραφον αὐτοῦ ἐστὶν ὁ ἀνευρεθεὶς, λίθινος, καὶ διατηρούμενος ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Καπιτωλίου.

Σάτυρος, 1) Ἐκ τοῦ ἀττικοῦ δήμου Κηφισίας, μέλος τοῦ ὀλιγαρχικοῦ κόμματος τῆς βουλῆς ἐπὶ τῆς ἐν Αἰγὸς Ποταμοῖς μάχης, ἐπιρροὴν ἐξασκῶν, ἀναιδὴς καὶ προπετής. Μετὰ τὴν θανάτωσιν τοῦ Θηραμένους φαίνεται ὅτι ἐγκατετάχθη εἰς τοὺς Τριάκοντα (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3, 54). — 2) Σάτυρος Α' βασιλεὺς τοῦ Βοσπόρου, ἀπὸ 407 - 393 π. Χ., ἐν φιλικαῖς σχέσεσι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους διατελῶν, ἐφονεύθη εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Θεοδοσιάδος (Διόδ. ΙΔ, 93. — Δμσθ. Λεπτ. Ε, 33).—3) Σάτυρος Β' εἷς τῶν διαδόχων τοῦ προτέρου, ἐπὶ μικρὸν βασιλεύσας, ἔπεσε τῷ 310 πολεμῶν κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ του (Διόδ. Κ, 22). — 4) Ἄλλος ὁμώνυμος, τῆς αὐτῆς γενεᾶς, δὲν ἐβασίλευσεν. —5) Ἕλλην ποιητὴς, οὗ πολλὰ ἐπιγράμματα σώζονται ἐν τῇ ἀνθολογίᾳ· ἀλλ' ὑπάρχουσι λόγοι πείσαντες τοὺς κριτικοὺς ν' ἀποδώσωσιν αὐτὰ εἰς δύο διαφόρους ἐπιγραμματογράφους. — 6) Υἱὸς Θεόγνιδος, Μαραθώνιος, ἐπίσημος τραγικὸς ποιητὴς, σχετικὸς καὶ διδάσκαλος τοῦ Δημοσθένους (Δμσθ. Πρπρσδ. Σλ. 407).—7) Κωμικὸς ποιητὴς παρὰ Πλουτάρχῳ.—8) Ἕλλην ἰατρὸς, διδάσκαλος τοῦ Γαληνοῦ, γράψας σχόλια εἰς Ἱπποκράτην.—9) Φιλόσοφος περιπατητικὸς, τῆς β' ἑκατονταετηρίδος π. Χ., διάφορα ἐκδοὺς συγγράμματα, ἐν ἄλλοις ἓν, κατ' Ἀθήναιον, «Περὶ χαρακτήρων» ἐπιγραφόμενον, ἴσως τὸ αὐτὸ καὶ «βίοι», πολιτικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς περιέχον βιογραφίας διαφόρων ἐπισήμων ἀνδρῶν, ὡς τοῦ Πυθαγόρου, τοῦ Σοφοκλέους, τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ ἄλλων.

Σατύρων νῆσοι, τρεῖς νῆσοι ἀπέναντι τῆς πέραν τοῦ Γάγγου Ἰνδικῆς παραλίας, πλῆθος ἔχουσαι πιθήκων μακροκέρκων (Πτολμ.).

Σαύλιος, ἀρχαῖος Σκύθης βασιλεὺς, κατατοξεύσας τὸν σοφὸν Ἀνάχαρσιν (Ἡρδ. Δ. 76).

Σαύνιον, ἀκόντιόν τι βαρβαρικὸν, κατὰ τὸ τῶν Σαυνίων ἐν Ἰταλίᾳ (Διοδ. ΙΔ, 27). Τοιοῦτο ἦν ἐν χρήσει καὶ παρὰ τοῖς Πέρσαις ἱππεῦσι (Στρβ. ΙΕ), μετεχειρίζοντο δ' ἔπειτα καὶ οἱ ψιλοὶ τοῦ πεζικοῦ τῶν Ῥωμαίων (Festus).

Σαυνῖται, Ἰδ. Σαμνῖται, Σαβῖνοι.

Σαύρας, Λακεδαιμόνιος, εἰργάσθη μετὰ τοῦ συμπολίτου αὐτοῦ Βατράχου εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν κιόνων τοῦ ὑπὸ Μετέλλου ἐν Ῥώμῃ ἐν ἔτει 245 π.Χ. ἀνεγερθέντος ναοῦ τοῦ Διὸς Στάτορος, καὶ ἐπεχάραξαν ἀμφότεροι τὰ σύμβολά των (σαύραν καὶ βάτραχον) εἰς τῶν κιόνων τὰς βάσεις (Pl. XXXVI, 42).

Σαυρίας, Σάμιος, ἐλέγετο πρῶτος εὑρέτης τῆς ἰχνογραφίας, περιχαράξας διὰ γραμμῆς τὴν σκιὰν τοῦ ἵππου του (Ἀθηναγ. Πρσβ. εἰς Χριστ. Σλ. 59).

Σαυροκτόνος, ἓν τῶν γλυπτικῶν ἀριστουργημάτων τοῦ Πραξιτέλους, χαλκοῦς Ἀπόλλων (ἴδ.) «ἐνεδρεύων προσερπούσῃ σαύρᾳ» (Plin. XXXIV, 19, 10).

Σαυρομάται, ἴδ. Σαρματία.

Σαυρωτὴρ, ὁ σιδηροῦς ὀξὺς πους τῆς λόγχης, δι' οὗ τὸ ὅπλον ἐνεπήγνυτο εἰς τὴν γῆν, καὶ ὅστις, ἂν ἐθραύετο ἡ αἰχμὴ, ἐχρησίμευεν ἔτι ὡς ὅπλον προσβολῆς (Ὁμ. Ἰλ.

Κ, 153, καὶ Σχλ. Ἡρδ. Ζ. 41). Οἱ Ῥωμαῖοι μόνον μεταγενεστέρως προσέθηκαν τὸν σαυρωτῆρα εἰς τὸ ὅπλον των, κατὰ μίμησιν τῶν Ἑλλήνων (Πολβ. ΣΤ, 25).

Σαὼ (ἡ), θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ἡσδ. Θεογ. 243).

Σαὼν, 1) υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ νύμφης τινὸς, ἢ τοῦ Ἑρμοῦ, πρῶτος οἰκιστὴς καὶ νομοθέτης τῆς Σαμοθράκης, ἧς τοὺς κατοίκους διῄρεσεν εἰς 5 φυλὰς ἐπωνύμους τῶν υἱῶν του (Διόδ. 5. 47).—2) Κάτοικός τις τῆς πόλεως Ἀκάνθου (Καλλιμ.).

Σεβάστεια, πόλις τοῦ Πόντου, οὐ μακρὰν τῶν πηγῶν τοῦ Ἅλυος. Κατ' ἀρχὰς ἦν κώμη, ἣν ὁ Πομπήϊος ηὔξησεν εἰς πόλιν, καλέσας αὐτὴν Μεγαλόπολιν (Στρβ. ΙΒ, 560). Εἶτα δ' ἐκαθεῖσα ἔτι μᾶλλον, καὶ σπουδαιότητα προσκτησαμένη, ἐπεκλήθη Σεβάστεια ἢ καὶ Σεβαστούπολις, ὡς καὶ πολλαὶ ἄλλαι πόλεις μετὰ τὸν Αὔγουστον, καὶ ἀνεδείχθη πρωτεύουσα Ἀρμενίας τῆς πρώτης. Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται εἰς τὴν θέσιν Σίβας.

Σεβαστὴ, πόλις ἐπὶ τῆς νήσου Ἐλεούσης, τῆς παρακειμένης τῇ παραλίᾳ τῆς Κιλικίας. Ἱδρύθη δὲ καὶ ἐπωνομάσθη πρὸς τιμὴν τοῦ Αὐγούστου ὑπὸ Ἀρχελάου, τοῦ βασιλέως τῆς Καππαδοκίας, εἰς ὃν οἱ Ῥωμαῖοι εἶχον δώσει τὴν ἐξουσίαν καὶ ἐπὶ τῆς τραχείας Κιλικίας (Στρβ. ΙΔ, 671). — Ὑπῆρχον καὶ ἄλλαι ὁμώνυμοι πόλεις ἐν Φρυγίᾳ, καὶ ἡ Σαμάρεια τῆς Παλαιστίνης, μετακληθεῖσα ὑπὸ Ἡρώδου τοῦ μεγάλου.

Σεβαστὸς, τὸ ἑλληνικὸν ἐπώνυμον τοῦ Ὀκταβίου, μετάφρασις τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Αὔγουστος.

Σέβεθος, μικρὸς ποταμὸς τῆς Καμπανίας, πηγάζων ἄνωθεν τῆς Νόλλας καὶ τῆς Ἀβέλλας, ῥέει περὶ τὸν Βεσούβιον καὶ ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν ἀνατολικῶς τῆς Νεαπόλεως (Virg. Æ, VII, 734). Νῦν Maddalena.

Σεβέννυτος, πόλις εἰς τὸ Δέλτα τῆς Κάτω Αἰγύπτου, νομοῦ πρωτεύουσα, ἐπὶ τοῦ κατ' αὐτὴν καλουμένου βραχίονος τοῦ Νείλου κειμένη, ἣν κατ' ἀρχὰς οὐκ ὀλίγον ἐπί-

σημος, μετὰ ταῦτα δ' ἐξέπεσε (Ἡρδ. Β, 166. — Στρβ. ΙΖ, 802. — Plin. V, 9, 9. XIII, 11, 21).

Σεβῆρος, 1. 2.) Ὁ Σεπτίμιος, καὶ ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ Ἀλέξανδρος, δύο αὐτοκράτορες τῆς Ῥώμης. — 3) Ἐν Ῥώμῃ ἀρχιτέκτων, οἰκοδομήσας μετὰ τοῦ Κέλερος τὸν περίφημον χρυσοῦν οἶκον τοῦ Νέρωνος (Tacit. XV, 42).

Σεβρίον, χωρίον ἐν Λακωνίᾳ κληθὲν κατά τινα ἥρωα Σ ε β ρ ὸ ν, υἱὸν τοῦ Ἱπποκόοντος, ἔχοντα ἐκεῖ βωμὸν (Παυσ. Λακ. 15).

Σαγέστα, ἡ πρὸν παρ' Ἕλλησιν Ἔγεστα ἢ Αἴγεστα, πόλις τῆς Σικελίας οὐχὶ πολὺ ἀπέχουσα τῆς βορείας παραλίας, μεταξὺ Πανόρμου καὶ Δρεπάνου, κατὰ τὴν κοινοτέραν παράδοσιν κτίσμα τοῦ Αἰνείου (Virg. Æ. V, 718. 755. Cic. Verr. IV, 33). Ὁ δὲ Στράβων τὴν λέγει ἱδρυθεῖσαν ὑφ' Ἑλλήνων, τῶν ὀπαδῶν τοῦ Φιλοκτήτου. Διετέλει δ' εἰς συνεχεῖς πολέμους πρὸς τὴν γειτνιάζουσαν Σελινοῦντα, καὶ τοῦτο ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἀτυχῆ ἐκστρατείαν τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. ΣΤ. 6. Ζ, 57). Ὅτε ὁ Ἀ-

γαθοκλῆς τὴν ἐκυρίευσε, μετωνομάσθη ἐπ' ὀλίγον Δικαιόπολις. Οἱ Ῥωμαῖοι, ἕνεκα τῆς ἀποδιδομένης αὐτῇ καταγωγῆς της, τὴν ἐθεώρουν ὡς πόλιν συγγενῆ. Ὁ λιμὴν αὐτῆς (νῦν Καστελλαμάρε) ἦν ἐμπορικώτατος. Ὑπῆρχον δὲ καὶ θερμαὶ πηγαὶ οὐ μακράν. Ἐρείπια τινὰ αὐτῆς σώζονται, καὶ μάλιστα λείψανα θεάτρου. Ὑπῆρχον δὲ καὶ ἄλλαι δύο πόλεις τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος ἐν Ἰταλίᾳ, ἡ μία ἐν Λιγουρίᾳ, ἡ ἄλλη ἐν Καρνίᾳ.

Σεγούσιον, πόλις τῆς ἀρκτῴας Ἰταλίας, πρωτεύουσα ὁμωνύμου χώρας, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Λιγάριδος καὶ Ῥοδάνου, καθέδρα τοῦ βασιλέως Κοττίου, εἶτα Ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Πτλμ. Β, 8. Γ, 1. — Στρβ. Δ. — Διον. Κασσ. Ξ, 14. — Amm. Merc. XV, 10).

Σειληνὸς ἢ **Σιληνός,** υἱὸς Νύμφης ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ ἢ τοῦ Πανός, βασιλεὺς τῆς Νίσης ἐν Λιβύᾳ, παιδαγωγὸς καὶ διδάσκαλος, καὶ πάντοτε ὀπαδὸς τοῦ Βάκχου (Διόδ. Γ, 72). Κατ' ἄλλους υἱὸς τῆς Γῆς, πατὴρ Ἀστραίου, Μόρου καὶ Ληναίου, ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρως συγχεόμενος μετὰ τῶν Σατύρων καὶ μετ' αὐτοῦ τοῦ Διονύσου (Νονν. Διον. ΚΘ, 260). Παριστᾶτο δ' ὡς γέρων Σάτυρος, πάντοτε μεθύων, ἱλαρὸς καὶ εὔθυμος, φαλακρός, σιμός, παχὺς ὡς οἴνου ἀσκός, ὃν καὶ συνήθως ἔχει πλησίον του, ἐποχούμενος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δ' ἐπὶ ὄνου, διότι οἱ πόδες του δὲν τὸν φέρουσιν. Ἐτέρπετο δὲ, πλὴν τοῦ οἴνου, καὶ εἰς τὴν μουσικὴν καὶ τὰ ᾄσματα. Ἐνίοτε δὲ πάλιν ἐθεωρεῖτο ὡς σοφὸς, περιφρονητὴς τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν, δι' ὃ καὶ ὁ Σωκράτης παρεβάλλετο πρὸς αὐτὸν (Ξεν. Συμπ. Ε, 7. — Πλούτ. Συμπ. ΛΒ), καὶ μαντικὴ τῷ ἀπεδίδετο ἔμπνευσις. Ὅτε τὸν εὕρισκον ἐν μέθῃ κοιμώμενον, τὸν ἔδενον εἰς ἁλύσεις ἀνθέων καὶ τὸν ἐβίαζον νὰ μαντεύσῃ καὶ νὰ ψάλῃ (Virg. E, VI, 19. — Ov. Met. XI, 91). Ἐν ᾧ ἠκολούθει τὸν Βάκχον εἰς τὴν Ἀσίαν, ἔπεσεν ἐκ τοῦ ὄνου ἐκ μέθης, καὶ εὑρόντες αὐτὸν ποιμένες κοιμώμενον, τὸν ἔφερον πρὸς τὸν Μίδαν, ὅστις τὸν ἐξαπέστειλε πάλιν εἰς τὸν Διόνυσον (Ἡρδ. Ζ, 26. — Αἰλ. π. ἰ. Γ, 18). Τὰ σύμβολα αὐτοῦ ἦσαν, πλὴν τοῦ ἀσκοῦ καὶ τοῦ ὄνου, ὁ θύρσος, ὁ κάνθαρος (τὸ ποτήριον), στέμμα κισσοῦ, ἐνίοτε καὶ ὁ πάνθηρ. Ναὸν εἶχεν εἰς τὴν Ἦλιδα, καὶ ἐν αὐτῷ παριστᾶτο ἡ μέθη προσφέρουσα αὐτῷ τὸ ποτήριον. Οἱ μεταγενέστεροι, ἐπὶ Ῥωμαίων μάλιστα, παρεδέχοντο πολλοὺς Πᾶνας (καὶ Φαύνους), καὶ οὕτω καὶ πολλοὺς Σειληνούς, ταυτίζοντες αὐτοὺς μετὰ τῶν Σατύρων, καὶ ὡς πατέρα αὐτῶν γέροντά τινα Σειληνὸν, ὃν ἔλεγον Π α π π ο σ ε λ η ν ὸ ν, καὶ ὅστις παρι-

στᾶτο ἔτι κτηνωδέστερος τῶν λοιπῶν, πολλάκις δὲ κομῶν. Ἡ ἀκμὴ δὲ τῆς τέχνης καὶ τοῦ Σειληνοῦ ἐξευγενίσασα τὴν μορφὴν, παρίστησιν αὐτὸν ἐν ὡρίμῳ ἡλικίᾳ καὶ ὡραίᾳ σώματος ἀναπτύξει, ὡς τροφὸν τοῦ Διονύσου, ὃν φέρει βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας του, θάλπων αὐ-

τὸν μετὰ πατρικῆς μερίμνης, ὡς εἰς τὸ ἐξαίσιον ἄγαλμα τὸ ἐν τῷ Μουσείῳ τῶν Παρισίων.

Σειραφόρος καὶ σειρασφόρος, ἵπ-

πος, ὁ εἰς δίφρον ζευγνύμενος, πλὴν τῶν δύο ζυγίων, ἕτερος τρίτος, πλαγίως αὐτῶν. Οὗτος ἐδέετο διὰ σχοινίου, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα (Αἰσχλ. Ἀγμ. 851. 1649. — Isidor. Orig. XVIII, 35). Ὅτε δ' ἐζεύγνυτο ἀνὰ εἷς πρόσθετος ἵππος ἑκατέρωθεν, εἰς τὸ τέθριππον, ὁ πρὸς δεξιὰ ἐλέγετο δ ε ξ ι ό σ ε ι ρ ο ς, ὁ δ' ἄλλος λ α ι ό σ ε ι ρ ο ς.

Σειρῆνες, θυγατέρες τοῦ Ἀχελῴου ποταμοῦ καὶ τῆς Μούσης Μελπομένης, ἢ τῆς Τερψιχόρης (Ἀπλλν. Ῥόδ. Δ, 805. — Ἀπλλδ. Α, 3, 4), ἢ θυγατέρες τῆς Γῆς (Εὐρπ. Ἑκ, 169). Ὑπό τινων (Hygin., Fab. CXLI) λέγεται ὅτι ὀπαδοὶ οὖσαι τῆς Περσεφόνης, ἐπειδὴ δὲν ἐβοήθησαν αὐτὴν ὅτε ἥρπαγη ὑπὸ τοῦ Πλούτωνος, ἡ Δήμητρα τὰς μετεμόρφωσεν εἰς πτηνὰ θαλάσσια, ἔχοντα παρθένων πρόσωπα, ἀλλὰ τὰς ἐπροίκισε συγχρόνως διὰ θελκτικωτάτης φωνῆς, δι' ἧς ψάλλουσαι εἵλκυον τοὺς παραπλέοντας τὴν νῆσον ἣν ᾤκουν πρὸ τῆς νοτίας Ἰταλίας, μεταξὺ τῆς Σκύλλης καὶ τῆς νήσου τῆς Κίρκης, ἢ κατ' ἄλλους τὸ Πέλωρον ἀκρωτήριον τῆς Σικελίας, καὶ ῥιπτομένους εἰς τὴν θάλασσαν, ἢ ναυαγοῦντας εἰς τοὺς σκοπέλους αὐτῶν, τοὺς κατέτρωγον, καὶ πέριξ αὐτῶν, τὰ ἀνθηρὰ πεδία ἃ κατώκουν κατεκαλύπτοντο ὑπὸ σωροῦ ὀστέων τῶν θυμάτων των. Ὁ Ὅμηρος τὰς λέγει δύο (Ὀδ. Μ, 56). Οἱ μεταγενέστεροι παραδέχονται τρεῖς, Παρθενόπην, Λήγειαν καὶ Λευκωπίαν (Λκφρ. 653. — Εὐστθ. εἰς Ὀδύσσ. αὐτόθι), ἢ καὶ τέσσαρας ὑπὸ τὰ ὀνόματα Μόλπη, Ἀγλαοφήμη, Λίγεια καὶ Θελξιέπεια. Ὅτε ὁ Ὀδυσσεὺς διῆλθε πλησίον τοῦ μέρους ἔνθα αἱ Σειρῆνες διέτριβον, παρὰ τῆς Κίρκης μαθὼν τὸν κίνδυνον, ἔφραξε διὰ κηροῦ τὰ ὦτα τῶν ὀπαδῶν του καὶ αὐτὸς προσεδέθη εἰς ἱστὸν, ἵνα ἀπολαύσῃ τῆς ἡδονῆς τοῦ νὰ τὰς ἀκούσῃ, χωρὶς τοῦ κινδύνου τοῦ νὰ ῥιφθῇ εἰς τὰ κύματα καὶ γίνῃ θῦμά των. Ἦν δ' ὁ δεύτερος ὅστις τὰς διέφευγε, διότι καὶ ἐπὶ τοῦ πλοῦ τῶν Ἀργοναυτῶν ὁ Ὀρφεὺς διὰ τῆς λύρας του ἀπέτρεψεν ἀπ' αὐτῶν τὴν προσοχὴν τῶν συμπλωτήρων του (Ἀπλλδ. Ῥόδ. Δ, 904. — Ὀρφ. Ἀργ. 1281). Ἐπειδὴ δὲ ταῖς ἦν

προωρισμένον ν' ἀποθάνωσιν ὅτε πλοῖον ἤθελε διέλθει ποτὲ πρὸς τῆς κατοικίας των χωρὶς νὰ κατορθώσωσι νὰ τὸ ἑλκύσωσι διὰ τῶν ᾀσμάτων των, διὰ τοῦτο, ριφθεῖσαι εἰς τὴν θάλασσαν, ἐπνίγησαν (Ὁμ. Ὀδ. Μ. 39-46. 173). Ἡ τέχνη παρίστησιν αὐτὰς ὁτὲ μὲν ὡς ὄρνεις ἀνθρωποπροσώπους, ὁτὲ δὲ ὡς ἐχούσας πόδας πτηνῶν, ἢ ὑπὸ μακρὸν χιτῶνα καλυπτούσας τοὺς πόδας των. Ἐπεγλύφοντο δὲ πολλάκις ἐπὶ λίθων ἐπιταφίων, ἐμφαίνουσαι τὸν ἐπικήδειον θρῆνον· καὶ ἐνίοτε, ὡς ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Σοφοκλέους, τοῦ Ἰσοκράτους, εἰς ἐμβλήματα τοῦ θελγήτρου τῆς ποιήσεως καὶ τῆς ῥητορείας. Ἴσως τὸ ὄνομα παράγωγον ἐκ τοῦ σειρὸς (ὁ θερεινὸς καύσων), διὰ τοὺς εἰς τοὺς θαλασσοπλοοῦντας παραγομένους ἐξ αὐτοῦ κινδύνους ἐν ἡσύχῳ θαλάσσῃ.

Τειρηνοῦσαι, κατὰ τοὺς Λατίνους Σειρήνωνσκόπελοι ἢ λίθοι, 3 νησίδια ἀκατοίκητα πρὸ τοῦ Μισηνοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καμπανίας, κατοικία τῶν Σειρήνων, ἢ εἰς ἃς αἱ Σειρῆνες μετεμορφώθησαν ὅτε ἐπνίγησαν (Στρβ.) κατὰ τὰς παραδόσεις (Virg. Æ, V, 862). Νῦν Βικόζα, Ἅγ. Πέτρος, Γολέττα.

Σείριος, ἴδ. Ἀστερισμοί.

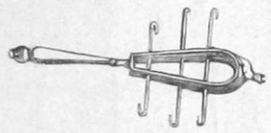
Σειρομάστης, εἶδος ἀκοντίου ἢ λόγχης ἀγκιστρωτῆς, δι' ἧς ἠρεύνων καὶ τὸ ἔδαφος ἂν δὲν εἶχε τάφρους ἐνεσκαμμένους ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ (Ἰώσηπ. Πλ. Ἰουδ. Ζ, 2, 2).

Καὶ ὅμοιον ἐργαλεῖον δι' οὗ οἱ τελῶναι ἠρεύνων τὰ φορτία, μή τι κρύπτωσιν ἀπηγορευμένον.

Σεισάχθεια, τὸ πρῶτον τοῦ Σόλωνος νομοθέτημα, οὐχί, ὡς ὑπό τινων τῶν ἀρχαίων ἐξελήφθη, ἀποκοπὴ τῶν χρεῶν, ἣν ἄντικρυς ἀπέκρουον αὐτοὶ οἱ Σολώνιοι νόμοι (Δημοσθ. κ. Τιμρχ. 746), ἀλλὰ μόνον ἀνακούφισις τῶν πρὶν ὑπὸ τῶν τοκογλύφων καταπιεζομένων ὀφειλετῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐσμίκρυνε τὴν ἀργυρᾶν δραχμὴν κατὰ τὸ $^1/_4$ καὶ ὀλίγον τι πλέον, ὥστε 100 νέαι δραχμαὶ περιεῖχον ὅσον ἄργυρον 72 $^1/_2$ παλαιαί, συγκανονίσας ἐπίσης μονίμως καὶ τὰ μέτρα καὶ σταθμὰ (Ἀνδ. Μυστ. 83), ὥστε ἠλάττωσεν ἐπὶ τοσοῦτο τὰ χρέη τῶν πενήτων, δι' ὃ καὶ ἐλέγετο ἐξαλείψας τὰς ἐπὶ τῶν γαιῶν ὑποθήκας, διότι διηυκόλυνε τὴν τῶν χρεῶν ἐξόφλησιν (Πλούτ. Σόλ.)· ἀφῆκεν ὅμως ἐλεύθερον τοῦ τόκου τὸν προσδιορισμόν· ἀπηγόρευσε δὲ καὶ τὸ βάρβαρον ἔθος τοῦ «ἐπὶ τοῖς σώμασι δανείζεσθαι», δηλαδὴ τοῦ παρέχειν τῷ δανειστῇ δικαίωμα ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ μὴ ἀποτίσαντος ὀφειλέτου· καὶ τέλος ἐκήρυξεν ἐπιτίμους τοὺς πρὶν διὰ χρέος ἢ οἱανδήποτε ἄλλην αἰτίαν, πλὴν φόνου καὶ ἐπιβολῆς εἰς τυραννίδα, εἰς ἀτιμίαν καταδικασθέντας.

Σεῖστρον, μουσικὸν ὄργανον παρ' Αἰγυπτίοις, συγκείμενον ἐκ μεταλλίνων ῥάβδων ἐνειρμένων εἰς μετάλλινον κυκλοτερὲς

περιθώριον, καὶ ἠχοῦν ὅτε ἐσείετο διὰ τῆς χειρός. Ἰδίως ἐν χρήσει εἰς τὰς τελετὰς τῆς Ἴσιδος (Πλούτ. π. Ἴσ. ΞΔ).

Σέλγη, ἐπίσημος πόλις τῆς Πισιδίας, ἐπὶ τῶν νοτίων προπόδων τοῦ Ταύρου, ἔνθα οἱ ποταμοὶ Εὐρυμέδων καὶ Κέστρος ἐκβάλλουσιν εἰς τὸ Παμφυλικὸν πέλαγος. Εἰς τὴν ἀκρόπολιν αὐτῆς Κεσβέδιον ἔκειτο ναὸς

τῆς Ἥρας. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς Σελγεῖς ἦσαν ἀνδρεῖοι, καὶ ἐθεωροῦντο ἄποικοι τῶν Σπαρτιατῶν. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς των ἔπεμπον 20,000 στρατιωτῶν εἰς τὰς μάχας, καὶ διε-

τήρησαν διαρκῶς τὴν ἀνεξαρτησίαν των (Στρβ. ΙΒ, 570.—Πολ. Ε, 76, 2). Λαμπρὰ αὐτῆς ἐρείπια σώζονται εἰς Βουδζύκ.

Σελεύκεια, ὄνομα διαφόρων πόλεων ἃς ὁ Σέλευκος ἵδρυσε. 1) ἐπὶ τοῦ Τίγριδος, ἔνθα διῶρυξ τοῦ Εὐφράτου εἰς αὐτὸν ἀπολήγει. Ἡ θέσις αὕτη, ἐπίτηδες ἐκλεχθεῖσα διότι συνεδέετο μετὰ τῶν σπουδαιοτάτων τῶν τότε ἐμπορικῶν ὁδῶν, προήγαγε τὴν πόλιν εἰς μεγάλην ἀκμήν. Ἡ Σελεύκεια, οἰκοδομηθεῖσα κατὰ σχῆμα ἀετοῦ τανυσιπτέρου, ἦν περιτετειχισμένη, καὶ τοσοῦτον ἰσχυρά, ὥστε εἰς τοὺς Πάρθους ἀντέστη ἐπὶ ἑπτὰ ὅλα ἔτη. Ὁ πληθυσμὸς ἦν μικτὸς ἐξ Ἑλληνομακεδόνων, Ἰουδαίων καὶ Βαβυλωνίων, καὶ ἐπὶ Τίτου συνεποσοῦτο εἰς 600,000 κατοίκους. Ὡς τὸ ἐμπόριον, οὕτως ἠσκεῖτο ἐν Σελευκείᾳ δραστηριώτατα καὶ ἡ τέχνη καὶ ἐπιστήμη. Τῷ 119 μ. Χ., στάσεως ἐκραγείσης, ἀπετέφρωσεν αὐτὴν κατὰ μέρος ὁ Τραϊανός· πληρέστερον δὲ κατεστράφη τῷ 162 ὑπὸ Λ. Οὐήρου ἐπὶ τοῦ Παρθικοῦ πολέμου. Μετὰ ταῦτα ἀνέκυψε πάλιν ἐπ' ὀλίγον, καὶ εἶτα ἐντελῶς κατέπεσε (Στρβ. ΙΣΤ, 738).—2) Σελεύκεια Πιερία ἡ παραθαλασσία, ἐν Συρίᾳ, εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς μιλίου βορείως τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ὀρόντου. Ἐπὶ τῆς νοτίας προεκβολῆς τοῦ Πιερίου ὄρους ὀχυρώτατα κειμένη, εἶχε καὶ λιμένα λίαν εὐρύχωρον καὶ διὰ τὸ ἐμπόριόν της προσφορώτατον. Εἰς τὴν νῦν καλουμένην Κάψην σώζονται πολλὰ αὐτῆς ἐρείπια, μάλιστα τῆς προκυμαίας τοῦ λιμένος, καὶ ὅλη νεκρόπολις εἰς τοὺς βράχους λελαξευμένη. —3) Σελεύκεια πρὸς Βήλῳ, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Βήλου, δυτικῶς τῆς Ἀπαμείας ἐν Συρίᾳ, ἴσως εἰς τὴν θέσιν τοῦ νῦν φρουρίου

Σειούν.—4) Σ. παρὰ τῇ λίμνῃ Σαμαχωνίτιδι, κατὰ τὰ βόρεια τῆς Παλαιστίνης.—5) Σ. ἡ σιδηρᾶ, κατὰ τὰ βόρεια μεθόρια τῆς Πισιδίας, πιθανῶς πλησίον σιδηρωρυχείων.—6) Σ. ἡ ἐν Παμφυλίᾳ, μεταξὺ τῆς Σί

δης καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Εὐρυμέδοντος.—7) Σ. τραχεῖα, ἢ κατὰ τὸν Καλύκαδνον, εἰς τὴν τραχεῖαν Κιλικίαν, ἧτο ἐπίσημος ἱκανῶς, πατρὶς τοῦ συγγραφέως Ἀθηναίου καὶ τοῦ περιπατητικοῦ Ξενάρχου. Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, καὶ παρ' αὐτῇ, εἰς τὸν ποταμὸν Σελέκ, ἐπνίγη ὁ Φρειδερῖκος Βαρβαρόσας τῷ 1196 μ.Χ.—8) Μεγάλη πόλις εἰς τὴν Μαργιανήν, ἐπαρχίαν τῆς Περσίας. Κατ' ἀρχὰς ἐκτίσθη εἰς ὡραιοτάτην θέσιν ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, λαβοῦσα τὸ ὄνομα Ἀλεξάνδρεια, εἶτα μετωνομάσθη Ἀντιόχεια Μαργιανή, καὶ κατεστράφη ὑπὸ τῶν βαρβάρων, καὶ κατόπιν ἀνῳκοδομήθη αὖθις ὑπὸ Ἀντιόχου, τοῦ υἱοῦ Σελεύκου Α'. Ἐνταῦθα ἐκρατοῦντο καθειργμένοι οἱ ἐπὶ τῆς ἥττης τοῦ Κράσσου αἰχμαλωτισθέντες Ῥωμαῖοι.

Σελευκὶς, χώρα τῆς Συρίας εὔφορος καὶ πλουσία, καὶ Τετράπολις λεγομένη, διότι περιεῖχε τὰς τέσσαρας πόλεις Σελεύκειαν, Ἀντιόχειαν, Λαοδίκειαν καὶ Ἀπάμειαν (Στρβ. ΙΣΤ. 749).

Σελευκόβηλος, πόλις τῆς Συρίας, ἡ αὐτὴ τῇ Σελευκείᾳ πρὸς Βήλῳ. Ἴδ. Σελεύκεια 3 (Στφ. Βυζ.).

Σέλευκος, 1, Νικάτωρ, ὁ νικητής, υἱὸς τοῦ Ἀντιόχου καὶ τῆς Λαοδίκης, γεννηθεὶς τῷ 357 ἢ 356 π. Χ. (Just. XVII, 1, 10), ἢ τῷ 353 (App. Syr. LVIII), εἷς τῶν φαλαγγαρχῶν Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου. Τριακονταετὴς ὢν, διεκρίθη ἐν Ἰνδίαις·

κυρίως ὅμως διέπρεψεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ κατακτητοῦ. Κατ' ἀρχὰς ὁ Περδίκκας τῷ ἐνεπιστεύθη τὴν ἱππαρχίαν τῶν ἑταίρων. Εἶτα δέ, ὅτε τῷ 321 ἐγένετο ἐν Τριπαραδείσῳ ἡ δευτέρα διανομὴ τῶν ἐπαρχιῶν, τῷ ἀπενεμήθη ἡ τῆς Βαβυλῶνος, καὶ ἔκτοτε ἄρχεται τῆς φήμης αὐτοῦ ἡ περίοδος. Ἐν ᾧ ὁ Εὐμένης ὑπερεμάχετ ὑπὲρ τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας, ὁ Σέλευκος, τῷ 318, ἐστερέοι τὴν ἐξουσίαν του, καὶ τῷ 317 ἔλαβε παρὰ τοῦ Ἀντιγόνου τὴν Σουσιανὴν, ἣν ὅμως ἀπώλεσεν αὖθις τῷ 316, ὅτε ὁ Εὐμένης ἡττηθη (Διόδ. ΙΘ, 12). Ὅτε κατὰ τὸ ἑπόμενον ἔτος ὁ Ἀντίγονος εἰσεχώρησε περαιτέρω εἰς τὰς ἀνατολικὰς χώρας, τὸν ὑπεδέχθη ὁ Σέλευκος εἰς τὴν πρωτεύουσάν του καὶ βασιλικῶς τὸν ἐφιλοξένησεν, ἀλλ' ἠρνήθη νὰ τῷ δώσῃ λόγον τῶν εἰσπράξεών του, καὶ ἕνεκα τούτου εἰς διάστασιν ἐλθὼν πρὸς αὐτὸν, ἰσχυρότερον ὄντα, ἔφυγεν εἰς Αἴγυπτον, πρὸς τὸν Πτολεμαῖον, καὶ συνέδεσε μετ' αὐτοῦ φιλίαν καὶ συμμαχίαν (Διόδ. ΙΘ, 55). Μετὰ τὴν ἐν Γάζῃ δὲ νίκην, τῷ 312, ἐτόλμησε νὰ ἐπιστρέψῃ, εἰ καὶ μετ' ὀλίγου στρατοῦ, ἐκυρίευσεν αὖθις τὴν Βαβυλῶνα, ἐνίκησε Νικάνορα, τοῦ Ἀντιγόνου τὸν στρατηγὸν, καθυπέταξεν ἄνευ δυσκολίας αὖθις τὴν Σουσιανὴν καὶ τὴν Μηδίαν, καὶ προσεποιήσατο τὴν ἀγάπην τῶν ἐγκατοίκων διὰ τῆς φιλανθρώπου καὶ φιλολάου διαγωγῆς του (Διόδ. ΙΘ, 80. 90. — Πλούτ. Δμτρ. Ε). Ἔκτοτε ἄρχεται ἡ κατὰ Σελευκίδας χρονολογία (Aera Seleucidarum), ἀπὸ τῆς 1ης Ὀκτ. 312 π. Χ. Νέαν δὲ δόξαν καὶ τὸ ὄνομα Νικάτωρ περιεποιήσατο εἰς ἑαυτὸν διὰ τῶν πολέμων τῶν ἑπομένων πέντε ἐτῶν, ἐφ' ὧν νικηφόρως ἀντέσχε κατὰ τοῦ Ἀντιγόνου, καὶ ὑπέταξε πᾶσαν τὴν Ἄνω Ἀσίαν, καὶ ὅτε πολεμῶν κατὰ τοῦ Ἰνδοῦ βασιλέως Σανδρακόττου, ὅστις εἶχεν ὑποτάξει τὰς κατὰ τὸν Ἰνδὸν Ἑλληνικὰς ἀποικίας, προέβη μέχρι τοῦ Γάγγου, τῷ 305, περαιτέρω ἢ ὁ Ἀλέξανδρος (Ἀππ. Συρ. ΙΕ). Μετὰ τῶν Ἀσιανῶν συνδιαιτώμενος, πρῶτος πάντων τῶν διαδόχων ἔλαβε τὸν τίτλον βασιλέως, ἀποκτήσας ὅ,τι οἱ Χαλδαῖοι τῷ εἶχον προφητεύσει, λαμπρὸν στέμμα βασιλικὸν καὶ ἰσχυρὸν κρά-

τος. Ἀλλὰ συγχρόνως ἀνεδείχθη καὶ ἄξιος τῶν πλεονεκτημάτων τούτων. Συμμαχῶν μετὰ τοῦ Πτολεμαίου καὶ τοῦ Λυσιμάχου κατὰ τοῦ φιλάρχου Ἀντιγόνου, εἰς τὴν ἐν Ἰψῷ μάχην, τῷ 301, ἐνίκησε διὰ τῶν πολυαρίθμων του ἐλεφάντων, καὶ προσέθηκεν εἰς τὴν ἐπικράτειάν του τὴν Συρίαν, τὴν Μεσοποταμίαν, τὴν Ἀρμενίαν καὶ τὴν νότιον Μικρὰν Ἀσίαν (Πλούτ. Δμτρ. ΚΗ. — Just. XV, 4). Μετὰ ταῦτα συνεδέθη μετὰ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, νυμφευθεὶς τὴν Στρατονίκην· ἀλλ' ἐπειδὴ φιλοδόξως οὗτος ἐπωφθαλμίασεν εἰς τὰς κτήσεις τοῦ Σελεύκου, συνελήφθη ὑπ' αὐτοῦ, καὶ κατεκρατήθη μέχρι τοῦ θανάτου του. Μετὰ ταῦτα δὲ, ὅτε διχόνοια εἰσεχώρησε καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Λυσιμάχου, τότε ἦλθεν εἰς πόλεμον καὶ πρὸς αὐτὸν, καὶ νικήσας εἰς Κύρου πεδίον, προσέθηκε καὶ τὴν ἐμπρὸς Ἀσίαν εἰς τὸ συριακὸν κράτος. Οὕτως ἦρχεν ὁ Σέλευκος ἀπὸ τοῦ Ἰνδοῦ μέχρι τῆς Μεσογείου, ἐπὶ τοῦ μείζονος μέρους τῶν κατακτήσεων τοῦ Ἀλεξάνδρου. Τὴν εὐρεῖαν δὲ ταύτην ἐπικράτειαν διῄρεσεν εἰς 72 σατραπείας, αἵτινες κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξελληνίσθησαν καὶ Ἑλληνικὰ ἔφερον ὀνόματα. Ἀλλὰ τὸ διοικητικὸν αὐτοῦ σύστημα, ὃ ἠκολούθησαν καὶ πάντες οἱ διάδοχοί του, ἔθετο τὴν πρώτην βάσιν τῆς μέχρι τέλους ἐπελθούσης παρακμῆς. Συνίστατο δὲ τοῦτο εἰς τὸ ὅτι οὐδεμίαν παρεδέχετο συγχώνευσιν μετὰ τοῦ ἐγχωρίου στοιχείου, ὡς ὁ Ἀλέξανδρος, ἀλλ' ἤθελε τὴν ἀπόλυτον τῶν βαρβάρων ὑποταγὴν εἰς τοὺς Ἕλληνας (Ἀππ. Συρ. ΝΖ), οἵτινες ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον πολυπληθεῖς μετῳκίζοντο εἰς Ἀσίαν, καὶ ἰδίως κατῴκουν τὰς πολλὰς μέχρι τῶν ἀπωτάτων τῆς Ἀσίας νεοϊδρύτους πόλεις. Εἰς τὴν αὐλὴν ἐπεκράτουν ἀποκλειστικῶς ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμός. Προσέτι δὲ καὶ ὁ στρατὸς, ἐφ' οὗ καὶ ὁ Σέλευκος καὶ οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ ἐστηρίζοντο, ἦν καθαρῶς καὶ μόνον Ἑλληνικὸς, καὶ δι' αὐτοῦ ἐπιέζοντο ἐκ τῶν ὑποτεταγμένων οἱ πολεμικώτεροι καὶ μᾶλλον εἰς ἀντίστασιν διατεθειμένοι λαοί, ἀντὶ νὰ χορηγηθῶσιν αὐτοῖς ἴσα δικαιώματα πρὸς τοὺς νικητάς. Ὁ Ἑλληνισμὸς καὶ ὁ πολιτισμὸς ἐξετάθησαν οὕτω μέχρι τῶν ἀπωτάτων ὀχθῶν τοῦ Ἰνδοῦ, καὶ διετηρήθη ἐκεῖ, εἰ καὶ ὑπὸ ἧττον εὐνους περιστάσεις, μέχρι τῶν χρόνων τῶν Καλιφῶν (Amm. Marc. XIV, 8). Μέγα μέρος τούτου ὀφείλεται εἰς τὸν Σέλευκον, ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ τούτου ἐπιμόνως ἀγωνισθέντα· ἀλλὰ τοῦτο δὲν κατωρθώθη κατ' ἴσον βαθμὸν πανταχοῦ τοῦ μεγάλου του κράτους. Ἀπὸ τῆς ἐπὶ τοῦ Τίγριδος Σελευκείας μετέθεσεν ὁ βασιλεὺς τὴν πρωτεύουσάν του εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ἐπὶ τοῦ Ὀρόντου, καὶ ἐκ τούτου τὸ κράτος ἀπεβη ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον συριακὸν, ἀποξενούμενον τὰς ἀνατολικὰς ἐπαρχίας. Τούτων τὴν διοίκησιν εἶχεν ἐμπιστευθῆ εἰς τὸν υἱόν του Ἀντίοχον, εἰς ὃν παρεχώρησε καὶ τὴν νεαρὰν αὐτοῦ σύζυγον Στρατονίκην, γνωρίσας τὸν ἔρωτα ὅστις συνέδεε τοὺς δύο νέους, καὶ ἐννοήσας ὅτι εἶχεν ἄδικον νὰ νυμφευθῇ νεάνιδα μὴ ἀνάλογον πρὸς τὴν ἡλικίαν του. Τῷ δὲ 281, ὢν ἡλικίας ἐτῶν 73 ἢ 77, ἀφῆκε τῷ υἱῷ του τὰς ἡνίας τοῦ κράτους, καὶ ἀπῆλθε νὰ ὑποτάξῃ τὴν Μακεδονίαν, ἣν ἀπὸ τῆς νεότητός του δὲν εἶχε πλέον ἰδεῖ. Ἀλλὰ μόλις φθάσας εἰς τὴν πατρίδα του, ἐδολοφονήθη, τῷ 281, ὑπὸ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ προστατευομένου Πτολεμαίου τοῦ Κεραυνοῦ (Just. XVII, 2). Οἱ ἀρχαῖοι φημίζουσι τὸν Σέλευκον ὡς τὸν βασιλικώτατον τῶν στρατηγῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου.

Ἦν δ' οὐ μόνον μέγας καὶ ἔμφρων στρατηγὸς, ἀλλὰ καὶ πολιτικὸς ἀνὴρ διάσημος. Καὶ τὴν τέχνην δὲ ἠγάπα καὶ τὴν ἐπιστήμην, καὶ τὰ ποιήματα τοῦ Ἡσιόδου εἶχε πάντοτε παρ' ἑαυτῷ. Τὴν χώραν τῶν θαυμάτων, τὰς Ἰνδίας, εἰς ἃς πρῶτοι εἰσεχώρησαν ὁ Ἀλέξανδρος καὶ αὐτὸς, κατέστησε γνωστὰς εἰς τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἐνετείλατο εἰς τὸν πιστὸν αὐτῷ Μεγασθένην καὶ εἰς τὸν ναύαρχον Πατροκλῆν νὰ περιέλθωσι καὶ ἐρευνήσωσι τὰς χώρας τοῦ Γάγγου ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ ἐμπορίου, τῆς γεωγραφίας καὶ τῆς φυσικῆς ἱστορίας. — 2) Σέλευκος Β' ὁ Καλλίνικος, 246-225 π. Χ., ἦν ἐκτεθειμέ-

νος εἰς ἀδιακόπους πολέμους πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ ἤδη ἐξασθενήσαντος κράτους τῶν γονέων του (Πολ. Β, 71). Πτολεμαῖος ὁ Εὐεργέτης, ἵνα ἐκδικήσῃ τὴν ἀδελφήν του Βερενίκην (Ἴδ. Ἀντίοχος Β'), εἰσεχώρησε, τῷ 239, ὡς κατακτητὴς εἰς τὰ Σοῦσα, καὶ κατασχὼν διετήρησε τὴν Φοινίκην, τὴν Παλαιστίνην, τὴν Κοίλην Συρίαν· ὁ δ' ἀδελφὸς τοῦ Σελεύκου, Ἀντίοχος ὁ Ἱέραξ, ὁ ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ βασιλέα ἑαυτὸν ἀναγορεύσας, ἐνικήθη μόνον μετὰ πολέμους πολυετεῖς. Αἱ ἀνατολικαὶ ἐπαρχίαι ἀπωλέσθησαν ἐντελῶς, ἀποσπασθέντος ἐν Βακτρίᾳ τοῦ διοικητοῦ Θεοδότου, τοῦ δὲ Ἀρσάκου ἱδρύσαντος ἐπὶ τοῦ πολέμου μετὰ τῆς Αἰγύπτου, ἴδιον κράτος ἐν τῇ Παρθικῇ, στερεωθὲν ἀφ' ὅτου, τῷ 238, ἐνικήθη ὁ Σέλευκος. Ἐκ τῶν περιπλοκῶν τούτων ὠφελούμενος ὁ Ἄτταλος, ἐνίσχυσε καὶ ἐξέτεινε τῆς Περγάμου τὴν ἐπικράτειαν. Ὁ Σέλευκος, τῷ 225, ἡττηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀττάλου, καὶ φεύγων, ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ ἵππου καὶ ἐφονεύθη (Just. XLII, 3). — 3) Σέ-

λευκος Γ', ὁ Κεραυνὸς, 225-224 π.Χ., ἐδολοφονήθη ὅτε ἐξεστράτευε κατὰ τοῦ βα-

σιλέως Ἀττάλου. — 4) Σέλευκος Δ', ὁ Φιλοπάτωρ, 187-176 π. Χ., ἐκυβέρνησεν εἰρηνικῶς ἐξ ἀδυναμίας, ἐν ἐξαρτήσει

ἀπὸ τῆς Ῥώμης, ἀποτίνων αὐτῇ τὸν φόρον ὃν εἶχεν ἐπιβάλει εἰς τὸν πατέρα του (Liv. XLII, 6). — 5) Σέλευκος Ε', υἱὸς Δημητρίου τοῦ Νικάτορος, τῷ 125 π. Χ., ἐθα-

νατώθη ὑπὸ τῆς ἰδίας μητρός του Κλεοπάτρας, τῷ 123. — 6) Σέλευκος ὁ ΣΤ', ὁ Ἐπιφανὴς, υἱὸς Ἀντιόχου Η, 95-93 π.Χ. ἐπολέμησε κατὰ τοῦ πρὸς πατρὸς θείου του, ᾧ εἶχεν ἀφαιρέσει τὸ ἀνῆκον αὐτῷ μέρος τῆς ἐξουσίας, καὶ πρὸς τοὺς ἀδελφούς του οἷς ἠμφισβήτει τὴν ἀρχὴν, καὶ ἀπέθανεν ὑποστὰς ἥτταν εἰς τὴν Μόψου Ἐστίαν ἐν Κιλικίᾳ (Ἀππ. Συρ. ΞΘ). Οἱ δ' ἀδελφοὶ καὶ ἐξάδελφοί του ἐξηκολούθησαν τὴν ἀλληλομαχίαν, μέχρις οὗ οἱ Σύριοι, ἀπαυδήσαντες ἐκ τούτων τῶν μικροφιλοδόξων διχονοιῶν, ἐπεκαλέσαντο, τῷ 83 π. Χ., τὸν Τιγράνην νὰ περισυλλέξῃ τὰ λείψανα τοῦ κράτους τῶν Σελευκιδῶν. — 7) Γραμματικὸς Ἀλεξανδρινὸς, περὶ τὰ 100 π. Χ. ἀκμάζων, κατ' ἄλλους δὲ σύγχρονος τοῦ Τιβερίου ἔγραψε, σχόλια εἰς Ἡσίοδον, Ἀριστοφάνην καὶ τοὺς τραγικοὺς, πρὸ πάντων δ' εἰς τὸν Ὅμηρον, ἀρυόμενος ἐκ τῶν ἀρίστων χειρογράφων, καὶ ἀπεδόθη αὐτῷ διὰ ταῦτα τὸ ἐπωνύμιον Ὁμηρικός. Καὶ βίοι ἐπίσης τινῶν ἀποδίδονται αὐτῷ.

Σελήνη ἢ **Μήνη** (Λατ. Luna), ἡ θεὰ τῆς σελήνης, θυγάτηρ τοῦ Ὑπερίωνος καὶ τῆς Θείας (Ἡσδ. Θγν. 371), ἀδελφὴ τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Ἠοῦς, Τιτανὶς, καὶ Φοίβη καθ' ὃ ἀδελφὴ τοῦ Φοίβου (Virg. Æ. X, 216). Ἐν Ὁμήρῳ δὲν μνημονεύεται ὡς θεά· ὁμηρικὸς δὲ ὕμνος (Γ εἰς Ερμ. 99) τὴν ἀποκαλεῖ θυγατέρα τῆς Παλλάδος· ὁ δ' εἰς Σελήνην ὁμηρικὸς ὕμνος τὴν παριστᾷ ὡς καλὴν λευκώλενον θεὰν, μικρὰ πτερὰ ἔχουσαν καὶ χρυσοῦν διάδημα, ὀχουμένην ἐπὶ ἅρματος εἰς τὸν οὐρανὸν, ἵνα φέρῃ τοῖς ἀνθρώποις τὸ εὐμενὲς φῶς αὐτῆς. Κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν ἀδελφόν της Ἥλιον, ὅστις ἐξορμᾷ ἐν τεθρίππῳ μετὰ θαμβοῦντος φωτὸς, ἦν αὐτὴ πραεῖα καὶ μετριόφρων ἐμφάνισις, καὶ εἰς τὸν δίφρον αὐτῆς εἰσὶν ἐζευγμένοι ἵπποι λευκοὶ, ἢ ἡμίονοι, ἢ δαμάλεις, ὧν τὰ κέρατα εἰσὶ τῆς ἡμισελήνου τὸ ἔμβλημα. Ἐν Ἤλιδι εἶχεν ἄγαλμα κερασφόρον. Μετέπειτα συνεχέετο μετὰ τῆς Ἀρτέμιδος, τῆς Ἑκάτης καὶ τῆς Περσεφόνης. Ἐν τῇ τέχνῃ δὲ διακρίνεται τῆς Ἀρτέμιδος μόνον διὰ στρογγυλοτέρου προσώπου, πληρεστέρας ἀναβολῆς. καὶ καλύμματος τοξοειδῶς αἱρομένου ὑπὲρ τὴν κεφαλήν της. Ἂν ὡς θεὰ τῆς σελήνης ἐλατρεύετο ἐπὶ τῶν κλασικῶν χρόνων ἐν Ἑλλάδι, ἀμφιβάλλεται· ἐν Ῥώμῃ ὅμως εἶχε ναὸν ἐπὶ τοῦ Αὐεντίνου λόφου (Liv. XL, 2. Ov. Fast. III, 884), ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίου, καὶ ὑπὸ τὸ ἐπίθετον Noctiluca εἰς τὸν Παλατῖνον λόφον. Καὶ ἐν τῇ Ἀττικῇ δὲ, εἰς Κηφισίαν, σώζεται εἰς μικρὸν παρεκκλήσιον, ἱδρυθὲν προφανῶς ἐπὶ βάσεων ἀρχαίου ναΐδιου, μικρὸς ἐντετειχισμένος βωμὸς, φέρων τὴν ἐπιγραφὴν «Σελήνης», ἐκ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, ἴσως ἀνάθημα τοῦ Ἡρώδου

τοῦ Ἀττικοῦ. Κατ' ἀττικὴν παράδοσιν, ἡ Σελήνη ἔσχεν ἐκ τοῦ Διὸς θυγατέρα τὴν Πάνδειαν (Ὁμ. Ὑμν. 32), ὅπερ ἐδήλου ὅτι μεθ' ὡρισμένον ἀριθμὸν σεληνῶν ἢ μηνῶν ἐπανήρχετο ἡ ἀττικὴ ἑορτὴ τῶν Πανδίων. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἀντίληψιν ἔτεκε 50 θυγατέρας τῷ Ἐνδυμίωνι (ἴδ.), καὶ τῷ Διὶ τὴν Νέμεσιν.

Σελήνης λιμὴν, ἐν τῇ Τυρρηνικῇ τῆς Ἰταλίας (Στρβ.). Νῦν Luna.

Σελήνιος, πατὴρ τοῦ Εὐήνου (Ὁμ. Ἰλ. Η, 693).

Σέλινον, φυτὸν ἐξ οὗ ἐπλέκοντο οἱ στέφανοι τῶν Ἰσθμιονικῶν καὶ τῶν Νεμεονικῶν. Ἐναπετίθετο δὲ καὶ ἐπὶ τῶν φορείων τῶν νεκρῶν, καὶ σελίνῳ ἐστεφανοῦντο οἱ κηδείαν παρακολουθοῦντες· ὥστε ἡ παροιμιακὴ ἔκφρασις «σελίνου δεῖται», ἐλέγετο ἐπὶ ἀσθενοῦς μὴ παρέχοντος ἐλπίδα ἀναρρώσεως.

Σελινοῦς (ὁ) (ποταμὸς ἢ πόλις ἔνθα παράγονται σέλινα). 1) ποταμὸς τῆς Τριφυλίας πρὸς τῇ Σκιλλοῦντι, ἐκβάλλει δυτικῶς τῆς Ὀλυμπίας εἰς τὸν Ἀλφειὸν (Ξνφ. Ἀνβ. Ε, 3, 8). — 2) Ποταμὸς τῆς Ἀχαΐας, πηγάζων ἐκ τοῦ Ἐρυμάνθου, καὶ ἐκβάλλων μεταξὺ Αἰγίου καὶ Ἑλίκης (Στρβ. Η, 387).

Νῦν ποτ. τῆς Βοστίτσας. — 3) Παραποτάμιον τοῦ Καΐκου ἐν Μυσίᾳ, ἐκβάλλει πλησίον τῆς πόλεως Περγάμου. — 4) Ἐπίσημος πόλις τῆς Σικελίας, ἐπὶ βράχου εἰς τὴν θάλασσαν προέχοντος μεταξὺ δύο βαθέων κόλπων, κατὰ τὰ νότια τῆς νήσου, εἰς εὐλίμενον παραλίαν, τῷ 628 π. Χ. κατοικηθεῖσα ὑπὸ Δωριέων, Μεγαρέων ἐποίκων. Τέσσαρας αὐτὴ ἔχουσα λιμένας, κατέστη λίαν ἐμπορικὴ, καὶ ἰδίως διετέλει εἰς σχέσεις μετὰ τῆς Καρχηδόνος. Λίαν δ' ἀναπτυχθεῖσα, προσεβλήθη καὶ κυριευθεῖσα τῷ 490 π. Χ. ἐλεηλατήθη καὶ σχεδὸν κατεστράφη ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων (Διόδ. ΙΓ, 56)· ἀλλὰ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἀνέκυψε πάλιν, καὶ ἐπὶ 160 ἔτη ἐξηκολούθησεν ὑπάρχουσα ὑπὸ τοὺς Καρχηδονίους ὡς πόλις μετρίας περιωπῆς. Τῷ δὲ 249 π. Χ. ἐξωλοθρεύθη ἐντελῶς, καὶ οἱ κάτοικοι αὐτῆς μετῳκίσθησαν εἰς τὸ Λιλύβαιον. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ τῷ 827 μ. Χ. μνημονεύεται καὶ αὖθις καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν, ἀποδεικνύει τοῦτο ὅτι εἶχε καὶ πάλιν κατοικηθῇ. Ἡ περίχωρος ἦν λίαν σιτοφόρος, ἔχουσα καὶ γῆν κρητίδα, καὶ ἄλλην ἥτις ἦν ἐν χρήσει ὡς φάρμακον θεραπευτικόν. Πλησίον αὐτῆς ἔρρεον καὶ ἁλατώδεις πηγαὶ, τὰ σελινούντια ὕδατα, εἶτα ὑπὸ τῶν Λατίνων aquae labodae ἢ labodes λεγόμενα. Περὶ τῶν ἀρχαιοτέρων χρόνων τῆς πόλεως ἴδ. Ἡρδ. Ε, 46. — Θουκ. ΣΤ, 6. 2, 57. Η. 26. Σώζονται δὲ σπουδαιότατα αὐτῆς λείψανα, ἐν οἷς ἀξιολογώτατοι εἰσὶν ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τρεῖς ναοὶ μέγιστοι, ἀρχαϊκοῦ δωρίου ρυθμοῦ. Ὁ τοῦ Διὸς ὀκτάστυλος, ἔχει μῆκος 161 ποδῶν, πλάτος δὲ 79· καὶ ἄλλοι τρεῖς μεταγενέστεροι ἐν τῇ κάτω πόλει, διατη-

ροῦνται δὲ καὶ μετόπαι παναρχαίας καὶ ὅλως ἰδιορρύθμου τέχνης. — 5) Παράλιος πόλις τῆς Κιλικίας ἐπὶ ἀποτόμου βράχου κειμένη. Εἰς

αὐτὴν ἀπέθανεν ἐξ ἀποπληξίας ὁ Τραϊανὸς (Στρϐ. ΙΔ, 682). Νῦν Σελινδι.

Σελλασία, ὀχυρὰ πόλις εἰς τὰ βόρεια τῆς Λακεδαιμονίας, ἐπὶ τοῦ Οἴνου, ἀριστεροῦ ὁμόρρου τοῦ Εὐρώτα, ἔνθα συναντῶνται αἱ ὁδοὶ ἐκ Τεγέας καὶ Ἄργους. Τῷ 222 π. Χ. ἡ ἐπίσημος μάχη ἣν ἐνταῦθα ἀπώλεσεν ὁ βασιλεὺς τῆς Σπάρτης Κλεομένης Γ' κατ' Ἀντιγόνου τοῦ Δώσονος, ἐπέφερε τῆς πόλεως τὴν καταστροφήν, καὶ τῆς Σπάρτης τὴν πτῶσιν. Ἐρείπια αὐτῆς ἐσώζοντο ἐπὶ Παυσανίου (Πολϐ. Β, 65. — Πλούτ. Κλεομ. ΚΖ. Φλπμ. ΣΤ).

Σελλίεις, 1) ὁ ἀριστερὸς ὁμόρρους τοῦ Πηνειοῦ ἐν Ἠλιδι, ὅστις καὶ Λάδων ἐλέγετο. Ἐπήγαζε δ' ἐκ τοῦ ὄρους Φόλου, καὶ εἰς τὰς ὄχθας αὐτοῦ ἔκειτο ἡ ὁμηρικὴ Ἔφυρα (Ἰλ. Β, 659.—Στρϐ. Η, 339).—2) Ποταμὸς τῆς Σικυωνίας.—3) Δυτικὸς ὁμόρρους τοῦ Ῥοδίου ἐν Τρωάδι, κατὰ τὴν Ἀρίσϐην (Ὁμ. Ἰλ. Β, 658. 839).

Σελλοί, οἱ αὐτοὶ καὶ Ἕλλοι (Πίνδ.), κατὰ τὴν ἐνιαχοῦ τραχεῖαν προφορὰν τῆς δασείας ὡς σ, οἷον ἑξ=sex, κτλ., πιθανῶς ἡ ῥίζα τοῦ ὀνόματος Ἕλληνες. Ἐν τῇ ὁμηρικῇ ἤδη ἐποχῇ ἦσαν μόνον γνωστοὶ ὡς ὀρεσίϐιοί τινες, γυμνόποδες, κατὰ γῆς κοιμώμενοι, πανάρχαιοι ἱερεῖς τοῦ Διὸς ἐν Δωδώνῃ, οὗ καὶ τὸ ἱερὸν πρῶτοι ἐλέγοντο ἱδρύσαντες, ἀπόγονοι δὲ τῶν Πελασγῶν (Ὁμ. Ἰλ. Π, 234. — Σφκλ. Τραχ. 1169. — Στρϐ.).

Σέλλος, Ἀθηναῖος, ὁ υἱὸς τοῦ Αἰσχίνου, ὡς ἀλαζὼν καὶ κομπαστὴς ἐμπαιζόμενος (Ἀρστφ. Σφ. 342).

Σέλμα, σανίδωμα, καὶ ἰδίως αἱ σανίδες ἐφ' ὧν ἐντὸς τῶν πλοίων ἐκάθηντο οἱ κωπηλατοῦντες (Λυκόφρ. 1216. — Ἡσύχ. — Εὐστθ.).

Σεμέλη, θυγάτηρ Κάδμου, τοῦ ϐασιλέως τῶν Θηϐῶν καὶ Ἁρμονίας, ἧς ἠράσθη ὁ Ζεύς. Ζηλοτυπήσασα δ' ἡ Ἥρα, παρέστη αὐτῇ ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς τροφοῦ αὐτῆς Βερόης, καὶ τὴν προέτρεψε νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ Διὸς νὰ προσέλθῃ αὐτῇ μετὰ τῆς αὐτῆς μεγαλειότητος καὶ λαμπρότητος, ὡς ὅτε προσήρχετο εἰς τὴν Ἥραν. Εἰς τοῦτο ἀντέστη τὸ πρῶτον, ἐνέδωκεν ὅμως μετὰ ταῦτα ὁ Ζεύς. Ἀλλ' ἡ Σεμέλη, ὅτε τὸν εἶδε φοϐερὸν καὶ κεραυνοφόρον, ἀπέθανεν ἐκ τρόμου. Λαϐὼν δ' ὁ Ζεὺς τὸ εἰσέτι ἀγέννητον ϐρέφος της, ἔσχισε τὴν κνήμην του καὶ τὸ ἐνέρραψεν εἰς αὐτὴν, καὶ ὅτε ἐγεννήθη τὸ ὠνόμασε Διόνυσον. Τὴν δὲ Σεμέλην ἔφερε μετὰ ταῦτα ὁ υἱός της εἰς τὸν Ὄλυμπον, μετακληθεῖσαν Θυόνην (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 323.—Ἀπλλδ. Γ, 4, 2.—Παυσ. Β, 31.—Hyg. Fab. 167. 179).

Σεμίραμις, ἴδ. Νίνος.

Σεμιραμόκερτα, χωρίον τῆς Ἀρμενίας, τὸ νῦν Βὰν, ἔνθα πλεῖστα εἰσὶν ἐρείπια ῥυθμοῦ περσικοῦ, ὡς τὰ τῆς Περσεπόλεως, καὶ ἐπιγραφαὶ τῆς σφηνοειδοῦς γραφῆς, ἐν αἷς ἀναγινώσκεται τοῦ Ξέρξου τὸ ὄνομα. Φαίνεται δ' ὅτι οἱ Πέρσαι εἶχον εὕρει ἐνταῦθα καὶ ἕτερα ἐρείπια πολὺ ἀρχαιότερα, διότι Ἀρμένιοι συγγραφεῖς μνημονεύουσιν ἀγαλμάτων, κιόνων, σπηλαίων, ὧν οὐδὲν πλέον σώζεται.

Σεμναὶ θεαί, ἐν Ἀθήναις, κατ' εὐφημίαν αἱ Ἐριννύες (ἴδ.). (Ἀρστφ. Θεσμφ. 224).

Σέμνονες ἢ **Σέμνωνες,** ὁ ἰσχυρότατος Γερμανικὸς λαὸς τῆς Σουηδικῆς φυλῆς, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ὄδερ καὶ Ἔλϐης, ἀπὸ τοῦ ὄρους τῶν Γιγάντων ἐκτεινομένης ἀπὸ τῆς ἐπὶ Ὄδερ Φραγκοφούρτης μέχρι Ποτσδάμης. Εἰς ἓν τῶν ἱερῶν αὐτῆς τεμενῶν συνήρχοντο αἱ συνελεύσεις τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Σουήϐων (Στρϐ. Ζ, 200. — Tac. Germ. XXXIX. Ann. II, 45).

Σένονες ἢ **Σήνωνες,** μέγας λαὸς τῆς Λουγδουνικῆς Γαλλίας, περὶ τὸν Σηκουάναν οἰκοῦντες, νοτίως τῶν Παρισίων, κατὰ τὴν νῦν Καμπανίαν (Cæs. B. G. V, 54. VI, 2. 3. VII, 68). Μέρος αὐτῶν μετέϐη περὶ τὰ 400 π. Χ. εἰς τὴν ἄνω Ἰταλίαν (Liv. V, 35), μεταξὺ Ἀγκῶνος καὶ Ῥαϐέννης. Ἀπὸ τοῦ 390 π. Χ. περιεπλάκησαν εἰς μακρὸν πόλεμον πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, καὶ τῷ 283 κατενικήθησαν ὑπὸ τοῦ Δολαϐέλλα καὶ ἐξηφανίσθησαν (Πολϐ. Β, 20).

Σέξτος, 1) ἐκ Χαιρωνείας, ἀνεψιὸς τοῦ Πλουτάρχου, φιλόσοφος στωϊκὸς, εἷς τῶν διδασκάλων τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου καὶ Ἀντωνίου τοῦ Εὐσεϐοῦς. Ἔγραψε διαφόρους πραγματείας ἠθικὰς καὶ φιλοσοφικάς. — 2) Ὁ ἐμπειρικὸς, ἰατρὸς Ἕλλην, σύγχρονος τοῦ Γαληνοῦ, ἔζη μετὰ τὴν ἀρχὴν τῆς γ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. Σώζονται δὲ δύο συγγράμματα αὐτοῦ περὶ στωϊκῆς φιλοσοφίας. Ἴδ. Στωϊκοί.

Σεπτιζώνιον, ἑπταζώνιον, οἰκοδόμημα μνημονευόμενον ἐν Ῥώμῃ ὡς ἀνεγερθὲν εἰς τὰ νότια τοῦ Παλατίνου λόφου ὑπὸ τοῦ Σεπτιμίου Σεϐήρου, ἢ εἰς τάφον αὐτοῦ, διὸ καὶ κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ αὐτοκράτορος ἔλαϐε τὸ σχῆμα καὶ τὴν ἐπωνυμίαν. Κατ' αὐτὴν φαίνεται ὅτι ἀπετελεῖτο ἐξ ἑπτὰ ὀρόφων· καὶ γραφική τις παράστασις πυργοειδοῦς οἰκοδομῆς, μὴ μειουμένης εἰς πυραμίδα, καὶ ἐχούσης ἀλλεπαλλήλους τρεῖς κιόνων σειρὰς τοῦτο πιθανῶς αἰνίττεται τὸ μνημεῖον, κατεδαφισθὲν κατὰ τὸν ιστ' αἰῶνα μ. Χ. ὑπὸ τοῦ Πάπα Σίξτου τοῦ πέμπτου. Ἴδ. Ῥώμη.

Σεραπέων, 1) Ἕλλην τραγῳδοποιὸς, οὗ στίχους τινὰς διετήρησεν ὁ Στοϐαῖος. — 2) Στωϊκὸς φιλόσοφος ἐξ Ἱεραπόλεως (Sen. Ep. XL, 2). — 3) Ἰατρὸς ἐξ Ἀλεξανδρείας, ἱδρυτὴς τῆς ἐμπειρικῆς ἰατρικῆς σχολῆς. — 4) Γεωγράφος ἐξ Ἀντιοχείας, πιθανῶς σύγχρονος τῷ Ἐρατοσθένει (Cic. Att. II, ad 4, 1. VI, 1). — 5) Ῥήτωρ Ἀλεξανδρινὸς τῆς 6 ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., οὗ, ὡς καί τινων ῥητορικῶν ἔργων αὐτοῦ, μνημονεύει ὁ Σουΐδας. — 6) Ζωγράφος Ἕλλην, τοὺς ἐν Ῥώμῃ τοίχους τῶν ἀρχαίων στοῶν (sub veteribus. Ἴδ. Ῥώμη) κοσμήσας διὰ τοπιογραφιῶν (Pl. XXXV. 113).

Σερβωνὶς λίμνη, ἴδ. Σιρβωνίς.

Σερδικὴ ἢ **Σαρδικὴ,** πόλις τὸ πρῶτον τῇ Θράκῃ καταλογιζομένη, ἀπὸ δὲ τῆς γ' ἑκατονταετηρίδος μ.Χ. τῇ Κάτω Δακίᾳ, εἶτα δὲ πρωτεύουσα τῆς Ἄνω Μοισίας, εἰς χώραν εὔφορον κειμένη, κατὰ τὰς πηγὰς τοῦ Οἴσκου ποταμοῦ, μεταξὺ Ναίσου καὶ Φιλιππουπόλεως. Εἶχε δὲ τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ Θρᾳκικοῦ γένους τῶν Σέρδων. Μετὰ ταῦτα τῇ προσετέθη καὶ ἡ ἐπωνυμία Οὐλπία. Παρ' αὐτῇ ἐγεννήθη ὁ αὐτοκράτωρ Μαξιμιλιανός. Ὑπὸ τοῦ Ἀττίλα καταστραφεῖσα, ἀνῳκοδομήθη πάλιν ὑπὸ τὸ ὄνομα Τρωδίτσα. Σώζονται δ' αὐτῆς ἐρείπια πλησίον τῆς Σοφίας.

Σέριφος, μία τῶν Κυκλάδων, μεταξὺ Κύθνου καὶ Σίφνου, μῆκος ἔχουσα τριῶν περίπου ὡρῶν καὶ ἴσον πλάτος, οὐχὶ λίαν σιτοφόρος, ἀλλὰ σιδηροῦχον καὶ μαγνήτην παράγουσα. Εἶχε δὲ καὶ πόλιν τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, καὶ λιμένα. Ἐκεῖ κατὰ τὸν μῦθον ἐξεϐράσθη ὑπὸ τῆς ϑαλάσσης ἡ κίστις εἰς ἣν ὁ Ἀκρίσιος εἶχεν ἐγκλείσει τὴν Δανάην μετὰ τοῦ Περσέως, καὶ μετὰ ταῦτα ὁ Περσεὺς ἀπελίθωσε τοὺς κατοίκους διὰ τῆς κεφαλῆς τῆς Γοργόνος (Πινδ. Πυθ. Ι, 46.—Ἀπλλδ. Β, 4, 1.—Στρϐ. Ι, 487). Οἱ ἀρχαιότατοι τῆς νήσου κάτοικοι ἦσαν, ὡς φαίνεται, Θεσσαλοὶ Αἰολεῖς· εἶτα δὲ προσῆλθον καὶ Ἴωνες ἄποικοι ἐξ Ἀθηνῶν (Ἡρδ. Η, 48). Ἐπὶ τοῦ Περσικοῦ πολέμου ἠρνήθησαν

τὸν φόρον οἱ Σερίφιοι, ὡς καὶ οἱ Σίφνιοι καὶ οἱ Μήλιοι (Ἡρδ, Η, 46). Ἦσαν δ' ἐν γένει χλευασμοῦ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀντικείμενον, καθ' ὃ ἄσημοι καὶ πενόμενοι (Πλούτ Θεμ. ΙΗ.—Cic. Cat. M. III. N. D. I, 31). Τοῖς Ῥωμαίοις ἐχρησίμευεν ἡ νῆσος ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις ὡς τόπος ἐξορίας (Tac. Ann. II, 85. IV, 21). Ὁ Ἀριστοτέλης ποιεῖται μνείαν ἐν αὐτῇ, ὡς περιέργου προϊόντος τῆς φύσεως, βωδῶν βατράχων.

Σερμύλη, πόλις κειμένη ἐπὶ τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου Σιθωσίας, κατὰ τὸν Τωρωναϊκὸν κόλπον, πιθανῶς καταστραφεῖσα ἀπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος (Ἡρδ. Ζ, 122).

Σέρρειον, ἀκρωτήριον καὶ ὀχύρωμα (Σ ε ρ ρ ε ι ο ν τ ε ῖ χ ο ς) ἐν Θράκῃ, ἀπέναντι τῆς Σαμοθράκης (Ἡρδ. Ζ, 59. — Liv. XXXI, 16).

Σέσωστρις, ἀρχαιότατος βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, εἷς τῶν μετ' ἄλλων τινῶν ὑπὸ τοῦ Μανέθωνος διὰ τοῦ κοινοῦ ὀνόματος Ῥ ά μ ε σ ι ς ἢ Ῥ α μ σ ῆ ς καλουμένων, εἰκάζεται βασιλεύσας ἀπὸ τοῦ 1416-1357 π. Χ., καὶ ὑπάρξας ὁ γ' βασιλεὺς τῆς 19ης δυναστείας. Κατὰ τοὺς μὲν υἱὸς τοῦ Ἀμενώφιος, κατὰ τοὺς δὲ υἱὸς τοῦ Σέτι καὶ πατὴρ τοῦ Μενεφθᾶ, μνημονεύεται ὡς μέγας κατακτητὴς, ὑποτάξας τὴν Αἰθιοπίαν, μέγα μέρος τῆς Ἀσίας, τὴν Θράκην, τὴν Κύπρον, πολλὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου. Ὅτε δ' ἐπανῆλθεν εἰς Αἴγυπτον μετ' ἀπειραρίθμων λαφύρων καὶ αἰχμαλώτων, λέγεται ἀνεγείρας δι' αὐτῶν πολλὰ θαυμάσια οἰκοδομήματα διὰ πάσης τῆς χώρας, ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νείγου μέχρι τῆς Νουβίας, τινὰ σωζόμενα ἔτι. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδεται καὶ ἡ εἰς 36 νομοὺς διαίρεσις τῆς Αἰγύπτου, καὶ ἡ διανομὴ καὶ προικοδότησις τῆς καλλιεργησίμου γῆς εἰς πάντας τοὺς κατοίκους (Ἡρδ. Β, 102-111. Διόδ. Α, 53-59. — Στρβ. ΙΕ. — Αἰλ. π. ἱστ. ΙΒ, 4).

Σενάλκης, στρατηγὸς τῶν Περσῶν, κατ' Αἰσχύλον (Πέρσ. 969).

Σεύθης, 1) βασιλεὺς τῶν Ὀδρυσῶν ἐν Θράκῃ, διαδεχθεὶς μετὰ τὰ 424 π. Χ., τὸν θεῖόν του Σιτάλκην, ὃν συνώδευε πρὶν εἰς τὰς μετὰ τῶν Μακεδόνων ἐκστρατείας του (Θουκ. Β, 97).—2) Εἷς τῶν διαδόχων τοῦ ἀνωτέρω, ἐκτείνας τὸ κράτος του ἀπὸ τοῦ Εὐξείνου Πόντου μέχρι τοῦ Ἄθωνος, καὶ βοηθητικὸς δειχθεὶς πρὸς τὸν Ξενοφῶντα ὅτε ἐπέστρεφεν ἐκ τῆς εἰς τὴν Περσίαν ἐκστρατείας (Ξνφ. Ἀνδ. Ζ. 2, 32).

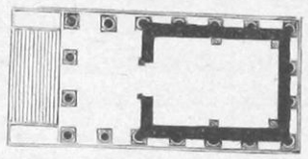
Σηγόβριγα, 1) πρωτεύουσα τῶν Κελτιβήρων ἐν Ἱσπανίᾳ, νοτιοδυτικῶς τῆς Καισαρίας Αὐγούστης. Σώζονται εἰσέτι ἐρείπια αὐτῆς ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Πεναισκοίτης (Στρβ. Γ, 162. — Pl. III, 3, 4. XXXV, 22, 45). —2) Πόλις τῶν Ἐδετανῶν εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Ἱσπανίας. Νῦν Σαγόρβα.

Σηκοάνας ἢ **Σηκουανὰς,** ποταμὸς τῆς Γαλλίας, ὁ διαρρέων τὴν Λουτετίαν (Παρισίους), κατὰ τοὺς ἀρχαίους, ἐσφαλμένως, ἐκ τῶν Ἄλπεων πηγάζων, δεξιῶς δεχόμενος τὸν Λατρόναν (ν. Μάρνην), τὸν Ἰσάραν ἢ Ἐσίαν (νῦν Oise) καὶ τὸν Ἀξόναν (νῦν Aisne), ἀριστερῶς τὸν Ἰκαῦνον (νῦν Ὑόννην), καὶ ἐκρέων παρὰ τὰ Κάστρα Κωνστάντια, ἀπέναντι τῆς Βρεττανίας, εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν (Στρβ. Δ, 192. — Caes. B. G. I, 1).

Σηκουανοί, ἰσχυρὸς Κελτικὸς λαὸς ἐν τῇ Βελγικῇ Γαλλίᾳ, κατῴκουν μεταξὺ τῶν Ἰσραίων ὀρέων καὶ τοῦ Ῥοδανοῦ. Ὁ Ἄραρ (νῦν Σαόνη) καὶ ὁ Δούβις διέρρεον τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ ἀπὸ τῶν βορειοδυτικῶν αὐτῆς ἐπήγαζεν ὁ Σηκουάνας. Πρωτεύουσα δ' αὐτοῦ ἦν τὸ Βεσόντιον (ν. Βεζανσών). Εἶχον δ' ἰδίους βασιλεῖς, καὶ συνεμάχουν μετὰ τῶν Γερμανῶν (Στρβ. Δ, 192. —Gaes.B. Cr. I, 3, 31).

Σηκὸς, τὸ μέρος τοῦ ναοῦ τὸ περιβαλλόμενον ὑπὸ τῶν τοίχων, ἐντὸς καὶ ὀπίσω τῶν παραστυλίων, περικλεῖον δὲ τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν οἷς οἱ ναοὶ ἦσαν ἀφιερωμένοι.

Ὡς οἱ οἶκοι, οὕτω καὶ οἱ σηκοὶ τῶν ναῶν δὲν εἶχον παράθυρα, τὸ δὲ φῶς ἐλάμβανον, οἱ μὲν μείζονες, ὡς ὁ Παρθενὼν, ὄντες ἄνωθεν

ὕπαιθροι, οἱ δὲ ἐλάσσονες, ὡς τὸ Ἐρέχθειον, ἔχοντες εἰς τὴν ὀροφὴν ὀπαῖα (φεγγίτας). Διηροῦντο δ' οἱ σηκοὶ εἰς τοὺς μείζονας ναοὺς πολλάκις εἰς τρία, εἰς πρόναον, εἰς ὀπισθόδομον, καὶ εἰς τὸν κυρίως ναὸν (ὡς ἦν ἐν Παρθενῶνι τὸ ἑκατόμπεδον).

Σήκωμα, τὸ ἀντίσταθμον, τὸ εἰς τὴν πλάστιγγα, ἢ μᾶλλον εἰς τὸ κ α ν τ ά ρ ι ο ν, προσκρεμώμενον βάρος πρὸς ἰσοσταθμίαν. Πολλὰ τοιαῦτα εὑρέθησαν ἐν Πομπηΐᾳ, διαφόρως κεκαλλιτεχνημένα.

Σηλυμβρία καὶ **Σηλυβρία,** ἐπίσημος πόλις τῆς Θράκης κατὰ τὴν Προποντίδα, ἀνατολικῶς κειμένη τῆς Ἡρακλείας Περίνθου, 42 δὲ μίλια ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου ἀπέχουσα, ἀποικία τῶν Μεγαρέων. Ὁ ἱδρυτὴς ἐκαλεῖτο Σ έ λ υ ς, ἐξ οὗ τὸ ὄνομα, διότι β ρ ί α παρὰ Θρᾳξὶ ἐσήμαινε τὴν πόλιν (Στρβ. Ζ, 301). Πολλοὺς ὑποστᾶσα πολέμους κατὰ τῶν περιοίκων Θρᾳκῶν καὶ κατὰ τῶν Μακεδόνων, ὑπέκυψε τέλος εἰς τὸν Φίλιππον, καὶ ἐξέπεσεν ἔπειτα (Ξνφ. Ἀνδ. Ζ, 2, 15. ΚΕ, 5, 17. — Ἑλλ. Α, 1, 21. — Ἡρδ. ΣΤ, 33).

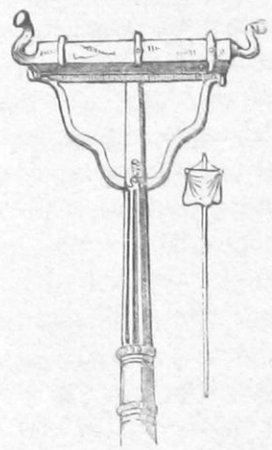
Σημαία, ὕφασμα περὶ κόντον κρεμάμενον, ἢ ἄλλο τι σημεῖον περὶ ὃ συνεσπειροῦτο ἕκαστον τμῆμα στρατοῦ, ἢ ὃ ἔφερεν ἑκάστη ναῦς ὡς ἴδιον γνώρισμα. Φαίνεται ὅτι πρὸ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων εἰς τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν δὲν ὑπῆρχεν, ἀλλὰ μόνον σημεῖόν τι ᾔρετο, συνήθως φ ο ι ν ι κ ὶ ς, ἢ ὕφασμα ἐρυθρὸν, πρὸς δήλωσιν τῆς ἀρχῆς τῆς μάχης, εἴς τε τὸν κατὰ ξηρὰν στρατὸν καὶ εἰς τὸν στόλον (Θουκ. Α, 49. — Πολύαιν. Α, 48, 2. Γ, 9, 27. — Corn. Nep. XI, 21, 2).—Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι πάντοτε μετεχειρίζοντο σημαίας εἰς τὸν στρατὸν, καὶ δὴ διαφόρων εἰδῶν. Αἱ τῶν λόχων (cohortes) (Cic. Cat. II, 6.—Tac. H. II, 29. Ann. I, 18) ἦσαν κόντοι, ὧν τὸ ἄνω μέρος ἔφερε μετάλλινα κυκλικὰ καὶ μηνοειδῆ ἐλάσματα, μετὰ διαφόρων ἐμβλημάτων, διακρινόντων τοὺς λόχους, καὶ τοῦτο

ἔφερεν ὁ σ η μ α ι ο φ ό ρ ο ς διὰ τῶν δύο χειρῶν εἰς τὸν ὦμον. Ἡ δὲ τοῦ συντάγμα-

τος (λεγεῶνος) εἶχε μόνον ἀετὸν ἐπὶ τῆς κορυφῆς. Ἡ τοῦ ἱππικοῦ δὲ εἶχεν εἰς τοῦ

κόντου τὴν ἄνω ἄκραν ξύλον ἐγκάρσιον, ἀφ' οὗ ἐκρέματο βραχὺ τετράγωνον ὕφασμα. Ἡ εἰκὼν τοῦ κόντου ἐστὶ κατὰ μετάλλινον εὐ-

σεθὲν πρωτότυπον. Ὁ δ' ἱππεὺς παρίσταται ἐπιγεγλυμμένος ἐπὶ τῆς στήλης τοῦ Ἀντωνίνου. — Ἡ Περσικὴ σημαία ἦν χρυσοῦς ἀετὸς μετὰ τεταμένων τῶν πτερῶν ἐπὶ δόρατος (Ξνφ. Κ. πδ. Ζ, 1, 4. Ἀνδ. Α, 10,

12). Αἱ τῶν Αἰγυπτίων παρίστων ἱερὰ ζῷα πρὸ πάντων (Διόδ. Α, 86), ἀλλὰ καὶ ἄλλα βασιλικὰ ἐμβλήματα. Σημαίας εἶχεν ὁμοίως καὶ ὁ στρατὸς τῶν Ἰουδαίων (Ἡσαΐ. ΙΓ, 2. — Ἆσμ. ᾀσμ. ΣΤ, 4).

Σήματα, τὰ. ἄστρα.

Σημεῖον, τὸ ἐπὶ οἵου δήποτε ἀντικειμένου ἐπιτιθέμενον ἔμβλημα, πρὸς διάκρισιν. Ἐπὶ τῶν ἀσπίδων ἐγίνετο χρῆσις τούτων ἀπὸ τῶν ἀπωτάτων ἤδη χρόνων, καὶ πολλῶν ὁμηρικῶν ἡρώων ἀσπίδες λέγονται τοιαῦτα φέρουσαι· καὶ τὰ θαυμάσια τορεύματα τῆς ἀσπίδος τοῦ Ἀχιλλέως καθ' Ὅμηρον, καὶ τῆς τοῦ Ἡρακλέους καθ' Ἡσίοδον, εἰς ταύτην ὑπάγονται τὴν κατηγορίαν. Ὁμοίως δὲ παντοίως περιγράφονται καὶ τὰ τῶν ἀσπίδων τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας (Αἰσχλ. Ἑπτ. ἐπ, Θ, 383. — 641. — Εὐριπ. Φοίν. 1125-1156. — Ἀπλλδ. Γ, 6. 1)· καὶ ἐν τοῖς ἱστορικοῖς χρόνοις οἱ στρατιῶται τινῶν πόλεων ἔφερον τὸ ἀρχικὸν γράμμα αὐτῶν ὡς σημεῖον τῆς ἀσπίδος, οἷον Λ οἱ Λακεδαιμόνιοι. Ἡ πρώτη ἐφεύρεσις τῶν τοιούτων σημείων ἀπεδίδετο εἰς τοὺς Κᾶρας (Ἡρδ. Α, 171)· καὶ ἡ ἐναλλαγὴ αὐτῶν ἐπὶ τῶν ἀσπίδων πολλάκις ἐχρησίμευεν ὡς στρατήγημα (Παυσ. Δ, 38, 3. — Virg. Æ, II, 380-392). Καὶ αἱ πόλεις δὲ πολλάκις εἶχον ἴδιον σημεῖον ἑκάστη, ἐπιχαραττόμενον καὶ εἰς τὰ δημόσια ἔγγραφα (Ἀντγν. Καρύς. ΙΕ)· καὶ ἐπίσης καὶ δημόσιά τινα καταστήματα, ὡς τὴν εἰκόνα τοῦ Ἑρμοῦ τὰ γυμνάσια. Καὶ τὰ πλοῖα διεκρίνοντο διὰ σημείων ἐπιγεγλυμμένων εἰς τὰς πρῴρας αὐτῶν, καὶ κατ' αὐτὰ καὶ ὠνομάζοντο. Αἱ νῆες τῶν Σαμίων εἶχον «καπρίους τὰς πρῴρας» (Ἡρδ. Γ. 59), ἤτοι κάπρου προτομὰς ὡς σημεῖα. Λύκιον πλοῖον εἶχε λέοντα εἰς τὴν πρῷραν (Πλούτ. π. Γυν. ἀρ.). Τὰ σημεῖα τῶν Φοινικικῶν νηῶν ἦσαν παράδοξα ναννώδη ἀγάλματα θεῶν, καὶ ἐλέγοντο πάταικοι (Ἡρδ. Γ, 37). Συνήθως δὲ τῶν ἐν ναυμαχίᾳ ἡττηθέντων πλοίων τὰ σημεῖα, ἢ ἐμβλήματα, καὶ τὰ ἄφλαστα, ἀφαιρούμενα ὑπὸ τοῦ νικητοῦ, ἀνετίθεντο εἰς ναόν τινα (Πλούτ. Θμστκλ.).

Σημανθηνὰ ὄρη, ἐν Ἀσίᾳ ἐκτεινόμενα ἀνατολικῶς, εἰς τὰ μεθόρια τῆς Σινικῆς (Πτολ. Ζ, 3).

Σῆνα καὶ **Σηνογαλλία,** πόλις ἐν τῇ Ὁμβρικῇ τῆς Ἰταλίας, κτισθεῖσα ὑπὸ τῶν Γάλλων ὅτε εἰσέδυσαν εἰς τὴν χώραν ἐκείνην (Στρβ.). Νῦν Σηνιγάλλια.

Σήνωνες, ἴδ. Σένωνες.

Σήπεια (ἡ), χωρίον τῆς Ἀργολίδος μεταξὺ Τίρυνθος καὶ Ναυπλίας (Ἡρόδοτ. ΣΤ, 77).

Σηπία (ἡ), ὄρος τῆς Ἀρκαδίας περὶ τὴν Στύμφαλον. Ἐπ' αὐτοῦ ἦν ὁ τάφος τοῦ Αἰπύτου (Παυσ. Η, 16).

Σηπιὰς (ἡ), ἀκρωτήριον καὶ ἡ πέριξ χώρα τῆς Μαγνησίας, τὸ νοτιώτατον τῆς Θεσσαλίας (Ἡρδ. Ζ, 183. — Ἀπλλδ. Ῥόδ. Α, 582), μετὰ πολίχνης ἐνωθείσης εἶτα μετὰ τῆς Δημητριάδος (Στρβ.).

Σῆρα, μητρόπολις τῆς Σηριακῆς (νῦν Κίνας) εἰς τὰ πέρατα τῆς Ἀσίας, λίαν ἐμπορικὴ (Πτλμ.). Νῦν ἴσως ἡ Σιγγὰν-φού.

Σηρική, ἧς οἱ κάτοικοι Σῆρες καὶ Σῖναι, οἱ Κινέζοι. Αἱ περὶ τοῦ παναρχαίου τούτου λαοῦ εἰδήσεις ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐστηρίζοντο ἐπὶ πληροφοριῶν σπανιωτάτων τινῶν ἐμπόρων, οἵτινες εἶχον κατορθώσει διὰ πλείστων δυσκολιῶν ν' ἀφιχθῶσι μέχρις ἐκείνων. Τούτου ἕνεκα ἦσαν ἀτελέσταται. Ἡ Σηρικὴ χώρα, οὕτω καλουμένη ἐκ τοῦ μεταξοσκώληκος ὅστις σὴρ λέγεται, συνώρευε δυτικῶς πρὸς τὴν ἐντὸς τοῦ Ἰμάου Σκυθίαν, βορείως πρὸς χώρας ἀγνώστους, ἀνατολικῶς πρὸς τὸν τόπον τῶν Σινῶν, καὶ νοτίως πρὸς τὰς Ἰνδίας, ἐπομένως περιελάμβανε τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς μικρᾶς Βουχαρίας καὶ τὸ βορειοδυτικὸν τῆς Κίνας. Εἰς τὰ βόρεια αὐτῆς ὄρια παρετείνοντο τὰ ὄρη Ἄννιβοι καὶ οἱ Αὐξάκιοι (τὰ νῦν Ἀλτάϊ)· ἐν τῷ μέσῳ τὰ Ἀσμιραΐϊα ὄρη (μέρος τῶν Δαυρίων ὀρέων), πρὸς νότον τὰ Κάσια ὄρη (νῦν Χάρα). Ποταμοὺς ἐγνώριζον οἱ ἀρχαῖοι τὸν Οἰχάρδην (ἴσως τὸν νῦν Σελέγκαν), καὶ τὸν Βαύτην ἢ Βαύτυσον (νῦν Χόαγγ-Χό). Τὸ κυριώτερον ἢ γνωστότερον προϊὸν τῆς χώρας ἦν ἡ μέταξα, τὸ σηρικὸν, κατὰ λέξιν ἐγχώριον, καθ' ἣν φαίνεται ὅτι οἱ ξένοι ἔμποροι ἐκάλεσαν καὶ τὴν χώραν καὶ τὸ ἔθνος, καὶ τὴν πρωτεύουσαν ἔτι Σῆρα. Περιγράφονται δ' οἱ Σῆρες ὡς λαὸς πρᾶος, ἀγαθὸς, φιλήσυχος, τὴν εὐζωίαν ἐπιδιώκων, ἀπομονούμενος δὲ, καὶ τὴν συγκοινωνίαν μετ' ἄλλων λαῶν ἀποφεύγων. Ἡ πρωτεύουσα Σῆρα νομίζεται ὅτι ἦν τὸ νῦν Πεκῖνον. — Ἡ δὲ χώρα τῶν Σινῶν εἶχε πρὸς βορρᾶν, ἔνθα ὁ Ἀμμιανὸς ἤδη μνημονεύει τοῦ Κινεζικοῦ τείχους, καὶ ἐν μέρει πρὸς δυσμὰς, τὴν Σηρικὴν, πρὸς ἀνατολὰς τὸν ἀνατολικὸν Ὠκεανὸν, πρὸς δὲ νότον καὶ τὸ ἐπίλοιπον τῶν δυτικῶν ὁρίων, τὴν πέραν τοῦ Γάγγου Ἰνδικὴν, ὥστε περιελάμβανε τὰ δυτικὰ τῆς Κίνας καὶ τὸ ἀπώτατον τῶν Ἰνδιῶν. Ἡ ἀνατολικὴ ἀκτὴ τῆς χώρας ἀπετελεῖτο, κατὰ Πτολεμαῖον, ἐκ τριῶν μεγάλων κόλπων, τοῦ κόλπου Σινῶν (τῆς νῦν Καντῶνος ἢ Μακάου), τοῦ θηριώδους κόλπου (τοῦ Τογκίνου ἢ Ἀνὰμ), καὶ τοῦ μεγάλου κόλπου (τοῦ Σιάμ). Ποταμὸς μνημονεύεται ὁ Ἄμβαστος (νῦν Καμβδζά). Οἱ Σῖνες καὶ οἱ Σῆρες διεκλαδεύοντο εἰς διαφόρους λαοὺς, οὓς ὀνομάζει ὁ Πτολεμαῖος.

Σηρικὸν, ἡ μέταξα. Ἡ διὰ τοῦ ἐμπορίου ἐκ τῶν ἐνδοτέρων τῆς Ἀσίας, ἰδίως ἐκ Κίνας (Σηρικῆς), εἰσαγωγὴ τῆς μετάξης καὶ μεταξουργίας εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐστὶν ἀρχαιοτέρα τοῦ Ἀλεξάνδρου, διότι ὁ Ἀριστοτέλης περιγράφει τὰ κατ' αὐτὴν ἀκριβέστατα (Π. Ζ. Ἱστ. Ε, 17, 6), λέγων ὅτι πρώτη ἐξειργάσθη αὐτὴν ἡ Παμφίλη, θυγάτηρ τοῦ Πλάτεω ἐν Κῷ, ἔνθα φαίνεται ὅτι κατὰ πρῶτον ἐκομίσθησαν καὶ οἱ μεταξοσκώληκες, ἢ μᾶλλον ἴσως τὸ νῆμα τῆς μετάξης, καὶ ἡ τέχνη ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ μάλιστα ἐξηκολούθησεν ἀσκουμένη, δι' ὃ καὶ κατὰ τοὺς πρώτους αὐτοκρατορικοὺς χρόνους ἔτι εὐφήμως μνημονεύεται ἡ Κῴα ἐσθὴς (Tibull. II, 4. — Propert. I, 2. II, 1. IV, 2. VI. 5. — Horat. Carm. IV, 13, 13. Sat. I, 2, 101). Οἱ ἀγνοοῦντες ὅμως τί εἶχε, τοσοῦτον χρόνον πρὶν, διδάξει ὁ Ἀριστοτέλης, ἐξελάμβανον κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν τὴν μέταξαν ὡς φυτικὸν προϊὸν (Virg. G, II, 121. — Senec. Hippol 386. — Petron. 119 κλ.). Ἐθεωρεῖτο δ' ἡ χρῆσις αὐτῆς ὡς μεγίστη καὶ λίαν ἐπιζήτητος πολυτέλεια καὶ τρυφὴ, δι' ὃ καὶ ὁ Τιβέριος ἀπηγόρευσεν «ἐσθῆτι σηρικῇ μηδένα ἄνδρα χρῆσθαι» (Σουίδ. λ. Τιβέριος. — Δ. Κάσσ. ΝΖ, 15. — Tac. Ann. II, 33). Καὶ ἄλλοι τῶν ἑπομένων αὐτοκρατόρων ἔδειξαν τὴν αὐτὴν αὐστηρότητα, ἐν ᾧ ὁ Καλλιγούλας ἐξ ἐναντίας ἔδιδεν οὐ μόνον τὴν ἄδειαν ἀλλὰ καὶ τὸ παράδειγμα τῆς ἀγορᾶς καὶ ἀσώτου χρήσεως πολυτελεστάτων χρυσοϋφῶν καὶ πολυποικίλτων σηρικῶν ὑφασμάτων ἐξ Ἀσίας κομιζομένων (Δ. Κάσσ. ΝΘ, 12. — Ἰωσηπ. Ἰουδ. πολ. Ζ, 5, 4. — Suet. Calig. LII. Ἀλλ' ὁ Ἀντωνῖνος, τοῦ δημοσίου θησαυροῦ ἐξαντληθέντος, ἐπώλησεν αὐτὰ δημοσίᾳ ἐν τῇ ἀγορᾷ τοῦ Τραϊανοῦ. Πλὴν τῶν χριστιανῶν δὲ συγγραφέων, καὶ αὐτὸς ὁ Πλούταρχος (Γαρ. παραγγ. ΜΗ) συμβου-

λεύει τὰς ἔμφρονας γυναῖκας ν' ἀπέχωσι τοιαύτης σπατάλης. Ἐπωλοῦντο δὲ σηρικὰ καλῶς ἐξειργασμένα ἀντὶ ἰσοστάθμου χρυσοῦ· καὶ ὁ Μ. Αὐρήλιος ἀπηγόρευσε τῇ γυναικί του νὰ φέρῃ τοιοῦτον ἔνδυμα. Τὸ ὁλοκλήρως ἐκ νήματος σηρικοῦ κατειργασμένον ὕφασμα ἐλέγετο ὁλοσηρικόν, τὸ δὲ μετὰ λινοῦ νήματος μεμιγμένον ὑποσηρικόν. Γενικώτερον δ' ἤρξατο ἡ μεταξουργία διαδιδομένη ἐν Εὐρώπῃ ἀπὸ τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος μ.Χ. ὅτε μοναχοὶ ἐκόμισαν ἐκ Σηρίνδης (τῆς Σηρικῆς, Κίνας) ἐν νάρθηκι μεταξοσκώληκας, καὶ ἐδίδαξαν τὴν ἐπιμέλειαν καὶ ἐκκόλαψιν αὐτῶν (Προκπ. Γοτθ. Πολ. Δ, 17.—Ξνρχ. Χρν. ΙΔ, Σλ, 69. — Γλυκ. Χρν. Δ, Σλ. 209). Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς αὐτοκράτορας εἰς μεγάλους περιορισμοὺς ὑπεβλήθη ἡ σκωληκοτροφία καὶ μεταξουργία (Προκόπ. Ἱστορ. Ἀρκν. 25). Τῇ δὲ ιϐ' ἑκατονταετηρίδι μετεδόθη ἡ τέχνη ἐξ Ἑλλάδος εἰς Σικελίαν καὶ ἐκεῖθεν εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην.

Σήσαμος (ἡ), Ἑλληνικὴ πόλις τῆς Παφλαγονίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 852.—Ἀπλλν. Ῥόδ. Β, 941), εἶτα δ' αὕτη καὶ ἡ Ἄμαστρις συνηνώθησαν εἰς πόλιν μίαν, ἧς ἡ ἀκρόπολις ἐλέγετο Σήσαμος (Στρϐ.),

Σηστὸς, πόλις τῆς Θρᾴκης, κατὰ τὸ στενώτατον τοῦ πορθμοῦ τοῦ Ἑλλησπόντου, κατέναντι τῆς ἐν Μυσίᾳ πόλεως Ἀϐύδου. Τὸ πλάτος τῆς θαλάσσης λέγεται ἐνταῦθα ἑπτασταδιον (Ἡρδ. Ζ, 34), καὶ ἐστὶν ἡ συνήθης θέσις τοῦ διάπλου. Παρ' αὐτῇ ἐγεφύρωσεν ὁ Ξέρξης τὸν Ἑλλήσποντον. Ἐνταῦθα δὲ καὶ οἱ ποιηταὶ (Μουσαῖος, 8. — Ov. Her. XVIII. XIX) πλάττουσι τὴν διήγησιν τῶν ἐρώτων τῆς Ἡροῦς καὶ τοῦ Λεάνδρου. Ἀποικίαν εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἔπεμψαν οἱ Ἀθηναῖοι (ἴϐ. Ἡρδ. Δ, 142. Θ, 133. — Θουκ. Α, 89. Η, 62.—Ξνφ. Ἑλλ. Α, 1, 7. — Στρϐ. ΙΓ, 581. 584).

Σητία καὶ **Σήτιον.** Πόλεις τοῦ ὀνόματος τούτου ὑπῆρχον καὶ ἐν τῇ Βαιτικῇ καὶ ἐν τῇ Ταρρακωνικῇ Ἱσπανίᾳ. Ἐπισημοτέρα δὲ ἦν ἡ ἐν Λατίῳ, ἥτις ἐπηνείτο διὰ τὸν οἶνόν της· ἀπέσπασαν δ' αὐτὴν οἱ Ῥωμαῖοι ἀπὸ τοῦ Οὐολσκικοῦ δεσμοῦ, καὶ εἶτα κατέκλεισαν ἐν αὐτῇ τοὺς Καρχηδονίους αἰχμαλώτους (Liv. VI, 30. VII, 42. XXVI, 8. XXVII, 9. XXXII, 26). Νῦν Σέσση, μετ' ἐρειπίων ἀρχαίων τειχῶν.

Σήτιον ὄρος, ἀκρωτήριον εἰς τὴν μεσημϐρινὴν ἀκτὴν τῆς Ναρϐωνικῆς Γαλλίας. Πρὸ αὐτοῦ ἦν ἡ νῆσος Βλάσκων (νῦν Βρέσκων). (Στρϐ. Δ, 181)

Σθενέϐοια, θυγάτηρ Ἰοϐάτου, βασιλέως τῆς Λυκίας, ἢ Ἀμφιάνακτος, γυνὴ τοῦ Προίτου, συκοφαντήσασα τὸν Βελλεροφόντην παρὰ τῷ ἀνδρί της, εἶτα δὲ μεταμεληθεῖσα καὶ αὐτοκτονήσασα (Ἀπλλδ. Β, 2, 1. Γ, 9, 1.—Ἰδ. καὶ Ἀρστφ. Βάτρ, 1043). Παρ' Ὁμήρῳ ἡ αὐτὴ Ἄντεια.

Σθενολαΐδας, μέλος τῆς ἐν Σπάρτῃ Γερουσίας κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Α, 85).

Σθενέλαος, υἱὸς τοῦ Ἰθαιμένους, φονευθεὶς ἐν Τροίᾳ ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου (Ὁμ. Ἰλ. Π, 586).

Σθενέλη, 1) Μία τῶν Δαναΐδων (Ἀπολλδ. Β, 1, 5).—2) Θυγάτηρ Ἀκάστου, καὶ κατά τινας γυνὴ τοῦ Μενοιτίου καὶ μήτηρ τοῦ Πατρόκλου (Ἀπλλδ. Γ, 12, 8).

Σθένελος, 1) Υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου, ἀνὴρ τῆς Δαναΐδος Σθενέλης (Ἀπλλδ. Β, 1, 5). — 2) Υἱὸς τοῦ Καπανέως καὶ τῆς Εὐάδνης, συνεκστρατεύσας μετὰ τῶν Ἐπιγόνων κατὰ τῶν Θηϐῶν (Ἀπλλδ. Γ, 7, 3), καὶ τὸν Διομήδην εἰς Τροίαν ἀκολουθήσας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 564).—3) Υἱὸς τοῦ Περσέως καὶ τῆς Ἀνδρομέδας, σύζυγος Νικίππης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Πέλοπος, ἐκϐαλὼν τὸν Ἀμφιτρύονα ἐκ τῆς Τίρυνθος, καὶ καταλαϐὼν τὴν ϐασιλείαν τῶν Μυκηνῶν (Ὁμ. Ἰλ, Τ, 116.—Ἀπλλδ. Β, 4, 5, 6).—4) Εἷς ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Μέλαντος, τῶν φονευθέντων ὑπὸ τοῦ Τυδέως (Ἀπλλδ. Α, 8, 5). — 5) Υἱὸς τοῦ Ἀνδρόγεω, συνοδεύσας τὸν Ἡρακλέα εἰς τὴν κατὰ τῶν Ἀμαζόνων ἐκστρατείαν, καὶ παρ' αὐτοῦ εἰς ἀμοιϐὴν τὴν νῆσον Θάσον λαϐὼν (Ἀπλλδ. Β, 5, 9). Κατὰ δὲ Ἀπολλώνιον Ῥόδιον (Β, 911), υἱὸς τοῦ Ἀκτορος.—6) Δραματικὸς ὑποκριτὴς ἐν Ἀθήναις (Ἀρστφ. Σφκ. 1304).

Σθένεια, ἑορτὴ τελουμένη ἐτησίως ὑπὸ τῶν Ἀργείων ἐν Ἑρμιόνῃ, πρὸς τοῦ Σθενίου Διὸς τὸν ϐωμὸν, ὅστις ἦν μέγας λίθος (Ἡσύχ. λ. Σθένια). Καὶ ὁ μὲν Πλούταρχος λέγει (π. Μουσ. ΚΣΤ) ὅτι τὴν πανήγυριν, εἰς ἣν ἐποισῦντο χρῆσιν τοῦ αὐλοῦ ἵδρυσε κατ' ἀρχὰς ὁ Δαναός. Κατὰ δὲ Παυσανίαν (Β. 32. Ζ, 34, 9), ἐγκατέστησεν αὐτὴν ὁ Θησεὺς, εὐγνωμονῶν τῷ Διΐ δι' ὃ τῷ ἔδωκε σθένος ἵνα ἐγείρῃ τὸν λίθον ὑφ' ὃν ἔκειντο τὰ γνωρίσματα τοῦ πατρός του Αἰγέως, καὶ αὐτὸς ἵδρυσε καὶ τὸν ϐωμὸν τῷ θεῷ, πιθανῶς καθιερώσας, κατὰ τὴν πεποίθησιν τῶν μεταγενεστέρων, αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν μέγαν λίθον ὃν εἶχε μετακινήσει.

Σθένις, Ὀλύνθιος, σύγχρονος τοῦ Πραξιτέλους, εἰργάζετο ἐν Ἀθήναις, ὅθεν οἱ Ῥωμαῖοι ἀφῆρεσαν μετὰ ταῦτα καὶ μετήγαγον εἰς Ῥώμην, εἰς τὸν ναὸν τῆς Ὁμονοίας, τὰ ὑπ' αὐτοῦ καλλιτεχνηθέντα ἀγάλματα τοῦ Διὸς, τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τῆς Δήμητρος. Ἐπῃνοῦντο δ' αὐτοῦ καὶ τὸ σύμπλεγμα γυναικῶν θυουσῶν, προσευχομένων καὶ κλαιουσῶν (Παυσ. ΣΤ, 16, 17), καὶ πρὸ πάντων τὸ εἰς Σινώπην στηθὲν ἄγαλμα τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς πόλεως Αὐτολύκου. Καὶ μετὰ τοῦ Λεωχάρους δὲ συνειργάσθη ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν σύμπλεγμα τῆς οἰκογενείας τοῦ Πασιτέλους (Rang. Ant. hell. II, Ἀρ. 1102).

Σθηνὼ καὶ **Σθεινὼ,** μία τῶν Γοργόνων (Ἡσδ. Θεογν. 276.—Ἀπλλδ.).

Σίϐυλλα. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἔφερον διάφοροι θεόπνευστοι προφῆτιδες, εἰς διαφόρους ἐποχὰς καὶ εἰς διάφορα μέρη ἀποδιδόμεναι, κατ' ἀϐεϐαίους καὶ μὴ συμφωνούσας μαρτυρίας τῶν ἀρχαίων. Ὁ Πλάτων μνημονεύει μιᾶς Σιϐύλλης μόνον, ὁ δ' Ἀριστοφάνης, ὁ Ἀριστοτέλης, πολλῶν· ἐπὶ τοῦ Οὐάρρωνος δέκα ἦσαν γνωσταί. Τὸ ὄνομα παρήγετο κατὰ Πλάτωνα (Φαῖδρ. Σλ. 244. — καὶ Varr.) ἐκ τοῦ Σιὸς (Διὸς) ϐουλή. Νεώτεροι γλωσσολόγοι τὸ θέλουσι παράγωγον ἐξ ἀσιατικῶν διαλέκτων. Κατ' Εὐστάθιον, ἡ πρώτη οὕτω κληθεῖσα ἦν θυγάτηρ τοῦ Δαρδάνου καὶ τῆς Νησοῦς. Ὁ Πλούταρχος (Πυθικ.) λέγει τὴν πρώτην Σίϐυλλαν Λίϐυσσαν, θυγατέρα τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λαμίας, θυγατρὸς τοῦ Ποσειδῶνος, μαντεύουσαν ἐπὶ ϐράχου ἐν Δελφοῖς. Ἡ δευτέρα καὶ ἐπισημοτάτη ἦν ἡ Ἐρυθραία Ἡρωφίλη, εἰς ἣν διάφοροι πόλεις ἀποδίδονται ὡς πατρίς. Αὐτὴ δὲ καλεῖ ἑαυτὴν Ἡρωφίλην καὶ Ἄρτεμιν, ἀδελφὴν, θυγατέρα, ἢ σύζυγον τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἐλέγετο ζήσασα πρὸ τῶν Τρωϊκῶν. Ἦν δ' ἡ αὐτὴ μετὰ τῆς Σαρδηνίας, Τρωϊκῆς, Σαμίας, Δελφικῆς καὶ Κυμαίας Σιϐύλλης, καὶ φέρει καὶ τὰ ὀνόματα Δημὼ, Δημοφίλη, Δηϊφόϐη, Ἀμάλθεια. Ὡς πᾶσαι αἱ Σίϐυλλαι, μόνιμον μὴ ἔχουσα τὴν διαμονὴν, ἐλέγετο ἐκ Τρωάδος μεταϐᾶσα εἰς Κλάρον πρὸς τῇ Κολοφῶνι, εἶτα εἰς Σάμον, Δῆλον, Δελφοὺς, καὶ εἶτα πάλιν ἐπιστρέψασα εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σμινθεως Ἀπόλλωνος εἰς Τρωάδα. Ἐκ Κύμης δὲ ἢ ἐξ Ἐρυθρῶν ἐλέγετο προσέτι ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἀπελθοῦσα εἰς Κύμην τὴν Ἰταλικὴν, ἔνθα ἐπροφήτευσε τῷ Αἰνείᾳ πρὸ τῆς εἰς Ἅδου καταϐάσεώς του (Virg. Æ, VI, 10. —Ov. Met. XIV, 104). Ἐθεωρεῖτο δὲ ὡς φθᾶσα εἰς ϐαθύτατον γῆρας (Ov Met. XIV. 130. Fast. IV, 835), δι' ὃ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι εἰς ἑορτήν τινα (τῆς Anna Perenna) ηὔχοντο ἀλλήλοις τῆς Σιϐύλλης τὴν ἡλικίαν (Ov. Fast. III, 534). Αὐτῆς ἐλέγοντο οὖσαι προφητεῖαι τινὲς εἰς στίχους Ἑλληνικοὺς, οὓς Ταρκύνιος ὁ Σούπερϐος ἠγόρασε παρ' ἀγνώστου γραίας ἀντὶ μεγίστης χρηματικῆς ποσότητος. Αἱ Ἑλληνικαὶ Σίϐυλλαι ἦσαν εἰς

ἄμεσον σχέσιν μετὰ τοῦ μαντικοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἐπιστεύοντο διατρίβουσαι κυρίως ἔνθα κατ' ἀρχαίαν πίστιν ὑπῆρχε χρηστήριον τοῦ θεοῦ· ἀφ' ὅτου ὅμως οἱ χρησμοὶ ἐκανονίσθησαν, αἱ Σίβυλλαι ἐξέλιπον. Ἐπροφήτευον δὲ ἄνευ ἐξωτερικῶν ἐρεθισμῶν, καὶ μόνον ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ θεοῦ ἐμπνεόμεναι, ἢ περιήρχοντο εἰς ἔκστασιν πίνουσαι ἐκ τοῦ ἱεροῦ ὕδατος. Ῥωμαϊκαὶ δὲ Σίβυλλαι ὑπῆρχον, πλὴν τῆς Κυμαίας, ἡ Καρμεντὶς (ἴδ. Εὔανδρος), αἱ querquetulanae virae (κουερκουετούλιαι παρθένοι), ἡ Μεφίτις καὶ ἡ Τιβουρτίνη. Οἱ ἀρχαῖοι ἀναφέρουσι καὶ Ἑβραίαν τινὰ Σίβυλλαν π. Χ., ἥτις Σάββα ἢ Σαμβέθη ἐκαλεῖτο, καὶ ἐταυτίζετο μετά τινος Χαλδαϊκῆς, καὶ ἄλλης αἰγυπτιακῆς. — Χρησμοὶ Σιβυλλιακοὶ σώζονται εἰς 12 βιβλία, διαφόρων ὄντες ἐποχῶν καὶ διάφοροι κατὰ τὸ περιεχόμενον, μίγμα ποικίλων ἐπόψεων, χριστιανικῶν, ἰουδαϊκῶν, εἰδωλολατρικῶν, κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ σχῆμα προφητειῶν ἱστορήματα περιέχοντες, ἢ προρρήσεις ἀφορώσας νασοὺς, πόλεις, λαοὺς καὶ ἐπικρατείας, μετὰ συναναμεμιγμένων ἠθικῶν ἀποφθεγμάτων καὶ παραγγελμάτων καὶ ποιητικῶν ἀπεικονίσεων.

ἄλλους (Στρβ. Σουΐδ. Ἀπ.) Μακεδονική, Θρᾳκικὴ ἢ Σκυθική.

Σιβύρτιος, εἷς τῶν στρατηγῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐγκαταστὰς ὡς διοικητὴς τῆς Ἀραχωσίας καὶ Γεδρωσίας, καὶ διατηρήσας τὰς ἐπαρχίας ταύτας καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ κατακτητοῦ. Κατ' ἀρχὰς ἠνώθη μετὰ τοῦ Εὐμένους. Εἶτα δὲ μετασχὼν κρυφίας κατὰ τούτου συνωμοσίας, καὶ φωραθεὶς, ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ. Μετὰ τὸν θάνατον ὅμως τοῦ Εὐμένους πολλὴν τῷ ἐπέδειξεν εὐγνωμοσύνην ὁ Ἀντίγονος (Διόδ. ΙΘ, 68. — Ἀρρ. Ε, 6. ΣΤ, 27).

Σίγανα, πόλις τῆς Ἀραχωσίας ἐν Ἀσίᾳ (Πτολ. ΣΤ, 20).

Σίγγος (ὁ), πόλις τῆς Μακεδονίας ἐπὶ κόλπου ὅστις Σιγγαϊκὸς ἐλέγετο (Ἡρδ. Ζ, 122).

Σίγειον, ἀκρωτήριον τῆς Τρωϊκῆς χώρας, τὸ βορειοδυτικώτερον τῆς Ἀσίας, κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Ἑλλησπόντου, ἀπέναντι τῆς πόλεως Ἐλεούσης, κειμένης ἐπὶ τῆς νοτίας ἄκρος τῆς Θρᾳκικῆς Χερσονήσου (Νῦν τουρκ. Γενισέρ). Ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου ἦν καὶ ὁμώνυμος πόλις μετὰ λιμένος, καταστραφεῖσα μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ Περσικοῦ κράτους.

Σιβύνη (ἡ) καὶ **Σιβύνης** (ὁ) καὶ **Σίβυνος,** προσέτι καὶ **Σίγυνος,** εἶδος δόρατος, ὡς φαίνεται ὁλοσιδήρου, εὑρεῖαν ἔχοντος τὴν αἰχμὴν (Ὀππιαν. Κυνγ. Α, 152), ἐν χρήσει εἰς θήραν ἀγρίων ζώων. Καθ' Ἡρόδοτον (Ε. 9), λέξις Κυπρία· κατ' Εἶχε δὲ καὶ φρούριον Ἀχίλλειον καλούμενον, διότι ἐθεωρεῖτο ὅτι παρ' αὐτῷ ἦν ὁ τάφος τοῦ Ἀχιλλέως. Ἐν ἀρχαίοις χρόνοις ἔδωκεν ἀφορμὴν πολέμου μεταξὺ Πεισιστράτου καὶ Πιττακοῦ (Ἡρδ. Ε, 65. 94). Ἐκεῖ δὲ κατῴκησαν καὶ ὅτε ἐξώσθησαν ἐξ Ἀθηνῶν

οἱ Πεισιστρατίδαι. Πρὸ τῆς ἐκκλησίας ἑνὸς τῶν χωρίων τοῦ ἀκρωτηρίου τούτου εὑρέθη σπουδαιοτάτη ἀρχαία ἐπιγραφὴ, βουστροφηδὸν γεγραμμένη ἐπὶ ἀκεφάλου τετραγώνου Ἑρμοῦ, καὶ ὑπὸ τοῦ Ἔλγινος μετηνέχθη εἰς τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον.

Σίγμα, ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις, διὰ τὸ τότε ἐν χρήσει σχῆμα τοῦ γράμματος C, ἐλέγοντο οὕτω διάφορα ἡμικυκλικὰ, ὡς ἡ ὀρχήστρα τοῦ θεάτρου (Φωτ.), καὶ ἕδρα ἡμικυκλικὴ περὶ στρογγύλην τράπεζαν.

Σίγμανις (ὁ), ποταμὸς τῆς Ἀκουϊτανίας ἐν Λυκαονίᾳ.

Σιγνία, 1) Πόλις τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ, εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ ὄρους τῶν Οὐόλσκων, κτισθεῖσα ὑπὸ Ταρκυνίου τοῦ Σουπέρβου, ἔχουσα ναὸν Διὸς Οὐρίου, παράγουσα οἶνον ἰαματικὸν, ἐξαίρετα ἀπίδια, καὶ εἴδός τι πηλοῦ χρήσιμον εἰς στρῶσιν τῶν ὁδῶν (Opus Sigminum) (Στρβ. Ε, 237. — Liv. I, 55. II, 21. VIII, 3). Νῦν Σέγνο, διατηρουμένου τοῦ ναοῦ τοῦ Διὸς, καὶ μεταβληθέντος εἰς ἐκκλησίαν. Σώζονται αὐτῆς καὶ Οὐόσκιά τινα ἐρείπια. — 2) Ὄρος τῆς Μεγάλης Φρυγίας, ὑπὲρ τὴν πόλιν Ἀπάμειαν Κιβωτὸν (Plin. V, 29, 29).

Σίγριον, ἀκρωτήριον τῆς νήσου Λέσβου (Στρβ.), διατηροῦν τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.

Σιγύνναι ἢ **Σίγυννοι,** λαὸς κατὰ τοὺς μὲν ἐν Ἀσίᾳ, κατὰ τοὺς δὲ ἐν Εὐρώπῃ πρὸς τῷ Ἴστρῳ οἰκῶν. Καθ' Ἡρόδοτον (Ε, 9) ἔλεγον οἱ ἴδιοι ὅτι κατήγοντο ἐκ τῶν Μήδων, καὶ εἶχον μηδικὰ ἤθη καὶ ἔθιμα. Εἶχον ἵππους μικροὺς, δασεῖς, καὶ μόνον πρὸς ζεῦξιν καταλλήλους· ἡ δὲ γυνὴ, ἡ ἀναδεικνυμένη ἀρίστη τῶν ἁμαξηλατῶν, ἐδικαιοῦτο νὰ ἐκλέξῃ ὃν ἤθελε σύζυγον (Στρβ. ΙΑ, 520). Τινὲς ἀναγνωρίζουσιν ἐν αὐτοῖς τὰ πρῶτα ἴχνη τῶν ἀθιγγάνων, ὡς καὶ τὸ ὄνομα φαίνεται συμφωνοῦν.

Σίδη, 1) Πόλις μετὰ λιμένος ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Λακωνίας, νοτίως Ἐπιδαύρου τῆς Λιμηρᾶς, ἐπώνυμος τῆς θυγατρὸς τοῦ Δαναοῦ· εἶχε παρακμάσει ἤδη ἐν ἀρχαίοις χρόνοις (Παυσ. Γ, 22. 11). — 2) Πόλις τῆς Παμφυλίας, ἀποικία Κύμης τῆς

Αἰολικῆς, ἕδρα ἐπίσημος λατρείας τῆς Ἀθηνᾶς (Στρβ. ΙΔ, 664. — Liv. XXXV, 13. XXXVII, 23). Νῦν Παλαιὰ Ἀδάλια. — 3) Πόλις τῆς ἐπαρχίας τοῦ Πόντου, μετακληθεῖσα Πολεμώνιον (Στρβ.). — 4) Γυνὴ τοῦ Ὠρίωνος, κρημνισθεῖσα εἰς τὸν Τάρταρον ὑπὸ τῆς Ἥρας, διότι ἐκαυχήθη ὅτι ἦτο ὡραιοτέρα της (Ἀπλλδ. Α, 4, 3). — 5) Θυγάτηρ τοῦ Δαναοῦ, καθ' ἣν ὠνομάσθη ἡ ἀνωτέρω πόλις τῆς Λακωνίας (Παυσ. Γ. 22).

Σιδήνη, 1) ἡ περὶ τὴν Σίδην τοῦ Πόντου (ἀνωτ. 3) χώρα. — 2) Πόλις τῆς Τρωϊκῆς χώρας (Στρβ.).

Σιδηρώ, γυνὴ τοῦ Σαλμωνέως, μητρυιὰ τῆς Τυροῦς (Απλλδ. Α, 9, 8).

Σίδηκες, λαός τις τῆς μεγάλης Μηδίας (Πτλμ.).

Σιδικινοί, αὐσωνικὸς λαὸς ἐν Καμπανίᾳ τῆς Ἰταλίας, περὶ τὸ ὄρος Μασσικὸν καὶ τὰ μεθόρια τοῦ Σαμείου, πρωτεύουσαν ἔχων τὴν τὸ ἀρχαῖον ὄνομα διατηροῦσαν Τέανον (Στρβ. — Cic. Phil. II, 41. — Liv. VII, 29. VIII, 2. XV. — Virg. Æ, VII, 727).

Σιδοῦς, φρούριον τῆς Μεγαρίδος, πρὸς τοῖς ὁρίοις τῆς Κορινθίας, κατὰ τὸν λιμένα τῶν Κεγχρεῶν, μεταξὺ Κρομμυῶνος καὶ τοῦ Ἰσθμοῦ. Παρῆγεν ἐξαίρετα μῆλα (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 4, 13. Ε, 19).

Σίδουσα, κώμη ἐν Λυδίᾳ, ἀνήκουσα ταῖς Ἐρυθραῖς τῆς Ἰωνίας (Θουκ. Η, 24).

Σίδυμα (κατ' ἄλλους Δίδυμα), πόλις τῆς Λυκίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Στέφαν. Βυζάντ.).

Σιδών, ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Φοινίκης, παράλιος, ἐντὸς κοιλάδος μόλις μιλίου

πλάτος ἐχούσης, εἰς 5 μιλίων ἀπόστασιν βορείως κειμένη τῆς Τύρου, ἥτις ἀπ' αὐτῆς ἀπῳκίσθη. Εἶχε δύο ἀξιολόγους καὶ καλῶς ὠχυρωμένους λιμένας. Κατέστρεψε δ' αὐτὴν Ἀρταξέρξης ὁ Ὦχος, βασιλεὺς τῆς Περσίας, καὶ ἔκτοτε ἔμεινε πάσῃ προσβολῇ ἀναπεπταμένη (Ἀρρ. Β, 15, 6). Ἐπὶ Ὁμήρου ἤδη (Ἰλ. Ζ, 290. Ὀδ. Ο, 115, 424) ἦν ἐμπορικωτάτη, ἐξέπεμπεν ἀποικίας, καὶ ἤσκει ἐξαιρέτως κλάδους τινὰς τῆς καλλιτεχνίας, ἰδίως τῆς μεταλλουργίας καὶ τορευτικῆς. Οὕτως ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Ψ, 740) ἐπαινεῖ μετὰ θαυμασμοῦ τὸν εἰς αὐτὴν κατασκευασθέντα κρατῆρα, ἔχοντα ἓξ μέτρων χωρητικότητα, καὶ ὅστις «κάλλει ἐνίκα πᾶσαν ἐπ' αἶαν πολλόν». Τὰ πλοῖα αὐτῶν ἦσαν ἐκ τῶν ἀρίστων διὰ τὴν θαλασσοπλοΐαν (Ἡρδ. Ζ, 89. 86). Ὡς πᾶσαι αἱ Φοινικικαὶ πρωτεύουσαι, εἶχε καὶ αὐτὴ διαδοχικοὺς βασιλεῖς, γενομένσυς ὅμως ἐν μετέπειτα χρόνοις φόρου ὑποτελεῖς εἰς τοὺς Πέρσας καὶ Μακεδόνας. Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται παρὰ τῇ νῦν Σαϊδᾷ, κειμένῃ ὀλίγον τι δυτικώτερον (Στρβ. ΙΣΤ, 756).

Σίθων, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ὄσσης, βασιλεὺς τῆς Θρᾳκικῆς Χερσονήσου, ἢ τῶν Ὀδομάντων, ἐκ τῆς νύμφης Μενδείδος πατὴρ τῆς Παλλήνης, συζύγου τοῦ Κλείτου, διαδεχθέντος τὸν Σίθωνα (Τζέτζ. εἰς Λυκόφρ. 583).

Σιθωνέα, τὸ μέσον ἀκρωτήριον τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου ἐν Μακεδονίᾳ, ἔχον ὄρη οὐχὶ ὑψηλὰ καὶ ἀρίστους λιμένας. Μεταξὺ τοῦ Τορωναίου καὶ τοῦ Σιγγιτικοῦ κόλπου κειμένη, περιεῖχε τὰς πόλεις Σερμύλην, Τορώνην, Γαληψόν καὶ Σιγγὸν (Ἡρδ. Ζ, 123).

Σικανέα, ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Σικελίας. Ἰδ. Σικανοί. Καὶ χώρα τις ἰδία ἐν τῇ νήσῳ περὶ τὸν Ἀκράγαντα (Ὁμ. Ὀδ. Ω, 307.—Ἡρδ. 170.—Θουκ. ΣΤ, 9).

Σικανοί, οἱ ἀρχαῖοι κάτοικοι τῆς Σικελίας (Θουκ. ΣΤ, 2), ἐξ Ἰβηρίας τῆς Ἰσπανίας ἐλθόντες ὅτε ἐδιώχθησαν ἐκεῖθεν ὑπὸ τῶν Λιγύων.

Σικανός, 1) Ποταμὸς τῆς Ἰβηρίας, ἀφικνούμενος, κατὰ Θουκυδίδην (ΣΤ, 2), μέχρι τοῦ Ῥοδανοῦ. Ἴσως ὁ Σηκουάνας. — 2) Υἱὸς τοῦ Ἐξηκέστου, Συρακούσιος στρατηγὸς ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας τῶν Ἀθηναίων, διῴκει τὸ ἓν κέρας τοῦ στόλου, καὶ ἐζήτησε μάτην νὰ κυριεύσῃ τὸν Ἀκράγαντα (Θουκ. ΣΤ, 73. Ζ, 46. 50. 70).

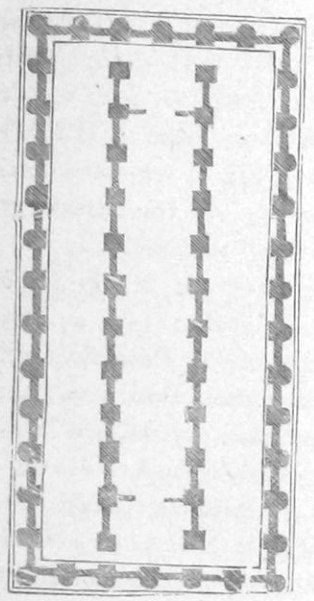
Σικελία, πρὶν Σικανία, καὶ ἕνεκα τοῦ τριγωνικοῦ αὐτῆς σχήματος καὶ τῶν τριῶν ἀκρωτηρίων Τρινακρία (Hor. Sat. II, 6, 55), κατά τινας ἡ Ὁμηρικὴ Θρινακία. Ἦν ἡ μεγίστη καὶ ἐπισημοτάτη νῆσος τῆς Μεσογείου, νοτιοδυτικῶς κειμένη τῆς

Κάτω Ἰταλίας, ἀφ' ἧς χωρίζεται διὰ τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ, ἔχοντος εἰς τὸ στενώτερον αὐτοῦ μέρος πλάτος μόνον 12 σταδίων, καὶ εἴτε διὰ σεισμῶν ἀποχωρισθεῖσα ἀπὸ τῆς στερεᾶς, εἴτε παρ' αὐτὴν ἀνακύψασα δι' ἡφαιστείου ἐνεργείας. Μῆκος δ' ἔχων ὁ πορθμὸς 4 γεωγραφικῶν μιλίων, εὑρύνεται μέχρι 2 μιλίων. Περὶ τοῦ μεγέθους τῆς νήσου ἄλλοι ἄλλα ἐφρόνουν. Κατὰ τὸν Ἔφορον ἀπῄτει ὁ περίπλους αὐτῆς 5 ἡμερονύκτια· κατὰ Θουκυδίκην (ΣΤ, 1), 8 ἡμέρας. Ὁ Ποσειδώνιος, ἐν Στράβωνι (ΣΤ, 266), τῇ ἀποδίδωσι περίμετρον 4,400 σταδίων (550 μιλίων), ὁ δὲ Πλίνιος (III, 8, 14) 618 μιλίων. Ἡ περὶ τὴν νῆσον θάλασσα, τοὐλάχιστον ἡ πρὸς βορρᾶν καὶ ἀνατολάς, ἐλέγετο Σικελικὸν πέλαγος, ἀφικνούμενον καὶ μέχρι τῆς Κρήτης, ὃν δὲ κατὰ Πλίνιον μέρος μόνον τοῦ Ἰονικοῦ πελάγους. Ἡ νῆσος ἐστὶν ἐν γένει ὀρεινή· τὸ δὲ κυριώτερον τῶν ὀρέων αὐτῆς ἐκαλεῖτο τὰ νευρώδη ὄρη, ἐξακολούθησις ὂν τῶν Ἀπεννίνων πρὸς

νότον καὶ πρὸς δυσμάς. Παρὰ τῇ ἀνατολικῇ παραλίᾳ τῆς νήσου κεῖται τὸ ὄρος Αἴτνη, 3310 μέτρα ὑψηλόν· εἰς δὲ τὸ δυτικὸν πέρας ὁ Ἔρυξ (ν. Ἅγ. Ἰουλιανός)· εἰς τὸ νότιον τὰ Ἡραῖα ὄρη (νῦν Σόροι). Ἄλλα ὀρέων ὀνόματα εἰσὶν ὁ Νεπτούνιος (Ποσειδώνιος) πρὸς τῇ Μεσσήνῃ, ὁ Μάρων, ὁ Κράτας, οἱ Δίδυμοι λόφοι (Gemelli colles) πρὸς τὸ μεσαίτατον τῆς νήσου. Ἀκρωτήρια δὲ ἦσαν πρὸς ἀνατολάς, τὸ Πέλωρον (νῦν Φάρον), ἐπίπεδον, εἰς τὴν βορειανατολικὴν γωνίαν· τὸ Δρέπανον (πιθανῶς τὸ νῦν τοῦ ἁγίου Ἀλεξίου)· τὸ Ἄργεννον (νῦν Τραορμίνα ἢ τοῦ ἁγ. Ἀγγέλου)· τὸ Πλημμύριον, νοτίως πρὸς ταῖς Συρακούσαις (νῦν ἄκρα τοῦ Γίγαντος)· ἡ νοτιανατολικὴ ἄκρα τὸ Πάχυνον (νῦν Πασσάρον). Εἰς δὲ τὴν νοτιοδυτικὴν ἄκραν τὸ Ὀδύσσειον (νῦν τῆς Κίρκης)· ἡ Βούκρα (νῦν Βούτερα)· τὸ πρὸς δυσμὰς Λιλύβαιον (νῦν Μαρσάλε)· εἰς δὲ τὴν βορείαν παραλίαν, τὸ Αἰγίθαλλον (νῦν ἁγ. Θεοδώρου)· τὸ Φαλάκριον (νῦν Ῥασοκούλμιον). Οἱ ποταμοὶ εἰσὶ μικροί, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔαρ πολλάκις ὁρμητικοὶ ἐκχειλίζουσιν· εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν ὁ Ἀκεσίνης (ν. Ἀλκαντάρας), ἐξέβαλλε μεταξὺ Ταυρομενίου καὶ Νάξου· ὁ Σύμαιθος (ν. Γιαρέτας) ἐξέβαλλεν ὀλίγον βορειανατολικῶς τῶν Λεοντίνων· ὁ Ἄναπος (νῦν ὁμοίως), κατὰ τὰς Συρακούσας· ὁ Ἕλωρος (ν. Τέλλαρο), παρὰ τῇ ὁμωνύμῳ πόλει. Κατὰ τὰ νοτιοδυτικά, ἡ Γέλα (ν. Ὀλίβα), ἡ Ἱμέρα (ν. Σάλυο), μεταξὺ Γέλα καὶ Ἀκράγαντος· ὁ Ἅλυκος (ν. Πλάτανοι) παρὰ τῇ Μινώᾳ Ἡρακλείᾳ· ὁ Ὕψας (ν. Βελίκη), παρὰ Σελινοῦντι. Εἰς τὴν βόρειον πλευρὰν ἔρρεε καὶ ὁ ἄλλος ποταμὸς Ἱμέρα (ν. ἅγ. Λεονάρδος)· ὁ Κριμισσός. Λίμνας δὲ εἶχε τὴν Λυσιμέλειαν (ν. Παντανέλλαν), ὑπὸ τοῦ Ἀνάπου ποταμοῦ σχηματιζομένην παρὰ ταῖς Συρακούσαις· τὴν Συρακώ, αὐτόθι· τὴν Καμαρίνην, παρὰ τῇ ὁμωνύμῳ πόλει (ν. ὁμοίως)· τὴν Πέργον (Lacus Pergos. ν. Πέργουσα ἢ Λαργιτέλλον), νοτιοδυτικῶς τῆς Ἔννης· τὴν Παλικῶν λίμνην (ν. ὁμ.), λίμνην ἡφαιστειογενῆ, ἔνθα ἡ πόλις Μόγαι· Πηγαὶ μνείας ἄξιαι ἦσαν ἡ Ἀρέθουσα πρὸς ταῖς Συρακούσαις καὶ ἡ Κυάνα (ν. ὁμ. ἢ Πίυμα), ἐπίσης ἐκεῖ πλησίον. — Γενικῶς ἀνεγνωρίζετο ἡ ἔκτακτος εὐφορία τῆς νήσου, ἥτις ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ σιταποθήκη τῆς Ἰταλίας (Στρβ. ΣΤ, 273.—Cic. Verr. II, 2. d. Imp. Pomp. XII. — Liv. XXVI, 40). Τούτου ἕνεκεν ἦν ἱερὰ τῇ Δήμητρι, καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ ἀγαπητὴ αὐτῆς κατοικία. Σήμερον παραμεληθείσης τῆς καλλιεργείας, παρήκμασε κατὰ τοῦτο πολὺ ἡ νῆσος. Τῶν νοτίων μερῶν τὰ προϊόντα ἔχουσι σχέσιν πρὸς τὰ τῆς Ἀφρικῆς, εἰς τὰ λοιπὰ δὲ μέρη πρὸς τὰ τῆς Ἰταλίας, καὶ πολλάκις μνημονεύονται παρὰ τῶν ἀρχαίων σῖτοι, καρποὶ μεσημβρινοί, φοίνικες καὶ ἐξαίρετοι οἶνοι.—Τοὺς Κύκλωπας καὶ Λαιστρυγόνας τοῦ Ὁμήρου οἱ μὴ ἔχοντες ποῦ ἀλλαχοῦ νὰ θέσωσιν, ἔθετον εἰς τὴν Σικελίαν. Ὡς ἀρχαιοτάτους δὲ κατοίκους αὐτῆς γινώσκει ἡ ἱστορία τοὺς ἐξ Ἰταλίας ἐνταῦθα κατελθόντας Σικανοὺς (Θουκ. ΣΤ, 2) ἢ Σικελοὺς (Θουκ ΣΤ, 1.—Siculi.. Cic. Verr. II, 2). Ἀμφότερα τὰ ὀνόματα εἰσὶν ἓν καὶ τὸ αὐτό, εἰ καὶ φαίνεται διπλῆ κάθοδος ὑποτιθεμένη. Οἱ δ' εἰς Σικελίαν ἀποικήσαντες Ἕλληνες ἐλέγοντο Σικελιῶται. Εἰς τοὺς Σικανοὺς καὶ Σικελοὺς προσετέθησαν κατὰ τὰς παραδόσεις εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν Κρῆτες καὶ Ἔλυμοι, οἵτινες ἐξελαμβάνοντο ὡς ἄποικοι Τρῶες (Virg.), ἴσως καὶ μετ' αὐτῶν συγχωνευθέντες Λιγούριοι. Τοῦ ἐμπορίου ἕνεκεν ἐγκατέστησαν εἰς τὰ βόρεια καὶ τὰ βορειοδυτικὰ τῆς νήσου προσέτι καὶ Φοίνικες, οἵτινες ὅμως πολὺ περιωρίσθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, εἰς τὴν Νάξῳ ἀπὸ τοῦ 736 π. Χ. ἤδη ἐγκαταστάντων (Ἰδ. Θουκ. ΣΤ, 3). Πλεῖσται ἑλληνικαὶ ἀποικίαι ἀπ' ἀρχαιοτάτων χρόνων κατέλαβον τὴν νῆσον, ἐκπέμψασαι ἔπειτα καὶ αὐταὶ ἄλλας ἀποικίας

εἰς διάφορα μέρη τῆς νήσου. Ὑπὸ τῶν Συρακουσῶν ἀπῳκίσθη ἡ Ἔννα καὶ ἱδρύθησαν αἱ Ἄκραι. Ἀποικίαι αὐτῶν ἦσαν καὶ ἡ Καμάρινα καὶ αἱ Καμέναι. Ὁ Ἀκράγας ἀπῳκίσθη τῷ 581 ἐκ τῆς Γέλας, διαμφισβητήσας ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις τὰ πρωτεῖα τῆς δυνάμεως καὶ τοῦ πλούτου εἰς τὰς Συρακούσας. Οἱ ἐν Σικελίᾳ Μεγαρεῖς ᾤκησαν τὴν Σελινοῦντα· καὶ αἱ Χαλκιδικαὶ πόλεις μετέσχον τῆς ἐποικήσεως τῆς Σικελίας· οὕτως ἐκ τῆς Ζάγκλης προέκυψεν ἡ Ἱμέρα. Αἱ τῶν φατριῶν διχόνοιαι περὶ τὰ τέλη τῆς στ' καὶ ἀρχὰς τῆς ε' ἑκατονταετηριδος π. Χ. ἔφερον καρπὸν τὴν τυραννίδα, δι' ἧς μεγάλως προήχθησαν εἰς πολιτικὴν δύναμιν ἡ Γέλα καὶ ὁ Ἀκράγας· ὁ Γέλων δὲ σύνοιδεν ὅτι αἱ Συρακοῦσαι ἔπρεπε νὰ καταστῶσι τὸ κέντρον καὶ ἡ πρωτεύουσα τῆς Σικελίας συνηγμένης, καὶ αἱ κατὰ τῶν Καρχηδονίων νίκαι περὶ τὰ 480 π. Χ. ἐπέφερον ταύτην τὴν ἡγεμονίαν. Παρηκολούθησε δ' αὐτὸν εἰς τὴν αὐτὴν τάσιν καὶ ὁ διάδοχος αὐτοῦ Ἱέρων 478-467. Ἡ ἀποβολὴ δὲ τῶν τυράννων ἐπέφερεν αὖθις τὴν δημοκρατίαν καὶ τοὺς κομματικοὺς σπαραγμούς, ἐξασθενήσαντας τὰς πόλεις, καὶ νῦν μὲν κατελάμβανον τὴν ἐξουσίαν οἱ ὀλιγάρχαι, νῦν δ' ὑπερίσχυεν ἡ ὀχλοκρατία. Τούτου ἕνεκα καὶ οἱ κατὰ τῶν Καρχηδονίων πόλεμοι περὶ τὸ τέλος τῆς ε' ἑκατονταετηρίδος κακὴν εἶχον ἔκβασιν. Ἐν ἔτει 397 π. Χ. ἐπανελήφθη ὁ πόλεμος, καὶ τότε ἐπί τινα χρόνον ὑπερίσχυσαν πάλιν οἱ Ἕλληνες, περιορίσαντες τοὺς Καρχηδονίους τῷ 392, εἰς τὰ βόρεια αὐτῶν καταγώγια, ὁ δὲ Διονύσιος ἐξησφάλισε τὴν ἐξουσίαν του ἐν Συρακούσαις. Καὶ τοῦ Τιμολέοντος δὲ καὶ τοῦ Ἀγαθοκλέους αἱ νίκαι παρεκώλυσαν τὰς προόδους τῶν Φοινίκων. Ἀλλὰ τέλος, κατὰ τὸν πρῶτον Καρχηδονικὸν πόλεμον, οἱ Ῥωμαῖοι κατέλαβον τὴν νῆσον, καὶ αὐτὴν πρώτην κατέστησαν Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν. Οὕτω δὲ τότε εἰς τοὺς Σικελοὺς καὶ τοὺς Ἕλληνας κατοίκους προσετέθησαν καὶ Ῥωμαῖοι. — Εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς ἐπιστήμης καὶ τέχνης μετὰ πλείστου ζήλου συνέπραξαν καὶ οἱ Ἕλληνες τῆς Σικελίας. Ἐξ αὐτῶν εἰσὶν οἱ ποιηταὶ Στησίχορος, Ἐπίχαρμος, Θεόκριτος, Μόσχος καὶ ἄλλοι· οἱ ἱστοριογράφοι Φίλιστος, Τίμαιος, Διόδωρος· οἱ φιλόσοφοι Ἐμπεδοκλῆς καὶ Δικαίαρχος· ὁ ῥήτωρ Γοργίας· ὁ μαθηματικὸς Ἀρχιμήδης κλ. Ὡς πρὸς τὴν τέχνην δὲ, αὐτὸς ὁ Δαίδαλος ἤδη ἐμνημονεύετο ὡς μεγαλουργήσας ἐκεῖ τὴν Κολυμβήθραν, διώρυγα δι' ἧς ὁ Ἀλαβὼν ποταμὸς ἐξερεύγετο εἰς τὴν θάλασσαν.

καὶ ὡς πόλεις κρεμάσας ἐπὶ κρημνῶν (Διόδ. Δ, 78. — Παυσ. Η, 46. — Solin. XI). Ἐν Ἀκράγαντι σώζονται καταπληκτικὰ λείψανα καὶ ἀρχιτεκτονικὰ καὶ γλυπτικὰ τοῦ μεγίστου ναοῦ τοῦ Διὸς, ὅστις παρεκκλίνει τοῦ ἐν Ἑλλάδι συνήθους ῥυθμοῦ, καὶ τὴν ὀροφὴν εἶχεν ἐπὶ γιγάντων στηριζομένην, οὓς δὲ μετὰ θαυμασμοῦ μνημονεύουσιν οἱ ἀρχαῖοι (Διόδ. ΙΓ, 82). Καὶ ἐν Σελινοῦντι σώζονται ἀξιόλογα λείψανα τῶν ἐν τῇ Ἀκροπόλει μνημονευομένων ναῶν (Θουκ. ΣΤ, 20), καὶ ἄλλων ἐν τῇ κάτω πόλει. Ὅτι δ' ὡραῖα ἀγάλματα θεῶν ἐκέκτηντο εἰς τοὺς ναούς των ἀποδεικνύει ἐν ἄλλοις, καὶ τὸ ὅτι ὅτε ὁ Φάβιος Μάξιμος ἐκυρίευσε τὸν Τάραντα (τῷ 207

π. Χ.), εἰς τοὺς ὀπαδοὺς τοὺς θελήσαντας ν' ἀποκομίσωσι τὰ ἀγάλματα, εἶπεν εὐφυῶς καὶ γενναιοψύχως, «Ἀπολίπωμεν τοὺς θεοὺς τοῖς Ταραντίνοις κεχολωμένους» (Πλούτ. Φ. Μ. ΙΒ). Αἱ ἐπισημότεραι τῆς νήσου πόλεις, ἐπὶ Στράβωνος ἤδη αἱ μὲν κατεστραμμέναι, αἱ δὲ παρακμάσασαι, ἦσαν (Ἰδ. τὴν λέξιν δι' ἑκάστην τῶν κυριωτέρων) εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν, ἡ Ζάγκλη, εἶτα, καὶ νῦν Μεσσήνη (δωρ. Μεσσάνα)· ἡ Νάξος, παρ' ἣ κατόπιν ἐκτίσθη καὶ τὸ Ταυρομένιον (ν. Ταορμίνο)· ἡ Κατάνη (νῦν Κατανία)· οἱ Λεοντῖνοι (καὶ νῦν) τὰ Μέγαρα (ἐκλιπόντα)· αἱ Συρακοῦσαι· εἰς δὲ τὴν νοτιοδυτικὴν παραλίαν ἡ Καμάρινα, ἧς σώζεται μέρος τοῦ φρουρίου ἐν ἐρειπίοις· ἡ Γέλα, ἐρείπια αὐτῆς· ὁ Ἀκράγας (ν. Ἀγριγέντη)· ἡ Ἡράκλεια Μινώα (ἐρείπια εἰς πύργον τοῦ Κάμπο Βιάγκου)· ἡ Σελινοῦς (ν. Καστελβετράνο, ἐρείπια). Εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν, τὸ Λιλύβαιον (ν. Μαρσάλα)· ὁ Ἔρυξ· τὸ Δρέπανον (ν. ὁμ.). Εἰς τὴν βορείαν παραλίαν, ἡ Σαγέστα· ἡ Πάνορμος (ν. Παλέρμον)· ἡ Ἱμέρα, μετονομασθεῖσα εἶτα Θέρμαι (ν. Τέρμινι)· αἱ Μύλαι (ν. Μιλάτσον)· Ὕβλα ἡ μείζων (ν. Πατέρνον)· Ἔννα (ν. Κάστρον Ἰωάννου)· τὸ Ἀγύριον (ν. Ἀργυρόν)· τὸ Ἄδρανον (ν. Ἄδερνον)· ὁ Ἄσσωρος (ν. ὁμ.). καὶ ἄλλαι (Στρβ. ΣΤ, 265).

Σικελίδης, ὄνομα ποιητοῦ Σαμίου (Θεόκρ. Ζ, 1).

Σίκιννις (ἡ), ὄρχησίς τις σατυρικὴ,

εἰς τοὺς χοροὺς τῶν σατυρικῶν δραμάτων εἰσηγμένη, ὑπερβολικὴ εἰς τὰς κινήσεις της καὶ καθ' ἣν οἱ ὀρχούμενοι καὶ ἔψαλλον συγχρόνως αὐτοὶ καὶ ἐκιθάριζον, ἐπώνυμος τοῦ ἐφευρέτου αὐτῆς Σικίννου, ἡνύμφης τινὸς τῆς Κυβέλης, ἥτις Σικιννὶς ἐκαλεῖτο (Ἀρστφ. Νεφ. 540. Σχλ. — Λουκ. π. Ὀρχ. Πολδ. Δ, 99. — Κλμ. Ἀλξ. Παιδ. Γ, 4). Ἴσως πιθανώτερον ἀπομίμησις βαρβάρων τινῶν χορῶν τῶν Σιγίννων (Ἰδ.).

Σίκιννος, δοῦλος καὶ παιδαγωγὸς τοῦ Θεμιστοκλέους, ὑπ' αὐτοῦ καὶ πρὸς τὸν Ξέρξην πεμφθεὶς (Ἡρδ. Η. 75).

Σίκινος (ἡ), μία τῶν Κυκλάδων νήσων μεταξὺ Ἴου καὶ Φολεγάνδρου, ἔχουσα καὶ πόλιν ὁμώνυμον· πλουσία εἰς παραγωγὴν οἴνου, δι' ὃ καὶ Οἰνόη πρὶν ἐκαλεῖτο. Τὸ ῥὲ ὄνομα Σίκινος εἶχε κατά τινα υἱὸν τοῦ Θόαντος. Ἐπὶ τῶν Περσικῶν προσῆλθε τῷ Ξέρξῃ, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα κατετάχθη μετὰ τῶν ὑποτελῶν συμμάχων τῶν Ἀθηναίων. Μένουσιν ἐπ' αὐτῆς ἀρχαῖα ἐρείπια, ἰδίως ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, μετασκευασθέντος εἰς ἐκκλησίαν (Στρβ. Ι, 484).

Σίκκα (Ἀφροδισία. S. Veneris), πόλις ἐπίσημος τῆς Νουμιδίας ἐν Ἀφρικῇ, ἐπὶ λόφου παρὰ τῷ ποταμῷ Βαγράδᾳ, κτίσμα Φοινίκων μετὰ ναοῦ τῆς Ἀστάρτης· εἶτα ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Πολϐ. Α, 66. 67. — Sall. Jug. LVI).

Σίκερις, ἀριστερὸς ὁμόρρους τοῦ Ἰϐήρου ἐν Ταρρακωνίᾳ τῆς Ἱσπανίας, τῇ Ἰλέρδᾳ παραρρέων, καὶ παρὰ τῇ Ὀκτωγέσᾳ ἐκϐάλλων (Δ. Κάσσ. ΜΑ, 20. — Cæs. B. C. I, 49. 61).

Σικύα, ὁ ἐπιμήκης κολοκυνθοειδὴς καρπὸς, τὸ ἀγγούριον, καὶ κατ' αὐτὸν, ὡς ἐκ τοῦ σχήματος, τὸ χειρουργικὸν ἐργαλεῖον πρὸς

ἀφαίρεσιν τοῦ κακοῦ αἵματος (ἡ βεντούζα), εἰς ὃ ὅμως μετὰ ταῦτα καὶ ἄλλο σχῆμα ἐδόθη, κατὰ τὸ πρωτότυπον τῆς εἰκόνος ἐκ τοῦ Βατικανοῦ.

Σικυωνία, (κατὰ παραγωγὴν δηλοῖ ἀγγουρότοπον). Εἰς τοὺς μυθώδεις χρόνους

ὠνομάζετο καὶ Μυκώνη, Αἰγιάλεια. Τελχινία. Ἦν δ' ἡ χώρα ἡ βορειοτέρα τῆς Πελοποννήσου, ὅρια ἔχουσα πρὸς βορρᾶν τὸν κορινθιακὸν κόλπον, πρὸς δυσμὰς τὴν Ἀχαΐαν καὶ Ἀρκαδίαν, πρὸς ἀνατολὰς τὴν Κορινθίαν, πρὸς νότον τὰς Κλεωνὰς καὶ τὴν Φλιασίαν. Ἡ ἔκτασις αὐτῆς ἦν περίπου 5 τετραγωνικῶν μιλίων. Τὸ ἔδαφος αὐτῆς ἐστὶν ὀρεινόν. Πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ ἡ Κυλλήνη (νῦν Ζύρια) αἴρεται ἡμικυκλικῶς εἰς ὕψος 2400 μέτρων, τὸ πλεῖστον χιονοσκεπής, καὶ ὑπὸ σεισμῶν παντοίως κατεσπαραγμένη. Ἀνατολικώτερον κεῖται ὁ Ἀπέαυρος ἢ Ἀπέλαυρος (Γαυρίας ὄρος), 1400 μ. ὑψηλός. Αἱ προεκβολαὶ δὲ τῶν ὀρέων τούτων ἀφικνοῦνται μέχρι πλησίον τῆς θαλάσσης, ἀπ' αὐτῆς μόνον δι' ἑνὸς εὐφόρου πεδίου (τῆς νῦν Βόχας) διαιρούμεναι. Ὁ ποταμὸς Σῦς ἢ Σύθας (νῦν τοῦ Ξυλοκάστρου) ἦν τὸ ὅριον πρὸς τὴν Ἀχαΐαν· ἡ Νεμέα (νῦν Κουτσομάλι), τὸ πρὸς τὴν Κορινθίαν· μεταξὺ δὲ τῶν δύο ῥέει ὁ Ἀσωπὸς (ἁγ. Γεωργίου) καὶ ὁ Ἐλισσῶν, καὶ οἱ ποταμοὶ οὗτοι παχεῖαν γῆν ἐκ τῶν ὀρέων καταβιβάζοντες. αὐξάνουσι τῆς πεδιάδος τὴν εὐφορίαν. Τὸ κλίμα ἐστὶν ἔτι εὐκρατέστερον καὶ ὑγιεινότερον ἢ εἰς τὴν παρακειμένην Κόρινθον, καὶ σίτου καὶ ἐλαίου ἀφθονίαν παρῆγεν ἡ πεδιάς, τὰ δὲ ὄρη πολλὴν ξυλείαν· δι' ὃ καὶ ἱκανῶς πυκνὸς ἦν ὁ πληθυσμὸς 40-50 χιλιάδων κατοίκων. Ἡ πρωτεύουσα, Σικυών, ἐπὶ νομισμάτων δ' ἐνίοτε καὶ Σεκυών, ἐλέγετο πρὶν Αἰγιαλοί, καὶ μετωνομάσθη δῆθεν κατὰ Σικυῶνα, υἱὸν τοῦ Μαραθῶνος, ἢ Μετίωνος, ἢ Ἐρεχθέως, ἢ Πέλοπος, σύζυγον δὲ τῆς Ζευξίππης, θυγατρὸς τοῦ Λαομέδοντος, μεθ' οὗ ἐπολέμησε κατὰ τῶν Ἀχαιῶν. Ἐπὶ τουρκοκρατίας ἐκαλεῖτο Βασιλικά. Μεταξὺ τοῦ Ἀσωποῦ καὶ τοῦ Ἐλισσῶνος κειμένη, ἀπετέλει ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν τὸ κέντρον τῆς χώρας, καὶ εἶχεν 20-25 χιλιάδας κατοίκων. Ἡ ἀρχαία πόλις ἔκειτο μέρος μὲν ἐν τῇ πεδιάδι, εἰς ἀπόστασιν 12 σταδίων ἀπὸ τῆς θαλάσσης, μέρος δ' ὑπὲρ αὐτὴν, εἰς ὕψωμα κλιμακηδὸν αἱρόμενον. Ὁ Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς, κύριος γενόμενος τῆς πόλεως, ἥτις καὶ ἐπί τινα χρόνον Δημητριὰς ὠνομάσθη, ἠνάγκασε τοὺς κατοίκους νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰς κάτω συνοικίας καὶ ν' ἀποσυρθῶσι πάντες πρὸς τὰ ἄνω. Τῇ τακτικῶς δὲ ῥυμοτομηθείσῃ νέας ταύτης πόλεως σώζονται ἐπίσημα ἐρείπια (Στρβ. Η, 352. — Παυσ. Β, 7). — Ἡ Σικυὼν ἦν ἐπίσημος ἕδρα τῆς τέχνης, ἣν ἔλαβεν ἐκ Κρήτης, τεχνιτῶν Τελχίνων ἐκεῖθεν ἐλθόντων, ἐξ ὧν καὶ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα Τελχινία ἔλαβεν ἡ χώρα. Ἐπίσημοι γλύπται διέπρεψαν ἐν αὐτῇ, ὡς ὁ Ἀριστοκλῆς, ὁ Κάναχος, κατά τινας καὶ ὁ Πολύκλειτος, ὁ Λύσιππος κτλ., καὶ ἤνθει ἡ τέχνη μέχρι καὶ ἐπὶ Ἀράτου (Πλούτ. Ἀράτ. ΙΓ), ἔν τε τῇ γραφικῇ καὶ ἐν τῇ γλυπτικῇ, καὶ χαλκουργεῖα ὑπῆρχον ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ἀσωποῦ. Ἕνεκα τούτων πάντων τῶν πλεονεκτημάτων της, καὶ τῆς ὡραίας, ὑγιοῦς καὶ ὀχυρᾶς θέσεώς της, ἐλέγετο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οὖσα ἡ Σικυὼν τέρψις ἐν εἰρήνῃ καὶ προστασία ἐν πολέμῳ. Νοτίως αὐτῆς ἔκειτο ἡ Τιτάνη, ἔχουσα ναὸν Ἀσκληπιοῦ· ἀνατολικῶς ἡ Γόνουσσα. Αἱ Δειραὶ, ἡ Ἐπιείκια καὶ ἡ Θυάμια ἦσαν φρούρια ὧν ἡ θέσις ἀγνοεῖται. — Οἱ ἀρχαιότατοι τῆς χώρας κάτοικοι λέγονται Ἴωνες, μεθ' οὓς ἐπῆλθον Ἀχαιοὶ καὶ εἶτα Δωριεῖς, οἵτινες ὑπὸ τὸν ἡγεμόνα αὐτῶν Φάλκην ἐπιπεσόντες, κατέλαβον τὴν πόλιν διὰ νυκτός. Προέχουσαν θέσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ οὐδέποτε εἶχεν ἡ Σικυὼν, ἀλλὰ συνέπραττε πάντοτε μετὰ τοῦ Ἄργους ἢ μετὰ τῆς Σπάρτης. Οὕτως ἐπὶ τοῦ πρώτου Μεσσηνιακοῦ πολέμου συνηγωνίσθη μετὰ τοῦ Ἄργους ὑπὲρ τῶν Μεσσηνίων· ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου Μεσσηνιακοῦ πολέμου ἐγκατέστη παρὰ τοῖς Σικυωνίοις ἡ πραιτα τῶν Ὀρθαγοριδῶν τυραννὶς (Ἡρδ. ΣΤ, 126), ἐν ᾗ διέπρεψεν ὁ τελευταῖος ἐν αὐτῇ, ὁ Κλεισθένης, πενθερὸς τοῦ ἐν Ἀθήναις Μεγακλέους (Ἡρδ. ΣΤ, 126-131), περὶ τὰ 576 π. Χ. Ἐπὶ τῶν Περσικῶν, οἱ Σικυώνιοι παρέταξαν 12 καὶ εἶτα 15 πλοῖα εἰς τὸν Ἑλληνικὸν στόλον (Ἡρδ. Η, 1. 43)· ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, μετὰ τῶν Σπαρτιατῶν τεταγμένοι, παρέσχον ἐπίσης αὐτοῖς πλοῖα (Θουκ. Β, 9. 80. 83), καὶ ἄλλως μετέσχον αὐτοῦ (Θουκ. Δ, 70, 101. Ε, 52). Ὅτε ὅμως, ἐπικρατήσασα ἡ δημοκρατικὴ μερὶς, ἀπεστράφη ἀπὸ τῆς Σπάρτης, τότε ὑπέταξαν οἱ Σπαρτιᾶται τὴν πόλιν, καὶ τὴν ἐβίασαν νὰ μετάσχῃ τῆς Σικελικῆς ἐκστρατείας (Θουκ. Ε, 82. Ζ, 58). Μεταγενεστέρως ἀπαντῶνται πάλιν τύραννοι ἐν Σικυῶνι. Ἐπὶ τοῦ Λαμιακοῦ πολέμου συνησπίσθησαν καὶ οἱ Σικυώνιοι μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Μακεδόνων. Ὅτε δὲ μετὰ ταῦτα ὁ Πτολεμαῖος, καὶ κατόπιν ὁ Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς κατέλαβε τὴν Σικυῶνα (τῷ 303 π. Χ.), ἐπανῆλθε πάλιν σειρὰ τυράννων, ἀφ' ὧν μόνον τῷ 251 ὁ Ἄρατος ἀπήλλαξεν αὐτὴν, καὶ ἐπανέφερε τὴν τάξιν. Παντοίας ὅμως δυσχερείας ἐπέφερεν αὖθις ἡ προσάρτησις τῶν Σικυωνίων εἰς τὸν Ἀχαϊκὸν δεσμὸν, αἵτινες ἐξηκολούθησαν καὶ ἐπὶ τῶν Μακεδονορρωμαϊκῶν χρόνων. Μετὰ τὴν καταστροφὴν δὲ τῆς Κορίνθου ἔπεσε καὶ ἡ Σικυὼν, καὶ σπανίως μνημονεύεται ἔκτοτε.

Σίλα, 1) δάσος τῶν Βρουττίων μέχρι τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ παρατεινόμενον, καὶ μέχρι τοῦδε διὰ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, ἢ καὶ Ἀσπρομόντε καλούμενον, πρὸ πάντων ῥητίνης παραγωγὸν (Στρβ. ΣΤ, 261. — Cic. Brut. XXII, 85). — 2) Πόλις τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν Ἀδριατικὴν (Πολβ. ΛΔ, 11).

Σιλανέων, γλύπτης Ἀθηναῖος διάσημος, ἀκμάσας περὶ τὴν 110 Ὀλυμπιάδα (340 π. Χ.), ἐργασθεὶς ἐν ἄλλοις; ἀνδριάντα τοῦ Πλάτωνος (Διογ. Λαέρτ. Γ, 25), ἱδρυθέντα εἶτα ὑπὸ Μιθριδάτου εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, Ὀλυμπιονίκας, ἥρωας ὡς τὸν Ἀχιλλέα καὶ Θησέα (Πλούτ. Θησ. Δ)· τὴν ὑπὸ τοῦ Κικέρωνος (Verr. IV, 57) ἐπαινουμένην Κορίνναν· τὴν θνήσκουσαν Ἰοκάστην, εἰς ἧς τὸ πρόσωπον ἐγκατέμιξεν ἄργυρον τῷ χαλκῷ πρὸς ἔκφρασιν τῆς ὠχρότητος (Α. Tat. LII). Τὸ δὲ περιφημότατον τῶν ἔργων του ἦν ὁ ἀνδριὰς τοῦ Ἀπολλοδώρου, τοῦ «μαινομένου» ἐπικληθέντος, ὃν παρέστησεν ὅτι, ἐν ἀγανακτήσει κατὰ τῶν ἰδίων ἔργων, ἔθραυεν αὐτὰ, καὶ περὶ οὗ λέγει ὁ Πλίνιος (XXXIV, 19, 21) ὅτι ἦν «οὐχὶ χαλκοῦς ἄνθρωπος, ἀλλ' αὐτὸ τὸ ἄγαλμα τῆς ὀργῆς».

Σιλανὸς, 1) Ἕλλην ἱστοριογράφος παρὰ Στράβωνι. — 2) Μάντις Ἀμβρακιώτης ἐν τῇ ἐκστρατείᾳ Κύρου τοῦ νεωτέρου κατὰ τοῦ Ἀρταξέρξου (Ξνφ. Ἀνβ. Α, 7, 18).

Σίλαρος, 1) Ποταμὸς καὶ κώμη τῆς ἐντεῦθεν τῶν Ἄλπεων Γαλλίας. Καὶ ὁ μὲν ποταμὸς ἔχει ἔτι τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, ἡ δὲ κώμη λέγεται φρούριον τοῦ ἁγ. Πέτρου. — 2) Ποταμὸς χωρίζων τὴν Λευκανίαν ἀπὸ τῆς Καμπανίας, ἐκρέων ἐκ τῶν Ἀπεννίνων, δεχόμενος ἀριστερῶς τὸν Τανάγραν (νῦν Νέγρον), καὶ τὸν Κέλορα (ν. ὁμοίως), καὶ ἐκβάλλων βορείως τῆς Ποσειδωνίας εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐλέγετο τὸ ὕδωρ αὐτοῦ ἀπολιθοῦν τὰ φυτά. Παρ' αὐτῷ ἠττήθη ὁ Σπάρτακος τῷ 71 π. Χ. (Ἀππ. Α, 118. — Virg. G. III, 146). (Νῦν ὁμοίως).

Σιληνὸς, ἴδ. Σειληνός.

Σίλις, ὁ ἐπισημότερος τῶν ποταμῶν τῆς Βενετικῆς, ἐξέβαλλεν εἰς τὴν Ἀδριατικὴν θάλασσαν κατὰ τὸ Ἄλτινον (Plin. III, 8, 22). Νῦν Σίλ.

Σίλλοι, ἴδιον εἶδος τῆς Ἑλληνικῆς ποιήσεως, σατυρικοῦ ἢ χλευαστικοῦ ἐμπεριεχομένου, σχέσιν καὶ συγγένειαν ὕφους, οὐχὶ ὅμως καὶ ἱστορικὴν συνάφειαν ἔχον μετὰ τῶν Ἰάμβων τοῦ Ἀρχιλόχου καὶ ἄλλων. Τίμων ὁ Φλιούσιος ἔγραψε τῷ 280 π. Χ. τρία σίλλων βιβλία, ἐξ ὧν ὀλίγα λείψανα

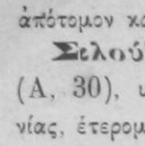
σώζονται, ἐλέγχοντα ὀξύνοιαν καὶ πνεῦμα παρατηρητικὸν, ἀλλ' ἔχοντα καί τι τὸ ὀξὺ, ἀπότομον καὶ δυσάρεστον.

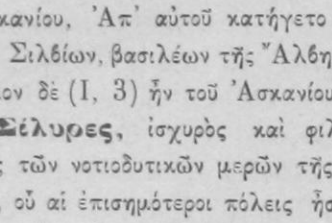
Σιλούϊος (Silvius), κατὰ Διονύσιον (A, 30), υἱὸς τοῦ Αἰνείου καὶ τῆς Λαυινίας, ἑτερομήτριος ἀδελφὸς τοῦ Ἀσκανίου, λαβὼν μετὰ τοῦτου τὸν θάνατον τὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς Ἄλβης, τῆς ὑπερτάτης ἱερωσύνης ἀπονεμηθείσης εἰς Ἰοῦλον, τὸν υἱὸν τοῦ Ἀσκανίου, Ἀπ' αὐτοῦ κατήγετο τὸ γένος τῶν Σιλβίων, βασιλέων τῆς Ἄλβης. — Κατὰ Λίβιον δὲ (I, 3) ἦν τοῦ Ἀσκανίου υἱός.

Σίλυρες, ἰσχυρὸς καὶ φιλοπόλεμος λαὸς τῶν νοτιοδυτικῶν μερῶν τῆς Βρεττανίας, οὗ αἱ ἐπισημότεροι πόλεις ἦσαν ἡ Ἴσκα καὶ ἡ Βέντα. Καὶ ὑπετάγησαν μὲν ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ἀλλ' ἔμειναν πάντοτε ἀπειλητικοὶ, καὶ κατὰ τῶν Σαξόνων ἐπὶ μακρὸν ὑπερήσπισαν τὴν ἀνεξαρτησίαν των (Tac. Ann. XII, 2, 31).

Σιμαίθα, 1) ὄνομα ἑταίρας ἐκ Μεγάρων (Ἀρστφ. Ἀχρν. 524). — 2) Σικελιῶτις γυνὴ παρὰ Θεοκρίτῳ (B, 101).

Σίμβλος (ὁ), ἡ Σίμβλη (ἡ), τὸ μελίσσιον, τὸ κοφίνιον εἰς ὃ αἱ μέλισσαι παράγουσι τὸ μέλι των (Ἡσδ. Θεογ. 598), ἦν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὅμοιον τοῖς παρ' ἡμῖν, ἐκ κλαδίων πλεκτῶν, ἢ ἐκ τεμαχίων φελλοῦ συνηρμοσμένων (Virg. Georg. IV, 33. — Columella XI, 6, 1). Ἐνίοτε δὲ μετεχειρίζοντο οἱ Ῥωμαῖοι καὶ χαλκᾶ ἀγγεῖα κατάτρυτα, ἃ διήρουν ἐσωτερικῶς διὰ σανίδων εἰς διαφόρους ἐπαλλήλους δόμους.

Σιμέας, Εὐπαλάμου υἱὸς, γλύπτης τῆς ἀρχαίας σχολῆς, ἐκ κοινοῦ λίθου ἐργασθεὶς Διόνυσον, ἐπικαλούμενον Μόριχον.

Σιμέχη, 1) δούλη, μήτηρ τοῦ Ἀρχελάου, βασιλέως τῆς Μακεδονίας (Αἰλ. π. ἱ. IB, 43). — 2) Ὄνομα ἑταίρας παρὰ Λουκιανῷ (Διάλ. Δ).

Σιμμέας, 1) Θηβαῖος, φίλος καὶ ἀκροατὴς τοῦ Σωκράτους, πολλάκις ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος μνημονευόμενος. Περὶ αὐτοῦ λέγεται ὅτι διέτριψεν ἐπί τινα χρόνον ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ὅτι ἐξέδωκεν 23 διαλόγους (Διογ. Λρτ. B, 124). — 2) Συρακούσιος, ὀπαδὸς τῆς μεγαρικῆς σχολῆς (Διογ. Λρτ. B, 113). — 3) Πατὴρ τοῦ στρατηγοῦ Πολυσπέρχοντος. — 4) Υἱὸς τοῦ Ἀνδρομένους, διοικητὴς τῆς φάλαγγος ἐπὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου, περιεπλάκη μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του εἰς τὴν δίκην τοῦ Φιλώτα (Ἀρρ. Γ, 11). — 5) Ῥόδιος, ἢ Βυζάντιος γραμματικὸς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ περὶ τὰ 300 π.Χ. ἐποίησεν «Ἐρωτοπαίγνια» εἰς 4 βιβλία, ἤτοι ἐρωτικὰ εὔθυμα ἐλεγεῖα. Μόνον δέ τινα ἐπιγράμματα αὐτοῦ διατηροῦνται ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ.

Σιμόεις, 1) μικρὸς ποταμὸς εἰς τὸ Τρωϊκὸν πεδίον, ἐκ τῆς Ἴδης πηγάζων (Ὁμ. Ἰλ. M, 23), καὶ ὑπὸ τὸ Ἴλιον μετὰ τοῦ Σκαμάνδρου ἐνούμενος (Ἰλ. E, 774), νῦν Βουνάρβασι· κατ' ἄλλους δὲ ὁ παράλληλος τῷ Σκαμάνδρῳ αὖλαξ (Καλιφατλῆ Ἀσμὰκ), ὅστις τὸ θέρος μένει ξηρὸς, καὶ ἡ εἰς αὐτὸν ἐκρέουσα πηγὴ Δυμβρέκ. Ἄλλοι δὲ πάλιν ἐκλαμβάνουσι τὴν Δυμβρὲκ ὡς αὐτὸν τὸν Σκάμανδρον, τὸν δὲ εἰς αὐτὴν ἐκβάλλοντα Ἐρέγκιοϊ, ὡς τὸν Σιμόεντα, ὅστις ἐλέγετο ἔχων καθαρὸν ὕδωρ. — 2) Κατὰ τὸν Στράβωνα (IΓ, 608), εἷς ποταμὸς παρὰ τῇ Σεγέστῃ ἐν Σικελίᾳ ἐκαλεῖτο ἐπίσης Σιμόεις, καὶ κατὰ Βιργίλιον (Æ, III, 303), εἷς ἐπίσης ἐν Ἠπείρῳ.

Σιμοείσιος, υἱὸς Ἀνθεμίωνος, εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων, φονευθεὶς ἐν τῇ μάχῃ ὑπὸ Αἴαντος (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 474).

Σῖμος, Σικελὸς, ὁ κτίστης τῆς πόλεως Ἰμέρας ἐν Σικελίᾳ (Θουκ. ΣΤ. 5).

Σιμπλέκιος, ἐκ Κιλικίας, φιλόσοφος

ἐκλεκτικὸς, μαθητὴς τοῦ Ἀμμωνίου, ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ ζήσας ἐφ' ἱκανὸν εἰς Ἀθήνας, συνέγραψε πολυμαθῆ καὶ ἀκριβέστατα ὑπομνήματα εἴς τινα τῶν ἔργων τοῦ Ἀριστοτέλους, καὶ εἰς τοῦ Ἐπικτήτου τὸ Ἐγχειρίδιον.

Σίμυλος, 1) ὑποκριτὴς ἐν Ἀθήναις ἐκ τῶν μὴ ἐπαινουμένων (Δμσθ.). — 2) Κόλαξ ἐν Ἀθήναις (Λουκ. Θε. Διάλ. B. Τοξ. IΘ).

Σίμων, 1) Ἀθηναῖος, βυρσοδέψης, εἶτα μαθητὴς τοῦ Σωκράτους, γράψας 33 σωκρατικοὺς διαλόγους μὴ σωζομένους (Διογ. Λρτ. B). — 2) Ἀθηναῖος, ἱππαρχος, συγγράψας περὶ ἱππικῆς. Περὶ τῆς ἀκριβολογίας αὐτοῦ μνημονεύει ὁ Ξενοφῶν (π. Ἱππ.), ὅτι ἐν τῷ συγγράμματί του ἐσημείωσε σφάλμα τι ὃ εὗρεν εἰς ἕνα τῶν ὀφθαλμῶν ἑνὸς τῶν ἵππων εἰς εἰκόνα τοῦ Μίκωνος. Ἀνδριάντα τοῦ Σίμωνος τούτου ἐποίησεν ὁ Ἀλωπεκῆθεν γλύπτης Δημήτριος (Pl. XXXIV, 19,15. — Φιλόστρ. 18). — 3) Σοφιστὴς Ἀθηναῖος, ἐλεγχόμενος ἐπὶ ἀπιστίᾳ καὶ ἐπιορκίᾳ (Ἀρχφ. Νεφ. 348). — 4) Πλούσιός τις σκυτοτόμος.

Σιμωνίδης, 1) ἐκ Κέω, εἷς τῶν ἀρχαιοτάτων καὶ ἐπισημοτάτων λυρικῶν ποιητῶν τῆς Ἑλλάδος, γεννηθεὶς τῷ 559 π.Χ. ἐν Ἰουλίδι τῆς Κέω, καὶ ἐνενηκοντούτης ἀποθανὼν τῷ 469 ἐν Συρακούσαις ἢ ἐν Ἀκράγαντι. Τῆς βιογραφίας του ὀλίγα εἰσὶ γνωστὰ, μόνον ὅτι νέος καταλιπὼν τὴν πατρίδα του, διέτριψεν εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος. Ὑπὸ τοῦ Πεισιστρατίδου Ἱππάρχου εἰς Ἀθήνας κληθεὶς, ἐγνωρίσθη ἐκεῖ μετὰ τῶν ποιητῶν Ἀνακρέοντος καὶ Λάσου· μετὰ δὲ τοῦ Ἱππάρχου τὸν θάνατον ἀπῆλθεν εἰς Θεσσαλίαν, εἰς τὴν αὐλὴν τῶν Ἀλευαδῶν καὶ τῶν Σκοπαδῶν (Πλάτ. Πρτγρ.σλ. 339. — Cic. d. Or. II, 86), καὶ μετὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην ἦν πάλιν ἐν Ἀθήναις, ἔνθα ἐβραβεύθη εἰς διαγωνισμὸν οὗ τὸ ἀντικείμενον ἦν ᾠδὴ ὑπὲρ τῶν πεσόντων Μαραθωνομάχων, καὶ εἰς ὃν συνηγωνίσθη καὶ ὁ Αἰσχύλος. Ἐπὶ δὲ τῶν δέκα τελευταίων ἐτῶν τοῦ βίου του διέμεινε, μετὰ καὶ ἄλλων πολλῶν ποιητῶν, ἐν Συρακούσαις, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Ἱέρωνος, καὶ ἴσως ἐνίοτε καὶ ἐν Ἀκράγαντι, εἰς τὴν τοῦ Θήρωνος. Ὁ Σιμωνίδης ἐποίει ἐπὶ τῆς ἐνδοξοτέρας ἐποχῆς τῆς Ἑλλάδος, καὶ εἰς τὴν ἀκμὴν αὐτῆς ἦν ἡ φήμη του ἐπὶ τῶν θριάμβων κατὰ τῶν Περσῶν. Οἱ ἐνδοξότεροι τῶν τότε ἀνδρῶν, ὁ Θεμιστοκλῆς, ὁ Παυσανίας, ἦσαν ἐκ τῶν φίλων του. Τινὲς τῷ προσάπτουσιν ὅτι ἐπεδίωκε τὴν εὔνοιαν τῶν ἰσχυρῶν καὶ πλουσίων, καὶ ὅτι τὴν Μοῦσάν του καθίστη πολλάκις ὑπηρετικὴν κτήσεως τιμῶν καὶ πλούτου. Ἀναμφισβήτητον ὅμως ἐστὶν ὅτι ἦν εἷς τῶν παραγωγικωτέρων λυρικῶν, καὶ ἐν γένει τῶν γονιμωτέρων ποιητῶν τῆς Ἑλλάδος. Τὴν ποίησιν τῶν ἐπιγραμμάτων αὐτὸς καὶ ἐφεῦρε καὶ εἰς τελειότητα ἔφερε. Πολλὰ ἐξ αὐτῶν σώζονται καὶ εἰσὶν ἀμίμητα διά τε τὴν ὀξύτητα τῆς ἐννοίας καὶ διὰ τὸ ὕψος καὶ τὴν ἀφέλειαν ἐν ταὐτῷ τῆς ἐκφράσεως. Εἰς πολλὰ ἐξ αὐτῶν φημίζει τὴν ἀνδρείαν καὶ τὸν ἡρωϊσμὸν τῶν Περσομάχων. Ἔξοχος ἦν καὶ ἐν τοῖς ἐλεγείοις, κατὰ τὰς μαρτυρίας τῶν ἐκθειαζόντων τὴν τρυφερότητα τούτων, καὶ τὴν χάριν. Ἀλλὰ τῶν ἐλεγείων αὐτοῦ, τῶν χορικῶν του ποιήσεων, καὶ ἐπινικίων, ὕμνων, Διθυράμβων, Παρθενίων, ὑπορχημάτων καὶ θρήνων, διετηρήθησαν ἀσυνάρτητα ἀποσπάσματα μόνον. Ὡς πρὸς τὰ χορικὰ ἠλαττοῦτο βεβαίως τοῦ Πινδάρου κατὰ τὸ ποιητικὸν ὕψος, καὶ κατὰ τῶν ἰδεῶν τὴν βαθεῖαν ἐμβρίθειαν· ἀλλ' ἐξαίσιος ἦν ἡ ἐπιμέλεια καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ περὶ τὴν ἔκφρασιν τῶν ἐμπνεύσεων, καὶ ἡ μεγίστη τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δεξιότης καὶ ποικιλία. Ἀποδίδοται δ' αὐτῷ καὶ ἡ ἐφεύρεσις τῆς μνημονικῆς (Cic. d. Or. II, 71, 86. — Quinct. XI, 2, 11). Ὡς δ' ὁ ἴδιος λέγει εἰς ἓν τῶν ἐπιγραμμάτων του, καίτοι ὀγδοηκοντούτης, εἶχεν ἔτι ἀκμαίαν τὴν μνήμην του (Συλλγ. Bergk. Poet. lyr. Grec.). — 2) Ἐξ Ἀμοργοῦ, ἰαμ-

βογράφος καὶ ἐλεγειακὸς ποιητὴς, σύγχρονος τοῦ Ἀρχιλόχου (Ἀρστφ. Νεφ. 1358). —3) Στρατηγὸς Ἀθηναῖος (Θουκ.).

Σῆναι, οἱ κάτοικοι τῶν νοτίων τῆς Κίνας μερῶν. Ἴδ. Σηρική.

Σίνδαρος, ποταμὸς τῆς Κιλικίας. Ὁ αὐτὸς καὶ Σάρος (Εὐστθ. εἰς Διον. Περιηγ.).

Σίνδαι (τὰ), 1) πόλις ἐν Πισιδίᾳ, κατὰ τὸν ποταμὸν Κάλαυριν, βορείως τῶν Κιβήρων (Στρβ. ΙΒ, 570). — 2) Πόλις τῆς ἐν Ἀσίᾳ Σαρματίας, ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου (Πτλμ. — Liv. XXXV, 13). — 3) Πόλις ἐν τῇ Ἰνδικῇ (Liv. XXXVIII, 15).

Σινδοὶ ἢ **Σίνδοι,** 1) Λαὸς τῆς ἐν Ἀσίᾳ Σαρματίας, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τοῦ Εὐξείνου Πόντου, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Καυκάσου (Ἡρδ. Δ, 38), νοτίως τῆς Ὑπάνιδος (ν. Κουβάν), καὶ ἀπέναντι τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, πόλιν ἔχων τὰ Σίνδα· ἐγένετο εἶτα ὑποτελὴς εἰς τοὺς βασιλεῖς τοῦ Βοσπόρου (Ἡρδ. Δ, 85. — Στρβ. ΙΑ, 492). —2) Λαὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἴστρου (Ἀπλλν. Ῥόδ. Δ, 322). Ἴσως οἱ Σουδανοὶ παρὰ Πτολεμαίῳ. —3) Λαὸς κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς πέραν τοῦ Γάγγου Ἰνδικῆς, ἔχων καὶ αὐτὸς πόλιν Σίνδα.

Σινδόμανα, πόλις ἰνδικὴ (Ἀρρ. Ἀνδ. ΣΤ. 16). Ἴσως ἡ νῦν Σκινδή.

Σίνδος, πόλις τῆς Μυγδονίας ἐν Μακεδονίᾳ, κατὰ τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον, εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Ἐχεδώρου (Ἡρδ. Ζ, 123).

Σινδών, λεπτὸν λινὸν, εἶτα καὶ βαμβακερὸν (βυστίνη) ὕφασμα ἐκ τῆς Ἰνδικῆς ἢ Σινδικῆς, ὅθεν τὸ ὄνομα, χρησιμεῦον εἰς κατασκευὴν ἐλαφρῶν, θερινῶν χιτώνων (Ἡρδ. Α. 200. Β, 86. 95. Ζ, 81).

Σίνις καὶ **Σίννυς,** υἱὸς Πολυπήμονος καὶ Συλίας, κακοῦργος λῃστὴς διαβόητος, περὶ τὸν Ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου ἢ κατὰ τὰς Σκιρωνείας πέτρας οἰκῶν, τοὺς ὁδοιπόρους συλλαμβάνων καὶ ἐκ τῶν ποδῶν αὐτοὺς εἰς τὰς κορυφὰς προσδέων δύο πιτύων ἃς ἔκαμπτε διὰ τῶν χειρῶν καὶ εἶτα ἄφινε ν' ἀνατιναχθῶσιν, ὥστε κατεσπάραττε τὰ θύματά του. Ὁ Θησεὺς συλλαβὼν αὐτὸν, τὸν ἐφόνευσε κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον (Παυσ. Α, 37. — Ἀπλλδ. Γ, 16, 2).

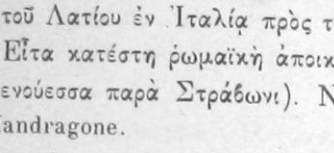
Σινόεσσα, πόλις Ἑλληνικὴ καὶ λιμὴν τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ πρὸς τῇ Καμπανίᾳ. Εἶτα κατέστη ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Πολύβ. — Σενούεσσα παρὰ Στράβωνι). Νῦν Rocca di Mandragone.

Σινόη, νύμφη, τροφὸς τοῦ Πανὸς, ὅστις κατ' αὐτὴν εἶχε παρὰ τῇ Μεγαλοπόλει τῆς Ἀρκαδίας ἄγαλμα ὑπὸ τὸ ἐπίθετον Σινόεις (Παυσ. Η, 30).

Σίντιες, ἀρχαῖοι κάτοικοι τῶν νήσων Λήμνου καὶ Σαμοθράκης, λῃστρικῶς διαιτώμενοι (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 594).

Σιντική, χώρα τῆς Μακεδονίας ἣν ᾤκουν οἱ Θρᾷκες Σίντοι, ἀνατολικῶς τῆς Κρεστωνίας καὶ βορείως τῆς Βισαλτίας, μέχρι τοῦ Στρυμόνος καὶ τῆς λίμνης Πρασιάδος. Πόλιν εἶχον Ἡράκλειαν τὴν Σιντικὴν (Θουκ. Β, 98. — Liv. XLII, 51. XLV. 29). Ὁ Στράβων (Ζ, 331) ταυτίζει τοὺς Σίντους τούτους μετὰ τῶν παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Α, 594) Σιντίων τῆς Σαμοθράκης καὶ Λήμνου.

Σινώπη, ἀποικία τῶν Μιλησίων ἐπὶ Χερσονήσου τοῦ Εὐξείνου Πόντου κατὰ τὴν ἀκτὴν τῆς Παφλαγονίας, εἰς 700 σταδίων ἀπόστασιν ἀνατολικῶς ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Καράμβιδος. Ἐπῳκίσθη δὲ τὸ πρῶτον πρὸ

τῆς εἰσβολῆς τῶν Κιμμερίων εἰς τὴν Ἀσίαν, τῷ 751 π.Χ., τὸ δὲ δεύτερον τῷ 632, ἀφ' οὗ ὑπ' αὐτῶν κατεστράφη (Ἡρδ. Δ, 12). Ἀρίστην ἔχουσα θέσιν, ἀνεπτύχθη ταχέως, καὶ ἐγένετο ἐμπορικωτάτη, ἐκτείνασα τὴν ἀπ' αὐτῆς ἐξαρτωμένην χώραν μέχρι τοῦ

Ἄλυος, καὶ ἐκπέμψασα καὶ αὐτὴ ἀποικίας. Ἐνταῦθα γεννηθεὶς καὶ τραφεὶς Μιθριδάτης ὁ Ϛ', ὁ Εὐπάτωρ, ἀνέδειξεν αὐτὴν πρωτεύουσαν τοῦ Πόντου· ἐπὶ τοῦ Μιθριδατικοῦ πολέμου ὅμως ἐκυρίευσε καὶ ἐλεηλάτησεν αὐτὴν ὁ Λούκουλλος (Πλούτ. Λούκ. ΚΓ), ἀλλὰ μετὰ ταῦτα τῇ ἀπέδωκε τὴν ἐλευθερίαν της πάλιν. Τῷ δὲ 45 π. Χ. ἐπέμφθη εἰς αὐτὴν Ῥωμαϊκὴ ἀποικία. Δύο λιμένας ἔχουσα, ἦν ἐπὶ Στράβωνος ἔτι μεγάλη καὶ σπουδαία. Ἐξ αὐτῆς ἦσαν ὁ Διογένης ὁ κυνικὸς καὶ ὁ κωμικὸς Δίφιλος (Στρβ. ΙΒ, 545).

Σιποῦς, πόλις τῆς Ἀπουλίας ἐν Ἰταλίᾳ ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς, Ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Στρβ.). Νῦν Σιπόντον.

Σίπυλος, 1) ὄρος ἐν Λυδίᾳ, κλάδος τοῦ Τμώλου, βορειοδυτικῶς χωρῶν παρὰ τῷ Ἕρμῳ ποταμῷ πρὸς τὴν Μαγνησίαν, καὶ πολλάκις σχεδὸν καθέτως ἀπὸ τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ ἀνατεινόμενος εἰς ὕψος 300'. Τὰ χάσματα αὐτσῦ ἀποδεικνύουσιν ἡφαιστείους σπαραγμοὺς, οὓς μαρτυρεῖ καὶ ἡ ἐκ σεισμοῦ κατακρήμνισις τῆς ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ κειμένης ἀρχαίας πρωτευούσης τῆς χώρας, ἥτις Μαιωνία καὶ Τανταλὶς ἐλέγετο, καὶ ἣν ἀντικατέστησεν ἡ λίμνη Αἴλα (Ὁμ, Ἰλ. Ω, 615. — Στρβ. ΙΒ, 579). Ἴδ. Νιόβη.

Σίραιον, γλεῦκος (μοῦστος) ἐψημένον καὶ προστιθέμενον εἰς τὸν οἶνον ἵνα τῷ δίδῃ δύναμιν (Ἀρστφ. Σφ. 878).

Σιρβωνὶς, (ἢ Σιρβωνίδες), λίμνη ἐν τῇ κάτω Αἰγύπτῳ, ἐκτεινομένη ἀνατολικῶς τῆς Γέρρας μέχρι τῆς Ῥινοκολύρας, εἰς 200 σταδίων ἔκτασιν, παραλλήλως τῇ Μεσογείῳ θαλάσσῃ, μεθ' ἧς καὶ ἡνοῦτο δι' ἑνὸς ἐκρήγματος. Ἦτο βαθεῖα καὶ ἀσφαλτοῦχος. Προσχωματωθέντος δὲ τοῦ ἐκρήγματος, ἀπεξηράνθη σχεδὸν διόλου ἡ λίμνη (Ἡρδ. Β, 6. — Διόδ. Α, 30). Νῦν Σαβχὰτ Βαρδουΐλ.

Σίριος, ἴδ. Ἀστερισμοί.

Σῖρις, 1) Ὁ Νεῖλος παρὰ τοῖς Αἰθίοψι (Διον. Περιηγ. 233). — 2) Ποταμὸς τῆς Λευκανίας, εἰς οὗ τὰς ἐκβολὰς εἰς τὸν Ταραντῖνον κόλπον ἀπὸ τοῦ 700 π.Χ. ἔκειτο ὁμώνυμος πόλις Ἑλληνικὴ (νῦν Torre di Senna). Μεταξὺ 540 καὶ 510 π. Χ. κατεστράφη αὕτη ὑπὸ τοῦ συνδέσμου τῶν ἐκεῖ Ἀχαϊκῶν πόλεων· ἀλλὰ μετὰ τὴν παρ' αὐτῇ ἵδρυσιν τῆς Ἡρακλείας ἀνῳκοδομήθη αὖθις, ἔμεινεν ὅμως ἔκτοτε πλέον μόνον ἐπίνειον. Πλησίον τοῦ Σίριος (ν. Σίννων) ἐνίκησε τὸ πρῶτον τοὺς Ῥωμαίους ὁ Πύρρος (Στρβ. ΣΤ. 264. — Πλούτ. Πύρρ. ΙΣΤ). — 3) Πόλις τῆς Παιονίας ἐν Θρᾴκῃ (Ἡρδ. Η, 115), ἧς οἱ κάτοικοι καὶ ὡς Σιροπαίονες μνημονεύονται (Ἡρδ. Ε, 15). Νῦν Σέραι.

Σίρμιον, ἀρχαία πόλις τῆς κάτω Παννονίας, παρὰ τῷ Σάνῳ κτισθεῖσα ὑπὸ τῶν Ταυρίσκων. Ἐπὶ τῶν Δακικῶν πολέμων ἦν οὐ μικρᾶς σπουδαιότητος, καθ' ὃ ἡ κυριωτέρα τῶν Ῥωμαίων στρατιωτικὴ ἀποθήκη. Εἶχε δὲ καὶ μεγάλα ἐργοστάσια ὅπλων, καὶ ἦν προσέτι ἡ κυριωτέρα ἕδρα τοῦ ναυάρχου τοῦ πρώτου στόλου ὃν οἱ Σλαῦοι ἐναυπήγησαν ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως. Ἐκεῖ ἐγεννήθη ὁ αὐτοκράτωρ Πρόβος (Ἡρδ. Ζ, 2. — Vopisc. Prob. III). Νῦν Μιτροβίτσα, μετὰ πλείστων ἐρειπίων.

Σιροπαίονες, ἴδ. Σῖρις.

Σίρωμος, υἱὸς τοῦ Εὐέλθωνος, βασιλεὺς τῆς Κύπρου (Ἡρδ. Ε, 104).

Σισαμάκης, Πέρσης στρατηγὸς (Ἡρδ. Ε, 25).

Σισαπών, ἐπίσημος πόλις τῆς Βαττικῆς Ἱσπανίας, βορείως τῆς Κορδούης, γνωστὴ διὰ τὰ ἀργυρεῖα αὐτῆς καὶ τὰ κιννναβάριος ὀρυχεῖα (Στρβ. Γ, 142. — Cic. Phil. II, 19). Νῦν Ἀλμαδέν.

Σισάρνης, Πέρσης, δικαστὴς, ὃν ὡς παρανόμως δικάσαντα, διέταξεν ὁ βασιλεὺς Καμβύσης νὰ ἐκδάρωσι ζῶντα καὶ τὸ δέρμα αὐτοῦ ἐκτείνας ἐπὶ τῆς δικαστικῆς ἕδρας, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτῆς ὡς νέον δικαστὴν τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ὀτάνην (Ἡρδ. Ε, 25).

(ΑΡΧ. ΛΕΞ. Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ ΤΟΜ Β΄.)

ΔΗΜΟΣΙΟΝ ΣΑΚΟΥΛΑ ΟΠ 1942 ΙΟΝΙΑ

Σισέννης, Σκύθης, φίλος τοῦ Τοξάριδος (Λουκ. Τοξ.).

Συσκία (ἡ αὐτὴ καὶ Σεγέστα, Σεγεστικὴ), πόλις ἐν τοῖς νοτιανατολικοῖς τῆς ἄνω Παννονίας, ἐπὶ νήσου ἀποτελουμένης ὑπὸ τῶν ποταμῶν Σαύου, Κολάπιδος καὶ Ὄδρα μεταξὺ τῆς Αἱμόνης καὶ τοῦ Σιρμίου, ὀχυρωτάτη καὶ ἐμπορικωτάτη, τὸ κέντρον καὶ ὁρμητήριον πασῶν τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ Αὐγούστου καὶ Τιβερίου κατὰ τῆς Παννονίας καὶ τῆς Ἰλλυρίας. Ἦν δὲ καὶ σταθμὸς τοῦ στόλου ἐπὶ τοῦ Σαύου (Δ. Κάσσ. ΜΘ, 37.—Στρβ. Ζ, 314). Νῦν Σισέκη, μετὰ πολλῶν ἀρχαίων ἐρειπίων.

Σισύγαμβις, μήτηρ Δαρείου τοῦ Κοδομανοῦ, ᾐχμαλωτίσθη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐν τῇ κατὰ τὴν Ἰσσὸν μάχῃ, καὶ ἔτυχεν ὑπ' αὐτοῦ μεγάλων περιποιήσεων. Ὅτε δ' ἔμαθε τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον, ηὐτοκτόνησεν ἀποσχοῦσα τροφῆς (Διόδ. ΙΖ, 67.—Curt. I, 5).

Σισύρα, δέρμα, κυρίως αἴγειον, τριχωτὸν (γούνα), χρησιμεῦον καὶ ὡς ἐπίστρωμα εἰς τὰς κλίνας (Ἀρστφ. Νεφ. 10. Σφῆκ. 737. 113. Βάτρ. 1507. καὶ Σχλ.) καὶ ὡς ἐπίβλημα τοῖς ἐκ τοῦ λαοῦ ἐν χειμῶνι. Ἐπίσης δὲ καὶ ὕφασμα μάλλινον χονδρὸν, τριχωτὸν (Ἡσύχ.—Πολδ. Ι, 64. Ζ, 61. 69).

Σίσυφος, υἱὸς τοῦ Αἰόλου καὶ τῆς Ἐναρέτης, σύζυγος τῆς Πληϊάδος Μερόπης, πατὴρ δὲ τοῦ Γλαύκου καὶ πάππος τοῦ Βελλεροφόντου, κτίστης καὶ βασιλεὺς τῆς Ἐφύρας (Κορίνθου). Ἀνέκαθεν ἡ Κόρινθος ἐθεωρεῖτο ὡς θέσις τῇ ναυτιλίᾳ καὶ τῷ ἐμπορίῳ προσφορωτάτη καὶ ἐπικερδὴς, διὰ τοῦτο καὶ παρ' Ὁμήρῳ ὁ ἱδρυτὴς αὐτῆς Σίσυφος μνημονεύεται ὡς φιλοκερδής τις, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ὑπούλως ἐπιτήδειος (ὥστε καὶ τὸ ὄνομα ἐκ τοῦ σοφὸς ὑπετέθη παραγόμενον), καὶ ἐν γένει κακὸς τὸν χαρακτῆρα (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 153.—Ἡσδ. Θεογ. 752.—Ov. Her. XII, 204. — Hor. Sat. II, 3, 21). Τούτου ἕνεκα καὶ κατεδικάσθη εἰς τὸν Ἅδην νὰ κυλίῃ πάντοτε εἰς ὑψηλὸν ὄρος βράχον, ὅστις ἔπιπτεν ὀπίσω πρὶν ἢ φθάσῃ εἰς τὴν κορυφὴν (Ὁμ. Οδ. Λ, 593.—Virg. G, III, 39, — Ov. Met. IV, 459.—Cic. Tusc. I, 5). Καὶ ὁ μὲν Ὅμηρος οὐδὲν λέγει περὶ τῆς ἀμέσου αἰτίας τῆς ποινῆς ταύτης· οἱ δὲ μεταγενέστεροι διαφόρους διηγοῦνται παραδόσεις, ὅτι ἐπρόδωκε σχέδια τῶν θεῶν· ὅτι ἐπετέθη λῃστρικῶς καθ' ὁδοιπόρων· ὅτι τὸν Δία, ἁρπάσαντα τὴν Αἴγιναν, κατήγγειλεν εἰς τὸν πατέρα αὐτῆς Ἀσωπὸν, κτλ. Κατ' ἄλλους, ὅτε ὁ Ζεὺς, ἵνα τὸν τιμωρήσῃ ἔπεμψε τὸν Θάνατον νὰ τὸν φέρῃ εἰς τὸν Ἅδην, ὁ Σίσυφος ὑπούλως συλλαβὼν ἐδέσμευσε τὸν Θάνατον, ὥστε ἔκτοτε οὐδεὶς πλέον ἀπέθνησκε, μέχρις οὗ ἐπελθὼν ὁ Ἄρης, ἔλυσε τὰ δεσμὰ τοῦ Θανάτου. Ἄλλοι δὲ πάλιν διηγοῦνται ὅτι εἶχε ζητήσει παρὰ τῆς γυναικός του νὰ μὴ τὸν ἐνταφιάσῃ ὅταν ἀποθάνῃ, καὶ ἔπειτα παρεκάλεσε τὸν Πλούτωνα νὰ τῷ ἐπιτρέψῃ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν γῆν ἵνα τὴν τιμωρήσῃ ὡς παρακούσασαν· ἀνελθὼν δὲ, δὲν ἤθελε πλέον νὰ καταβῇ, μέχρις οὗ ὁ Ἑρμῆς ἐλθὼν τὸν κατήγαγε, δι' ὃ καὶ ἐτιμωρήθη. Ὁ τάφος τοῦ Σισύφου ἦν ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ, ἔνθα εἶχεν ἱδρύσει καὶ τὰ Ἴσθμια, εἰς τιμὴν τοῦ Μελικέρτου (Ἰδ. Ἀθάμας), οὗ τὸν νεκρὸν εἶχεν εὕρει εἰς τοῦ κόλπου τὰ κύματα.

Σιτάκη, πόλις πολυάνθρωπος τῆς Βαβυλωνίας, εἰς ἀπόστασιν 15 σταδίων κειμένη ἀπὸ τῆς ἐκβολῆς τοῦ Φύσκου εἰς τὸν Τίγριν, οὗ πολὺ ἀπέχουσα τοῦ μηδικοῦ τείχους (Ξνφ. Ἀνδ. Β, 4, 13). Περὶ τὸ νῦν ἀρχαῖον (ἐσκὶ) Βαγδάτ. Ἡ περίχωρος ἐκαλεῖτο Σιτακηνή.

Σιτηρέσιον, τὸ ἐπιμίσθιον ὃ ἐλάμβανον πρὸς διατροφὴν αὐτῶν οἱ Ἀθηναῖοι στρατιῶται ἐπὶ πολέμου, ὁ μὲν πεζὸς ἁπλοῦς στρατιώτης καθ' ἑκάστην, πλὴν τῶν 2 ὀβολῶν, ἢ καὶ περισσοτέρων ἐνίοτε, τοῦ μισθοῦ, ἄλλους τόσους ὡς σιτηρέσιον, ὁ λοχαγὸς πιθανῶς τὸ διπλοῦν, ὁ στρατηγὸς δὲ τὸ τετραπλοῦν.

Σίτησις, ἐν Ἀθήναις ἡ δημοσία δαπάνη καὶ εἰς δημόσιον κατάστημα, τὸ πρυτανεῖον, ἤτοι τὴν ἐν αὐτῷ Θόλον ἢ Σκιάδα, τροφοδοσία τῶν Πρυτάνεων καὶ ἄλλων δημοσίων λειτουργῶν, ὧν ἡ ὑπηρεσία ἀπῄτει τὴν διαρκῆ αὐτῶν παρουσίαν διὰ πάσης τῆς ἡμέρας ἢ καὶ τῆς νυκτός. Οὗτοι ἐλέγοντο καὶ ἀείσιτοι. Εἰς τὸ Πρυτανεῖον δ' ἐκαλοῦντο εἰς σίτησιν («ἐπὶ ξένια») καὶ οἱ ξένοι πρέσβεις, κήρυκες, ἢ καὶ ἰθαγενεῖς πολῖται πρὸς τιμὴν δι' ἔκτακτόν τινα ὑπηρεσίαν. Εἷς τινας δὲ καὶ ἰσόβιος ἐψηφίζετο τοιαύτη ἀμοιβὴ, καὶ προσέτι καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν μεταβαίνουσα. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῶν Ἀθηνῶν ἡ τοιαύτη διάκρισις μεγάλως ἐξετιμᾶτο· ἀλλὰ μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον ἐξέπεσε πολὺ καὶ αὐτῆς ἡ ἀξία. Πλὴν δὲ τοῦ Πρυτανείου ἐχορηγεῖτο σίτησις προσέτι καὶ εἰς τὸ Θεσμοθέσιον.

Σῖτος. Ἡ Ἀττικὴ λεπτόγαιος οὖσα καὶ ὀλίγον σιτοφόρος, ἀλλὰ πολυανθρωποτέρα παντὸς ἄλλου μέρους τῆς Ἑλλάδος, ἠναγκάζετο καὶ ἔξωθεν διὰ τοῦ ἐμπορίου νὰ πορίζηται σῖτον, περίπου ἓν ἑκατομμύριον μεδίμνων κατ' ἔτος, παράγουσα αὐτὴ 2,000,000. Ἰδίως δ' ἐγίνετο ἡ εἰσαγωγὴ ἐκ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, καὶ μάλιστα ἐκ τῆς Θρᾳκικῆς Χερσονήσου· ἐν μέρει ὅμως καὶ ἐξ Εὐβοίας, ἐκ Ῥόδου καὶ Κύπρου, ἐκ Σικελίας καὶ ἐξ Αἰγύπτου καὶ Λιβύας. Πρὸς ἀσφαλῆ τοῦ σίτου εἰσαγωγὴν, μάλιστα ἐν καιρῷ πολέμου, δημόσιαι τριήρεις «παρέπεμπον τὸν σῖτον», ἤτοι συνώδευον τὰς σιταγωγοὺς ὁλκάδας (Δμσθ. Π. Στφ. 250. 251. Π. Ὀλ. κλ. 1211)· καὶ κατὰ τοῦ ἐν Αἰγίνῃ ναυλοχοῦντος Πόλλιδος τοῦ Λακεδαιμονίου ἐναυμάχησαν οἱ Ἀθηναῖοι ὑπὸ τὸν Χαβρίαν, ἵνα διευκολύνωσι τὸν εἰς Πειραιᾶ κατάπλουν τῶν εἰς Γεραιστὸν τῆς Εὐβοίας ἀφιχθέντων σιταγωγῶν (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 4, 61)· καὶ ὁ Φίλιππος δὲ προσέβαλε τὸ Βυζάντιον ἵνα ᾖ κύριος τῆς τῶν Ἀθηναίων σιτοπομπείας (Δμσθ. π. Στφ. 254. 307. 326). Ἀπηγορεύετο δ' αὐστηρῶς ἐν Ἀθήναις ἡ τοῦ σίτου ἐξαγωγὴ, οὐδ' ἐπετρέπετο τοῖς Ἀθηναίοις ἢ μετοίκοις «σιταγωγεῖν ἄλλοσε ἢ Ἀθήναζε», ἐπὶ ποινῇ θανάτου (Δμσθ. π. Φορμ. 918.—Λυκργ. κ. Λυκρ. 151). Τὰ 2)3 τοῦ εἰς Πειραιᾶ κομιζομένου σίτου ἔπρεπε νὰ πέμπωνται πρὸς πώλησιν εἰς Ἀθήνας. Ναυτοδάνεια ἐπετρέποντο μόνον ἐπὶ τῷ ὅρῳ τὸ πλοῖον ἐπιστρέφον νὰ φέρῃ καὶ σῖτον ὡς μέρος τοῦ φορτίου, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τοῦ συμβολαίου, καὶ μὴ ἀποδόσεως τοῦ δανείου (Δμσθ. π. Λακρ. 94). Εἰς κερδοσκοπικῶς αὐξάνοντας τὰς τιμὰς τοῦ σίτου ἐπεβάλλετο θάνατος, οὐδ' ἐπετρέπετο τῷ πωλοῦντι κέρδος πλέον τοῦ ὀβολοῦ κατὰ μέδιμνον, οὐδὲ τῷ ὠνουμένῳ ἀγορὰ ὑπὲρ ὡρισμένην ποσότητα, 50 φορμοὺς ἤτοι μεδίμνους ἑκάστοτε (Λυσ. κ. Σιτοπωλ. — Δμσθ. κ. Διον. σλ. 1285). Καὶ ὅμως μετὰ πάσας ταύτας τὰς προφυλάξεις δὲν ἀπεφεύγετο πάντοτε ἡ σιτοδεία, καὶ ὡς εὐεργέται τῆς πόλεως ἐξετιμῶντο οἱ σῖτον αὐτῇ προσφέροντες, ὡς ἦσαν ἐν ἄλλοις Λεύκων ὁ βασιλεὺς τοῦ Βοσπόρου, ὃν διὰ ψηφίσματος ἀτελείας ἀντήμειψεν ἡ πόλις (Δμσθ. π. Λπτ. 167. — Ἰσοκρ. Τρπζ. 376), καὶ ὁ μεταγενέστερος αὐτοῦ διάδοχος Σπάρτακος, ὁ βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου Ψαμμήτιχος, τῷ 525 π. Χ., ὁ Δημήτριος, τῷ 303 π. Χ. καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων εἶτα ὁ Ἀττικός.

Σίτου δίκη, ἡ κινουμένη ὑπὸ ἀποβληθείσης γυναικὸς πρὸς ἀπαίτησιν ἀποδόσεως τῆς προικὸς αὐτῆς, ἢ ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ἀποτίσεως τόκου 1 ὀβολοῦ ἐπὶ τοῖς ἐννέα («ἐπὶ ἐννέα ὀβολοῖς τοκοφορεῖν»). Ἐδικάζετο δ' ἐνώπιον τοῦ Ἐπωνύμου ἄρχοντος ἐν τῷ ᾠδείῳ, καὶ ἦν ἔμμηνος, ὡς κατεπείγουσα διὰ τῆς γυναικὸς τὴν συντήρησιν.

Σιτοφύλακες, ἀρχὴ ἐν Ἀθήναις κληρωτὴ, κατ' ἀρχὰς ἐκ τριῶν συγκειμένη, εἶτα δ' ἐκ δεκαπέντε πιθανῶς ἀτόμων, πέντε διὰ τὸν Πειραιᾶ καὶ δέκα διὰ τὰς Ἀθήνας, ἐπετήρουν τὴν ἐκτέλεσιν τῶν νόμων περὶ σίτου (Ἰδ.), καὶ πρὸ πάντων εἶχον τὴν καταγραφὴν

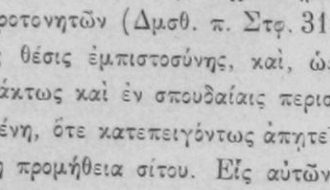
τοῦ κομιζομένου καὶ εἰς τὴν ἄνω πόλιν πεμπομένου σίτου.

Σιτὼ, ἡ Δήμητρα παρὰ Συρακουσίοις (Αἰλ. π. ἰ. Α, 27).

Σιτῶναι, ἐπιτροπὴ ἐκ τριῶν ἀρχόντων (Λυσ. κ. σιτοπ. 8), οὐχὶ κληρωτῶν, ἀλλὰ χειροτονητῶν (Δημοσθ. π. Στφ. 310)· ἐπομένως θέσις ἐμπιστοσύνης, καὶ, ὡς φαίνεται, ἐκτάκτως καὶ ἐν σπουδαίαις περιστάσεσι διδομένη, ὅτε κατεπειγόντως ἀπῃτεῖτο ἐξαιρετικὴ προμήθεια σίτου. Εἷς αὐτῶν ἐξελέγη, μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην, καὶ ὁ Δημοσθένης.

Σίφαι ἢ **Τίφα,** χωρίον ἐν Βοιωτίᾳ, κατὰ τὴν νότιον παραλίαν, πλησίον τῆς Κρεουσίδος, ἐπινείου τῶν Θεσπιῶν, εἶχε ναὸν τοῦ Ἡρακλέους, παρ' ᾧ ἐτησίως ἀγῶνες ἐπανηγυρίζοντο. Ἐνταῦθα ἐλέγετο γεννηθεὶς Τίφυς, ὁ ναύκληρος τῆς Ἀργοῦς, καὶ ἐνταῦθα προσωρμίσθη ἡ Ἀργὼ μετὰ τὴν ἐκ Κολχίδος ἐπιστροφήν (Θουκ. Δ, 76.—Παυσ. Θ, 32,3).

Σίφνος, μία τῶν Κυκλάδων νήσων, νοτιανατολικῶς τῆς Σερίφου κειμένη, ἔκτασιν δ' ἔχουσα περίπου 1 1)2 μιλίων τετραγωνικῶν. Ἦν πλουσία εἰς μεταλλωρυχεῖα, ἐξ ὧν πλοῦτον οἱ κάτοικοι ἐπορίζοντο· ἐκ τῆς δεκάτης δὲ τῶν προσόδων αὐτῆς ἤγειραν ἐν Δελφοῖς θησαυρὸν (Ἡρδ. Γ. 57). Ὅτε δέ ποτε ἠμέλησαν νὰ πέμψωσι τῷ θεῷ τὰς τακτικὰς αὐτῶν προσφοράς, ἐπῆλθεν εἰς τὴν

νῆσον πλήμμυρα κατακλύσασα τὰ παραθαλάσσια μεταλλεῖα. Ἀλλ' οὐδὲ τότε περιῆλθεν εἰς πτωχείαν ἡ Σίφνος, καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, ὡς σύμμαχος φόρου ὑποτελής, ἀπέτινε κατ' ἔτος 3600 δραχμάς. Ὁμοῦ δὲ μετὰ τῶν Δηλίων καὶ τῶν Σεριφίων ἠρνήθησαν τὸν φόρον εἰς τὸν Ξέρξην (Ἡρδ. Η, 46. 48). Καὶ ὡς κεραμεῖς δὲ διεκρίνοντο οἱ Σίφνιοι. Ἡ πόλις, τῇ νήσῳ ὁμώνυμος, ἔκειτο ἐπὶ ἀποτόμου ἀκρωτηρίου πρὸς ἀνατολάς, καὶ ἐκοσμεῖτο ὑπὸ ὡραίων οἰκοδομῶν. Ἄλλαι δὲ πόλεις τῆς νήσου ἦσαν ἡ Μινώα καὶ ἡ Ἀπολλωνία.

Σίφων, σωλὴν χρησιμεύων εἰς μετάγγισιν ὑγρῶν, διὰ τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ ἐν αὐτῷ ἀέρος, ὡς εἰς τὰς ἀντλίας (Πολδ. ΣΤ, 2. I, 20.—Cic. d. Fin. II, 8). Ἡ λέξις ἐκλαμβάνεται αἰγυπτιακὴ ἐκ τοῦ σὶφ (πίνειν), καὶ

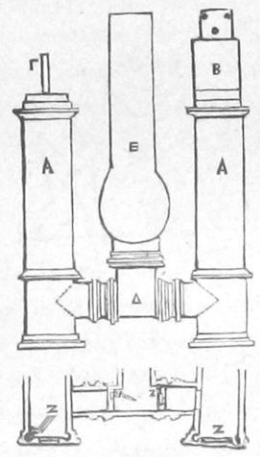

ἀρχαιοτάτη ἦν ἐν Αἰγύπτῳ ἡ τῶν σιφώνων, χρῆσις, ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τῆς εἰκόνος ἐκ Θηβαϊκῆς τοιχογραφίας, καθ' ἣν ὁ μὲν τῶν δύο ἀνδρῶν, ὁ πρὸς δεξιά, φαίνεται πληρῶν διά τινος ὑγροῦ τρία εἰς ὕψος ἱστάμενα ἀγγεῖα, ὁ δὲ πρὸς ἀριστερὰ, διὰ σωλήνων οὓς διὰ τοῦ στόματος καθιστᾷ κενοὺς, μεταγγίζει εἰς αὐτοὺς προσέτι καὶ τὸ ὑγρὸν ὃ περιέχει τὸ μέγα πρὸ αὐτοῦ ἀγγεῖον. Ἡ χρῆσις καὶ εἰς μηχανὰς ἐφαρμογὴ τοῦ σίφωνος διεδόθη εἶτα καὶ κατέστη γενικὴ ἐν Ἑλλάδι καὶ Ῥώμῃ (Ἥρων, πνευματ. Σλ. 180. — Ἀλεξ. Ἀφρδ.). Ἡ ἐκ τοιχογραφίας τῆς Πομπηίας εἰκὼν παριστᾷ δύο σίφωνας ἐκ τῶν δύο

πλαγίων δοχείων ἐκχέοντας καὶ ἐνοῦντας τὸ ὕδωρ αὐτῶν εἰς τὴν μέσην δεξαμενήν. Οἱ δὲ τὴν κατασκευὴν τῶν πνευματικῶν ἀντλιῶν μαθηματικῶς ἐξεργασθέντες καὶ μηχανικῶς τελειοποιήσαντες, ἦσαν ὁ ἐπὶ τῆς 6' π. Χ.

ἑκατονταετηρίδος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ζῶν Κτησίβιος (ἴδ.) καὶ ὁ μαθητὴς αὐτοῦ Ἥρων (ἴδ.). Μηχανὴ κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα παρὰ τῷ Κάστρῳ Νόβῳ (Civita vecchia) τῆς Ἰταλίας εὑρεθεῖσα, ἀνταποκρίνεται σχεδὸν ἐντελῶς πρὸς τὸν σίφωνα τοῦ Κτησιβίου, ὡς περιγράφει αὐτὸν ὁ Ἥρων εἰς τὰ σωζόμενα αὐτοῦ συγγράμματα. Κατὰ τὴν δημοσιευομένην εἰκόνα αὐτῆς ΑΑ εἰσὶ κατὰ Ἥρωνα αἱ δύο πυξίδες, ἤτοι δύο κύλινδροι εἰς οὓς ἐναλλὰξ ἀναβαίνουσι καὶ καταβαίνουσιν οἱ ἔμβολοι Β, εἰς τὰ ἄκρα τῶν φερόντων αὐ-

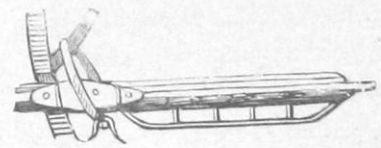
τοὺς κανονίων Γ. Ὁ δ' ὁριζόντιος σωλὴν Δ συνδέει τὰς δύο πυξίδας, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ὑψοῦται ὁ Ε, ἕτερος σωλὴν ὄρθιος. Ἐν δὲ τῇ ὑπὸ τὴν εἰκόνα κατατομῇ ΖΖΖΖ εἰσὶ τέσσαρα ἀσσάρια ἢ κινητοὶ δίσκοι, ἀνοιγόμενοι καὶ κλειόμενοι, δύο εἰς τὸν πυθμένα τῶν δύο πυξίδων. καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ἀνὰ εἷς ἑκατέρωθεν τοῦ ὁριζοντίου σωλῆνος, ἔνθα κοινωνεῖ μετὰ τῶν πυξίδων. Ἡ μηχανὴ ἐτίθετο εἰς τὴν δεξαμενὴν οὕτω καθέτως, ὥστε τὰ κάτω ἄκρα τῶν πυξίδων νὰ ἐμβάπτωνται εἰς τὸ ὕδωρ. Ὅτε δ' ἐκινοῦντο οἱ δύο ἔμβολοι ἀντιθέτως, δηλαδὴ τοῦ μὲν ἀνιόντος ὅτε ὁ ἄλλος κατέβαινεν, ὁ ἀνιὼν ἀπετέλει τὸ κενὸν ἐν τῇ πυξίδι, καὶ τότε τὸ εἰς τὸν πυθμένα αὐτοῦ ἀσσάριον ἀφ' ἑαυτοῦ ἠνοίγετο, καὶ ἐπομένως δι' αὐτοῦ εἰσέρρει εἰς τὴν πυξίδα τὸ ὕδωρ κάτωθεν, ἐνῷ ὁ ἔμβολος τῆς ἄλλης πυξίδος κατιὼν ἔκλειε τὸ ἀσσάριον αὐτῆς, καὶ ὤθει τὸ ὕδωρ ὃ αὐτὴ περιεῖχεν εἰς τὸν ὁριζόντιον σωλῆνα, καὶ τὸ ὕδωρ τοῦτο εἰσρέον ἤνοιγε τὸ ἀσσάριον τὸ ἐνηρμοσμένον εἰς τὴν αὐτὴν πλευρὰν τοῦ ὀρθίου σωλῆνος καὶ ἔκλειε τὴν ἀντιπέραν, ὥστε μὴ δυνάμενον νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ἄλλην πυξίδα, ἠναγκάζετο ν' ἀναβῇ εἰς τὸν ὄρθιον σωλῆνα (Ε), ὡς τὸ αὐτὸ συνέβαινε καὶ ἐπὶ τῆς ἑτέρας πυξίδος, ὅτε εἰς αὐτὴν κατέβαινεν ὁ ἔμβολος. Εἷς τι δὲ σημεῖον τοῦ ὀρθίου σωλῆνος ὑπῆρχέ τις ὀπὴ (κρουνὸς), δι' ἧς τὸ ὕδωρ ἐξέρρει πρὸς κοινὴν χρῆσιν, καὶ ἥτις εἰς τὴν εἰκόνα δὲν φαίνεται, διότι τὸ ἄνω μέρος τῆς μηχανῆς, ἥτις βεβαίως περιεῖχε τὸν κρουνὸν, δὲν ἀνευρέθη.

Σκαία, θυγάτηρ τοῦ Δαναοῦ καὶ τῆς Εὐρώπης (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Σκαιαὶ πύλαι, ἡ πρὸς δυσμὰς τῆς πόλεως κειμένη πύλη τοῦ Ἰλίου (Ὁμ. Ἰλ.).

Σκαῖος, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Ἱπποκόοντος, διώξας ἐκ τῆς Σπάρτης τὸν Τυνδάρεων καὶ τὸν Ἰκαρίωνα, καὶ εἶτα φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἡρδ. Ε, 60.—Ἀπλλδ. Γ, 10, 5). Εἰς τὸν ναὸν δὲ τοῦ Ἰσμηνίου Ἀπόλλωνος ἀνέθηκεν οὗτος τρίποδα μετ' ἐπιγραφῆς διὰ «Καδμείων γραμμάτων».

Σκαλμὸς, πάσσαλος εἰς τὰ ἐντὸς τῆς πλευρᾶς τοῦ πλοίου, εἰς ὃν ἡ κώπη ἦν προσδεδεμένη (Ὁμ. Ἰλ. Γ, 42. — Εὐρπ. Ἰφ. Ταυρ. 1347). Ἡ εἰκὼν ἐκ πλοίου μεσαιω-

νικοῦ, διότι ἐν ἀρχαίοις μνημείοις οὐδέποτε φαίνεται παριστώμενον τὸ ἔνδον τοῦ πλοίου.

Σκαμάνδριον πεδίον, ἐν Τρωάδι, τὸ ἐκτεινόμενον μεταξὺ τῶν ποταμῶν Σκαμάνδρου καὶ Σιμόεντος, ἔνθα συνεκροτοῦντο

αἱ μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Τρώων μάχαι(Ὁμ. Ἰλ. Β, 465).

Σκαμάνδριος, 1) υἱὸς τοῦ Ἕκτορος, ὁ Ἀστυάναξ, τὸ ἐπωνύμιον τοῦτο λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός του καθ' Ὅμηρον(Ἰλ. Ζ, 402), ἢ παρὰ τῶν Τρωάδων γυναικῶν, κατὰ Πλάτωνα (Κρατύλ. Σλ. 392). — 2) Υἱὸς τοῦ Στροφίου, εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 49).

Σκάμανδρος, 1) ποταμὸς τοῦ Τρωϊκοῦ πεδίου, ὅστις ἕνεκα τοῦ χρώματος τοῦ ὕδατός του καὶ Ξ ά ν θ ο ς ἐπίσης ἐλέγετο (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 4. Υ, 74. Φ, 8). Καὶ αὐτὰ τὰ ἔρια τῶν ποτιζομένων ἐξ αὐτοῦ ποιμνίων ἐλάμβανον τὸ ξανθὸν χρῶμα (Ἀρστ. Ζ. Ἱ. Γ, 12). Κατὰ τὸν Ὅμηρον (Ἰλ. Χ, 147) εἶχε δύο πηγάς, μίαν ψυχρὰν καὶ μίαν θερμὴν, εἰς τῆς Ἴδης τοὺς πρόποδας, κατὰ δὲ Στράβωνα (ΙΓ, 602), ἡ δευτέρα εἶχεν ἀποξηρανθῆ, ἡ δὲ κυρίως πηγὴ ἔκειτο ὑψηλῶς ἐπὶ τοῦ ὄρους Ἴδης, ἐκ τοῦ ὄρους Κοτύλου. Εἰς αὐτὸν δὲ βορείως τοῦ Ἰλίου εἰσέρρεεν ὁ Στρύμων, καὶ ἀμφότεροι ὁμοῦ ἐξέβαλλον παρὰ τῷ Σιμείῳ ἀκρωτηρίῳ (τῷ νῦν Κοὺμ Καλέ). Οἱ ἀρχαῖοι τὸν Σκάμανδρον ἔλεγον τὸν κυριώτερον ποταμὸν, καὶ οὗτος ἐστὶν ὁ νῦν Παλαισκαμανδρία ἢ Μενδερὲς (κατὰ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα παραφθαρὲν εἰς τουρκικὸν), ὁ ἀνατολικὸς ποταμός· ὁ δὲ δυτικὸς (ὁ νῦν Βουνάρβασι) ἐστὶν ὁ Σιμόεις (ἀλλ' ἴδ. Σ ι μ ό ε ι ς). Ὁ Σκάμανδρος εἰς τρία σημεῖα περιρρέει τὸν βράχον τῆς Περγάμου, δι' ὃ καὶ τὸ ἐπίθετον Σκαμανδρίου (ἴδ.) ἐδόθη εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Ἕκτορος. τὸν Ἀστυάνακτα(Ἰλ. ΣΤ, 402.—Ἡρδ: Ε, 65. — Αἰσχλ Ἀγ. 508). Ὡς θεὸς ὁ Σκάμανδρος, υἱὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, ἦν ἐκ τῆς νύμφης Ἰδαίας πατὴρ τοῦ Τεύκρου, τῆς Καλιρρόης καὶ τῆς Στρυμοῦς (Ἡσδ. Θεογ. 345. — Ἀπολλδ. Γ, 12, 1).—2) Ποταμὸς τῆς Σικελίας, παρὰ τῇ Σεγέστῃ ἐκβάλλων εἰς τὴν θάλασσαν (Διόδ. Κ, 71. — Στρβ. ΙΓ, 608).

Σκαμανδρώνυμος, Λέσβιος, ὁ πατὴρ τῆς Σαπφοῦς (Ἡρδ. Β, 135).

Σκαμβωνίδαι, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Λεοντίδα φυλὴν, κείμενος δὲ ἐντὸς τῶν Ἀθηνῶν, νοτιοδυτικῶς τοῦ Θησείου κατ' ἐπιγραφὰς (Bœckh. C. J. n. 70. —Rang. Ant. Hell. I, Ἀρ. 56. 57). Ἐξ αὐτοῦ κατήγετο ὁ Ἀλκιβιάδης (Στρ. Βυζ.).

Σκάμμα, εἰς τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας τὸ μέρος τοῦ ἐδάφους τὸ περιεσκαμμένον διὰ μικρᾶς τάφρου, ἣν δὲν ἐπετρέπετο τοῖς παλαισταῖς νὰ ὑπερπηδήσωσιν· ὁ δὲ αὐτὴν ὑπερβὰς ἐθεωρεῖτο ὡς ἡττηθεὶς (Πολλ. Μ, 55).

Διὰ τοῦτο εἰς τὰ ἀρχαῖα ἀνάγλυφα τὰ παριστῶντα παλαιστὰς, δύο σύμβολα εἰσὶ πολλάκις παρ' αὐτοῖς κεχαραγμένα, ἡ σ κ α λ ὶ ς, μικρὰ ἀξίνη ὡς ἔμβλημα τοῦ σκάμματος, καὶ πήρα ἄμμου, αἰνιττομένη τὴν ἐπικεχυμένην εἰς τὸ ἐντὸς τοῦ σκάμματος ἔδαφος.

Σκάνδεια, πόλις τῆς νήσου Κυθήρων, μετὰ λιμένος, 10 στάδια βορειανατολικῶς τῆς πρωτευούσης αὐτῆς κειμένη (Ὁμ. Ἰλ. Κ. 268.—Θουκ.).

Σκάνδεια ἢ Σ κ α ν δ ι ν α υ ί α, νῆσος κατὰ τοὺς ἀρχαίους (Πτολ. Β, 11.—Πομπ. Μαλ.—Pl. IX, 13, 27), κατὰ τὰ ὑπερβόρεια τῆς Εὐρώπης, ὅ,τι ἐγνώριζον τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας.

Σκαπτὴ ὕλη, πόλις εἰς τ' ἀνατολικὰ τῆς Μακεδονίας ἐπὶ τοῦ ὄρους Περγάμου κειμένη, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Στρυμόνος καὶ Νέστου, τῆς νήσου Θάσου ἀπέναντι. Εἶχε χρυσωρυχεῖα, ἃ ἐξεμεταλλεύοντο οἱ Θάσιοι, εἰσπράττοντες 80 τάλαντα κατ' ἔτος (Ἡρδ. ΣΤ, 46). Μετὰ ταῦτα δὲ κατέλαβον οἱ Ἀθηναῖοι αὐτά. Ἐνταῦθα ἐλέγετο νυμφευθεὶς,

τὴν ἱστορίαν αὐτοῦ συγγράψας καὶ δολοφονηθεὶς ὁ Θουκυδίδης (Πλούτ. Κίμ. Δ). Οἱ Ῥωμαῖοι ἐπρόφερον Σ κ α π τ υ π ή λ η Βυζ. — (Στφ. Luer.).

Σκάρδον ὄρος, κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Μοισίας ἐν Ἰλλυρίᾳ, ἡ ἀνατολικὴ παρέκτασις τῶν Βεβικῶν ὀρέων (Πολλ. ΚΗ, 8).

Σκάρδων, μητρόπολις τῆς Λιβουρνίας ἐν Ἰλλυρίᾳ (Στραβ.).

Σκάρφεια καὶ **Σκάρφη** (Ὁμ. Ἰλ. Β, 532), πόλις τῶν Ἐπικνημιδίων Λοκρῶν, 10 στάδια ἀπέχουσα τῆς ἀκτῆς, καὶ λιμένα ἔχουσα εἰς τοῦ Βοαγρίου τὰς ἐκβολὰς,κατεστράφη ὑπὸ σεισμοῦ τῷ 427 π.Χ. καὶ ἀνῳκοδομήθη ἔπειτα πάλιν. Παρ' αὐτὴν ἠνοῦντο αἱ πρὸς τὰς Θερμοπύλας ἄγουσαι. Πλήμμυρα δὲ τέλος ἐξηφάνισε τὴν πόλιν, ἧς ὀλίγα σώζονται λείψανα (Στρβ. Θ, 426. — Παυσ. Ζ, 15, 3.—Liv. XXXIII, 3).

Σκάρφη, κατὰ Στράβωνα πόλις Βοιωτικὴ, ἡ παρ' Ὁμήρῳ Ἐτεωνός.

Σκαφὰ, παρὰ Σικελοῖς τὸ σ κ ά μ μ α.

Σκάφη, 1) ὡς καὶ νῦν τὸ κοῖλον ἐξ ἑνὸς ξύλου ἐσκαμμένον σκεῦος διὰ τὴν πλύ-

σιν τῶν ὑφασμάτων, κτλ.—2) Ἐνίοτε τὸ λίκνον, ἡ κούνια τῶν βρεφῶν (Ἀθήν. ΙΓ, 85). — 3) Λέμβος ἣν περιέκλειον τὰ μεγάλα

πλοῖα καὶ κατεβίβαζον εἰς τὴν θάλασσαν πρὸς χρῆσιν τῶν ναυτῶν αὐτῶν (Cæs. B. G. III, 24.—Cic. Im. II, 79.—Petr. Sat. 101).

Σκαφηφορία, ἡ ἐν Ἀθήναις τοῖς μετοίκοις ἐπιβαλλομένη ὑπηρεσία τοῦ φέρειν εἰς τὴν πομπὴν τῶν Παναθηναίων σκάφας πλήρεις διαφόρων ταῖς θυσίαις ἀναγκαίων ἀντικειμένων, δι' ὃ καὶ ἐλέγοντο τότε σκαφηφόροι (Ἀθήν. Η, 335. — Ἀρπκρ. — Ἡσύχ.).

Σκάφος (τὸ), πᾶν σκάψιμον (Ἡσδ. Ἔρ. Ε, 74)· πᾶν κοίλωμα (Ἀνάλ. Γ, σλ. 186), πρὸ πάντων τοῦ κοίλου τὸ πλήρωμα, ὅθεν καὶ αὐτὸ τοῦ πλοίου τὸ σῶμα, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὰ παραρτήματα, ἱστοὺς, κώπας, κτλ. (Αἰσχ. Πέρσ. 415. — Θουκ. Α, 50.—Πολδ. Α. 92. 113)· καὶ ἐκ τούτου παρὰ ποιηταῖς αὐτὸ τὸ πλοῖον. Σ κ ά φ ο ς ἐνίοτε καὶ ἡ σκαπάνη.

Σκέλλιος, Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ στρατηγοῦ Ἀριστοκρίτου (Ἀρστφ. Ἀχρν. 126. —Θουκ. Η 89).

Σκέπαρνον (τὸ) καὶ ὁ σ κ έ π α ρ ν ο ς, τὸ σύνηθες σκερπάνιον, ἐν τῶν ὑπὸ τοῦ Δαι-

δάλου ἐφευρεθέντων ξυλουργικῶν ἐργαλείων (Pl. VII, 97), «εὔξουν» (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 257. Ι, 391)· ἐνίοτε ἔχον δύο κοπίδας «ἀμφίξοον» (Λεπιδ. Ἐπιγρ.).

Σκεπτικοὶ, ἐλέγοντο ἐν γένει οἱ φιλόσοφοι οἱ μὴ ὡρισμένως περὶ τῶν ζητημάτων ἀποφαινόμενοι, ἀλλὰ διστακτικῶς, καὶ ὡς ὑπὸ σκέψιν. Ἰδίως ὅμως ἐδίδετο ἡ ἐπωνυμία αὕτη εἰς τοὺς φιλοσόφους τῆς ἀλεξανδρινῆς περιόδου τοῦ Ἠλείου Πύρρωνος, οἵτινες εἶχον μὲν ἰδίας πεποιθήσεις, ἀλλὰ δὲν παρεδέχοντο τὴν ὕπαρξιν γενικῶν ἀληθειῶν. Τοὺς δισταγμοὺς τοῦ Παρμενίδου, τοῦ Ζήνωνος,τοῦ Ἡρακλείτου, τοῦ Δημοκρίτου, τοῦ Ἐμπεδοκλέους, τοῦ Ἀναξαγόρου, ὡς πρὸς τὴν ἀλήθειαν τῶν ἀντιλήψεων τῶν αἰσθητη-

ρίων ἐπρότεινον οἱ μεταγενέστεροι ἐκεῖνοι σκεπτικοὶ ὡς προηγούμενον καὶ ὡς ἀφορμὴν τῆς σκέψεως δι' αὐτούς· ἀλλ' οὐδ' οἱ σοφισταὶ δικαιοῦνται ἐντελῶς νὰ καλῶνται σκεπτικοί, καθ' ὅσον, εἰ καὶ ἀπατηλὰς κηρύττουσι τὰς ἀντιλήψεις τῶν αἰσθητηρίων, ἀλλ' ὡς πλήρη ἀλήθειαν παραδέχονται τοῦ νοὸς τὴν ἀντίληψιν. Ἐπὶ τῶν δοξασιῶν τοῦ Πύρρωνος, τοῦ πρώτου ἀληθῶς σκεπτικοῦ, φαίνεται, ὅτι μεγάλην ἐξήσκησαν ἐπιρροὴν αἱ διδασκαλίαι τοῦ Δημοκρίτου καὶ τοῦ Ἀναξαγόρου. Ὁ ἴδιος δὲν συνέγραψεν, αἱ δ' ἀρχαὶ αὐτοῦ διεδόθησαν διὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἐξ ὧν ὁ Τίμων ὁ Φλιάσιος ἦν ὁ γνωστότερος τῶν συγχρόνων, καὶ ποιητὴς πολυγράφος. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδονται 60 τραγῳδίαι καὶ 30 κωμῳδίαι καὶ 3 βιβλία σίλλων (ἴδ.), ἐν οἷς πικρῶς ἐχλεύαζε πάντας τοὺς φιλοσόφους, πλὴν μόνου τοῦ διδασκάλου του. Ἡ φιλοσοφία τοῦ Πύρρωνος, ἣν αὐτὸς ἐντελῶς παρεδέχθη, ἐστηρίζετο ἐπὶ δύο ἀξιωμάτων· α) ὅτι οὐδεμία γνῶσις ἦν δυνατὴ ἐξ ἀντικειμένου, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο β) ἡ ἀληθὴς σοφία συνίστατο εἰς πρακτικήν τινα διαγωγήν, στηριζομένην ἐπὶ ἐντελοῦς ἀδιαφορίας πρὸς πάντα τὰ ἐξωτερικῶς φαινόμενα. Ἐκ τῆς τοιαύτης θεωρίας, εἰς ἣν ἀνταποκρίνεται τὸ μηδὲν θαυμάζειν (nil admirare) τοῦ Ὁρατίου (Ep. I, 6), ἐπωφελεῖτο, κατ' αὐτόν, ὁ βίος τὴν ἀκλόνητον ψυχικὴν ἠρεμίαν, ἥτις ἦν αὐτὴ ἡ εὐδαιμονία. Τοὺς κυρίως Πυρρωνίους ἀντικατέστησε, φαίνεται, ἐπὶ Κικέρωνος ἡ νεωτέρα Ἀκαδημία· ἐπὶ δὲ τῶν πρώτων ἀρχῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀνεβίωσε πιθανῶς πάλιν ἡ Σκέψις τῶν ἀρχαιοτέρων χρόνων. Εἷς τῶν πρώτων καὶ γνωστοτέρων σκεπτικῶν ἦν ὁ Αἰνεσίδημος (ἴδ.)· ὀλίγον δὲ μεταγενέστεροι ἦσαν ὁ Ζεύξιππος, ὁ Ζεῦξις, ὁ Ἀντίοχος, ὁ Μηνόδοτος, ὁ Θεόδας, ὁ Ἡρώδοτος, ὁ Σῆξτος καὶ ὁ Σατούρνιος, ἐξ ὧν ἐπισημότερος ἦν ὁ Σῆξτος, ἰατρὸς, ἐπικληθεὶς, ὡς ἐκ τῶν ἀρχῶν του, Ἐμπειρικὸς, καὶ ζήσας κατὰ τὰ 200-250 μ. Χ. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ὡς ἐπισημότερον διακρίνεται τὸ κατὰ τῶν δογματικῶν (adversus mathematicos). Καὶ οἱ νεώτεροι οὗτοι σκεπτικοὶ ἐκήρυττον ἀνέφικτον πᾶσαν ἐξ ἀντικειμένου ἀντίληψιν, καὶ εἰς θεωρητικὰ ζητήματα οὐδέποτε ἀπεφαίνοντο ὡρισμένως, ἐπολέμουν δὲ ἐντόνως τὰς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας φιλοσοφικὰς σχολὰς, μάλιστα τὴν τῶν Στωϊκῶν, καὶ ἐζήτουν δι' ὡρισμένων τρόπων (ὡς τοὺς ἔλεγον) ἀποδείξεων νὰ καταπολεμήσωσι τὸ ἐφικτὸν οἵας δήποτε γνώσεως.

Σκευοθήκη, πᾶσα σκευῶν ἀποθήκη, ἰδίως δὲ ἡ τῶν τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ. Τοιαύτην μεγίστην καὶ λαμπροτάτην ᾠκοδόμησεν ἐν Πειραιεῖ πρὸς τῷ Κανθάρῳ, πλησίον τοῦ νῦν τελωνείου, διὰ χιλίας ναῦς, ὁ Φίλων περὶ τὰ 300 π. Χ.. ἄλλως καὶ ὁπλοθήκην λεγομένην (Στρβ. Σλ. 395. — Ἀππ. Μιθρ. MA. — Vitr. VII, Praef. — Cic. d. Or. I, 11. — Pl. VII, 37), πλὴν ἂν ἡ σκευοθήκη ἦν μέρος τῆς Ὁπλοθήκης. Λείψανα δ' ἀρχιτεκτονικὰ αὐτῆς καὶ πολύτιμοι ἐπιγραφαὶ περιέχουσαι τῶν σκευῶν διδακτικωτάτους καταλόγους, εὑρέθησαν πρὸ ἐτῶν εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν θέσιν, καὶ ἐξεδόθησαν ἐν Γερμανίᾳ (Boeckh, Seew. d. Athener).

Σκευοφόρος, εἰς τὰ στρατεύματα ὁ ὑπηρέτης ὁ τὸν βαρέως ὡπλισμένον ὁπλίτην παρακολουθῶν καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ φέρων.

Σκέφρος, υἱὸς τοῦ Τεγεάτου, μυθικὸν πρόσωπον συνεχόμενον μετὰ τῆς λατρείας τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Ἀρκαδίᾳ. Ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἄρτεμις, κατὰ τοὺς Ἀρκάδας, περιήρχοντο τὴν γῆν τιμωροῦντες ἐκείνους ὅσοι ἠρνήθησαν ἄσυλον εἰς τὴν μητέρα των Λητὼ, ὅτε, ἔγγυος οὖσα, κατεδιώκετο ὑπὸ τῆς Ἥρας. Τότε Λειμών, τοῦ Σκέφρου ὁ ἀδελφὸς, ὑποπτεύσας ὅτι διεβλήθη εἰς τοὺς θεοὺς ὑπ' αὐτοῦ, τὸν ἐφόνευσε, καὶ ἔκτοτε οἱ Ἀρκάδες ἔψαλλον θρήνους εἰς αὐτοῦ τὸν θάνατον, ὅτε, κατ' ἐντολὴν τοῦ Δελφικοῦ μαντείου, ἐπανηγύριζον τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἀγυιέως Ἀπόλλωνος (Παυσ. II, 53).

Σκηνὴ, ἴδ. Θέατρον.

Σκηνῖται, καλοῦνται πολλάκις παρὰ Στράβωνι οἱ νομαδικοὶ καὶ ὑπὸ σκηνὰς οἰκοῦντες λαοὶ τῆς ἐρήμου Ἀραβίας.

Σκηνογραφία, ἡ ζωγραφία ἡ κοσμοῦσα τὴν σκηνὴν τοῦ θεάτρου, καὶ πᾶσα ἄλλη κατὰ τὸ αὐτὸ σύστημα γραφομένη, ἵνα μακρόθεν ποιῇ τὴν δέουσαν ἐντύπωσιν (Vitr. I, 2, 3). Ἴδ. Ἀγάθαρχος.

Σκῆπτρον, ἐκ τοῦ σκήπτειν, τοῦ στηρίζειν, ἐν γένει μακρὸν ξύλον ἐφ' οὗ τις

στηρίζεται περιπατῶν, εἴτε ὁδοιπόρος εἴτε ἐπαίτης (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 416. Ὀδ. Ν. 437. Ξ, 31. Ρ. 199. Σ, 103. — Ἡρδ. Α, 195. Ζ, 52). Κυρίως ὅμως ὃ ἐκράτει τις ὡς σύμβολον ἐξουσίας, καὶ μάλιστα τῆς ὑπερτάτης,

ὁ βασιλεὺς (συνεχέστατα παρ' Ὁμήρῳ. — Ἀρστφ. Ὀρν. 510. κλ.) ὅθεν καὶ «σκηπτοῦχας βασιλεὺς» (Ὁμ. Ἰλ. Α, 279 κλ.)· διὰ τοῦτο καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν θεῶν ὁ Ζεὺς (Πινδ.)

ὃν ὁ Φειδίας ἐν ἄλλοις παρέστησεν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἔχοντα σκῆπτρον διηνθισμένον διὰ παντοίων μετάλλων, μετὰ χρυσοῦ ἀετοῦ ἐπικαθημένου. Καὶ ἄλλοι δὲ ἄρχοντες ἔφερον πολλάκις εἰς ἔνδειξιν τῆς διοικητικῆς ἢ δικαστικῆς αὐτῶν ἐξουσίας διὰ χειρῶν ῥάβδον, ἥτις καὶ σκῆπτρον ἐλέγετο. Ὁμοίως δὲ καὶ ἱερεῖς καὶ κήρυκες (Ἰλ. Α, 15. — Ὀδ. Λ, 91). Καὶ εἰς ξένους δὲ πρέσβεις, ὅτε ἐπαρουσιάζοντο ἵνα ὁμιλήσωσιν, ἔδιδεν, ἐπὶ τῶν ὁμηρικῶν χρόνων, σκῆπτρον ὁ κήρυξ (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 508. Ὀδ. Β, 37). Προσέτι καὶ ἡ ῥάβδος ἣν εἶχεν ὁ ῥαψῳδὸς εἰς τὰς χεῖρας, ὅταν ἀπήγγελλεν ἔπη, λέγεται σκῆπτρον ὑπὸ τοῦ Ἡσιόδου (Θεογ. 30). Καὶ παρὰ τοῖς Πέρσαις προσέτι,

καὶ ἔπειτα παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις ἦν ἐπίσης τὸ σκῆπτρον ἔμβλημα τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας.

Σκῆψις, πόλις Τρωϊκὴ ἐν τῇ Ἴδῃ, νοτιανατολικῶς τοῦ Ἰλίου (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 1. — Στρβ. ΙΓ). Νῦν Παλαιοσκῆψις (Ἐσκὶ Σουψέ).

Σκιὰ, χωρίον τῆς Ἀρκαδίας, εἰς ἀπόστασιν 13 σταδίων ἀπὸ τῆς Μεγαλοπόλεως. Ἐκεῖ ὁ τύραννος Ἀριστόδημος ἔκτισε ναὸν

τῇ Ἀρτέμιδι, ἥτις ἐξ αὐτοῦ ἐλέγετο Σκιαδῖτις (Παυσ. Η, 35).

Σκιάδας, Λακεδαιμόνιος γλύπτης τῆς 60ης Ὀλ, (540 π. Χ.), μετὰ τοῦ συμπατριώτου του Χάρτα διδάσκαλος τοῦ Κορινθίου Εὐχείρου (Παυσ. ΣΤ, 4).

Σκιάδιον, καὶ σκιαδίσκη, ὃ ἐκράτουν αἱ Ἑλληνίδες πρὸς προφύλαξιν κατὰ τοῦ ἡλίου, ὅμοιον τῇ ἡμετέρᾳ ὀμβρέλλᾳ (κατὰ τοῦ ὄμβρου), ἀνοιγόμενον καὶ κλειόμενον (Ἀρστφ. Ὀρν. 1493. Ἱππ. 1348). Εἰς τὴν Παναθηναϊκὴν πομπὴν ἔφερον τὰ σκιάδια αἱ κόραι τῶν μετοίκων κατόπιν τῶν πομπευουσῶν πολιτίδων, καὶ ἴσως, ὅτε ἐγίνετο χρῆσις αὐτῶν, ἔφερον αὐτὰ αἱ δοῦλαι ὑπὲρ τὰς κυρίας των. Ἐν δὲ μετέπειτα χρόνοις

ἐπεκράτησαν οἱ ψιαθόπλεκτοι πίλοι, οἵτινες καὶ θολίαι ἢ πέτασσοι ἐλέγοντο (Θεόκρ. ΙΕ. 39).

Σκιαθήρας ἢ **Σκιάθηρον,** ὡρολόγιον ἡλιακόν, καθ' ὃ μεταλλίνη ῥάβδος δεικνύει τὴν ἐποχὴν τῆς ἡμέρας διὰ τῆς σκιᾶς ἣν ῥίπτει εἰς γραμμὰς ὑπολελογισμένων μήκους καὶ θέσεως. Τὸ ἀξιολογώτερον καὶ ἐπισημότερον τῶν σωζομένων ὡρολογίων τούτων ἐστὶ τὸ τοῦ Ἀνδρονίκου τοῦ Κυρρήστου πρὸς τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἀθηνῶν.

Σκίαθος, νῆσος τοῦ Αἰγαίου, πρὸς βορρᾶν τῆς Εὐβοίας, καὶ πρὸς ἀνατολάς, εἰς μικρὰν ἀπόστασιν τῆς μαγνησιακῆς παραλίας τῆς Θεσσαλίας (Ἡρδ. Ζ, 179. 188), ἔχουσα καὶ ὁμώνυμον πόλιν, οἰκηθεῖσα τὸ πρῶτον ὑπὸ Πελασγῶν ἐκ Θρᾴκης, εἶτα ἐκ τῆς Χαλκιδικῆς. Ἐπὶ τῶν Περσικῶν πολέμων πολλαὶ συνεκροτήθησαν παρ' αὐτῇ ναυμαχίαι (Ἡρδ. Ζ, 179. Η, 7). Εἶτα δὲ συνεμάχησεν ἡ νῆσος μετὰ τῶν Ἀθηνῶν, φέρουσα 200 δραχμῶν ἐτήσιον φόρον καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς τῶν Ἀθηναίων ἡγεμονίας (Liv. XXXI, 28, 45). Ἐπὶ τοῦ Μιθριδατικοῦ πολέμου ἦν πειρατῶν ὁρμητήριον. Ὁ Ἀντώνιος ἐδωρήσατο τὴν νῆσον τοῖς Ἀθηναίοις, οἵτινες τὴν κατεῖχον ἔτι καὶ ἐπὶ Ἀδριανοῦ. Ἐπὶ Σεπτιμίου Σεβήρου ὅμως φαίνεται ὅτι ἦν αὖθις αὐτόνομος. Τῆς νήσου ὁ οἶνος ἐξετιμᾶτο πολύ, ὡς καὶ ὁ ἐκεῖ ἁλιευόμενος ἰχθύς, ὁ κεστρεὺς λεγόμενος (Ἀθν. Ι, 4. 30).

Σκιάποδες, μυθευόμενος λαὸς τῆς Λιβύας, περὶ οὗ διηγοῦντο ὅτι εἶχε τοιούτους καὶ τόσῳ μεγάλους τοὺς πόδας, ὥστε τοὺς μετεχειρίζετο καὶ ὡς σκιάδια κατὰ τοῦ ἡλίου (Ἀρστφ. Ὄρν. 1652).

Σκιὰς, οἰκοδόμημα ἐν Σπάρτῃ, εἰς ὃ συνεκαλοῦντο ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις αἱ ἐκκλησίαι τοῦ λαοῦ, αἵτινες πρὶν συνήρχοντο ἐν ὑπαίθρῳ, «μεταξὺ Βαβύκας καὶ Κνακίωνος». Ἐκτίσθη δ' ὑπὸ Θεοδώρου τοῦ Ῥοίκου, περὶ τὰ 600 π. Χ. στρογγύλον καὶ θολοειδὲς, ἄρα κατὰ τὸν τρόπον τῶν ἀρχαίων θησαυρῶν (Παυσ. Γ, 12, 8.—Μγ. Ἐτμ. λ. Σκιάς). Καὶ ἐν Ἀθήναις δὲ, παρὰ τῷ βουλευτηρίῳ, ὑπῆρχεν ὅμοιον, δι' ὃ καὶ Θόλος τὸ αὐτὸ ἐλέγετο, ἔνθα ἐγίνοντο αἱ τῶν Πρυτάνεων θυσίαι καὶ ἑστιάσεις (Σουΐδ.λ.Σκιάς. —Παυσ. Α. 5, 1.—Πολδ. Α, 8, 15. — Ἁρπκρ. λ. Θόλος).

Σκίδρος, πόλις τῆς Ἰταλίας, πλησίον, ὡς φαίνεται, τῆς Σιβάριδος (Ἡρδ. ΣΤ, 21).

Σκιλλοῦς, πόλις τῆς Τριφυλίας ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου, ἐπὶ τοῦ ῥύακος Σελινοῦντος, ὁμόρρου τοῦ Ἀλφειοῦ. Ὅτε ὁ Πύρρος ὑπεστήριζε τοὺς Πισάτας κατὰ τῶν Ἠλείων, οἱ Σκιλλούντιοι συνετάχθησαν μετ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἡττήθησαν. Μεταγενεστέρως

ἀπέσπασαν οἱ Λακεδαιμόνιοι τὴν Σκιλλοῦντα ἀπὸ τῆς Ἤλιδος, καὶ εἰς τὰ περίχωρα αὐτῆς ἐδωρήσαντο ἀγροικίαν εἰς τὸν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἐξορισθέντα Ξενοφῶντα. Ἐνταῦθα οὗτος διεβίωσε τὰς τελευταίας ἡμέρας του, καὶ ἤγειρε καὶ ἱερὸν τῇ Ἀρτέμιδι, μικρὰν ἀπομίμησιν τοῦ Ἐφεσίου ναοῦ. Περιγράφει δὲ τὴν ἐκεῖσε διαμονήν του ὁ ἴδιος (Ξνφ. Ἀνβ. Ε, 3, 7. Ἑλλ. ΣΤ, 5, 2).

Σκίμπους ἢ **σκάντης,** ὁ αὐτὸς καὶ κράββατος, πτωχικὴ κλίνη, οἵα ἦν ἡ τοῦ Σωκράτους, ὀλίγον τι καλλιτέρα τῆς χαμεύνης (ἴδ. Κλίνη).

Σκιοθηρικὸν, ἴδ. Σκιαθήρας.

Σκιπίων. Τῆς μεγάλης καὶ ἐπισήμου γενεᾶς τῶν Σκιπιώνων ἐν Ῥώμῃ δύο ἐξόχως διεκρίθησαν καὶ ἀνεδείχθησαν ἔνδοξοι, ὁ Π. Κορνήλιος Σκιπίων, ὁ ἐπὶ τοῦ δευτέρου καρχηδονικοῦ πολέμου, κατὰ τὰ ἔτη 210-206 π. Χ. τοὺς Καρχηδονίους ὑπὸ τὸν Ἀννίβαν κατατροπώσας, δι' ὃ καὶ ἐκλήθη Ἀφρικανός. Τῷ 193 ἐπέμφθη ὡς εἷς τῶν Πρέσβεων εἰς Ἔφεσον πρὸς τὸν Ἀντίοχον παρ' ᾧ εἶχε καταφύγει ὁ Ἀντίοχος. Ὁ ἕτερος ἦν ὁ Π. Κορνήλιος Αἰμιλιανὸς, υἱὸς τοῦ Αἰμιλίου Παύλου, υἱοθετηθεὶς ὑπὸ τῶν Σκιπιώνων, ὅστις νέος μετὰ τοῦ πατρός του εἰς τὴν Ἑλλάδα διατρίψας, καὶ εἰς Πύδναν πολεμήσας τῷ 168 π. Χ., συνεδέθη διὰ φιλίας μετὰ τοῦ Πολυβίου καὶ ἄλλων πεπαιδευμένων, ἐπεδόθη ὁ ἴδιος εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς φιλολογίας, καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου καρχηδονικοῦ πολέμου, τῷ 146 π.Χ., ἐκυρίευσε καὶ κατηδάφισε τὴν Καρχηδόνα. Τῷ δὲ 132 φαίνεται ὅτι ἐδολοφονήθη ὑπὸ πολιτικῶν του ἐχθρῶν.

Σκίρα, Ἴδ. Σκιροφόρια.

Σκιρὰς, 1) ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἡ Ἀθηνᾶ εἶχε ναὸν ἐκτὸς τῶν Ἀθηνῶν (Ἡρδ. ΣΤ, 94), ἐπώνυμον ἢ τοῦ χειμάρου Σκίρου παρ' ᾧ ἔκειτο (Παυσ. Α, 36, 3), ἢ μάντεώς τινος Σκίρου (Πλούτ. Θησ. 12)· ἢ κατά τινας (Φιλός. Ἀτθ. Β) ἐκ τοῦ σκίρου (κρητίδος), ἐξ οὗ ὁ Θησεὺς, ἐκ Κρήτης ἐπανελθών, ἤγειρεν ἄγαλμα τῇ Ἀθηνᾷ.

Σκιρῖται, λόχος ἐν τῷ Λακωνικῷ στρατῷ, ἐπώνυμος τῆς πρὶν Ἀρκαδικῆς Σκιρίτιδος χώρας, πιθανῶς ἐκ τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης προερχόμενος, καὶ μετὰ τὴν ὑποταγὴν αὐτῆς ἴσως ἐπὶ συνθήκῃ, διὰ τὴν ἔκτακτον ἀνδρείαν των ἐξαιρετικὴν θέσιν εἰς τὸν Σπαρτιατικὸν στρατὸν κατέχοντες. Ἦσαν 600 τὸν ἀριθμὸν πεζοὶ, ἴσως ψιλοὶ, καὶ ἐτάττοντο εἰς τὰς κινδυνωδεστέρας θέσεις, προπορευόμενοι ἐν πορείαις, τὰς πτέρυγας τῶν στρατοπέδων ἐξασφαλίζοντες, καὶ ἐν μάχαις εἰς τὸ ἀριστερὸν κέρας ὑπὸ τὸν βασιλέα παραταττόμενοι, καὶ τὰς κινδυνωδεστέρας ἐφόδους ἐπιχειροῦντες (Ξνφ. Λακ. Πολ. ΙΓ, 1. Ἑλλ. Ε, 1, 2. Κυρ. πδ. Δ, 2, 11.—Θουκ. Ε, 67).

Σκιρῖτις (ἡ), χώρα ὀρεινὴ καὶ τραχεῖα κατὰ τὰ βορειοδυτικὰ τῆς Λακωνικῆς, πρὸς τῇ Παρρασίᾳ καὶ τῇ Μαιναλίᾳ τῆς Ἀρκαδίας, εἰς ἣν ἴσως καὶ τὸ πρῶτον ἀνῆκε, δι' ὃ καὶ εἰς αὐτὴν ἐπανῆλθεν ἐπὶ Ἐπαμεινώνδου (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 2, 24-4, 52. ΣΤ, 4, 21). Τὸ μόνον αὐτῆς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα μνημονεύεται ἐστὶ τὸ, ἴσως ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων κτισθὲν, φρούριον Οἶον, 2 ὥρας βορείως ἀπέχον τῆς Σελλασίας (Θουκ. Ε, 33. 67. 68.—Ξνφ. καὶ ΣΤ, 5, 24. Ζ, 4, 21.—Διόδ. ΙΕ, 32).

Σκίρος, 1) ῥυάκιον ἢ χείμαρρος, ἐκτὸς ῥέων τῶν Ἀθηνῶν πρὸς δυσμὰς, παρ' ᾧ ἐσρατοπέδευσαν οἱ κατὰ τῶν Ἀθηνῶν ἐπελθόντες Ἐλευσίνιοι (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 4, 30, 34. — Ἁρπκρ, λ. Ἀλίπεδον). Παρ' αὐτῷ ἵδρυτο ὁ ναὸς τῆς Σκιράδος Ἀθηνᾶς, ἢ τὸ ἱερὸν τοῦ Σκίρου (Πλούτ. Θησ. ΙΖ).—2) Τὸ πρὸς δυσμὰς ἔσχατον μέρος τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν, ἔνθα συνώρευον ὁ ἐντὸς καὶ ἐκτὸς Κεραμεικὸς, πρὸς τῷ χειμάρρῳ Σκίρῳ, ἔνθα κατῴκουν αἱ ἐκδεδιητημέναι γυναῖκες (Ἀλκφρ, Γ, 8, 25.—Στφ. Βυζ.).—3) Μάντις ἐκ Δωδώνης εἰς Ἀθήνας ἐλθὼν καὶ ἐκεῖ φονευθεὶς ἐπὶ Ἐρεχθέως (Παυσ. Α, 36, 3), δι' ὃ καὶ

κατὰ Πλούταρχον, ἀνηγέρθη αὐτῷ πρὸς ἐξιλέωσιν ἱερὸν, τὸ ὑπ' ἄλλων τῆς Σκιράδος Ἀθηνᾶς λεγόμενον. — 4) Μάντις Σαλαμίνιος, ὁ τὴν Σαλαμῖνα συνοικήσας, καὶ εἰς ὃν ἐπίσης ἀποδίδοται ἡ ἵδρυσις τοῦ ναοῦ τῆς Σκιράδος Ἀθηνᾶς (Φιλόχρ. Ἀτθ. Β).

Σκῖρος, λατύπη, γύψος, κρητίς· ἐξ οὗ καὶ σκιρῖται ἐλέγοντο τὰ γύψινα ἀγάλματα, καὶ σκιρωτὴ ὁδὸς ἡ ἐκ λίθων καὶ πηλοῦ συμπεπηγμένου κατεσκευασμένη (macadam)—(Γράφεται, παντοίως· σκῖρρος, σκεῖρος, σκῦρος, κλ.).

Σκιροφόρια, ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις, τελουμένη τῇ 12 τοῦ σκιροφοριῶνος μηνὸς (τέλος Ἰουνίου) (Ἀρστφ. Ἐκκλ. 18, 59), καθ' ἣν ἡ ἀρχαία φυλὴ τῶν Ἐτεοβουταδῶν, συνοδεύουσα τὴν ἱέρειαν τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοὺς ἱερεῖς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τοῦ Ἡλίου, ἔφερεν ἐκ τῆς Ἀκροπόλεως εἰς τὴν πρὸς τῷ Φαληρικῷ Σκιράδα Ἀθηνᾶν λευκὸν σκιάδιον, σκῖρον λεγόμενον, εἰς ἔμβλημα βεβαίως τῆς θερμότητος τῆς ὥρας τοῦ ἔτους, ἀπαιτούσης τὴν χρῆσιν τοῦ σκιαδίου (Φώτ. λ.). Καὶ κατά τινας μὲν ἡ ἑορτὴ ὠνομάσθη ἐκ τοῦ σκιαδίου, κατ' ἄλλους δὲ τοῦτο ἐκ τῆς ἑορτῆς. Ἔφερε δ' ἡ πομπὴ ἐνταυτῷ καὶ τὸ Διοσκώριον δέρμα (κώδιον) κριοῦ θυσιασθέντος τῷ Διῒ τῷ Μειλιχίῳ εἰς πρόληψιν τῶν κινδύνων οὓς ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ ἡ ἐαρινὴ θερμότης. Ἐλέγοντο δὲ καὶ σκίρα τὰ σκιροφόρια κατά τινας τῶν ἀρχαίων (Φώτ.), ἀλλὰ τινὲς ἐκλαμβάνουσιν ἐκεῖνα τούτων διάφορα, καὶ μέρος τῶν Θεσμοφορίων.

Σκίρτος, ποταμὸς τῆς Μεσοποταμίας, 25 ἔχων πηγὰς, παραρρέων τὴν Ἔδεσσαν, καὶ ἐκρέων ἐκ δυσμῶν εἰς τὸν Χαβόραν. Τὸ νῦν αὐτοῦ ὄνομα Δαϊσὰν δηλοῖ εἰς τὰς ἀσιατικὰς γλώσσας ὅ,τι καὶ τὸ ἀρχαῖον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν, τὸν σκιρτῶντα, ἐκπηδῶντα (Ζωναρ.).

Σκιρτώνιον, πόλις ἐν τῇ νοτίᾳ Ἀρκαδίᾳ, μία ἐξ ἐκείνων ὧν οἱ κάτοικοι, ὅτε ἐκτίσθη ἡ Μεγαλόπολις, μετέβησαν εἰς αὐτὴν (Παυσ. Η, 27, 4).

Σκίρων καὶ **Σκείρων,** 1) Ὁ μεταξὺ Κορινθίας καὶ Μεγαρίδος παραμονεύων μέγας κακοῦργος, ὅστις τοὺς ἐκεῖθεν διαβαίνοντας ὁδοιπόρους συλλαμβάνων, τοὺς ἐβίαζεν εἰς τὸ χεῖλος φοβεροῦ κρημνοῦ νὰ τῷ πλύνωσιν εἰς λεκάνην τοὺς πόδας, καὶ εἶτα λακτίζων αὐτοὺς διὰ τοῦ ποδὸς, τοὺς ἔρριπτεν εἰς τὴν θάλασσαν, μέχρις οὗ διελθὼν ἐκεῖθεν καὶ ὁ Θησεὺς, τὸν ἐφόνευσε κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον (Εὐρπ. Ἱππλ. 1198.—Πλούτ. Θησ. Ι). — 2) Υἱὸς τοῦ Πύλαντος, δισέγγονος τοῦ Λέλεγος, νυμφευθεὶς θυγατέρα τοῦ Πανδίωνος, δι' ὃ καὶ διημφισβήτησε πρὸς Νέσον, τὸν υἱὸν αὐτοῦ, τὸν θρόνον τῶν Μεγάρων. Ὁ Αἰακὸς, κληθεὶς νὰ δικάσῃ μεταξὺ τῶν δύο, ἀπεφάνθη ὑπὲρ τοῦ Νέσου, δοὺς εἰς αὐτὸν τὴν κυβέρνησιν, εἰς δὲ τὸν Σκίρωνα τὴν ἐν πολέμῳ διεύθυνσιν. Κατ' ἄλλους ἦν σύζυγος Χαρικλοῦς, τῆς θυγατρὸς τοῦ Κυχρέως, καὶ πατὴρ Ἐνδηίδος, τῆς συζύγου τοῦ Αἰακοῦ (Παυσ. Α, 39, 5. — Πλούτ. Θησ. Ι).

Σκιρωνίδες ἢ **Σκιράδες** πέτραι, οἱ εἰς τὸ Γεράνιον ὄρος, τὸ ἀπὸ τῆς Μεγαρίδος πρὸς τὸν Ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου παρατεινόμενον, κατὰ τὴν νοτίαν αὐτοῦ πλευρὰν εἰς τὴν θάλασσαν ἀποτόμως κατιόντες κρημνοὶ, δι' ὧν διήρχετο ἡ στενὴ καὶ δύσβατος Σκιρωνὶς ὁδὸς (νῦν Κακὴ Σκάλα), τὸ θέατρον, ὡς ἐπιστεύετο, πολλῶν κατορθωμάτων τοῦ Θησέως ἐπὶ τῶν κατεχόντων αὐτὴν κακούργων, δι' ὃ καὶ ἐναγεῖς πέτραι προσετιἐλέγοντο. Ὁ Ὀβίδιος (Met. Ιι. 145) ὡς καὶ λέγει τὰς πέτρας ἀπολίθωσιν τῶν ὀστῶν τοῦ Σκίρωνος (ἴδ.). Ἐκ μιᾶς αὐτῶν, τῆς Μολουρίδος πέτρας, κατεκρημνίσθη εἰς τὴν θάλασσαν ἡ Ἰνὼ μετὰ τοῦ παιδίου της Μελικέρτου, καταδιωκομένη ὑπὸ Ἀθάμαντος, τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν (Ἡρδ. Η, 71.—Στρβ. Θ, 391. 393). Βατὴν τὴν ὁδὴν εἰς πεζοὺς λέγεται καταστήσας αὐτὸς ὁ Σκίρων πρῶτος· ὁ δ' Ἀδριανὸς ηὔρυνεν αὐτὴν διὰ δύο ἁμάξας, καὶ μέρη τῆς

ὁδοποιίας αὐτοῦ εἰσὶν εἰσέτι ἐκεῖ εἴς τινα μέρη καταφανῆ.

Σκιρωνίδης, στρατηγὸς Ἀθηναῖος ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ, ἐπολέμησεν ὁμοῦ μετὰ τῶν Ἀργείων ἐν Μιλήτῳ, τῷ 412 π. Χ., κατὰ τῶν Μιλησίων καὶ τῶν Πελοποννησίων. Καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι προέβησαν νικηταὶ μέχρι τῶν τειχῶν τῆς Μιλήτου· ἐπειδὴ ὅμως οἱ Ἀργεῖοι ἡττήθησαν, κατηγγέλθη ὑπὸ τοῦ Πεισάνδρου, καὶ ἐστερήθη τῆς ἀρχηγίας του (Θουκ. Η, 25. 54).

Σκίτων, Ἀθηναῖος καταδικασθεὶς ἐπὶ φαυλότητι καὶ παρανόμῳ διαγωγῇ (Δμσθ. κ. Μειδ. 573).

Σκιώνη, ἡ κυριωτέρα πόλις τῆς ἐν Μακεδονίᾳ Χερσονήσου Παλλήνης, εἰς τὴν δυτικὴν αὐτῆς παραλίαν, ἀνατολικῶς τοῦ ἀκρωτηρίου Ποσειδίου. Ἐλέγετο δὲ ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Ἀχαιῶν ἐκ Πελλήνης ἐπὶ τῆς ἐκ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου ἐπιστροφῆς των, καὶ ἦτο πόλις λίαν ἐμπορικὴ (Θουκ. Δ, 120. 133. Ε, 32.—Ἡρδ. Ζ, 123. Η, 125. — Στρβ. Ζ, 330).

Σκόδρα, ἐπίσημος πόλις τῆς Δαλματίας, πρωτεύουσα τῶν βασιλέων τῆς Ἰλλυρίας, εἶτα Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία (Πτολ. Β, 17.—Liv. XLIII, 20).

Σκορδίσκη (Στρβ. ΙΑ), ἢ Σκορδίσκος (Πτολ. Ε), συνέχεια τοῦ ὄρους Παρυάδρου ἐν Ἀσίᾳ, πρὸς νότον χωροῦσα διὰ τῆς Ἀρμενίας καὶ Καππαδοκίας, μέχρι Κιλικίας, ἔνθα συναντωμένη μετὰ τοῦ Ταύρου ἀποτελεῖ τὸ ὑψηλὸν ὄρος Ἀντίταυρον.

Σκόλιον, σκολιὰ μέλη, εἶδος ποιήσεων ἰδιαίτερον, εἰς τὰς ἑστιάσεις μάλιστα ᾀδομένων. Τινὲς (Πρόκλ. παρ. Φωτ. 983.—Ἐτυμ.) λέγουσι τὸ ὄνομα προελθὸν ἐκ τῶν οὐχὶ πάντοτε λίαν εὐπρεπῶν καὶ αὐστηρῶν συνθέσεων αἵτινες ἐν μέθῃ ᾄδοντο καὶ ἐν εὐθυμίᾳ. Ἀλλ' ἡ ἑρμηνεία αὕτη οὐδόλως συνάδει μετὰ τοῦ χαρακτῆρος τῶν σωζομένων καὶ τῶν μνημονευομένων σκολίων. Κατ' ἄλλους ἐπωνομάσθησαν οὕτω κατὰ τὸν συνήθη μετρικὸν ἢ μουσικὸν ῥυθμὸν αὐτῶν. Ἡ δ' ἐπικρατεστέρα γνώμη ἦν (Πλούτ. Προβλ. συμποσ. Α) ὅτι τὸ ὄνομα δηλοῖ τὴν μὴ συνεχῆ τάξιν τῶν ᾀδόντων. διότι ἀφ' οὗ πάντες ἀπὸ κοινοῦ ἔψαλλον, ἔπειτα ἤρχιζεν εἷς μόνος, ὁ ἐμπειρότερος, καὶ εἶτα οὗτος ἔδιδεν ὃν ἐκράτει κλάδον δάφνης ἢ μυρσίνης, ὡς πρόσκλησιν εἰς ἐξακολούθησιν, οὐχὶ εἰς τὸν ἀμέσως ἑπόμενον, ἀλλ' εἰς ὃν αὐτὸς ἔκρινεν ἄριστον, καὶ οὕτω καθεξῆς ἐκεῖνος εἰς ἄλλον, ὥστε οἱ ᾄδοντες διεδέχοντο ἀλλήλους οὐχὶ κατ' εὐθεῖαν, ἀλλὰ σκολιῶς (Ἀθήν. ΙΑ, 694). Τὰ σκολιὰ ταῦτα ᾄσματα περιεῖχον ἢ ἁπλᾶ διδάγματα τοῦ πρακτικοῦ βίου, εἴτε σπουδαῖα εἴτε φαιδρὰ, ἢ εὐφυῆ, εὐτράπελα ἀποφθέγματα, ἐπικλήσεις θεῶν, κτλ. Ἰδίως ἀνέπτυξαν τὸ Σκόλιον οἱ Αἰολεῖς ποιηταὶ, ὧν ὁ τρόπος ἦν συγγενὴς πρὸς αὐτό· ἔξοχοι δ' εἰς τὸ εἶδος τοῦτο μνημονεύονται ὁ Ἀλκαῖος, ἡ Σαπφὼ, ὁ Ἀνακρέων, ἡ Πραξίλλα. Τὰ τοῦ Πινδάρου σκόλια ἦσαν κατὰ χορικὸν τρόπον ἐντέχνως ἐξειργασμένα. Τῶν πλείστων νῦν διατηρουμένων ἡγνόουν οἱ μεταγενέστεροι τοὺς ποιητὰς, ἴσως διότι ἦσαν συνήθως αὐτοσχεδιάσματα τῆς στιγμῆς ἐν εὐθύμοις συναναστροφαῖς. Ἰδίως δ' εὐφορώτατον κέντρον παραγωγῆς τῶν σκολίων ἦσαν αἱ Ἀθῆναι, ὅπου, ὡς εἰς οὐδὲν ἄλλο μέρος τῆς Ἑλλάδος, ηὐδοκίμει καὶ ἠγαπᾶτο ἡ εὐθυμία. Περίφημον ἦν τοῦ Καλλιστράτου τὸ σκόλιον εἰς τὸν Ἁρμόδιον καὶ τὸν Ἀριστογείτονα («Ἐν μύρτου κλαδὶ»), ὅπερ καὶ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων «Ἁρμοδίου μέλος» ἐλέγετο (Ἀθν. ΙΕ, 695) (Συλλογὴ Bergk. poet. Lyr. graec.).

Σκόλλις (ἡ), ἢ τὸ Σκόλλιον. Ὄρος κρημνῶδες, μεταξὺ Ἀχαΐας καὶ Ἤλιδος, ἡ δυτικὴ τοῦ Ἐρυμάνθου παρέκτασις, τὸ παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Β, 617) Ὠλενία πέτρα λεγόμενον (Στρβ. Η, 341. 387).

Σκολοπόεις, ποταμὸς ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ μεταξὺ Πριήνης καὶ Μυκάλης ῥέων (Ἡρδ. Θ, 96).

Σκόλοτοι, ὄνομα ὃ ἔφερεν ἔθνος τι,

Σκυθικὸν κατά τινα τῶν βασιλέων αὐτοῦ (Ἡρδ. Δ, 6).

Σκόμιον, ὄρος τῆς Μακεδονίας, ἀνατολικῶς τοῦ Σκάρδωνος πρὸς βορρᾶν, καὶ τὸν Αἷμον χωροῦν [Θουκ. Β, 96].

Σκοπάδαι, γένος δικαστῶν ἐν Κραννῶνι τῆς Θεσσαλίας. Ἦδη τῷ 600 π. Χ. μνημονεύεται εἰς Σκοπάδης, ὁ Διακτορίδης, εἷς τῶν μνηστήρων Ἀγαρίστης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Σικυωνίου Κλεισθένους (Ἡρδ ΣΤ.127). Ἕτερος Σκοπάδης ὀλίγον μετὰ τὰ 600 π. Χ. ἦν περίφημος διὰ τὰ πλούτη του, καὶ ὡς φιλοξενήσας τὸν Σιμωνίδην, γράψαντα ποίημα εἰς αὐτόν. Οὗτος, ὅτε ἐν συμποσίῳ κατεκρημνίσθη ἡ στέγη τῆς αἰθούσης ἐσώθη ἐκ θαύματος [Quinet. XI, 2. 15]. Μνημονεύεται δὲ καὶ ὡς τῶν περιοίκων τοὺς φόρους νομοθετήσας. — Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ζῶν εἰς Σκοπάδης, συνεδέθη διὰ φιλίας μετὰ Κύρου τοῦ νεωτέρου, καὶ εἰς τὸν Σωκράτην ἐπρότεινε καταφύγιον. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, τῷ 405 π. Χ., μετεβλήθησαν αἱ περιστάσεις ἐν Θεσσαλίᾳ διὰ τῆς νίκης τοῦ Φεραίου Λυκόφρονος. Ὁ δῆμος ἐν Φεραῖς φρονιματισθείς, ἐξανέστη καὶ ἀνέτρεψε τοὺς δυνάστας τούτους (Ξνφ. Ἑλλ. ΣΤ, 1, 19.— Πλούτ. Κίμ. Ι.—Cic. d. Or. II, 86).

Σκόπας, Πάριος, περίφημος ἀγαλματοποιὸς καὶ ἀρχιτέκτων, πιθανῶς υἱὸς τοῦ γλύπτου Ἀριστάνδρου (Bœckh. C. J. Ἀρ. 2356), ἀκμάζων περὶ τὰ 380 π. Χ. ἐπὶ Πραξιτέλους, καὶ ἐπιδιώκων, ὡς οὗτος, τὸ ὑπέρτατον κάλλος, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τὴν ἔκφρασιν πάθους, ἄνευ συνταράξεως τῆς περὶ τὴν μορφὴν ἁρμονίας· διὸ καὶ κατὰ συνέπειαν ἔχαιρεν εἰς παραστάσεις διονυσιακάς, ὡς τὴν τῆς Χιμαιροφόνου (ἐρίφιον φονευούσης) Βάκχης (Κλλστρ. Ἔκφρ. ἀγλμ. Β), περίφημον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, καὶ ὑπὸ σωζομένων ἐπιγραμμάτων ἐκθειαζομένην. Ἄριστον δ' αὐτῆς ἀπομίμημα φαίνεται σωζόμενον ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Ῥώμης. Ταύτης ἀνάλογοι ἦσαν καὶ δύο αὐτοῦ Ἐριννύες ἐν Ἀθήναις (Κλ. Ἀλξνδρ. Πρτρπτ. ΙΒ), βεβαίως αἱ περὶ ὧν λέγει ὁ Παυσανίας Α, 28 ὅτι «οὐδὲν εἶχον τὸ φοβερόν»· καὶ ἴσως κατ' αὐτὸν ἐποιήθησαν καὶ αἱ κεφαλαὶ τῆς Μεδούσης, ὧν τινες σώζονται (ὡς εἰς τοῦ Μονάχου τὴν γλυπτοθήκην), αὐστηρὸν ἔχουσαι κόλλος, ἀλλ' «οὐδὲν φοβερόν». Τῆς αὐτῆς κατηγορίας ἦν καὶ τὸ σύμπλεγμα αὐτοῦ τὸ παριστῶν τὴν Θέτιν φέρουσαν τὰ ὅπλα εἰς τὸν Ἀχιλλέα, καὶ προπεμπομένην ὑπὸ παντοίων θαλασσίων θεοτήτων καὶ τεράτων, πιθανῶς εἰς κόσμον ἀετώματος ναοῦ τινος, μετὰ ταῦτα ὑπὸ Δομιτίου εἰς Ῥώμην μετενεχθέν, εἰς κόσμησιν τοῦ ναοῦ ὃν αὐτὸς τῷ Ποσειδῶνι ἀνήγειρε, θαυμαστικῶς δὲ μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Πλινίου (XXXVI, 4, 7). Εἰς αὐτὸν, καὶ ἐν Σαμοθράκῃ ἐργασθέντα, ἀπεδόθη,σχεδὸν μετὰ βεβαιότητος, ἡ ἐκεῖ εὑρεθεῖσα, καὶ ἤδη τὸ Μουσεῖον τῶν Παρισίων κοσμοῦσα Νίκη ὑπόπτερος σπανίας καλλονῆς, ἐπὶ πρῴρας πλοίου βαίνουσα, πιθανῶς ἱδρυθεῖσα εἰς τὸ ἱερὸν τῶν Κυβείρων ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, νικήσαντος τὸν στόλον τοῦ Πτολεμαίου πρὸ τῆς Κύπρου τῷ 306 π. Χ. Νομίσματα τοῦ Δημητρίου φέρουσιν αὐτῆς τὸ ὁμοίωμα. Ὁ θεὸς ὁ ὑπὲρ πάντας τὴν ἤθους ἔκφρασιν μετὰ τῆς ὑπερτάτης καλλονῆς συνδυάζων ἦν ὁ Ἀπόλλων, ἐμπνεόμενος ὑπὸ τῆς ποιήσεως καὶ τῆς μουσικῆς· διὰ τοῦτο ἐξαίσιον ἀριστούργημα παρήγαγεν ὁ Σκόπας, παραστήσας κιθαρῳδὸν Ἀπόλλωνα, ποδήρη χιτῶνα ἐνδεδυμένον καὶ τὴν κιθάραν διὰ χειρῶν ἔχοντα, τοσοῦτον δ' ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐκτιμώμενον, ὥστε ὁ Αὔγουστος ἀνήγειρεν ἐπίτηδες ναὸν εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐν Ἀκτίῳ νίκης του, ἵνα θέσῃ ἐν αὐτῷ τὸν Ἀπόλλωνα τοῦτον, μετὰ τῆς Λητοῦς τοῦ Πραξιτέλους καὶ τῆς Δήμητρος τοῦ Τιμοθέου (Proprt. II, 31, 15). Ἐν τῷ Βατικανῷ Μουσείῳ διατηρεῖται ἐξαίσιον ἄγαλμα, κατὰ τοῦτο πεποιημένον ἄνευ τῆς ἐλαχίστης ἀμφιβολίας, ὡς ἀποδεικνύουσι καὶ τὰ ἐπὶ Αὐγούστου νομίσματα, ἔχοντα αὐτὸ ἐπιτετυπωμένον. Ἀλλ' ὡς ἐκ τῶν θεῶν ὁ Ἀπόλλων, ἦν βεβαίως ἐκ τῶν θεαινῶν ἡ Ἀφροδίτη, ἡ ὑπερτάτη καλλονή, ἡ τὰς ἰσχυροτάτας προκαλοῦσα ψυχικὰς συγκινήσεις, ἡ προσφορωτάτη τῇ γλυφίδι τοῦ Σκόπα, καὶ τῷ ὄντι μνημονεύεται αὐτοῦ ἡ χαλκῆ πάνδημος Ἀφροδίτη ἐν Ἤλιδι, τὸ σύμπλεγμα Ἀφροδίτης, Ποθου καὶ Φαέθοντος ἐν Σαμοθράκῃ, καὶ τὸ τοῦ Ἔρωτος, Ἱμέρου καὶ Πόθου ἐν Ἀφροδισίῳ τῶν Μεγάρων (Plin. XXXVI, 4, 7.—Παυσ. Δ, 43), καὶ μάλιστα τὸ εἰς ναὸν ἐν τῷ Φλαμινίῳ ἱπποδρομίῳ τῆς Ῥώμης μετακομισθέν, τὸ πρῶτον ποτὲ ποιηθὲν γυμνὸν ἄγαλμα τῆς θεᾶς, ὃ ὁ Πλίνιος θεωρεῖ ὡς τὸ πολυτιμότατον καλλιτεχνικὸν τῆς Ῥώμης ἐγκόσμημα. Ἀπίθανον δὲν φαίνεται (Ῥαγκ. Ἅπαντα, Τμ. ΙΓ', Ἱστ. Καλλιτεχν. Α, 389), ὅτι ἦν αὐτὴ ἡ περίφημος Μηλία Ἀφροδίτη, ἣ πρωτότυπον αὐτῆς, καὶ ἀπετέλει σύμπλεγμα μετὰ τοῦ ἐν τῷ αὐτῷ ναῷ διατηρουμένου γυμνοῦ καὶ καθημένου Ἄρεως τοῦ αὐτοῦ τεχνίτου, ὅστις καὶ σώζεται ἐν τῇ Λουδοβικίᾳ ἐπαύλει τῆς Ῥώμης. Περὶ ἑνὸς ἀριστουργήματος, τοῦ συμπλέγματος τῶν Νιοβιδῶν, ἠμφισβητεῖτο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἂν ἦν ἔργον τοῦ Σκόπα, ἢ τοῦ Πραξιτέλους (Pl. XXXVI, 4, 8). Τοῦτο παριστῶν τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος κατατόξευσιν τῶν τέκνων τῆς Νιόβης, καυχηθείσης ὅτι ἦν καλλιτεκνοτέρα τῆς Λητοῦς, ἐκόσμει ἐπίσης ἐν ἔπειτα χρόνοις ναὸν ἱδρυθέντα ἐν Ῥώμῃ (Δ. Κάσσ. ΜΘ, 2.—Pl. XIII, 11), καὶ δὴ τὸ ἀέτωμα αὐτοῦ, ὡς φαίνεται, διότι τὰ πλεῖστα τῶν ἀποτελούντων αὐτὸ ἀγαλμάτων, εἴτε ἐν πρωτοτύποις εἴτε ἐν ἀντιγράφοις ἀνευρέθησαν ἐν ἀνασκαφαῖς, φαίνονται ὅτι τοιαύτην εἶχον τὴν διάθεσιν. Εἰσὶ δὲ 13 τ' ἀνευρεθέντα, πλὴν τινῶν ἐπαναλήψεων, καὶ εἰσὶ κατατεθειμένα εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Φλωρεντίας. Πάντα ὁμοῦ ἦσαν τοὐλάχιστον 16. Ἡ Νιόβη ἐν τῇ ἀγκάλῃ της ἐγκλείουσα τὴν νεωτέραν τῶν θυγατέρων της, ἐστὶ σχεδὸν ἡ ὑπὸ τῆς θλίψεως ἀπολιθουμένη, ὡς ὁ μῦθος διηγεῖται περὶ αὐτῆς. Ὁ τὸν νεώτατον τῶν υἱῶν διὰ τοῦ ἰδίου σώματος θέλων νὰ καλύψῃ παιδαγωγὸς ἐστὶ περιπαθεστάτη παράστασις, καὶ ἀμίμητος ὁ νέος Νιοβίδης ὁ θέλων νὰ σώσῃ τὴν ἀδελφήν του, ὡς καὶ ἡ ἀντιστοίχως παριστωμένη κόρη, ἡ προσπαθοῦσα νὰ σώσῃ τὸν ἀδελφόν της, ἤτις παράστασις καὶ

ἐπὶ δακτυλιολίθου εὑρέθη ἀντιγεγραμμένη. Καὶ τὸ μὲν κάλλος τῶν παραστάσεων ἀντιθέατρον τοῦ Διονύσου. Συνειργάσθη δ' ὁ Σκόπας μετὰ πολλῶν ἄλλων τῶν ἐπισημοτάτων

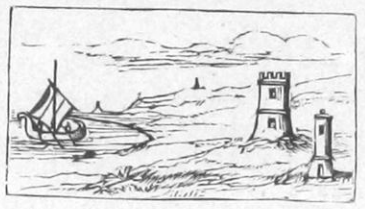
στοιχεῖ πρὸς τὴν τέχνην ἀμφοτέρων τῶν μεγάλων καλλιτεχνῶν εἰς οὓς τὸ ἔργον ἀποδίδοται· ἀλλὰ τὸ πάθος τῆς γλυπτικῆς ταύτης τραγῳδίας φαίνεται μᾶλλον δικαιολογοῦν τὴν ὑπὲρ τοῦ Σκόπα ὑπόθεσιν. Ὅμοιον σύμπλεγμα, ἴσως ἀντίγραφον ἢ ἐπιτομὴ τούτου, ὑπῆρχεν ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Παυσανίου (Α, 21) εἰς τὸ σπήλαιον τὸ ὑπὲρ τὸ

συγχρόνων του γλυπτῶν, ἴσως καὶ μετ' αὐτοῦ τοῦ Πραξιτέλους (Vitr. VII, Praef. 12) εἰς τὴν 411 ποδῶν μῆκος ἔχουσαν ζωοφόρον τοῦ ἐν Ἁλικαρνασσῷ Μαυσωλείου, ἀναλαβὼν πᾶσαν τὴν βορείαν πλευράν. Ἡ δ' ὅλη ζωοφόρος παρίστα πομπὴν ἱππέων τεχνικώτατα ἐξειργασμένην (Λουκιανοῦ Νεκρικ. Διάλογ. ΚΔ, 2).

Σκόπελος, νῆσος μικρὰ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, βορειώς τῆς Εὐβοίας καὶ τῆς Σκιάθου, οὐ μακρὰν τῆς Θεσσαλικῆς παραλίας (Ἡρδ.). Καὶ ἄλλα δὲ πετρώδη ἐρημονήσια ἔφερον πολλαχοῦ τὸ κύριον ὄνομα Σκόπελος, ὡς ἐν τῇ Προποντίδι, πρὸς τῇ Ἰωνίᾳ, εἰς τὸ Ἰόνιον πέλαγος, μεταξὺ Ζακύνθου καὶ Κεφαλληνίας, κτλ.

Σκοπιά, ὑψηλή τις θέσις, ἢ καὶ ἐπ' αὐτῆς ἱδρυόμενος πύργος πρὸς ἐπισκόπησιν τῆς παρακειμένης χώρας ἢ τῆς θαλάσσης,

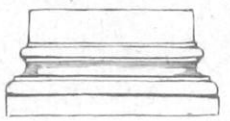

ἐπὶ σκοπῷ στρατιωτικῆς ἀμύνης μάλιστα (Ἡρδ. Β, 15). Ἡ εἰκών, ἐκ τοιχογραφίας τῆς Πομπηίας, παριστᾷ ἀκτὴν ἔχουσαν πέντε σκοπιὰς ἐπὶ πέντε διαφόρων λόφων.

Σκορδίσκος, καὶ Σκοιδίσης καὶ Σκυδίσης, ὄρος ἐν τῷ Πόντῳ τῆς Καππαδοκίας, νοτιοδυτικὸς κλάδος τοῦ Παριάδρου, συνεχόμενος νοτίως μετὰ τοῦ Ἀντιταύρου (Στρβ. ΙΑ, 497. ΙΒ, 548).

Σκορπίος, μηχανή τις πολεμική, εἶδος μικροῦ καταπέλτου δι' ἕνα ἄνθρωπον πρὸς ἐκτόξευσιν πολλῶν βελῶν ἐνταυτῷ καὶ μολυβδίνων σφαιρῶν, τὸ ὄνομα, ὡς θανατηφόρος, ἔχουσα ἐκ τοῦ δηλητηριώδους ζωϋφίου (Ammian. XXIII, 4).

Σκοτία, εἰς τὴν βάσιν τοῦ Ἰωνικοῦ

κίονος ἡ κοίλη ἐσοχή, ἡ μεταξὺ δύο τῶν σπειρῶν, αἵτινες ἦσαν τὰ ὑπὲρ καὶ ὑπ' αὐτὴν ἡμικυκλικῶς προέχοντα μέρη. Ἡ σκοτία ἐλέγετο καὶ τροχίλος.

Σκότιοι, ἐν Κρήτῃ οἱ πρόσηβοι, διότι μέχρι τοῦ 17ου ἔτους τῆς ἡλικίας των ὤφειλον ν' ἀνατρέφωνται, οὐχὶ δημοσίως, ὡς ἐν Σπάρτῃ, ἀλλὰ κατάκλειστοι ἐντὸς τῆς πατρικῆς οἰκίας (Ἀθν. ΣΤ, 263).

Σκοτίτας, βάσος ἐν Λακωνίᾳ, κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Τεγεάτιδος καὶ τῆς Θυρεάτιδος χώρας, ἔχον ναὸν τοῦ Σκοτίτα Διός (Πολϐ. ΙΣΤ, 37.—Παυσ. Γ, 10, 6).

Σκοτοῦσσα, 1) ἐπίσημος πόλις τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Πελασγιώτιδος, κατὰ τὰς πηγὰς τοῦ Ὀγχηστοῦ ποταμοῦ, εἰς τὴν βορειοδυτικὴν κλιτὺν τοῦ μικροῦ Χαλκηδονίου, νοτίως καὶ οὐχὶ μακρὰν τῶν λόφων τῶν καλουμένων Κυνὸς Κεφαλαί. Ἐνταῦθα τῷ 365 π. Χ., κατενίκησεν ὁ Πελοπίδας Ἀλέξανδρον τὸν Φεραῖον, ὅστις πέντε ἔτη μετὰ ταῦτα, ἐν μέσῃ ἀνακωχῇ, ἐπέπεσε κατὰ τῆς πόλεως, ἔσφαξε τοὺς ἄνδρας, καὶ ἀνδραποδίσας ἐπώλησε τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία (Διόδ. ΙΕ, 75.—Παυσ. ΣΤ, 5. 2). Ἐκεῖ δὲ καὶ ὁ Φλαμινῖνος, τῷ 197 π. Χ., μεγάλην ἤρατο νίκην κατὰ Φιλίππου Γ' τοῦ Μακεδόνος (Πολϐ. ΙΗ, 3.—Πλούτ. Φλαμ. Ζ. — Liv. XXXVI, 4).—2) Πόλις ἐν τῇ Σιντικῇ τῆς Μακεδονίας, ἐπὶ τοῦ Στρυμόνος.

Σκουλτάννας, νότιος ὁμόρρους τοῦ Πάδου, ἐκ τῶν Ἀπεννίνων πηγάζων (Στρβ. Ε, 218.—Liv. XLI, 12. 18), νῦν ὁμώνυμος, πρὸς τὰ κάτω δὲ Πανάρος.

Σκύθαι, 1) Ἴδ. Σκυθία. — 2) Ἐν Ἀθήναις ἀστυνομικοὶ ὑπηρέται, βεβαίως ἔμμισθοι, ὡπλισμένοι διὰ τόξων κυρίως, δι' ὃ καὶ Τοξόται ἐλέγοντο, Σκύθαι δὲ (Ἀρστφ. Ἀχρν. 54), ἐκ τοῦ ὅτι κατ' ἀρχάς, ἴσως δὲ ἐν μέρει καὶ πάντοτε, ἐκ Σκυθίας προήρχοντο. Εἶτα ὅμως προσελαμβάνοντο καὶ Θρᾷκες καὶ ἄλλοι βάρβαροι, καὶ ἦσαν ἀμέσως μὲν μετὰ τὰ Μηδικὰ 300 τὸν ἀριθμόν, εἶτα δ' ηὐξήθησαν μέχρι 1200. Κατὰ τὸν πρῶτον ὀργανίσαντα τὸ σῶμα τοῦτο φαίνεται ὅτι

ἐλέγοντο καὶ Πευσίνιοι ἢ Σπευσίνιοι.

Σκύθης, 1) υἱὸς τῆς Ἐχίδνης καὶ τοῦ Ἡρακλέους, ἐλθόντος εἰς τὰς ὑπερβορείους ἐρήμους· γενάρχης τοῦ ἔθνους τῶν Σκυθῶν (Ἡρδ. Δ, 8-10)· ἢ υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ μιᾶς τῶν ἐκεῖ αὐτοχθόνων κορῶν (Διόδ. Β, 43). — 2) Βασιλεὺς τῶν Ζαγκλαίων ἐν Σικελίᾳ. Διωχθεὶς ὑπὸ Ἱπποκράτους, τοῦ τυράννου τῆς Γέλας, κατέφυγεν εἰς Περσίαν παρὰ τῷ Δαρείῳ, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ μέχρι τοῦ ἐσχάτου γήρως καὶ τοῦ θανάτου του (Ἡρδ. ΣΤ, 23. — Αἰλ. π. ἱ.). — 3) Λακεδαιμόνιός τις (Ξνφ.).

Σκυθέα. Πρὸ τοῦ Ἡροδότου ἐλλιπέστατα ἦσαν αἱ γνώσεις περὶ Σκυθίας· ἀλλ' εἰς τὸ Δ βιβλίον αὐτοῦ ἀπαντῶνται εἰδήσεις ὧν πολλαὶ ἀντιστοιχοῦσι πρὸς τῆς Ῥωσίας τὴν νέαν γεωγραφίαν. Τὸ μεσημβρινὸν ὅριον τῆς Σκυθίας ἐστὶ κατ' αὐτὸν ὁ κατώτερος ῥοῦς τοῦ Ἴστρου, καὶ ἡ χώρα τῶν Ἀγαθύρσων (ἡ Ἑπτάπολις, Siebenbürgen)· πρὸς βορρᾶν δὲ αἱ χῶραι τῶν Νεύρων, τῶν Ἀνδροφάγων, τῶν Μελαγχλαίνων, καὶ ἡ ἄγνωστος ἔρημος (περίπου οἱ νομοὶ Μαῖλεύ, Τσερνιγὸβ, Ὀρὲλ, Κούρσκ)· πρὸς ἀνατολὰς ὁ Τάναϊς καὶ ἡ Μαιῶτις· πρὸς νότον ὁ Εὔξεινος Πόντος. Ἑπομένως πᾶσα ἡ μεσημβρινὴ Ῥωσία, μέχρι τῆς Βολυνίας καὶ Ποδολίας, μέχρι τῆς Ῥωμανίας, καὶ μέχρι τῆς Κριμαίας καὶ τοῦ Δόν. Οἱ μεταγενέστεροι συγγραφεῖς δὲν περιορίζουσι τὴν Σκυθίαν εἰς τὰ ὡρισμένα ταῦτα ὅρια, ἀλλὰ κατ' αὐτοὺς ᾤκουν οἱ Σκύθαι καὶ πολὺ ἐπέκεινα πρὸς ἄρκτον καὶ ἀνατολὰς, εἰς πᾶσαν τὴν νῦν Σιβηρίαν. Ὁ Μελᾶς μέρος τῆς ἀρχαίας Σκυθίας καλεῖ Σαρματίαν, ὁ δὲ Πτολεμαῖος ἀσιατικὴν μόνον Σκυθίαν γνωρίζει. — Κατὰ τὸν Ἡρόδοτον, πρὸς νότον ἔκειτο τὸ ὄρος Ταῦρος. Μνημονεύει δὲ καὶ ἄλλου ὃ δὲν ὀνομάζει· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ λέγει μεταλλοῦχον, πρέπει νὰ ἦν αὐτὰ τὰ Οὐράλια. Ποταμοὺς δὲ λέγει τὸν Ἴστρον μετὰ τῶν ὁμόρρων, οὓς ὀνομάζει Τριάραντον (ἴσως τὸν Σειρέτην), Ἄραρον, Νάπαριν, Ὀρδησσὸν, Ἔρασον (τὸν μετὰ ταῦτα Παράταν, καὶ νῦν Προῦτον), Τύραν (τὸν εἶτα Δάναστριν, νῦν Δνείστρον), Ὕπανιν (νῦν Βούγ), Βορυσθένην (εἶτα Δάναπριν, νῦν Δνεῖπρον) μετὰ τοῦ Παντικάπου, Ὑπάκυριν (νῦν Δόνετς). Ὁ τῶν μεθορίων ποταμὸς ἦν ὁ Τάναϊς (νῦν Δὸν) μετὰ τοῦ Ὕργις. Λόγον δὲ ποιεῖται ὁ Ἡρόδοτος καὶ πολλῶν λιμνῶν. Εἰς τοῦ Πόντου τὴν παραλίαν λέγει ὅτι ὑπῆρχε μέγα δάσος (Ὕλαία), δι' οὗ ὁ Παντικάπης ἔρρεεν εἰς τὸν Βορυσθένην. Τὸ κλῖμα ἦν ψυχρὸν καὶ μακροὶ οἱ χειμῶνες. Πλὴν τοῦ σίτου παρῆγεν ἡ χώρα καὶ ἄριστον ἀλλ' ὑπόπικρον χόρτον. Ἵππους εἶχε ταχεῖς ἀλλ' οὐχὶ ὡραίους, καὶ βόας ἄνευ κεράτων. — Οἱ κάτοικοι, Τουρανικῆς, βεβαίως οὐχὶ Ἀρίας καταγωγῆς, ἐκαλοῦντο κατ' ἀρχὰς Σκύλοτοι, ὑπὸ τῶν Περσῶν Σάκαι, οἱ Ἕλληνες δὲ τοὺς ἀπεκάλεσαν Σκύθας, ἴσως ἐξελληνίσαντες τὸ ἔτι ἐν Σιβηρίᾳ ὑφιστάμενον ὄνομα

Tschuden. Διεκρίνοντο δ' ἐν αὐτοῖς αἱ ἑπόμεναι φυλαί· α) Καλλιπίδαι, βορείως

τῆς Ὀλβίας καὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ὑπάνιος (νῦν Βούγ)· β) Ἀμαζόνες, βορείως τῶν Καλλιπιδῶν· γ) Σκύθαι ἀροτῆρες, κατὰ τὴν Ποδολίαν· δ) Βορυσθενῖται ἢ Σκύθαι γεωργοί, ἐπέκεινα τοῦ Βορυσθένους· ε) Σκύθαι νομάδες· ς) Σκύθαι βασιλήϊοι, ἡ πολυανθρωποτάτη, ἀνδρειοτάτη καὶ πρωτίστη τῶν σκυθικῶν φυλῶν, θεωροῦσα τὰς λοιπὰς ὡς δούλας αὐτῆς. Μνημονεύονται δὲ καὶ ἄλλα φυλῶν ὀνόματα, ὡς Ἀλάνοι, κτλ. Κατὰ τὴν μόρφωσιν καὶ τὰ ἤθη περιγράφονται μὲν ὡς γενναῖοι καὶ φιλοπόλεμοι, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ὡς τραχεῖς καὶ ἀδιαμόρφωτοι. Ὁ σοφὸς Ἀνάχαρσις καὶ ὁ βασιλεὺς Σκύλης, θελήσαντες νὰ εἰσαγάγωσι παρ' αὐτοῖς τὸν Ἑλληνικὸν ἐξευγενισμὸν, ἐθανατώθησαν διὰ τοῦτο. Πόλεις καὶ φρούρια δὲν εἶχον οἱ Σκύθαι (Ἡρδ. Δ, 46)· καὶ ἦσαν ἀμαξόβιοι, δηλαδὴ εἶχον κινητὰς τὰς κατοικίας των, τὰς ἁμάξας, ὡς καὶ μέχρι τοῦδε ὁ λαὸς ὁ διαιτώμενος εἰς τὰς ἀπεράντους πεδιάδας ἐκεῖ, τὰς καλουμένας Στέπια. Πάντων τῶν Σκυθῶν ἦρχεν εἷς βασιλεὺς, πολυάριθμον ἔχων αὐλὴν (Ἡρδ. Α, 103. Δ, 67. 68). Ἡ χώρα πᾶσα διῃρεῖτο εἰς ἐπαρχίας, ὧν ἑκάστη εἶχε μίαν θέσιν πρὸς σύνοδον τοῦ λαοῦ καὶ ἓν ἱερὸν τοῦ πολέμου. Ἡ θρησκεία αὐτῶν ἦν ἄξεστος πολυθεία. Ἀπὸ τῆς 7ης ἑκατονταετηρίδος π. Χ., ὅτε ὁ Κυαξάρης ἦρχεν ἐν Μηδίᾳ, ἐξετάθησαν οἱ Σκύθαι, πιθανῶς εἰς 3 σώματα διῃρημένοι, εἰς τὰ βορειανατολικὰ τῆς Εὐρώπης, καὶ καταβαλόντες, ἢ ἐκδιώξαντες τοὺς κατὰ τὸν Πόντον Κιμμερίους, παρηκολούθησαν αὐτοὺς (632) καὶ εἰς τὴν Ἀσίαν, ἧς μέγα μέρος κατέλαβον· μετὰ 28 δὲ ἔτη ἐξεδίωξεν αὐτοὺς πάλιν ὁ Κυαξάρης. Ἵνα δὲ τιμωρήσῃ αὐτοὺς διὰ τὴν εἰσβολήν των εἰς τὴν Μηδίαν, ἐξεστράτευσε κατ' αὐτῶν ὁ Δαρεῖος τῷ 514, καὶ εἰσεχώρησε μὲν βαθέως εἰς τὸν τόπον αὐτῶν, ἀλλὰ φεύγοντας τοὺς Σκύθας δὲν ἠδυνήθη νὰ φέρῃ εἰς μάχην, ὥστε ἠναγκάσθη ν' ἀποσυρθῇ ἄπρακτος. Ἔκτοτε ἐπὶ αἰῶνας αὐτοὶ οὐδαμῶς σχεδὸν πλέον ἀκούονται, οὐδ' εἰς στενωτέρας ἔρχονται σχέσεις μετὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ῥωμαίων. Κατὰ πρῶτον δ' ἀπαντῶμεν Μιθριδάτην τὸν μέγαν πολεμοῦντα τοὺς Σκύθας, καὶ ἐκδιώξαντα αὐτοὺς ἐκ τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου. Μετὰ ταῦτα ἐγνώρισαν αὐτοὺς καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, πρὸ πάντων ἀφ' ὅτου ὁ Τραϊανὸς ἐκυρίευσε τὴν Δακίαν. Ἔκτοτε ὁμως ἐκλείπει αἴφνης ἐκ νέου τὸ ὄνομα τῶν Σκυθῶν, καὶ μνημονεύονται μόνον οἱ Σαρμάται (ἴδ.), ὧν τὴν χώραν ἀκριβῶς περιγράφει ὁ Πτολεμαῖος. Φαίνονται δ' ὄντες αὐτοὶ λαὸς συγγενὴς τοῖς Σκύθαις καὶ ἀνατολικῶς τούτων οἰκῶν, ἀνατρέψας δὲ, μικρὸν μετὰ τὸν Ἀλέξανδρον, τὸ κράτος τῶν Σκυθῶν, καὶ εἰς τὴν χώραν αὐτῶν ἐγκαταστάς. Ἔκτοτε πᾶν τὸ ἀνατολικὸν ἐπίπεδον μέρος τῆς Εὐρώπης καλεῖται Σαρματία, τὸ δ' ἄλλο ὄνομα, Σκυθία, εἰς τὴν Ἀσίαν μεταβὰν, ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς ἀσιατικῆς Σαρματίας πρὸς δυσμὰς (Μαιώτιδος καὶ Τὰ), καὶ ἀπ' ἀγνώστων χωρῶν πρὸς ἄρκτον, μέχρι τῆς Σηρικῆς πρὸς ἀνατολὰς καὶ τῆς Ἰνδικῆς πρὸς μεσημβρίαν, ἤτοι τοῦ ποταμοῦ Ὄξου καὶ τῶν ὀρέων Ἰμάου καὶ τῶν Ἡμωδῶν. Πᾶσαν τὴν χώραν ταύτην διαιρεῖ ὁ Πτολεμαῖος εἰς δύο τμήματα, εἰς τὴν ἐντὸς καὶ τὴν ἐκτὸς τοῦ Ἰμάου Σκυθίαν, ἤτοι δυτικῶς καὶ ἀνατολικῶς τοῦ ὄρους ἐκείνου, εἰς ὃ οἱ ἀρχαῖοι μεγίστην ἀπέδιδον ἔκτασιν πρὸς βορρᾶν. Ὄρη ὑπῆρχον κατὰ τὸν γεωγράφον πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ, τὰ Ἀλανικὰ, Ῥωμικὰ, Ταπουρικὰ, μέρος τῶν Οὐραλίων· πρὸς ἀνατολὰς τὰ Ἀννιβικὰ καὶ Αὐξάτθια (νῦν Ἀλταΐ), πρὸς νότον τὰ Ὠξικὰ καὶ Σογδιανὰ (νῦν Ἄκδαγ καὶ Καραδάγ). Ποταμοὶ δὲ κατ' αὐτὸν ἐξέβαλλον εἰς τὴν βόρειον θάλασσαν ὁ Παροπάμισος (πιθανῶς ὁ νῦν Ὄβις)· ὁ Ῥύμνος (νῦν Οὔζεν)· ὁ Δαὶξ (νῦν Ἰαία ἢ Οὐράλ). Ὁ δ' Ἰαξάρτης (νῦν Σὶρ Δάρια, ἢ Σιὼν) καὶ ὁ Ὦξος (νῦν Ἀμν Δάρια, ἢ Γιὼν) ἐξέβαλλον εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν. Λαοὶ δὲ μνημονεύονται

ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΟΠ 1942

ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐντὸς τοῦ Ἰμάου Σκυθίαν οἱ Ῥυμμοί, οἱ Ἀόρσαι, Ἀριάκαι, Μασσαγέται, Σάκαι, Ἀργιππαῖοι, Θυσσαγέται· ἐν δὲ τῇ ἐκτὸς τοῦ Ἰμάου Σκυθίᾳ, ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον, οἱ Ἀριμασποί, οἱ Αὐπακῖται, οἱ Ἰσσηδόνες, ὀνόματα οὕτω μεταποιηθέντα ἐκ τῆς Κινεζικῆς ῥίζης των, ἂν ἐκεῖθεν προέρχωνται, ὥστε ἐστὶν ἀδύνατον αὐτὴ ν' ἀναγνωρισθῇ.

Σκυθινοί, λαὸς τῆς Ἀσίας, κατοικῶν παρὰ τὰ δυτικὰ σύνορα τῆς Ἀρμενίας, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ἀρπάσου καὶ Ἀψάρου καὶ τοῦ ὄρους τῶν Χαλυβῶν. Διὰ τῆς χώρας αὐτῶν διώδευσαν ἐπὶ 4 ἡμέρας τοῦ Ξενοφῶντος οἱ Μύριοι (Ξνφ. Ἀνδ. Δ, 7, 18. — Διόδ. ΙΑ, 29).

Σκυθῖνος ἢ **Σκύθιος,** Ἕλλην ποιητὴς ἀγνώστου ἐποχῆς ἐκ Σκυθοπόλεως τῆς Παλαιστίνης, οὗ δύο ἐπιγράμματα σώζονται ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ.

Σκυθόπολις, πόλις ἐν Γαλιλαίᾳ τῆς Παλαιστίνης, ἥτις ὑποτίθεται ὅτι ἐκτίσθη ὑπὸ τῶν Σκυθῶν ὅτε, τὸ πρῶτον εἰς τὴν Ἀσίαν εἰσβαλόντες, ἐλέγοντο προχωρήσαντες μέχρις Αἰγύπτου, προστεθέντων εἰς αὐτὴν μετὰ ταῦτα καὶ πολλῶν ἐκ τῶν ἰθαγενῶν περιοίκων. Διερρέετο ὑπὸ τοῦ Ἰορδάνου, καὶ ἀπεῖχεν 600 στάδια τῆς Ἱερουσαλήμ. Ἑβραϊστὶ ἐλέγετο Βουϊτ-Σὰν (νῦν Βαισάν). (Στρβ.).

Σκυλάκη, πόλις μικρὰ καὶ παράλιος Πελασγικὴ ἐν Μυσίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἀνατολικῶς τῆς Κυζίκου (Ἡρδ. Α, 57) (νῦν Σικί).

Σκυλάκιον, πόλις τῆς κάτω Ἰταλίας, ἐπὶ τῆς χώρας τῶν Βρεττίων, πρὶν Σκυλλήτιον καλουμένη. Ἐλέγετο κτῆμα τῶν Ἀθηναίων. Κατ' ἀρχὰς τῇ Κρότωνι ἀνήκουσα, ἐδόθη ὑπὸ Διονυσίου τοῖς Λοκροῖς. Πρὸ αὐτῆς ὁ Σκολλητικὸς κόλπος (Στρβ. ΣΤ, 260). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.

Σκύλαξ, ἐκ Καρυάνδων τῆς Καρίας, εἷς ἐκ τῶν ὑπὸ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου ἐν ἔτεσι 521-485 π. Χ. ἐκπεμφθέντων ἵνα ἐξερευνήσωσι τὰ παράλια τῆς Ἀσίας ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἰνδοῦ μέχρι τοῦ μυχοῦ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου (Ἡρδ. Δ, 44). — Ὁ Σουΐδας μνημονεύει ὁμωνύμου τινὸς μαθηματικοῦ καὶ μουσικοῦ, ἐπίσης ἐκ Καρυάνδων, καὶ ἀποδίδωσιν αὐτῷ τὰ ἑπόμενα συγγράμματα· «Περίπλους τῶν ἐντὸς τοῦ Ἡρακλέους στηλῶν. Τὰ κατὰ τὸν Ἡρακλείδην, τὸν Μυλασσῶν βασιλέα. Γῆς περίοδος. Ἀντιγραφὴ πρὸς τὴν Πολυβίου ἱστορίαν». Ὁ Σουΐδας προφανῶς συγχέει ἐνταῦθα διαφόρους, διότι τὸ δεύτερον καὶ τὸ τέταρτον σύγγραμμα εἰσὶν ἔργα πολὺ μεταγενεστέρου Σκύλακος, πιθανῶς τοῦ Ἁλικαρνασσέως ἀστρονόμου, ὅστις ἦν σύγχρονος τοῦ Παναιτίου (Cic. Div. II, 42)· τὰ δὲ λοιπὰ ἦσαν ἔργα γεωγράφου. Ἴσως λοιπὸν νὰ ὑπῆρξε καὶ τρίτος ἄλλος Σκύλαξ, ἐπίσης ἐκ Καρυάνδων, ἐποχῆς δ' ἀγνώστου, ἀλλὰ προγενέστερος τοῦ Ἀριστοτέλους, γράψας Περίπλουν τῆς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς θαλάσσης. Ἔτι δὲ μᾶλλον περιπλέκει τὸ ζήτημα ἡ διατήρησις συγγράμματος ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν περίπλους τῆς οἰκουμένης, ἀποδιδόμενον ἐπίσης εἰς Σκύλακα Καρυανδέα, καὶ περιγράφον πλοῦν ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς βορείας Στήλης τοῦ Ἡρακλέους, τὸ πρῶτον κατὰ τὰς Εὐρωπαϊκὰς παραλίας τῆς Μεσογείου, διὰ τοῦ Ἑλλησπόντου καὶ τοῦ Βοσπόρου περὶ τὸν Εὔξεινον Πόντον, καὶ εἶτα πάλιν διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ ὀπίσω κατὰ τὰς ἀσιατικὰς ἀκτάς, κατόπιν κατὰ τὰς ἀφρικανικὰς μέχρι τῆς μεσημβρινῆς Στήλης τοῦ Ἡρακλέους, καὶ ἐκτὸς αὐτῆς μέχρι Κάρνης, μετά τινων πληροφοριῶν καὶ περὶ τοῦ μεγέθους καὶ τῆς ἀποστάσεως τῶν ἐπισημοτέρων νήσων. Διάφοροι εἰσὶν αἱ ὑποθέσεις περὶ ταύτης τῆς συγγραφῆς, καὶ μία τῶν πιθανωτέρων φαίνεται, ὅτι κατὰ τὸ σημερινὸν αὐτῆς σχῆμα ἐστὶ συρραφή τις γεωγραφικῶν γνώσεων περὶ τῶν παραλίων τῆς Μεσογείου, συναρμολογηθεῖσα ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν χρόνων πρὸς χρῆσιν τῶν σχολείων.

Κατ' ἄλλους ἐστὶν ἐξ ἐναντίας ἔργον πρωτότυπον περιηγητοῦ τινος τῶν ἐτῶν 400-360 π. Χ., πολλαχοῦ ὅμως συντμηθὲν καὶ διαφθαρὲν ὑπὸ τῶν ἀντιγραφέων.

Σκύλης, υἱὸς τοῦ Ἀριαπείθους, βασιλεὺς τῶν Σκυθῶν, τὸν Ἑλληνικὸν πολιτισμὸν ἐπιδιώκων καὶ τὴν δίαιταν τῶν Ἑλλήνων θελήσας νὰ μιμηθῇ, δι' ὃ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ του Ὀκταμαπάδου (Ἡρδ. Δ. 78).

Σκύλλα, 1) θυγάτηρ τῆς νύμφης Κραταΐδος ἢ Κρατειΐδος, τέρας φρικτῶς ὠρυόμενον, δωδεκάπουν, ἓξ ἔχον μακροὺς λαιμοὺς καὶ φάρυγγας, μετὰ τριπλῆς σειρᾶς ὀδόντων εἰς ἕκαστον στόμα. Ἐφώλευεν ἐντὸς σκοτεινοῦ σπηλαίου, κειμένου ἐντὸς ὑψηλοῦ ἀπροσίτου σκοπέλου, ἐκ τῶν κυμάτων ἀνιόντος, καὶ τὴν κορυφὴν κρύπτοντος εἰς σκοτεινὰ σύννεφα. Κατέναντι δὲ, εἰς τόξου βολήν, ἔκειτο ταπεινότερος βράχος, καὶ ὑπὸ μεγίστην συκῆν ἐπ' αὐτοῦ φυομένην ἔμενεν ἡ ἀγρία Χάρυβδις, ἥτις τρὶς τῆς ἡμέρας διὰ τοῦ φοβεροῦ στόματός της ἐρρόφα τὰ πέριξ ὕδατα, καὶ τρὶς τὰ ἐξέμει. Ὅτε ὁ Ὀδυσσεὺς διέπλευσε μεταξὺ τῶν δύο, ἔντρομοι οἱ ἑταῖροι εἰς τὴν θέαν τῆς Χαρύβδεως, ἐπλησίασαν ὀλὺ εἰς τὴν Σκύλλαν χωρὶς νὰ προσέξωσι, καὶ αὐτὴ συλλαβοῦσα κατέφαγεν ἐξ αὐτῶν ἓξ (Ὁμ. Ὀδ. ΙΒ, 73, 235). — Τὴν θέσιν τῆς κατοικίας τῶν δύο τούτων τεράτων δὲν λέγει ὁ Ὅμηρος. Οἱ μεταγενέστεροι παρεδέχοντο τὸν Σικελικὸν πορθμὸν, τὴν Σκύλλαν τιθέμενοι εἰς τὴν Ἰταλικὴν ἀκτὴν, καὶ λέγοντες αὐτὴν θυγατέρα τοῦ Φόρκυνος ἢ τοῦ Φόρβαντος καὶ τῆς Ἑκάτης Κραταΐδος (Ὁμ. Ὀδ. Μ, 125, χωρίον ὡς μεταγενεστέρα προσθήκη θεωρούμενον), ἢ τῆς Λαμίας, τοῦ Τρίτωνος, τοῦ Ποσειδῶνος, κτλ. Τῇ ἀπέδιδον δὲ καὶ τρεῖς ἢ ἓξ κεφαλὰς διαφόρων θηρίων, καὶ κατὰ τοῦ Ὀβιδίου τὰς ὑπερβολικὰς ἐπινοήσεις (Met. III, 732), πρὶν οὖσα ὡραία θαλασσία νύμφη εἶτα ὑπὸ τῆς Ἀμφιτρίτης ζηλοτυπούσης, ἢ ὑπὸ τῆς Κίρκης μετεμορφώθη οὕτως, ὥστε ἄνω μὲν ἔμενε καλὴ παρθένος, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ὀσφύος ἀπέληγεν εἰς οὐρὰν ἰχθύος ὑπὸ φοβερῶν κεφαλῶν κυνῶν περιβαλλομένην. Ἂν καὶ τὴν Χάρυβδιν, ὁμοίως τῇ Σκύλλῃ, ὡς τέρας ἐξελάμβανεν ὁ Ὅμηρος, δὲν ἤξευρον οἱ ἀρχαῖοι. Βραδύτερον τὴν εἶπον θυγατέρα τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Γῆς, γυναῖκα βορόν, ἁρπάσασαν βόας τοῦ Ἡρακλέους, καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὴν θάλασσαν ὑπὸ τοῦ Διὸς κατακεραυνωθεῖσαν. — 2) Θυγάτηρ τοῦ Νίσου (ἴδ.), βασιλέως τῶν Μεγάρων, ἐρασθεῖσα τοῦ Μίνωος, πολιορκοῦντος τὰ Μέγαρα, δι' ὃ καὶ ἀπέκοψεν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τοῦ πατρός της τὴν χρυσῆν τρίχα ἐξ ἧς ἐξηρτᾶτο ἡ δύναμίς του, καὶ οὕτω παρέδωκεν αὐτὸν καὶ τὴν πατρίδα της εἰς τὸν ἐχθρόν. Ἀλλ' ὁ Μίνως, ἀπερχόμενος, ἐκρέμασεν αὐτὴν ὀπίσω τῆς πρύμνης του, καὶ τὴν ἀφῆκε νὰ πνιγῇ εἰς τὰ κύματα (Αἰσχλ. — Πίνδ. Πύθ. Θ, 160. — Πανυσ. Α, 39. — Ἀπλλδ. Γ, 4. 8).

Σκύλλαιον ἄκρον καὶ **Σκύλλα,** τὸ τελευταῖον, νοτιοδυτικὸν ἀκρωτήριον τῆς Ἰταλίας, κατὰ τοὺς Βρεττίους, ἀπέναντι τῆς Σικελίας, ὑψηλὸς, κρημνώδης, εἰς τὴν θάλασσαν ἀποτόμως κατιὼν βράχος, ἔνθα ἡ φαντασία τῶν ἀρχαίων ἔθετε τοὺς μεγίστους κινδύνους διὰ τοὺς θαλασσοπόρους, ὡς καὶ διὰ τὸν δῆθεν ἐκεῖ διαπλεύσαντα Ὀδυσσέα (Ὁμ. Ὀδ. Μ, 73, 227, 245. — Ov. Met. XIII, 732. — Virg. Æ. III, 426), ὡς καὶ ἀπέναντι αὐτῆς ἔθετον τὴν οὐδαμῶς ὑπάρχουσαν Χάρυβδιν (Ὁμ. Ὀδ. Μ, 101). — 2) Σκύλλαιον, πόλις ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου, μεταξὺ Μεδάμης καὶ Ῥηγίου, ἔνθα ὁ Ῥήγιος Ἀναξίλλας ὠχύρωσε λιμένα κατὰ τῶν πειρατῶν. Ἐρείπια τοῦ φρουρίου σώζονται ἐπὶ τοῦ χωρίου τοῦ διατηρήσαντος τὸ ἀρχαῖον ὄνομα (Sciglio) (Στρβ. ΣΤ, 257). — 3) Ἀνατολικὸν ἀκρωτήριον τῆς Πελοποννήσου, κατὰ τὴν Τροιζηνίαν, ἀποτελοῦν τὸ δυτικὸν πέρας τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, οὗ τὸ Σούνιον ἐστὶ τὸ ἀνατολικὸν (Θουκ. Ε, 53. — Στρβ. Η, 368. 373). Καὶ νῦν Σκύλι.

Σκυλλέης, Σικυώνιος δύτης, θαυμασθεὶς ὅτε, διαφυγὼν τοὺς Πέρσας, ἦλθεν εἰς τοὺς ἐν Ἀρτεμισίῳ Ἕλληνας, κολυμβήσας ὀγδοήκοντα σταδίων ἀπόστασιν (Ἡρδ. Η, 8).

Σκύλλις, γλύπτης ἐκ Κνωσσοῦ τῆς Κρήτης, ἀδελφὸς τοῦ συνεργάτου αὐτοῦ Διποίνου. Κατὰ Παυσανίαν (Β, 15. Γ, 17) ἦσαν ἀμφότεροι μαθηταί, ἢ καὶ υἱοί, τοῦ Δαιδάλου, οὕτω βεβαίως λεγόμενοι καθ' ὃ Δαιδαλίδαι, ἤτοι τῷ ἐργαστηρίῳ τοῦ Δαιδάλου, τῷ ἀρχαϊκῷ ἀνήκοντες. Ἀληθῶς δ' ἤκμαζον ἐπὶ Κύρου, πρὸ τῆς 50ης Ὀλυμπιάδος (580 π. Χ.) (Plin. XXXVI, 41). Κατὰ Πλίνιον οἱ δύο ἀδελφοὶ ἦσαν οἱ πρῶτοι εὐδοκιμήσαντες εἰς τὴν γλυφὴν τοῦ μαρμάρου, καὶ διάφορα μνημονεύονται ἔργα αὐτῶν, ὡς ἐν Ἀθήναις ἄγαλμα Ἀρτέμιδος Μουνυχίας, ἐν Τίρυνθι Ἡρακλέους (Κλημ. Ἀλξ. Πτρπτ. 14), ἐν Κλεωναῖς Ἀθηνᾶς (Παυσ. Β, 13). Εἰς Σικυῶνα εἰργάσθησαν Ἀπόλλωνα, Ἄρτεμιν, Ἀθηνᾶν καὶ Ἡρακλῆν, ἴσως τὴν περὶ τοῦ τρίποδος ἔριν· ἐπειδὴ δὲ οἱ κάτοικοι τοῖς ἠρνοῦντο τὴν προσυμφωνηθεῖσαν τιμήν, ἀπῆλθον εἰς Αἰτωλίαν, καὶ οἱ θεοὶ ἔπεμψαν εἰς τὴν πόλιν λιμὸν καὶ ἀφορίαν, μέχρις οὗ οἱ Σικυώνιοι ἀνεκαλέσαντο καὶ ἀντήμειψαν αὐτούς. Τῶν αὐτῶν θεῶν τὰ ἀγάλματα, εἰ οὐχὶ τὰ αὐτά, χαλκᾶ καὶ ἐπίχρυσα, εὗρεν ὁ Κῦρος ἐν τοῖς λαφύροις ἃ ἔλαβε παρὰ τοῦ Κροίσου, ἐν Ὀλ. 58, γ' (546 π. Χ.). Ἐν Ἄργει εἰργάσθησαν Διοσκούρους ἐξ ἐβένου ἐλεφαντοκολλήτους (Παυσ. Β, 22), ὅπερ ἦν τῆς χρυσελεφαντίνης τέχνης ἡ προοδοποίητις. Ἡ δὲ μαρτυρία τοῦ Κεδρηνοῦ (Χρον. Σλ. 322, 13), ὅτι κατεσκεύασαν Ἀθηνᾶν ἐκ σμαράγδου τετραπηχιαίαν, ὅτι αὐτὴν ἔπεμψεν ὁ Σεσωστρις δῶρον τῷ ἐν Λίνδῳ τυράννῳ Κλεοβούλῳ, καὶ ὅτι τὸ ἄγαλμα διετηρεῖτο ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐστὶ κυκεὼν ἀναχρονισμῶν, πάσης στερούμενος πιθανότητος.

Σκύμνος, 1) Χῖος γεωγράφος, ἀγνώστου ἐποχῆς, ὑποτιθέμενος δὲ τῆς 6' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος ἔγραψε «Περιήγησιν» ἥτις φαίνεται ὅτι διηρεῖτο εἰς τρία μέρη, κατὰ τὰ μέρη τῆς γῆς, Εὐρώπην, Ἀσίαν καὶ Λιβύαν, εἰς βιβλία ὑποδιαιρουμένην. Εἰς τὸν αὐτὸν ἀπεδόθη, ἀλλ' ἄνευ τινὸς ἀποδείξεως, καί τις εἰς κωμικοὺς ἰάμβους συντεταγμένη περιήγησις, κατὰ τὸν τρόπον τοῦ Ἀθηναίου Ἀπολλοδώρου, περιγραφὴ τῶν Εὐρωπαϊκῶν παραλίων ἀπὸ τῶν Ἡρακλείων στηλῶν μέχρι τῆς ἐν Πόντῳ Ἀπολλωνίας, τῷ Νικομήδῃ, βασιλεῖ τῆς Βιθυνίας ἀνατεθειμένη, περισωθεῖσα, καὶ φιλολογικῆς μὲν ἀξίας στερουμένη, ἀλλ' οὐχὶ καὶ σπουδαιότητος ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον. — 2) Γλύπτης ἀγνώστου πατρίδος, ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Φειδίου ἐργαζόμενος (Pl XXXIV, 2).

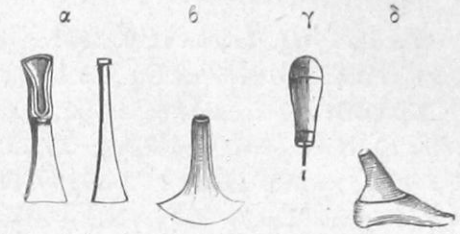
Σκυρία δίκη. Εἰς τὰ ἀττικὰ δικαστήρια ἂν ὁ εἷς τῶν διαδίκων, λαβὼν τὴν νόμιμον πρόσκλησιν, δὲν ἐνεφανίζετο ἢ εἰς τὴν ἀνάκρισιν ἢ εἰς τὴν δικάσιμον ἡμέραν, ἡ δίκη ἀπεφασίζετο κατ' αὐτοῦ ἐρήμην, ἐκτὸς ἂν ἔφερε δικαιολόγημα τῆς ἀπουσίας του ἀποχρῶν, οἷον ἀσθενείας, ἢ ἀπουσίας. Οἱ κωμικοὶ λοιπὸν ἐχλεύαζον τοὺς διὰ τοιούτων προφάσεων θέλοντας ν' ἀναβάλωσι τὴν περαίωσιν δίκης τινός, ὅτε ἐπροφασίζοντο ἀπουσίαν εἰς Σκῦρον, Ἴμβρον, Λῆμνον, καὶ τὰς ἐπὶ τοιαύταις προφάσεσιν ἐπὶ μακρὸν παρατεινομένας δίκας ἐπεκράτησε νὰ καλῶσι χλευαστικῶς σκυρίας δίκας (Πολ². Η, 81).

Σκυρμιάδαι, λαὸς Θρᾳκικὸς κατὰ τὰ παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου (Ἡρδ. Δ, 93).

Σκῦρος, νῆσος τοῦ Αἰγαίου πελάγους, μία τῶν βορείων Σποράδων, ἀνατολικῶς τῆς Εὐβοίας κειμένη, ἔχει περίπου 4 τετραγωνικῶν μιλίων ἐπιφάνειαν, καὶ παρῆγεν ἀξιόλογον εἶδος μαρμάρου, γνωστοῦ ὡς σκύριος λίθος. Ἦν δὲ καὶ αἰγοτρόφος, καὶ εἶχε καὶ ποταμὸν καλούμενον Κηφισὸν, καὶ πόλιν ὁμώνυμον τῇ νήσῳ κατὰ τὰ βόρεια αὐτῆς. Ἀρχαιότατα κατῳκεῖτο ὑπὸ Πελασγῶν Δολόπων καὶ Καρῶν (Θουκ. Α, 98). Ἐπιστεύετο ὅτι ἡ Θέτις, γνωρίζουσα ὅτι ὁ υἱός της Ἀχιλλεὺς θὰ εὕρισκεν εἰς τὴν Τρωάδα τὸν θάνατον, ἵνα μὴ τὸν συμπαραλάβωσιν οἱ Ἕλληνες εἰς τὴν ἐκστρατείαν, τὸν ἔκρυψεν ἐκεῖ ὑπὸ γυναικεῖα φορέματα εἰς τὸν γυναικωνίτην τοῦ ἀδελφοῦ της Λυκομήδους, βασιλέως τῆς νήσου, ἔνθα καὶ ἐκ Δηϊδαμείας, τῆς θυγατρὸς τοῦ Λυκομήδους, ἔσχεν υἱὸν τὸν Πύρρον ἢ Νεοπτόλεμον (Ὁμ. Ἰλ. Τ, 326. Ὀδ. Λ, 508). Κατ' ἄλλην διήγησιν (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 688), ὁ Ἀχιλλεὺς κατέκτησε τὴν Σκῦρον. Αὕτη ἡ παράδοσις συνδέεται μετὰ τῆς Ἀττικῆς, καθ' ἣν ὁ Θησεὺς, ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἐκβληθείς, ἦλθεν εἰς Σκῦρον, καὶ ἐκεῖ ἐδολοφονήθη ὑπὸ τοῦ Λυκομήδους (Πλουτ. Θησ. ΛΕ). Τότε ἔπεμψεν ἐκεῖ ὁ Πηλεὺς τὸν Ἀχιλλέα, ὅστις ἐκδικήσας τὸν φόνον, ἐνυμφεύθη καὶ τὴν Δηϊδάμειαν. Τῇ δὲ Ὀλ. 77, δ' (469 π. Χ.), κατὰ χρησμὸν ὁ Κιμων ἐξεστράτευσεν εἰς Σκῦρον, ἐκυρίευσεν αὐτὴν, καὶ κομίσας εἰς Ἀθήνας τὰ ὀστᾶ τοῦ Θησέως, κατέθετο αὐτὰ εἰς τὸ Θησεῖον, ὃ πρὸς τοῦτο ἀνήγειρε (Πλούτ. Θησ. ΛΣΤ. Κίμ. Η. — Θουκ. Α, 98). Ἔκτοτε ἡ Σκῦρος, ἡ Λῆμνος καὶ ἡ Ἴμβρος ἐθεωροῦντο ὡς κτήσεις τῶν Ἀθηναίων, ἐξασφαλισθεῖσαι αὐτοῖς κατὰ τὴν ἀνταλκίδειον εἰρήνην (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 8, 15. Ε, 1, 31). Μόνον ἐπὶ Μακεδόνων ἐξέπεσε τῶν Ἀθηνῶν (Στρβ. ΙΧ, 437), καὶ ἀπεδόθη αὐτοῖς πάλιν ἐπὶ Ῥωμαίων (Liv. XXXIII, 30).

Σκυτάλη, ξύλον σχιστὸν, ἰδίως ἐν Σπάρτῃ στρογγύλον ῥαβδίον χρησιμεῦον εἰς τοὺς Ἐφόρους διὰ κρυπτογραφικὴν ἀλληλογραφίαν μετὰ τῶν ἀπόντων βασιλέων ἢ στρατηγῶν. Περὶ τὴν ῥάβδον ἑλίσσοντες ἱμάντα λευκὸν, ἔγραφον ἐπ' αὐτοῦ κατὰ μῆκος τὴν ἐπιστολήν των, καὶ εἶτα ἀνελίξαντες ἔπεμπον τὸν ἱμάντα. Ὁ δὲ λαμβάνων, ἔχων καὶ αὐτὸς σκυτάλην ἀκριβῶς τῶν αὐτῶν διαστάσεων, τὸν περιείλισσεν εἰς αὐτὴν, καὶ ἠδύνατο ν' ἀναγνώσῃ τὸ γραφέν. Ἐλέγετο δὲ σκυτάλη καὶ ἡ ἐπιστολὴ καὶ ἡ δι' αὐτῆς διδομένη διαταγὴ (Πλούτ. Ἀγησ. Ι. ΙΕ. — Θουκ. Α, 131. — Σουίδ. ἐν λ.C. Nep. Paus. III).

Σκυτοτόμος, ὁ δέρματα τέμνων καὶ κατεργαζόμενος, ἰδίως ὁ ὑποδηματοποιός. Συνήθως ἐκαθητο ἐργαζόμενος, καὶ ἐποιεῖτο χρῆσιν πρὸς τομὴν τοῦ δέρματος διαφόρων ἐρ-

γαλείων, τῆς σμίλης ἢ σμιλίου (α) διὰ τὴν κατ' εὐθεῖαν τομὴν, τοῦ τομέως ἢ περιτομέως (β) διὰ τὴν στρογγύλην. Διατρήσας δὲ τὸ δέρμα διὰ τοῦ ὀπέως. ὀπητίου ἢ κεντητηρίου (γ), διεῖρε διὰ τῶν ὀπῶν δερμάτινον λωρίον πρὸς συρραφὴν, καὶ εἶτα, ἰδίως κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους, αἱ ὑποδέσεις ἐτίθεντο περὶ τὸν καλάπουν, καλόπουν ἢ τὸ καλοπόδιον, ἐλειαίνοντο καὶ ἐχρωματίζοντο.

Σκύφος (ὁ καὶ τὸ) ἔκπωμα, ποτήριον δι' οἶνον, εὐρὺ, ἐν χρήσει εἰς τὰ συμπόσια, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον παρὰ τῷ λαῷ· ἦτο ξύλι-

νον, ἐκ κεράμου, ὡς τὸ τῆς εἰκόνος. Μνημονεύεται ὅμως καὶ ἀργυροῦν. Τὸ κοινὸν σκοῦφος προέρχεται προφανῶς ἐκ τοῦ ἀναλόγου σχήματος.

Σκῶλος, 1) ἀρχαία κώμη τῆς Βοιωτίας, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἀσωποῦ, καὶ ἐπὶ τοῦ Κιθαιρῶνος, εἰς ἀπότομον καὶ δύσβατον θέσιν κειμένη, ὅθεν προέκυψεν ἡ παροιμία· «εἰς Σκῶλον μήτ' αὐτὸς ἴμεν, μήτ' ἄλλῳ ἕπεσθαι». Ἐκεῖ κατὰ τὸν μῦθον ἐσπάραξαν αἱ Μαινάδες τὸν Πενθέα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 47. 496. — Στρβ. Θ, 408). — 2) Κώμη τῆς Μακεδονίας παρὰ τῇ

Ὀλύνθῳ (Θουκ. Ε, 18. — Στρβ. Θ, 408).

Σκώπασις, βασιλεὺς τῶν Σκυθῶν, ὁ ἀντιταχθεὶς εἰς Δαρεῖον τὸν Ὑστάσπου (Ἡρδ. Δ. 120).

Σμάραγος, δαίμων τις θορυβώδης, ἡ προσωποποίησις τοῦ πατάγου (Ὁμ. Ἐπ. ΙΔ, 9).

Σμερδίας, περικαλλὴς νεανίας, ἀγαπητὸς τῷ Πολυκράτει, τυράννῳ τῆς Σάμου, οὗ συνεχῶς ποιεῖται μνείαν ὁ Ἀνακρέων ἐν ταῖς ᾠδαῖς του (Σιμων. Ἐπιγρ. ΝΕ. — Αἰλ. π. ἱ. Θ, 4).

Σμέρδις, ἀδελφὸς τοῦ Καμβύσου, ὑπ' ἄλλων ἄλλως καλούμενος, ὑπὸ μὲν τοῦ Κτησίου Τανυοξάρκης, εἰς Περσικὰς δ' ἐπιγραφος Βάρτια, ἐκίνησε, διὰ τὴν εὐρωστίαν του καὶ ἄλλα του πλεονεκτήματα, τὸν φθόνον τοῦ ἀδελφοῦ του, ὅστις τὸν ἀπέπεμψεν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ εἶτα κατ' ὄναρ ἰδὼν ὅτι μέγα μέλλον τῷ ἐπεφυλάττετο, τὸν ἐθανάτωσε πιθανῶς διὰ τοῦ Πρεξάσπου, τοῦ εἰς αὐτὸν ἀφωσιωμένου (Ἡρδ. Γ, 30). Ἀλλ' ἔτι ἐπὶ τῆς ἀπουσίας τοῦ Καμβύσου, εἷς μάγος (ἱερεὺς) ἐκ Μηδίας, ὅστις ὑπὸ διάφορα μνημονεύεται ὀνόματα, τὸ ὀρθότερον δὲ, ὡς φαίνεται, ὑπὸ Ἰουστίνου (Ι, 9) «Κομήτης», διότι καὶ Περσικαὶ ἐπιγραφαὶ «Κουμάτα» τὸν λέγουσιν, ὁμοιάζων πολὺ τὸν δολοφονηθέντα Σμέρδιν, κατέλαβε τὴν ἐξουσίαν μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ παρέμεινεν εἰς αὐτὴν 7 ἔτι μῆνας ἀφ' οὗ ὁ Καμβύσης ἐπανελθὼν ἐξ Αἰγύπτου ἀπέθανε. Τέλος δ' ἀμφότεροι οἱ ἀδελφοὶ ἐφονεύθησαν ὑπὸ τῶν 7 ἡγεμόνων τῆς Περσίας (Ἡρδ. Γ, 61).

Σμερδομένης, Πέρσης στρατηγὸς, ἀδελφὸς Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου (Ἡρδ. Ζ, 82).

Σμηνών, ἐλέγετο ἡ θέσις ἔνθα ἦσαν κατατεθειμέναι αἱ κυψέλαι τῶν μελισσῶν.

Σμίκρης, στρατηγὸς τῶν Ἀρκάδων (Ξνφ. Ἀνδ. ΣΤ, 3, 4).

Σμικύθης, εἷς τῶν μικρῶν δυναστῶν ἐν Θράκῃ (Ἀρστφ. Ἱππ. 969).

Σμίλα, πόλις τῆς Μακεδονίας ἐπὶ τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου παρὰ τῇ Θεσσαλονίκῃ (Ἡρδ. Ζ, 123).

Σμίλη, ἡ γλυφὶς, τὸ ἐργαλεῖον δι' οὗ οἱ λιθοξόοι καὶ οἱ τορευταὶ ἐξειργάζοντο τὰς γλυφὰς ἐπὶ λίθου ἢ μετάλλου, κτυπῶντες αὐτὴν διὰ σφύρας, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ἐκ γλυ-

πτῆς ψήφου εὐρεθείσης ἐν Πομπηΐᾳ. Τὸ δὲ ὑποκοριστικὸν, σμιλίον, ἐδίδετο κυρίως εἰς ὁμοιόν τι χειρουργικὸν ἐργαλεῖον, περικόπτον τὰς πληγάς.

Σμίλις, υἱὸς Εὐκλείδου, ἀρχαιότατος γλύπτης Αἰγινήτης, πιθανῶς κατὸ μέγισον μέρος ἐμβληματικὴ προσωποποίησις τῆς ἀρχαϊκῆς αἰγινητικῆς ἀγαλματοποιίας, ὡς καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐμφαίνει. Ἐλέγετο σύγχρονος τοῦ Δαιδάλου (Παυσ. Ζ, 4), ὅπερ ἐσήμαινε μόνον ὅτι ἦν Δαιδαλίδης, δηλαδὴ κατὰ τὸν πανάρχαιον ρυθμὸν ἐργαζόμενος· διότι συγχρόνως λέγεται ἐλθὼν εἰς Σάμον ἐπὶ Προκλέους, 26 ἔτη πρὸ τῆς πρώτης Ὀλυμπιάδος, ἤτοι 3 ἑκατονταετηρίδας μετὰ τὸν Δαίδαλον, καὶ κατασκευάσας ἐκεῖ τὸ τῆς Ἥρας ἄγαλμα (Κλμ. Ἀλξ. Πρπτρ. Σλ. 13. — Ἀθνγ. πρσβ. ὑ. Χρστ. ΙΔ, Σλ. 61. — Εὐσβ. π. Εὐαγγ. Γ, 8), τὸ ξόανον βεβαίως οὗ παραστάσεις σώζονται ἐπὶ σαμιακῶν νομισμάτων· καὶ τῇ 50ῃ Ὀλυμπιάδι,

ἤτοι μετὰ ἔτι δύο αἰῶνας καὶ ἐπέκεινα, συνεργαζόμενος μετὰ τοῦ Ῥοίκου καὶ Θεοδώρου εἰς τὸν ἐν Λήμνῳ λαβύρινθον (Plin. XXXVI, 19).

Σμινδυρίδης, ἐκ Συβάρων υἱὸς Ἱπποκράτους, πλούσιος, καὶ τοσοῦτον ἁβροδίαιτος, ὥστε ἐλέγετο περὶ αὐτοῦ ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ κοιμηθῇ ἂν ἐν τῶν φύλλων ῥόδων ἐφ' ὧν κατεκλίνετο εἶχε διπλωθῇ· εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἀγαρίστης, θυγατρὸς τοῦ Κλεισθένους, βασιλέως τῆς Σικυῶνος (Ἡρδ. ΣΤ, 127. — Αἰλ. π, ἱ. Θ, 24).

Σμινθεύς, ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος (Ὁμ. Ἰλ. Α, 39), διότι, κατὰ τὴν κοινοτέραν παράδοσιν, ἐφόνευσε τοὺς μυῖς (σμίνθους κατὰ τοὺς Κρήτας καὶ τοὺς ποιητὰς) τοὺς καταστρέφοντας τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰς ἀμπέλους τῆς Τρωϊκῆς χώρας, καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο εἶχε ναοὺς ἐν Χρύσῃ τῆς Τρωϊκῆς, Τενέδῳ, Λίνδῳ, Ἀμαξιτῷ τῆς Αἰολίδος, Κρήτῃ, Ῥόδῳ, ἔνθα καὶ Σμίνθια ἑωρτάζοντο. Εἰς δὲ τὸν τῆς Χρύσης ναὸν μεταγενεστέρως, ἐπὶ Πραξιτέλους, ὁ γλύπτης Σκόπας ἐποίησεν ἄγαλμα τοῦ θεοῦ πατοῦντος ποντικὸν (Στρβ. ΙΓ, 604). Κατ' ἄλλην παράδοσιν, Τεῦκροι ἐκ Κρήτης, ὑπ' ἀρχηγὸν τὸν Σκάμανδρον ἀπελθόντες, εἶχον λάβει χρησμὸν ἐκεῖ νὰ ἐγκατασταθῶσιν ἔνθα ἤθελον ἐνοχληθῆ ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων. Ὅτε λοιπὸν προσωρμίσθησαν εἰς τὴν Τρωϊκὴν γῆν, τὴν πρώτην νύκτα οἱ μῦς τῶν ἀγρῶν κατέφαγον τὰς ἀσπίδας των καὶ τῶν τόξων των τὰς χορδὰς, καὶ οὕτω τὸν χρησμὸν ἀναγνωρίσαντες πληρωθέντα, ἐκεῖ ἀποκατέστησαν. Κατ' ἄλλους δὲ πάλιν ἦν ὁ Σμινθεὺς ἐπώνυμος Τρωϊκῆς πόλεως καλουμένης Σμίνθης (Στρβ. ΙΓ, 604. 605, 623).

Σμινύη, ἐργαλεῖον γεωργικὸν (Πλτ.

Πολτ. Β. 426), εἶδος δικέλλης, πρὸς ἀνασκάλευσιν τῶν γαιῶν, θραῦσιν τῶν βώλων κτλ. (Ἀρστφ. Νφ. 1486. 150. Ὀρν. 602. Εἰρ. 546). Ἡ εἰκὼν ἐκ συμπλέγματος ψήφου γλυπτῆς παριστώσης τὸν Κρόνον ὡς γεωργὸν, εἰς τὴν ἑορτὴν τὰ Κρόνια.

Σμύρνα, καὶ Μύρρα, θυγάτηρ τοῦ Θείαντος (Γ, 14, 4), κατ' Ἀπολλόδωρον καὶ Ὀβίδιον (ΙΙ, 3. 8), κατ' ἄλλους τοῦ Κινύρου, καταδιωχθεῖσα ὑπὸ τοῦ πατρός της ἀγνοήσαντος αὐτὴν, καὶ ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης εἰς μυρσίνην μεταμορφωθεῖσα· μήτηρ δὲ τοῦ Ἀδώνιδος (Πινδ. Πυθ. Β, 15. Tac. Hist. ΙΙ, 3).

Σμύρνη, μία τῶν ἀρχαιοτάτων καὶ περιφημοτάτων πόλεων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἱδρύθη ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις ἐπὶ Θησέως ὑπ' Αἰολέων ἐκ Κύμης, εἰς τὸν μυχὸν τοῦ κόλπου τῆς Λυδίας, τὸν κατ' αὐτὴν Σμυρναῖον κόλπον καλούμενον, ἔνθα ῥέει τὸ ποτάμιον Μέλης (Ὁμ. Ὕμν.). Καὶ ἀρχαιότατα μὲν ἀνῆκεν εἰς τὸν αἰολικὸν δεσμόν· τῷ δὲ 688 π. Χ. κατελήφθη διὰ προδοσίας ὑπὸ τῶν Ἰώνων, καὶ ἐγένετο ἡ 13η πόλις τοῦ

Ἰωνικοῦ δεσμοῦ (Ἡρδ. Α, 149). Μετὰ τοῦτο κατεστράφη ὑπ' Ἀλυάττου, τοῦ βασιλέως τῆς Λυδίας, καὶ ἔμεινεν ἔρημος περὶ τὰ 400 ἔτη (Ἡρδ. Α, 149). Μετὰ δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον ἀνῳκοδόμησεν αὐτὴν ὁ Ἀντίγονος 20 στάδια νοτιώτερον τῆς ἀρχαίας αὐτῆς θέσεως, πρὸς τῷ ὄρει Πάγῳ, ἔνθα σήμερον κεῖται. Κοσμηθεῖσα δ' εἶτα καὶ ὑπὸ τοῦ Λυσιμάχου, ἀνεδείχθη μία τῶν καλλίστων καὶ πολυτελεστάτων πόλεων, καὶ ἐξηκολούθει ἀνθοῦσα ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων, ὅτε καὶ κέντρον ἐγένετο δικαστικῆς ἐξουσίας. Κατὰ τὰ ἔτη 178-180 μ. Χ. ἐβλάβη μεγάλως ὑπὸ σεισμῶν, καὶ ἐπεσκευάσθη πάλιν

ὑπὸ τοῦ Μ. Αὐρηλίου. Ἡ Σμύρνη ἐκαυχᾶτο ὅτι ἦν πατρὶς τοῦ Ὁμήρου, καὶ εἶχεν ἄγαλμα αὐτοῦ ἐντὸς πολυτελοῦς ἱεροῦ ὃ ἐκαλεῖτο Ὁμήρειον. Περίφημον δὲ εἶχε προσέτι καὶ ναὸν τῆς Κυβέλης (Στρβ. ΙΔ, 646). (Ἰδ. Μυλωνᾶς, de Smyrnaeorum rebus gestis, 1866).

Σόανες, ἔθνος ἰσχυρὸν τῆς Κολχίδος πρὸς τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ κατὰ τὴν νῦν Γεωργίαν, ἔχον ἴδιον βασιλέα (Στρβ.—Plin.).

Σοάνης, ποταμὸς κατὰ τὴν χώραν τῶν Σοάνων ἐν τῇ Κολχικῇ (Πτλμ. Ε, 9).

Σόβη, τὸ τριχωτὸν κάτω μέρος τῆς οὐρᾶς τοῦ ἵππου, δι' οὗ οὗτος ἀποσοβεῖ ἀπὸ τοῦ σώματός του τὰς μυίας, καὶ ἐκ τούτου καὶ ἡ ἵππουρις ἡ κοσμοῦσα τὴν περικεφαλαίαν, καὶ πᾶν αὐτῇ ὅμοιον ἢ ἀνάλογον μυιαστήριον (Ἱππιατρ.—Σουίδ.).

Σογδιανὴ ἢ Σουγδιανή, κατὰ τὴν παλαιὰν Περσικὴν Σούγαδα ἢ Σουγδα, χώρα ἐκ τῶν βορείων Ἀριανῶν τῆς Περσίας, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ὤξου καὶ Ἰαξάρτου, ἡ νῦν Βουχάρα. Καὶ ἐν τῷ μεσαιῶνι ἔτι ἐλέγετο Σὸγδ (ἤτοι ἡ καθαρά). Ὄρη αὐτῆς ἦσαν τὰ Ὠξικὰ καὶ τὰ Σογδικὰ (Ἀλ Βότομ. ἢ Μέλανα ὄρη, Καραδάγ), κατὰ τὸ μέσον τῆς χώρας. Ποταμοὺς εἶχε, πλὴν τοῦ Ὤξου καὶ τοῦ Ἰαξάρτου, προσέτι τὸν Δῆμον ἢ Δύμον (Μαργινὰν) καὶ τὸν Πολυτίμητον (Κεραφσάν). — Οἱ Σάγδοι ἢ Σογδιανοὶ ἦσαν λαὸς τραχὺς, τοῖς Βακτρίοις ὅμοιος, διάφορα μικρὰ ἔθνη περιλαμβάνων, τοὺς Πάσκας, Δρυβάκτας, Ὀξυδράγκας, Ἰατίους, Ταχόρους, Μαρδιανοὺς, Κανδήρους, Ὀξιανούς, κλπ. Μνείας δ' ἄξιαι ἦσαν ἐκ τῶν πόλεων ἡ ἀρχαία πρωτεύουσα Μαρακάνδα (νῦν Σαμαρκάνδα), ἡ Ἀλεξάνδρεια Ἐσχάτη, ἡ Τριβάκτρα, ἡ Ναυκάτα, καὶ οὐ μακρὰν ταύτης «τὸ Βραγχιδῶν ἄστυ», αἱ Σάβαι, ἡ Μαργινία (Στρβ. ΙΑ, 516. — Πλίν. ΣΤ, 16, 18).

Σογδοί, 1) Ἰδ. Σογδιανή. — 2) Ἔθνος Ἰνδικὸν, οἰκοῦν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ (Ἀρριαν. Ἀνδ. ΣΤ, 15).

Σόδομα, πόλις τῆς Ἰουδαίας (Στρβ.), ἡ κατακεραυνωθεῖσα.

Σόηβοι καὶ **Σούηβοι,** ἔθνος Γερμανικὸν, μέγιστον κατὰ Στράβωνα (Ζ), ἀπὸ τοῦ Ῥήνου μέχρι τοῦ Ὄλβιος, καὶ πέραν αὐτοῦ, ἐκτεινόμενον (Δίων Κάσσ. ΝΔ, 1—Tac. Germ. II, 45).

Σόλλιον, πόλις τῆς Ἀκαρνανίας, τοῖς Κορινθίοις ἀνήκουσα (Θουκ. Β, 30. — Στφ. Βυζάντιος).

Σολόεις, μακρὸν καὶ κατάφυτον ἀκρωτήριον κατὰ τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Μαυριτανίας, ἔχον καὶ βωμὸν τοῦ Ποσειδῶνος (Ἡρδ. Β, 32, Δ, 43). Πιθανῶς τὸ νῦν Καντίν.

Σόλοι, 1) Ἀξιόλογος πόλις τῆς Κιλικίας, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Λάμου καὶ Πυράμου, ἀποικία τῶν Ἀργείων καὶ τῶν Λυδῶν ἐκ Ῥόδου, θάλλουσα καὶ πλουσιωτάτη. Ὁ Τιγράνης καταστρέψας αὐτὴν, μετῴκησε τοὺς κατοίκους εἰς Τιγρανόκερτα· ἀλλ' ὁ Πομπήϊος τὴν ἀνήγειρε πάλιν, καὶ ἐνῴκισεν εἰς αὐτὴν τοὺς ἐναπολειφθέντας τῶν πειρατῶν. Ἔκτοτε δὲ καὶ ἡ πόλις Πομπηϊόπολις μετωνομάσθη, καὶ τῆς νέας ταύτης πόλεως σώζονται οὐκ ὀλίγα λείψανα εἰς τὴν θέσιν τὴν ὑπὸ τῶν Τούρκων Μεσετλὺ καλουμένην. Εἰς Σόλους ἐγεννήθησαν ὁ Στωϊκὸς Χρύσιππος, ὁ κωμικὸς Φιλήμων, ὁ μαθηματικὸς καὶ ἀστρονόμος Ἄρατος. Αἱ διαφθοραὶ τῆς γλώσσης οἵαν μετεχειρίζοντο οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως ταύτης ἕνεκα τῆς ἀναμίξεως αὐτῶν μετὰ βαρβάρων καὶ μετὰ πειρατῶν, ἐπεκράτησε νὰ λέγωνται σολοικισμοὶ (Στρβ. ΙΔ, 669, 671. — Πλούτ. Πομπ. ΚΗ). Κατ' ἄλλους ὅμως πατρὶς τῆς λέξεως ταύτης ἐστὶν ἡ — 2) εἰς τὰ δυτικὰ τῆς βορείας παραλίας τῆς Κύπρου κειμένη πόλις μετὰ λιμένος, κτισθεῖσα, κατὰ Πλούταρχον (Σύλ. ΚΣΤ), ὑπ' ἐγχωρίου ἡγεμόνος, προτροπῇ τοῦ Σόλωνος [ἴδ. καὶ Ἡρδ. Ε, 118], ἥ οὖσα ἀττικὴ ἀποικία. Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται εἰς Παλαιοχώραν κατὰ τὴν Λεύκαν.

Σολοῦς, ὀχυρὰ πόλις κατὰ τὴν βόρειον παραλίαν τῆς Σικελίας, μεταξὺ Πανόρμου καὶ Θέρμων, ἔχουσα λιμένα καλὸν, εἰς ἑνὸς μιλίου ἀπόστασιν ἀνατολικῶς τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ἐλευθέρου (Θουκ. ΣΤ, 2. — Cic. Ver. III, 43). Τὰ ἐρείπια αὐτῆς νῦν Σολάντον.

Σολύγεια, κώμη ἐπὶ τοῦ Σολυγείου λόφου ἐν Κορινθίᾳ, νοτίως τῶν Κεγχρεῶν, εἰς 60 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Κορίνθου (Θουκ. Δ, 42), κατὰ τὸ νῦν Γαλατάκι.

Σόλυμοι, ἀρχαῖοι κάτοικοι τῆς Λυδίας καὶ Πισιδίας κατὰ τὸ ὄρος Ταῦρον, οἱ καὶ Μύλιοι (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 184. Ὀδ. Λ. 283. — Ἡρδ. Α, 173. — Στρβ.).

Σόλων, ὁ περίφημος νομοθέτης τῶν Ἀθηναίων, υἱὸς Ἐξηκεστίδου, Κοδρίδης τὴν καταγωγὴν, ἐκ τοῦ ἀρχαίου βασιλικοῦ γένους, γεννηθεὶς μεταξὺ 430 καὶ 440 π. Χ. Δι' ὁδοιποριῶν καὶ πρωΐμου συμμετοχῆς εἰς τὰ δημόσια, ἀνεπτύχθη ταχέως, καὶ πρῶτον εἵλκυσε τὴν κοινὴν προσοχὴν ἐπ' αὐτοῦ ἡ συμμετοχή του εἰς τὴν καθυπόταξιν τῆς Σαλαμῖνος, ὅτε καὶ ἐλεγεῖον ἐπὶ τούτῳ συνέταξεν. Ἡ περίστασις αὕτη διεκοσμήθη εἶτα ἐπὶ τὸ μυθικώτερον, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐστηρίχθησαν αἱ κατὰ τῶν Κρισσαίων ἐπιχειρήσεις, πρὸς τιμωρίαν αὐτῶν ὡς παρανομούντων κατὰ τοῦ ἱεροῦ τῶν Δελφῶν, αἵτινες ἔδωκαν τὴν πρώτην ἀφορμὴν τῆς ἐπεμβάσεως τῶν Ἀθηναίων εἰς τὰς γενικὰς τῆς Ἑλλάδος σχέσεις. Ἀλλ' ἀθάνατον δόξαν τῷ περιεποίησε τὸ μέγα ἔργον τῆς νομοθεσίας αὐτοῦ. Οἱ μέχρις ὠμότητος αὐστηροὶ νόμοι τοῦ Δράκοντος δὲν εἶχον κατορθώσει νὰ ἐπαναφέρωσι τὴν πρὸ πολλοῦ ἀπειλουμένην ἀσφάλειαν καὶ τάξιν καὶ τὸ πολιτικὸν οἰκοδόμημα τοῦ Θησέως, ἡ συγκέντρωσις τοῦ λαοῦ τῆς Ἀττικῆς, ἐκινδύνευε νὰ καταρρεύσῃ, διότι οἱ μὲν Πεδιαῖοι (οἱ κάτοικοι τῶν εὐφόρων πεδίων), ἤθελον τὴν ἵδρυσιν ὀλιγαρχίας, ἐν ᾗ αὐτοὶ θὰ προεῖχον, οἱ δὲ Παράλιοι ἤθελον μικτὸν πολίτευμα, οἱ δ' Ὑπεράκριοι, οἱ πενόμενοι καὶ κατάχρεοι τῶν ὀρέων κάτοικοι, ἀπῄτουν ἄκρατον τὴν δημοκρατίαν. Ἔτι δὲ χείρονα κατέστησε τῶν πραγμάτων τὴν θέσιν ἡ εἰς τυραννίδα ἐπιβολὴ τοῦ Κύλωνος, καὶ τὸ ἐπελθὸν εἰς τὴν πόλιν ἄγος διὰ τὴν ὑπὸ τῶν Ἀλκμαιονιδῶν ἀσεβῆ θανάτωσιν τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ. Προσκληθεὶς δὲ, ἦλθεν ἐκ Κρήτης ὁ Ἐπιμενίδης, καὶ ἐξιλέωσε τοὺς θεοὺς διὰ καθαρτηρίων τελετῶν. Ὁ Σόλων, ἐπίσημος διὰ τὴν καταγωγὴν του, ἐξοχως μορφωθεὶς καὶ διδαχθεὶς εἰς τὰς ἐμπορικὰς του περιοδείας, τῆς γενικῆς ἀπολαμβάνων ἐμπιστοσύνης διὰ τὸ φιλοδίκαιον καὶ τὸ μετριοπαθὲς τοῦ χαρακτῆρός του, ἠδύνατο ὑπὲρ πάντα ἄλλον ν' ἀρθῇ εἰς τὴν τυραννίδα· ἀλλ' ἐπροτίμησε, πρῶτος ἄρχων αἱρεθεὶς τῷ 594 π. Χ., ν' ἀναλάβῃ καὶ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ τὰ ἑπόμενα ἔτη τὸ ἔργον τοῦ νομοθέτου καὶ συμβιβαστοῦ. Τὸ πρῶτόν του καὶ θεμελιῶδες ἔργον, ἐφ' οὗ ἐστηρίχθη ἡ συμφιλίωσις τῶν διεστώτων κομμάτων καὶ διηυκολύνθη τῆς νομοθεσίας του ἡ στερέωσις, ὑπῆξεν ἡ σεισάχθεια (ἴδ.), οὐχὶ ἀποκοπὴ ἀλλὰ μετριασμὸς τῶν χρεῶν τῶν πτωχῶν πρὸς τοὺς πλουσίους· μετ' αὐτῆς δὲ κατηργήθη καὶ ἡ τοῖς ὀφειλέταις ἐπιβεβλημένη ἀτιμία, καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ δανείζεσθαι ἐπὶ προσωπικῇ κρατήσει (ἐπὶ τοῖς σώμασι). Μετὰ ταῦτα δὲ τὰ προκαταρκτικὰ καὶ προεισαγωγικὰ μέτρα,

ἐκανόνισε τῶν πολιτῶν τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα κατὰ τὰ εἰσοδήματα αὐτῶν ἐκ τῆς γῆς, ὥστε ἡ «ἔγκτησις» κατέστη ἡ βάσις τῆς πολιτικῆς ἐπιρροῆς. Οὕτω κατέρριψε τοὺς φραγμοὺς τῆς ἀρχαίας ἀριστοκρατίας, εἰς τὴν καταγωγὴν ἀντικαταστήσας τὴν κτῆσιν. Διήρεσε λοιπὸν πάντας τοὺς πολίτας εἰς 4 φορολογικὰς φυλάς, κοθ' ἃς ὡρίζετο καὶ ἡ ὑποχρέωσις τοῦ στρατεύεσθαι, καὶ τὸ ὅπλον εἰς ὃ ἕκαστος κατετάττετο, ὡς προσέτι καὶ ἡ «λειτουργία» ἣν ὤφειλε (ἴδ. Πολιτ. οἰκονομία). Φαίνεται ὅμως ὅτι εἰς τὰς κατωτέρας, τὰς πτωχοτέρας τάξεις, οὐχὶ πᾶσα ἡ περιουσία, ἀλλὰ μόνον μέρος αὐτῆς («τίμημα») ἐφορολογεῖτο. Καὶ ἡ μὲν πρώτη τάξις ἐφορολογεῖτο ἐπὶ τοῦ ὅλου (1 ταλ.), ἡ δευτέρα ἐπὶ $^5/_6$ (3000 δρ.), ἡ τρίτη ἐπὶ $^5/_9$ (1000 δρ.), καὶ ἡ τετάρτη ἔμενεν ἀφορολόγητος. Ἀνάλογα ὅμως ἦσαν καὶ τὰ πολιτικὰ δικαιώματα· καὶ ἡ μὲν κατωτάτη τάξις ἦν πάσης ἀρχῆς ἀποκεκλεισμένη, ἡ πρώτη δὲ μόνη ἐδικαιοῦτο εἰς τὰ ἀξιώματα τῶν ἐννέα ἀρχόντων καὶ τῶν γερουσιαστῶν. Διὰ τῶν νομοθετημάτων τούτων παρέμειναν εἰς τὰς ἀρχὰς οἱ κατέχοντες αὐτὰς καὶ οἱ πλουσιώτεροι, ἀλλὰ τ' ἀποκλειστικὰ ὅρια κατερρίφθησαν, καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἀξιωμάτων κατέστησαν καὶ εἰς κατωτέρας τάξεις προσιτά. Προσέτι ἀνεγνωρίσθη τοῖς Ἀθηναίοις ἡ ἐλευθέρα ἰδιοκτησία τῶν γαιῶν καὶ τῆς λοιπῆς περιουσίας αὐτῶν, μὴ περιοριζομένη ὑπὸ δικαιωμάτων οἰκογενειακῶν, ἡ δὲ πατρικὴ ἐξουσία περιωρίσθη. Ἐπίσης ἐκανονίσθησαν τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα τῶν μετοίκων· καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς δούλους ἐξετάθη ἡ προστασία τοῦ νόμου. Ὠργάνισε δ' ὁ νόμος καὶ τὴν δικαιοδοσίαν τῶν διαφόρων πολιτικῶν ἐξουσιῶν. Ἡ δικαστικὴ αὐθαιρεσία τῶν ἀρχῶν περιωρίσθη διὰ νόμων διαρρυθμιζόντων πάσας τὰς σχέσεις τοῦ τε δημοσίου καὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου, τῶν γεγραμμένων ἐπὶ τῶν ἀξόνων (ἴδ.). Καταγγελίαι καὶ ἐφέσεις ἐπετρέποντο εἰς τὴν πάντας τοὺς πολίτας περιλαμβάνουσαν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου, ἧς ἐπιτροπὴ ἐκ πολιτῶν 6000. Ἡ λιαία, εἶχε τὴν ὑπερτάτην δικαστικὴν δικαιοδοσίαν, καὶ ἐλάμβανε τῶν ἀρχῶν τὰς εὐθύνας. Τὴν ἀνωτάτην διοικητικὴν ἐξουσίαν εἶχε βουλή, ἧς ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν ὡρίσθη εἰς 400 ὑπὸ τοῦ Σόλωνος, ἐξ 100 ἐξ ἑκάστης ἰωνικῆς φυλῆς. Αὕτη ἀνενεοῦτο κατ' ἔτος, καὶ ἐξήσκει τὰ τῆς κυβερνήσεως διὰ τῶν ὑποδιαιρέσεων αὐτῆς, τῶν Πρυτανειῶν. Ἡ τοιαύτη νομοθεσία περιεῖχεν ἐν ἑαυτῇ καὶ τὰ σπέρματα εὐρυτέρας ἀναπτύξεως, ἐντὸς τοῦ κύκλου τῆς νομιμότητος ἐλευθέρως εἰς τὸ μέλλον ἐπιφυλαττομένης. Ἂν ὅμως ἤδη ἔκτοτε, πρὸς ἀναθεώρησιν, ἐγκατέστησε καὶ τοὺς μετὰ ταῦτα ἀπαντωμένους νομοθέτας, ἐστὶν ἀμφίβολον. Δὲν περιωρίσθη ὅμως ὁ Σόλων μόνον εἰς τὴν ἐγκατάστασιν ταύτην τῆς νομίμου τάξεως, ἀλλ' ἤθελεν ἵνα καὶ πάντες οἱ πολῖται ζωηρῶς ὑπὲρ τοῦ δημοσίου συμφέροντος ἐνδιαφέρωνται, καὶ νομίμως ὑπὲρ αὐτοῦ ἐνεργῶσιν, ἀναπτυσσομένων καὶ ἐξευγενιζομένων καὶ τῶν διανοητικῶν αὐτῶν δυνάμεων, ὡς ἀποδεικνύουσιν αἱ διατάξεις αἱ ἀπαγορεύουσαι εἰς πάντα πολίτην τὴν οὐδετερότητα ἐπὶ ἐσωτερικῶν διενέξεων, προσέτι αἱ κανονίζουσαι τὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως, στηριζομένης ἐπὶ τῆς εὐσεβείας, αἱ ἐπιβάλλουσαι τὴν μελέτην καὶ ἀκριβῆ ἀπαγγελίαν τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν, αἱ ἀπαγορεύουσαι τὰς παραστάσεις τῶν τραγῳδιῶν τοῦ Θέσπιδος, αἵτινες τότε ἦσαν νεωτερισμοί, κτλ. — Ἀλλ' ἡ τοιαύτη νομοθεσία τοῦ Σόλωνος, ἕνεκα αὐτῆς ταύτης τῆς μετριοπαθείας της, δὲν ἐπέφερεν ἀμέσως τὸ ἐπιδιωκόμενον ἀποτέλεσμα τῆς ἀποκαταστάσεως καὶ διατηρήσεως τῆς ὁμοφροσύνης καὶ τῆς ἡσυχίας. Ἵνα λοιπὸν δώσῃ καιρὸν εἰς τὸν ἀναβρασμὸν ὅπως πραϋνθῇ, ἀπῆλθε μακρὰν ἐφ' ἱκανὸν χρόνον, καὶ ἐπὶ τῆς ἀπουσίας του ἀνεφλέχθησαν πάλιν αἱ ἔριδες τῶν φατριῶν, καὶ, ὅταν ἐπέστρεψεν, εὗρε τὸν Πεισίστρατον χωροῦντα ἤδη πρὸς τὴν τυραννίδα. Εἰς τὸ βαθὺ γῆρας του πεποιθώς, ἠθέλησε γενναίως ν' ἀντιταχθῇ αὐτῷ, ἀλλ' ἀπέτυχεν.

Οὐχ ἧττον ὅμως οἱ πλεῖστοι τῶν νόμων του ἔμειναν ἐν ἰσχύϊ. Ἀπέθανε δὲ τῷ 559 ἐν Ἀθήναις, ἢ κατ' ἄλλους ἐν Κύπρῳ, ἔνθα ἐξήσκει ἔντιμον ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ βασιλέως Κυπράνορος. Τὰ τελευταῖα συμβάντα τῆς ζωῆς αὐτοῦ εἰσὶν ἀμφιβαλλόμενα, καὶ κοσμοῦνται διὰ μυθωδῶν διηγήσεων. Εἰς αὐτὰς νομίζουσίν τινες ὅτι πρέπει νὰ συγκατατάξωσι καὶ τὴν ἐπίσκεψίν του παρὰ Κροίσῳ τῷ βασιλεῖ τῆς Λυδίας, εἰς ὃν, ἐπιδεικνύοντα τὸν πλοῦτόν του καὶ καυχώμενον ἐπ' αὐτῷ, εἶπε· «μηδένα πρὸ τοῦ τέλους μακάριζε», τοῦτο δ' ἐνθυμηθεὶς ὁ Κροῖσος ὅτε συλληφθεὶς ὑπὸ τοῦ Κύρου ἀπήγετο εἰς καταδίκην, ἀνεφώνησεν· «Ὦ Σόλων, Σόλων». Ἀκούσας δὲ τοῦτο ὁ Κῦρος, καὶ ἐρωτήσας αὐτὸν καὶ μαθὼν τί ἐσήμαινε, τῷ ἐχάρισε τὴν ζωήν. Ταῦτα προσκρούουσι πρὸς χρονολογικὰς δυσκολίας. — Ἦν δ' ὁ Σόλων οὐ μόνον πολιτικὸς ἀνήρ, ἀλλὰ καὶ ἐν γένει ἀνὴρ ὑπερτέρας καὶ ἐξόχως ἀνεπτυγμένης διανοίας, δι' ὃ καὶ ἐν γένει ἐξετιμᾶτο, καὶ διάφοροι ὑπάρχουσι διηγήσεις, ἱστορικοῦ ὅμως κύρους στερούμεναι, περὶ τῶν σχέσεων αὐτοῦ μετὰ τῶν λοιπῶν, τῶν ἑπτὰ σοφῶν λεγομένων. Τὸ γνωμικὸν «μηδὲν ἄγαν» ἦν ἡ ἔκφρασις τῆς πρακτικῆς του φιλοσοφίας. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδοται καὶ τὸ «Γνῶθι σαυτόν», ὑπ' ἄλλων ὅμως εἰς τὸν Χείλωνα. — Καὶ ὡς ποιητὴς δὲ μνημονεύεται διαπρέψας. Ἐποίησεν ἐλεγεῖα, ὡς λέγεται, εἰς 5000 στίχους, ἐκ ποιημάτων συγκείμενα, ἅτινα διαφόρους ἔχοντα τίτλους, εἰς μίαν συλλογὴν ἦσαν συνδεδεμένα. Τὸ συνηθέστερον μνημονευόμενον ἐξ αὐτῶν ἦν τὸ πατριωτικὸν ἐλεγεῖον «ἡ Σαλαμίς». Διατηροῦνται δὲ πολλὰ ἀποσπάσματα εἴτε εἰς ἐλεγειακὸν ῥυθμόν, εἴτε εἰς ῥέοντας τροχαϊκοὺς τετραμέτρους καὶ εἰς ἰάμβους, καὶ τὰ πλεῖστα εἰσὶ βραχέα γνωμικά, πολιτικῆς, θεωρητικῆς ἢ φιλοσοφικῆς ἐννοίας, βεβαίως ἐκ μακροτέρων συνθέσεων περισωθέντα. Κυροῦσι δὲ καὶ ταῦτα τὴν γνωστὴν αὐτοῦ εὐγένειαν τῶν φρονημάτων, πνευματικὴν ἀνάπτυξιν καὶ βαθεῖαν πεῖραν περὶ τῶν ἐν τῷ βίῳ σχέσεων (Συλλογ. Bergk, Poet. lyr. Graec.).

Σοός, βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, υἱὸς Ἀριστοδήμου καὶ πατὴρ τοῦ Εὐρυπῶντος (Πλούτ. Παυσ. Α, 7).

Σόρων, δάσος κατὰ τὰ βόρεια τῆς Ἀρκαδίας πρὸς τῇ Κλείτορι, πλῆρες κάπρων, ἄρκτων καὶ χελωνῶν (Παυσ. Η, 23, 8).

Σουάνοι καὶ **Σάκωνες,** λαὸς τῆς Ἀσιατικῆς Σαρματίας παρὰ τῇ Ἀλβανίᾳ (Πτλ. Ε, 9).

Σουέσσα, ἡ πρωτεύουσα τῶν Οὐόλσκων ἐν Λατίῳ τῆς Ἰταλίας (Στρβ.).

Σουεσσούλουλα, πόλις μεσόγειος τῆς Καμπανίας ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ (Στρβ.). Νῦν Σέσσολα.

Σουηβοί, λίαν ἀρχαῖος καὶ πολυπληθὴς Γερμανικὸς λαὸς ἀβεβαίων οἰκήσεων. Ἐν τέλει περιωρίσθη πέραν τοῦ Δουνάβεως πρὸς τ' ἀνατολικά.

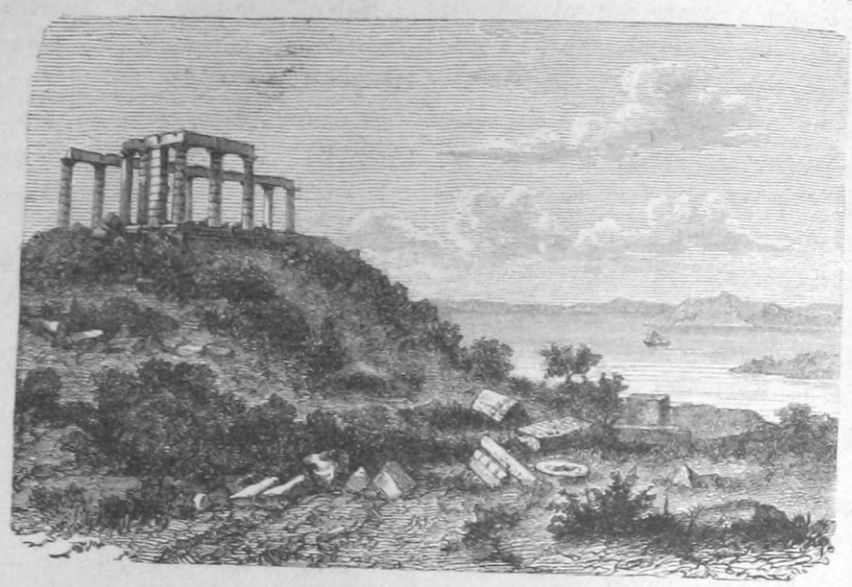
Σουΐδας, Ἕλλην γραμματικός, ἀγνώστου πατρίδος καὶ ἐποχῆς, πιθανῶς τῆς 10ης ἢ 11ης ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., γράψας λεξικὸν ἑλληνικῶν ἰδιωτισμῶν καὶ παροιμιῶν, ἰδίως ἐκ σχολιαστῶν καὶ γραμματικῶν ἐρανισθέν, οὐχὶ μετὰ πολλῆς κρίσεως πάντοτε, ἀλλὰ πολυτίμους καὶ σπανίας πολλάκις περιέχον εἰδήσεις.

Σουλχοὶ καὶ **Σολκοί,** πόλις ἐπίσημος τῆς Σαρδηνίας, εἰς τὰ νότια αὐτῆς, ἀποικία τῶν Καρχηδονίων (Στρβ.).

Σουνιάρατος, ὁ ἐπὶ τοῦ Σουνίου εὐχὰς δεχόμενος, ἐπίθετον τοῦ Ποσειδῶνος, λατρευομένου εἰς τὸ Σούνιον (Ἀρστφ. Ἱππ. 560) καὶ ἔχοντος ναὸν ἐν αὐτῷ.

Σούνιον, τὸ νοτιανατολικὸν ἀκρωτήριον τῆς Ἀττικῆς, μεταξὺ τῶν δήμων Θωρικοῦ καὶ Ἀναφλύστου, μεθ' ὁμωνύμου κώμης, ἀποτελούσης δῆμον, εἰς τοὺς ἀνατολικοὺς αὐτοῦ πρόποδας, καὶ μετὰ λιμένος. Ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου ἵστανται ἔτι ἐν χώρᾳ ὡραίοι τι-

νὲς κίονες τοῦ περιφήμου ἐκεῖ ἱδρυμένου δωρικοῦ ναοῦ τῆς Σουνιάδος Ἀθηνᾶς (ἐξ ὧν ἡ ἄκρα μέχρι πρὸ μικροῦ Κάβο-Κολόναις

ἐκαλεῖτο), καὶ λείψανα τοῦ εἰς τὸν ναὸν ἄγοντος δωρικοῦ προπύλου. Ἐν δὲ τῇ κώμῃ ἐκειτο ὁ ναὸς τοῦ Ποσειδῶνος (Ὅμ. Ὀδ. Γ. 278.—Παυσ. Α. 1, 2.—Στρβ.).

Σοῦρα (τὰ), πόλις τῆς Συρίας, οὐ μακρὰν τῆς πόλεως Ζηνοβίας, παρὰ τῷ Εὐφράτῃ (Λουκ. Ἱστορ. Συγγρ. 29.—Πολμ. Νῦν Ἰαβάρ).

Σουρῆνος, παρὰ τοῖς Πάρθοις ὁ μετὰ τὸν βασιλέα ἀνώτατος ἄρχων, ὁ στέφων τὸν ἐνθρονιζόμενον διάδοχον (Tac. Ann. VI, 42).

Σούριον, πόλις μεσόγειος τῆς ἐν Ἀσίᾳ Ἰβηρίας, ἐπὶ τοῦ Φάσιδος (Πτλμ. Ε, 10).

Σοῦσα, πρωτεύουσα τῆς Περσικῆς ἐπαρχίας Σουσιανῆς, τῷ Αἰσχύλῳ γνωστὴ (Πέρσ. 117), ἣν ἡ χειμερινὴ κατοικία τῶν Περσῶν βασιλέων ἕνεκα τοῦ θερμοῦ αὐτῆς κλίματος. Ἔκειτο δ' ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Κισσίᾳ, μεταξὺ τοῦ Χοάσπου καὶ Εὐλαίου, καὶ εἶχε τὸ ὄνομα ἐκ τῶν παρ' αὐτῇ φυομένων πολλῶν κρίνων (σουσάν). Ἦν πόλις τετράγωνος, 120 σταδίων περιφέρειαν ἔχουσα, ἀτείχιστος, ἀλλὰ μετ' ἀκροπόλεως «τῶν Μεμνονίων» (Ἡρδ. Ε, 55), ἥτις περιεῖχε τὰ ἀνάκτορα καὶ τὸν βασιλικὸν θησαυρόν. Κατά τινας πᾶσα ἡ πόλις ἦν ὡκοδομημένη μόνον ἐκ κεράμων καὶ ἀσφάλτου. Ἐν Σούσοις ἐτέλεσαν ὁ Ἀλέξανδρος καὶ οἱ στρατηγοὶ αὐτοῦ τοὺς γάμους των μετὰ Περσίδων (Στρβ. ΙΕ, 728). Καὶ νῦν Σιούς. Ἀπὸ τοῦ 1850 ἀνασκαφαὶ ἀνεκάλυψαν ἀξιόλογα ἐρείπια.

Σουσαρέων, υἱὸς Φιλίνου, ἐκ τῆς κώμης Τριποδίσκου ἐν Μεγαρίδι, μεταβὰς εἰς τὴν Ἀττικήν, συνέταξε πρῶτος κωμικὸν δρᾶμα ἔμμετρον διὰ τὰ Διονύσια, τῷ 570 π.Χ. πιθανῶς εἰς τῶν Διονυσιακῶν χορῶν τοὺς φαιδροτέρους πρόσωπα διαλεγόμενα παρεμβαλών, ὡς ἔπραξεν ὁ Θέσπις διὰ τὴν τραγῳδίαν.

Σούσης, στρατηγός τις τῶν Περσῶν, κατ' Αἰσχύλον (Περσ. 954).

Σουσιανή, Σουσίς, Σουσιάς, μία τῶν μεγάλων ἐπαρχιῶν τῆς Περσίας, πρὶν Κισσία καλουμένη (νῦν Χουσιστάν, τὸ αὐτὸ ὄνομα κατὰ διαφόρους προφοράς). Μέχρι τῆς ζ' ἑκατονταετηρίδος π. Χ. ἦν πρωτεύουσα βασιλείου αὐθυπάρκτου· εἶτα δ' ὑπέκυψε τῇ Περσίᾳ, καὶ ἦν μεγάλη πεδιὰς συνεχομένη μετὰ τῆς Βαβυλωνίας, ἀπὸ τῶν λοιπῶν δὲ περικειμένων χωρῶν δι' ὑψηλῶν

κεχωρισμένη ὀρέων. Καὶ πρὸς μὲν ἀνατολὰς συνώρευε μετὰ τῆς Περσίας, πρὸς νότον δὲ κατήρχετο μέχρι τοῦ Περσικοῦ κόλπου, πρὸς δυσμὰς εἶχε τὴν Μεσοποταμίαν καὶ τὴν Ἀσσυρίαν, ἀφ' ὧν ὁ Τίγρις καὶ ὄρη διήρουν αὐτήν, καὶ πρὸς βορρᾶν τὴν Μηδίαν. Τὰ νοτιώτερα αὐτῆς μέρη ἦσαν πολὺ θερμότερα ἢ αἱ λοιπαὶ ἀκταὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου, καθ' ὃ ἐκτεθειμένα εἰς τοὺς θερμοὺς νοτίους καὶ δυτικοὺς ἀνέμους. Τὰ βορειότερα ἦσαν εὐκραέστερα, τὰ δ' ὀρεινὰ ψυχρὰ καὶ τραχέα. Ἐνιαχοῦ ἦν ἑλώδης ἡ παραλία· ἄλλως ἦν τόπος εὔφορος, καὶ σίτου καὶ οἴνου παραγωγός. Καὶ πηγὰς εἶχε νάφθης προσέτι. Τὰ κατὰ τὰ βόρεια ὅρια ἐκτεινόμενον ὄρος ἐκαλεῖτο Χάρβανος καὶ Καμβαλιδὸς (νῦν ἀμφότερα τὰ μέρη ὁμοῦ Ἐλβένδ)· τὸ πρὸς ἀνατολὰς ἦν ὁ Παραχοάτρας, περιλαμβάνων καὶ τὰς Σκιάδας πέτρας ἢ πύλας (τὴν νῦν στενωπὸν Κελὰ Σεβίδ) κατὰ τὸν ἄνω ῥοῦν τοῦ Τάβ.—Οἱ ποταμοὶ ἐξέβαλλον πάντες εἰς τὸν Τίγριν, καὶ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον. Ἦσαν δὲ ὁ Ὀροάτις (νῦν Ζόρα), ὁ Εὐλαῖος (ν. Καροὺν) καὶ ὁ Χοάσπης (νῦν Κερκά).—Οἱ κάτοικοι, Σουσιανοὶ ἢ Σούσιοι, ἦσαν Συριακῆς φυλῆς, καὶ εἰς μὲν τὰς πεδιάδας ἐπεδίδοντο εἰρηνικῶς εἰς τὴν γεωργίαν· ἐντὸς δὲ τῶν ὀρέων ἦσαν λῃστρικῶν καὶ ἀγρίων ἠθῶν, ὥστε καὶ παρ' αὐτῶν τῶν βασιλέων τῆς Περσίας, μεταβαινόντων εἰς Σοῦσα ἐκ Περσεπόλεως, ἀπήτουν λύτρα. Γνωστὰ εἰσὶ τὰ ἑπόμενα ὀνόματα κωμῶν καὶ λαῶν τῆς Σουσιανῆς, ὧν τινα καταχρηστικῶς ἀποδίδονται εἰς πᾶσαν τὴν χώραν. Οὔξιοι ἐν τῇ Οὐξιανῇ, κατὰ τὰ ὄρη πρὸς ἀνατολάς· οἱ Μεσσαβάται ἐν τῇ Μεσσαβατινῇ πρὸς βορρᾶν· οἱ Κοσσαῖοι ἐν τῇ Κοσσαίᾳ πρὸς τὰ βορειοδυτικά· καὶ προσέτι οἱ Ἐλυμαῖοι, οἱ Κίσσιοι, αἱ κῶμαι Χαρακηνὴ καὶ Μελετηνή. Πόλεις δ' αἱ ἐπισημόταται ἦσαν τὰ Σοῦσα (ἴδ.), ἡ Σελεύκεια, τὰ Ἄζαρα, ἡ Ἀγινὶς, ἡ Βαδάκη (Στρβ. ΙΕ, 727).

Σουσισκάνης, στρατηγὸς τῶν Αἰγυπτίων ἐν τῷ Περσικῷ στρατῷ (Αἰσχλ. Πρσ. 14).

Σούτριον, πόλις τῆς Τυρρηνίας, ἀπὸ τοῦ 383 π. Χ. Ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Πλούτ. Κάμ. ΛΕ,—Στρβ. Ε, 226.—Liv. VI, 3, IX, 32. 35. X, 14. XXVII, 9).

Σοφαίνετος, ἐκ Στυμφάλου τῆς Ἀρκαδίας, εἷς τῶν Ἑλλήνων τῶν κατὰ τοῦ Ἀρταξέρξου ἐκστρατευσάντων μετὰ Κύρου τοῦ νεωτέρου· ἐστρατήγει 1000 Ἀρκάδων, καὶ μνημονεύεται συνεχῶς ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος (Ἀνδ. Α, 1. 11. Β, 33, 5, 37 κτλ.). Πιθανῶς ὁ αὐτὸς τῷ ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα γράψαντι «Κύρου ἀνάβασιν».

Σοφηνή, χωρα τῆς μεγάλης Ἀρμενίας ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου, χωρίζοντος αὐτὴν ἀπὸ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας καὶ τῆς χώρας Μελιτηνῆς, ἔχουσα δὲ πόλιν τὰ Ἀρσαμόσατα ἐπὶ τῆς στενωποῦ τῆς ἀγούσης ὑπὲρ τὸν Ταῦρον (Στρβ. ΙΑ, 521, 527, 532.—Πλούτ. Λούκουλ. ΚΔ).

Σοφισταὶ, κυρίως καὶ κατ' ἀρχὰς ταὐτόσημον τῷ σοφοί, οἱ περὶ τὴν σοφίαν ἀσχολούμενοι· ἐπὶ Σωκράτους δὲ ἡ τάξις τῶν φιλοσόφων οἵτινες οὐχὶ ἐν ἐλευθέραις συνδιαλέξεσι καὶ περιστάσεσι τυγχάνοντες τὰς ἰδίας αὐτῶν φιλοσοφικὰς ἰδέας ἀφηγοῦντο, ἀλλ' ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν περιϊόντες, ἐπὶ μισθῷ τὴν φιλοσοφίαν ἐδίδασκον. Οἱ ἀρχαῖοι ἐθεώρουν τοὺς σοφιστὰς ὡς ἐν μέρει εἰδικὸν ἐπιδιώκοντας σκοπὸν, τὸν τῆς ἀργυρολογίας διὰ πωλήσεως ὑποτιθεμένης καὶ οὐχὶ ἀπροκαταλήπτου σοφίας. Ὁ γενικὸς ὅμως αὐτῶν χαρακτὴρ ἦν, ὅτι τὴν φιλοσοφίαν δὲν ἐφήρμοζον, ὡς ἄλλοτε, εἰς τὴν ἔρευναν τῆς ἀληθείας καθ' ἑαυτὴν, ἀλλ' ἐδίδασκον αὐτὴν ὡς ὑπηρετικὴν τοῦ πρακτικοῦ βίου καὶ τῆς γενικῆς μορφώσεως καὶ τῆς τοῦ πνεύματος ἀναπτύξεως. Ἠξίουν ὅτι ἦσαν τῆς ἀρετῆς διδάσκαλοι, καὶ ἰδίως ἐπηγγέλλοντο τὴν διδασκαλίαν τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς ῥητορείας. Οὕτω διέτρεχον τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις, καὶ ἡ νεο-

λαία αὐτῶν, οἱ ἐκλεκτότεροι τῶν νέων καὶ οἱ τὰ πλεῖστα ὑποσχόμενοι (ὡς ὁ Περικλῆς, ὁ Σωκράτης, ὁ Εὐριπίδης) ἔσπευδον εἰς αὐτῶν τὴν ἀκρόασιν. Ἀλλὰ παρὰ τοῖς ὀπαδοῖς καὶ φίλοις τῆς ἀρχαίας παιδείας καὶ ἐθνικῆς μορφώσεως, οἷος ἦν φέρ' εἰπεῖν ὁ Ἀριστοφάνης, ἀπήντων πολλοὺς τοὺς ἀντιλέγοντας, καὶ αὐτοῖς ἀντετάχθη ὁ Σωκράτης καὶ ἡ σχολὴ αὐτοῦ. Πρὸ πάντων ἐπιφαίνονται ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Περικλέους, τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τῆς πνευματικῆς καὶ πολιτικῆς μετατροπῆς, καθ' οὓς αἱ Ἀθῆναι ἀπὸ τῆς αὐστηρότητος τῶν ἀρχαίων ἠθῶν μετέπεσαν εἰς τὴν κουφότητα καὶ τὴν κατάχρησιν τῆς ἐλευθερίας τὴν χαρακτηρίζουσαν τὴν ἐποχὴν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. Ὡς ὁ πρῶτος τῶν σοφιστῶν μνημονεύεται ὁ ἐξ Ἀβδήρων **Πρωταγόρας** μετ' αὐτὸν ὁ ἐπισημότερος ἦν ὁ Λεοντῖνος **Γοργίας**. Σύγχρονοι δὲ τούτοις ἦσαν ὁ **Ἱππίας** ἐξ Ἤλιδος καὶ ὁ **Πρόδικος** ἐκ Κέω. Εἰς τὴν ἑπομένην γενεὰν κατατάσσονται ὁ Εὐθύδημος, ὁ Διονυσόδωρος, ὃν ὁ Πλάτων κρίνει ὡς πύκτην γελωτοποιόν, ὁ Πῶλος, μαθητὴς τοῦ Γοργίου, ὁ Θρασύμαχος καί τινες ἄλλοι. — Οἱ σοφισταὶ δὲν ἐνέκυπτον εἰς τὰς θεωρητικὰς ἐπιστήμας ὡς τοιαύτας, ἀλλὰ τὰς γνώσεις των μετεχειρίζοντο μόνον πρὸς γενικὴν διαμόρφωσιν, καὶ ὡς ἀντικείμενον λόγων ἐπιδεικτικῶν, καὶ ἐπὶ σκεπτικισμοῦ πρὸ πάντων ἐστηρίζοντο αἱ θεωρίαι αὐτῶν. Ἡ μὴ παραδοχὴ τῆς ἐξ ἀντικειμένου ἀληθείας ἐκλόνιζε τὴν πίστιν αὐτῶν εἰς τοὺς ἠθικοὺς νόμους καὶ εἰς τὴν θεότητα, καὶ ἀπέβλεπον εἰς τὸ νὰ διδάσκωσι τὴν τέχνην τοῦ λέγειν μᾶλλον ἢ τοῦ σκέπτεσθαι. Οὕτως ἀπέβαινον οἱ σοφισταὶ διδάσκαλοι μάλιστα τῆς ῥητορικῆς, καὶ πολλοὶ αὐτῶν τῷ ὄντι εἰς ταύτην τὴν εἰδικότητα ἐπεδίδοντο, ῥητορικὰ διδάσκοντες τεχνάσματα, καί ὡς ὑπέρτατον θρίαμβον θεωροῦντες τὸ νὰ κατορθῶσι νὰ ῥητορεύωσιν ἐπίσης πειστικῶς ὑπὲρ καὶ κατὰ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου. Ὅσῳ δὲ μᾶλλον ἐπεδίωκεν ἡ σοφιστικὴ τὴν διεύθυνσιν ταύτην, τόσῳ ἀσκοπωτέρα καὶ κουφοτέρα ἀπέβαινε, καὶ μόνον σκοπὸν ἔχουσα τὸν χρηματισμόν. Καὶ οἱ μὲν σοφισταὶ τῆς πρώτης ἐποχῆς, ὡς ὁ Πρωταγόρας, ὁ Γοργίας καὶ οἱ λοιποί, καίτοι μονομερεῖς πρεσβεύοντες καὶ κινδυνώδεις ἀρχάς, ἐξυπηρέτησαν ὅμως μέχρι τινὸς τήν τε διανοητικὴν διαμόρφωσιν καὶ τὴν καλλιέργειαν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐπ' αὐτῶν κοινωνικὴν ζωογόνησιν· ἀλλ' οἱ ἄμεσοι αὐτῶν διάδοχοι καταδεικνύουσι ἤδη βαθεῖαν καὶ ἐπιστημονικὴν καὶ ἠθικὴν κατάπτωσιν. Τὰ ἀποσπάσματα καὶ ῥητορικὰ γυμνάσματα τῶν τοιούτων σοφιστῶν ἐδίδοντο συνήθως μετὰ τῶν συλλογῶν τῶν ἀττικῶν ῥητόρων. (Τὰ φιλοσοφικὰ αὐτῶν ἀποσπάσματα παρὰ Mullach, fragm. philos. graec. II).

Σοφοκλῆς, 1) ὁ μέγας τραγῳδοποιός, Ἀθηναῖος, ἐκ τοῦ δήμου Κολωνοῦ, γεννηθεὶς τῷ 497 (κατά τινας, ἧττον πιθανῶς, τῷ 495) π. Χ. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐκαλεῖτο Σώφιλος ἢ μᾶλλον Σώφιλλος, καὶ ἦν εὔπορος, ἔχων πλὴν ἄλλων ἰδιοκτησιῶν καὶ ὁπλοποιεῖον, εἰς ὃ δοῦλοι εἰργάζοντο. Εἰς τὸν υἱόν του ἔδωκεν ἐπιμελῆ ἀγωγήν, καὶ εἰς τὰς γυμναστικὰς τέχνας καὶ εἰς τὴν μουσικήν, ἣν τὸν ἐδίδαξεν ὁ διάσημος μουσικὸς Λάμπρος. Δεκαεπταέτης ὁ Σοφοκλῆς, ἦν εἷς τῶν ἐφήβων οἵτινες δι' ὕμνων καὶ ὀρχήσεων ἐπανηγύρισαν τὴν νίκην τῆς Σαλαμῖνος, ἧς ὁ Αἰσχύλος μετέσχεν ὡς εἷς τῶν ἀγωνιστῶν, καὶ ἧς ἡ ἡμέρα ἐλέγετο καὶ ἡ τοῦ Εὐριπίδου γενέθλιος, εἰ καὶ ἀληθῶς φαίνεται ὅτι οὗτος ἐγεννήθη ἤδη τῷ 485 π. Χ. Περὶ τῆς βιογραφίας καὶ τῆς περαιτέρω μορφώσεως τοῦ Σοφοκλέους μέχρις οὗ ἀνεδείχθη ποιητὴς οὐδὲν γνωρίζομεν. Εἷς τῶν μεταγενεστέρων γραμματικῶν λέγει ἐν ἐπιτόμῳ βιογραφίᾳ του ὅτι, ἐχρημάτισε μαθητὴς τοῦ Αἰσχύλου· ἀλλὰ διὰ τοῦτο θέλει βεβαίως νὰ εἰπῇ μόνον ὅτι καθ' ὃ μεταγενέστερος, ἠκολούθησε τὴν ὁδὸν ἣν ἐκεῖνος εἶχε διανοίξει εἰς τὴν δραματικὴν ποίησιν. Ἐξ ἐναντίας δὲ φαίνεται ὅτι 28ετὴς ὁ Σοφοκλῆς, ἀντηγωνίσθη πρὸς τὸν Αἰσχύλον διὰ τῆς πρώτης διδασκαλίας ἢ δραματικῆς του συνθέσεως, καὶ κατὰ τὴν παράστασιν ὅτι ἐνίκησεν αὐτὸν, δι' ὃ ἐλέγετο ὅτι βαθέως δυσθυμῶν ὁ Αἰσχύλος, ἀπῆλθεν εἰς Σικελίαν (Πλούτ. Κίμ. Ν). Ὡς ἐν τῶν δραμάτων τῆς διδασκαλίας ταύτης ἀναφέρεται ὁ Τριπτόλεμος, τραγῳδία ἀπολεσθεῖσα. Ἀλλὰ πᾶσα ἡ διήγησις αὕτη προσκρούει εἰς τοιαύτας ἀντιφάσεις χρονολογικὰς, ὥστε δὲν φαίνεται ἱστορικὴν ὑπόστασιν ἔχουσα. Παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις ὁ Σοφοκλῆς βεβαίως μεγάλως ἐξετιμᾶτο καὶ ἠγαπᾶτο, καὶ ἡ ποίησις αὐτοῦ ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ καθαρωτέρα καὶ ὡραιοτέρα ἔκφρασις τῆς τῶν Ἀθηναίων μορφώσεως. Ἀπόδειξις τούτου καὶ τὸ ὅτι κατὰ τὸ 54ον ἔτος τῆς ἡλικίας του (Ὀλ. 84 γ'), ἀμέσως, ὡς ἐρρέθη, μετὰ τὴν παράστασιν τῆς Ἀντιγόνης, συνεξελέγη μετὰ τοῦ Περικλέους στρατηγὸς διὰ τὸ προσεχὲς ἔτος, καὶ μετά τινα ἔτη (κατά τινας πρὸ τινων ἐτῶν) καὶ πρόεδρος τῶν Ἑλληνοταμιῶν. Καὶ αἱ μετέπειτα δὲ περιστάσεις τοῦ βίου του εἰσὶν ὀλίγον γνωσταί· τὸ μόνον δι' ὃ μνημονεύεται ἐξ ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ἐστὶν ὅτι ἠράσθη τῆς ἑταίρας Θεωρίδος, ἧς ὁ υἱὸς Ἀρίστων ἔσχεν υἱὸν Σοφοκλέα καὶ αὐτὸν κληθέντα, ἐπίσης διὰ συγγραφῆς δραμάτων γνωστὸν γενόμενον, πρὸ πάντων ὅμως δοξασθέντα διὰ τῆς παραστάσεως τῶν τραγῳδιῶν τοῦ μεγάλου Σοφοκλέους. Ἐλέγετο δ' ὅτι οὗτος ἠγάπα τὸν νέον ἐκεῖνον Σοφοκλῆν πολὺ περισσότερον παρὰ τὸν ἴδιον αὐτοῦ υἱὸν Ἰοφῶντα, ὅστις καὶ αὐτὸς ἦν ἐπίσης, ἀλλ' ἧττον ἐπιτυχὴς, ποιητὴς δραμάτων. Διὰ τοῦτο ἱστορεῖται ὅτι ὁ Ἰοφῶν, ἐπὶ κληρονομικαῖς ἀξιώσεσιν ἐκίνησε πρὸ τῶν φρατόρων δίκην κατὰ τοῦ πατρός του, ἀποδιδοὺς αὐτῷ πνεύματος ἐξασθένησιν, ἀνικανότητα πρὸς διευθέτησιν τῶν οἰκογενειακῶν ὑποθέσεων, καὶ ἀπαιτῶν τὴν ἀπόδοσιν τῆς περιουσίας του· ἀλλ' ὁ Σοφοκλῆς ἀνέγνω πρὸ τῶν κριτῶν τὸν ἐπὶ Κολωνῷ Οἰδίπουν του, ἢ κἂν τὸν ἐν αὐτῷ χορὸν τὸν ἀφορῶντα τὰς Ἀθήνας, καὶ τότε οὐ μόνον ἀπελύθη τῆς κατηγορίας. ἀλλὰ καὶ τιμὰς ἀπέδωκαν αὐτῷ οἱ δικασταί. Ταῦτα διηγοῦνται πολλοί, ἐν οἷς καὶ ὁ Κικέρων (Mai VII)· τινὲς ὅμως ἀμφιβάλλουσι περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ ἀνεκδότου, καὶ ἀποδίδουσιν αὐτῷ εἰς ἐπίνοιαν κωμικοῦ τινος, θελήσαντος ἀπὸ σκοποῦ νὰ εἰρωνευθῇ τοῦ Ἰοφῶντος τὸν ψυχρὸν καὶ ἰδιοτελῆ χαρακτῆρα. Ὁ Σοφοκλῆς ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 91 ἐτῶν μικρὸν πρὸ τοῦ τέλους τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου καὶ ὀλίγον μετὰ τοῦ Εὐριπίδου τὸν θάνατον, κατὰ Ὀλ. 93, γ', τῷ 406 ἢ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ 405 π. Χ. Καὶ περὶ τοῦ τρόπου δὲ τοῦ θανάτου του διάφορα λέγονται. Κατά τινας, λίαν ἀπιθάνως, ἀπεβίωσεν ἐκ χαρᾶς διά τινα δραματικὸν θρίαμβόν του· κατ' ἄλλους, μεταξὺ δημοσίως ἀναγινώσκων τὴν Ἀντιγόνην, καὶ πάλιν κατ' ἄλλους ἐπνίγη ὑπὸ ῥαγὸς σταφυλῆς. Οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τὸν θάνατόν του τῷ ἀπέδωκαν λατρείαν ἥρωος. Ἐπὶ τῇ πίστει, ἴσως διὰ τὸ μακροχρόνιον τοῦ βίου του, ὅτι εἶχε φιλοξενήσει τὸν Ἀσκληπιὸν, τῷ ἤγειραν ἱερὸν εἰς ὃ ἐτιμᾶτο ὑπὸ τὸ ὄνομα **Λεξίων**, καὶ ἐψήφισαν νὰ τελῶσιν αὐτῷ θυσίαν κατ' ἔτος. Καὶ περὶ τῆς κηδείας αὐτοῦ ἐλέγοντο ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις μῦθοι προσκρούοντες εἰς τὴν χρονολογίαν. Ἐπὶ τοῦ τάφου του ἐπεγλύφη Σειρὴν ἢ χελιδὼν, εἰς ἔμβλημα τῆς ποιητικῆς αὐτοῦ ἀρετῆς· ὁ δ' υἱός του Ἰοφῶν ἐλέγετο ἱδρύσας αὐτῷ ἀνδριάντα. Μετὰ ταῦτα δ' ὁ ῥήτωρ Λυκοῦργος ἐνήργησε τὴν δημοσίᾳ δαπάνῃ ἐν τῷ θεάτρῳ ἵδρυσιν τῶν ἀγαλμάτων τῶν τριῶν μεγάλων τραγικῶν, τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Σοφοκλέους καὶ τοῦ Εὐριπίδου, καὶ προσέτι τὴν ἐπιμελῆ ἀντιγραφὴν καὶ δημοσίαν συντήρησιν τῶν ἔργων αὐτῶν. Σώζονται δὲ δύο προτομαὶ τοῦ ποιητοῦ, καὶ ἐξαίρετος αὐτοῦ ἀνδριὰς, ἴσως ὁ ἐν τῷ θεάτρῳ ἢ ἐκείνου ἀντίγραφον. Καὶ ἐν τῇ ἀνθολογίᾳ δὲ διατηροῦνται ἐπιγράμματα εἰς αὐτόν. Ὁ Σοφοκλῆς θεωρεῖται, καὶ οὕτω καὶ

παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐξετιμᾶτο, ὡς ὁ τὴν ἀττικὴν τραγῳδίαν τελειοποιήσας. Αἱ περὶ αὐτοῦ κρίσεις τῶν ἀρχαίων ἐκφράζουσι θαυμασμὸν καὶ τιμήν, καὶ ἐπεκράτει ἡ παρά-

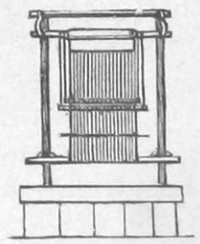

δοσις ὅτι αἱ τραγῳδίαι του συνεχέστατα (εἰκοσάκις ἢ καὶ τετράκις καὶ εἰκοσάκις) ἔλαβον τὸ πρῶτον βραβεῖον, ἐνίοτε τὸ δεύτερον, ποτὲ ὅμως τὸ τρίτον. Ἡ ποίησις αὐτοῦ ἐστὶν ἀπήχησις τοῦ ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ τέχνῃ καὶ ἐν τῷ βίῳ ἐν γένει ἀναπτυχθέντος αἰσθήματος, καθ' ὃ ἡ εὐγενὴς χάρις καὶ ἡ ἐντέλεια ἀντικατέστησαν τὴν ἀρχαίαν ἔντονον μὲν, ἀλλὰ τραχεῖαν συμμετρίαν. Τὴν πρόοδον τῆς τέχνης αὐτῆς ἀπὸ τῆς τοῦ Αἰσχύλου χαρακτηρίζει πρὸ πάντων ἡ ὀργανικὴ ἀνάπτυξις τῆς δραματικῆς πράξεως, καθαρῶς καὶ ὡρισμένως προφαινομένων τῶν ἐσωτερικῶν ἑλατηρίων τῶν ἐνεργούντων προσώπων, ἐξ οὗ καὶ ἐπιτυχέστατος ἐστὶν εἰς τῶν δρώντων ἀτόμων τὸν χαρακτηρισμόν. Ἡ διάθεσις τοῦ δράματος ἦν ἐπικὴ παρ' Αἰσχύλῳ, ὅστις εἰς τοὺς ἀρχαϊκοὺς χαρακτῆρας ἐνέμενε, μὴ νομίζων ἀναγκαῖον νὰ δικαιολογῇ αὐτοὺς καὶ νὰ τοὺς διαγράφῃ ἀκριβολογῶν, καὶ τὰ ἑλαττήρια, τὰς συγκρούσεις καὶ τὰς ἀντιθέσεις αὐτῶν διαγράφων. Ὁ Σοφοκλῆς ἐξ ἐναντίας ἀνέπτυσσε τὸ ἀληθὲς δρᾶμα, τῶν δρώντων τοὺς ἀτομικοὺς χαρακτῆρας, ταχέως συγκρουομένων καὶ συμπλεκομένων τῶν αἰσθημάτων αὐτῶν πρὸς τὸν σκοπὸν δράσεως. Πρὸς τοιαύτην δὲ πλοκὴν σύντελεστικωτάτη, ἀναπόφευκτος μάλιστα ἦν ἡ μετοχὴ πλειόνων τῶν δύο προσώπων εἰς τὴν δρᾶσιν, δι' ὃ καὶ ὁ Σοφοκλῆς προσέθηκε πρῶτος καὶ ἄλλο τρίτον, ἀναδειχθεὶς διὰ τούτου ὡς πρὸς τὴν παράστασιν τῶν χαρακτήρων, πολὺ ἐντελέστερος τοῦ Αἰσχύλου. Παρ' αὐτῷ ἀπαντῶνται ἀτομικότητες ἀκριβῶς διαγεγραμμέναι, ἃς αἱ ἀντιθέσεις ἔτι καταφανεστέρας ἀναδεικνύουσιν, ὡς φέρ' εἰπεῖν ἡ Χρυσόθεμις παρὰ τῇ Ἠλέκτρᾳ, ἡ Ἰσμήνη παρὰ τῇ Ἀντιγόνῃ, αἱ διὰ τῆς γλυκύτητος τῆς γυναικείας αὐτῶν διαθέσεως ἔτι δραστηριώτερον ἀναδεικνύουσαι τῶν ἄλλων τὸν χαρακτῆρα. Τοῦτο δὲ δυνατὸν μόνον ἦν μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τριταγωνιστοῦ εἰς τὴν σκηνήν. Ὡς πρὸς τὴν ἰδεώδη ἀντίληψιν, συμφωνοῦσιν οἱ χαρακτῆρες παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ τοῖς παρὰ τῷ Αἰσχύλῳ, ἐν ᾧ, ὡς γνωστὸν, ὁ Εὐριπίδης, ὡς πρὸς τοῦτο, ἀφίσταται ἀπ' ἀμφοτέρων. Ἔχουσιν ὅμως οἱ τοῦ Σοφοκλέους

καὶ ἀτομικόν τινα τύπον, ὃν ἐκ τῆς πείρας ἀρύεται· καὶ εἰσὶ μὲν εἰσέτι κατὰ τὸ πλεῖστον σύμβολα τῆς ἀντιλήψεως τῆς ἀρετῆς, ἄνευ ἰδίας καὶ ἀτομικῆς ἐσωτερικῆς διαπλάσεως, οὐχ ἧττον ὅμως διακρίνονται διὰ ποικίλων ἐπιδεξίως διαγραφομένων λεπτομερειῶν, καὶ αἱ ἐξ αὐτῶν ἀπορρέουσαι ἀντιθέσεις πρὸς ἀλλήλας παρέχουσιν αὐταῖς ζωὴν καὶ συντελοῦσιν εἰς τὴν ἀτομικὴν αὐτῶν ἀπεικόνισιν. Καὶ ἡ πρᾶξις δ' εἰς τὰ δράματα αὐτοῦ ἔχει τεχνικωτέραν τὴν πλοκὴν, καὶ τὴν καταστροφὴν ἐπιμελέστερον, ἢ εἰς πάσας τοῦ Αἰσχύλου τὰς τραγῳδίας, καὶ οὕτω διὰ παντοίων περιπετειῶν παρασκευαζομένην, ὥστε νὰ μετριάζηται αὐτῆς τὸ φοβερὸν καὶ ἀπαίσιον. Τὸν χορὸν ἀπέσπασεν ὁ Σοφοκλῆς ἀπὸ τῆς δραματικῆς ἐνεργείας, καὶ μεταξὺ τῶν ἀντιθέτων περιπετειῶν παρενέβαλεν αὐτὸν ἀμερόληπτον, ὥστε παρίσταται ὡς ἀφῃρημένη τις εἰκὼν τοῦ λαοῦ καὶ τῶν γενικῶν πεποιθήσεων, αἵτινες διατηροῦσι τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν σκέψεων αὐτῶν ἐν τῷ μέσῳ τῶν συγκρουομένων παθῶν καὶ συμφερόντων. Εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Σοφοκλέους ἐπιπνέει λεπτότης καὶ χάρις, καθ' ὅσον ἀπέφυγε τὸ βαρὺ καὶ σκοτεινὸν τῆς φράσεως τοῦ Αἰσχύλου, καὶ ἀκριβέστερον ὁρίζων τὴν ἐσωτερικὴν προσάλληλον σχέσιν τῶν ἰδεῶν, καὶ ὀξυτερον τῆς ἀπ' ἀλλήλων ἐξαρτήσεως αὐτῶν ἀντιλαμβανόμενος καταδεικνύει αὐτὰς σαφέστερον διὰ συντακτικῆς ἀκριβείας. Ὁ Σουίδας διϊσχυρίζεται ὅτι ἐνεωτέρισε περὶ τοὺς δραματικοὺς ἀγῶνας, εἰσαγαγὼν δῆθεν τὸ «δρᾶμα πρὸς δρᾶμα ἀγωνίζεσθαι ἀλλὰ μὴ τετραλογίαν.» Περὶ τούτου ἴδ. Τετραλογία. Ὁ Σοφοκλῆς ἦν εἷς τῶν παραγωγικωτέρων τραγικῶν ποιητῶν τῆς Ἑλλάδος. Κατ' ἀξιοπίστους εἰδήσεις ἔγραψεν 123 ἢ καὶ 130 δράματα, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀσφαλῶς γνωστοὶ εἰσὶν οἱ τίτλοι 70-72 τραγῳδιῶν καὶ 18 σατυρικῶν δραμάτων. Πλὴν δὲ τούτων μνημονεύονται καὶ ἐλάσσονά τινα ποιήματα, οἷον παιᾶνες, καὶ ἑνὸς παιᾶνος εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν εὑρέθη κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀπόσπασμα ἔν τινι ἐπιγραφῇ ἐν Ἀθήναις· προσέτι δὲ καὶ πεζή τις πραγματεία περὶ χοροῦ, κατὰ τοῦ Θέσπιδος καὶ Χοιρίλου. Διετηρήθησαν ὅμως μόνον ἑπτὰ ἀκέραιαι τραγῳδίαι αὐτοῦ, ἡ Ἀντιγόνη, ὁ Οἰδίπους τύραννος, ἡ Ἠλέκτρα, αἱ Τραχίνιαι, ὁ Αἴας, ὁ Φιλοκτήτης, ὁ Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῷ, καὶ ἱκανὰ τῶν λοιπῶν ἀποσπάσματα (Συλλ. Nauck, Trag. Graec. Frgm.). Τὰς ὑποθέσεις τῶν τραγῳδιῶν του ἐλάμβανε κυρίως ἐκ τοῦ ἐπικοῦ κύκλου, τῶν μύθων τοῦ Ἄργους, τῶν ἡρωϊκῶν παραδόσεων, ἰδίως τῶν Ἀργοναυτικῶν· ἐκ πατριωτικοῦ δὲ ζήλου ἐξεμεταλλεύθη ἐνίοτε καὶ τὰς ἀττικὰς παραδόσεις. Δύο μόνον ἐκ τῶν δραμάτων του γνωρίζομεν ἀκριβῶς τὸν χρόνον τῆς παραστάσεως, τῆς Ἀντιγόνης, Ὀλ. 84, γ' (442 π. Χ.), καὶ τοῦ Φιλοκτήτου, Ὀλ. 92. γ' (410 π. Χ.). Τὸ ἄριστον τῶν χειρογράφων τοῦ ποιητοῦ, εἰ καὶ αὐτὸ πλῆρες σφαλμάτων, ἐστὶ τὸ ἐν Φλωρεντίᾳ (Laurentianus A) τῆς ι' ἢ ια' ἑκατονταετηρίδος. — 2) Στρατηγὸς Ἀθηναῖος, τῷ 425 π. Χ. ἀρχηγὸς τοῦ ἀττικοῦ στόλου μετὰ τοῦ Εὐρυμέδοντος, συνετέλεσεν ἐν Κερκύρᾳ εἰς τὴν ὑπερίσχυσιν τῆς δημοκρατικῆς μερίδος (Θουκ. Δ, 3. 46). Κατόπιν ἐξωρίσθη τῶν Ἀθηνῶν (Θουκ. Δ. 65. — Διόδ. ΙΒ, 54).

Σπάδα, πόλις τῆς Περσίας, καθ' ἣν σπάδοι ἐλέγοντο οἱ εὐνοῦχοι (Στέφ. Βυζάντ.).

Σπάθη. ξύλινόν τι ἐργαλεῖον μακρὸν

καὶ πλατὺ δι' οὗ, ὅτε παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις ὁ ὑφαντικὸς ἱστὸς ἦν ὄρθιος, ὡς ἐν τῇ εἰ-

κόνι (α), ἐκτυπᾶτο καὶ ἐπυκνοῦτο τὸ ὕφασμα, καὶ ἐχρησίμευε πρὸς τοῦτο ἡ κτεὶς εἰς τοὺς ὁριζοντίους ἱστούς· ὥστε καὶ σ π α θ η τ ὰ ἐλέγοντο τὰ οὕτω κατασκευασθέντα ὑφάσματα (Ἡσύχ.—Senec. Epist. XC). Τὸ σχῆμα δὲ ἦν πιθανῶς ὡς τὸ τῆς εἰκόνος (6), ἐν

6

χρήσει ἔτι ὂν παρά τισι λαοῖς, παρ' οἷς ὅλως ἀρχαϊκὴ τυγχάνει ἔτι ἡ τέχνη τοῦ ὑφαίνειν.

Σπαλάθρα (ἡ), πόλις τῆς Μαγνησίας ἐν Θεσσαλίᾳ (Στέφ. Βυζ.).

Σπάλατον, χωρίον τῆς Δαλματίας ἐπὶ ἀκρωτηρίου, πλησίον τῶν Σαλόνων. Παρ' αὐτῷ ἦν πολυτελεστάτη ἔπαυλις τοῦ Διοκλητιανοῦ, ἔνθα τοῦ θρόνου π σ ρ α ι τ η θ ε ὶ ς, ἐγκατεβίωσεν ὁ αὐτοκράτωρ. Σώζονται δ' αὐτῆς ἀξιολογώτατα λείψατα (Eutrop. IX, 27, 6). Νῦν Σπαλάτρον.

Σπαράδοκος, πατὴρ τοῦ Σεύθου, βασιλέως τῆς Θράκης (Θουκ. Β, 101). Κατ' ἄλλους Σ π ά ρ δ α κ ο ς.

Σπάργανον, τὸ ῥάκος ἢ ὕφασμα εἰς ὃ ἐτύλισσον τὸ ἀρτιγέννητον βρέφος, διάφορον πολλάκις κατὰ τὴν κοινωνικὴν τάξιν τῆς οἰκογενείας. Οὕτως ἐνίοτε λευκὸν διὰ χρυσῆς ταινίας περιελισσόμενον (Ὁμ. Ὕμν. Ἀπλλν. 121), ἢ πορφυροῦν διὰ πόρπης συνδεόμενον (Πινδ. Πύθ. Δ, 114)· παρὰ πτωχοῖς ἁπλαῖ ταινίαι (Κατὰ Λουκ. Β, 7, 12. — Ἰεζεκ. ΣΤ, 4.—Ἰδ. Ὁμ. Ὕμν. Ἑρμ. 151.306. —Εὐριπδ. Ἴων, 32.—Αἰλ. π. ἱ. Β, 7.—Ἀπλλδ. Γ, 10, 2.—Δίων. Χρσστ. ΣΤ, 203). Ἡ Ἥρα εἰς σπάργανον ἐτύλιξε τὸν λίθον ὃν ὁ Κρόνος κατέπιεν ἀντὶ τοῦ Διὸς (Ἡσδ. Θεογ. 485). Οἱ δὲ Σπαρτιᾶται δὲν ἐσπαργάνουν τὰ βρέφη, ἵνα ἀφίνωσιν αὐτοῖς ἐλευθέραν τὴν ἀνάπτυξιν τῶν μελῶν (Πλούτ. Λυκ. ΣΤ).

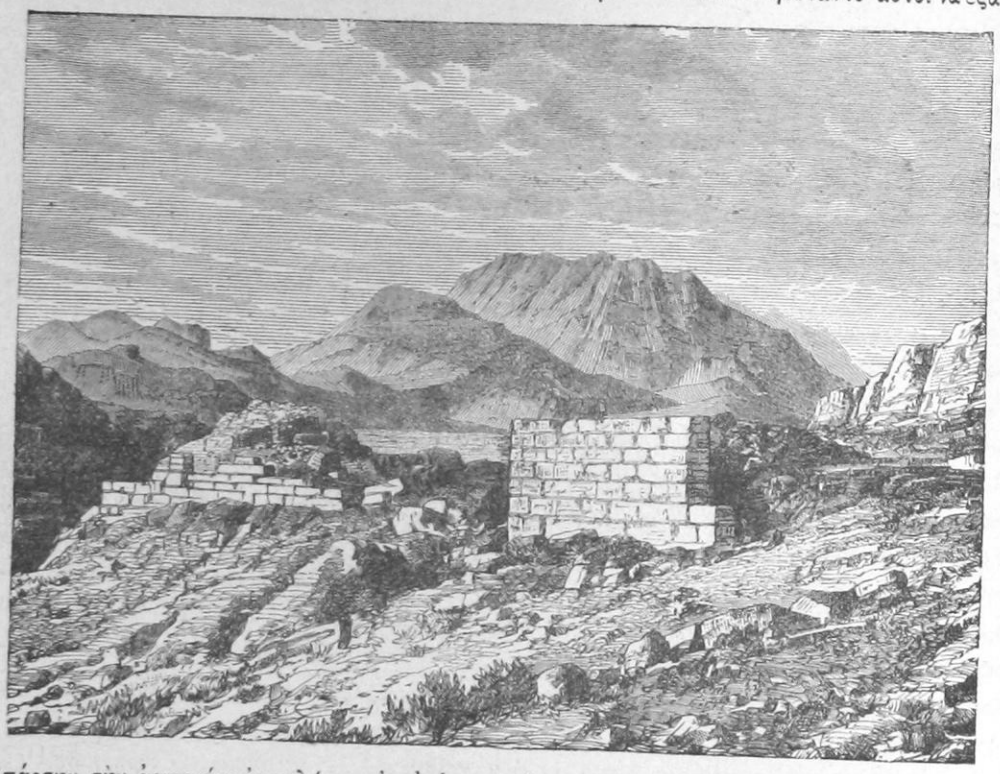
Σπαργαπίσης, υἱὸς τῆς βασιλίσσης τῶν Ἀσσυρίων Τομύριος (Ἡρδ. Α, 212).

Σπάρτακος, Θρᾷξ, τὸ πρῶτον στρατιώτης, εἶτα λῃστής. Συλληφθείς, ὡρίσθη εἰς μονομάχον· ἀλλ' ἐκ Καπούης ἐδραπέτευσεν ἐκ τῆς σχολῆς τῆς ξιφασκίας τοῦ Λεντούλου μετὰ 80 συγκαταδίκων του παντοίων ἐθνῶν, καὶ κατέφυγε, τῷ 73 π. Χ. εἰς τὸ ὄρος Βεσούβιον, καὶ ἐκεῖ συνεκέντρωσε περὶ αὐτὸν μέγαν ἄλλον ἀριθμὸν φυγάδων μονομάχων καὶ δούλων, ὑπὸ δύο προδραπετεύσαντας δούλους, τὸν Οἰνόμαον, καὶ τὸν Κέλτην Κρίξον. Νικήσας τὸν κατ' αὐτοῦ πεμφθέντα στρατὸν, συνεκέντρωσε καὶ ὠργάνωσε περὶ τοὺς 70,000 δούλους, καὶ νικήσας τὸν Ῥωμαῖον στρατηγὸν Κ. Θοράνιον, ἐκυρίευσε καὶ ἐλεηλάτησε πόλεις τῆς Καμπανίας καὶ Λευκανίας, καὶ οἱ ἀπελεύθεροι δοῦλοι κατεκυρίευσαν σχεδὸν πᾶσαν τὴν νοτίαν Ἰταλίαν. Ἡ Ῥώμη ἐξέπεμψε κατ' αὐτῶν τοὺς δύο ὑπάτους τοῦ ἔτους 72, τὸν Γέλ. Ποπλικόλαν καὶ τὸν Λέντ. Κλοδανόν· καὶ ὁ μὲν Σπάρτακος ἤθελε νὰ κινηθῇ κατὰ τῆς βορείας Ἰταλίας· ἀλλ' ὁ Κρίξος (τοῦ Οἰνομάου φονευθέντος ἤδη εἰς μάχην) ἐχωρίσθη αὐτοῦ καὶ κατενικήθη. Ἀπ' ἐναντίας ὁ Σπάρτακος ἐνίκησε τοὺς δύο ὑπάτους, μετέβη εἰς τὴν βόρειον Ἰταλίαν, ἐνίκησε καὶ ἐκεῖ ἐν Μουτίνᾳ, καὶ παρὰ τὴν θέλησίν του, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν του βιαζόμενος, οἵτινες συνεποσοῦντο ἤδη εἰς 120,000 ἄνδρας, ὠπισθοδρόμησε, καὶ ἔφθασε πρὸ τῆς Ῥώμης, ἣν ὅμως δὲν προσέβαλεν· ἐβιάσθη δ' ὑπὸ τοῦ Κράσσου νὰ ὀπισθοδρομήσῃ πρὸς τοὺς Βρουττίους, καὶ ἐπιχειρήσας νὰ μεταβῇ εἰς Σικελίαν, ἀπέτυχεν, ὁ δὲ στρατός του σχεδὸν πᾶς κατεστράφη τῷ 71 π. Χ. Καὶ αὖθις ἐνίκησε τὴν ρωμαϊκὴν ἐμπροσθοφυλακὴν ἐν Πετηλίᾳ· ἀλλ' οἱ στρατιῶταί του τὸν ἐβίασαν νὰ τοὺς φέρῃ εἰς Ἀπουλίαν, ἔνθα γενναίως ἀγωνισθείς, ἔπεσε μετὰ τῶν ἀνδρειοτάτων ἐκ τῶν συντρόφων του (Πλούτ. Κράσ. ΙΑ. Πομπ. ΚΑ. — App. B. C. I, 116. — Cic. d. imp. Pomp. XI).

Σπάρτη, 1) Τὰ τ ο π ο γ ρ α φ ι κ ὰ

μετὰ τοῦ χάρτου ἴδ. ἐν λέξει Λ α κ ω ν ί α. —2) Τὸ ἱ σ τ ο ρ ι κ ό ν. Ἡ Λακωνία ᾠκεῖτο κατ' ἀρχὰς ὑπὸ Λελέγων· μετὰ ταῦτα δ' ἐπῆλθον Ἀχαιοὶ ἐκ βασιλικοῦ τινος γένους συγγενοῦς πρὸς τοὺς Περσείδας, καὶ τούτους ἀντικατέστησαν ἔπειτα Πελοπίδαι. Ὅτε ἡ Πελοπόννησος ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Δωριέων, τὸ ἧττον εὔφορον καὶ ἀσημότερον μέρος αὐτῆς ἐκληρώθη δι' ἀπάτης εἰς τοὺς ἀνηλίκους υἱοὺς τοῦ Ἀριστοδήμου, τὸν Εὐρυσθένην καὶ τὸν Προκλῆν, καὶ ἀπόγονοι αὐτῶν ἦσαν αἱ ἔκτοτε συμβασιλεύουσαι οἰκογένειαι τῶν Ἀγαδῶν, ἐπωνύμων Ἄγιδος, τοῦ υἱοῦ τοῦ Εὐρυσθένους, καὶ τῶν Εὐρυποντιδῶν, ἀπογόνων Εὐρυπῶντος, τοῦ ἐγγόνου τοῦ Προκλέους. Πρωτεύουσα δὲ τῆς χώρας ἐγένετο ἡ Σπάρτη, κειμένη παρὰ ταῖς ἀρχαίαις Ἀμύκλαις, αἵτινες, ὡς πᾶσαι αἱ ἄλλαι Ἀχαϊκαὶ πόλεις, ἀπώλεσαν τὰ παλαιὰ δικαιώματά των. Πλὴν δὲ τῶν ἐπικρατούντων Δωριέων, τῶν Σπαρτιατῶν, οἱ κάτοικοι ἦσαν προσέτι οἱ π ε ρ ί ο ι κ ο ι, ἀρχαῖοι Ἀχαιοί, οἷς ἀφέθη ἡ προσωπικὴ ἐλευθερία καὶ ἡ ἰδιοκτησία, οὐχὶ ὅμως καὶ τὰ πολιτικὰ δικαιώματα, καὶ τέλος οἱ εἰς δούλων θέσιν περιελθόντες Εἵ λ ω τ ε ς, πιθανῶς διότοι οὗτοι ἐνόπλως ἀντιστάντες ὑπεδουλώθησαν, ἐν ᾧ οἱ ἄλλοι ἐπὶ τῆς κατακτήσεως εἶχον ἴσως ὑποκύψει ἐπὶ ῥητοῖς. Ἐπὶ πολὺν χρόνον ἡ Σπάρτη δὲν διέπρεπε μεταξὺ τῶν δωρικῶν πολιτειῶν· καὶ ἐξωτερικῶς μὲν ἐπολέμει μετὰ τῶν ἀρκαδικῶν καὶ ἀργολικῶν πόλεων, ἐσωτερικῶς δ' ἐξηκολούθουν αἱ πρὸς τοὺς βασιλεῖς ἔριδες τῆς δωρικῆς ἀριστοκρατίας. Ἐπὶ Λυκούργου δὲ τὸ πρῶτον, καὶ ἀπ' αὐτοῦ, ἡ πόλις ἀνέθαλεν. Ἡ νομοθεσία αὐτοῦ ἦν ἡ ἀπόρροια καὶ ἡ διαρρύθμισις τῶν δωρικῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων, καὶ διὰ τοῦτο ἡ Σπάρτη ἀνεδείχθη ἔκτοτε ἡ πρωτίστη τοῦ δωρισμοῦ ἀντιπρόσωπος, οὗ αἱ κυριώτεραι καὶ ἀξιολογώτεραι ἰδιότητες ἦσαν ἡ ἐμβρίθεια τοῦ χαρακτῆρος, ἡ τὴν ἔντονον ἐνέργειαν προκαλοῦσα, ὁ σεβασμὸς τῶν νενομισμένων, καὶ ἡ τῶν πατρίων ἠθῶν καὶ τῆς ἀρχαίας διαίτης ἐπίμονος διατήρησις. Ἐπὶ τῆς τοιαύτης ἀναβιώσεως τοῦ ἐθνικοῦ πνεύματος πρὸ παντὸς κατετρόπωσαν οἱ Σπαρτιᾶται, ὑπὸ τοὺς βασιλεῖς Χαρίλαον, Τέλεκλον, Ἀλκαμένην, πάντα τὰ ἐναπολειφθέντα λείψανα τῶν ἀρχαίων Ἀχαιῶν· εἶτα δὲ περιεπλάκησαν εἰς πολέμους πρὸς τοὺς γείτονας καὶ συγγενεῖς αὐτῶν Μεσσηνίους, ἴσως τῆς πρώτης ἀφορμῆς δοθείσης ἐξ ἀμοιβαίων ἀντιποιήσεων ἐπὶ τῆς μεθορίου γραμμῆς. Μετὰ δύο δὲ πολέμους (743-738 καὶ 685-668 π. Χ.), ἡττήθησαν οἱ Μεσσήνιοι, ἀφῃρέθησαν αἱ κτήσεις αὐτῶν, καὶ περιῆλθον εἰς Εἵλώτων κατάστασιν. Ἀλλ' ὅτι καὶ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ δὲν ἐπεκράτει εἰρήνη κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἀποδεικνύει ὁ βίαιος θάνατος τοῦ βασιλέως Πολυδώρου, ὁ ὀργανισμὸς τῆς ἐφορείας εἰς περιορισμὸν τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας, καὶ ἡ ἀποβολὴ τῶν Παρθενιῶν, οἵτινες, ἴσως κατ' ἀλήθειαν γένους μικτοῦ ἐκ Δωριέων καὶ Ἀχαιῶν, ἀπελθόντες τῷ 707 π. Χ., ἵδρυσαν τὸν Τάραντα. Μετὰ μακροὺς δ' ἀγῶνας καὶ δυσχερεῖς, περὶ τὰ 660 π. Χ. ἐνίκησε τέλος ἡ Σπάρτη τοὺς Ἀρκάδας ὁριστικῶς ἐν Τεγέᾳ, ἠνάγκασεν αὐτοὺς ν' ἀναγνωρίσωσι τὴν ὑπεροχήν της, καὶ διὰ συνθήκης ἀναγραφείσης εἰς στήλην ἐπὶ τοῦ Ἀλφειοῦ τοὺς καθυπέβαλεν εἰς συμμαχίαν καὶ ἐπιμαχίαν. Ἔκτοτε καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων λαῶν ἀνεγνωρίσθη ἡ Σπάρτη ὡς «τῆς Ἑλλάδος προστάτις» (Ἡρδ, Α, 66, 69), καὶ τὴν θέσιν αὐτῶν ταύτην ἐκύρωσαν οἱ Σπαρτιᾶται ἀναλαβόντες τὴν ἀνατροπὴν τῶν ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τῆς ζ' ἑκατονταετηρίδος π.Χ. ἐγκαταστάντων τυράννων (Ἡρδ. Ε, 92.—Θουκ. Α, 18). Οὕτω συνέπραξαν εἰς τὴν ἔξωσιν τῶν Κυψελιδῶν ἐκ Κορίνθου καὶ τῶν Πεισιστρατιδῶν ἐξ Ἀθηνῶν, ἠλευθέρωσαν τῶν δυναστῶν αὐτῶν τὴν Σικυῶνα, τὴν Φωκίδα καὶ πολλὰς τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου, καὶ ἐπολέμησαν τὸν ἰσχυρὸν Πολυκράτην τῆς Σάμου. Οὕτω δὲ καὶ εἰς πάσας τὰς πό-

λεις προσεκτήσαντο ὁπαδοὺς ἰσχυροὺς καὶ εὐγνώμονας. Τὸ Ἄργος ἡμφισβήτησεν ἐπὶ μήκιστον τὴν ὑπεροχὴν εἰς τὴν Σπάρτην· ἀλλὰ τῷ 550 π. Χ. ἐκυρίευσαν οἱ Σπαρτιᾶται, μετὰ μακρὸν ἀγῶνα, τὴν μεθόριον χώραν Κυνουρίαν καὶ τὴν πόλιν Θυρέαν, τῷ δὲ 520 κατενίκησεν ὁ βασιλεὺς Κλεομένης τοὺς Ἀργείους πρὸς τῇ Τίρυνθι. Ἔκτοτε τὸ Ἄργος ἀπέσχε πασῶν τῶν ἐπιχειρήσεων ὧν ἡ Σπάρτη προεῖχε. Κατ' ἀρχὰς φαίνονται οἱ Σπαρτιᾶται μετὰ τῆς Ἤλιδος, εἶτα μετὰ τῆς Τεγέας συμμαχίαν συνομολογήσαντες, καὶ βαθμηδὸν προσηρτήσαντο ἑαυτοῖς διὰ συμμαχιῶν καὶ τὰς λοιπὰς πόλεις τῆς Πελοποννήσου. Ἐχορήγουν δ' αὗται αἱ συμμαχίαι εἰς τὴν οὐδὲ μόνιμον εἶχον συμμαχικὸν συμβούλιον, ἀλλ' ἐδικαιοῦτο ἡ Σπάρτη, ὁσάκις ἀνάγκη παρουσιάζετο, «παρακαλεῖν» αὐτοὺς παρ' ἑαυτῇ. Ἐπέκεινα τῆς Πελοποννήσου νὰ ἐκτείνῃ τὴν δύναμιν αὐτῆς ταύτην ἡ Σπάρτη οὐδόλως προὐτίθετο (Ἡρδ. ΣΤ, 108). Ἀλλ' ὁ κοινὸς κίνδυνος ἐπὶ τῶν Περσικῶν ἥνωσε πάσας τὰς πόλεις, πλὴν τοῦ Ἄργους, ὑπὸ τὴν Σπάρτην, καὶ τότε ἐδόξασαν αὐτὴν τὰ 300 θύματα αὐτῆς ἐν Θερμοπύλαις, καὶ ὁ ἐκεῖ ἡρωϊκῶς πεσὼν βασιλεὺς αὐτῆς Λεωνίδας, οὗ κενοτάφιον ἀνηγέρθη ἐν Σπάρτῃ, νομιζόμενον ὅτι ἔτι σώζεται. Ἀλλὰ μετὰ τοῦ πρώτου κινδύνου τὴν ἀποσόβησιν, συνεῖδον οἱ Σπαρτιᾶται ὅτι δὲν ἠδύναντο αὐτοὶ νὰ ἐξακολουθήσωσι τὸν πόλεμον μακρὰν τῆς Ἑλλάδος κατὰ τῶν Περσῶν· καὶ ἰδόντες τὴν τιμὴν τῆς πόλεως ἀμαυρωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Παυσανίου καὶ τοῦ Λεωτυχίδου, συγκατένευσαν εἰς τὸ ν' ἀναλάβωσιν αἱ Ἀθῆναι, ἀπὸ τοῦ 476 ἢ 472 π. Χ., τὴν διεύθυνσιν τοῦ πολέμου, καὶ περιωρίσθησαν αὐτοὶ εἰς τὴν

Σπάρτην τὴν ἀρχηγίαν ἐν πολέμῳ, ἐν εἰρήνῃ δὲ τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν συμβουλίοις καὶ συνελεύσεσιν, οὐδαμῶς παραβλάπτουσαι τῶν πόλεων τὴν ἀνεξαρτησίαν, ῥητῶς μάλιστα μνημονεύουσαι τῆς διατηρήσεως τῆς τῶν συμμάχων αὐτονομίας (Θουκ. Ε, 74). Οὐδὲ φόρον δ' ἀπέτινον εἰς τὴν Σπάρτην αἱ πόλεις αὗται,

Πελοπόννησον. Οὐχ ἧττον ὅμως ἔκτοτε ἤρξαντο ζηλοτυπίας ἐρεθισμοὶ μεταξὺ Σπάρτης καὶ Ἀθηνῶν. Μετὰ τὴν συμφορὰν ἣν ἐπέφερε τῇ Σπάρτῃ μέγας σεισμὸς, καὶ τὴν ἐπανάστασιν τῶν Εἱλώτων καὶ Μεσσηνίων, ἐπῆλθε ῥῆξις τῷ 461, καὶ τῷ 457 σπαρτιατικὸς στρατὸς προῆλθεν εἰς τὴν ἔξω Ἑλλάδα, ἐπὶ προφάσει μὲν τοῦ νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν Δωρίδα κατὰ τῶν Φωκέων, ἀληθῶς ὅμως ἵνα παρακωλύσῃ τῶν Ἀθηναίων τὴν πρόοδον. Καὶ διὰ δύο μὲν ἀνακωχῶν, τοῦ 451 καὶ 445, παρεκωλύθη πρὸς ὥραν ἡ σύγκρουσις. Ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ Ἀθῆναι ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐξέτεινον τὴν ὑπεροχὴν των, δὲν εἶχεν ἔτι λήξει ἡ τελευταία ἀνακωχὴ, ὅτε, τῷ 431 π. Χ., ἐξερράγη ὁ ὁριστικὸς ἀγὼν, ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος, ὁ τὴν δύναμιν τῶν Ἀθηνῶν καταστρέψας, καὶ τὴν ἡγεμονίαν αὖθις ἀποδοὺς εἰς τὴν Σπάρτην. Κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ὅμως, ἰδίως διὰ τοῦ Λυσάνδρου καὶ τοῦ Ἐπιτάδου ἀνετράπησαν αἱ τέως ἀκλόνητοι βάσεις τοῦ Λυκουργείου πολιτεύματος. Ἐκ τῆς ἐπιθυμίας τῶν περιοίκων πρὸς κάρπωσιν ὁμοίων δικαιωμάτων μετὰ τῶν πολιτῶν, προέκυψε τῷ 397 π. Χ. ἡ στάσις τοῦ Κινάδωνος. Ταύτης δ' ἀποτυχούσης, ἐπροσπάθησεν ὁ Ἀγησίλαος τὴν ἐν τῇ Ἑλλάδι ἤδη στερεωθεῖσαν δύναμιν τῆς Σπάρτης νὰ ἐκτείνῃ καὶ εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, καὶ ἐπολέμησεν ἐπιτυχῶς κατὰ τῶν Περσῶν, μέχρις οὗ οἱ Πέρσαι διὰ χρημάτων διήγειραν τὸν Κορινθιακὸν πόλεμον, τῷ 395 π. Χ. Μετὰ πολλὰς ἀποτυχίας, ἰδίως μετὰ τὴν ἧτταν εἰς τὴν ναυμαχίαν τῆς Κνίδου (394), ἡ Σπάρτη, ἵνα ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν της τοὺς καρποὺς τοῦ πολέμου, παρέδωκε διὰ τῆς εἰρήνης τοῦ Ἀνταλκίδου, εἰς τὸν Μέγαν βασιλέα πάσας τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἀνέθετο αὐτῷ τὴν ὁριστικὴν ἀπόφασιν ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν ὑποθέσεων, καὶ οὕτως, ἐπὶ προφάσει τῆς ἀπελευθερώσεως πάντων τῶν Ἑλλήνων, ἐξησφάλισεν ἑαυτῇ, διὰ τῆς Περσικῆς συμμαχίας, τὴν ὑπεροχὴν ἐν Ἑλλάδι. Μόναι αἱ Θῆβαι δὲν ὑπέκυψαν εἰς τοὺς ὅρους τούτους, καὶ ἀφῄρεσαν ἀπὸ τῆς Σπάρτης τοὺς καρποὺς τῆς ἐπονειδίστου εἰρήνης. Αἱ δ' Ἀθῆναι, ἀφ' οὗ ἐν Νάξῳ ἐνίκησαν (τῷ 376), νέαν συνέδεσαν συμμαχίαν, καὶ ἡ Σπάρτη τῷ 372 ἐπισήμως ἀπέστη τῆς ἡγεμονίας. Ἔτι δὲ δεινότερα ἔπαθε διὰ τῆς ἐξακολουθήσεως τοῦ Θηβαϊκοῦ πολέμου, ὅτε ὁ ἐχθρὸς οὐ μόνον πρὸ τῆς πόλεως, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀγορὰν αὐτῆς εἰσήλασε. Καὶ ἠναγκάσθη μὲν ταχέως ν' ἀποσυρθῇ ὁ Ἐπαμεινώνδας, ἀλλ' οὐχ ἧττον καιρίαν ἐπέφερε πληγὴν εἰς τῆς Σπάρτης τὴν δύναμιν, ἀνακαλέσας, τῷ 369, τοὺς Μεσσηνίους εἰς τὴν πατρίδα των, καὶ ἱδρύσας τὴν Μεγαλόπολιν. Τῷ 365 ἠναγκάσθησαν οἱ Σπαρτιᾶται νὰ ἐπιτρέψωσι τοῖς συμμάχοις των νὰ συνομολογήσωσι καθ' ἑαυτοὺς εἰρήνην μετὰ τῶν Θηβαίων. Ἔκτοτε προέβαινεν ἄνευ διακοπῆς ἡ τε ἐσωτερικὴ καὶ ἡ ἐξωτερικὴ παρακμή. Οἱ πολῖται ἐπτώχυνον, ἦσαν ἐκ χρεῶν καταβεβαρημένοι, καὶ οἱ νόμοι τοῦ Λυκούργου ἔμενον τύποι ἁπλοῖ. Συμμαχοῦντες μετὰ τῶν Φωκέων, ἔπεμψαν αὐτοῖς οἱ Σπαρτιᾶται βοήθειαν, χωρὶς ὅμως δραστηρίως νὰ τοὺς ὑποστηρίξωσιν· ἀλλὰ τοῦτο ἠρέθισε τὸν Φίλιππον, ἣ ἔδωκεν αὐτῷ πρόφασιν, καὶ τῷ 344 εἰσέβαλεν εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ ἐπεκύρωσε τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Μεσσηνίας, τοῦ Ἄργους καὶ τῆς Ἀρκαδίας (Just. IX, 5). Ἀπόντος τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐκ Μακεδονίας, ἐπροσπάθησεν ὁ βασιλεὺς Ἄγις ὁ Β', καὶ ὑπὸ τοῦ Δαρείου διὰ χρημάτων ὑποστηριζόμενος, ν' ἀνατρέψῃ τὴν Μακεδονικὴν ἐξουσίαν, καὶ ἐλευθερώσῃ ἀπ' αὐτῆς τὴν Ἑλλάδα· ἀλλὰ τῷ 330 ἐνικήθη καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἀντιπάτρου εἰς τὴν Μεγαλόπολιν. Τὸ ὅτι δὲ κατ' ὀλίγον ἐξέλιπεν ἢ ἠλαττώθη καὶ τὸ πολεμικὸν πνεῦμα, ἀποδεικνύει καὶ ἡ διὰ τειχῶν ὀχύρωσις τῆς πόλεως κατὰ τῶν προσβολῶν τοῦ Δημητρίου (296) καὶ Πύρρου (272). Ἄγις ὁ Γ' (242) ἀπεπειράθη, καταστρέψας τὰ βιβλία

τῶν ὀφειλῶν, νὰ ἐπιχειρήσῃ ἀναδασμὸν τῶν γαιῶν, καὶ ν' αὐξήσῃ δι' ἐγγραφῶν τὸν ἀριθμὸν τῶν πολιτῶν, ἐλαττωθέντα εἰς μόνους 700. Ἀλλὰ τὴν πρόθεσίν του ἐματαίωσε τῶν πλουσίων ἡ ἰδιοτέλεια· μόνον δὲ τῷ 226 ἐπέτυχεν εἰς πραγματοποίησιν αὐτῆς Κλεομένης ὁ Γ', τὴν ἐφορείαν ἐξολοθρεύσας. Τότε ἐφάνη νέα ἀκμῆς ἐποχὴ ἀνατέλλουσα διὰ τὴν Σπάρτην, καὶ ὁ Κλεομένης ἦν ἤδη οὐ μακρὰν τοῦ ν' ἀναλάβῃ αὖθις τὴν ἡγεμονίαν ἐπὶ τῆς Πελοποννήσου, ὅτε συμμαχία τῶν Ἀχαιῶν μετὰ τῶν Μακεδόνων ἔφερεν Ἀντίγονον τὸν Δώσοντα εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ ἡ ἐν Σελλασίᾳ ἧττα (224), καὶ ὁ θάνατος τοῦ Κλεομένους ἐν Αἰγύπτῳ ἐπέφεραν τὸ τέλος τοῦ κράτους τῶν Ἡρακλειδῶν. Ὁ Ἀντίγονος ἀφῆκε γενναισψύχως τοῖς Σπαρτιάταις τὴν ἀνεξαρτησίαν, ἀλλὰ μετ' ἀσήμους βασιλεῖς, τὸν Λυκοῦργον, τὸν Χείλωνα, ἀνεδείχθησαν οἱ ἀποτρόπαιοι τύραννοι Μαχανίδας (211-207) καὶ Νάβις (206-192), οἵτινες ὑπέκυψαν τῷ Φιλοποίμενι, προσδέσαντι τὴν Σπάρτην εἰς τὸν Ἀχαϊκὸν δεσμόν· τῷ 189 ὅμως, ἐπαναστᾶσαν, αὐστηρῶς τὴν ἐτιμώρησε, καὶ τὰς Λυκουργείους διατάξεις ἀντικατέστησε δι' Ἀχαϊκῶν. Οἱ πιεζόμενοι ἀπετάθησαν τότε πρὸς τοὺς Ῥωμαίους, οἵτινες ἐπὶ πολὺ ἐθεράπευον τὰς ἀμοιβαίας ταύτας συγκρούσεις, μέχρις οὗ, τῷ 146 π.Χ., εὗρον τὴν Ἑλλάδα ὥριμον πρὸς καθυπόταξιν· τοῖς Σπαρτιάταις ὅμως ἐπετράπη καὶ τότε μερίς τις τῆς ἐλευθερίας, ὅση ἦν δυνατὸν ν' ἀπονεμηθῇ εἰς Ἕλληνας ὑπὸ τοὺς Ῥωμαίους, καὶ οὗτοι ἦσαν οἱ ἐλευθερολάκωνες. Διατάξεις δὲ τῆς νομοθεσίας τοῦ Λυκούργου ἔμειναν ἐν ἰσχύϊ καὶ μέχρι τῆς ε' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. — 3) Πολίτευμα. Οἱ Σπαρτιᾶται καὶ οἱ Κρῆτες ἦσαν ἀμφότεροι Δωριεῖς, καὶ οὗτοι τὸ πλεῖστον ἐκείνων ἄποικοι, ὥστε ἐπόμενον ἦν αἱ πολιτικαὶ αὐτῶν διατάξεις νὰ ὁμοιάζωσιν, ὅθεν καὶ ἡ παράδοσις ὅτι ὁ Λυκοῦργος πολλὰς ῥήτρας αὐτοῦ ἐδανείσθη ἐκ Κρήτης. Τινὲς δὲ τῶν νέων ἱστορικῶν, οἱ πάντα ἐξ Ἀσίας κατάγοντες, ἠθέλησαν ν' ἀναγνωρίσωσιν ἐν πολλοῖς φοινικικὴν τὴν πηγήν. Ὁ πληθυσμὸς τῆς ὅλης Λακωνίας διῃρεῖτο εἰς τρεῖς τάξεις, α) τοὺς νικητὰς Σπαρτιάτας, τοὺς κυρίως ἐλευθέρους καὶ πλήρεις πολίτας· β) τοὺς ἀτομικῆς ἐλευθερίας ἀπολαύοντας περιοίκους· γ) τοὺς ὑποδουλωθέντας Εἵλωτας (ἴδ. καὶ Ἐκκλησία). Βαθμηδὸν δὲ προέκυψε καὶ παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις ἡ διαφορὰ μεταξὺ Ὁμοίων καὶ ὑπομειόνων (ἴδ. Ὅμοιοι). Σκοπὸς τῆς Λυκουργείου νομοθεσίας ἦν κυρίως νὰ δεσμεύῃ τοὺς πολίτας εἰς τὴν πολιτείαν, νὰ παρασκευάζῃ αὐτοὺς ἐξόχως πολεμικούς, καὶ νὰ δυσχεραίνῃ ὅσον ἐνῆν τὴν μετατροπὴν τῶν ἀρχαίων νομίμων. Διὰ τοῦτο διῃρέθη πᾶσα ἡ χώρα εἰς κλήρους ἴσους, ἀδιαιρέτους καὶ ἀναπαλλοτριώτους 6,000 ἢ 4,500 διὰ τοὺς Σπαρτιάτας, αὐξηθέντας εἰς 9,000 μετὰ τὴν πρόσληψιν καὶ τῆς Μεσσηνίας, 30,000 δὲ, ἐλάσσονας τὴν ἔκτασιν, διὰ τοὺς περιοίκους. Προσέτι ἐκανονίσθη ἡ ἀπὸ κοινοῦ ἀγωγή, τὰ συσσίτια, ἡ ἀπαγόρευσις τῶν ἀποδημιῶν, ἡ ξενηλασία, ὁ περιορισμὸς τῆς ἐλευθερίας ὡς πρὸς τὴν ἀτομικὴν ἐνέργειαν, μόνον τοῖς περιοίκοις φέρ' εἰπεῖν ἐπιτρεπομένου νὰ μετέρχωνται ἐμπόριον καὶ βιομηχανίαν, ἡ σχεδὸν ἀπαγόρευσις τῆς χρήσεως τοῦ νομίσματος, ἡ ὑπόκυψις τοῦ πολίτου εἰς τὴν ἀρχήν, τοῦ νεωτέρου εἰς τὸν πρεσβύτερον, ἣν διηυκόλυνεν ἡ προσδοκία ὅτι διὰ τῆς τοιαύτης ἀπολύτου ὑποταγῆς ἀπέκτα ὁ πολίτης τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιβάλληταί ποτε καὶ αὐτὸς ὁμοίως, ἡ γενικὴ περιφρόνησις τῆς ἀνανδρείας, καὶ ἐπίσης καὶ τῆς ἀγαμίας, διότι παρὰ παντὸς πολίτου ἐδικαιοῦτο ἡ πατρὶς ν' ἀπαιτῇ τὴν διατήρησιν καὶ αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ αὐτῆς. Τὸ πολίτευμα ἦν συμμιγὲς ἐκ μοναρχικῶν, ἀριστοκρατικῶν καὶ δημοτικῶν τύπων. Καὶ τὸ μὲν μοναρχικὸν ἀξίωμα διεῖπον δύο βασιλεῖς διαδοχικοί, τιμῶν ἀπολαύοντες οἵων ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων, καὶ ἀνωτέρων τῆς ἰσχύος αὐτῶν.

Τὸ κυριώτερον αὐτῶν δικαίωμα ἦν τὸ τῆς στρατηγίας ἐν πολέμῳ, ἣν ὅμως ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις περιώριζον οἱ προσαρτώμενοι αὐτοῖς Ἔφοροι (ἴδ.). Τὸ δ' ἀριστοκρατικὸν στοιχεῖον ἀντεπροσώπευεν ἡ γερουσία (ἴδ.), ἥτις ἐπὶ πολὺ ἦν ἡ ἰσχυροτάτη τῶν ἐν Σπάρτῃ ἀρχῶν. Ἡ δὲ δημοκρατία ἤδρευεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ (ἴδ.), κυριωτέρους ἀντιπροσώπους ἔχουσα τοὺς Ἐφόρους, ὧν ἡ ἰσχὺς καὶ ἐπιρροὴ, μετὰ τῆς ἐπικρατήσεως τῶν δημοτικῶν τάσεων συναναπτυσσομένη, ἐπίεζε μέχρι τέλους καὶ τοὺς βασιλεῖς καὶ τὴν γερουσίαν (ἴδ. Ἔφοροι). — Ὡς πρὸς τοὺς μετοίκους ἴδ. Εἵλωτας· ὡς πρὸς τὴν κατὰ φυλὴν διαίρεσιν καὶ τὴν τῆς χώρας διανομὴν ἴδ. Φυλή. Περὶ δὲ τῶν στρατιωτικῶν διατάξεων ἴδ. Στρατός.

Σπαρτιᾶτις. Ὡς οἱ νέοι ἀνετρέφοντο ἵνα γίνωσιν ἄνδρες ῥωμαλέοι καὶ ἱκανοὶ νὰ

ὑπηρετῶσι τὴν πατρίδα, οὕτω καὶ αἱ νέαι ἐλάμβανον ἀνάλογον ἀγωγὴν, ἵνα γίνωνται ζωσίμων καὶ ἰσχυρῶν παιδίων μητέρες καὶ τροφοὶ τῶν μελλόντων προμάχων τῆς πόλεως. Πρὸς τοῦτο ἠσκοῦντο καὶ αὗται σωματικῶς, καὶ κῶραι, πῶπαι, πάλλακες καλούμεναι (Θεόκρ. Γ, 23. — Τιμ. ἐν Πορφυρ. Πυθ. Ν, 21), καὶ εἰς ἀγέλας ὡς οἱ νέοι διῃρημέναι, εἶχον ἴδια γυμνάσια (Νικ. Δμσκ. Παραδ. ἐθ. Λκδ.), ἔνθα ἠγωνίζοντο γυμναὶ, ὡς ἐλέγετο, πιθανώτερον ὅμως ἐλαφρῶς ἐνδεδυμέναι, εἰς πάλην, εἰς δίσκον καὶ εἰς ἀκόντιον (Πλούτ. Λυκ. ΙΔ. Λακ. Ἀπφγ. ΣΤ, 848), οὐχὶ, ὡς ἐπιστεύθη, παρουσίᾳ τῶν νέων, διότι ἐν Σπάρτῃ ἀπηγορεύετο ἐν γένει ἡ παρουσία ἀργῶν θεατῶν εἰς τὰ γυμνάσια. Μετὰ τῶν νέων δὲ συνηντῶντο ἐλευθέρως καὶ συνανεστρέφοντο κατὰ τὰς πομπὰς καὶ τὰς δημοσίας ὀρχήσεις. Μόνον δ' ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, ὅτε τὰ ἤθη ἐξέκλινον τῆς ἀρχαίας αὐτῶν καθαρότητος, λέγει ὁ Ἀριστοτέλης (Πολ. Β, 6, 3) περὶ τῶν Σπαρτιατῶν ὅτι «ζῶσιν ἀκολάστως πρὸς πᾶσαν ἀκολασίαν καὶ τρυφῶσι».

Σπαρτῖνος, ὡραῖός τις Μῆδος παρὰ Λουκιανῷ (Ἰκρμνπ.).

Σπαρτιοχᾶται. Οὕτως ἐλέγοντο οἱ ἔφηβοι Σπαρτιᾶται, οἵτινες, κατὰ τὸν νόμον, ὤφειλον νὰ τρέφωσι κόμην ἐπὶ τῶν ὤμων ἐσπαρμένην, ἵνα διακρίνωνται τῶν περιοίκων καὶ δούλων, ἐνῷ τὰ παιδία, μέχρι τοῦ 12ου ἔτους, ὤφειλον νὰ κείρωνται ἐν χρῷ (Πλουτ. Λυκ. ΙΣΤ. — Ἠθ. Νκμχ. Δ, 7).

Σπαρτοί. Κατὰ τὸν μῦθον, ἐλθὼν ὁ Κάδμος ἐκ Φοινίκης εἰς Βοιωτίαν, ἐφόνευσεν ἐκεῖ δράκοντα λυμαινόμενον τὴν χώραν, καὶ ἐκ τῶν ὀδόντων αὐτοῦ οὓς ἔσπειρεν, ἐφύησαν ἄνδρες ἔνοπλοι, οἵτινες Σπαρτοὶ ἐκλήθησαν· ἅμα δὲ φυέντες, ἐπέπεσαν ἀγρίως κατ' ἀλλήλων καὶ ἀλληλοκτόνησαν· ζῶντες δ' ἔμειναν μόνον πέντε, ὁ Ἐχίων, ὁ Οὐδαῖος, ὁ Χθόνιος, ὁ Ὑπερήνωρ καὶ ὁ Πέλωρ. Μετ' αὐτῶν ὁ Κάδμος ἔκτισε τὰς Θήβας (Πινδ. Πυθ. Θ, 145. — Ἀπλλδ. Γ, 4, 1). Καὶ ἐν μεταγενεστέροις δὲ χρόνοις ἐσώζετο ἐν Θήβαις τὸ ἀρχαιότατον τοῦτο ἀριστοκρατικὸν γένος τῶν Σπαρτῶν, οἷα δήποτε καὶ ἂν ἦν ἡ ἱστορική του καταγωγή· ἐπὶ Παυσανίου ὅμως κἂν (Η, 11) οὐδεμίαν εἶχε πολιτικὴν ἐπιρροήν.

Σπάρτοκος, (ἐσφαλμένως Σπάρ-

τακος), ὄνομα ὁλοκλήρου γενεᾶς βασιλέων τοῦ Βοσπόρου ἐν Πόντῳ, ἐν φιλικαῖς σχέσεσι διατελεσάντων μετὰ τῶν Ἀθηναίων, πρὸ πάντων τοῦ γενάρχου (438-431 π.Χ.), καὶ τοῦ προτελευταίου τῆς γενεᾶς (304-284 π. Χ.) (Διόδ. ΙΒ, 31. Κ, 100).

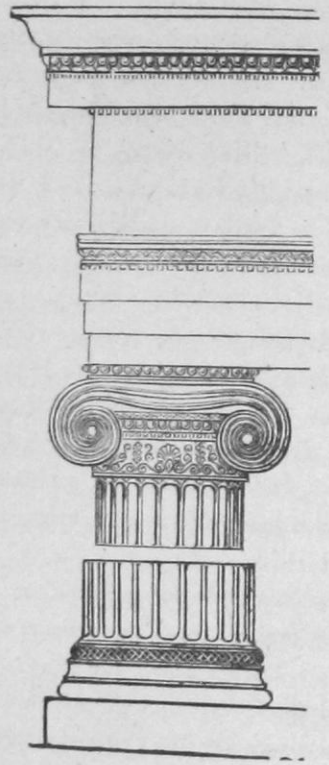
Σπάρτωλος, πόλις τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου ἐν Μακεδονίᾳ, βορειώς τῆς Ὀλύνθου (Θουκ. Β, 79.—Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 3, 6.—Στφ. Βυζ.).

Σπάρτων, υἱὸς τοῦ Φορωνέως, πατὴρ τοῦ Μυκηνέως, κτίστου τῶν Μυκηνῶν (Παυσ. Β, 16).

Σπασίνης, βασιλεὺς ἐν τῇ πόλει Χάρσης ἐπὶ τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου (Στφ. Βυζ.) Κατ' ἄλλους (Πτλμ.) Πασίνης ἢ (Λουκ. Μακρόβ. 16) Ὑσπασίνης.

Σπαύτα, λίμνη ἁλατοῦχος ἐν τῇ Ἀτροπατηνῇ, χώρᾳ τῆς Μηδίας (Στρβ. ΙΑ).

Σπεῖρα, τὸ προέχον μέρος τῆς βάσεως

τοῦ Ἰωνικοῦ καὶ κορινθιακοῦ κίονος, συγκείμενον ἐκ κύκλων ἐξεχόντων καὶ εἰσεχόντων.

Σπειώ, μία τῶν Νηρηίδων, θυγάτηρ Νηρέως καὶ Δωρίδος (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 43. — Ἀπλλδ.).

Σπερθείης, υἱὸς Ἀνερίστου, Σπαρτιάτης ἐπίσημος, ἑκουσίως ἑαυτὸν προσαγαγών, ἵνα μετὰ τοῦ Βούλιδος (ἴδ.) πεμφθῇ εἰς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν καὶ θυσιασθῇ ὑπὲρ τῆς πατρίδος του (Ἡρδ. Ζ, 134.—Θεόκρ. Εἰδ. ΙΕ, 98.—Λουκ. Δημ. Ἐγκ, 32).

Σπερχειὸς, εἷς τῶν μεγάλων θεσσαλικῶν ποταμῶν (νῦν Ἑλλάδα ἢ Ἀλαμάνα) πηγάζων ἐκ τοῦ Τυμφρηστοῦ, καὶ ἐκρέων πρὸς ἀνατολὰς εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον κατὰ τὰς Θερμοπύλας, ἀφ' οὗ δεχθῇ τὰ ποτάμια Ἴναχον (ν. Βιστρίτσαν), Δύραντα (ν. Γοῦργον), Μέλανα (νῦν Μαυρονέρι), Ἀσωπὸν (ν. Καρβουναριάν). Ἐκ τῆς συναντήσεως τῶν ῥευμάτων αὐτοῦ καὶ τῶν θαλασσίων προέκυψαν προσχώσεις μεγάλως ἀλλοιώσασαι τὸ ἀρχαῖον στενὸν τῶν Θερμοπυλῶν(ἴδ.) (Ὁμ. Ἰλ. Π, 174. — Ἡρδ. Ζ, 198. 228. — Liv. XXXVI, 14. XXXVII, 4). Σπερχεία, πόλις, μνημονεύεται παρὰ Λιβίῳ (XXXII, 13), ἴσως κειμένη πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ ποταμοῦ.

Σπευσίνιοι, ἐν Ἀθήναις οἱ δοῦλοι οἱ καὶ Σκύθαι λεγόμενοι (ἴδ.).

Σπεύσιππος, Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Εὐρυμέδοντος καὶ τῆς Ποτώνης, ἀδελφῆς τοῦ Πλάτωνος, ἐγεννήθη τῷ 395 π. Χ. Τὴν ἀνατροφὴν αὐτοῦ ἀνέλαβεν ὁ Πλάτων· φαίνεται δὲ φοιτήσας καὶ εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Ἰσοκράτους. Μετὰ τῶν Πυθαγορείων ὑποτίθεται σχετισθεὶς ὅτε συνώδευσε τὸν θεῖόν του εἰς τὴν τρίτην αὐτοῦ ὁδοιπορίαν εἰς Σικελίαν, καὶ ἔκτοτε ἐνετέρπετο πολὺ εἰς τὴν σπουδὴν τῶν συστημάτων αὐτῶν. Μνημονεύεται αὐτοῦ ἀλληλογραφία μετὰ Διονυσίου τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσῶν, καὶ μετὰ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος. Τοῦ Πλάτωνος ἦν βεβαίως βοηθὸς καὶ στήριγμα κατὰ τὸ γῆρας αὐτοῦ· μετὰ τὸν θάνατόν του τὸν διεδέχθη εἰς τὴν Ἀκαδημίαν, ἀλλ' ἕνεκα σωματικῆς ἀσθενείας ἐπὶ μικρὸν ἐδίδαξε μόνον, καὶ ἀφῆκε τῷ Ξενοκράτει τὴν διδασκαλικὴν ἕδραν του τῷ 339· τῷ δὲ 334 ηὐτοκτόνησεν ἐκ μελαγχολίας. Ὁ Διογένης Λαέρτιος περιγράφει τὸν Σπεύσιππον ὡς χαρακτῆρος ὀξυθύμου καὶ ἐμπαθοῦς, ἄλλοι τὸν λέγουσιν ἁβροδίαιτον καὶ ἐκδεδιητημένον (Αἰλ. π. ἱ. Γ, 319. — Διογ. Λ). Τὰ συγγράμματα ἃ κατέλιπεν ἦσαν πολυάριθμα. Ὁ Ἀριστοτέλης ἠγόρασεν αὐτὰ τριῶν ταλάντων· μνημονεύονται δὲ ὡς ὑπομνήματα καὶ ὡς διάλογοι, οἷον· Περὶ ἡδονῆς· περὶ δικαίου· περὶ ψυχῆς· περὶ φιλίας, κτλ. Ἄλλων τίτλοι ἦσαν Φιλόσοφος· Κέφαλος· Κλειτόμαχος ἢ Λυσίας· Πολίτης· Μαθηματικὸς, κτλ. Ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ σώζεται δίστιχον τοῦ Σπευσίππου εἰς Πλάτωνα.

Σπιθαμὴ, μέτρον μήκους, τα 3)4 τοῦ ποδός.

Σπιθριδάτης, Πέρσης, 1) στρατηγὸς τοῦ Φαρναβάζου (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 4, 10). —2) Σατράπης τῆς Λυδίας καὶ Ἰωνίας ὑπὸ Δαρεῖον τὸν Κοδομανὸν, ἐφονεύθη εἰς τὴν ἐν Γρανικῷ μάχηνὑπὸ τοῦ Κλείτου καθ' ἣν στιγμὴν ἔμελλε νὰ πλήξῃ ὄπισθεν τὸν Ἀλέξανδρον(Πλούτ. Ἀλξ. ΙΣΤ.—Ἀρρ. Α, 16, 8).

Σπίνθαρος, 1) ἐκ Τάραντος, φιλόσοφος Πυθαγόρειος, πατὴρ καὶ διδάσκαλος τοῦ Ἀριστοξένου (Διογ. Λαέρτ. Β, 5).—2) Ποιητὴς τραγικὸς ἐξ Ἡρακλείας, οὗ μνημονεύεται δρᾶμα ἡ Σεμέλη. — 3) Ξένος, ἐκ Φρυγίας, πολιτογραφηθεὶς Ἀθηναῖος (Ἀρστφ. Ὄρν. 753).

Σπλαγχνοσκόπος, ἢ ἡπατοσκόπος, ἱερεὺς τὰ σπλάγχνα τῶν θυμάτων ἐρευνῶν, ἵνα τὸ μέλλον μαντεύῃ. «Αἱ ἐπὶ τῶν σπλάγχνων μορφαὶ καὶ ποιότητες προδηλοῦσιν ἀνθρώποις τὸ μέλλον» (Πλούτ. Πυθ. Χρηστ.).

Σπλήνιον, ἐπίδεσμός τις ἐξ ὑφάσματος ἢ λεπτοῦ δέρματος μετ' ἀλοιφῆς,εἶδος ἐμπλάστρου ἐπιτιθεμένου εἰς τὰς οὐλάς.

Σπολήτιον, 1) πόλις τῆς Βαιτικῆς Ἱσπανίας, κατὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Ἄνα ποταμοῦ (Πτολ. Β, 4). — 2) Πόλις ἐπίσημος τῆς Ὀμβρικῆς ἐν Ἰταλίᾳ ἀπὸ τοῦ 242 π.Χ. Ῥωμαϊκὴ ἀποικία, ὑπὸ τῶν Γότθων ἐπὶ Σύλλα πολλὰ παθοῦσα (Στρβ. ΣΤ, 237). Νῦν Σπολέτον.

Σπονδή, ἐλέγετο ἡ πρᾶξις τοῦ εἰς ἐπίκλησιν τῶν θεῶν ἐκχέοντος τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ ποτηρίου· τοῦτο δ' ἐγίνετο κατὰ τὰς θυσίας, ὅτε πολλάκις προσεψάλλοντο καὶ ᾠδαί, ἐν αἷς ὁ κατ' αὐτὰς ἐπικληθεὶς σπονδεῖος,

ὡς ὁ ἐπισημότερος καὶ βαρύτερος τῶν μετρικῶν ποδῶν ἐπεκράτει (Ἀρτεμίδ. Α, 53. — Πολύδ.), καὶ συνώδευε δι' αὐλοῦ ὁ Σποδαύλης. Καὶ οἱ ἑστιώμενοι δὲ ἔσπενδον πρὶν πίωσιν ἢ ἀφ' οὗ ἔπινον, τὰς πρώτας ἢ τὰς τελευταίας σταγόνας (Ξνφ. Κυρπ. Γ, 3, 19. Ε, 4, 1.—Ἑλλ. Δ, 7, 4). Καὶ ὅτε δ' ἐσυνθηκολόγουν,διὰ σπονδῶν ἐκύρουν τὰς συμφωνίας, ὥστε καὶ σπονδαὶ αὐταὶ ἐν γένει ἐλέγοντο (Ὁμ. Ἰλ. Β, 340. Δ, 159 κτλ. —Εὐρπ. Κύκλ. 467. — Ξνφ. Ἀνδ. Α, 9, 9. κτλ.). Ἴδ. καὶ Θυσία. Ἐκεχειρία.

Σπόνδυλος, μικρὸς κύλινδρος, ὡς φέρ' εἰπεῖν οἱ ἐξ ὧν ἀποτελεῖται τὸ νωτιαῖον

ὀστοῦν καὶ τὸ σφονδύλιον τῆς ἀτράκτου. Ἐντεῦθεν ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ ἕκαστον τῶν μονολίθων κυλινδρικῶν τμημάτων τῶν ἀποτελούντων τὸ σῶμα τοῦ κίονος (Ἀθήν. Α, 206).

Σποράδες, αἱ νῆσοι αἱ διεσπαρμέναι εἰς τὸ Αἰγαῖον, τὸ Κρητικὸν καὶ τὸ Καρπάθιον πέλαγος, κυρίως αἱ πρὸς τῇ ἀκτῇ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, κατ' ἀντίθεσιν τῶν Κυκλάδων, αἵτινες περιεκύκλουν τὴν ἱερὰν Δῆλον.

Σπόργιλος, 1) δῆμος τῆς Ἀττικῆς (Στφ. Βυζ.). — 2) Κουρεὺς ἐν Ἀθήναις (Ἀρστφ. Ὄρν. 301).

Σπουδάρχαι, σπουδαρχιῶντες ἢ παραγγέλλοντες (Διον. Ἁλκ. — Πλούτ.) παρ' Ἀττικοῖς, οἱ κοινῶς ἀρχαιρεσιάζοντες λεγόμενοι, ὅσοι εἰς δημοσίας ἐκλογὰς ἀρχῶν ἑαυτοὺς ἐπρότεινον, ἢ ὑπὸ τῶν ῥητόρων ἐπροτείνοντο (Δμσθ. κ. Μειδ. 7.—Αἰσχ. Πρπρσβ. 6)· καὶ ἡ λέξις ᾐνίττετο συνήθως τάσιν φιλόδοξον.

Σπυρὶς, τὸ ἁλιευτικὸν κοφίνιον (Ἡρδ. Ε, 16)· προσέτι δὲ καὶ κόφινος πλεκτὸς, εἰς

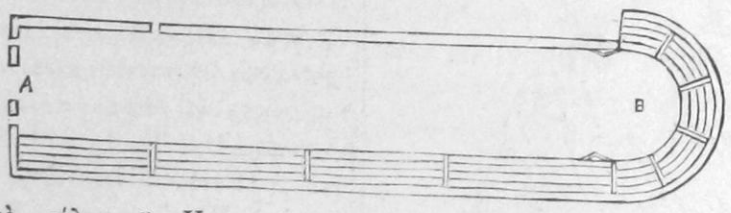

ὃν ἔφερον τὰ ἐδέσματα. Ἐλέγετο δὲ «ἀπὸ σπυρίδος δεῖπνον», ὅτε τις παρ' ἄλλῳ ἐδείπνει, ἀλλὰ φέρων μεθ' ἑαυτοῦ (ἐν σπυρίδι) τὰ φαγητά του (Ἀθήν. Η, 365.—Ἡσύχ.).

Σταβιαὶ, πόλις τῆς Καμπανίας ἐν Ἰταλίᾳ, πρὸς τῇ θαλάσσῃ πλησίον τῆς Πομπηΐας, μεθ' ἧς κατεχώσθη ὑπὸ τῆς λάβας τοῦ Βεσουβίου τῷ 79 μ. Χ., ἀφ' οὗ εἶχε σχεδὸν καταστραφῇ ὑπὸ τοῦ Σύλλα ἐπὶ τοῦ συμμαχικοῦ πολέμου (Ov. Met. XV, 711.—Plin. XXXI, 2, 5. XXXII, 2, 8. Ep. VI, 16, 12). Νῦν ἐπ' αὐτῶν τὸ φρούριον Καστελλαμάρ.

Στάγειρος (ἡ). ἡ Στάγειρα (τὰ, ἡ), πόλις τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου ἐν Μακεδονίᾳ, μεταξὺ τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου καὶ τῆς λίμνης Βόλβης, ἀποικία Ἀνδρίων (Ἡρδ. Ζ, 115.—Θουκ. Δ, 88). ἔνδοξος δὲ πρὸ πάντων ὡς πατρὶς τοῦ Ἀριστοτέλους, ὅστις καὶ Σταγειρίτης ἐπιλέγεται. Οὗτος δὲ καὶ διεπράξατο τὴν ἀνοικοδομὴν τῆς πόλεως, κατεδαφισθείσης ὑπὸ τοῦ Φιλίππου (Πλουτ. Ἀλέξ. Ζ). Νῦν ἐρείπια εἰς Ὀλυμπιάδα ἢ Λιβάνοβα.

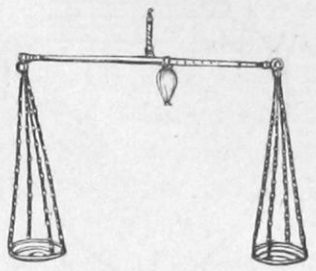
Στάδιον, 1) Μέτρον μήκους, 600 Ἑλληνικῶν ποδῶν, 625 δὲ ῥωμαϊκῶν (= 125 βήματα, ἢ 100 ὀργυιὰς, ἢ 6 πλέθρα), (Ἡρδ. Β, 149). Ἓν Ῥωμαϊκὸν μίλιον=8 στάδια (Στρβ. Ζ, 497)· ἓν δὲ γερμανικὸν γεωγραφικὸν μίλιον ἐστὶ=41 ^{2})$_{3}$ στάδ. καὶ τὸ χιλιόμετρον σχεδὸν=στάδ. 5 ^{3})$_{4}$. — 2) Τὸ εἰς τοὺς ἀγῶνας παρεσκευασμένον μέρος διὰ τοὺς πεζοὺς δρομεῖς, σταδιοδρόμους ἢ καὶ σταδιεῖς λεγομένους, εἴτε μέρος τοῦ γυμνασίου ἀποτελοῦν, εἴτε ἐκείνου κεχωρισμένον. Τὸ σχῆμα αὐτοῦ ἦν ἐπίμηκες, καὶ τὸ μῆκος αὐτοῦ ἑνὸς σταδίου, ἢ 600 ποδῶν. Καὶ ἡ μὲν μία τῶν μικρῶν πλευρῶν, ἐξ ἧς ἦν ἡ εἴσοδος (Α), καὶ ὅθεν ἐξώρμων οἱ σταδιοδρόμοι ἐλέγετο διαφόρως, γραμμὴ, ἄφεσις, ὕσπληγξ, βαλβίς· ἡ δ' ἑτέρα, ἐκυρτοῦτο εἰς ἡμικύκλιον (Β), σφενδόνη

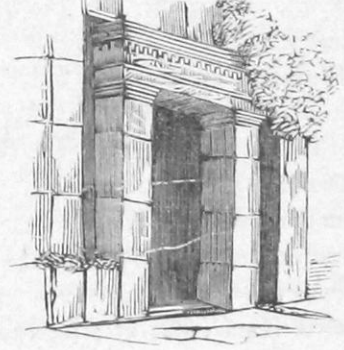
λεγόμενον, καὶ μὴ καταλογιζόμενον εἰς τοῦ σταδίου τὸ μῆκος. Αἱ δὲ μακραὶ πλευραὶ ἐστηρίζοντο συνήθως, εἰ οὐχὶ ἀμφότεραι, ὡς

ἐν στενῇ κοιλάδι, τοὐλάχιστον ἡμία, εἰς λόφου κλιτὺν, καὶ τὴν ἄλλην ἀπετέλει τεχνιτὸς λόφος· ἀμφότεραι δὲ, ὡς καὶ τὸ ἡμικύκλιον τῆς σφενδόνης, ἐπεστρωμέναι δι' ἐδωλίων, ἐχρησίμευον εἰς τοὺς θεατάς. Εἰς τὴν δεξιὰν πλευρὰν ἵσταντο συνήθως τρεῖς κίονες, ὁ εἷς εἰς τὴν ἀρχὴν, φέρων ἐπιγραφὴν ΑΡΙΣΤΕΥΕ, ὁ ἄλλος κατὰ τὴν μέσην, μετ' ἐπιγραφῆς ΣΠΕΥΔΕ, καὶ ὁ τρίτος εἰς τὸ πέρας, ἔνθα ἐνήρχετο ἡ σφενδόνη, μετ' ἐπιγραφῆς ΚΑΜΨΟΝ. Αὕτη δὲν ἀπετείνετο εἰς τὸν ἁπλῶς στάδιον τρέχοντα, διότι αὐτοῦ ὁ ἀγὼν ἐπερατοῦτο εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, ἀλλ' εἰς τὸν τρέχοντα δίαυλον, ὅστις ὤφειλε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἄφεσιν, καὶ εἰς τὸν δολιχοδρόμον, ὅστις διαφόρως εἶχε νὰ διατρέξῃ τὸ στάδιον 6, 7, 8, 12, 20 ἢ καὶ 24κις. — Τὸ στάδιον τῶν Ἀθηνῶν, τὸ Παναθηναϊκὸν λεγόμενον, διότι ἐκεῖ ἐτελοῦντο οἱ ἀγῶνες κατὰ τὰ Παναθήναια, ἦν χωρίον κείμενον, ὡς φαίνεται, μεταξύ που Ἀθηνῶν καὶ Φαλήρου. Ἐκεῖθεν ὅμως μετέφερεν αὐτὸ περὶ Ὀλ. 100 ὁ ῥήτωρ καὶ εὐεργέτης τοῦ δήμου Λυκοῦργος (Ψ, Πλούτ.Β. ἱ. ῥητ. Λυκοῦργ.) πλησίον τῆς πόλεως, καὶ ἐστήριξεν αὐτὸ ἔνθα καὶ νῦν ἔτι ὑφίσταται, εἰς τοὺς λόφους κατὰ τὰς Ἄγρας, πέραν τοῦ Ἰλισσοῦ· καὶ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων Ἡρώδης ὁ Ἀττικὸς ἐπέστρωσεν αὐτὸ διὰ μαρμαρίνων βαθμίδων, εἰς ἃς θαυμαστικῶς λέγει ὁ Παυσανίας ὅτι «κατηνάλωσε τὸ πολὺ τῆς λιθοτομίας τῆς Πεντέλης». Καὶ ἡ μὲν λιθόστρωσις αὕτη ἐξέλιπε· σώζονται δ' ἔτι λείψανα τοῦ ναοῦ τῆς Τύχης ὃν ἤγειρεν ὁ Ἡρώδης ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς νοτίας πλευρᾶς (Φιλόστρ. Ἡρώδης. Ε), καὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ τοῦ Ἡρώδου ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς βορείας.

Σταθμὸς, 1) τὸ κατάλυμα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 470. Ρ, 110.—Σφκλ. Οἰδ. Τύρ.1139)· μάλιστα κατάλυμα τῶν ὁδοιπόρων (Ἡσδ.Θ, 294.—Ἡρδ. Β, 152. ΣΤ, 119. — Ξνφ. Ἀνδ. Α, 8, 1)· οὐχὶ δὲ ὁδοιπορικὸν μέτρον ἀποστάσεως, ὡς τινὲς ὑπέλαβον. — 2) Τὸ αὐτὸ καὶ πλάστιγξ, ἐργαλεῖον πρὸς ὁρισμὸν τοῦ βάρους, ἡ ζυγαρία, συγκείμενον ἐκ

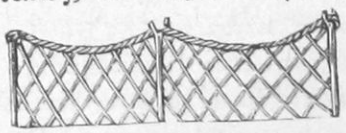

μεταλλίνης ῥάβδου εἰς ἧς τὰ ἄκρα κρέμανται αἱ δύο πλάστιγγες εἰς ἃς τίθενται τὰ ζυγιζόμενα (Ἀρστφ. Βάτρ.—Ἡρδ. Β, 65), καὶ ἐνίοτε ἔχει καὶ τὸ λεγόμενον σήκωμα, τὸ ἐπιφέρον τὴν ἰσοσταθμίαν, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι. —3) Καὶ οἱ σταθμοὶ καὶ τὰ σταθμὰ, τὰ εἰς τὴν πλάστιγγα ἐντιθέμενα βάρη, ὧν πολλὰ, συνήθως μολύβδινα, εὑρίσκονται ἐν ἀνασκαφαῖς ἔχοντα τὴν ὁλκὴν αὐτῶν ἐπιγεγραμμένην. Περὶ αὐτῶν ἴδε τοὺς μετρικοὺς πίνακας Ἑλληνικοὺς καὶ Ῥωμαϊκούς. — 4)

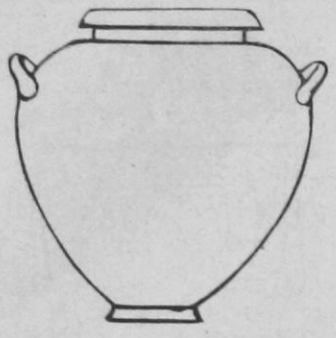
Σταθμὸς, εἰς τὴν θύραν οἱ δύο πλάγιοι στύλοι ἐφ' ὧν στηρίζεται τὸ ὑπέρθυρον.

Σταλὶς, πάσσαλος ἄνω δίκρανος, δι' οὗ

στήνονται τὰ θηρευτικὰ δίκτυα (Ξνφ.Κυνηγ.Β, 8. ΣΤ, 7.—Ὀππιαν. κυνηγ. Α, 150.157).

Στάμνος, ὀγκώδες ἀγγεῖον, συνήθως κεράμινον, εἰς ὃ καὶ τὸν οἶνον ἐναπέθετον,

ὅπερ καὶ κ α τ α σ τ α μ ν ί ζ ε ι ν ἐλέγετο (Ἀρστφ. Πλοῦτ. 545. — Ἀθήν. Α. 29. ΙΑ, 499. Ἡσύχ.). Τὸ νῦν σταμνίον.

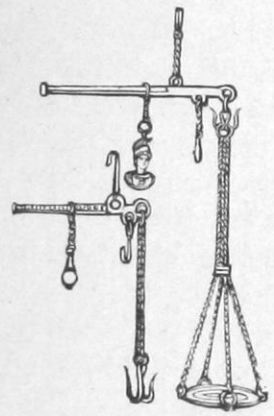
Στάρτοι, παρὰ τοῖς Κρησὶν αἱ φυλαὶ εἰς ἃς ὁ λαὸς διῃρεῖτο, ἀντὶ σ τ ρ α τ ὸ ς (Ἡσύχ. — Ἐπιγρ. Ῥαγκ. Ἅπαντα, Τ. ΙΣΤ, Σλ. 127. Ant. Hell. II, N 2477).

Στασάνωρ, ἐκ Σόλων τῆς Κύπρου, εἷς τῶν παρ' Ἀλεξάνδρῳ εὐπατριδῶν νέων, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τῷ 329 π. Χ. τὴν διοίκησιν τῆς Ἀριανῆς, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ κατακτητοῦ ἀντ' αὐτῆς τὴν Βακτρίαν καὶ Σογδιανήν, τῷ 321. Συμπράττων δὲ μετὰ τοῦ Εὐμένους, ἀντέστη, καὶ ἀφ' οὗ οὗτος ἀπέθανεν, ἐπιτυχῶς κατὰ τοῦ Ἀντιγόνου (Ἀρρ. Γ, 29. ΣΤ. 27. Διόδ. ΙΘ, 68).

Στασῖνος, Κύπριος ποιητὴς, γράψας Κύπρια ἔπη (Ἀθήν.). Ἶδ. Ἔ π ο ς.

Στάτειρα, 1) σύζυγος Ἀρταξέρξου Β, τοῦ Μνήμονος, ἐδηλητηριάσθη ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Παρυσάτιδος, ἥτις ἐμίσει καὶ ἐφθόνει αὐτὴν (Πλούτ. Ἀρτ. ΙΗ). — 2) Σύζυγος Δαρείου τοῦ Κοδομανοῦ, συλληφθεῖσα αἰχμάλωτος εἰς τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην, ἀπέθανε μετ' ὀλίγον (Πλούτ. Ἀλξ. Λ). — 3) Θυγάτηρ Δαρείου τοῦ Κοδομανοῦ. Ἐξ Ἰνδιῶν ὁ Ἀλέξανδρος ἐπιστρέψας, ἐνυμφεύθη αὐτήν. Μετὰ τὸν θάνατον ὅμως αὐτοῦ τὴν ἐφόνευσεν ἡ Ῥωξάνη ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Περδίκκου (Πλούτ. Ἀλέξ. Ο. ΟΖ. — Just. XII, 10).

Στατὴρ, 1) νόμισμα χρυσοῦν (ἴδ. νομισματική). Πρῶτος λέγεται ὁ Λυδὸς Κροῖσος κόψας στατῆρας χρυσοῦς, καὶ εἶτα ὁ Δαρεῖος ἐξ ἀγνοτέρου χρυσοῦ διατάξας τὴν κατασκευὴν αὐτῶν, ὅτε καὶ ὠνομάσθησαν δαρεικοὶ (Ἡρδ. Ζ, 28). Ὅμοιοι δ' ἐκόπησαν καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ εἰς πολλὰς Ἑλληνικὰς πόλεις, οἷοι εἰσὶν οἱ ἔτι σωζόμενοι Λαμψακηνοὶ, τῶν Φωκέων, τοῦ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου κτλ., βάρος μὲν ἔχοντες περίπου 2 ἀττικῶν δραχμῶν, ἀξίαν δὲ συνήθη 20. Ὑπῆρχον δὲ καὶ διπλοῖ στατῆρες, καὶ διάφορα κλάσματα τῶν ἁπλῶν, ἀλλὰ πολὺ αὐτῶν σπανιώτερα. Ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις δὲ, —ἄγνωστον ἂν καὶ ἐν προτέροις, — ἀργυροῦς στατὴρ ἐλέγετο τὸ τετράδραχμον. — 2) Σ τ α τ ὴ ρ ἐλέγετο καὶ ἡ μεταγενεστέρως ἐφευρεθεῖσα ζυγαρία μετὰ μιᾶς πλάστιγγος καὶ σηκώματος, τὸ καντάριον, ἧς κυ-

ρίως ἐγίνετο χρῆσις κατὰ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς χρόνους (Statera).

Σταυρὸς, ποινὴ οὐχὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, ἀλλὰ παρὰ μόνοις τοῖς Ῥωμαίοις ἐν χρήσει, τὸ πρῶτον μόνον κατὰ δούλων, εἶτα δὲ καὶ κατὰ ξένων καὶ πολιτῶν διά τινας κατηγορίας ἐγκλημάτων, ὡς λῃστείας, πειρατίας, δολοφονίας, ἐγκλήματος καθοσιώσεως. Πάλος ἵστατο ὀρθὸς εἰς τὸ μέρος τῆς καταδίκης, ὁ δὲ κατάδικος, μαστιζόμενος, καὶ δοκὸν φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων (patibelium), ἀνηρτᾶτο εἰς τὸν σ τ α υ ρ ὸ ν, καὶ εἰς αὐτὸν μὲν ἐδένοντο οἱ πόδες του, αἱ δὲ χεῖρες εἰς τὴν ἐγκαρσίως προσηλωμένην δοκόν.

Στάφυλος, υἱὸς τοῦ Διονύσου (ἢ κατὰ Πλούταρχον, τοῦ Θησέως) καὶ τῆς Ἀριάδνης, Ἀργοναύτης, σύζυγος τῆς Χρυσοθέμιδος, καὶ πατὴρ, κατὰ τοὺς λατινικοὺς μύθους, τῆς Ῥοιοῦς, Μολπαδίας καὶ Παρθένου (Διόδ. Ε, 62). Περὶ τῆς πρώτης Ἶδ. Ἄ ν ι ο ς. Αἱ ἄλλαι δύο, καθήκον ἔχουσαι ν' ἀγρυπνῶσιν ἐπὶ τοῦ οἴνου τοῦ πατρός των, ἀπεκοιμήθησαν, ὅτε ἐπελθόντες χοῖροι, ἀνέτρεψαν καὶ ἔχυσαν τὸν οἶνον. Ἔντρομοι ἐκεῖναι, ἔφυγον, καὶ ἐρρίφθησαν ἀπὸ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· ἀλλ' ὁ Ἀπόλλων τὰς ἔσωσε, καὶ τὴν μὲν Παρθένον μετέφερεν εἰς Βούβαστον τῆς Χερσονήσου, ἔνθα ἱερὸν τῇ ἱδρύθη, τὴν δὲ Μολπαδίαν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἡμιθέας, εἰς Κάσταβον τῆς Χερσονήσου, καὶ ἐκεῖ ἐτιμᾶτο ὡς θεὰ τῆς Ὑγείας, καὶ αἱ εἰς αὐτὴν σπονδαὶ ἦσαν οὐχὶ ἐξ οἴνου, ἀλλ' ἐξ ὑδρομέλιτος.

Στέγαστρον, ἔνδυμα περικαλύπτον καὶ προφυλάττον· καὶ φορεῖον ἄνωθεν ἐστεγασμένον· καὶ πᾶσα ἀποθήκη εἰς ἣν ἀντικείμενα κατατίθενται πρὸς προφύλαξιν (Πλούτ. Κράσ. Γ.-Αἰσχλ. Χοηφ. 193.-Ἀθήν. 449).

Στειρία, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων τῇ Πανδιονίδι φυλῇ, πιθανῶς πρὸς τὴν Βράονταν.

Στεῖρις, πόλις τῆς Φωκίδος, νοτιανατολικῶς τῆς Ἀμβρυσοῦ, ἀποικία τοῦ δήμου Στειρίας τῶν Ἀθηναίων. Εἶχε ναοὺς τοῦ Ἀσκληπιοῦ καὶ τῆς Δήμητρος. Κατεστράφη δ' ἐπὶ τοῦ δευτέρου φωκικοῦ πολέμου, καὶ ἔπειτα πάλιν ἀνῳκοδομήθη (Παυσ. Ι. 35, 9).

Στέμμα, πλεκτὸν ἐκ φύλλων, ἀνθέων, καρπῶν, ποικιλοχρόων ἐρίων καὶ ταινιῶν. Ἡ κατασκευὴ τῶν στεμμάτων ἦν βιομηχανία ἀσχολοῦσα ἐν Ἀθήναις ἰδίως τὰς γυναῖκας, αἵτινες σ τ ε φ α ν ο π λ ό κ ο ι ἐλέγοντο, καὶ ἴδιον μέρος ἐν τῇ ἀγορᾷ εἶχον τὸ στεφανοπλόκιον (Ἀρστφ. Θσμφρ. 455—Θφρ. Φτ. Ἱστ. ΣΤ. 8, 1). (Ἡ εἰκὼν κατ' ἀρχαίαν ζωγραφίαν, ἔμβλημα στεφανοπλόκων). Ἦν δ' ἡ χρῆσις τῶν στεμμάτων ἱερὰ, ὡς ὅτε οἱ θύται ἀνήρτων αὐτὰ εἰς τὴν θύραν τοῦ ναοῦ, ἢ ἐστέφοντο καὶ ἔστεφον καὶ τὰ θύματα, δι' ὃ καὶ κατὰ

τὰ δύο ἄκρα εἶχον ταινίας, ἵνα περιδέωνται εἰς τὴν κεφαλήν· ἢ ἐφέροντο ἀνὰ χεῖρας τῶν ἱκετῶν, ἰδίως ἐξ ἐλαίας, ὡς ὁ Χρύσης, ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος, φέρει τοιαῦτα περὶ τὸ

χρυσοῦν ἱερατικὸν σκῆπτρόν του (Ὁμ. Ἰλ. Α, 14), καὶ πολλάκις κατετίθεντο εἰς τὰ γόνατα τῶν εἰς οὓς ἡ ἱκεσία ἀπετείνετο. Καὶ οἱ κήρυκες δὲ, οἱ πεμπόμενοι εἰς ἐχθρικὸν στρατόπεδον, ἔφερον εἰς τὰς χεῖρας στέμμα, ἢ κλάδον περιειλιγμένον διὰ λευκῆς ταινίας ἢ ἐρίου λευκοῦ, ὡς σημεῖον εἰρήνης. Παρὰ δὲ Ῥωμαίοις εἰς τὰς προτομὰς τῶν προγόνων, ἃς εἶχε σχεδὸν πᾶς ἐπίσημος οἶκος, παρεκρεμῶντο στέμματα ἐπερραμμένα εἰς λευκὴν ταινίαν, ἔχουσαν ἐπιγεγραμμένην τὴν γενεαλογίαν. (Plin. XXXV, 2.—Ep. XIV—Juv. VIII, 1—Suet. Ner, XXXVII. Galb II).

Στεντορὶς λίμνη, ἐν Θράκῃ, παρὰ τῇ πόλει Αἶνῳ, ὑπὸ τοῦ Ἕβρου ποταμοῦ σχηματιζομένη, καὶ εἰς τὴν θάλασσαν ἐκροὴν ἔχουσα (Ἡρδ. Ζ, 58).

Στέντωρ, Ἕλλην πρὸ τῆς Τρωάδος, οὗ ἡ φωνὴ ἦν ἴση πρὸς τὴν φωνὴν ἑκατὸν

ἀνδρῶν, καὶ ὅστις ἐπενόησε καὶ τὴν διὰ κοχλίου κραυγήν (Ὅμ. Ἰλ. Ε, 785). Ἐλέγετο Θρᾳξ, ἢ Ἀρκάς, ἀποθανὼν ὅτε ἠθέλησε νὰ συναγωνισθῇ μετὰ τοῦ Ἑρμοῦ ὡς πρὸς τὴν μεγαλοφωνίαν.

Στενύκλαρος, πόλις τῆς Μεσσηνίας ἐν Πελοποννήσῳ, ἀρχαία πρωτεύουσα αὐτῆς, καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἐπὶ τοῦ πρώτου Μεσσηνιακοῦ πολέμου (Ἡρδ. Θ. 6, Στρβ.—Παυσ.).

Στερνόφθαλμοι, λαὸς μυθικὸς, κατ' Αἰσχύλον, ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸ στῆθος (Στρβ.).

Στέρνωψ, ἐξ Αἰτωλίας, υἱὸς Μέλανος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Τυδέως (Ἀπλλδ. Α, 8,5).

Στερόπη, 1) Μία τῶν Πληϊάδων. Ἴδ. ἀστερισμοί. — 2) Θυγάτηρ τοῦ Ἀκάστου (Ἀπλλδ. Γ, 13).—3) Θυγάτηρ τοῦ Πλευρῶνος καὶ τῆς Ξανθίππης (Ἀπλλδ. Α, 7, 7).—4) Θυγάτηρ τοῦ Κηφέως, βασιλέως τῆς Τεγέας, (Ἀερόπη παρὰ Παυσ.). Ἀρνηθέντος τοῦ Κηφέως νὰ συνεκστρατεύσῃ εἰς Λακεδαίμονα μετὰ τοῦ Ἡρακλέους, διότι ἐφοβεῖτο τὴν ἐπιδρομὴν τῶν Ἀργείων, ἔδωκεν ὁ Ἡρακλῆς εἰς τὴν Στερόπην μίαν τρίχα τῆς Γοργόνος, ἣν τῷ εἶχε δώσει ἡ Ἀθηνᾶ ἐντὸς κάλπης, καὶ ἤρκει τρὶς ταύτην νὰ σείῃ ὑπὲρ τὰ τείχη ἵνα τρέπωνται οἱ ἐχθροὶ εἰς φυγήν. Τότε παρακολουθήσας ὁ Κηφεὺς τὸν Ἡρακλῆν εἰς τὴν Λακωνίαν, ἐφονεύθη ἐκεῖ (Ἀπλλδ. Β, 7,3).—5) Θυγάτηρ τοῦ Πορθάονος, ἡ ἐκ τοῦ Ἀχελῴου μήτηρ τῶν Σειρήνων (Ἀπλλδ. Α, 7, 10).

Στερόπης, εἷς τῶν Κυκλώπων (ἴδ.).

Στεφάνη, πόλις τῆς Παφλαγονίας μετὰ λιμένος (Σκύλ.), νῦν Στέφανον.

Στέφανος, 1) υἱὸς τοῦ Θουκυδίδου, Ἀθηναῖος.—2) Υἱὸς τοῦ Μενεκλέους, ἐξ Ἀχαρνῶν, δήμου τῆς Ἀττικῆς, καθ' οὗ ὁ Δημοσθένης δὶς ὡμίλησε, τὸν 45 καὶ τὸν 46 λόγον του.—3) Υἱὸς Ἀντιφάνους, Ἀθηναῖος, ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας, ἐν τῇ κωμῳδίᾳ Φιλολάκων χλευάζων τοὺς Ἀθηναίους ὡς πηθικίζοντας τὰ ἔθιμα καὶ τοὺς τρόπους τῶν Λακώνων (Ἀθν. ΙΑ, 469).—4) Γραμματικὸς, ἐκδότης σχολίων εἰς τὴν τοῦ Ἀριστοτέλους ῥητορικὴν καὶ ἠθικὴν, ζῶν κατὰ τοὺς Βυζαντινοὺς χρόνους.—5) Νομικὸς, συνεργασθεὶς μετὰ τοῦ Τριβωνιανοῦ εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν Πανδεκτῶν, καὶ Ἑλληνιστὶ αὐτοὺς παραφράσας.—6) ὁ Βυζάντιος, ὁ τελευταῖος μεταξὺ τῶν Ἀλεξανδρινῶν μαθηματικῶν καὶ ἀστρονόμων καταριθμούμενος, ἐδίδασκεν ἀπὸ τοῦ 610 μ. Χ., ἐπὶ Ἡρακλείου, ἐν Βυζαντίῳ· συνέγραψε δὲ ἐγχειρίδιον ἀστρονομίας, εἰσέτι ἀνέκδοτον, καὶ προσέτι γεωγραφικὸν μέγα σύγγραμμα, πιθανῶς ἐν σχήματι λεξικοῦ, Ἐθνικὰ ἐπιγραφόμενον, καὶ ἐν 60 βιβλίοις ἐκ παντοίων συγγραμμάτων συνηρμοσμένον. Ἐπίτομον καὶ πτωχὸν αὐτοῦ ἀπόσπασμα, τὸ σωζόμενον, συνέταξεν ὁ γραμματικὸς Ἑρμόλαος.

Στέφανος, ὡς τὸ στέμμα, συμπλοκὴ ἀνθέων φυσικῶν ἢ τεχνητῶν, φερόμενος ἐπὶ τιμῇ ἢ πρὸς κόσμησιν κυρίως ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Ὑπῆρχον δὲ παντοῖα εἴδη στεφάνων, διακρινόμενα κατά τε τὰ συστατικὰ καὶ κατὰ τὸ σχῆμα αὐτῶν. Πρὸ πάντων προσφιλὴς ἦν τοῖς Ἕλλησιν εἰς κατασκευὴν στεφάνων ἡ μύρτος, εἰς ἣν ἐνέπλεκον πολλάκις καὶ ἄλλα ἄνθη, ἴα, ῥόδα, ὑακίνθους κτλ.(α), ὥστε καὶ τὸ μέρος τῆς ἀγορᾶς ἔνθα ἐπώλουν αἱ στεφανοπλόκοι (ἴδ. στέμμα), καὶ αἱ μυρ-

α

β

ρίναι προσέτι ἐλέγετο. Ἄλλοτε ἐπλέκοντο οἱ πρὸς κόσμησιν ὡρισμένοι στέφανοι καὶ ἐκ μόνων ἀνθέων συνηρμοσμένων, ἄνευ κλάδων (β). Ἔφερον δὲ στεφάνους οἱ Ἕλληνες εἰς πάσας τὰς οἰκογενειακὰς ἑορτὰς ἐπὶ γάμων, ἐπὶ γεννήσεως παιδίων, καὶ ἂν τὸ παιδίον ἦν ἀρσενικὸν, ἐκρεμᾶτο ἐλαίας στέφανος εἰς τὴν θύραν. Τοὺς νεκροὺς ἔστεφον διὰ κισσοῦ. Καὶ εἰς τὰς ἑορτὰς δὲ καὶ εἰς τὰς θυσίας ἐστεφανοῦντο. Καὶ εἰς τὰς ἑστιάσεις ἔφερον στεφάνους ἢ περὶ τὰς κεφαλὰς, ἢ καὶ περὶ τὸν τράχηλον καὶ τὸ στῆθος, ὅτε οἱ στέφανοι ἐκαλοῦντο καὶ ὑποθυμιάδες (Ἀθν. ΙΕ,

γ

674. — Πλούτ. Συμπ. 2).(γ). Προσέτι δ' ἦν ἐν Ἀθήναις ὁ στέφανος καὶ ἀξίας σημεῖον διακριτικόν. Οὕτω μύρτου στέφανον ἔφερον ἐπὶ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων των οἱ ἄρχοντες, οἱ βουλευταὶ, οἱ ῥήτορες εἰς τὰς ἐκκλησίας τοῦ δήμου. Χρυσοῦς στέφανος διαφόρου ἀξίας, ὁριζομένης ἐν τῷ ψηφίσματι, ἐδίδετο ὑπὸ τῆς πόλεως, πρὸς τιμὴν καὶ ἀμοιβὴν μεγάλων ὑπηρεσιῶν εἰς ἰδιώτας ἢ γνώρισιν καλῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων της, εἰς τοὺς νικητὰς τῶν διαφόρων ἀγώνων ἐδίδοντο διάφοροι στέφανοι, ἐξ ἀμπελαίας εἰς τοὺς Ὀλυμπιονίκας, ἐκ σελίνου εἰς τοὺς Ἰσθμιονίκας. — Ἐπὶ Ῥωμαίων ὁ θριαμβευτικὸς στέφανος (δ) ἐκ κλάδου δάφνης, εἶτα καὶ χρυσοῦς, ἐφέρετο ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ τοῦ θριαμβευτικῶς εἰσελαύνοντος εἰς τὴν Ῥώμην μετ' ἐπίσημόν τινα νίκην. Ἀλλ' ἐπὶ τῶν Αὐτοκρατόρων ὁ θρίαμβος τὸ πλεῖστον ἀνῆκεν εἰς τὸν Αὐτοκράτορα, ὅστις εἰσήλαυνεν ἐφ' ἁμάξης, δημοσίου ὑπηρέτου κρατοῦντος τὸν στέφανον ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ (ε), ὡς τοῦτο πράττει ἡ νίκη συμβολικῶς εἰς τὴν εἰκόνα, ληφθεῖσαν ἐκ τῆς ἀψίδος τοῦ Τίτου, καὶ παριστῶσαν αὐτὸν μετὰ

ε

τὴν ἅλωσιν τῆς Ἱερουσαλήμ. Εἰς στρατηγοὺς δὲ τότε ἐχορηγεῖτο μόνον ὁ ἐλάττων

δ

καὶ ξένας πόλεις. Μέχρι τέλους ὅμως ἐκ καταχρήσεως ἡ τοιαύτη ἀπονομὴ στεφάνου περιωρίσθη μόνον εἰς τὴν χορηγίαν τῆς διὰ τὴν στεφάνωσιν ψηφιζομένης ποσότητος. Καὶ εἰς τὴν βουλὴν δὲ πολλάκις ἐδίδετο στέφανος ὑπὸ τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν εἰς ἀνα-

ἢ πεζὸς θρίαμβος (Διον. Ἁλικ. Θ, 36), ἡ Ovatio, εἴτε ἐκ τοῦ Ὄης (oves), διότι οὐχὶ ταῦρον ὡς οἱ αὐτοκράτορες, ἀλλὰ μόνον ἀρνίον ἔθυον, εἴτε ἐκ τῆς ἐκφωνήσεως Ω˝! Ω˝!! τοῦ λαοῦ (Virg. Æ, IV, 550.—Διον. Ἁλικ. Ε, 47.—Δ. Κάσσ. ΝΔ, 8.—

Liv. III, 10). Ὁ στέφανος τούτου ἦτο ἐκ μύρτου. Εἰς στρατιώτην σώσαντα ἄλλου ζωὴν ἐδίδετο ὁ πολιτικὸς στέφανος (corona Civila μετ' ἐπιγραφῆς ob civem, διὰ τὴν σωτηρίαν πολίτου) ἐκ δρυὸς (ζ). Ὁ πυργωτὸς στέφανος (muralis) ἐδίδετο χρυ-

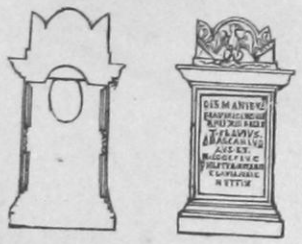

σοῦς εἰς τὸν πρῶτον προσαναβάντα τὰ τείχη πολιορκουμένης πόλεως (η). Ὁ ναυτικὸς (navalis), ἐκ μιμήσεως χρυσῶν ἐμβόλων εἰς τὸν πρῶτον εἰσορμήσαντα εἰς ἐχθρικὸν πλοῖον (θ). Ὁ δὲ ἀκτινωτὸς στέφανος (Cor. radiata), ἔμβλημα τῶν θεῶν, ἐφέρε-

το χρυσοῦς ὑπὸ μόνων τῶν αὐτοκρατόρων ὅτε ταπεινόφρων κολακεία τοὺς ἀπεθέου (ι).

Στῆλαι, 1) λίθιναι, τετράπλευροι, εἰς ἃς, κατ' ἐπίσημον ἀπόφασιν, ἐνεχαράττοντο καὶ ἐξετίθεντο εἰς κοινὴν ἐπίγνωσιν τὰ ψη-

φίσματα καὶ ἄλλαι δημόσιαι πράξεις· ὁμοίως δ' ἱστῶντο καὶ αἱ περιέχουσαι ἀποφάσεις καταδικαστικὰς κατ' ἀπόντων, ὅπερ ἐλέγετο στηλιτεύειν, καὶ ἦν ἐπίτασις τῆς ποινῆς (Ἀνδοκ. π. Μυστ. 78). Καὶ ἐπὶ τῶν τάφων δ' ἐτίθεντο στῆλαι τετράπλευροι ἢ στρογγύλαι, ἐπιταφίους ἔχουσαι ἐπιγραφὰς ἢ γλυπτικὰς παραστάσεις. — 2) Στ. Ἡρακλέους. Ἴδ. Ἡρακλῆς. — 3) Στ. Ἰνδικαί, ὅρη μέχρις ὧν ἔφθασεν ὁ Διόνυσος ὅτε ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Ἰνδιῶν (Διον. Περ. Στ. 2, 3. — Στρβ).

Στῆριγξ (ἡ) ἢ στήριγμα, δίκρανον ξύλον εἰς ὃ ἐστήριζον τὸν ῥυμὸν τῆς ἁμά-

ξης, ὅτε δὲν ἦτο ἐζευγμένη, ἵνα μὴ πίπτῃ εἰς τὸ ἔδαφος (Πλούτ. προβλ. Ῥωμ.).

Στησαγόρας, 1) συγγενὴς Μιλτιάδου τοῦ πρεσβυτέρου, πατὴρ τοῦ ἀρχαίου Κίμωνος, ἦρξε μετὰ τὸν θάνατον ἐκείνου ἐν Χερσονήσῳ, καὶ ἐβολοφονήθη ἐκεῖ τῷ 515 π. Χ. (Ἡρδ. ΣΤ, 38). — 2) Υἱὸς Κίμωνος τοῦ πρεσβυτέρου, ἀδελφὸς τοῦ μεγάλου Μιλτιάδου, διαδεχθεὶς αὐτὸν εἰς τὴν ἐν τῇ Χερσονήσῳ τῆς Θρᾴκης ἀρχὴν (Ἡρδ. ΣΤ, 38). — 3) Σάμιός τις (Θουκ. Α, 116).

Στησικλῆς, ναύαρχος τῶν Ἀθηναίων (Ξενοφ.).

Στησίλαος, 1) υἱὸς Θρασύλου, Ἀθηναῖος, στρατηγὸς εἰς τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην (Ἡρδ. ΣΤ, 114). — 2) Διδάσκαλος τῆς ἀθλητικῆς (Πλάτ.).

Στησίμβροτος, σοφιστὴς ἐκ Θάσου, ζῶν ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Κίμωνος καὶ Περικλέους, ἠσχολήθη πρὸ πάντων περὶ τὴν ἑρμηνείαν τῶν ὁμηρικῶν ἐπῶν. Συνέγραψε δὲ καὶ περὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τοῦ Θεμιστοκλέους, τοῦ Θουκυδίδου καὶ τοῦ Περικλέους, ὀλιγώτερον, ὡς εἰκάζεται, ἵνα ἐξάρῃ τῶν ἀνδρῶν τούτων τὰς ἀρετάς, ἢ ἵνα παντοῖα συλ-

λέξῃ περὶ αὐτῶν ἀνέκδοτα. Φαίνεται ὅμως ὅτι οἱ μεταγενέστερει, καὶ αὐτὸς ὁ Θουκυδίδης, πολλὰ παρ' αὐτοῦ ἠρύσθησαν (Πλούτ. Θεμ. Β, ΚΔ. Κίμ. Δ, ΙΔ. ΙΣΤ. Περ. Η, Ι, ΙΓ. ΚΣΤ. ΛΣΤ.). Ὀλίγα διεσώθησαν αὐτοῦ ἀποσπάσματα (Συλλ. Müller, Fragm. Hist. Graec. II).

Στησίχορος, ἐξ Ἱμέρας τῆς Σικελίας, περίφημος λυρικὸς ποιητής, ἀκμάσας 630-550 π. Χ., σύγχρονος, ἀλλὰ κατά τι νεώτερος τοῦ Ἀλκμᾶνος. Ἡ οἰκογένεια αὐτοῦ κατήγετο ἐκ Ματαύρου, τῆς Λοκρικῆς ἀποικίας ἐν τῇ νοτίᾳ Ἰταλίᾳ. Λέγεται ὅτι κυρίως τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἦν Τίσσας, ἐπεκλήθη δὲ Στησίχορος διότι ὠργάνιζε καὶ ἐγύμναζε τοὺς χοροὺς, ἤτις ἐπιμέλεια παρέμεινεν ἔπειτα καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους του ἐν Ἱμέρᾳ, ὡς φαίνεται, διότι μνημονεύονται δύο ἔτι ὁμώνυμοι αὐτῷ νεώτεροι ἐν Ἱμέρᾳ, ὁ μὲν περὶ τὰ 485, ὁ δὲ περὶ τὰ 370 π. Χ. Αἱ βιογραφικαὶ εἰδήσεις περὶ τοῦ πρώτου Στησιχόρου ἔχουσι κατὰ μέρος τι τὸ μυθικόν. Οὕτω διηγοῦνται ὅτι διηγηθεὶς εἰς τοὺς συμπατριώτας του μῦθον τινὰ περὶ ἵππου καὶ ἐλάφου, κατέστησεν αὐτοὺς προσεκτικοὺς εἰς τὰ φιλόδοξα σχέδια τοῦ τυράννου Φαλάριδος (Ἀρστ. Ῥητ. Β, 20). Εἰς ἓν τῶν ποιημάτων του κατηγορήσας τὴν Ἑλένην ὡς παραίτιον τῶν παθημάτων τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, ἐτυφλώθη ὑπ' αὐτῆς, ἥτις καθ' ὕπνον ἐμφανισθεῖσα αὐτῷ, τῷ προσῆψε τὴν συκοφαντίαν. Τότε συνέταξε καὶ ἔψαλε παλινῳδίαν, ἐν ᾗ διηγεῖτο ὅτι εἴδωλον μόνον τῆς Ἑλένης ἡρπάγη εἰς τὴν Τρωάδα (ὅθεν καὶ ὁ Εὐριπίδης ἐδανείσθη τὴν ὑπόθεσιν τῆς ὡραίας τραγῳδίας του Ἑλένης), καὶ τότε τῷ ἀπεδόθη ἡ ὅρασις. Κατὰ Σουΐδαν, τὸν ἐφόνευσε λῃστής τις Ἰκάνωρ καλούλενος. Εἶχε δὲ τάφον ἐν Κατάνῃ, πρὸ τῶν Στησιχορίων πυλῶν, καὶ ἕτερον ἐν Ἱμέρᾳ. Ἡ χορικὴ τοῦ Στησιχόρου ποίησις ἦν ἔτι συγγενὴς πρὸς τὴν ἐποποιΐαν, καὶ ἐξέλεγε κυρίως μυθικὰς καὶ ἐπικὰς ὑποθέσεις (Ἄθλα ἐπὶ Πελίᾳ, Ἰλίου Πέρσις, Ὀρέστεια, Σκύλλα, Ἐριφύλη, κτλ.), πολλὰ ὅμως ἐν αὐτοῖς καὶ μεταβάλλων συμφώνως πρὸς τοὺς λυρικοὺς αὐτοῦ σκοπούς. Καὶ τῶν στίχων αὐτοῦ τὸ μέτρον ἦν ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἑξάμετρον, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ πρὸς τὴν ἐπικὴν διάλεκτον, εἰς ἣν ὀλίγους ἀνεμίγνυε δωρισμούς. Εἰς τὴν τέχνην δὲ τῆς χορικῆς διαπλάσεως ἐπενήργησε σπουδαίως ὁ Στησίχορος, αὐτὸς πρῶτος ἐπινοήσας καὶ προσθεὶς εἰς τὴν στροφὴν καὶ ἀντιστροφήν, τὴν ἐπῳδόν. Ὁ μέγας οὗτος ποιητὴς τῆς Σικελίας ἀνεγινώσκετο πολὺ καὶ ἐθαυμάζετο ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, μελῳδὸς Ὅμηρος ἐπικληθείς. Σώζονται δὲ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ μόνον ἀποσπάσματά τινα (Ἀποσπ. Bergk, poet. lyr. graec).

Στίβος, ἡ πεπατημένη ὁδὸς, καὶ τὰ ὁρατὰ ἴχνη τῶν ποδῶν, ὅθεν παρ' ἡμῖν τὰ στιβάλια διὰ τὰ ὑποδήματα. Προσέτι στίβος καὶ στίβη ἡ ἐκ χόρτων καὶ κλάδων κλίνη, χαμεύνη.

Στίγμα, κέντημα εἰς τὸ σῶμα δι' ἐργαλείου τοῦ στιγέως γινόμενον, καὶ ἀνεξάλειπτον μένον (πλὴν διὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ χόρτου τοῦ λεγομένου βατραχίου, Διοσκορ. Β, 205). Ἐν τῇ ἀρχαιότητι τινὰ τῶν βαρβάρων ἐθνῶν κατεστίζοντο, ὡς οἱ ἄγριοι σήμερον, ἢ παρ' ἄλλοις τοιαῦτα στίγματα ἐθεωροῦντο ὡς δείγματα εὐγενείας (Ἡρδ. Ε, 6. — Ξνφ. Ἀνβ. Ε, 4, 32. — Λουκ. π. Συρ. θεοῦ, 59. — Δίων Χρστ. ΙΑ, 3). Ἐν Ἑλλάδι δὲ τὸ στίγμα ἐπεβάλλετο εἰς ἀτιμίαν καὶ τιμωρίαν, ὡς οἱ Σάμιοι ἐπέστιξαν γλαῦκα εἰς τὸ μέτωπον τῶν Ἀθηναίων οὓς ἔλαβον αἰχμαλώτους (Πλούτ. Περ. ΚΣΤ), καὶ οἱ Συρακούσιοι ἵππον (Πλούτ. Νικ. ΚΘ). Ἐστίζοντο δὲ πρὸ πάντων οἱ δοῦλοι, ὅσοι ἐδραπέτευον, ἢ συνελαμβάνοντο κλέπτοντες, ἢ ἄλλο τι κακουργοῦντες (Φωκυλ. παρ' Ἡσυχ.) καὶ οἱ τοιοῦτοι στιγματίαι ἔφερον ἐσαεὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου τὸ σημεῖον τῆς ἰδίας αὐτῶν καταδίκης. Ἐπὶ Ῥωμαίων ἔπειτα κατέστιζον ἐνίοτε καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὰ

ὦτα, ἄλλοτε καὶ ὅλον τὸ πρόσωπον τῶν τιμωρουμένων. Προσέτι δ' ἔστιζον εἰς τὸν βραχίονα καὶ τοὺς στρατευσίμους, καὶ τοὺς ἐν δημοσίοις ἐργοστασίοις ἐργαζομένους. — Εἰρωνικῶς ἐκ παραβολῆς ἐπεκράτησε στίγμα νὰ λέγηται καὶ ἡ στήλη ἡ τεθειμένη εἰς τὰς γαίας πρὸς ἔνδειξιν ὅτι ἦσαν ἐνυπόθηκοι, δι' ὃ καὶ στιγματίαν ἔλεγεν ὁ Κρατῖνος τὸν Καλλίαν, ὡς κατάχρεων (Σχολ. Λουκ.).

Στίλβη, θυγάτηρ τοῦ Θησέως καὶ τῆς νύμφης Κρεούσης, ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος μήτηρ τοῦ Λαπίθου καὶ Κενταύρου (Διόδ. Δ, 71).

Στιλβίδης, ἐπίσημος μάντις Ἀθηναῖος (Ἀριστφ. Εἰρ. 2031).

Στιλίχων, κατήγετο βεβαίως ἐξ ἑνὸς τῶν Βανδάλων τῶν ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου εἰς τὸ Βυζαντινὸν κράτος προσελθόντων, καὶ ἐγεννήθη κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τῷ 359 μ. Χ. Παρὰ τῇ αὐλῇ δ' ἀνατραφεὶς καὶ διαμορφωθεὶς, νέος κατετάχθη εἰς τὸν στρατὸν, καὶ ὑπὸ τὸν μέγαν Θεοδόσιον προῆλθεν εἰς μεγάλα ἀξιώματα, καὶ ἐνυμφεύθη, τῷ 388, Σερέναν, τὴν ἀνεψιὰν τοῦ αὐτοκράτορος· ὁ δ' ἑπόμενος αὐτοκράτωρ, ὁ Ὀνώριος, ἐνυμφεύθη τὴν πρεσβυτέραν θυγατέρα τοῦ Στιλίχωνος, Μαρίαν, καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτῆς, τὴν νεωτέραν. Προσέτι δ' ὁ Θεοδόσιος υἱοθέτησε τὴν σύζυγον τοῦ Στιλίχωνος, καὶ ἐπὶ τοῦ θανάτου του, τῷ 395 μ. Χ., τῷ ἀνέθηκε τὴν ἐπιτροπείαν τοῦ πείρας στερουμένου Ὀνωρίου. Τότε ὁ Στιλίχων κατὰ πρῶτον ἐξησφάλισε τὰ σύνορα κατ' εἰσβολῶν τῶν Γερμανῶν, καὶ εἶτα πρὸς δυσμὰς μεταβὰς, ἐθανάτωσε διὰ τοῦ Γότθου Γαίνα τὸν Ῥουφῖνον, τὸν ἀνάξιον καὶ πανοῦργον ἐπίτροπον τοῦ Ἀρκαδίου, πρωτοτόκου ἀδελφοῦ τοῦ Ὀνωρίου. Εἶτα δ' ἐκινήθη κατὰ Ἀλαρίχου, τοῦ βασιλέως τῶν Γότθων, ὅστις εἶχεν ἐπιπέσει ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ κατακλύσει αὐτὴν, πρῶτον μὲν κατὰ τὸν Πίνδον εἰς Ἤπειρον, εἶτα δ' εἰς τὴν Πελοπόννησον· ἀλλ' ἀπέτυχεν ἕνεκα τῆς προδοσίας τοῦ ὑπουργοῦ Εὐτροπίου, ἀνακαλέσαντος τὰ πεμφθέντα αὐτῷ ἐπικουρικὰ στρατεύματα. Ἐκ τούτου ὠφεληθεὶς διέφυγεν ὁ Ἀλάριχος, ὃν ὁ Στιλίχων εἶχεν ἐγκλείσει εἰς τὰ ὄρη τῆς Ἀρκαδίας (Claud. B. G. 547. De IV. Cons. Hon. 478). Τῷ 398 κατέστειλε τὴν ἐπανάστασιν τῶν Μαύρων ὑπὸ τὸν Γίλδον. Τῷ 400 δὲ μέγαν ἀνέλαβεν ἀγῶνα, ὅτε ὁ Ἀλάριχος, καὶ σχεδὸν ἐνταυτῷ καὶ ὁ Ῥαδαγάϊς μετὰ πλήθους βαρβάρων, εἰσήλασαν εἰς τὴν Ἰταλίαν. Δι' ἐπανειλημμένων μαχῶν ἐπροσπάθει ὁ Ἀλάριχος νὰ εἰσβάλῃ εἰς τὴν Ῥώμην· ἀλλ' ἠττήθη ἐπανειλημμένως εἰς τὴν Πολλεντίαν καὶ εἰς τὴν Βερόναν (τῷ 402)· ὁ δὲ Ῥαδαγάϊς, καταστρατηγηθεὶς, περιεκυκλώθη εἰς τὴν κοιλάδα τοῦ Ἄρνου, καὶ ἀπωλέσθη μετὰ πολυαρίθμου σώματος βαρβάρων. Ὁ δὲ Στιλίχων, ὁ τοσαῦτα πράξας ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ κράτους, οὐχ ἧττον ἔπεσε θῦμα ἀγνωμοσύνης, καὶ αὐλικῶν ῥαδιουργιῶν, καὶ τῇ 23 αὐγούστου τοῦ ἔτους 408, ἐθανατώθη ἐν Ῥαβέννῃ ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων τοῦ γαμβροῦ του, κατὰ διαταγὴν αὐτοῦ.

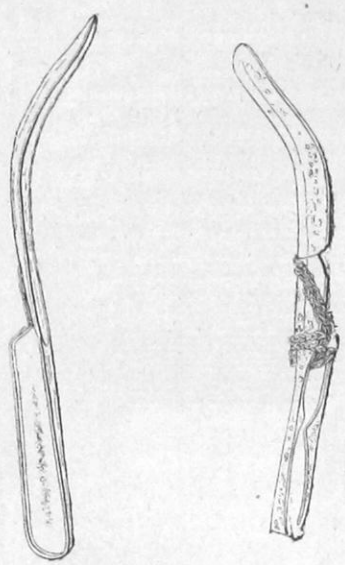
Στίλπων, Μεγαρεὺς, μαθητὴς τοῦ Εὐκλείδου, εἷς τῶν ἐπισημοτέρων φιλοσόφων τῆς Μεγαρικῆς σχολῆς, διδάσκαλος τοῦ Ζήνωνος, ἀκμάσας περὶ τὰ 300 π. Χ. Ἐθεωρεῖτο ὡς ἄθεος, οὐδεμίαν παραδεχόμενος γενικὴν καὶ ἀφηρημένην ἰδέαν, καὶ ἐλέγετο γράψας 9, ἢ κατ' ἄλλους 20 διαλόγους, ἐξ ὧν οὐδὲν ἐσώθη (Διογ. Λαέρτ. Β, 120).

Στίχιος, στρατηγὸς Ἀθηναῖος πρὸ τῆς Τρωάδος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 195).

Στίχος, ὄνομα δούλου, ὃ φέρει μία τῶν κωμῳδιῶν τοῦ Πλαύτου.

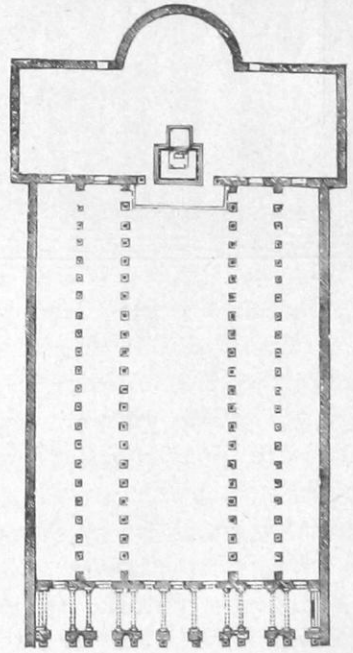
Στλεγγὶς, ἐργαλεῖον δι' οὗ οἱ παλαισταὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀγῶνος ἀπεξύοντο, ἤτοι ἀπέματτον, μετὰ τοῦ ἱδρῶτος καὶ τὸ ἔλαιον δι' οὗ ἐχρίοντο, καὶ τὴν κόνιν δι' ἧς ἐπεπάσσοντο πρὸ τῆς πάλης. Τὸ ἐργαλεῖον

τοῦτο εἶχε λαβίδα, καὶ τὸ κάτω μέρος στρογγύλον καὶ κοῖλον, καὶ ἦν ἐκ καλάμου, ἢ ἐξ ὀστοῦ ἢ ἐκ μετάλλου, ὡς πολλὰ τοιαῦτα εὑρέθησαν ἐν Ἑλλάδι. Τοῦ Πολυκλείτου καὶ τοῦ Λυσίππου ἀριστουργήματα ἦσαν τοιαῦται παραστάσεις ἀποξυομένων, καὶ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ

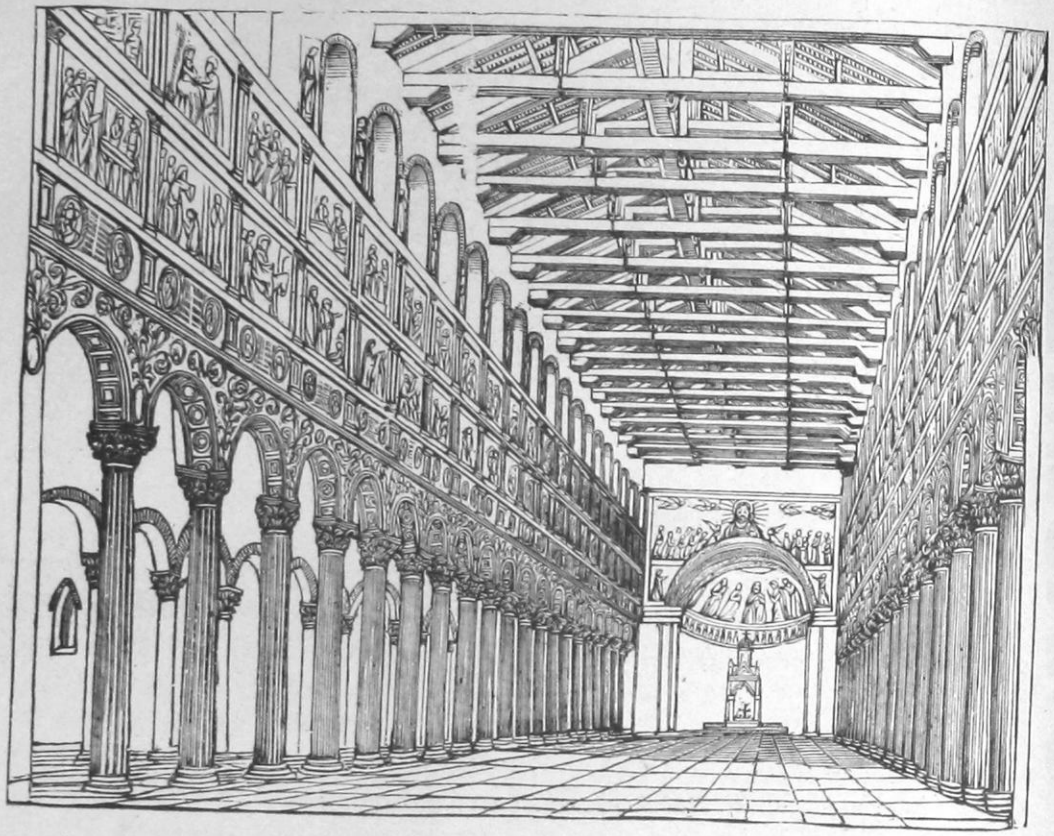

ἄλλου ἔργου ἀπομίμημα ὑπάρχει εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Ῥώμης, καὶ ἄλλο μικρὸν εἰς τὸ μουσεῖον τῶν Ἀθηνῶν.

Στοὰ, κιονοστοιχία, οἵα ὑπῆρχεν ἐντὸς τῶν ναῶν καὶ πέριξ αὐτῶν, ὁμοίως δὲ πολλάκις καὶ περὶ τὰ οἰκόπεδα τῶν πλουσίων, τὰ γυμνάσια, τὰς ἀγορὰς τῶν πόλεων. Ὠκοδομοῦντο δὲ καὶ καθ' ἑαυτὰς, ὑπόστεγοι, τῆς στέγης βαινούσης ἀφ' ἑνὸς ἐπὶ σειρᾶς κιόνων, ἀφ' ἑτέρου ἐπὶ τοίχου, ὃν πολλάκις κατεκόσμουν εἰκόνες, ἢ ὅστις ἦν κατάγραφος. Οὕτως ἐν Ἀθήναις ἡ παρὰ τῇ Ἀγορᾷ Πεισιανάκτιος λεγομένη Στοὰ, ὡς ὑπὸ Πεισιάνακτος οἰκοδομηθεῖσα τοῦ γαμβροῦ τοῦ Κίμωνος, μετωνομάσθη Ποικίλη, ὅτε, προτροπῇ τοῦ Κίμωνος, ὁ τοῖχος αὐτῆς κατεκοσμήθη ὑπὸ τεσσάρων περιφήμων μεγαλογραφιῶν, ὧν τὴν μίαν ἔγραψεν ὁ Πολύγνωτος, παραστήσας τὴν δίκην τοῦ Αἴαντος, τὰς δὲ λοιπὰς ὁ Μίκων, καὶ πιθανῶς καὶ ὁ Πάναινος (Πλούτ. Κίμ. Δ. — Παυσ. Α, 15. Ε. 11. — Διογ. Λρτ. Ζ, 5. — Pl. XXXV, 35). Ἐχρησίμευον δ' αἱ στοαὶ ὡς τόπος διαίτης, συνεντευκτήρια καὶ περίπατοι τῶν πολιτῶν ἐν ταῖς θερμαῖς ὥραις τῆς ἡμέρας, εἰς τὰς κακοκαιρίας, εἰς ἐμπορικὰς ἐνεργείας καὶ συναλλαγὰς, ὡς ἦσαν αἱ τῆς ἀγορᾶς τῶν Ἀθηνῶν, ὡς ἡ παρ' αὐτῇ μακρὰ, καὶ αἱ 5 τῆς παραλίας τοῦ Πειραιῶς, ὧν ἡ μία ἐπίσης μακρὰ ἐλέγετο (Παυσ. Α, 1, 2). Τινὲς δὲ τῶν στοῶν ἐχρησίμευον καὶ εἰς δημοσίας συνεδριάσεις, ὡς εἰς τὰς τοῦ ἄρχοντος βασιλέως ἐν Ἀθήναις ἡ Βασίλειος (Δημοσθ. κ. Ἀρστγ. 376), κειμένη ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ προφήτου Ἠλία (Ῥαγκ. Τοπογρ. Ἀθν. Ἀπαντ. Τμ. ΙΗ. Σλ. 47). Αὕτη φαίνεται, ὅτι ἦν διπλῆ, καὶ αἱ δύο παράλληλοι αὐτῆς κιονοστοιχίαι εἶχον πρὸς τὰ ἔνδον τοὺς κίονας καὶ ἠνοῦντο διὰ μικρᾶς πλευρᾶς ἡμικυκλικῆς, ἢ κατὰ τὸ μέσον καμπτομένης εἰς ἀψῖδα, ἀναγκαίαν διὰ τὴν ἕδραν τῶν δικαστῶν, ἐν ᾧ ἡ ἀπέναντι μικρὰ πλευρὰ ἦν πιθανῶς ἀνοικτή. Τοῦτο κἂν τὸ σχῆμα, μετ' αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος βασιλικὴ, ἔλαβον ἔπειτα οἱ

Ῥωμαῖοι ἀπὸ τῆς στοᾶς ταύτης, καὶ πρώτην τοιαύτην ἀνήγειρεν ἐν Ῥώμῃ, τῷ 184 π. Χ, ὁ Μ. Π. Κάτων, καὶ πολλαὶ ἄλλαι κατ'αὐτὴν ἐκτίσθησαν ἔπειτα, πολλάκις πολυτελέσταται, καὶ ἔχουσαι ὑπὲρ τὴν κάτω καὶ ἄλλην ἀνωτέραν μικροτέρων κιόνων σειράν, κατὰ μίμησιν τῶν ὑπαίθρων Ἑλληνικῶν ναῶν. Τὸν αὐτὸν τοῦτον ῥυθμὸν διεδέχθησαν μετὰ ταῦτα αἱ μεγάλαι χριστιανικαὶ ἐκκλησίαι, αἵτινες καὶ βασιλικαὶ ἐξηκολούθησαν διὰ τοῦτο ἐπιλεγόμεναι.—Ἴδ. Στωϊκοί.

Στοβαῖος, ἐκ Στοβῶν τῆς Μακεδονίας, ἔζη, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, μεταξὺ 450 καὶ 500 μ. Χ. Πολυμαθὴς καὶ πλεῖστα ἀναγνούς, κατέγραφεν ἀποσπάσματα καὶ σημειώσεις εἰς χρῆσιν τοῦ υἱοῦ του Σεπτιμίου. Τὸ πρῶτον βιβλίον αὐτῶν περιεῖχεν, εἰς 50 κεφάλαια, ἀποσπάσματα ἐκ τῆς φυσικῆς· τὸ δεύτερον 46, τὸ τρίτον 42, τὸ τέταρτον 58 κεφάλαια, ὕλης λογικῆς καὶ ἠθικῆς. Ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔργου τούτου ἐλλείπει, καὶ ἐκ τοῦ 6′ βιβλίου σώζονται μόνον τὰ 9 πρῶτα κεφάλαια. Τὰ χειρόγραφα διακρίνουσι τὸ ὅλον εἰς δύο διάφορα συγγράμματα, ὧν τὸ πρῶτον διαιρεῖται εἰς δύο βιβλία, καὶ ἐπιγράφεται «φυσικαὶ, διαλεκτικαὶ καὶ ἠθικαὶ ἐκλογαί», τὸ δὲ ἄλλο περιλαμβάνει «ἀνθολόγιον». Ἕκαστον κεφάλαιον φέρει ἰδίαν ἐπιγραφήν, οἷον «περὶ ἀρετῆς, περὶ κακίας» κτλ. Τ'ἀποσπάσματα ἐλήφθησαν ἐκ περισσοτέρων ἢ 500 ἑλληνικῶν συγγραμμάτων. Ἡ ἀξία τῆς συλλογῆς ταύτης συνίσταται κυρίως εἰς τὰ τεμάχια ἀρχαίων συγγραφέων, ἰδίως τραγικῶν ποιητῶν, ὧν ὅμως πλεῖστα ἐξηφανίσθησαν. Τὸ δ'Ἀνθολόγιον περιέχει πρὸ πάντων γνωμικά.

Στόβοι, ἡ ἐπισημοτέρα πόλις τῆς Παιονίας ἐν Μακεδονίᾳ, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἐριγῶνος, κατεστράφη ὑπὸ τῶν Γότθων τὸ ἔτος 4 μ. Χ. (Στρβ. Η, 389. — Liv. XXXIII, 19. XXXIX, 59. XL, 21). Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται ἐν Γράδσκῳ).

Στοιχάδες νῆσοι, νοτίως τῆς Γαλλίας, ἀνατολικῶς τῆς Μασσαλίας, κατεχόμεναι ὑπὸ τῶν κατοίκων αὐτῆς (Στρβ. Δ, 184.—Mel. II, 7, 20). Αἱ νῦν Ὑέραι.

Στοιχεῖον, ῥάβδος ὀρθὴ πηγνυμένη, καὶ ἰδίως ἡ ὡς ὡροδείκτης, ἐξ οὗ καὶ αἱ ἐκφράσεις «τετράπουν τὸ στοιχεῖον, πεντάπουν τὸ στοιχεῖον». ἐδήλουν τὸ μῆκος τῆς σκιᾶς τῆς τοιαύτης ῥάβδου, τὸ τὴν ὥραν τῆς ἡμέρας ἐμφαῖνον (ἴδ. ὡρολόγιον).

Στοῖχος, ἡ σειρὰ, καὶ ἰδίως ἡ κατὰ βάθος γραμμὴ τῶν στρατιωτῶν, ἱσταμένων τῶν μὲν ὀπίσω τῶν δὲ, ἐν ᾧ ἡ τῶν παρ' ἀλλήλοις ἱσταμένων ἐλέγετο τάξις ἢ ζυγὰ (Αἰλ. Τακτ. Ε, 1. — Ξνφ. Ἀγησ. Α, 25).

Στόμιον ἢ **στομίον,** τὸ μέρος τοῦ χαλινοῦ τὸ εἰσαγόμενον εἰς τὸ στόμα τοῦ ἵππου (Αἰσχλ. Προμ. 278. — Σφκλ. Τραχ. 1261.—Ἡρδ. Δ, 72).

Στόραξ, ποτάμιον τῶν Οὐόλσκων ἐν τῇ μέσῃ Ἰταλίᾳ (Στρβ.).

Στράβαξ, 1) Ἀθηναῖος, ὑποστράτηγος τοῦ Ἰφικράτους ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ πολέμου (Δμσθ. Λεπτ. Σλ. 482.—2) Γλύπτης Ἀθηναῖος, κατ' ἐπιγραφήν.

Στράβων, συγγραφεὺς καὶ γεωγράφος ἐπίσημος, ἐξ εὐπόρου Ἑλληνικῆς οἰκογενείας τοῦ Πόντου, πρὸς μητρὸς συγγενὴς τῶν ἐκεῖ βασιλέων. Ἐγεννήθη τῷ 46 π.Χ. ἐν Ἀμασείᾳ τοῦ Πόντου, καὶ ἀπέθανε τῷ 24 μ. Χ. Κατ' ἀρχὰς ἐξεπαιδεύθη ὑπὸ τοῦ γραμματικοῦ Τυραννίωνος ἐξ Ἀμισοῦ, ὑπὸ Ἀριστοδήμου τοῦ ἐκ Νύσης καὶ Ξενάρχου τοῦ ἐκ Σελευκείας, καὶ ἐδιδάχθη τὴν Ἀριστοτελικὴν καὶ εἶτα τὴν Στωϊκὴν φιλοσοφίαν· εἶτα δ' ἐπεδόθη εἰς ἱστορικὰς σπουδὰς, καὶ μάλιστα εἰς γεωγραφικὰς, δι' ἃς καὶ μεγάλας ἐπεχείρησεν ὁδοιπορίας, παρατείνας αὐτὰς πρὸς δυσμὰς μέχρι Σαρδηνίας, πρὸς νότον μέχρι τῶν ὁρίων τῆς Αἰθιοπίας. Τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα περιέτρεξε κατὰ διαφόρους διευθύνσεις· τῷ δὲ 29 π. Χ. ἦλθεν εἰς Ἰταλίαν καὶ διέμεινεν ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ πολύ. Τῷ 24 διέτρεχε μετὰ τοῦ Α. Γάλλου τὴν Αἴγυπτον μέχρι τῶν νοτιωτέρων αὐτῆς.—Τὸ γεωγραφικὸν αὐτοῦ σύγγραμμα, ἐν βιβλίοις ΙΖ, ἀποτελεῖ νέαν ἐποχὴν εἰς τὰς γνώσεις τῆς ἀρχαίας γεωγραφίας. Ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ ὁ Στράβων ἐπωφελήθη μετὰ κριτικῆς ἐμβριθείας τὰ ὑπὸ τῶν προκατόχων αὐτοῦ γραφέντα, ἰδίως ὑπὸ τοῦ Ἐρατοσθένους, δι' ὃ καὶ ἐκ τοῦ συγγράμματος τούτου προκύπτει μετ' ἀκριβείας τίς ἦν ἡ τότε κατάστασις τῶν γεωγραφικῶν γνώσεων, καὶ αὐτὸ, ὡς καὶ τὸ τοῦ Πτολεμαίου, εἰσὶν αἱ κυρίως πηγαὶ τῆς ἀρχαίας γεωγραφίας. Τὰ μικρὰ καὶ τὰ ὀλίγου λόγου ἄξια παρορᾷ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ Στράβων, ἵνα δύνηται τόσῳ μᾶλλον νὰ ἐγκύπτῃ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν μεγάλων καὶ τῶν σπουδαίων, ἐν ἄλλοις καὶ τῶν ἠθῶν, τῆς ἱστορίας, τῶν πολιτευμάτων, κτλ. Ἰδίως δ' ἀποβλέπει πάντοτε εἰς τὰ ὁμηρικὰ ἔπη.—Ἐκ τῶν ΙΖ βιβλίων, ἅτινα περιεσώθησαν, ἀλλ' οὐχὶ πάντοτε πλήρη καὶ ἄνευ κενῶν, τὰ δύο πρῶτα εἰσὶν εἰσαγωγὴ ἐν γένει περὶ γεωγραφίας, περὶ τῶν σφαλμάτων τοῦ Ἐρατοσθένους καὶ περὶ τῆς μαθηματικῆς γεωγραφίας· τὰ 3-10 πραγματεύονται περὶ Εὐρώπης ἤτοι Ἰβηρίας 3, Γαλλίας 4, Ἰταλίας 5-6, βορρᾶ καὶ ἀνατολῶν 7, Ἑλλάδος 8, 9 καὶ 10·15, 16 περὶ Ἀσίας· 17 περὶ Ἀφρικῆς.—Κατὰ τὸν Στράβωνα ὁ οὐρανὸς στρέφεται ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς περὶ τὴν γῆν, ἠρεμοῦσαν· διὰ τοῦτο ἐπ' αὐτῆς παραδέχεται διαγραφομένας γραμμάς τινας, τὸν Ἰσημερινὸν, τοὺς δύο τροπικοὺς, τοὺς δύο πολικοὺς κύκλους, διαιρούσας τὴν γῆν εἰς 5 ζώνας. Ὁ ἰσημερινὸς διαιρεῖ τὴν διακεκαυμένην ζώνην καὶ πᾶσαν τὴν γῆν εἰς δύο ἴσα μέρη. Τὸ κατοικούμενον τῆς γῆς ἐστὶ νῆσος περιῤῥεομένη, ἔχουσα 70,000 σταδίων μῆκος, 29,300 σταδίων πλάτος. Διὰ τοῦ συγγραφέως τούτου οὐκ ὀλίγον ἐξετάθη ἡ

γνῶσις τῶν βορείων καὶ δυτικῶν μερῶν τῆς Εὐρώπης. Ἐπειδὴ ὅμως περιορίζεται εἰς τὰ σπουδαιότερα καὶ τὰ μᾶλλον ἐνδιαφέροντα, διὰ τοῦτο τοπογραφικὰς εἰδήσεις ἔχει ὀλιγωτέρας τοῦ Πτολεμαίου. Ὁ δὲ μέγας Ὠκεανός, ὁ περιβάλλων τὴν οἰκουμένην γῆν, ἀποτελεῖ κατ' αὐτὸν τέσσαρας μεγάλους κόλπους, τὴν Μεσόγειον, τὴν ἀραβικὴν, τὸν περσικὸν κόλπον, καὶ τὴν Κασπίαν, ἣν συνδέει μετὰ τῆς βορείας θαλάσσης. Ἀξιόλογος αὐτοῦ ἔκδοσις ἐστὶν ἡ τοῦ Κοραῆ. — Συνέταξε δὲ προσέτι ὁ Στράβων καὶ ἱστορικὸν σύγγραμμα· «Ὑπομνήματα ἱστορικά». εἰς 6 βιβλία τοὐλάχιστον, ἐξακολούθησιν τοῦ Πολυβίου, οὗ μόνον ὀλίγα ἀποσπάσματα διατηροῦνται (Συλλ. Müller, Fragm. Hist. Graec. III).

Στρατεία, ἐν γένει ἡ ἐκστρατεία. Στρατεία δ' ἐν τοῖς ἐπωνύμοις ἐλέγετο ἐν Ἀθήναις ἡ μὴ πάνδημος, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἔτος τῶν ἐπωνύμων ἀρχόντων στρατολογία τῶν νέων, τῶν μὴ ἤδη προεκστρατευσάντων (Ἀρκπρ. λέξ. Ἀρστλ.). Στρατεία δ' ἐν τοῖς μέρεσι ἐνέφαινε τὴν εἰς φύλαξιν ὀχυρῶν μερῶν τῆς χώρας, καὶ οὐχὶ εἰς ἐκστρατείαν ἐκτὸς αὐτῆς, ὑπηρεσίαν τῶν κατὰ πρῶτον εἰς τὸν στρατὸν ταττομένων ἐφήβων (Αἰσχ. π. Πρπρσβ. (330) 49).

Στρατηγία, (ἤτοι στρατηγικὴ περιφέρεια) ἑβδόμη τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους ἐτιτλοφορήθη ἡ Ἑλλὰς, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ἀχαΐας, ἐπὶ Αὐγούστου· αἱ δ' Ἀθῆναι καὶ ὀλίγισταί τινες ἄλλαι πόλεις μόνον διετήρησαν τότε σκιάν τινα ἀνεξαρτησίας.

Στρατήγιον, ἐν Ἀθήναις, τὸ ἀρχεῖον εἰς ὃ συνήρχοντο οἱ στρατηγοὶ πρὸς διεκπεραίωσιν τῶν ἀνατεθειμένων αὐτοῖς ὑποθέσεων, πρὸς ἐκδίκασιν τῶν δικῶν τῆς δικαιοδοσίας των καὶ πρὸς ἑστίασιν (Δμσθ. ν. Βοιωτ. 992).

Στρατηγίς. Ἡ ναυαρχὶς, ἤτοι τὸ πλοῖον ἐφ' οὗ ἔπλεεν ὁ ναύαρχος, ἐλέγετο καὶ στρατηγὶς παρ' Ἀθηναίοις, διότι ναύαρχος παρ' αὐτοῖς ἦν αὐτὸς ὁ συνεκπλέων στρατηγὸς, καὶ εἰς αὐτὸν ἐναπέκειτο νὰ ἐκλέξῃ ἐκ τοῦ στόλου ὃ ἤθελε πλοῖον, καὶ ὃ ἐθεώρει ὡς τὸ ἄριστον καὶ ταχύτατον (Δμσθ. πρ. Πολκλ. 222, 28. — Λυσ. π. Ἀπλλ. δρδκ. 6. — Αἰσχ. κ. Κτησφ. 13).

Στρατηγός. Ἐν Ἀθήναις οἱ στρατηγοὶ ἦσαν οὐχὶ κληρωτοὶ, ἀλλὰ χειροτονητοὶ, διότι τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἀπήτει γνώσεις καὶ ἐμπειρίαν. Ἐξελέγοντο δὲ δέκα κατ' ἔτος, ἕκαστος ἐξ ἑκάστης φυλῆς (Πλούτ. Κίμ. Η), εἶτα δ' ἴσως, ἄνευ τῆς διακρίσεως ταύτης, ἐξ ἁπάντων (Πολβ. Γ, 87), καὶ ὁ αὐτὸς ἠδύνατο πολλακις νὰ ἐκλεχθῇ (Πλούτ. Φωκ. Η. — Δμσθ. Προοιμ. ΝΕ, 1464). Ἐπροτιμᾶτο δ' ὁ νενυμφευμένος, νόμιμα τέκνα ἔχων καὶ κτῆσιν γῆς ἐν Ἀττικῇ (Δείναρχ. κ. Δμ. 71). Κατ' ἀρχὰς συνεξεστράτευον καὶ οἱ δέκα· εἶτα τρεῖς μόνοι, οἱ δύο ὡς σύμβουλοι τοῦ ἀρχιστρατήγου, καὶ τέλος, ἀφ' ἧς ἐποχῆς ἐμίσθουν ξένους στρατιώτας, μόνον εἷς, τῶν λοιπῶν μενόντων οἴκαδε, καὶ ἀσχολουμένων εἰς ἐπιδείξεις καὶ παρατάξεις (Δμσθ. Φιλ. Α, 47). Εἶχον δ' οὗτοι, ἰδίως εἷς ἐξ αὐτῶν, ὁ «ἐπὶ τῇ διοικήσει», τὴν ἐπιμέλειαν τῆς στρατολογίας, ὅτε πολλαὶ μομφαὶ γίνονται κατ' αὐτῶν ἐπὶ φιλοπροσωπίᾳ (Ἀρστφ. Εἰρ. 1178. Ἱππ. 1383. — Λυσ. Ὑπ. στρατ. Δ'), καὶ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν στρατιωτικῶν λειτουργιῶν, εἰσφορῶν καὶ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ταύταις συνεχομένων δικῶν (Δμσθ. Λαερτ. 940). Τέλος δ' εἶχον καὶ τὴν ἐπαγρύπνησιν ἐπὶ τῆς ἀσφαλείας τῆς χώρας, κατὰ τμήματα αὐτοῖς κατανενεμημένης (Πλούτ. Φωκ. ΛΒ). Ἐδικαιοῦντο δὲ νὰ συγκαλῶσι καὶ τὴν βουλὴν ὅταν τὸ ἔκρινον ἀναγκαῖον. Εἰς ναυτικὰς δ' ἐκστρατείας οἱ στρατηγοὶ ἦσαν συγχρόνως καὶ ναύαρχοι. Ἦν δ' ἡ θέσις τοῦ στρατηγοῦ ἡ ἐνδοξοτάτη ἐν τῇ πόλει, ὥστε καὶ διὰ τὰ τέκνα προσέτι καύχημα ἦν καὶ ὡσεὶ εὐγένεια νὰ κατάγωνται «ἐκ πατρὸς ἐστατηγηκότος» (Δμσθ. κ. Φρμ. 922). Ὁ μισθὸς τοῦ στρατηγοῦ ἐν ἐκστρατείᾳ ἦν τετραπλάσιος τοῦ μισθοῦ τοῦ ἁπλοῦ ὁπλίτου,

ὄντος, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, πρὸ τῆς Ποτιδαίας, 2 δραχμῶν καθ' ἑκάστην διὰ τὸν ὁπλίτην μετὰ τοῦ ὑπηρέτου του (Θουκ. Γ, 17). — Ὁ Ῥωμαῖος στρατηγὸς ἐλέγετο Πραίτωρ.

Στρατία, πόλις τῆς Ἀρκαδίας, μὴ ὑπάρχουσα πλέον ἐπὶ Στράβωνος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 606. — Στφ. Βυζ.).

Στρατίας, υἱὸς τοῦ Νέστορος καὶ τῆς Ἀναξιβίας (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 413).

Στρατοβάτης, υἱὸς τοῦ Ἠλεκτρύωνος καὶ τῆς Ἀναξοῦς, θυγατρὸς τοῦ Ἀλκαίου (Ἀπλλδ. Β, 4, 5).

Στρατοκλῆς, 1) Κρὴς, ἀρχηγὸς τῶν σφενδονητῶν ἐν τῷ στρατῷ Κύρου τοῦ νεωτέρου κατὰ τοῦ Ἀρτοξέρξου (Ξνφ. Ἀνβ. Δ, 2, 29). — 2) Ἐξ Ἀμφιπόλεως, προυκάλεσε τοὺς Ἀθηναίους νὰ καταλάβωσι τὴν πατρίδα του, ἀπειλουμένην ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, ἀλλὰ δὲν εἰσηκούσθη, καὶ ἐξωρίσθη ὑπὸ τοῦ Φιλίππου, κυριεύσαντος τὴν πόλιν (Δμσθ Ὀλνθ. Α, 11). — 3) Στρατηγὸς Ἀθηναῖος κατὰ τῶν Μακεδόνων (Αἰσχ. Κτησ. 44). — 4) Ἀθηναῖος ῥήτωρ καὶ ἱστορικὸς, φίλος τοῦ ῥήτορος Λυκούργου, ἐχθρικῶς δὲ διακείμενος πρὸς τὸν Δημοσθένην.

Στρατολογία. Ἐν Ἀθήναις ἡ στρατολογία, ἐν τακτικῇ καταστάσει, ἐγίνετο, ἐγγραφομένων κατ' ἔτος εἰς καταλόγου, τῶν νέων τῶν ἀφικομένων εἰς στρατεύσιμον ἡλικίαν, ἤτοι τῶν ἐφήβων, ἢ τῆς ἀρχῆς τῶν 18 ἐτῶν. Προκειμένου δὲ περὶ ἐκστρατείας, ἐλάμβανον οἱ στρατηγοὶ ἐκ τῶν καταλόγων τούτων κατὰ προτίμησιν τοὺς μὴ προεστρατευκότας (ἴδ. στρατεία καὶ στρατός). Οἱ δὲ Σπαρτιᾶται ἦσαν πάντες ἔμφρουροι, ἤτοι στρατεύσιμοι, ἀπὸ τοῦ 20οῦ μέχρι τοῦ 60οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των.

Στρατονίκεια, 1) πόλις τῆς Καρίας, ἀνατολικῶς κειμένη τῶν Μυλάσων, οὐ μακρὰν τοῦ Μαρσύου ποταμοῦ. Ἵδρυσε δ' αὐτὴν Ἀντίοχος ὁ Σωτὴρ πρὸς τιμὴν τῆς συζύγου του, ἧς καὶ τὸ ὄνομα τῇ ἔδωκεν. Ἐν αὐτῇ ἔκειτο ὁ ναὸς τοῦ Διὸς, παρ' ᾧ συνήρχετο ὁ δεσμὸς τῶν Καρῶν (Στρβ. ΙΔ, 660. — Liv. XXXIII, 18). Νῦν ἐρείπια εἰς Ἐσκὶ Ἰσάρ. — 2) Πόλις ἐπὶ τοῦ ὄρους Ταύρου τῆς Μικρᾶς Ἀσίας (Στρβ. — Στφ. Βυζ.).

Στρατονίκη, 1) Θυγάτηρ τοῦ Πλευρῶνος καὶ τῆς Ξανθίππης (Ἀπλλδ. Α. 7, 7). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Ἀτρόμου ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Β, 7. 8). — 3) Ἀδελφὴ τοῦ Περδίκκου, γυνὴ Σεύθου, τοῦ βασιλέως τῶν Θρᾳκῶν (Θουκ. Β, 101). — 4) Θυγάτηρ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, δευτέρα γυνὴ Σελεύκου τοῦ Νικάτορος, βασιλέως τῆς Συρίας, ὅστις ἐννοήσας τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀντίοχον τὸν Σωτῆρα κατεχόμενον ὑπὸ σφοδροῦ ἔρωτος πρὸς αὐτὴν καὶ βαρέως ἐξ αὐτοῦ ἀσθενήσαντα, τὴν παρεχώρησεν αὐτῷ οἰκειοθελῶς (Λουκ. π. Συρ. Θ. 17). — 5) Πόλις τῆς Μακεδονίας (Πτλμ.). Νῦν Φραγκόκαστρον.

Στρατόνικος, 1) Ἀθηναῖος, κιθαρῳδὸς ἐπίσημος, καὶ ποιητὴς ἀγχινούστατος, πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος περιελθὼν καὶ πολλοὺς ἔχων μαθητὰς, δυσαρεστήσας δὲ διά τινος σατυρικοῦ ποιήματός του Νικοκλῆν, τὸν τύραννον τῆς Κύπρου, ὅστις τὸν ἐθανάτωσε (Ἀθήν. Η, 9, κλ. — Αἰλ. π. ἱ. ΙΔ, 14). — 2) Κυζικηνὸς, γλύπτης καὶ τορευτὴς, περὶ τὰ 270 π. Χ. φιλοσόφων ποιήσας ἀγάλματα, καὶ εἰς τῶν συνεργασθέντων εἰς τὸ σύμπλεγμα τὸ παριστῶν τὴν κατὰ τῶν Γαλατῶν νίκην Ἀττάλου τοῦ Α'. Τοῦ συμπλέγματος τούτου ἀντίγραφον πεμφθὲν εἰς Ἀθήνας ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ νικητοῦ, Ἀττάλου τοῦ Β', ἐτέθη εἰς τὸ νότιον τεῖχος τῆς Ἀκροπόλεως, ὑπὲρ τοῦ Διονύσου τὸ θέατρον (Παυσ. Α, 25. — Ἀθήν. ΙΑ, 702. — Pl. XXXIV, 19, 24, 26).

Στρατόπεδα, μέρη τῆς κάτω Αἰγύπτου, πλησίον τῆς Βουβάστεως, παραχωρηθέντα εἰς τοὺς Ἕλληνας ὑπὸ τοῦ φιλέλληνος βασιλέως τῆς Αἰγύπτου Ψαμμητίχου, ἵνα εἰς αὐτὰ ἐγκαταστηθῶσιν (Ἡρδ. Β, 154).

Στράτος (ἡ), 1) Ἡ μεγίστη καὶ ὀχυρωτάτη πόλις τῆς Ἀκαρνανίας (Θουκ. Β, 80.—Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 6, 4), κειμένη μεσογείως, εἰς ἀπόστασιν 10 σταδίων ἀπὸ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἀχελῳου, ἐπὶ τῆς Ἀκαρνανικῆς πεδιάδος. Ἐκεῖ συνήρχετο συνήθως τὸ «κοινὸν τῶν Ἀκαρνάνων», δηλαδὴ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν διαφόρων πόλεων τῆς Ἀκαρνανίας. Ἐπειδὴ ἡ θέσις ἦν σπουδαία, προσβαλόντες αὐτὴν ἐκυρίευσαν οἱ Αἰτωλοί, δι' ὃ καὶ ὁ Λίβιος (XLIII 21) τὴν λέγει τὴν ὀχυρωτέραν πόλιν τῆς Αἰτωλίας. Ἐρείπια αὐτῆς ἀξιόλογα σώζονται εἰς τὴν θέσιν Πόρτα, παρὰ τῇ Λεπενοῦ. — 2) Πόλις Ἀρκαδικὴ πρὸς δυσμὰς κειμένη, κατὰ τὴν πόλιν Θέλπουσσαν, καθ' ἣς ἠμφισβήτει αὐτὴν ἡ Ἦλις. Ἐκλαμβάνεται ὡς ἡ ὁμηρικὴ Στρατίη (Ἰλ. Β, 606.—Πολ. Δ, 73).—3) Πόλις τῆς Ἀχαΐας, συγχωνευθεῖσα εἶτα μετὰ 5 ἄλλων πόλεων εἰς τὴν Δύμην (Στρβ. Η, 387).

Στρατός. Ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων δὲν ὑπῆρχε παρὰ τοῖς Ἕλλησι στρατὸς κυρίως κατὰ τὰς τακτικὰς ἀξιώσεις ὠργανισμένος. Ἡ ἀτομικὴ ἀνδρεία ἦν τότε τὸ πρὸ πάντων ἀπαιτούμενον, καὶ αἱ στρατηγικαὶ κινήσεις ἢ τῶν ἀρχηγῶν ἡ ἐπέμβασις μικρὸν συνετέλουν εἰς τῆς μάχης τὴν ἔκβασιν. Ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα χρόνοις ὁ στρατιωτικὸς ὀργανισμὸς ἦν ἀντανάκλασις καὶ συνέπεια τῆς πολιτικῆς αὐτῶν ῥυθμίσεως, δι' ὃ καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ στρατεύεσθαι ἐθεώρουν ὡς μετὰ τοῦ δικαιώματος τοῦ πολίτου συνδεδεμένον, καὶ μάλιστα τοῖς εὐπορωτέροις ἀνῆκον, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ὡς καθῆκον αὐτῶν. Ἐπόμενον ἦν ἄρα, ὁσάκις μετεβάλλοντο αἱ τοῦ λαοῦ διαιρέσεις, νὰ συμμεταβάλλωνται καὶ αἱ τοῦ στρατοῦ. Περὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ ὀργανισμοῦ πάντων τῶν ἐλασσόνων λαῶν τῆς Ἑλλάδος ὀλίγαι λεπτομέρειαι εἰσὶ γνωσταί· ἀλλὰ κατὰ πᾶσαν πίθανότητα αἱ στρατιωτικαὶ αὐτῶν δυνάμεις ἦσαν ὠργανωμέναι κατὰ τὸν ὑπογραμμὸν τῶν δύο μεγάλων ἱστορικῶν λαῶν, τῶν Σπαρτιατῶν καὶ τῶν Ἀθηναίων. Α'. Ἐν Σπάρτῃ ὁ καταρτισμὸς τοῦ στρατοῦ ἐξηρτᾶτο ἐκ τῆς ἀναλογίας τοῦ πληθυσμοῦ τῶν τριῶν τάξεων τῶν κατοίκων, ἤτοι τῶν Σπαρτιατῶν, τῶν Περιοίκων καὶ τῶν Εἱλώτων. Οἱ πρῶτοι, οἱ ἐν Σπάρτῃ ἄρχοντες, διῃροῦντο εἰς 5 κώμας, ὧν ἑκάστη ἐχορήγει ἕνα λόχον. Ἡ δύναμις δ' ἑκάστου τούτων ἦν ἀόριστος, ἐξαρτωμένη οὐ μόνον ἐκ τοῦ πληθυσμοῦ ἑκάστης τῶν κωμῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἑκάστοτε ἐκπεμπομένων εἰς ἐκστρατείαν, καὶ ὡρίζετο ὑπὸ τῶν ἐφόρων, ὥστε ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν λόχων δὲν ἠδύνατο ὁ ἐχθρὸς νὰ ὑπολογίσῃ τὴν δύναμιν τοῦ στρατοῦ. Οἱ Σπαρτιᾶται ἦσαν στρατεύσιμοι ἀπὸ τοῦ 20ου μέχρι τοῦ 60ου ἔτους τῆς ἡλικίας των. Οὐδαμοῦ δὲ μαρτυρεῖται ὅτι, ὡς οἱ ἔφηβοι ἐν Ἀθήναις, οὕτω καὶ οἱ εἴρηνες ἐν Σπάρτῃ (μελλείρηνες, πρωτείρηνες, οἱ 18-20 ἐτῶν), ἐξετέλουν ἐσωτερικήν τινα στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ φαίνεται μᾶλλον ὅτι ἐξηκολούθουν τὰς ἐπιπόνους ἀσκήσεις των. Πόσοι ἦσαν ἐν γένει οἱ μάχιμοι Σπαρτιᾶται δὲν λέγεται. Ἐν Πλαταιαῖς εἶχον παραταχθῆ 5000. Πάντες ὑπηρέτουν ὡς ὁπλῖται πεζοί, καὶ αὐτοὶ οἱ λεγόμενοι ἱππεῖς, οἵτινες ἦσαν 300 ἐκλεκτοὶ (Ἡρδ. Α, 67. Ζ, 205. Η, 124), ἡ τοῦ βασιλέως σωματοφυλακή. Οἱ περίοικοι, οἱ μὴ Δωριεῖς ἀρχαῖοι κάτοικοι τῆς χώρας ἐκτὸς τῆς Σπάρτης, ὑπηρέτουν καὶ αὐτοὶ ὡς ὁπλῖται, ἀλλ' εἰς ἰδιαίτερα σώματα· εἰ δὲ καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἦν πολὺ μείζων τῶν Σπαρτιατῶν, ἀλλ' οὐδέποτε ἐξεστράτευον ἐκείνων πολυπληθέστεροι. Ἐν Πλαταιαῖς ἦσαν ἐπίσης 5000 (Διόδ. ΙΑ, 4). Οἱ δ' Εἵλωτες εἵποντο τοῖς Σπαρτιάταις ὡς θεράποντες καὶ ὑπασπισταί, οὐχὶ ὡς μέρος τοῦ στρατοῦ, ἀλλ' εἰς τὴν ἀτομικὴν ὑπηρεσίαν τῶν κυρίων των. Εἰς δυσκόλους ὅμως περιστάσεις ἐνίοτε ὡπλιζον καὶ αὐτούς, ἢ κἂν μέρος αὐτῶν, ὡς μαχίμους ψιλούς, ἀλλ' οὐχὶ ὡς ἴδιον σῶμα, οἷοι ἦσαν οἱ ψιλοὶ ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς ὁπλίτας. Εἰς τὴν μάχην τῶν Πλαταιῶν παρῆσαν 35,000 εἵλωτες, ἀνὰ 7 δι' ἕκαστον Σπαρτιάτην (Ἡρδ. Θ, 28. 30). Συνήθως δὲ, ὅτε γίνεται λόγος περὶ τῆς δυνάμεως τοῦ σπαρτιατικοῦ στρατοῦ, οἱ εἵλωτες οὗτοι δὲν μνημονεύονται. Οὐχ ἧττον παρετάττοντο πολλάκις ὀπίσω τῆς φάλαγγος, καὶ ηὔξανον οὕτω τὴν δύναμιν τῆς ἐπιθέσεως αὐτῆς. Τὰ λοιπὰ δὲ στρατιωτικὰ καθήκοντα αὐτῶν ἦσαν νὰ φονεύωσι τοὺς ἐχθροὺς οἵτινες ἔπιπτον τετραυματισμένοι ὑπὸ τῆς προϊούσης φάλαγγος, δι' ὃ ἦσαν καὶ ἐλέγοντο κορυνηφόροι (ῥοπαλοφόροι), καὶ προσέτι νὰ σώζωσιν ἐκ τῆς μάχης τραυματισθέντας τοὺς ἰδίους αὐτῶν κυρίους, καὶ ὑπὸ ταύτην τὴν ἔποψιν ἐκαλοῦντο ἀρυκτῆρες (σωτῆρες). Ὅτε δὲ, τῷ 465 π. Χ., καταστρεπτικὸς σεισμὸς ἐν Σπάρτῃ ἠλάττωσε τῶν ἀριθμὸν τῶν πολιτῶν καὶ συγχρόνως ἐξερράγη ὁ τρίτος μεσσηνιακὸς πόλεμος (465-455 π. Χ.), τότε γενικὴ στρατιωτικὴ μεταρρύθμισις ἀπέβη ἀναγκαιοτάτη. Ἡ καθυπόταξις τῶν ἐπαναστατῶν ἐνδιέφερε τοὺς περιοίκους οὐχ ἧττον ἢ τοὺς Σπαρτιάτας. Ἐπειδὴ δὲ οὗτοι ἔμειναν ὀλιγάριθμοι, προφανὴς ἀπέβαινεν ἡ ἀνάγκη νὰ συγχωνευθῶσι μετὰ τῶν περιοίκων εἰς ἓν σῶμα ὁπλιτῶν. Ἑπομένως εἰς τοὺς 5 λόχους τοὺς ἀντιστοιχοῦντας εἰς τὰς 5 κώμας τῶν γνησίων πολιτῶν ἀντικατέστησαν 6 στρατιωτικαὶ μόραι, ἐγκλείουσαι καὶ τοὺς περιοίκους, καὶ ἑκάστη μόρα ὑποδιῃρέθη εἰς 4 λόχους, 8 πεντηκοστύας καὶ 16 ἐνωμοτίας, οἱ ἀρχηγοὶ ἦσαν ὁ πολέμαρχος, οἱ λοχαγοί, οἱ πεντηκοστῆρες, οἱ ἐνωμοτάρχαι. Ἀλλ' ὁ στρατὸς οὗτος οὐδέποτε ὁλόκληρος ἐξεστράτευεν, ἀλλὰ, κατὰ τὰς ἀνάγκας, ὁ πρῶτος, ἢ οἱ δύο πρῶτοι λόχοι ἑκάστης μόρας, ὁ δὲ τρίτος (περιέχων τοὺς πρεσβυτέρους), καὶ ὁ τέταρτος (τοὺς νεωτέρους), συνήθως ἔμενον ὑπερμαχοῦντες τῆς πόλεως. Πρὸς δὲ ταύταις ταῖς 6 μόραις ἔμενον ἔτι καὶ οἱ προμνημονευθέντες ἱππεῖς, καὶ προσέτι οἱ Σκιρῖται, κάτοικοι τῶν τραχέων βράχων τῆς Μάνης, ἔπεμπον ἓν σῶμα, περὶ οὗ μόνον ἠξεύρομεν ὅτι ἦν ψιλὸν πεζικὸν (Θουκ. Ε, 67. — Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 4, 52)· οἱ δ' Εἵλωτες, ἐκλείπουσι παντάπασιν ἀπὸ τοῦ σπαρτιατικοῦ στρατοῦ μετὰ τὸν τρίτον μεσσηνιακὸν πόλεμον (455 π. Χ.). Ἱππικὸν ἐπὶ πολὺ ἡ Σπάρτη δὲν εἶχεν, ὡς καὶ πᾶσα ἡ Ἑλλὰς ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις. Ἂν ἱππεῖς ὑπῆρχον ἐν Θεσσαλίᾳ ὡς ἱπποτρόφῳ χώρᾳ, ἐν τῇ λοιπῇ Ἑλλάδι ἐξελαμβάνοντο ὡς μυθικὰ ὄντα, ὡς Κένταυροι. Μόνον δὲ περὶ τὸ τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου γίνεται μνεία ἐφίππων Σπαρτιατῶν ὡς νέου τινὸς στοιχείου εἰς τὸν στρατὸν αὐτῶν (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 5, 11. Λκ. Πολ. ΙΑ, 2). Ἔκτοτε δὲ, εἰς τὰς μόρας τῶν ὁπλιτῶν προσετέθη καὶ μία μόρα ἱππέων, 400 τὸ πρῶτον (Θουκ. Δ, 55. Ε, 67), αὐξηθέντων εἰς 600 (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 2, 16), διοικουμένη ὑφ' ἑνὸς ἱππάρμοστοῦ (Ξνφ. Ἑλλ. ΣΤ, 4, 10), καὶ διαιρουμένη εἰς οὐλαμούς, ὧν ἕκαστος συνέκειτο ἐκ 50 ἵππων, πιθανῶς 12 κατὰ μέτωπον καὶ 4 κατὰ βάθος. Τῶν ἵππων ὅμως καὶ τότε δὲν ἐπέβαινον οἱ πλούσιοι καὶ ἐπιφανεῖς, ἀλλ' ἀνεβίβαζον εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀδυνατωτέρους τῶν στρατιωτῶν, δι' ὃ καὶ ὁ Ξενοφῶν λέγει πονηρότατον τῆς Σπάρτης τὸ ἱππικόν. Ὅτε, μετὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, στρατὸς ἐπέμπετο μακρὰν ἐκτὸς τῆς χώρας, ἡ σύνθεσις αὐτοῦ ἦν τότε ἄλλη· συνέκειτο ἐκ περιοίκων, νεοδαμωδῶν, μωθάκων καὶ εἱλώτων, καὶ μόνον 80 Σπαρτιᾶται παρηκολούθουν τὸν στρατηγὸν ἢ βασιλέα ὡς σύμβουλοι αὐτοῦ. Ὁ τοιοῦτος δὲ στρατὸς ἐνεδυναμοῦτο στρατολογῶν παρὰ τοῖς συμμάχοις.—Ἐν Ἀθήναις, κατὰ τὴν Σολώνιον νομοθεσίαν, ἐκ τῶν διασήμων τελῶν ἢ τιμημάτων εἰς ἃ διῃρεῖτο ὁ ἀττικὸς λαός, τὰ τρία πρῶτα μόνον ἐστρατολογοῦντο ὡς ὁπλῖται, καὶ ἐξ αὐτῶν οἱ ἱππεῖς ἦσαν τὸ δεύτερον τίμημα, καὶ οὗτοι ὅμως ὡς ὁπλῖται μᾶλλον ὑπηρετοῦντες. Ἡ δὲ τετάρτη τάξις, οἱ

θῆτες, κατετάττοντο, δημοσίᾳ δαπάνῃ, εἰς τὸ ναυτικόν, ἢ ὡς ψιλοὶ (τοξόται) εἰς τὸν στρατόν. Ἀφ' ὅτου δ' ὁ Κλεισθένης (τῷ 510 π. Χ.) διῄρεσε τὸν ἀττικὸν λαὸν εἰς 10 φυλάς, ἔκτοτε ἑκάστη ἐχορήγει εἰς τὸν στρατὸν ἀνὰ μίαν φυλὴν διαιρουμένην εἰς 5 ναυκραρίας, καὶ ἔχουσαν ἕνα στρατηγόν. Καὶ οἱ 10 στρατηγοὶ δὲ συνεκστρατεύοντες, διεδέχοντο ἀλλήλους εἰς τὴν ἀρχιστρατηγίαν ἕκαστος ἀνὰ μίαν ἡμέραν. Πᾶς Ἀθηναῖος ἦν στρατεύσιμος ἀπὸ τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας του μέχρι συμπληρώσεως τοῦ 60ου· ἀλλ' οἱ ἀπὸ τοῦ 18-20, ἔφηβοι, ὑπηρέτουν ἐντὸς τῆς χώρας ὡς περίπολοι, φύλακες τῆς χώρας, καὶ φρουροὶ τῶν μερῶν κατὰ τὰ μεθόρια ἅτινα εἶχον ὀχυρωθῆ ἀπὸ τῶν Περσικῶν. Ὑπηρέτουν δ' ὡς ψιλοί, καὶ μόνον κατ' ἐξαίρεσιν ἐπέμποντο πέραν τῶν ὁρίων (Θουκ. Δ, 67). Καὶ ἐν γένει δ' ἐν Ἀθήναις, ὡς καὶ ἐν Σπάρτῃ μόνον ἀριθμός τις, κατὰ τὰς ἀνάγκας ὁριζόμενος, ἐξ ἑκάστης φυλῆς ἐξεπέμπετο ἐκτὸς τῆς χώρας, καὶ τὸ σῶμα τοῦτο, ἐξ ὅσων δήποτε καὶ ἂν συνέκειτο, ἐλέγετο πάντοτε φυλὴ ἢ τάξις. Οἱ δ' ἐναπολειπόμενοι ἀπετέλουν τὴν φρουρὰν τῆς πόλεως, ἣν ἐνίσχυον πολλάκις καὶ οἱ μέτοικοι, ἤτοι οἱ ἐγκατεστημένοι ξένοι. Ἱππεῖς δὲ οὐδ' οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον κατ' ἀρχάς, ἢ τοὐλάχιστον ἐλαχίστους, μόλις 100, καὶ εἰς τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην οὐδένα. Ἀλλὰ μετὰ τοὺς Περσικοὺς πολέμους ἤρξαντο ἔχοντες πρῶτον 300, εἶτα 600 ἱππεῖς, καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἤδη 1200, οἷς προσετίθεντο καὶ οἱ βοῦλοι (ἴδ.) ἱπποτοξόται. Ἐν γένει ὅμως παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἡ ἀναλογία τῶν ἱππέων πρὸς τοὺς πεζοὺς ἦν ὡς 1 : 10, καὶ μικρὰ ἦν ἡ στρατηγικὴ σπουδαιότης αὐτῶν, ἰδίως χρησίμων εἰς τὴν καταδίωξιν τῶν φευγόντων. Ἐτάττοντο δὲ παρὰ τὰς δύο πτέρυγας τοῦ στρατοῦ, ὑπὸ δύο ἱππάρχους. — Οἱ τύραννοι οἱ γινώσκοντες ὅτι δὲν ἠδύναντο νὰ ἐμπιστεύωνται εἰς τὴν πρὸς αὐτοὺς ἀφοσίωσιν καὶ τὸν ὑπὲρ αὐτῶν ἐνθουσιασμὸν τῶν πολιτῶν, κατέφευγον εἰς ξένους μισθωτοὺς στρατιώτας, καὶ οἱ τοιοῦτοι ἦσαν κυρίως Ἀρκάδες καὶ Κᾶρες. Αἱ ἐλεύθεραι πόλεις ὅμως σπανίως καὶ μικρὰν ἐποιοῦντο χρῆσιν αὐτῶν (Ἡρδ. Α, 77. 13. 163. Γ, 4, 11). Ἱκανῶς μέγας στρατὸς μισθωτῶν Ἑλλήνων κατηρτίσθη τὸ πρῶτον ἐκ 13,000, ἀνδρῶν, τῶν συνεργείᾳ τῆς Σπάρτης μετὰ Κύρου τοῦ νεωτέρου ἐκστρατευσάντων κατὰ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν Ἀρταξέρξου, καὶ μετὰ τοῦ Κύρου τὴν πτῶσιν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ξενοφῶντος, τῷ 400 π. Χ. ἐπανελθόντων. Οὗτοι κατετάχθησαν τότε ἀμέσως εἰς τὸν Σπαρτιατικὸν στρατόν, ὅστις ὑπὸ τὸν Ἀγησίλαον ἐπέμφθη ἵνα ὑποστηρίξῃ τὴν ἐξανάστασιν τῶν ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ Ἑλληνίδων πόλεων κατὰ τῆς Περσικῆς ἐξουσίας. Οὗτοι κατὰ πρῶτον ἀπετέλεσαν νέον στοιχεῖον τῶν στρατιωτικῶν τῆς Ἑλλάδος δυνάμεων. Οἱ πρὶν ἐνίοτε προσλαμβανόμενοι μισθωτοὶ ἦσαν κυρίως ψιλοί τινες ἢ τοξόται· ἀπὸ τῆς ἐποχῆς δ' ἐκείνης κατετάττοντο εἰς αὐτὸ τὸ σῶμα τοῦ στρατοῦ ὡς ὁπλῖται. Καὶ εἰς μὲν τὰς κυρίως Ἑλληνικὰς πολιτείας ἐμισθοῦντο ἔτι οἱ στρατιῶται μόνον κατὰ τὴν διάρκειαν καὶ διὰ τὰς ἀνάγκας ὑφισταμένου πολέμου· ἀλλ' οἱ τῶν βορείων μερῶν ἡγεμόνες, ὡς φέρ' εἰπεῖν ὁ Ἰάσων ἐκ Φερῶν, ἤρξαντο ἔκτοτε ἤδη μονίμους ἔχοντες στρατοὺς μισθωτούς, καὶ τοὺς πρὶν ἐγχωρίους στρατηγοὺς καὶ πολεμάρχους ἀντικατέστησαν στρατηγοὶ μισθοφόροι, οἷοι ἦσαν ὁ Ἰφικράτης, ὁ Χαβρίας, κτλ. Ὅσῳ δὲ περιφημότεροι ἦσαν οὗτοι, καὶ ὅσῳ πλείονα χρήματα τοῖς ἐχορήγουν αἱ μισθοῦσαι αὐτοὺς πόλεις, τόσῳ μείζων ἦν ἡ ὑπὸ τὰς σημαίας αὐτῶν συρροή. Ἐκαλοῦντο δὲ καὶ αὐτοὶ στρατηγοί, καὶ ἐξέπεμπον τοὺς λοχαγούς των, οἵτινες ἐστρατολόγουν λόχους ἐξ 100 ἀνδρῶν διαφόρων ὅπλων, οἵτινες αὐτοὶ ἐξ ἰδίων ὡπλίζοντο, δι' ὃ καὶ ὁ μισθὸς αὐτῶν καὶ τὸ σιτηρέσιον (ἢ σῖτος) ἦσαν οὐχὶ μικρά, διὰ τοὺς ἱππεῖς φυσικῷ τῷ λόγῳ περισσότερα ἢ διὰ τοὺς πεζούς. Πλὴν δὲ τῶν ὁπλιτῶν ὑπῆρχον καὶ ψιλοὶ μισθωτοί, ἀκοντισταί, τοξόται, σφενδονῆται, οἵτινες καὶ γυμνῆται ἢ γυμνοὶ ἐλέγοντο, διότι δὲν εἶχον ἀσπίδα. Ὁ Ἰφικράτης ὠργάνωσε καὶ ἄλλο διάφορον αὐτῶν σῶμα, τοὺς πελταστάς, ἐλαφροὺς πεζοὺς στρατιώτας, τὸν μέσον ὅρον ἐπέχοντας μεταξὺ τῶν ψιλῶν καὶ τῶν ὁπλιτῶν, τούτων διαφόρους καθ' ὅσον τὰ μὲν ἀμυντικὰ αὐτῶν ὅπλα ἦσαν ἐλαφρότερα, τὰ δὲ πρὸς προσβολὴν μακρότερα. — Γ'. Μακεδόνες. Εἰς τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην εἰς 50,000 Ἕλληνας πεζοὺς καί τινας ἱππεῖς ὁ Φίλιππος ἀντέτταττε 30,000 πεζοὺς καὶ 2,000 ἱππεῖς· ὁ δ' Ἀλέξανδρος ἦρξατο τὸ Περσικὸν κράτος ἀνατρέπων μετὰ 30,000 πεζῶν καὶ 4,500 ἱππέων· εἰς δὲ τὴν Μακεδονίαν, ὑπὸ τὸν Ἀντίπατρον ἔμειναν 12,000 πεζοὶ καὶ 1500 ἱππεῖς. Ὅτε δ' εἰσέβαλεν εἰς τὴν Ἰνδικὴν ὁ Ἀλέξανδρος, εἶχε στρατὸν 160,000 ἀνδρῶν, ἐξ ὧν 40,000 ἦσαν Μακεδόνες καὶ 120.000 Ἀσιᾶται. Κατὰ τὰς τρεῖς ταύτας διαφόρους ἐποχὰς διάφορος ἦν καὶ ἡ διάπλασις τοῦ μακεδονικοῦ στρατοῦ. Τὸ κέντρον τῆς δυνάμεως αὐτοῦ ἀπετέλει ἡ φάλαγξ τῶν ὁπλιτῶν, συγκειμένη ἐκ Μακεδόνων ἐλευθέρων οὐχὶ εὐπατριδῶν. Ἦν δὲ παράταξις πυκνή, 16 ἀνδρῶν βάθος ἔχουσα, δυσδιάσπαστος, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον δυσκίνητος, ὅση καὶ ἂν ἦν τῶν κινήσεων ἡ ἀκρίβεια καὶ ἡ γύμνασις εἰς αὐτάς. Αἱ 5 πρῶται γραμμαὶ ἔτεινον κατὰ τῶν ἐχθρῶν 16 ποδιαῖα ἀκόντια, τὰς λεγομένας σαρίσσας, τὰ δὲ τῶν ὄπισθεν ἱσταμένων ἐστηρίζοντο ἐπὶ τῶν ὤμων τῶν πρὸ αὐτῶν. Ἐνίοτε ἡ φάλαγξ εἶχε καὶ μόνον 12 ἀνδρῶν βάθος. Συνέκειτο δὲ συνήθως ἐκ 4,000 ἀνδρῶν· ἐνίοτε ὅμως εἶχεν ἄλλως ὁ ἀριθμός, διότι ἐξηρτᾶτο ἐκ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν 6 μακεδονικῶν ἐπαρχιῶν, ὧν ἑκάστη ἔπεμπε μίαν τάξιν, ἢ μέρος εἰς τὴν φάλαγγα, ἥτις καὶ αὐτὴ διὰ τοῦτο πᾶσα ἐπίσης καὶ Τάξις ἐλέγετο. Περιεῖχε δὲ 4 χιλιαρχίας, κατὰ βάθος τεταγμένας, τὴν μίαν ὀπίσω τῆς ἄλλης· ἑκάστη δὲ χιλιαρχία διῃρεῖτο εἰς 4 συντάγματα, καὶ ἕκαστον σύνταγμα εἰς 4 τετραρχίας. Ἐλαφρότερος ἦν ὁ ὁπλισμὸς καὶ εὐκολώτεραι αἱ κινήσεις τῶν ὑπασπιστῶν, οἵτινες ὅμως διέφερον τῶν ψιλῶν. Ὁ ὁπλισμὸς αὐτῶν δὲν μνημονεύεται ἀκριβῶς· ἐπειδὴ ὅμως ὁ προορισμὸς αὐτῶν ἦν νὰ προσβάλλωσιν ὁρμητικῶς καὶ ταχέως, πιθανῶς ἀντὶ τῆς σαρίσσης εἶχον μακρὸν ξίφος. Ἦσαν δὲ καὶ αὐτοὶ σῶμα μόνιμον, καὶ διὰ τοῦτο καλῶς γεγυμνασμένον. Ἐν πολέμῳ φαίνεται ὅτι ἠριθμοῦντο μέχρι 6,000, καὶ ἀπετέλουν τὴν ἐν τῷ στρατοπέδῳ βασιλικὴν φρουράν. Πλὴν δὲ τούτων τῶν στρατευμάτων τῆς πρώτης μακεδονικῆς ἐποχῆς, ἤτοι τῶν 6 τάξεων τῶν πεζῶν ὁπλιτῶν καὶ τῶν 6,000 ἐλαφροτέρων πεζῶν, τῶν ὑπασπιστῶν, ἀπαντᾶται ἐπὶ τῶν πρώτων χρόνων τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ ἓν σῶμα 2,000 ἀνδρῶν, διαιρουμένων εἰς ἀγριανοὺς ἀκοντιστάς, καὶ εἰς Μακεδόνας τοξότας. Τοῦ ἱππικοῦ τὴν σπουδαιότητα ἀναγνωρίσας ὁ Φίλιππος, συνέδεσε σχέσεις μετὰ τῆς Θεσσαλίας, καὶ εἰσήγαγεν ἐκεῖθεν καλητέρους ἵππους, καὶ ἱππεῖς προσέλαβεν ἐκ τῶν διαφόρων φυλῶν. Οὗτοι ἀπετέλουν τοὺς σαρισσοφόρους, ἤτοι 1000 ἱππεῖς ἐλαφροὺς, εἰς 8 ἴλας διαιρουμένους. Οἱ δὲ Μακεδόνες ἀπετέλουν τὸ βαρὺ ἱππικὸν, ἐκ 3,000 ἀνδρῶν, εἰς 15 ἴλας διηρημένον. Μία δὲ ἴλη, ἡ 16η, ἡ βασιλικὴ ἴλη λεγομένη, ἢ τὸ ἄγημα, ἀπετέλει τὴν βασιλικὴν φρουράν. Ἡ ἐπὶ Φιλίππου διάταξις καὶ διαίρεσις αὕτη τοῦ Μακεδονικοῦ στρατοῦ, ἔμεινεν ἐπικρατοῦσα καὶ ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, ὅτε ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Περσίας. Εἶτα δὲ προσετέθησαν καὶ οἱ στρατοὶ τῶν συμμάχων Ἑλληνίδων πόλεων, πεζοί τε καὶ ἱππεῖς (Διόδ. ΙΙΙ, 57), καὶ οἱ μισθοφόροι ὁπλῖται. Διῄρεσε δ' ὁ Ἀλέξανδρος πᾶσαν ἴλην τοῦ ἱππικοῦ εἰς δύο λόχους, καὶ ὅλον τὸ σῶμα εἰς δύο χιλιαρ-

χίας· ἀλλ' ἡ διάταξις αὕτη ἐπ' ὀλίγον μόνον διήρκεσεν. Ὅτε δὲ, μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Περσικοῦ βασιλείου, εἶχε μείζονα ἀνάγκην ψιλῶν σωμάτων πρὸς καταδίωξιν δραστηρίαν τῶν εἰσέτι ἀνθισταμένων, καὶ προσέτι καὶ τοὺς ἀσιανοὺς ἐξίσωσεν ὡς ὑπηκόους του μετὰ πάντων τῶν ἐξ Εὐρώπης συμμάχων του, καὶ πρὸ πάντων ἀπέβλεπεν εἰς τὸ ν' ἀποσβέσῃ τὸ αἴσθημα τῶν ἐθνικῶν διακρίσεων, τότε διάφοροι μεταρρυθμίσεις εἰς τὸν ὀργανισμὸν τοῦ στρατοῦ κατέστησαν ἀναγκαῖαι, ἐκταθεῖσαι καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἐπωνυμίας τῶν μεγάλων διαιρέσεων. Εἰς τοὺς βασιλικοὺς σωματοφύλακας προσετέθησαν καὶ οἱ ἀργυράσπιδες, οὕτω καλούμενοι ἐκ τῶν πλουσίως ἐξειγασμένων ἀσπίδων των. Ηὔξησε δὲ μεγάλως καὶ ἡ σκευοφορὰ, διότι τὸ πλῆθος τῶν λαφύρων ἐπέφερε μείζονα ἄνεσιν εἰς τοῦ στρατιώτου τὴν δίαιταν, ἕνεκα δὲ τῶν πολυετῶν ἐκστρατειῶν, καὶ γυναῖκες καὶ παιδία παρηκολούθουν τὸ στράτευμα. Ἐξ Ἰνδιῶν δὲ προσέλαβεν ὁ Μακεδονικὸς στρατὸς καὶ τὴν χρῆσιν τῶν ἐλεφάντων (ἴδ. ἐλέφας). Καὶ τῶν πολεμικῶν δὲ μηχανῶν, τῶν καταπελτῶν ὧν εὑρέται οἱ Σύροι ἐλέγοντο, καὶ ἄλλων βαρέων ὅπλων χρησίμων εἰς μάχας, ἐτελειοποιήθη ἡ κατασκευὴ ἀφ' ὅτου ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, διὰ τῆς ἐπιμιξίας μετὰ τῶν Ἀσιανῶν λαῶν ἀνεπτύχθη καὶ ἐξετάθη ἡ γνῶσις τῆς μηχανικῆς. Μᾶλλον ὅμως ἐπὶ Ῥωμαίων ἐγίνετο, ἐκτὸς τῶν πολιορκιῶν, καὶ εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης χρῆσις τῶν ἐλαφροτέρων ἐξ αὐτῶν, ὡς τῶν βαρέων τόξων, τῶν λεγομένων γαστραφετῶν, τῶν ὀνάγρων καὶ σκορπίων ἢ μικρῶν καὶ φορητῶν βαλλιστῶν, ὡς ἔλεγον τότε τοὺς καταπέλτας, καὶ ἑκάστη λεγεὼν (ἐκ 4200-6000 ἀνδρῶν) εἶχε καὶ 55 ἐλαφροὺς τοιούτους καταπέλτας, ὧν ἕκαστος ὑπηρετεῖτο ὑπὸ 11 ἀνδρῶν καὶ ἐσύρετο ὑπὸ ἡμιόνων, καὶ ἀνὰ 10 ὀνάγρους, συρομένους ὑπὸ βοῶν. Τοῦτο ἦν τῶν ἀρχαίων τὸ πυροβολικόν.

Στράττις, 1) Τύραννος τῆς Χίου ἐπὶ Δαρείου καὶ Ξέρξου (Ἡρδ. Δ, 138. Η, 132). —2) Ποιητὴς τῆς ἀρχαίας ἀττικῆς κωμῳδίας, ἀκμάσας περὶ Ὀλ. 92-99 (410-380 π. Χ.). Ἔγραψε 16 κωμῳδίας, καὶ τῶν 15 ἀναφέρει ὁ Σουίδας τὰς ἐπιγραφάς. Σώζονταί δὲ καί τινα αὐτοῦ ἀποσπάσματα (Συλλ. Meinecke, Fragm. Com. Græ. 1).—3) Ὁλύνθιος, ἱστοριογράφος, ἔγραψε 5 βιβλία «περὶ Ἀλεξάνδρου» (Ἀπσπ. Müller, Fragm. script. Alex. M).

Στράτων, ὄνομα Φοινίκων ἡγεμόνων πολλάκις ἐπανερχόμενον, ἐξ οὗ ὑπετέθη ὅτι ἴσως ἦν ταὐτὸ τῷ Ἄσταρτος, ἐξελληνισθέν. 1) Τύριος, ἐπὶ ἐπαναστάσεως τῶν δούλων ἐν Τύρῳ ὑπὸ πιστοῦ δούλου σωθεὶς, καὶ εἶτα εἰς ἡγεμόνα ἐκλεχθείς. Τὸ γένος αὐτοῦ διετηρεῖτο μέχρις Ἀλεξάνδρου, ὅστις ἐφείσθη αὐτοῦ, καὶ τὸ ἐγκατέστησεν αὖθις εἰς τὴν βασιλείαν (Just. XVIII, 3).—2) Υἱὸς Προστράτου, παρέδωκεν εἰς τὸν μέγαν Ἀλέξανδρον τὴν Ἄραδον (ἢ Σιδῶνα), καὶ ἄλλας πόλεις τῆς Φοινίκης (Curt. N, 1).—3) Βασιλεὺς τῆς Σιδῶνος τρυφηλὸς καὶ ἐκδεδιητημένος, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς γυναικός του (Αἰλ. π. ἰ. Ζ, 2).—4) Ἐκ Λαμψάκου, μαθητὴς τοῦ Θεοφράστου, διαδεχθεὶς αὐτὸν εἰς τὴν διεύθυσιν τῆς περιπατητικῆς σχολῆς, εἰς ἣν διέμεινεν ἐπὶ 18 ἔτη, μέχρι τοῦ θανάτου του. Λέγεται ὅτι ἦν προσέτι καὶ διδάσκαλος Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου. Ἦν δὲ πολυμαθέστατος, ὀξύνους καὶ ἀνεξάρτητον ἔχων τὴν κρίσιν. Ἔγραψε πάμπολλα περὶ πάντων τῶν ἀντικειμένων τῆς φιλοσοφίας, καὶ ἰδίως περὶ φυσικῶν, δι' ὃ καὶ ὁ φυσικὸς ἐπελέγετο (Διογ. Αρτ. Ε, 58).

Στράτωνος πύργος, πόλις τῆς Παλαιστίνης, Καισάρεια εἶτα κληθεῖσα (Στρβ.).

Στρεπτὸς, ὅρμος ἐκ περιεστραμμένου χρυσοῦ ἐλάσματος ἢ χρυσῆς ἁλύσσου, κόσμος περιδέραιος, «περιαυχένιος» (Ἡρδ. Γ, 20. Θ, 80.—Ξνφ. Κρπδ. Α, 3, 2, Β, 4, 5).

Στρέψα, πόλις τῆς Μακεδονίας, πρὸς τοῖς συνόροις τῆς Θράκης (Αἰσχν. — Στέφ. Βυζάντιος).

Στρεψιάδης, 1) Ἰσθμιονίκης, ὑμνούμενος ὑπὸ τοῦ Πινδάρου (Ἰσθμ. Ζ). — 2) Κωμικὸν πρόσωπον, ὑποτιθέμενος μαθητὴς τοῦ Σωκράτους ἐν ταῖς Νεφέλαις τοῦ Ἀριστοφάνους.

Στρογγύλη ναῦς, ἡ φορτηγὸς καὶ μὴ πολεμικὴ, πρὸς μετακομιδὴν ἐμπορευμάτων ἢ ἐφοδίων τοῦ στόλου, τὸ ἐμβαδὸν ἔχουσα εὐρὺ καὶ στρογγύλον, ἄνευ ἐμβόλου καὶ οὐχὶ κωπηλατουμένη ἀλλ' ἱστιοφόρος.

Στρογγύλη, 1) τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Νάξου (Διόδ. Ε, 50). — 2) Νῆσος στρογγύλον σχῆμα ἔχουσα καὶ ἠφαιστειον ἔδαφος, παρὰ τῇ Σικελίᾳ. Ἐμυθεύετο οὖσα κατοικία τοῦ Αἰόλου (Θουκ. Α, 105). Νῦν Στρόμβολι.

Στρογγυλέων, γλύπτης τῆς μεταξὺ Περικλέους καὶ Ἀλεξάνδρου ἐποχῆς, πιθανῶς Ἀθηναῖος, τοὐλάχιστον ἐν Ἀθήναις τὸ πλεῖστον ἐργαζόμενος (Plin. XXXIV,19,21), οὗ δύο ἔργα μετ' ἐπαίνων ἀναφέρει ὁ Πλίνιος. Τὸ ἓν ἦν παῖς ὡραῖος, ὅστις καὶ Φιλίππιος ἐν μετέπειτα χρόνοις ἐπεκλήθη, διότι ἰδίως τὸν ἠγάπα καὶ τὸν ἐθαύμαζεν, ἴσως καὶ τὸν εἶχε παρ' ἑαυτῷ, ὁ ἐν Φιλίπποις φονευθεὶς Βροῦτος· τὸ δ' ἕτερον ἦν Ἀμαζὼν, ἐπικληθεῖσα Εὔκνημος, πιθανῶς μία ἐξ ἐκείνων αἵτινες διηγωνίσθησαν ἐν Ἐφέσῳ. Ὁ δὲ Παυσανίας ἀναφέρει αὐτοῦ Ἄρτεμιν Σώτειραν ἐν Μεγάροις, ἐν Ἑλικῶνι τρεῖς Μούσας, τοῦ Ὀλυμπιοσθένους καὶ Κηφισοδότου ἐργασθέντων τὰς λοιπὰς Μούσας ἐν συνεργασίᾳ μετ' ἄλλων, καὶ τὸν λέγει ἔξοχον εἰς παραστάσεις ἵππων καὶ ταύρων (Α, 40. Θ, 30). Πολύτιμος ἐπιγραφὴ εὑρέθη εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, φέρουσα «Χαιρέδημος Εὐαγγέλου ἐκ Κοίλης ἀνέθηκε. Στρογγυλίων ἐποίησε». Σχολιαστὴς δὲ τοῦ Ἀριστοφάνους (Ὄρν. 1128) μαρτυρεῖ (χωρὶς νὰ μνημονεύσῃ τοῦ καλλιτέχνου), ὅτι τὸ ἀνάθημα τοῦτο ἦν ὁ χαλκοῦς Δούριος ἵππος μετὰ τῶν ἐξ αὐτοῦ προκυπτόντων μαχητῶν, οὗ μνημονεύει καὶ ὁ Παυσανίας (Α, 23).

Στροῖβος, Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ Λεωκράτους (Θουκ. Α, 105).

Στρομβιχίδης, υἱὸς Διοτίμου, ναύαρχος Ἀθηναῖος (Θουκ. Η, 15, — Ξνφ. Ἑλλ.).

Στρόμβιχος, Ἀθηναῖος πατὴρ τοῦ Διοτίμου, πάππος τοῦ Στρομβιχίδου (Θουκ. Α, 45).

Στρόμβος, ὁ στρογγύλος λίθος εἰς τὸ κάτω τῆς ἀτράκτου, τὸ καὶ σπονδύλιον. Τοιοῦτοι λίθοι πάμπολλοι εὑρέθησαν εἰς τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ κ. Σχλιεμάννου καὶ ἄλλων εἰς πόλεις τῶν ἀρχαϊκῶν χρόνων, ὅτε φαίνεται ὅτι ἡ ἄτρακτος ἦν μία τῶν σπουδαιοτέρων ἐνασχολήσεων καὶ τὸ ἐγκαύχημα τῶν εὐγενεστέρων γυναικῶν.

Στρουθίας, παράσιτος διακωμῳδούμενος (Λουκ.).

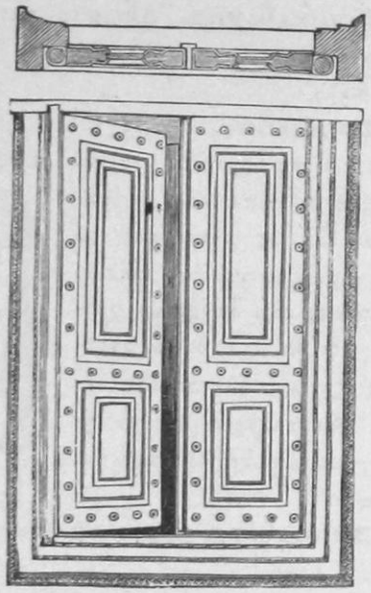
Στρούχατοι, ἀρχαῖος λαὸς τῆς Μηδίας (Ἡρδ. Α, 101).

Στροφάδες, δύο μικραὶ νῆσοι τοῦ Ἰονίου πελάγους εἰς 6 μιλίων ἀπόστασιν νοτίως τῆς Ζακύνθου, πρὸς τῇ ἀκτῇ τῆς Πε-

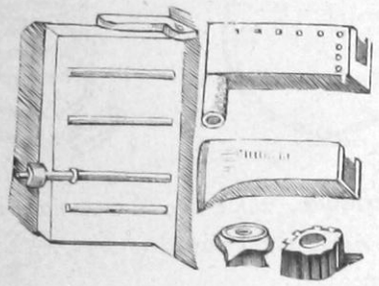
λοποννήσου κείμεναι, καὶ τοῖς Μεσσηνίοις καὶ τοῖς Κυπαρισσίοις ἀνήκουσαι, καὶ ἀμπελόφυτοι. Ἐκαλοῦντο δὲ πρὶν Πλωταί, ἴσως διότι ἡ περὶ αὐτὰς θάλασσα ἐστὶν ἥδη βαθεῖα καὶ πλεύσιμος, ἀλλὰ, κατὰ τὸν μῦθον, διότι αὐταὶ ἔπλεον ἐπὶ τῶν ὑδάτων, οὖσαι κατὰ Βιργίλιον κατοικία τῶν Ἁρπυιῶν, ἀφ' ὅτου οἱ υἱοὶ τοῦ Βορέως Κάλαΐς καὶ Ζήτης, διώξαντες τὰς Ἁρπυίας, ὅτε ἔφθασαν μέχρι τῶν νήσων τούτων, ἐστράφησαν, παραιτηθέντες τῆς διώξεως, δι' ὃ καὶ Στροφάδες ἐκλήθησαν (Στρβ. Η, 359. — Ἀπλλδ. Α, 9, 21. — Vitr. Æ, III, 210). Νῦν Στρίφαλι.

Στροφαῖος, ἐπίθετον τοῦ Ἑρμοῦ, ὡς ἐφόρου τῶν στρεφομένων (ἀνοιγοκλειομένων) θυρῶν (Ἡσύχ.).

Στροφεύς, ὡς πᾶν τὸ εἰς στροφὴν συντελοῦν· οὕτω κυρίως τὸ σύνηθες μηχάνημα πρὸς στροφὴν τῶν θυρῶν. Συνέκειτο δὲ τοῦτο, κατὰ θύραν σωζομένην ἐν Ῥώμῃ, τὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Ῥέμου, νῦν ἐκκλησίαν τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, ἐκ μεταλλίνου ἐμβόλου, καλουμέ-

νου στρόφιξ, ἄνω καὶ κάτω τοῦ θυρώματος πρὸς τῷ τοίχῳ, εἰσερχομένου εἰς κοίλωμα, ὅπερ τοῦτο ἐκαλεῖτο στροφεύς, καὶ ἦν ἐπίσης μετάλλινον, ἵνα μὴ φθείρηται ἐκ τῆς τριβῆς, εἰς τὸ ἀνώφλιον καὶ εἰς τὸ κατώφλιον, ὡς δεικνύουσιν αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἑτέρας

εἰκόνος ἐκ θύρας αἰγυπτιακῆς, διατηρούμεναι εἰς τὸ Βρεττανικὸν Μουσεῖον.

Στρόφιγξ, ἴδ. Στροφεύς.

Στροφίη, κρήνη ἐν Βοιωτίᾳ παρὰ ταῖς Θήβαις (Καλλμ. εἰς Δηλ. 76).

Στρόφιον, ὕφασμα συνεστραμμένον, καὶ ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἐνίοτε ὑπὸ τὰ στήθη φερόμενον, ὥστε καὶ στηθόδεσμον, καὶ περιμαστίδιον ζῶσμα ἐλέγετο (Ἀρστφ. Θεσμφ. 146. Σχλ. — Ἡσχ. — Φωτ.)· ἢ ἐφέρετο ὑπὸ τῶν ἱερέων εἰς τὴν κεφαλὴν (Πλούτ. Ἀρστ. ΝΓ).

Στρόφιος, 1) Εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων, πατὴρ τοῦ Σκαμάνδρου (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 49). — 2) Υἱὸς τοῦ Κρίσσου, βασιλεὺς τῆς Φωκίδος, ἀνὴρ Ἀναξιβίας, τῆς ἀδελφῆς τοῦ Ἀγαμέμνονος, εἰς ὃν ἐπέμφθη ὁ Ὀρέστης ὅτε ἐσώθη ἀπὸ τοῦ Αἰγίσθου (Πινδ. Πυθ. ΙΑ, 54. — Εὐρπ. Ἰφ. Ταυρ. 60). — 3) Ἔγγονος τοῦ ἀνωτέρω, υἱὸς Πυλάδου καὶ Ἠλέκτρας (Παυσ. Β, 16).

Στρύμη, πόλις τῆς Θρᾴκης ἐπὶ τοῦ Λάσσου ποταμοῦ, τοῖς Θασίοις ἀνήκουσα (Ἡρδ. Ζ, 103. — Δμσθ.).

Στρυμόδωρος, Ἀθηναῖός τις ἐκ τοῦ δήμου τῶν Ἀχαρνῶν (Ἀρστφ. Ἀχαρ. 275).

Στρυμονέας, βόρειος ἄνεμος, ἐν Θρᾴκῃ οὕτω καλούμενος καθ' ὃ πνέων ἐκ τοῦ Στρυμῶνος ποταμοῦ (Ἡρδ. Η, 118).

Στρυμώ, θυγάτηρ τοῦ Σκαμάνδρου, γυνὴ τοῦ Λαομέδοντος (Ἀπολλδ. Ζ, 12, 3).

Στρυμών, ποταμὸς τῆς Μακεδονίας,

μέχρι Φιλίππου τὸ ἀνατολικὸν αὐτῆς ὅριον, πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Σκομίου ἐν Παιονίᾳ (Θουκ. Β, 96), διαρρέει τὴν Πρασιάδα ἢ Κερκινίτιν λίμνην, καὶ ἐκβάλλει, νοτίως τῆς Ἀμφιπόλεως, εἰς τὸν κόλπον, ὅστις καὶ αὐτὸς Στρυμωνικὸς ὀνομάζεται. Οἱ ἀρχαῖοι μνημονεύουσι συνεχῶς αὐτοῦ ἕνεκα τῆς θέσεως τῆς Ἀμφιπόλεως (Ἡσδ. Θεογ. 379. — Ἡρδ. — Ἀπλλδ. Β, 5, 10). Νῦν Ἰσκάρ. — Ὡς ποτάμιος θεὸς, ὁ Στρυμὼν ἐλέγετο υἱὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, ἐκ τῆς Εὐτέρπης πατὴρ τοῦ Ῥήσσου, καὶ ἐκ τῆς Εὐάδνης πατὴρ τῆς Νεαίρας.

Στρωματόδεσμος, εἶτα καὶ στρωματεύς, τὸ κιβώτιον ἢ δέμα τῶν στρωμάτων καὶ καλυμμάτων, ἃ οἱ δοῦλοι ἐπὶ ὁδοιπορικῶν ἔφερον, παρακολουθοῦντες τοὺς κυρίους των.

Στρωμνή, ἐν γένει μὲν πᾶν τὸ ἐπιστρωννύμενον κάλυμμα, κυρίως τὸ ἐν τῇ κλίνῃ στρῶμα, πληρούμενον ἐκ χόρτων ἢ ἀχύ-

ρων παρα τοῖς πένησιν, ἐξ ἐρίων συνήθως, ἐκ πτερῶν παρὰ τοῖς ἁβροδιαίτοις.

Στυβέρα, πόλις τῆς Μακεδονίας, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Ἀξιοῦ καὶ Ἐριγόνος (Πολύβ.)· Στύμβαρα (Στρβ.).

Στύγνη, μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Πολύκτορα (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Στυλὶς καὶ στηλὶς, τὸ κατὰ τὴν πρύμνην τοῦ πλοίου, τὸ φέρον τὰ ἄφλαστα (Πολδ.).

Στυλοβάτης, ὑψηλὴ βάσις, εἰς ἣν ἐπικάθηται κίων μετὰ τῆς βάσεως αὐτοῦ (Πολδ.), ἰδίως ἐν χρήσει παρὰ Ῥωμαίοις, ἢ καὶ ὅλη σειρὰ κιόνων, ὅτε μᾶλλον θωρακεῖον λέγεται.

Στυλοπινάκιον, πίναξ γλυφὰς περιέχων ὡς αἱ μετόπαι, ἐντετμημένας ἐντὸς τοῦ πάχους τῶν κιόνων, νεωτερισμὸς ὃν πρῶτος εἰσήγαγεν Ἄτταλος ὁ Β', τῷ 156 π. Χ. εἰς ὃν ᾠκοδόμησεν ἐν Κυζίκῳ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Τὸ παράδειγμα ὅμως μιμητὰς δὲν εὗρε πολλούς.

Στυμφαλὶς καὶ Στυμφαλία, λίμνη τῆς Ἀρκαδίας, ὑπὸ τὸ ὄρος καὶ παρὰ τὴν πόλιν Στύμφαλον, ἐτρέφετο ὑπὸ κρήνης καὶ μικροῦ ποταμίου, καὶ ἐπληροῦτο ἀφθόνου ὕδατος ὁσάκις διὰ αὐτομάτου προσχώσεως ἐκλείοντο αἱ ὑπόγειοι καταβόθραι, αἵτινες ἔτρεφον τὸν Ἐρασῖνον, ῥέοντα πρὸς τὸ Ἄργος (Ἡρδ. ΣΤ, 66. — Παυσ. Η, 22. — Στρβ.). Ὁ δὲ Ἀδριανὸς κατεσκεύασεν ὑδραγωγεῖον, οὗ ἴχνη ἔτι σώζονται ἐν τῇ λίμνῃ, φέρον τὸ ὕδωρ αὐτῆς εἰς Κόρινθον. Ἐνταῦθα ἐμυθεύετο ὁ Ἡρακλῆς ἐκτελέσας ἕνα τῶν ἄθλων αὐτοῦ, τὴν ἐξολόθρευσιν τῶν Στυμφαλίδων ὀρνίθων, αἵτινες ἐν τῇ λίμνῃ ταύτῃ διαιτώμεναι, σαρκοβόροι, σιδηρᾶς πτέρυγας ἔχουσαι, κατελυμαίνοντο τὴν πέριξ χώραν· ἀπηντήθησαν δὲ καὶ ὑπὸ τῶν Ἀργοναυτῶν ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ (Ἀπλλν. Ῥόδ. Β, 1058. Σχλ. — Παυσ. Η, 22. — Ἀπλλδ. Β, 5, 6).

Στύμφαλος, 1) Ὄρος τῆς Ἀρκαδίας συνεχόμενον μετὰ τῆς Κυλλήνης, καὶ κείμενον παρὰ τῇ Στυμφαλίδι λίμνῃ (Στρβ.). — 2) Ποτάμιον ἐκ τοῦ ὄρους Στυμφάλου εἰς τὴν Στυμφαλίδα λίμνην ἐκρέον (Πολύβ. — Στρβ.). — 3) Πόλις ἀρχαία κατὰ τὰ νοτια-

νατολικὰ τῆς Ἀρκαδίας ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ὄρους καὶ παρὰ τῇ Στυμφαλίδι λίμνῃ (Ὁμ·

Ἰλ. Β, 608. — Ξνφ. — Στρβ. — Στφ. Βυζ.). Εἶχε ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος μετ' ἀρχαιοτάτου ἐπιχρύσου ξοάνου (Παυσ. Η, 23).

Στύμφαλος, 1) υἱὸς Ἐλάτου καὶ Λαοδίκης, βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας, πολεμηθεὶς καὶ δολοφονηθεὶς ὑπὸ Πέλοπος. Τέκνα αὐτοῦ ἦσαν ὁ Ἀγαμήδης, ὁ Γόρτυς καὶ ἡ Παρθενόπη (Παυσ. Η, 4. — Ἀπλλδ. Γ, 9, 1). — 2) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Λυκάονος, βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας, καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς (Ἀπλλδ. Γ, 8, 1).

Στύμφη, ἡ Τύμφη, ἴσως ὀρθότερον, ὄρος μεταξὺ Μακεδονίας καὶ Ἠπείρου (Στρβ.).

Στύξ, 1) (νῦν Μαυρονέρι) πηγὴ ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἐξ ὑψηλοτάτου καθέτου κρημνοῦ τῶν Ἀροανίων ὀρέων ἀποσταλάζουσα, καὶ εἶτα, κατὰ τὴν ἀρχαίαν πόλιν Νώνακριν χείμαρρον ἀποτελοῦσα, εἰσρέοντα εἰς τὸν ποταμὸν Κρᾶθιν (νῦν Ἀκράταν). Διὰ τὸ δυσπρόσιτον αὐτῆς καὶ τοῦ ὕδατος τὴν ψυχρότητα, ἐπεκράτει ἡ πρόληψις ὅτι δηλητηριῶδες ἦν τὸ ὕδωρ τοῦτο, καὶ ἔθραυε πᾶν ἀγγεῖον εἰς ὃ συνελέγετο, ἐκτὸς ἂν ἦν κατεσκευασμένον ἐξ ὄνυχος ὄνου. Ἐν ἀρχαιατάτοις ἤδη χρόνοις ὁμώνυμος αὐτῇ ἐλέγετο καὶ μετ' αὐτῆς συνεχομένη ἐθεωρεῖτο ὑποχθόνιος πηγὴ περιβάλλουσα πάντα τὸν τάρταρον, ἣ κατ' ἄλλους βαλτώδης λίμνη ἐν τῷ ταρτάρῳ, φοβερὰ καὶ αὐτοῖς τοῖς θεοῖς, οἵτινες εἰς τὸ ὕδωρ τῆς Στυγὸς ὤμνυον τὸν ὑπέρτατον αὐτῶν ὅρκον (Ὅμ. Ὀδ. Ε, 185. Ἰλ. Β, 755. — Ἡσδ. Θεογ. 806. — Ἡρδ. ΣΤ, 74. — Παυσ.). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τυθῆος, ἧς τέκνα, ἐκ τοῦ Πάλλαντος, ἦσαν ὁ Ζῆλος, τὸ Κράτος, ἡ Νίκη καὶ ἡ Βία (Ἡσδ. Θγν. 861. — Ἀπλλδ Α, 212). Εἶχε δ' ἴδια βασίλεια ἐν Ἅιδου, ἐξ ὧν ἐπήγαζε τὸ ὕδωρ τῆς Στυγός.

Στύρα (τὰ), πόλις εἰς τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς Εὐβοίας, οὐ μακρὰν τῆς Καρύστου. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς, Δρύοπες τὴν καταγωγήν, ἐπολέμησαν κατὰ τῶν Περσῶν καὶ ἐν Σαλαμῖνι, καὶ ἐν Ἀρτεμισίῳ, καὶ ἐν Πλαταιαῖς. Μετέπειτα εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπέτινον 1200 δρ. συμμαχικὸν φόρον. Ἐπὶ τοῦ Λαμιακοῦ πολέμου κατεστράφησαν τὰ Στύρα· εἶτα δὲ πάλιν ἀνῳκοδομήθησαν, τῇ Ἐρετρίᾳ προσαρτηθέντα (Ἡρδ. Η. 1, 46. Θ, 28. — Θουκ. Ζ, 57. — Στρβ. 446. — Παυσ. Δ, 34, 11). Καὶ νῦν Στύρα ἢ Στοῦρα.

Στύραξ, ταὐτὸ τὸ σαυρωτήρ, τὸ κάτω μέρος τοῦ ξύλου τῆς λόγχης, καὶ τὸ σίδηρον δι' οὗ περικαλύπτεται ἵνα ἐμπήγνυται εἰς τὴν γῆν.

Στωϊκοί, ἢ οἱ ἐκ τῆς στοᾶς φιλόσοφοι, ἐκαλοῦντο οἱ ὀπαδοὶ τοῦ φιλοσοφικοῦ συστήματος ὃ ἐδίδασκεν ἐν τῇ ποικίλῃ στοᾷ (ἴδ. Στοά) Ζήνων ὁ ἐκ Κιτίου. Ἡ τάσις τῆς σχολῆς ταύτης ἦν κυρίως πρακτική. Καὶ προσέθηκαν μὲν καὶ οἱ μεταγενέστεροι στωϊκοὶ παντοῖα εἰς τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Ζήνωνος, ἀλλ' οἱ κυριώτεροι χαρακτῆρες τοῦ ὅλου συστήματος ἐξ ἐκείνου πηγάζουσι. Πρὸς πλήρη δ' ἀνάπτυξιν καὶ συμπλήρωσιν αὐτῆς συνετέλεσε μάλιστα ὁ Χρύσιππος, ὁ ἐκ Σόλων τῆς Κιλικίας, οὗ τὰ συγγράμματα εἰσὶν ἡ κυριωτέρα πηγὴ ἐξ ἧς ἠρύσθησαν ὅσοι διετήρησαν ἀποσπάσματα τῆς στωϊκῆς φιλοσοφίας, ὡς Σῆξτος ὁ ἐμπειρικός, ὁ Στοβαῖος, ὁ Πλούταρχος, ὁ Κικέρων καὶ ὁ Σενέκας. Οἱ Στωϊκοὶ δὲν ἠξίουν νέα θεωρήματα νὰ προαγάγωσιν, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ χρησιμοποιήσωσι πρὸς σκοπὸν πρακτικὸν τὰ προϋπάρχοντα ἐν ἀρχαιοτέροις συστήμασι, καὶ πρὸ πάντων ἠρύοντο ἐκ τῆς ἠθικῆς τοῦ Σωκράτους. Ὁ κυριώτερος χαρακτὴρ τῆς φιλοσοφίας αὐτῶν ἐστὶν ὁ ἠθικὸς ὁρωϊσμός, χωρῶν πολλάκις μέχρις ἀπολύτου αὐστηρότητος, Διήρουν δ' αὐτὴν, κατὰ τὸν Ξενοκράτην, εἰς α) διαλεκτικὴν (λογικὴν καὶ ῥητορικήν)· β) φυσικὴν (ψυχολογίαν καὶ θεολογίαν)· γ) ἠθικήν, περιλαμβάνουσαν καὶ τὴν πολιτικήν. Ἡ διαλεκτικὴ περιελάμβανε παρ' αὐτοῖς καὶ τὴν ποιητικὴν καὶ τὴν μουσικήν· ἡ λογικὴ ἦν ἐπιστήμη τῆς πρώτης ἀνάγκης, καθ' ὅσον ἀπ' αὐτῆς ἐξηρτᾶτο κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ τὸ ὀρθῶς σκέπτεσθαι καὶ τὸ καλῶς λέγειν. Ἦν δ' ἀπόρροια θεωρίας ἀντιλήψεων, ἣν φαίνεται προπαρασκευάσας ὁ Χρύσιππος διὰ διδασκαλίας κατατατούσης τὰς ἀντιλήψεις. Ἐν τῇ φυσικῇ καὶ τῇ φυσιολογίᾳ παρεδέχοντο ὅτι σῶμα ἦν πᾶν τὸ ὑπάρχον, ἐνεργοῦν καὶ πάσχον. Τὰ σώματα εἰσὶ τὰ μὲν πυκνὰ τὰ δὲ ἀραιά. Ἀντίληψις δὲ, τύπος καὶ χρόνος εἰσὶν ἀσώματα ὄντα. Πρὸ παντὸς δ' ὑπάρχουσι δύο ἀρχαί· α) ἡ παθητικὴ, καὶ προορισμοῦ στερουμένη ὕλη· 2) ἡ ἐνεργητικὴ, ὁ θεὸς, ἀφ' οὗ ἀπορρέει πᾶσα ἐνέργεια, πᾶν σχῆμα, καὶ πᾶν τὸ σκόπιμον ἐν τῷ κόσμῳ. Ὁ θεὸς ἐστὶ πῦρ ζῶν, οὐχὶ τὸ σύνηθες, ἀλλὰ τὸ καὶ αἰθὴρ καλούμενον, τὸ κατὰ λογικοὺς νόμους τὰ πάντα παράγον, διαμορφοῦν καὶ διαῤῥέον, τὸ γενικὸν λογικὸν τὸ ἐπὶ τῆς φύσεως ἐνεργοῦν, ὁ γενικὸς νόμος τῆς φύσεως. Τούτου ἕνεκεν ἐστὶν ἐν τῷ κόσμῳ καὶ οὐχὶ ἐκτὸς τοῦ κόσμου. Ἀλλ' ὡς διὰ τοῦ πυρὸς παρήχθη ὁ κόσμος, οὕτω διὰ τοῦ πυρὸς καὶ θὰ καταστραφῇ. Ὑπῆρχον ὅμως καὶ Στωϊκοὶ μὴ παραδεχόμενοι τὴν θεωρίαν τῆς τοῦ κόσμου τελικῆς πυρπολήσεως. Κατὰ τὴν ψυχολογίαν τῶν Στωϊκῶν, ἡ ψυχὴ, ἢ ἡ ζωτικὴ δύναμις τοῦ ἀνθρώπου, ἐστὶν ἔμπυρος ἀὴρ, μέρος τῆς θεότητος, ἀλλ' ἐφήμερον. Συνίσταται δ' ἐξ ὀκτὼ δυνάμεων, ὧν ἡ ἀνωτάτη καὶ τῶν ἄλλων κρατοῦσα ἐστὶν ὁ νοῦς· ἐξ αὐτῆς δὲ παράγονται αἱ λοιπαὶ, αἱ 5 αἰσθήσεις, ἡ δύναμις τοῦ ὁμιλεῖν καὶ τοῦ παράγειν. Ἐκ τῆς δυνάμεως τοῦ νοὸς προκύπτουσι καὶ τὰ πάθη, ὁ φόβος, ἡ ἐπιθυμία, αἱ τῶν αἰσθήσεων ὁρμαὶ, ἡ λύπη, ἡ χαρά. Ἡ ἠθικὴ τῶν στωϊκῶν ἤθελεν ἀκριβέστερον τῶν πρὸ αὐτῶν ν' ἀναπτύξῃ τὰς ἰδιότητας τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, τοῦ ἀνθρωπίνου νοὸς καὶ τῆς ἐλευθερίας, καὶ νὰ συνδυάσῃ αὐτὰς μετὰ τῆς φύσεως. Ὁ θεὸς ἦν αὐτοῖς ὁ ὑπέρτατος νομοθετῶν νοῦς, καὶ ὁ νόμος τῆς φύσεως ἦν ὁ θεῖος νόμος. Τὸ ὑπέρτατον ἀξίωμα τῆς ἠθικῆς αὐτῶν ἐνεργείας ἦν, νὰ ζῶσι συμφώνως πρὸς τὴν φύσιν. Οὗτος ἦν ὁ ὑπέρτατος σκοπὸς ὃν ὁ ἄνθρωπος ὤφειλε νὰ ἐπιδιώκῃ διὰ τοῦ βίου. Ὅσας καὶ ἂν εἶχεν ἐλλείψεις ἡ στωϊκὴ ἠθικὴ, εἶχεν ὅμως καὶ μεγάλα πλεονεκτήματα, εὐγενῆ σπέρματα ἀξιολόγων ἀρχῶν καὶ διδασκαλιῶν. Οἱ στωϊκοὶ ἀνέπτυξαν πάντοτε ἀκατάβλητον γενναιότητα ἐν ταῖς δυσχερεστέραις περιστάσεσι τοῦ βίου, καὶ ἰδίως ἀπέναντι τοῦ δεσποτισμοῦ. Τούτου ἕνεκα καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, περὶ τὰ τέλη τῆς Ῥωμαϊκῆς δημοκρατίας καὶ ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων, εὗρεν ἡ φιλοσοφία αὕτη πολλοὺς φίλους καὶ ὀπαδοὺς, ὡς τὸν Κάτωνα, τὸν Κικέρωνα, τὸν Σενέκαν καὶ ἄλλους. Ὁ εὐγενέστατος καὶ πιστότατος τῶν φίλων τοῦ συστήματος τούτου ἦν ὁ αὐτοκράτωρ Μάρκος Αὐρήλιος Ἀντωνῖνος, ὅστις καὶ φιλόσοφος ἐπεκλήθη. Τὸ πρῶτον ἐγνώρισαν τὴν στωϊκὴν φιλοσοφίαν οἱ Ῥωμαῖοι τῷ 155 π.Χ. διὰ Διονυσίου τοῦ ἐκ Βαβυλῶνος, μαθητοῦ τοῦ Χρυσίππου, εἰς Ῥώμην ἐλθόντος ὡς μέλους τῆς περιφήμου πρεσβείας μετὰ τοῦ περιπατητικοῦ Κριτολάου καὶ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ Καρνεάδου. Μικρὸν μετ' αὐτὸν ἦλθεν ὁ Παναίτιος, φίλος Σκιπίωνος τοῦ νεωτέρου, τοῦ Ἀφρικανοῦ, ὡς καὶ τοῦ Λαιλίου, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Ποσειδώνιος, ὁ Ἀθηνόδωρος καὶ Ἀντίπατρος ὁ Τύριος. Οἱ Ῥωμαῖοι ὅσοι ἐπεδόθησαν εἰς τὴν στωϊκὴν φιλοσοφίαν δὲν ἦσαν κυρίως φιλόσοφοι, ἀλλὰ μόνον ὡς ἐρασιτέχναι ἐσπούδαζον αὐτὴν, καὶ ἤθελον νὰ ὠφεληθῶσιν ἐξ αὐτῆς πρὸς τελειοποίησιν τῆς ῥωμαϊκῆς νομοθεσίας· οὐδὲ περιωρίζοντο ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ σύστημα τοῦτο, ἀλλ' ἐσπούδαζον καὶ ἄλλα, ὡς τοῦτο ἔπραττεν ὁ Κικέρων. Ἀνεδείχθησαν δὲ καὶ παρ' αὐτοῖς ἐπίσημοι στωϊκοὶ, ὁ Σενέκας, ὁ Λουκανὸς ὁ Κορνοῦτος, ὁ Πέρσιος, ὁ Θρασέας Παῖτος, ὁ αὐτοκράτωρ Ἀντωνῖνος. Ἕλληνες δὲ στωϊκοὶ μεταγενέστεροι ἦσαν ὁ Ἐπίκτητος, ὁ Ἀρριανὸς, ὁ Σῆξτος ἐκ Χαιρωνείας.

Συάγριος, υἱὸς τοῦ Αἰγιδίου. Μετὰ

τούτου τὸν θάνατον, τῷ 484 μ. Χ., αὐτὸς διοικητὴς ἀναδειχθεὶς τῶν ἐν Γαλλίᾳ ῥωμαϊκῶν κτήσεων, ἐπροστάτευσεν αὐτὰς, βοηθείᾳ τοῦ Χιλδερίχου, τοῦ βασιλέως τῶν Φράγκων, κατὰ τῶν ἄλλων εἰσβαλόντων Φράγκων. Ἀλλ' ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Χλοδεβῖκος τὸν κατενίκησε τῷ 486. Φυγὼν δ' ὁ Συάγριος παρὰ Ἀλαρίχῳ Β', τῷ βασιλεῖ τῶν Βισιγότθων, παρεδόθη ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸν Χλοδεβῖκον, ὅστις τὸν ἐθανάτωσε, καὶ οὕτως ἔληξεν ἡ ἐπὶ τῆς Γαλλίας ὑπεροχὴ τῆς Ῥώμης.

Σύαγρος, 1) ἀρχαιότατος ποιητὴς Ἕλλην, σύγχρονος τοῦ Ὀρφέως καὶ τοῦ Μουσαίου, πρὸ τοῦ Ὁμήρου ἤδη λεγόμενος ὅτι ἐποίησε τὰ Τρωϊκὰ (Αἰλ. π. ἰ, ΙΔ, 21. —2) Λακεδαιμόνιος, πεμφθεὶς ὑπὸ τῆς Σπάρτης πρέσβυς εἰς Σικελίαν, ἵνα προκαλέσῃ Γέλωνα τὸν τύραννον τὸν Συρακουσῶν νὰ προστεθῇ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν συμμαχίαν κατὰ τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Ζ. 153).

Συάδρας, Λακεδαιμόνιος, γλύπτης ἀρχαιότατος, περὶ τὰ 530 π. Χ., μετὰ τοῦ συμπατριώτου αὐτοῦ Χάρτα διδάσκαλος τοῦ Ἀργείου Εὐχείρου (Παυσ. ΣΤ, 4).

Σύβαρις, τέρας φοβερὸν καὶ ἀνθρωποφάγον, κατοικοῦν ἐν σπηλαίῳ τοῦ Παρνασσοῦ, θανατωθὲν ὑπὸ Εὐρυβάτου. Κατ' αὐτὸ ἐμυθεύετο ὀνομασθεῖσα πηγή τις ἐν Ἀχαΐᾳ, καθ' ἣν ἐκλήθη ἡ ἐν Ἰταλίᾳ πόλις (Αὐτ. Λιβ. Η).

Σύβαρις, περίφημος πόλις τῆς Λευκανίας ἐν Ἰταλίᾳ, πρὸς τὰ μεθόρια τῶν Βρουττίων, ἐποίκων Ἀχαιῶν καὶ Τροιζηνίων, τῷ 720 π. Χ. ἱδρυθεῖσα, καὶ κληθεῖσα καθ' ὁμώνυμον ἐν Ἀχαΐᾳ πηγὴν (Στρβ. Η, 386). Ἔκειτο δὲ μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ Κράθιος καὶ τοῦ ὁμόρρου αὐτοῦ, ὅστις ἐπίσης Σύβαρις ἐκαλεῖτο ἔνθα σήμερον τὸ χωρίον Πολινάρε. Δραστηριώτατον ἀσκοῦσα ἐμπόριον, ἰδίως μετὰ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἀνεπτύχθη μεγάλως καὶ ἀφίκετο εἰς ἀκμὴν καὶ δύναμιν (Ἡρδ. ΣΤ, 21), ὥστε εἶχε περὶ τὰς 100,000 κατοίκων, ἦρχε δὲ 25 πόλεων, καὶ κατὰ Κρότωνος, ἠδυνήθη νὰ παρατάξῃ 300,000 ἀνδρῶν. Ἀλλ' ἕνεκα τῆς μεγάλης αὐτῶν εὐπορίας

ἐξώκειλαν οἱ Συβαρῖται εἰς βίον ἡδυπαθῆ, παροιμιακὸν καταστάντα, Τῷ 510 π. Χ. ἐν πολέμῳ κατὰ τῶν Κροτωνιατῶν ἡ πόλις αὐτῶν κατηδαφίσθη ἐκ θεμελίων (Διόδ. ΙΒ, 9) τῷ δὲ 443 π. Χ., οἱ ἀπόγονοι τῶν φυγάδων ἐκ τῶν κατοίκων, μετ' Ἀθηναίων μετοίκων, οἷς προσετέθη καὶ ὁ ἱστορικὸς Ἡρόδοτος, ἐγκατέστησαν πρὸς τῇ παρακειμένῃ ἀρχαίᾳ πόλει Θουρίων ἢ Θουρίας καὶ αὐτῇ ταχέως ἀναπτυχθείσῃ ὑπὸ τοὺς δημοκρατικοὺς νόμους οὓς ἔδωκεν αὐτῇ ὁ Χαρώνδας (Θουκ. Ζ, 33). Ἐπὶ τοῦ δευτέρου Καρχηδονικοῦ πολέμου, τῷ 204 π. Χ., ὁ Ἀννίβας, λεηλατήσας τὴν πόλιν, μετέφερε μέρος τῶν κατοίκων εἰς Κρότωνα, καὶ τῷ 194 π. Χ. ἔπεμψαν ἐκεῖ οἱ Ῥωμαῖοι ἀποικίαν, ὑπὸ τὸ ἐπὶ βραχὺ μόνον διατηρηθὲν ὄνομα Κόπιαι. Ἡ πόλις ἦν ὀχυρὰ, καὶ ἀντέστη εἰς πολιορκίαν τοῦ Πομπηΐου· εἶτα δὲ κατέστη πόλις Ῥωμαϊκή. Πότε ἐντελῶς κατεστράφη ἀγνοεῖται, ὡς καὶ ἡ ἀκριβὴς αὐτῆς θέσις (Στρβ. ΣΤ, 263).

Σύβηρος ἢ Σίβηρος κατὰ Πλίνιον (XXXVII, 35) ποταμὸς, ἄλλως ἄγνωστος ἐν Ἀττικῇ, ἔνθα δῆθεν εὑρίσκοντο πολύτιμοι λίθοι.

Σύβοτα (τὰ), μικρὸν χωρίον κατὰ τὰ νότια τῆς Ἠπείρου, κατωτέρω τῶν ἐκβολῶν τοῦ Θυάμιδος, μετὰ νησιδίων, ἀπέναντι τῆς Λευκίμνης, ἀκρωτηρίου τῆς Κερκύρας. Ἐκεῖ συνεκροτήθη τῷ 433 π. Χ. ἡ ναυμαχία μεταξὺ Κερκυραίων καὶ Κορινθίων, ἥτις ὑπῆρξεν ὡς τὸ προοίμιον τοῦ Πελοποννησιακοῦ

πολέμου (Θουκ. Α, 47. 50. 52. 54. Γ, 76. — Στρβ. Ζ, 324).

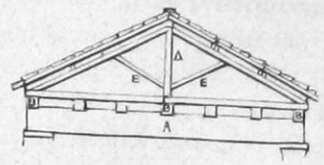
Συβρίδαι, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Ἐρεχθηίδα φυλήν.

Συγγραφεῖς, ἐν Ἀθήναις ἐλέγοντο οἱ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου προτάσεις, ἐγγράφως μάλιστα, ὑποβάλλοντες, καὶ διὰ συζητήσεως αὐτὰς ὑποστηρίζοντες, καὶ ὧν τὸ ὄνομα, ἐγκριθείσης τῆς προτάσεως, ἐνεγράφετο εἰς τὸ ψήφισμα ὑπὸ τὸν τύπον «ὁ δεῖνα εἶπε» (Ἀρστφ. Ἀχρν. 1162. — Δμσθ. π. Στφ. 285). Ὑπὸ τοῦτον δὲ τὸν τίτλον καὶ τῷ 397 π. Χ., μετὰ τὸ Σικελικὸν πάθημα, προτάσει τοῦ Πεισάνδρου, ἐξελέξαντο δέκα ἄνδρας, οἷς προσέθηκαν ἔπειτα καὶ ἄλλους 20, ἵνα προτείνωσι τὴν ἐπὶ τὸ ἀριστοκρατικώτερον μετατροπὴν τοῦ ἀττικοῦ πολιτεύματος (Θουκ. Β, 67. — Ἰσοκρ. Ἀρειοπ. 58. — Σουίδ. λ. πρόβουλοι).

Συγγραφή, τὸ ἔγγραφον συμβόλαιον (Πολδ. Η, 140), περιλαμβάνον τοὺς ὅρους τῆς συμφωνίας μετὰ πασῶν τῶν λεπτομερειῶν αὐτῆς, τὰς ὑπογραφὰς ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, τὰ ὀνόματα τῶν μαρτύρων, κτλ. (Δμσθ. πρ. διακριτ. 926). Ἐγράφετο δὲ συνήθως ἐν διπτύχῳ, διπλῷ πινακίῳ, ὃ κλειόμενον ἐσφραγίζετο καὶ κατετίθετο παρὰ τρίτῳ, συνήθως παρὰ τραπεζίτῃ, τῇ κοινῇ συναινέσει τῶν συμβαλλομένων (Ἰσοκρ. Τραπ. 362. — Δμσθ. Π. Ἀπατ. 604. 903. Κ. Διονσδ. 1283). «Ἐκδιδόναι ἀνδριάντα κατὰ συγγραφήν» (Δμσθ. Π. στφ. 268), δηλοῖ παραγγέλλειν κατασκευὴν ἀνδριάντος ἐπὶ ῥητοῖς ὅροις ὕλης, διαστάσεων, χρόνου, τιμῆς, κτλ. Ἡ συγγραφὴ ὅμως ἦν οὐχὶ ἀπολύτως ἀπαραίτητος διὰ τὸ κῦρος συμφωνίας, διότι δι' αὐτὸ ἤρκει ἡ παρουσία μαρτύρων (Δμσθ. Φαινπ. 1042, κλ.)· ἀλλ' ἐν τῷ ἐμπορίῳ ἐκρίνετο ἀναγκαία (Δμσθ. πρ. Ζηνόθ. 882).

Συγκρητισμός, ὁ συνασπισμὸς εἰς συμπολιτείαν τῶν ἀπ' ἀλλήλων ἄλλως ἀνεξαρτήτων πόλεων τῆς Κρήτης (Στρβ. Ι, 739. — Ἀθν. Δ, 143. - Πλούτ. π. ἀδ. φιλ. 19. - Ἐτ. Μ.).

Συγκύπται (οἱ), ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ, δοκοὶ αἵτινες συνενούμεναι πρὸς τὰ κάτω, διίστανται γωνιαίως πρὸς τὰ ἄνω, ἵνα στηρίξωσι

προσκλινεῖς ἐπιφανείας, οἷον τὴν στέγην, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ΕΕ.

Συέννεσις, δηλοῦν «εὐγενὴς ἡγεμών», ἦν κοινὸν ὄνομα τῶν ἡγεμόνων τῆς Κιλικίας, καὶ ὅτε ἔτι ἦσαν ὑπὸ τὴν Περσικὴν κυριαρχίαν (Αἰσχλ. Πέρσ. 320. Ἡρδ. Α, 74. Ε, 118. Ζ, 98. — Ξνφ. Ἀνδ. Α, 2, 12. κλπ.).

Συήνη, πόλις τῆς Αἰγύπτου, νοτίως ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Αἰθιοπίας κειμένη (Ἡρδ. Β, 30), κατὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ μικροῦ καταῤῥάκτου τοῦ Νείλου, ἐπὶ Χερσονήσου ἐχούσης 1000 ῥωμαϊκῶν βημάτων περίμετρον (PI. V, 9, 12). Οἱ ἀρχαῖοι γεωγράφοι δι' αὐτῆς ἦγον μίαν τῶν πρωτίστων παραλλήλων αὐτῶν. Ἐπειδὴ ἔκειτο ἀκριβῶς ὑπὸ τὸν τροπικὸν τοῦ καρκίνου, ἐμνημονεύετο ὡς περίεργόν τι τῆς χώρας ταύτης ὅτι ἐκεῖ ὁ ἥλιος ἐπὶ τοῦ θερινοῦ ἡλιοστασίου σκιὰν δὲν ἔῤῥιπτε, καὶ ὅτι ὑπῆρχεν ἐκεῖ φρέαρ εἰς οὗ τὸν πυθμένα, κατὰ τὴν μεσημβρίαν τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὁ ἥλιος κατωπτρίζετο. Παρὰ τῇ πόλει ταύτῃ ἐξωρύττετο περίφημος πυρροποίκιλος λίθος, ὁ Συηνίτης. Σώζεται δ' ἐν αὐτῇ (νῦν Ἀσουὰν), μετ' ἄλλων ἐρειπίων καὶ μικρὸς ναὸς αἰγυπτιακὸς, πιθανῶς ἀρχαῖον Τυφώνιον. Ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων ἐστάθμευεν ἐκεῖ ἰσχυρὰ Ῥωμαϊκὴ φρουρὰ (Στρβ. ΙΖ, 797. 817. — Plin. XXXVI, 8, 13),

Σύθας, ποταμὸς τῆς Ἀχαΐας, μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Σικυωνίας (Παυσ. Β, 34).

Συκῆ, φρούριον ὀχυρὸν ἐν Σικελίᾳ παρὰ ταῖς Συρακούσαις (Θουκ. ΣΤ, 98. — Στέφ. Βυζάντιος).

Συκέτης, ἐτίθετον τοῦ Βάκχου παρὰ Λακεδαιμονίοις, ὡς πρώτου καλλιεργήσαντος τὴν συκῆν (Ἀθήν. Γ, 5).

Συκούριον, πόλις Θεσσαλικὴ κατὰ τὴν Πελασγιώτιδα, ὑπὸ τὸ ὄρος Οἴτην (Πολύβ. ΛΒ, 8). Νῦν Σίγουρον.

Συκοφάντης. Περὶ τῆς παραγωγῆς τῆς λέξεως ἄλλοι ἄλλα λέγουσι. Κατὰ Πλούταρχον (Σόλ. ΛΔ) ἐδήλου ἐν τοῖς πρώτοις χρόνοις τὸν φαίνοντα (καταγγέλλοντα) τὴν ἀπηγορευμένην δῃθεν τῶν σύκων ἐξαγωγήν· κατ' Ἀθήναιον (Γ, 61) ἐκ τῶν καταγγελλόντων τοὺς κλέπτας τῶν σύκων· κατὰ δὲ Φιλόμνηστον, ἐκ τῶν προκαλούντων ἐπιβολὴν προστίμων, ἅτινα ἐν τοῖς πρώτοις χρόνοις εἰκάζει ὄντα σῦκα, οἶνον καὶ ἔλαιον. Μετὰ ταῦτα, ὅτε ηὔξησεν ἡ πρὸς τὰς δίκας τάσις τῶν Ἀθηναίων, ὡς συκοφάντης ἐχαρακτηρίζετο ὁ πρὸ τοῦ δήμου ἢ τῶν δικαστηρίων ἄλλον καταγγέλλων, πρὸ πάντων ὡς κατὰ τοῦ δημοσίου παρανομήσαντα ἢ ἐγκλημα τήσαντα, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ βλάψῃ ἢ ἀργυρολογήσῃ αὐτὸν, ἢ περιποιήσῃ ἑαυτῷ τοῦ δήμου τὴν εὔνοιαν. Ἡ τέχνη αὕτη τοῦ τοὺς ἄλλους βλάπτειν ἐνομίζετο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις «ἀπάσσς ὑπερβάλλειν τὰς πονηρίας» (Ἰσοκρ. π. ἀντδ. σ. 312)· δι' ὃ καὶ αὐστηρόταται αὐτῇ ἐπεβάλλοντο ποιναί. Ἡ δίκη ἦν τιμητὴ, ἤτοι τὸ δικαστήριον ἐξετίμα, κατὰ τὴν καταγγελίαν, τὸ μέγεθος τῆς ἐπιβλητέας ποινῆς, ἥτις ἠδύνατο νὰ προβῇ καὶ μέχρι θανάτου. Ἀλλὰ καθ' ὅσον παρήκμαζε καὶ ἐξηχρειοῦτο τὸ δημόσιον πνεῦμα ἐν Ἀθήναις, ἐξετείνετο καὶ τὸ κακὸν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον. Κατηγγέλλετο δ' ἡ συκοφαντία εἴτε διὰ προβολῆς, δηλαδὴ, ἂν ἀπέβλεπεν ἐκτέλεσιν δημοσίων καθηκόντων, δι' αἰτήσεως τῆς ἀδείας τοῦ δήμου πρὸς καταδίωξιν εἰς τὰ δικαστήρια, εἴτε δι' εἰσαγγελίας, ὅτε προὐκαλεῖτο ὁ δῆμος αὐτὸς νὰ δικάσῃ, εἴτε διὰ τῶν λοιπῶν δικαστικῶν τύπων, τῆς γραφῆς, ἐνδείξεως, ἀπαγωγῆς, φάσεως, καὶ τὴν ἡγεμονίαν τῆς δίκης εἶχον οἱ θεσμοθέται. Ὁ κατ' Ἀριστογείτονος λόγος τοῦ Δημοσθένους παρίστησι πλήρη εἰκόνα τοιαύτης δίκης συκοφαντίας.

Σύλαι (αἱ), ἢ Σύλα (τὰ), ἡ σύλληψις ἢ λεία ξένων πλοίων, ἐμπορευμάτων καὶ ἀτόμων ἥτις ἐπετρέπετο εἰς πλοῖα ἐπὶ πολέμου, ἢ ἐνίοτε καὶ ἐν εἰρήνῃ διά τι ἀδίκημα ἀποδιδόμενον εἰς τὴν πόλιν καθ' ἧς αἱ σύλαι ἐδίδοντο. Δίκη ἠδύνατο νὰ κινηθῇ περὶ τοῦ ἂν ἡ σύλληψις ἦν νόμιμος, σύμφωνος πρὸς τὰ ψηφισθέντα, ἢ παράνομος, ὅτε τὰ δημευθέντα, κατὰ τὰς περιστάσεις, ἢ ἀπεδίδοντο ἢ διενέμοντο τοῖς πολίταις (Δημοσθ. π. Λακρ. 927. 931. κ. Νικομ. 185. κ. Τιμκρ. 703. —Θουκ. Ε, 115.—Ἀρπκρ. λ.).

Συλέα, θυγάτηρ τοῦ Κορίνθου, γυνὴ τοῦ Πολυπήμονος, Υἱὸς αὐτῆς ἦν ὁ ληστὴς Σίνις (Ἀπλλδ. Γ, 15).

Συλέος πεδίον, ἐν Μακεδονίᾳ, περὶ τὸν Στρυμονικὸν κόλπον, μεταξὺ τῶν πόλεων Ἀργίλου καὶ Σταγείρων (Ἡρδ. Γ, 115).

Συλεύς, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, βασιλεὺς τῆς Αὐλίδος, ὑποβάλλων τοὺς ἐκεῖ ἐπιδημοῦντας ξένους εἰς τὸ νὰ ἐργάζωνται τὰς ἀμπέλους του. Ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπολλδ. Β, 6, 3).

Σύλλας (Κορνήλιος), Ῥωμαῖος, ἐξ ἀπόρου οἰκογενείας, τῷ 138 π. Χ. γεννηθείς, ἐπιστήμων, καὶ λίαν ἐγκρατὴς τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ φιλολογίας. Κατ' ἀρχὰς εἰς βίον τρυφηλὸν καὶ ἐκδεδιητημένον ἐπιδοθείς, ὑπηρέτησε τὸ πρῶτον εἰς τὸν στρατὸν ὑπὸ τὸν Μάριον ἐν Ἀφρικῇ καὶ εἶτα κατὰ τῶν Τευτόνων (τῷ 104), εἰς ἀμφότερα τὰ μέρη ἐξόχως διακριθείς. Τῷ 92, διοικητὴς ὢν τῆς Κιλικίας, ἤρξατο τοῦ πολέμου κατὰ Μιθριδάτου. Ἀλλὰ τοῦ Μαρίου θελήσαντος νὰ καταλάβῃ τὴν θέσιν του, ἐπανῆλθεν εἰς Ῥώμην, ἐξεδίωξεν αὐτὸν εἰς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ εἶτα ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας, ἃς κατεῖχεν ὁ στρατηγὸς τοῦ Μιθριδράτου Ἀρχέλαος, ἐπολιόρκησε καὶ ἐκυρίευσεν αὐ-

τὰς (τῷ 87 π. Χ.) μετὰ μεγάλας σφαγὰς, ὅτε τὸ αἷμα προρρέον ἐκ τῆς ἀγορᾶς, κατεπλημμύρισε τὸν Κεραμεικόν. Τὸ ἐπιὸν ἔτος ἐνίκησε τὸν Ἀρχέλαον ἐν Χαιρωνείᾳ, καὶ τῷ 85 ἐν Ὀρχομενῷ, ὅτε καὶ ὁ ἴδιος ἐρρίφθη μεταξὺ τῶν ἐχθρῶν ἵνα ἐμψυχώσῃ τοὺς στρατιώτας του, καὶ διεχείμασεν ἐν Θεσσαλίᾳ. Τῷ 84 συνωμολόγησεν ἀνακωχὴν μετὰ τοῦ Ἀρχελάου, λαβόντος ἐπὶ τούτῳ ἐντολὴν τοῦ Μιθριδράτου. Ἐν τούτοις ὁ Μάριος ἐπανελθὼν, εἶχε κυριεύσει καὶ ἀγρίως καταδυναστεύσει τὴν Ῥώμην. Αὐτὸν δὲ φυγόντα καὶ ἀποθανόντα διεδέχθη ἐμφύλιος πόλεμος· ὅτε ἐπιστρέψας εἰς Ἰταλίαν ὁ Σύλλας, μετὰ πεισματώδεις πολέμους, εἰσῆλθεν εἰς Ῥώμην νικητὴς τῷ 82 π. Χ., ἀνεκηρύχθη δικτάτωρ καὶ προσηνέχθη πολὺ θηριωδέστερον ἔτι τοῦ Μαρίου κατὰ τῶν ἀντιπάλων του. Μετὰ διετῆ δὲ φοβερὰν τρομοκρατίαν, ἀφ' οὗ καὶ διὰ νέων νόμων τὴν Ῥώμην μετερρύθμισεν ἐπὶ τὸ ἀριστοκρατικώτερον, κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 79 παρητήθη τῆς ἀρχῆς, καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον, ὅτε συνέγραψεν ἑλληνιστὶ τὰ «ὑπομνήματά του», συμπληρωθέντα ὑπὸ τοῦ Κορνηλίου Ἐπικάδου, καὶ ὧν πολλὴν χρῆσιν ἐποιήσατο ὁ Πλούταρχος. Καὶ τὰ συγγράμματα τοῦ Ἀριστοτέλους συνέλεξε καὶ ἐκόμισεν ὁ Σύλλας εἰς Ῥώμην. Ἀπέθανε δ' ἐξ αἱμορραγίας ἐν ἔτει 78 π.Χ. (Πλούτ. Σύλλ.).

Σύλλειον, πόλις ὀχυρὰ καὶ παραθαλασσία τῆς Παμφυλίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, μεταξὺ Πέργης καὶ Ἀσπένδου (Στρβ. — Αἰλιαν.).

Συλλὶς, νύμφη, μήτηρ τοῦ Ζευξίππου ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος (Παυσ. Β, 6).

Συλλογεῖς, ἀρχή τις προσωρινῶς ἐν Ἀθήναις ἐγκαταστᾶσα, πιθανῶς μετὰ τὴν ἀποβολὴν τῶν Τριάκοντα, πρὸς καταγραφὴν τῆς περιουσίας τῶν ὀλιγαρχικῶν (Ἀνκδ. Bekker 304). Κατ' ἐπιγραφὴν (Boeckh, C. J. n. 99. 157) φαίνεται ὅτι ἐκ τῶν δημευθεισῶν οὐσιῶν αὐτοὶ κατέβαλον καὶ τὴν δαπάνην δι' ἱερὰν τελετὴν εἰς τὸν Δία καὶ εἰς τὴν Ἀθηνᾶν.

Συλοσῶν, νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ Πολυκράτους, συνετυράννησε κατ' ἀρχὰς μετ' αὐτοῦ τῆς Σάμου, ἀπῆλθε δ' εἶτα εἰς Αἴγυπτον. Ὁ Δαρεῖος τὸν ἐγκατέστησεν αὖθις εἰς τὴν ἀρχὴν, τῷ 520 π. Χ., εἰς ἣν λέγεται ὅτι ἐδείχθη ὠμότατος (Ἡρδ. Γ, 139. —Στρβ. ΙΔ. 638).

Σύμαιθος, ποταμὸς τῆς Σικελίας, ἐκ τῆς Αἴτνης πηγάζων, ἔρρεε μεταξὺ Κατάνης καὶ Λεοντίνων. Ἐπ' αὐτοῦ ἔκειτο ἡ πόλις Κεντάρισα (Θουκ. ΣΤ, 55. — Στρβ. ΣΤ, 272. — Virg. Æ, IX, 581.—Ov. Met. XIII, 730 Fast. IV, 472).

Σύμβολον, 1) σημεῖον πρὸς οἱανδήποτε γνώρισιν ἢ πιστοποίησιν, οἷον τὸ ἐπὶ σφραγίδων ἢ δακτυλιολίθων, πινακίδων ἢ γραμματεῖον χρησιμεῦον ὡς εἰσιτήριον τοῖς βουλευταῖς, τοῖς δικασταῖς κτλ. εἰς τὰ δημόσια αὐτῶν ἐντευκτήρια ἐν Ἀθήναις, ὁμοίως καὶ τοῖς ξένοις ὡς διαβατήριον (Ἀρστφ. Ὄρν. 1209, 1214 σχλ.)· προσέτι τὸ διδόμενον μεταξὺ δύο ἀμοιβαίας σχέσεις ἐχόντων ἢ ξενίαν, ἢ ἀγοραπωλησίας, πρὸς ἀναγνώρισιν. Συνίστατο δὲ τὸ τοιοῦτο ἢ εἰς νόμισμα ἢ εἰς ξύλον τι δίχα τετμημένον, οὗ τὰ μέρη συναρμοζόμενα ἀπεδείκνυον τὴν ταὐτότητα, ὡς ἐσχάτως ἔτι παρὰ τοῖς ἡμετέροις ἀρτοπώλαις καὶ ἄλλοις προμηθευταῖς ἐπεκράτει ἡ τσέτουλα (Πλάτ. Συμπ.—Πολδ. ΣΤ). —2) Πᾶν ὑλικὸν σημεῖον ἰδέαν τινὰ αἰνιττόμενον, ὡς ἡ δάφνη ἐστὶ σύμβολον τῆς δόξης, τῆς νίκης, κλπ.—3) Ἡ ἐμπορικὴ συνθήκη, ἐξοὺ «αἱ ἀπὸ συμβόλων δίκαι», αἱ μεταξὺ τῶν πολιτῶν καὶ ξένων διεξαγόμεναι συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους τῆς τοιαύτης συνθήκης (Ἀρπκρτ.—Ἀνδοκ. κ. Ἀλκιβ. 18). Ἧς δὲ τῶν ὅρων τούτων ἦν, αἱ ἐκ τῶν δικῶν τούτων ἐφέσεις νὰ γίνωνται εἰς ἄλλην τρίτην ἀμερόληπτον πόλιν. Ἐπὶ τῆς παντοδυναμίας των δ' οἱ Ἀθηναῖοι καταχρηστικῶς ἀπὸ συμβόλων δίκας ἐκάλουν καὶ τὰς

τῶν συμμάχων αὐτῶν, οὓς ἐβίαζον, οὐ μόνον τὰς μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Ἀθηναίων μικτὰς, ἀλλὰ καὶ αὐτὰς τὰς μεταξὺ μόνων τῶν πολιτῶν αὐτῶν δίκας νὰ ὑποβάλλωσιν εἰς τὰ ἀττικὰ δικαστήρια (Ἀντφ. π. Ἡρδ. φόν. — Ξνφ. Πολ. Ἀθ. Α, 14-18).

Συμβόλαιον, ἡ μεταξὺ ἀτόμων συναλλαγή. Αἱ ἐκ τῆς ἀθετήσεως αὐτῶν πηγάζουσαι δίκαι, «συμβολαίων δίκαι», ὑπέκειντο ἐν Ἀθήναις εἰς τὰ ἡλιαστικὰ δικαστήρια, ἐν δὲ Σπάρτῃ ἐδικάζοντο ὑπὸ τῶν Ἐφόρων, οὐχὶ ὡς εἰσαγωγέων καὶ οὐχὶ ἐν σώματι, ὡς φαίνεται, ἀλλ' ἑκάστη ὑφ' ἑκάστου. Ἀγνοεῖται δὲ πῶς αὐτοῖς διενέμοντο (Πλούτ. Λακ. Ἀπφθ. Η, 207. — Ἀριστ. Πολτ. Γ, 1, 7).

Συμβολή, 1) συνάντησις, σύγκρουσις, ὥστε συμβολὴ δύο ὁδῶν (Ξενφ. Ἑλλ. Ζ, 1, 8), δύο στρατευμάτων. — 2) Συνεισφορά, ὥστε «τὰ ἀπὸ συμβολῆς συμπόσια, εἰς ἃ ἕκαστος συνδαιτυμὼν καταβάλλει τὴν ἰδίαν δαπάνην (Ξνφ. Συμπ. Α, 16. — Ἀθν. Ζ). Ἴδ. ἑστίασις.

Σύμβουλοι, ἐν Σπάρτῃ, δέκα συνεκπεμπόμενοι μετὰ τῶν βασιλέων εἰς τὰς ἐκστρατείας, ἐπίτηδες ἐκλεγόμενοι, ἵνα σύμβουλεύωσι καὶ ἴσως καὶ ἐπιτηρῶσιν αὐτούς (Θουκ. Β, 85. Γ, 69. Ε, 63).

Σύμη, νῆσος παρὰ τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐμπρὸς εἰς τὸ ἀκρωτήριον Κυνόσσημα τῆς Καρίας, μεταξὺ Κνίδου καὶ Ῥόδου, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως, καὶ 8 λιμένων. Τὸ ὄνομα ἔλαβεν ἐκ θυγατρός τινος τοῦ Ὑαλυσοῦ, πρὶν Μεταποντὶς καὶ Αἴγλη καλουμένη. Νηρεὺς, ὁ βασιλεὺς τῆς νήσου, συνεισέφερεν εἰς τὴν κατὰ τῆς Τροίας ἐκστρατείαν 3 πλοῖα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 671). Οἱ Κᾶρες κατέλαβον μετὰ ταῦτα τὴν νῆσον, ἀλλὰ τὴν ἐγκατέλιπον ἑνεκεν ἐπελθούσης ξηρασίας· ἔκτοτε δὲ τὴν κατῴκησαν ὁριστικῶς Δωριεῖς (Στρβ. ΙΔ, 656. — Διόδ. Ε, 52).

Συμμαχία, 1) ὁ σύνδεσμος διαφόρων Ἑλληνικῶν πόλεων πρὸς κοινὴν ἄμυναν καὶ ἐπίθεσιν, συνήθως μιᾶς τῶν συμμαχίδων προϊσταμένης (ἴδ. ἡγεμονίς). Ἡ ἀρχαιοτέρα τῶν τοιούτων συμμαχιῶν ἦν ἡ Πελοποννησιακὴ, ἧς τὴν ἡγεμονίαν εἶχε τὸ Ἄργος (Ἡρδ. Α, 1). Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ προέκυψεν ἡ Σπάρτη, καὶ ἀνεδείχθη διὰ παντὸς ἰσχυροτέρα τοῦ Ἄργους διὰ τῆς παρὰ τῇ Τύρινθι νίκης (περὶ 524 π. Χ.) (ἴδ. Ἄργος Κλεομένης 1), εἰ καὶ ἐξηκολούθησε καὶ μετὰ ταῦτα ἡ διάστασις τῶν δύο πόλεων. Τὴν Σπαρτιατικὴν συμμαχίαν ἀπετέλουν ἡ Κόρινθος, ὡς ἡ πρωτίστη τῆς συμμαχίας σύμβουλος, ἡ Σικυών, ἡ Αἴγινα, τὰ Μέγαρα, ἡ Ἐπίδαυρος, ἡ Τροιζὴν, ἡ Ἑρμιόνη, ἡ Ἀρκαδία (τῆς Τεγέας καταλαμβανούσης τὴν ἐπίτιμον θέσιν εἰς τὰς μάχας, τὴν τοῦ ἀριστεροῦ κέρατος), ἡ Φλιοῦς, ἡ Ἦλις. Ἐπὶ τῶν Περσικῶν καὶ αἱ Ἀθῆναι οἰκειοθελῶς, καὶ πᾶσα ἡ Ἑλλὰς ἐδέχθησαν τὴν ἡγεμονίαν της. Ἀλλ' ἡ δραστηριότης τῶν Ἀθηναίων καὶ ἡ φρόνησις τοῦ Θεμιστοκλέους, τοῦ Ἀριστείδου, τοῦ Κίμωνος, ἀνέδειξαν κατὰ θάλασσαν ὑπερόχους τὰς Ἀθήνας, συνδεθείσας μετὰ τῶν νήσων καὶ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, αἱ δὲ προσπάθειαι τῶν Σπαρτιατῶν ὅπως διατηρήσωσι καὶ κατὰ θάλασσαν τὴν ἡγεμονίαν, ἀπέτυχον. Ὅτε δὲ περιεφρόνησαν τοὺς εἰς Ἰθώμην πεμφθέντας εἰς ἐπικουρίαν αὐτῶν Ἀθηναίους, τότε ἐπῆλθε ῥῆξις μεταξὺ τῶν δύο πόλεων, καὶ ἔκτοτε αἱ Ἀθῆναι, συμμαχήσασαι καὶ μετὰ τοῦ Ἄργους, ἀπέκτησαν καὶ κατὰ ξηρὰν δύναμιν σχεδὸν ἰσόπαλον πρὸς τὴν τῆς Σπάρτης. Αἱ Θῆβαι, καταπροδοῦσαι τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ τῶν Περσικῶν, ἀπώλεσαν τὴν ἐπὶ τῆς Βοιωτίας ὑπεροχὴν αὐτῶν. Κατὰ δὲ τὴν εἰρήνην τοῦ 445 π. Χ., αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Σπάρτη ἀνεγνώρισαν ἐπισήμως ἑκάστη τῆς ἑτέρας τὴν ἡγεμονίαν. Οἱ Ἀθηναῖοι παρὰ τῶν συμμάχων των, τῶν πλείστων νησιωτῶν, ἀπῄτησαν, ἀντὶ στρατιωτῶν, φόρον χρημάτων καὶ κενὰς τριήρεις, εἰς ὃ οἱ ἀπειροπόλεμοι ἐκεῖνοι προθύμως συνῄνεσαν, πλήρη μάλιστα ἐμπιστοσύνην ἔχοντες εἰς τοῦ Ἀριστείδου τὸν δίκαιον χαρακτῆρα. Κατετέθη δὲ κατ' ἀρχὰς τὸ συμμαχικὸν ταμεῖον εἰς τὸν ἐν Δήλῳ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος· ἀπὸ δὲ τοῦ 460 π. Χ. ὁ Περικλῆς μετέφερεν αὐτὸ εἰς Ἀθήνας. Ἀντ' αὐτοῦ δ' ἀνέλαβον αἱ Ἀθῆναι νὰ ὑπερμαχῶσι τῶν συμμάχων, οὓς οὕτως εἶχον ἀόπλους εἰς αὐτὰς παραδεδομένους. Οἱ διέποντες τὸν κοινὸν τοῦτον θησαυρὸν ἦσαν Ἀθηναῖοι Ἑλληνοταμίαι. Ὁ ἐκ τῆς ἀντιζηλίας τῶν δύο προεχουσῶν πόλεων προκύψας, καὶ πᾶσάν τὴν Ἑλλάδα συμπαρασύρας Πελοποννησιακὸς πόλεμος ἐπέφερε τὸ τέλος τῆς ἡγεμονίας τῶν Ἀθηνῶν. Ἡ Σπάρτη ὑπερίσχυσεν, αἱ δὲ Θῆβαι προσεκτήσαντο τὴν ἐπὶ τῆς Βοιωτίας ἡγεμονίαν. Ἐξωσθέντων τῶν Τριάκοντα διὰ τοῦ Θρασυβούλου, ἀπηλλάγησαν αἱ Ἀθῆναι τῆς ἀμέσου ἐπικυριαρχίας τῆς Σπάρτης, καὶ ὁ Κόνων ἐν Κνίδῳ νικήσας, ἀποκατέστησε πάλιν τὴν ναυτικὴν ὑπεροχὴν τῶν Ἀθηνῶν· ἀλλὰ τοῦ Κορινθιακοῦ πολέμου τοὺς καρποὺς συνεκομίσαντο ἡ Σπάρτη καὶ οἱ Πέρσαι διὰ τῆς εἰρήνης τοῦ Ἀνταλκίδου. Ἡ Σπάρτη ἐν ὑπεροψίᾳ κατέλαβε τὰς Θήβας διὰ προδοτικῆς ἐπιθέσεως· ἀλλὰ τοῦτο ἐπέφερε καὶ τὴν πτῶσίν της. Αἱ Ἀθῆναι συνέδεσαν τῷ 377 π. Χ. νέαν συμμαχίαν, καὶ τέλος ἡ Σπάρτη ἀνεγνώρισεν ἐπισήμως τὴν κατὰ θάλασσαν ἡγεμονίαν τῶν Ἀθηνῶν· τὴν τῆς Σπάρτης δ' ἐξηφάνισαν ἐντελῶς αἱ ἐν Λεύκτροις καὶ Μαντινείᾳ μάχαι, καὶ τῆς Μεσσηνίας ἡ παλινόρθωσις· ὁ δὲ θάνατος τοῦ Ἐπαμεινώνδου ἐν Μαντινείᾳ (362 π. Χ.) ἠλάττωσε καὶ τῶν Θηβῶν τὴν ἐπιρροήν, καὶ περιώρισε καὶ αὐτῶν τὴν ἐν Βοιωτίᾳ ἡγεμονίαν. Καὶ αὖθις ἀνέκυψαν ἐπ' ὀλίγον αἱ Ἀθῆναι ὡς κέντρον δυνάμεως ἐν Ἑλλάδι, μέχρις οὗ (τῷ 338) ἡ ἐν Χαιρωνείᾳ μάχη κατέστρεψε τῆς Ἑλλάδος τὴν ἀνεξαρτησίαν, καὶ ἡ ἡγεμονία μετέβη εἰς τὴν Μακεδονίαν, ὑφ' ἧς τὴν ἐπιρροὴν διετέλεσαν καὶ ἡ Θεσσαλικὴ, καὶ ἡ Αἰτωλικὴ, καὶ ἡ Ἀχαϊκὴ συμπολιτεία μέχρι τῆς εἰς τὴν Ῥώμην ὑποδουλώσεως. — 2) Ἐπίθετον ἀποδοθὲν εἰς τὴν Ἀφροδίτην ὑπὸ τῶν Μαντινέων, ἐγειράντων αὐτῇ ναὸν ἐν Μαντινείᾳ μετὰ τὴν ἐν Ἀκτίῳ καταναυμάχησιν τοῦ Ἀντωνίου (Παυσ. Η, 9).

Συμμορίαι. Ἐν Ἀθήναις, μετὰ τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίαν κατὰ τὸ 316 π. Χ., νέος εἰσήχθη φορολογικὸς ὀργανισμὸς πρὸς καταρτισμὸν τοῦ ναυτικοῦ, καθ' ὃν ἑκάστη τῶν 10 φυλῶν ἐπρότεινεν 120 τῶν εὐπορωτέρων αὐτῆς ἀνδρῶν, 25-40 ἐτῶν ἡλικίας, καὶ εἰς τοὺς 1200 ἀνετέθη ἡ ὑποχρέωσις τῶν τριηραρχιῶν, καὶ τοῦ παρέχειν τριήρη εἰς τὸ δημόσιον. Διηροῦντο δ' αὐτοὶ εἰς 20 συμμορίας, ἐξ ἀνδρῶν 60 ἑκάστην, διατελοῦσαν ὑπὸ ἕνα ἐπιμελητήν. Ἑκάστη δὲ συμμορία ὑποδιηρεῖτο εἰς συντελείας, ἀριθμοῦ ἀναλόγου τῇ περιουσίᾳ τῶν μελῶν αὐτῆς, οὐχὶ δ' ἐλάσσονος τῶν 16, καὶ ἑκάστη συντέλεια ὤφειλε νὰ παρέχῃ ἀνὰ μίαν τριήρη, ὥστε ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν νὰ μὴ ᾖ κατώτερος τῶν 240 (Δμσθ. Π. Στρ. 261. Κ. Εὐεργ. κ. Μνησθ. 1145. — Οὐλπ. εἰς Δμσθ. κ. Μειδ. 188).

Συμπολιτεία, ἡ ἕνωσις ἀνεξαρτήτων πόλεων πρὸς κοινὴν ἐνέργειαν (ἴδ. Συμμαχία).

Σύμπλεγμα. Οὕτως ὀνομάζει ὁ Πλίνιος (XXXVI, 4, 10) γλυπτικὰς ἐρωτικὰς παραστάσεις, καὶ προσέτι ἔργον τι τοῦ Κηφισοδώρου, υἱοῦ τοῦ Πραξιτέλους, θαυμαζόμενον ἐν Περγάμῳ, καὶ ἐν ᾧ λέγει ὅτι οἱ δάκτυλοι εἰσχωροῦσιν εἰς τὴν σάρκα μᾶλλον ἢ εἰς τὸ μάρμαρον (Αὐτ. 6). Τινὲς ἐκλαμβάνουσι τοῦτο ὡς τοὺς περιφήμους παλαιστὰς τοὺς διατηρουμένους εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Φλωρεντίας.

Συμπληγάδες, 1) Ἴδ. Ἀργοναῦται. — 2) Ἴδ. Κυάνεαι νῆσοι.

Συμπόσιον, ἑστίασις ἑορτάσιμος, εἰς ἣν προσκλήσεις ἐγίνοντο πρὸ πάντων διὰ τὸν πότον, ὅστις ἦν κατὰ τὸ τέλος τῆς ἑστιάσεως, διότι οἱ Ἕλληνες συνήθιζον ἐσθίοντες

νὰ μὴ πίνωσιν, ἀλλὰ μόνον εἰς τὸ τέλος τοῦ δείπνου. Ἔπινον δὲ οἶνον, καὶ ἤδη ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ὅτε κατὰ Πλάτωνα (Νομ. Β, 363) ὁ Μουσαῖος ἔλεγεν ἀμοιβὴν τῶν δικαίων μετὰ θάνατον, αἰώνιον μέθην. Ἔπινον δὲ τὸν οἶνον οὐχὶ ἄκρατον, ὡς οἱ βάρβαροι (Πλάτ. Νομ. 637), καὶ εἰς θάνατον κατεδίκαζον οἱ νόμοι τοῦ Ζαλεύκου τὸν ἀσθενῆ τὸν ἄνευ τῆς ἐντολῆς τοῦ ἰατροῦ ἄκρατον πιόντα (Αἰλ. π. ἱ. Β, 37). Ὁ Κλεομένης ἐλέγετο μανεὶς καθ' ὃ ἀκρατοπότης (Ἡρδ. ΣΤ, 84)· καὶ οἶνον λέγοντες οἱ Ἕλληνες ἐνόουν τὸ κρᾶμα (Πλούτ. Γμλ. πργγλμ. 2θ), τὸ κρασί. Αἱ ἀναλογίαι τῆς κράσεως τοῦ ὕδατος πρὸς τὸν οἶνον ἦσαν 3 : 1 ἢ 2 : 1 ἢ ἐνίοτε καὶ 3 : 2 (Ἡσδ. Ἔργ. 596. — Πλουτ. Συμπ. Γ, 9. — Ἀθήν. Ι, 426. — Εὐστθ. εἰς Ὀδύσ. 1, 209). Ἐγίνετο δ' ἡ κρᾶσις ἐντὸς ἀγγείων καλουμένων κρατήρων, καὶ ἐνίοτε ψυκτήρων, ὅτε ἐν τῷ μέσῳ εἶχον χιόνα ἢ πάγον πρὸς ψύξιν. Ἐνίοτε δ' ἐνέχεον καὶ ἀρώματα (Ἀθήν. ΛΑ, 33), ὅτε τὸ κρᾶμα ἐλέγετο τρίμμα (Πολδ. ΣΤ, 18)· εἶτα δὲ μετηγγίζετο εἰς τὰ παντοίου εἴδους ποτήρια) κύλικας, φιάλας, καρχήσια, κανθάρους, ῥυτά). Οἱ συμπόται, εἰς τὰς κλίνας κατακείμενοι πρὸ τῶν τραπεζῶν, εἶχον τὰς κεφαλὰς ἐστεφανωμένας· οἱ δὲ προχέοντες αὐτοῖς ἦσαν συνήθως νέοι δοῦλοι. Εἷς δὲ τῶν συμποτῶν ἐξελέγετο συμποσίαρχος (καὶ βασιλεὺς τιτλοφορούμενος), καὶ οὗτος ὥριζε τὰ καθέκαστα (Πλάτ. Νόμ. Α, 641). Μετεδιδάζετο δὲ τὸ ποτήριον ἀπὸ τοῦ ἀριστεροῦ εἰς τὸν δεξιῶς καθήμενον συμπότην, ἢ εἰς ἐκεῖνον ὑπὲρ οὗ προέπιε (Πλάτ. Πολ. Δ, 420). Τὰ συμπόσια ἔδιδον ἀφορμὴν οὐ μόνον εἰς τερπνάς, ἀλλὰ καὶ εἰς σπουδαίας συνδιαλέξεις (Πλάτ. Ξνφ. Συμπόσιον). Παρῆσαν δ' εἰς τὰ μείζονα ἐξ αὐτῶν καὶ κιθαρῳδοὶ, αὐλητρίδες καὶ ὀρχηστρίδες. Καὶ διάφορα δὲ λογοπαίγνια ἐπρότεινον, καὶ εἰς διαφόρους παιδιὰς ἐπεδίδοντο οἱ συμπόται, ὧν αἱ κυριώτεραι ἦσαν ὁ κότταβος, ὁ ἀστραγαλισμὸς, ἡ κυβεία, ἡ πεττεία, ὁ χαλκισμὸς (Πολδ. Θ, 118). Ἴδ. Ἑστίασις. Οἱ Ῥωμαῖοι εἶχον καὶ ἐπιτάφια συμπόσια, ἀπαγορευθέντα, ἕνεκα τῆς καταχρήσεως αὐτῶν, ὑπὸ τῆς δεκανδρίας (Cic. Legg. II 24. 60).

Συμφορεῖς, παρὰ Σπαρτιάταις οἱ μετὰ τῶν πολεμάρχων ὡς ὑπασπισταὶ ἢ σύμβουλοι αὐτῶν ἐκπεμπόμενοι (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 4, 14).

Συμφωνιακοὶ, παρὰ Ῥωμαίοις δοῦλοι ἐν πλουσίαις οἰκίαις, ὧν ἔργον ἦν νὰ ψάλλωσι πρὸς τέρψιν τῶν κυρίων των. Ἡ ψαλμῳδία αὐτῶν ἐκαλεῖτο ἀκρόαμα (Cic. Mil. IX. — Suet. Oct. LXXIV. — Plin. Ep. VI, 31).

Συναρχίαι, κατὰ Πολύβ. (Ἐκλ. 114) ἐν Ἀχαΐᾳ συνέλευσίς τις, ἐν ἀπορρήτῳ, τῶν ἀρχῶν, ἴσως τῶν δημιουργῶν μετὰ τῆς βουλῆς κτλ. πρὸς συζήτησιν τῶν ἐξωτερικῶν σχέσεων,

Σύνδειπνον. Ταὐτὸ τῷ συμπόσιον. Ἴδ. Ἑστίασις.

Σύνδικος, 1) ὁ ἐν δίκῃ βοηθός, ὁ συνήγορος (Αἰσχύλ. Εὐμν. 748. — Δημοθ. κ. Ἀρστκρ. 689. Πρ. Ζνθ. 885. Στρ. 274), ὁμοίως καὶ ὁ συνηγορῶν ὑπὲρ διατηρήσεως ὑφισταμένου νόμου. — 2) Σύνδικοι, ἀρχὴ ἐν Πειραιεῖ ἐγκαταστᾶσα μετὰ τὴν ἔξωσιν τῶν Λ' ἵνα μεριμνᾷ καὶ δικάζῃ περὶ ἀποδόσεως τῶν ἀδίκως δημευθέντων καὶ περὶ τῶν ἔτι τότε δημευομένων κτημάτων (Ἀρπκρ.). — 3) Ἐν Σπάρτῃ ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ἀρχὴ (ἡ μεγάλη συνδικία) παντοίας ἔχουσα ἐπιμελείας, ἢ τὰς ἀρχὰς εἰς ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων αὐτῶν βοηθοῦσα· ὑπῆρχον δὲ τότε σύνδικοι ἐπὶ τὰ ἤθη, ἐπὶ τοὺς νόμους, σύνδικος θεοῦ Λυκούργου. Ἐξάγονται δὲ ταῦτα ἐξ ἐπιγραφῶν ἐποχῶν μεταγενεστέρων (Boeckh, C. I. G. n. 1242. 1256 κτλ.).

Σύνεδροι, ἐν γένει οἱ εἰς συνέδριον συγκαθήμενοι. Ἐλέγοντο δ' ἰδίως οὕτω καὶ οἱ τρεῖς ὁμοῦ ἄρχοντες τῶν Αἰτωλῶν, ὁ στρατηγὸς, ὁ ἵππαρχος καὶ ὁ γραμματεὺς (Bœckh, C. J. G, n. 2382. 3064), ὡς καί τις ἀρχὴ, πιθανῶς τοπικὴ, ἀχαϊκῶν πόλεων, ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων (Αὐτ. n. 1543).

Συνήγορος, ταὐτὸ σύνδικος (ἴδ.).

Σύνθεσις, παρὰ Ῥωμαίοις ἐλέγετο ἡ ἀποθήκη τῶν ἐνδιμάτων, καὶ προσέτι ἓν ἔνδυμα οὗ ἀγνοεῖται τὸ εἶδος, ὃ δ' ἕφερον μόνον εἰς τὰ συμπόσια, καὶ εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Κρονίων (Saturnalia).

Συνθῆκαι, ἦσαν οὐχὶ μόνον αἱ δημόσιαι καὶ διεθνεῖς, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι μεταξὺ ἀτόμων γραπταὶ καὶ ἐπίσημοι συμφωνίαι. Ταύτας ἀπέβλεπον αἱ «συνθηκῶν παραβάσεως δίκαι» (ἴδ. Δίκαι).

Σύνθημα, πᾶσα ἀμοιβαία συμφωνία, καὶ ὁ λόγος ὁ διδόμενος εἰς τοὺς στρατιώτας ἵνα γνωρίζωσιν ἀλλήλους. Ὁ Κῦρος ἔδωκεν εἰς τοὺς ἰδικούς του «Ζεὺς σύμμαχος καὶ ἡγεμών». «Ζεὺς σωτὴρ καὶ νίκη». «Ζεὺς σωτὴρ καὶ Ἡρακλῆς ἡγεμών» (Ξνφ. Κρπδ. Γ, 3, 26. Ζ, 1, 10. Ἀνδ. Α, 8, 11. ΣΤ. 5, 15). Καθ' Ἡρόδοτον (Θ, 98) σύνθημα ἐδόθη «Ἥδη».

Σύνναδα (τὰ), πόλις κατὰ τὰ βόρεια τῆς Φρυγίας πρὸς τῇ Γαλατίᾳ. Τὰ πλησίον αὐτῆς ὄρη παρῆγον περίφημον μάρμαρον, «συννάδικον λίθον» ἢ καὶ «δοκίμιον» καλούμενον ἐξ ἑτέρου παρακειμένου χωρίου Δοκιμίας, λευκὸν μετ' ἐρυθρῶν φλεβῶν ὡς κηλίδων (Στρβ. ΙΒ, 577. — Cic. ap. fam. XV, 4. — Liv. XLV, 34).

Συννόων, γλύπτης Αἰγινίτης, μαθητὴς τοῦ Ἀθηναίου Ἀριστοκλέους περὶ τὰ 495 π. Χ. (Παυσ. ΣΤ, 9).

Σύνοδοι ἐλέγοντο αἱ ἐν Αἰγίῳ τριήμεροι συνελεύσεις τῶν μελῶν τοῦ Ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ ἐκ πασῶν τῶν πόλεων, πάντων τῶν ὑπὲρ τὰ 30 ἔτη γεγονότων, συνερχομένων αὐτοκλήτως ἐντὸς ἄλσους Ὁμαρίου καλουμένου, καὶ τῷ Ὁμαρίῳ Διὶ ἱεροῦ, δὶς τοῦ ἔτους, κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔαρος καὶ κατὰ τὸ τέλος τοῦ φθινοπώρου (Πολδ. Δ, 14, 1, 37. Ε, 1, 7. ΛΗ, 4, 5. — Στρβ. Η, 7, 3, 5. — Παυσ. Ζ, 24, 1, 2). Ἔκτακτοι δὲ σύνοδοι συνεκαλοῦντο προσέτι καὶ εἰς ἄλλας πόλεις ὑπὸ τῶν ἀρχῶν (Πολδ. Ε, 1. Αἰλ. ΜΖ. ΚΘ, 9, 6).

Συνοικία, οἰκία ἐν ᾗ πολλοὶ κατοικοῦσιν ἐπ' ἐνοικίῳ (Αἰσχν. κ. Τιμάρχ. 17). Τοιαῦται πρὸς ἐνοικίασιν οἰκίαι ᾠκοδομοῦντο ἐν Ἀθήναις (Ξνφ. Οἰκν. Γ, 1) πρὸς ἐνοικίασιν τοῖς μετοίκοις, ὡς μὴ ἐγκεκτημένοις,

ἀριθμουμένοις δὲ εἰς 45,000 περίπου, καὶ τοῖς ξένοις ἐμπόροις. Ἡ τιμὴ τῶν ἐνοικιάσεων ἀγνοεῖται, πλὴν ὅτι ἦν μείζων ἐν Ἀθήναις ἢ ἀλλαχοῦ τῆς Ἀττικῆς. Μνημονεύονται δ' ὑπὸ τοῦ Ἰσαίου δύο οἰκίαι ἀποφέρουσαι 8 1)2 ο)ο τόκον. Αἱ συνοικίαι ἐξεμισθοῦντο συνήθως κατὰ τὸ θέρος, καὶ τὸ ἐνοίκιον κατεβάλλετο κατὰ μῆνα. Ὑπῆρχον δὲ καὶ οἱ καλούμενοι ναύκληροι ἢ σταθμοῦχοι, οἱ ἐνοικιάζοντες τοιαύτας συνοικίας πρὸς ὑπενοικίασιν (Ἰσαῖ. ὑπ. Φιλοκτμν. κλ. 58).

Συνοίκια, ἑορτὴ συσταθεῖσα ὑπὸ Θησέως ἐν Ἀθήναις, ὅτε συνῴκησεν ἐκεῖ τὰς 11 πόλεις τῆς Ἀττικῆς (Θουκ. Β. 15.—Στφ. Βυζ. λ. Ἀττικῇ). Ἐτελεῖτο τῇ 16 ἑκατομβαιῶνος, δι' ἀναιμάκτου θυσίας τῇ Εἰρήνῃ (Σχλ. Ἀριτφ. Εἰρ. 1019).

Σύνταγμα, ἴδ. Στρατός.

Συντάξεις. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἐδόθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἀντὶ τοῦ ἀρχαίου μισητοῦ καταστάντος ὀνόματος φόρου, εἰς τὴν μετρίαν καταβολὴν εἰς ἣν ὑπέβαλον τὰ μέλη τῆς κατὰ τὸ ἔτος 376 συστάσης νέας συμμαχίας ὑπὸ τὸ ὄνομα συνεδρίου (Αἰσχν. Πρπρσβ. 201.—Διόδ. ΙΕ, 28).

Συντέλεια, 1) ἡ ἀπὸ κοινοῦ σορολογία, ὡς ἡ πάντων τῶν Βοιωτῶν ὑπὸ τοὺς Θηβαίους ἐπὶ Ἐπαμεινώνδα (Διόδ. ΙΕ, 38). καὶ ὁ τῶν Ἀρκάδων δασμὸς κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν (Διόδ. ΙΕ, 59).—2) Ἐν Ἀθήναις ἡ ὑποδιαίρεσις τῆς ναυτικῆς φορολογικῆς μονάδος, τῆς συμμορίας (ἴδ.).

Συντελεῖς, οἱ περίοικοι τῆς Λακωνίας, ὡς φόρου ὑποτελεῖς (Ἔφορ. ἐν Στρβ.).

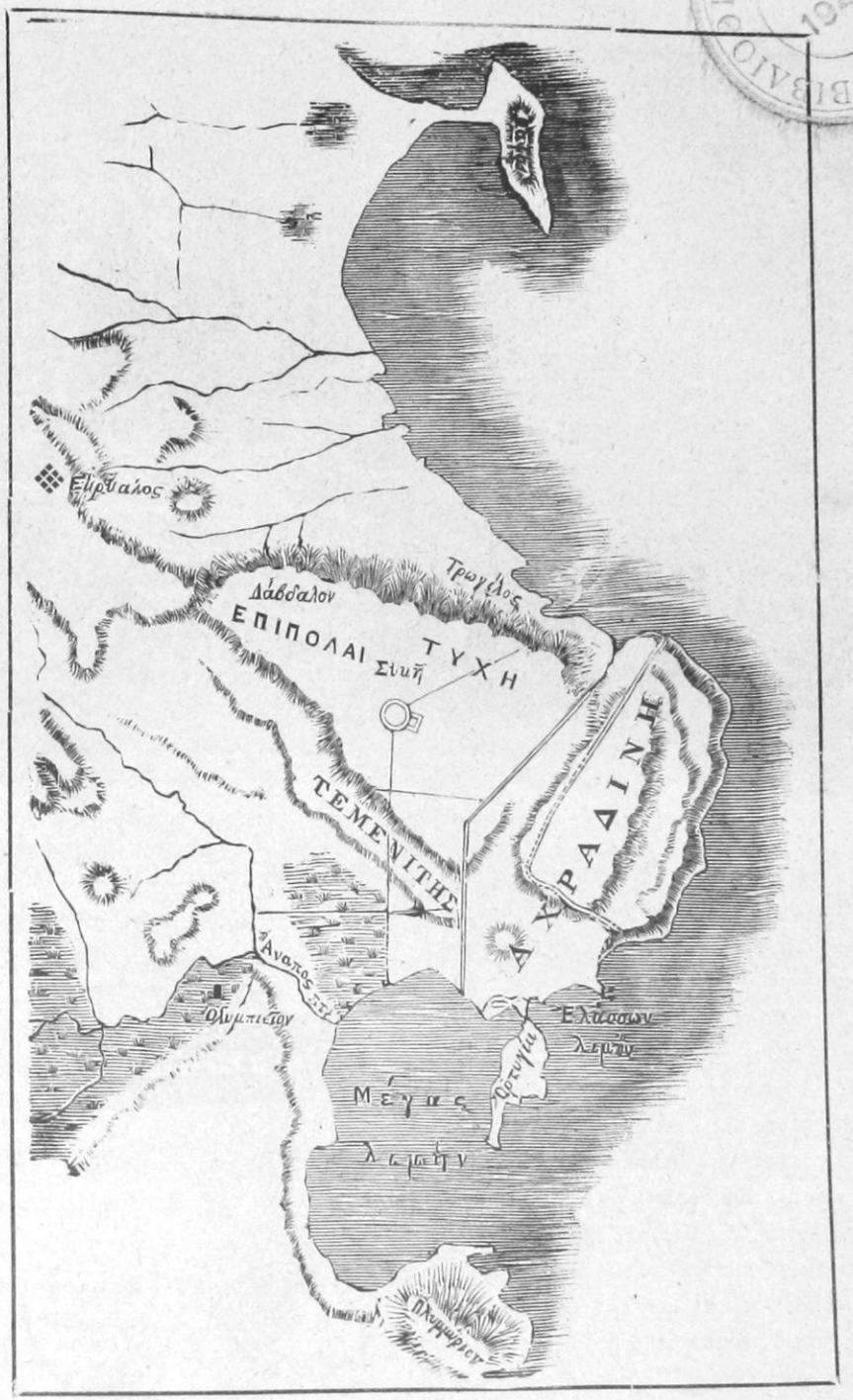

Συνωμοσία, ἴδ. Ἑταιρίαι.

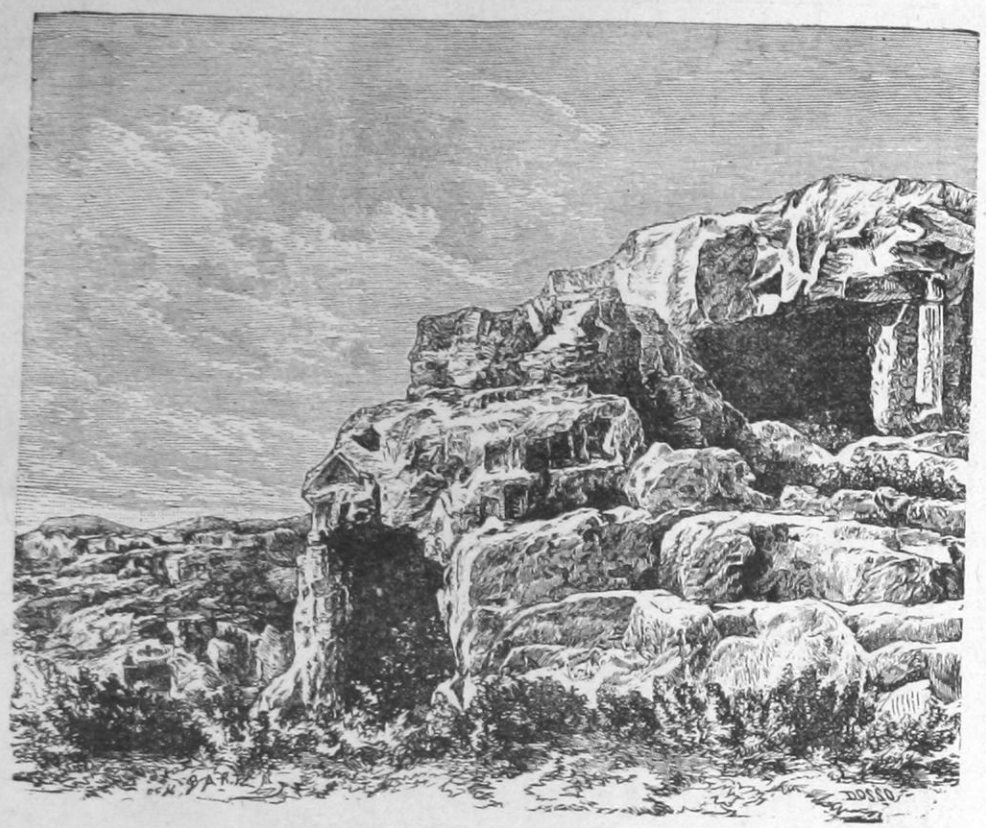
Συνωρίς, ζεῦγος ἵππων συνεζευγμένων (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 2, 1)· καὶ ὡς ἐκ τούτου καὶ ὁ δίφρος ὁ ὑπὸ δύο ἵππων συρόμενος εἴτε εἰς τὰς μάχας εἴτε εἰς τὰ ἱπποδρόμια, ὥστε καὶ «ξυνωρίδι νικᾶν» (Πλατ.).

Συρακοῦσαι καὶ Συράκουσαι, ἡ μεγίστη καὶ πλουσιωτάτη πόλις τῆς Σικελίας, ὁ εἷς ὀφθαλμὸς τῆς νήσου καλουμένη. διότι ὁ ἕτερος ἦν ὁ Ἀκράγας. Κεῖται ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας, κατὰ τὸν ποταμὸν Ἄναπον, πλησίον τοῦ τέλματος Λυσιμελείας (νῦν λίμνης Σιράκου). Ἱδρύθη δὲ τῷ 735 π.Χ. ὑπὸ Κορινθίων, οὓς ὡδήγει ὁ Ἀρχίας. Τὸ πρῶτον κατέλαβον τὴν τῇ ἀκτῇ παρακειμένην μικρὰν νῆσον Ὀρτυγίαν, ἥτις φαίνεται οὖσα τέως φοινικικὴ ἀποικία. Ἀλλὰ ταχέως ἐξετάθη ἡ πόλις καὶ περιέλαβε τέσσαρα, ἤ, μετὰ τῶν Ἐπιπολῶν, 5 μέρη, συμπεριτειχισθέντα. Ἦσαν δὲ ταῦτα, α) ἡ νῆσος Ὀρτυγία, πολλάκις καὶ μόνον Νᾶσος (Θουκ. ΣΤ, 3) λεγομένης, ἡ ἀρχικὴ ἵδρυσις, μετὰ πηγῆς τῆς Ἀρεθούσης, ναῶν τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τῆς Ἀθηνᾶς, τοῦ μεγάρου τοῦ Ἱέρωνος, εἰς ὃ εἶτα ᾤκουν οἱ Ῥωμαῖοι στρατηγοί, καὶ ὀχυρᾶς ἀκροπόλεως, ἣν ὁ Τιμολέων κατηδάφισε. Στενὸς πορθμὸς διήρει αὐτὴν ἀπὸ τῆς ξηρᾶς, μεθ' ἧς ἐκοινώνει τὸ πρῶτον διὰ χώματος, εἶτα διὰ γεφύρας (Cic. Verr. IV, 53)· β) ἡ Ἀχραδινή, βορειοτέρως τῆς νήσου, ἡ ὑψηλὴ καὶ ἀπότομος ἀνατολικὴ ἀκτὴ μέχρι πλησίον τοῦ Τρωγίλου λιμένος (νῦν Μαγγίσι), τετραπλασία τῆς Νάσου, καὶ ἰσχυρῶς ὠχυρωμένη (Liv. XXIV, 21. XXS, 24. 33). Εἶχε δὲ καὶ ἀγοράν, καὶ πρυτανεῖον, καὶ δικαστήρια, κτλ. Προσέτι ναὸν τοῦ Ὀλυμπίου Διός, θέατρον, καὶ τὰς μεγάλας κατακόμβας. γ) Ἡ Τύχη, ἀνατολικῶς τοῦ βορείου

ΧΑΡΤΗΣ
ΣΥΡΑΚΟΥΣΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ

Ὁ τάφος τοῦ Ἀρχιμήδους.

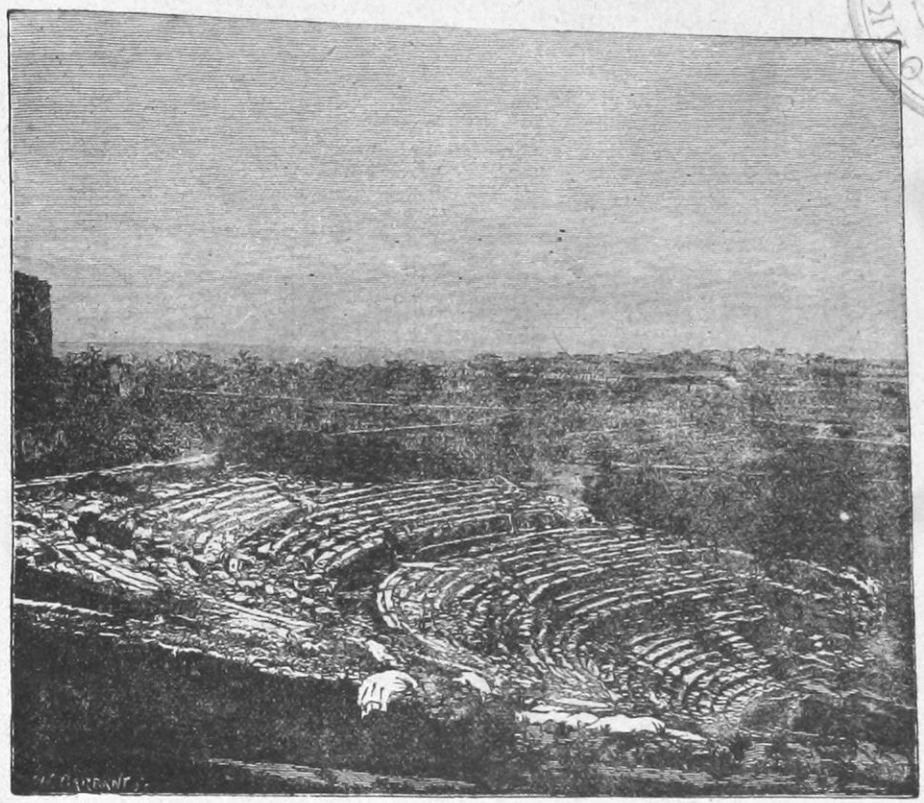
μέρους τῆς Ἀχραδινῆς, ἣν ἐπώνυμος τοῦ ναοῦ τῆς Τύχης ὃν ἐνέκλειε, καὶ τὸ πολυανθρωπότερον μέρος τῆς πόλεως, περιέχον καὶ γυμνάσιον (Cic. Verr. IV, 53). δ) Νέα πόλις, πρὶν καλουμένη Τεμενῖτις (Θουκ. ΣΤ, 76, 100), νοτίως τῆς Τύχης, δυτικῶς δὲ τῆς Ἀχραδινῆς, ἔχουσα τὸ μέγιστον τῶν θεάτρων πάσης τῆς Σικελίας (Cic. Verr. IV, 53), καὶ μετὰ ναοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Τεμενίτου καὶ πολλῶν ἄλλων. ε) Ἐπιπολαί, ὑψηλὸς λόφος πρὸς δυσμὰς τῆς Τύχης καὶ Νεαπόλεως, ὑπερεῖχεν αὐτῶν καὶ τῶν λοιπῶν μερῶν, καὶ κατ' ἀρχὰς διηρεῖτο αὐτῶν διὰ τείχους, ὃ φαίνεται ὅτι ὁ Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος κατηδάφισε. Τούτου ὁ τειχισμὸς κατέστησε τὰς Συρακούσας μίαν τῶν ὀχυροτάτων πόλεων. Αἱ Ἐπιπολαὶ περιεῖχον καὶ τὸν ἰδίως τετειχισμένον λόφον Εὐρύαλον, καὶ δυτικῶς, ἐκτὸς τῶν τειχῶν, τὸ φρούριον Λάβδαλον (Θουκ. ΣΤ, 97. Ζ, 3). Ἡ περίμετρος αὕτη τῶν Συρακουσῶν ἦν 180

σταδίων (4 1)2 γεωγρ. μιλίων), ὑπερβαίνουσα καὶ αὐτὴν τὴν τῆς Ῥώμης. Δυτικῶς

τῆς Ὀρτυγίας ἦν ὁ μέγας λιμήν (καὶ νῦν οὕτω, porto maggiore καλούμενος), ἔχων

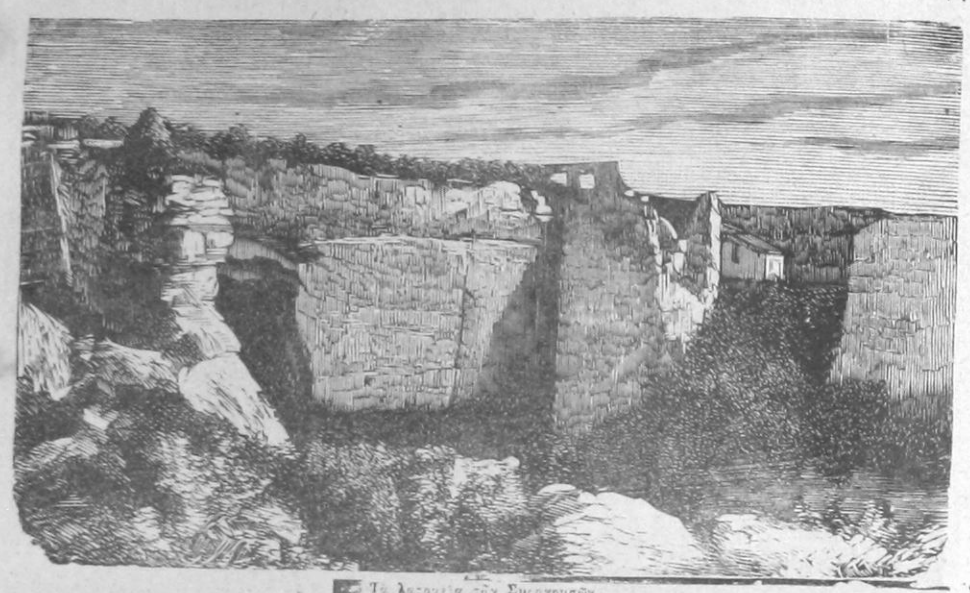
Τὰ ἐρείπια τοῦ ἀρχιθεάτρου τῶν Συρακουσῶν.

80 σταδίων περιφέρειαν, καὶ δι' ἀλύσσου τὸ πάλαι κλειόμενος (Θουκ. Ζ, 4, 23)· ὁ δ' ἐλάσσων λιμήν, βορειοδυτικῶς

τῆς Ὀρτυγίας, ἐλέγετο Λάκκιος ἢ marmcreus, εἶχε πέριξ τὰ νεώρια καὶ ναυπηγεῖα, καὶ ἠδύνατο ὅλους στόλους νὰ περιλάβῃ. Δυτικῶς τῆς πόλεως ἦν τὸ μέγα ὑδραγωγεῖον, ὃ ἀπέκοψαν οἱ Ἀθηναῖοι (Θουκ. ΣΤ, 100)· νοτίως δὲ, παρὰ τὴν πηγὴν Κυανῆν, τὸ Ὀλυμπιεῖον, μέγας ναὸς τοῦ Διὸς, καὶ τὸ ἐπίνειον Δάσκων. — Ἡ ἱστορία τῶν Συρακουσῶν ἐστὶ σχεδὸν ἡ τῆς νήσου πάσης. Κατ' ἀρχὰς ἐπικρατὴς ἦν ἐκεῖ ἡ ἀριστοκρατία· εἶτα δ' ἐπεκράτησαν τύραννοι ὡς ὁ Γέλων καὶ ὁ Ἱέρων (ἴδ.). Τούτους διεδέχθη ἡ δημοκρατία, ὅτε ἤρξατο τῆς πόλεως ἡ παρακμή. Διετέλει δὲ δημοκρατουμένη, ὅτε, ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐπῆλθον κατ' αὐτῆς οἱ Ἀθηναῖοι. Μετὰ τὴν ἦτταν καὶ ἀποχώρησιν αὐτῶν ἐπανέφερον τὴν τυραννίδα οἱ δύο Διονύσιοι, μέχρις οὗ, τῷ 343 π. Χ., ὁ Τιμολέων ἐλθὼν ἀπήλλαξε τὴν πόλιν τοῦ ζυγοῦ αὐτῶν. Μετ' οὐ πολὺ ὅμως ὑπέπεσεν αὖθις εἰς τὸν ζυγὸν τοῦ Ἀγαθοκλέους, τοῦ Ἰκέτα, Ἱέρωνος τοῦ Β' τῷ δὲ 212 π. Χ. ἐπολιορκήθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ὑπὸ τὸν Μάρκελλον, καὶ ἀντέστη ἐπὶ μακρὸν γενναίως, βοηθείᾳ καὶ τῶν μεγαλοφυῶν μηχανικῶν ἐφευρέσεων τοῦ Ἀρχιμήδου, οὗ ὁ τάφος ἔτι δείκνυται· ἀλλὰ μέχρι τέλους ἐκυριεύθη, καὶ παρήκμασεν ἔκτοτε, καίτοι πέμψαντος τοῦ Αὐγούστου ἐκεῖ Ῥωμαϊκὴν

ἀποικίαν. Τὰς Συρακούσας περιγράφει καὶ ὁ Κικέρων (Verr. IV, 53—ἴδ. Στρέ. ΣΤ, 269). Ἡ δὲ νῦν πόλις περιλαμβάνει μόνον τὴν νῆσον Ὀρτυγίαν.

Τὰ λατομεῖα τῶν Συρακουσῶν.

Σύργες, ποταμὸς τῆς εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, ἐκβάλλων εἰς τὴν Μαιώτιδα (Ἡρδ. Δ, 57. 123). Νῦν Δινέζ.

Συρία, ἐν τῇ παλαιᾷ γραφῇ Ἀράμ, περιελάμβανεν, εἰς τὴν γενικωτέραν αὐτῆς σημασίαν, καὶ τὴν Παλαιστίνην, καὶ τὴν Ἀσσυρίαν, καὶ τὴν Μεσοποταμίαν, κτλ. Κατὰ στενωτέραν δὲ σημασίαν, ἀφ' ὅτου τῷ 64 π. Χ. περιελήφθη εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν κράτος, εἶχεν ὅριον πρὸς δυσμὰς τὴν Παλαιστίνην, τὴν Φοινίκην, τὴν Μεσόγειον θάλασσαν καὶ τὴν Κιλικίαν· πρὸς βορρᾶν τὴν Καππαδοκίαν· πρὸς ἀνατολὰς τὴν Μεσοποταμίαν (τὸν Εὐφράτην) καὶ τὴν Ἀραβίαν· πρὸς νότον δὲ τὴν Φοινίκην. Περιελάμβανεν ἐπομένως τὸ νῦν παρὰ τοῖς Ὀθωμανοῖς Σοριστὰν (Συρίαν), ἢ τὴν Χαλέππαν, τὸ βόρειον μέρος τῆς Δαμασκοῦ καὶ τὸ ἀνατολικὸν τοῦ Ταραβλοῦς. Ἡ χώρα ἐστὶν ὀρεινὴ καὶ ἀνώμαλος, δὲν ἐλλείπουσιν ὅμως ἀπ' αὐτῆς καὶ ὡραῖαι πεδιάδες. Τὸ βόρειον μέρος ἦν εὔυδρον καὶ εὔφορον· τὸ νότιον εἶχε τὸν χαρακτῆρα ὁμοιότερον πρὸς τὸν τῆς ἀραβικῆς ἐρήμου, ἀλλ' ὡς φαίνεται, ἐν τῇ ἀρχαιότητι εἰς μικρότερον βαθμὸν ἢ σήμερον, διότι τότε καὶ ἐπέκεινα τῆς Παλμύρας ὑπῆρχον ἀνθοῦσαι πόλεις, ὧν καὶ τὰ ἴχνη ἐξηφάνισεν ἡ ἄμμος σήμερον. Αὕτη ἔτρεφε λέοντας, πάνθηρας, βουβάλους, καμήλους, ποίμνια, καὶ παρῆγε σῖτον, ὄρυζιον, οἶνον, σῦκα, φοίνικας, παντοίους καρποὺς, ξυλικὴν καὶ πρὸς ναυπηγίαν χρήσιμον, κυπαρίσσους, μυροβαλάνους καὶ ἄλλα ἀρώματα, δι' ὧν κατεσκευάζετο βάλσαμον. Τῆς βιομηχανίας δ' αὐτῆς τὰ κυριώτερα προϊόντα ἦσαν ἔλαιον καὶ μύρα. — Τὰ ὄρη τῆς χώρας ἦσαν ὁ Λίβανος ἢ τὸ Λίβανον, οὗ αἱ κορυφαὶ ἀνέρχονται εἰς 3060μ, ἀποτελῶν τὸ πρὸς τὴν Φοινίκην ὅριον· ὁ Ἀντιλίβανος μετὰ τοῦ Ἕρμωνος (παρὰ Τούρκοις Σεὶκ), ὁ Κάσιος (νῦν Ἄκρα), καὶ ἡ Πιερία (νῦν Μοῦσα). Ἀκρωτήρια δὲ ὁ Ῥωσσικὸς σκόπελος (νῦν Τοτόσα ἢ Σκύλος)· ἡ Λευκὴ Ἀκτὴ πρὸς τῇ Λαοδικείᾳ. Ἐκ τῶν ποταμῶν ἐπίσημοι ἦσαν πρὸ πάντων ὁ Ὀρόντης (νῦν Ἀασὶ) καὶ ὁ Μαρσύας· ἐλάσσονες δὲ ὁ Χάλος (νῦν Κοβάϊα), καὶ οἱ ὁμόρροες τοῦ Εὐφράτου Καππαδὸξ (νῦν Καρασοὺ, μέλας)· ὁ Μαρσύας (νῦν Μαρσυφάν)· ὁ Σίγγας (νῦν Σίνδζα)· ὁ Δαρέδαξ· προσέτι ἡ Λίτα (νῦν Λιτάνι), μεταξὺ Λιβάνου καὶ Ἀντιλιβάνου· ὁ Χρυσορρόας (νῦν Βαρράδι), ῥέων διὰ τῆς ἐρήμου. — Οἱ κάτοικοι, Σύριοι ἢ Σύροι καλούμενοι, ἢ καὶ Σύροι μέλανες καὶ Ἀραμαῖοι, κατ' ἀντιδιαστολὴν τῶν Λευκῶν Σύρων τῆς Καππαδοκίας, ἀπετέλουν μετὰ τῶν Ἀσσυρίων, τῶν Μεσοποταμίων κλπ. ἰδιαιτέραν σημιτικὴν φυλήν, τὴν τῶν Ἀραμαίων. Κατ' ἀρχὰς συνέκειτο ἡ Συρία ἐκ πολλῶν μικρῶν, μετ' ἀλλήλων εἰς συμμαχίαν συνδεδεμένων πολιτειῶν· ἀπὸ τοῦ 738 π. Χ. ἀπετέλεσεν ἴδιον κράτος, τὸ Συριακόν· ἀπὸ τοῦ 637 π.Χ. ὑπέκυψεν εἰς τὴν Μηδικὴν κυριαρχίαν, ἀπετέλεσεν ἐπὶ Κύρου μέρος τοῦ Περσικοῦ κράτους, καὶ ἀπὸ τοῦ 331 π. Χ. τοῦ Μακεδονικοῦ. Ἐπὶ τῆς διασπάσεως δ' αὐτοῦ περιῆλθε πρῶτον εἰς τὸν Ἀντίγονον, εἶτα τῷ 301 π. Χ. εἰς Σέλευκον τὸν Νικάτορα, ἐφ' οὗ ἔφθασε διὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ εἰς τὴν ὑπερτάτην αὐτῆς ἀνάπτυξιν (ἴδ. Σέλευκος). Τὸ νοτιώτερον δὲ μέρος αὐτῆς, ἡ Κοίλη Συρία, πολλάκις ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων. καὶ, ἕνεκα τῆς διὰ τὴν ναυπηγίαν ἀξιολόγου ξυλείας τοῦ Λιβάνου, πολλάκις ἦν τὸ μῆλον τῆς ἔριδος μεταξὺ Λαγιδῶν καὶ Σελευκιδῶν. Ὅτε δὲ, τῷ 189 π. Χ. οἱ Ῥωμαῖοι περιέστειλαν τὸ μέγα κράτος τῶν Σελευκιδῶν, ἀφῆκαν αὐτοῖς τὴν Συρίαν. Τῷ δὲ 79 π. Χ. ὑπέταξεν αὐτὴν ὁ Τιγράνης, καὶ μετὰ τὴν ἧτταν αὐτοῦ καὶ τοῦ Μιθριδάτου ὑπὸ τοῦ Πομπηΐου, ὑπέκυψε, πλὴν τῆς Κομμαγηνῆς, εἰς τὴν Ῥώμην, καὶ τῷ 64 π, Χ. ὠργανίσθη εἰς Ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν. Ἐπὶ Αὐγούστου ἤρξατο αὖθις ἀναλαμβάνουσα. Πολλὰ δὲ καὶ πρότερον ἤδη ὑποστᾶσα δι' εἰσβολῶν τῶν Πάρθων, ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν παρήκμασεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον, μέχρις οὗ ἐγένετο ἔρμαιον τέλος τῶν Σαρακηνῶν. — Πᾶσα ἡ χώρα διῃρεῖτο δίχα, εἰς Ἄνω Συρίαν καὶ εἰς Κοίλην Συρίαν, ἤτοι τὴν νοτίαν μεταξὺ Λιβάνου καὶ Ἀντιλιβάνου. Ἡ Ἄνω Συρία περιελάμβανε τὰς ἑπομένας χώρας· α) τὴν Κομμαγηνὴν, πρὸς βορρᾶν, μεταξὺ τοῦ ὄρους Ἀμανοῦ καὶ τῶν ποταμῶν Εὐφράτου καὶ Μαρσύου, πόλεις ἔχουσαν τὰ Σαμόσατα, πατρίδα τοῦ Λουκιανοῦ· τὴν Πέρρην· τὴν Γερμανίκειαν· τὴν Ἀντιόχειαν πρὸς τῷ Ταύρῳ. — β) τὴν Κυρρηστικὴν, νοτιανατολικῶς τοῦ Εὐφράτου, ἔχουσαν τὸ Ζεῦγμα· τὴν Ἱεράπολιν· τὴν Κύρραν. — γ) τὴν Πιερίαν, δυτικῶς τῆς προηγουμένης, μετὰ πόλεων τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπὶ τοῦ κόλπου τοῦ Ἰσσοῦ (ν. Ἀλεξανδρέττα)· Μυριάνδρου· Ῥώσσου· Σελευκείας· Πιερίας, ἥτις ἦν τῆς χώρας τὸ κυριώτερον φρούριον. — δ) τὴν Σελευκίδα, νοτίως τῆς Πιερίας, κατὰ τὴν παραλίαν, κυρίως μέρος τῆς Πιερίας, καὶ περίχωρον τῆς πόλεως Σελευκείας. — ε) τὴν Χαλκιδικὴν, νοτιανατολικῶς τῆς προλαβούσης, πόλιν ἔχουσαν τὴν Χαλκίδα. — στ) τὴν Χαλυβωνίτιδα, ἀνατολικῶς μέχρι τοῦ Εὐφράτου χωροῦσαν. Πόλεις αὐτῆς ἦσαν ἡ Χαλυβὼν (νῦν Χαλέπιον)· ἡ Σύρα· ἡ Θάψακος. — ζ) τὴν Παλμυρηνὴν, νοτίως μέχρι τῆς ἐρήμου, μετὰ πόλεως τῆς Παλμύρας. — η) τὴν Λαοδικηνὴν, δυτικῶς τῆς Παλμυρηνῆς, μετὰ πόλεως τῆς Λαοδικείας ἐπὶ τοῦ Λιβάνου. — θ) τὴν Ἀπαμηνὴν, βορείως τῆς προηγουμένης. Πόλεις αὐτῆς ἡ Ἀπάμεια· Ἐπιφάνεια· Ἔμεσα. — ι) τὴν Κασιώτιδα, βορειοδυτικῶς, ἧς πόλεις ἡ Ἀντιόχεια ἐπὶ Δάφνης ἢ ἐπὶ τοῦ Ὀρόντου· ἡ Λαοδίκεια πρὸς τῇ θαλάσσῃ· τὰ Γάβαλα. — Ἡ δὲ Κοίλη Συρία περιεῖχε τὰς πόλεις Ὀκορούραν (Νῦν Καρὰκ), ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀπὸ Ἐμέσης εἰς Δαμασκὸν· Ἡλιούπολιν (νῦν Βααλβὲκ), καὶ Δαμασκὸν (Στρβ. ΙΣΤ, 749 κλπ. — Mela I, 11).

Συρία θεὰ, ἡ ἄλλως Ἀτάργατις καλουμένη, ἴσως ἡ αὐτὴ καὶ Δερκετὼ, ἐν Συρίᾳ λατρευομένη, ἀναλογοῦσα δὲ πρὸς τὴν Κυβέλην τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ τὴν Ἑλ-

ληνικὴν Ἥραν. Ἡ Στρατονίκη, γυνὴ τοῦ Ἀντιόχου, βασιλέως τῆς Συρίας, ἤγειρεν αὐτῇ ὁμοῦ καὶ τῷ Βήλῳ περὶ Ὀλ. 123 ἐν Ἱεραπόλει ναὸν πολυτελέστατον, χρυσᾶς ἔχοντα τὰς πύλας καὶ τὸν ὄροφον (Λουκ. Συρ. Θ. 31). Οἱ ἱερεῖς αὐτῆς διέτρεχον τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἰταλίαν ὡς θαυματοποιοὶ καὶ ἐπαΐται.

Σύριαι πύλαι, ὁδὸς τρισταδιαία, μεταξὺ τοῦ ὄρους Χαμανοῦ καὶ τοῦ κόλπου Ἰσσοῦ, ἔφερεν ἐκ Κιλικίας εἰς Συρίαν, καὶ ἦν τοσοῦτο στενή, ὥστε μόλις διήρχετο δι' αὐτῆς στρατὸς στοιχηδόν (Ξνδ. Ἀνδ. Α, 4, 4. — Ἀρρ. Β, 8. — Στρδ. ΙΔ, 676). Νῦν Βεϊλάν.

Σύριγξ, 1) μουσικὸν ὄργανον συγκείμενον ἐξ ἑπτὰ ἀνίσων ἀλλήλοις, καὶ διὰ κηροῦ συγκεκολλημένων καλάμων, οὕτως ὥστε ἄνω μὲν εὐθεῖαι, κάτω δὲ, ἀεὶ ἐλαττούμεναι, λοξὴν ἀπατελοῦσι γραμμὴν,

κατὰ τοὺς ἀρχαίους ἐφεύρεσις τοῦ Πανός. Ὁ Ὀβίδιος (Met. I, 691) πλάττει ὅτι νύμφη αὕτη ἐν Ἀρκαδίᾳ, θυγάτηρ τοῦ Λάδωνος, φεύγουσα τὰς ἐπιθέσεις τοῦ Πανὸς, μετεμορφώθη ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν της εἰς καλάμους, αἵτινες ἀπετέλουν μελῳδίαν ὅτε ὁ ἄνεμος τὰς προσέβαλλεν· ὁ δὲ Πᾶν, κόψας ἐξ αὐτῶν, κατεσκεύασε τὸ τῇ νύμφῃ ὁμώνυμον ὄργανον. Αὐτῆς μνείαν ποιοῦνται καὶ ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. I, 13) καὶ ὁ Ἡσίοδος (Ἀσπ. Ἡρ. 278). Τελειοποιουμένη μετὰ ταῦτα, προσέλαβε πλείονας σωλῆνας, καὶ ἐξηκολούθησεν οὖσα καὶ ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις τὸ μουσικὸν ὄργανον τῶν ποιμένων παρὰ τοῖς Ἕλλησι καὶ παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις, ὡς διατηρεῖται ἔτι πολλαχοῦ παρ' ἡμῖν. Κατά τινας ὁ Ἑρμῆς ἐπενόησε πρῶτον αὐτὴν ἐξ ἑνὸς σωλῆνος, εἶτα ὁ Σειληνὸς ἐκ πολλῶν, καὶ διὰ κηροῦ συνέδεσεν αὐτοὺς ὁ Μαρσύας. Εἰς τοῦ Θεοκρίτου τὸ Ἐπίγρ. Β, 3 τινὲς ἐννοοῦσι σύριγγα τρεῖς σωλῆνας ἔχουσαν· ἀλλὰ μᾶλλον φαίνεται ὅτι πρόκειται ἐκεῖ περὶ τριῶν διακεκριμένων αὐλῶν· ἐξ ἐννέα σωλήνων μνημονεύει σύριγγα ἐν Εἰδ. Η, 18· ἡ δὲ 7 σωλῆνας ἔχουσα ἦν ἡ ἐντελεστέρα. Παρ' αὐτῷ ἔχει προσέτι ὁ Δάφνις (Εἰδ. Α, 129) σύριγγα κηροκόλλητον, περὶ τὰ χείλη ἐλικτὴν καὶ εἰς αὐτὰ ἐφαρμοζομένην. Ὁ δ' Ὀβίδιος (Met. XIII, 784) εἰς τὸν Πολύφημον ἀποδίδωσι, πᾶν ὅριον ὑπερβαίνων, σύριγγα ἑκατὸν σωλήνων. Οἱ ποιμένες κατεσκεύαζον αὐτὴν οἱ ἴδιοι, καὶ ἀπῃτεῖτο τέχνη καὶ ἐπιτηδειότης πρὸς τὸ καλῶς δι' αὐτῆς συρίζειν. Οἱ Λυδοὶ μετεχειρίζοντο τὴν σύριγγα καὶ εἰς τὸν στρατὸν (Ἡρδ. Α, 17). — 2) Ὑπόγειοι δίοδοι, πολλάκις παρὰ τὰ τείχη τῶν φρουρίων, πρὸς ἄμυναν, καὶ ἐν Τύρινθι (ἴδ.) μετὰ θυρίδων πρὸς τὰ ἔξω ἀνοιγομένων. Τοιαῦται καὶ αἱ περιέχουσαι τοὺς τάφους τῶν Αἰγυπτίων βασιλέων.

Σύρμα, ἔνδυμα οὗ ἡ ὀπισθία ἄκρα σύρεται κατὰ γῆς (γαλλ. traine), ὅθεν αἱ Τρῳάδες «ἑλκεσίπεπλοι» (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 442)· ἰδίως δὲ τὸ ἐνδύον τὰς ἐπισήμους γυναῖκας ἐν ταῖς τραγῳδίαις (Πολδ Ζ, 67).

Σῦρος, (νῦν καὶ Σύρα), μία τῶν Κυκλάδων, παρ' Ὁμήρῳ (Ἰδ. Ο, 403) Συρίη λεγομένη, ἐπιφάνειαν ἔχουσα περίπου 20 μιλίων, δύο δὲ πόλεις, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν καὶ τὴν δυτικὴν ὄχθην· μέλος τῆς ἀρχαίας ἀττικῆς συμμαχίας, καὶ πολιτικὸν ὀργανισμὸν ἔχουσα ὅμοιον πρὸς τὸν τῶν Ἀθηνῶν. Ὁ Ὅμηρος μνημονεύει αὐτῆς ὡς χώρας σιτοφόρου καὶ οἰνοφόρου, καὶ πλουσίας εἰς ποίμνια, ὅπερ ὀλίγον ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν σημερινὴν φυσικὴν κατάστασιν αὐτῆς, ἀνθούσης κυρίως μόνον διὰ τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου. Ἦν δὲ γνωστὸν καὶ τὸ κίτρινον χῶμα ὃ παρῆγον τὰ ὄρη της (Στρδ. Ι. 487. — Plin. XXXIII, 12. 158).

Συροφοίνικες, ἴδ. Συρία.

Σύρρεντον, πόλις τῆς Καμπανίας ἐν Ἰταλίᾳ (Στρδ.). Νῦν Σορρέντον.

Σύρτις, μεγάλη καὶ μικρὰ, δύο μεγάλοι καὶ βαθεῖς κόλποι τῆς Λιβυκῆς θαλάσσης κατὰ τὴν βόρειον ἀκτὴν τῆς Ἀφρικῆς, κινδυνωδέσταται τοῖς θαλασσοπόροις διότι ἔχουσιν ἀβαθῆ τὸν πυθμένα καὶ ῥεύματα. Τινὲς θέλουσι τὴν λέξιν παραγομένην οὐχὶ ἐκ τοῦ σύρω, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀραβικοῦ σερτ, δηλοῦντος τὴν ἔρημον. Ἡ μεγάλη ἀνατολικὴ Σύρτις, ἐλέγετο καὶ Ψύλλιος κόλπος (ν. Σίδρα), καὶ ἐξετείνετο ἐκ τοῦ Βορείου ἀκρωτηρίου, μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Κεφαλαί, πρὸς δυσμὰς ἡ δὲ μικρὰ, καὶ Κερκινίτης κόλπος (ν. Κάβης), εἶχε πρὸς ἀνατολὰς τὸ Βραχῶδες ἀκρωτήριον. Αἱ ἀκταὶ ἦσαν ἀμμώδεις καὶ δυσπρόσιτοι, καὶ πολλάκις ἄνθρωποι καὶ πλοῖα ἐθάπτοντο διὰ τοῦ ἀνέμου ὑπὸ τὴν ἄμμον καὶ κατεστρέφοντο (Ἡρδ. Γ, 25. 26. Δ, 173. — Στρδ. ΙΖ, 838. — Sal. Jug. LXXVIII. LXXIX). Καὶ ὡς περιγράφονται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων, οὕτως εἰσὶ καὶ μέχρι σήμερον.

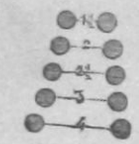
Συσκήνιον, ταὐτὸ τῷ συσσίτιον (Ξενφ. Πολ. Λακ. Ε, 1). Ἴδ.

Συσσίτια, αἱ κοιναὶ ἑστιάσεις παρὰ Δωριεῦσι, παρὰ Λάκωσι δὲ λεγόμενα φειδίτια ἢ φιδίτια, κατὰ λέξιν ἧς ἀμφισβητεῖται ἡ παραγωγὴ, ὑπό τινων μὲν ἐκλαμβανομένη ἐκ τῆς ἐπικρατούσης εἰς αὐτὰ (ἢ ἐκ τῆς ὑπὸ τῶν ξένων προσαπτομένης αὐτοῖς) φειδοῦς καὶ λιτότητος, ὑπ' ἄλλων, ἐκ τῆς ἐδωδῆς, οἷον ἐδίτια, ἔχουσα τὸ δίγαμμα F ἐπὶ τῆς ἀρχῆς (Πλούτ. Λυκ. 1Β). ἢ ἐκ τοῦ ἵζω (κάθημαι), ὁμοίως· ἢ ἀντὶ τοῦ φιλίτια. Αἱ συνεστιάσεις ἦσαν ἐν γένει εἷς τῶν χαρακτήρων τῶν ἀρχαίων ἑλληνικῶν ἠθῶν, ὡς παρ' Ὁμήρῳ συνειστιῶντο οἱ ἄνακτες. Ἐπειδὴ δ' οἱ Δωριεῖς ἦσαν πάντες ἄνακτες ἀπέναντι τῶν περιοίκων, ἐπεκράτησαν παρ' αὐτοῖς, μάλιστα παρὰ Κρησὶ καὶ Σπαρτιάταις μονίμως, ὥστε καὶ ἀπέβησαν εἰς κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν διάταξιν. Ἐν Σπάρτῃ ἕκαστος πολίτης συνεισέφερε κατὰ μῆνα 11)2 μέδιμνον ἀλφίτων, 11-12 (κατ' ἄλλους 8) χόας οἴνου, 5 μνᾶς τυροῦ, καὶ προσέτι καὶ 15 ὀβολοὺς αἰγιναίους, διὰ κρέας (Ἀθήν. Δ, 141). Προσέτι δὲ, ὡς ἐπάϊκλον ἤτοι ἐπιδόρπιον (διότι αἴκλον ἦν τὸ δεῖπνον), σύκων ἡμίμναιον (Πλούτ. Λυκ. ΙΒ) ἢ πλακοῦντας, προϊόντα τῆς θήρας, καὶ διὰ τὰ παιδία τὰς καμματίδας, πλακοῦντας ἐψημένους εἰς φύλλα δάφνης. Ἐν Κρήτῃ δὲ διηροῦντο τὰ εἰσοδήματα τὰ δημοσίων κτημάτων καὶ οἱ παρὰ τῶν περιοίκων φόροι δίχα, καὶ τὸ μὲν ἥμισυ ἐχρησίμευεν εἰς τὴν λατρείαν τῶν θεῶν καὶ τὰς κυβερνητικὰς ἀνάγκας, τὸ δ' ἕτερον ἥμισυ διενέμετο εἰς τοὺς πολίτας, καὶ ἕκαστος, ἐκ τούτων, καὶ τῶν ἰδίων εἰσοδημάτων, ἔφερε τὴν ἰδίαν μερίδα εἰς τὴν ἑταιρίαν εἰς ἣν ἀνῆκε. Σκοπὸς δὲ ταύτης τῆς συνδιαιτήσεως ἦν κυρίως ἡ ἰσότης τῆς διαίτης πάντων, πτωχῶν καὶ πλουσίων, καὶ προσέτι ἡ κοινωνικὴ φαιδρότης καὶ εὐθυμία εἰς τὰς ἑστιάσεις, ἡ ἐξασφαλιζομένη διὰ τοῦ ὅτι οὐδεὶς ἦν δεκτὸς ὡς ὁμοτράπεζος ἄνευ τῆς τῶν συσκήνων ψηφοφορίας (Πλούτ. Λυκ. ΙΗ). Συνεδείπνουν δὲ μόνον οἱ ἄνδρες, δι' ὃ καὶ τὰ συσσίτια παρ' αὐτοῖς ἐκαλοῦντο ἀνδρεῖα· οἱ δὲ παῖδες ἔτρωγον εἰς ἄλλας τραπέζας κατ' ἀγέλας. Ἡ δὲ μέθη αὐστηρῶς ἀπηγορεύετο ὑπὸ νόμου τοῦ Μίνωος (Ψ. Πλάτ. Μίν.). Τὰ ἐδέσματα εἰς τὰ δωρικὰ ταῦτα συσσίτια ἦσαν ἁπλᾶ καὶ θρεπτικά. Ἐν τῶν ἐντρυφημάτων τῶν Σπαρτιατῶν, οὐχὶ ὅμως καὶ ὑπὸ τῶν ξένων ἐπίσης, ὡς φαίνεται, ἐκτιμώμενον, ἦν ὁ περίφημος μέλας ζωμὸς, ἡ καλουμένη αἱματία (Πολδ.), ἐξ αἵματος προφανῶς κατασκευαζόμενος. Οἱ Κρῆτες εἱστιῶντο καθήμενοι, κατὰ τὸ ἀρχαῖον ὁμηρικὸν ἔθος· ὁμοίως δὲ καὶ οἱ Σπαρτιᾶται τὸ πρῶτον· ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, ἐπὶ Ἀλκμᾶνος ἤδη, προσκεκλίνοντο, εἰς ἁπλᾶς ὅμως ἕδρας, οὐχὶ εἰς στρώματα, μέχρι πολὺ μεταγενεστέρων χρόνων (Ἀθήν. Δ, 142. — Πλούτ. Λυκ. Β. — Σουίδ. λ. Φιδίτια). Καὶ ἐν μὲν Κρήτῃ πάντες ἔπινον ἀπὸ κοινοῦ κρατῆρος, ἐν Σπάρτῃ δ' ἕκαστος εἶχε τὴν ἰδίαν

κύλικα. Ἀπέφευγον δὲ καὶ οὗτοι ἐπίσης τὸ «εἰς μέθην πίνειν». — Ἰδιαίτερον δὲ εἶδος ἑστιάσεως ἐν Σπάρτῃ ἐκαλεῖτο κοπὶς, καὶ φαίνεται ὅτι ἦν ἡ παρατιθεμένη εἴτε ὑπὸ ἰδιώτου, εἴτε ὑπὸ τῆς πόλεως, εἰς ξένους. Συνήθως δ' ἐδίδετο αὕτη ἐκτὸς τῆς πόλεως (Ἀθήν. Δ, 138-141).

Συστάται (οἱ), αἱ πρὸς τὰ ἄνω συνενούμεναι δοκοὶ τῆς ὀροφῆς (ἴδ. Συγκύπτης).

Σύστυλος, αἱ κιονοστοιχίαι τῶν ναῶν καὶ ἄλλων μεγάλων οἰκοδομημάτων διεκρίνοντο κατὰ τὴν ἀπ' ἀλλήλων

ἀπόστασιν τῶν κιόνων, καὶ ἐκαλοῦντο α) πυκνόστυλοι ἂν ἀπεῖχον κατὰ 1 1)2 διάμετρον τῆς βάσεως τῶν κιόνων· β) σύστυλοι, ἂν κατὰ 2· γ) εὐστυλοι, ἂν κατὰ 2 1)4· δ) διάστυλοι, ἂν κατὰ 3· καὶ ε) ἀραιόστυλοι, ἂν κατὰ 4.

Σφαγία, ἴδ. Σφακτηρία.

Σφαῖρα, τὸ παίγνιον τοῦτο, οὗ τὴν ἐφεύρεσιν νομίζει ὁ Ἡρόδοτος ἀναγκαῖον ν' ἀναφέρῃ εἰς τοὺς Λυδοὺς (Α. 94), ἐπαίζετο ἤδη ἐπὶ Ὁμήρου (Ὀδ. Ζ, 100. Θ, 370) ὑπὸ τῶν θυγατέρων τῶν Φαιάκων, πρὸς μουσικὴν, καὶ ὑπὸ ἐπιδεξίων σφαιριστῶν παρ' Ἀλκινόῳ, μετ' ὀρχήσεως. Ὁ μέγας Ἀλέξανδρος εἶχε συσφαιριστὴν τὸν Καρύστιον Ἀριστόνικον, εἰς ὃν οἱ Ἀθηναῖοι ἤγειραν ἀνδριάντα (Ἀθήν. Α, 19. — Σουίδ. λ. ὄρχησις). Ἐν Σπάρτῃ δ' οἱ ἐκ τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας ἐξερχόμενοι ἐλέγοντο σφαιρεῖς (Παυσ. Γ, 14). Σφαιριστήρια ὑπῆρχον εἰς ὅλα τὰ γυμνάσια, καὶ, ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις, καὶ εἰς τὰ βαλανεῖα. Οἱ μεταγενέστεροι συγγραφεῖς ἀπαριθμοῦσι πέντε εἴδη τῆς σφαιριστικῆς, ἃ ἀποκαλοῦσι, α) οὐρανίαν, καθ' ἣν ἔρριπτέ τις τὴν σφαῖραν πρὸς τὸν οὐρανὸν, καὶ ἄλλοι ἐπροσπάθουν νὰ τὴν ἁρπάσωσι πρὶν ἢ πέσῃ κατὰ γῆς· β) ἐπίσκυρον, λίαν ἀγαπητὴν τοῖς Σπαρτιάταις (Παυσ. Γ, 14), παιζομένην ὑπὸ πολλῶν διηρημένων εἰς δύο σώματα, δι' ὧν ἔφερον διὰ μέσου γραμμὴν, τὴν σκύρον καλουμένην· γ) Φαινίνδα, καθ' ἣν εἰς ἄλλον ἐπροσποιοῦντο ὅτι θὰ ῥίψωσι τὴν σφαῖραν καὶ εἰς ἄλλον τὴν ἔρριπτον· δ) ἁρπαστὸν, πιθανῶς καθ' ἣν ἕκαστος ἐπροσπάθει αὐτὸς ν' ἁρπάσῃ τὴν ῥιφθεῖσαν σφαῖραν· ε) ἀπόρραξιν, τὸ ῥίπτειν πάλιν πολλάκις διὰ τῆς χειρὸς κατὰ γῆς τὴν ἀναπηδῶσαν σφαῖραν (Πολύδ. Θ, 105). Κατὰ Πλάτωνα (Θεαίτ. 146) ἔν τινι τῶν παιγνίων, ἐν τῇ Οὐρανίᾳ κατὰ Πολυδεύκην (Θ, 106), ὁ μὲν ἡττώμενος ἐλέγετο ὄνος, ὁ δὲ νικῶν βασιλεύς. Καὶ

δι' ὅλου δὲ τοῦ σώματος οἱ ἐπιδεξιώτεροι, μάλιστα ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, κατώρθουν νὰ σφενδονίζωσι τὰς σφαίρας.

Σφαιρεῖς, οἱ νέοι Σπαρτιᾶται, ὅτε ἀπὸ τῆς τῶν πρωτείρων ἡλικίας μετέβαινον εἰς τὴν τῶν ἀνδρῶν (Παυσ. Γ, 14), διότι τότε, φαίνεται, ἠσκοῦντο εἰς τὴν ἐν Σπάρτῃ λίαν ἀγαπητὴν ἄσκησιν τῆς σφαίρας

Σφαιρία, νησίδιον ἀπέναντι τῆς ἀργολικῆς παραλίας (Παυσ.).

Σφαῖρος (ὁ), 1) ἱπποκόμος τοῦ Πέλοπος (Παυσ.).—2) Φιλόσοφος στωϊκὸς ἐκ τοῦ Βοσπόρου, μαθητὴς τοῦ Ζήνωνος, διδάξας τὴν φιλοσοφίαν εἰς Λακεδαίμονα (Διογ. Λαέρτ. Ζ, 178).

Σφαιρωτὴρ, ὁ σκύτινος ἱμὰς ὁ περι-

δέων τὰ ὑποδήματα, καθ' ὃ κυκλικῶς δεόμενος. Κατ' ἄλλους σφυρωτὴρ, ὡς δεόμενος περὶ τὰ σφυρά.

Σφακτηρία ἡ Σφαγία, νησίδιον μῆκος ἔχον 15 σταδίων, δασῶδες δὲ, καὶ παρατεινόμενον πρὸ τοῦ λιμένος τῆς Πύλου ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον, περίφημον διὰ τὴν ἐν αὐτῷ πολιορκίαν τῶν 420 Σπαρτιατῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους καὶ Κλέωνος, ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, τῷ 425 π.Χ. (Θουκ. Δ, 8). Ἴδ. Μεσσηνία. Πύλος.

Σφάλτης, ἐπίθετον τοῦ Βάκχου, αἰνιττόμενον τοὺς ἐκ μέθης σφαλλομένους, κατὰ τὸν μῦθον δὲ προελθὸν ἐκ τῆς πληγῆς ἣν ἔλαβεν ὁ Τήλεφος πεσὼν εἰς σταφυλὴν (Τζέτζ. εἰς Λυκόφρ. 206).

Σφενδάλη, πόλις μεθόριος τῆς Ἀττικῆς πρὸς τῇ Βοιωτίᾳ, μεταξὺ Δεκελείας καὶ Τανάγρας, ἐπὶ τῆς βορείας κλιτύος τοῦ Πάρνηθος (Ἡρδ. Θ, 15. — Λυκ. κ. Λεωκρ. 24).

Σφενδόνη, 1) ὅπλον προσβολῆς ὃ ἔφερον πολλάκις οἱ ψιλοὶ στρατιῶται (σφενδονῆται), συνίστατο ἐκ τεμαχίου δέρματος κρεμαμένου ἐκ δύο ἢ τριῶν ἱμάντων, ἢ τριχίνων σχοινίων, καὶ εἰς ὃ ἐντιθέμενος λίθος ἢ τμῆμα μολύβδου, βιαίως περιεστρέφετο καὶ ἐσφενδονίζετο κατὰ τοῦ ἐχθροῦ. Ἐπὶ Ὁμήρου οὐδεμία γίνεται μνεία τοῦ ὅπλου τούτου, καὶ ἡ λέξις ἅπαξ ἀπαντωμένη (Ἰλ. Ν, 599) σημαίνει ἁπλῶς τὸν ἱμάντα. Ὁ δ' Αἰσχύλος γνωρίζει τὰς σφενδόνας (Ἀγμ. 1010), καὶ ἐπὶ τῶν μηδικῶν ἦσαν ἤδη ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Ἕλλησι. Καὶ ὁ Γέλων ἐκ Συρακουσῶν ὑπεσχέθη νὰ πέμψῃ δισχιλίους

σφενδονήτας κατὰ τοῦ Ξέρξου (Ἡρδ. Ζ, 158). Κατ' ἀρχὰς οἱ Ἀκαρνᾶνες ἐκ πάντων τῶν Ἑλλήνων ἦσαν οἱ ἄριστοι σφενδονῆται (Θουκ. Β, 81)· εἶτα δ' οἱ Ἀχαιοὶ, καὶ μάλιστα οἱ Πατρεῖς, οἱ Αἰγιεῖς καὶ οἱ Δυμαῖοι (Liv. XXXVIII, 29), καὶ ἐκ τῶν ξένων ὡς ἐμπειρότατοι καὶ μᾶλλον ἐξησκημένοι μνημονεύονται οἱ κάτοικοι τῶν Βαλεαρίδων νήσων (Στρβ. Γ, 168).—Αἱ βολίδες τῆς σφενδόνης, ὅταν ἦσαν μολύβδιναι, εἶχον συνήθως σχῆμα καὶ μέγεθος μεγάλου ἀμυγδάλου, καὶ προσέτι πολλάκις ἐπιτετυπωμένον ἐπίσημόν τι, ὡς κεραυνὸν, ἢ καὶ λέξιν τινὰ ὡς ΔΕΞΑΙ. Τοιαῦται δ' εὑρέθησαν πολλαὶ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, καὶ μάλιστα εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης τοῦ Μαραθῶνος. — 2) Τὸ κοῖλον μέρος τοῦ δακτυλιδίου, εἰς ὃ ἐνετίθετο ὁ δακτυλιόλιθος.

Σφήκεια, ἀρχαῖον ὄνομα τῆς νήσου Κύπρου (Λκφρ. 474).

Σφῆλος, Ἀθηναῖος, υἱὸς Βουκόλου. Ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἴασος συναπῆλθε μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εἰς Τροίαν (Ὁμ. Ἰλ. Ο, 338).

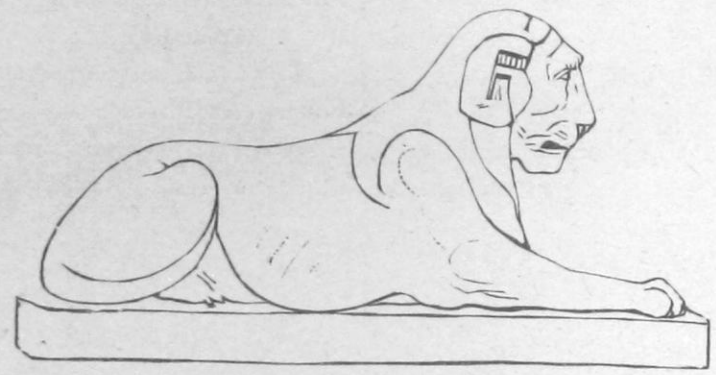
Σφηττὸς (ἡ), μία τῶν ἀρχαίων δώδεκα πόλεων τῶν Ἀθηνῶν, εἰς τὰ μεσόγαια κειμένη, κατὰ τὸ νῦν χωρίον Σπάτα, ἔνθα καὶ λόγου ἄξιοι ἀρχαιότατοι τάφοι εὑρέθησαν, μαρτυροῦντες ὑπὲρ τῆς θέσεως ταύτης.

Σφέγγος, ὅρος, ταὐτὸ τῷ Φίκειον ἴδ.

Σφιγκτὴρ, χρυσοῦν ψέλλιον (βραχιόλιον) ἐλαστικὸν, περισφιγγόμενον ἀφ' ἑαυτοῦ περὶ τὸν βραχίονα, ἄνευ πόρπης ἢ δεσμοῦ.

Σφὶξ (ἡ). (ἡ σφίγγουσα, πνίγουσα),

κατὰ Βοιωτικὴν διάλεκτον Φὶξ (Ἡσίοδ. Θεογ. 326), τέρας, λέων πτερωτὸς, ἔχων στῆθος καὶ κεφαλὴν παρθένου, ᾗ σῶμα κυνὸς, οὐρὰν ὄφεως, καὶ φωνὴν ἀνθρωπίνην. Καθεσθὲν ἐπὶ βράχου πρὸ τῶν Θηβῶν, ἐπέφερε μεγάλα δεινὰ εἰς τὴν πόλιν, διότι εἰς πάντα τὸν διερχόμενον ἔθετε τὸ αἴνιγμα «τί ἐστι τὸ ἔχον φωνὴν, καὶ τὸ μὲν πρωῒ ὂν τετράπουν, τὴν μεσημβρίαν δίπουν, τρίπουν δὲ τὸ ἑσπέρας;» καὶ ἐφόνευε πάντα τὸν ἀδυνατοῦντα νὰ λύσῃ αὐτὸ, καὶ ἐν ἄλλοις ἐφόνευσε καὶ Αἵμωνα, τὸν υἱὸν καὶ διάδοχον τοῦ τότε βασιλέως Κρέοντος. Οἱ Θηβαῖοι τότε καὶ ὁ Κρέων προεκήρυξαν ὡς ἀμοιβὴν εἰς τὸν λύτην τὴν βασιλείαν τῆς πόλεως καὶ τὴν χεῖρα τῆς χηρευσάσης γυναικὸς τοῦ Λαΐου Ἰοκάστης. Τότε ἐπελθὼν ὁ Οἰδίπους, ἔλυσε

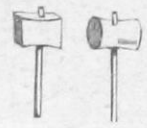

τὸ αἴνιγμα, εὑρὼν ὅτι τὸ προτεινόμενον ἦτο ὁ ἄνθρωπος· καὶ ἡ Σφὶξ κρημνισθεῖσα ἐκ τοῦ βράχου της, ἐθανατώθη (Σφκλ. Οἰδ. 130.—Ἀπολλδ. Γ, 5, 8. — Σχλ. Εὐρπ. Φοίν.—Σχλ. Λκφρ. 7). Ἐμυθολογεῖτο δ' ἡ Σφὶγξ θυγάτηρ τῆς Ἐχίδνης καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Ὄρθρου, ἢ τοῦ Τυφῶνος, ἢ καὶ τοῦ βασιλέως Λαΐου (Παυσ. Θ, 28), πεμφθεῖσα ἐξ Αἰθιοπίας ὑπὸ τῆς Ἥρας, ὀργιζομένης διότι περιεφρονήθη παρὰ τοῖς Θηβαίοις, ἢ ὑπὸ τοῦ Ἄρεως διὰ τὸν ὑπὸ τοῦ Κάδμου φόνον τοῦ αὐτῷ ἀνήκοντος δράκοντος. Πιθανῶς ἦν κατ' ἀρχὰς τὸ ἔμβλημα λοιμοῦ τινος μαστίζοντος τὴν Βοιωτίαν ἕνεκα τῶν τελμάτων τοῦ Φενεοῦ. Ἡ πρώτη ὅμως ἰδέα τῆς παραστάσεως προῆλθεν ἐξ Αἰγύπτου, ἔνθα ἐπεκράτει ἐν τῇ τέχνῃ ἡ σύνθεσις μορφῶν ἀνθρώπων καὶ ζώων, καὶ ἡ Σφὶγξ εἶχεν ἄπτερον σῶμα λέοντος, μετὰ στήθους καὶ κεφαλῆς ἀνδρὸς, δι' ὃ καὶ ἀνδρόσφιξ καλεῖται ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου (Β, 175), λέγοντος ὅτι ἦν σύμβολον τῆς σοφίας καὶ τῆς ἀνδρείας. Τοιαύτη κολοσσιαία σώζεται οὐ μακρὰν τῆς μεγάλης πυραμίδος τοῦ Χέοπος, μονόλιθος, ἐκ τοῦ βράχου λελαξευμένη, καθημένη μετὰ προτεταμένων τῶν ἐμπροσθίων ποδῶν, 172′ μῆκος ἔχουσα, ὕψος δὲ 62′, καὶ τῆς κεφαλῆς τὴν περίμετρον 81′. Πολλαὶ δὲ 4-12′ μῆκος ἔχουσαι εὑρίσκονται κατὰ σειρὰν καὶ ἑκατέρωθεν τῶν δρόμων τῶν ἀγόντων εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ναῶν.

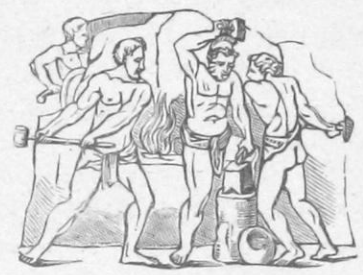
Σφοδρίας. 1) Σπαρτιάτης, στρατηγὸς, κατέχων τὰς Θεσπιὰς ἐν ἔτει 378 π.Χ. καὶ ἐκεῖθεν πολλάκις, ἀλλὰ ματαίως, ἀποπειραθεὶς νὰ καταλάβῃ τὸν Πειραιᾶ (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 4, 20. — Πλούτ. Πελοπ. ΙΔ. Ἀγησ. ΚΔ).—2) Κυνικὸς φιλόσοφος, οὗ μνημονεύεται σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «Τέχνη ἐρωτική».

Σφραγὶς. Ἕκαστος ἐλεύθερος Ἀθηναῖος, ἐκ τῶν μὴ ὅλως ἀπόρων, ἔφερε παρ' ἑαυτῷ σφραγίδα, διότι μεγάλη ἦν ἡ χρῆσις αὐτῆς πρὸς σφράγισιν ταμείων (Ἀρστφ. Θσμφρ. 414), συμβολαίων, ἐπιστολῶν (Θουκ. Α, 32). Καὶ ἐν μὲν τοῖς πρώτοις χρόνοις, καὶ εἶτα παρὰ τοῖς πτωχοῖς, ἐχρησίμευον ὡς τοιαῦται ξύλα θριπόβρυτα ἢ θριπήδεστα (Ἀριστφ. Θσμφρ. 427), διότι αἱ ἐν αὐτοῖς κατὰ τύχην γινόμεναι τρῦπαι ὑπὸ τῶν σκωλήκων, δὲν παρεπροιοῦντο. Εἶτα δ' ἤρξατο ἡ τέχνη ἐπιχαράττουσα αὐτὰς ἐπὶ μετάλλου ἢ λίθου, καὶ συνήθως ἐτίθεντο εἰς δακτυλίους, φερομένους εἰς τὸν παράμεσον δάκτυλον· καὶ τοσοῦτον ἦν γενικὴ ἡ χρῆσις αὐτῶν, ὥστε καὶ ἕκαστος τῶν μυρίων τῶν συναναβάντων μετὰ τοῦ Ξενοφῶντος εἶχε τὴν ἰδίαν σφραγίδα (Ξνφ. Ἀνδ. 4, 7, 26). Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ δολιότητος καὶ καταχρήσεως σολώνιος νόμος ἀπηγόρευε «δακτυλιογλύφῳ μὴ ἐξεῖναι σφραγῖδα φυλάττειν τοῦ πραθέντος δακτυλίου» (Διογ. Λρτ. Α, 57). Οἱ δακτύλιοι τῶν πτωχοτέρων ἦσαν σιδηροῖ, ἀξίας τριῶν ὀβολῶν (Ἀρστφ. Θσμφ. 425), οἱ δὲ πολυτελέστεροι κατεσκευάζοντο ἐξ ἀργύρου ἢ χρυσοῦ, καὶ τέλος καὶ ἐπὶ πολυτίμων λίθων ἢ ψήφων, ὄνυχος, σμαράγδου, κτλ., οἵτινες ἐνηρμόζοντο εἰς τὸ κοίλωμα τοῦ δακτυλίου τὸ λεγόμενον σφενδόνην (ἔνθ.)· οἱ δὲ μὴ ἔχοντες τοιαύτην ψῆφον ἐλέγοντο ἄψηφοι. Οἱ κομψευόμενοι ἐν Ἀθήναις ἔφερον πολυτίμους, καὶ ἐνίοτε καὶ πολλοὺς δακτυλίους, καὶ τούτους χλευάζει ὁ Ἀριστοφάνης διὰ τοῦ ἐπιθέτου «σφραγιδονυχαργυροκομῆται» (Νεφ. 332), καὶ ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Ἀριστοτέλης μνημονεύονται μὴ ὄντες τῆς τοιαύτης ἀδυναμίας ἀπηλλαγμένοι. Ἡ σφραγιδογλυφία κατέστη ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῆς Ἑλλάδος ἐπίσημος κλάδος τῆς καλλιτεχνίας, καὶ πολλὰ ἀνευρίσκονται αὐτῆς ἀριστουργήματα. Περὶ τῆς σφραγίδος τοῦ Σαμίου Πολυκράτους ἐπεκράτει παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἡ δόξα, ὅτι ὁ τύραννος τοσοῦτον ἠγάπα αὐτὴν, ὥστε, ἵνα ἐξιλεώσῃ τὴν ἀείποτε εὔνουν αὐτῷ τύχην, ἔρριψε τὸν δακτύλιον εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μεγάλως ἐφοβήθη ὅταν ἀνεῦρεν αὐτὸν πάλιν ἐν τοῖς ἐντοσθίοις ἁλιευθέντος ἰχθύος. Ὁ Πλίνιος (XXXII, 2, 4) λέγει τῷ ὄντι ὅτι ἦν σαρδόνυξ ἄγλυφος, ἀλλὰ προστίθησιν ὅτι ἀμφιβάλλει ἂν ὁ ἐν Ῥώμῃ εἰς τὸν ναὸν τῆς Ὁμονοίας διατηρούμενος ἦν ἀληθῶς ὁ τοῦ Πολυκράτους (ἔνθ. ψῆφοι). Ἡ σφράγισις ἐγίνετο εἰς εἶδος κηροῦ ὅστις ἐλέγετο ῥύπος (ἔνθ.).

Σφυρηλασία. Σφῦρα ἡ ῥαιστὴρ ἦν τὸ ὄργανον δι' οὗ οἱ μεταλλουργοὶ κυρίως ἐκτύπων τὸ διάπυρον μέταλλον ἐπὶ τοῦ ἄκμονος, καὶ σφυρηλασία ἡ τέχνη τοῦ ἐλαύνειν ἤτοι κατεργάζεσθαι αὐτό.

Ὑπῆρχον δὲ μεγάλαι σφῦραι, ἃς κατέφερον διὰ τῶν δύο χειρῶν, διὰ τὴν προκαταρκτικὴν

ἐργασίαν, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι, ληφθείσῃ ἐξ Ἑλληνικοῦ ἀναγλύφου, φέρουσιν αὐτὰς οἱ ἐν τῷ ἐργοστασίῳ τοῦ Ἡφαίστου τὸν κεραυνὸν κατα-

σκευάζοντες. Μικρὰ δὲ σφυρία ἐφέροντο εἰς μίαν χεῖρα διὰ τὰς λεπτοτέρας ἐργασίας, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι τῇ ἐξ ἀγγειογραφίας. Κατ' ἀρχὰς τὰ χαλκουργήματα κατεσκευάζοντο διὰ σφυρηλασίας μᾶλλον ἢ διὰ χύσεως, ἦσαν ἔκκρουστα καὶ συνηνοῦντο δι' ἥλων· καὶ τοιοῦτος λέγεται ὢν καὶ ὁ κολοσσὸς τῆς Ῥόδου, «σφυρήλατος κολοσσὸς» (Θεόκρ. ΚΒ', 47) ῥαιστηροκοπία (Φιλ.Βζ. π. τ. ζ' θαυμ. 14), ἔχων 70 πήχεων ὕψος.

Μετεχειρίζοντο δὲ τὴν σφύραν μετὰ τῆς σμίλης καὶ οἱ λιθοξόοι.

Σφυρόμαχος, Ἀθηναῖος, προκαλέσας ψήφισμα καθ' ὃ ἐν τῷ θεάτρῳ αἱ ἑταῖραι ἔπρεπε νὰ κάθηνται κεχωρισμέναι ἀπὸ τῶν πολιτίδων (Ἀρστφ. Ἐκκλ. 212.

Σχεδία, πᾶν τὸ αὐτοσχεδίως κατασκευαζόμενον, οἷον γέφυρα προσωρινή, κτλ. Κυρίως ὅμως δοκοὶ συνδεδεμέναι οὕτως,ὥστε

νὰ χρησιμεύωσιν ὡς προσωρινὸν πλοῖον. Ἐνίοτε ἐγίνοντο τοιαῦται καὶ ἐκ δέρματος (Ξνφ. Β, 4, 28), καὶ «σχεδίαι διφθερῶν» πολλάκις ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ.

Σχεδίος, 1) υἱὸς τοῦ Ἰφίτου, ἐκ Πανοπέως, ἡγεμὼν τῶν Φωκέων, πρὸ τῆς Τροίας φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 517. Ρ, 306)· ὁ δὲ νεκρὸς αὐτοῦ ἀπεκομίσθη εἰς Ἀντίκυρα ἐν Φωκίδι.—2) Υἱὸς τοῦ Περιμήδους, Φωκεὺς καὶ οὗτος, ἐπίσης ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος φονευθεὶς (Ὁμ. Ἰλ. Ο. 515).

Σχερία, ἡ νῆσος τῶν Φαιάκων, βορειοτάτη τῆς Ἰθάκης κειμένη, καὶ μὴ ἀπέχουσα τῆς χώρας τῶν Θεσπρωτῶν. Πάντες οἱ ἀρχαῖοι ἀναγνωρίζουσιν ἐν αὐτῇ τὴν Κέρκυραν (Θουκ. Α, 25. Γ, 70). Αἱ τῶν μεταγενεστέρων προσπάθειαι πρὸς συναρμολόγησιν τῶν ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου λεγομένων μετὰ τῶν γεωγραφικῶν περὶ αὐτῆς γνώσεων προσέκρουσαν πρὸς πολλὰς δυσκολίας. Καθ' Ὅμηρον εἶχεν ἡ νῆσος μίαν μόνον πόλιν μετὰ δύο καλῶν λιμένων· ἦν δ' εὔφορος, καὶ μάλιστα ὁ κῆπος τοῦ βασιλέως Ἀλκινόου περιεῖχεν ἐξαίρετα καρποφόρα δένδρα. Εἰς τὴν νῆσον ταύτην καὶ τοὺς κατοίκους αὐτῆς, τοὺς Φαίακας, ἀφίχθη ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπὶ τῶν πλανήσεων αὐτοῦ. Οἱ Φαίακες ἦσαν θεοφιλεῖς, ὑπὸ πάντων τῶν ἀγαθῶν πεπροικισμένοι, εὐκίνητοι,ὠκεῖς, εὔστροφοι, ὡς ἦσαν καὶ τὰ πλοῖά των, λίαν ἔμπειροι τῆς γυμναστικῆς καὶ τῆς ὀρχηστικῆς. Κατὰ τὸν ποιητήν, ᾤκουν πρὶν ἐν Ὑπερείᾳ, πλησίον τῶν Κυκλώπων. Ἐπειδὴ ὅμως παρηνοχλοῦντο ὑπ' αὐτῶν, τοὺς ἔφερεν ὁ ἰσόθεος Ναυσίθοος, γόνος τοῦ Ποσειδῶνος, εἰς τὴν νῆσον Σχερίαν, ἔνθα ἔκτισε πόλιν, καὶ ναοὺς τοῖς θεοῖς, καὶ τὴν χώραν διένειμε μεταξὺ τῶν ὀπαδῶν αὐτοῦ. Μετὰ τὸν θάνατον δ' αὐτοῦ ἦρξεν ὁ υἱός του, ὁ σοφὸς Ἀλκίνοος, ἐφ' οὗ ὁ Ὀδυσσεύς, μετὰ τὰς μακράς του πλανήσεις, ἐρρίφθη ὡς γυμνὸς ναυαγὸς εἰς τὴν παραλίαν τῆς νήσου. Κατῴκει δ' ὁ ἡγεμὼν τῆς νήσου εἰς λαμπρὸν μέγαρον, εἰς ὃ συνήρχοντο καὶ οἱ ἐπισημότεροι τῶν Φαιάκων πρὸς ἑστίασιν. Ἡ κατοικία αὐτοῦ περιγράφεται τοσοῦτον πολυτελής, ὥστε προφανῶς τοῦτο ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Ὅμηρος ἀπέβλεπεν εἰς λαὸν πλουτήσαντα ἐκ τῆς ναυτιλίας καὶ τοῦ ἐμπορίου. Ἡ ναυτιλία ἐστὶν ἡ κυριωτέρα αὐτῶν ἐνασχόλησις· πάντα τὰ ὀνόματα αὐτῶν εἰσὶ ναυτικά· εἰσὶν οἱ ταχυπορώτατοι ναῦται, καὶ τοῦ Ποσειδῶνος ἀγαπητοί. Τὸ πολίτευμα τῆς μικρᾶς, ἀπομεμονωμένης ταύτης πολιτείας ἔχει χαρακτῆρα ἀριστοκρατικόν. Ὁ Ἀλκίνοος ἔφερε τὸν τίτλον βασιλέως· περὶ αὐτὸν δ' οἱ «ἡγήτορες» ἀπετέλουν βουλήν, ἀλλὰ μᾶλλον ὡς φίλοι τοῦ βασιλέως, εἰς τὰς εὐχὰς αὐτοῦ προθύμως ἐνδίδοντες, καὶ παρ' αὐτῷ μένοντες εἰς ἑστιάσεις καὶ πόσεις. Καὶ εἰς τὸν Ὀδυσσέα πᾶσα ἀπεδόθη φιλοξενία. Μετὰ συμπαθεστάτην ὑποδοχὴν καὶ δεξίωσιν ἐπέμφθη ἐπὶ πλοίου μετὰ ναυτῶν Φαιάκων, καὶ ἀφίχθη εὐτυχῶς ὀπίσω εἰς τὴν πατρίδα του. Ἡ θρησκεία τῶν Φαιάκων ἐστὶν αὐτὴ ἡ τῶν Ἑλλήνων. Ὁ Ζεύς, ὁ Ποσειδῶν, ἡ Ἀθηνᾶ τοῦ Ὁμήρου εἰσὶ καὶ αὐτῶν αἱ ὑπέρτατοι θεότητες, καὶ παρ' αὐτοῖς ἐπίσης πιστεύονται οἱ παρὰ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι μῦθοι. Πλὴν δὲ τῆς ναυτιλίας, καὶ παντοίους ἀσκοῦσι κλάδους βιομηχανίας· πάντα τὰ τῇ ναυτιλίᾳ χρήσιμα σκεύη αὐτοὶ κατασκευάζουσιν. Αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἀσκοῦσιν ἐπιδεξιώτατα πάσας τὰς γυναικείας τέχνας, τὸ νήθειν, ὑφαίνειν, πολυτελῆ κατασκευάζειν ἐνδύματα. Οὕτως ἐν γένει παριστῶνται οἱ Φαίακες ὑπὸ τῆς ποιήσεως, ἆρα ὡς λαὸς φαιδρός, φίλος τῆς εὐζωΐας, ἀλλὰ μέτριος εἰς τὰς ἀπολαύσεις του, καὶ παντὸς καλοῦ καὶ εὐαρέστου φίλος λαός (ἴδ. Ὅμ. Ὀδ. Ζ, Η, Θ). Καὶ τοπογραφικοὶ δέ τινες χαρακτῆρες συνηγοροῦσιν ὑπὲρ τῆς ταὐτότητος τῆς νήσου τῶν Φαιάκων μετὰ τῆς Κερκύρας, ὡς ἡ ταὐτότης τοῦ νησιδίου ἐν τῷ νῦν κόλπῳ Κανόνι μετὰ τοῦ ἀπολιθωθέντος πλοίου τοῦ Ὀδυσσέως.

Σχιστὴ ὁδός, στενωπὸς ἐκ Δελφῶν διὰ τοῦ Παρνασσοῦ τριχῇ διακλαδευομένη καὶ ἄγουσα εἰς Δαυλίδα, εἰς Λεβάδειαν καὶ εἰς Στιρίδα, δι' ὃ καὶ αἱ τρεῖς Κέλευθοι ἐπίσης ἐλέγετο. Δι' αὐτῆς ἔπεμπον ἐτησίως οἱ Ἀθηναῖοι τὰς ἱερὰς αὐτῶν προσφορὰς εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἑνώσεως ἐπιστεύετο ὅτι συνήντησε καὶ ἐφόνευσεν ὁ Οἰδίπους τὸν Λάϊον, καὶ ἐκεῖ ἐδείκνυτο τούτου ὁ τάφος (Σοφοκλ. Οἰδ. Τυρ. 733. 1411.—Εὐρπ. Φοίν. 38.—Παυσ. Ι, 5, 3).

Σχιστὸς χιτών, ὁ βραχύς, ὃν ἐφόρουν αἱ Σπαρτιάτιδες εἰς τὰ γυμνάσιά των, ἄνευ χειρίδων, μόνον διὰ πόρπης συνεχόμενος εἰς τοὺς ὤμους, ἄνευ ζώνης, ἐρραμμένος ἀπὸ τῆς μάλης μόνον μέχρι τῆς ὀσφύος, ἐκεῖθεν δὲ κατὰ θέλησιν πορπούμενος, ὡς πολλάκις παριστᾶται ἡ Ἄρτεμις.

Σχοινεύς, υἱὸς τοῦ Ἀθάμαντος καὶ τῆς Θεμιστοῦς, πατὴρ Ἀταλάντης, ἄλλης τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἰάσου, βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας (Ἀπλλδ. Α, 8, 2. Γ, 9, 2).

Σχοινέον μεμιλτωμένον, ὃ ἐκ μίλτου, ἢ ἐξ ἐρυθροῦ χρώματος ὑγρὸν, εἶχον εἰς χεῖράς των, κατὰ τοὺς ἀρχαιοτέρους κἂν χρόνους, οἱ καλοῦντες εἰς τὴν συνέλευσιν τῆς ἐκκλησίας, καὶ διέτρεχον οὕτω τὰς Ἀθήνας τείνοντες αὐτὸ καθ' ὅλον τῆς ὁδοῦ τὸ πλάτος, ὥστε εἰς τὸν μὴ σπεύδοντα ἔνθα τὸν ἐκάλει τὸ δημόσιον καθῆκον, τὸ σχοινίον, ἐγγίζον αὐτὸν, ἐπέβαλλε τὸ στίγμα τῆς ὀκνηρίας (Σχλ. Ἀρστφ. Ἀχρν. 22.—Πολδ.Η, 184).

Σχοινοβάτης, ἡ τέχνη τῆς σχοινοβασίας ἦν οὐ μόνον γνωστὴ παρὰ τοῖς ἀρ-

χαίοις (Ἱππαρ. Διαιτ. ὑγ. Γ, 2), ἀλλ' ἠσκεῖτο καὶ μετ' ἐντελείας, ὡς δεικνύουσι τοιχογραφίαι ἐν Ἡρακλείῳ, ἐξ ὧν ἡ μία ἡ τῆς εἰκόνος.

Σχοῖνος (ὁ καὶ ἡ), 1) πλὴν τοῦ γνωστοῦ φυτοῦ καὶ τὸ σχοινίον δι' οὗ κατεμέτρουν τοὺς ἀγροὺς (Ἡρδ. Α, 66).—2) Κατὰ τὸ σχοινίον τοῦτο σχοῖνον ὠνόμασαν οἱ Ἕλληνες καὶ μέτρον μήκους τι αἰγυπτιακὸν καὶ περσικὸν, ἀλλὰ μὴ ἀποδίδοντες αὐτῷ πανταχοῦ ἴσον μῆκος (Στρβ. ΙΖ, 803)· καὶ ὁ μὲν Ἡρόδοτος λέγει αὐτὸ (Β, 6, 9) 60 σταδίων, ὁ Ἐρατοσθένης 40, ἄλλοι 32 ἢ καὶ 30 (Plin. V, 9. XII, 14). — 3) Πόλις τῆς Βοιωτίας, ἐπώνυμος τοῦ Σχοινέως, ὀλίγον ἀπέχουσα τῶν Θηβῶν, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Σχοι-

νοῦντος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 497. — Στρβ. Θ, 408).

Σχοινοῦς, 1) λιμὴν τῆς Κορινθίας ἐν τῷ Ἰσθμῷ κατὰ τὸν Σαρωνικὸν κόλπον, βορείως τῶν Κεγχρεῶν (Στρβ. Η, 369). Νῦν Καλαμάκι. — 2) Κώμη κατὰ τὰ μέσα τῆς Ἀρκαδίας, πρὸς τῷ Μεθυδρίῳ (Παυσ. Η, 35, 10). — 3) Ποτάμιον τῆς Βοιωτίας, ἀνατολικῶς τῆς λίμνης Ἑλίκης. Ἴδ Σχοῖνος 3).

Σχολεῖον. Ἡ πρώτη ἐκπαίδευσις τῶν παίδων παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐδίδετο κυρίως κατ' οἶκον. Ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις ὅμως μᾶλλον ἦ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ἦν ἀντικείμενον δημοσίας ἐπιμελείας. Διαφορὰ ὡς πρὸς τοῦτο ὑπῆρχε μεταξὺ τῶν δωρικῶν καὶ τῶν ἰωνικῶν πόλεων, ὡς καὶ μεταξὺ τῶν ἐποχῶν πρὸ τοῦ Σωκράτους καὶ μετ' αὐτόν. Ἡ διανοητικὴ διαμόρφωσις τῶν Σπαρτιατῶν περιωρίζετο εἰς τὴν ἐκμάθησιν τῆς μουσικῆς καθ' ἑαυτήν, καὶ εἰς τὴν ἐνάσκησιν τοῦ νοὸς καὶ τῆς κρίσεως. Ὀλίγοι ἤξευρον ν' ἀναγινώσκωσι καὶ νὰ γράφωσιν. Ἐν Ἀθήναις ἐξ ἐναντίας ἡ διδασκαλία ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ποικιλίαν τῶν ἀντικειμένων, καὶ ἀπήτει πολλοὺς διδασκάλους, ὧν ἕκαστος εἶχε τὴν ἰδίαν αὐτοῦ εἰδικότητα. Τὰ παιδία, κατὰ Διονύσιον τὸν Ἁλικαρνασσέα, ἐμάνθανον «συλλαβίζειν», καὶ διὰ τῆς μεθόδου ταύτης ἐδιδάσκοντο τὸ ἀναγινώσκειν καὶ γράφειν. Εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ὕψουν ἢ κατεβίβαζον τὴν φωνὴν ἀναλόγως τοῦ τόνου, καὶ ἄν τοῦτο ἐγίνετο ὑπὸ πολλῶν ὁμοῦ, ἦν συγχρόνως ἓν εἶδος μουσικῆς προγυμνάσεως. Πολλὴ ἀξία ἀπεδίδετο εἰς τὸ ἀποστήθισμα, καὶ μάλιστα τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν, παρ' αὐτοῖς προσέτι τοῖς Σπαρτιάταις· διότι ὁ Ὅμηρος ἐθεωρεῖτο ἐν πάσῃ τῇ Ἑλλάδι ὡς πρότυπον τῆς σοφίας, ὥστε ἡ γνῶσις αὐτοῦ ἐξετιμᾶτο ὑπὲρ τὴν γνῶσιν τῶν πατρίων νόμων. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ φιλοσοφία ἐξετίμα καὶ συνίστα τὴν ἐπιρροὴν τῆς ποιήσεως ἐπὶ τῆς ἀγωγῆς. Διὰ τὰ ὡριμώτερα ἡλικίας παιδία ἐγίνετο, φαίνεται, χρῆσις τῶν Αἰσωπείων μύθων, διὰ δὲ τοὺς νεανίας, ὧν ἡ διάθεσις καὶ ὁ νοῦς ἀπῃτεῖτο νὰ ἐξαρθῇ στρατιωτικῶς, ἐγίνετο χρῆσις τῶν ποιημάτων τοῦ Σιμωνίδου. Ὅτε δ' ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐπῆλθε τοῦ Ἑλληνικοῦ βίου ἡ μεγάλη ἀλλοίωσις, τότε τὴν κοινὴν εὔνοιαν κατέκτησεν ὁ πρὸς φιλελευθέρους ἀρχὰς ἀποκλίνων καὶ πολλὴν γνωμικῶν χρῆσιν ποιούμενος Εὐριπίδης. Πλὴν δὲ τῶν γραμμάτων, ἐδιδάσκετο καὶ ἡ γραφικὴ (ζωγραφικὴ), ἀλλὰ μόνον ἀπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους κατέστη κλάδος τῆς ἀγωγῆς. Μετὰ δὲ τὴν μουσικὴν κατὰ τὴν εὐρυτέραν αὐτῆς σημασίαν (ἴδ. Μουσικὴ) εἵπετο ἡ Γυμναστικὴ (ἴδ.), καὶ δι' ἀμφοτέρους τούτους τοὺς κλάδους κατεβάλλοντο διδάκτρα, εἴτε ὑπὸ τῆς φυλῆς, κοινῶς διδασκομένης τῆς νεολαίας αὐτῆς, εἴτε ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν, καὶ ἀπετίνοντο κατὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν τῶν Ἀνθεστηρίων, ἐν τῷ Ἀνθεστηριῶνι μηνί, ὅτε ἦσαν αἱ πλεῖσται ἑορταί, καὶ ἑπομένως καὶ αἱ διακοπαὶ τῶν σπουδῶν. Εἰς μετέπειτα χρόνους μόνον ἐμισθώθησαν ὑπὸ τοῦ δημοσίου καὶ διδάσκαλοι τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ῥητορικῆς· μέχρις ἐκείνου δὲ μεγάλα ἦσαν τὰ δίδακτρα διὰ τοὺς κλάδους τούτους. Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἠνεώχθησαν τὰ σχολεῖα τῶν σοφιστῶν καὶ ῥητόρων, καὶ ἤσκησαν μεγάλην ἐπιρροὴν εἰς τὴν τάσιν τῆς ἀναπτύξεως τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος, καὶ προσέτι καὶ αὐτῆς τῆς ἠθικῆς τοῦ ἔθνους διαπλάσεως, διότι ἔκτοτε ἡ πνευματικὴ διαμόρφωσις πᾶσα ἔλαβε μᾶλλον τυπικὸν χαρακτῆρα· καὶ οὐδ' ὁ χρηματισμὸς ἔμεινεν εἰς αὐτὸν ξένος, καθ' ὅσον, ἀφ' οὗ ὁ Πρωταγόρας ἤρξατο πρῶτος λαμβάνων διὰ τὴν ὅλην διδασκαλίαν 100 μνᾶς, ἤτοι 10,000 τῶν τότε δραχμῶν, οἱ μετ' αὐτὸν ἀπῄτουν μεγάλους μισθούς. Τινὲς ὅμως ἐξηκολούθησαν ἔντιμον ποιοῦντες ἐξαίρεσιν, ὡς ὁ Ἰσοκράτης ἀπαιτῶν μόνον 10 μνᾶς. Σχολὴ δὲ καὶ σχολεῖον, ἤτοι ἀνάπαυσιν ἀπὸ τῆς βιωτικῆς τύρβης πρὸς ἐπίδοσιν εἰς τὰ γράμματα, ἐκλήθη τὸ ἐκπαιδευτήριον μόνον ἐν μεταγενεστέροις, τοῖς Ῥωμαϊκοῖς χρόνοις. Ἡ Ἑλληνικὴ μετὰ ταῦτα ἐδιδάσκετο καὶ εἰς τὴν Ῥώμην ὡς ἓν τῶν ἀναποφεύκτων ἀντικειμένων τῆς ἀνατροφῆς, καὶ ἐν ἄλλοις οἱ ποιηταὶ Λίβιος Ἀνδρόνικος καὶ Ἔννιος ἐξήγγυων τοὺς Ἕλληνας ποιητάς, διότι ἡ ἰδία αὐτῶν φιλολογία ὀλίγα παρεῖχεν αὐτοῖς σπουδῆς ἀντικείμενα.

Σχόλιον, κριτικὴ τις ἢ τὸ κείμενον σαφηνίζουσα σημείωσις εἰς ἀρχαῖα χειρόγραφα, τὸ πλεῖστον ἐξηγημένη ἐξ ἄλλων μεγαλητέρων συγγραμμάτων. Ἐπειδὴ δὲ αὐταὶ ἐγίνοντο μάλιστα οὐχὶ διὰ τὸ δημόσιον, ἀλλὰ πρὸς ἀτομικὴν χρῆσιν τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ χειρογράφου, διὰ τοῦτο πολλάκις ηὐξάνοντο ἢ μετεβάλλοντο ὑπ' ἄλλων μεταγενεστέρων ἰδιοκτητῶν. Τὸ πρῶτον χρῆται τῇ λέξει ταύτῃ ὁ Κικέρων (ad. Att. XVI, 7). Πρῶτος δὲ μνημονεύεται σχολιαστὴς ὁ Δίδυμος ἐπὶ Αὐγούστου, καὶ ηὔξησεν ὁ κλάδος οὗτος ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον κατὰ τοὺς ἑπομένους αἰῶνας, καθ' ὅσον οἱ εἰς μελέτας ἐπιδιδόμενοι, ἀντὶ ν' ἀναγινώσκωσι τὰ μεγάλα ἐξηγητικὰ καὶ κριτικὰ συγγράμματα τῶν Ἀλεξανδρινῶν, περιωρίζοντο εἰς μόνα τὰ τοιαῦτα ἀπ' αὐτῶν ἀποσπάσματα. Ἡ σύνταξις σχολίων ἐξηκολούθησε μέχρι τῆς ιε' ἑκατονταετηρίδος. Εἰσὶ δ' οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων σχολιαστῶν σχεδὸν ἄγνωστοι, καὶ πάντες σχεδὸν ἀνήκουσι τοῖς μεταγενεστέροις χρόνοις, τοῖς Βυζαντινοῖς. Τὰ σπουδαιότατα καὶ ἐπισημότατα τῶν σχολίων εἰσὶ τὰ εἰς Ὅμηρον, Ἡσίοδον, Πίνδαρον, Σοφοκλῆν, Ἀριστοφάνην, Ἀπολλώνιον τὸν Ῥόδιον, Ἄρατον, Νίκανδρον καὶ Θεόκριτον. Ἥττονος δὲ σημασίας εἰσὶ τὰ εἰς Αἰσχύλον, Εὐριπίδην, τὴν Ἀνθολογίαν, τὸν Καλλίμαχον, τὸν Πλάτωνα, τὸν Θουκυδίδην, τὸν Δημοσθένην καὶ τὸν Αἰσχίνην. Πρόβλημα δὲ σπουδαῖον πρόκειται τῇ κριτικῇ, νὰ διακρίνῃ χρονολογικῶς καὶ κατ' ἀξίαν τὰ διάφορα μέρη τ' ἀποτελοῦντα τὰ σχόλια.

Σωγένης, Θεαρίωνος, Αἰγινίτης, νικήσας πένταθλον ἐν παισὶν εἰς τὰ Νέμεα (Πίνδ Νέμ. Ζ, 41).

Σωκλῆς, 1) υἱὸς τοῦ Λυκόφρονος, βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας (Ἀπλλδ. Γ, 8, 1). — 2) Ἀθηναῖος, Ἀλωπεκῆσι (εἰς τοὺς Ἀγγελοκήπους) οἰκῶν, γλύπτης, εἷς τῶν ἐξεργασθέντων τὴν ζωοφόρον τοῦ Ἐρεχθείου (Rang. Ant. Hell. n. 57).

Σῶκος, υἱὸς Ἱππάσου, εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 477).

Σωκράτης, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ λιθοξόου Σωφρονίσκου καὶ τῆς Φαιναρέτης, ἐκ τοῦ δήμου Ἀλωπεκῆς, γεννηθεὶς τῷ 469 π. Χ. Περὶ τοῦ τὴν πρώτην θέσιν μεταξὺ τῶν σοφῶν καταλαβόντος τούτου ἀνδρὸς ὀλίγαι καὶ οὐχὶ πᾶσαι βέβαιαι βιογραφικαὶ σημειώσεις ὑπάρχουσι. Κατ' ἀρχὰς λέγεται καὶ αὐτὸς ἀσκήσας τὴν γλυπτικήν, καὶ εἰς αὐτοῦ τὴν σμίλην ἀπεδίδοντο, εἰ καὶ οὐχὶ μετὰ βεβαιότητος, τρεῖς ἐνδεδυμέναι Χάριτες, αἵτινες ἐκόσμουν τὰ Προπύλαια τῆς Ἀκροπόλεως. Οἱ ἐχθροί του τὸν διέβαλλον ὅτι ἐπὶ τῆς νεότητός του ὑπηρέτει ὡς δοῦλος καὶ εἰς ἄλλας ἐπεδίδετο ἀγεννεῖς ἐργασίας. Περὶ τῶν διδισκάλων του ἄλλος ἄλλα

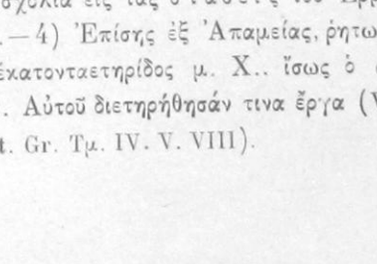
ἀναφέρει· τὸ βέβαιον ὅμως συμπέρασμα ἐκ πασῶν τῶν μαρτυριῶν ἐξάγεται, ὅτι ἐπροσπάθησε νὰ ὠφεληθῇ πρὸς πνευματικήν του ἀνάπτυξιν ἐκ τῆς σχέσεως καὶ ἀκροάσεως

πάντων τῶν ἐν Ἀθήναις τότε βιούντων πεπαιδευμένων ἀνδρῶν, ἐκ τῆς ἀναγνώσεως καὶ μελέτης τῶν φιλοσόφων καὶ ποιητῶν, καὶ γνωστὸν ἐστὶν ὅτι ἦν ἐγκρατέστατος τῆς γεωμετρίας. Ἐν δὲ τῇ μᾶλλον προβεβηκυίᾳ τοῦ ἡλικίᾳ φαίνεται ὁ Σωκράτης πρότυπον εὐσεβείας, ἐγκρατείας, σκληραγωγίας, ἀφοσιώσεως εἰς τοὺς φίλους καὶ εἰς τὰς πεποιθήσεις του, πατριωτισμοῦ, σταθερότητος χαρακτῆρος. Αὗται δὲ πᾶσαι αἱ ἠθικαὶ ἀρεταὶ ἐξηγόραζον βεβαίως ἀπέναντι τῶν συγχρόνων του τὴν ἔλλειψιν ὡραιότητος, τὴν ἀσχημίαν μᾶλλον τῆς μορφῆς του, ἣν ἄλλως τε ὁ ἴδιος εὐφυέστατα περιγράφει. Ἔζη ἐν πτωχείᾳ, ἀλλ' ἄνευ ἀναγκῶν. Τῆς συζύγου του Ξανθίππης ἡ βιαιότης τοῦ χαρακτῆρος κατέστη παροιμιακή· ἀλλ' ὑπέμενεν αὐτὴν μετὰ ψυχικῆς ἡσυχίας, εἰ καὶ περιγράφεται ὡς μὴ διατελέσας ὁ ἴδιος πάντοτε λίαν ἀφωσιωμένος σύζυγος. Πρὸς πολιτικὴν ἐνέργειαν οὐδεμίαν εἶχε κλίσιν, ἄλλους ὅμως παρήνει νὰ ἐπιδίδωνται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς πόλεως, καταπολεμῶν τινῶν τὸν ἰδιοτελῆ κοσμοπολιτισμόν· αὐτὸς δ' ὡς πολίτης ἐξεπλήρωσε πάντοτε τὸ πρὸς τὴν πατρίδα καθῆκον ἔν τε πολέμῳ καὶ ἐν εἰρήνῃ. Οὕτως ἐπολέμησεν ἐν Ποτιδαίᾳ, ἐν Δηλίῳ, ἐν Ἀμφιπόλει, καὶ μόνον ἀντέστη εἰς τὸ μέγα ἀδίκημα κατὰ τὴν δίκην περὶ Ἀργινουσῶν, ὡς καὶ εἰς τοὺς Τριάκοντα. Ὡς ἴδιον ὅμως ἑαυτοῦ πρόβλημα ἐθεώρει τὴν διαμόρφωσιν τῶν ἀνθρώπων, ἠθικήν τε καὶ ἐπιστημονικήν. Ἦν δὲ, ὡς πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ὑπερτάτου τούτου καθήκοντος, ἐντελῶς ἀνιδιοτελής, διδάσκων ἀπολύτως ἀμισθί, ὁ ἀνώτατος καὶ ἐντελέστατος τύπος τοῦ Ἕλληνος. Ἦν μέτριος εἰς τὰς ἀνάγκας του, οὐχὶ δὲ καὶ ἀσκητικός. Ἡ σχέσις του πρὸς τοὺς νέους, ἣν μεταγενέστεροι μόνον κακοβούλως ἐσυκοφάντησαν, ἔφερε τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἑλληνικοῦ σεμνοῦ ἔρωτος πρὸς τοὺς παῖδας· ἡ δὲ κρίσις αὐτοῦ περὶ ἐλευθερωτέρας σχέσεως μεταξὺ τῶν δύο φύλων ἀνταποκρίνεται ἐντελῶς πρὸς τὸν ἑλληνικὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι. Ὡς ἀνωτάτην ἠθικὴν ἐθεώρει τὴν εὐπείθειαν εἰς τοὺς νόμους τῆς πόλεως, καὶ ἐσέβετο τοὺς ὑπὸ τοῦ λαοῦ λατρευομένους θεούς. Ἰδίαν περίεργον πίστιν εἶχεν εἰς δ α ι μ ό ν ι ό ν τι, εἶδος ἐνδομύχου χρησμοῦ, ἀποτρέποντος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ πονηροῦ καὶ προτρέποντος εἰς τὸ ἀγαθόν. Τὰς γνώμας καὶ διδασκαλίας του δὲν συνέγραψεν ὁ Σωκράτης, καὶ γινώσκομεν αὐτὰς μόνον ἐκ τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Δημοφῶντος καὶ κατὰ μέρος καὶ ἐκ τοῦ Ἀριστοτέλους. Ὁ Ξενοφῶν δὲ φαίνεται ὢν ὁ ἀπεικονίσας αὐτὸν πιστότερον. Ἡ βάσις τῆς Σωκρατικῆς φιλοσοφίας ἐστὶν ἡ ἐπιδίωξις τῆς γνώσεως τοῦ νοητοῦ, ἤτοι ἡ ἀρχὴ ὅτι πᾶσα κρίσις καὶ πρᾶξις πρέπει νὰ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀκριβοῦς καταλήψεως τῶν πραγμάτων. Ἡ φιλοσοφία αὐτοῦ περιορίζεται εἰς τὴν ἠθικήν, καὶ ἐκτείνεται μόνον εἰς τὰς μετὰ ταύτης συνεχομένας φυσικοφιλοσοφικὰς καὶ θεολογικὰς συζητήσεις. Καὶ εἰς αὐτὴν δὲ τὴν ἠθικὴν ὀλίγας μόνον θεμελιώδεις ἀρχὰς ὁρίζει φιλοσοφικῶς· ἡ γενικὴ δὲ ἀρχή του ἐστὶν ὅτι πᾶσα ἀρετὴ συνίσταται ἐν τῇ γνώσει, καὶ ὅτι ἡ ἠθικὴ ἄγνοια ἐστὶ τὸ μέγιστον τῶν σφαλμάτων. Προφανὲς ἐστὶν ὅτι οὐ μόνον διὰ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς φιλοσοφικῆς ἐνεργείας, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον διὰ τοῦ τρόπου αὐτῆς, διὰ τοῦ ζήλου μεθ' οὗ ἐπεδίδετο εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ἀνθρώπων καὶ ἀπεκάλυπτε τὸ ψεῦδος τῶν ὑποτιθεμένων γνώσεων, ὁ Σωκράτης· πολλοὺς διέθετε καθ' ἑαυτοῦ. Αἱ Νεφέλαι τοῦ Ἀριστοφάνους, αἱ τῷ 424 π. Χ. τὸ πρῶτον διδαχθεῖσαι, εἰσὶν ἡ ἀπόδειξις πόσον ἐνωρὶς (ὅτε ἦτο μόλις 45 ἐτῶν) εἶχεν ἐξεγείρει καθ ἑαυτοῦ μερίδα ἀντίπαλον. Μετὰ εἰκοσιτέσσαρα δὲ ἔτη ἔκτοτε ἐγένετο θῦμα τοῦ μίσους τῶν ἀντιπάλων του. Ὁ ποιητὴς Μέλητος, καὶ μετ' αὐτοῦ ὁ πολιτευόμενος Ἄνυτος καὶ ὁ ῥήτωρ Λύκων τὸν κατηγόρησαν ὡς ἀποστάτην κατὰ τῆς ἐθνικῆς θρησκείας καὶ νέους θεοὺς εἰσάγοντα, καὶ ὡς τὴν νεολαίαν διαφθείροντα εἰς ἀπείθειαν πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς νόμους, καὶ τῷ 399 εἰς θάνατον καταδικασθείς, ἠρνήθη νὰ φύγῃ, ὡς φίλοι τῷ ἐπρότειναν εἰς τοῦτο νὰ τὸν βοηθήσωσι, καὶ ἔπιε τὸ κώνειον μετ' ἀπαραδειγματίστου ἠρεμίας καὶ φαιδρότητος, ἣν ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ξενοφῶν μετ' ἐξόχου καλλονῆς περιέγραψαν. Ἡ αἰτία τῆς καταδίκης του ἦν τὸ μῖσος καὶ ἡ καταδίωξις τῶν σοφιστῶν καὶ τῶν δημοκρατικῶν, φοβουμένων αὐτὸν ὡς τὸν κινδυνωδέστερον ἀντίπαλον τῶν ἀτόπων αὐτῶν ἀξιώσεων, ἀλλ' ὑπέκρυπτον τοὺς λόγους τῆς ἐμπαθείας αὐτῶν ὑπὸ προφάσεις θρησκείας καὶ ἠθικῆς, καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἔτι εὑρέθησαν κριτικοὶ ζητήσαντες ν' ἀμφισβητήσωσι τὴν ἀθωότητα τοῦ Σωκράτους, εἰς ὃν ἓν μόνον δύναται νὰ προσαφθῇ, τιμῶν μᾶλλον ἢ καταδικάζον αὐτόν, ὅτι ἡ εὐθύτης τοῦ νοὸς του καὶ ἡ χρηστότης καὶ εὐγένεια τῆς καρδίας του εἶχον ὑπερβῆ τὰ ὅρια τῆς ἐποχῆς αὐτοῦ, καὶ ἀφιχθῆ σχεδὸν μέχρι πρὸ τῆς μεγάλης μεταρρυθμίσεως ἥτις ἐπεφυλάττετο εἰς τὸν χριστιανισμόν. — 2) Σ ω κ ρ ά τ η ς ἢ Σ ω σ ι κ ρ ά τ η ς, Ἀργεῖος, ἀγνώστου ἐποχῆς, γράψας «Περιήγησιν Ἀργοῦς» καὶ ἄλλο τι μυθικὸν σύγγραμμα «Πρὸς Εἰδόθεον.» — 3) Κῶος, γράψας «Ἐπικλήσεις θεῶν», εἰς 12 βιβλία τοὐλάχιστον. — 4) Ῥόδιος, γράψας ἱστορίαν τῶν ἐμφυλίων πολέμων τῶν Ῥωμαίων (Συλλ. Müll. Fragm. hist. Graec. IV). Κατ' ἄλλους Σωσικράτης. — 5) Ναύαρχος Ἀθηναῖος ἐν τῷ πελοποννησιακῷ πολέμῳ (Θουκ. Β, 23). — 6) Εἷς τῶν Ἑλλήνων στρατηγῶν εἰς τὴν τοῦ Κύρου ἀνάβασιν (Ξνφ. Ἀνδ. Β, 6).

Σωλήν, ὁ στρογγύλος καὶ κοῖλος, ἐκ κεράμου ἢ μολύβδου, ἑκατέρωθεν ἀνοικτός, δι' οὗ τὸ ὕδωρ διοχετεύεται. «Ὥσπερ οἱ κεραμεῖ σωλῆνες, οὐδὲν ἀναλαμβάνοντες εἰς ἑαυτούς, ἀλλ' ἕκαστος εἰς ἕτερον ἐξ ἑαυτοῦ μετιεὶς» (Πλούτρ. π. φιλοπλουτ.). Πρὸ πάντων δ' ἐγίνετο χ ρ ῆ σ ι ς αὐτῶ παρὰ Ῥωμαίοις, οἵτινες μεγάλως ἐπεμελοῦντο τῶν ὑδραγωγείων· καὶ εὑρίσκονται οὐ μόνον ἐν

Ἰταλίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν Ἑλλάδι τοιοῦτοι σωλῆνες λατινικὰς φέροντες ἐπιγραφὰς τῶν οἰκοδομησάντων τὸ ὑδραγωγεῖον. Ἐν Ἰταλίᾳ δ' εἰς τὴν ἔπαυλιν τοῦ Ἀντωνίνου εὑρέθη καὶ εἷς ἀργυροῦς. Ὑπῆρχον δὲ καὶ σ ω λ ῆ -

ν ε ς ξύλινοι, ἢ κτιστοί, ὑπὲρ γῆν, πρὸς διοχέτευσιν τοῦ ὕδατος καὶ πότισιν τῶν ποιμνίων, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι, ληφθείσῃ ἐκ χειρογράφου τινὸς τοῦ Βιργιλίου ἐν τῷ Βατικανῷ.

Σώπατρος, 1) Ἐξ Ἰταλίας, φλυακογράφος, ἤτοι ἐκδότης ἀστείων δραματίων, ζῶν ἐπὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου καὶ ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου. Τῶν δραμάτων αὐτοῦ μόνον ἐπιγραφαί τινες διεσώθησαν, καὶ ἐλάχιστα ἀποσπάσματα, ἐξ ὧν καταφαίνεται ὅτι ἔγραφε τὸ πλεῖστον εἰς τριμέτρους ἰαμβικούς, καὶ εἰς ὕφος λεπτὸν καὶ ἐπιμελές. — 2) Ἐξ Ἀπαμείας τῆς Συρίας, φιλόσοφος τῆς δ' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος, μαθητὴς τοῦ Ἰαμβλίχου, εἰς θάνατον καταδικασθεὶς ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίνου ὡς ὀπαδὸς τῆς πολυθείας. — 3) Ῥήτωρ ἐξ Ἀπαμείας ἢ Ἀλεξανδρείας, τῇ στ' ἑκατονταετηρίδι μ. Χ. ἐν Ἀθήναις διδάσκων. Ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ διετηρήθησαν σχόλια εἰς τὰς στάσεις τοῦ Ἑρμογένους. — 4) Ἐπίσης ἐξ Ἀπαμείας, ῥήτωρ τῆς στ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., ἴσως ὁ αὐτὸς τῷ 3. Αὐτοῦ διετηρήθησάν τινα ἔργα (Walz. Rhet. Gr. Τμ. IV. V. VIII).

Σώπολις, 1) υἱὸς Ἑρμοδώρου, στρατηγὸς τῶν ἱππέων Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου (Ἀρρ.). — 2) Ἰατρὸς (Λουκ.). — 3) Ἕλλην ζωγράφος ἐν Ῥώμῃ «ἀνθρωπογράφος» ἐπικληθείς, ὡς ἔξοχος προσωπογράφος. Πᾶσαι αἱ πινακοθῆκαι τῆς Ῥώμης εἶχον εἰκόνας αὐτοῦ, καὶ μαθηταὶ αὐτοῦ μνημονεύονται (Pl. XXXV 14. 43—Cic. ad Ap. IV.6).

Σῶρα, πόλις τῶν Οὐόλσκων ἐν Λατίῳ, εἰς τὸν Λίριν ποταμόν, βορείως τοῦ Ἀρπίνου, μετ' ὀχυρᾶς ἀκροπόλεως, ἧς ἐρείπια σώζονται παρὰ τῇ ταυτωνύμῳ πόλει. Συμμαχήσασαν μετὰ τῶν Σαμνιτῶν, ἐκυρίευσαν καὶ ἀπώκισαν αὐτὴν οἱ Ῥωμαῖοι. Ἐφόνευσαν δὲ τοὺς ἀποίκους οἱ κάτοικοι, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐπέμφθησαν καὶ ἄλλοι (Στρβ. Ε, 238.— Liv. VII, 28. IX, 25. X, 1).

Σωσάνδρα, κατά τινας ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, κατ' ἄλλους ὀρχήστριά τις ἐν Ἀθήναις, γνωστὴ μόνον ἐξ ἀξιολόγου τινὸς ἀγάλματος, ἔργου τοῦ Καλάμιδος, γλύπτου συγχρόνου τοῦ Φειδίου, κατ' ὀλίγον μόνον αὐτοῦ πρεσβυτέρου. Ὁ Λουκιανὸς (Εἰκ. ΣΤ. Διάλ. Ἑταιρ. Γ) ἐξαίρει αὐτοῦ τὴν χάριν, τὴν εὐρυθμίαν καὶ τὴν λεπτότητα τῆς ἐκφράσεως.

Σωσθένης, 1) Ἡγεμὼν τοῦ ἱππικοῦ τῶν Περσῶν ἐπὶ Ξέρξου, κατ' Αἰσχύλ (Πέρσ. 32).—2) Ἐπίσημος Μακεδών, ἀναγκάσας τῷ 280 π. Χ. τὸν ἀδρανῆ βασιλέα Ἀντίγονον τὸν Γονατᾶν νὰ παραιτηθῇ, ἀπέκρουσε τοὺς λῃστρικῶς εἰσβαλόντας Γαλάτας, καὶ τὸν τίτλον βασιλέως ὅστις τῷ προσηνέχθη ἀποποιηθείς, ἔμεινεν ὡς στρατηγὸς ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως. Τῷ δὲ 279, ἐπὶ νέας εἰσβολῆς τῶν Γαλατῶν ὑπὸ τὸν Βρέννον, ἔπεσε φονευθεὶς (Just. XXIV, 5).

Σωσίας, 1) Συρακούσιος, εἷς τῶν ἀρχηγῶν τῶν μετὰ τοῦ Κύρου καὶ τοῦ Ξενοφῶντος ἀναβάντων μισθωτῶν Ἑλλήνων (Ξνφ. Ἀνβ. Α, 2, 19). — 2) Υἱὸς Φιλοκλέους, Ἀθηναῖος (Ἀρστφ. Σφ. 78). — 3) Φιλόσοφος ἄθεος (Αἰλ. Π. Ἱ. Β, 31).

Σωσίβιος, 1) ὑπουργὸς Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου ἐν Αἰγύπτῳ. Κατὰ προτροπὴν αὐτοῦ ἐφόνευσεν ὁ Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ τὸν πρὸς αὐτὸν προσφυγόντα βασιλέα τῆς Σπάρτης Κλεομένην· εἶτα δ' ἠπειλήθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ἐξαναστάντος κατ' αὐτοῦ (Ἀθήν.). —2) Τραγικὸς ποιητής, κατά τινας ὁ αὐτὸς τῷ Σωσιθέῳ.—3) Λακεδαιμόνιος γραμματικός, γράψας «Λύσεις» τινάς. (Σουίδ.)

Σωσιγένης, ἐξ Ἀλεξανδρείας τῆς Αἰγύπτου, σχολιάσας τὴν « περὶ οὐρανοῦ » πραγματείαν τοῦ Ἀριστοτέλους, ἔμπειρος μαθηματικός, προσεκλήθη ὑπὸ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος νὰ συνεργασθῇ εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ ἡμερολογίου, καὶ ἔγραψε «περὶ ὄψεως,» καὶ «περὶ τῶν ἀνελιττουσῶν» (Δ. Κάσσ. ΜΓ', 26).

Σωσίθεος, Ποιητὴς τραγικός, ἐξ Ἀλεξανδρείας Τρωάδος, ζῶν περὶ τὸ 280 π. Χ., μετέβη εἰς Ἀθήνας, καὶ εἶτα εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἐν Αἰγύπτῳ, ἔνθα ἀνεδείχθη εἷς τῆς ἀλεξανδρινῆς ποιητικῆς κληθείσης Πλειάδος, ἀνταγωνιζόμενος πρὸς τὸν τραγικὸν Ὅμηρον. Ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ σώζεται ὑπὸ Διοσκουρίδου γεγραμμένος ἐπιτάφιος αὐτοῦ, ἐν ᾧ ὑμνεῖται ὡς παλινορθωτὴς τοῦ σατυρικοῦ δράματος· καὶ ἑνὸς τοιούτου διετηρήθη ἱκανῶς μακρὸν ἀπόσπασμα, ἐπιγραφόμενον «Δάφνις ἢ Λυτιέρπης» (Nauck, Trag. Graec. Fragm.). Τινὲς ἐκλαμβάνουσιν ὅτι ἦν ὁ αὐτὸς μετὰ τοῦ Σωσιβίου.

Σωσικλῆς, 1) τραγικὸς ποιητὴς ἐκ Συρακουσῶν, ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος. γράψας 73 τραγῳδίας. — 2) Πρέσβυς τῶν Κορινθίων παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις (Ἡρδ. Ε, 92).—3) Γλύπτης, ἴσως τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων, οὗ, κατ' ἐπιγραφήν, ἔργον πλείστου λόγου ἄξιον ἐστὶν ἡ ἐν τῷ Καπιτωλίῳ μουσείῳ διατηρουμένη τετραυματισμένη Ἀμαζών, ἀντίγραφον βεβαίως τῆς τοῦ Κυδωνιάτου Κρησίλου, ἥτις ἐν τῷ κατὰ τὴν Ἔφεσον διαγωνισμῷ τρίτη ἐβραβεύθη μετὰ τὴν τοῦ Πολυγνώτου καὶ τοῦ Φειδίου (Plin. XXXIV, 19). Τοῦ ἐξαιρέτου τούτου ἀγάλματος μόνον οἱ βραχίονες εἰσὶ νέοι.

Σωσικράτης, 1) Ποιητὴς τῆς νέας ἀττικῆς κωμῳδίας. Ἐπιγραφαὶ δύο κωμῳδιῶν αὐτοῦ διετηρήθησαν μόνον. — 2) Ῥόδιος, ἔγραψε, περὶ τὴν α' ἑκατονταετηρίδα μ. Χ. «διαδοχὰς» τῶν φιλοσοφικῶν σχολῶν, καὶ τοῦ ἔργου τούτου συνεχέστατα ποιεῖται μνείαν Διογένης ὁ Λαέρτιος. Αὐτοῦ ἐκλαμβάνεται ἔργον ἡ ὑπ' ἄλλων εἰς Σωκράτην τινὰ ἀποδιδομένη ἱστορία τῶν ἐμφυλίων πολέμων τῶν Ῥωμαίων.—3) Ῥήτωρ ἀγνώστου ἐποχῆς, οὗ διατηροῦνται τινὰ ἀποσπάσματα.—4) (Ἴδ. καὶ Σωκράτης 2).

Σώσιλος, Λακεδαιμόνιος διδάσκαλος, ὀπαδὸς καὶ ἱστοριογράφος τοῦ Ἀννίβα. Τὸν βίον αὐτοῦ ἔγραψεν εἰς 7 βιβλία, κατὰ Πολύβιον ὅμως (Γ, 20) οὐχὶ ὅσον ἔδει ἀμερολήπτως καὶ ἀξιοπρεπῶς (Nep. Hann. XIII).

Σωσίπατρος, ποιητὴς τῆς μέσης καὶ νεωτέρας κωμῳδίας. Μέγα ἀπόσπασμα σώζεται τῆς κωμῳδίας αὐτοῦ τῆς ἐπιγραφομένης «καταψευδόμενος» (Meinecke, Com. Graec. Frgm. IV).

Σωσίστρατος, 1) Εὐδοεὺς τῆς μερίδος Φιλίππου, τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας (Δμσθ. π. στφ. σλ. 324). — 2) Συρακούσιος, ἀντίπαλος τοῦ Ἀγαθοκλέους, ἀρχηγὸς τῆς ὀλιγαρχικῆς μερίδος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Τιμολέοντος. Ἐξορισθεὶς ἐγκατεβίωσεν εἰς Ἀκράγαντα (Διόδ. ΙΘ, 70).—3) Τύραννος ἐν Ἀκράγαντι, αἴτιος γενόμενος τῆς παρεμβάσεως τῶν Καρχηδονίων εἰς τὰ τῆς Σικελίας ὅτε ἠθέλησε νὰ ἐκδιώξῃ τὸν Θυνίωνα ἐκ Συρακουσῶν (ἴδ. Ἱκέτας). Κατὰ τῶν Καρχηδονίων δ' ἐπῆλθεν ὁ Πύρρος, θανατώσας τὸν Θυνίωνα ὡς προδότην· ὁ δὲ Σωσίστρατος ἐσώθη διὰ τῆς φυγῆς (Πλούτ. Πυρρ. ΚΓ).

Σῶσος, ἐκ Περγάμου, κατ' Ὀλ. 124-161 (280-130 π. Χ.), καλλιτέχνης πρὸ πάντων διάσημος εἰς σύνθεσιν ψηφοθετημάτων, πρῶτος ἐπινοήσας τὸν « ἀσάρωτον οἶκον » λεγόμενον, ἤτοι τὸ ἔδαφος ἐστιατορίου, ἐφ' οὗ διὰ συνθέσεως ψήφων παριστῶντο διεσπαρμένα καὶ κάτω ἐρριμμένα λείψανα δείπνου, ἐν ἄλλοις καὶ περιστεραὶ εἰς χεῖλος ἀγγείου καθήμεναι καὶ πίνουσαι ἐξ αὐτοῦ. (Plin. XXXVI, 20). Τούτου τοῦ οἴκου, ἢ μερῶν αὐτοῦ, πολλὰ πολλαχοῦ ἀνευρέθησαν ὁμοιώματα.

Σῶστρα, ἁμοιβὴ διδομένη διὰ σωτηρίαν ζωῆς, ἰδίως δὲ ὁ μισθὸς τοῦ ἰατροῦ (Πολδ.

ΣΤ, 186). Προσέτι καὶ ἡ ἐπὶ σωτηρίᾳ τελουμένη εὐχαριστήριος θυσία (Ἡρδ. Α, 118).

Σώστρατος, 1) Πειρατὴς, κυριεύσας τὴν νῆσον Ἀλόννησον, ἥτις ἀνῆκε τοῖς Ἀθηναίοις, ἐξωσθεὶς δὲ εἶτα καὶ αὐτὸς ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος. — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀμύντου ἐκ Στυμφαίας, συνομόσας μετὰ τοῦ Ἑρμολάου κατὰ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου. — 3) Πατὴρ τοῦ Ἀγησία ἐκ Συρακουσῶν. (Πινδ. Ὀλ. Ε, 9). — 4) Υἱὸς τοῦ Λαομέδοντος ἐξ Αἰγίνης, μέγαν πλοῦτον διὰ τοῦ ἐμπορίου κτησάμενος (Ἡρδ. Δ, 152). — 5) Ἀθηναῖος ἐκδεδιητημένος, ὃν Σωστράτην καλεῖ ὁ Ἀριστοφάνης (Νφλ. 672). — 6) Βοιωτός, θηριομάχος, ἐπικληθεὶς Ἡρακλῆς, ἐπὶ Λουκιανοῦ (Δημ. Α). — 7) Περίφημος ταγκρατιαστὴς, νικήσας πολλάκις εἰς πάντας τοὺς ἀγῶνας, καὶ οὐ ἀνδριὰς ἵστατο ἐν Ὀλυμπίᾳ (Παυσ. Ἠλ. 4). — 8) Διαβόητός τις λῃστὴς (Λουκ.). — 9) Κνίδιος ἀρχιτέκτων, οἰκοδομήσας τὸν μέγιστον φανὸν εἰς τὴν νῆσον Φάρον (Λουκ.). — 10) Πιθανῶς ἐκ Χίου, γλύπτης, ζῶν περὶ τὰ 300 π. Χ., μαθητὴς τῶν Σικυωνίων καλλιτεχνῶν, ἐποίησεν ἀξίαν λόγου χαλκῆν Ἀθηνᾶν ἐν Ἀλιφήρᾳ τῆς Ἀρκαδίας (Παυσ. ΣΤ. 2. Α, 26). — 11) Ὄνομα συγγραφέων, ἀγνώστων ἄλλως, οἷς διάφορα συγγράμματα ἀποδίδονται, κυρίως τὰ ἑπόμενα· «Περὶ ζῴων» ἢ «περὶ φύσεως ζῴων»· «περὶ ἄρκτων»· «περὶ ἐλητῶν ἢ δακετῶν»· «μυθικῆς ἱστορίας συναγωγή»· «κυνηγετικά»· «Τυρρηνικά»· «Περὶ ποταμῶν»· «Θρᾳκικά».

Σωτάδης, 1) Ἀθηναῖος, ποιητὴς τῆς μέσης κωμῳδίας. Αἱ ἐπιγραφαὶ δύο δραμάτων αὐτοῦ εἰσὶ γνωσταί. — 2) Ἐκ Μαρωνείας τῆς Θρᾴκης, ὁ πρῶτος γράψας ἄσεμνα ποιήματα, ἅτινα «λόγος κιναιδολόγος» ἐλέγοντο, καὶ κατ' αὐτὸν Σωτάδεια ὠνομάσθησαν. Ἡ ὕλη αὐτῶν ἐλαμβάνετο τὸ πλεῖστον ἐκ τῆς μυθολογίας, τὸ ὕφος ἦν ἀναιδὲς, πρὸς ἀπαγγελίαν ἁπλῶς συντεταγμένον, καὶ ὁ ῥυθμὸς, τὸ πλεῖστον ἐξ ἰωνικῶν ἀπ' ἐλάσσονος, ἐπίτηδες χωλὸς καὶ στερούμενος εὐγενείας. Ἔζη ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, ὅστις ἐλέγετο ὅτι πρὸς τιμωρίαν διότι ἐσατύρισε τὸν γάμον αὐτοῦ μετὰ τῆς ἀδελφῆς του, τὸν ἐνέκλεισεν εἰς μολύβδινον κιβώτιον καὶ τὸν ἔρριψεν εἰς τὴν θάλασσαν (Ἀθήν. ΙΔ, 620).

Σωτὴρ ἢ **Σαώτης,** ἐπίθετον πάντων τῶν θεῶν οἵτινες σώζουσι τὰς πόλεις ἢ τῶν ἀνθρώπων τὴν ζωὴν καὶ ὑγείαν, ὡς τοῦ Διὸς, εἰς ὃν μετὰ τὴν ἑστίασιν ἀφιεροῦτο τὸ πρῶτον ποτήριον, τοῦ Ποσειδῶνος, ὡς προφυλάττοντος ἐκ τρικυμίαις, τῶν Διοσκούρων διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, τοῦ Διονύσου ὡς ἰατροῦ, τοῦ Ἀσκληπιοῦ, τοῦ Ἡρακλέους, τοῦ Ἀπόλλωνος, κλ. — Σώτειρα ἦν ἐπίσης ἡ ἐπίκλησις πολλῶν θεαινῶν, ὡς ἦν ἡ Ἥρα, ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ Περσεφόνη, ἡ Ἑκάτη, ἡ Ἄρτεμις. Ἐν Πειραιεῖ ὑπῆρχε κοινὸν ἱερὸν (Παυσ. Α, 8) ἢ ναὸς (Pl. XXXIV, 8) τοῦ Διὸς Σωτῆρος καὶ τῆς Ἀθηνᾶς Σωτείρας, πιθανῶς διὰ τοὺς ἐκ τῶν κινδύνων τῆς θαλάσσης σωζομένους.

Σωτιάται, λαὸς τῆς Ἀκουϊτανικῆς Γαλατίας παρὰ τῇ Ναρβωνικῇ, ὀροδίαιτοι καὶ ἱππεῖς ἐπιδέξιοι (Caes. B, G. ΙΙΙ, 20).

Σωτέων, 1) φιλόσοφος περιπατητικὸς ἐξ Ἀλεξανδρείας, τῆς α' χριστιανικῆς ἑκατονταετηρίδος, διδάσκαλος τοῦ Σενέκα, ἐκδοὺς συλλογὴν ἣν ἐπέγραψε «Κέρας Ἀμαλθείας», καὶ ἥτις φαίνεται ὅτι περιεῖχε μυθικὰς εἰδήσεις περὶ Ἰνδικῆς. — 2) Ἄλλος Ἀλεξανδρινὸς φιλόσοφος τῆς β' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἔγραψεν ἔργον οὗ πολλὴ ἐγίνετο χρῆσις, καὶ οὗ περίληψις διασώζεται ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Διαδοχαὶ« (τῶν φιλοσόφων), ἂν δὲν συγχέηται μετὰ τοῦ συγγράμματος τοῦ Σωσικράτους (ἔνθ.). Προσέτι αὐτοῦ μνημονεύονται καὶ τὰ ἑπόμενα συγγράμματα· «Διόκλειοι ἔλεγχοι», καὶ «περὶ τῶν Τίμωνος σίλλων».

Σωφάνης, Ἀθηναῖος, ἐκ τοῦ δήμου

Δεκελείας, ἀριστεύσας ἐν Πλαταιαῖς κατὰ τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Θ, 73).

Σωφηνὴ, χώρα τῆς μεγάλης Ἀρμενίας, χωριζομένη ἀπὸ τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας καὶ τῆς Μελιτηνῆς διὰ τοῦ Εὐφράτου. Εἶχε δὲ πόλιν Ἀρσαμόσατα, καὶ στενωπὸν ἄγουσαν ὑπὲρ τὸν Ταῦρον (Στρβ. ΙΑ, 521, 527, 532. — Πλούτ. Λουκουλ. ΚΔ).

Σώφιλος, 1) ἐκ Σικυῶνος ἢ ἐκ Θηβῶν, ποιητὴς τῆς μέσης κωμῳδίας, τῶν περὶ τὰ 340 π. Χ. Ὁ Σουίδας καὶ ὁ Ἀθήναιος μνημονεύουσι τινῶν τῶν δραμάτων αὐτοῦ. — 2) Πατὴρ τοῦ ῥήτορος Ἀντιφῶντος. — 3) Πατὴρ τοῦ τραγικοῦ ποιητοῦ Σοφοκλέους. Ἀλλ' ἴσως οὗτος ὀρθότερον γράφεται Σόφιλος.

Σωφρονίσκος, Ἀθηναῖος ἐξ Ἀλωπεκῆς, λιθοξόος ἢ γλύπτης, πατὴρ τοῦ φιλοσόφου Σωκράτους (Διογ. Λαέρτ. Β, Ἀρχ. — Val. Max, III, 4).

Σωφρονισταὶ, 1) εἰς τὰ γυμνάσια τῶν νέων ἐν Ἀθήναις δέκα ὑπὸ τοῦ δήμου, ἢ ὑπὸ τῆς βουλῆς τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὡς τὴν ἐπιτήρησιν τῶν ἠθῶν ἐχούσης, ἐτησίως διὰ χειροτονίας ἐκλεγόμενοι ἐπιμεληταὶ, οἵτινες καὶ ἐπιμεληταὶ τῶν ἐφήβων ἐλέγοντο, καὶ δραχμὴν ὡς μισθὸν ἐλάμβανον (Αἰσχ. Ἀξχ. 8. — Δμσθ. πρπρσβ. 109. — Δειν. κ. Φλαλ. 4, 4. — Φωτ. λ.). Ὑπ' αὐτοὺς ἦσαν οἱ κοσμηταί. — 2) Ἐν Σπάρτῃ ὁμοίως Σωφρονισταὶ ἢ σωφρονισταὶ τῶν ἐφήβων (Μέγ. Ἐτυμ.), ὑπό τινων ἐκληφθέντες ὡς οἱ αὐτοὶ τοῖς ὑπὸ τὸν παιδονόμον μαστιγοφόροις.

Σώφρων, υἱὸς Ἀγαθοκλέους, ἐκ Συρακουσῶν, μιμογράφος, σύγχρονος τοῦ Εὐριπίδου, γράψας εἰς δωρικὴν διάλεκτον μίμους (ἔνθ.), ἀνδρείους καὶ γυναικείους, οὓς ἐλέγετο ὅτι ὁ Πλάτων ἀνεγίνωσκε μετὰ πλείστης εὐχαριστήσεως (Ἀθήν.).

Σῶχοι, πόλις τῆς Κομμαγηνῆς ἐν Συρίᾳ (Ἀρρ. Ἀνβ. Β, 6, 1).

Τ

Τάβαι, 1) πόλις μεσόγειος τῆς Σικελίας (νῦν Τάβι). — 2) Πόλις τῆς Καρίας, ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ ὁρίζοντος αὐτὴν πρὸς τὴν Φρυγίαν (Στρβ. ΙΒ, 570. — Liv. XXVIII, 13). Νῦν Δάβης. — 3) Κώμη τῆς Κιλικίας. — 4) Κώμη τῆς Περσίδος, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἐξ Ἐκβατάνων εἰς Περσέπολιν, κατὰ τὴν βόρειον κλιτὺν τοῦ ὄρους Παραχοάθρα. Ἐκεῖ ἀπέθανεν Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανὴς, ἐκστρατεύων πρὸς τὴν ἄνω Ἀσίαν (Πολβ. — Στφ. Βυζ. — Curt. V, 13).

Τάβαλος, Πέρσης, σατράπης τῶν Σάρδεων (Ἡρδ. Α, 153).

Τάβασσοι, ἔθνος ἰνδικὸν μέγα καὶ ἰσχυρὸν περὶ τὸ ὄρος Σορδόνυχα (Πτλμ.), κατὰ τὴν νῦν Νεπώλ.

Ταβέαι, πόλις τῆς Ἀσίας, ἐν τῇ μεγάλῃ Φρυγίᾳ (Στρβ.).

Ταβιανὴ, νῆσος τοῦ Περσικοῦ κόλπου, κατὰ τὰ παράλια τῆς Περσίδος (Πτλμ.).

Ταβιηνὴ, ἡ πρὸς μεσημβρίαν τῆς Παρθίας ἐν Ἀσίᾳ κειμένη χώρα (Πτλμ. ΣΤ, 5).

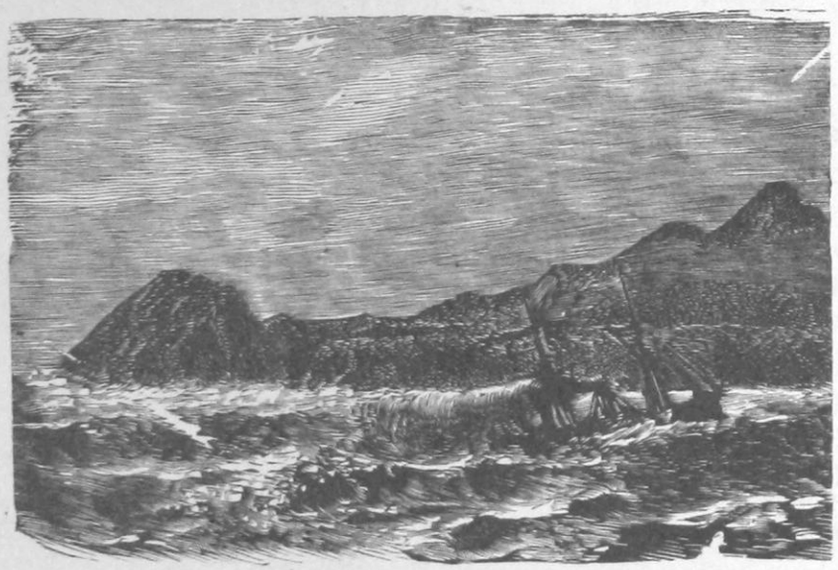
Ταγαὶ, πόλις τῆς Παρθίας, ἐν τῇ Κομισηνῇ, κατὰ τὰ σύνορα τῆς Ὑρκανίας (Πολβ. Ι. 26).

Τάγαρα, πόλις τῆς Ἰνδικῆς, λίαν ἐμπορικὴ ἐν τῇ ἀρχαιότητι (Πτλμ.).

Τάγης, 1) Ὑποστράτηγος τοῦ Τισαφέρνους ἐν Ἀσίᾳ. Ὑποτίθεται ὀρθοτέρα ἡ γραφὴ Στάγης (Θουκ. Η 16). — 2) Ὁ τοῖς Ἐτρούσκοις (τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ Τυρρηνοῖς)

διδάξας τὴν μαντικὴν, κατὰ τοὺς ἐκεῖ μύθους ἔγγονος τοῦ Διὸς, υἱὸς διογενοῦς τινος πνεύματος (Genius Jovialis). Ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ταρκυνίων γεωργὸς ἀρῶν τὴν γῆν, εἶδεν αἴφνης, ὅτε βαθεῖαν ἔσχισεν αὖλακα, ἐξελθόντα παῖδα ὅστις γέροντος εἶχε φρόνησιν. Ὅτε δ' ἀνεκραύγασε, καὶ συνῆλθον περὶ αὐτὸν πάντες οἱ Ἐτροῦσκοι, τότε ὁ Τάγης ἐδίδαξεν αὐτοῖς τοὺς οἰωνοὺς καὶ εὐθὺς κατόπιν ἀπέθανε. Τὰ διδάγματα αὐτοῦ ἐγράφησαν, καὶ διετηροῦντο ἐν τοῖς μαντικοῖς βιβλίοις τῶν Ἐτρούσκων (Cic. Div. II, 23.—Ov.Met. XV, 558).

Τάγος, μέγας ποταμὸς τῆς Ἱσπανίας, πηγάζων ἐκ τῆς χώρας τῶν Κελτιβήρων μεταξὺ τῶν ὀρέων Ὀροσπίδα καὶ Ἰδουβέδα, ῥέει σχεδὸν κατ' εὐθεῖαν πρὸς δυσμὰς, καὶ ἦν κατὰ τοὺς ἀρχαίους ἀφθόνως χρυσορρόας, ἀλλὰ σήμερον ὀλίγον διατηρεῖ τοῦτο τὸ χαρακτηριστικὸν (Ov. Met. II, 251.—Iuv. III, 55, XIV, 291). Μετὰ τὰς ἐκβολὰς ἔχει περίπου 20 σταδίων πλάτος, καὶ ἐστὶ δεκτικὸς τῶν μεγίστων πλοίων. Ἐκ τῶν ὁμόρρων

αὐτῷ μνημονεύεται ὑπὸ τῶν ἀρχαίων(Πλούτ. Σερτ. IZ) μόνος ὁ Ῥαγόνιος, ῥέων ἀνατολικῶς τῆς Μαδρίτης. Νῦν Ταγούνας ἢ Ἐναρὲς (Στρβ. E, 151).

Ταγός. Ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῆς Θεσσαλίας ἐκαλεῖτο οὕτως ὁ ἀνώτατος ἀρχηγὸς πάσης τῆς χώρας (Ξενφ. Ἑλλ. ΣΤ, 1, 4), ὃν Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς Ἀ ρ χ ὸ ν λέγει (E, 74), ὁ δὲ Ἡρόδοτος (E, 63) βασιλέα· ἀλλ' ἡ ἀρχὴ αὕτη δὲν ἦτο διαδοχικὴ, καὶ ὅσαι πρὸς τοῦτο ἐγένοντο ἀπόπειραι ἀπέτυχον πάντοτε. Ἐν μεταγενεστέροις δὲ χρόνοις Τ α γ ὸ ς λέγεται, ἐν ἐπιγραφαῖς τοὐλάχιστον (Boeckh, C. J. Ἀρ. 1770), ὁ ἄρχων ἢ διοικητὴς ἑκάστης θεσσαλικῆς πόλεως.

Ταίναρον, τὸ νοτιώτατον ἀκρωτήριον τῆς Πελοποννήσου, ἐν Λακωνίᾳ, ἐφ' οὗ ἔκειτο ἀτείχιστος κώμη, πιθανῶς Ταίναρον καὶ αὐτὴ καλουμένη, καὶ ἱερὸν Ποσειδῶνος τοῦ Ἀσφαλίου, ὃ ἦν καὶ ἄσυλον (Θουκ. A, 128. 133.—Nep. Paus. IV). Ἑκατέρωθεν αὐτοῦ ἔκειντο οἱ λιμένες Ἀχίλλειος καὶ Ψάμαθος. Ἐκεῖ ὑπῆρχε καὶ σπήλαιον δι' οὗ ὁ Ἡρακλῆς ἐλέγετο ἀναβιβάσας τὸν Κέρβερον ἐκ τοῦ Ἅδου, καὶ ἐκεῖ ἐ ἱστεύετο ὅτι προσωρμίσθη ὁ Ἀρίων ἐπὶ τοῦ δελφῖνός του (Ἡρδ. A, 23. 25).

Ταίναρος, υἱὸς τοῦ Ἐλάτου καὶ τῆς Εὐρυμέδης, θυγατρὸς τοῦ Δαμασύκλου, καθ' ὃν ἐλέγετο ὅτι ὠνομάσθη τὸ ἀκρωτήριον (Σχλ. Ἀπλλδ. Ῥδ. Ἀργ. A, 102).

Ταινέα, δέμα στενὸν καὶ ἐπίμηκες (κορδέλλα) πρὸς παντοίαν χρῆσιν. Ἰδίως

ἔδενον εἰς τὸ ἄκρον τῶν στεφάνων ταινίας αἵτινες ἐκρέμαντο ὀπίσω τῆς κεφαλῆς· ἄλλαι ταινίαι ἐχρησίμευον εἰς τὰς κόρας, αἵτινες ἔδενον αὐτὰς ὑπὸ τὸ στῆθος ἐπὶ τοῦ δέρματος.

Ἄλλαι περιέδεον τὰς κόμας τῶν γυναικῶν. Καὶ οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ νικηταὶ ἔφερον αὐτὰς ὡς στέφανον εἰς τὴν κεφαλήν.

Τάκιτος (Κορνήλιος), ὁ πρώτιστος ἱστοριογράφος τῆς Ῥώμης, ζῶν ἐπὶ Οὐεσπασιανοῦ, Τίτου καὶ Δομιτιανοῦ, γαμβρὸς τοῦ Ἀγρικόλα, εἰς τὰ ὕπατα ἀξιώματα ἐν Ῥώμῃ ἀναχθείς. Πολυμαθέστατος, καὶ εὐσυνειδήτως ἀκριβὴς, ἔγραψε διάφορα ἱστορικὰ συγγράμματα, ἐξ ὧν σώζονται βιβλία τινὰ τῆς ἱστορίας τῶν αὐτοκρατόρων, ἡ βιογραφία τοῦ Ἀγρικόλα, καὶ ἡ περιγραφὴ τῆς χώρας καὶ τῶν ἠθῶν τῶν Γερμανῶν.

Ταλαβρόκη, πόλις τῆς Ὑρκανίας ἐν Ἀσίᾳ (Στρβ.).

Τάλαντον, 1) κυρίως ὁ σταθμὸς δι' οὗ ἐζύγιζον, ἡ πλάστιγξ (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 69)· ἐκ τούτου δὲ καὶ τὸ σταθμιζόμενον, τὸ σταθμὸν (Ὁμ. Θ, 393) ἢ τὰ σταθμά. Εἰς τὰ Ὁμηρικὰ ἔπη γίνεται μόνον λόγος περὶ τοιούτου χρυσοῦ, καὶ εἰς τοὺς γυμνικοὺς ἀγῶνας κατὰ τὴν κηδείαν τοῦ Πατρόκλου ἦν τὸ ἆθλον τῆς νίκης δύο χρυσᾶ τάλαντα (Ὁμ. Ἰλ. E, 507). Ὁ Πολυδεύκης (Δ, 9) ἐκτιμᾷ τὸ τάλαντον ἐκεῖνο τριῶν χρυσῶν στατήρων ἀττικῶν. Ἐν Ἡροδότῳ (Z, 28) κατὰ πρῶτον γίνεται λόγος περὶ ταλάντου ἀργυροῦ· εἶτα δ' ἀπέβη τὸ τάλαντον ἀπολύτως μέτρον βάρους, ἴσον πρὸς 52 λίτρας γαλλικὰς (=33 ὀκάδας καὶ 355 $^5/_9$ δράμ.). Ἀλλ' εἰ καὶ τὸ αὐτὸ ὄνομα ἐδίδετο εἰς τὴν μονάδα τοῦ σταθμοῦ, κατὰ τόπους ὅμως τὸ βάρος αὐτοῦ μεγάλως διέφερεν· οὕτω τὸ Συριακὸν ἢ Πτολεμαϊκὸν ἦν μόνον 13 λιτρῶν 10 οὐγγιῶν· τὸ αἰγυπτιακὸν καὶ τὸ ῥόδιον διπλάσιον τούτου, ἢ 1 $^1/_6$ τοῦ ἀττικοῦ· τὸ δὲ Κορινθιακὸν, ἢ μέγα ἀττικὸν, ἦν 1 $^1/_2$ τοῦ κοινοῦ ἀττικοῦ, 1 $^1/_7$ τοῦ Βαβυλωνικοῦ, καὶ 4 $^1/_5$ τοῦ Συριακοῦ. Πρῶτον δὲ παρ' Ἡροδότῳ ἀπαντᾶται ὡς σταθμὸς ἐν χρήσει τοῦ ἐμπορίου (B, 180. ΣΤ. 97). — 2) Ἡ λέξις ἐχρησίμευε καὶ εἰς παράστασιν ποσότητος νομισματικῆς, καὶ αὐτῆς ὁρισθείσης κατ' ἀρχὰς κατὰ τὸν σταθμὸν, καὶ διὰ τοῦτο οὐχ ἧττον διαφόρου κατὰ τόπους καὶ χρόνους. Τὸ εὐχρηστότερον πάντων ἦν τὸ Ἀττικὸν, παραδεδεγμένον καὶ ἐν Κορίνθῳ, Θεσσαλίᾳ, Σικελίᾳ, Τάραντι, Μακεδονίᾳ ἀπὸ Ἀλεξάνδρου, ἀξίας 60 μνῶν ἢ 6000 τῶν τότε δραχμῶν· ἐν ᾧ τὸ αἰγιναῖον, σύμφωνον πρὸς τὸ ἀρχαῖον βαβυλώνιον, περιελάμβανεν 100 μνᾶς, ἤτοι 10,000 δραχμὰς, ἔχον πρὸς τὸ ἀττικὸν ὡς 5 : 3· τὸ δὲ Εὐβοϊκὸν ἦν τὸ ἥμισυ τοῦ αἰγινιτικοῦ, ἔχον πρὸς τὸ ἀττικὸν ὡς 5 : 6. Καὶ ἐν μετέπειτα χρόνοις εἰσήχθησαν καὶ χαλκᾶ τάλαντα. Τοῦ ἀργύρου ἡ ἀξία ἐξετιμᾶτο εἰς τὸ ὑποδεκαπλάσιον τοῦ χρυσοῦ, τοῦ δὲ χαλκοῦ εἰς τὸ ὑποδεκαπλάσιον τοῦ ἀργύρου, ὥστε 100 χαλκᾶ τάλαντα θὰ ἐξισοῦντο πρὸς 15 ἀργυρᾶ καὶ πρὸς ἓν χρυσοῦν. Ὁσάκις δὲ γίνεται χρῆσις τῆς λέξεως ἄνευ ὁρισμοῦ τοῦ μετάλλου, ἐννοεῖται τὸ ἀργυροῦν.

Ταλαὸς, υἱὸς τοῦ Βίαντος καὶ τῆς Πη-

ρους, βασιλεὺς τοῦ Ἄργους, σύζυγος Λυσιμάχης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἄβαντος ἢ Λυσιανάσσης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Πολύδου. (Παυσ. Β, 6, 6), καὶ πατὴρ τοῦ Ἀδράστου, Παρθενοπαίου, Πρώνακτος, Μηκιστίου καὶ Ἐριφύλης, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν, οὗ ὁ τάφος ἐδείκνυτο ἐν Ἄργει (Παυσ. Β, 21, 2. —Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 118. — Ἀπλλδ. Α, 9, 13).

Ταλαρία, πόλις τῆς Σικελίας, οὐ μακρὰν τῶν Συρακουσῶν.

Τάλαρος (ὁ), πλεκτὸν κοφίνιον, ἰδίως τῶν ὑφαντριῶν (ταλασιουργῶν, κατ' αὐτὸν), διὰ τὰ ἔριά των (Ἡσύχ. — Ὁμ. Ὀδ. Δ,

131)· ὁμοίως δὲ καὶ τὸ τῶν τυροποιῶν, δι' οὗ ὁ ὀρρὸς ἀπέρρεε, καὶ ὁ τῶν τρυγητῶν διὰ τὰς σταφυλὰς (Ὁμ. Ὀδ, Ι, 247. Ἰλ. Σ, 562),

Ταλετὸν, πόλις τῆς Λακωνίας, ὑψηλῶς ἐπὶ τοῦ Ταϋγέτου, ἔχουσα ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος (Παυσ. Γ, 20).

Ταλθύβιος, Σπαρτιάτης, κῆρυξ τοῦ Ἀγαμέμνονος πρὸ τῆς Τροίας, ὡς ἥρως ἐν Σπάρτῃ τιμώμενος, ᾧ καὶ θυσία προσήγετο ἐτησίως (Ὁμ, Ἰλ. Α, 320.—Παυσ. Ἀχ. 28). Οἱ δ' ἀπόγονοι αὐτοῦ Ταλθυβιάδαι, οἱ τὸ τῶν ἱερῶν κηρύκων ἐπαγγελμα κληρονομικῶς ἐξασκοῦντες, ἦσαν οἱ μόνοι τῶν ἀρχαίων κατοίκων τῆς Σπάρτης οἷς ἐκ σεβασμοῦ ἀπενεμήθη ἰσοπολιτεία μετὰ τῶν κατακτητῶν Δωριέων (Ἡρδ. Ζ, 134).

Τάλως (Διόδ. Δ, 76.—Ἀππιαν. Ἀλ. 42.—Ἀπολλδ. Γ, 15), ἢ Κάλως (Παυσ. Α, 21, 6), ἢ καὶ Πέρδιξ, υἱὸς τῆς Πέρδικος. ἀδελφῆς τοῦ Δαιδάλου, ἐδιδάχθη ὑπ' αὐτοῦ, ὡς πρώτου εὑρέτου, τὴν ἀγαλματοποιΐαν· ἀλλὰ διάφορα ἐργαλεῖα καὶ αὐτὸς ἐφευρὼν, ὡς τὸν πρίονα, τὸν κεραμευτικὸν τροχὸν κτλ., ἐφθονήθη ὑπὸ τοῦ θείου του, ὅστις τὸν κατεκρήμνισεν ἀπὸ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὸν ἐφόνευσεν, αὐτὸς εἰς Κρήτην φυγών. Ὁ δὲ τάφος τοῦ Τάλω ἐδείκνυτο ἔτι ἐπὶ Παυσανίου εἰς τῆς ἀκροπόλεως τοὺς νοτιοδυτικοὺς πρόποδας.—2) Γίγας χαλκοῦς, ἔχων μίαν φλέβα αἵματος ἀπὸ τῆς κορυφῆς μέχρι τοῦ ποδὸς, ἔνθα ὑπὸ τοῦ ὄνυχος ἐκλείετο, κατασκευασθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ Ἡφαίστου, καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἢ τοῦ Διὸς δωρηθεὶς ἐν Κρήτῃ τῷ Μίνωϊ ἢ τῇ Εὐρώπῃ, προφανῶς ἀρχαϊκή τις νύξις τῆς χαλκουργικῆς τέχνης, ἧς πατρὶς καὶ ἡ Κρήτη ἐλέγετο, καθ' ὅσον καὶ αἱ παραδόσεις τοῦ Δαιδάλου μετὰ τῶν τῆς Κρήτης συνείχοντο. Ὁ δὲ γίγας καθῆκον εἶχε νὰ ἐπαγρυπνῇ ἐπί τῆς Κρήτης πρὸς ἀπόκρουσιν ξένων ἐπιδρομέων, καὶ πρὸς τοῦτο τρὶς καθ' ἡμέραν περιέτρεχε πᾶν τὸ τῆς νήσου παράλιον κατὰ Πλάτωνα (Μίν. σλ. 320) ἂν δ' ἀπήντα ξένον, τὸν ἐνηγκαλίζετο, ἀνεφλέγετο καὶ οὕτω τὸν ἐφόνευεν. Ὅτε δ' ἦλθον οἱ Ἀργοναῦται εἰς Κρήτην, ἡ Μήδεια τὸν ἐμέθυσεν, ἢ τὸν κατέστησε παράφρονα, καὶ τὸν ἐφόνευσεν, ἀφαιρέσασα τοῦ ποδὸς του τὸν ὄνυχα, ἢ ὁ Ποίας τὸν κατετόξευσεν εἰς τὴν πτέρναν (Ἀπλλδ. ΑΑ. 267. — Ἀπλλν. Ῥόδ. Δ, 1638. — Ὀρφ. Ἀργ. 1348).—3) Υἱὸς τοῦ Κρήτου, ἑταῖρος τοῦ Ῥαδαμάνθυος (Παυσ. Η, 53).—4) Υἱὸς τοῦ Οἰνοπίονος (Παυσ. Ζ, 4).

Ταμεριικοὶ. λαὸς Κελτικὸς τῆς Τυρρηνικῆς Ἱσπανίας (Πτλμ.).

Τάμαρος (ὁ), ποταμὸς τῶν νοτίων τῆς Βρεττανίας (Πτλμ.). Νῦν Τάμαρ.

Ταμασὸς, πόλις τῆς Κύπρου, κατὰ τὸ μέσον τῆς νήσου κειμένη, βορειοδυτικῶς τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ἔχουσα παρακείμενα μεγάλα χαλκωρυχεῖα. Ταμέσα, ὑφ' Ὁ-

μήρου μνημονευομένη (Ὀδ. Α, 184) ἐστὶ πιθανῶς αὕτη ἡ πόλις καὶ οὐχὶ, ὡς ὑπό τινων ὑπετέθη, ἡ παρὰ Βρουττίοις Τέμεσα (Στρβ. ΙΔ, 684).

Τάμεσα (ἡ), ποταμὸς κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Βρεττανίας, ἐφ' οὗ ἔκειτο καὶ κεῖται τὸ Λονδίνιον (Δ. Κάσσ. —Πτλμ. Β, 3. Ἰαμησὰ, ἐσφαλμένη γραφή).

Ταμίαι, οἱ ἔχοντες τὴν παρακαταθήκην καὶ τὴν διαχείρισιν τῶν δημοσίων χρημάτων. Ἐν Ἀθήναις ἡ ἀρχαιοτάτη ταμιακὴ ἀρχὴ ἦν ἡ τῶν κωλακρετῶν, τῶν ἐν τοῖς ἀπωτάτοις χρόνοις τὴν ἐπιμέλειαν ἐχόντων τοῦ ἀγείρειν καὶ εἰς τοὺς δημότας διανέμειν τὰ κῶλα τῶν ἱερείων εἰς τὰς θυσίας, εἶτα δ' εἰς πολιτικὴν ἀναπτυχθέντων ἀρχήν. Ἀλλ' ὁ Κλεισθένης, περὶ τὰ 510 π. Χ., ἀφεὶς αὐτοῖς μόνον τὴν χορήγησιν τοῦ δικαστικοῦ μισθοῦ καὶ τῶν πρὸς τὴν ἐν τῷ Πρυτανείῳ σίτισιν (Ἀρστφ. Σφ. 693. 723. Ὄρν. 1540, καὶ Σχλ,), ἐγκατέστησε τοὺς ἀποδέκτας, οἵτινες τὰ εἰσοδήματα εἰσπράττοντες, κατένεμον αὐτὰ εἰς τοὺς ταμίας τῶν διαφόρων ἀρχῶν. Ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας τῶν Ἀθηνῶν ἐγκατέστη εἷς γενικὸς ταμίας τῆς γενικῆς διοικήσεως (Αἰσχ. π. Πρπρσβ. 43,—Πολδ.), ἢ καὶ ταμίας τοῦ δήμου, ἢ ἐπιμελητὴς τῶν κοινῶν προσόδων (Πλουτ. Ἀρστδ. Δ) λεγόμενος, χειροτονητὸς ὑπὸ τοῦ δήμου ἐπὶ τέσσαρα ἔτη (μίαν πενταετηρίδα), ἀλλὰ δυνάμενος καὶ ἐκ νέου νὰ ἐκλεχθῇ, ὡς ἐξελέγη καὶ ὁ Ἀριστείδης. Ἀλλ' ἐπὶ Λυκούργου οἱ ἀντίπαλοι αὐτοῦ κατώρθωσαν νὰ ψηφισθῇ διὰ νόμου ἡ μὴ ἀνανέωσις τῆς ἀρχῆς (Πλούτ. Β, Ι. Ῥητ. ΙΒ). Οὐχ ἧττον ὅμως κατωρθώθη, ἐπ' ἀγαθῷ τῶν Ἀθηνῶν, νὰ διευθύνῃ τὸ ταμεῖον ὁ Λυκοῦργος, πιθανῶς ἐμμέσως διὰ φίλων του, ἐπὶ τρεῖς ὅλας πενταετηρίδας. Μετὰ ταῦτα δὲ, ἐπὶ Μακεδόνων, τὴν θέσιν ταύτην κατεῖχεν οὐχὶ πλέον εἷς, ἀλλ' ἐπιτροπὴ, οἱ ἐπὶ τῇ διοικήσει. Ἰδιαιτέρους δὲ ταμίας εἶχον καὶ διάφοροι ἀρχαὶ, ὅσαι εἶχον ἀνεξάρτητον διαχείρισιν, ἐκλέγουσαι αὐτοὺς αἱ ἴδιαι, πλὴν τοῦ τῆς Παράλου, χειροτονουμένου ὑπὸ τοῦ δήμου (Δμσθ. κ. Μειδ. 570), διότι τῆς ἱερᾶς ἐκείνης τριήρους τριήραρχος ἐθεωρεῖτο ὁ δῆμος. Ἐπειδὴ δὲ, ἐν καιρῷ πολέμου, τὰ περισσεύματα τῶν δημοσίων καὶ τῶν ἱερῶν χρημάτων προσδιωρίζοντο εἰς χρῆσιν στρατιωτικὴν, ἐξελέγετο μετ' Εὐκλείδην (400 π. Χ.) καὶ εἷς ταμίας τῶν στρατιωτικῶν (Πλούτ. Β.Ι. Ῥητ. Λυκοῦργ.). Ὁμοίως δ' εἶχον ἰδιαιτέρους ταμίας καὶ αἱ φυλαὶ καὶ οἱ δῆμοι διὰ τὰς αὐτοῖς ἀνηκούσας εἰσπράξεις. Τὴν διαχείρισιν τῶν φόρων τῆς ἀττικῆς συμμαχίας εἶχον ἀπὸ τοῦ ἔτους 467, ὅτε ἤρξατο ἡ κατάθεσις αὐτῶν ἐν Δήλῳ, οἱ Ἑλληνοταμίαι, ἐπιτροπὴ, πιθανῶς ἐκ δέκα καὶ ἓξ Ἀθηναίων συγκειμένη. Ὅτε δὲ, τῷ 456, ὁ Περικλῆς μετέφερε τὸ συμμαχικὸν ταμεῖον εἰς Ἀθήνας, κατέθηκε μὲν αὐτὸ εἰς τὸν ὀπισθόδομον τοῦ Παρθενῶνος, ἀλλ' οἱ Ἑλληνοταμίαι ἐξηκολούθησαν ὑφιστάμενοι μέχρι τῆς ἀναρχίας, ὅτε ἔπαυσαν καὶ οἱ φόροι. Ταμίας δὲ ἰδιαιτέρους εἶχον καὶ τὰ ἱερὰ, διά τε τὰς εἰσπράξεις καὶ διὰ τὰ πολύτιμα αὐτοῖς ἀνήκοντα σκεύη καὶ ἀφιερώματα, μάλιστα δ' ὁ Παρθενὼν, ἀπὸ τοῦ 437, ὅτε καθιερώθη, εἶχε δέκα ταμίας τῶν ἱερῶν χρημάτων τῆς Ἀθηνᾶς, οἷς ἀνῆκε καὶ ἡ δεκάτη τῶν δημεύσεων. Ἄλλους δὲ τόσους εἶχον πάντες ὁμοῦ οἱ ναοὶ τῶν ἄλλων θεῶν, ἔχοντες καὶ τῶν δημεύσεων τὴν πεντηκοστήν. Ἦσαν δ' οἱ ταμίαι κληρωτοὶ, ἐκ τῶν πεντακοσιομεδίμνων (Πολδ. Η, 97). Τὸ ταμεῖον τῆς Ἀθηνᾶς ἦν ἐν τῷ ὀπισθοδόμῳ τοῦ Παρθενῶνος, καὶ τῷ 415 π.Χ. κατετέθη ἐκεῖ καὶ τὸ τῶν ἄλλων θεῶν. Μετὰ δὲ τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίαν, ἀπὸ τοῦ 401 π. Χ., φαίνεται ὅτι ἔμεινε μόνον μία ἐπιτροπὴ, κληθεῖσα Ταμίαι τῶν ἱερῶν χρημάτων τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τῶν ἄλλων θεῶν (Ἰδ. Rang. Ant. Hrll. II, ἀρ. 843b. ἢ Ἀρχ. Ἐφ. 114). Ἐν δὲ Σπάρτῃ, ἔνθα εἷς τοὺς

κλασικοὺς χρόνους μικρὰ ἐγίνετο χρῆσις χρημάτων, ταμίαι μνημονεύονται ἰδίως μόνον ἐπὶ Ῥωμαίων.

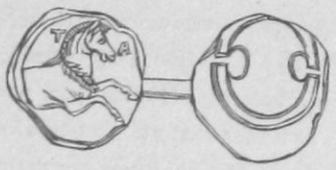
Ταμῶναι ἢ Τάμωναι, πόλις τῆς Εὐβοίας πρὸς τῇ Ἐρετρίᾳ, ἔνθα ὁ Φω. κίων ἐνίκησε τὸν Ἐρετριέα Καλλίαν, τῷ 350 π. Χ. (Πλούτ. Φωκ. ΙΒ.—Αἰσχ. π. πρπρσβ. 169). Ἡ πόλις εἶχε ναὸν τοῦ Ταμωναίου Διός, καὶ ἕτερον τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐν ᾧ ἐτελοῦντο ἀγῶνες, τὰ Ταμωναῖα (Ἡρδ. ΣΤ, 101). Νῦν, ὡς ὑποτίθεται, Ἀλιβέρι.

Ταμωράκη, ἀκρωτήριον τῆς βορείας παραλίας τοῦ Εὐξείνου πόντου, κατὰ τὸν Καρκινητικὸν κόλπον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας (Στρβ.).

Ταμύρας, ποταμὸς τῆς Φοινίκης, μεταξὺ Σιδῶνος καὶ Βηρυτοῦ (Στρβ.). Νῦν Ταμέρ.

Ταμώς, Αἰγύπτιος ἐκ Μέμφιδος, διοικητὴς τῆς Ἰωνίας ὑπὸ τὸν σατράπην Τισσαφέρνην, εἶτα ἡγεμὼν τοῦ στόλου Κύρου τοῦ νεωτέρου, τῷ 401 π. Χ., μεθ' οὗ τὴν ἦτταν ἐθανατώθη ἐν Αἰγύπτῳ (Ξνφ. Ἀνδ. Α, 4 2. — Διόδ. ΙΔ, 35).

Τάναγρα, ἡ παρ' Ὁμήρῳ Γραῖα (Παυσ. Θ, 20), ἐπίσημος πόλις τῆς Βοιωτίας

πρὸς τ' ἀνατολικά, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Ἀσωποῦ ποταμοῦ, ἔνθα σχεδὸν εἰσρέει εἰς αὐτὸν ὁ ῥύαξ Θερμώδων (νῦν Λάρις), εἰς ἀπότομον ὕψος κειμένη, καὶ πολλάκις ἀναμεμιγμένη εἰς τοὺς πολέμους μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Θηβῶν. Αὕτη παρῆγε τὸν ἄριστον οἶνον πάσης τῆς Βοιωτίας. Οἱ κάτοικοι εἶχον πολλὴν εἰς τὸ ἐμπόριον κλίσιν καὶ ἐμπειρίαν, ἦσαν πλούσιοι, καὶ ἔρρεπον πρὸς τὴν πολυτέλειαν (Θουκ. Α, 108). Ἐξετείνετο δ' ἐν μεταγεστέροις χρόνοις ἡ περίχωρος αὐτῆς ἀπὸ τῶν ὁρίων τῆς Ἀττικῆς ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν μέχρι τοῦ Εὐρίπου (Στρβ. Θ, 403. 409.— Παυσ. Θ, 22, 1). Ἡ Τάναγρα ἦν πατρὶς τῆς περιφήμου ποιητρίας Κορίννης, ἧς καὶ ἄγαλμα ὑπῆρχεν ἔν τινι τῶν ἐκεῖ γυμνασίων (Ἡρδ. Θ, 15). Ἐπ' ἐσχάτων ἀνασκαφέντος τοῦ νεκροταφείου τῆς πόλεως ταύτης, εὑρέθησαν ἐν τοῖς τάφοις εἰς μέγα πλῆθος κόραι κεραμουργεῖς διαφόρων σχημάτων, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐξόχου κάλλους, ὧν συλλογαὶ ἀποτελοῦσι σήμερον τὸ ἐγκόσμημα τῶν πλείστων τῆς Εὐρώπης μουσείων. Ὡς παράδειγμα ἡ ἀπέναντι εἰκών.

Τάναγρα, θυγάτηρ τοῦ Ἀσωποῦ καὶ Μεθώνης, καὶ Γραῖα καλουμένη διότι ἔζησεν ἐπὶ μακρὸν γῆρας, δοῦσα τὸ ὄνομα αὐτῆς εἰς τὴν πόλιν (Διόδ. Δ. 74).

Τάναϊς, 1) μέγας ποταμὸς κατὰ τὰ βορειανατολικὰ τῆς γῆς, θεωρούμενος ὡς ὁ ὁρίζων τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τῆς Εὐρώπης. Περὶ τῶν πηγῶν αὐτοῦ διάφορα ἐπρέσβευον οἱ ἀρχαῖοι. Καθ' Ἡρόδοτον (Δ, 67) ἐπήγαζεν ἐκ μεγάλης λίμνης, κατ' ἄλλους ἐκ τοῦ Καυκάσου ἢ ἐκ τῶν Ῥιπέων ὀρέων (Πτλμ.). Ἐδέχετο δὲ τὸν Ὕργιν ἢ Σύργιν (Ἡρδ. Δ, 58), ἐξέβαλλεν εἰς τὴν βόρειον γωνίαν τῆς Μαιώτιδος λίμνης διὰ δύο μεγάλων βραχιόνων, εἰς ὧν τὸν ἀνατολικὸν ἔκειτο ἡ πόλις Τάναϊς, κτίσμα τῶν κατοίκων τοῦ Βοσπόρου (Στρβ. ΙΑ, 492), πόλις ἀνθοῦσα, διάφορα ἐγχώρια προϊόντα καὶ δούλους ἐμπορευομένη, ὑπὸ Σκυθῶν δὲ περιοικουμένη. Πολέμων, ὁ βασιλεὺς τοῦ Βοσπόρου κυριεύσας αὐτήν, τὴν κατηδάφισεν. Ὁ ποταμὸς ἐστὶν ὁ νῦν Δόν. — 2) Ἕτερον ὄνομα τοῦ Ἰαξάρτου. Ἴδ. (Ἀρρ. Ἀνδ. Γ, 38).

Τάνητον, ἢ **Τάννητος κώμη,** ἐν τῇ ἄνω Ἰταλίᾳ, μεταξὺ Πάρμης καὶ Μουτίνης (Πολϐ. Γ, 40.—Πτλμ.— Liv. XXI, 25. XXX, 19).

Τάνις, πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου, ἀνατολικῶς τοῦ Δέλτα κειμένη, πλησίον τῆς Τανίτιδος λίμνης καὶ τοῦ Τανιτικοῦ στομίου τοῦ Νείλου, ἐν τῇ παλαιᾷ Γραφῇ Ζοάν, ἕδρα ἀρχαίας δυναστείας τῶν Φαραῶ, ἔνθα, κατὰ τὴν παράδοσιν, ἀνετράφη ὁ Μωϋσῆς ὑπὸ τῆς βασιλόπαιδος (Ἡρδ. Β, 66. — Στρϐ. ΙΖ, 802). Νῦν Σᾶν ἢ Σεμνάχ. Σώζεται παρ' αὐτῇ δρόμος αἰγυπτιακῶν κιόνων ἐκ πυρροποικίλου.

Τάνος ἢ Τάναος, ποταμὸς τῆς Πελοποννήσου, ἐκ τοῦ Πάρνωνος πηγάζων, ἔρρεε μεταξὺ Ἀργολίδος καὶ Λακωνίας, κατὰ τὴν Θυρεᾶτιν ἢ Κυνουρίαν, ἦν ὥριζε πρὸς τὴν Ἀργολίδα, καὶ ἐξέϐαλλεν εἰς τὸν Θυρεατικὸν κόλπον (Παυσ. Β, 38). Νῦν Λουκοῦ.

Τάνταλος, 1) υἱὸς τοῦ Διός, ἢ τοῦ Τμώλου καὶ τῆς Πλουτοῦς (Σχλ. Εὐριπ. Ὀρ. 5), βαθύπλουτος βασιλεὺς τῆς Παφλαγονίας ἐν Ἀσίᾳ, κατ' ἄλλους τῆς Φρυγίας, ἢ καὶ τῆς Λυδίας, καθέδραν ἔχων τὴν Σίπυλον (κατά τινας Ἄργος, Κόρινθον) (Πινδ. Ὀλ. Α, 60), ἐκ τῆς Εὐρυανάσσης, ἢ τῆς Πληϊάδος Ταϋγέτης, ἢ τῆς Ὑάδος Διώνης ἔσχεν υἱοὺς τὸν Πέλοπα καὶ Βροτέαν, καὶ θυγατέρα τὴν Νιόβην. Ἀγαπώμενος ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων θεῶν, προσεκλήθη πολλάκις εἰς αὐτῶν τὴν τράπεζαν· ἀλλ' ὁ θνητὸς δὲν ἀντέσχεν εἰς τὸ μέγεθος τῆς τιμῆς ταύτης, καὶ, ἐπαρθεὶς, ἀνωσιούργησε πρὸς τοὺς θεούς, κατὰ τὸν κοινότερον μῦθον κατατεμὼν τὸν ἴδιον αὐτοῦ υἱὸν Πέλοπα, καὶ παραθεὶς αὐτὸν τοῖς θεοῖς εἰς βρῶσιν (ἴδ. Πέλοψ), κατ' ἄλλους ὑποκλέψας καὶ προδοὺς τοῖς ἀνθρώποις τὰ μυστήρια τοῦ Διός, ἢ ἀφαιρέσας ἐκ τῆς θείας τραπέζης καὶ καταγαγὼν εἰς τὴν γῆν τὸ νέκταρ καὶ τὴν ἀμβροσίαν, ἢ μὴ ἀποδοὺς εἰς τὸν Παν-δάρεων τὸν κύνα ὃν ἔλαϐε παρ' αὐτοῦ καὶ ἐπιόρκως ὀμόσας ὅτι δὲν τὸν ἔλαϐε. Καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. Λ, 582) αἰωνία πεῖνα καὶ δίψα ἦν αὐτοῦ ἡ ποινή. Ἐντὸς ὡραίας λίμνης μέχρι τοῦ τραχήλου ἱστάμενος καὶ ὑπὸ λαμπρὰ καρποφόρα δένδρα, ἂν μὲν ἔκλινεν ὅπως πίῃ, τὸ ὕδωρ ἐνέδιδε καὶ ἐμακρύνετο, ἂν δ' ἐξέτεινε τὴν χεῖρα ἵνα λάϐῃ καρπὸν, οἱ κλάδοι τοῦ δένδρου ὑψοῦντο εἰς τὸν ἀέρα. Ἄλλοι δέ, ἀντὶ τῆς βασάνου ταύτης, πάσης ἐλλείψεως ἐν μέσῳ τῆς ἀφθονίας, ἄλλην λέγουσι τὴν ποινήν του, ὅτι μέγας βράχος ἀείποτε ἐπεκρέματο ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ἢ καὶ εἰς τοὺς ἀέρας. Κατά τινας τῶν παραδόσεων αἱ ποιναὶ αὗται τῷ ἐπεϐλήθησαν οὐχὶ ἐν ᾅδου, ἀλλ' ἐπὶ γῆς. Ἡ γενεὰ τοῦ Ταντάλου, αἱ Ταντα̈λίδαι, διετήρησαν τοῦ προγόνου αὐτῶν τὰ ἄγρια πάθη καὶ διηώνισαν τὰ ἐγκλήματα. Ἡ καταστροφὴ δὲ τοῦ κράτους αὐτοῦ αἰνίττεται, ὡς φαίνεται, οὐ μόνον ἱστορικὰς παραδόσεις, ἀλλὰ καὶ φυσικὰς πε-

ριπετείας, οἷον ἡφαιστείους ἀνατροπάς. Παροιμιακαὶ ἦσαν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις αἱ ἐκφράσεις «Ταντάλου τάλαντα, χρήματα, πλοῦτος.» «Ταντάλου δίψα». «Ταντάλειαι δίκαι.» —2) Υἱὸς τοῦ Θυέστου, ὑπὸ τοῦ Ἀτρέως σφαγείς (ἴδ. Ἀτρεύς).—3) Υἱὸς τοῦ Βροτίου, ἢ τοῦ Θυέστου, πρὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀνὴρ τῆς Κλυταιμνήστρας, ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος φονευθείς, καὶ εἰς τὸ Ἄργος ταφείς (Εὐριπ. Ἰφ. Αὐλ. 1137).—4) Υἱὸς τοῦ Ἀμφίωνος καὶ τῆς Νιόβης, εἷς τῶν κατατοξευθέντων ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος (Ἀπλλδ. Γ, 5, 6).

Ταξέανα (ἡ), νῆσος τοῦ Περσικοῦ κόλπου, πρὸ τῆς παραλίας τῆς Σουσιανῆς (Πτλμ. ΣΤ, 3).

Ταξίαρχος. Ἐν Ἀττικῇ ἑκάστη φυλὴ ὑπὸ στρατιωτικὴν ἔποψιν ὑπεδιῃρεῖτο εἰς τάξεις· πασῶν δὲ τῶν τάξεων τῆς φυλῆς ὁμοῦ προΐστατο εἷς ταξίαρχος, κατ' ἔτος ἐκλεγόμενος διὰ χειροτονίας. Ἑκάστης δὲ τάξεως προΐστατο εἷς Εὐταξίας (Αἰσχ. Πρπρσϐ. 49).

Τάξιλα (τὰ), καθέδρα τοῦ Ἰνδοῦ βασιλέως Ταξίλα, πόλις ἐπίσημος καὶ πλουσία, μεταξὺ τοῦ Ἰνδοῦ καὶ τοῦ Ὑδάσπου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς διασχιζούσης τὸ Πενταπόταμον (Ἀpp. Ε, 3, 6, Ζ, 2, 2).

Ταξίλας, κοινὸν ὄνομα πολλῶν βασιλέων τοῦ Πενταποτάμου ἐν τῇ Ἰνδικῇ. Εἷς ἐξ αὐτῶν, προσελθὼν εἰς τὸν μέγαν Ἀλέξανδρον, συνεπολέμησε μετ' αὐτοῦ κατὰ τοῦ Πώρου (Ἀpp.).

Τάξις, ἐν ταῖς μάχαις. Οἱ Ἕλληνες ἐν ταῖς ναυμαχίαις δὲν εἶχον ὡρισμένην παράταξιν, ἀλλ' ὡδηγοῦντο ἐκ τῶν περιστάσεων. Ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις χρόνοις ἦν ἡ θαλασσία τακτικὴ ὅλως ἁπλῆ καὶ ἄτεχνος. Τὰ πλοῖα παρέταττον εἰς μακρὰς γραμμὰς ἀπέναντι ἀλλήλων, ἐπροσπάθουν ὅσον τάχιον νὰ ἔλθωσιν εἰς χεῖρας, καὶ τότε ἐμάχοντο ὡς ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ὡς ὀλίγον ἔτι πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου οἱ Κερκυραῖοι καὶ οἱ Κορίνθιοι κατὰ τὴν ἐν Συβότοις ναυμαχίαν (Θουκ. Α, 49). Ἡ τακτικὴ ἣν οἱ Ἀθηναῖοι ἐκαλλιέργησαν πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἀπέβλεπεν εἰς τὸ νὰ διατρυπῶσι τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα δι' ἐπιτηδείων κινήσεων, ἢ νὰ καθιστῶσιν αὐτὰ χωλά, θραύοντες τὰς κώπας των. Ἡ διὰ τοῦ ἐμβόλου προσβολὴ ἦν τριπλῆ· εἴτε πρῴρας κατὰ πρῴρας, ὅπερ ἦν ἀδέξιος κίνησις, εἴτε τοῦ ἐμβόλου κατὰ μέσην τὴν πλευρὰν τοῦ ἐχθρικοῦ πλοίου, εἴτε διὰ περίπλου κατὰ τὰ νῶτα, ἢ τὴν πρῴραν. Ἓν τῶν σπουδαιοτάτων κινημάτων ἦν τὸ διεκπλεῖν, διέκπλουν ποιεῖσθαι, ἤτοι πλέοντες ταχέως διὰ τῶν γραμμῶν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου, ἐπροσπάθουν, ἐπὶ τοῦ διάπλου, νὰ θραύσωσι τὰς κώπας τοῦ πλησιεστέρου πλοίου, καὶ εἰ δυνατὸν, δι' ἐπιδεξίου στροφῆς, καὶ νὰ τῷ διατρύσωσι τὴν πλευράν. Κύριος δὲ σκοπὸς τῶν διαπλεόντων ἦν νὰ φέρωσι πολλὰ πλοῖα εἰς τοῦ ἐχθροῦ τὰ νῶτα. Πρὸς ἀπόκρουσιν τούτου ὤφειλε τὸ προσβαλλόμενον πλοῖον ν' ἀντιστραφῇ ταχέως καὶ ἐπιτηδείως, ἢ καὶ ἀπ' ἀρχῆς φροντὶς ἐγίνετο ὀπίσω τῆς πρώτης τῶν πλοίων γραμμῆς ἐπιτάττειν, ἤτοι νὰ παρατάττηται καὶ δευτέρα. Τὸ περιπλεῖν ἐπεζήτει τὴν περικύκλωσιν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου· πρὸς ἄμυναν δὲ παρετείνοντο ἐπὶ πλεῖστον ἑκατέρωθεν αἱ πτέρυγες. Κατ' ἀμφοτέρων δὲ, τοῦ τε διάπλου καὶ τοῦ περίπλου, ἐγίνετο πολλάκις χρῆσις τῆς κυκλικῆς παρατάξεως (ἴδ. ναυμαχία).—Κατὰ ξηρὰν δ' ἐν γένει ἦν ἡ συνηθεστάτη τῶν Ἑλλήνων παράταξις ἡ εὐθεῖα τῆς φάλαγγος κατὰ μέτωπον. Ἐπὶ πάσης τῆς ἀρχαίας ἐποχῆς τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας, μέχρι τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐπεκράτει ἡ τακτικὴ τῶν Δωριέων ὁπλιτῶν, ἥτις μάλιστα ἐπὶ τῶν Περσικῶν ἐθριάμβευσεν. Οἱ ψιλοὶ Εἵλωτες ἐν τῷ Σπαρτιατικῷ στρατῷ ἦσαν ἁπλῶς οἱ φέροντες τὰ ὅπλα τῶν κυρίων αὐτῶν καὶ οἱ ὑπηρέται των, ὀπίσω τῶν ὁπλιτῶν ἱστάμενοι ἐν ταῖς μάχαις, σφενδόνας μόνον καὶ ἀκόντια μεταχειριζόμενοι, καὶ ἔργον ἔχοντες ν' ἀποκομίζωσι τοὺς τραυ-

ματίας. Τὴν αὐτὴν χρῆσιν ἐποιοῦντο τῶν δούλων αὐτῶν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι, οἵτινες ὅμως εἶχον καὶ ἐκ πολιτῶν ψιλὸν πεζικὸν, τοὺς τοξότας. Στρατιωτικοὺς ἐξελιγμοὺς κατὰ διαταγὰς ἐγνώριζον μόνον οἱ ὁπλῖται, καὶ εἰς τούτων τὴν τακτικὴν ἐνηβρύνετο ὑπερηφάνως ὁ Ἕλλην ὡς εἰς δεῖγμα ὑπεροχῆς αὐτοῦ ὑπὲρ τοὺς βαρβάρους. Τὰ διάφορα σώματα τῶν ὁπλιτῶν παρετάττοντο ἐκ δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερὰ κατὰ φυλὰς, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπ' ἀρχηγοὺς ὑπ' αὐτῶν τούτων ἐκλεγομένους, κατὰ μέτωπον, βάθος δὲ καὶ μέχρις 8 ἀνδρῶν. Ἡ γραμμὴ τοῦ στρατοῦ κατελάμβανε παράλληλον θέσιν πρὸς τὴν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ ἐν κεκλεισμέναις τάξεσι, μεμετρημένῳ τὸ πλεῖστον βήματι, μετὰ μουσικῆς ἢ ἀσμάτων ἐχώρει κατ' αὐτοῦ. Ἡ μάχη ἦν ἁπλῶς συμπλοκὴ διὰ μαχαιρῶν ἢ δοράτων. Τὸ κυριώτερον πρόβλημα ἦν νὰ μένωσι πυκνῶς συνησπισμένοι, ἵνα μὴ ἀποκοπῇ ἓν τμῆμα, προσβληθῇ κατὰ πλευραν, καὶ συγχρόνως νὰ προχωρῶσι. Τούτου ἕνεκα ἦσαν αἱ δύο πτέρυγες αἱ ἔντιμοι θέσεις. Οὕτως ἐν Πλαταιαῖς τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἀνῆκε τοῖς τότε προεξάρχουσι Σπαρτιάταις· ὑπὲρ τῆς καταλήψεως ὅμως τοῦ ἀριστεροῦ ἐφιλονείκησαν οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τοὺς Τεγεάτας, καὶ ὑπερίσχυσαν τέλος οἱ Ἀθηναῖοι. Ὁσάκις δὲ συνέπιπτε κέντρον καὶ ἑκατέρα τῶν πτερύγων ν' ἀνήκωσιν εἰς διαφόρους λαοὺς, ἐδιοικοῦντο καὶ ἐπολέμουν σχεδὸν ἀνεξαρτήτως ἀλλήλων, ὥστε πολλάκις τὸ ἓν μέρος ἐνίκα ἐν ᾧ ἐνικᾶτο τὸ ἕτερον, τῆς νίκης δὲ τὴν τιμὴν εἶχεν ὅστις μέχρι τέλους ἔμενε κατέχων τὸ πεδίον τῆς μάχης. Ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος, ὅστις πλείστας ἔσχε περιπετείας, ἀπέδειξε τὴν χρησιμότητα τῶν ψιλῶν οὐ μόνον ἐπὶ τετμημένου ἐδάφους ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἐπιπέδου, ὅταν ἡ μάχη κατὰ σχέδιον διεξήγετο. Ἀλλὰ κατὰ πρῶτον κυρίως ἐπὶ τῆς καθόδου τῶν μυρίων ἐγκατελείφθη τῆς φάλαγγος τὸ μόνιμον καὶ ἀμετάβολον σχῆμα, καθ' ὅσον ἐδιδάχθησαν α) νὰ ρυθμίζωσι τὴν τάξιν τῶν ὁπλιτῶν κατὰ τὸ ἔδαφος, καὶ οὐχὶ νὰ ζητῶσιν ἔδαφος εἰς τὴν τάξιν τῆς φάλαγγος πρόσφορον· β) νὰ συνδέωσι παντοίως μετὰ τῶν ὁπλιτῶν τοὺς ψιλοὺς, ἤτοι τοὺς σφενδονήτας, τοξότας, πελταστὰς, ἀκοντιστὰς κτλ. πρὸς ἀψιμαχίας, πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν πτερύγων, πρὸς προσβολὴν ὁμοῦ μετὰ τῶν ὁπλιτῶν. Κατὰ τοὺς αὐτοὺς ἐκείνους χρόνους, ἕνεκα διαφόρων περιστάσεων, ἤρξατο εἰσαγομένη καὶ ἡ χρῆσις τῶν μισθωτῶν. Ὁ πρῶτος ἐπίσημος μισθωτὸς στρατηγὸς ὑπῆρξεν Ἰφικράτης ὁ Ἀθηναῖος, εἰσαγαγὼν ὁπλισμὸν εὐθυνώτερον, ἐλαφρότερον καὶ εὐκινητότερον. Ὁ Ἐπαμεινώνδας ἐπενόησε τὸ σύστημα τῆς σφηνοειδοῦς καὶ λοξῆς παρατάξεως. Ἐπὶ τούτου ἦν ἡ δεξιὰ πτέρυξ ἡ θέσις τῆς τιμῆς, ἔνθα ἵστατο τὸ ἰσχυρότατον τοῦ στρατοῦ· δι' ὃ ἑκατέρωθεν τὸ δεξιὸν τῷ ἀριστερῷ ἀντιταττόμενον τοῦ ἐχθροῦ, ἐνίκα καὶ κατεδίωκε τοὺς φυγάδας· οἱ δὲ πρῶτοι αὖθις κατορθοῦντες νὰ συνασπισθῶσιν, ἠδύναντο, ἐπιπίπτοντες ἐπὶ τὰς ἤδη διεσπαρμένως ἀποχωρούσας τάξεις τῶν διωκτῶν, νὰ ἐκβάλωσιν αὐτοὺς τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Ὁ Ἐπαμεινώνδας παρεδέχθη νέαν τακτικὴν ὑπὸ τῆς πείρας ὁδηγηθείς. Εἰς τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Λακεδαιμονίων ἀντέταξε τὴν κυριωτέραν του δύναμιν, παρατάξας αὐτὴν εἰς τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα, καὶ τὴν νίκην ἐκεῖ ἐπεδίωκε. Πρὸς τοῦτο παρέταττε τοὺς ὁπλίτας εἰς μεῖζον βάθος, 50 ἀνδρῶν, μὴ αὐξάνων τοῦ προσώπου τὸ πλάτος, καὶ κέντρον τῆς προσβολῆς αὐτοῦ ἐλάμβανε τὸ μέσον τῆς δεξιᾶς πτέρυγος τοῦ ἐχθροῦ· συγχρόνως δὲ τὸ κέντρον καὶ τὸ δεξιὸν κέρας αὐτοῦ δὲν ἐμάχοντο, ἀλλὰ μακρὰν ὀλίγον τοῦ ἐχθροῦ μένοντα, ἐπροσπάθουν μόνον νὰ διατηρῶσι τὴν γραμμὴν τῆς παρατάξεως, καὶ νὰ κωλύωσι τοὺς ἀντιτεταγμένους τοῦ νὰ φέρωσι σπουδαίαν ἐπικουρίαν εἰς τὸ ἀπειλούμενον αὐτῶν κέρας. Εἰς παρακώλυσιν τῆς ὑπερφαλαγγίσεως τῆς ἀριστερᾶς αὐτοῦ πτέρυγος συνετέλει πρῶτον αὐτὸ τὸ βάθος αὐτῆς, καὶ

προσέτι καὶ ὁ ἐκ 300 ἀνδρῶν συγκείμενος ἱερὸς λόχος τοῦ Πελοπίδα, ὅστις ἐκ τῶν οὐραγῶν τῆς φάλαγγος πρὸς τ' ἀριστερὰ προερχόμενος, ἠπείλει τοῦ ἐχθρικοῦ δεξιοῦ κέρατος τὰ πλάγια καὶ τὰ ὀπίσθια. Αὕτη ἦν ἡ λοξὴ φάλαγξ τοῦ Ἐπαμεινώνδα. Δι' αὐτῆς, ἐν ᾧ εἶχε μείζονας πιθανότητας νίκης κατὰ τοῦ ἐπερχομένου ἐχθροῦ, ἀπέφευγε καὶ τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ προσβληθῇ ἐν τούτοις κατὰ τὸ κέντρον ἢ τὸ ἄλλο πλευρόν. Νικήσασα δὲ ἡ πτέρυξ, ἠδύνατο εἶτα εὐκόλως νὰ προσβάλῃ ἀλληλοδιαδόχως τὰ λοιπὰ ἐχθρικὰ σώματα. Καὶ ἀντέταξε μὲν ὁ νέος Ἀλέξανδρος, ὑπὸ τὸν πατέρα του Φίλιππον, ὅ,τι ἠδυνήθη εἰς τὴν τακτικὴν ταύτην, καταστρέψας καὶ τῶν Θηβαίων τὸν ἱερὸν λόχον, ἀλλ' οἱ δύο οὗτοι βασιλεῖς ἦσαν οἱ τὸ σύστημα τοῦ Ἐπαμεινώνδα μάλιστα διαδόντες. Ἐπὶ Ἀλεξάνδρου ἡ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ παράταξις δὲν σύγκειται πλέον ἐκ τριῶν μερῶν, ἀλλ' ἐκ μόνον δύο, τοῦ προσβλητικοῦ καὶ τοῦ ἀμυντικοῦ, τοῦ πρώτου κατὰ τὴν δεξιάν, τοῦ δευτέρου κατὰ τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα. Ἵσταντο δὲ παρατεταγμένοι ἐκ δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερὰ α) οἱ ψιλοὶ Ἀγριᾶνες καὶ τοξόται· β) οἱ Μακεδόνες ἱππόται· γ) οἱ ὑπασπισταί· δ) οἱ πεζοὶ ὁπλῖται· ε) οἱ ἱππεῖς τῶν συμμάχων· στ) τὸ θεσσαλικὸν ἱππικόν. Κατά τινας τῶν νεωτέρων δὲν ἦν ἡ φάλαγξ τῶν ὁπλιτῶν τὸ κέντρον τῆς πτέρυγος καὶ τὸ κυριώτερον τῆς προσβολῆς ὄργανον. Οἱ ψιλοὶ ἐκ τῶν πεζῶν ἤρχιζον τὴν μάχην, προβαίνοντες ἐμπρὸς τῆς γραμμῆς καὶ τοξεύοντες καὶ ἀκοντίζοντες κατὰ τῶν ἐχθρῶν. Εἶτα δὲ ὥρμα ὁ Ἀλέξανδρος μετὰ τῶν Μακεδόνων ἱπποτῶν, οἷς προσετίθεντο καὶ οἱ ὑπασπισταί. Εἵποντο δ' ἔπειτα οἱ ὁπλῖται κατὰ τάξεις, ἵνα διατηρῆται ἀδιάσπαστος ἡ γραμμή, καὶ οὕτως ἀπετελεῖτο ἡ λοξὴ παράταξις. Ἡ φάλαγξ τῶν σαρισσοφόρων ὠργανώθη ὡς τὸ κέντρον τῆς παρατάξεως μετὰ ταῦτα μόνον, ἐν Μακεδονίᾳ, ὡς εἰς τὴν ἐν Κυνὸς Κεφαλαῖς μάχην. Οἱ διάδοχοι δὲ διῆρεσαν πάλιν τὴν παράταξιν εἰς τρία ἀπ' ἀλλήλων μεμονωμένα μέρη. Αἱ δύο ἑκατέρωθεν πτέρυγες κατείχοντο ὑφ' ἱππικοῦ, τὸ δὲ κέντρον ἐξ ὁπλιτῶν διαφόρων, περιλαμβανόντων καὶ τοξότας καὶ ἐλέφαντας. Τὸ πεζικὸν σχεδὸν οὐδὲν ἔπραττεν· ἦν δὲ τῶν δύο πτερύγων τοῦ ἱππικοῦ ἡ μὲν διὰ τὴν προσβολήν, ἡ δὲ διὰ τὴν ἄμυναν.

Τάοχοι, λαὸς ἀσιανός, οἰκῶν μεταξὺ Εὐξείνου Πόντου καὶ Ἀρμενίας, πρὸς τῷ Φάσιδι ποταμῷ παρὰ τὸν Ἀράξην (Ξνφ. Ἀνδ. Δ, 4). Νῦν Ταοχοσιάροι.

Τάπης καὶ **Τάπις** καὶ δάπις. Τὴν ὕφανσιν ταπήτων λέγονται (Ἀθήν. Β, 48) οἱ Πέρσαι πρῶτοι ἐπινοήσαντες. Ἀλλ' ἦσαν ἤδη ἐπὶ Ὁμήρου τοῖς Ἕλλησι γνωστοὶ καὶ ἐν χρήσει, ἐκ μαλακοῦ ἐρίου πλεκόμενοι (Ὁμ. Ἰλ. Π, 224. Ὀδ. Δ, 124), καὶ ἑτερόμαλλοι μὲν ἂν εἶχον ἔρια ἐκ τοῦ ἑνὸς μέρους μόνον, ἀμφίμαλλοι δὲ, ἀμφιτάπητες, ἂν ἐξ ἀμφοτέρων (Ἀθν. Ε, 197). Ἦσαν δὲ πολλάκις καὶ παντοίων χρωμάτων, καὶ ἀλουργεῖς, ἢ ἔχοντες εἰκόνας ἐνυφασμένας, ὡς ὁ Κάτουλλος (Argon. 47—220) περιγράφει ἕνα παριστῶντα τὸν μῦθον τοῦ Θησέως καὶ τῆς Ἀριάδνης. Ἐχρησίμευον δὲ ἢ εἰς ἀνάκλισιν καὶ στρωμνὴν (Ὁμ. Ἰλ. Κ, 156.—Ἀνακρ. Η, 1, 2.—Θεόκρ. ΙΕ, 125), ἢ εἰς στρῶσιν τῶν δαπέδων, τῶν τοίχων καὶ τῶν ὁδῶν ἐνίοτε (Αἰσχλ. Ἀγαμ. 879 — 936. — Ἀθν.

Δ, 131. ΙΒ, 514), ἢ εἰς στρῶσιν τῶν θρόνων (Ὁμ. Ἰλ. Α, 240. Ὀδυσ. Ε, 150),

ἢ καὶ εἰς πολυτελῆ καὶ κατάγραφα ἐφίππια (Virg. Æ, VII, 277).

Ταπροβάνη, ἐν μετὰ ταῦτα χρόνοις Σιμούνδου ἡ Σαλίκη λεγομένη, σανσκριτιστὶ δὲ Σινάλα Δουΐπα, ἤτοι Λεόντων νῆσος, ἡ νῦν Σεϋλών, μεγάλη νῆσος πρὸ τῆς νοτίας ἄκρας τῆς πρὸς δυσμὰς Ἰνδικῆς, ἀφ' ἧς χωρίζεται διὰ πορθμοῦ ἔχοντος, κατὰ Στράβωνα, πλάτος ὑπὲρ τὰ 3,000 στάδια. Πρὸς βορρᾶν εἶχε τὰ Γάλισα ὄρη, πρὸς νότον τὰ Μαλέα ὄρη, νῦν κορυφὴν τοῦ Ἀδαμ, καὶ ἀκρωτήρια τὸ Βόρειον, νῦν Πεδρὸς, καὶ τὸ Κηταῖον. Οἱ ποταμοὶ δ' αὐτῆς ἐλέγοντο Φᾶσις (νῦν Ἀβερὶν), Γάγγης (νῦν Μαχαβέλλε Γάγγα), Βαρακὴς (νῦν Παράπα-Ὑάλλε) κλ. Τὰ κυριώτερα προϊόντα τῆς χώρας ἦσαν μέταλλα, πολύτιμοι λίθοι, μαργαρῖται, ζάχαρις, ὀρύζιον, καὶ εἰς τούτων τὸ ἐμπόριον ἐπεδίδοντο οἱ κάτοικοι, εἰς διαφόρους λαοὺς διαιρούμενοι. Μεταξὺ τῶν πόλεων αἱ ἐπισημότεραι ἦσαν τὸ Ἀνουρόγραμμον (νῦν Ἀνουραδαπούρα, καταστραφεῖσα) καὶ τὸ Μαάγραμμον (νῦν Μαγάμα). Κατὰ παραδόσεις ἦν ἐν ἀπωτάτῃ ἀρχαιότητι ἡ νῆσος πολὺ μεγαλητέρα, ἰδίως πρὸς νότον ἐκτεινομένη. Τοῦ λαοῦ προΐστατο βασιλεὺς, οὗ ἡ ἐξουσία ἦν λίαν περιωρισμένη. Τὸ νῦν κυριώτερον προϊὸν, τὸ κίνναμον (κανέλλαν) οἱ ἀρχαῖοι φαίνεται ὅτι δὲν ἐγνώριζον. Ἡ νῆσος τὸ πρῶτον ἐγένετο γνωστὴ διὰ τοῦ Ὀνησικρίτου καὶ τῶν ἀπεσταλμένων τοῦ Σελεύκου εἰς Πολίβοθρα. Ἐπὶ αὐτοκράτορος Κλαυδίου πρέσβεις αὐτῆς ἦλθον εἰς Ῥώμην (Στρβ. ΙΕ, 690.—Plin. XI, 22, 24).

Τάπυροι, ἢ Τάπουροι, 1) Μέγας νομαδικὸς λαὸς τῆς Μηδίας εἰς τὰ ὄρη τὰ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Παρθίας κατὰ τὰς ὄχθας τῆς Κασπίας θαλάσσης (Ἀρρ. Γ, 3, 4. 11, 4. κλ.—Στρβ. ΙΔ, 514. 520).—2) ἢ Τάπυρροι, λαὸς τῆς Ὑρκανίας (Στρβ.—Ἀρρ.—Στρ. Βυζ. Διον. Περιηγ. 733).

Ταραντῖνος κόλπος, ἐν Ἰταλίᾳ μέγας κόλπος μεταξὺ Βρουττίων, Λευκασίας καὶ Καλαβρίας, τὸ ὄνομα ἔχων ἐκ τῆς πόλεως Τάραντος, ἐκτεινόμενος δ' ἐπὶ 700 στάδια ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Ἰαπυγίου πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Λακυνίου πρὸς δυσμάς.

Ταράξιππος. Ἐν Ὀλυμπίᾳ ὑπῆρχεν εἰς τὸ ἱπποδρόμιον στρογγύλος βωμὸς, ὅστις ἐκαλεῖτο Ταράξιππος, διότι οἱ ἵπποι, ὅτε διήρχοντο πρὸ αὐτοῦ, ἐταράττοντο· ἀπεδίδετο δὲ τοῦτο εἰς πνεῦμα ἑνὸς τῶν ἐκεῖ τεθαμμένων, ταράττον αὐτοὺς, τοῦ Μυρτίλλου, ἢ τοῦ Οἰνομάου, τοῦ Ἀλκάθου, τοῦ Ὠλενίου κλ. Λέγει δ' ὁ Παυσανίας ὅτι Ταράξιππος ἦν ἐπίθετον τοῦ Ἱππίου Ποσειδῶνος. Ἐπὶ τοῦ Ἰσθμοῦ δὲ Ταράξιππος ἦν Γλαῦκος, ὁ υἱὸς τοῦ Σισύφου.

Τάρας (ὁ καὶ ἡ), 1) πόλις τῆς κάτω Ἰταλίας ἐπὶ κόλπου αὐτῇ ὁμωνύμου, ἐν χώρᾳ ὡραίᾳ καὶ εὐφορωτάτῃ (Hor. Sat. I. 6, 105. Ep. I, 16, II), νοτίως τοῦ ὄρους Αὐλῶνος καὶ δυτικῶς τῶν ἐκβολῶν τοῦ Γαλησοῦ. Κατά τινα παράδοσιν ἱδρύθη ὑπὸ Τάραντος, υἱοῦ τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ πολιοῦχος αὐτῆς ἦν ὁ Ποσειδῶν (Hor. Od. I, 28, 29). Γενικώτερον ὅμως ἐξελαμβάνετο ὅτι ἵδρυσεν αὐτὴν ὁ Φάλανθος μετὰ νέων Σπαρτιατῶν, τῶν Παρθενιῶν, τῷ 707 π. Χ. Πόλις ἐμπορικὴ πλουσία καὶ βιομηχανικὴ, ἡ Τάρας ὑπερεῖχε πασῶν τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Ἑλληνικῶν κατά τε τὴν διὰ ξηρᾶς καὶ κατὰ τὴν ναυτικὴν δύναμιν, διαπρέπουσα ἐν τέχνῃ καὶ ἐπιστήμῃ, καὶ τὴν Πυθαγόρειον φιλοσοφίαν καλλιεργήσασα. Ἐπὶ μακρὸν ἀντέστη εἰς τὴν Ῥώμην καὶ διετήρησε τὴν ἀνεξαρτησίαν της· ἀλλ' ὑπέκυψε τέλος τῷ 272 π. Χ. μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Πύρρου εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Κατὰ τὸν 6′ καρχηδονικὸν πόλεμον ἐκυρίευσεν ὁ Ἀννίβας τὴν Τάραντα, ἀλλ' ἡ ἀκρόπολις ἔμεινεν εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ῥωμαίων (Liv. XXIV, 45—47)· ὅτε δ' ἐκ νέου κατέκτησαν οἱ Ῥωμαῖοι τὴν πόλιν τῷ 209, ἐπώλησαν 30,000 κατοίκους ὡς δούλους (Liv. XXXII, 16). Τῷ 123 ἐπέμφθη ἐκεῖ ῥωμαϊκὴ ἀποικία ὑπὸ τὸ ὄνομα ἀποικίας Ποσειδωνίας (colonia Neptunia), καὶ ἔκτοτε ἡ πόλις ἀνέλαβε πάλιν. Ἕνεκα δὲ τῆς καταλλήλου της θέσεως διὰ τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν ναυτιλίαν, ἐπλούτησεν αὖθις, καὶ ἐπεδόθη εἰς βίον φιλήδονον μετὰ πάσης τῆς ἀβρότητος τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ὥστε κατέστη ἔκτοτε πρότυπον ἀσωτείας εἰς τοὺς Ῥωμαίους, οὐχὶ ὅμως πλέον μέρος ἐπίφοβον ἐν πολέμῳ (Hor. Sat. II, 4, 24. Ep. I, 7, 45). Ἡ πόλις ἦν ᾠκοδομημένη ἐπὶ ἀκρωτηρίου· εἰς αὐτοῦ δὲ τὴν βορειοδυτικὴν ἄκραν, κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος, ἔκειτο ἡ Ἀκρόπολις, κεχωρισμένη ἀπὸ τῆς πόλεως, περιτετειχισμένη καὶ περιτεταφρωμένη (Liv. XXV, II)· συνεδέετο δὲ διὰ γεφύρας ἡ ἄκρα μετὰ τῆς στερεᾶς πρὸς δυσμάς. Τὸ κυριώτερον μέρος τῆς πόλεως, ἐπὶ τοῦ νοτιοδυτικοῦ κείμενον τοῦ ἰσθμοῦ, περιεῖχε τὴν ἀγοράν, τὸ θέατρον, τὸ μουσεῖον, καὶ εὑρεῖαν ὁδὸν, διασχίζουσαν πάντα τὸν ἰσθμὸν (Liv. XXV, II). Ἑτέρα πρωτίστη ὁδὸς ἦν ἡ βαθεῖα, πρὸς ἀνατολὰς τῆς εὐρείας (Στρβ. ΣΤ. 277. — Liv. XXVII, 15). Ὁ διάσημος γλύπτης Λύσιππος εἶχε κοσμήσει τὴν πόλιν ταύτην διὰ δύο ἐξαιρέτων ἀριστουργημάτων του, χαλκοῦ Ἡρακλέους, ἀποκομισθέντος εἰς Ῥώμην, ἐκεῖθεν εἰς Βυζάντιον, καὶ ἐκεῖ χωνευθέντος εἰς χαλκὸν ὑπὸ τῶν σταυροφόρων τῷ 1202, καὶ κολοσσοῦ τοῦ Διὸς ἐν τῇ ἀγορᾷ, 40 πήχεων ὕψος ἔχοντος, τοιαύτην δ' ἰσοσταθμίαν, ὥστε ἐκινεῖτο διὰ τῆς χειρὸς, χωρὶς ἡ σφοδροτέρα θύελλα νὰ δύναται νὰ τὸν ἀνατρέψῃ. Καὶ νῦν Τάραντα (Ἡρδ. Α, 24.—Θουκ.ΣΤ, 104.—Πολβ.—Διον. Περιηγ. 375).—2) Ποταμὸς τῆς κάτω Ἰταλίας, ῥέων παρὰ τῇ πόλει Τάραντι (Παυσ.).

Ταργίταος, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ μιᾶς τῶν θυγατέρων τοῦ Βορυσθένους, γενάρχης τῶν Σκυθῶν, ὡς ἐδοξάζετο (Ἡρδ. Δ, 5).

Ταριχεῖα, πόλις ἐπίσημος τῆς Γαλιλαίας ἐν Παλαιστίνῃ, ὀχυρὰ, ἐπὶ ὕψους, οὐ μακρὰν τῆς θέσεως ὅθεν ὁ Ἰορδάνης ἐκρέει ἐκ τῆς Τιβεριάδος, φημιζομένη δι' ἃ εἶχεν ἰχθύων ταριχεῖα (Στρβ.—Στφ. Βυζ.—Suet. Tit. IV).

Ταριχεῖαι (αἱ), ἐν Αἰγύπτῳ τὰ μέρη ἔνθα ἐταρίχευον τοὺς νεκροὺς καὶ τὰ ἱερὰ ζῷα, καὶ ἀπέθετον τὰ ταριχευθέντα σώματα (μομίας). Οὕτως ὑπῆρχον αἱ Πηλουσιαναὶ (Ἡρδ. Β. 15), νῦν Ἰαρμὰ, καὶ αἱ παρὰ τῷ Κανωβικῷ (Ἡρδ. Β, 113), νῦν Μέδεα.

Ταρκυνέα, πόλις ἐπίσημος τῆς Τυρρηνίας ἐν Ἰταλίᾳ, ὑφ' Ἑλλήνων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἱδρυθεῖσα, εἶτα δὲ γενομένη ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία (Στρβ.).

Ταρκύνιος, 1) υἱὸς Δημαράτου Κορινθίου, παρὰ τοῖς ἐν Ἰταλίᾳ ἐκ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας προελθοῦσι Τυρρηνοῖς νυμφευθέντος. Ὁ πρεσβύτερος υἱὸς αὐτοῦ, Λουκούμων, εἰς Ῥώμην ἐλθὼν, καὶ ἐπίτροπος τῶν τέκνων τοῦ βασιλέως Ἄγκου Μαρτίου ἐκλεχθεὶς, ἐβασίλευσεν ἀντ' αὐτῶν ὁ ἴδιος, ὑπὸ τὸ ἐθνικὸν αὐτοῦ ὄνομα Ταρκύνιος, ἀντικατεστῆσαν τὸ κύριον, καὶ ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἐπιλέγεται ὁ πρότερος (Priscus) ἀφ' ὅτου ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον καὶ ἄλλος αὐτῷ ὁμώνυμος. Καλλωπίσας τὴν Ῥώμην, νικήσας τοὺς Σαβίνους, ἐφονεύθη τέλος τῷ 578 π. Χ. ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν τῶν ἐξωσθέντων τέκνων τοῦ προκατόχου του· ἀλλὰ διεδέχθη αὐτὸν ἕτερος Τυρρηνὸς, ὁ Σέρβιος Τούλλιος (Διον. Ἁλικ. Γ, 46.—Liv. I, 34. 46).—2) Υἱὸς τοῦ ἀνωτέρω, γαμβρὸς τοῦ βασιλέως Σερβίου Τουλλίου, ὃν ἐθανάτωσε τῷ 534 π.Χ. Κυβερνήσας δ' ἐπὶ 24 ἔτη τυραννικῶς, ὅθεν καὶ ἀλαζὼν (superbus) ἐπεκλήθη, συνεπλήρωσε τὴν ὑπὸ τοῦ πατρός του ἀρξαμένην οἰκοδομὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Καπιτωλίου Διὸς,

καὶ τέλος, τῷ 510, ἐξώσθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ, παρορμηθέντος ὑπὸ τοῦ Βρούτου, καὶ διεδέχθη αὐτὸν ἡ ἐτησία ὑπατεία· αὐτὸς δὲ μετὰ ματαίας ἀποπείρας ἀνακτήσεως τοῦ θρόνου, ἀπέθανε μακρὰν τῆς Ῥώμης, τῷ 496 π.Χ.

Τάρνη, ἀρχαία πόλις τῆς Μηδίας ἐπὶ τοῦ ὄρους Τμώλου, ἡ εἶτα Σάρδεις μετακληθεῖσα (Ὁμ. Ἰλ, Ε, 44)

Ταρπηΐα ἄκρα, εἰς κρημνὸς τοῦ Καπιτωλίου ἐν Ῥώμῃ, ὅθεν ἐπὶ Ῥωμύλου, τῷ 741 π. Χ. κατεκρημνίσθησαν ὁ Ταρπήϊος καὶ ἡ θυγάτηρ αὐτοῦ Ταρπηία, ὡς προδόντες τὸ Καπιτώλιον εἰς τοὺς Σαβίνους (Πλούτ. Ῥωμλ. ΙΖ.—Liv. I, 11).

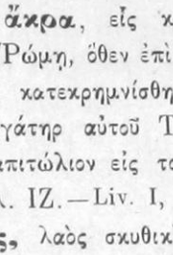
Τάρπητες, λαὸς σκυθικὸς παρὰ τῇ Μαιώτιδι λίμνῃ (Στρβ.).

Ταρρακίνα, πρὶν Ἀγξοὺρ, πόλις τῶν Οὐόλσκων ἐν Λατίῳ τῆς Ἰταλίας (Στφ.Βυζ.).

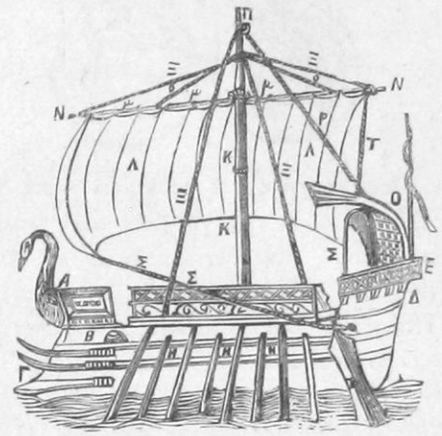
Ταρρακὼν, ἀρχαία Ἰβηρικὴ πόλις εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Ἱσπανίας μεταξὺ τοῦ Ἰβήρου ὄρους καὶ τῶν Πυρηναίων κατὰ τὸν ποταμὸν Τούλκαν, μετὰ παλαιᾶς ἀκροπόλεως. Οἱ Σκιπίωνες ὠχύρωσαν τὴν πόλιν εἰς στρατιωτικὸν ὁρμητήριον. Ὁ λιμὴν αὐτῆς ἦν ὀλίγον χρήσιμος. Ὁ Αὔγουστος, ἀσθενῶν, ἐπὶ πολὺ διέτριψεν ἐν αὐτῇ, καὶ τὴν κατεκόσμησε δι' οἰκοδομῶν, δι' ὃ καὶ ἐπὶ ζωῆς του οἱ κάτοικοι τῷ ἵδρυσαν βωμὸν καὶ μετὰ θάνατόν του ναὸν (Στρβ. Γ, 159. —Tac. Ann. I, 78.—Liv. XXI, 61). Ἡ νῦν πόλις διατηρεῖ τὸ αὐτὸ ὄνομα καί τινα ἐρείπια.

Ταρσήϊον, πόλις τῆς Βαιτικῆς Ἱσπανίας πλησίον τῶν Ἡρακλείων στηλῶν (Πολβ. Γ, 34—Στφ. Βυζ.).

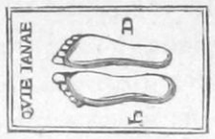
Ταρσὸς, 1) πλεκτὸς κάλαθος εἰς ὃν

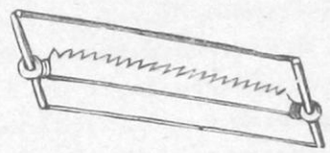
ἀπετίθεντο οἱ νωποὶ καρποὶ ἢ ὁ τυρὸς πρὸς ἀποξήρανσιν καὶ διήθησιν (Ὁμ. Ὀδ. I, 213. — Ἡρδ. Α, 179). — 2) Τὸ κάτω πλατὺ μέρος τῆς κώπης (Ἡρδ. Η, 12), ἐξ οὗ καὶ αὐτὴ ἡ κώπη, καὶ πᾶσα ἡ σειρὰ τῶν κωπῶν

(Πολβ. ΙΣΤ, 3). — 3) Τὸ κάτω, τῆς γῆς ἐπιβαῖνον, μέρος τῶν ποδῶν (Ὁμ. Ἰλ. Α.

377. 388. — Ἡρδ. Θ. 37).—4) Ἡ σειρὰ τῶν ὀδόντων, ἰδίως τοῦ πρίονος (Ὀππ.).

Ταρσὸς καὶ Ταρσοί, ἡ ἀρχαία τῆς Κιλικίας πρωτεύουσα ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Κύδνου, πολυάνθρωπος καὶ πλουσία (Ξνφ. Ἀνβ. Α, 2, 23). Ἐλέγετο κτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Σαρδαναπάλου, εἶχε μεγάλην σχολὴν ἐπίσημον καὶ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἦν πατρὶς δύο στωϊκῶν φιλοσόφων, Ἀθηνοδώρων, καὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Ὑπὸ τῶν Ἰσαύρων καὶ τῶν δυτικῶν βαρβάρων πολλὰ ὑπέφερεν· ἦν δὲ λίαν ἀφωσιωμένη τῷ Ἰουλίῳ Καίσαρι, καὶ Ἰουλιόπολις ἐπί τινα χρόνον ἐκλήθη, εἶτα

ἀναλαβοῦσα καὶ ἔτι διατηροῦσα τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς ὄνομα (Στρβ. ΙΔ, 673).

Τάρταρος, τὸ βαθύτατον μέρος τοῦ Ἅδου, ἀπέχον τῆς γῆς ὅσον αὐτὴ ἀπέχει τοῦ οὐρανοῦ. Ἐκεῖ κατερρίφθησαν οἱ Ἑκατόγχειρες, οἱ Κύκλωπες, καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ Τιτᾶνες, καὶ ἐκεῖ εἰς αἰωνίους βασάνους καταδικάζονται οἱ ἄδικοι καὶ κακοῦργοι (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 13-14. Ὕμν. εἰς Ἀπόλλ. 336. Ἔρμ. 256. 374.—Ἡσδ. Ἀσπ. 259. — Πλάτ. Φαιδ. 60. Γοργ. 165). Ὡς προσωποποίησις δ' ὁ Τάρταρος ἐλέγετο καὶ ἀρχαιότατος θεὸς (Ἡσδ. Θεογ. 822), ἐκ τῆς Γῆς πατὴρ τοῦ Τυφῶνος. Ἶδ. Ἅδης.

Ταρτησσὸς (ὁ καὶ ἡ), ἡ ὑπὸ τὸ ὄνομα Θαρωχὶς μνημονευομένη ἐν τῇ παλαιᾷ Γραφῇ, ὡς ἀπώτατα πρὸς δυσμὰς κειμένη χώρα ἐμπορικὴ, πρὸς ἣν οἱ Φοίνικες ἔπλεον ἐπὶ μεγάλων πλοίων. Παρ' Ἕλλησιν ἐμυθολογεῖτο ὅτι ἦν ἡ ἀπωτάτη χώρα πρὸς δυσμὰς, κατοικουμένη ὑπὸ Γιγάντων, Γραιῶν, Γοργόνων, Ἐρινυῶν καὶ ἄλλων τεράτων, ὧν ἓν ἦν καὶ τὸ θαλάσσιον τέρας ἡ Ταρτησία μύραινα, ἐκ τῆς Ἐχίδνης καταστρεπτικούς τινας ὄφεις γεννήσασα, οἵτινες ἐξωλόθρευον τοὺς ἰχθῦς (Ἀρστφ. Βάτρ. 475). Εἶχε δὲ καὶ κατάβασιν εἰς τὸν Ἅδην (Στρβ. Β, 148. 151). Κατὰ πεζοτέρας δὲ καὶ θετικωτέρας πληροφορίας, ἦν ἐν Ἰβηρίᾳ (Ἱσπανίᾳ), ἐπὶ νήσου μεταξὺ τῶν δύο στομίων τοῦ Βαίτιος, τοῦ πρὶν καὶ αὐτοῦ Ταρτησσοῦ λεγομένου ποταμοῦ (νῦν Γουαδαλκουϊβίρ), μεθ' ὁμωνύμου πόλεως κτισθείσης ὑπὸ Φοινίκων, καὶ κέντρου γενομένης τοῦ ἐμπορίου αὐτῶν μεταξὺ Ἱσπανίας, Ἀφρικῆς καὶ τῶν πρὸς ἕω χωρῶν. Κατὰ τὰ μέσα τῆς ζ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος Σάμιοι ἐκεῖ πλανηθέντες, ἐπέστρεψαν μετὰ πλουσίας λείας εἰς τὴν πατρίδα των (Ἡρδ. Δ, 152)· μετὰ ἕτερα δὲ 100 ἔτη ἐπεσκέφθησαν αὐτὴν Ἕλληνες ἐκ Φωκαίας, καὶ ἔτυχον φιλικωτάτης δεξιώσεως παρὰ τῷ ἡγεμόνι τῆς χώρας Ἀργανθονίῳ, περιφήμῳ ἐν τῇ ἀρχαιότητι διὰ τὴν μακροβιότητα αὐτοῦ. Πότε κατεστράφη ἡ πλουσία αὕτη πόλις ἀγνοεῖται· ἀλλ' ἐπὶ Στράβωνος δὲν ὑπῆρχε πλέον.

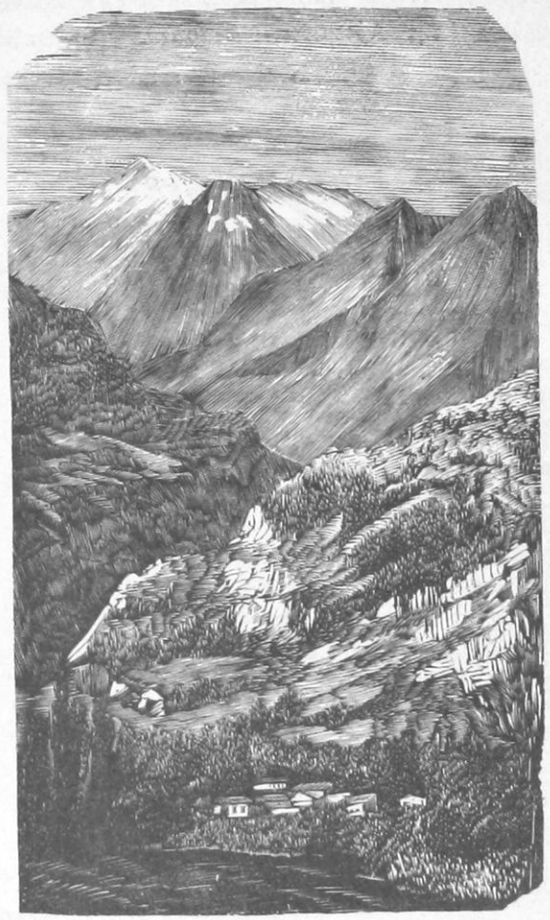
Τάρφη, πόλις τῶν Ἐπικνημιδίων Λοκρῶν, κατὰ τὸ ὄρος Κνῆμιν, εἰς χώραν δασώδη (Ὁμ. Ἰλ. Β, 533). Ὁ Στράβων (Θ, 425) λέγει ὅτι ἦν αὐτὴ ἡ εἶτα κληθεῖσα Φαρύγαι· ἀλλὰ τοῦτο φαίνεται ἐσφαλμένον, καὶ Φαρύγαι ἦσαν μᾶλλον ἡ Νάρυκη, ἡ πατρὶς Αἴαντος τοῦ Λοκροῦ (Διόδ. ΙΔ, 82. ΙΣΤ, 38).

Ταρχὼν, ἀδελφὸς τοῦ Τυρρηνοῦ (Στφ. Βυζ.), προφανῶς εἷς καὶ ὁ αὐτὸς, καὶ οὐδεὶς ἄλλος ἢ ὁ Ταρκύνιος, κατὰ διαφορὰς τῆς προφορᾶς.

Τασαοὶ, λαός τις τῆς Περσίδος (Διον. Περγ. 1069).

Τατιανὸς, ὁ ἐπίλεγόμενος Σύρος, ἐξ Ἀσσυρίας, εἷς τῶν Γνωστικῶν φιλοσόφων, ἀπολογητὴς τοῦ Χριστιανισμοῦ, ζῶν κατὰ τὸ δεύτερον ἥμισυ τῆς β' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. Τὴν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν μὴ κρίνων ἐπαρκῆ, καὶ κατὰ τῆς μὴ ἠθικῆς τάσεως τῆς μυθολογίας ἐξανιστάμενος, προσῆλθεν εἰς τὸν Χριστιανισμόν. Ἐν Ῥώμῃ συνέζησεν ἐπί τινα χρόνον μετὰ τοῦ μάρτυρος Ἰουστίνου, ὃν ἐσέβετο καὶ παρ' ᾧ ἴσως καὶ ἐδιδάχθη, καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ ἤρξατο ὁ ἴδιος διδάσκων τὸν χριστιανισμὸν καὶ ὑπερμαχῶν τῶν δογμάτων αὐτοῦ. Εἶτα δ' ἀπῆλθεν αὖθις εἰς τὴν Ἀνατολὴν, ἔνθα ἀπαντᾶται ὡς ἀρχηγὸς γνωστικοασκητικῆς τινος αἱρέσεως, ἥτις ἐλέγετο τῶν Ταταινῶν, καὶ διεκρίνετο δι' αὐστηρᾶς ἀποχῆς τοῦ γάμου, τοῦ οἴνου, βρωμάτων τινῶν καὶ τῶν τοιούτων. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ τὸ σπουδαιότατον ἐστὶ «ὁ πρὸς Ἕλληνας λόγος», ἐπιθετικὸς μᾶλλον ἢ ἀπολογητικὸς, καὶ μετὰ πολλῆς βιαιότητος γεγραμμένος. Περίεργον δ' ἐστὶ καὶ ἕτερον ἔργον αὐτοῦ, «τὸ διὰ τεσσάρων», ἀφορῶν τὴν ἁρμονίαν τῶν τεσσάρων εὐαγγελίων· ἀλλ' ἀγνοεῖται ἂν ὁ Τατιανὸς συνέταξε τοῦτο ἐξ ἀρχῆς, ἢ ἂν ἠρανίσθη μόνον ἐξ ἀρχαιοτέρου συγγράμματος. Τούτου διάφοροι εἰσὶ δύο «Ἁρμονίαι τοῦ Εὐαγγελίου», εὑρεθεῖσαι ἐν τῷ μεσαιῶνι, αἵτινες συνήθως ἐπίσης τῷ Τατιανῷ ἀποδίδονται.

Τάττα, λίμνη ἁλατοῦχος τῆς Λυκαονίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ, μεσημβρινῶς τῆς Γαλατίας. κρυσταλλοῦσα τὰ εἰς αὐτὴν ἐμβαπτόμενα (Στρβ. ΙΒ).

Ταϋγέτη, θυγάτηρ τοῦ Ἄτλαντος καὶ τῆς Πλειόνης, τῆς ἐκ τοῦ Διὸς μητρὸς τοῦ Λακεδαίμονος (Πινδ. Ὀλ. Γ, 52.—Ἀπλλδ. Γ, 10, 1), συγκαταριθμουμένη καὶ αὐτὴ μετὰ τῶν Πλειάδων.

Ταΰγετος, μέγα ὄρος τῆς Λακωνίας, διὰ σειρᾶς ὑψηλῶν κορυφῶν ἐκ τῆς Ἀρκαδίας κατιὸν, καὶ παρατεινόμενον εἰς τὸ μᾶλλον πρὸς νότον προέχον ἀκρωτήριον τῆς Πελοποννήσου, τὸ Ταίναρον. Ἡ ὑψίστη αὐτοῦ κορυφὴ ἐκαλεῖτο Τάλητον, ἔνθα ἐπιστεύετο ὅτι ὑπῆρχον φωλεαὶ θηρίων (Ὁμ. Ὀδ. Ζ, 103. — Ἡρδ. Δ, 146. — Λουκ. Ἰκαρομέν. 19.—Στρβ.). Νῦν καὶ Πεντεδάκτυλον.

Ταυλάντιοι, λαὸς τῆς Ἰλλυρίας, οἰκῶν περὶ τὴν Ἐπίδαμνον, κατ' ἀρχὰς λίαν ἰσχυρὸς, εἶτα ἐκπεσών.

Ταυρέου παλαίστρα ἐν Ἀθήναις, εἰς τὴν ὄχθην, τὴν ἀριστερὰν πιθανῶς, τοῦ Ἰλισσοῦ, καταντικρὺ τοῦ τῆς Βασίλης ἱεροῦ (Πλατ. Χαρμ. σλ. 153), οὐχὶ «Βασιλικῆς» (Ἶδ. Ῥαγκ. Τοπογρ. Ἀθην. Ἅπαντα, Τμ. ΙΗ, Σελ. 154). Ἡ θέσις τοῦ ἱεροῦ τῆς Βασίλης ἐστὶ γνωστὴ ἐξ ἐπιγραφῆς ἐκεῖ εὑρεθείσης.

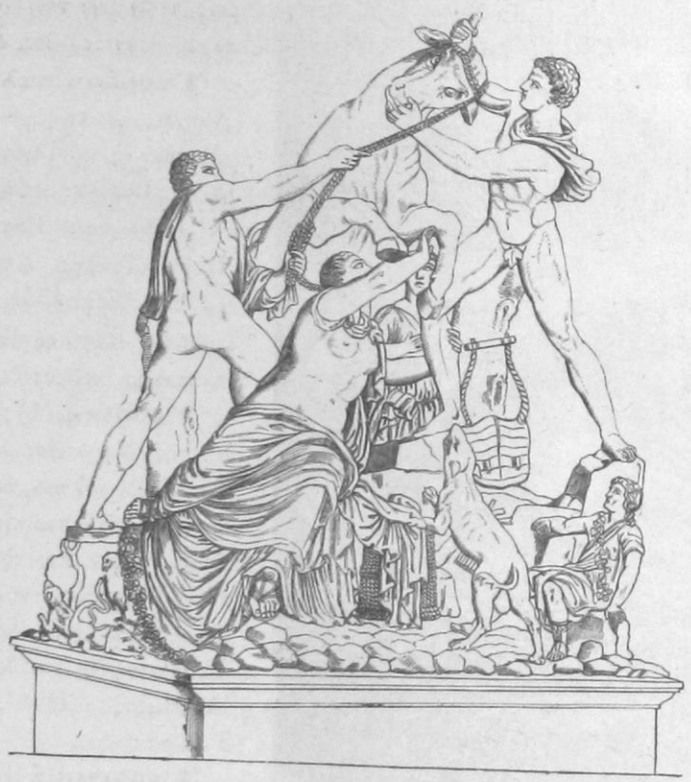
Ταυρικὴ, 1) χώρα, ἡ μεταξὺ τῆς Μαιώτιδος λίμνης καὶ τοῦ Κερκινικοῦ κόλπου, περιλαμβάνουσα τὴν μεγάλην Ταυρικὴν Χερσόνησον, νῦν Κριμαίαν, καὶ τὸν πρὸς βορρᾶν αὐτῆς Ἀχίλλειον κόλπον (Ἡρδ. Δ, 99.—Εὐρπ. Ἰφιγ. Ταυρ. 85).—2) Ἐπίθετον τῆς ἐκεῖθεν κομισθείσης Ἀρτέμιδος. Ἶδ. Ἄρτεμις. Ταῦροι.

Ταυρινοὶ ἢ Ταυρῖνοι, λαὸς μάχιμος Λιγουρικὸς ἢ Κελτικὸς ἐν Ἰταλίᾳ, νοτίως τῶν Ἄλπεων οἰκῶν, πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ Πάδου, πρωτεύουσαν ἔχων τὴν Ταυρεσίαν, εἶτα Augusta Taurinorum, νῦν Τουρῖνον (Πολβ. Γ, 6. — Στρβ. Δ, 204. 209.

— Ἀπ. — Liv. XXI, 38. — Tac. Hist. II, 66).

Ταύριοι ἀγῶνες, ἐν Ῥώμῃ ὑπὸ Ταρκυνίου τοῦ Ἀλαζόνος ἐγκαταστάντες, κατὰ μίμησιν τῶν Ταραντίνων ἀγώνων, μετὰ μεγάλην ἐπιδημίαν, εἰς τὰς ὑποχθονίους θεότητας, τὸν Πλούτωνα καὶ τὴν Περσεφόνην, καὶ προσέτι εἰς τὸν Δία καὶ τὴν Ἥραν, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ εἰς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὴν Ἄρτεμιν ἀφιερωθέντες. Ἡ θυσία ἐτελεῖτο διὰ νυκτὸς πρὸ τῆς Καρμενταλίας πύλης.

Ταυρίσκος, ἀγαλματοποιός, γεννηθεὶς εἰς Τράλλεις τῆς Λυκίας, ἐποίησεν, ὁμοῦ μετὰ τοῦ συγγενοῦς αὐτοῦ Ἀπολλωνίου, λαμπρὸν σύμπλεγμα παριστῶν τοὺς υἱοὺς τῆς

Ἀντιόπης προσδέσαντας εἰς ἀγρίου ταύρου κέρατα, πρὸς ἐκδίκησιν τῆς μητρός των, τὴν ἀπάνθρωπον μητρυιὰν αὐτῶν Δίρκην (Plin. XXXV, 4, 10. — Ἰδ. Ἀπλλδ. Γ, 5), κατ' ἀπολεσθεῖσαν τραγῳδίαν τοῦ Εὐριπίδου. Τὸ καὶ ἐν τῇ ἀρχαιότητι περίφημον τοῦτο ἔργον, ἀνευρέθη περὶ τὰ 1240 μ. Χ. ἐν Ῥώμῃ εἰς τοὺς λουτρῶνας τοῦ Καρακάλλα, καὶ εἰς τὰ ἠκρωτηριασμένα μέρη ἐπισκευασθέν, διατηρεῖται ἐν τῷ Βουρβωνικῷ Μουσείῳ. Κατὰ τὸν ῥυθμὸν καὶ τὴν τέχνην ἐστὶ συγγενέστατον πρὸς τὸ ἀριστούργημα τοῦ Λαοκόοντος, καὶ βεβαίως ἐκείνου σύγχρονον, τῶν ἀμέσως μετὰ τὸν Ἀλέξανδρον χρόνων, ὅτε ἤκμαζεν ἡ Λυδία σχολή.

Ταυροβόλια, ἴδ. Ῥέα.

Ταυροβόλος, 1) ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς ἐν τῇ νήσῳ Ἄνδρῳ (Σχλ. Ἀριστφ. Λυσστρ. 443. — Σουίδ. λ.). — 2) Ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος, ἴσως μᾶλλον Ταυροπόλος.

Ταῦροι, οἱ κάτοικοι τῆς Ταυρικῆς χερσονήσου, λαὸς τραχὺς καὶ ἄγριος, ζῶν ἐκπολέμου, ληστείας καὶ πειρατείας, καὶ κυβερνώμενος ὑπὸ βασιλέως (Ἡρδ. Δ, 99. 102. — Tac. Ann. XII, 16, 29). Ἦσαν διάφοροι τῶν Σκυθῶν καὶ ὑπετέθησαν λείψανα τῶν προϊστορικῶν ἐγχωρίων Κιμμερίων. Οἱ βορειότεροι ἐξ αὐτῶν ἦσαν νομάδες, οἱ δὲ νοτιώτεροι ὀπωσοῦν ἡμερώτεροι γεωργοί. Εἰς τὴν θεότητα αὐτῶν Ὀρσιλόχην, ἣν οἱ Ἕλληνες ἐταύτιζον μετὰ τῆς Ἀρτέμιδος, ἔφερον ἀνθρωποθυσίας τῶν ναυαγῶν καὶ πάντων τῶν εἰς χεῖρας αὐτῶν περιερχομένων ξένων. Ταύτης ἐπλάσθη ὅτι ἱέρεια ἐγένετο Ἰφιγένεια, ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ὅτε ὁ Ὀρέστης ἀπεκόμισε τὸ ἄγαλμα (Ἡρδ. Δ. 103). Μετὰ τοῦ βασιλέως ἀποθνήσκοντος ἐλέγοντο συνθάπτοντες καὶ τοὺς πλησιεστέρους αὐτοῦ φίλους (Στρβ. Ζ, 308).

Ταυροκέφαλος ἐλέγετο ἐνίοτε ὁ Διόνυσος, παριστώμενος μετὰ κεράτων ταύρου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, ὡς υἱὸς τοῦ Διὸς Ἄμμωνος, καὶ ὡς διδάξας τὸ ζευγνύειν τοὺς βόας (Διόδ. Γ, 64. 73).

Ταυρομένιον, ἐπίσημος πόλις εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς Σικελίας, ἐπὶ τραχέος ὄρους, τοῦ Ταύρου, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ Σικελῶν τῷ 396 π. Χ., ηὔξησε μετὰ ταῦτα καὶ ἀνεπτύχθη μέχρις ὅτου ἐδέχθη τοὺς τῷ 358 μετὰ τοῦ Ἀνδρομάχου, πατρὸς τοῦ ἱστοριογράφου Τιμαίου, ἐλθόντας Ναξίους. Ἐπὶ τοῦ δουλικοῦ πολέμου καὶ τοῦ πολέμου τοῦ Πομπηίου καὶ Ὀκταβίου ἐβλάβη ζημιωθὲν τὸ Ταυρομένιον, ἀλλ' ἐπὶ Κικέρωνος (Verr. V, 22) ἐθεωρεῖτο ὡς σύμμαχος πόλις. Εἶτα δ' ἐξέπεσεν εἰς ὅλως δευτερεύουσαν θέσιν. Νῦν Ταορμίνα, διατηρεῖ μεγιστον ἀρχαῖον θέατρον, δεκτικὸν 30-40,000 θεατῶν, κατὰ μέρος ἐν τῷ βράχῳ λελαξευμένον.

Ταυροπόλιον, ναὸς τῆς Ἀρτέμιδος εἰς τὴν νῆσον Ἰκαρίαν (Στρβ.).

Ταυρόπολις, υἱὸς τοῦ Βάκχου καὶ τῆς Ἀριάδνης (Σχλ. Ἀπλλδ. Ῥόδ. Γ, 996).

Ταυροπόλος, Ταυριώνη ἢ Ταυρῶ, ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος, ὡς κομισθείσης ἐκ τῆς Ταυρικῆς, ἢ, κατ' ἄλλους, διότι ταῦροι ἐθύοντο εἰς αὐτήν, ἢ διότι ἐφόνευσε τὸ ταύρου μορφὴν ἔχον τέρας, ὃ ἔπεμψεν ὁ Ποσειδῶν ἵνα σπαράξῃ τὸν Ἱππόλυτον (Σφκλ. Αἴ. 172. — Σουίδ. λ.).

Ταῦρος, 1) πιθανῶς κατὰ τὴν Σιμιτικὴν λέξιν Τοῦρ, δηλοῦσαν ὄρος· ἡ ὀρέων σειρὰ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ ἢ Χελιδονίου ἀκρωτηρίου ἐν Λυκίᾳ, χωρεῖ πρὸς ἄρκτον, μεταξὺ Πισιδίας καὶ Ἰσαυρίας, μέχρι τῶν ὁρίων τῆς Λυκαονίας καὶ Κιλικίας, καὶ ἐκεῖ διχάζεται εἰς α) τὸν βόρειον Ἀντίταυρον, ὅστις διασχίζει τὴν Καππαδοκίαν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἀργαῖος, τὴν Ἀρμενίαν ὑπὸ τὸ ὄνομα Καπότης, χωρῶν πρὸς τὸν Καύκασον, μεθ' οὗ συνδέεται διὰ τῶν Μοσχείων ὀρέων· β) τὸν νότιον καλούμενον ἔτι Ταῦρον, ἀποτελοῦντα ἐν Κιλικίᾳ τὰς Κιλικίας πύλας, καὶ τὸν Ἀμανὸν ὡς κλάδον πρὸς νότον ἐκπέμπων, ἐκτείνεται διὰ τῆς Καππαδοκίας πρὸς τὴν Ἀρμενίαν, ὑπὸ τοῦ Εὐφράτου διατεμνόμενος, καὶ ἐκεῖ ἐκπέμπει πρὸς νότον τὸν Μάσιον. Εἰς τὴν λίμνην Ἀρπίσσαν παύει τοῦ Ταύρου τὸ ὄνομα. Τὸ ἀπέραντον τοῦτο ὄρος καλύπτουσι δάση μέχρι τῆς κορυφῆς του (Στρβ. ΙΑ, 520). — 2) Ἀκρωτήριον τῆς Σικελίας ἐφ' οὗ ἔκειτο ἡ πόλις Ταυρομένιον. Νῦν Κρόσα. — 3) Υἱὸς τοῦ Νηλέως καὶ τῆς Χλωρίδος, φονευθεὶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν του ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Α, 9, 9). — 4) ὁ ἄλλως Τάλως (ἴδ.), ὁ μυθικὸς φύλαξ τῆς νήσου Κρήτης. — 5) Ἰδ. Ἀστερισμός.

Ταυροσθένης, Αἰγινήτης Ὀλυμπιονίκης (Αἰλ. π. ἱ. Θ, 2).

Ταυροσκύθαι, Σκύθαι κατοικοῦντες εἰς τὴν Ταυρικὴν (Ἀρριαν.).

Ταυροφάγος, ἐπίθετον τοῦ Διονύσου, διότι ἐθύετο αὐτῷ ταῦρος· κατ' ἄλλους (Σουίδ.) διότι εἰς τοὺς ποιητὰς τοὺς νικῶντας ἐν τοῖς Διονυσίοις τὸ διδόμενον βραβεῖον ἦν ταῦρος. Οὕτω καλεῖ τὸν ποιητὴν Κρατῖνον ὁ Ἀριστοφάνης (Βάτρ. 357).

Ταύχειρα, πόλις παραλία τῆς Κυρηναϊκῆς, δυτικῶς τῆς Πτολεμαΐδος. Ἐν αὐτῇ ἐλατρεύετο ἡ Κυβέλη. Μετεκλήθη ἐπει-

τα Ἀρσινόη (Ἡρδ. Δ, 171. — Στρβ. ΙΖ, 836). Καὶ νῦν Τεύνηρα.

Ταφιαννὸς, ὄρος τῆς Λοκρίδος καὶ Αἰτωλίας, ἐξακολούθησις τῆς Οἴτης καὶ τοῦ Κόρακος, ἀπολῆγον εἰς ὑψηλὴν κορυφὴν μεταξὺ Καλυδῶνος καὶ Μακυνίας, κατὰ τὴν παραλίαν. Νῦν Κλόκοβα. Θειοῦχοι πηγαί, καὶ σήμερον ἔτι δυσόσμους ἐκπέμπουσαι ἀναθυμιάσεις, παρήγαγον παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὸν μῦθον ὅτι ἐκεῖ ἦσαν τεθαμμένοι ὁ Νέσσος καὶ οἱ λοιποὶ Κένταυροι (Στρβ.).

Τάφιοι, λαὸς θαλασσοπόρος καὶ πειρατικὸς, καὶ Τηλεβόαι καλούμενος, κατοικῶν τὴν παραλίαν τῆς Ἀκαρνανίας, καὶ ἐν τῷ πορθμῷ τῷ μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Λευκάδος μόλις 1)2 ὥρας πλάτος ἔχοντι, ἐπὶ νήσων, αἵτινες καὶ αὐταὶ Ταφίων νῆσοι ἢ Τηλεβοίδες νῆσοι ἐλέγοντο, ἡ δὲ μεγίστη αὐτῶν Τάφος (ἡ) ἐκαλεῖτο. Ἐπὶ Στράβωνος Ταφιοῦς. Νῦν Μέγα νησί. Ἐκεῖ ἐβασίλευεν ὁ Μέντης, καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. Α, 417. — Στρβ. Ι, 459).

Τάφος. Ὡς ὑπέρτατον εὐλαβείας καθῆκον ἐθεωρεῖτο παρὰ τοῖς Ἕλλησι τὸ νὰ τιμῶσι μετὰ θάνατον τοὺς οἰκείους καὶ φίλους καὶ τοὺς σεβασμοῦ ἀξίους ἄνδρας διὰ πομπώδους κηδείας καὶ τάφων, ὅσον οἱ πόροι αὐτοῖς ἐπέτρεπον, πολυτελῶν (Ὅμ. Ὀδ. Λ, 72), καὶ παρήγορος ἦν παρὰ τοῖς θνήσκουσιν ἡ πεποίθησις ὅτι θ' ἀπελάμβανον ταύτης τῆς διακρίσεως. Ἐπὶ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων ὁ ἐνταφιασμὸς ἐτελεῖτο ἐν τοῖς κυριωτέροις ὡς ἔπεται. Τοῦ νεκροῦ οἱ συγγενεῖς ἢ ἐγγύτατοι φίλοι ἔκλειον τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ στόμα, ἔπλυνον τὸ σῶμα, ἐκάλυπτον αὐτὸ διὰ μύρων, καὶ ἐντὸς σινδόνης ἢ τάπητος ἐνειλιγμένον ἐξέθετον αὐτὸ ἐντὸς τῆς οἰκίας, τοὺς πόδας ἔχον πρὸς τὴν θύραν ἐστραμμένους, καὶ ἐπί τινας ἡμέρας ἐπιτάφιοι θρῆνοι ἐψάλλοντο ἐπ' αὐτοῦ, μεθ' ὃ ἐν πομπῇ καὶ φίλων συνοδίᾳ ἤγετο εἰς τὴν πυρὰν, καὶ κατεκαίετο μετὰ πάντων τῶν ἀντικειμένων, ὅσα ἐπὶ ζωῆς ἦσαν ἀγαπητὰ τῷ νεκρῷ, ὡς ὅπλων, ἐνδυμάτων, κτηνῶν. Ἀφ' οὗ δὲ σποδὴ οἴνου ἐχεῖτο εἰς τὴν πυρὰν, ἡ τέφρα τοῦ νεκροῦ συλλεγεῖσα, ἐναπετίθετο εἰς κάλπην ἢ κίστιν, ἐφ' ἧς χῶμα ἐχεῖτο καὶ ὑψηλὸς ἤρετο σωρός. Ἡ τεφροδόχος κίστις τοῦ Ἕκτορος ἐτέθη ἐντὸς τάφου, ἐπ' αὐτῆς πυκνῶς ἐκτίσθησαν λίθοι, καὶ λόφος ἐχώσθη ὑπεράνω αὐτῶν. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς δ' ἱδρύετο καὶ στήλη ἐνίοτε (Ἰλ. Ψ, 225. — Παυσ. ΣΤ, 21). Τοιοῦτοι τάφοι ὑπῆρχον πολλαχοῦ τῆς Πελοποννήσου, «χώματα μεγάλα, ἃ καλοῦσι τάφους τῶν μετὰ Πέλοπος Φρυγῶν» (Ἀθην. ΙΔ, 625), καὶ ὁμοίοι ἀπαντῶνται καὶ μνημονεύονται πολλαχοῦ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ ἐν ἄλλοις ὁ τοῦ ἐν Λυδίᾳ Ἀλυάττου, ἔχων περίμετρον 5 σταδίων (Ἡρδ. Α, 93). Ἀλλὰ πάντοτε καὶ τότε δὲν ἐκαίοντο οἱ νεκροὶ, καὶ ἴσως μόνον ὅτε διετέλουν ἐν ἐκστρατείᾳ εἰς ξένην γῆν. Ὁ Παυσανίας (Β, 16) μνημονεύει, ἐν Μυκήναις, τὸν τάφον «τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ τῶν σὺν αὐτῷ». Τοῦτον ηὑτύχησε ν' ἀνεύρῃ καὶ ἀνασκάψῃ πρό τινων ἐτῶν ὁ κ. Σχλίεμανν, ἄνω μὲν σωρὸν χώματος, ὡς τοὺς περιγραφομένους, ἐντὸς δὲ λιθόκτιστον, καὶ ἐν τῷ πυθμένι εὗρε τοὺς σκελετοὺς ὁλοκλήρους, ἔχοντας παρ' ἑαυτοῖς χρυσᾶ σκεύη καὶ διὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους πολύτιμα ὅπλα, καὶ, τὸ ἄλλως οὐδαμοῦ τῆς Ἑλλάδος ἀπαντηθὲν, ἐπὶ τοῦ προσώπου προσωπίδας ἐκ λεπτοτάτου χρυσοῦ ἐλάσματος, πιθανῶς πρὸς ἀπόκρυψιν τῆς ἀσχημίας τῆς ἀποσυνθέσεως. Μετὰ τὸν ἐνταφιασμὸν δ' εἵπετο ἐπικήδειον δεῖπνον, καὶ διὰ τοὺς βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας καὶ ἀγῶνες πολλάκις. Ἐν γένει ἐπεκράτει παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἡ πίστις ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀτάφου ἐπλανᾶτο εἰς τὰς ὄχθας τῆς Στυγὸς, καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰ Ἠλύσια. Διὰ τοῦτο ἦν ἱερὸν καθῆκον ἡ κήδευσις, καὶ εἰς κατεπειγούσας στιγμὰς ἐνίοτε ἤρκει πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος καὶ ἡ ἁπλῆ ἐπίρριψις ὀλίγης ἄμμου ἢ χώματος εἰς τὸ σῶμα. Κακοῦργοι ὅμως, προδόται, ἐχθροὶ

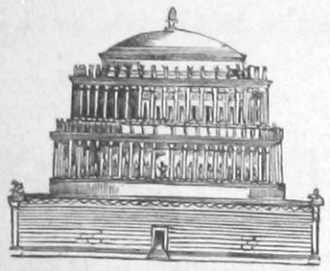
τῆς πατρίδος, ἀφίεντο ἄταφοι, βορὰ τῶν κυνῶν καὶ ὀρνέων. Ἐν Ἀθήναις κατ' ἀρχὰς ἐπεκράτει τὸ ἔθος νὰ ἐνταφιάζωνται οἱ νεκροὶ καὶ ἐπὶ τοῦ τάφου νὰ σπείρηται σῖτος (Cic. Legg. II, 25, 63), ἔνθα καὶ ἡ ἐπικήδειος ἑστίασις παρετίθετο, καὶ διαλέξεις ἐγίνοντο πρὸς ἔπαινον τοῦ νεκροῦ. Βαθμηδὸν ἐπεκράτησαν κηδεῖαι πολυτελέστεραι (ἴδ. Κήδευσις). Οἱ τάφοι ἦσαν κατ' ἀρχὰς ἁπλαῖ σειραὶ χωμάτων· διὰ κενοτάφια ὅμως, ὡς τὸ διὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι πεσόντας σωζόμενον, ὁλόκληροι λοφίσκοι κατὰ τὸν ἀρχαῖον ῥυθμόν. Ἴσως τοιαῦτα νὰ ἦσαν καὶ αἱ σπάνιαι ἐνιαχοῦ ἀπαντώμεναι πυραμίδες, ὡς ἡ σωζομένη ἐν Ἀργολίδι ἣν γνωρίζει καὶ ὁ Παυσανίας (Β, 25). Ἐσκάπτοντο δὲ καὶ τότε καὶ πρὶν τάφοι καὶ ἐντὸς τῶν καθέτων βράχων, οἷοι εἰσὶν οἱ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, ἐν Ἀττικῇ (κατὰ τὴν Σφηττὸν νῦν Σπάττα), ἐν ταῖς νήσοις καὶ ἀλλαχοῦ εὑρε-

θέντες, καὶ προσέτι παρὰ τῇ Ναυπλίᾳ εἰς τὴν βορειανατολικὴν πλευρὰν τοῦ ὄρους τοῦ Παλαμιδίου, ὧν μνημονεύει καὶ ὁ Στράβων (Η, 373), λέγων ὅτι ὠνομάζοντο «λαβύρινθοι καὶ κυκλώπια». Ἐν Κυρήνῃ ἦν ὁ βράχος πρὸ αὐτῶν ἰσοπεπεδωμένος, καὶ ἔφερε κιονοστοιχίας κοσμούσας αὐτόν. Ἐντὸς τοιούτων ἐνεσκαμμένων τάφων εὑρίσκονται πολλάκις καὶ βωμίσκοι ἐν τῷ λίθῳ τετμημένοι, καὶ εἰς τοὺς τοίχους γλυφαὶ ἢ ἐπιγραφαί, ὡς ἐν τῷ ἀρχαϊκῷ κατὰ τὰς Ἁλὰς Ἀραφανίδας (Βάρι) τῆς Ἀττικῆς. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν δὲ τῆς ἀκμῆς ἱδρύετο ἐπὶ τῶν τάφων τῶν ὀπωσοῦν εὐπορούντων στήλη, ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς

χρόνοις συνηθέστερον τετράγωνος, ἐν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς μᾶλλον στρογγύλη, ἐφ' ἧς ἦν ἐπιγεγραμμένον τὸ ὄνομα τοῦ τεθαμμένου, ἐνίοτε καὶ αἱ ἐπισημότεραι περιστάσεις τοῦ βίου αὐτοῦ, καὶ ἀναγλύφως ἢ μία τούτων, ἢ, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ὁ τῶν συγγενῶν ἀποχαιρετισμός, ἡ πάλη ἐν τῷ βίῳ, κτλ. Ἐνίοτε δ' οἱ πλουσιώτεροι τῶν τάφων κατηρτίζοντο καὶ εἰς ὁλόκληρα ἀρχιτεκτονικὰ μνημεῖα, ὡς τὸ τῆς εἰκόνος ἐκ Λυκίας, ὅλη ὁδὸς εἰς Πομπηίαν, ἡ Ἀππία ὁδὸς πρὸ τῆς Ῥώμης, τὸ μέγιστον ἀκέραιον σωζόμενον τοῦ Ἀδριανοῦ ἐν Ῥώμῃ, καὶ τὸ πάντων διὰ τὴν καλλιτεχνικὴν αὐτοῦ ἐντέλειαν περιφημότατον Μαυσωλεῖον (ἴδ. ἐν Ἁλικαρνασσῷ). Ἐν Ἀθήναις δὲν ἐπετρέπετο ὁ ἐντὸς τῆς πόλεως ἐνταφιασμὸς, ἀλλ' ἐθάπτοντο πάντες εἰς τὸν ἔξω Κεραμεικὸν κυρίως, μεταξὺ τῆς πόλεως καὶ τῆς Ἀκαδημίας, καὶ προσέτι πρὸ τῶν πυλῶν, ἢ εἰς τοὺς κήπους. Εἰς τὸν τάφον ἐνετίθετο συνήθως λύχνος, διὰ γυναῖκας κάτοπτρον, μύρων λήκυθος, κοσμήματα, βρώματα καὶ ἄλλα κτερίσματα ἢ δῶρα τοῖς νεκροῖς. Μετὰ τὴν κηδείαν εἵπετο ἡ νεκρικὴ ἑστίασις, εἰς ἣν οἱ πενθοῦντες ἔτρωγον, ὡς ὑπετίθετο, κατὰ πρῶτον μετὰ τὴν θανὴν, καὶ εἶτα, τὴν τρίτην ἡμέραν, ἐτελοῦντο τὰ τρίτα, τὴν ἐνάτην τὰ ἔνατα (τὰ ἐννεαήμερα), μεθ' ἑστιάσεως αὖθις, καὶ μετὰ τὴν 30ην ἡμέραν ἔληγε τὸ πένθος. Τὸ πένθιμον χρῶμα ἦν τὸ μέλαν, αἱ δὲ γυναῖκες πολλάκις καὶ ἐκείροντο τὴν κεφαλήν. Οἱ ἐν πολέμῳ πεσόντες ἐκηδεύοντο ἐπισήμως, καὶ ἐπιτάφιοι λόγοι ἀπηγγέλλοντο ἐπ' αὐτῶν. Τοῖς ἐκτὸς τῆς πατρίδος ἐνδόξως πεσοῦσιν ἠγείροντο κενοτάφια, κενήρια. Ἐν Σπάρτῃ οἱ νεκροὶ ἐθάπτοντο ἐντὸς τῶν οἴκων αὐτῶν ἀνεπιδείκτως. Θρῆνοι καὶ μοιρολόγια δὲν ἐπετρέποντο, τὸ πένθος ἦν ἑνδεκαήμερον, καὶ μόνον τοῖς ἐν πολέμῳ πεσοῦσιν ἱδρύετο στήλη. Τὸ σχῆμα τῶν λαρνάκων ἢ σαρκοφάγων (ἴδ.) ἐπεκράτησε κυρίως ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, καὶ τούτων τὰ πλευρὰ κατεκοσμοῦντο συνεχῶς δι' ἀναγλύφων πολλάκις πάσης προσοχῆς ἀξίων καὶ διὰ τὴν τέχνην ἐν τοῖς πρώτοις χρόνοις, καὶ διὰ τὴν παράστασιν, δεδανεισμένην ἐνίοτε ἐκ τῆς μυ-

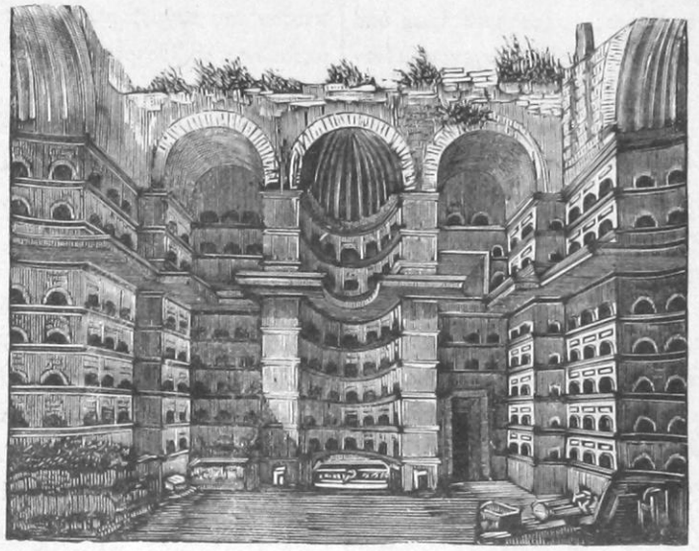
θολογίας, τῆς ἱστορίας, ἢ καὶ ποιητικῶν συνθέσεων ἃς διασαφηνίζουσιν. Οἱ Ῥωμαῖοι ἔθαπτον κατ' ἀρχὰς ἐντὸς τῆς πόλεως, εἶτα δ' ἀπηγορεύθη τοῦτο διὰ νόμου (Cic. Legg. II, 23, 58). Πολλάκις παρὰ Ῥωμαίοις ὁλόκληρα γένη καὶ πολυάνθρωπα σωματεῖα εἶχον ἰδιαιτέραις οἰκοδομὰς, κοινοτάφια, ἐν εἴδει στοῶν, καλουμένας columbaria (περιστερεῶνας), διότοι οἱ τοῖχοι αὐτῶν ἦσαν κατάτρυτοι, καὶ ἑκάστη ὀπὴ ἦν εἰς τάφος.

Τάφραι (αἱ), καὶ Τάφρος, μέρος τοῦ ἰσθμοῦ τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου, διὰ τειχῶν καὶ τάφρων ὠχυρωμένον (Ἡρδ. Δ, 3.—Στφ. Βυζ.). Ἡ νῦν Περεκόπη.

Τάφρος, ὁ πορθμὸς μεταξὺ Σαρδηνίας καὶ Κορσικῆς, Νῦν Ἅγιος Βονιφάτιος.

Ταχομψώ, νῆσος καὶ πόλις τοῦ Νείλου ἐν τῷ Δωδεκασχοίνῳ, πλησίον τῆς Ἐλεφαντίνης κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν. Ὁ Πτολεμαῖος τὴν λέγει Ματακομψώ. Ἦν ποτε ἐπίσημος, ἀλλὰ παρήκμασεν ὅτε ἡ Ψέλτη ἐκτίσθη ἀπέναντι αὐτῆς (Ἡρδ. Β, 29. — Mel. I, 9, 2).

Ταχυδρομεῖον, ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων ὑπῆρχον ταχυδρόμοι ἐν Ἀσίᾳ, καὶ ἰδίως παρὰ τοῖς Πέρσαις, οἱ λίαν ἐπαινούμενοι ἄγγαροι (Ἡρδ. ΣΤ, 105. Η, 98. —Ξνφ. Κρπ. Η, 6, 17). Ἰδίως δ' ὁ πρῶτος Δαρεῖος ἀνέπτυξε καὶ ὠργάνωσε τὴν διάταξιν ταύτην, ἵνα ἔχῃ ταχείας εἰδήσεις ἐκ πάντων τῶν περάτων τοῦ κράτους του. Ἐν Ἑλλάδι μόνον ἐπὶ σπουδαίων συμβάντων

ἐπέμποντο ἔκτακτοι ταχυδρόμοι ἵνα ἀναγγείλωσιν αὐτὰ, ἢ δοῦλοι ἐν οἰκογενείαις πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν. Ἀλλ' ἐπὶ Ῥωμαίων, καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων, ἀνεπτύχθη μεγάλως ἡ ταχυδρομία. Κατ' ἀρχὰς ἀπέβλεπον αἱ διατάξεις κυρίως μόνον τοὺς ἐπὶ ὑπηρεσίᾳ ἀποστελλομένους δημοσίους λειτουργούς. Πρῶτος ὁ Αὔγουστος ἐγκατέστησεν εἰς τὰς στρατιωτικὰς ὁδοὺς, κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν Περσῶν, νέους ἡμεροδρόμους, οὓς καὶ ἐκάλεσαν ἀγγάρους (Nep. Milt. IV, 3)· εἶτα δὲ καὶ ἁμάξας, ἵνα εὐχερῶς πληροφορῆται τὰ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις συμβαίνοντα (Sueton. Oct. XLIX). Μετὰ ταῦτα δ' ἐπιπροσετέθησαν καὶ ἱππεῖς, καὶ τὸ τοιοῦτο ταχυδρομεῖον ἐκλήθη cursus (ἢ c. publicus ἢ c. fiscalis). Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἀπέβλεπε κυρίως μόνον δημοσίους ὑπηρέτας ἢ ἄλλα τινὰ ἐπίσημα πρόσωπα. Τούτοις ἐδίδετο πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἓν σύνθημα λεγόμενον, ἢ δίπλωμα (Suet. αὐτ.—Plin. Ep. X, 121) (προσέτι δὲ καὶ evectio ἢ trac-

toria), ἔχον τὸ ὄνομα τοῦ φέροντος, τὴν διάρκειαν τῆς ὁδοιπορίας, τοὺς σταθμούς, κτλ. Ἂν δ' ἐν τούτοις ὁ φέρων ἀπέθνησκε, τὸ σύνθημα ἔμενεν ἄκυρον, οὐδ' ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ δι' ἄλλον, ὡς καὶ μετὰ παρέλευσιν τῆς προθεσμίας του. Ἐδίδετο δ' αὐτὸ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος, μεταγενεστέρως ὑπὸ τοῦ προέδρου τοῦ πραιτωρίου, ὑπογεγραμμένον εἰς τοὺς διοικητὰς καὶ ἄλλους ὑπερτάτους ὑπηρέτας ἐν ταῖς ἐπαρχίαις (Plin. Ep X, 39.—Sen. Clem. 10). Καὶ εἰς ἀπολυομένους ἢ προβιβαζομένους στρατιωτικοὺς ἐπέμπετο ἡ ἀγγελία ταχυδρομικῶς. Ὁ Ἀδριανὸς ἔτι μᾶλλον ἐπεμελήθη τῶν διατάξεων (Spart. Hadr. VII). Ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὁδῶν ἱδρύθησαν σταθμοὶ (mauriones) εἰς ἡμερησίαν ἀπόστασιν ἀπ' ἀλλήλων, καὶ εἰς ὁπωσοῦν μεγάλα χωρία, καὶ ἐκεῖ ἐστάθμευον ἵπποι, ἡμίονοι, ἁμάξια κτλ. διὰ τὰ σκεύη. Εἰς ἕκαστον σταθμὸν οἱ ταχυδρόμοι ἤλλασσον ἵππους, καὶ ὀπίσω των καὶ τοῦ ἐφιππίου εἶχον προσδεδεμένον σάκκον διὰ τὸν μανδύαν των. Καὶ εἰς τὰς πλαγίας δὲ ὁδοὺς ἦσαν ἵπποι ἕτοιμοι πάντοτε δι' ἐκτάκτως διαταττομένας ὁδοιπορίας. Ταχυδρομικὰ τέλη δὲν ἀπετίνοντο, ἀλλ' αὐτά, ἐπειδὴ ἐπρόκειτο περὶ δημοσίας ὑπηρεσίας, κατέβαλλον οἱ ἄρχοντες καὶ αἱ ἐπαρχίαι. Τινὲς τῶν μετὰ τὸν Ἀδριανὸν αὐτοκρατόρων ὅμως ἐλάμβανον τὰ τέλη ταῦτα ἀπὸ τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ τὰ κατέθετον εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον. Εἰς τοὺς σταθμοὺς ὑπῆρχον ταχυδρομικοὶ ὑπηρέται, ἰδίως ἀπόμαχοι ἐπιμελούμενοι τῶν κατὰ τοὺς σταθμούς, καὶ τελοῦντες ὑπὸ τὴν ἐφορείαν ἐπιτηρητῶν. Πολλοὶ περὶ τῆς ὑπηρεσίας ταύτης συνετάχθησαν νόμοι, καὶ ἡ ἐπιτήρησις ἐγίνετο αὐστηρά. Οὐχ ἧττον ὅμως αἱ καταχρήσεις δὲν ἔλειπον, καὶ, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν συγγραφέων, πολλοὶ κατώρθουν νὰ ὠφελῶνται ἐκ τῆς θέσεως αὐτῶν ἐν τοῖς ταχυδρομείοις. Καὶ διὰ θαλάσσης δὲ δὲν ἔλειπον ἐντελῶς οἱ ταχυδρομικοὶ σύνδεσμοι, ὡς φέρ' εἰπεῖν ἐξ Ὀστίας ἐξεπέμποντο τακτικῶς πλοῖα πρὸς διαφόρους διευθύνσεις, εἰς τοὺς κυριωτέρους λιμένας καὶ τὰς νήσους τῆς Μεσογείου. Ὅμοιον ναυτικὸν ταχυδρομεῖον φαίνεται ὅτι ὑπῆρχε καὶ εἰς τὸ Βρουνδούσιον. Καὶ μετὰ τὴν πτῶσιν δὲ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους ἐκληρονόμησαν ἀπ' αὐτοῦ, διετήρησαν καὶ ἀνέπτυξαν τὰς ταχυδρομικὰς διατάξεις ἐπὶ τοῦ μεσαιῶνος, οἱ Ὀστρογότθοι, οἱ Βάνδαλοι καὶ οἱ Φράγκοι.

Ταχώ, βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, κατὰ Ἀρταξέρξου τοῦ Μνήμονος κινηθείς, μετὰ μισθωτῶν Σπαρτιατῶν ὑπὸ τὸν Ἀγησίλαον. Ἐν ᾧ ἐπολέμει δ' ἐν Φοινίκῃ, ἐπαναστάντες οἱ Αἰγύπτιοι, ἐνεθρόνισαν ἀντ' αὐτοῦ τὸν Νεκτάνεβον· ὁ δὲ Ταχώ, προσφυγὼν εἰς τὸν βασιλέα τῆς Περσίας, διωρίσθη ὑπ' αὐτοῦ στρατηγὸς κατὰ τῆς Αἰγύπτου (Αἰλ.).

Ταὼς, ἐξ Ἀσίας τὸ πρῶτον προελθών, ὁ τῇ Ἥρᾳ ἱερὸς ὄρνις. Ἐν Ἀργολίδι, εἰς ἐκκλησίδιον, βεβαίως ἀρχαῖον ἱερόν, εἰς ἀπόστασίν τινα νοτίως τοῦ Ἡραίου, ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ τοίχου ταὼς μέγας ἐπιτετυπωμένος. Οἱ Ῥωμαῖοι ἔτρεφον τοὺς ταὼς ὡς πολυτελῆ ὄρνεα εἰς τὰς ἐπαύλεις των. Εἶτα δ' οἱ πλούσιοι Ῥωμαῖοι εἶχον αὐτὸν καὶ ὡς ἓν τῶν ἀρίστων βρωμάτων εἰς τὰς τραπέζας των, δίδοντες 50 δηνάρια δι' ἕνα ταὼν καὶ 5 δηνάρια δι' ἓν ᾠὸν αὐτοῦ. Ἐκ δὲ τῆς λαμπρᾶς οὐρᾶς του κατεσκευάζετο, ὡς καὶ παρ' ἡμῖν, μυιαστήριον.

Τέανον, 1) Ἄπολον, πόλις ἐν Δαυνίᾳ τῆς Ἰταλικῆς Ἀπουλίας, ἐπὶ τοῦ Φρέντα ποταμοῦ (Στρβ. ΣΤ, 285.—Cic. Cluent. IX). Νῦν Civita.—2) Σιδικηνὸν, πόλις τῆς

Καμπανίας ἐν Ἰταλίᾳ, πρωτεύουσα τῶν Σιδικηνῶν, ἐπ' ἀνδρείᾳ φημιζομένων, ἐπὶ τῆς βορείας πλευρᾶς τοῦ Μασσίκου ὄρους, κατα-

στᾶσα Ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Πολ. Γ, 91. — Στρβ. Ε, 237. 248. — Liv. XXII, 37. — Tac Ann. III, 17). Καὶ νῦν Τέανον.

Τέαρος, ποταμὸς τῆς Θράκης, ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἕβρον (Ἡρδ. Δ. 89).

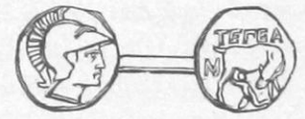
Τεατέα, ὀχυρὰ πόλις τῶν Σαμνιτῶν ἐν τῇ μέσῃ Ἰταλίᾳ, ἐπὶ τοῦ Ἀτέρνου ποταμοῦ (Πτολ. Γ, 1.—Στρβ. Ε.—Plin.). Νῦν Κιέτι.

Τέβρος, εἷς τῶν ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους φονευθέντων υἱῶν τοῦ Ἱπποκόοντος (Ἀπλλδ. Γ, 10, 1). Σεβρὸς παρὰ Παυσανίᾳ (Γ, 15).

Τεγέα, ἴδ. Τεγεᾶτις.

Τεγεάτης, υἱὸς τοῦ Λυκάονος, κτίστης τῆς Τεγέας ἐν Ἀρκαδίᾳ (Παυσ. Η, 5).

Τεγεᾶτις, ἡ νοτιανατολικωτέρα χώρα τῆς Ἀρκαδίας, κατὰ τὴν νῦν Τρίπολιν, καὶ τὰ νοτίως αὐτῆς ὑψούμενα ὄρη, ἔνθα αἱ πηγαὶ τοῦ Ἀλφειοῦ. Ἐκεῖ δὲ ῥέει καὶ ὁ ποταμὸς Γαρεάτης. Ἀπ' αὐτῆς ὑπὲρ τὰ ὄρη ἔφερε πρὸς τὸ Ἄργος ἡ στενωπὸς Τροχός. Ἐν ἀρχαιοτέροις χρόνοις ἡ χώρα αὕτη ἐστερεῖτο κέντρου πολιτικοῦ, καὶ διῃρεῖτο εἰς 9 λαοὺς τοὺς Γαρεάτας, τοὺς Φυλακεῖς, κτλ., οὓς συνεῖχε μόνον ἡ κοινὴ λατρεία τῆς Ἀλέας Ἀθηνᾶς. Περὶ τὰ 600 π. Χ. ἡ Σπάρτη κατέλαβε τῆς χώρας τὰ νότια, καὶ ἡ κατ' αὐτῆς πεισματώδης κακοπραγία προὐκάλεσε τῶν λαῶν τούτων τὴν κοινοπραγίαν καὶ τὴν ἀπὸ κοινοῦ οἰκοδομὴν μιᾶς πόλεως, τῆς Τεγέας (στεγαζούσης, προστατευούσης), κατὰ τὴν νῦν θέσιν Πιαλί, μετ' ὀχυρᾶς Ἀκροπόλεως. Ἐν αὐτῇ ὁ Πάριος Σκόπας ἤγειρε, τῷ 390 π. Χ., ναὸν τῇ Ἀλέᾳ Ἀθηνᾷ, μετὰ τὴν τοῦ ἀρχαίου πυρπόλησιν, τὸν μέγιστον καὶ πολυτελέστατον τῆς Πελοποννήσου, ἔχοντα τὸ ἔξω περιστύλιον ῥυθμοῦ ἰωνικοῦ, τὸ δὲ ἔσω, κατὰ τὸ ὕπαιθρον, στοὰν τὴν κατωτέραν δωρίου, τὴν δ' ἀνωτέραν ῥυθμοῦ κορινθιακοῦ (Παυσ. Α, 45), τὸ πρῶτον, καθ' ὅσον γνωστόν, ἐνταῦθα ἐφαρμοσθέντος. Ἐκεῖ ἀνετέθη ἡ ἐν Πλαταιαῖς ὡς λάφυρον ληφθεῖσα φάτνη τοῦ Μαρδονίου, καὶ ἐν Τεγέᾳ ἐπίσης εἰργάσθη ὁ αὐτὸς Σκόπας καὶ Ἀσκληπιὸν μεθ' Ὑγιείας (Παυσ. Η, 47). Ἄλλοι δὲ τῆς πόλεως ναοὶ μνημονεύονται ὁ τῆς Ἀθηνᾶς Πολιάδος καὶ ὁ τῆς Ἀφροδίτης. Ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης πρὸς τὸ Ἄργος ἔκειτο ἱερὸν τοῦ Πανός, εἰς ὃ μέρος ὁ θεὸς ἐπεφάνη τῷ Ἀθηναίῳ κήρυκι, σπεύδοντι ν' ἀναγγείλῃ εἰς Σπάρτην τὴν εἰς Μαραθῶνα προσόρμισιν τῶν Περσῶν (Ἡρδ. ΣΤ, 105). Οἱ Τεγεᾶται μετεχειρίσθησαν πρῶτοι τὸν σίδηρον εἰς ὅπλων κατασκευήν, ἦσαν μάχιμοι, καὶ διὰ τοῦτο συνεχῶς ἐρίζοντες. 500 ἐξ αὐτῶν ἐπολέμησαν ἐν Θερμοπύλαις (Ἡρδ. Ζ, 202) 3,000 δὲ ἐν Πλαταιαῖς, ἐξ ὧν οἱ 1,500 ἦσαν ὁπλῖται (Ἡρδ. Θ, 26. 28. 61. — Πλούτ. Ἀρστδ. ΙΒ. ΙΘ), Ἐπέζησαν δ' ἐκ τούτων μόνον 16, ἀλλ' ἐλαφυραγώγησαν τὴν σκηνὴν τοῦ Μαρδονίου (Ἡρδ. Θ, 70). Ἐν μετὰ ταῦτα χρόνοις ὑπέκυψαν πολλάκις εἰς τὴν Σπάρτην· ἀλλ' ὁ ναὸς τῆς Ἀλέας Ἀθηνᾶς ἔμεινε καὶ τότε ἔτι ἄσυλον αὐτοῖς τοῖς Σπαρτιάταις ὅταν ἦσαν φυγάδες (Ἡρδ. ΣΤ, 72. Θ, 79. — Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 5, 202). Κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, ἐκ μίσους

κατὰ τῶν Μαντινέων, συνετάχθησαν μετὰ τῆς Σπάρτης (Θουκ. Δ, 134), καὶ μετέσχον τῆς κατὰ τοῦ Ἄργους στρατείας (Θουκ. Ε, 57). Καὶ ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ πολέμου (394) ἔμειναν σύμμαχοι τῶν Σπαρτιατῶν (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 3, 13). Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην διεφώνησαν, καὶ τότε, μετὰ διαφόρους μάχας οἱ Τεγεᾶται προσῆλθον τοῖς Θηβαίοις, καὶ συνεπολέμησαν μετ' αὐτῶν ἐν Μαντινείᾳ. Μετέπειτα ἐξέπεσε πλέον ἡ Τεγέα τῆς πρώτης ἀκμῆς της· ἔμεινεν ὅμως ἐπὶ πολὺ ἔτι σπουδαῖον σημεῖον στρατηγικὸν καὶ συγκοινωνίας.

Τεγύρα ἡ Τεγύραι, μικρὰ πόλις τῆς Βοιωτίας, βορείως τῆς Κωπαΐδος λί-

μνης, παρὰ τῇ Ἀσπληδόνι, ἔχουσα ναὸν καὶ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἐνταῦθα τῷ 375 π. Χ. ὁ Πελοπίδας μετὰ τοῦ ἱεροῦ λόχου τῶν 300 κατενίκησε πολὺ ἀνώτερον σῶμα Σπαρτιατῶν (Πλουτ. Πελ. 1).

Τεγύρειος, ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος παρὰ Βοιωτοῖς, πρεσβεύουσιν ὅτι ὁ θεὸς ἐγεννήθη ἐν Τεγύρᾳ.

Τεγύριος, ἀρχαῖος βασιλεὺς τῆς Θρᾴκης, ὅστις τὸν Εὔμολπον ὑποδεχθεὶς ἐνύμφευσε τὴν ἰδίαν θυγατέρα μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτεῦ Ἰσμάρου, ὃν καὶ, ἀποθανών, ἀφῆκε διάδοχόν του (Ἀπλλδ. Γ, 15, 4).

Τέθριππον, ἅρμα ἔχον τέσσαρας ἵππους ἐζευγμένους, ὧν συνήθως οἱ δύο μέσοι ἦσαν ζύγιοι, οἱ δὲ δύο πλάγιοι σειραφόροι,

κυρίως ἐν χρήσει εἰς τὰ ἱπποδρόμια, καὶ εἰς τὰς πομπὰς τῶν θριάμβων μᾶλλον παρὰ εἰς τὸν πόλεμον (Πινδ. Ὀλ. 13, 91. Ἡρδ. ΣΤ, 103. — Εὐρπ. Φοιν. 1555. — Ξνφ. Ἀνβ. Γ, 2, 15).

Τεθρώνιον, μικρὰ πόλις τῆς Φωκίδος ἐπὶ τοῦ Κηφισοῦ ποτομοῦ (Ἡρδ. Η, 33), ἢ Τιθρώνιον (Παυσ. Α. 34).

Τείθρας, ἴδ. Τίθρας.

Τειρεσίας, περίφημος μάντις τῆς ἡρωϊκῆς ἐποχῆς, ἐκ τοῦ τεῖρας τὸ σημεῖον τοῦ οὐρανοῦ (Ὁμ. Ἰλ. Σ. 405. Ὕμ. Ζ, 7)· ἐλέγετο Θηβαῖος, ἐκ τοῦ γένους τῶν Σπαρτῶν, υἱὸς τοῦ Εὐήρους καὶ τῆς Χαρικλοῦς (Ὁμ. Ὀδ. Κ, 492). Ἦν τυφλὸς ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου ἔτους τῆς ἡλικίας του, διότι ἀνήγγειλε τοῖς ἀνθρώποις τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ, ἢ ἡ Ἀθηνᾶ, διότι τὴν εἶδε γυμνὴν εἰς τὸ λουτρὸν, τῷ ἔρριψεν ὕδωρ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸν ἐτύφλωσεν. Ἡ Χαρικλὼ παρεκάλεσε τὴν θεὰν νὰ τῷ ἀποδώσῃ τὴν ὅρασιν· μὴ δυναμένη ὅμως τοῦτο ἡ Ἀθηνᾶ, τῷ ἔδωκε τὸ δῶρον τοῦ νὰ ἐννοῇ τὴν φωνὴν τῶν πτηνῶν, καὶ τῷ ἐχάρισε ῥάβδον ἥτις τὸν ὁδήγει· ἢ, κατ' ἄλλους, ἡ Ἥρα τὸν ἐτύφλωσεν, ὁ δὲ Ζεὺς τῷ ἔδωκε τὴν μαντικὴν καὶ μακροβιότητα ἑπτὰ ἢ ἐννέα γενεῶν (Ov. Met. III, 320), ὥστε ἔζησεν ἀπὸ τῶν χρόνων Κάδμου, τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς πόλεως τῶν Θηβῶν, μέχρι τῆς καταστροφῆς αὐτῆς ὑπὸ τῶν Ἐπιγόνων. Ἐμάντευε δὲ πρὸ πάντων ἐπὶ τοῦ Οἰδίποδος καὶ ἐπὶ τῶν δύο Θηβαϊκῶν πολέμων. Ὅτε ἐνίκησαν οἱ Ἐπίγονοι, ἔπεμψαν καὶ ἀνέθηκαν αὐτὸν καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Μαντὼ ἢ Δάφνην εἰς τὸν ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνα· ἀλλ' ὁ Τειρεσίας ἀπέθανε καθ' ὁδὸν εἰς τὴν Τίλφουσαν πηγὴν, ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Ἀλιάρτου, ἔνθα ὁ Παυσανίας εἶδεν ἔτι τὸν τάφον του· εἶχε δὲ κενοτάφιον καὶ ἐν Θήβαις. Ἡ Μαντὼ, ἐντολῇ τοῦ Ἀπόλλωνος, πεμφθεῖσα εἰς Κολοφῶνα τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἵδρυσεν ἐκεῖ τὸ μαντεῖον τοῦ Κλαρίου Ἀπόλλωνος, καὶ νυμφευθεῖσα τὸν Κρῆτα Ῥάκιον, ἔσχεν ἐξ αὐτοῦ υἱὸν τὸν Μόψον. Ὁ Τειρεσίας φέρει ἔτι καὶ εἰς τὸν Ἅιδην τὴν χρυσῆν ῥάβδον, καὶ μόνος μεταξὺ τῶν σκιῶν ἔχει εὔρωστον τὴν διάνοιαν καὶ τὴν λογικὴν δύναμιν. Πρὸς αὐτὸν ἔπεμψεν ἡ Κίρκη τὸν Ὀδυσσέα, ἵνα παρ' αὐτοῦ διδαχθῇ τὰ περὶ τῆς ἐπανόδου του (Ὁμ. Ὀδ. Κ, 492. Λ, 90). Λόγος τῆς πίστεως ταύτης εἰς τὴν μετὰ θάνατον δύναμιν αὐτοῦ ἦν ὅτι ὁ Τειρεσίας εἶχε διάφορα χρηστήρια ἔνθα, καίτοι νεκρὸς, ἐχρησμοδότει. Ἐν Βοιωτίᾳ, ἴσως κατὰ τὴν Τίλφουσαν πηγὴν, εἶχε χρηστήριον, περὶ οὗ ἐλέγετο ὅτι ἐσίγησεν ὅτε ἐπῆλθε λοιμὸς εἰς τὸν Ὀρχομενόν. Οἱ Θηβαῖοι καὶ πολὺ μεταγενεστέρως ἐδείκνυον τὸ οἰωνοσκόπιον ὅθεν ἐλέγετο ὅτι παρετήρει τοὺς οἰωνοὺς (Σφκλ. Ἀντγ. 999), ὡς καὶ τὸν Μαντοῦς δίφρον ἐφ' οὗ ἔλεγον ὅτι καθημένη ἐμάντευεν ἡ Μαντώ.

Τείσπης, υἱὸς τοῦ μεγάλου Κύρου, ἀγαπητὸς Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου (Ἡρδ. Ζ, 11).

Τείχιον, πολίχνη τῆς Αἰτωλίας ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Ὑλαίθου ποταμοῦ (Θουκ. Γ. 96). Ἐρείπια αὐτοῦ ὑποτίθενται τὰ κατὰ τὸ Λυκοχώρι.

Τειχιοῦς (ὁ), φρούριον ἐν Θεσσαλίᾳ, πλησίον τῶν Θερμοπυλῶν (Στρβ. — Στφ. Βυζ.).

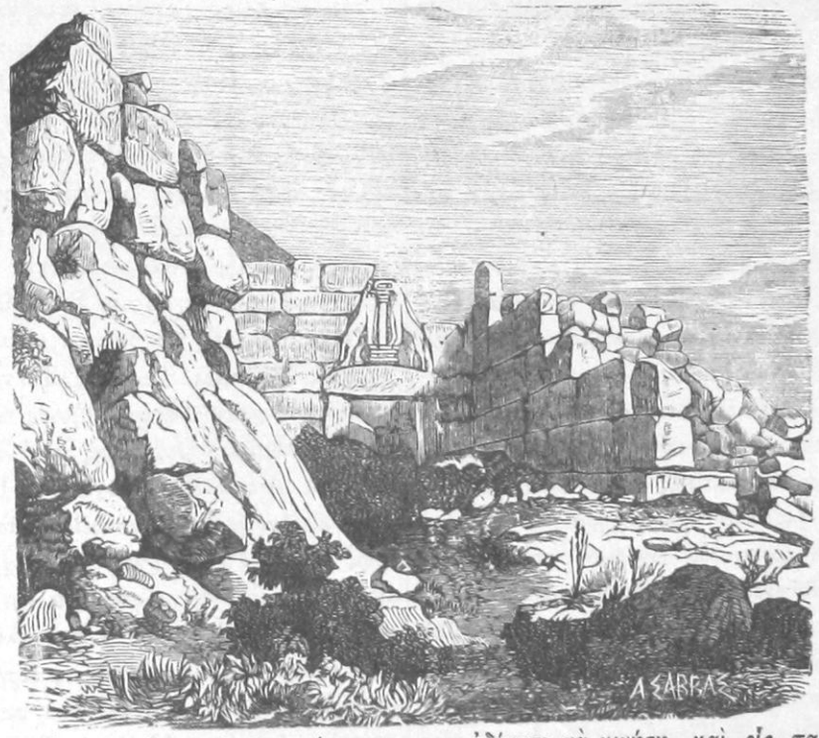
Τειχιοῦσα, ὀχυρὸν φρούριον πρὸς τῇ Μιλήτῳ ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Θουκ. Η, 26).

Τοιχοποιοί, ἄρχοντες, πιθανῶς ἐτήσιοι, χειροτονητοὶ ἐν Ἀθήναις, τὴν ἐπιτήρησιν τῶν τειχῶν καὶ τῆς διατηρήσεως αὐτῶν ἐπιτετραμμένοι. Εἷς αὐτῶν ἐξελέγη καὶ ὁ Δημοσθένης (Δμσθ. ΙΗ, 55. — Αἰσχ. κ. Κτησ. Σλ. 55—57).

Τεῖχος, (τὸ), τὸ περιβάλλον καὶ ὀχυροῦν τὰς πόλεις, κατ' ἀντιδιαστολὴν τοῦ τοίσεως καὶ ἀπ' ἀλλήλων διαιρέσεως τῶν Ἑλληνικῶν πολιτειῶν, ἣν ἀνέκαθεν ἀναπόφευκτος πρὸς ἀσφάλειαν ὁ τῶν πόλεων τειχισμὸς (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 262). Αἱ ἀρχαιόταται πόλεις ἦσαν εὐτείχεις καὶ εὔπυργοι, περι-

βεβλημέναι δι' ὀγκωδῶν τειχῶν, ἱκανῶν ν' ἀνθίστανται εἰς τὴν σωματικὴν ῥώμην, εἰς ἣν μόνην εἶχον ν' ἀντιτάττωνται. Ἦσαν δὲ τὰ «ἀρχαῖα ὠγύγια τείχη» (Παυσ. Β, 16, 25), ἅτινα καὶ Κυκλώπια ἐλέγοντο καὶ Πελασγικὰ, τὰ μὲν, ὡς ἐν Τίρυνθι, συγκείμενα ἐκ μεγίστων ἀκατεργάστων («ἀργῶν») λίθων, ὧν τὸν μικρότερον οὐδὲ ζεῦγος ἡμιό-

χος (ὁ), διὰ πᾶν ἄλλο σύνηθες τείχισμα. Ἕνεκα τῆς ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων καὶ διὰ πάσης τῆς κλασικῆς ἐποχῆς μονώνων ἠδύνατο νὰ κινήσῃ, καὶ οἷς παρενετίθεντο πρὸς συναρμολόγησιν μικρὰ λιθάρια (Παυσ. Β, 25)· τὰ δὲ ἦσαν ἐκ μεγάλων

καὶ αὐτὰ λίθων, ἀνωμάλου σχήματος ἐπίσης, ἀλλὰ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον λελαξευμένων, ὥστε νὰ συναρμολογῶνται ἄνευ τῶν μικρῶν λιθαρίων, οἷα τὰ ἐν Μυκήναις· καὶ ἄλλα τέλος τὰ πολυγώνια, καθ' ἃ

οἱ ἀτάκτως πολύγωνοι λίθοι οὕτως ἐτέμνοντο διὰ μολιβδίνου λιθίνου κανόνος, τοῦ λεγομένου λεσβίου (Ἀρστ. Ἠθ. Νικμ. Ε, 10), ὥστε αἱ ἑκατέρων ἐξέχουσαι καὶ εἰσέχουσαι γωνίαι ἐντελῶς ἀντεστοίχουν καὶ συνηρμολογοῦντο. Ὁ ῥυθμὸς δὲ τῆς μεγάλης ἐποχῆς τῆς τέχνης ἦν ὁ ἰσόδομος, καθ' ὃν οἱ λίθοι παραλληλοπέδως τεμνόμενοι, ἐτίθεντο οὕτως, ὥστε ἑκάστης σειρᾶς αἱ κάθετοι συναφαὶ ἀντεστοίχουν εἰς τὸ μέσον τῶν λίθων τῆς ἀνωτέρας καὶ κατωτέρας. Καὶ οὗτος μὲν ὁ ῥυθμὸς ὑπῆρχεν ἤδη κατὰ μέρος καὶ ὅτε ἐπεκράτει ὁ πολυγώνιος, ὡς φαίνεται φέρ' εἰπεῖν ἐν Μυκήναις· ἀλλὰ καὶ ἐκείνου ἡ ἐπιρροὴ ἐπεκράτει ἔτι μέχρι τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ὡς φαίνεται πολλαχοῦ, οἷον εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Θεμιστακλέους καταρτισθεῖσαν Πνύκα ἐν Ἀθήναις, εἰς τὴν ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων τειχισθεῖσαν Δεκέλειαν, ἔνθα οὐχὶ πᾶσαι, ἀλλ' ἐνιαχοῦ αἱ ὁριζόντιαι καὶ αἱ κάθετοι γραμμαὶ παρεκκλίνουσι τῆς τακτικῆς διευθύνσεώς των. Τὰ τείχη ἠκολούθουν τὸ σχῆμα τῶν πόλεων ἢ τῶν λόφων οὓς ὠχύρουν· πολλάκις δ' ἐντὸς τοῦ ἑνὸς τείχους ἦγειρον καὶ δεύτερον, μάλιστα ἂν εἰς τὸ ἄκρον ἐκείνου ὑψοῦτο λόφος, ὡς ἀκρόπολιν. Κατὰ τὰς πύλας δὲ, ἦγειρον ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων ἤδη χρόνων, ὡς σώζονται ἐν Τίρυνθι καὶ Μυκήναις, πρὸς τὰ ἔξω προέχοντας πύργους, οἵτινες ἐλέγοντο ἐφεύρεσις τῶν Κυκλώπων (Plin. VII, 57), καὶ πολλάκις ὑπὸ τὰ τείχη κατεσκεύαζον σύριγγας (ἴδ.) καταλλήλους εἰς ἔρευναν καὶ εἰς προσβολήν. Αἱ τῆς Τίρυνθος ἦσαν ἀξιοσημείωτοι διὰ τὸ σύστημα τῆς θολοειδοῦς τῶν λίθων προεκκλίσεως. Κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους τὰ τείχη ᾠκοδομοῦντο εὐρύτατα, ὥστε, ὡς εἰς τὰ τοῦ Πειραιῶς, δύο ἅμαξαι ἠδύναντο νὰ διέρχωνται ἐπ' αὐτῶν παραλλήλως. Τινὰ τῶν τειχῶν ἐπὶ λιθίνων βάσεων εἶχον τὸ ἄνω μέρος ἐκ πλίνθων κατεσκευασμένον. Τὰς μὴ παραλίους δὲ πόλεις συνέδεον μετὰ τῶν λιμένων πολλάκις διὰ μακρῶν τειχῶν (ἴδ.).

Τέκμησσα, θυγάτηρ τοῦ Φρυγὸς Τεύθραντος ἢ Τελεύταντος, κατὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας εἰς αἰχμαλωσίαν περιελθοῦσα τοῦ Αἴαντος τοῦ Τελαμωνίου, ἐξ οὗ ἔσχεν υἱὸν τὸν Εὐρυσάκην (Σφκλ. Αἰ. 210. 331).

Τέκμων (ἡ), πόλις τῆς Μολοσσίδος ἐν Ἠπείρῳ (Στφ. Βυζ,).

Τεκταῖος, γλύπτης, μετὰ τοῦ Ἀγγελίωνος μαθητὴς τοῦ Διποίνου καὶ Σκύλλιδος ἐν Κρήτῃ, περὶ τὰ 530 π. Χ. Οἱ δύο ὁμοῦ συνειργάσθησαν, πλὴν ἄλλων ἀγαλμάτων, καὶ τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἔχοντος τὰς τρεῖς Χάριτας εἰς τὴν ἀριστερὰν, καὶ τόξον εἰς τὴν δεξιὰν, ὃ φαίνεται ἐπιτετυπωμένον καὶ εἰς ἀττικὰ νομίσματα (Παυσ. Β, 32.—Πλούτ. π. Μουσ. Σελ. 2081).

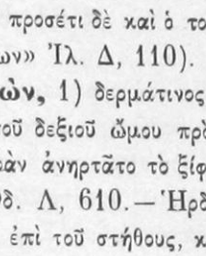
Τέκταμος, εἰς διάφορα κείμενα καὶ Τέξαφος, Τεύταμος, Τεκταῦος, Τεκταῖος λεγόμενος, υἱὸς τοῦ Δώρου, ἔγγονος τοῦ Ἕλληνος, ἦλθεν ἐκ Θεσσαλίας μετ' ἀποίκων Δωριέων, Αἰολέων, Πελασγῶν, εἰς Κρήτην, καὶ ἐκεῖ ἐβασίλευσε· νυμφευθεὶς δὲ τοῦ Κρηθέως τὴν θυγατέρα, ἔσχεν υἱὸν τὸν Ἀστέριον ἢ Ἀστερίωνα, νυμφευθέντα τὴν Εὐρώπην. Τινὲς θεωροῦσι τὴν ἐκ Θεσσαλίας ταύτην κάθοδον τῶν Δωριέων εἰς Κρήτην ὡς ἱστορικῶς ἀβάσιμον καὶ ἐπίνοιαν μεταγενεστέρων μυθογράφων (Διόδ. Δ, 60).

Τέκτων, πᾶς ὁ κατεργαζόμενος στερεὰν ὕλην, οἷον ξύλον, λίθον, μέταλλον, καὶ

ἐξ αὐτῶν οἴκους («τέκτονες ἐποίησαν θάλαμον καὶ δῶμα καὶ αὐλὴν» Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 315) πλοῖα, («ἄνδρες νηῶν τέκτονες» (Ὀδ. Ι, 126), ἁμάξας, («τέκτονας ἐδίδαξε ποιῆσαι σατίνας τε καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκᾷ» Ὁμ. Ὕμν. Ἀφρ. 12), σκεύη («τέκτονος ὃς χερσὶν ἐπίστατο δαίδαλα πάντα τεύχειν» Ὁμ. Ἰλ, Ε, 59)· προσέτι δὲ καὶ ὁ τορευτὴς («κεραοξόος τέκτων» Ἰλ. Δ, 110).

Τελαμὼν, 1) δερμάτινος ἱμὰς δι' οὗ συνήθως ἐκ τοῦ δεξιοῦ ὤμου πρὸς τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν ἀνηρτᾶτο τὸ ξίφος (Ὁμ. Ἰλ, Μ. 401. Ὀδ. Λ, 610.—Ἡρδ. Α, 171)· εἶχε πόρπην ἐπὶ τοῦ στήθους, καὶ πολλάκις ἐκοσμεῖτο δι' ἥλων ἀργυρῶν ἢ χρυσῶν ἢ καὶ πολυτίμων. Εἰς τελαμῶνα ἐκρέματο ἀπὸ τῶν ὤμων καὶ ἡ φαρέτρα, κατὰ τοὺς ὁμηρικοὺς δὲ χρόνους καὶ ἡ ἀσπὶς («δύο τελαμῶνες ὁ μὲν σάκεος» Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 404). Ἀλλὰ μετέπειτα ἀντικατέστησεν αὐτὸν ἡ ὀχάνη. — 2) Τελαμῶνας καλεῖ ὁ Βιτρούβιος (VI. 10) ἀγάλματά τινα προσανακεκλιμένα εἰς ὀρθοστάτας αἰγυπτιακῶν ναῶν πρὸς ἁπλῆν κόσμησιν.

Τελαμὼν, 1) υἱὸς τοῦ Αἰακοῦ, καὶ Ἐνδηΐδος, τῆς θυγατρὸς τοῦ Χείρωνος, ἀδελφὸς τοῦ Πηλέως, μεθ' οὗ διωχθεὶς ἐξ Αἰγίνης, ἕνεκα τοῦ φόνου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν Φώκου, ἦλθεν εἰς Σαλαμῖνα, διεδέχθη τὸν βασιλέα αὐτῆς Κυχρέα, καὶ Περίβοιαν τὴν θυ-

γατέρα τοῦ Ἀλκαθόου νυμφευθεὶς, ἔσχεν υἱὸν τὸν Αἴαντα, ὅστις Τελαμώνιος ἐπελέγετο. Ἦν δ' ὁ Τελαμὼν καὶ εἷς τῶν θηρευτῶν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου, καὶ ἀργοναύτης· καὶ τὸν Ἡρακλῆ συνώδευσε κατὰ τοῦ Λαομέδοντος. Ὡς ἀριστεῖον δὲ λαβὼν τὴν νέαν Ἡσιόνην, ἔσχεν ἐξ αὐτῆς υἱὸν τὸν Τεῦκρον (Ἀπλλδ. Γ, 14, 6).—2) Πόλις εὐλίμενος τῆς Τυρρηνίας ἐν Ἰταλίᾳ, τὴν ἐπωνυμίαν λαβοῦσα παρὰ τῶν Ἀργοναυτῶν (Πολϐ. Β, 27.—Διόδ.). Διετήρησε τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.

Τελέας, Ἀθηναῖος, χλευαζόμενος ἐπὶ πολυλογίᾳ (Ἀρσφ. Εἰρ. 1068).

Τελέδημος, Ἀργεῖος, ὀπαδὸς Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος (Δμσθ. π. Στφ.).

Τελέθριον, ὄρος τῆς νήσου Εὐϐοίας, πλησίον τῆς πόλεως Οἰχαλίας (Στρϐ.).

Τέλειος, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἐτιμᾶτο ἐν Τεγέᾳ τῆς Ἀρκαδίας ἄγαλμα τοῦ Διὸς ἐκ τετραγώνων λίθων (Παυσ. Ἀρκ. 8, 39).

Τελέοντες, μία τῶν τεσσάρων φυλῶν εἰς ἃς κατὰ πρῶτον διῄρεσεν ὁ Ἴων τὸν ἀττικὸν λαὸν, δοὺς αὐταῖς κατὰ τὴν παράδοσιν, τὰ ὀνόματα τῶν υἱῶν αὐτοῦ· προφανῶς καὶ ἡ κατ' ἐπαγγέλματα ἢ κοινωνικὰς τάξεις διαίρεσις τῶν κατοίκων. Οἱ Τελέοντες ἦσαν πιθανῶς οἱ ἱερεῖς, οἱ τὰ ἱερὰ τελοῦντες (Στρϐ. Η, 588. — Εὐρπ. Ἴων. ἐν χειρογράφοις. — Στφ. Βυζ. λ. Αἰγικορεῖς. — Ἀπλλδ. Α, 9, 16), ἢ ἴσως ἡ εὔπορος τάξις, οἱ τοὺς φόρους τελοῦντες. Ὁ Πλούταρχος (Σόλ. ΚΓ) γράφει αὐτοὺς Γεδέοντας, καὶ τοὺς ἐξηγεῖ ὡς τοὺς γεωργούς· ὁ δὲ Πολυδεύκης (Η, 109), γράφει Γελέοντας, καὶ ταύτην τὴν γραφὴν ἐπικυροῦσιν ἐπιγραφαὶ ἰωνικῶν πόλεων (Κυζίκου, Κέω. Boeckh. C. I. G. Ἀρ. 3078)· ἐστὶν ἑπομένως ἡ μόνη ὀρθὴ, δηλοῦσα τοὺς ἀρίστους, τοὺς λαμπροὺς, ἐκ τοῦ γελεῖν=γελᾶν = λάμπειν, ἢ παραγομένη ἐκ τοῦ γεώλεως, καὶ δηλοῦσα τοὺς γεωργοὺς, οὓς ὁ Πλούταρχος καταλέγει εἰς τὰς 4 φυλάς.

Τελεσία, πόλις ἐν Σαμνίῳ τῆς Ἰταλίας, πατρὶς Ποντίου, τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Σαμνιτῶν ἐν τῷ συμμαχικῷ πολέμῳ, ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων κατακτηθεῖσα ἐν τῷ δευτέρῳ καρχηδονικῷ πολέμῳ· εἶτα ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Liv. XXII, 13). Νῦν Τελέση.

Τελέσαρχος, εἷς τῶν ἐπισήμων πολιτῶν τῆς Σάμου (Ἡρδ. Γ, 183).

Τελεσθώ, θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ἡσδ. Θεογ. 358).

Τελεσικράτης, Πυθιονίκης (Πίνδ. Πύθ. Θ).

Τελέσιλλα, Ἀργεία ποιήτρια λυρική, τῷ 510 π. Χ. ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Ἀργείων γυναικῶν εἰς τὸν εἰσβαλόντα Κλεομένην, βασιλέα τῶν Λακεδαιμονίων, ἀντιταχθεῖσα καὶ σώσασα τὴν πατρίδα αὐτῆς, δι' ὃ καὶ ἐστήθη αὐτῇ χαλκοῦν ἄγαλμα, ἔργον τοῦ Ἀθηναίου Νικηράτου. Ἀνάγλυφον παριστῶν αὐτὴν μετὰ περικεφαλαίας εἰς τὴν χεῖρα, βιβλίον δὲ παρὰ τοὺν πόδας, ὃ εἶδεν ὁ Παυσανίας ἐν Ἄργει (Β, 20), ἦν πιθανῶς τοῦ ἀνδριάντος τούτου ἀντίγραφον. Ἐλέγετο ὅτι, ὡς ὁ Τυρταῖος, ἐξήγειρε καὶ αὐτὴ τοὺς συμπατριώτας της εἰς ἀνδρείαν· ἀλλ' ἐκ τῶν ὕμνων αὐτῆς οὐδὲν σχεδὸν περιεσώθη (Πλούτ. — Ἀπλλδ. Γ, 5).

Τελεστήριον, ὁ ἐν Ἐλευσῖνι μέγας ναὸς τῆς Δήμητρος καὶ Περσεφόνης, ὁ ἄλλως καὶ Μέγαρον καὶ ἀνάκτορον λεγόμενος.

Τελέστης, 1) υἱὸς νόθος τοῦ βασιλέως Πριάμου (Ἀπλλδ. Γ, 12, 5). — 2) Κρὴς, πατὴρ τῆς Ἰάνθης (Ov. Met IX, 717)—3) Ὁ τελευταῖος βασιλεὺς τῆς Κορίνθου, πέμπτος μετὰ τὸν Βάκχιν, υἱὸς τοῦ Ἀριστομήδους ἢ Ἀριστοδήμου, ἦρξεν ἐπὶ 12 ἔτη, περὶ τὰ 758-747, καὶ ἀπέθανε φονευθεὶς (Παυσ. Β, 4, 4).—4) Περίφημος διθυραμβογράφος ἐκ Σελινοῦντος, ζῶν ἐπὶ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου, εἰς οὓς, κατὰ Πλούταρχον, τινὰ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ ἀνεφέροντο.—5) Ὀρχηστὴς, ὅστις εἰς τὸ δρᾶμα τοῦ Αἰσχύλου «Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας» διὰ μιμικῶν ὀρχήσεων συνώδευε τὰ χορικὰ ᾄσματα, παριστῶν τὰς ᾀδομένας πολεμικὰς πράξεις. — 6) Εἷς τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ Δημοσθένους (Κ. Ἀνδρτ. Σλ. 611).

Τελεσφόρος, ἓν τῶν ἐπιθέτων τοῦ Ἀσκληπιοῦ.

Τελετή, ἴδ. Μυστήριον.

Τελευταγόρας, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Εὐρώπης, μιᾶς τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου (Ἀπολλδ. Β, 7, 8).

Τελεύτας, εἷς τῶν ἐπισήμων Φρυγῶν, αἰχμαλωτισθεὶς ἐν Τροίᾳ μετὰ τῆς θυγατρός του Τεκμήσσης ὑπὸ Αἴαντος τοῦ Τελαμωνίου (Σφκλ. Αἰ. 210). Κατ' ἄλλους Τεύθρας,

Τελευτίας, Σπαρτιάτης γενναιότατος, ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως Ἀγησιλάου, διῴκει τῷ 392-390 τὸν σπαρτιατικὸν στόλον ἐν τῷ Κορινθιακῷ κόλπῳ, ὑποστηρίζων τοῦ ἀδελφοῦ του τὰς ἐπιχειρήσεις (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 8. — Πλούτ. Ἀγησ. ΚΑ). Εἶτα ἐπέμφθη ὡς ναύαρχος εἰς Κύπρον, Ῥόδον καὶ Αἴγιναν, ἔνθα καὶ, ἀφ' οὗ ὁ Γοργόπας ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Χαβρίου, ἀνέλαβε τὴν ὑπερτάτην ἀρχηγίαν, καὶ ἔβλαψε σπουδαίως τοὺς Ἀθηναίους, θαρραλέως, εἰ καὶ ἀνεπιτυχῶς τὸν Πειραιᾶ προσβαλών. Τῷ 382 ἐκπεμφθεὶς ἀρχηγὸς κατὰ τῆς Ὀλύνθου, ἤρατο λαμπρὰν νίκην. Τὸ δ' ἑπιὸν ἔτος, συγκροτήσας μάχην ἄνευ τῶν δεουσῶν προφυλάξεων, ἐφονεύθη, καὶ ὁ ὑπ' αὐτὸν στρατὸς κατεστράφη (Ξνφ. Ἑλλν. Ε, 3, 6.—Διοδ. ΙΕ, 21).

Τελέων, υἱὸς τοῦ Ἴωνος ἐξ Ἀθηνῶν, σύζυγος τῆς Ζευξίππης, ἐξ ἧς ἔσχεν υἱὸν τὸν Ἀργοναύτην Βούτην, γενάρχην τῶν Βουταδῶν. Ὀρθότερον Γελέων (ἴδ. Τελέοντες), ἐξ οὗ ἡ ἀρχαία φυλὴ τῶν Γελεόντων ἐν Ἀθήναις. Πατὴρ προσέτι καὶ τοῦ Ἄργου καὶ τοῦ Ἐριβώτου (Ἀπλλδ. Ῥδ. Α, 72).

Τέλη, 1) ἢ τιμήματα ἐλέγοντο ἐν Ἀθήναις αἱ τέσσαρες φορολογικαὶ τάξεις εἰς ἃς ὁ Σόλων διῄρεσε τὸν λαὸν τῆς Ἀττικῆς, τοὺς πεντακοσιομεδίμνους, τοὺς Ἱππεῖς, τοὺς Ζευγίτας καὶ τοὺς Θήτας. Ἐξ αὐτῶν, οὗτοι μὲν ἦσαν ἀτελεῖς, οἱ δὲ λοιποὶ κατέβαλλον κατὰ διαφόρους ἀναλογίας εἰς τὸ δημόσιον. Καὶ τῶν μὲν ζευγιτῶν τὸ φορολογητέον κεφάλαιον ἐξελαμβάνετο 7πλάσιον τῶν εἰσοδημάτων αὐτῶν, ὄντων

οὐχὶ πλειόνων τῶν 150—200 μεδίμνων ἢ μετρητῶν· τῶν δὲ ἱππέων εἰς τὸ 10πλάσιον τῶν εἰσοδημάτων, ὄντων κατ' ἐλάχιστον ὅρον ἐκ 300 μεδίμνων· τῶν δὲ πεντακοσιομεδίμνων, ἐχόντων τοὐλάχιστον 500 μεδίμνων εἰσόδημα, ὑπελογίζετο τὸ φορολογητέον κεφάλαιον εἰς τὸ δωδεκαπλάσιον, ἤτοι εἰς τοὐλάχιστον ἓν τάλαντον. Τελεῖν δὲ ἐλέγετο ἐν γένει καὶ εἰς ἓν τῶν 4 τελῶν ὑπάγεσθαι, ὥστε καὶ «θητικὸν τελεῖν» (Δμσθ. πρ. δηρτ. 1067) ἐσήμαινεν ἁπλῶς ὑπάγεσθαι εἰς τῶν θητῶν τὴν κατηγορίαν.—2) Τέλη ἐν Σπάρτῃ ἦσαν οἱ τὰς ἀνωτάτας πολιτικὰς θέσεις κατέχοντες (Ξνφ. Ἑλλν. Γ, 2,23), ἐνίοτε συμπεριλαμβάνοντες καὶ τοὺς ἐφόρους· ἐνίοτε δὲ κατ' ἀντίθεσιν αὐτῶν, «οἱ Ἔφοροι καὶ τὰ τέλη.»

Τέλης, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Λυσιδίκης, θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Τελλῆναι, πόλις ἀρχαία τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ, ἐν ἀρχαίοις χρόνοις καταστραφεῖσα (Στρβ.—Διον. Ἁλικ.).

Τελλιάδαι, ἐπίσημος γενεὰ οἰωνοσκόπων ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου (Ἡρδ. Θ, 37).

Τελλέας, μάντις ἐξ Ἤλιδος, ὁ γενάρχης τῶν Τελλιαδῶν. Κατ' αὐτοῦ τὴν ὑπόδειξιν οἱ Φωκεῖς ἐνίκησαν τοὺς Θεσσαλοὺς, 600 διὰ νυκτὸς ἐπ' αὐτοὺς ἐπιπεσόντες, ἀφοῦ διὰ γύψου ἤλειψαν ἑαυτοὺς καὶ τὰ ὅπλα των (Ἡρδ. Η, 27).

Τέλλος, Ἀθηναῖος, περὶ οὗ ὁ Σόλων ἔλεγεν εἰς τὸν βασιλέα Κροῖσον ὅτι ἦν ὁ εὐδαιμονέστατος τῶν ἀνθρώπων, διότι ἔζησε πάντοτε αὐτάρκης μετὰ τῆς μετρίας περιουσίας του, ἐπολέμησε γενναίως, καὶ πεσὼν ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ἐτάφη δημοσίᾳ δαπάνῃ (Ἡρδ. Α, 30.—Λουκ. Ἔπσκ. 10).

Τέλμα τῆς Ἀθηνᾶς, ἐν Ἀθήναις ὑδάτιον παρὰ τῷ Ἰλισσῷ (Rang. Ant. Hllen. II, ἀρ. 879).

Τελμησσὸς καὶ **Τελμισσὸς,** 1) πόλις ἐπίσημος καὶ ἀνθοῦσα τῆς Λυκίας, κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Καρίας, ἐπὶ ἀκρωτηρίου καλουμένου Τελμισσὶς καὶ ἐπὶ ὁμωνύμου κόλπου (Στρβ. ΙΔ, 666.— Liv. XXXVII, 16, 56. 38, 39).—2) Πόλις τῆς Καρίας, 60 στάδια ἀπέχουσα ἀπὸ τῆς Ἁλικαρνασσοῦ, ἴσως ἡ αὐτὴ, γνωστὴ διὰ τοὺς μάντεις αὐτῆς (Ἀρρ. Α, 25, 8.—Cic. Div. I, 41).—3) Ὄρος τῆς Λυδίας ὑπὲρ τὸν Ξάνθον ποταμὸν (Παλαιφ.).—4) Ποταμὸς τῆς Σικελίας, ῥέων παρὰ τῇ Ἐγέστῃ (Αἰλ. Π. Ἱ. Β, 33).

Τελμισσὸς, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Θεμιστοῦς, θυγατρὸς τοῦ βασιλέως τῶν Ὑπερβορείων. Ἐκ Καρίας ἐλθών, ἔκτισεν αὐτόθι ναὸν τοῦ πατρός του, ὅστις διὰ τοῦτο δῆθεν, ἐννοεῖται μᾶλλον διὰ τὴν πόλιν Τελμισσὸν, ἐπεκλήθη Τελμίσσιος (Στφ. Βυζ. λ. Γαλεῶται).

Τέλφουσα, πόλις τῆς Ἀρκαδίας ἐπὶ τοῦ Λάδωνος ποταμοῦ (Πολύβ. — Διόδ.) Θέλπουσσα παρὰ Παυσανίᾳ.

Τελχῖν, 1) υἱὸς τοῦ Εὔροπος, δολοφονήσας μετὰ τοῦ Θελξίωνος Ἄπιν, τὸν βασιλέα τοῦ Ἄργους (Ἀπλλδ. Β, 1, 1).—2) Βασιλεὺς τῆς Σικυῶνος, πατὴρ τοῦ Ἄπιος (Παυσ. Β, 5).

Τελχῖνες, ἀρχαιότατον γένος τῆς νήσου Ῥόδου, ἐκ Κρήτης προελθόντες πρῶτον εἰς Κύπρον καὶ εἶτα εἰς Ῥόδον, ἥτις ἀπ' αὐτῶν καὶ Τελχινὶς ὠνομάζετο πρὶν (Στρβ. ΙΔ, σλ.653)· ἐννέα τὸν ἀριθμὸν, καὶ πρῶτοι ἐπινοήσαντες τὴν χώνευσιν τοῦ χαλκοῦ καὶ τοῦ σιδήρου, κατασκευάσαντες δὲ τὸ δρέπανον τοῦ Κρόνου, καὶ προσέτι τὴν τρίαιναν τοῦ Ποτειδῶνος, καὶ θεῶν ἀγάλματα, Ἀθηνᾶς, Ἥρας, Νυμφῶν, Διὸς, Ἀπόλλωνος, οἷς τὸ ἐπώνυμον Τελχινίων ἀπεδόθη. Κατὰ Διόδωρον (Ε, 55) ἦσαν υἱοὶ τῆς θαλάσσης (ὑπερθαλασσίου καταγωγῆς), τὸν Ποσειδῶνα ἀναθρέψαντες, οἱ αὐτοὶ τοῖς Κουρήταις ἐν Κρήτῃ, ἐθεωροῦντο δ' ἀσκοῦντες καὶ γοητείας. φθοροποιοὺς πολλάκις, ὅτε

καὶ Θελγῖνες ἐλέγοντο, ἐκ τοῦ θέλγειν. Ὁ δὲ Στράβων λέγει ὅτι ἐδυσφημήθησαν οὕτως ὑπὸ φθονερῶν ὁμοτέχνων. Εἰς τὴν Σικυῶνα (ἴδ.), ἀρνηθεῖσαν αὐτοῖς τὸν μισθὸν τῆς ἐργασίας των, ἔπεμψεν ὁ Ἀπόλλων φθοροποιὸν νόσον. Ἀφ' ἑτέρου λέγεται ὁ Ἀπόλλων θανατώσας αὐτοὺς ὡς ἐχθροὺς τῶν θεῶν. Ἔχουσί τι τὸ κοινὸν κατὰ τὸν χαρακτῆρα μετὰ τῶν σημερινῶν Γύφτων ἢ Βοεμῶν.

Τελχινὶς, τὸ πρῶτον ὄνομα τῆς Ῥόδου, ἐκ τῶν Τελχίνων (Στρβ.).

Τελώνης. Ἐν Ἀθήναις τὰ πλεῖστα τῶν δημοσίων τελῶν ἐξεμισθοῦντο, ἤτοι ἐνωκιάζοντο, διὰ δημοπρασίας ὑπὸ τῶν πωλητῶν, διατελούντων ὑπὸ τὴν Βουλήν, εἰς ἰδιώτας, πολλάκις μετοίκους, ἢ εἰς ἑταιρίας, ὧν ὁ πρόεδρος ἐλέγετο ἀρχώνης ἢ ἀρχιτελώνης. Ἐκαλοῦντο δὲ πολλάκις καί, κατὰ τὸ εἶδος τοῦ τέλους, οἱ τελῶναι εἰκοστῶναι, πεντηκοστολόγοι, κτλ. Ὤφειλον δὲ νὰ καταβάλλωσι καὶ ἀσφαλείας καὶ ἐγγυήσεις διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων ἃς ἀνελάμβανον πρὸς τὸ δημόσιον. Οἱ τελῶναι ἐξηροῦντο τῆς στρατολογίας, μετεχειρίζοντο πρὸς σύναξιν τῶν τελῶν ἐκλογεῖς, ἐπέβλεπον τὰς ἀγορὰς, τοὺς λιμένας, τὰ εἰσαγόμενα ἐμπορεύματα, περὶ ὧν λέγει ὁ Πλούταρχος (π. πολυπραγμ.), ὡς ἂν ὡμίλει σήμερον. «Καὶ γὰρ τοὺς τελώνας βαρυνόμεθα καὶ δυσχεραίνομεν, οὐχ ὅταν τὰ ἐμφανῆ τῶν εἰσαγομένων ἐκλέγωσιν, ἀλλ' ὅταν τὰ κεκρυμμένα ζητοῦντες, ἐν ἀλλοτρίοις σκεύεσι καὶ φορτίοις ἀναστρέφωνται». Ἐδύναντο δ' οἱ τελῶναι διὰ στάσεως, ἀπαγωγῆς, καὶ διαφόρων ἄλλων ἐνδίκων τρόπων νὰ καταδιώξωσιν εἰς τὰ δικαστήρια τοὺς τὰ τέλη μὴ καταβάλλοντας. Αὐτοὶ δ' ὤφειλον μέρος τῆς ἐκμισθώσεως νὰ προκαταβάλωσι· τὰς δ' ἑτέρας δόσεις, προσκαταβλήματα λεγομένας, νὰ καταθέτωσιν εἰς ὡρισμένας προθεσμίας· ὁ δὲ καθυστερῶν ἦν ἄτιμος, καὶ ἂν τὸ δικαστήριον ἔκρινε τοῦτο ἀναγκαῖον, καὶ ἐφυλακίζετο. Ἂν ἡ ὀφειλὴ δὲν ἀπετίνετο κατὰ τὴν ἐνάτην πρυτανείαν, ἐδιπλασιάζετο· ἂν δ' ἐξηκολούθει καθυστερῶν, κατελαμβάνοντο τὰ κτήματα αὐτοῦ, καὶ εἰσήγετο δίκη περὶ δημεύσεως (Δημοσθ. κ. Τιμκρ.).

Τεμαθέας, ὄρος ἐν Πελοποννήσῳ, ἐκτεινόμενον πρὸς νότον μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Ἀκρίτα (Παυσ. Δ, 34).

Τέμαχος, κομμάτιον ἐδεσμάτων, κατὰ σχολιαστὴν Ἀριστοφάνους, ἰδίως τὰ τεμάχια τῶν τεταριχευμένων ἰχθύων· ὁμοίως καὶ κατ' Ἀθήναιον (Η), καθ' ὃν ὁ Αἰσχύλος ἔλεγε τὰς τραγῳδίας του τεμάχη τῶν Ὁμήρου μεγάλων δειπνων.

Τεμενῖτις, νοτία πύλη τῆς πόλεως τῶν Συρακουσῶν, καλουμένη κατὰ τὸν ἐκεῖ κείμενον ναὸν τοῦ Τεμενίτου Ἀπόλλωνος (Θουκ. ΣΤ, 75, 100.—Στφ. Βυζ.).

Τέμενος, τμῆμα γῆς ἀπὸ τῶν πέριξ πρὸς ἰδίαν τινὰ χρῆσιν ἀποκεχωρισμένον (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 572. Μ, 313. Τ, 391. Ὀδ. Ζ, 293), ὡς συνήθως τὸ πρὸς καλλιέργειαν: «Δμῶες Ὀδυσσεῖος τέμενος μέγα κοπρίσσοντες» (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 550). Ἰδ. καὶ Ἰλ. Ζ, 194. Υ, 184. Ἰδίως ὅμως ἐπεκράτησε τέμενος νὰ λέγηται τὸ περὶ ναόν τινα, ἢ ἐνγένει εἰς θεότητά τινα ἀνατεθειμένον ἱερὸν χωρίον (Ἡσύχ.), ἄλσος, αὐλὴ, καὶ αὐτὸς ὁ ναὸς (καὶ ἐν Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 148. Ὀδ. Θ, 363).

Τέμεσα ἢ Τέμψα καὶ Τεμέση, 1) πόλις παρὰ τοῖς Βρουτίοις κατὰ τὸν Τεριναῖον κόλπον, μία τῶν ἀρχαιοτέρων πόλεων τῆς Αὐσωνίας εἰς τὴν νοτίαν Ἰταλίαν, ῥωμαϊκὴ ἀποικία. Παρῆγεν οἶνον καλὸν (Στρβ. ΣΤ, 251, 255.—Liv. XXXIV, 45.—Cic. Verr. V, 16). Ἐρείπια εἰς πύργον τοῦ Λύκου (Torre di Lupo). — 2) Πόλις ἀρχαιοτάτη, ἔχουσα μεταλλεῖα χαλκοῦ (Ὁμ. Ὀδ. Α, 184), κατὰ τοὺς σχολιαστὰς, ἡ ἐν Κύπρῳ, ἐπίσης διὰ τὰ μέταλλα αὐτῆς φημιζομένη, Ταμησὸς εἶτα κληθεῖσα (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 20, 21. —Στρβ.).

Τέμμικες, ἀρχαῖοι κάτοικοι τῆς Βοιωτίας, ἐξ ἀρκτώων μερῶν εἰς αὐτὴν μετοικήσαντες (Ἀρστφ. Ἀχρν. 477—Στρβ.).

Τέμπη (τὰ), χαράδρα στενωτάτη καὶ 49 στάδια μακρὰ, πρὸς τὰ βορειανατολικὰ χωροῦσα μεταξὺ τῶν ὑψηλῶν, καθέτων, προ-

κυπτόντων ἢ ὑποχωρούντων κρημνῶν τῶν δύο συναντωμένων θεσσαλικῶν ὀρέων, τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὄσσης. Πᾶν σχεδὸν τὸ πλάτος αὐτῆς καταλαμβάνει ἡ κοίτη τοῦ Πηνειοῦ, πλὴν στενῆς διόδου κατὰ τὸ χεῖλος αὐτοῦ· μόνον δὲ κατὰ τὰ δύο πέρατα εὐρυνομένη ὁπωσοῦν, λαμβάνει τὸ σχῆμα στενῆς κοιλάδος. Θαυμάσιον ἐστὶ τὸ κάλλος τῆς ἀγρίας ταύτης φάραγγος συνδυαζόμενον μετὰ τῶν χαρίτων συμφύτου κοιλάδος διαρρεομένης. Λαμπρὰν χρωμάτων ἀντίθεσιν παράγουσιν οἱ ὑπέρυθροι, κάθετοι, παντοίως κεκοιλωμένοι κρημνοί, μετὰ τῶν καλυπτόντων αὐτοὺς πολυχρόων φυτῶν καὶ θάμνων καὶ δένδρων. Καὶ ὁ μὲν Ὄλυμπος κατέρχεται ἀποτόμως σχεδὸν πανταχοῦ εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ· μεταξὺ δὲ τῶν κρημνῶν τῆς Ὄσσης καὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ παρατείνεται στενὴ ταινία εὐφόρου γῆς, καὶ ἐνιαχοῦ εὑρύνεται καὶ εἰς μικρὰς πεδιάδας καταπρασίνους, καὶ σκιαζομένας ὑπὸ δρυῶν, δαφνῶν καὶ πλατάνων. Ὁ ποταμὸς ῥέει ἡσύχως, ὁτὲ μὲν εὐρύτερος, ὁτὲ δ' ὑπὸ τῶν βράχων συστελλόμενος, καὶ εἰς τὰ στενώτερα μέρη τῆς δεξιᾶς ὄχθης φαίνονται ἔτι ἴχνη ἀρχαίας ἀμαξιτῆς ὁδοῦ. Ἐκεῖ δὲ, ἐν τοῖς ἀποτόμοις κρημνοῖς τῆς Ὄσσης, ὑπάρχει ῥῆγμα στενώτατον, δυσχερεστάτη εἴσοδος εἰς τὴν κοιλάδα, ὃν ἄλλοτε ὠχυρωμένον διὰ φρουρίου μικροῦ (Liv. XLIV, 6). Περὶ ἓν τέταρτον δὲ τῆς ὥρας ἀνατολικώτερον ἀναγινώσκεται ἔτι ἐπὶ τοῦ λείου ἐξεσμένου κρημνοῦ ἡ ἐπιγραφή: L. Cassius Longinus Procos. Tempe muniuit (ἴδ. Caes. B. G. III, 34). Εἰς μίαν τῶν εὐρυτέρων θέσεων ἦν τὸ πάλαι ἱδρυμένος βωμὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, γενικῆς εὐλαβείας ἀπολαμβάνων. Ἐπιστεύετο ὅτι σεισμὸς ἔσχισε τὴν χαράδραν, ἐν ᾧ πρὶν πᾶσαι αὗται αἱ Θεσσαλικαὶ κοιλάδες ἐκαλύπτοντο ὑπὸ ὕδατος (Στρβ. Θ, 430). Τούτου ἕνεκα ἐφρόνει καὶ ὁ Ξέρξης ὅτι καλῶς ποιοῦντες οἱ Θεσσαλοὶ ὑπετάγησαν, διότι ἂνμόνον ἤθελε προσχώσει τὸν Πηνειὸν ἦσαν κατεστραμμένοι (Ἡρδ. Ζ, 129). Νῦν λέγεται καὶ Λυκόστομον.—Καὶ ἄλλας ἐξόχως ὡραίας χαράδρας ἐκάλουν Τέμπη ἐν τῇ ἀρχαιότητι, βεβαίως κατὰ τὰ Θεσσαλικὰ, ὡς τὰ Ἑλώρια Τέμπη ἐν Σικελίᾳ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἑλώρου (Ov. Fast IV, 487), καὶ παρὰ τοῖς Σαβίνοις τὴν κοιλάδα ἣν διαρρέει ὁ Οὐελῖνος (Cic. ad Att. IV, 15).

Τέμπυρα, χωρίον ἐν Θρᾴκῃ, ἔχον δύσφημόν τινα στενωπὸν μεταξὺ Τραϊανουπόλεως καὶ Μαξιμιανουπόλεως, πιθανῶς τὰ Κορπίλων στενὰ, δι' ὧν ὁ Βροῦτος καὶ ὁ Κάσσιος ἀπῆλθον εἰς Φιλίππους (Liv. XXXVIII, 41. — Ov. Trist. I, 10. 22).

Τέμψα, ἴδ. Τέμεσα.

Τενέα, πόλις 60 στάδια τῆς Κορίνθου πρὸς νότον ἀπέχουσα, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πρὸς τὰς Μυκήνας, εἶχεν ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἐδὼ ἐλέγετο θρέψας ὁ Πόλυβος τὸν Οἰδίπουν

(Στρϐ. Η, 380). Ἀλλ' ἴδ. Cic. ad Att. VI, 2, 3). Νῦν Χιλιομόδι.

Τενέας, ποταμὸς τῆς κάτω Ἰταλίας (Στρϐ.). Νῦν Τινίας.

Τένεδος, νῆσος ἓν μίλιον ἀπέχουσα ἀπὸ τῆς Τρωϊκῆς παραλίας τῆς μικρᾶς Ἀσίας, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως, ἐχούσης δύο λιμένας, ὧν ὁ εἷς ἐλέγετο βόρειος (Ἡρδ. Α, 151)· ἐπιστεύετο ὅτι ἐκαλεῖτο πρὶν Λεύκοφρυς, καὶ μετωνομάσθη ἔπειτα κατὰ Τέννην (ἴδ,), τὸν υἱὸν τοῦ Κύκνου. Ὁ Ὅμηρος λέγει τὸν Ἀπόλλωνα «ἶφι ἀνάσσοντα» ἐν ταύτῃ τῇ νήσῳ. Ἀρχαιότατα ἤδη ἦτο ἐπίσημος (Στρϐ. ΙΓ, 604). Οἱ Πέρσαι ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας των κατὰ τῆς Ἑλλάδος κατέλαβον αὐτὴν (Ἡρδ. ΣΤ, 31). Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου συνεμάχει μετὰ τῶν

Ἀθηνῶν (Θουκ. Β, 2), καὶ ἔμεινε καὶ μετὰ ταῦτα αὐτοῖς συντεταγμένη, μέχρις οὗ ἡ Ἀνταλκίδειος εἰρήνη ἀπέδωκεν αὐτὴν εἰς τὴν Περσίαν, ἧς ἀπέσεισεν αὖθις τὸν ζυγὸν ἐπὶ τῶν Μακεδονικῶν χρόνων. Ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς ἦν ἡ Τένεδος σπουδαῖος ναυτικὸς σταθμὸς (Πολϐ. ΙΣΤ, 34. ΚΖ, 6. — Liv. XXXI, 16. XLIV, 28). Ἐπὶ τοῦ Μιθριδατικοῦ πολέμου ὁ Λούκουλλος συνεκρότησεν ἐνταῦθα σπουδαίαν ναυμαχίαν (Πλούτ. Λούκ. Γ. — Cic. Arch. IX, 21. 4. Mur. XV. 33).

Τέννης, υἱὸς τοῦ Κύκνου, βασιλέως τῶν Κολωνῶν ἐν Τρωάδι, καὶ τῆς Προκλείας, ἢ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ἀδελφὸς τῆς Ἡμιθέας. Διαϐληθεὶς ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς του, ἐνεκλείσθη μετὰ τῆς ἀδελφῆς ὑπὸ τοῦ πατρός των εἰς κιϐώτιον, καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐξεβράσθη δ' εἰς τὴν νῆσον Λεύκοφρυν, ἣν μετωνόμασε Τένεδον, καὶ ἐϐασίλευσεν ἐπ' αὐτῆς. Ἀναγνωρίσας δ' εἶτα ὁ Κύκνος τὴν ἀθωότητα τοῦ υἱοῦ του, ἦλθε πρὸς αὐτὸν εἰς Τένεδον, καὶ ἀμφότεροι ἐθανατώθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως. Τὸν Τέννην ἐτίμων ὡς ἥρωα οἱ Τενέδιοι (Παυσ. Ι, 14. 2). Κατὰ δὲ Διόδωρον (Ε, 83), ἦν πρῶτος οἰκιστὴς τῆς νήσου, πρὶν οὔσης ἐρήμου.

Τέντυρα, πρωτεύουσα νομοῦ τῆς ἄνω Αἰγύπτου, εἰς τὴν δυτικὴν ὄχθην τοῦ Νείλου· εἶχε ναοὺς τοῦ Τυφῶνος καὶ τῆς Ἀθὼρ (Ἀφροδίτης), καὶ κατῳκεῖτο ὑπὸ δεξιῶν ἁλιέων τῶν κροκοδείλων (Στρϐ. ΙΖ, 814. — Juv. IX, 35). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα (Δενδέρα), καὶ ἀξιόλογα λείψανα ἀμφοτέρων τῶν ναῶν, φερόντων ἱερογλυφικὰς ἐπιγραφὰς τῶν χρόνων τῆς Κλεοπάτρας. Μικρὸν δὲ ϐορειότερον, εἰς Λατιόπολιν (Ἐσνὲ), ὑπάρχουσι λαμπρὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ τῆς Ἴσιδος, οἰκοδομηθέντος, κατ' ἐπιγραφάς, ὑπὸ τοῦ Θουτμάσιος, τῆς ιη' δυναστείας (1783 π. Χ.)· καὶ ἐν αὐτοῖς εὑρέθη ὁ περίφημος ζῳδιακὸς κύκλος, ἔχων τὴν πλήρη παράστασιν τῶν 12 ζῳδίων, καὶ ἀπαχθεὶς εἰς Παρισίους.

Τέραμϐος, υἱὸς τοῦ Εὐήρου καὶ τῆς Νύμφης Ὀρσηίδος, ἀγαπηθεὶς ὑπὸ τοῦ Πανὸς καὶ τῶν Νυμφῶν διότι ἔπαιζε καλῶς τὸν ποιμενικὸν αὐλὸν, εἶτα δ' ὡς ἀπειθὴς αὐτοῖς μεταμορφωθεὶς εἰς μέγαν κάνθαρον, καλούμενον Τεράμϐυκα (Ἀντ. Λιϐ. 22).

Τεργέστη, κώμη, εἶτα πόλις ἐν Ἰλλυρίᾳ, εἰς τὸν ϐορειότατον μυχὸν τῆς Ἀδριατικῆς ϑαλάσσης, τὸν Τεργεσταῖον κόλπον. Οἱ Ῥωμαῖοι, ἐπὶ τῶν πολέμων κατὰ τῶν Ἰαπόδων, ἀναγνωρίσαντες τῆς ϑέσεως ταύτης τὴν καταλληλότητα, ηὔξησαν τὴν πόλιν, ταχέως ἔκτοτε ἀναπτυχϑεῖσαν διὰ τοῦ ἐμπορίου (Στρϐ. Ε, 215. Ζ, 314. — Mel. II, 4, 3).

Τερεδών, 1) Πόλις τῆς Βαϐυλωνίας ἐπὶ τοῦ Τίγριδος ποταμοῦ (Διον. Πργ. 982. — Πτολμ. Ε, 20. — 2) Αὐλήτριά τις ἐν Ἀθήναις (Ἀρστφ. Θσμφρ. 1181).

Τερέντιος, 1) Ἀφρικανὸς (Afer), ἐν Καρχηδόνι γεννηθεὶς τῷ 185 π. Χ., ἦλθε νεώτατος ὡς δοῦλος εἰς Ῥώμην. Ὁ κύριος αὐτοῦ, Τερέντιος Λουκάνος, ἀφορῶν εἰς αὐτοῦ τὴν ἀγχίνοιαν καὶ τὴν καλλονὴν, τὸν ἀνέθρεψε καλῶς, τὸν ἀπηλευθέρωσε, καὶ τῷ ἔδωκε τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ ῥωμαϊκὸν ὄνομα. Ἐπεδόθη δ' εὐθὺς εἰς τὴν κωμικὴν ποίησιν, καὶ ἐπιδοκιμασθεὶς καὶ ἀγαπηθεὶς ὑπὸ πολλῶν τῶν ἐπισήμων Ῥωμαίων, ἰδίως ὑπὸ Σκιπίωνος τοῦ Ἀφρικανοῦ, ἀφ' οὗ ἔγραψε καὶ ἀνεϐίϐασεν εἰς τὴν σκηνὴν ἓξ κωμῳδίας, ἀπῆλθε σπουδῶν ἕνεκα εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἅμα ἐπανελθὼν, τῷ 159, ἀπέθανε, μόλις 26 ἐτῶν, ἀφεὶς μίαν θυγατέρα. Οἱ τίτλοι τῶν ἓξ κωμῳδιῶν του, τῶν μόνων ἃς ἔγραψε, καὶ αἵτινες σώζονται, εἰσὶ πάντες Ἑλληνικοί. «Ἀνδρία· Εὐνοῦχος· Ἑαυτὸν τιμωρούμενος· Ἀδελφοί· Ἔκυρα· Φορμίων». Ἔγραψε δ' αὐτὰς κατὰ πρωτότυπα τῆς νέας ἀττικῆς κωμῳδίας, τὰς μὲν δύο τελευταίας κατὰ τὸν Ἀπολλόδωρον, τὰς λοιπὰς δὲ κατὰ τὸν Μένανδρον, ὥστε ἡ διατήρησις αὐτῶν ἐστὶ πολύτιμος καὶ διὰ τὴν μέχρι τινὸς γνῶσιν τῶν ἀπολεσθέντων Ἑλληνικῶν ἀριστουργημάτων. Διακρίνεται διὰ τὴν περιγραφὴν τῶν χαρακτήρων καὶ τὴν δραματικὴν οἰκονομίαν, ὡς ἐν γένει ἡ νέα κωμῳδία, ἀλλ' ὡς αὐτὴ, ἐλαττοῦται τῶν ἀρχαίων ὡς πρὸς τοῦ σαρκασμοῦ τὴν ὀξύτητα. Καὶ ὡς πρὸς τὴν εὐγένειαν τῆς γλώσσης καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐπιμέλειαν τῆς συνθέσεως διαφέρεται πάντοτε ἐν αὐταῖς ἡ ἐπιρροὴ τῆς Ἑλληνικῆς μορφώσεως, ὥστε καὶ κατ' αὐτὸν τὸν Καίσαρα ἦν «ἡμίτομος Μένανδρος» (Dimidiatus Menander. Suet. Vit. Ter.). Ἀλλὰ μιμητὴς μόνον ἦν, οὐχὶ μεταφραστὴς τοῦ Μενάνδρου. — 2) Τερέντιος Οὐάρρων Ἀταξινὸς ἐκ τῆς Ναρϐονικῆς Γαλλίας, ἔνθα ὁ ποταμὸς Ἄταξ, ἔζη ἀπὸ 83-37 π. Χ., καὶ ἐϐάδισε καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὰ ἴχνη Ἑλλήνων ποιητῶν, γράψας ἔπος ἐπιγραφόμενον «Ἀργοναῦται» ἢ «Ἀργοναυτικὰ», ἐλευθέραν ἀπομίμησιν τῶν τοῦ Ἀπολλωνίου τοῦ Ῥοδίου. Τοῦτο ἐξετιμᾶτο ὑπὲρ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. Ἄλλα δ' αὐτοῦ μνημονεύονται τὸ ἐπιγραφόμενον «Χωρογραφία», ἀστρονομικὸν περὶ οὐρανοῦ καὶ γῆς· ἄλλα «Ἐφημερὶς», περὶ ἀτμοσφαιρικῶν φαινομένων, κατ' Ἄρατον. Ὁ Ὁράτιος τὸν λέγει καὶ ποιητὴν σατυρῶν, ὁ Ὀβίδιος καὶ ὁ Προπέρτιος ἐλεγείων. Σώζονται δ' αὐτοῦ ἀποσπάσματα μόνον.

Τέρετρον, ἐργαλεῖον ξυλουργικὸν πρὸς διάτρησιν (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 246. Ψ. 198). Ἡ εἰκὼν κατ' ἀρχαῖον πρωτότυπον· ἡ

δ' ἑτέρα κατ' εἰκόνα νῆς Πομπηίας, παριστῶσαν τὸν Δαίδαλον, (ὃν ὁ Πλίνιος (VII, 57) λέγει ἐφευρετὴν τοῦ τερέτρου ἢ τρυπάνου), κατασκευάζοντα χαλκῆν αἶγα διὰ τὴν Πασιφάην, καὶ ἔχοντα παρ' ἑαυτῷ κατὰ γῆς

τὸ λεπτότερον τέρετρον τῶν τορευτῶν, κινούμενον διὰ χορδῆς τόξου, δι' ὃ καὶ τὸ τόξον ἐστὶ πλησίον αὐτοῦ.

Τέρεννα (ἡ), ἀποικία Κροτωνιατῶν εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν τῶν Βρεττίων, ἐπὶ κόλπου Τερινναίου κατ' αὐτὴν καλου-

μένου (Θουκ. ΣΤ, 104). Κατεστράφη ὑπὸ τοῦ Ἀννίϐα, καὶ ἔκτοτε πλέον δὲν ἀνῳκοδομήθη.

Σώζονται δὲ τὰ ἐρείπια αὐτῆς κατὰ τὴν Ἀγ. Εὐφημίαν (Στρβ. ΣΤ, 256. — Liv. VIII, 24).

Τέρμα, ἡ στήλη κατὰ τὸ πέρας τοῦ σταδίου. Ἴδ. Νύσσα.

Τέρμερα (τὰ), πόλις τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, μεταξὺ Καρίας καὶ Λυδίας, ἐπὶ τοῦ Τερμερίου ἀκρωτηρίου, ἀπέχοντος 40 στάδια τῆς νήσου Κῶ (Ἡρδ. Ε, 37. — Στρβ. — Στφ. Βζ.). Παροιμιακῶς ἐλέγετο «Τερμέριον κακὸν» τὸ μέγα κακόν, εἴτε διότι τοιοῦτο ἐπέσυρον ἐφ' ἑαυτοὺς οἱ Τερμέριοι ἕνεκα ἰδίων κακουργιῶν, εἴτε δι' ἃ αὐτοὶ ἔπραττον κακὰ, πειραταὶ ὄντες (Πλούτ. Θησ.). Ἴδ. Τέρμερος.

Τέρμερος, διαβόητος μυθολογούμενος λῃστὴς ἐν Θεσσαλίᾳ, συντρίβων τὰς κεφαλὰς τῶν ἐκεῖθεν διερχομένων. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐφόνευσεν αὐτὸν ὁ Ἡρακλῆς (Πλούτ. Θησ. ΙΑ). Πιθανώτερον ἐξ αὐτοῦ τὸ παροιμιακὸν «Τερμέριον κακόν» Ἴδ. Τέρμερα.

Τερμησσὸς, πόλις τῶν Ἀρενάκων εἰς τὴν Ταρρακωνικὴν Ἱσπανίαν ἐπὶ κρημνοῦ ἀποτόμου δυτικῶς τῆς Νουμαντίας κειμένη. Πολλάκις ἀποκρούσαντες ἐπιθέσεις καὶ πολιορκίας τῶν Ῥωμαίων, ἐβιάσθησαν τέλος τῷ 98 π. Χ. οἱ κάτοικοι νὰ μετοικήσωσιν εἰς τὴν πεδιάδα, εἰς πόλιν ἀτείχιστον (Ἀππ. ΣΤ, 76. 99). Ἡ ἄνω πόλις νῦν Τέρμη.

Τερμησσὸς καὶ Τελμησσὸς, 1) Πόλις τῆς Πισιδίας ὀχυρὰ καὶ εἰς δυσπόρθητον θέσιν κειμένη, εἰς τὰ ὕψη τοῦ Ταύρου,

ὑπὲρ τὸν ποταμὸν Καταρράκτην, καὶ παρὰ στενωπόν. Ἕνεκα τῆς ὀχυρότητος αὐτῆς ἀπέφυγε νὰ τὴν προσβάλῃ ὁ Ἀλέξανδρος (Στρβ. ΙΓ, 630. — Ἀρρ. Α, 27, 5. 28, 1). — 2) Ἴδ. Περμησσός.

Τερμίλαι (οἱ), Κρῆτες ἀρχαιότατα μεταβάντες εἰς Λυκίαν μετὰ τοῦ Σαρπηδόνος, καὶ εἶτα Λύκιοι κληθέντες ἀπὸ Λύκου τοῦ υἱοῦ τοῦ Πανδίονος, εἰ καὶ οἱ ὅμοροι αὐτοῖς ἐξηκολούθουν νὰ τοὺς ὀνομάζωσι Τερμίλας, ἤτοι τοὺς ὁμόρους (Ἡρόδ. Α, 173. — Παυσ. Α, 19).

Τέρμος, ποταμὸς τῆς νήσου Σαρδοῦς, παραρρέων τῇ πόλει Κύρνῳ (νῦν Ἀρογεινήσιος).

Τέρμων (ὁ), Ὅρος, ἡ τῶν ὁρίων προστάτις θεότης τῶν Ῥωμαίων, τῶν τε δημοσίων, τοῦ κράτους, καὶ τῶν ἰδιωτικῶν κτήσεων. Ἡ λατρεία αὐτῆς ἐπιστεύετο εἰσαχθεῖσα ὑπὸ τοῦ Νουμᾶ. Ἐτελεῖτο δὲ πρὸς τιμὴν αὐτῆς κατ' ἔτος, τῇ 21 Φεβρουαρίου, ἑορτὴ, τὰ Τερμινάλια (Διον. Ἁλκρ. Β, 9. — Πλούτ. Νουμ.).

Τέρπανδρος, ἐξ Ἀντίσσης τῆς νήσου Λέσβου, ποιητὴς καὶ μουσικὸς τῆς 25-35 Ὀλ. Λέγεται πρῶτος τελειοποιήσας τὴν λύραν, διὰ συμπληρώσεως τῶν 4 αὐτῆς χορδῶν εἰς 7. Προσέτι ἐφημίζετο ὡς ὁ ἐπινοήσας πρῶτος μουσικὰ σημεῖα, καθ' ἃ ὁμοιομόρφως πανταχοῦ νὰ ψάλλωνται τὰ ὁμηρικὰ ἔπη, καὶ αὐτὸς δὲ συνέταξε μελῳδίας, αἵτινες, ἕνεκα τοῦ κάλλους αὐτῶν, ἐπὶ πολὺ ἐπεκράτησαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν μουσικήν, Λέσβιαι καλούμεναι. Εἰς τοὺς ἐν Δελφοῖς μουσικοὺς ἀγῶνας ἐπὶ Ὀλ. 27-33 ἐνίκησε τετράκις ἐπανειλημμένως· καὶ ἤδη τῷ 676 π. Χ. κατ' ἐντολὴν τοῦ χρησμοῦ, εἰς Σπάρτην κληθεὶς, ἵνα διὰ τῆς ἐπιρροῆς τῆς μουσικῆς του κατευνάσῃ ἐκεῖ ἐξαφθέντα ἐμφύλια πάθη, ἐνίκησεν εἰς τὸν πρῶτον μουσικὸν ἀγῶνα τοῦ Καρνείου Ἀπόλλωνος. Ἐκ τῶν ποιήσεων αὐτοῦ δύο μόνον στίχοι περισώζονται, καὶ τούτων ἡ γνησιότης ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἤδη ἠμφισβητεῖτο (Αἰλ. π. ἱ. ΙΒ, 50. — Πλούτ. — Στρβ.).

Τέρπιος, πατὴρ τοῦ ἀοιδοῦ Φημίου (Ὁμ. Ὀδ. Χ, 330).

Τερψίας, Ἰσθμιονίκης (Πίνδ. Ὀλ. ΙΓ, 60).

Τερψιχόρη, ἡ Μοῦσα ἡ εἰς τοὺς χοροὺς καὶ τὰς ὀρχήσεις ἐντερπομένη (Ἡσδ. Θεογ. 78. — Πλάτ. Φαῖδρ. 259).

Τερψίων, Μεγαρεὺς, εἷς τῶν μαθητῶν τοῦ Σωκράτους (Πλάτ.).

Τεσσαράκοντα (οἱ), ἦσαν ἐν Ἀθήναις δικασταὶ κατ' ἔτος κληρούμενοι καὶ «κατὰ δήμους περιιόντες», ἵνα δικάζωσιν ἐκεῖ τὰς μικρὰς δίκας «αἰκίας καὶ βιαίων», καὶ πάσας τὰς μὴ ὑπερβαινούσας τὴν διεκδίκησιν 10 δραχμῶν, ἵνα μὴ ἀναγκάζωνται οἱ δημόται νὰ ἔρχωνται μακρόθεν εἰς τὰ δικαστήρια διὰ μικροῦ λόγου ἀξίους διαπληκτισμοὺς καὶ δι' ἐλαχίστας ποσότητας. Πρὶν ἦσαν τὸν ἀριθμὸν 30· ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐξώσεως τῶν Λ' τυράννων ηὐξήθησαν εἰς 40, «μίσει τοῦ ἀριθμοῦ», κατὰ Πολυδεύκην (ΙΑ, 100. — Ἀρστ. Πλτκ. Δ, 13, 2. — Δμσθ. πρ. Πανταίν. 976. — Λεξ. Ῥητ. Φώτ. 310, 21).

Τετραδαρχία, ἴδ. Τετραρχία.

Τετράδραχμον, ἀργυροῦν νόμισμα τῶν Ἀθηνῶν, περιλαμβάνον 4 τῶν τότε δραχμῶν, κατὰ μὲν τὸν σταθμὸν ἴσον πρὸς 3, $^{60}/_{100}$ τῶν νῦν δραχμῶν (φράγκων), κατὰ δὲ τὴν ἀξίαν, ἀναλόγως τῆς τιμῆς τοῦ σίτου, τριπλάσιον.

Τετρακέφαλος Ἑρμῆς, ἐν Ἀθήναις εἰς διασταύρωσιν ὁδῶν τοῦ ἔσω Κεραμεικοῦ, ἄγαλμα, ἢ μᾶλλον τετράγωνος στήλη μετὰ τεσσάρων κεφαλῶν τοῦ Ἑρμοῦ, προστάτου τῶν ὁδῶν, ἑκάστης κεφαλῆς οὔσης πρὸς μίαν τῶν ὁδῶν ἐστραμμένης (Ἡσύχ. — Φωτ. λεξ. — Ἐπίγρ. ἐν Ἀνθλ.).

Τετρακόσιοι, βουλὴ ὀλιγαρχικὴ ἐν Ἀθήναις, ἀντικαταστήσασα τὴν τῶν 500 μετὰ τὸ Σικελικὸν πάθημα. Ἤδη ἀπὸ Κίμωνος εἶχεν ἀρχίσει ἡ ἐνέργεια τῶν ἑταιριῶν, αἵτινες ἐπεδίωκον τὴν τοῦ πολιτεύματος μεταρρύθμισιν. Αἱ κωμῳδίαι τοῦ Ἀριστοφάνους καὶ ἡ δίκη τῶν Ἑρμοκοπιδῶν εἰσὶν ἀποδείξεις πόσον ὑπόπτως διέκειτο ἡ τότε ἄρχουσα μερὶς πρὸς τοὺς ἀντιπολιτευομένους. Ἀλλὰ μετὰ τὴν μεγάλην ἥτταν ἐν Σικελίᾳ πάντες συνεῖδον τὴν ἀνάγκην δραστηρίας μεταρρυθμίσεως, καὶ ἐξελέγησαν δέκα πρόβουλοι (ἴδ.), ἵνα σκεφθῶσι περὶ τῶν ἀναγκαίων μεταβολῶν εἰς τὸ πολίτευμα. Ὁ Ἀλκιβιάδης, ἀπελθὼν ἐκ Σπάρτης πρὸς τὸν Τισσαφέρνην, συνέδεσε σχέσεις μετὰ τοῦ ἐν Σάμῳ ἀττικοῦ στόλου, καὶ ὑπεσχέθη τὴν ὑποστήριξιν τῶν Περσῶν, ἐὰν ἐν Ἀθήναις, ἔνθα τὰ δημόσια διεῖπεν ὁ ἄσπονδος αὐτοῦ ἐχθρὸς Ἀνδροκλῆς, ἀντικαθίστατο κυβέρνησις ὀλιγαρχική. Τὰ τῆς ὀλιγαρχίας ἐφρόνουν ἐν τῷ στόλῳ καὶ ὁ Φρύννιχος καὶ ὁ Πείσανδρος, ἀμφότεροι ὅμως πολλαχῶς οὐχὶ καλῆς ἀπολαύοντες ὑπολήψεως. Καὶ ὁ μὲν Φρύννιχος, μισῶν τὸν Ἀλκιβιάδην, ἀπέκρουσε τὰς προτάσεις αὐτοῦ· ἀλλ' ὁ Πείσανδρος ἐδέχθη ν' ἀπέλθῃ εἰς Ἀθήνας ἵνα ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα. Κατώρθωσε δὲ τὴν συνένωσιν πασῶν τῶν ἐνεργειῶν εἰς ἀπὸ κοινοῦ δρᾶσιν, καὶ ἀνετέθη αὐτῷ νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ τοῦ Τισσαφέρνους. Καὶ οὗτοι μὲν δὲν ἐπέτυχον· ἀλλ' ἀφ' οὗ εἰς διαφόρους νήσους ἐγκατέστησε τὴν ὀλιγαρχίαν, ἐπανελθὼν ὁ Πείσανδρος κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 411 π. Χ., κατώρθωσε νὰ ψηφισθῇ ἡ κατάργησις διαφόρων δημοκρατικῶν θεσμῶν, πρὸ παντὸς δὲ τοῦ σπουδαιοτάτου πάντων, τοῦ νόμου περὶ γραφῆς παρανόμων, νὰ παύσῃ ἡ δημοτικὴ μισθοδοσία, καὶ νὰ ἐκλεγῶσιν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας 5 πρόεδροι, οἵτινες προσεξελέξαντο ἄλλους 100, ἀνὰ 10 ἐξ ἑκάστης φυλῆς, καὶ ἐκ τούτων ἕκαστος ἀνὰ ἄλλους 3· ὥστε πάντες ὁμοῦ ἐγένοντο 400, ἀντικαταστήσαντες τὴν βουλὴν τῶν 500, ἣν ἐξεδίωξαν διὰ τῆς βίας. Περιώρισαν δὲ καὶ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου εἰς μόνους 5000· καὶ ἠδύναντο νὰ συγκαλῶσιν αὐτὴν κατὰ βούλησιν. Ἡ κυβέρνησις αὕτη ἤρξατο διαπραγματεύσεων μετὰ τῆς Σπάρτης. Ἀλλ' αἱ ἐλπίδες ὠφελίμου συνθηκολογίας ἢ ὑποστηρίξεως ἐκ μέρους τῆς Περσίας, εἰς ἃς ἀποβλέπων ὁ δῆμος συγκατένευσεν εἰς τὴν τοι-

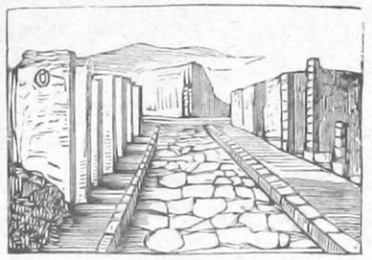
αὐτην μεταβολὴν, δὲν ἐπηλήθευσαν, καὶ μετ' οὐ πολὺ καὶ αὐτοὶ οἱ ὀλιγάρχαι διεφώνησαν πρὸς ἀλλήλους, καὶ οἱ μὲν τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν, ὡς ὁ Φρύννιχος, ὁ Πείσανδρος, ὁ Ἀντιφῶν, ἐμελέτων καὶ παρεσκεύαζον προδοσίαν εἰς τὴν Σπάρτην, ἐν ᾧ ἄλλοι, ὡς ὁ Θηραμένης, ὁ Ἀριστοκράτης, ἔκκλησιν εἰς συμβιβασμὸν μετὰ τοῦ δήμου. Ἡ Εὔβοια ἀπεσπάσθη· οἱ τότε ἐν Σάμῳ ναυαρχοῦντες, ἰδίως ὁ Θρασύβουλος καὶ ὁ Θράσυλος, ἐκηρύχθησαν ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας· καὶ τότε προσεκλήθη ὁ Ἀλκιβιάδης, ὅστις οὐδέποτε ἔκλινεν εἰλικρινῶς πρὸς τὴν ὀλιγαρχίαν, καὶ ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τῆς κυβερνήσεως, καὶ ὁ δῆμος ἀνέτρεψε τοὺς τετρακοσίους, μετὰ τετράμηνον αὐτῶν ἀρχήν. Ὁ Φρύννιχος ἐδολοφονήθη, ὁ Ἀντιφῶν κατεδικάσθη εἰς θάνατον, ἄλλοι ἔφυγον εἰς Δεκέλειαν πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας. Ἡ ἀρχαία βουλὴ ἐνιδρύθη ἐκ νέου· ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἐκκλησιαστικὸν, δηλαδὴ ὁ μισθὸς διὰ τὰς συνελεύσεις τοῦ δήμου ἔμεινε κατηργημένος, διὰ τοῦτο ἐξηκολούθησεν ἔτι ἐπί τινα χρόνον ἡ ἐκκλησία τοῦ δήμου συγκειμένη ἐκ 5000, καὶ ἄλλαι τινὲς ἐκ τῶν γενομένων μεταρρυθμίσεων διετηρήθησαν, ἀλλ' ἀγνοεῖται ἐπὶ πόσον (Θουκ. Η, 87-97).

Τετράκωμος, ἐν Ἀττικῇ ἀρχαιότατος σύνδεσμος, περὶ τὸ Ἡράκλειον, τεσσάρων κωμῶν, αἵτινες ἦσαν οἱ Πειραιεῖς, Θυμοιτάδαι, Φαληρεῖς καὶ Ξυπεταιῶνες.

Τετραλογία. Ἐπειδὴ αἱ θεατρικαὶ παραστάσεις ἐν Ἑλλάδι ἐτελοῦντο δι' ἡμέρας, ἀπὸ τῆς αὐγῆς μέχρι τῆς ἑσπέρας, διὰ τοῦτο ἀνέκαθεν, ἀπὸ τοῦ Αἰσχύλου ἤδη, ὁ ἐν Ἀθήναις κατὰ τὰ Διονύσια εἰς αὐτὰς διαγωνιζόμενος ποιητὴς ὤφειλε νὰ προσάγῃ τέσσαρα ὁμοῦ δράματα, ἅτινα νὰ πληρώσι τὸ τῆς ἡμέρας διάστημα. Συνέκειτο δ' ἡ τετραλογία αὕτη ἐκ τριῶν τραγῳδιῶν καὶ ἑνὸς σατυρικοῦ δράματος, συνεχομένων διὰ τῆς ὑποθέσεως. Πλήρης ἀττικὴ τετραλογία οὐδεμία διατηρεῖται. Τῆς Ὀρεστείας τοῦ Αἰσχύλου ἔχομεν τὰς τρεῖς τραγῳδίας, «Ἀγαμέμνονα, Χοηφόρους καὶ Εὐμενίδας»· τοῦ δὲ σατυρικοῦ δράματος γινώσκεται μόνον τὸ ὄνομα «Πρωτεύς». Ἐξ ἀρχαίων σημειώσεων γνωστοὶ εἰσὶν οἱ ἑπόμενοι τίτλοι τετραλογιῶν. Τοῦ Αἰσχύλου α) Ἡ τετραλογία «τῶν Περσῶν (Φινεὺς, Πέρσαι, Γλαῦκος, Προμηθεύς)». β) Ἡ «Λυκουργεία (Ἤδωνες, Βασσαρίδαι, Νεανίαι, Λυκοῦργος)»· ἡ «Οἰδιπόδεια (Λάϊος, Οἰδίπους, οἱ Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, Σφίγξ)». Καὶ ἐκ συγχρόνου τετραλογίας Ἀριστίου, τοῦ υἱοῦ Πρατίνα, μνημονεύονται τρία δράματα· «ὁ Περσεὺς, ὁ Τάνταλος καὶ οἱ Παλαισταί», τὸ τελευταῖον, δρᾶμα σατυρικὸν, ἔργον τοῦ πατρός του, ὃ ἀνεβίβασεν ὁ Ἀριστίας εἰς τὴν σκηνὴν, συμπληρώσας αὐτὸ διὰ τῶν τριῶν τραγῳδιῶν. Μνημονεύεται προσέτι τετραλογία τοῦ Πολυφράδμονος, καὶ αὐτὴ «Λυκουργεία» καλουμένη. Ὡς πρὸς τὰς τραγῳδίας τοῦ Σοφοκλέους οὐδεμία σώζεται μαρτυρία περὶ τῆς εἰς τετραλογίας συναρμολογίας αὐτῶν. Τετραλογιῶν δὲ τοῦ Εὐριπίδου εἰσὶ γνωστοὶ οἱ ἑπόμενοι τίτλοι· α) ἡ τῆς Ἀλκήστιδος» τετραλογία, ἣν ἀπετέλουν τὰ δράματα «αἱ Κρῆσσαι, Ἀλκμαίων ἐν Ψωφίδι, Τήλεφος, Ἄλκηστις». β) «Ἡ Μήδεια», ἧς μέρη «Μήδεια, Φιλοκτήτης, Δίκτυς, Θερισταί»· γ) ἡ «Τρωάδων διδασκαλία», ᾗ ἀνῆκον ὁ «Ἀλέξανδρος, Παλαμήδης, Τρῳάδες, Σίσυφος». Πρὸς τὸν Εὐριπίδην ἀντηγωνίσθη τότε ὁ Ξενοκλῆς διὰ τετραλογίας, ἧς μέρη ἦσαν «Οἰδίπους, Λυκάων, Βάκχαι καὶ Ἀθάμας». Μνημονεύεται καὶ τοῦ Φιλοκλέους Πανδιονὶς, πιθανῶς καὶ αὐτὴ τετραλογία κατὰ τὰς Αἰσχυλίους, εἰ καὶ τὰ μέρη αὐτῆς δὲν ἀναφέρονται. Καὶ τοῦ τραγικοῦ ποιητοῦ Μιλήτου ἡ μνημονευομένη «Οἰδιπόδεια», τετραλογία φαίνεται καὶ αὐτὴ οὖσα. Ἐξ ὑποθέσεώς τινος δὲ τῶν «Φοινισσῶν» τοῦ Εὐριπίδου ἐγένετο γνωστὸν ὅτε τὸ δρᾶμα τοῦτο συνεδιδάχθη ὁμοῦ μετὰ τοῦ «Οἰνομάου» καὶ τοῦ «Χρυσίππου» τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ· τοῦ δὲ τετάρτου δράματος δὲν διετηρήθη ἡ ἐπιγραφή. Ὁμοίως καὶ τῆς τετραλογίας τῆς διαχθείσης μετὰ τοῦ Εὐριπίδου τὸν θάνατον μόνον τρεῖς τίτλοι γινώσκονται, «Ἰφιγένεια ἐν Αὐλίδι, Ἀλκμαίων ἐν Κορίνθῳ, Βάκχαι». Ὁ Σουΐδας λέγει ὅτι ὁ Σοφοκλῆς «ἦρξε τοῦ δρᾶμα πρὸς δρᾶμα ἀγωνίζεσθαι, ἀλλὰ μὴ τετραλογίαν», ἐξ οὗ πρέπει νὰ εἰκασθῇ ὅτι κατ' ἀρχὰς μὲν ἐδιδάσκοντο τέσσαρα ἀλληλουχούμενα δράματα ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ, τὴν δ' ἐπιοῦσαν ἄλλα τόσα τοῦ ἀνταγωνιζομένου αὐτῷ, εἶτα δὲ, κατ' εἰσήγησιν τοῦ Σοφοκλέους, πρὸς μείζονα ποικιλίαν, ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἀνὰ ἓν (ἢ ἀνὰ δύο, ἓν τραγικὸν καὶ ἓν εὔθυμον ἢ σατυρικὸν) ἑκάστου τῶν ἀντιπάλων.

Τετράμνηστος, υἱὸς Ἀσύσου, Σιδώνιος, εἷς τῶν ναυάρχων τοῦ Ξέρξου (Ἡρδ. Ζ, 98).

Τετράδιον, ἡ διασταύρωσις δύο ὁδῶν. Σταυροδρόμιον.

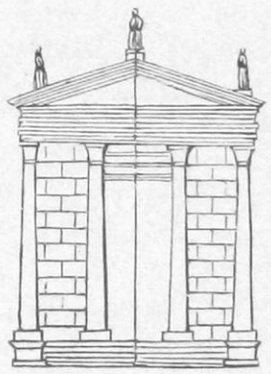

Τετράπολις, πολλαχοῦ σύνδεσμος πολιτικὸς ἢ καὶ θρησκευτικὸς τεσσάρων πόλεων, ὡς α) ἐν Ἀττικῇ, βορείως τοῦ Πεντελικοῦ, συνδέουσα ἐξ ἀρχαιοτάτων χρόνων τοὺς δήμους Μαραθῶνα, Οἰνόην, Προβάλινθον, Τρικόρυθον, περὶ τὴν λατρείαν ναοῦ τοῦ Ἡρακλέους, καὶ ἡ Τετράκωμος (ἴδ.) ἡ Πειραϊκή. — β) ἐν Δωρίδι (Ἔρικος, Πίνδος, Βοῖον, Κυτίνιον). — γ) ἐν Λυκίᾳ (Κίβυρα, Οἰνόανδα, Βουβὼν, Βάλβουρα). — δ) ἐν Συρίᾳ (Ἀντιόχεια, Ἀπάμεια, Λαοδίκεια, Σελεύκεια).

Τετραπυργία, πόλις εἰς τὰ νότια τῆς Καππαδοκίας, ἧς πολλὰ σώζονται ἐρείπια ἐν Ἰγγεσοῦ (Πολύβ. — Πτολμ. Ε, 7).

Τετραρχία, ἡ τετραχῇ πολιτικὴ διαίρεσις χώρας ἢ λαοῦ τινος. Οὕτω διῃρεῖτο ἀρχαιότατα ἡ Θεσσαλία εἰς τέσσαρας τετραρχίας, καὶ τὴν διαίρεσιν ταύτην ἐπανέφερε πάλιν ὁ Φίλιππος, θέλων νὰ διασπάσῃ αὐτῆς τὴν ἑνότητα (Δημοσθ. κ. Φιλ. Β, 117. — Εὐρπ. Ἄλκστ. 1154. — Στρβ. Θ, 430. — Ἀρπκρ. λ.). — Ἕκαστον τῶν τριῶν Γαλατικῶν ἐθνῶν, τῶν καταλαβόντων ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ τὴν Γαλλογραικίαν, διῄρεσε τὴν μερίδα ἑαυτοῦ εἰς τέσσαρας τετραρχίας (Στρβ. ΙΒ, 566. 567), καὶ διέμειναν ὑπὸ 12 τετράρχας μέχρις οὗ ἐπὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς δημοκρατίας περιῆλθον πάντες ὑπὸ τὸν Δηϊάταρον (Ἀππ. Μιθρ. ΜΣΤ. Συρ. Ν. Ἐμφυλ. Δ, 88. — Liv. Épit. XCIV. Cic. pr. Deiot. XV). Τετράρχας εἶχον καί τινα τῶν ἐθνῶν τῆς Συρίας, καὶ ἐν Παλαιστίνῃ Τετράρχαι ἐλέγοντο ἡγεμόνες τινὲς τοῦ οἴκου τοῦ Ἡρώδου (Ἰωσηπ. Ἰνδ. Ὀρχλ. ΙΔ, 2, 13. — ΙΖ, 8, κλ. — Plin. V, 16. 19).

Τετράστυλος, ὁ ναὸς ὁ ἔχων πρὸ τῆς εἰσόδου στοὰν ἐκ τεσσάρων κιόνων· τε-

τράστυλος δὲ ἀμφιπρόστυλος ὁ ἔχων ὁμοίαν στοὰν καὶ κατὰ τὴν ὀπισθίαν πλευράν.

Τετρήρης, ναῦς, αὐχὶ ἡ ἔχουσα τέσσαρας σειρὰς κωπῶν, ὡς ἡ τριήρης ἡ ἔχουσα τρεῖς, ἀλλ' ἡ ἔχουσα μόνον τέσσαρας κώπας ἑκατέρωθεν (Διόδ. ΙΘ). Μετὰ Διονύσιον ἐν Σικελίᾳ, ἐγένετο ἀπόπειρα ναυπηγίας πλοίων μετὰ σειρῶν κωπῶν πλειόνων τῶν 3,

ἀλλ' εἰς τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν δὲν ἐχρησίμευσαν.

Τευθέα, κώμη τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, ἐνωθεῖσα εἶτα μετὰ τῆς παρακειμενης Δύμης (Παυσ. Η, 27).

Τευθέας, ποταμὸς τῆς Ἤλιδος, ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀλφειὸν (Στρβ.).

Τεύθις, πόλις κατὰ τὸ κέντρον κειμένη τῆς Ἀρκαδίας πρὸς τῷ Ὀρχομενῷ, ἐπίσημος μέχρι τῆς ἱδρύσεως τῆς Μεγαλοπόλεως, ἔκτοτε δὲ παρακμάσασα. Τινὲς ἐκλαμβάνουσιν ὡς αὐτὴν ταύτην καὶ τὴν Τευθέαν (Παυσ. Η, 27, 4. 28, 2). Ἡ νῦν Δημητσάνα.

Τευθρανέα, πρωτεύουσα τῆς Μυσίας ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐπὶ τοῦ Καΐκου ποταμοῦ, κτίσμα τοῦ Τεύθραντος (Ξνφ. Ἀνδ. Β, 1, 3. Ἑλλ. Γ, 16. — Αἰσχ. Ἱκέτ. 565). Περὶ αὐτὴν τὸ Τεύθραντος πεδίον (Ἡρδ. Β, 10.—Πινδ. Ὀλ. Θ, 107).

Τεύθρας, 1) Υἱὸς Πανδίωνος, πατὴρ τοῦ Θεσπίου, βασιλεὺς τῆς Μυσίας, διάδοχόν του ἐγκαταστήσας τὸν γαμβρόν του Τήλεφον, τὸν ἔγγονον Ἀλεοῦ τοῦ βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας (Παυσ. Η, 4.—Ἀπολλδ. Β, 7, 4). — 2) Ἕλλην ἐκ Μαγνησίας, ἐν Τρωάδι ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος φονευθεὶς (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 705).—3) Ἀθηναῖος λεγόμενος ἱδρυτὴς τῆς Τευθρώνης ἐν Λακωνίᾳ. — 4) Πατὴρ τοῦ Ἀξύλου ἐξ Ἀρίσβης (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 13). — 5) Ὀπαδὸς τοῦ Αἰνείου (Virg. Æ, X, 402). —6) Ἴδ. Τελεύτας.

Τευθρώνη, πόλις Λακωνικὴ, λεγομένη κτίσμα τοῦ Ἀθηναίου Τεύθραντος (Παυσ.). Νῦν Κολοκυνθία.

Τευκρὶς, χώρα τῆς μικρᾶς Ἀσίας, μέρος τῆς Τρωϊκῆς, ἡ αὐτὴ ἡ Τρωὰς (Αἰσχλ. Ἀγ. 113.—Ἡρδ. Β, 118).

Τευκροὶ, οἱ κάτοικοι τῆς Τευκρίδος, συνήθως αὐτοὶ οἱ Τρῶες (Ἡρδ. Ζ, 122.—Ἀπλλδ. Γ, 12, 1.—Στρβ.—Στφ. Βυζ.).

Τεῦκρος, 1) Υἱὸς τοῦ ποταμίου θεοῦ Σκαμάνδρου καὶ τῆς νύμφης Ἰδαίας, ἤτοι τοῦ ὄρους καὶ τοῦ ποταμοῦ τῆς Τρωάδος, πρῶτος βασιλεὺς τῶν Τρώων, καθ' ὃν καὶ Τεῦκροι αὐτοὶ ἐκαλοῦντο. Ὑποδεχθεὶς παρ' ἑαυτῷ Δάρδανον, τὸν ἐκ Σαμοθράκης, τῷ ἔδωκεν εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του Βατείαν ἢ Ἀρίσβην· ἢ, κατ' ἄλλην διήγησιν, ὁ Δάρδανος, ἐγχώριος ὤν, ἐδέχθη παρ' ἑαυτῷ τὸν Τεῦκρον καὶ τὸν Σκάμανδρον, ἐλθόντας ἐκ Κρήτης, καὶ κομίσαντας εἰς Τρωάδα τὴν λατρείαν τοῦ Σμινθέως Ἀπόλλωνος (Διόδ. Δ, 75. — Ἀπλλδ. Γ, 12, 1). — 2) Υἱὸς τοῦ Τελαμῶνος καὶ τῆς Ἡσιόνης, θυγατρὸς τοῦ Λαομέδοντος, Σαλαμίνιος, πρὸς πατρὸς ἀδελφὸς τοῦ Αἴαντος, ὁ ἄριστος τῶν Ἑλλήνων τοξοτῶν πρὸ τῆς Τρωάδος (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 281). Ὅτε ἐπέστρεψεν εἰς Σαλαμῖνα, ἀπεβλήθη ὑπὸ τοῦ πατρός του διότι δὲν ἐξεδικήθη τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του Αἴαντος, ἢ διότι δὲν ἐκόμισε τὰ ὀστᾶ του, ἢ, κατ' ἄλλους, τὴν γυναῖκά του Τέκμησσαν καὶ τὸν υἱόν του Εὐρυσάκην. Εἰς Κύπρον ἐλθών, ἣν τῷ παρεχώρησε Βῆλος, ὁ βασιλεὺς τῆς Σιδῶνος, ἐνυμφεύθη Ἔννην, τὴν θυγατέρα τοῦ Κύπρου, ἐξ ἧς ἔσχε θυγατέρα τὴν Ἀστερίαν. Ἔκτισε δὲ προσέτι ἐν Κύπρῳ τὴν πόλιν Σαλαμῖνα (Στρβ. ΙΔ, 682. — Παυσ. Α, 28, 6.—Virg. Æ, I, 619.—Hor. Od. I, 7, 21). Ἐλέγετο προσέτι ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Τελαμῶνος ἐπέστρεψεν εἰς Σαλαμῖνα, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ Εὐρυσάκους ἀποπεμφθεὶς ὅτι ἀπῆλθεν εἰς Γαλικίαν τῆς Ἱσπανίας.

Τευμησσὸς, ὄρος καὶ πόλις τῆς Βοιωτίας, ἀνατολικῶς τῶν Θηβῶν, ἔνθα ἐλέγετο ὅτι ὁ Ζεὺς ἔκρυψε τὴν Εὐρώπην ὅτε ἥρπασεν αὐτὴν ἐκ Φοινίκης. Εἰς τὸ ὄρος δ' ἐφώ-

λευεν ἡ Τευμησσία ἀλώπηξ, ἣν ὁ Διόνυσος, ὀργισθεὶς κατὰ τῶν Θηβαίων, ἔπεμψεν ὡς μάστιγα κατ' αὐτῶν, μεγάλην φθορὰν ἐπιφέρουσαν (Ὁμ. Ὕμν. Ἀπόλλ. 46. 248.—Εὐρπ. Φοίν. 1100.—Παυσ. Θ, 19, 1.—Στρβ.).

Τευρίσκοι, ἀρχαῖος Δακικὸς λαὸς περὶ τὰς πηγὰς τοῦ Τύρα (Πτλμ. Γ, 8), ἐν τῇ νῦν Τρανσυλβανίᾳ.

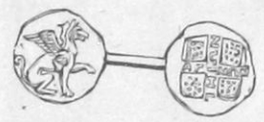
Τεύτα, σύζυγος Ἄγρωνος, τοῦ βασιλέως τῶν Ἰλλυριῶν, μεθ' οὗ τὸν θάνατον ἐβασίλευσεν ὡς ἐπίτροπος τοῦ ἀνηλίκου υἱοῦ της Πίννου. Ὁ Ἄγρων καὶ ὁ προκάτοχος αὐτοῦ εἶχον συγκεντρώσει τοὺς Ἰλλυριοὺς περὶ τὴν Σκόδραν πρὸς μεγάλας πειρατικὰς ἐκδρομάς, καὶ διὰ τῶν διστέγων πλοίων αὐτῶν, ἅτινα ἐκαλοῦντο λιβοῦρναι, ἐπέπιπτον κυρίως κατὰ τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων, ὡς τῶν πλουσιωτέρων. Αἱ πόλεις ἀπετάθησαν εἰς τὴν Ῥώμην, ἥτις ἔπεμψε πρεσβείαν πρὸς τὴν Τεύταν. Ἐπειδὴ δ' αὕτη, ὀργισθεῖσα διὰ τὴν ἐλευθεροστομίαν ἑνὸς τῶν πρέσβεων, ἐθανάτωσεν αὐτὸν, καὶ διέταξε τὴν λεηλασίαν ῥωμαϊκῶν πλοίων, ἡ Ῥώμη ἐκήρυξε τὸν Ἰλλυρικὸν πόλεμον, τῷ 229 καὶ 228 π. Χ. Ἡ Τεύτα, προδοθεῖσα ὑπὸ Δημητρίου τοῦ Φεραίου, ἠναγκάσθη ν' ἀποστῇ τῶν πλείστων κατακτήσεων αὐτῆς, αἵτινες ἐδόθησαν εἰς τὸν Δημήτριον, νὰ ὑποβληθῇ εἰς φόρον, καὶ νὰ ὑποσχεθῇ νὰ μὴ ἐκπέμπῃ πλέον ὡπλισμένα πλοῖα. Κατόπιν ἀπεσύρθη καὶ τῆς κυβερνήσεως (Πολ. Β, 4. — Flor. II, 5).

Τευταμίας, βασιλεὺς τῆς Λαρίσσης ἐν Θεσσαλίᾳ. Εἰς αὐτοῦ τοὺς ἐπικηδείους ἀγῶνας ἐφόνευσεν ὁ Περσεὺς τὸν πάππον αὐτοῦ Ἀκρίσιον (Ἀπλλδ. Β, 4, 4).

Τεύτλουσσα, νῆσος πρὸ τῆς Καρικῆς ἀκτῆς, μεταξὺ Σύμης καὶ Ἁλικαρνασσοῦ (Θουκ. Η, 42.—Στέφ, Βυζ.).

Τεύτονες, λαὸς γερμανικὸς, παρὰ τῷ Οὐϊστούλᾳ ποταμῷ οἰκῶν, μετὰ τῶν Κίμβρων κατὰ τῶν Ῥωμαίων συνεκστρατεύσας καὶ ἐπὶ ἀνδρείᾳ διακριθεὶς, δι' ὃ καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐξετάθη καὶ ἐπεκράτησεν ἐν Γερμανίᾳ (Στρβ.).

Τέως (ἡ), ἰωνικὴ πόλις παραλία ἐν Λυδίᾳ, εἰς τὴν νοτίαν ἀκτὴν τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ προέχοντες ἐκ τοῦ ὄρους Μίμαντος· Φεύγοντες τὸν Περσικὸν ζυγὸν οἱ κάτοικοι

κατέλιπον οἱ πλεῖστοι τὴν πατρίδα των καὶ μετῴκησαν εἰς Ἄβδηρα (Ἡρδ. Α, 168. — Στρβ. ΙΔ, 644). Οὐχ ἧττον ὅμως διέμεινεν ἔτι ἡ πόλις οὐχὶ ἐντελῶς ἄσημος. Ἦν πατρὶς τοῦ ποιητοῦ Ἀνακρέοντος καὶ τοῦ ἱστοριογράφου Ἑκαταίου. Εἶχε ναὸν τοῦ Διονύσου, ἰωνικοῦ ῥυθμοῦ ἐξάστυλον καὶ περίπτερον, κτισθέντα ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Ἑρμογένους (Vitr. III, 3, 8). Παρ' αὐτῇ ὁ σόλος τῶν Ῥοδίων μετὰ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ ἐνίκησε τὸν Ἀντίοχον (Liv. XXXVII, 27). Ἐρείπια ἐν Βουδρούμ.

Τζέτζης (Ἰωάννης), γραμματικὸς καὶ ποιητὴς τῆς ιβ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., ἀνὴρ λίαν πεπαιδευμένος δι' ἐκείνην τὴν ἐποχήν. Ἐκ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ ἄξια μνήμης εἰσὶ τὰ Ἰλιακὰ, ἔπος 1676 στίχων, εἰς τρία μέρη διηρημένον· τὰ πρὸ Ὁμήρου, τὰ Ὁμήρου, τὰ μεθ' Ὅμηρον· καὶ ἡ βίβλος ἱστορικὴ, ἐκ 12610 στίχων πολιτικῶν (τετραμέτρων ἰαμβικῶν), διηρημένη εἰς 13 χιλιάδας, ἐξ οὗ καὶ Χιλιάδες ἐπονομάζεται. Ἱστορικὴν καὶ ἀρχαιολογικὴν ἀξίαν οὐ μικρὰν ἔχει τὸ ποίημα τοῦτο. Συνέλεξε δὲ καὶ συνεδύασε προσέτι καὶ χρησιμώτατα σχόλια εἰς Ὅμηρον, Ἡσίοδον, Ἀριστοφάνην, Λυκόφρονα, Νίκανδρον, Ἀππιανόν.—Εἰς τὰ τοῦ Λυκόφρονος δὲ συνειργάσθη μετ' αὐτοῦ καὶ ὁ ἀδελφός του Ἰσαάκ.

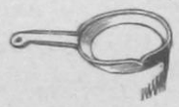
Τήβεννα, Τηβωνὶς ἢ Τήβεννος (ἡ), ἐπίβλημα τῶν πλουσίων καὶ ἐπισήμων

κατ' ἀρχὰς τῶν Ἀργείων, ἀπὸ τοῦ πρώτου δωριέως βασιλέως αὐτῶν Τημένου Τήμενος κληθεῖσα, καὶ ἔπειτα εἰς Τήβεννος

παραφθαρεῖσα (Ἀρτεμίδ.—Διον. Ἁλικ. ΣΤ. —Πολύβ.). Εἶτα δὲ μάλιστα ἐν χρήσει παρὰ τοῖς μεγάλοις τῶν Ῥωμαίων.

Τήγανον. τὸ μαγειρικὸν σκεῦος, τὸ καὶ νῦν τηγάνιον (Ἀθήν. ΣΤ, 228), καὶ

τηγανίτης ὁ ἐν αὐτῷ παρασκευαζόμενος πλακοῦς, ὁ καὶ νῦν οὕτω καλούμενος.

Τηθὺς (ἡ), ἡ τροφὸς, θυγάτηρ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, μία τῶν Τιτανίδων, σύζυγος τοῦ Ὠκεανοῦ, ἐξ οὗ ἔσχε τέκνα τοὺς Ὠκεανίδας καὶ τοὺς θεοὺς τῶν ποταμῶν, ἄρα ἀλληγορικῶς τὸ ἀρχικὸν στοιχεῖον τῆς ὑγρότητος καὶ τοῦ ὕδατος· μήτηρ ἐν ἄλλοις τοῦ Φόρκυνος, τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ῥέας (Πλατ. Τίμ.), εἰς ἣν ἡ Ῥέα ἐνεπιστεύθη τὴν ἀνατροφὴν τοῦ Διός. Ὅτε δ' ὁ Ζεὺς ἐπολέμει κατὰ τούτων, ἡ Ἥρα κατέφυγε πρὸς τὸν Ὠκεανὸν καὶ τὴν Τηθὺν (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 200.—Ἡσίοδ. Θεογ. 136. 337.—Ἀπλλδ. Α, 1, 3).

Τηλεβόαι (οἱ), ἀρχαῖος λαὸς ἀρκαδικὸς, ἐκ Λελέγων καταγόμενος, καὶ ἀρχαιότατα καταλαβὼν καὶ οἰκήσας τὰς ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Λευκαδίας νήσους (Ἡσδ. Ἀσπ. 19.—Στρβ.), τὰς Τηλεβόων, μετὰ ταῦτα δὲ Ταφίων νήσους κληθείσας, ὡς καὶ αὐτοὶ ὠνομάσθησαν Τάφιοι (Στρβ.). Προῆλθον δ' οἱ Τηλεβόαι ἐκ Μυκηνῶν (Ἀπλλδ. Β, 4, 5), καὶ τὸ ὄνομα ἔλαβον ὡς μεγαλόφωνοι, ἐκ τοῦ «τῆλε-βοᾶν».

Τηλεβόας, 1) ἔκγονος τοῦ αὐτόχθονος Λέλεγος, οὗ οἱ 22 παῖδες, Τηλεβόαι κατ' αὐτὸν καλούμενοι, κατῴκησαν τὰς νήσους τοῦ Λευκαδίου κόλπου (Στρβ.).—2) Εἷς ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Λυκάονος, βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας (Ἀπλλδ. Γ, 8, 1).—3) Ποταμὸς τῆς Ἀρμενίας, ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὐφράτην, ἴσως ὁ Ἀρσανίας τοῦ Πλουτάρχου (Ξνφ. Ἀνβ. Δ, 4, 3).

Τηλεβοῖς, ἀρχαιότατα μέρος τῆς Ἀρκαδίας, πρώτη κατοικία τῶν Τηλεβόων (Στφ. Βυζ.).

Τηλεγόνη, θυγάτηρ τοῦ Φάρεως, ἐγγονος τοῦ Ἑρμοῦ, γυνὴ τοῦ Ἀλφειοῦ, μήτηρ τοῦ Ὀρσιλόχου (Παυσ. Μεσ. 30).

Τηλέγονος, 1) εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Πρωτέως, οὓς ἐν μονομαχίᾳ ἐφόνευσεν ὁ Ἡρακλῆς (Ἀπλλδ. Β, 5, 9).—2) Βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, νυμφευθεὶς τὴν Ἰώ, κομισθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ (Ἡσιδ. Θεογ. 1014. — Ἀπλλδ. Β. 1, 3). — 3) Υἱὸς τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τῆς Κίρκης, ὑπὸ ταύτης πεμφθεὶς εἰς ἀναζήτησιν τοῦ πατρός του· ὑπὸ τρικυμίας δὲ ῥιφθεὶς εἰς τὴν νῆσον Ἰθάκην, ἐφόνευσεν ἐξ ἀγνοίας τὸν Ὀδυσσέα καὶ ἐνυμφεύθη τὴν Πηνελόπην (Σχλ.Εὐρπ Ὀρστ. 932). Ὁ αὐτὸς λέγεται κτίσας καὶ ἐν Ἰταλίᾳ τὴν πόλιν Τούσκουλον (Εὐστθ. εἰς Ὀδ. Π),

Τηλεκλείδης, Ἀθηναῖος. ποιητὴς τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας, φίλος τοῦ Νικίου καὶ εἷς τῶν ἀντιπάλων τοῦ Περικλέους. Λέγεται γράψας μόνον 6 κωμῳδίας. Σώζονται δέκα ἀποσπάσματα ἐκ 5 ἐξ αὐτῶν (Συλλ. Meinecke, Com. Graec. fragm.).

Τηλεκλῆς, 1) Σάμιος ἀγαλματοποιὸς καὶ χαλκοπλάστης, υἱὸς τοῦ Ῥοίκου, περὶ Ὀλ. 56 (550 π. Χ.), ἐλέγετο ἐργασθεὶς ἐν Δήλῳ τὸ ἥμισυ τοῦ διὰ τὴν Σάμον ὡρισμένου χαλκοῦ ἀγάλματος τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος, ἐν ᾧ τὸ ἕτερον ἥμισυ κατεσκεύαζεν ἐν Ἐφέσῳ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Θεόδωρος (Διόδ. Α, 98), ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι ἡ τέχνη ἦν ἔτι τότε μᾶλλον χειρωνακτικὴ, οὐχὶ κατ' ἔμπνευσιν, ἀλλὰ μᾶλλον κατὰ κανόνας καὶ μέτρα ἐργαζομένη. — 2 Εἷς τῶν Δολιόνων ἐκ Θρᾴκης (Ἀπλλν. Ῥοδ. Α, 1040).

Τήλεκλος, υἱὸς Ἀρχελάου, τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης, φονευθεὶς ὑπὸ τῶν Μεσσηνίων τῷ 830 π. Χ. (Στρβ.).

Τηλέμαχος, υἱὸς τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τῆς Πηνελόπης, ἣν βρέφος ὅτε ὁ πατήρ του ἀπῆλθεν εἰς τὸν τρωϊκὸν πόλεμον (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 447). Ἔφηβος. ἀπῆλθεν εἰς ἀναζήτησίν του, προτροπῇ τῆς Ἀθηνᾶς, ἥτις καὶ τὸν συνώδευσεν ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ σοφοῦ παιδαγωγοῦ αὐτοῦ Μέντορος. Ἐν Σπάρτῃ ἔμαθε παρὰ τοῦ Μενελάου ὅτι ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπανέκαμψεν εἰς τὴν Ἰθάκην, καὶ ἐπιστρέψας, εὗρεν αὐτὸν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ χοιροβοσκοῦ Οἰνομάου· ἐλθὼν δὲ μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν, τὸν ἐβοήθησεν ἰσχυρῶς εἰς τὴν ἐξολόθρευσιν τῶν μνηστήρων τῆς μητρός του (Ὁμ. Ἰλ. Β, 360. Ὀδ. Χ, 89. 98. 142). Κατά τινας (Εὐστθ. εἰς Ὀδ. Π.) ἐνυμφεύθη Ναυσικάαν, τὴν θυγατέρα τοῦ Ἀλκινόου, βασιλέως τῶν Φαιάκων, ἐξ ἧς ἔσχεν υἱὸν τὸν Περσέπολιν. Κατ' ἄλλους τὴν Κίρκην ἔλαβεν εἰς γυναῖκα.

Τήλεμος, 1) υἱὸς τοῦ Εὐρύμνου, μάντις τῶν Κυκλώπων, προειπὼν εἰς τὸν Πολύφημον τὸ μέλλον νὰ συμβῇ αὐτῷ ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὁμ. Ὀδ. Ι, 509. — Θεόκρ. ΣΤ, 23).—2) Υἱὸς τοῦ Πρωτέως, οἰωνοσκόπος (Hygin. Fab. LXXVIII).

Τηλέπυλος (ἡ), πόλις τῶν Λαιστρυγόνων (Ὁμ. Ὀδ. Κ, 82. Φ, 318. — Ἰδ. Εὐστθ. ἀντθ.).

Τηλεφάνης, 1) γλύπτης καὶ χαλκουργὸς Φωκαεὺς ἢ Φωκεὺς, ἐφάμιλλος, κατὰ Πλίνιον (LXXXIV, 19, 9), τῶν μεγίστων καλλιτεχνῶν, τοῦ Πολυκλείτου, τοῦ Μύρωνος, ἀλλ' ἧττον αὐτῶν γνωστὸς, εἴτε διότι ἀποκατέστη ἐν Θεσσαλίᾳ, εἴτε διότι συγκατένευσε νὰ ἐργασθῇ καὶ διὰ τὸν Δαρεῖον καὶ Ξέρξην, πιθανῶς εἰς τὴν γλυπτικὴν κόσμησιν τῶν ἀνακτόρων τῆς Περσεπόλεως. Τούτου μνημονεύεται σύμπλεγμα πεντάθλου νικητοῦ μετὰ Ἀπόλλωνος καὶ Λαρίσσης.—2) Σικυώνιος, εἷς τῶν πρώτων τὴν ἰχνογραφίαν ἀσκησάντων, καὶ τὴν πρώτην καὶ στοιχειωδεστάτην πρόοδον εἰς αὐτὴν ἐπενεγκὼν δι' ἐγγραφῆς καὶ ἄλλων γραμμῶν ἐντὸς τοῦ ἐπ' αὐτοῦ μόνου γνωστοῦ περιγράμματος (Plin. XXXV, 5).—3) Αὐλητὴς ἐν Ἀθήναις ἐπὶ Δημοσθένους. — 4) Αὐλητὴς καὶ ψάλτης Σάμιος ἐπὶ Κλεοπάτρας (Παυσ. Α, 44, 9).

Τηλέφασσα, γυνὴ τοῦ Ἀγήνορος, μήτηρ τοῦ Κάδμου καὶ τῆς Εὐρώπης, ἐν Θρᾴκῃ ἀποθανοῦσα ὅτε συνώδευε τὸν Κάδμον ἀπελθόντα εἰς ζήτησιν τῆς ἁρπαγείσης ἀδελφῆς του (Ἀπλλδ. Γ, 1, 1). Κατ' ἄλλους (Μοσχ. Εἰδ. Β, 42), γυνὴ τοῦ Φοίνικος. Κατὰ Σχολ. Εὐρπ. Φοίν. 5, Τηλέφη.

Τήλεφος, Ἀρκὰς, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Αὐγῆς, θυγατρὸς Ἀλεοῦ, τοῦ βασιλέως τῆς Τεγέας, ὑπὸ τῆς μητρός του εἰς τὸ ἄλσος τῆς Ἀθηνᾶς ἐκτεθείς. Ἐκεῖ εὑρὼν αὐτὸν ὁ πάππος του, τὸν ἔρριψεν εἰς τὸ ὄρος Παρθένιον, ἔνθα ἐτράφη ὑπ' ἐλάφου. Τὴν δὲ Αὐγὴν λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός της ὁ Ναύπλιος ἵνα πωλήσῃ αὐτὴν δούλην, τὴν ἔφερεν εἰς Μυσίαν τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἔνθα ὁ βασιλεὺς Τεύθρας τὴν ἐνυμφεύθη. Ὁ δὲ Τήλεφος, ἀφ' οὗ ἡλικιώθη, κατ' ἐντολὴν τοῦ χρησμοῦ ἐλθὼν πρὸς τὸν Τεύθραντα, ἀνεῦρε τὴν μητέρα του. ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Ἀργιόπην, καὶ διεδέχθη αὐτὸν εἰς τὸν θρόνον (Πινδ. Ὀλ. Θ, 111.—Ἀπλλδ. Β, 7. 4. Γ, 9, 1). Κατὰ δὲ τοὺς Λατίνους ποιητὰς (Hor. Epod. XVII, 8. — Ov. Met. XI, 112. Trtst. V. 2, 15) ἐπὶ τῆς τρωϊκῆς ἐκστρατείας οἱ Ἕλληνες εἰσέβαλον εἰς τὴν

Μυσίαν, ἀλλ' ὁ Τήλεφος τοὺς ἀπέκρουσε· σφαλεὶς δ' ἐπὶ κλήματος ἀμπέλου (ὅθεν καὶ τὸ ἐπίθετον Διόνυσος σ φ ά λ τ η ς), ἔπεσε καὶ ἐτρώθη ὑπὸ τῆς λόγχης τοῦ Ἀχιλλέως. Μαθόντες οἱ Ἕλληνες τὴν ἑλληνικήν του καταγωγήν, ἠθέλησαν νὰ τὸν συμπαραλάβωσιν, ἀλλ' ἠρνήθη νὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ, διότι εἶχε νυμφευθῆ εἰς δεύτερον γάμον Ἀστυόχην, τοῦ Πριάμου τὴν θυγατέρα. Ἀπελθόντες δ' οἱ Ἕλληνες ἐρρίφθησαν ὑπὸ μεγάλης τρικυμίας ὀπίσω πάλιν εἰς τὰς πατρίδας των. Ἐν τούτοις ἡ πληγὴ τοῦ Τηλέφου δὲν ἐθεραπεύετο, καὶ ὁ χρησμὸς τῷ εἶπεν ὅτι ὁ τρώσας αὐτὸν οὗτος μόνος καὶ ἰάσεται. Τότε εἰς ἐπαίτην μεταμφιεσθείς, ἀπῆλθεν εἰς Μυκήνας πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα, καὶ, συμβουλῇ τῆς Κλιταιμνήστρας ἔκλεψε τὸ βρέφος τὸν Ὀρέστην ἀπὸ τοῦ λίκνου του, καὶ ἀπειλήσας νὰ τὸν φονεύσῃ, ἔλαβε τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Ἀγαμέμνονος νὰ τὸν βοηθήσῃ. Ὁ χρησμὸς εἶχε δηλώσει εἰς τοὺς Ἕλληνας ὅτι μόνον ὑπὸ τοῦ Τηλέφου τὴν ὁδηγίαν θὰ ἤρχοντο εἰς τὴν Τρωάδα, διὸ καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν ἐθεράπευσε διὰ τῆς σκωρίας, ἢ διὰ τῆς ὀπισθίας ἄκρας τοῦ ἀκοντίου του, καὶ ὁ Τήλεφος τοῖς ἔδωκε συμβουλὰς ἵνα φθάσωσιν εἰς τὸ Ἴλιον. Ἐν Περγάμῳ καὶ εἰς τὸ Παρθένιον τῆς Ἀρκαδίας ὁ Τήλεφος ἐλατρεύετο ὡς ἥρως (Παυσ. 4, 5. Ε, 13, 2).

Τηλέα, σανίδωμα ἐφ' οὗ ἐκτίθενται τὰ ὤνια ἐν τῇ ἀγορᾷ (Ἀρστ. Ζ. Ἱστ. ΣΤ, 24), ἢ οἱ ἀλέκτορες ἢ ὄρτυγες πρὸς πάλην (Πολδ. Θ, 108), καὶ ἐν γένει πᾶσα εἰς οἰκιακὴν χρῆσιν οὖσα πλατεῖα σανίς.

Τηλένης, ἱερεὺς τῶν καταχθονίων θεῶν ἐν Σικελίᾳ, πρόγονος τοῦ τυράννου Γέλωνος (Ἡρδ. Ζ, 153).

Τῆλος, μικρὰ νῆσος ἐκ τῶν Σποράδων, βορειοδυτικῶς κειμένη τῆς Ῥόδου, ἐν τῷ Καρπαθίῳ πελάγει, 140 σταδίων περίμετρον ἔχουσα. Εἰς αὐτὴν κατεσκευάζοντο ἀξιόλογα μύρα καὶ ἁλοιφαί (Ἡρδ. Ζ, 153.—Στρβ. Ι, 488). Νῦν Ἐ π ι σ κ ο π ὴ καὶ Τ ῆ λ ο ς.

Τῆλυς, βασιλεὺς τῆς Συβάριδος ἐν Ἰταλίᾳ, πολεμήσας κατὰ τῶν Κροτωνιατῶν (Ἡρδ. Ε, 44).

Τημενίδαι, οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἡρακλείδου Τημένου, ἄρχοντες ἐν Ἄργει· τινὲς δ' ἐκεῖθεν ἐκδιωχθέντες, ἦλθον εἰς Ἰλλυρίαν, καὶ ἵδρυσαν ἐκεῖ τὸ μακεδονικὸν κράτος, διὸ τοῦτο τὸ ἐπωνύμιον ἔφερον καὶ μετὰ ταῦτα οἱ βασιλεῖς τῆς Μακεδονίας (Ἡρδ. Η, 138.—Θουκ. Β, 99).

Τημένιον, κώμη τῆς Ἀργολίδος ἐπὶ τοῦ ἀργολικοῦ κόλπου, ἔνθα ἐδείκνυτο ὁ τάφος τοῦ Τημένου (Στρβ.).

Τήμενος, Ἡρακλείδης, υἱὸς τοῦ Ἀριστομάχου. Υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν ὁ Κεῖσος, Φάλκης, Ἀγραῖος, καὶ θυγάτηρ ἡ Ὑρνηθώ. Ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν Ἡρακλειδῶν εἰς τὴν Πελοπόννησον, τῷ ἀπενεμήθη τὸ Ἄργος, ἔνθα οἱ ἀπόγονοι αὐτοῦ Τημενίδαι ἐξηκολούθησαν ἐξασκοῦντες τὴν ὑπερτάτην ἀρχήν. Τούτοις ἀποδίδοται καὶ ἡ ἵδρυσις τοῦ μακεδονικοῦ κράτους. Τοῦ δὲ Τημένου ὁ τάφος ἦν εἰς τὸ Τημένιον τοῦ ἀργολικοῦ κόλπου κατὰ τὴν Λέρνην,

Τῆμνον, ὄρος τῆς Μυσίας πρὸς τὴν Φρυγίαν, ἐν ᾧ ἦσαν αἱ πηγαὶ τοῦ Μακέστου, τοῦ Μυσίου, τοῦ Καΐκου καὶ τοῦ Εὐήνου, διαιροῦν δίχα τὴν Μυσίαν (Στρβ. ΙΓ, 616).

Τῆμνος, πόλις τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἐπὶ τῆς παραλίας τῆς Αἰολίδος, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ Ἕρμου πρὸς ταῖς ἐκ-

βολαῖς· ἔπαθεν ἐκ σεισμῶν ἐπὶ Τιβερίου, ἐπὶ δὲ Πλινίου δὲν ὑφίστατο πλέον (Ἡρδ. Α, 149.—Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 8, 5. — Tac. Ann. II, 47).

Τῆνος, μία τῶν Κυκλάδων, μεταξὺ Σύρου, Ἄνδρου καὶ Δήλου, 4 τετραγ. μιλίων ἐπιφάνειαν ἔχουσα. Ἡ πόλις αὐτῆς

ἔκειτο πρὸς βορρᾶν, καὶ σώζονται αὐτῆς ἐρείπια εἰς τὸν Ἅγιον Νικόλαον. Ἦν πατρὶς τῆς ποιητρίας Ἐρίννης. Ἄλλοτε ἐλέγετο Ὀ φ ι ο ῦ σ α, διότι ἦν πλήρης ἐπιβλαβῶν ὄφεων, ἀφ' ὧν ἀπήλλαξεν αὐτὴν ὁ Ποσει-

δῶν, δι' ὃ καὶ μέγαν εἶχε καὶ ἐπίσημον ναὸν ἐν αὐτῇ. Ἐπὶ τοῦ δευτέρου περσικοῦ πολέμου οἱ Τήνιοι ἦσαν μετὰ τῶν παραταχθέντων εἰς Πλαταιάς· εἶτα δ' ἦσαν σύμμαχοι ὑποτελεῖς τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. Ζ, 57), δίδοντες κατ' ἔτος 3600 δραχμάς, ὅπερ ἀποδεικνύει τῶν κατοίκων τὴν εὐπορίαν (Στρβ. Ι, 487).

Τήραιος, βασιλεὺς τῆς Χάρακος εἰς τὸν Ἀραβικὸν κόλπον, ζήσας 92 ἔτη (Λουκ. Μακρβ. 16).

Τήρεια (ἡ), ὄρος ὑψηλὸν (τὸ Τ η ρ ε ί η ς ὄ ρ ο ς) ἐν Μυσίᾳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας παρὰ τῇ πόλει Ζελείᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 829),

Τηρεύς, υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς νύμφης Βιστωνίδος, βασιλεὺς ἐν Θράκῃ. Βοηθήσας κατὰ τοῦ Λαβδάκου τὸν Πανδίωνα, βασιλέα τῆς Ἀττικῆς, ἔλαβεν εἰς γάμον τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Πρόκνην, καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτῆς υἱὸν τὸν Ἴτυν (Ἀπλλδ. Γ, 14, 8). Ἀτιμάσας δὲ Φιλομήλαν τὴν ἀδελφὴν τῆς Πρόκνης, ἔκοψε τὴν γλῶσσάν της ἵνα μὴ καταστήσῃ γνωστὴν τὴν αἰσχρουργίαν του. Οὐχ ἧττον μαθοῦσα αὐτὴν ἡ Πρόκνη, καὶ ἐκμανεῖσα, ἔσφαξε μετὰ τῆς ἀδελφῆς της τὸ παιδίον αὐτῆς, τὸν Ἴτυν καὶ τὸν παρέθηκεν εἰς βρῶσιν εἰς τὸν πατέρα του. Οἱ δὲ θεοὶ διὰ τ' ἀλλεπάλληλα ταῦτα ἐγκλήματα μετεμόρφωσαν τὸν μὲν Τηρέα, καταδιώκοντα τὴν Πρόκνην, εἰς ἔποπα, αὐτὴν δ' εἰς χελιδόνα καὶ τὴν Φιλομήλαν εἰς ἀηδόνα (Θουκ. Β, 29. — Ἀνακρ. ΙΒ). Τὸν μῦθον τοῦτον ἐξεμεταλλεύθησεν πολλάκις οἱ ἀρχαῖοι τραγικοὶ ποιηταί.

Τήρης, 1) βασιλεὺς τῶν Ὀδρυσσῶν ἐν Θράκῃ, πρῶτος ἱδρυτὴς τοῦ βασιλείου αὐτῶν, πατὴρ τοῦ Σιτάλκου (Ἡρδ. Ζ, 137. —Θουκ. Β, 29.—Ξνφ. Ἀνβ, Ζ, 5, 1).— 2) Ἀτόγονος τοῦ προτέρου, καὶ αὐτὸς τῶν Ὀδρυσσῶν βασιλεύς, σύμμαχος τῶν Ἀθηναίων, ἐξωσθεὶς τοῦ θρόνου του ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος.

Τηρίας, ποταμὸς ῥέων πρὸς τ' ἀνατολικὰ τῆς Σικελίας, νοτίως τοῦ Συμαίθου, παραρρέων τῷ Λεοντίνῳ (Θουκ. ΣΤ, 50. 94.—Διόδ. ΙΔ, 14). Νῦν ἴσως Ἁγ. Λεονάρδου.

Τηρίβαζος, Πέρσης σατράπης. Ἰδ. Τ ι ρ ί β α ζ ο ς.

Τηριδάη, δούλη τοῦ Μενελάου, ἐξ αὐτοῦ μήτηρ τοῦ Μεγαπένθους (Ἀπλλδ. Γ, 11).

Τηριδάτης, 1) εὐνοῦχος Κύρου τοῦ νεωτέρου (Αἰλ. Π. Ι). — 2) Ἰδ. Τ ι ρ ι δ ά τ η ς.

Τήριλλος, τύραννος τῆς Ἱμέρας ἐν Σικελίᾳ (Ἡρδ.).

Τιάρα, κάλυμμα τῆς κεφαλῆς τῶν Ἀσιανῶν, παρ' Ἀττικοῖς καὶ κ υ ρ β α σ ί α,

παρὰ δὲ Πέρσαις Κ ί δ α ρ ι ς λεγομένη, ἦν πῖλος, παρὰ μὲν τοῖς κατωτέροις μαλακὸς καὶ εὔκαμπτος, ἐνίοτε μετὰ παραγναθίδων· παρὰ δὲ τοῖς ἡγεμόσι καὶ σατράπαις ἦν ὀρθὸς, ζωηροῦ μάλιστα χρώματος, ἔχων διάθημα κυανοῦν μετὰ λευκῶν ἢ καὶ χρυσῶν ἢ διαλίθων κοσμημάτων (Ἡρδ. Γ, 12.—Ε, 49.

Ζ, 64.—Ξνφ. Κυρ. πδ. Η, 3. 13, Ἀνδ. Β, 5. 20.—Αἰσχλ. Περσ. 168).

Τιαραντὸς, ποταμὸς τῆς Σκυθίας, εἰσβάλλων εἰς τὸν Ἴστρον ἐν Δακίᾳ (Ἡρδ. Δ, 48). Νῦν Σύλ.

Τιάσα, θυγάτηρ τοῦ Εὐρώτα, καθ' ἣν ὠνομάσθη καὶ εἷς τῶν ποταμῶν τῆς Λακωνίας (Παυσ. Λακ. 18.—Ἡσύχ.).

Τιβαρηνοί, λαὸς τοῦ Εὐξείνου πόντου, κατοικῶν μεταξὺ τῶν Χαλύβων καὶ Μοσυνοίκων χώραν πεδινὴν καὶ εὔφορον, καὶ αὐτοὶ δὲ ἄκακοι καὶ φαιδροί, καὶ τὸν γέλωτα θεωροῦντες ὡς τῇ εὐτυχίᾳ συντελεστικὸν (Ἡρδ. Γ, 94. — Ἀπλλν. Ῥόδ. Β, 377). Ὁ Ξενοφῶν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας διῆλθε τὴν χώραν των (Ἀνδ. Ε, 5, 2).

Τιβεριὰς, ἐπίσημος πόλις ἐν Γαλιλαίᾳ, εἰς τὴν δυτικὴν ὄχθην τῆς λίμνης Γεννησαρὲθ ἢ Τιβεριάδος, κτισθεῖσα ὑπὸ Ἡρώδου τοῦ Ἀγρίππα εἰς τιμὴν τοῦ αὐτοκράτορος Τιβερίου. Ὁ Οὐεσπασιανὸς, καταλαβὼν αὐτὴν, τὴν κατέστρεψεν· ἀλλ' ἀνέκυψε πάλιν μετὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπ' αἰῶνας διέμεινεν ἡ ἕδρα ἀξιολόγου Ἰουδαϊκῆς Ἀκαδημίας. Παρ' αὐτὴν ἦσαν φήμην κεκτημένα θερμὰ λουτρά. Σπουδαῖα ἀρχαῖα αὐτῆς ἐρείπια σώζονται νοτίως τῆς ὁμωνύμου νέας πόλεως, ἣν σεισμὸς κατέστρεψε τῷ 1837.

Τιβερῖνος, ὁ θεὸς τοῦ Τιβέριος ποταμοῦ ὅστις διαρρέει τὴν Ῥώμην, καὶ πρὶν ὡς ἐπιστεύετο Ἄλβουλα ἐκαλεῖτο, τὸ δὲ νέον ὄνομα ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ εἰς αὐτὸν πνιγέντος, καὶ εἶτα ὡς θεοῦ τιμηθέντος Τιβερίου, βασιλέως τῆς Ἄλβης. Εἶχεν ἱερὸν ἐπὶ τῆς νήσου τοῦ ποταμοῦ, ἔνθα θυσίαι μὲν ἐτελοῦντο κατὰ Δεκέμβριον, ἀγῶνες δὲ κατ' Ἰούλιον. Ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Ῥώμης σώζεται λαμπρὸν κολοσσιαῖον ἄγαλμα αὐτοῦ, δαφνοστεφοῦς, εἰς τὴν μίαν χεῖρα τὴν κώπην ἔχοντος, εἰς δὲ τὴν ἄλλην κέρας τῆς Ἀμαλθείας, καὶ παρ' ἑαυτῷ τὴν λύκαιναν μετὰ τοῦ Ῥέμου καὶ τοῦ Ῥωμύλου.

Τιβεριόπολις, πόλις ἐν Φρυγίᾳ (Πτλμ.).

Τιβέριος, ὁ θετὸς υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Αὐγούστου εἰς τὸν θρόνον τῆς Ῥώμης, (14-37 μ. Χ.), πολλάκις ἐν Γερμανίᾳ διὰ τῶν ὅπλων διακριθεὶς, ἐπὶ 7 ὅλα ἔτη ἀποσυρθεὶς εἰς Ῥόδον, ἔνθα ἐπεδόθη εἰς σπουδὰς καὶ μελέτας, καὶ μετὰ τὸν ἐνθρονισμόν του τὸ πρῶτον μὲν φρόνησιν δείξας καὶ ἠπιότητα, κατὰ τὰ τελευταῖα δὲ ἔτη ἐκτραπεὶς εἰς ἐκδιαίτησιν καὶ ὠμότητα.

Τίβερις, ὁ ἐπίσημος ποταμὸς τοῦ Λατίου (ἴδ. Τιβερῖνος), ἐκ τῶν Ἀπεννίνων πηγάζων, κατὰ τὸ Τιφέρνον (ὅθεν πιθανώτερον εἶχε καὶ τὸ ὄνομα) κστὰ τὰ βορειανατολικὰ τῆς Τυρρηνίας, ῥέει νοτίως, ἀποτελῶν τὸ ὅριον μεταξὺ τῆς ἀρχαίας Τυρρηνίας καὶ Οὐμβρίας, τῶν Σαβίνων καὶ τοῦ Λατίου, καὶ νοτιοδυτικῶς διαρρέων τὸ Λάτιον, καὶ πολλὰ παραποτάμια δεχόμενος, διέρχεται διὰ τῆς Ῥώμης καὶ δυτικῶς αὐτῆς ἐκβάλλει εἰς τὴν θάλασσαν διὰ δύο βραχιόνων, ἐγκλειόντων μικρὰν νῆσον ἥτις ἦν τῇ Ἀφροδίτῃ ἀφιερωμένη. Εἶχε δὲ κατὰ τὰς ἐκβολὰς πλάτος 400′, καὶ οὐ μικρὸν βάθος.

Τίβιον καὶ Τίβειον, ὄρος τῆς Φρυγίας (Στφ. Βυζ.). Ἐξ αὐτοῦ καὶ πολλοὶ τῶν Φρυγῶν εἶχον τὸ ὄνομα τοῦτο (Τίβιος), ὃ ἀπέβη σύνηθες παρὰ τοῖς δούλοις ἐν Ἑλλάδι (Λουκ.).

Τίβιος (ὁ), ποταμὸς τῆς Θράκης ἐκ τοῦ Αἵμου πηγάζων, καὶ εἰς τὸν Ἴστρον ἐκβάλλων (Ἡρδ. Δ, 49).

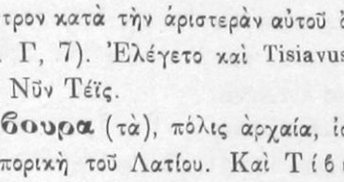
Τιβίσκος, ποταμὸς τῆς Δακίας, ῥέων ἐκ βορρᾶ πρὸς μεσημβίαν καὶ εἰσβάλλων εἰς τὸν Ἴστρον κατὰ τὴν ἀριστερὰν αὐτοῦ ὄχθην (Πτολ. Γ, 7). Ἐλέγετο καὶ Tisiavus καὶ Tysia. Νῦν Τέϊς.

Τίβουρα (τὰ), πόλις ἀρχαία, ἰσχυρὰ καὶ ἐμπορικὴ τοῦ Λατίου. Καὶ Τίβυρις (Στρβ. Ε, 238.—Στφ.Βυζ.). Ἦν προσφιλὴς δίαιτα τοῦ Ὁρατίου, καὶ ὁ Ἀδριανὸς εἶχεν ἐκεῖ λαμπρὰν ἔπαυλιν. Νῦν Τίβολι.

Τίγασις, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Φυλητίδος, θυγατρὸς τοῦ Θεσπίου (Ἀπλλδ. Α, 3, 8).

Τίγγις, πόλις ἀρχαία κατὰ τὴν βόρειον ἀκτὴν τῆς Μαυριτανίας, πρωτεύουσα τῆς ἐπαρχίας Τιγγιτανίας, λίαν ἐμπορικὴ, καὶ ὑπὸ τοῦ Αὐγούστου καὶ τοῦ Κλαυδίου προστατευθεῖσα (Πλούτ. Σερτ. Θ. — Mel. I, 5, 2).

Τιγράνης, 1) στρατηγὸς τῶν Μήδων εἰς τὴν κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐκστρατείαν τοῦ Ξέρξου (Ἡρδ. Ζ, 62).—2) Βασιλεὺς τῶν Ἀρμενίων, ἡττηθεὶς ὑπὸ Κύρου τοῦ μεγάλου (Ξνφ. Κυρπ. Γ, 1).—3) Υἱὸς Ἀρτεμίου, ὁ ἐπισημότερος τῶν ὁμωνύμων βασι-

λέων τῆς Μεγάλης Ἀρμενίας, περὶ τὰ 100 π. Χ., ἐνυμφεύθη Κλεοπάτραν, τὴν θυγατέρα τοῦ μεγάλου Μιθριδάτου, βασιλέως τοῦ Πόντου, καὶ μετ' αὐτοῦ συνεπολέμησε κατὰ τῶν Ῥωμαίων· ἀλλὰ μέχρι τέλους ἀπώλεσε τὰς πρὶν μεγάλας του κατακτήσεις τῆς Καππαδοκίας, τῆς μικρᾶς Ἀρμενίας καὶ μέρους τῆς Συρίας, καὶ ὑπέκυψεν αὐτοῖς, ἀποθανὼν τὸ 85ον ἔτος τῆς ἡλικίας του (Πλούτ. Λουκ. ΚΘ.—Δ. Κάσσ. ΛΣΤ, 35). — 4) Ἔκγονος τοῦ προτέρου, βασιλεὺς τῶν Ἀρμενίων, φονευθεὶς ὑπὸ Τιβερίου ὡς ἐχθρὸς τῶν Ῥωμαίων.

Τιγρανόκερτα (τὰ) ἢ Τιγρανοκέρτα (ἡ), (Τιγρανόπολις), πόλις ἣν ἀνήγειρεν ὁ Τιγράνης εἰς θέσιν ὑψηλὴν ὑπὲρ τὸν Νικηφόριον ποταμὸν, καὶ ἣν οἰκίσας δι' Ἑλλήνων κυρίως ἐκ δώδεκα πόλεων τῆς Καππαδοκίας καὶ Κιλικίας αἵτινες εἶχον καταστραφῆ, ὠχύρωσε καλῶς, καὶ ἀνέδειξε πρωτεύουσαν τῆς Ἀρμενίας. Πρὸ αὐτῆς νικήσας τὸν Τιγράνην ὁ Λούκουλλος, κατέστρεψεν ἓν μέρος τῆς πόλεως, ἥτις δὲν εἶχεν ἔτι συντελεσθῆ. Ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐξηκολούθησεν αὐτὴ ὑφισταμένη (Στρβ. ΙΑ, 522. 532. 539,—Tac. Ann. XII, 50. XIV. 24. XV. 4). Ἐρείπια αὐτῆς δὲν ὑπάρχουσιν, ἡ δὲ θέσις της εἰκάζεται εἰς Ἀμίδ.

Τίγρης ἢ Τίγρις, ποταμὸς μέγας καὶ ὁρμητικὸς τῆς Ἀσίας, ἔχων πολλὰς ἐν Ἀρμενίᾳ πηγὰς, τὰς δυτικωτάτας ἐν τῇ Σοφηνῇ, καὶ τὰς ἀνατολικωτάτας εἰς τὰ Γορδιαῖα ὄρη (τὰ τῶν Κούρδων). Διαρρέει δὲ τὴν λίμνην Ἀρέθουσαν, εἶτα γίνεται ἀφανὴς ὑπὸ μίαν τοῦ Ταύρου παρέκτασιν, ἀναφανεὶς δὲ αὖθις, εἰσρέει εἰς ἄλλην λίμνην, τὴν Θώσσετιν ἢ Ἅρπισσαν (νῦν Βὰν), καὶ εἶτα αὖθις ὑπὸ τὴν γῆν χωνευόμενος, προκύπτει ἐκ δευτέρου εἰς ἀπόστασιν 25 μιλίων, κατὰ τὸ Νυμφαῖον. Δεχθεὶς δ' ἀριστερόθεν ὡς ὁμόρρους τὸν μέγαν καὶ μικρὸν Ζάβατον (νῦν Ζαὸ), καὶ τὸν Διόλαν, καὶ ῥεύσας ὡς μεθόριος τῆς Μεσοποταμίας καὶ Ἀσσυρίας, κατὰ τὴν Σελεύκειαν, πλησιάζει πρὸς τὸν παραλλήλως καὶ δυτικῶς αὐτοῦ ῥέοντα Εὐφράτην μέχρι 150 σταδίων, διὰ πολλῶν διωρύχων μετ' αὐτοῦ συνδεόμενος. Μακρυνθεὶς δὲ πάλιν αὐτοῦ καὶ τοξοειδῶς στραφεὶς πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ, ἑνοῦται μετ' αὐτοῦ κατὰ τὴν πόλιν Δίγβοαν, καὶ ἐκεῖθεν οἱ δύο ποταμοὶ, εἰς ἕνα συνενωθέντες, ἐκβάλλουσιν ὁμοῦ 1000 στάδια κατωτέρω τῆς πόλεως Χάρακος διὰ δύο στομίων εἰς τὸν

Περσικὸν κόλπον. Οἱ πλεῖστοι τῶν ἀρχαίων καὶ μετὰ τὴν ἕνωσιν Τίγριν ὀνομάζουσι τὸν διπλοῦν ποταμόν, ἀπὸ δὲ τῆς νῦν πόλεως Βάσρας τὸν λέγουσι Πασίτιγριν (κατὰ τὴν περσικὴν γλῶσσαν μικρὸν Τίγριν), ἐν ᾧ ἄλλοι τὸ ὄνομα τοῦτο ἀποδίδουσιν εἰς τὸν Εὔλαλον μετὰ τοῦ Κοπράτα, τοὺς ἐκρέοντας ὀλίγον ἀνατολικώτερον τῆς κοίτης τοῦ μεγάλου ποταμοῦ, ἀλλὰ μετ' αὐτοῦ διὰ πολλῶν αὐλάκων συνδεομένους (Στρβ. ΙΑ, 529. ΙΣΤ, 746).

Τιγυρηνοί, ἔθνος ἑλβετικόν, ἐξόχως μάχιμον, χωριζόμενον ἀπὸ τῆς Γερμανίας διὰ τοῦ Ῥήνου (Στρβ.).

Τέθαιος, υἱὸς τοῦ Δάτιδος, στρατηγὸς τοῦ Ξέρξου κατὰ τῆς Ἑλλάδος (Ἡρδ. Ζ, 88).

Τιθασσευτής, ὁ τὰ ζῷα, μάλιστα τὰ θηρία, ἐξημερῶν καὶ χειροήθη ποιῶν (Ἀρστφ. Σφῆκ. — Ξνφ. Ἀπομν. Δ,

3, 70. — Πλούτ. Φάβ.). Ἡ εἰκών, δακτυλιόλιθος, παριστᾷ ἄρκτου τιθασσευτήν, ἔχοντα τὴν ζώνην δι' ἐλασμάτων καὶ τὸν ἀριστερὸν βραχίονα διὰ μεταλλίνων κρίκων προπεφυλαγμένον.

Τιθηνίδια (τὰ), ἑορτὴ τῶν τιτθῶν (τροφῶν) τῶν ἀρρένων παιδίων ἐν Σπάρτῃ. Τὰ βρέφη ἔφερον εἰς τὸ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἱερὸν τῆς Κορυθαλίας Ἀρτέμιδος, καὶ ἐτέλουν χοιριδίων καὶ πλακούντων θυσίας (Ἀθήν. Δ, 139. — Πλούτ. Συμπ. Γ, 9. Ἑλλ. Ζ).

Τιθορέα, πόλις τῆς Φωκίδος ἐπὶ τῆς βορειοδυτικῆς προεκτάσεως τοῦ Παρνασσοῦ, ἥτις ἔφερε τὸ αὐτὸ ὄνομα· ἡ δὲ πόλις ἐλέγετο πρὶν Νέων (Ἡρδ. Β, 32. — Παυσ. Φωκ. 12).

Τέθρας ἢ Τείθρας, υἱὸς τοῦ Πανδίωνος, ἐξωσθεὶς ἐκ τῆς Μαραθωνικῆς τετραπόλεως, καὶ ἐν Μυσίᾳ ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους ἀνευρεθείς.

Τιθράσιοι ἢ Τειθράσιοι, ἀττικὸς δῆμος τῆς Αἰγηίδος φυλῆς, ἐπώνυμος τοῦ Τίθραντος (ἴδ.), δι' ὃ πιθανῶς πρὸς τὸν Μαραθῶνα κείμενος. Τὰ σῦκα αὐτοῦ ἐφημίζοντο ἐπὶ γλυκύτητι (Ἀθν. ΙΔ, 18), οἱ δὲ κάτοικοι ἐπὶ κακίᾳ καὶ ῥαδιουργίᾳ (Ἀρστφ. Βάτρ. 477), δι' ὃ καὶ ὁ ποιητὴς τὰς Γοργόνας Τιθρασίας λέγει ἀντὶ Ταρτησίας.

Τιθραύστης, ὁ τῷ 394 π. Χ. τὸν Τισσαφέρνην διαταγῇ Ἀρταξέρξου τοῦ Μνήμονος φονεύσας, ὡς σατράπης ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ διαδεχθείς, ἀμφίβολον δὲ ἂν καὶ ὡς ἀρχιστράτηγος. Οὗτος ἔπεισε τὸν Ἀγησίλαον εἰς ἀνακωχήν, καὶ νὰ στραφῇ κατὰ τοῦ Φαρναβάζου· ἔπεμψε δὲ συγχρόνως εἰς Εὐρώπην τὸν Ῥόδιον Τιμοκράτην, δοὺς αὐτῷ 50 τάλαντα, ἵνα διεγείρῃ πόλεμον ἐν Ἑλλάδι, ὥστις νὰ βιάσῃ τοὺς Σπαρτιάτας ν' ἀνακαλέσωσι τὸν Ἀγησίλαον (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 4, 25).

Τιθωνός, υἱὸς τοῦ Λαομέδοντος καὶ τῆς Στρυμοῦς, ἡρπάγη διὰ τὴν ὡραιότητά του ὑπὸ τῆς Ἠοῦς, ἥτις ἔσχεν ἐξ αὐτοῦ υἱοὺς τὸν Ἡμαθίωνα καὶ τὸν Μέμνωνα, καὶ ζητήσασα παρὰ τῶν θεῶν ἐπέτυχεν ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν ἀθανασίαν· ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχε λησμονήσει νὰ ζητήσῃ καὶ τὴν αἰωνίαν νεότητα, ὁ Τιθωνὸς ἐγένετο ὑπέργηρος, μέχρις οὗ οἱ θεοί, εὐσπλαγχνισθέντες αὐτὸν, τὸν μετέβαλον εἰς τέττιγα (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 237. Ὕμν. Ἀφρδ. 219. — Ἡσδ. Θεογ. 984. — Ἀπλλδ. Γ, 12, 4).

Τίκινον, ἀρχαία πόλις ἐν τῇ ἐντεῦθεν τῶν Ἄλπεων Γαλλίᾳ, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Τικίνου ποταμοῦ, οὐ μακρὰν τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ εἰς τὸν Πάδον, ἐπὶ τῆς

ὁδοῦ ἥτις ἔφερεν ἐκ Ῥώμης εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἡ πόλις ἐγένετο δῆμος τῆς Ῥώμης, εἶτα δὲ κατεστράφη ὑπὸ τῶν Οὔνων, καὶ ἡ ἀκμὴ αὐτῆς ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐξουσίας τῶν Ὀστρογόθων (Στρβ. Ε, 217. — Liv. XXI, 45. Tac. Ann. III, 15. Hist. II. 17. 27. 68. 88). Νῦν Παβία.

Τίκινος ἢ Τικῖνος, μέγας ἀριστερὸς ὁμόρρους τοῦ Πάδου, πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Ἀδούλας (Ἁγ. Γοθάρδου), διέρρει τὴν Οὐέρβανον λίμνην (Lago maggiore), καὶ ἐχύνετο εἰς τὸν ποταμὸν παρὰ τῷ Τικίνῳ. Εἰς τὰς ὄχθας αὐτοῦ ἐνίκησε τῷ 218 π. Χ. ὁ Ἀννίβας τὸν Σκιπίωνα (Στρβ. Ε, 209. 217. — Liv. V, 34, XXI, 29. 45. 47). Νῦν Τεσσίνος.

Τιλαταῖοι, λαὸς τῆς Θρᾴκης περὶ τὸ ὄρος Σκόμιον, παρὰ τῇ νῦν Σοφίᾳ (Θουκ. Β, 96. — Στφ. Βυζ.).

Τιλλέβορος, λῃστὴς περιβόητος (Ἀρρ. — Λουκ. Ἀλέξ. 2).

Τιλφούσιον, ἤ, δωρ. Τιλφώσσιον· ὑψηλὸς κρημνὸς (νῦν Πέτρα), νοτίως τῆς Κωπαΐδος, πρὸς τῇ Κορωνείᾳ. Εἰς τοὺς πρόποδας αὐτοῦ ἔρρεε κρήνη, ἡ Τιλφοῦσα ἱερὰ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ παρ' αὐτῇ ἐδείκνυτο ὁ τάφος τοῦ Τειρεσίου. Ἐπὶ τοῦ ὄρους δὲ ἦν τὸ Τιλφούσιον, πολίχνη τετειχισμένη (Στρβ. Θ, 411. — Παυσ. Θ, 33, 1).

Τιμαγένης, ἐξ Ἀλεξανδρείας, δοῦλος τοῦ Φ. Σύλλα, εἶτα ἐν Ῥώμῃ διδάσκαλος, πολλὰ ἐκδοὺς συγγράμματα, ἰδίως ἱστορικὰ (Quinct. X, I, 75). Ἐπειδὴ ἀπεφάνθη ποτὲ αὐθαδῶς κατὰ τοῦ Αὐγούστου, ὁ αὐτοκράτωρ τῷ ἀπηγόρευσε τὴν εἴσοδον τῶν ἀνακτόρων του· δι' ὃ θυμωθεὶς ὁ Τιμογένης ἔκαυσεν ἣν εἶχε γράψει ἱστορίαν τῆς κυβερνήσεως αὐτοῦ (Hor. Ep. I, 19, 15. — Sen. Ep. XCI. De ira, III, 23).

Τιμαγόρας, 1) Κύπριος, πατὴρ τοῦ Τιμώνακος, τοῦ ὑπὸ τὸν Ξέρξην ναυαρχοῦντος κατὰ τῶν Ἑλλήνων (Ἡρδ. Ζ, 97). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀθηναγόρου, σύγχρονος τοῦ Φαρναβάζου (Θουκ. Η, 6, 39). — 3) Ἐκ Τεγέας, πρέσβυς Λακεδαιμόνιος τοῦ Πέρσου Δαρείου τοῦ Νόθου (Θουκ. Β, 67). — 4) Ἀθηναῖος, πρέσβυς πεμφθεὶς εἰς Ἀρταξέρξην, τὸν βασιλέα τῆς Περσίας. Ἐκεῖ ἀπαντηθεὶς μετὰ τοῦ Πελοπίδου, ὑπεστήριξεν αὐτὸν, δι' ὃ κατηγορήθη ἐν Ἀθήναις, καὶ ἐπὶ δωροδοκίᾳ διαβληθείς, κατεδικάσθη εἰς θάνατον (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 1. — Πλούτ. Ἀρτξ. ΚΒ). — 5) Φιλόσοφος ἐκ Γέλας. — 6) Φιλόσοφος Ἐπικούριος (Cic. Acad. II, 25, 80). — 7) Χαλκιδεὺς, ζωγράφος, ἐν διαγωνισμῷ εἰς τὰ Πύθια νικήσας τὸν Πάναινον, περίφημον ζωγράφον, ἀδελφὸν τοῦ Φειδίου (Plin. XXXV, 35).

Τιμαία, γυνὴ Ἄγιδος, τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης (Πλούτ. Ἄγ.).

Τιμαίνετος, περίφημος ἀρχαῖος ζωγράφος (Παυσ.).

Τίμαιος, 1) ἐκ Λοκρῶν ἐν Ἰταλίᾳ, φιλόσοφος Πυθαγόρειος, ὃν ἐπεσκέφθη ὁ Πλάτων ἵνα μάθῃ παρ' αὐτοῦ τὰ δόγματα τοῦ Πυθαγόρου (Cic. Fin. V. 29. R. P. I. 10). Ὁ Σουίδας ἀναφέρει διάφορα αὐτοῦ συγγράμματα, «μαθηματικά»· «περὶ φύσεως»· ἓν ἔργον «περὶ Πυθαγόρα»· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἀμφισβητεῖται ἂν ποτε συνέγραψεν ὁ Τίμαιος, καὶ πιστεύεται ὅτι τὰ μνημονευόμενα ἐγράφησαν ὑπὸ μεταγενεστέρου τινὸς Πυθαγορείου. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ περὶ τοῦ ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ περισωθέντος συγγράμματος «περὶ ψυχῆς κόσμου καὶ φύσεως», γραφὲν ἴσως ὑπὸ τοῦ ἄλλου Τιμαίου, ἐκείνου ὃν ὁ Πλίνιος ἀποκαλεῖ μαθηματικὸν (XVI, 22, 24. II, 8, 6. V, 9, 10). — 2) Φιλόσοφος Πλατωνικὸς, πιθανῶς τῆς γ' ἑκατονταετηρίδος μ.Χ., συντάξας Πλατωνικὸν λεξικὸν, οὗ σώζεται μέρος. — 3) Ὁ ἱστορικὸς, ἐκ Ταυρομενίου τῆς Σικελίας, υἱὸς Ἀνδρομάχου, γεννηθεὶς περὶ τὸ 352 π. Χ. καὶ διδάσκαλον ἔχων Φιλίσκον τὸν ἐκ Μιλήτου. Ὑπὸ τοῦ Ἀγαθοκλέους ἐκβληθεὶς τῆς Σικελίας περὶ τὸ 317, ἔζησε 50 ἔτη ἀποσυρθεὶς εἰς Ἀθή-

νας, ἔνθα καὶ ἔγραψε τὸ ἱστορικὸν αὐτοῦ σύγγραμμα. Ἐνβαθεῖ γήρατι δ' ἐπέστρεψεν εἰς Σικελίαν, καὶ ἀπέθανεν 96 ἐτῶν, τῷ 256 π. Χ. Τὸ κυριώτερον ἔργον αὐτοῦ, ἡ ἱστορία τῆς Σικελίας ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τῆς 129ης Ὀλυμπιάδος, διηρεῖτο εἰς βιβλία περίπου 68 καὶ εἰς δύο κυρίως μέρη, ὧν ἀγνοοῦνται ὅμως τὰ ὅρια. Ἐν ἄλλῳ ἰδιαιτέρῳ συγγράμματι ἐπραγματεύθη περὶ τῶν ἐκστρατειῶν τοῦ Πύρρου, καὶ ἕτερον ἔργον αὐτοῦ ἐπεγράφετο «Ὀλυμπιονίκαι», περιέχον πιθανῶς χρονολογικὰς ἐρεύνας. Οἱ ἀρχαῖοι, καὶ ἰδίως ὁ Πολύβιος, ἐπέκρινον λίαν αὐστηρῶς τὸν Τίμαιον, ἀρνούμενοι αὐτῷ πᾶσαν ἱστορικὴν ἱκανότητα (Πολ6. IB, 3-15, 23-18). Ὁ Κικέρων δὲν κρίνει αὐτὸν οὕτως αὐστηρῶς (De Or. II, 14, 58). οὐχ ἧττον ὅμως φαίνεται βέβαιον ὅτι ὁ Τίμαιος εἶχε μᾶλλον πεπαιδευμένου συλλογέως παρὰ ἱστορικοῦ ἰδιότητα· καὶ μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων ἱστοριογράφων δὲν κατέχει ἐπίσημον θέσιν. Τὰ συγγράμματα αὐτοῦ ἀπωλέσθησαν, καὶ ἀποσπάσματα αὐτῶν μόνον σώζονται (Συλλγ. Müller, Fragm. Hist. Graec.). — 4) Ἀρχιτέκτων, κατασκευάσας μεγαλοπρεπῆ καὶ λίαν θαυμασθεῖσαν πυρὰν διὰ τὸν ἐνταφιασμὸν Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου (Ἀθήν. E, 206).

Τίμαλκος, υἱὸς τοῦ Μεγαρέως, βοηθήσας τοὺς Διοσκούρους εἰς τὴν ἅλωσιν τῶν Ἀφιδνῶν ἐν Ἀττικῇ, ἔνθα ὁ Θησεὺς εἶχεν ἐγκλειστον τὴν ἀδελφὴν αὐτῶν Ἑλένην (Παυσ. A, 41).

Τιμάνδρα, θυγάτηρ τοῦ Τινδάρεω, γυνὴ τοῦ Ἐχέμου, μήτηρ τοῦ εἰς Ἰταλίαν μεταναστεύσαντος Εὐάνδρου (Ἀπλλδ. Γ, 10. —Παυσ.).

Τιμάνθης, ζωγράφος Κύθνιος (Quinct II, 13), ὑπ' ἄλλων δὲ (Εὐστθ. εἰς Ἰλ. Ω, 63) Σικυώνιος λεγόμενος, διότι ἀνῆκεν εἰς τὴν σικυωνίαν σχολήν, ἤκμαζε περὶ τὸ 400 π Χ. (Plin. XXXV, 36, 3). Ἔξοχος εἰς τὴν τεχνουργίαν, ἣν ἔτι θαυμαστότερος ὡς πρὸς τὴν ἐφεύρεσιν καὶ σύνθεσιν τῶν εἰκόνων του, δι' ὧν κατώρθου νὰ ἐκφράσῃ ἐπὶ τὸ ποιητικώτερον τὰς εὐγενεστέρας ἐμπνεύσεις. Ἓν τῶν θαυμαστοτέρων ἔργων του ἦν ἡ θυσία τῆς Ἰφιγενείας (Plin. XXXV, 36, 6) ἐν ᾗ εἰς τῶν παρεστώτων τὰ πρόσωπα τὴν θλῖψιν ἐκφράσας κατὰ τοὺς διαφόρους αὐτῆς βαθμούς, τὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐκάλυψε διὰ τῆς χλαμύδος του, διότι ἐκείνου ἡ θλῖψις ὑπερέβαινε πᾶσαν ἔκφρασιν. Τῆς εἰκόνος δὲ ταύτης σώζεται ἀξιόλογον ἀντίγραφον εἰς τοιχογραφίαν τῆς Πομπηΐας (ἴδ. Ἀγαμέμνων), καὶ τὴν αὐτὴν ἀπαραλλάκτως εἰκόνα περιέγραψεν ὁ Εὐριπίδης εἰς τὴν τραγῳδίαν του («δάκρυα προῆξεν, ὀμμάτων πέπλον προθείς». Ἰφιγ. ἐν Αὐλίδι), ὥστε ἀγνοεῖται ἂν ὁ ζωγράφος τὸν ποιητήν, ἢ ὁ ποιητὴς ἀντέγραψε τὸν ζωγράφον. Ἐν ἑτέρᾳ εἰκόνι του, Σάτυροι μετροῦντες διὰ τῶν θύρσων των τὸν ἀντίχειρα κοιμωμένου Κύκλωπος, ἀποδεικνύουσιν ἐπίσης αὐτοῦ τὴν ἐφευρετικότητα (Pl. XXXV, 37, 6).

Τιμάνωρ, υἱὸς Τιμάνθους, ναύαρχος τῶν Κορινθίων εἰς τὴν κατὰ τῶν Κερκυραίων ἐκστρατείαν αὐτῶν (Θουκ. A, 29).

Τιμαρέτη, μία τῶν ἱερειῶν τοῦ ἐν Δωδώνῃ μαντείου τοῦ Διὸς (Ἡρδ. B, 55).

Τιμαρχίδης, ἄρχων ἐν Ἀθήναις (Διόδ.).

Τίμαρχος, 1) δημαγωγὸς ἐν Ἀθήναις, καθ' οὗ σώζεται ῥητορικὸς λόγος τοῦ Αἰσχίνου. — 2) Υἱὸς τοῦ Πραξιτέλους, ἀδελφὸς καὶ συνεργάτης τοῦ Κηφισοδότου (Pl. XXXIV. 19.— Rang. Ant. Hell. II, 1103). Ἀμφοτέρων διάφορα μνημονεύονται ἔργα ἀπὸ κοινοῦ, ἐν ἄλλοις ἀνδριὰς τοῦ κωμικοῦ ποιητοῦ Μενάνδρου, ἴσως ὁ σωζόμενος ἐν τῷ Βατικανῷ Μουσείῳ, οὗ τὸ βάθρον ἀνευρέθη ἐν Ἀθήναις.—3) Φιλόσοφος ἐπικούρειος (Καλλίμχ. Ἐπ. 11). — 4) Ἀθηναῖος ἀδελφὸς τοῦ Κλειτομάχου (Πλάτ. Θεαγ. 129).

Τιμάσαρχος, υἱὸς τοῦ Τιμοκρίτου, Αἰγινήτου, Νεμεονίκης ἐν παισὶ (Πίνδ. Νεμ. Δ).

Τιμασίων, ἐκ Δαρδάνου, πόλεως τῆς μικρᾶς Ἀσίας, εἷς τῶν μετὰ Κύρου τοῦ νεωτέρου ἀναβάντων μυρίων Ἑλλήνων. Μετὰ τὸν φόνον τοῦ Κλεάρχου ἐξελέγη εἷς τῶν στρατηγῶν (Ξνφ. Ἀνβ. Γ, 1, 47. E, 6, 21. Z, 8, 18).

Τίμασος, ποταμὸς τῆς Ἰστρίας, προρρέων ἐξ ἑπτὰ πηγῶν καὶ μιᾶς λίμνης, μόνον 2,000 βήματα μακρός, ἀλλ' ἄφθονον ἔχων ὕδωρ· ἀπετέλει τὸ ὅριον μεταξὺ Ἰσρίας καὶ Ἐνετίας, καὶ διὰ χαριεστάτου πεδίου μεταξὺ Τεργέστης καὶ Ἀκουιλίας ἐξέβαλλεν εἰς τὸν Τεργεσταῖον κόλπον. Παρὰ τὰς ἐκβολὰς αὐτοῦ ἦν λιμὴν μετὰ ναοῦ τοῦ Διομήδους, ὁμωνύμου τῷ ποταμῷ (Στρβ. E. 214.—Liv. XLI, 1, 2.—Virg. Æn. I, 244. E, 8, 6).

Τιμηγενίδης, Θηβαῖος, υἱὸς Ἔρπυος, ὁ δοὺς τῷ Μαρδονίῳ τὴν συμβουλὴν νὰ φυλάξωσι τὰ στενὰ τοῦ Μαραθῶνος, μὴ δραπετεύσωσι πολλοὶ τῶν ἐν τῷ στρατῷ του τεταγμένων Ἑλλήνων (Ἡρδ. Θ, 39).

Τίμημα, 1) ἦν ἡ ἐκτίμησις τῆς περιουσίας τῶν πολιτῶν, ὡς βάσεως τῆς εἰς τὸ δημόσιον συμβολῆς. Κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Σόλωνος αἱ περιουσίαι πᾶσαι ἐκτιμηθεῖσαι, διηρέθησαν εἰς 4 τιμήματα, ὧν ἕκαστον ὥριζε τὸν κατώτατον ὅρον τῆς ἀκινήτου οὐσίας τῶν εἰς αὐτὸ ὑπαγομένων. Ἦσαν δὲ ταῦτα τὸ τῶν πεντακοσιομεδίμνων, τῶν κεκτημένων ἐτήσιον εἰσόδημα τοὐλάχιστον 500 μεδίμνων (ξηρῶν προϊόντων ἢ μετρητῶν ὑγρῶν)· τῶν ἱππέων, τῶν εἰσπραττόντων τοὐλάχιστον 300 μεδίμνους, καὶ ἑπομένως ὑποτιθεμένων ὅτι ἠδύναντο νὰ τρέφωσιν ἵππον· τῶν ζευγιτῶν, ὧν τὸ εἰσόδημα ἦν 200 (πιθανώτερον 150) μεδίμνων εἰς κατώτατον ὅρον, καὶ ὑποτιθεμένων ὅτι εἶχον ἢ ἠδύναντο νὰ ἔχωσι ζεῦγος βοῶν· καὶ τὸ τῶν θητῶν, τῶν ἔτι ὀλιγώτερα κεκτημένων, οἵτινες ἦσαν ἀπηλλαγμένοι πάσης χρηματικῆς εἰσφορᾶς, ἀλλὰ καὶ οὐδεμιᾶς μετεῖχον ἀρχῆς, πλὴν τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς ἡλιαίας. Προσέτι τὸ εἰς ἕκαστον τῶν τιμημάτων ἐπιβαλλόμενον τέλος ἦν οὐχὶ τὸ αὐτὸ ἀναλόγως καὶ εἰς τὰ τρία τιμήματα, ἀλλ' ἐλαφρότερον ὅσῳ τὸ τίμημα ἦν μικρότερον, τῆς περιουσίας τοῦ πεντακοσιομεδίμνου λογιζομένης 12πλασίας τοῦ εἰσοδήματος αὐτοῦ (ταλάντου ἢ 6000 δρ. διὰ 500 μεδίμνους ἢ δραχμὰς), τῆς τοῦ ἱππότου 10πλασίας, τῆς τοῦ ζευγίτου μόνον 7πλασίας. Ἡ ἀπογραφὴ τῶν περιουσιῶν ἐγίνετο εἰς τακτικὰς ἐποχάς, ἄλλας ἀλλαχοῦ (Ἀρστ. Πολτ. Γ, 8). — Ὁ Κάσσανδρος νικήσας τοὺς Ἀθηναίους τῷ 316 π. Χ., ἐπέβαλεν αὐτοῖς «πολιτεύεσθαι ἀπὸ τιμήματος ἄχρι μνῶν δέκα» (Διόδ. IH, 74), ἤτοι νὰ μὴ μετέχωσι τῆς κυβερνήσεως οἱ κεκτημένοι εἰσόδημα ἔλασσον τῶν 1000 δραχμῶν.—Ἴδ. καὶ Τέλη καὶ πολιτ. οἰκονομία.—2) Τὸ δικαστικῶς ἐπιβαλλόμενον πρόστιμον, καὶ εἰς πολλὰς, τὰς τιμητὰς λεγομένας, δίκας, ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος προτεινόμενον (Δημσθ. κ. Στφ. 1115). Εἰς τοῦτο ὁ ἐναγόμενος, ἂν ἐκηρύττετο ἔνοχος, ἀντέταττεν ἀντίτίμημα, καὶ τοῖς δικασταῖς ἐναπέκειτο νὰ ἐκλέξωσι μεταξὺ τῶν δύο, διὰ ψήφου ἀποφαινόμενοι, ἥτις ἦν τὸ πινάκιον τιμητικὸν, (Πολδ. H. 16), ἐφ' οὗ οἱ δικασταὶ διὰ τοῦ ὄνυχος ἢ δι' ἐγκεντρίδος «ἐτίμων τὴν μακρὰν» ἢ «τὴν βραχεῖαν», ἤτοι ἐχάραττον γραμμὴν, δι' ἧς, ἂν μὲν ἦν μακρὰ, παρεδέχοντο τὸ τίμημα τοῦ ἐνάγοντος, ἂν δὲ βραχεῖα, τὸ ἀντίτίμημα τοῦ ἐναγομένου. Ὁ Σωκράτης, ἐπὶ τῆς μεγάλης του δίκης, ἐπρότεινεν ὡς ἀντίτίμημα 100 δραχμὰς, καὶ εἶτα 3000.

Τίμνης, Σκύθης, ἐπίτροπος τοῦ βασιλέως τῶν Σκυθῶν Ἀριαπείθους.

Τιμόδημος, ἀθλητὴς, φίλος τοῦ Θεμιστοκλέους, νικητὴς εἰς τὰ Νέμεα (Πίνδ. —Ἡρδ. Z, 125).

Τιμόθεος, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Κόνωνος, μεθ' οὗ τῷ 393 π. Χ. εἰς Ἀθήνας ἐπανελθὼν, μετὰ τοῦ Πλάτωνος καὶ

(ΑΡΧ. ΛΕΞ. Α Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ ΤΟΜ Β΄)

Ἰσοκράτους συνδιατρίβων, καὶ εἰς σπουδὰς ἐπιδοθείς, ἀνεδείχθη διάσημος ῥήτωρ, στρατηγὸς ἱκανώτατος καὶ ἀνδρεῖος, καὶ πολιτικὸς ἀνὴρ ἐξόχου δραστηριότητος καὶ ἱκανότητος. Τὸ στάδιον δ' αὐτοῦ τῷ εἶχε προλειάνει καὶ τοῦ πατρός του ἡ δόξα καὶ ὁ πλοῦτος. Ἀλλ' οὐχὶ ὅλως ἀπηλλαγμένος ἐλαττωμάτων τῆς ἐποχῆς, ἦν καὶ εἰς ἐκδιαίτησιν καὶ εἰς ἀσωτίαν ἐπιδεδομένος. Τῷ 383 γίνεται μνεία αὐτοῦ ὡς νεανίου ἐκ τῶν ἐπισήμων. Τῷ δὲ 378 συναπεστέλλετο μετὰ τοῦ Χαβρίου καὶ τοῦ Καλλιστράτου ναύαρχος τοῦ κατὰ τῆς Σπαρτης ἐκπλεύσαντος στόλου. Τότε ὅμως ὑπερεῖχεν εἰσέτι τοῦ Χαβρίου ἡ φήμη, Τῷ δὲ 375. μετὰ 60 πλοίων ἐκπεμφθείς, ἀφ' οὗ ἐλεηλάτησε τὰς ἐχθρικὰς παραλίας, ἐκυρίευσε τὴν Κέρκυραν, καὶ διέπρεψε διὰ τῆς ἡμερότητος καὶ μετριοπαθείας του πρὸς τοὺς ἡττηθέντας (Ξενφ. Ἑλλ. Ε, 4, 62)· εἶτα δ' ἐνίκησε τὸν Σπαρτιάτην Νικόλοχον εἰς Λευκάδα ἢ Ἀλυζίαν τῆς Ἀκαρνανίας· καὶ ἐλλείψει χρημάτων δὲν ἠδυνήθη μὲν νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς νικηφόρους ἐπιχειρήσεις του, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐπέφερε διὰ τῶν ἐπιτυχιῶν του συνομολόγησιν εἰρήνης, τῷ 374, εἰ καὶ μὴ ἐντελῶς ἐκτελεσθείσης (Ξνφ. Ἑλλ. ΣΤ, 2. 1). Μετά τινας κατακτήσεις ἐν Θρᾴκῃ, ὤφειλε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Κέρκυραν, ἀπειλουμένην ὑπὸ τοῦ Μνασίππου, ἀλλὰ δι' ἔλλειψιν χρηματικῶν μέσων δὲν ἠδυνήθη νὰ φθάσῃ ἐγκαίρως, καὶ τῷ ἀφῃρέθη ἡ ἀρχηγία· (Αὐτ. ΣΤ, 2, 13. — Δμσθ. Τιμ. σ. 1186)· καὶ προτάσει μάλιστα τῶν ἀρχηγῶν τῆς δημοκρατικῆς μερίδος Ἰφικράτους καὶ Καλλιστράτου ἐνήχθη εἰς τὸ δικαστήριον (Ξενφ. Ἑλλ. Ε, 6, 2. ΣΤ, 2, 1), ἀλλὰ διὰ τῆς ἐπεμβάσεως τῶν φίλων του Ἰάσωνος τοῦ Φεραίου καὶ Ἀλκέτα τοῦ ἐξ Ἠ π ε ί ρ ο υ ἀπέφυγε τὴν καταδίκην· ἀπῆλθε δ' ἐπί τινα χρόνον εἰς Περσίαν, καὶ ἐκεῖ συνέπραξεν εἰς τὴν ἀνάκτησιν τῆς Αἰγύπτου. Μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του διηλλάγη μετὰ τοῦ Ἰφικράτους, νυμφεύσας τὴν θυγατέρα του μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Μενεσθέως καὶ ἐπεδόθη αὖθις εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς κατὰ θάλασσαν ἡγεμονίας τῶν Ἀθηνῶν, καὶ εἰς τὸν περιορισμὸν τῆς δυνάμεως τῶν Θηβαίων. Τῷ 368 ἀπεστάλη μετὰ στόλου ἵνα ὑποστηρίξῃ τὸν Πέρσην σατράπην Ἀριοβαρζάνην. Ἀποδειχθέντος ὅμως ὅτι οὗτος εἶχεν ἀπροσταῖ ἀπὸ τοῦ μεγάλου βασιλέως ἐστράφη ὁ Τιμόθεος πρὸς τὴν Σάμον, ἣν εἶχον κυριεύσει οἱ Πέρσαι, καὶ κατέλαβεν αὐτήν, τῷ 366, μετὰ ἐνδεκάμηνον πολιορκίαν. Κατὰ τὰ μετὰ ταῦτα ἔτη εἰργάσθη εἰς τὸν Ἑλλήσποντον. Ἀφ' οὗ οἱ Σπαρτιᾶται καὶ οἱ Θηβαῖοι ἠνώθησαν μετὰ τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν, ἐν ᾧ πρὶν ὑπεστήριζον τὸν Ἀριοβαρζάνην, ἔλαβε παρὰ τούτου τὴν Σηστὸν καὶ τὴν Κριθώτην, τῷ 364 ἐκυρίευσε τὴν Τορώνην, τὴν Μεθώνην καὶ Πύδναν καὶ τὴν Ποτίδαιαν, ὑπέταξε τοὺς Χαλκιδεῖς· κατὰ τῆς Ἀμφιπόλεως ὅμως καὶ τῆς Ὀλύνθου ἀπέτυχε (Διόδ. ΙΕ, 81.—Δμσθ. Ὀλυνθ. Α, 6. 10). Κατὰ τὸν συμμαχικὸν πόλεμον, ἀφ' οὗ ὁ Χαβρίας ἐφονεύθη, ἐτάχθη αὐτὸς μετὰ τοῦ Ἰφικράτους εἰς τὴν ἀρχηγίαν στόλου, ἵνα μετὰ τοῦ Χάρητος καταπολεμήσῃ τοὺς συμμάχους. Ἀλλὰ μὴ δυνηθέντες ἕνεκα τρικυμίας νὰ ναυμαχήσωσιν ὅτε ὑπ' αὐτοῦ διετάχθησαν, κατηγγέλθησαν εἰς τὰς Ἀθήνας ἐπὶ προδοσίᾳ, τῷ 354 (Διόδ. ΙΣΤ, 7, 21. — Διναρχ. εἰς Δμσθ. ΚΔ). Καὶ ὁ μὲν Ἰφικράτης ἀπέφυγε τὴν καταδίκην, ὁ δὲ Τιμόθεος ὑπεβλήθη εἰς 100 ταλάντων πρόστιμον, καὶ ἔφυγεν εἰς Χαλκίδα, ἔνθα καὶ ἀπέθανε. Μικρὸν μετέπειτα ἐμετριάσθη, διὰ τὸν υἱόν του Κόνωνα, ἡ ποινὴ εἰς 10 τάλαντα, ἃ τῷ ἐπετράπη νὰ μεταχειρισθῇ εἰς ἐπιδιόρθωσιν τοῦ τειχισμοῦ τῶν Ἀθηνῶν. — 2) Μιλήσιος, ἐπίσημος ποιητὴς καὶ μουσικὸς, περὶ οὗ ἐλέγετο ὅτι καὶ τὴν λύραν ἐτελειοποίησε, τέσσαρας νέας χορδὰς προσθεὶς εἰς αὐτήν· καὶ πολλὰ καὶ ποικίλα μέλη συνέταξεν, ἰδίως διθυράμβους, ἐξ ὧν μνημονεύονται 18, ὕμνοι 21 καὶ νόμοι ἢ ᾠδαὶ ἑξάμετροι 19 (Σουίδ.).

προσέτι δὲ καὶ τραγῳδίας ἔγραψε, καὶ ἄλλα εἴδη ποιήσεως (Πλούταρ.—Ἀθήν.—Λουκ. —Στφ. Βυζ.—3). Περίφημος αὐλητὴς ἐκ Θηβῶν, θαυμασθεὶς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου (Λουκ. Ἀρμ. 1).—4) Γλύπτης ἐπίσημος, ἐξεργασθεὶς τὴν νοτίαν πλευρὰν τῶν ἀναγλύφων τοῦ Μαυσωλείου, οὗ ὁ Σκόπας καὶ ὁ Βρύαξις εἰργάσθησαν τὰς λοιπὰς(Plin. XXXVI. 4, 9).

Τιμοκλῆς, 1) Ἀθηναῖος, λόγου ἄξιος ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας, προσβάλλων πολλάκις καὶ τὸν Δημοσθένην καὶ τοὺς πλείστους τῶν συγχρόνων του διακεκριμένων ἀνδρῶν. Διεκρίνετο καὶ διὰ τοῦ ἐξαιρέτου του ὕφους καὶ διὰ τῶν πολυειδῶν γνώσεών του. Ἡ ἔκθεσις αὐτοῦ εἶχεν ὕψος ποιητικὸν, τῶν δὲ χαρακτήρων αἱ παραστάσεις πολλὴν λεπτότητα. Ἐξαιρέτως δ' ἐπετύγχανεν εἰς τὴν παρῳδίαν τραγικῶν ὑποθέσεων. 27 δραμάτων αὐτοῦ σώζονται οἱ τίτλοι καὶ ἀποσπάσματα (Συλλ. [Meinecke, Com. Graec. III).— 2) Στωϊκὸς φιλόσοφος, φίλος τοῦ Λουκιανοῦ (Λουκ.).

Τιμοκράτης, 1) Ἀθηναῖος, σύγχρονος τοῦ Δημοσθένους, ὅστις βιαίως αὐτὸν προσέβαλεν.—2) Καὶ ἕτερος Ἀθηναῖος,καθ' οὗ ὁ Δημοσθένης ἐπίσης ἐπέπεσεν ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ —3) Υἱὸς Τιμοξένου, στρατηγὸς Κορίνθιος (Θουκ. Β, 33).—4) Λακεδαιμόνιος συστράτηγος τοῦ Βρασίδου κατὰ τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. Β, 85, 92). — 5) Ῥόδιος, ὃν ὁ σατράπης Τιθραύστης μετεχειρίζετο ἵνα διὰ δωροδοκίας ἐξεγείρῃ κατὰ τῆς Σπάρτης τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν δημοκρατικῶν μερίδων εἰς τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 5, 1).—6) Φιλόσοφος Ἐπικούρειος,ἀδελφὸς τοῦ Μητροδώρου. διαφωνῶν πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς τὰς θεωρίας (Cic. N. D. XXXIII, 93).—7) Ἀθηναῖος, εἷς ἐκ τῶν κατηγόρων τῶν στρατηγῶν μετὰ τὴν ἐν Ἀργινούσαις μάχην (Ξενφ. Ἑλλ. Α, 73.—Πιθανῶς καὶ Θουκ. Ε, 19). — 8) Στρατηγὸς Διονυσίου Β κατὰ Δίωνος. — 9) Φιλόσοφος καὶ διδάσκαλος τῆς ῥητορικῆς, ἐξ Ἡρακλείας τῆς ἐν Βιθυνίᾳ, ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ (Λουκ. Δημ. 3),

Τιμοκρατία, σύστημα πολιτείας καθ' ὃ ἡ μετοχὴ εἰς τὴν διοίκησιν ἀπενέμετο ἀναλόγως τῶν περιουσιῶν, αἵτινες ἦσαν καὶ ἡ βάσις τῆς φορολογίας (τιμήματα) (Ἀρστ. Ἀθ. Ε, 12).

Τιμοκρέων, Ῥόδιος ἐξ Ἰαλυσοῦ, ἀθλητὴς καὶ λυρικὸς ποιητὴς, σύγχρονος καὶ ἐπί τινα χρόνον φίλος τοῦ Θεμιστοκλέους. Ἐπὶ τῇ ὑπονοίᾳ ὅτι ἦν Περσόφρων, ἐξεβλήθη τῆς πατρίδος του. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Θεμιστοκλῆς οὐδὲ διὰ δόσεως χρημάτων κατώρθωσε τὴν ἀνάκλησίν του, ὁ Τιμοκρέων ἐπέπεσε κατ' αὐτοῦ διὰ σατυρικῶν ἢ μᾶλλον ὑβριστικῶν ποιημάτων. Καὶ κατὰ τοῦ ἀντιζήλου του δὲ, τοῦ Κείου Σιμωνίδου, καὶ τούτου φίλου τοῦ Θεμιστοκλέους, διετέθη ἐχθρικώτατα, καὶ μεταξὺ τῶν δύο ἐξερράγη βιαιότατος πόλεμος σατυρῶν. Μέχρι τέλους λέγεται πορευθεὶς πρὸς τὸν βασιλέα τῶν Περσῶν καὶ ὑπ' αὐτοῦ φιλοξενηθείς. Ὀλίγα ἀποσπάσματα αὐτοῦ διατηροῦνται, ἐν οἷς διαφαίνεται ἄμετρος ἔξαψις πάθους καὶ βίαιος χαρακτὴρ (Συλλγ. Bergk, Poet. lyr. Graec.).

Τιμόλαος, 1) ἀρχηγὸς τῆς δημοκρατικῆς μερίδος ἐν Κορίνθῳ, τῷ 395 π.Χ. ἐδωροδοκήθη ὑπὸ τῶν Περσῶν ἵνα ἐξεγείρῃ τὰς Ἑλληνικὰς πόλεις εἰς πόλεμον κατὰ τῆς Σπάρτης (Ξενφ. Ἑλλ. Γ, 5, 1. Α, 2, 10). —2) Θηβαῖος, προδοὺς τὴν πατρίδα του εἰς Φίλιππον τὸν Μακεδόνα (Δμσθ. π. Στφ. 241). Κατά τινας ἐκδόσεις Τ ι μ ό λ α ς.—3) Ἐκ Λαρίσσης ὑπομνηματιστὴς τῆς Ἰλιάδος, καὶ συντάκτης ἐμμέτρου αὐτῆς παραφράσεως.

Τιμολέων, Κορίνθιος, υἱὸς Τερεδήμου, ἐπισήμου γενεᾶς, γεννηθεὶς περὶ τὰ 411 π. Χ., πεπροικισμένος διὰ παντοίων ἀρετῶν, πρᾶος τὸν χαρακτῆρα, ἀλλ' εἰς ἄκρον μισοτύραννος, ὥστε καὶ τῷ 364 συνέπραξεν εἰς τὸν φόνον τοῦ ἀδελφοῦ του Τιμοφάνους, θελήσαντος ἐπὶ κεφαλῆς 1,100 μισθωτῶν

νὰ καταλάβῃ τὴν τυραννίδα. Ἔκτοτε ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη ἔζησε μὴ ἀναμιγεὶς πλέον εἰς τὰ δημόσια, μέχρις οὗ οἱ Κορίνθιοι τὸν ἔπεμψαν τῷ 344 ἐπὶ κεφαλῆς σώματος μισθωτῶν εἰς τὴν ἄποικον αὐτῶν πόλιν, τὰς Συρακούσας, αἵτινες ἐν ἐσωτερικῇ παραλυσίᾳ διατελοῦσαι εἶχον ἐπικαλεσθῇ τὴν βοήθειάν των (Πλούτ. Τιμολ. Γ, 7. — Nep. Tim. II). Προσορμισθεὶς δ' εἰς τὸ Ταυρομένιον, ἀφ' οὗ πολλὰς ὑπερεπήδησε δυσχερείας, ἐνίκησεν εἰς τὸ Ἄδρανον τὸν ἐκ Λεοντίνων Ἰκέταν, ὃν οἱ Συρακούσιοι εἶχον πρὶν καλέσει εἰς βοήθειαν κατὰ τοῦ Διονυσίου, καὶ κατέλαβε μέρος τῆς πόλεως τῶν Συρακουσῶν, ἐν ᾧ ὁ Ἰκέτας ἐξηκολούθησε κατέχων τὴν συνοικίαν τὴν καλουμένην Ἀχραδινήν, ὁ δὲ Διονύσιος εἶχε τὴν Ὀρτυγίαν μετὰ τῆς Ἀκροπόλεως, καὶ οἱ Καρχηδόνιοι κατεῖχον τὸν λιμένα (Διόδ. ΙΔ, 37. — Πλούτ. Τιμ. ΙΑ). Ἀλλὰ μικρὸν μετὰ ταῦτα οὗτοι ἀπῆλθον, καὶ ἀφ' οὗ ὁ Διονύσιος, τῷ 343, παρέδωκε τὴν Ἀκρόπολιν, ἠναγκάσθη τότε καὶ ὁ Ἰκέτας ν' ἀποχωρήσῃ τῆς πόλεως. Τότε ὁ Τιμολέων κατηδάφισε τὴν ἀκρόπολιν, ὡς σύμβολον καὶ προμαχῶνα τῆς τυραννίας, καὶ ἐγκατέστησεν ἐκεῖ τὰ δημοτικὰ δικαστήρια. Ἐπὶ τῇ αἰτήσει του δὲ, λέγεται ὅτι ἦλθον ἐκ Κορίνθου 60,000 ἄποικοι εἰς τὰς ἐρημωθείσας Συρακούσας, καὶ εἰς αὐτοὺς ὅτι διένειμεν ἢ ἐπώλησε τὴν χώραν καὶ τὰς οἰκίας (Πλούτ. Τιμ. ΙΣΤ). Ἐπανέφερε δὲ τὴν ἐλευθερίαν, προκαλέσας τὴν διὰ τοῦ Κεφάλου καὶ Διονυσίου ἀναθεώρησιν τῶν δημοκρατικῶν νόμων καὶ ἐγκαταστήσας πάλιν αὐτούς. Ἡ πρώτη θέσις ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄρχοντας ἐδόθη εἰς τὸν ἱερέα, ἢ ἀμφίπολον τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς, ὅστις ἐκηρύχθη ἐπώνυμος· ἀλλ' ὑπερτάτως διηύθυνε τὰ τῆς πολιτείας ὁ Τιμολέων μετὰ πάσης εὐθύτητος (Πλούτ. Τιμ. ΚΒ). Ἐπεσφράγισε δὲ τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας κατανικήσας τῷ 342 ἐν Κριμνισσῷ, παρὰ τῇ Ἐγέστῃ, τοὺς Καρχηδονίους, ἀποβιβάσαντας 80,000 στρατοῦ· ὅτε δὲ συνωμολογήθη εἰρήνη, ὁ ποταμὸς Ἅλυκος ὡρίσθη ὡς ὅριον μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Συρακουσίων. Καὶ τῶν ἄλλων δὲ πόλεων οἱ τύραννοι ἐξεδιώχθησαν ἢ ἐθανατώθησαν, ὁ Ἰκέτας ἐν Λεοντίνοις, ὁ Μάμερκος ἐν Κατάνῃ, ὁ Ἵππων ἐν Μεσσήνῃ, κτλ., καὶ τῷ 339 αἱ ἀπελευθερωθεῖσαι πόλεις συνεδέθησαν διὰ δεσμοῦ μετὰ τῶν Συρακουσῶν, ἡ δὲ Γέλα καὶ ὁ Ἀκράγας, ἐν ἐρειπίοις κείμεναι, ἀνῳκοδομήθησαν καὶ νέους κατοίκους ἔλαβον τὸ Ἀγύριον καὶ ἡ Καμάρινα. Εὐημερία καὶ πλοῦτος, εἰρήνη καὶ ἡσυχία ἀνέθαλον δι' αὐτοῦ πάλιν ἐν Συρακούσαις καὶ ἐν πάσῃ τῇ Σικελίᾳ (Πλουτ. Τιμλ. Λ). Ἔκτοτε γενικῶς ἀνεγνωρίζετο καὶ ἐτιμᾶτο ὡς ἐλευθερωτὴς καὶ ὡς εὐεργέτης, καὶ ὑπερτάτη ἦν ἡ ἐπιρροὴ αὐτοῦ, καὶ ἀφ' οὗ μετά τινα χρόνον ἀπώλεσε τὴν ὅρασιν, καὶ μέχρι τοῦ θανάτου του, συμβάντος τῷ 337. Τότε δ' ἱδρύθη μνημεῖον αὐτῷ, καὶ ἐτησίως ἐτελοῦντο παρ' αὐτῷ ἐπικήδειοι τελεταὶ πρὸς μνήμην του· ἀλλὰ μικρὸν μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ κατέπεσεν ἡ ἀκμὴ τοῦ τόπου.

Τιμόμαχος, 1) Ἀθηναῖος στρατηγός. Τῷ 367 τὴν ἐντολὴν λαβὼν νὰ κωλύσῃ τὴν διὰ τῶν Ὀναίων ὀρέων εἰς τὸν Ἰσθμὸν εἰσβολὴν τοῦ Ἐπαμεινώνδα, δὲν τὸ ἔπραξε· καὶ ἔπειτα δὲ πάλιν, τῷ 361, πεμφθεὶς μετὰ στόλου ἵνα ὑπερασπίσῃ τὰς κατὰ τὴν Θρᾴκην παραλίους ἐμπορικὰς πόλεις τῶν Ἀθηναίων, καὶ τοῦτο ἐπίσης κακῶς ἐκτελέσας, κατεδικάσθη εἰς θάνατον (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 1, 41. — Αἰσχ. Κτσφ. 24, 56). —2) Βυζάντιος, ζωγράφος, ὀλίγον μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου ἀκμάσας, καὶ οὐχὶ ἐπὶ Καίσαρος, ὡς κατὰ λᾶθος λέγει ὁ Πλίνιος (XXXV, 40, 30. 41. — Ἰδ. Ῥαγκ, Ἀπ. ΙΓ. Ἱστ. Καλλ. Α, σ. 563). Ἡ εἰδικότης αὐτοῦ ἦν, ὡς φαίνεται, ἡ παράστασις βιαίων παθῶν ἀντικρουομένων ἢ ὑπ' ἰσχυρᾶς θελήσεως καταστελλομένων, οἷα ἦν ἡ εἰκὼν τοῦ Αἴαντος συνελθόντος ἐκ τῆς μανίας του καὶ μελετῶντος αὐτοχειρίαν, καὶ ἡ τῆς «Μηδείας ταλαντευομένης μεταξὺ τῆς ἀγρίας ἀποφάσεως τοῦ νὰ σφάξῃ τὰ τέκνα της, καὶ τοῦ μητρικοῦ φίλτρου», ἣν εἰκόνα ἀπέθανε πρὶν ἢ συμπληρώσῃ· ἀμφοτέρας δ' ἠγόρασεν ὁ Καῖσαρ ἐκ Κυζίκου 80 ταλάντων (480,000 τῶν τότε δραχμῶν) (Φιλόστρ. Β. Ἀπλν. Τυαν. Β, 10. — Ἀνθλ. Πολ. ΙΙ, σ. 667. — Πλούτ. π. ἀκρ. ποιητ. 18. — Ov. Trit. II, 525. — Cic. Varr. IV, 60. 135). Εὑρέθη δ' ἐν Πομπηΐᾳ ἐπὶ τοιχογραφίας ἀντίγραφον τῆς εἰκόνος τῆς Μηδείας, καὶ ἀπόσπασμα αὐτῆς ἐπὶ δακτυλιολίθου. Μνημονεύονται δ' ἐπίσης θαυμαστικῶς (Plin. αὐτ. — Λουκ. Δραπέτ. 32) καὶ ἕτερα ἔργα αὐτοῦ, οἷον «Ὀρέστης», «Γοργὼ», «θαυματοποιὸς», κτλ.

Τιμόξενος, 1) στρατηγὸς Σικυώνιος ἐν Σκιώνῃ τῆς Μακεδονίας, ἣν παρέδωκεν εἰς τοὺς Πέρσας (Ἡρδ. Η, 128). — 2) Στρατηγὸς Κορίνθιος (Θουκ. Β, 33).

Τιμοσθένης, Αἰγινήτης, ἀδελφὸς τοῦ Ἀλκιμέδοντος, Ὀλυμπιονίκης (Πινδ. Ὀλ. Η).

Τιμοῦχος, βουλὴ ἐν Μασσαλίᾳ ἐξ 600 ἀνδρῶν, ἧς οὐδεὶς μετεῖχεν ὁ μὴ πρὸ τριῶν τοὐλάχιστον γενεῶν πολίτης, καὶ μὴ τέκνων πατὴρ (Στρβ. Δ, 179. — Caes. B G. I, 35, 1).

Τιμοφάνης, ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ Τιμολέοντος (ἴδ.), ὑφ' οὗ ἐφονεύθη, θελήσας ν' ἀναδειχθῇ τῆς πατρίδος του τύραννος (Πλούτ Τιμολ.).

Τιμὼ, ἱέρειά τις εἰς τὴν νῆσον Πάρον (Ἡρδ. ΣΤ, 134).

Τέμων, 1) ὁ μισάνθρωπος, Ἀθηναῖος, υἱὸς Ἐχεκρατίδου, εὔπορος, ἐκπαιδευθεὶς ὡς φιλόσοφος ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐκ τῆς ἠθικῆς δὲ διαφθορᾶς τῶν ἐπ' αὐτοῦ χρόνων εἰς μῖσος κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος παραχθεὶς καὶ ὑπὸ τὸν Ὑμηττὸν ἐν μονώσει βιῶν, ὥστε τὰ παντοῖα περὶ αὐτοῦ μνημονευόμενα ἀνέκδοτα καὶ συχνὴ μνεία τῶν κωμικῶν (Ἀρστφ. Λυσστρ. 812. Ὄρν. 1549), κατέστησαν αὐτὸν τὸν τύπον τῆς σκαιᾶς μισανθρωπίας διὰ πάντα τόπον καὶ χρόνον. Ὁ Λουκιανὸς ἔγραψεν ἴδιον ἔργον περὶ αὐτοῦ (Πλούτ. Ἀλέξ. ΙΣΤ.). — 2) Μαθητὴς τοῦ Πύρρωνος, φιλόσοφος σκεπτικὸς ἐκ Φλιοῦντος, προσέτι δὲ καὶ ἰατρὸς καὶ διδάσκαλος τῆς ῥητορικῆς, ἔζη περὶ τὰ 280 π. Χ. ἐν Ἀθήναις καὶ εἰς διάφορα ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἀπέθανεν ἐννενηκοντούτης. Ἔγραψε δὲ πολλὰ καὶ ποικίλα, ἐξ ὧν τὸ ἐπισημότερον ἔργον ἦσαν οἱ Σίλλοι, παρῳδία ἐν ἑξαμέτροις τοῦ δογματισμοῦ τῶν φιλοσοφικῶν σχολῶν (Αἰλ. π. ἰ. Β, 41).

Τιμώναξ, Κύπριος, πλοίαρχος εἰς τὸν Περσικὸν στόλον ἐπὶ Ξέρξου (Ἡρδ. Ζ, 98).

Τιμώνειον, φρούριον τῆς Παφλαγονίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Στφ. Βυζ.).

Τέος (ἡ), ἢ Τίον, πόλις τῆς Βιθυνίας ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἀποικία τῶν Μιλησίων (καὶ Τείειον καὶ Τήϊον) (Στρβ. — Πτλμ. — Στέφ. Βυζάντ. — Λουκ. Ἀλεξ. 43).

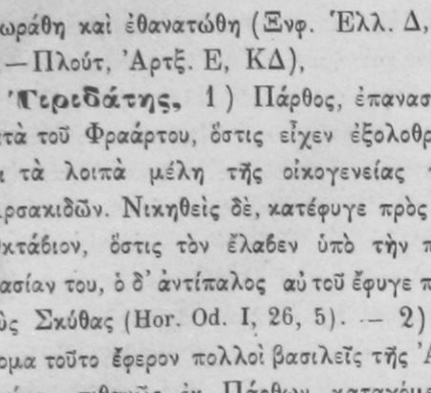
Τιρίβαζος ἢ Ταρίβαζος, διοικητὴς τῆς Ἀρμενίας ὑπὸ τὸν Ἀρταξέρξην, οὗ καὶ πιστὸς σύμβουλος ἦν κατὰ τοῦ Κύρου· τῷ δὲ 392 π. Χ. ἀνεδείχθη ἀρχιστράτηγος ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 8, 12). Πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας δὲ ἰδίως συμπαθῶν, συνετέλεσεν εἰς τὴν συνομολόγησιν τῆς Ἀνταλκιδείου εἰρήνης (αὐτ. Ε, 1, 30), μεθ' ἣν ἐξέπλευσε μετὰ τοῦ στόλου κατ' Εὐαγόρου, τοῦ τυράννου τῆς Κύπρου. Ἀλλ' ἐν ᾧ μετὰ τούτου διεπραγματεύετο, ὁ συστράτηγος αὐτοῦ Ὀρόντης, ὑποπτεύσας αὐτὸν, τὸν συνέλαβε· θριαμβευτικῶς ὅμως δικαιολογηθεὶς, ἐπανέλαβε τὸν πόλεμον, ἀλλ' ἀνεπιτυχῶς (Διόδ. ΙΕ, 8). Μεταγενεστέρως ἐστάλη ὑπὸ τοῦ βασιλέως κατὰ τῶν Καδουσίων ἐν Καυκάσῳ, καὶ ὁ Ἀρταξέρξης τῷ ὑπεσχέθη εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν τῷ τὴν ἔδωκε, συνώμοσε μετὰ Δαρείου, τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως, ἀλλ'

ἐφωράθη καὶ ἐθανατώθη (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 4, 4.—Πλούτ, Ἀρτξ. Ε, ΚΔ),

Τιριδάτης, 1) Πάρθος, ἐπαναστὰς κατὰ τοῦ Φραάρτου, ὅστις εἶχεν ἐξολοθρεύσει τὰ λοιπὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τῶν Ἀρσακιδῶν. Νικηθεὶς δὲ, κατέφυγε πρὸς τὸν Ὀκτάβιον, ὅστις τὸν ἔλαβεν ὑπὸ τὴν προστασίαν του, ὁ δ' ἀντίπαλος αὐτοῦ ἔφυγε πρὸς τοὺς Σκύθας (Hor. Od. I, 26, 5). — 2) Τὸ ὄνομα τοῦτο ἔφερον πολλοὶ βασιλεῖς τῆς Ἀρμενίας, πιθανῶς ἐκ Πάρθων καταγόμενοι (Tac. Ann. XII, 50). Τιριδάτης ὁ Γ, ὁ μέγας, ἐπολέμησεν ἐπιτυχῶς κατὰ τῶν Σασσανιδῶν, καὶ εἰσήγαγεν, ἀπὸ τοῦ 302 μ.Χ., τὸν χριστιανισμὸν παρὰ τῷ λαῷ του.

Τριέστασις, πόλις τῆς Θρᾴκης παρὰ τῇ Προποντίδι (Δμσθ. Φιλ. Ἐπ. σλ.159).

Τίρυνς (ἡ), ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Ἀργολίδος, νοτιανατολικῶς τοῦ Ἄργους, βορειανατολικῶς τῆς Ναυπλίας, καθέδρα τοῦ Προίτου καὶ τοῦ Περσέως, ἐπὶ λόφου ἐν τῷ πεδίῳ, ἰσχυρῶς διὰ τοὺς ἀπωτάτους ἐκείνους χρόνους ὠχυρωμένη, «τειχιόεσσα» (Ὅμ. Ἰλ. Β, 5).—Ἀτλλ. Β, 2, 1.—Στρβ. Η, 372.—Παυσ. Β, 165), ἧς τὰ «κυκλώπεια» οὐράνια τείχη (Εὐρπ. Ἡλ. 1167)

σώζονται μέχρι τοῦδε. Εἰς τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην οἱ Τιρύνθιοι μετὰ τῶν Μυκηναίων παρέταξαν 400 ὁπλίτας (Ἡρδ. Θ, 38). Μικρὸν δὲ μετὰ ταῦτα, δοῦλοι ἐξ Ἄργους ἐκδιωχθέντες ἐκυρίευσαν τὴν Τίρυνθα· οἱ δ' Ἀργεῖοι, νικήσαντες αὐτοὺς, κατέστρεψαν τὴν πόλιν, καὶ τότε οἱ κάτοικοι μετῴκησαν οἱ μὲν εἰς Ἄργος οἱ δὲ εἰς Ἐπίδαυρον (Ἡρδ. ΣΤ, 83). Εἰς τὰ σωζόμενα ἀξιόλογα λείψανα περίεργοι εἰσὶ πρὸς τὰ νοτιανατολικὰ δύο σύριγγες, ὧν ἡ ὀροφὴ σύγκειται ἐκ προσανακεκλιμένων μεγίστων λίθων καὶ οἵτινες κατὰ τὴν μίαν πλευρὰν ἔχουσι δωμάτια σκοτεινά. Ἐπ' αὐτοῦ δὲ τοῦ λόφου ἀνέσκαψεν ὁ κ. Σχλιεμάνος ἴχνη τῶν ἀρχαίων ἀνακτόρων ἐν πᾶσι σύμφωνα πρὸς τὰ ἐν Μυκήναις. Μεταγενεστέρως εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ἐρημωθέντος λόφου ἱδρύθη νεωτέρα πόλις ἀκμάζουσα μετὰ τὰ Πελοποννησιακὰ, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ Παυσανίου οὐδ' αὐτὴ ὑπάρχουσα πλέον (Παυσ. Η, 33).

Τίρυνς (ὁ), υἱὸς τοῦ Ἄργου, ἔκγονος τοῦ Διὸς, εἰς ὃν ἀπεδίδετο ἡ ἵδρυσις τῆς πόλεως Τίρυνθος (Παυσ.).

Τισαῖον ὄρος, ἐν Μαγνησίᾳ τῆς Θεσσαλίας, ὑψηλὸν, εἰς τὴν θάλασσαν προέχον καὶ τὴν Τισαίαν ἄκραν ἀποτελοῦν, μετὰ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος (Πολ6. Ι, 42.—Ἀππ. Μιθρ. ΛΕ. Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 563.— Liv. XXII, 5). Νῦν Βερδζόϊα.

Τισαμενὸς, 1) ἔγγονος τοῦ Ἀγαμέμνονος, υἱὸς τοῦ Ὀρέστου καὶ τῆς Ἑρμιόνης, πατὴρ δὲ τοῦ Κομήτου, καὶ βασιλεὺς τῆς Ἀργολίδος καὶ Λακωνίας. Ἐπὶ τοῦ 22 ἔτους τῆς βασιλείας του εἰσβαλόντες οἱ Δωριεῖς Ἡρακλεῖδαι, τὸν ἐπολέμησαν καὶ ἐφόνευσαν· ἢ ἀπελθὼν εἰς Αἰγιάλειαν ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τοῦ νὰ κατσλάβῃ ἐκεῖ τὴν χώραν τῶν Ἰώνων, ἔπεσε πολεμῶν (Παυσ. Ζ, 1, 7. — Ἀπλλδ. Β, 8, 3). Κατὰ χρησμὸν δὲ, τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ μετηνέχθησαν ἐξ Ἑλίκης εἰς Σπάρτην. — 2) Υἱὸς τοῦ Θερσάνδρου καὶ τῆς Δημωνάσσης, πατὴρ τοῦ Ἀντεσίωνος, βασιλεὺς τῶν Θηβῶν (Ἡρδ. Δ, 147).—3) Ἀθηναῖος, προτείνας μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς δημοκρατίας, ἀφ' οὗ οἱ Τριάκοντα ἐξεβλήθησαν, τὴν ἐκ νέου εἰσαγωγὴν τῶν νόμων τοῦ Σόλωνος, τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Ἀρείου Πάγου, καὶ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἀναγκαίων νόμων διὰ

προτάσεως ἑκάστου πολίτου, καὶ τῆς συσκέψεως καὶ ῥυθμίσεως αὐτῶν ὑπὸ 500 ἐκλεγομένων καὶ ὀμνυόντων (ὀμωμοκότων) πολιτῶν (Ἀνδκ. π. Μυστ. 83. — Ἰδ. καὶ Αἰσχ. κ. Τιμάρχ. 37.—Λυσ. κ. Νικομ.).—4) Μάντις ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου, ἐκ τῆς ἐπισήμου γενεᾶς τῶν Ἰαμιδῶν (Ἡρδ. Θ, 33).

Τίσανδρος, 1) Υἱὸς τοῦ Ἰάσωνος καὶ τῆς Μηδείας (Διόδ. Δ, 55).—2) Αἰτωλός τις παρὰ Θουκυδίδῃ (Γ, 100).—3) Ἐπίσημος πολίτης Ἀθηναῖος (Πλάτ.).

Τισιάδης, εἷς τῶν ἐν Ἀθήναις ἡλιαστῶν (δημοτικῶν δικαστῶν), ἴσως ἐπίπλαστον ὄνομα (Ἀρστφ. Σφ. 420).

Τισίας, 1) ὡς ὑποτίθεται τὸ ἀρχικὸν ὄνομα τοῦ Στησιχόρου (Ἰδ.).—2) Σικελὸς, εἷς τῶν ἀρχαιοτέρων διδασκάλων τῆς ῥητορικῆς, γράψας καὶ πραγματείαν περὶ διδασκαλίας αὐτῆς, ἔζη τῇ ε' π. Χ. ἑκατονταετηρίδι, ἐν Συρακούσαις, Θουρίοις καὶ Ἀθήναις. Μεταξὺ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ μνημονεύονται ὁ Λυσίας, ὁ Γοργίας καὶ ὁ Ἰσοκράτης.

Τισικράτης, Σικυώνιος, γλύπτης καὶ χαλκοπλάστης, μαθητὴς τοῦ Λυσίππου (Plin. XXXIV, 8, 19).

Τισιφόνη, 1) ἡ τῶν φόνων τιμωρὸς, μία τῶν τριῶν Ἐρινύων (Ὀρφ. Ἀργν. 966). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Ἀλκμαίωνος καὶ τῆς Μαντοῦς, θυγατρὸς τοῦ Τειρεσίου, ἐκλαμβανομένη ὡς ἔξοχον ἔχουσα κάλλος (Ἀπλλδ. Γ, 7, 7).

Τισίφονον, τὸ ἀρχαιότατον ποινικὸν δίκαιον, τὸ ἀπαιτοῦν φόνον ἀντὶ φόνου, μετὰ ταῦτα ὅμως διὰ τοῦ πολιτισμοῦ εἰς ἡμερωτέραν νομοθεσίαν μετριασθέν.

Τισίφονος, ἐν Φεραῖς τῆς Θεσσαλίας τύραννος, διάδοχος Ἀλεξάνδρου τοῦ Φεραίου (Ξενφ. Ἑλλ. ΣΤ, 4),

Τίσσα ἢ Τίσση, πόλις μεσόγειος εἰς τὰ βόρεια τῆς Σικελίας, πιθανῶς πρὸς ἄρκτον τῆς Αἴτνης (Στφ. Βυζ. Cic. Verr. III, 28).

Τισσαφέρνης, Πέρσης στρατηγὸς, πεμφθεὶς τῷ 413 π. Χ. κατὰ τοῦ ἀντάρτου σατράπου τῶν Σάρδεων Πισούθνου, καὶ ἀντικαταστήσας αὐτὸν. Ἀπὸ τοῦ 413 προέβη εἰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν Σπαρτιατῶν, ἀπαιτῶν εἰς ἀμοιβὴν τῆς ὑποστηρίξεως ἣν τοῖς ἐχορήγησε ν' ἀνακτήσῃ πάσας τὰς χώρας αἵτινες πρὶν ἀνῆκον εἰς τὸν βασιλέα (Θουκ. Η, 5. 18. 37. 58). Καὶ συνωμολόγησε μὲν σύνδεσμον μετ' αὐτῶν, ἀλλὰ χωρὶς νὰ προβῇ καὶ εἰς πραγματικὴν αὐτῶν ὑποστήριξιν διὰ στρατιωτικῶν δυνάμεων· τῷ 411 μάλιστα προέβη διὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου εἰς συνεννοήσεις μετὰ τῶν Ἀθηνῶν, αἵτινες ὅμως καὶ αὐταὶ δὲν ἀπέληξαν εἰς ὁριστικὸν ἀποτέλεσμα (Πλουτ. Ἀλκ. ΚΔ). Ὅτε δ' ὁ Κῦρος διωρίσθη ἀρχιστράτηγος ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, τότε ὁ Τισσαφέρνης ὑποχωρήσας, συνώδευσεν αὐτὸν κατὰ τὴν εἰς Σοῦσα ὁδοιπορίαν του (Ξεν. Ἀνδ Α, 1. 3). Ταχέως δὲ διετέθη ἐχθρικῶς κατ' αὐτοῦ, καὶ τὸν κατεδίωκε παντὶ σθένει εἰς τὴν Περσικὴν αὐλὴν, χωρὶς ὅμως νὰ κατορθώσῃ νὰ ἐξεγείρῃ τὸ νωθρὸν πνεῦμα τοῦ Ἀρταξέρξου (Ξνφ. Ἀνδ. Α, 2. Ἑλλ. Γ, 1, 3). Ἐν τῷ πολέμῳ δὲ, εἰς ὧν τῶν τεσσάρων στρατηγῶν τοῦ βασιλέως, προσεκάλεσε τοὺς Ἕλληνας στρατηγοὺς μετὰ τὴν ἐν Κουνάξοις μάχην, εἰς συνέντευξιν καὶ προδοτικῶς τοὺς ἐφόνευσε (Ξνφ. Ἀνδ. Β, 5). Μετὰ ταῦτα ἐπέστρεψεν ὡς σατράπης εἰς διοίκησιν ἔτι ἐπαυξηθεῖσαν· ὅτε ὅμως ἠθέλησε νὰ ὑποτάξῃ καὶ τὰς Ἰωνικὰς πόλεις, τῷ 400, αὗται ἀπετάθησαν πρὸς τὴν Σπάρτην, πέμψασαν εἰς τὴν Ἀσίαν τὸν Θίμβρωνα καὶ τὸν Δερκυλλίδαν. Ὁ πονηρὸς Πέρσης ἐν τούτοις ἐξηκολούθει τὸν πόλεμον οὐχὶ τόσον διὰ τῶν ὅπλων, ὅσον διὰ δολίας πολιτικῆς καὶ ἰδιαιτέρων συνεννοήσεων. Ἐν τούτοις ὁ Φαρνάβαζος τὸν κατήγγειλεν ἐπὶ προδοσίᾳ, καὶ ὅτε τῷ 395 ἠττήθη ὑπὸ τοῦ Ἀγησιλάου εἰς τὸν Πακτωλὸν, τότε ἐπαύθη τῆς θέσεως αὐτοῦ, καὶ ἐντολῇ τῆς Παρυσάτιδος μητρὸς τοῦ βασιλέως, ὁ διάδοχος αὐτοῦ

Τιθραύστης τὸν συνέλαβε διὰ τοῦ Ἀριαίου καὶ τον κατεδίκασεν εἰς θάνατον (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 1, 3. — Διόδ. ΙΔ, 23, 66. — Πλούτ. Ἀγησ. ΙΘ. — Ἀρτ. ΚΓ).

Τιτακίδαι, δῆμος ἀττικὸς τῆς Ἀντιοχίδος φυλῆς, κατ' ἐγχώριόν τινα ἥρωα κληθεὶς, κείμενος δὲ πρὸς ταῖς Ἀφίδναις, μεταξὺ Δεκελείας καὶ Ῥαμνοῦντος (Ἡρδ. Θ, 73).

Τιτακὸς, Ἀθηναῖος, ὁ καταγγείλας εἰς τοὺς Διοσκούρους τὴν ὑπὸ τοῦ Θησέως ἁρπαγὴν τῆς Ἑλένης, καὶ τὸ μέρος ἔνθα ἦν ἔγκλειστος, ἐν Ἀφίδναις (Ἡρδ. Θ, 73).

Τιτάν. Οἱ Τιτᾶνες καὶ αἱ Τιτανίδες, τέκνα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ἦσαν ὁ Ὠκεανός· ὁ Κοῖος (ἐκ τῆς Φοίβης πατὴρ τῆς Λητοῦς καὶ τῆς Ἀστερίας. Ἡσίοδ. Θεογ. 404)· ὁ Κρεῖος (ἐκ τῆς Εὐρυβοίας πατὴρ τοῦ Ἀστραίου, Πάλλαντος καὶ Πέρσου. Αὐτ. 375)· ὁ Ὑπερίων (ἐκ τῆς Θείας πατὴρ τοῦ Ἡλίου, τῆς Σελήνης, τῆς Ἠοῦς. Αὐτ. 371)· ὁ Ἰαπετὸς (πατὴρ τοῦ Προμηθέως, Ἐπιμηθέως, Ἄτλαντος καὶ Μενοιτίου. Αὐτ. 507)· ὁ Κρόνος· καὶ θυγατέρες ἡ Ῥέα, ἡ Θέμις, ἡ Μνημοσύνη, ἡ Φοίβη, ἡ Τηθὺς (Ἡσδ. Θεογ. 133). Τιτᾶνες ἐλέγοντο προσέτι καὶ οἱ υἱοὶ οὗτοι αὐτῶν, καὶ τὰ τούτων τέκνα, ὡς ἡ Ἑκάτη, θυγάτηρ τοῦ Πέρσου. Καθ' Ὅμηρον δὲ, ἦσαν οὐχὶ τέκνα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Τηθύος κατήγοντο πάντες οἱ θεοὶ (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 201. 244)· καὶ λέγων Οὐρανίωνας, δὲν ἐννοεῖ τοὺς Τιτᾶνας, ἀλλὰ τοὺς θεοὺς, κατοίκους τοῦ Οὐρανοῦ. Ὅτε ὁ Οὐρανὸς (καθ' Ἡσίοδ. Θεογ. 126, υἱὸς τῆς Γῆς), ὁ πρῶτος ἐξουσιαστὴς τοῦ παντὸς, μισῶν τὰ τέκνα του, τοὺς Ἑκατόγχειρας καὶ τοὺς Κύκλωπας, ἔρριψεν αὐτὰ εἰς τὸν Τάρταρον, τότε ὀργισθεῖσα ἡ Γῆ, ἔπεισε τοὺς Τιτᾶνας νὰ ἐκθρονίσωσι τὸν πατέρα των, καὶ ὁ Κρόνος διὰ δρεπάνου ἠκρωτηρίασε τὸν Οὐρανὸν, καὶ ἐκ τοῦ ῥεύσαντος αἵματος εἰς τὴν θάλασσαν ἀνεφύη ἡ Ἀφροδίτη, ἐκ δὲ τῶν ῥανίδων αἵτινες ὕγρανον τὴν γῆν, αἱ Ἐρινύες, οἱ Γίγαντες καὶ αἱ Μηλίδες νύμφαι. Ἀπηλευθέρωσαν δ' οἱ Τιτᾶνες καὶ τοὺς Ἑκατόγχειρας καὶ Κύκλωπας, καὶ ἐνεθρόνισαν τὸν Κρόνον (Ἡσίοδ. Θεογ. 153-210). Μετὰ ταῦτα δ' ἐξεθρονίσθησαν πάλιν ὁ Κρόνος καὶ οἱ Τιτᾶνες ὑπὸ τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν του, τῶν Ὀλυμπίων θεῶν, διὰ μακρᾶς μάχης, τῆς Τιτανομαχίας, τῶν μὲν κατεχόντων τὸ ὄρος Ὄθρυν, τῶν δὲ θεῶν τὸν Ὄλυμπον, μέχρις οὗ ὁ Ζεὺς ἀνεκάλεσε συμμάχους ἐκ τοῦ Ταρτάρου, ἔνθα ὁ Κρόνος εἶχεν αὖθις βυθίσει αὐτοὺς, τοὺς Ἑκατόγχειρας καὶ τοὺς Κύκλωπας, καὶ διὰ τοῦ κεραυνοῦ ὃν κατεσκεύασαν αὐτῷ οἱ Κύκλωπες, κατενίκησε τοὺς Τιτᾶνας, ἐγκλεισθέντας εἰς τὸν Τάρταρον, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν τῶν Ἑκατογχείρων (Ἡσδ. Θγν. 617). Ἰδ. Θρησκεία. Τινὲς τῶν Τιτάνων, ὡς ὁ Ὠκεανὸς, ἀπέσχον τῆς μάχης κατὰ τοῦ Διὸς, δι' ὃ καὶ ἐν τῇ νέᾳ ἱδρυθείσῃ τάξει τῶν πραγμάτων ἔμειναν ἀπολαμβάνοντες τῶν προτέρων αὐτῶν τιμῶν, ἢ ἄλλαι νέαι τοῖς ἀπεδόθησαν. Καὶ οἱ ἐν τῷ Ταρτάρῳ δὲ δέσμιοι Τιτᾶνες, ἀφ' οὗ ἐστερεώθη ἡ νέα τάξις ἣν ὁ Ζεὺς εἰσήγαγε, καὶ δι' αὐτῶν πλέον δὲν διεκινδύνευε, ἀπελύθησαν καὶ διηλλάγησαν μετὰ τοῦ Διὸς, καὶ αὕτη ἡ συνδιαλλαγὴ ἀπετέλει τὴν λύσιν τῆς τοῦ Αἰσχύλου τριλογίας τοῦ Προμηθέως. Κατὰ μεταγενεστέρας ἑρμηνείας, αἵτινες ἠξίουν ἐπὶ τὸ ἱστορικώτερον νὰ ἐξηγῶσι τὴν μυθολογίαν, ἦσαν οἱ Τιτᾶνες ἄγριός τις καὶ αὐθάδης λαὸς, ἐχθρὸς τοῦ Διὸς ἐν Κρήτῃ.

Τιτάνη, κώμη τῆς Σικυωνίας ἐν Πελοποννήσῳ, ἔχουσα ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἐντὸς ἄλσους ἐκ κυπαρίσσων (Παυσ. Β, 11).

Τίτανος, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Λυκάονος βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας (Ἀπλλδ.).

Τίτανος, ὄρος τῆς Θεσσαλίας, τιτανώδους φύσεως, πλησίον τῆς Ἄρνης (Ὁμ. Ἰλ. Β, 735. — Στρβ.).

Τιταρήσιος, 1) ποταμὸς τῆς Θεσσαλίας καὶ Εὔρωπος προσέτι καλούμενος, ἐκ τοῦ Ὀλύμπου πηγάζων, ἀριστερὸς ὁμόρρους τοῦ Πηνειοῦ, εἰς ὃν εἰσέβαλλε παρὰ τῇ Φαλάννῃ ἀφ' οὗ διήρχετο διὰ τῆς Περραιβίας. Ἀπηρτίζετο δὲ καὶ αὐτὸς ἐκ δύο ποταμίων, ἑνὸς μεγαλητέρου πρὸς δυσμὰς, καὶ ἑνὸς μικροτέρου πρὸς ἀνατολὰς (Ὁμ. Ἰλ. Β, 751. — Στρβ. Ζ, 329. Θ, 441). — 2) Ἐπίθετον τοῦ Λαπίθου Μόψου, υἱοῦ τοῦ Ἄμπηκος, ὃ εἶχεν ἐκ τῆς περὶ τὸν Τιταρήσιον ποταμὸν χώρας, ἐν ᾗ διῃτᾶτο (Ἡσδ. Ἀσπ. 181. — Ἀπλλδ. Ῥδ. Α, 65).

Τίταρον, 1) πόλις τῆς Θεσσαλίας (Ὀρφ. Ἀργ. 121). — 2) Μέρος τοῦ Ὀλύμπου ἐν Θεσσαλίᾳ, ὅθεν ἐπήγαζεν ὁ Τιταρήσιος (Στρβ.).

Τίτορμος, βουκόλος ἐξ Αἰτωλίας, σπανίας ἀνδρίας καὶ σωματικῆς εὐρωστίας. Περὶ αὐτοῦ διηγοῦντο ὅτι συναντηθεὶς ποτε μετὰ τοῦ περιφήμου ἀθλητοῦ Μίλωνος τοῦ Κροτωνιάτου, καὶ ἀνταγωνισθεὶς πρὸς αὐτὸν πρῶτον μὲν ἔρριψεν εἰς ὕψος μέγαν λίθον ὃν ἐκεῖνος οὐδὲ νὰ κινήσῃ ἠδυνήθη· εἶτα δ' ἔλαβε διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς ἐκ τοῦ ποδὸς ταῦρον ἐκ τῶν μεγίστων καὶ ἀγριωτέρων, καὶ ὕψωσεν αὐτὸν, εἶτα δ' ἐναυτῷ καὶ ἕτερον διὰ τῆς ἄλλης χειρὸς, ὥστε ὁ Μίλων ἀνεφώνησεν. «Ὦ Ζεῦ, μὴ τοῦτον Ἡρακλῆ ἡμῖν ἕτερον ἔσπειρας;» (Ἡρδ. ΣΤ, 127. — Αἰλ. π. ἰ. ΙΒ. 22).

Τιτυὸς, υἱὸς τῆς Γῆς ἢ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἐλάρας, θυγατρὸς τοῦ Ὀρχομενοῦ, φοβερὸς γίγας, ζῶν ἐν Εὐβοίᾳ, πατὴρ τῆς Εὐρώπης (Ὁμ. Ὀδ. Η, 324). Ἐπιπεσὼν κατὰ τῆς Λητοῦς μεταβαινούσης ἀπὸ τοῦ Πανοπέως εἰς τοὺς Δελφοὺς, κατετοξεύθη ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος, ἢ ὑπ' αὐτῆς καὶ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἢ ἐκεραυνώθη ὑπὸ τοῦ Διὸς, καὶ κατεδικάσθη ἐν Ἅδου νὰ μένῃ αἰωνίως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τεταμένος, καὶ γύπες νὰ κατατρώγωσι τὸ ἦπάρ του (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 576). Μέγιστος τάφος αὐτοῦ ὑπῆρχεν ἐν Πανοπαίῳ (ἴδ. καὶ Virg. Æ. IV, 595. — Ov. Met. IV, 457. — Tibull. I, 3, 75).

Τίτυροι, ὀπαδοὶ τοῦ Βάκχου, κατά τινας μὲν αὐτοὶ οἱ Σάτυροι (Αἰλ. π. ἰ. Γ, 40. — Ἡσύχ. — Εὐστθ. εἰς Ἰλ. Ο, 495)· κατ' ἄλλους (Στρβ. Ι, 3) ἐκείνων διάφοροι.

Τίφυς, υἱὸς Ἀγυίου, ἐκ Σίφης, πόλεως τῆς Βοιωτίας, ὁ κυβερνήτης τῆς Ἀργοῦς, ἐν Βιθυνίᾳ νοσήσας καὶ ἀποθανών (Ἀπλλδ. Ῥδ. Α, 105. — Ἀπλλδ. Α, 9, 22).

Τιφύση, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Λυγκέως ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Τλημονίδας, Λακεδαιμόνιος ἡγεμὼν τῶν πελταστῶν (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 3).

Τληπόλεμος, 1) Υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ Ἀστυόχης τῆς θυγατρὸς τοῦ Φύλαντος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 653), ἢ Ἀστυδαμείας, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀμύντορος (Πινδ. Ὀλ. Ζ, 36), φονεύσας ἐξ ἀπροσεξίας ἐν Ἄργει τὸν θεῖόν του Λικύμνιον, ἔφυγεν εἰς Ῥόδον καὶ ἵδρυσεν ἐκεῖ τὰς τρεῖς πόλεις Λίνδον, Ἰαλυσσὸν καὶ Κάμειρον. Εἶτα δὲ συνεξεστράτευσε μετὰ τῶν Ἑλλήνων εἰς Τροίαν, καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Σαρπηδόνος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 653. Ε, 628). — 2) Τρὼς, υἱὸς τοῦ Δαμάστορος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Πατρόκλου (Ὁμ. Ἰλ. Π, 416). — 3) Νέος Μακεδὼν, ἐκ τοῦ λόχου τῶν εὐπατριδῶν, διωρίσθη τῷ 325 διοικητὴς τῆς Καραμανίας, καὶ διετήρησε τὴν θέσιν ταύτην καὶ μετὰ τὴν διανομὴν τοῦ κράτους τῷ 321. Εἰ καὶ συνεμάχει μετὰ τοῦ Εὐμένους, ὁ Ἀντίγονος ὅμως, ἀφοῦ κατέβαλε τοῦτον, δὲν ἐτόλμησε ν' ἀποβάλῃ τὸν Τληπόλεμον τῆς ἡγεμονίας του, διότι παρὰ τῷ λαῷ ὃν διῴκει ἠγαπᾶτο ἐξαιρέτως καὶ ἀπελάμβανε πλήρους ὑπολήψεως (Ἀρρ. ΣΤ, 27. — Διόδ. ΙΗ, 39. ΙΘ, 68).

Τλὼς, πόλις ἐπίσημος τῆς Λυκίας ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, κατὰ τὸ ὄρος Κράγον (Στρβ.).

Τμῶλος, 1) υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Θεογόνης, ἢ, κατ' ἄλλους, υἱὸς τοῦ Σιπύλου, βασιλεὺς ἐν Λυδίᾳ, καὶ δοὺς τὸ ὄνομα εἰς τὸ κυριώτερον τῶν ἐκεῖ ὀρέων, σύζυγος τῆς Ὀμ-

φάλης (ἢ τῆς Πλουτοῦς), πατὴρ τοῦ Ταντάλου (Ἀπλλ. Β, 6, 3). Ἔκρινε μουσικὸν ἀγῶνα μεταξὺ Ἀπόλλωνος καὶ Πανὸς (Ov. Met. XI, 156). — 2) Ἴδ. Πρωτεύς. — 3) Κατ' ἄλλον ἀρχαιότερον τύπον Τίμωλος (Ov. Met. VI, 16) καὶ κατὰ νομίσματα Τύμωλος, ὄρος διασχίζον τὴν Λυδίαν, τοῦ Ταύρου παρέκτασις, ἔχον τὰς πηγὰς τοῦ Καΰστρου, τοῦ Ἕρμου καὶ τοῦ Πακτωλοῦ, καὶ παράγον ἄφθονον οἶνον, πρὶν δὲ καὶ χρυσόν. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτοῦ ἠγείρετο μαρμαρίνη σκοπιά, ὅθεν οἱ Πέρσαι ἠδύναντο νὰ περισκοπῶσι τὰ πέριξ εἰς μεγάλην ἀπόστασιν. Ἐκεῖ ἐλέγετο ὁ Ζεὺς ὑέτιος γεννηθείς (Ὁμ. Ἰλ. Β, 393. — Αἰσχλ. Πέρσ. 50. — Στρβ. ΙΓ, 625). Κατὰ Τάκιτον (Ann. II, 47) καὶ Πλίνιον (V, 29, 30), ἔκειτο ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμώνυμος αὐτῷ πόλις, καταστραφεῖσα ὑπὸ σεισμοῦ τῷ 19 μ. Χ.

Τοῖχος (ὁ), ὁ πρὸς οἰκοδομὴν οἴκου, ναοῦ, περιτειχίσματος αὐλῆς, ἰδιωτικοῦ κτήματος κτλ. κτλ. κατ' ἀντίθεσιν τοῦ τεί-

χους, τοῦ περιβάλλοντος τὰ φρούρια. Εἰς εὐτελεῖς οἰκοδομὰς χωρίων, εἰς καλύβας κτλ. ἐγίνετο βεβαίως χρῆσις καὶ τοίχων ἐκ συμπεπιεσμένου χώματος· ἀλλ' ἐπὶ τῶν Ὁμη-

ρικῶν ἤδη χρόνων μνημονεύονται διὰ τὰς μείζονας οἰκίας τοῖχοι λίθινοι· «ὅτε τοῖχον ἀνὴρ ἀράρῃ πυκνοῖσι λίθοισι δώματος ὑψηλοῖο» (Ὁμ. Ἰλ. Π. 212. Σ. 375. — Ἡσδ. Ἔργ. 734). Παρὰ μεταγενεστέροις τοῖχος μὴ διάτρητος, μὴ ἔχων παράθυρα ἢ θυρίδας, ἐλέγετο τυφλὸς τοῖχος. Παρὰ Ῥωμαίοις καὶ τὰ μέγιστα τῶν οἰκοδομημάτων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατεσκευάζοντο ἐκ κεράμων καλυπτομένων ἔξωθεν διὰ λεπτῶν πλακῶν λιθίνων, ἢ διὰ κονιάματος. Τοῖχος ἐλέγετο προσέτι καὶ ἑκάτερον τῶν σανιδοκτίστων πλευρῶν τοῦ πλοίου (Θουκ. Ζ, 36).

Τόκος, τὸ χρῆμα ὃ ὁ δανειζόμενος ὀφείλει, πλὴν τῆς ποσότητος ἣν λαμβάνει, ν' ἀποδώσῃ τῷ δανειστῇ, τὸ ὄνομα ἔχων ἐκ τοῦ ὅτι ἐστὶν οὕτως εἰπεῖν γέννημα τοῦ κεφαλαίου (Ἀρστ. Πολτ. Α, 3). Τὸ δανείζεσθαι ἐπὶ τόκῳ ἦν διάταξις ἀναγκαιοτάτη διά τε τὰς κοινωνικὰς καὶ τὰς ἐμπορικὰς σχέσεις, δι' ὃ καὶ ὁ Σόλων, διὰ τῆς σεισαχθείας ἣν εἰσήγαγε, πολλὰς μὲν ἐμετρίασε τῶν διατάξεων αἵτινες ἀπέβλεπον τὰ δάνεια, ἀλλ' ὡς πρὸς τὸν τόκον οὐδὲν ἐνεωτέρισεν. Ἦσαν δὲ συνήθως οἱ τόκοι ὑπέργκοι, διότι εἰς τὰς μικρὰς Ἑλληνικὰς πόλεις σπάνια ἦσαν τὰ μεγάλα ἀποτεταμιευμένα κεφάλαια, καὶ συνήθως ἐξ ἐπαγγέλματος τραπεζῖται ἦσαν οἱ δανεισταί· ἀλλὰ διέφερον κατὰ τὰς περιστάσεις, κατὰ τὸ ἀξιόχρεων τοῦ δανειζομένου, τὸν βαθμὸν τῆς ἀσφαλείας τῆς ἐπιχειρήσεως δι' ἣν τὸ δάνειον ἐγίνετο, τὸν χρόνον δι' ὃν συνωμολογεῖτο. Ὁ συνηθέστερος τρόπος τοῦ ἐκφράζειν τὴν ἀναλογίαν τοῦ τόκου πρὸς τὸ κεφάλαιον (τὸ ἀρχαῖον λεγόμενον) ἦν ὁ

κατ' ὀβολοὺς (τὸ 1/6 τῆς δραχμῆς) μηνιαίως δι' ἑκάστην μνᾶν (100 δραχμάς)· ὥστε ἐπὶ δραχμῇ (ἐπὶ 6 ὀβολοῖς μηνιαίως) ἐσήμαινεν ἐτησίως 12 δρ. τὴν μνᾶν, ἤτοι 12 %· ἐπὶ 8 ὀβολοῖς, ἐσήμαινε 16 %· ἐπὶ 9 ὀβ. 18 %· ἐπὶ δυσὶ δραχμαῖς (12 ὀβ.) 24 %· ἐπὶ τρισὶ δραχμαῖς 36 %. Ὁ ἐπὶ δραχμῇ (12 %) ἦν κοινὸς ἐπὶ Δημοσθένους (Δμσθ. κ. Ἀφβ. 820) ἀλλ' ἐκρίνετο πολὺ μικρὸς, καὶ συνήθης ἦν ὁ ἐπὶ ἐννέα ὀβολοῖς (18 %) (Ἰσ. π. Ἀγν. κλ. 293. — Αἰσχν. κ. Τμρχ. 15). Πολὺ ἀνώτεροι ἦσαν οἱ τόκοι τῶν θαλασσοδανείων, ἕνεκα τῶν κινδύνων οὓς διέτρεχε τὸ ἀρχαῖον, καὶ διότι ὁ δανειστὴς πρὸς ἀσφάλειαν ἠναγκάζετο πολλάκις νὰ συνεκπλέῃ. Τῶν θαλασσοδανείων δ' οἱ τόκοι ἄλλως ἐξεφράζοντο, διότι τὰ δάνεια δὲν ἦσαν ἐτήσια, οὐδὲ πρὸς τὴν διάρκειαν αὐτῶν ἐγίνετο τῶν τόκων ὁ ὑπολογισμός. Ἐλέγοντο δὲ τόκος ἐπιδέκατος ὁ τῶν 10 %· ἔφεκτος, τῶν 16 2/3 %· ἐπίπεμπτος τῶν 20 %· ἐπίτριτος τῶν 33 1/2 %· καὶ ὁ τόκος ὡρίζετο ἀναλόγως τῶν περιπετειῶν τοῦ δανείσματος, ἂν φερ' εἰπεῖν τοῦτο ἦν ἀμφοτερόπλουν ἢ ἑτερόπλουν, τοῦ πρώτου δηλοῦντος ὅτι τὸ ἀρχαῖον μετὰ τοῦ τόκου του ἀπετίνετο μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ πλοίου ἀπὸ τοῦ μέρους ἔνθα ἀπέπλεε, τοῦ δευτέρου ὅτι θὰ κατεβάλλετο κατὰ τὸ τέρμα τοῦ πλοῦ, οὐχὶ ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς, εἴτε εἰς τὸν δανειστὴν αὐτὸν, ἂν συνεξέπλεεν, εἴτε πρὸς ὃν αὐτὸς ἤθελε δώσει τὴν ἐντολήν. Προσέτι ἐπιρροὴν εἶχον ἐπὶ τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ τόκου αἱ πολιτικαὶ περιστάσεις, ὑφ' ἃς τὸ δάνειον ἐγίνετο καὶ ἡ χώρα πρὸς ἣν ἐξετελεῖτο ὁ πλοῦς· διότι ἂν τὸ πλοῖον ἐλαφυραγωγεῖτο ὑπ' ἐχθρῶν ἢ πειρατῶν, ἢ ἐναυάγει εἰς κινδυνώδεις θαλάσσας, ὁ δανειστὴς ἠδύνατο τὸ πᾶν ν' ἀπολέσῃ, μόνον δικαίωμα ἔχων ἐπὶ τῶν λειψάνων τοῦ φορτίου ἢ τοῦ πλοίου, εἴτι περιεσώζετο. Διὰ συμβολαίων (συγγραφῆς) καὶ μαρτύρων ὁ δανειστὴς ἐλάμβανεν ὑποθήκην ἐπὶ τῶν ἐκπλεόντων ἐμπορευμάτων, ἢ, ἂν τὸ δάνεισμα ἦν ἀμφοτερόπλουν, καὶ ἐπὶ τῶν εἰσπλεόντων, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ δανειζόμενος ὤφειλε τὰ πωληθέντα ἐμπορεύματα ν' ἀντικαθιστᾷ δι' ἄλλων ἰσοτίμων ἢ νὰ φέρῃ ὀπίσω (Δμσθ. π. Φρμ. 909). Ἐνίοτε ὡς ὑποθήκη ἐνεγράφετο αὐτὸ τὸ πλοῖον (ἐπὶ νηὶ δανείζειν. Δμσθ. κ. Διον. 1284). Οἱ τοκισταὶ, τοκογλύφοι πολλάκις λεγόμενοι (ἢ ὀβολοστατικοί. Ἀρστ. Πολτ. Α, 3, 23), ἐμισοῦντο τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων (Δμσθ. κ. Πακτ. 981), καὶ τοῦτο πολλάκις οὐχὶ ἀδίκως, διότι ὑπῆρχον τινὲς, οἱ ἡμεροδανεισταὶ (Θεόφρ. Χαρ. ΣΤ), οἵτινες, ἐκ τῶν ἀναγκῶν τῶν πτωχῶν ὠφελούμενοι, ἀπήτουν 1 1/2 ὀβολοῦ ἡμερήσιον τόκον δι' ἑκάστην δραχμὴν, ἤτοι ἐτήσιον τόκον 90πλάσιον τοῦ κεφαλαίου. Ἴδ. Δμσθ. πρ. Λάκρ. 926.

Τολέαπις, μικρὰ νῆσος τῆς Βρεττανίας, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τῆς Ταμέσης (Πτολ. Β, 2).

Τολιστοβόϊοι, ἢ Τολιστοβόγιοι, κελτικὸς λαὸς, ἐκ τῶν ἐγκαταστάντων ἐν τῇ Γαλατίᾳ τῆς μικρᾶς Ἀσίας, πρωτεύουσαν ἔχων τὴν Πεσσινοῦντα (Στρβ. ΙΒ, 547. 567. — Στφ. Βυζ. — Liv. XXXVIII, 15).

Τολμίδης, Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Τολμαίου, στρατηγὸς, ἀνδρειότερος μᾶλλον ἢ ἔμφρων, συνετάττετο μετὰ τῶν θελόντων ν' ἀναδείξωσι τοὺς Ἀθήνας κράτος κατὰ ξηρὰν ἰσχυρόν. Τῷ 455 π. Χ. ἐξέπλευσε κατὰ Πελοποννήσου, κατέστρεψε τὸν ναύσταθμον ἐν Γυθείῳ, ἐνίκησε τοὺς Σικυωνίους, ἐκυρίευσε τὴν Ζάκυνθον, καὶ ἀπέβαλε πάντας τοὺς Λακεδαιμονίους ἐκ τῆς Ναυπάκτου. Ὅτε δὲ τὴν Βοιωτίαν ἤρχισαν νὰ ταράττωσιν οἱ συγγενεῖς τῶν ἐκεῖθεν ἐκδιωχθέντων, ὁ Τολμίδης εἰσώρμησε μετὰ 1000 ὁπλιτῶν, τὸ πλεῖστον νέων ἐθελοντῶν, ἵνα ἐδραιώσῃ αὖθις τῶν Ἀθηναίων τὴν ἐπιρροὴν, καὶ κατέκτησε τὴν Χαιρώνειαν· ἀλλ' ἐν Κορωνείᾳ ἐνικήθη ὑπὸ

τῆς ἀριστοκρατικῆς μερίδος, καὶ ἔπεσε μετὰ πολυαρίθμων ἐκ τῶν ὀπαδῶν του, τῷ 447 π. Ε. (Θουκ. Α, 108. 113. — Πλούτ. Περ. ΙΗ. — Διόδ. ΙΒ, 6).

Τολοφὼν (ἡ), πόλις τῆς Ὀζολαίας Λοκρίδος, περὶ τῆς χώρας τ' ἀνατολικὰ (Θουκ. Γ, 101. — Στφ. Βυζ.).

Τολύπη, σφαῖρα ἐρίου ἐξεσμένου καὶ παρεσκευασμένου ἵνα δοθῇ εἰς κλῶσιν. Εἰς ζωοφόρον τινὰ τῆς ἀγορᾶς τοῦ Νερούα ἐν Ῥώμῃ παριστῶσαν κλωστικὰς ἐργασίας, μία

γυνή, πληρώσασα παρὰ ταῖς ξεούσαις τὰ ἔρια τὸν χιτῶνα αὐτῆς πολλῶν τολυπῶν, φέρει αὐτὰς εἰς τὰς κλωστρίας, αἵτινες νήθουσιν αὐτὰς δι' ἀτράκτων.

Τολῶσσα, πόλις πλουσία τῆς Ναρβωνίτιδος Γαλλίας, κατὰ τὸν ποταμὸν Γαρούμναν, ἐμπορικωτάτη ἐπὶ Ῥωμαίων (Στρβ. Δ, 188. — Caes. B. G. III, 20. I. 10. VII, 7). Νῦν Τουλούσα.

Τόμαρος ἢ Τμάρος, ὄρος τῆς ἐν Ἠπείρῳ Μολοσσίδος, κατὰ τὴν Δωδώνην, μεταξὺ τῆς Παμβώτιδος λίμνης καὶ τοῦ ποταμοῦ Ἀράχθου. Ἐπ' αὐτοῦ ἐπιστεύετο ὅτι ἔθαλλεν ἡ «τομαριὰς φηγὸς», ἐξ ἧς ἐναυπηγήθη ἡ Ἀργὼ (Ὀρφ. Ἀργν. 1161). Ὁ δ' Ἀριστοτέλης καὶ ὁ Καλλίμαχος ἐπίστευον ὅτι τὸ ὄρος ἔτρεφε λέοντας ὁμοίους πρὸς τοὺς τῆς Νουμιδίας (Δμσθ. κ. Μειδ. 531. — Στρβ. Ζ. 327. Θ, 434. — Virg. E. VIII, 44).

Τόμερος, ποταμὸς τῆς ἐν Ἀσίᾳ Γεδρωσίας (Ἀρρ. Ἰνδ. ΚΔ).

Τομεὺς, χωρίον ὀρεινὸν ἐν Μεσσηνίᾳ παρὰ τῷ Κορυφασίῳ ἀκρωτηρίῳ (Θουκ. Δ, 118. — Τομαῖον, Στφ. Βυζ.).

Τόμις (ἡ) ἢ Τόμυς, πόλις τῆς κάτω Μοισίας ἐν Εὐρώπῃ, ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, κληθεῖσα, ὡς ἐλέγετο, ἐκ τοῦ ὅτι

ἡ Μήδεια κατέταμεν ἐκεῖ τὸν νέον ἀδελφόν της Ἄψυρτον (Ἀπλλδ. Α, 9, 24). Καὶ Τομεὺς παρὰ Στράβωνι. Εἶτα ἐκλήθη Κωνσταντία, ὅθεν σήμερον Κωνσταντζές.

Τομοῦραι (αἱ), αἱ μαντεῖαι τοῦ ἐν Δωδώνῃ Διός, καὶ Τόμουροι οἱ μάντεις αὐτοῦ (Ὁμ. Ὀδ. Π, 403. — Ἡσύχ. — Στρβ. Ζ, 7, 11).

Τόμυρις, βασιλὶς τῶν ἐν Σκυθίᾳ Μασσαγετῶν. Κατ' αὐτῆς ἐκστρατεύσας ὁ μέγας Κῦρος, τὴν ἐνίκησε διὰ δόλου, ἐθανάτωσε μέγα πλῆθος τῶν ὑπηκόων αὐτῆς, καὶ ἀπήγαγε τὸν υἱὸν αὐτῆς αἰχμάλωτον. Ἀντεκστρατεύσασα δ' αὐτὴ πρὸς ἐκδίκησιν ἐφόνευσε τὸν Κῦρον (Ἡρδ. Α, 205).

Τόξαρις, Σκύθης ἐλθὼν εἰς Ἀθήνας ἐπὶ Σόλωνος, πρὸ τοῦ Ἀναχάρσιδος, ὃν κατόπιν ἐσύστησεν εἰς τὸν Σόλωνα, εἰς τὴν σπουδὴν ἐπιδοθείς, ἰδίως τῆς ἰατρικῆς, καὶ ὑπὸ πάντων τιμώμενος. Κατὰ Λουκιανόν, ὅστις ἰδιαιτέραν ἔγραψε περὶ αὐτοῦ πραγματείαν, ἀποθανὼν ἐν Ἀθήναις, ἐτάφη ἐντὸς τοῦ Διπύλου πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν, καὶ κατ' ἔτος ἐτιμᾶτο διὰ θυσίας, ὑπὸ τὸ ὄνομα «ξένος ἰατρὸς», διότι ἐλέγετο ὅτι ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἐπιφανεὶς εἰς γυναῖκα Ἀρεοπαγίτου, τῇ ὑπέδειξε τὰ πρὸς ἴασιν τοῦ ἐνσκήψαντος λοιμοῦ. — Καὶ εἰς ἕνα τῶν διαλόγων του (π. Φιλίας) πλάττει ὁ Λουκιανὸς ἄλλον Τόξαριν, σύγχρονόν του.

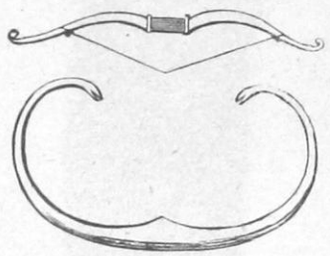
Τόξαρχοι, ἐν Ἀθήναις οἱ ἀρχηγοὶ τῶν τοξοτῶν, ἢ ἀστυνομικῶν κλητήρων.

Τοξεύς, υἱὸς τοῦ Οἰνέως καὶ Ἀλθαίας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του (Ἀπλλδ. Α, 8, 1).

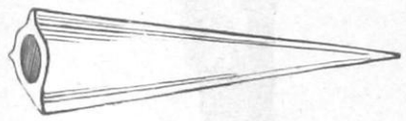
Τοξικράτη, θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Λυκίου ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Τόξιλοι, λαὸς τῆς Ἰνδικῆς (Διον. Περιηγ. 1141), κατ' ἄλλους Τάξιλοι.

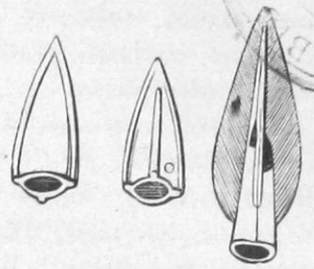
Τόξον, τὸ ὅπλον δι' οὗ τὰ βέλη ἐκπέμπονται, ἀρχαιότατα ἐν χρήσει, πρὸ πάντων δὲ παρὰ τοῖς Ἀσιανοῖς. Ὡς τοξόται διέπρεπον μᾶλλον οἱ Σκύθαι καὶ οἱ Πάρθοι, παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησι πρὸ πάντων οἱ Κρῆτες, καὶ ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῆς Ἑλλάδος τόξα ἔφερον οἱ ψιλοὶ στρατιῶται (Ξνφ. Ἀνδ. Α, 2, 9).

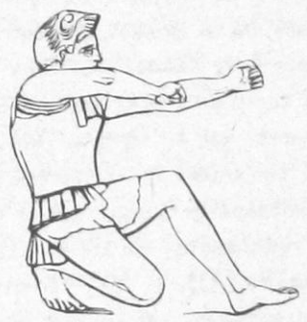
Τὸ Σκυθικὸν τόξον ἦν ἡμικυκλικὸν (α)· τὸ δ' Ἑλληνικὸν (β) συνέκειτο ἐκ δύο καμπύλων μερῶν, δύο κεράτων, συνδεομένων διὰ πήχεως (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 105-126). Τὸν Ἀπόλλωνα λέγει ὁ Ὅμηρος «ἀργυρότοξον». Ἡ χορδὴ κατεσκευάζετο ἐκ νεύρου ἢ ἱμάντος βοείου, («νευρὰ βοεία»), προσηλουμένη στερεῶς εἰς τὸ ἓν ἄκρον τοῦ τόξου· εἰς δὲ τὸ ἄλλο ἄκρον ἦν κορώνη (εἶδος ἀγκίστρου), «χρυσέη», καθ' Ὅμηρον ἐπὶ τὸ ποιητικώτερον, εἰς ἣν προσεδέετο ἡ χορδή, ὅτε ἐπρόκειτο νὰ τοξευθῇ τὸ βέλος («ὀϊστὸς, ἰός»). Συνέκειτο δὲ καὶ τοῦτο ἐκ τριῶν

μερῶν (Ἡσδ. Ἀσπ. 130-135), τῆς αἰχμῆς, τοῦ ξυστοῦ καὶ τῆς πτέρυγος. Ἡ αἰχμὴ καὶ ἄρδις λεγομένη (Ἡρδ. Α. 215. Δ, 81), ἦν χαλκῆ, δι' ὃ καὶ «χαλκήρη» λέγει τὸν ὀϊστὸν ὁ Ὅμηρος (Ἰλ. Ε. 662), κατὰ τὰ ἐν τῇ εἰκόνι σχήματα, ὧν ἡ μείζων, ἴση τῷ πρωτοτύπῳ, εὑρέθη ἐν Περσεπόλει, αἱ

δ' ἄλλαι, ἐλάσσονες, εὑρεθησαν ἐν Μαραθῶνι, τινὲς αὐτῶν λίθιναι, ἴσως Περσικαί. Τὸ ἐμβάφειν τὴν αἰχμὴν εἰς δηλητήριον (τοξικὸν, διότι διὰ τὸ τόξον ἐχρησίμευεν) ἦν ἔθος βάρβαρον, οὐχὶ Ἑλληνικὸν, καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς πορεύεται πρὸς τοὺς Θεσπρωτοὺς ἵνα προμηθευθῇ τοιοῦτο «ἀνδροφόνον φάρμακον» (Ὁμ. Ὀδ. Α, 261-263). Ὀξυστὸς ἦν λεπτὸς, λεῖος, ξύλινος, ἢ ἐκ καλάμου, οἷοι εὑρέθησαν ἐν τάφοις αἰγυπτιακοῖς, μήκους 22-34". Αἱ δὲ πτέρυγες ἦσαν ἐκ πτερῶν, ὡς αἱ τῶν βελῶν τοῦ Ἡρακλέους ἐκ πτερῶν μέλανος ἀετοῦ (Ἡσδ. Ἀσπ. 130). Ἐν πολιορκίαις καὶ ναυμαχίαις ἐτόξευον πολλάκις καὶ τόξα πυρφόρα (Δίων. Κάσσ. Ν, 34). Ὁ ἀρχαῖος τοξότης, ἵνα ἀκριβέστερον καὶ ἀσφαλέστερον τοξεύῃ, ἐγονάτιζε πολλάκις εἰς ἣν θέσιν δεικνύει ἡ ἐπομένη εἰκὼν ἐκ τοῦ συμπλέγματος τοῦ ναοῦ τῆς Αἰγίνης (νῦν ἐν Μονά-

χῳ), ἢ ἐλλείπει τὸ τόξον, βεβαίως διότι ἦτο προστεθειμένον χαλκοῦν. Ἔφερον δὲ τὸ τόξον, ὅταν δὲν ἐποιοῦντο χρῆσιν αὐτοῦ, εἰς τὴν τοξοθήκην, ἢ γορυτὸν (Ὁμ. Ὀδ. Φ, 54), ὅστις πολλάκις ἦν εἷς καὶ ὁ αὐτὸς τῇ φαρέτρᾳ (ἴδ.).

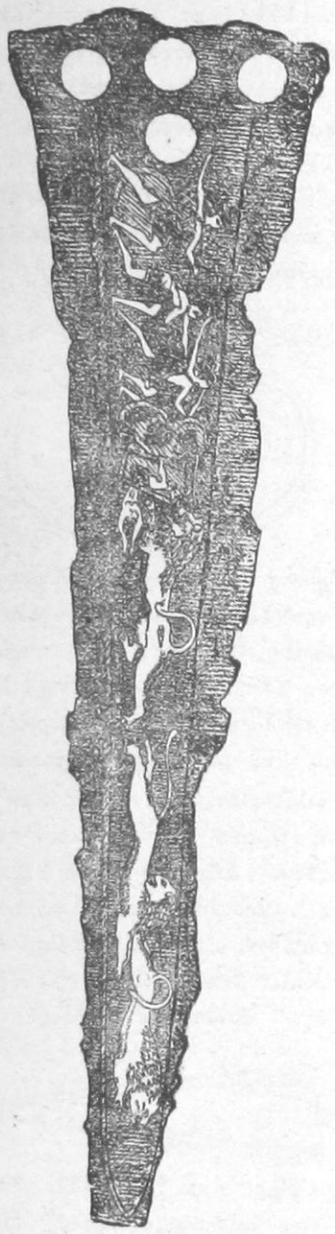
Τοξόται, οἱ αὐτοὶ καὶ Σκύθαι ἐν Ἀθήναις, ἀστυνομικοὶ ὑπηρέται. Ἴδ. Σκύθαι.

Τοπιογραφία, κλάδος τῆς ζωγραφικῆς ἀφορῶν εἰς παράστασιν φυσικῶν θέσεων, ὀρέων, πεδιάδων, ἀκτῶν, κτλ., ἄτινα, ὡς τῆς ζωγραφικῆς ἀντικείμενα, ἐλέγοντο τοπία κατὰ Βιτρούβιον (VII, 5 1), καὶ κατὰ Διόδωρον (ΛΑ, 8), λέγοντα τοπογράφον (βεβαίως τοπιογράφον) Δημήτριόν τινα Ἀλεξανδρέα, ὃν ὁ Βαλέριος Μάξιμος (V, 1, 1) λέγει ζωγράφον. Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ζωγραφικῆς ἀνεπτύχθη τὸ πρῶτον ἐπὶ Ἀλεξανδρινῶν, διότι πρὶν ἡ τέχνη εἰς τὴν παράστασιν τῶν τοπίων (paysages) ὀλίγην ἔδιδε προσοχήν, καὶ ἐθεώρει αὐτὴν μέρος παρέλκον καὶ οὐχὶ κύριον τῶν εἰκόνων, οὐδὲ, καθ' ὅσον δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν ἐκ τῶν σωζομένων μνημείων, φαίνονται πολὺ εἰς αὐτὴν ἐγκύψαντες οἱ ζωγράφοι.

Τορεᾶται, λαὸς τῆς ἀσιανῆς Σαρματίας, ἀνατολικῶς τῆς Μαιώτιδος λίμνης (Στρβ. — Διον. Περ. 682. — Στφ. Βυζ.).

Τορεὺς, τὸ ὀξὺ ἐργαλεῖον δι' οὗ ἐργάζεται ὁ τορευτής.

Τορευτικὴ, ἡ τέχνη τοῦ γλύφειν ἐπὶ μετάλλου κοσμήματα δι' ὀξέος ἐργαλείου, τοῦ τορέως, ἢ τοῦ ἐντυποῦν διὰ τῆς ἐμπαιστικῆς τοιαῦτα ἐκ πολυτιμοτέρων μετάλλων ἢ ἐλέφαντος εἰς ἐγγλυφὰς μετάλλων ἧττον πολυτίμων, ὡς ἐκ χαλκοῦ, ἀργύρου, χρυσοῦ, εἰς σίδηρον ἢ εἰς ἄλλας ὕλας, ἐλέφαντα ἢ ξύλον. Ἡ τέχνη αὕτη ἦν ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις γνωστὴ, καὶ ὁ Ὅμηρος, φερ' εἰπεῖν, ἀναφέρει τὴν κλίνην τοῦ Ὀδυσσέως (Ὀδ. Ι, 197) «δαιδαλμένην ἀργύρῳ, χρυσῷ καὶ ἐλέφαντι», τὴν ἡλακάτην τῆς Πηνελόπης, ἔργον τοῦ Ἰκμαλίου (Ὀδ. Τ, 56), «δινωτὴν ἐλέφαντι καὶ ἀργύρῳ», καὶ εἰς τοὺς ἀρχαιοτάτους τάφους, ὡς τοὺς τῆς Τροίας καὶ τῶν Μυκηνῶν, εὑρέθησαν ξίφη καὶ ἄλλα σκεύη, μετ' ἀξιολόγων τορευμάτων, πολυτίμων πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ διότι ἐμφαίνουσι τὴν κατ' ἐκείνους ἤδη τοὺς χρόνους παραστατικὴν ἐν γένει τῆς τέχνης δύναμιν. Καὶ μεταγενεστέρως δ' ἀξιόλογα μνημονεύονται τῆς αὐτῆς τέχνης ἔργα, ὡς, κατὰ τὴν ἀρχὴν τῶν Ὀλυμπιάδων (700 π.Χ.), ἡ λάρναξ τοῦ Κυψέλου (ἴδ. Κύψελος), ἣν εἶδεν ἔτι ὁ Παυσανίας (Ε, 17) ἀφιερωμένην εἰς τὸ ἐν Ὀ-

λυμπίᾳ Ἡραῖον, κατάκοσμον δὲ εἰς τὰς τέσσαρας πλευρὰς καὶ τὸ κάλυμμα, διὰ πλουσιωτάτων τορευμάτων κέδρου, χρυσοῦ καὶ

ἐλέφαντος, σκηνὰς παριστώντων ἱστορικὰς καὶ μυθολογικὰς, μετ' ἐμμέτρων, ἐπίσης βεβαίως ἐντετορευμένων, ἐπιγραφῶν· καὶ περὶ τὰ 550 π. Χ. τοῦ Σπαρτιάτου Θεοκλέους ἡ ἐν τῷ θησαυρῷ τῶν Ἐπιδαμνίων ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐκ κέδρου τορευτὴ παράστασις τοῦ Ἄτλαντος, καὶ τοῦ Ἡρακλέους ἁρπάζοντος τὰ χρυσᾶ μῆλα (Παυσ. Β, 17. ΣΤ. 19). Κατὰ Πλίνιον δὲ (XXXIV, 8, 19) ὁ Φειδίας ἐξόχως ἐκαλλιέργησε τὴν τορευτικὴν, πιθανῶς εἰς τὴν κατασκευὴν, ἐν ἄλλοις καὶ πρὸ πάντων, τοῦ θρόνου τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ Διὸς (Παυσ. Ε, 11, 2), καὶ ὁ Πολύκλειτος τὴν ἐτελειοποίησεν. Ἐπὶ τῆς χαλκῆς ἀσπίδος τῆς Προμάχου Ἀθηνᾶς τοῦ Φειδίου ἐτόρευσε Κενταυρομαχίαν ὁ Μῦς (Παυσ. Α, 28)· καὶ τορευτὴς ὡς ὁ Φειδίας ἐπαινούμενος ἦν καὶ ὁ Μύρων. Ἐπὶ Πτολεμαίων ὁ Ἀντίπατρος (Pl. XXXIII, 55), ἢ μᾶλλον Διόδωρος, ἐτόρευσεν ἐπὶ χρυσῆς φιάλης κοιμώμενον σάτυρον, περὶ οὗ ὁ ποιητὴς Πλάτων λέγει ὅτι αὐτὸν «ἐκοίμησεν, οὐκ ἐτόρευσεν»· ὁ δ' Ἀκράγας μνημονεύεται ἐν Ῥόδῳ, ἐπὶ χρυσῶν ἐκπωμάτων Κενταύρους ἐπιτορεύσας (Plin. αὐτ.).

Τόρμος (ὁ), ἡ εἰς τὸ ξύλον ἢ τὸν λίθον ἢ τὸ μέταλλον ὀπὴ, εἰς ἣν ἐμβάλλεται τὸ ὀξὺ μέρος ἑτέρου, μετ' αὐτοῦ συνδεομένου.

Τόρνος, ἐργαλεῖον τοῦ ξυλουργοῦ, δι' οὗ τὸ ξύλον περιστρεφόμενον, περιεκόπτετο καὶ ἐλειαίνετο στρογγύλον (Πλάτ. Φιληβ. 38.— Ἡρδ. Δ, 36.—Θεογν. 803).

Τόρος (ὁ), ὄρος τῆς Σικελίας, μεταξὺ Ἀκράγαντος καὶ Ἡρακλείας (Πολύβ.).

Τορρηβία, μέρος τῆς Λυδίας ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ, τὸ αὐτὸ τῇ Τυρρηνίᾳ, κατοικία τῶν ἀρχαίων Τυρρηνῶν, τῶν μεταναστευσάντων εἰς Ἰταλίαν.

Τόρρηβος, υἱὸς τοῦ Ἄτυος καὶ ἀδελφὸς τοῦ Λυδοῦ (Διον. Ἁλικ. Α, 28). Καθ' Ἡρόδοτον (Α, 7) ὁ αὐτὸς Τυρσηνός. Τὰ δύο ὀνόματα εἰσὶν ἓν καὶ τὸ αὐτὸ, κατὰ τὴν τοπικὴν προφορὰν διαφέροντα μόνον.

Τορύνη, μαγειρικὸν ἐργαλεῖον, κοχλιάριον εὐρὺ καὶ κατάτρητον, κινητήριον

τῆς χύτρας (Πλάτ. Ἱππ. μζ. 24.—Ἀρσφ. Ὀρν. 78). Τὸ αὐτὸ καὶ Τρωήλης (Λουκιαν. Λεξιφ. Ζ).

Τορύνη, ἀκρωτήριον τῆς Θεσπρωτίας ἐν Ἠπείρῳ (Πλουτ. Ἀντ. ΞΒ).

Τορώνη, πόλις τῆς Μακεδονίας εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Σιθωνίας Χερσονήσου, ἐπὶ τοῦ Τορωνικοῦ ἢ Τορωναίου κόλπου, τοῦ νῦν κόλπου τῆς Κασσάνδρας, ὅστις διὰ τῶν ἀκρωτηρίων Δερρίδος καὶ Καναστραίου ἐχώριζε τὰς χερσονήσους Παλλήνην καὶ Σιθωνίαν. Ἡ πόλις αὕτη μεγάλως ἐβλάβη ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, καὶ μετὰ ταῦτα, ὑπὸ τοῦ Φιλίππου κυριευθεῖσα. Σώζονται δ' αὐτῆς ἐρείπια (Ἡρδ. Ζ, 22. 122.—Θουκ. Δ, 110, 2.—Στρβ. Ζ, 330. — Tac. Ann. V, 10).

Τουρδητανοὶ, ἐπίσημος λαὸς ἐν τῇ Βαιτικῇ Ἱσπανίᾳ, ἑκατέρωθεν τοῦ ποταμοῦ Βαίτιος, μέχρι τῆς Ἀκουϊτανίας πρὸς νότον ἐκτεινόμενος. Ἀνατολικῶς αὐτῶν ἔρρει ὁ ποταμὸς Σίγγουλις (νῦν Ξενίλ). Ὧν εἰς τὰς ἐπιστήμας ἐπιδεδομένος, συγγράμματα ἔχων ἱστορικὰ, νομοθεσίαν γραπτὴν, δημοτικὰ ᾄσματα μετρικῶς ἀκριβῆ, ἀλλ' ὧν ὀλίγον πολεμικὸς, εὐκόλως ἐξερρωμαΐσθη (Στρβ Γ, 164.—Liv. XXI. 6. — XXXIV, 17, 42).

Τούρδουλοι, λαὸς Ἱσπανικὸς, κατοικῶν τὴν ἄκραν τῆς Πυρηναϊκῆς Χερσονήσου μέχρι τοῦ πορθμοῦ· ἦσαν συγγενεῖς τῶν Τουρδητανῶν, μεθ' ὧν καὶ ἐν τέλει συνεχωνεύθησαν (Πολβ. ΛΔ, 9.—Στρβ. Γ, 139. 148. 251, κλ.—Plin. III, 1, 3).

Τοῦσκλον καὶ Τούσκουλον, πόλις ὀχυρὰ τοῦ Λατίου, ἐπὶ ὑψηλοῦ λόφου τῆς Ἰταλικῆς Ἀλβανίας, βορείως τῆς Ῥώμης κειμένη (Liv. III, 7.—Hor. Ep. I, 29), κτι-

σθεῖσα, ὡς ἐπιστεύετο, ὑπὸ Τηλεγόνου, υἱοῦ τοῦ Ὀδυσσέως καὶ τῆς Κίρκης. Ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ἐγένετο δῆμος τῆς Ῥώμης, καὶ πολλοὶ τῶν εὐπόρων Ῥωμαίων, ἐν ἄλλοις ὁ Κικέρων (ad Att. IV, 2, 5), εἶχον λαμπρὰς ἐπαύλεις ἐκεῖ. Ἡ πόλις κατεστράφη τῷ 1191 μ. Χ. Νῦν Φρασκάτη, μετὰ πλείστων ἐρειπίων τειχῶν, πυλῶν, θεάτρων καὶ τάφων.

Τόχαροι, λαὸς νομαδικὸς τῆς Βακτριανῆς ἐν Ἀσίᾳ, κατὰ τὴν ἀνατολικῶς τοῦ Ὤξου κειμένην χώραν (Στρβ. — Διον. Περιηγ. 752).

Τραγασαί, χωρίον τῆς Τρωϊκῆς παρὰ τῇ πόλει Ἀμαξιτῷ, μετὰ πλουσίων ἁλικῶν, τῶν «τραγασαίων ἁλοπηγίων» (Στφ. Βυζ. — Ησύχ.).

Τραγέα καὶ Τραγαία, 1) πόλις ἐπὶ τῆς νήσου Νάξου (Στφ. Βυζ.). — 2) καὶ Τραγία, νῆσος παρὰ τῇ Σάμῳ, ἔνθα τῷ 440 π. Χ. ὁ Περικλῆς κατεναυμάχησε τοὺς Σαμίους (Θουκ. Α, 116. — Πλούτ. Περ. ΚΕ).

Τραγήματα, τὰ μετὰ τὴν ἑστίασιν εἰς τὴν τράπεζαν παρατιθέμενα, γλυκύσματα, ξηροὶ καρποὶ κτλ., πρὸς ἃ καὶ προσέπινον (Πλάτ. Πολιτ. Β, 43. — Ἀρστφ. Πλούτ. 190. — Ἀθήν. ΙΑ, 640). Ὅτε νέος δοῦλος εἰσήγετο εἰς οἰκίαν, τότε τραγήματα περιερραίνοντο εἰς αὐτὴν διὰ τὸν καλὸν οἰωνόν.

Τραγόπους, (ἐπιγραμ.) ἡ Τραγοβάμων (Ἀρστφ.), ἐπίθετον τοῦ Πανός, ὅστις ἐνίοτε παριστᾶτο τράγου πόδας ἔχων.

Τραγούριον ἢ τραγύριον, ἐπίσημος πόλις τῆς Δαλματίας, ἐπὶ νήσου διὰ προχώματος συνδεδεμένης μετὰ τῆς στερεᾶς. Παρῆγεν ἐν τῇ περιχώρῳ περίφημον μάρμαρον (Πολ. ΛΒ, 18. — Plin. III, 22. 26).

Τραγῳδία. Τὸ Ἑλληνικὸν δρᾶμα ἐπήγασεν ἐκ τῶν Διονυσιακῶν χορῶν, ὧν ἄλλοι μὲν ἦσαν εὔθυμοι, ὑπὸ ἐκβεβακχευμένων θιάσων τοῦ θεοῦ ᾀδόμενοι, ἄλλοι δὲ σοβαροί, μέρη τῆς θείας λατρείας, τοῦ Διονύσου τὰς θριαμβευτικὰς περιοδείας καὶ τὰ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ὑμνοῦντες. Ἐκ τούτων ἐπήγασεν ἡ τραγῳδία, ἐξ ἐκείνων μεταγενεστέρως ἀνεπτύχθη ἡ κωμῳδία. Πρῶτος «εὑρετὴς τραγικοῦ τρόπου» λέγεται ὑπὸ τοῦ Σουΐδα ὁ Ἀρίων, καὶ τοῦτο δηλοῖ πιθανῶς ὅτι ὁ λυρικὸς ἐκεῖνος ἀοιδὸς τῆς 46 Ὀλυμπιάδος (620 π. Χ.) ἐρρύθμισε τὰς σπουδαίας Διονυσιακὰς ᾠδὰς ἐπὶ τὸ κανονικώτερον, ἴσως καὶ μετὰ τακτικῆς ἐκθέσεως τῶν δραματικωτέρων περιπετειῶν εἰς ἃς ὁ θεὸς ἦν ἀναμεμιγμένος. Λέγεται δ' ὁ αὐτὸς παρεισαγαγὼν καὶ σατύρους, πιθανῶς ἵνα μὴ ἐντελῶς μακρυνθῇ καὶ τοῦ ἑτέρου θεμελιώδους χαρακτῆρος τῶν βακχικῶν ᾠδῶν, καὶ διὰ τοῦτο προωδοποίησε καὶ τὸ σατυρικὸν δρᾶμα τῶν τετραλογιῶν, καὶ τὴν κωμῳδίαν ἴσως αὐτήν. Αἱ ᾠδαὶ ἐψάλλοντο περὶ τὸν βωμὸν ἔνθα ἐθύετο ὁ τράγος, ὁ καταστροφεὺς τῶν ἀμπέλων, καὶ ἐντεῦθεν πάντως τὸ ὄνομα τραγῳδία. Ἴσως δὲ καὶ οἱ Σάτυροι τοῦ Ἀρίωνος, ἢ ἡγεμόνες τῶν χορῶν ἢ ἄλλοι, παρενέβαινον ἐνίοτε μεταξὺ τῶν ᾀσμάτων αὐτοσχεδιάζοντές τινα ἢ ἀπαγγέλλοντες (ἴδ. Ἀρστ. ποιητ. Δ, 15. — Ἀθν. ΙΔ, 630. — Δγ. Ἀρτ. Γ, 56). Ὅπως δήποτε, παρὰ πάντων ἀναγνωρίζεται ὅτι πρῶτος ὁ Θέσπις (ἴδ.) ἐν Ἀθήναις παρεισήγαγε μεταξὺ τῶν χορῶν πρόσωπον τακτικῶς ἀπαγγέλλον, καὶ ἀνεδείχθη οὕτως ὁ εὑρέτης τοῦ δράματος. Τὸ πρόσωπον δὲ τοῦτο δὲν περιωρίζετο εἰς ἁπλᾶς διηγήσεις κατὰ τὰς διακοπὰς τῶν χορικῶν ᾀσμάτων, ἀλλὰ καὶ συνδιελέγετο μετὰ τῶν χορῶν, ἴσως προεισάγων καὶ τὸ ἀντικείμενον τῶν διθυράμβων διὰ προλόγου. Ἐφεῦρε δ' ὁ Θέσπις καὶ τὰ προσωπεῖα, ὥστε δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι εἷς μόνος ὑποκριτής, προσωπεῖον καὶ ἀναβολὴν ἴσως μεταβάλλων, ἠδύνατο νὰ παριστᾷ διάφορα πρόσωπα, ἀνταποκρινόμενα εἰς τὸ περιεχόμενον τῶν διαφόρων διθυραμβικῶν στροφῶν καὶ ἀποτελοῦντα οὕτω εἶδος δραματικῆς ἑνότητος. Πρὸς ταύτην τοῦ Θέσπιδος τὴν μεταρρύθμισιν ἰδίως εὔνους ἐδείχθη ὁ Πεισίστρατος, καὶ ἔκτοτε τῶν Διονυσιακῶν τελετῶν πρώτιστον καὶ ἀναπόφευκτον μέρος ἀνεδείχθη ἡ οὕτω διαμορφωθεῖσα τραγῳδία τοῦ Θέσπιδος, οὗ διάδοχοι ἀνεφάνησαν ὁ Φρύνιχος, ὁ Χοιρίλος, ὁ Πρατίνας καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀριστέας, μεθ' ὧν σύγχρονος, ἀλλὰ κατά τι νεώτερος, ἦν ὁ Αἰσχύλος. Ὁ Φρύνιχος ἰδίως ἐπωφελήθη τῆς λυρικῆς καὶ ὀρχηστικῆς τελειοποιήσεως τοῦ χοροῦ, καὶ τῆς δραματικῆς ἀναπτύξεως, ἥτις δι' αὐτοῦ κατέστη εὐρυτέρα, ἐμβριθεστέρα καὶ ἀξιοπρεπεστέρα. Ὁ Πρατίνας γενικῶς μνημονεύεται ὡς ἐπινοητὴς τοῦ σατυρικοῦ δράματος, ὡς ἐπίσης εἰς αὐτὸ λέγεται διαπρέψας ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἀριστίας. Τὸ ἔργον τοῦ Θέσπιδος πρῶτοι σπουδαίως συνεπλήρωσαν ὁ Αἰσχύλος εἰς τὸν ἕνα ὑποκριτὴν προσθεὶς καὶ δεύτερον, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Σοφοκλῆς καὶ ὁ Εὐριπίδης. Οἱ ὑποκριταί, δηλαδὴ οἱ τὰ πρῶτα ὑποκρινόμενοι πρόσωπα, ἐγένοντο τρεῖς (πρωταγωνιστής, δευτεραγωνιστής, τριταγωνιστής), τὰ χορικὰ ᾄσματα βαθμηδὸν ἠλαττώθησαν, ἡ ὀρχηστικὴ ἀνεπτύχθη, τὰ δράματα ἐξετάθησαν εἰς τριλογίας καὶ τετραλογίας, καὶ ἐτελειοποιήθη ὁ καταρτισμὸς τῆς σκηνῆς, καὶ ἡ διακόσμησις τοῦ χοροῦ καὶ τῶν ὑποκριτῶν. Τὰς ὑποθέσεις τῶν δραμάτων των ἠρύοντο ἔκτοτε καὶ πάντοτε μετὰ ταῦτα οἱ τραγικοὶ ἐκ τῶν ἀνεξαντλήτων πηγῶν τῶν ἀρχαίων μύθων· ὥστε καὶ ὁ Αἰσχύλος ἔλεγε τὰς τραγῳδίας αὐτοῦ «τεμάχη εἶναι τῶν Ὁμήρου μεγάλων μύθων» (Ἀθήν. Η, 347). Ἐκ τῶν τριῶν μεγάλων τραγικῶν, Αἰσχύλου, Σοφοκλέους καὶ Εὐριπίδου, ὁ πρῶτος ἦν ὑψηλότερος, ὁ δεύτερος δύναται νὰ θεωρηθῇ ἰσχυρότερος καὶ βαθύτερος, ὁ δὲ τρίτος δραματικώτερος. Εἰς τὰ ἴχνη τούτων ἐβάδισαν πλεῖστοι ἕτεροι δραματικοὶ ποιηταί, τόσῳ πλείονες, καθ' ὅσον ἐπεκράτησε νὰ στεφανῶνται καὶ ἀμείβωνται τὰ δράματα ἐν ἐτησίοις ποιητικοῖς διαγωνισμοῖς. Πλεῖστα ὀνόματα αὐτῶν διατηροῦνται, ὡς τοῦ Εὐφορίωνος, Φιλοκλέους, Ἀστυδάμαντος, Ἰοφῶντος, Ἀριστάρχου, Ἴωνος, Ἀχαιοῦ, Νεόφρονος κλπ., ἐπὶ Αἰσχύλου· Κρατίναδε, Ἀγάθωνος, Κριτίου κλπ. ἐπὶ τῆς ὀλιγοκρατίας· Θεοδέκτου καὶ Χαιρέμονος, μεταξὺ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου. Καὶ βεβαίως μὲν πάντες τὸν αὐτὸν ἠκολούθουν τεχνικὸν τύπον τῶν τριῶν ἐκείνων τῆς δραματικῆς διδασκάλων, διότι ἄλλως ἂν εἶχε, θὰ ἐμαρτυρεῖτο· κατὰ τὴν ἔμπνευσιν ὅμως καὶ τὰ λοιπὰ προτερήματα ἕκαστος εἶχεν ἀναμφιβόλως τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀτομικότητα, περὶ ἧς ὅμως ἀδυνατοῦμεν νὰ κρίνωμεν, διότι ὀλίγα μόνον καὶ μικροῦ λόγου ἄξια σώζονται αὐτῶν ἀποσπάσματα (Συλλγ. Nauck, Trag. Graec. Fragm.). Οἱ σοφισταὶ πολλάκις ἔδιδον εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτῶν ὑποθέσεις ὡς ὕφους γυμνάσματα· ἀλλ' αἱ οὕτω συνταττόμεναι τραγῳδίαι οὔτε εἰς τὴν σκηνὴν συνήθως ἀνεβιβάζοντο, οὔτε πολὺ ἐγινώσκοντο καὶ ἀνεγινώσκοντο. Ὁ Ἀλέξανδρος καὶ οἱ διδάσκαλοι αὐτοῦ ἀνήγειραν πολλαχοῦ θέατρα, ἔνθα μεγαλοπρεπῶς ἐδιδάσκοντο τὰ ἀρχαῖα ἀριστουργήματα. Τοῦτο διεμόρφωσε καλοὺς ὑποκριτάς, καὶ προσέτι καὶ δραματικοὺς ποιητὰς παρήγαγεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὧν προεῖχον οἱ ἀποτελοῦντες τὴν κληθεῖσαν τραγικὴν πλειάδα (ἴδ.). Πλὴν δὲ τούτων τῶν συγχρόνων προϊόντων, ἐδιδάσκοντο κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους πάντοτε τὰ ἀρχαῖα δράματα, κατὰ προτίμησιν τὰ τοῦ Εὐριπίδου. Βαθμηδὸν ὅμως μετὰ ταῦτα, μετὰ τῆς ἠθικῆς παρακμῆς ὑπερίσχυσαν αἱ παντόμιμοι παραστάσεις. Ἀπὸ τῆς ἐπικρατήσεως δὲ τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐπειδὴ τὰ ἀρχαῖα δράματα δὲν ἠδύναντο πλέον ν' ἀναβιβασθῶσιν εἰς τὴν σκηνήν, νέα δὲ δὲν ἐγράφοντο, ἀπεσβέσθη ἡ δραματική, σπουδαζομένη μόνον πλέον ὡς κλάδος τῆς ἀρχαίας φιλολογίας. — Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν οἰκονομίαν τοῦ δράματος, πρέπει ν' ἀναλογισθῶμεν, πρῶτον μέν, ὅτι ἐπειδὴ αὐτὴ εἶχε θρησκευτικὸν μᾶλλον χαρακτῆρα, ἦν ἐπόμενον νὰ ἐμμένῃ σταθερώ-

τερον εἰς τοὺς καθιερωμένους τύπους, ἐλάσσονα καταλείπουσα ἐλευθερίαν εἰς τοῦ ποιητοῦ τὴν αὐθαίρετον πρωτοβουλίαν· ἀλλὰ δεύτερον, ἐπειδὴ δὲν γνωρίζομεν εἰμὴ τρεῖς ποιητὰς χρονικῶς ὀλίγον ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχοντας, διὰ τοῦτο δυνατὸν, ἢ τοὐλάχιστον πιθανὸν δὲν ἦτο, ἐν οὕτω μικρῷ διαστήματι χρόνου νὰ μεταρρυθμισθῇ τῆς δραματικῆς οἰκονομίας, ὁ τρόπος καὶ ὁ ῥυθμὸς, ὡς οὐδὲν σχεδὸν τοιοῦτο παράδειγμα παρέχει ἡ νέα φιλολογία. Ἀλλ' εἴτε ἐκ δραμάτων ἃ ἡμῖν ἔμειναν ἄγνωστα, εἴτε ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ κρίσεως ἁρυόμενος, ὁ Ἀριστοτέλης (Ποιητ. ΣΤ) ὀρθοτάτους ὁρίζει κανόνας τῆς δραματικῆς, θέλων τὴν τραγῳδίαν μίμησιν πράξεως σπουδαίας καὶ τελείας, μέγεθός τι ἐχούσης, δι' ὡραίας γλώσσης, ἀλλὰ διὰ δράσεως, οὐχὶ δι' ἀφηγήσεως γινομένην, καὶ δι' ἐλέου καὶ φόβου τὴν λύσιν ἢ τὴν «κάθαρσιν» προκαλοῦσαν, Προσαπαιτεῖ δ' ὡς χαρακτηρισμὸν τῆς πλοκῆς τὸ εὐγενὲς, τὸ κατάλληλον, τὸ ἀναγκαῖον καὶ τὸ συνεπές. Προσέτι δ' ἐπιβάλλει τὸ πλῆρες καὶ ἄρτιον τῆς οἰκονομίας, καὶ τὴν τριπλῆν ἑνότητα, τῆς πράξεως, τοῦ τόπου καὶ τοῦ χρόνου, τὴν μὲν πρώτην ἀναπόφευκτον προσὸν παντὸς δράματος ἀξίου τοῦ ὀνόματος, τὰς δ' ἄλλας δύο, ἐξ ἀνικανότητος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παραβαινομένας, εἰς δὲ τὴν Ἑλληνικὴν τραγῳδίαν ἀναποφεύκτους εἰς πᾶσαν αὐτῶν τὴν αὐστηρότητα, διά τε τὴν ἀτέλειαν τῆς σκηνικῆς καὶ διὰ τὴν διαρκῆ τοῦ χοροῦ παρουσίαν. — Εἰς τὰ ὑφιστάμενα ἀρχαῖα δράματα τὸ σχέδιον τῆς τραγικῆς πράξεως συνίσταται, ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους, εἰς ἀλληλένδετον συμπλοκὴν τῶν συμβάντων καὶ περιστάσεων. Χωροῦσι δὲ κατὰ τοὺς νόμους τῆς ἀνάγκης καὶ πιθανότητος, δι' ἀντιστάσεων καὶ περιπλοκῶν, πρὸς ὡρισμένον σκοπὸν καὶ λύσιν. Τὸ αὔξον πάθος δὲν δέχεται νὰ ἐνδιατρίβῃ ἡρέμως εἰς ἐπεισόδια, ἀλλ' ἐν κύκλῳ ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον συστελλομένῳ ὁρμῇ πρὸς τὴν τελευταίαν μετάβασιν ἀπὸ τῆς εὐτυχίας εἰς τὴν δυστυχίαν εἰς τὴν ἀνάπαλιν. Ἡ μετάπτωσις αὕτη ἐστὶν ἡ καταστροφὴ, καὶ περὶ αὐτὴν κινεῖται δίχα ἡ πᾶσα πρᾶξις ὡς ἀρχὴ καὶ τέλος, ὡς «δέσις καὶ λύσις» (Ἀρστ. ποιητ. ΙΗ). Ἂν ἡ καταστροφὴ προῆλθεν ἐξ ἁπλῶν ἀφορμῶν, ἡ πρᾶξις ἦν ἁπλῆ, ἂν δ' ἐκ περιπετειῶν περιπεπλεγμένων, πεπλεγμένη. Προσθετέον δὲ καὶ ὅτι πάσας τὰς πράξεις, καθ' ἃς δὲν πρόκειται περὶ ἀναπτύξεως ἰδεῶν, ἀλλὰ περὶ ἐξωτερικῆς μόνον παραστάσεως, οἷον μονομαχίας, μάχας, φόνους, κηδείας, ἡ Ἑλληνικὴ τραγῳδία δὲν τὰς φέρει εἰς τὴν σκηνὴν, ἀλλὰ περιορίζεται μόνον εἰς αὐτῶν διήγησιν. Ἐντεῦθεν εἰς πᾶν δρᾶμα ὑπάρχουσι «ῥήσεις ἀγγελικαὶ», ἤτοι κατάκοσμοι διηγήσεις τῶν ἀγγέλων καὶ ἐξαγγέλων. Ὁ τύπος καθ' ὃν ἡ τραγῳδία ἀποβαίνει, κατὰ τὴν ἀξίωσιν τοῦ Ἀριστοτέλους, μίμησις δράσεως διὰ δρώντων, ἐστὶν ὁ δραματικὸς, ἤτοι ὁ διάλογος, ὡς ὁ Αἰσχύλος ἐπενόησεν, ὁ δὲ Σοφοκλῆς ἐξέτεινε καὶ ἐτελειοποίησεν αὐτόν. Διὰ τῶν διαλεγομένων προσώπων τὸ Ἑλληνικὸν δρᾶμα ἀναπτύσσει τὴν πρᾶξιν καὶ τὰ εἰς αὐτὴν ἄγοντα αἰσθήματα· οὕτως ἐκ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, ὥστε ὁ ἀκροατὴς ἐκλαμβάνει αὐτὰ ὡς ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ψυχῆς προϊόντα· ὁ χορὸς δὲ, εἰ καὶ ἀρχικῶς ἕτερον, ὅλως θρησκευτικὸν εἶχε τὸν σκοπὸν τῆς ἰδίας ἐμφανίσεως, παραμείνας ὅμως εἰς τὸ δρᾶμα, καὶ αὐτοῦ μέρος ἀποτελῶν, ἐχρησίμευεν ἐν αὐτῷ εἰς τὸ νὰ καταδεικνύῃ καὶ χαρακτηρίζῃ τὰς ψυχικὰς ἐντυπώσεις ἐκείνας, διότι βαθμηδὸν ἔπαυσεν ὢν ὁ τῆς παραστάσεως ἄρχων διθύραμβος, οὗ ἁπλοῦν ἐπεισόδιον ἦν τὸ δρᾶμα, καὶ ἐξ ἐναντίας κατέστη αὐτὸς τοῦ δράματος μέλος καὶ κόσμημα, ἢ μᾶλλον ὁ πρῶτος καὶ ποιητικὸς αὐτοῦ θεατής. Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ Αἰσχύλου ἦν ἡ θέσις τοῦ χοροῦ εὐρυτέρα, καθ' ὃ πλησιεστέρου τῇ ἐκ καταγωγῆς σπουδαιότητι αὐτοῦ. Ἐπὶ Εὐριπίδου δὲ, εἰ καὶ ἐκ παραδόσεως διατηρούμενος πάντοτε, ἐνδίδει ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον εἰς τῆς δραματικῆς πράξεως

τὴν ὑπεροχήν. Κατ' Ἀριστοτέλην τὸ δρᾶμα, ὡς ἦν τότε ὠργανωμένον, ἤρχιζε διὰ τοῦ προλόγου· μετ' αὐτὸν δ' εἵπετο ἡ πρώτη πάροδος ἢ ἐμφάνισις τοῦ χοροῦ· ἐπεισόδιον δ' ἐλέγετο πᾶν τὸ μέρος τοῦ δράματος τὸ περιεχόμενον μεταξὺ δύο χορικῶν ᾀσμάτων, κατ' ἐπωνυμίαν διαμείνασαν ἐξ ὅτου ὁ χορὸς ἦν τὸ κύριον μέρος τῆς παραστάσεως. Διῃροῦντο δὲ καὶ τὰ κατὰ τὸν χορὸν εἰς τὴν πάροδον, ἤτοι τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐμφάνισιν εἰς τὴν ὀρχήστραν, τὸ στάσιμον, ἤτοι τὴν ἐν αὐτῇ διαμονὴν αὐτοῦ, καὶ τὴν ἔξοδον, μεθ' ἣν πλέον θὰ ἐνεφανίζετο. — Τὸ σύνηθες μέτρον τοῦ δραματικοῦ διαλόγου ἐστὶν ὁ ἰαμβικὸς τρίμετρος, ὃν, διατηρηθέντα εἴς τινα τῶν δημοτικῶν ἡμῶν ᾀσμάτων, εἰσηγάγομεν καὶ ἡμεῖς εἰς τὴν σκηνὴν σήμερον. Ἐνίοτε μετεχειρίζοντο τὸν τροχαϊκὸν τετράμετρον, εἴτε ἀμέσως πρὸ τοῦ χοροῦ ἢ μετ' αὐτὸν, μάλιστα ἔνθα ζωηρότερον ἐκφράζεται πάθος. Τῶν χορῶν δὲ τὰ ᾄσματα ἦσαν στροφικὰ, ἤτοι διαιρούμενα εἰς στροφὰς καὶ ἀντιστροφὰς, ψαλλομένας ἀλληλοδιαδόχως ὑφ' ἑκατέρου τῶν ἡμιχόρων, συνήθως ἑπομένης καὶ ἐπῳδοῦ, ἣν ἔψαλλε πᾶς ὁμοῦ ὁ χορός. Ἐνίοτε δὲ παρενεβάλλοντο καὶ οἱ λεγόμενοι κόμμοι, εἶδος διαλόγου, πιθανῶς ᾀδομένου, μεταξὺ τοῦ χοροῦ καί τινων τῶν προσώπων τοῦ δράματος· σπανιώτατα δὲ κόμμος καταλαμβάνει τὴν θέσιν παρόδου ἢ ὅλου στασίμου (ἴδ. Σοφκλ. Ἀντιγ. 205. 1261. — Ἠλ. 121.—Αἰσχ. Προμ. 128.—Εὐρπ. Ἰφγ. Τ. 637. Μήδ. 96. 1087. Ἑκ. 100). Ὁ ῥυθμὸς τῶν χορῶν ἦν οὐχὶ ὑποχρεωτικὸς, ἀλλ' ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ, ἐπινοοῦντος αὐτὸν ὁμοῦ μετὰ τῆς μουσικῆς, ἣν ὁ ἴδιος συνέταττεν. Ὡς πρὸς τὴν γλῶσσαν δ' ἰδίως τῶν τριῶν μεγάλων τραγικῶν ἴδε τὰ περὶ αὐτῶν ἄρθρα. Αἱ ἡμέραι τῶν ποιητῶν τούτων, τῶν δύο πρώτων μάλιστα, ἦσαν αἱ μέγισται τῆς Ἑλλάδος, καθ' ἃς, ἐπὶ τῶν περσικῶν καὶ τῶν θριάμβων τῆς ἐλευθερίας, μέχρι τῶν ἐμφυλίων σπαραγμῶν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, μεγάλοι ἄνδρες ἀνήρχοντο εἰς τὰς ὑπερτάτας ἀρχὰς καὶ διηύθυνον μεγαλεπηβόλως τὰ τῆς πολιτείας. Τότε καὶ ἡ τραγῳδία, ὑπὸ τῆς πολιτείας προστατευομένη, ἀνταπέδιδεν αὐτῇ τὰ ἴσα, τὰς ὑψίστας θρησκευτικὰς, ἠθικὰς καὶ πολιτικὰς ἀρχὰς ἐξαίρουσα καὶ εἰς αὐτὰς τὸν λαὸν ἀνατρέφουσα· καὶ πολλάκις μύθων ἐποιοῦντο ἐκλογὴν τὰς τότε περιστάσεις χαρακτηριζόντων, καὶ δι' αἰνιγμῶν καὶ διδαχῶν καθωδήγουν ὑπερτάτως τὸ δημόσιον πνεῦμα. — Ὡς πρὸς τὰς παραστάσεις δὲ καὶ τὴν σκηνικὴν διαρρύθμισιν ἴδ. Θέατρον, Χορὸς, Ὑποκριταί. — Τραγῳδίαν ἰδίαν οἱ Ῥωμαῖοι σχεδὸν δὲν εἶχον, ἀλλ' ἐξ Ἑλλάδος καὶ ἐκ Τάραντος ἐδέχοντο τὰς Ἑλληνικὰς, ἃς μετέφραζον, καὶ πιθανῶς ἐκολόβουν, ἀφαιροῦντες τοὺς χορούς, ὡς καὶ ἀπὸ τῶν θεάτρων αὐτῶν ἀφῃρέθη ἡ ὀρχήστρα, μεταβληθεῖσα καὶ αὐτὴ εἰς πλατεῖαν τῶν θεατῶν τῶν ἐπισημοτέρων. Ῥωμαῖοι ἔγραψαν δράματα καὶ Ἑλληνιστὶ, ὡς ὁ Τίτος Ποµπήϊος Μάκαρ, καὶ Πλίνιος ὁ νεώτερος (Suet. Tit. III. Calig. III. — Plin. Ep. V, 3. VII, 4). Ὁ Νέρων ὑπεδύθη καὶ αὐτὸς ὑποκριτοῦ πρόσωπον εἰς τὴν σκηνήν. Ἀλλὰ τοὺς ὑψηλοὺς διανοητικοὺς ἀγῶνας ἐξέβαλλον καὶ ἀντικατέστησαν μέχρι τέλους οἱ μονομάχοι καὶ οἱ θηριομάχοι.

Τραϊανὸς, (Μ. Οὔλπιος), αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων, διακρινόμενος ἐπὶ πάσῃ ἀρετῇ καὶ συνέσει, ἀνῆλθεν εἰς τὸν θρόνον τῷ 98 μ. Χ. Τῷ 104 κατετρόπωσε τοὺς Δάκας, ὧν ὁ βασιλεὺς Δεκέβαλος ηὐ-

τοκτόνησεν. Ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως σώζονται λείψανα τῆς γεφύρας ἣν ἔκτισεν ἐπ' αὐτοῦ. Στήλη κατάγλυφος σώζεται ἐν Ῥώμῃ τὸν θρίαμβον τοῦτον, ἢ τὸν Παρθικὸν διαιωνίζουσα,

καὶ περιέχουσα 2500 πρόσωπα, ἐξ ὧν ἀπόσπασμα ἡ εἰκών. Ἔγραψε δὲ καὶ ὁ ἴδιος ἱστο-

ρίαν τῆς ἐκστρατείας ταύτης. Μετέπειτα κατεπολέμησε τοὺς Πάρθους, τοὺς Ἀρμενίους, ἐκυρίευσε τὴν Κτησιφῶντα καὶ τὴν Σελεύκειαν, καὶ τῷ 116 ἀπέθανεν ἐξ ἀσθενείας ἐν Σελινοῦντι τῆς Κιλικίας, ἥτις μετεκλήθη Τραϊανούπολις.

Τραϊανούπολις, 1) Πόλις τῆς Κιλικίας. Ἴδ. Τραϊανός. — 2) Πόλις τῆς Θρᾴκης, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἔβρου, ἱδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Τραϊανοῦ (Πτλμ. Γ, 11). Νῦν Ὁρίχοβον.

Τράλλεις (αἱ), ἡ Τράλλις (ἡ), πόλις ἐκ τῶν ἀκμαιοτέρων τῆς Καρίας, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Εὔδωνος, ὁμόρρου τοῦ Μαιάνδρου, ὑπὲρ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Μεσογίδος, εἰς χαριεστάτην καὶ εὐφορωτάτην θέ-

σιν κειμένη, δι' ὃ καὶ ἀρχαιότερον Ἄνθεια ἐλέγετο. Ἐν μετὰ ταῦτα χρόνοις ὑπέφερεν ἐκ σεισμοῦ. Εἰς ἕνα τῶν ναῶν αὐτῆς, τὸν τῆς Νίκης, ἀνέκειτο τὸ ἄγαλμα τοῦ Καίσαρος, ὅστις εἶχε κατοικήσει εἰς αὐτήν (Cæs. B. G. III, 105. — Ξενφ. Ἀνδ. Α, 4, 8. — Στρβ. ΙΔ, 648. — Liv. XXXVII, 45).

Τράλλες, κάτοικοι χώρας τινὸς Τραλλίας ἐν τῇ Ἰλλυρικῇ (Στφ. Βυζ. — Liv. XXXI, 35 κλ.).

Τρανέψαι, λαὸς τῆς Θρᾴκης ὑπὲρ τὸ Βυζάντιον οἰκῶν (Ξενφ. Ἀνδ. Ζ, 2, 32). Θρανίψαι καὶ Τρᾶνιψοὶ παρὰ Στφ. Βυζ. Ἴσως οἱ Νιψαῖοι τοῦ Ἡροδότου.

Τράπεζα, τὸ γνωστὸν σκεῦος, ἐκ τοῦ τετράπεζα, διότι συνήθως εἰς τέσσαρας πόδας ἐστηρίζετο. Ἐν πλήρει χρήσει ἤδη ἐπὶ Ὁμήρου, ἰδίως διὰ τὰ γεύματα, ὅτε εἰς ἕκαστον ξένον ἰδιαιτέρα τράπεζα παρετίθετο (Ὁμ. Ὀδ. Ρ, 333. 447. Χ, 74) καὶ κοιναὶ τράπεζαι ἐτίθεντο εἰς τὰ στρατόπεδα καὶ εἰς τὰ σισσίτια (Ἰλ. Λ, 424-429), ἦσαν

οὐχὶ στρογγύλαι, ἀλλὰ τετράγωνοι (Ὀδ. Α, 111. Κ, 354), ὡς καὶ ἡ τῆς εἰκόνος, ἐκ χειρογράφου τοῦ Βιργιλίου, παριστῶσα τὴν ὑπὸ τῆς Κίρκης εἰς τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ Ὀδυσσέως παρατεθεῖσαν. Τὰς τραπέζας λέ-

γει ὁ Ὅμηρος ἐνίοτε «ἀργυρέας», ἴσως κατὰ ποιητικὴν ὑπερβολήν· ἀλλὰ καὶ ἄλλα ἐπίθετα (καλή, εὔξοος, κυανόπεζα) ἀποδίδωσι πολλάκις εἰς αὐτήν, ἀποδεικνύοντα ὅτι οὐ σπανίως διὰ τῆς τέχνης ἐκαλλωπίζετο· μεταγενεστέρως δ' αἱ τῶν πλουσίων τράπεζαι οὐ μόνον κατεσκευάζοντο ἐκ πολυτίμων ξύλων, ἀλλ' εἶχον καὶ τοὺς πόδας πολλάκις δι' ἐλέφαντος κεκοσμημένους, καὶ τορευτοὺς εἰς παράστασιν ποδῶν λεόντων, τίγρεων κτλ. (Ἀθήν. Β, 32). Ἐνίοτε αἱ τράπεζαι ἦσαν καὶ τρίποδες μόνον (Ξνφ. Ἀνδ. Ζ, 3, 10.

—Ἀθν. Δ, 21. 25. Ε, 38), ἢ καὶ μονόποδες, ὅτε ὁ ποῦς, καὶ τραπεζοφόρος λεγόμενος, ἦν καλλιτεχνικῶς εἰργασμένος.

Πρὸ πάντων ἐπὶ Ῥωμαίων μεγίστη ἦν ἡ τῶν τραπεζῶν πολυτέλεια, ἡ τῶν λεγομένων «μονοπόδων», ἄλλων «δελφικῶν», λιθίνων, ἐλεφαντοκολλήτων, ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν, ὧν τινὲς (ὡς ἡ τοῦ Κικέρωνος) ἦσαν ἀξίας 1 ἑκατομμυρίου σεσταρτίων (200,000 δραχμῶν). Εἰς τὰς τραπέζας δὲν ἐπετίθεντο ὀθόναι, ἀλλ' ἐκαθαρίζοντο αὐταὶ διὰ σπόγγων (Ὁμ. Ὀδ. Α, 111. Υ, 151), καὶ πολλάκις, διὰ τὴν ἱερότητα τῆς τραπέζης, ὡς τόπου τῆς φιλοξενίας, ἐπετίθεντο αὐταῖς θεῶν ἀγαλμάτια, οἷος ἦν τοῦ Λυσίππου ὁ μικρὸς χαλκοῦς «ἐπιτραπέζιος» Ἡρακλῆς (Martial. XLIV—XLV. — Stat. Silv. IV. 6). Οἱ Κρῆτες εἰς τὰ συσσίτια αὐτῶν εἶχον καὶ μίαν ἰδιαιτέραν τράπεζαν, καλουμένην «τράπεζαν ξενίαν» καὶ ὡρισμένην διὰ τῶν ξένων τὴν ὑποδοχήν. Πρώτη τράπεζα ἐλέγετο ἡ παράθεσις τῶν ἐδεσμάτων κατὰ τὸ δεῖπνον, μεθ' ἣν ἡ δευτέρα τράπεζα ἦν ἡ ἐπὶ τῆς αὐτῆς τραπέζης, ἀντὶ τῶν ἐδεσμάτων παράθεσις τῶν ἐπιδορπίων καὶ τοῦ οἴνου. — Τράπεζα ἰδίως ἐπεκράτησε νὰ λέγηται καὶ ἡ τοῦ ἀργυραμοιβοῦ, ἐξ οὗ καὶ αὐτοῦ τὸ ἐπάγγελμα.

Τραπεζίτης, ἀργυραμοιβὸς ἢ κολλυβιστής, ἐνίοτε καὶ ὀβολοστάτης χλευαστικῶς, εἰ καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο, λίαν προσοδοφόρον, οὐδόλως ἦν περιφρονούμενον. Μετήρχοντο δ' αὐτὸ ἐν Ἀθήναις κυρίως οἱ μέτοικοι, καὶ εἶχον τὰς τραπέζας αὐτῶν ἐν στοᾷ τῆς ἀγορᾶς (Πλάτ. Ἀπολογ. 17. Ἱππ. ἐλάσσ. 348). Πλὴν δὲ τῆς ἐναλλαγῆς τῶν νομισμάτων, ἐξ ἧς ὠφελοῦντο (Ἰσοκρ. Τραπεζιτ. 21 κλπ.), ἐδέχοντο καὶ παρακαταθήκας χρημάτων ἐπὶ μετρίῳ τόκῳ (Δμσθ. κ. Ἀφόβ. Α, 816), ἃς ἐδάνειζον αὐτοὶ ἐπὶ μείζονι. Οὕτω δὲ χρηματιζόμενοι, ἦσαν ἐν ὑπολήψει παρὰ τοῖς πλουσίοις, καὶ πολλῆς ἀπελάμβανον πίστεως, καὶ παρ' αὐταῖς ταῖς ξέναις πόλεσι. Διὰ δὲ τὴν ἀκρίβειαν αὐτῶν τοσαύτη ἀπεδίδετο αὐτοῖς ἐμπιστοσύνη, ὥστε οὐδὲ μαρτύρων ἐδέοντο κατὰ τὰς συναλλαγὰς αὐτῶν (Ἰσοκρ. Τραπεζ. 2)· ἐξ ἐναντίας ὡς ἐγγύησις ἐθεωρεῖτο ἡ συνομολόγησις συνθήκης ἐνώ-

πιον αὐτῶν, καὶ παρ' αὐτοῖς πρὸς ἀσφάλειαν κατετίθεντο τὰ συμβόλαια (Δμσθ. πρ. Καλλιπ. 1243. κ. Διονυσιοδ. 1287). Ἡ τράπεζα τοῦ Πασίωνος ἀπέφερεν ἐτησίως καθαρὰν πρόσοδον 100 μνῶν, ἢ 10,000 τῶν τότε δραχμῶν (Δμσθ. ὑπ. Φορμ. 946). Συνέβαινον ὅμως ἐνίοτε καὶ χρεωκοπίαι παρὰ τραπεζίταις (Δμσθ. αὐτ. 959. Κ. Στφ. Α, 1120), καὶ τοῦτο, ἤτοι ἡ κατάργησις τῆς τραπέζης, ἐλέγετο «ἀνασκευάζειν τὴν τράπεζαν». Ἐνίοτε τινὲς αὐτῶν ἤσκουν τοκογλυφίαν, δανείζοντες εἰς βραχείας προθεσμίας ἐπὶ ἐνεχύροις καὶ τόκῳ πρὸς 36 % (Δμσθ. πρ. Νικόστρ. 1249). Πᾶσαι αὗται αἱ τράπεζαι ἦσαν ἰδιωτικαί, μόνον ἐν Βυζαντίῳ ἁπανταχοῦ ἅπαξ τράπεζα δημοσία (Ἀρστ. Οἰκον. Β, 283).

Τραπεζοκόμος ἢ τραπεζοποιός, ὁ τὴν τράπεζαν στρωννύων καὶ διακοσμῶν (Δγ. Λρτ. Θ, 80. — Ἀθν. Δ, 170. — Ἡσύχ.).

Τραπεζόπολις, πόλις τῆς Φρυγίας ἢ τῆς Καρίας, μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ Μαιάνδρου καὶ τῆς πόλεως Ἀφροδισιάδος (Πτλμ.). Νῦν Καρατζισοῦ.

Τραπεζοῦς, 1) πόλις κειμένη εἰς τῆς Ἀρκαδίας τὰ νότια, κατὰ τὴν Παρρασίαν ἐπὶ τοῦ Ἀλφειοῦ, κτισθεῖσα, ὡς ἐπιστεύετο, ὑπὸ Τραπεζοῦντος, υἱοῦ τοῦ Λυκάονος. Ὅτε ἱδρύθη ἡ Μεγαλόπολις, οἱ Τραπεζούντιοι ἠρνήθησαν νὰ μετοικήσωσιν εἰς αὐτήν, καὶ ὅσοι δὲν ἐφονεύθησαν, μετέβησαν εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ εἰς τὴν πόλιν τὴν ὁμώνυμον τῇ πατρίδι των (Ἡρδ. ΣΤ, 127). Κατ' Ἀπολλόδωρον (Γ, 8, 1) εἶχεν ὀνομασθῇ ἐκ τῆς τραπέζης ἐφ' ἧς ὁ βασιλεὺς Λυκάων εἶχε παραθέσει τῷ Διὶ ἀνθρώπινα κρέατα, ὁ δὲ Ζεὺς, ἀνατρέψας τὴν τράπεζαν, κατέκαυσε τοῦ Λυκάονος τὴν οἰκίαν. — 2) Πόλις εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τοῦ Εὐξείνου Πόντου, δυτικῶς τοῦ ποταμοῦ Ὕσσοῦ, ἀποικία τῆς Σινώπης, δεχθεῖσα καὶ τοὺς ἐξ Ἀρκαδίας Τραπεζουντίους. Ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων ἐμπορικωτάτη, καὶ πρωτεύουσα τῆς Καππαδοκίας. Ἐπισημοτάτη καὶ ἐπὶ τῶν σταυροφοριῶν (Ξνφ. Ἀνβ. Δ, 8, 22. Ε, 5, 10). — 3) Ὄρος τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου (Στρβ.).

Τρασιμένη λίμνη, ἐν τῇ ἀνατολικῇ Τυρρηνίᾳ, ἐν Ἰταλίᾳ, κειμένη λίμνη οὐ μικρὰ, μεταξὺ τῶν πόλεων Κροτόνης, Κλουσίου καὶ Περουγίας, ἔνθα ὁ Ἀννίβας ἐνίκησε τοὺς Ῥωμαίους (Πολβ. Γ, 82. 84. 108. — Τρασυμένη, Στρβ. Ε, 226). Νῦν λίμνη τῆς Περουγίας.

Τράσπιες, ἔθνος Σκυθικὸν (Ηρδ. Δ, 6).

Τραύματος ἐκ προνοίας γραφὴ, ὑπήγετο, φυσικῷ τῷ λόγῳ, εἰς τὰς φονικὰς (Πολδ. Η, 40), ἧν ἑπομένως τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ἀρείου Πάγου, καὶ ἡ ποινὴ ἦν ἐξορία καὶ δήμευσις (Δμσθ. κ. Ἀρστκρ, 627. π. Βοιωτ. 1018. π. Πρπρσβ. 27. κ. Κτσφ. 440. 608, κλ.).

Τραῦος, μικρὸς ποταμὸς εἰς τὰ νότια τῆς Θρᾴκης, ἐκβάλλων εἰς τὴν Βιστωνίδα λίμνην (Ἡρδ. Ζ, 109).

Τραυσοὶ, κάτοικοι μέρους τινὸς τῆς Θρᾴκης, εἰς τ' ἀνατολικὰ τοῦ ὄρους Ῥοδόπης, περὶ ὧν ἐλέγετο ὅτι ἐπένθουν ἐπὶ τῇ γεννήσει καὶ ἔχαιρον ἐπὶ τῷ θανάτῳ ἀνθρώπου.

Τραχειώτης, κάτοικος τῆς Τραχείας Κιλικίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ.

Τραχίνη, ἀρχαιότερον ἡ Ταρράκινα ἐν Ἰταλίᾳ (Στρβ.).

Τραχὶς ἡ Τραχὶν, 1) ἀρχαία πόλις ἐν Φθιώτιδι τῆς Θεσσαλίας μεταξὺ τοῦ ὄρους Οἴτης καὶ τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου, ἣν πρωτεύουσα μικρᾶς ἐπαρχίας Τραχινίας λεγομένης, καὶ βράχοι προέχοντες ὑπὲρ τὸ παρὰ τὸν κόλπον πεδίον αὐτῆς ἐλέγοντο Τραχίνιαι πέτραι (Ἡρδ. Ζ, 198. — Θουκ. Γ, 42. Δ, 78). Μετὰ τὴν καταστροφὴν αὐτῆς τῷ 427 π. Χ. ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἀνηγέρθη εἰς ἀπόστασιν 6 σταδίων ἡ πόλις Ἡράκλεια ἡ ἐν Τραχῖνι, οὕτω κληθεῖσα εἰς μνήμην τοῦ ἐκεῖ ἀποθανόντος Ἡρακλέους (Ὁμ. Ἰλ. Β, 682. — Εὐρπ. Ἡράκλ. 193). — 2) Πολίχνη τῆς Φωκίδος, οὐ μακρὰν τῆς Λεβαδείας (Στρβ.).

Τραχωνῖτις, μικρὰ χώρα τῆς Περαίας Παλαιστίνης ἀνατολικῶς τοῦ Ἰορδάνου, ἀμμώδης ὀρεινὴ ἔκτασις μεταξὺ Δαμασκοῦ καὶ Κοίλης Συρίας, κατοικουμένη ὑπὸ Σύρων, Ἀράβων καί τινων Ἑλλήνων. Τὰ δύο δύσβατα ὄρη περὶ αὐτὴν ἐλέγοντο Τραχῶναι.

Τραβίας, δεξιὸν παραποτάμιον τοῦ Πάδου, ὀλίγον ἀπέχον τῆς Πλακεντίας. Παρ' αὐτῷ ὁ Ἀννίβας τῷ 218 π. Χ. ἐνίκησε τοὺς Ῥωμαίους (Πολβ. Γ, 68. — Liv. XXI, 48. LI, 54. 56. Nep. Han. IV).

Τρεῖς κεφαλαὶ ἢ Δρυὸς κεφαλαὶ, στενὴ διάβασις τοῦ Κιθαιρῶνος, ἀπὸ Πλαταιῶν εἰς Ἀθήνας (Ἡρδ. Θ, 29).

Τρέσαντες, ἐν Σπάρτῃ οἱ λιποτάκται, ἢ ἐν γένει οἱ δειλοὶ δειχθέντες ἐν μάχῃ, ὡς ὁ Ἀριστόδημος, ὁ μόνος σωθεὶς ἐν Θερμοπύλαις. Οἱ τοιοῦτοι κατεδικάζοντο εἰς ἐσχάτην ἀτιμίαν, κατὰ τὸ ἥμισυ κεκαρμένοι, πενιχρὸν ποικιλόχρουν τριβώνιον φέροντες, παρὰ πάντων ἀποφευγόμενοι, οὐδενὸς κοινωνοῦντος αὐτοῖς εἰς γυμνάσια ἢ εἰς τὰ στρατόπεδα, οὐδενὸς δίδοντος αὐτοῖς πῦρ, ἢ ἐρχομένου μετ' αὐτῶν εἰς ἐπιγαμίαν, ἢ νυμφευομένου τὰς θυγατέρας των, χωρὶς ἐν ἀμφοτέραις ταῖς περιστάσεσι ν' ἀπαλλάττωνται τῆς ποινῆς ἀγαμίου (Ἡρδ. Ζ, 231. Πλούτ. Ἀγησ. Λ. Λυκ. ΚΑ. Λακ. Ἀπφ. ΣΤ). Ὥστε δὲν ὑπῆρχε Σπαρτιάτης μὴ τῆς τοιαύτης τύχης τὸν θάνατον προτιμῶν (Ξνφ. Λκ. Πολ. Θ, 4-6).

Τρηβούλα ἢ Τρηβούρα, πόλις τῶν Σαβίνων ἐν Ἰταλίᾳ, ἐν μέσῳ ἐλαιώνων (Στραβ.).

Τρηούῖροι, λαὸς τῆς Βελγικῆς Γαλλίας μεταξὺ Ῥήνου καὶ Μοσέλλα, πολεμικώτατος, καὶ πρὸ πάντων ἄριστοι ἱππεῖς. Ἡ πρωτεύουσα αὐτῶν Αὐγούστα Τρηουίρων ἐστὶν ἡ νῦν Τρέβοι μετ' ἐπισήμων λειψάνων ἀρχαιότητος.

Τρῆρες, λαὸς Θρᾳκικὸς, κατοικῶν, κατὰ Θουκυδίδην (Β, 96), εἰς τὴν βορείαν πλευρὰν τοῦ Σκωμίου ὄρους, πλησίον τῶν Τριβαλλῶν καὶ Τιλαταίων, μνημονεύονται συνεχῶς ὑπὸ τοῦ Στράβωνος, καθ' ὃν μέρος αὐτῶν μετῴκησεν εἰς μικρὰν Ἀσίαν, καὶ μετὰ ταῦτα δὲν γίνεται πλέον μνεία αὐτῶν.

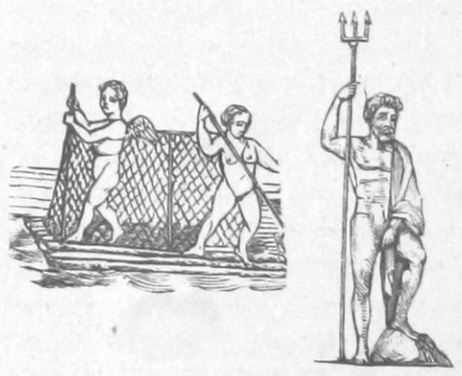
Τρῆρος (ἡ), 1) Θρᾳκικὴ χώρα τῶν Τρήρων παρὰ τῇ Μακεδονίᾳ (Στφ. Βυζ.). — 2) Ποταμὸς τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ (Στρβ.).

Τρητὴ νῆσος, ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, ἀπέναντι τῶν παραλίων τῆς Ἀραβίας (Ιτλ. Ε, 17). Ἴσως ἡ νῦν Σαμοδρακάτη.

Τρητὸς ἢ τρητὸν ὄρος, τὸ νοτίως κείμενον τῶν Κλεωνῶν, μεταξὺ Νεμέας καὶ Μυκηνῶν, ἐν ᾧ ἐφώλευεν ὁ Νεμαῖος λέων, ἐντὸς (σωζομένου) σπηλαίου, ὃ ἐλέγετο ὅτι διπλῆν εἶχε τὴν εἴσοδον (Ἡσδ. Θεογ. 531. — Παυσ. Β, 15. — Διόδ. Δ, 14).

Τρῆχος, ἐπίσημος Αἰτωλὸς πρὸ τῆς Τρωάδος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 706).

Τρίαινα, ἦν κάμαξ ἔχων τρεῖς ἀκωκὰς, καὶ χρήσιμος ἰδίως εἰς τοὺς ἁλιεῖς ἵνα

κεντῶσι καὶ συλλαμβάνωσι τοὺς μεγάλους ἰχθῦς, ὡς αἰνίττεται ἡ εἰκὼν, ἐκ τινος ψη-

φιδωτοῦ παρὰ τῇ Ῥώμῃ. Ὡς ὅπλον δὲ θαλάσσιον, ἐδόθη ἀνέκαθεν ὡς σκῆπτρον εἰς τὸν Ποσειδῶνα, ἵνα ἐξεγείρῃ δι' αὐτοῦ τὰ κύματα, καὶ νικᾷ τὰ θαλάσσια τέρατα (Ὁμ. Ἰλ. Μ, 27. Ὀδ. Δ, 506. Ε, 292).

Τριακὰς, ἐν Σπάρτῃ, ὑποδιαίρεσις τοῦ λαοῦ. Οἱ Σπαρτιᾶται, ὡς πάντες οἱ Δωριεῖς, διῃροῦντο εἰς 3 φυλάς· ἑκάστη φυλὴ ὑποδιῃρεῖτο εἰς 10 φρατρίας ἢ ὠβάς· ἑκάστη δὲ ὠβὴ περιελάμβανε 10 τριακάδας, καὶ ἑκάστη τριακάς, ὡς τὸ ὄνομα ἐμφαίνει, συνέκειτο βεβαίως ἐκ 30 οἴκων ἢ οἰκογενειῶν. Τὴν διαίρεσιν δ' εἰς τριακάδας εἶχον καὶ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸ τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δήμων ὑπὸ τοῦ Κλεισθένους. Καὶ τὸν στρατὸν δὲ τῆς Σπάρτης διῄρεσεν ὁ Λυκοῦργος εἰς ἐνωμοτίας, ἀντιστοιχούσας πιθανῶς πρὸς τὰς ὠβάς, καὶ εἰς τριακάδας (Ἡρδ. Α, 65).

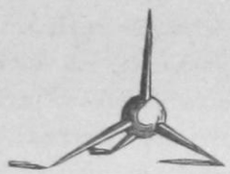
Τριάκοντα. Κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 405 π. Χ., ἀμέσως μετὰ τὴν μεγάλην ἧτταν τῶν Ἀθηναίων ἐν Αἰγὸς Ποταμοῖς, αἱ ὀλιγαρχικαὶ «ἑταιρίαι» ἐν Ἀθήναις, ἐκ τῆς καταπλήξεως καὶ ἀμηχανίας τοῦ λαοῦ ἐπωφελούμεναι, ἐγκατέστησαν πέντε «Ἐφόρους», οἵτινες ἀνέλαβον πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἔπεμψαν πρέσβυν εἰς Σπάρτην τὸν Θηραμένην, ὅστις διὰ δολίας πολιτικῆς ἠνάγκασε τὴν πόλιν εἰς παράδοσιν, ἣν ἄλλως τε ἐφρόνει ἀναπόφευκτον διὰ τὴν σωτηρίαν της. Μετὰ τὴν ἅλωσιν δὲ τῆς πόλεως ὑπὸ τοῦ Λυσάνδρου, τῇ 16 Μουνυχιῶνος (ἐν Μαρτίῳ) 404, ὅστις καὶ ἐν αὐλοῖς τὰ μακρὰ τείχη κατέσκαψε, Δρακοντίδης τις, μικρορραδιοῦργος, φίλος τοῦ ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν ὑποστηριζομένου Θηραμένους, ἐπρότεινε ψήφισμα, εἰς ὃ οὐδεὶς ἐτόλμα ν' ἀντείπῃ (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3, 2), καὶ καθ' ὃ ἐκ τῶν πρὸ μικροῦ καταργηθέντων 400 ὀλιγαρχῶν 10 μὲν ἐξελέξατο αὐτὸς ὁ Θηραμένης, 10 δὲ οἱ 5 ἔφοροι, καὶ ἑτέρους 10 οἱ παρόντες εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἀφ' ἧς ὅμως εἶχον ἀπέλθει «ὅσοι ἄνδρες ἀγαθοὶ» (Λυσ. κ. Ἐρατσθ. 76), καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἡ ἐντολὴ τοῦ νὰ καταρτίσωσι πολίτευμα ἀνάλογον πρὸς τὰς περιστάσεις. Οὕτως ἐξελέγησαν, κατ' Αὔγουστον τοῦ 404 οἱ Τριάκοντα, τύραννοι τὸ πρᾶγμα εἰ οὐχὶ καὶ τὸ ὄνομα (Διοδ. ΙΔ, 3), οἵτινες τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἀνατεθέντος αὐτοῖς καθήκοντος πάντοτε ἀναβάλλοντες, ἐξήσκουν ἀπόλυτον ἐξουσίαν. Ἐν αὐτοῖς κατηριθμοῦντο, πλὴν τοῦ μετριοπαθοῦς μὲν, ἀλλ' ἀσταθοῦς τὸν χαρακτῆρα Θηραμένους, ὁ ἄκρος καὶ ἀμείλικτος ὀλιγάρχης Χαρικλῆς, ἀρχηγὸς μιᾶς τῶν συνωμοτικῶν ἑταιριῶν, καὶ ὁ Κριτίας, τὸ μὲν πνεῦμα λίαν ἀνεπτυγμένος, μαθητὴς τοῦ Σωκράτους, φιλόσοφος, ῥήτωρ καὶ ποιητής, ἀλλὰ σκληρὸς, καὶ τὴν ἀπανθρωπίαν αὐτοῦ ἐπὶ φιλοσοφικῶν ἀξιῶν νὰ στηρίζῃ θεωριῶν. Οἱ Τριάκοντα εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς ἐπεδίωξαν τὴν ἀπόλυτον ἐξουσίαν· τὰς ἀρχὰς πάσας παρέδωκαν εἰς τοὺς συμφατριαστάς των, τὴν βουλὴν κατέστησαν ἐπίσης ἐξ ὀλιγαρχῶν, καὶ ὑπέβαλον αὐτῇ τὰ δικαστήρια ὑπὸ τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἡγεμονίαν, ἐπιφυλαξάμενοι ἑαυτοῖς τὴν ἀπόφασιν ἐπὶ γραφῶν ἀνωτάτης προδοσίας. Ἐν Πειραιεῖ, τῇ ἕδρᾳ τῶν δημοκρατικῶν τάσεων, ἐγκατέστησαν ἀστυνομικὴν ἀρχὴν ἐκ δέκα ἀνδρῶν τῆς ἰδίας αὐτῶν μερίδος· τοὺς δὲ ἑνδεκα, τοὺς ἐκτελεστὰς τῶν ποινικῶν ἀποφάσεων, ἐξελέξαντο μεταξὺ τῶν μᾶλλον αὐτοῖς ἀφωσιωμένων, ὑπὸ τὸν ὦμὸν καὶ ἀποτρόπαιον Σάτυρον. Ὡς φρουρὰν εἶχον ἱππεῖς μισθωτοὺς, καὶ προσέτι 760 Σπαρτιάτας ὑπὸ ἁρμοστὴν τὸν Καλλίβιον, οἷς παρέδωκαν τὴν ἀκρόπολιν. Τοῦ δήμου ἡ δύναμις ἐξέλιπε· 3000 Ἀθηναῖοι ἐνεγράφησαν εἰς κατάλογον ὡς πολῖται, καὶ ἐκ τούτων οὐδεὶς ἐπετρέπετο νὰ φονευθῇ ἄνευ ἐγκρίσεως τῆς βουλῆς· οἱ δ' «ἔξω τοῦ καταλόγου» ἀφωπλίσθησαν, καὶ πάντα τὰ ὅπλα κατετέθησαν εἰς τὴν ἀκρόπολιν. Πρὸς ἐντελῆ δ' ἐξαφάνισιν καὶ αὐτῶν τῶν σπερμάτων τῆς ἀρχαίας ἐλευθερίας, τὰ σχολεῖα τῆς ῥητορικῆς ἐτέθησαν ὑπὸ αὐστηρὰν ἐπιτήρησιν, καὶ αἱ κατώτεραι τάξεις ἔμειναν ἀποκεκλεισμέναι πάσης μορφώσεως. Τὰ νεώρια, δι' ὧν

τὴν οἰκοδομὴν εἶχον δαπαναθῇ 11,000 τάλαντα, ἐπώλησαν 3 ταλάντων πρὸς κατεδάφισιν. Τὸ κοινὸν δὲ μῖσος ἀπέδωκεν αὐτοῖς μετέπειτα καί τινας ἀνυποστάτους αἰτιάσεις, ὡς ὅτι τὸ βῆμα τῆς Πνυκὸς ἀπέτρεψαν ἀπὸ τῆς θαλάσσης, τοῦ σταδίου τῆς δόξης τῶν δημοκρατουμένων Ἀθηνῶν, πρὸς τὴν ξηράν, ἐν ᾧ ἡ μετάθεσις τοῦ βήματος ἦν συνέπεια τῆς ὑπὸ τοῦ Θεμιστοκλέους ὀχυρώσεως τῆς πόλεως. Ἐπὶ τῇ προφάσει τοῦ νὰ καθαρίσωσι τὴν πόλιν ἀπὸ κακούργων καὶ συκοφαντῶν, καὶ τοὺς λοιποὺς ν' ἀναθρέψωσιν εἰς δικαιοσύνην καὶ ἀρετὴν, ἤρξαντο ἀτομικῶν ἀμειλίκτων καταδιώξεων, καθ' ὧν ἐξανέστη ὁ συνετώτερος καὶ μετριοπαθέστερος Θηραμένης· ἀλλ' ὁ Κριτίας, ἀφ' οὗ μάτην ἐπροσπάθησε νὰ δελεάσῃ καὶ τοῦτον, τὸν κατηγόρησε τέλος ἐπὶ προδοσίᾳ, καὶ τὸν ἠνάγκασε νὰ πίῃ τὸ κώνειον (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3, 21. 53. — Διόδ. ΙΔ, 4). Ἐξ αἰσχροκερδείας ἐστράφησαν καὶ κατὰ τῶν μετοίκων, διενεμήθησαν τοὺς πλουσιωτέρους αὐτῶν, τοὺς ἐφόνευσαν, καὶ κατέσχον τὰς περιουσίας των. Μεταξὺ τῶν θυμάτων ἦν καὶ ὁ Πολέμαρχος, ἀδελφὸς τοῦ ῥήτορος Λυσίου. Ἐκ τῶν πρωτουργῶν δὲ τῶν κακουργημάτων τούτων ἦσαν ὁ Θέογνις καὶ ὁ Πείσων. Εἶτα δ' ἐπέπεσαν καὶ κατὰ τῶν πολιτῶν, τῶν εὐπόρων καὶ ἀντιφρονούντων αὐτοῖς, πολλοὺς «ἀκρίτους» θανατοῦντες, ἄλλους μετ' ἐπιφάνειαν ἀνακρίσεως, ἐν οἷς ἦσαν καὶ Λέων ὁ Σαλαμίνιος, καὶ Νικήρατος, ὁ υἱὸς τοῦ Νικίου, καὶ Λυκοῦργος, ὁ πάππος τοῦ ὁμωνύμου ῥήτορος, ἐν ὅλοις 1300—1500. Ὑπὲρ τοὺς 5000 ἐξεβλήθησαν τῆς πόλεως, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ τοῦ Πειραιῶς, καὶ ἐν γένει τῆς Ἀττικῆς (Διοδ. ΙΔ, 32). Ἀλλ' ἤδη καὶ μετὰ τοῦ Θηραμένους τὸν θάνατον διχογνωμία ἐξερράγη μεταξὺ αὐτῶν τῶν Τριάκοντα, τοῦ Φείδωνος, καὶ πιθανῶς καὶ τοῦ Ἐρατοσθένους, ἐξεγειρομένων κατὰ τῶν τυραννικῶν ἐκτραχηλισμῶν τοῦ Κριτίου καὶ τοῦ Χαρικλέους· οἱ φυγάδες δὲ συνεκεντροῦντο ἐκτὸς τῆς Ἀττικῆς, ἰδίως ἐν Θήβαις ὑπὸ τὸν Θρασύβουλον, τὸν Ἀρχῖνον, τὸν Ἄνυτον, κτλ., καὶ ἐντὸς τοῦ χειμῶνος κατέλαβεν ὁ Θρασύβουλος τὸ ἐπὶ τοῦ Πάρνηθος φρούριον, τὴν Φυλὴν, μετ' ὀλίγων ὁπαδῶν, ταχέως αὐξηθέντων εἰς 700. Οἱ Τριάκοντα ἐπροσπάθησαν νὰ δελεάσωσιν αὐτὸν, ἀλλὰ δὲν τὸ κατώρθωσαν, καὶ ὁ στρατὸς αὐτῶν ἡττήθη ἐν Ἀχαρναῖς (νῦν Μενίδι). Πέντε ἡμέρας μετὰ ταῦτα ὁ Θρασύβουλος κατῆλθεν εἰς τὸν Πειραιᾶ· ἐπελθόντες δ' οἱ τύραννοι μετὰ πάσης αὐτῶν τῆς δυνάμεως, ἡττήθησαν ἐν Μουνυχίᾳ, καὶ ἔπεσε φονευθεὶς ὁ Κριτίας (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 4, 19). Ἐν Ἀθήναις ἀνεφύησαν ἔκτοτε διαφωνίαι. Οἱ πλεῖστοι τῶν 3000 ἠρνήθησαν ὑποταγὴν εἰς τοὺς 30, οἵτινες, πλὴν τοῦ Φειδωνος καὶ τοῦ Ἐρατοσθένους, ἀπεσύρθησαν εἰς Ἐλευσῖνα, ὀκτὼ μῆνας μετὰ τὴν ἀνίδρυσίν των, καὶ δέκα ἄνδρες, οἱ κληθέντες «Δεκαδοῦχοι», τὸ πλεῖστον μέτριοι ὀλιγάρχαι, τοὺς ἀντικατέστησαν εἰς τὴν ἀρχὴν, καὶ ἐξηκολούθησαν τὸν πόλεμον κατὰ τῶν ἐν Πειραιεῖ, ὧν ἐδεινώθη ἡ θέσις ἐπελθόντος τοῦ Λυσάνδρου μετὰ Λακωνικοῦ στρατοῦ. Ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἦλθε καὶ ὁ βασιλεὺς Παυσανίας, ὡς ἀνώτερος ἀρχιστράτηγος, προτιθέμενος νὰ καταλύσῃ τὸν ὀλέθριον πόλεμον, καὶ μετὰ μικρὰς ἀψιμαχίας ἤρξατο διαπραγματεύσεων, καὶ ἡ εἰρήνη συνωμολογήθη ἐπὶ τοῖς ὅροις τοῦ νὰ ἐπανέλθωσι πάντες εἰς τὰ ἴδια, ἀνακτησάμενοι τὰς περιουσίας αὐτῶν. Τῆς ἀμνηστείας δὲ ταύτης ἐξηρέθησαν μόνοι οἱ Τριάκοντα, οἱ Ἕνδεκα, καὶ οἱ Δέκα τοῦ Πειραιῶς (Πλούτ. Λυσ. ΚΑ). Τῇ δὲ 12ῃ Βοηδρομιῶνος (τέλη αὐγούστου ἢ ἀρχὰς σεπτεμβρίου) τοῦ 403 εἰσῆλθεν ὁ Θρασύβουλος μετὰ τῶν ὁπαδῶν του εἰς Ἀθήνας, ἔθυσε τῇ Ἀθηνᾷ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ἐπέβαλε τὸν ὅρκον τῆς ἀμνηστείας, καὶ ὁ Εὐκλείδης ἐξελέγη ἄρχων ἐπώνυμος. Οἱ εἰς Ἐλευσῖνα ἀποσυρθέντες ἐκ τῶν Τριάκοντα ἤλπισαν κατ' ἀρχὰς ν' ἀντιστῶσιν· ἀλλὰ κατ' αὐτῶν ἐκινήθη πᾶς ὁ λαὸς, οἱ ἀφηγοὶ αὐτῶν δολίως ἐκρατήθησαν καὶ

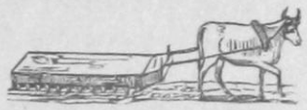
ἐθανατώθησαν, καὶ ἄλλοι, ἐπειδὴ πᾶσαι αἱ Ἑλληνικαὶ πόλεις τοῖς ἔμενον κεκλεισμέναι, συνελήφθησαν βραδύτερον ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων.

Τριβαλλοί, ἰσχυρὸς λαὸς τῆς Θράκης ἐν τῇ κάτω Μοισίᾳ (τῇ νῦν Σερβίᾳ καὶ μέρει τῆς Βουλγαρίας), δυτικῶς οἰκῶν τῶν Τρηρῶν, καὶ ἀπ' αὐτῶν διὰ τοῦ ποταμοῦ Οἴσκου χωριζόμενος (Θουκ. Β, 96). Εἰς τοὺς Ὀδρύσσας γενναίως καὶ ἐπιτυχῶς ἀντετάχθησαν, καὶ ἐπὶ μιᾶς ἐκδρομῆς των ἔφθασαν μέχρις Ἀβδήρων καὶ ἐλεηλάτησαν αὐτά, τῷ 376 π. Χ. (Θουκ. Δ, 101). Κατ' αὐτῶν, προτιθεμένων νὰ ἐπαναστατήσωσιν, ἐπῆλθεν ὁ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδών. Ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις δὲ ἔμειναν ἄσημοι καὶ ἀδύνατοι (Στρβ. Ε, 301. 305. 317).

Τρίβολος (ὁ καὶ ἡ, καὶ τὸ τρίβολον), 1) σιδηροῦν τι κέντρον, τρεῖς ὀξείας ἔχον βελόνας. Τοιαῦτα πολλὰ διεσπείροντο

εἰς πεδία ὅθεν ἔμελλεν ἐχθρὸς νὰ διέλθῃ, ἵνα καθιστῶσιν εἰς πεζοὺς καὶ εἰς ἵππους τὴν δίοδον δυσχερῆ καὶ ἐπικίνδυνον. — 2) Ἐργαλεῖον γεωργικόν, καὶ νῦν ἔτι ἐνίοτε χρήσει, χρησιμεῦον εἰς τὰ ἀλώνια ἵνα κόπτῃ τοὺς στάχυς· συνίσταται δὲ ἐκ σανίδων, αἵτινες κάτωθεν ἔχουσιν ὀξείας κοπίδας, καὶ σύρεται δι' ἵππων εἰς τοὺς στάχυς κειμένους εἰς τὸ ἀλώ-

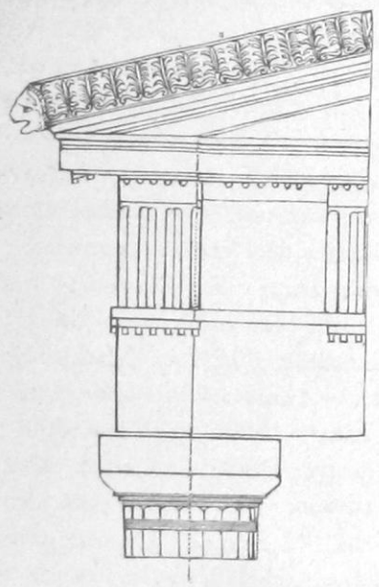
νιον. Ἐπ' αὐτοῦ δὲ τίθεται βάρος τι ἢ ἵσταται ὁ ἀλωνίζων (Λιν. Ἀναλκ. Α, 281).

Τρίβων, τὸ ἐπὶ τοῦ χιτῶνος ῥιπτόμενον καθημερινὸν ἱμάτιον, καὶ διὰ τοῦτο τετριμμένον καὶ πολλάκις ὀπὰς ἔχον (Ἀρστφ. Πλοῦτ. 842. 882. — Πλάτ. Πρωταγ. 22), ἡ συνήθης ἀναβολὴ τῶν φιλοσόφων, μάλιστα

τῶν κυνικῶν, τῶν μὴ ἐπιδιωκόντων ἐνδυμάτων ἐπίδειξιν.

Τρίγλυφος (ἡ), εἰς τὸν θριγκὸν τῶν οἰκοδομημάτων δωρίου ῥυθμοῦ, ὑπὲρ τὸ διάζωμα τὸ ἐπικαθήμενον ἐπὶ τοῦ περιστυλίου. Προέχει συνήθως ὑπὲρ ἕκαστον κίονα καὶ ὑπὲρ ἕκαστον μεταστύλιον ἀνὰ μία τρίγλυφος, συγκειμένη ἐκ τριῶν προεξοχῶν, μηρῶν λεγομένων, ἃς διαιροῦσιν ἑκατέρω-

θεν δύο ἡμίσειαι γλυφαί, γωνιαίως συναντώμεναι, καὶ αἵτινες κάτωθεν ἔχουσι ῥάβδον μεθ' ἓξ σταγόνων. Αἱ τρίγλυφοι αὗται παριστῶσι τὰς προεξεχούσας κεφαλὰς τῶν δοκῶν τῆς ἐσχάρας τῆς ὀροφῆς, αἵτινες πιθανῶς καὶ ἐν τῇ ξυλοδομίᾳ ἦσαν ἀφελῶς κεκοσμημέναι δι' ἐντομῶν.

Τρίγωνον, μουσικὸν ὄργανον ἔχον τὰς χορδὰς προϊόντως ἐλαττουμένας (Πλάτ. Πολ. σλ. 399. — Σφκλ. Ἀπσπ. Μυσ. 981 Dind. — Ἀθήν. Δ, 17. 80), καὶ παιζόμενον ἐπὶ

τοῦ ὤμου, ὡς ἐξάγεται ἐκ τοιχογραφίας τῆς Πομπηίας. Ἦν δὲ καὶ τὸ νῦν λεγόμενον τρίγωνον γνωστὸν τοῖς ἀρχαίοις, ὡς φαίνεται ἐξ ἀναγλύφου μουσικῶν γυναικῶν· ἀλλ' ἄδηλον ἂν καὶ αὐτὸ τρίγωνον ἢ ἄλλως ἐλέγετο.

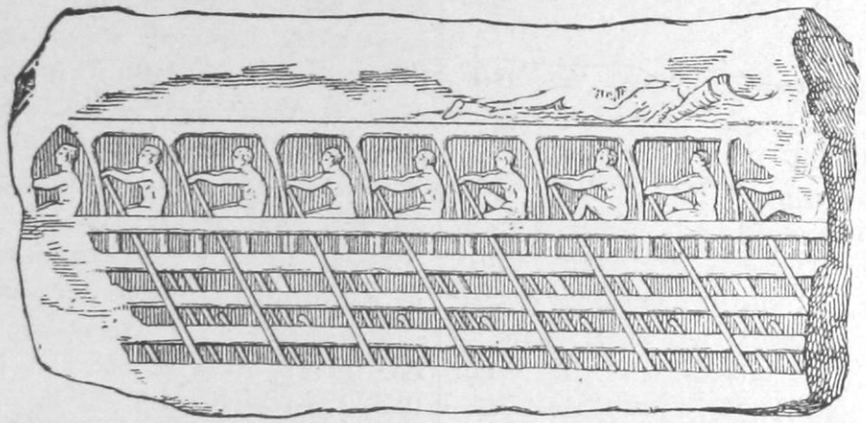
Τρίδεντον, πρωτεύουσα τῶν Τριδεντινῶν ἐν Ῥαιτίᾳ, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ Ἀθήνιος ἐν τῷ νῦν Τυρολίῳ, ἡ σήμερον Τριέντη. Τὸ ὄνομα δ' εἶχεν ἔκ τινος τριαίνης τοῦ Ποσειδῶνος, σήμερον ἔτι σωζομένης ἐπὶ λίθου ἔν τινι ἐκκλησίᾳ (Στρβ. Δ. — Plin. III, 19, 23).

Τριέσπερος, ἐπίθετον τοῦ Ἡρακλέους, ὡς ἐν τρισὶ γεννηθέντος ἑσπέραις (Λυκόφρ. 33).

Τριετηρίς, Ἰδ. Ἐννεαετηρίς.

Τριηραρχία. Ἡ τριηραρχία ἦν ἐν Ἀθήναις λειτουργία, ἤτοι ἄμεσος ναυτικὴ ὑπηρεσία καὶ συνεισφορὰ ἣν ὤφειλον οἱ πολῖται εἰς τὴν πατρίδα. Κατ' ἀρχάς, ἐν ὅσῳ μικρὰ ἦν τῶν Ἀθηνῶν ἡ ναυτικὴ δύναμις (Θουκ. Α, 41), μέχρι τῶν Περσικῶν, ἑκάστη τῶν 48, ἤ, ἀπὸ Κλεισθένους, 50 ναυκραριῶν, ἐχορήγει εἰς τὴν πόλιν καὶ διετήρει ἀνὰ μίαν τριήρη. Ἀπὸ Θεμιστοκλέους ὅμως ἡ βουλὴ ὤφειλε νὰ παρέχῃ κατ' ἔτος ἀνὰ μίαν τριήρη πρὸς αὔξησιν τοῦ ἐθνικοῦ στόλου καὶ ἀντικατάστασιν τῶν πεπαλαιωμένων πλοίων, καὶ, ἂν παρημέλει τοῦτο, ἐθεωρεῖτο ὡς μὴ ἐκτελέσασα τὸ καθῆκόν της, καὶ δὲν ἐστεφανοῦτο. Πλὴν δὲ τούτου καὶ ἰδιῶται παρουσιάζοντο, ἐλευθέριοι ἐθελονταί, ἰδίᾳ δαπάνῃ τριήρη ναυπηγοῦντες, καὶ εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν προσάγοντες, καὶ οἱ τοιοῦτοι γενναῖοι πατριῶται ἐλέγοντο τριηροποιοί (Αἰσχ. κ. Κτησ. 8). Ὅτε δ' ἐπήρχετο πόλεμος, ὥριζεν ὁ στρατηγὸς ἐκ τῶν εὐπορωτάτων πολιτῶν ἐκείνους ὧν ἕκαστος, ἀνὰ μίαν λαμβάνων τριήρη κενὴν, ὤφειλε νὰ καταρτίσῃ αὐτὴν, καὶ προσέτι συνήθως ὁ ἴδιος νὰ τὴν διοικῇ, τριήραρχος λεγόμενος, καὶ τὸν μισθὸν τοῦ πληρώματος λαμβάνων παρὰ τῆς πόλεως (Δμσθ. κ. Μειδ. 564). Ἂν δ' ἕνεκα ἐκστρατείας ὑπερέβαινέ τις τὸν χρόνον τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐτησίας τριηραρχίας, ὤφειλε μὲν νὰ ἐμμείνῃ ἐν ὅσῳ καθίστα τοῦτο ἀναγκαῖον ἡ ὑπηρεσία, καὶ ὁ πρόσθετος οὗτος χρόνος ἐλέγετο ἐπιτριηραρχία, ἀλλὰ τὸν ἀπεζημίου ὁ διαδεχόμενος αὐτὸν (Δμσθ. πρ. Πολυκρ. 1208). Συνεποσοῦτο δ' ἡ ἰδιωτικὴ αὕτη δαπάνη τῆς τριηραρχίας εἰς 5-6000 δραχμὰς (Λυσ. Β 11, 121). Ὁ μὴ κεκτημένος περιουσίαν τοὐλάχιστον 66,000 δραχμῶν, ἢ εἰσόδημα 8,000 δραχμῶν, ἦν ἀπηλλαγμένος τῆς λειτουργίας τῆς τριηραρχίας (Ἰσ. π. Δικαιογ. κλ. 110). Ὁ ὑποβληθεὶς εἰς αὐτὴν Δημοσθένης εἶχε 15 ταλάντων κεφάλαιον (9,000 δραχμῶν εἰσόδημα), ὁ δ' Ἀπολλόδωρος 20 τάλαντα (εἰσόδημα 12 χιλ. δρ.). Ἀπὸ τῆς ἐν Αἰγὸς Ποταμοῖς ναυμαχίας, ὅτε καὶ ἡ προθυμία καὶ ἡ περιουσία τῶν πολιτῶν ἠλαττώθη, ἐπετράπη τὸ συντριηραρχεῖν (Δημσθ. πρ. Πολυκρ. 1218). Ἀλλὰ τῷ 358 π. Χ. (Ὀλ. 105 γ') νέος ἐκρίθη ἀναγκαῖος ὀργανισμὸς τῶν τριηραρχιῶν, καὶ, προτάσει νόμου ὑπὸ Περιάνδρου τοῦ Πολυαράτου, ἑκάστη τῶν 10 φυλῶν ὥριζεν 120, τοὺς εὐπορωτέρους τῶν πολιτῶν αὐτῆς, ἡλικίας 25-40 ἐτῶν, καὶ πάντες ὁμοῦ οἱ 1200 διηροῦντο εἰς 20 συμμορίας, ἐξ 60 ἀνδρῶν ἑκάστην, ἔχουσαν ἴδιον ἐπιμελητήν (Δμσθ. κ.

Εὐεργ. 1145). Ἑκάστη δὲ συμμορία ὑποδιήρει ἑαυτὴν εἰς περισσοτέρας ἢ ὀλιγωτέρας συντελείας, ἀναλόγως τῶν περιουσιῶν τῶν ἀπαρτιζόντων αὐτὴν μελῶν, οὐδεμία δ' εἰς πλείους τῶν 16, ὥστε πᾶσαι αἱ συντέλειαι ὁμοῦ ἦσαν 240, καὶ ἑκάστη ὤφειλε νὰ διατηρῇ ἀνὰ μίαν τριήρη (Δμσθ. π. Στφ. 261). Προσέτι δ' ἐνομοθετήθη, πλὴν τοῦ μισθοῦ, νὰ δίδωνται καὶ τὰ ναυτικὰ σκεύη ὑπὸ τῆς πόλεως εἰς τοὺς τριηράρχους. Τὸ ἐκ τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου πλεονέκτημα τῆς πόλεως ἦν ὅτι, ἐκ πασῶν τῶν συμμοριῶν, εἱ ὑπὸ τῆς βουλῆς ὡς πλουσιώτεροι ἀναγνωριζόμενοι (Δμσθ. πρ. Πολυκρ. 1208, 25) 300, οἱ καὶ ἡγεμόνες τῶν συμμοριῶν λεγόμενοι, προκατέβαλλον τὴν ἀναγκαίαν δαπάνην, καὶ εἰσέπραττον μετὰ ταῦτα τὴν προκαταβολήν, καταλογίζοντες αὐτὴν εἰς τὰ λοιπὰ μέλη τῶν συντελειῶν. Ἐνίοτε δὲ φαίνεται ὅτι καὶ ὠφελοῦντο οἱ τοιοῦτοι, ἐκμισθοῦντες τὴν τριηραρχίαν εἰς μετριωτέρας τιμὰς (Δμσθ. κ. Μειδ. 564). Τῷ δὲ 340 π. Χ. (Ὀλ. 110, ά), προτάσει τοῦ Δημοσθένους (π. Στφ. 262), νέος ἐκυρώθη νόμος, καθ' ὃν

ὁ κεκτημένος 10 ταλάντων κεφάλαιον φορολογητὸν ὤφειλε νὰ διατηρῇ μίαν τριήρη, οἱ πλουσιώτεροι περισσοτέρας, οὐδεὶς ὅμως ὑπὲρ τὰς τρεῖς καὶ ἓν ὑπηρετικόν, οἱ δ' ἧττον πλούσιοι νὰ συνέρχωνται εἰς συντελείας· καὶ ἐπιτηρητὰς τῆς ἐκτελέσεως τούτων ἐπρότεινε νέαν ἀρχήν, τοὺς ἀποστολεῖς (π. Στφ. 262). Οὐδεὶς δ' ὑπεχρεοῦτο νὰ τριηραρχήσῃ ὑπὲρ τὸ ἓν ἔτος κατὰ σειράν, τινὲς ὅμως τὸ ἔπραττον ἐκ πατριωτικοῦ ζήλου ὡς ἐθελονταί (Ἰσ. π. Ἀπλλδ. κλ. 38). Ἀτέλεια δὲ τριηραρχίας, ὡς ἀφορώσης τὴν σωτηρίαν τῆς πόλεως, οὐδ' ὡς πολιτικὴ ἀμοιβὴ ποτὲ ἐδίδετο, καὶ μόνον ἐχορηγεῖτο ὑπὸ τοῦ νόμου εἰς τοὺς ἐννέα ἄρχοντας (Δμσθ. πρ. Λεπτ. 465).

Τριήραρχος, ἴδ. Τριηραρχία.

Τριήρης, πλοῖον πολεμικόν, τρεῖς ἔχον ἀλλεπαλλήλους σειρὰς κωπῶν ἑκατέρωθεν, ἑκάστην κώπην ἐλαυνομένην ὑφ' ἑνὸς ἐρέτου, κατὰ ῥυθμὸν ὅστις ἐδίδετο ὑπὸ τοῦ κελευστοῦ. Ὁμοίως μονήρης καὶ διήρης ἦν τὸ πλοῖον τὸ ἔχον μίαν, δύο σειρὰς κωπῶν, τετρήρης δὲ καὶ πεντήρης ἦσαν εἴτε αἱ ἔχουσαι 4 ἢ 5 σειρὰς, ὅπερ ἦν σπάνιον καὶ ἐξαιρετικόν, ἢ πλοῖον μετὰ 4 ἢ 5 κωπῶν ἑκατέρωθεν, καθὼς τριηκόντορος, πεντηκόντορος κτλ. ἦν τὸ ἔχον τριάκοντα, πεντήκοντα κώπας εἰς μίαν σειρὰν (Αἰλιαν.). Τῆς τριήρους πρῶτοι οἱ Κορίνθιοι ἐποιήσαντο χρῆσιν εἰς ναυμαχίας (Θουκ. Α, 13), Ὁ δὲ Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος, ἀντιφιλοτιμούμενος πρὸς τοὺς ἀρχαίους ἐκείνους προγόνους του, ἠθέλησε νὰ κατασκευάσῃ πεντήρη (Διόδ. ΙΔ, 419. — Plin.). Ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα πλοῖα, ὀλίγην ἔχοντα πρακτικὴν χρῆσιν, ἐχρησίμευον εἰς τὸν μετέπειτα χρόνον ὡς θαλαμηγὰ μᾶλλον καὶ οὐχὶ διὰ τὸν πόλεμον. Εἰκὼν

ἐν τοιχογραφίᾳ παριστῶσα τὴν ἐντὸς τριήρους ἁρπαγὴν τῆς Ἑλένης ὑπὸ τοῦ Πάριδος, εἶχεν εὑρεθῇ κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος ἐν Ῥώμῃ· ἀλλὰ μικρὸν μετὰ ταῦτα ἐξηλείφθη, διότι τὰ χρώματα κατεστράφησαν. Γλυπτικὸν δ' ἔργον τριήρη παριστῶν, ὡς καὶ τὸν τρόπον καθ' ὃν οἱ ἐρέται ἐκάθηντο ἐν αὐτῇ, ἐστὶ τὸ ἀπέναντι, εὑρεθὲν εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν. Πρῷραν δὲ τριήρεως, παριστᾷ καὶ τὸ βάθρον τῆς ἐν Σαμοθρᾴκῃ εὑρεθείσης καὶ ἤδη ἐν Παρισίοις διατηρουμένης Νίκης, πιθανῶς ἔργον τοῦ Σκόπα.

Τριήρης, φρούριον παραθαλάσσιον τῆς Φοινίκης, νοτίως τῆς Τριπόλεως (Στφ. Βυζ.).

Τριηροποιὸς, ἴδ. Τριηραρχία.

Τρίκαλον καὶ Τρίκαλα, φρούριον μεσόγειον τῆς Σικελίας, μεταξὺ τῶν ποταμῶν Κρεμισσοῦ καὶ Ἰμέρα (Στφ. Βυζ.). Τρίκαλα (Διόδ.).

Τρικάρανον, χωρίον ὀχυρὸν εἰς τ' ἀνατολικὰ τῆς Φλιασίας ἐν Πελοποννήσῳ, ὃ ἀντεποιοῦντο ἡ Φλιοῦς καὶ τὸ Ἄργος (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 2. Ε, 11, 13).

Τρικαρηνέα, πόλις τοῦ Πόντου ἐν Ἀσίᾳ, μνημονευομένη ὑπὸ μόνου τοῦ Παλαιφάτου (ΚΕ, 2).

Τρικάσιοι, λαὸς τῆς Λουγδουνικῆς Γαλλίας.

Τρικέφαλος Ἑρμῆς, ἐν Ἀθήναις, ὁ τοῦ Προκλείδου λεγόμενος, εἰς διασταύρωσιν ὁδῶν τοῦ δήμου Ἀγγέλης, πιθανῶς πέραν τοῦ Ἰλισσοῦ (C. I. A, n. 61).

Τρίκκη καὶ Τρίκη, ἀρχαιοτάτη καὶ ὀχυρὰ πόλις τῆς Θεσσαλίας, βορειανατολικῶς τῶν Γόμφων, ἐπὶ τοῦ Ληθαίου ποταμοῦ κειμένη, πρὸς τοῖς ὁρίοις τῆς Ἠπείρου. Ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ πατρὶς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, καὶ παρ' αὐτῇ, καὶ τοῦ Πίνδου τὰς ὑπωρείας ἦν ὁ ἐπισημότατος τῶν ναῶν τοῦ θεοῦ (Ὁμ. Ἰλ. Β. 236. 729. Δ. 262. — Στρβ.).

Τρίκλινον, τόπος ἑστιάσεως, ἔχων περὶ τὴν τράπεζαν τρεῖς κλίνας διὰ τοὺς συνδαιτυμόνας. Παρὰ ταῖς ἀρχαιοτάταις χριστιανικαῖς ἐκκλησίαις, μάλιστα ἐν Ῥώμῃ, ὑπῆρχον τρίκλινα ἢ τρικλίνια, στοαὶ ἐπιμήκεις, ἀπολήγουσαι εἰς ἓν ἢ δύο ἡμικύκλια, καὶ χρησιμεύουσαι εἰς τὰς κοινὰς ἑστιάσεις τῶν ἱερέων καὶ εἰς ξένων ὑποδοχήν.

Τρικόλωνος, πόλις Ικατὰ τὰ νότια τῆς Ἀρκαδίας, βορειότερον τῆς Μεγαλοπόλεως, ἔνθα οἱ κάτοικοι μετῴκησαν. Εἶχε ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος· ἐπὶ Παυσανίου δ' ἦν κατεστραμμένη (Παυσ. Η, 3, 4. 27, 3. 35, 5).

Τρικόλωνος, υἱὸς Λυκάονος, τοῦ βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας, κτίσας τὴν πόλιν τῶν Τρικολώνων.

Τρικόριοι, λαὸς τῆς Ναρβωνικῆς Γαλλίας περὶ τὴν Μασσαλίαν (Στρβ.).

Τρικόρυθος, δῆμος ἐν Ἀττικῇ τῆς Αἰαντίδος φυλῆς, εἷς τῶν ἀποτελούντων τὴν Μαραθωνικὴν τετράπολιν, μεταξὺ Μαραθῶνος καὶ Ῥαμνοῦντος (Ἀρστφ. Λυσ. 1031).

Τρικωμία, πόλις τῆς Φρυγίας δυτικῶς τοῦ Πισσινοῦντος (Πτλμ.).

Τριλογία, ἴδ. Τετραλογία.

Τριμηθοῦς, πόλις τῆς Κύπρου μεσόγειος, νοτιοδυτικῶς τοῦ Κυτίου (Πτλμ. Ε, 15. — Στφ. Βυζ.).

Τρίμηνος, ἡ μεγίστη καὶ μόνη κατῳκημένη τῶν νήσων τοῦ Διομήδους, ἐν τῇ Ἀδριατικῇ θαλάσσῃ, ἀπέναντι τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Ἀπουλίας (Πτλμ.).

Τρέμιτον, ὕφασμα στερεὸν, ὑφασμένον ἐκ τριῶν μίτων, ὡς τὸ δίμιτον ἦτο ἐκ δύο (Πολδ. Ζ, 58, 76, 92. Ι, 50. — Ἡσύχ.).

Τριμούρτης, θεὸς ἰνδικὸς, τρικέφαλος ἢ τριόφθαλμος, ἔμβλημα τῆς ἰνδικῆς τριάδος.

Τρινακρία, ἀρχαῖον ὄνομα τῆς Σικελίας, διὰ τὰς τρεῖς γωνίας αὐτῆς (Θουκ. Στ. 2. — Καλλμ. εἰς Ἄρτ. 57). Παρὰ ποιηταῖς καὶ Τρινακία (Διον. Περιηγ. 434. 467), καὶ Θρινακία (Ὀμ.Στφ.Βζ.).

Τρινάσου Τείχη, λιμὴν τῆς Λακωνίας, 39 στάδια ἀπέχων τοῦ Γυθείου δυτικῶς, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Εὐρώτα (Στρβ.—Πτλμ.).

Τρινέμεια, δῆμος τῆς Ἀττικῆς κατὰ τὴν πρωτίστην πηγὴν τοῦ Κηφισσοῦ (Στρβ. Θ, 400), ἑπομένως κατὰ τὸν Πάρνηθα.

Τρινόβαντες, λαὸς ἐν Βρεττανίᾳ, βορειώς τῶν ἐκβολῶν τοῦ Θαμάσιος, πρωτεύουσαν ἔχων τὸ Καμουλόδανον, νῦν Κόλχεστερ, μετ' ἀρχαίων ἐρειπίων (Caes. B. G. V. 20, 21.—Tac. Ann. XIV, 31).

Τρίοδος, ἐντὸς τῶν πόλεων τὸ σημεῖον ἔνθα τρεῖς ὁδοὶ συναντῶνται, οἷα μνημονεύεται ἐν τῷ ἔσω Κεραμεικῷ τῶν Ἀθη-

νῶν, καὶ οἷα σώζεται ἐν Πομπηΐᾳ. Ἐν Ἑλλάδι εἰς τὴν συνάντησιν τῶν ὁδῶν ἦν συνήθως ἱδρυμένος Ἑρμῆς τρικέφαλος ἢ τετρακέφαλος, ἂν ἦν πλήρης ἡ διασταύρωσις.

Τρικάλα, πόλις ὀχυρὰ ἐπὶ ὄρους, εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Σικελίας, μικρὸν ἀπέχουσα τῆς Κρεμισσοῦ, καὶ κατὰ Διόδωρον (ΛΣΤ, 1) οὕτω κληθεῖσα διότι τρία εἶχε τὰ καλὰ, ὕδωρ, εὐφορίαν οἴνου καὶ ἐλαίου καὶ θέσιν. Ἐνταῦθα ἦν τὸ κέντρον τῶν ἐπαναστάντων δούλων ὑπὸ τὸν Τρύφωνα (Cic. Verr. V, 4).

Τριόπας, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Κανάκης, θυγατρὸς τοῦ Αἰόλου, ἢ υἱὸς τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Ῥόδου (Διόδ. Α, 57), πατὴρ τῆς Ἰφιμεδείας, τοῦ Ἐρυσίχθονος(ἴδ.) καὶ τοῦ Πελασγοῦ. Βοηθήσας τοὺς παῖδας τοῦ Δευκαλίωνος νὰ ἐκδιώξωσι τοὺς Πελασγοὺς ἐκ Θεσσαλίας, ἔλαβεν εἰς ἀμοιβὴν τὸ Δώτιον πεδίον παρὰ τὴν πόλιν Δώτιον· ἀλλ' ἐγκαταλείψας αὐτὸ διά τινα διαπραχθέντα φόνον, ἀπῆλθεν εἰς Καρίαν, καὶ ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ Τριοπίου ἀκρωτηρίου ἔκτισε τὴν Κνίδον(Ἡρδ. Α.174).—2) Ἀργεῖος, υἱὸς τοῦ Φόρβαντος, πατὴρ τοῦ Ἰάσου καὶ Ἀγήνορος, ὡς καὶ τῆς Μεσσήνης (Ὀμ. Ὕμν. Ἀπλλ. 211).

Τριόπιον ἄκρον, ἀκρωτήριον τῆς Καρίας, ἐφ' οὗ ἔκειτο ἡ πόλις Κνίδος, καὶ ἀγῶνες ἐπανηγυρίζοντο εἰς τὸν Ἀπόλλωνα (Θουκ. Η, 35. 60). Νῦν Ἀκρ. Κρίον.

Τρίοπος (ἡ), πόλις κειμένη ἐπὶ ὑψώματος τῆς νήσου Κῶ (Μοσχ. Εἰδ. Δ, 104).

Τρίοψ, ὁ αὐτὸς τῷ Τριόπᾳ. Ἴδ.

Τριποδίσκος (ὁ), καὶ Τρίποδες, κώμη Μεγαρικὴ, ἐπὶ τοῦ Γερανείου ὄρους, πατρὶς Σουσαρίωνος, τοῦ εἰς τὴν ἐφεύρεσιν καὶ πρώτην μόρφωσιν τῆς τραγῳδίας συντελέσαντος (Θουκ. Δ, 70.—Παυσ. Α, 43,7). Τρίποδοι (Ἰλ. Β, 551).

Τρίπολις, πολλαὶ χῶραι καὶ πόλεις ἔφερον τὸ ὄνομα τοῦτο, οἷον 1) Ἐν Ἀρκαδίᾳ χώρα περιλαμβάνουσα τὰς τρεῖς πόλεις τὰ Δίποινα, τὴν Καλλίαν καὶ τὴν Νώνακριν. Νῦν Τριπολιτσά. — 2) Χώρα ἐν Θεσσαλίᾳ, περιλαμβάνουσα τὰς τρεῖς πόλεις Ἄζωρον,

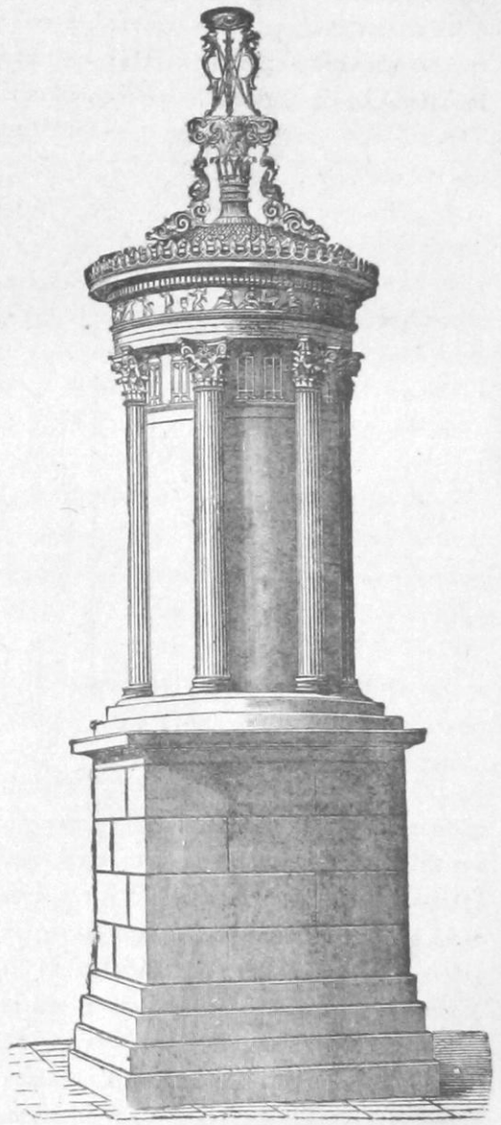
Πύθιον καὶ Δολίχην· ἐλέγετο καὶ Τριπολῖτις Πελαγονία (Στρβ. Ζ, 326). — 3) Ἐν

Φοινίκῃ πόλις παραθαλασσία ἐπίσημος, συγκειμένη ἐκ τριῶν μερῶν, στάδιον ἀπ' ἀλλήλων ἀπεχόντων, καὶ τετειχισμένων ἰδίως ἑκά-

στου. Ἦσαν ἀποικίαι τῶν πόλεων Τύρου, Σιδῶνος καὶ Ἀράδου, καὶ τὸ κέντρον ἔνθα συνήρχοντο οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς τῶν τριῶν συμμαχίας (Ἀρρ. Β, 13, 2. — Στρβ. ΙΕ, 754). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.—4) Πόλις τῆς Φρυγίας ἐπὶ τοῦ Μαιάνδρου ποταμοῦ. Καὶ νῦν Τρίπολις.

Τρίπους, σκεῦος οἰκιακὸν ἢ μαγειρικὸν, τρεῖς πόδας ἔχον, ἀρχικῶς τὸ ἐφ' οὗ ἐτίθετο ὁ λέβης ἐπὶ τοῦ πυρὸς (Ὀμ. Ἰλ. Σ. 344. Χ, 443. Ψ. 40. Ὀδ. Θ, 434. Κ, 361), ὃ καὶ «ἐμπυριβάτης ἢ λουτροχόος» (πρὸς θέρμανσιν τοῦ ὕδατος τῶν λουτρῶν) ἐλέγετο (Ἰλ. Ψ, 702). Ἡ παρ' ἡμῖν «πυρωστία». Τοιαῦτα σκεύη χαλκᾶ ἐνίοτε καὶ κατάκοσμα, κομψὰ μᾶλλον τὸ σχῆμα καὶ ὑψηλὰ, ἐχρησίμευον καὶ εἰς τὰ συμπόσια, ἵνα τίθηνται ἐπ' αὐτῶν οἱ κρατῆρες (Ἀθν. Β, 37, 38), καὶ ἐν γένει ὡς ἔπιπλα κοσμητικὰ (Ὀμ. Ἰλ. Ι, 122. 264). Τοιοῦτοι ἢ χαλκοῖ ἢ ἐκ πολυτίμων μετάλλων, προσεφέροντο καὶ ὡς δῶρα, καὶ ὡς νίκης βραβεῖα ἐν μάχαις καὶ ἀγῶσιν (Ἰλ. Λ, 700. Ψ, 264, 485, 513, 718.—Ἡσδ. Ἔργ. 659), καὶ οἱ νικηταὶ τοὺς τοιούτους νικητηρίους τρίποδας ἀνέθετον εἶτα τοῖς θεοῖς ἐξ εὐγνωμοσύνης. Οὕτως ἐν Ἀθήναις οἱ εἰς τοὺς διονυσιακοὺς ἀγῶνας νικῶντες ἀφιέρουν τὸ ἆθλον αὐτῶν εἰς τὸν Διόνυσον, καὶ ὁδὸς ἀπὸ τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου περὶ τ' ἀνατολικὰ τῆς Ἀκροπόλεως πρὸς τὴν ἀγορὰν χωροῦσα, ἣν πᾶσα κεκοσμημένη ὑπὸ τοιούτων ἀναθημάτων, καὶ ὠνομάζετο «Ὁδὸς τῶν Τριπόδων». Καὶ τινὲς μὲν ἔστηνον τοὺς τρίποδας τούτους ἐπὶ ὑψηλῶν καὶ ὡραίων κιόνων, ἐχόντων τὸ κιονόκρανον τρίγωνον διὰ τοὺς τρεῖς πόδας τοῦ τρίποδος, ὡς δύο τοιοῦτοι σώζονται ὑπεράνω τοῦ θεάτρου· ἄλλοι δὲ καὶ οἰκοδομὰς, ὅλους ναΐσκους ἀνήγειρον, καὶ τὴν ὀροφὴν εἰς τρισχιδές τι κόσμημα κορυφοῦντες, ἐπέθετον τὸν τρίπουν ἐπὶ τῆς μεγαλοπρεποῦς ταύτης βάσεως, οἷον ἐστὶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῶν Τριπόδων τὸ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐγερθὲν μνημεῖον τοῦ Λυσικράτους (Φανάρι τοῦ Διογένους), καὶ πιθα-

νῶς ἔτι πολυτελεστέρα οἰκοδομὴ ἦν ἡ ὡς βάσις τοῦ τρίποδος τοῦ Θρασύλλου καλύ-

πτουσα τὸ σπήλαιον τὸ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Διονυσιακοῦ Θεάτρου. — Τρίποδες δ' ὡς ἆθλα ἄλλων ἀγώνων μὴ θεατρικῶν, καὶ πολεμικῶν νικῶν, ἀνετίθεντο κυρίως τῷ Ἀπόλλωνι, καὶ τόσῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον ἐν Δελφοῖς ἡ Πυθία εἰς τρίπουν ἀνήρχετο ὅταν ἐχρησμοδότει, ἐξ οὗ καὶ ἐπεκράτησεν ἡ ἔκφρασις «ἀπὸ τρίποδος λέγειν», ἤτοι ὁμιλεῖν μετὰ πεποιθήσεως, ὡς ἂν τὰ λεγόμενα ἦσαν χρησμοί. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐπεκράτει ἡ πιστις ὅτι τὸν περίφημον τοῦτον μαντικὸν τρίπουν ἠθέλησε ν' ἁρπάσῃ ὁ Ἡρακλῆς ἀπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ πάλη συνέστη μεταξὺ Θεσσαλῶν (Παυσ. Ι, 18). Οἱ κύκλοι οἱ φαινόμενοι πρὸς τὰ ἄνω τοῦ τρίποδος ἐλέγοντο Οὖατα, καὶ ἐχρησίμευον διὰ τὴν μεταφορὰν αὐτοῦ. Μετὰ τὴν ἐν Πλαταιαῖς νίκην ἀνέθηκαν οἱ Ἕλληνες εἰς Δελφοὺς τρίπουν χρυσοῦν, ἱδρυμένον ἐπὶ χαλκῆς στήλης, ἥτις παρίστα τρεῖς τετυλιγμένους ὄφεις, ὧν αἱ τρεῖς προέχουσαι κεφαλαὶ ἦσαν ἡ βάσις τοῦ τρίποδος. Ἐπὶ τῆς στήλης δὲ ταύτης ἐπέγραψαν καὶ τὰ ὀνόματα πασῶν τῶν πόλεων ὅσαι μετέσχον τῆς μάχης. Ἐπὶ Βυζαντινῶν ἡ στήλη μετηνέχθη εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἐστήθη εἰς τὸ ἱπποδρόμιον, ἔνθα (ἀτ-μεῖδὰν),

τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἥρωος, ἥτις ἦν συνεχῶς ἀντικείμενον εἰκονικῶν παραστάσεων, συμβολικῶς νίκας αἰνιττομένων, ὡς ἡ τῆς ἀνωτέρω εἰκόνος, ἀναγλύφως κεχαραγμένης ἐπὶ λιθίνης τριγωνικῆς βάσεως τρίποδος, ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Δρέσδης διατηρουμένης, καὶ πιθανῶς ἀναπαραστώσης περίφημον ἔργον τῶν Κορινθίων γλυπτῶν Διύλου, Ἀμυκλαίου, Χιόνιδος καὶ τοῦ Ἀργείου Ἀριστομέδοντος, οἵτινες δι' αὐτοῦ εἶχον διαιωνίσει τὴν ἐν ἔτει 489 π. Χ. νίκην τῶν Φωκέων κατὰ τῶν ἔτι μένει, ἀκέφαλος, λεγομένου ὅτι τὴν μίαν τῶν κεφαλῶν ἀπέκοψεν αὐτὸς ὁ Μωάμεθ διὰ τοῦ ξίφους του, ὅτε τὸ πρῶτον εἰσήλασεν εἰς τὸ Βυζάντιον ὡς κατακτητής. Μία δ' ἐξ αὐτῶν ἀνευρεθεῖσα, διατηρεῖται εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὰ δ' ὀνόματα τῶν πόλεων ὅσαι ἐπολέμησαν ἐν Πλαταιαῖς σώζονται ἐπὶ τῆς στήλης, τὰ πλεῖστα εὐανάγνωστα.

Τριπτὴρ, τὸ πιεστήριον, ὁ λίθος δι' οὗ συνέτριβον τὰς ἐλαίας εἰς τὸ ἐλαιοτρι-

βεῖον, ἢ ἐπίεζον τὰς σταφυλὰς εἰς τὸν ληνὸν (Νικανδρ. Ἀλεξ. 493. — Ἡσύχ.). Κατά τινας τὸ ἀγγεῖον εἰς ὃ ἀπορρέει τὸ ἔλαιον ἢ ὁ οἶνος (Πολυδ.).

Μικρὸν διέφερον τῶν νεωτέρων πιεστηρίων, κατὰ τὴν ἀπέναντι τοιχογραφίαν ἐκ Πομπηΐας.

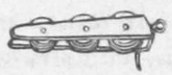
Τριπτόλεμος, υἱὸς τοῦ Κελεοῦ, βασιλέως τῆς Ἐλευσῖνος καὶ τῆς Μετανείρας· κατά τινας (Παυσ. Α, 14), υἱὸς τοῦ Τροχίλου. Ὅτε ἡ Δήμητρα περιήρχετο τὴν γῆν ζητοῦσα τὴν κόρην της, φιλοξενηθεῖσα ὑπὸ τῆς Μετανείρας, ἠθέλησεν, ἐξ εὐγνωμοσύνης, νὰ καταστήσῃ ἀθάνατον τὸν Τριπτόλεμον, καίουσα τὰς θνητὰς σάρκας του· ἀλλὰ, κωλυθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρός του, τῷ ἐδίδαξε τὴν χρῆσιν τοῦ σίτου, καὶ τῷ ἔδωκεν ἅμαξαν ἐζευγμένην δι' ὑποπτέρων δρακόντων, ἐφ' ἧς φερόμενος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν, ἐδίδαξε πανταχοῦ τὴν γεωργίαν. Εἶχε ναὸν ἐν Ἐλευσῖνι, καὶ ἄγαλμα ἐν τῷ ναῷ τῆς Δήμητρος ἐν Ἀθήναις (Παυσ. Α, 14. 1, 4).

Τρίπτυχα, βιβλιάριον σημειώσεων, συγκείμενον ἐκ τριῶν πινακίων.

Τριπυργία, χωρίον τι τῆς νήσου Αἰγίνης (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 1, 10).

Τρισκελὶς, καὶ Σικελία λόφος πλησίον τῶν Ἀθηνῶν (Σουίδ. λ. Σικελίζειν).

Τρίσπαστος, μηχανὴ πρὸς ἄρσιν βαρέων σωμάτων, ἥτις τρεῖς ἐγκλείει τροχαλίας·

πολύσπαστος δὲ λέγεται ὅταν ἔχῃ πολλάς.

Τριταγωνιστὴς, ἴδ. Ὑποκριτής.

Τρίταια, 1) ἀρχαία πόλις Ἀχαϊκὴ, μία ἔπειτα τῶν τοῦ Ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ, καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων ταῖς Πάτραις προσαρτηθεῖσα· ἔκειτο εἰς τὸ ὄρος Σκόλλιν (Ἡρδ. Α, 145. — Πολ6. Β, 41. Δ, 59). — 2) Πόλις τῶν Ὀζολαίων Λοκρῶν πρὸς τοῖς ὁρίοις τῆς Φωκίδος, ἐπαινουμένη διὰ τοὺς κύνας της (Θουκ. Γ, 101)· καὶ Τρίτεια (Στφ.Βυζ.).

Τριτανταίχμης, υἱὸς τοῦ Ἀρταβάζου, Πέρσης σατράπης (Ἡρδ. Α, 192, Ζ, 82).

Τρίτη ῥώμη, μία τῶν ὁδῶν τῶν Ἀθηνῶν (Πολδ. Θ, 38).

Τριτίαι, πόλις τῆς Φωκίδος κατὰ τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Κηφισσοῦ, καταστραφεῖσα ὑπὸ τοῦ Ξέρξου (Ἡρδ. Η, 33).

Τριτογένεια, ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 515), κατά τινας τῶν ἀρχαίων ὡς γεννηθείσης παρὰ τὸν ποταμὸν Τρίτωνα πρὸς ταῖς Ἀλαλκομεναῖς τῆς Βοιωτίας, ἔνθα καὶ ἰδίως ἐτιμᾶτο (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 8. — Ἡσδ. Θεογ. — Παυσ. Θ, 33. — Εὐρπ. Ἴων, 872. — Ἀπλλδ. Α, 3, 6), ἢ παρὰ τὴν Τριτωνίδα λίμνην τῆς Λιβύας (Ἡρδ, Δ, 150, 179), ἢ τέλος ἐκ τοῦ ὅτι Τριτὼ παρὰ Βοιωτοῖς ἡ Αἰολεῦσιν ἐσήμαινε τὴν κεφαλήν, κατὰ τὸν μῦθον ὅτι ἡ θεὰ ἐγεννήθη ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διός (Ὁμ. Ὕμν. Ἀθν. 28, 4. — Σχλ. Ἀπλλν. Ῥοδ. Δ. 1310. (παρὰ Στσχ. Λειψ. 76. σλ. 127). — Ἡσδ. Θγ. 924.

Τριτογονία, ἡ ἐκ πάππου γνησία καταγωγή. Ἐν Ἀθήναις ἀπῃτεῖτο ἀττικὴ τριτογονία ὡς προσὸν διὰ τὴν κτῆσιν ἀξιώματος ἱερατικοῦ, ἢ καὶ ἀνωτάτου πολιτικοῦ, ὡς τοῦ τῶν ἐννέα ἀρχόντων.

Τριτοπάτορες καὶ τριτοπάτρεις, υἱοὶ Διὸς καὶ Περσεφόνης, δαίμονές τινες, οἱ ἀρχαιότατοι Διόσκουροι ἐν Ἀθήναις, περὶ ὧν ἄλλοι ἄλλα λέγουσιν· οἱ μὲν τοὺς ἐκλαμβάνουσιν ὡς συνεχομένους μετὰ τῶν τριττυῶν (ἴδ. Τριττὺς, 1), οἱ δὲ ὡς δαίμονας τῶν εὐεργετικῶν ἀνέμων, ἢ ὡς θεότητας τοῦ γάμου καὶ τῶν γεννήσεων, ἢ ὡς τὰ πρωτόπλαστα ὄντα· καὶ προσέτι, κατὰ τοὺς μὲν ὠνομάζοντο Ζαγρεὺς, Εὐβουλεὺς, Διόνυσος, κατ' ἄλλους Βριτομάρτης, Ὕης, Εὐβουλεὺς κτλ. (Φωτ. — Ἡσύχ. — Σουίδ.).

Τριττὺς, 1) τὸ τρίτον ἑκάστης τῶν παναρχαίων τεσσάρων Ἰωνικῶν φυλῶν ἐν Ἀττικῇ, περιλαμβάνον ἀνὰ 30 γένη (Πολδ.

Η, 109. 111. — Ἀρπκρ.)· ἄλλως καὶ φρατρία καὶ ἔθνος λεγόμενον. Ἐξηκολούθησαν δ' ὑφιστάμεναι καὶ μετὰ τὴν εἰς 10 φυλὰς διαίρεσιν τοῦ λαοῦ ὑπὸ τοῦ Κλεισθένους, ὡς ἀποδείκνυται ἐξ ἐπιγραφῶν (Rang. Ant. Hell. II, ἀρ. 448), ἀλλ' ἀγνοεῖται ἂν ἔμειναν 12, ἢ ηὐξήθησαν εἰς 3 10 φυλὰς=30. Ὑπῆρχον δὲ τότε καὶ Τριττύαρχοι (Πλάτ. Πολ. Ε, 475). — 2) Τριττύα (τὰ) ἦσαν θυσία ἐπὶ ἐπισήμοις δημοσίοις ὅρκοις, εἰς ἣν τρία ἐσφάζοντο θύματα, μάλιστα κάπρος, κριὸς καὶ ταῦρος (Ἀρσφ. Πλοῦτ. 121). Ἡ εἰ-

κὼν ἐξ ἀναγλύφου Ἑλληνικοῦ. Κατ' ἄλλο ἀνάγλυφον συνωδεύετο ἡ θυσία καὶ ὑπὸ μουσικῆς.

Τριτὼ, ταὐτὸ τῷ Τριτογένεια, ἴδ.

Τρίτων, Γίὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀμφιτρίτης, εἰς τὰ χρυσᾶ μέγαρα τῶν γονέων του εἰς τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης οἰκῶν (Ἡσδ. Θγν. 930). Εἷς Τρίτων ἦν εἰς τὰς διηγήσεις περὶ Ἀργοναυτῶν (Ἡρδ. Δ,

179. — Ἀπλλδ. Δ, 1552) ὁ θεὸς τῆς ἐν Λιβύᾳ Τριτωνίδος λίμνης. Ἐπίσης θεωρεῖται ὡς δαίμων τῆς Μεσογείου. Συνήθως παρεδέχοντο πολλοὺς Τρίτωνας, παρανηχομένους εἰς τὰς ἄλλας θαλασσίας θεότητας, ἢ ἐπὶ θαλασσίων τεράτων ἱππεύοντας, καὶ διὰ θαλασσίας κόγχης σαλπίζοντας, ὅπως, διαταγῇ τοῦ Ποσειδῶνος, πραΰνωσι τὰ κύματα (Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 1610). Παρίσταντο δὲ μάλιστα ὡς κατὰ τὸ ἥμισυ ἄνθρωποι καὶ ἰχθῦς. Ὁ Παυσανίας (Θ, 21, 1) τοῖς ἀποδίδει κόμην πρασίνην, λέπια, βράγχια ὑπὸ τὰ ὦτα, ῥῖνα ἀνθρωπίνην, στόμα εὐρὺ μετ' ὀδόντων ἰχθύων, ὀφθαλμοὺς θαλασσόχρους, χεῖρας, δακτύλους καὶ ὄνυχας τραχεῖς ὡς τὰς κογχύλας, καὶ τὸ κάτω σῶμα δελφῖνος. Ὅταν δὲ, πλὴν τούτων, εἶχον καὶ δύο ἐκ τῆς ὀσφύος προέχοντας πόδας ἱππίους, τότε ἐλέγοντο κενταυροτρίτωνες ἢ ἰχθυοκένταυροι.

Τρίτων, 1) Ὁ Νεῖλος (παρ' Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 269), ὅθεν καὶ Τριτωνὶς ἡ ἐπ' αὐτοῦ πόλις Θῆβαι. — 2) Χείμαρρος τῆς Λιβύας διαρρέων τὴν Παλλάδα καὶ τὴν Τριτωνίδα καὶ ἐκβάλλων εἰς τὴν μεσόγειον (Ἡρδ. Δ, 178. — Αἰσχλ. Εὐμ. 288). — 3) Ποτάμιον τῆς Βοιωτίας, ῥέον παρὰ τῇ κώμῃ Ἀλαλκομεναῖς, ὅθεν, κατά τινας, ἡ Ἀθηνᾶ Τριτογένεια (Παυσ. Θ, 33. — Στρβ.).

Τριτωνὶς, 1) λίμνη ἐπίσημος τῆς Λιβύας, πλησίον τῆς μικρᾶς Σίρτιος καὶ τῆς πόλεως Βερενίκης, ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Τρίτωνος τρεφομένη, κατά τινας τὸ μέρος τῆς γεννήσεως τῆς Ἀθηνᾶς (Ἡρδ. Δ, 178. — Πίνδ. Πύθ. Δ, 20). — 2) Νύμφη τῆς Τριτωνίδος λίμνης, κατά τινα διήγησιν τῶν Λιβύων μήτηρ τῆς Ἀθηνᾶς ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος (Ἡρδ. Δ, 180. — Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 1496). — 3) Ἐπώνυμον τῆς πόλεως Θηβῶν ἐν Αἰγύπτῳ, διότι ἔκειτο ἐπὶ τοῦ Νείλου, λεγομένου δῆθεν καὶ Τρίτωνος (Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 260). — 4) Ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, ταὐτὸ τῷ Τριτογένεια.

Τρίτωνος (ἡ), πόλις τῆς Μακεδονίας (Στφ. Βυζ.).

Τριφιόδωρος, ἴδ. Τρυφιόδωρος.

Τριφυλία, χώρα ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου, ἡ ἀπὸ τῆς Μεσσηνίας ἐκτεινομένη μέχρι τοῦ Ἀλφειοῦ ποταμοῦ. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἀπετελοῦντο ἐκ τριῶν φυλῶν (Ξνφ. — Στρβ.). Ἴδ. Ἦλις.

Τρέφυλος υἱὸς τοῦ Ἀρκάδος καὶ τῆς Λαοδαμείας, θυγατρὸς τοῦ βασιλέως Ἀμύκλα. Κατ' αὐτὸν ἐκλήθη ἡ Τριφυλία (Πολβ. Δ, 77).

Τριχάϊκες. Οὕτως ἐλέγοντο οἱ Δωριεῖς, ὡς εἰς τρεῖς φυλὰς διαιρούμενοι (Ἡσιόδ. ἐν Μ. Ἐτυμλ. λ.).

Τρίχαπτον, ὕφασμα τριχωτὸν, ἄλλως ὑπ' ἄλλων χαρακτηριζόμενον (Ἡσύχ. — Ο'. Ἐζεκ. ΙΣΤ, 10), ὑπὸ τῶν πλείστων ὡς λεπτότατον, πολύτιμον, ἐκ λεπτῶν τριχῶν ὑφασμένον εἰς κόσμον τῆς κόμης τῶν γυναικῶν (Ἀθήν. ΣΤ, 260. — Ἰώσηπ. Ἀρχ. Γ, 5)· ἀντιστοιχοῦν πιθανῶς πρὸς τὴν νῦν δαντέλλαν.

Τριχολαβὶς, ὄργανόν τι δι' οὗ ἀπέσπων (ἐμάδουν) τὰς τρίχας.

Τριχώνιον, πόλις τῆς Αἰτωλίας, πλησίον τῆς Λυσιμαχείας (Πολβ.-Στφ. Βυζ.)

Τριγωνὸς λίμνη, μεγάλη τῆς Αἰτωλίας λίμνη, πρὸς βορρᾶν τοῦ Ἀρακύνθου ὄρους. Νῦν λίμνη τοῦ Ζυγοῦ ἢ τοῦ Βραχορίου. Ἡ δυτικῶς αὐτῆς κειμένη μικρὰ λίμνη, Τρία πρὶν καλουμένη (Ov. Met. VII, 372), μετεκλήθη ἔπειτα Λυσιμάχεια, κατὰ τὴν ἐπὶ τῆς νοτίας αὐτῆς ἀκτῆς κειμένην πόλιν (Πολβ. Ε, 7. ΙΑ, 4). Ἡ δὲ πόλις Τριχώνιον ἔκειτο νοτίως τῆς Τριχωνίδος καὶ ἀνατολικῶς τῆς Λυσιμαχείας λίμνης (Στρβ. Ι, 450).

Τριώβολον, νόμισμα ἀργυροῦν ἐν Ἀθήναις, ἔχον τὸν σταθμὸν καὶ τὴν ἀξίαν ἡμισείας δραχμῆς. Εἰς τοὺς ἔπειτα χρόνους εἰς τοσοῦτον εἶχεν ὁρισθῇ ὁ ἡμερήσιος μισθὸς τῶν Ἀθηναίων ἐκκλησιαστῶν καὶ δικαστῶν. Τὸ Αἰγινᾶτον τριώβολον ἦτο μεῖζον, ἀναλόγως τῆς δραχμῆς καὶ τοῦ ταλάντου τῆς Αἰγίνης.

Τροιζὴν (ἡ), πόλις ἀρχαία τῆς Πελοποννήσου ἐν Ἀργολίδι, ὀλίγον ἀπέχουσα τῆς ἀκτῆς τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, ἱερὰ δὲ τῷ Ποσειδῶνι. Τοῦ βασιλέως αὐτῆς Πιτθέως ἡ θυγάτηρ Αἴθρα ἐγέννησεν ἐκεῖ ἐκ τοῦ Αἰγέως, βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν, τὸν Θησέα. Εἶχε δὲ λιμένα ὅστις ἐκαλεῖτο Πώγων. Ἐπὶ Τούρκων ἡ Τροιζὴν ἐλέγετο Δαμαλᾶς (Ὁμ. Ἰλ. Β, Β, 561. — Παυσ. Β, 32).

Τροιζῆν (ὁ), υἱὸς τοῦ Πέλοπος, ἀδελφὸς τοῦ Πιτθέως, ὁ κτίστης τῆς Τροιζῆνος (Παυσ. Β, 30. — Στρβ.)

Τροίζηνος, υἱὸς τοῦ Κέαντος, πατὴρ τοῦ Εὐφήμου, εἷς τῶν Κικόνων ἐν Θράκῃ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 847).

Τρόκμοι, λαὸς Κελτικὸς, εἰς τὴν Ἀσίαν μετὰ τῶν Τεκτοσάγων καὶ τῶν Τολιστοβοίων εἰσβαλόντες, καὶ εἰς τὴν Γαλάτειαν παρὰ τῷ Ἅλει ἐγκαταστάντες (Πολβ. ΛΑ, 13. — Στρβ. Δ, 187. ΙΒ, 561, 566. — Liv. XXXVIII, 16).

Τρόμης, ἐν Ἀθήναις, πατὴρ τοῦ ῥήτορος Αἰσχίνου, κατὰ Δημοσθένην (π. Στφ. 270) κατ' ἀρχὰς δοῦλος Ἀθηναίου τινὸς, εἶτα ἀπελευθερωθεὶς καὶ μετονομασθεὶς Ἀτρόμητος.

Τρόπαιον, ἀττικῶς Τροπαῖον (Σχλ. Ἀρστφ. Πλτ. 453) καθ' ἑλληνικὸν ἔθος μνη-

μεῖον ἐγειρόμενον μετὰ νίκην καὶ φυγὴν τοῦ ἐχθροῦ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, καὶ συνιστάμενον ἐξ ἐχθρικῶν ὅπλων σεσωρευμένων, ἢ εἰς κορμὸν καὶ κλάδους δένδρων ἐξαρτωμένων, διὰ δὲ ναυμαχίαν ἱδρυόμενον εἰς τὴν

πλησιεστέραν τοῦ τόπου τῆς ναυμαχίας ἀκτὴν, καὶ περιλαμβάνον, πλὴν ὅπλων, καὶ ἄφλαστα τῶν πλοίων καὶ ἀκροστόλια. Ἐνίοτε συνέπιπτεν ἀμφότερα τὰ μέρη νὰ ἐγείρωσι τρόπαιον, ὅταν ἑκάτερον ἀντεποιεῖτο τὴν νίκην (Θουκ. Α, 54. 105. Β, 92). Ἀνετίθετο δὲ τὸ τρόπαιον εἰς θεότητά τινα δι' ἐπιγραφῆς (Παυσ. Ε, 27, 7), τὰ ναυτικὰ πάντοτε εἰς τὸν Ποσειδῶνα (Θουκ. Β, 84. 92), δι' ὃ καὶ σπανίως αὐτοὶ οἱ ἡττηθέντες ἐτόλμων τὴν ἱεροσυλίαν τοῦ νὰ καταστρέψωσιν αὐτὰ (Δίων Κάσ. ΜΒ, 48), ὡς ἐτόλμησαν τοῦτο οἱ Μιλήσιοι, ἀνατρέψαντες τὸ κατ' αὐτῶν στηθὲν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων (Θουκ. Η, 24). Πρὸς μὴ διαιώνισιν ἐχθρικῶν αἰσθημάτων ἐπεκράτει ὁ ὁρισμὸς νὰ μὴ ἐπισκευάζωνται τὰ τρόπαια φθειρόμενα (Πλούτ. Ρωμ. Κεφ. ΛΖ. —Διόδ. ΙΓ, 24), οὐδὲ νὰ ἐγείρωνται ἐξ ὕλης ἀφθάρτου, καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι κατηγόρησαν τοὺς Θηβαίους ἐνώπιον τῶν Ἀμφικτυόνων ὡς στήσαντας τρόπαιον ἐκ μετάλλου (Cic. d. Inv. II, 23). Ἀλλ' ὁ κανὼν οὗτος παρεβαίνετο πολλάκις, οὐ μόνον εἰς τοὺς ἔπειτα χρόνους (Παυσ. Β, 3, 9. Γ, 14. 7. Ε,27), ἀλλ' ἤδη καὶ ἐπὶ Ἀλκιβιάδου (Πλουτ. Ἀλκ. Κ). Οἱ Μακεδόνες δὲν ἔστηνον τρόπαια, καὶ ῥητῶς λέγει ὁ Παυσανίας (Θ, 40, 3) ὅτι οὐδ' ὁ Φίλιππος ἔστησέ ποτε, οὐδ' ὁ Ἀλέξανδρος «οὔτε ἐπὶ Δαρείου οὔτε ἐπὶ ταῖς Ἰνδικαῖς νίκαις». Γνωστὸν ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος ἤγειρε πύργον ἐν Ἰνδίαις κατὰ τὸ ἔσχατον σημεῖον μέχρις οὗ προέβη· τοῦτο ὅμως ἦν οὐχὶ τρόπαιον, ἀλλὰ μνημεῖον οὕτως εἰπεῖν γεωγραφικόν. Ἐπὶ Ῥωμαίων τὰ τρόπαια ἐπολλαπλασιάζοντο, καὶ ἱστῶντο μονίμως καὶ μνημονευτικῶς, οὐ μόνον εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Ῥώμῃ, ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίου καὶ ἐν ταῖς στοαῖς (Tac. Ann. II, 83, XV, 18), εἰς ἐγκαύχημα τῆς πόλεως καὶ εἰς διαιώνισιν τῆς μνήμης τῶν νικῶν καὶ τῶν νικητῶν, ἀντικαθιστῶντα τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἄλλοτε ἀνεγειρομένους ἀνδριάντας. Ἡ ἀπέναντι εἰκὼν ἐκ γραφῆς τῆς Πομπηΐας παρίστησι νικητὴν στρατηγὸν, καὶ παρ' αὐτῷ τὴν θεὰν Νίκην στήσασαν δι' αὐτὸν τὸ τρόπαιον ὃ φαίνεται μεταξὺ τῶν δύο.

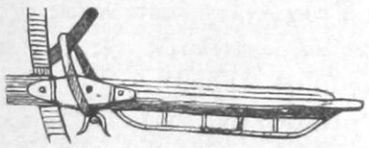

Τρόπαιος καὶ **τροπαῖος,** ἐπίθετον τῶν θεῶν, ὡς εἰς φυγὴν τρεπόντων τοὺς ἐχθροὺς, ἢ τὰ κακὰ ἀποτρεπόντων.

Τρόπις (ἡ), ἡ πρώτη καὶ κατωτάτη βάσις τοῦ πλοίου, ἐφ' ἧς στηρίζεται πᾶσα ἡ λοιπὴ ναυπηγία (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 130. Η, 252).

Τρόπος, ἐν τῇ μουσικῇ, διάφορος ἁρμονία, ὡς «τρόπος Λύδιος» κτλ. Ἐντεῦθεν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ μουσικῇ τὸ «τροπάριον».

Τροπὸς καὶ **τροπωτὴρ,** τὸ δερμάτινον λωρίον δι' οὗ ἐδέετο ἡ κώπη εἰς τὸν

σκαρμὸν (Ὁμ. Ὀδ. Δ, 782. Θ, 53. — Θουκ. Β, 93). Ἡ εἰκὼν παρίστησι τροπὸν τοῦ μεσαιῶνος.

Τρουεντῖνος, ποταμὸς τῆς Πικεντίνης χώρας ἐν Ἰταλίᾳ, ἐκβάλλων εἰς τὴν Ἀδριατικὴν, μετὰ πόλεως ὁμωνύμου ἐπ' αὐτοῦ (Στρβ.). Νῦν Τρόντος.

Τρύφιμοι ἐλέγοντο ἐν Σπάρτῃ οἱ εἴλωτες οἱ ἐντὸς τῶν οἴκων τῶν κυρίων των ἐξοικοδούλων γεννώμενοι (Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ, 43).

Τροφώνιος, υἱὸς τοῦ Ἐργίνου, ἔγγονος τοῦ Κλυμένους, βασιλέως τοῦ Ὀρχομενοῦ ἐν Βοιωτίᾳ, λεγόμενος ὅτι μετὰ Ἀγαμήδους, τοῦ ἀδελφοῦ του, ᾠκοδόμησε τὸν ἀρχαιότατον ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Δελφοῖς, τὸν θησαυρὸν τοῦ Αὐγείου ἐν Ἤλιδι καὶ τὸν ἔτι σωζόμενον τοῦ Ὑριέως ἐν Ὀρχομενῷ. Ἐμυθολογεῖτο δ' ὅτι ἐπὶ τῆς οἰκοδομίας αὐτοῦ ἐτεχνάσθησαν τρόπον ἵνα εἰσδύωσιν εἰς τὸν θησαυρὸν καὶ κλέπτωσι τὰ ἐκεῖ ἐγκεκλεισμένα πολύτιμα· ὅτι δ' ἐφωράθησαν, καὶ τότε ὁ Τροφώνιος, ἵνα μὴ γνωσθῶσιν ὡς ὄντες αὐτοὶ οἱ κλέπται, ἀπεκεφάλισε τὸν ἀδελφόν του, αὐτὸς δ' ἐγένετο ἀφανὴς εἰς δάσος πλησίον τῆς Λεβαδείας (Παυσ. Θ, 37), ἔνθα τῷ ἐστήθη ἄγαλμα, ἔργον τοῦ Πραξιτέλους (Παυσ. Θ, 21), καὶ εἶχε μαντεῖον ἐν ὑπογείῳ σπηλαίῳ (σωζομένῳ καὶ αὐτῷ), ἐξ οὗ ὁ ἐξερχόμενος, ἕνεκα τῆς φρίκης ὑφ' ἧς κατελαμβάνετο, οὐδέποτε πλέον ἐγέλα (Ἡρδ. Α, 46. — Εὐριπ. Ἴων, 300. Ἀρστφ. Νφλ. 502. — Διόδ. ΙΔ. — Παυσ. Θ, 37. κλ.).

Τροχαλέα, κύλινδρος χρησιμεύων εἰς μηχάνημα πρὸς ἄρσιν βαρέων σωμάτων. Ἴδ. **τρίσπαστον,** τὸ ἔχον τρεῖς τροχαλίας.

Τροχίλος, μέρος τῆς Ἰωνικῆς βάσεως τῶν κιόνων. Ἴδ. τὸ ταὐτώνυμον **Σκοτία.**

Τρόχιλος, υἱὸς τῆς Καλλιθέας, πρώτης ἱερείας τῆς Ἥρας ἐν Ἄργει, κατὰ μίαν παράδοσιν νυμφευθεὶς ἐν Ἀττικῇ Ἐλευσινίαν παρθένον, καὶ ἐξ αὐτῆς ἀποκτήσας υἱοὺς τὸν Τριπτόλεμον καὶ τὸν Εὐβουλέα (Παυσ. Α, 14).

Τροχίσκος. Οὕτως ἐκαλοῦντο μικρὰ καταπότια ἀρωματικά.

Τροχοειδὴς λίμνη, τῆς Δήλου, παρ' ἣ ἐλέγοντο γεννηθέντες ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἄρτεμις (Ἡρδ. Η, 170. — Θεογν. 7, —Καλλίμ. Δηλ. 261).

Τροχοπέδη, τὸ αὐτὸ καὶ **ἐποχεύς,** «τὸ διαβαλλόμενον ξύλον διὰ τῶν τροχῶν» (Ἀθήν. Γ, 99), ἵνα κωλύῃ τὴν ἅμαξαν νὰ φέρηται μεθ' ὁρμῆς εἰς μέρη κατωφερῆ.

Τροχὸς, κύκλος περὶ ἑαυτὸν στρεφόμενος, καὶ ἐν γένει πᾶς κύκλος, δι' ὃ καὶ

«Ἡλίου τροχὸς» (Ἀρστφ. Θεσμφ. 27), πρὸ πάντων δὲ ὁ τῆς ἁμάξης, ὅμοιος τοῖς νῦν ἔτι ἐν χρήσει, πλὴν τοῦ ὅτι συνήθως εἶχε τέσ-

σαρας μόνας ἀκτῖνας ἢ κνήμας, κατὰ τὴν εἰκόνα ἐκ σωζομένου πρωτοτύπου. Ἦσαν δ' αἱ ἀρχαῖαι ἅμαξαι δίτροχοι σχεδὸν πάντοτε. Ὁμοίως **τροχὸς** ἐλέγετο καὶ ὁ τοῦ κεραμέως, δι' οὗ, στρεφομένου περὶ ἑαυτὸν, δίδεται τὸ ἐπιδιωκόμενον σχῆμα εἰς τὸν ἐπ' αὐτοῦ πηλὸν διὰ τῶν χειρῶν τοῦ κεραμέως (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 60. — Ἀρστφ. Ἐκκλ. 1. 4. Ξνφ. Συμπ. Β, 8, 5), ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ἐξ Αἰγυπτιακῆς τοιχογραφίας. **Τροχὸς** ἦν καὶ ὄργανόν τι βασάνου, εἰς ὃ δεθεὶς περιεφέρετο

ταχέως ὁ κολαζόμενος (Ἀρστφ. Λσστρ. 846. Βατρ. 452. Πλοῦτ. 875. — Ἀχ. Τάτ. 875). Ἡ εἰκὼν παριστᾷ, κατὰ δακτυλιόλιθον τὸν ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς τὴν ποινὴν ταύτην καταδικασθέντα Ἰξίωνα (Πίνδ. Πυθ. Β, 40). **Τρο-**

χὸς δ' ἐλέγετο καὶ ὁ μετάλλινος κρίκος ὃν οἱ νέοι πρὸς γύμνασιν καὶ παιδιὰν ἐκύλων τρέχοντες· ὡς τροχοὶ ἦσαν καὶ οἱ μικροὶ

κρίκοι, πολλάκις ἔχοντες καὶ ἠχητικὰ ἐλάσματα, οὓς αἱ ὀρχηστρίδες, μεταξὺ ὀρχούμεναι, πολλοὺς ἀνέρριπτον καὶ συνελάμβανον ἐν ῥυθμῷ (Ξνφ. Συμπσ. Β, 7. 8).

Τρυβλίον, βαθὺ πινάκιον εἰς παράθεσιν μαγειρικῶν παρασκευασμάτων.

Τρυγητός. ἡ συλλογὴ τῶν καρπῶν οὐ μόνον τῆς ἀμπέλου, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀγρῶν καὶ τῶν δένδρων· καὶ τρύγος πᾶν ἐκ τῶν προϊόντων τῆς γῆς συλλεγόμενον (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 566. Ὀδ. Η, 124. Ὕμν. Ὁμ. Ἀπλλ.

55. — Εὐστθ.). Ἡ εἰκὼν, κατὰ δακτυλιόλιθον, παρίστησι τρυγητὴν ἐλαιῶν, αἵτινες ἐτρυγοῦντο δι' ἀναβάσεως εἰς τοὺς κλάδους, καὶ οὐχὶ διὰ τῆς πολλάκις καταστρεπτικῆς αὐτῶν καταρρίψεως.

Τρυγών, τροφὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἧς ὁ τάφος ἐδείκνυτο παρὰ τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ ἐν Ἀρκαδίᾳ (Παυσ. Η, 25).

Τρύϊος, τύραννός τις φονευθεὶς ὑπὸ τῶν ὑπηκόων του, διότι ἀπηγόρευσεν αὐτοῖς νὰ ὁμιλῶσι δημοσίᾳ ἢ ἰδιωτικῶς ἢ νὰ ἐκφράζωνται διὰ σχημάτων περὶ πολιτικῆς (Αἰλ. π. ἱ. ΙΔ, 22). Ἀλλ' ἡ γραφὴ ἀμφιβάλλεται.

Τρυήλας (ὁ), καὶ τρύηλις (ἡ) (Ἡσύχ.). Ἴδ. Τορύνη.

Τρυξ (ἡ), ὁ εἰσέτι ἀνέτοιμος καὶ μὴ ψηθεὶς οἶνος (Ἡρδ. Δ, 23. — Αἰλ. Ἐπιστ. Ζ), ὁ καὶ γλεῦκος λεγόμενος (μοῦστος), ἐξ οὗ καὶ ἡ παροιμία «τρυξ κατ' ὀπώραν» ἐπὶ ὑποθέσεως εἰσέτι ἀώρου καὶ μὴ ἀποφασισθείσης.

Τρύπανον, ταὐτὸ τὸ Τέρετρον (ἴδ)

Τρυτάνη, ταὐτὸ τῷ σταθμὸς (ἴδ).

Τρύφαινα, ἑταίρα τις ἐν Ἀθήναις (Λουκ.).

Τρυφιόδωρος, Ἀλεξανδρινὸς γραμματικὸς καὶ ποιητής, γράψας «Ἰλίου ἅλωσιν», καὶ «παράφρασιν τῶν Ὁμήρου παραβολῶν» (Σουίδ.).

Τρύφων. 1) Διόδοτος κύριον ἔχων ὄνομα· τὸ δ' ἕτερον ἐδόθη αὐτῷ διὰ τὴν ἐκδεδιητημένην καὶ τρυφηλὴν δίαιτάν του. Ὡς στρατηγὸς ἐν Συρίᾳ προσλαβὼν τὸν τίτλον αὐτοκράτορος καὶ θανατώσας τὸν βασιλέα Ἀντίοχον (τὸν Θεὸν) ὃν αὐτὸς εἶχεν ἐνθρονίσει, κατεκράτησε τὸν θρόνον τῷ 142 π.Χ.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν διὰ δώρων ἐπροσπάθησε νὰ κερδήσῃ τὴν εὔνοιαν τῶν Ῥωμαίων· μετὰ τρία ὅμως ἔτη ἐξεδιώχθη ὑπ' αὐτῶν εἰς Ἀρμενίαν, ἔνθα ἀπέθανε τῷ 134 π. Χ. (Ἀππ. Συρ. ΞΗ), — 2) Ἐπώνυμον Πτολεμαίου Δ, τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου (Αἰλ. π. ἱ. ΙΔ, 31). — 3) Ἕλλην γραμματικὸς πεπαιδευμένος ἐπὶ Αὐγούστου καὶ Τιβερίου, υἱὸς Ἀμμωνίου ἐξ Ἀλεξανδρείας, πολλὰ συγγράψας, ἐξ ὧν δύο μόνον μικρὰ διεσώθησαν ἔργα, τὰ ἐπιγραφόμενα «πάθη λέξεως» καὶ «περὶ τρόπων».

Τρωὰς καὶ Τροία (Ἡρδ. Ε, 122. Ξνφ. Ἀγδ. Ζ, 8, 7), προσέτι καὶ Ἰλιὰς γῆ. Ἡ περίχωρος τῆς πόλεως Τροίας ἀπετέλει ἐπὶ τῶν Διαδόχων μέρος τῆς Μυσίας, διατηροῦσα ὅμως τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, καὶ ἐξετείνετο, κατὰ τὴν παραλίαν, περίπου ἀπὸ τῆς Ἀβύδου, μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Ληκτοῦ πρὸς μεσημβρίαν, ἀνατολικῶς δ' αὐτοῦ μέχρι τῆς Ἀντάνδρου, καὶ μεσογείως μέχρι τῆς Ἴδης. Ὁ Ὅμηρος οὐδαμοῦ καταδεικνύει αὐτῆς τὰ ὅρια. Ἦν δὲ πᾶσα ἀνώμαλος πεδιὰς, διασχιζομένη ὑπὸ τῶν δυτικῶν παρεκτάσεων τῆς Ἴδης, καὶ διέρρεον αὐτὴν οἱ ποταμοὶ Σαλνιόεις, Σιμόεις, Σκάμανδρος καὶ Θύμβριος. Κάτοικοι τῆς χώρας ἦσαν οἱ Τρῶες (Ὁμ. Ἰλ. Β, 123. 809 κλ.), πιθανῶς προελθόντες ἐκ μίξεως ἐγχωρίων Φρυγῶν καὶ ἐκ Θράκης προελθόντων Τεύκρων (Ἡρδ. Ε, 122. Ζ, 43). Ἐν αὐτῇ,

πλήν τινων δευτερευουσῶν καὶ ἐν τῇ ἀπωτάτῃ ἀρχαιότητι ὅλως ἀσήμων πόλεων (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 328. Ἴδ. Μυσία), σπουδαία πόλις ἦν τὸ Ἴλιον, ἢ ἡ Ἴλιος, ἡ Τροίη, εἰς οὐ μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς ἀκτῆς τοῦ Ἑλλησπόντου, ἐν τῷ πεδίῳ, κατὰ τοὺς πρόποδας τῆς Ἴδης, κειμένη (Ὁμ. Υ, 216), μεταξὺ τῶν ποταμῶν Σιμόεντος καὶ Σκαμάνδρου. Ὕψωμα παρατεινόμενον κατὰ τὰ νοτιανατολικὰ τῆς πόλεως ἐλέγετο τὸ Πέργαμον, τὰ Πέργαμα ἢ ἡ Πέργαμος, καὶ ἦν ἡ ἀκρόπολις, περιέχουσα τὸν ναὸν τῆς Παλλάδος Ἀθηνᾶς καὶ ἄλλα ἱερὰ (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 88. Δ, 508. Ε, 447), καὶ τὰ μέγαρα τοῦ Πριάμου, τοῦ Ἕκτορος καὶ τοῦ Πάριδος (ἴδ. Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 317. 370. 512). Ἐκ τῶν πυλῶν μνημονεύονται ὀνομαστὶ μόνον αἱ Σκαιαὶ, αἱ ἄγουσαι ἀριστερῶς εἰς τὴν πεδιάδα. Τὰ ὀχυρὰ δὲ καὶ πύργους ἔχοντα τείχη ἔκτισαν ὁ Ἀπόλλων καὶ ὁ Ποσειδῶν, καὶ κατεστράφη ἡ πόλις τῷ 1184 π. Χ. ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Ὑπῆρχεν ὅμως καὶ μετὰ ταῦτα τὸ ὑπὸ τοῦ Στράβωνος (ΙΓ, 593. Ἴδ. καὶ Ἡρόδ. Β, 10. Ζ, 42) «νέον Ἴλιον» λεγόμενον. Ἐπὶ πολὺ ὑπὸ περιηγητῶν καὶ ἀρχαιολόγων ἐξελαμβάνετο ὡς θέσις τοῦ Ὁμηρικοῦ Ἰλίου ἡ κατὰ τὸ χωρίον Βουρνάβασι. Ἀλλ' αἱ τῷ 1881 ὑπὸ τοῦ Ἑρρίκου Σχλιεμάννου ἐνεργηθεῖσαι ἀξιόλογοι ἀνασκαφαὶ ἀπέδειξαν διὰ δεδομένων ἀναμφισβητήτων, διὰ πλείστων πολυτίμων εὑρημάτων, ὅτι τοῦ Ὁμήρου ἡ πόλις ἔκειτο κατὰ τὸ χωρίον Ἰσσαρλὶκ, εἰς 12 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης. Ὑπάρχουσιν ὅμως μεταξὺ τῶν λογίων οἱ πρεσβεύοντες ὅτι ὁ Ὅμηρος δὲν εἶδεν οὐδ' ἐγνώριζε τὴν Τρωάδα, καὶ ἐποίει κατὰ φαντασίαν. Τὸ νέον Ἴλιον, πιθανῶς ἐπὶ τῆς θέσεως, ἢ παρὰ τῇ θέσει τοῦ ἀρχαίου, ηὐξήθη καὶ ἐκαλλωπίσθη ὑπὸ Ἀλεξάνδρου, Λυσιμάχου, Ἰουλίου Καίσαρος, ὧν ὁ ἔσχατος ἐλέγετο ὅτι, — βεβαίως διότι ἐκεῖ ἀνεγνώριζε τὸ ὁμηρικὸν Ἴλιον, — ἐσχεδίασεν, ὡς μετὰ ταῦτα καὶ ὁ μέγας Κωνσταντῖνος, ἐκεῖ νὰ μεταφέρῃ τοῦ κράτους τὴν πρωτεύουσαν (Ἴδ. Hor. Od. III, 3, 37 καὶ ἑξῆγ.).

Τρώγιλος, εἷς τῶν δύο μικρῶν λιμένων τῆς πόλεως Συρακουσῶν πρὸς βορρᾶν τῆς Ἀχερδίνης (ἴδ. Συρακοῦσαι).

Τρωγῖτις, λίμνη ἐπὶ τῶν συνόρων Λυκαονίας καὶ Πισιδίας ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ (Στρβ. ΙΒ, 6).

Τρωγλοδύται, ἐπωνυμία διδομένη πολλαχοῦ τῆς ἀρχαιότητος εἰς πολλοὺς λαοὺς κατωτέρας κοινωνικῆς ἀναπτύξεως, ὡς οἰκοῦντας εἰς σπήλαια. Οὕτως ἐν Λιβύῃ, ἐν Καυκάσῳ, ἐν Μοισίᾳ. Ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐκαλοῦντο οὕτως οἱ κάτοικοι τῆς ἀκτῆς τοῦ Ἀραβικοῦ κόλπου, ἥτις καὶ Τρωγλοδυτικὴ γῆ ἐλέγετο. Οἱ ἄγριοι τῶν μερῶν ἐκείνων, καὶ ἰχθυοφάγοι λεγόμενοι, εἶχον τότε,

ὡς καὶ νῦν, κοινότητα γυναικῶν καὶ τέκνων (Στρβ. ΙΣΤ, 769. 794).

Τρῶγος (Πομπήϊος), ἐκ Γαλατικῆς οἰκογενείας, ἦν ὁ Πομπήϊος εἶχε πολιτογραφήσει εἰς τὴν Ῥώμην, σύγχρονος τοῦ Λιβίου, ἔγραψε λατινιστὶ παγκόσμιον ἱστορίαν εἰς 44 βιβλία ἀπὸ Νίνου μέχρι τῶν ἡμερῶν του, κατὰ πηγὰς Ἑλληνικάς, ἰδίως τοῦ Τιμαγένους καὶ τοῦ Κλειτάρχου. Τοῦ συγγράμματος τούτου περίληψις συνταχθεῖσα ὑπὸ Ἰουστίνου διατηρεῖται, καὶ μετεφράσθη εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς Ἑλληνικήν.

Τρωϊκὸς πόλεμος. Αἱ παραδόσεις περὶ τοῦ μεγάλου καὶ μακροῦ πολέμου, οὗ θέατρον ὑπῆρξεν ἡ Τρωάς, ἔμειναν ζωηραὶ εἰς τὴν ἐνθύμησιν τῶν μετασχόντων αὐτοῦ κατοίκων τῶν διαφόρων χωρῶν τῆς μικρᾶς Ἀσίας, καὶ ἔτι μᾶλλον ἐπολλαπλασιάσθησαν βεβαίως καὶ ἐπλουτίσθησαν ὅτε, μετὰ 80περίπου ἔτη, κατὰ τὰ ἱστορούμενα, οἱ Δωριεῖς κατῆλθον καὶ ἐκεῖ ὡς καὶ εἰς πᾶσαν τὴν νοτίαν Ἑλλάδα, ἔναυλα ἔτι ἔχοντες τὰ κατορθώματα τῶν πατέρων των καὶ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων, ὧν πολλοὶ καὶ συγκατῆλθον μετ' αὐτῶν, ὡς Ἀχαιοὶ ὑπ' ἀρχηγοὺς Πελοπίδας, Ἴωνες ὑπὸ Νεστορίδας, Θεσσαλοί, Βοιωτοί, Λοκροί, Εὐβοεῖς, κτλ. Ἐκ τῶν νέων δ' ἐξηγητῶν, ἐξ ἐκείνων οἵτινες ζητοῦσι πάντοτε ἐξήγησίν τινα ἀφεστῶτες τῆς ἱστορικῆς, ὑπῆρξάν τινες διϊσχυρισθέντες ὅτι ὁ Τρωϊκὸς πόλεμος ἦν οὐδὲν ἕτερον ἢ αὐτὴ ἡ εἰσβολὴ τῶν Δωριέων εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν, ἐπὶ τὸ ποιητικώτερον μεταποιηθεῖσα. Τὰς παραδόσεις ἐκείνας λέγουσι πιθανὸν νὰ ἔψαλλον ραψῳδοὶ μεμονωμένως, καὶ εἶτα, ὡς ὑπολαμβάνεται, ὁ Ὅμηρος νὰ συνέρραψε καὶ συνηρμολόγησε τὰς ᾠδὰς αὐτῶν. Ἀλλὰ πολὺ πιθανώτερον, καὶ τῇ φύσει τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος συμφωνότερον φαίνεται, τῶν ἀρχαίων ἐκείνων διηγήσεων, αἵτινες ἔτι δὲν εἶχον ἀποσβεσθῇ, γνῶσιν ἔχων, μετὰ 350 ἔτη, ὡς πιστεύεται, ὁ μεγαλοφυέστερος τῶν ποιητῶν, νὰ συνέταξε κατ' αὐτὰς τὰ ἀθάνατα ἔπη του, ἅτινα ὅμως τότε διὰ τὴν σπάνιν, εἰ καὶ οὐχὶ ἐντελῆ ἔλλειψιν, πρακτικῶν τρόπων μεταδόσεως, κατεκερματίζοντο εἰς τὸ στόμα καὶ ὑπὸ τὴν λύραν τῶν ραψῳδῶν ὅσοι ἀποσπάσματα αὐτῶν ἔψαλλον, μέχρις οὗ ὁ Πεισίστρατος, μετὰ ἕτερα 300 ἔτη, συνέλεξε καὶ συνηρμολόγησεν αὐτὰ πάλιν. Βεβαίως δὲ δὲν περιέλαβεν εἰς τὰ ποιήματα ταῦτα πᾶν εἴ τι περὶ Τροίας ἱστορεῖτο καὶ ἐπιστεύετο, ὡς οὐδεὶς οὐδέποτε ποιητὴς θὰ ἔπραττεν, ὅτε μάλιστα ὁ Ὅμηρος πᾶσαν τὴν δρᾶσιν τῆς Ἰλιάδος του εἰς ὀλίγας μόνον ἡμέρας περιώρισε. Μετ' ἐκεῖνον δ' ἦλθον οἱ Κυκλικοὶ (ἴδ.), καὶ ἐπὶ τὰ ἴχνη του ἐλπίσαντες νὰ βαδίσωσι, πολλὰ ἐδοκίμασαν νὰ ψάλωσιν ἐκ τῶν ὑπ' ἐκείνου παραλειφθέντων. Ἀλλ' ὁ Ὅμηρος ἔμεινε διὰ τῶν αἰώνων τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου ὁ ψάλτης. — Ὡς ἀφορμὴ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου θεωρεῖται ἡ ἁρπαγὴ τῆς Ἑλένης ὑπὸ τοῦ Πάριδος (ἴδ. Πάρις). Ἀλλ' ἡ παράδοσις, ἔτι περαιτέρω χωροῦσα, ἔτι ἀρχαιοτέραν αἰτίαν τοῦ πολέμου ἀνευρίσκει ἐν τοῖς γάμοις τοῦ Πηλέως καὶ τῆς Θέτιδος, τῶν γονέων τοῦ Ἀχιλέως, ἤτοι τοῦ ἥρωος τοῦ ὑπὲρ πάντων διαπρέψαντος ἐν Τρωάδι, ὅτι δηλαδὴ ἡ Ἔρις, παρωργισμένη διότι μόνη ἐκ τῶν θεαινῶν δὲν εἶχε κληθῇ εἰς τὸν γάμον, ἔρριψεν εἰς τὴν τράπεζαν τῆς ἑστιάσεως μῆλον φέρον τὴν ἐπιγραφήν· «Ἡ καλὴ λαβέτω,» καὶ ἐκ τούτου διχόνοια προέκυψε μεταξὺ τῶν θεαινῶν Ἥρας, Ἀθηνᾶς καὶ Ἀφροδίτης, ἣν ἐξεδίκασεν ὁ Πάρις. Τοῦ μύθου τούτου τοῦ μήλου δὲν μνημονεύει ὁ Ὅμηρος, ἀλλὰ τῆς δίκης τοῦ Πάριδος ἀπαντᾶταί τις νύξις εἰς τὰ ἔπη του (Ἰλ. Ω, 25). Ὁ Μενέλαος, σύζυγος τῆς ἁρπαγείσης Ἑλένης, συνεννοήσει καὶ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀγαμέμνονος, ἀφ' οὗ περιῆλθε πάσας τὰς Ἑλληνικὰς χώρας καὶ περιεποίησεν εἰς ἑαυτὸν τὴν βοήθειαν τῶν ἡγεμόνων αὐτῶν, ἐπεχείρησε, πρὸς ἐκδίκησιν, ἐκστρατείαν κατὰ τῆς Τρωάδος (Ὀδ. Φ, 115). Κατὰ μεταγενεστέραν διήγησιν ὑπεχρεώθησαν εἰς τὴν ἐκστρατείαν οἱ ἡγε-

μόνες δι' ὅρκου πρὸς τὸν Τυνδάρεων (ἴδ.), καὶ εἰς τὸ Ἡραῖον τοῦ Ἄργους ἐξελέγη ὁ Ἀγαμέμνων γενικὸς ἀρχηγὸς ὑπὸ τῶν συνελθόντων βασιλέων, ἢ ἐν γένει ἡ ὑπεροχὴ αὐτοῦ τὸν ἀνέδειξε τῶν ἄλλων ἀνώτερον (Θουκ. Α, 9). Ὁ στρατὸς συνῆλθεν εἰς τὸν λιμένα τῆς Αὐλίδος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 203), συγκείμενος ἐξ 100,000 ἀνδρῶν καὶ 1186 πλοίων (Ἰλ. Β, 496, ἴδ. καὶ Θουκ. Α, 10). Οἱ πρώτιστοι τῶν ἡρώων αὐτοῦ ἦσαν ὁ Ἀγαμέμνων, ὁ Μενέλαος, ὁ Ἀχιλλεὺς μετὰ τοῦ Πατρόκλου, Αἴας ὁ Σαλαμίνιος καὶ Αἴας ὁ Λοκρὸς, ὁ Τεῦκρος, ὁ Νέστωρ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἀντιλόχου, ὁ Διομήδης, ὁ Ὀδυσσεὺς, ὁ Ἰδομενεὺς (ἴδ. τὰ διάφορα ὀνόματα). Πρὸ τοῦ ἀπόπλου ὁ Ἀγαμέμνων ἔλαβε χρησμὸν τῶν Δελφῶν, ὅτι τὸ Ἴλιον θὰ πέσῃ ὅταν διαφωνήσωσιν οἱ ἐπισημότεροι τῶν Ἑλλήνων (Ὁμ. Ὀδ. Θ, 77)· ἐν Αὐλίδι δὲ τῷ ἐμάντευσεν ὁ οἰωνοσκόπος Κάλχας, ἐκ διοσημίας τινὸς ἥτις τῷ ἐπεφάνη ὑπὸ σχῆμα δράκοντος, ὅτι μετὰ δέκα μόνον ἔτη θὰ ἐκυρίευον τὴν πόλιν. (Ἰλ. Β, 300). Ἄλλο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐπίσημον ἐπεισόδιον τῆς ἐν Αὐλίδι διαμονῆς ἦν ἡ θυσία τῆς Ἰφιγενείας (ἴδ.), ἧς ὅμως δὲν μνημονεύει ὁ Ὅμηρος. Καθ' ὁδὸν ἐγκατελείφθη εἰς τὴν Λῆμνον ὁ Φιλοκτήτης (ἴδ.), μετὰ δὲ τὴν ἅφιξιν, πρῶτος εἰς τὴν τρωϊκὴν παραλίαν ἐφονεύθη ὁ Πρωτεσίλαος (ἴδ.). Οἱ δὲ Κυκλικοὶ ποιηταὶ διηγοῦνται ὅτι οἱ Ἕλληνες προσωρμίσθησαν τὸ πρῶτον εἰς Τευθρανίαν, ἐκλαβόντες αὐτὴν ἀντὶ τῆς Τρωάδος, καὶ ἐπολέμησαν ἐκεῖ μετὰ τοῦ Τηλέφου· εἶτα δὲ, ὑπὸ τρικυμίας πρὸς τὰς Ἑλληνικὰς ἀκτὰς αὖθις διασπαρέντες, ἐπέστρεψαν ἐκ δευτέρου εἰς τὴν Τρωάδα, ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Τηλέφου τὴν ὁδηγίαν. Οἱ Ἀχαιοὶ ἐστρατοπέδευσαν πρὸ τῆς Τροίας, καὶ ὁ Μενέλαος εἰσῆλθε μετὰ τοῦ Ὀδυσσέως εἰς τὴν πόλιν ἵνα ζητήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τῆς Ἑλένης, ἀλλ' εἰς μάτην (Ἰλ. Γ. 205. Λ,139). ὥστε ἠναγκάσθησαν ν' ἀποφασίσωσι μακρὰν πολιορκίαν. Ἐπειδὴ ὅμως, ἐλλείψει τροφίμων, ἠναγκάζοντο νὰ ἐκπέμπωσι πολλὰ πρὸς λαηλασίαν ἀποσπάσματα εἰς τὴν περίχωρον, προσέτι καὶ εἰς τὴν ἀπέναντι κειμένην χερσόνησον νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς γεωργίαν, ἵνα ἔχωσι τὰ πρὸς τὸ ζῆν (Θουκ. Α, 11), διὰ τοῦτο δὲν ἠδύναντο νὰ ἔχωσι τὰς δυνάμεις των ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ ἦσαν ἠναγκασμένοι ἐννέα ὅλα ἔτη νὰ μείνωσιν ἐκεῖ ἐστρατοπεδευμένοι. Εἶχον δὲ καὶ οἱ Τρῶες ἀνδρείους πολεμιστὰς, πρὸ πάντων Ἕκτορα, τὸν ἀρχηγὸν ὅλου τοῦ στρατοῦ, καὶ μεταξὺ τῶν συμμάχων αὐτῶν τὸν Αἰνείαν, τὸν Σαρπηδόνα, τὸν Γλαῦκον κ. ἄ. Ὁ Ἀγαμέμνων ὡς λόγον τῆς τοιαύτης παρατάσεως τῆς πολιορκίας δὲν ἔβλεπε τὸ πλῆθος τῶν Τρώων (Ἰλ. Β, 110), ἀποτελούντων μόλις τὸ δέκατον τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, ἀλλὰ τῶν συμμάχων τὸ πλῆθος. Ἡ δὲ κατάκτησις κατωρθώθη μόνον τὸ δέκατον ἔτος. — Μέρος τῶν συμβάντων τούτων περιέχει ἡ Ἰλιάς. Χρύσης, ὁ υἱὸς τοῦ Ἄρδυος, ἀδελφὸς τοῦ Βρύσσου, τοῦ ἐν Χρύσῃ Ἀπόλλωνος ἱερεὺς, ἦλθεν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν στρατόπεδον νὰ ζητήσῃ νὰ τῷ ἀποδοθῇ ἡ θυγάτηρ του Χρυσηὶς (Ἀστυνόμη), ἣν εἶχεν ὁ Ἀγαμέμνων αἰχμάλωτον. Ἀλλ' ὁ Ἀγαμέμνων, μὴ ἀποβλέψας οὐδ' εἰς τὸ ἱερατικὸν τοῦ Χρύσου ἀξίωμα, οὐδ' εἰς ἣν ἔφερε στολὴν τοῦ Ἀπόλλωνος, τὸν ἀπέβαλε, καὶ ὀργισθεὶς ὁ θεὸς, ἔπεμψε νόσον ὀλεθρίαν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν στρατόν. Ὁ Ἀχιλλεὺς συνεκάλεσε τότε εἰς ἀγορὰν (συνέλευσιν) τοὺς Ἀχαιοὺς, καὶ ἐκεῖ ὁ Κάλχας ἀπεφήνατο περὶ τῆς αἰτίας τοῦ κακοῦ, καὶ ὅτι ἡ Χρυσηὶς ἔπρεπε ν' ἀποδοθῇ ἄνευ λύτρων· ὁ δ' Ἀγαμέμνων, δυσαρεστούμενος διὰ τῆς Χρυσηίδος τὴν στέρησιν, καὶ τὸν Ἀχιλλέα θεωρῶν ὡς παραίτιον τοῦ ἐπεισοδίου, ἦλθε πρὸς αὐτὸν εἰς διάστασιν καὶ εἰς ἔριν, καὶ ἐκήρυξεν ὅτι θ' ἀποδώσῃ μὲν τὴν Χρυσηίδα, ὃ καὶ ἀμέσως ἔπραξε (Ἰλ. Α, 308), ἀλλὰ θ' ἀπεζημιοῦτο λαμβάνων παρὰ τοῦ Ἀχιλλέως τὴν ἀγαπητὴν ἐκείνου δούλην, τὴν Βρυσηίδα, (ἴδ. Ἀχιλλεύς)· ὅτε δὲ καὶ ἐξετέλεσε τὴν

ἀπειλὴν ταύτην, ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπεσύρθη ὀργιζόμενος ἀπὸ τοῦ πολέμου, ὁ δὲ Ζεὺς ὑπεσχέθη τῇ Θέτιδι νὰ ἐπικρεμάσῃ δυστυχίας εἰς τοὺς Ἀχαιοὺς μέχρις οὗ ὁ Ἀχιλλεὺς ἱκανοποιηθῇ ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος (Ἰλ. Α). Ἔκτοτε οἱ Τρῶες, οἵτινες, ἐν ὅσῳ παρῆν ὁ Ἀχιλλεύς, ἔμενον ὀπίσω τῶν τειχῶν των, ἅμα ἀπεσύρθη ἐκεῖνος, κατῆλθον εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης, Ὄνειρος ἐκ Διὸς πεμφθείς, καὶ νίκην ὑποσχόμενος, ἔπεισε τὸν Ἀγαμέμνονα νὰ ὁρίσῃ τὴν ἐπαύριον ὡς ἡμέραν μάχης (Ἰλ. Β)· ἀλλ' ἀντὶ ταύτης, συνομολογοῦσιν εἰρήνην οἱ Ἀχαιοὶ καὶ οἱ Τρῶες, καὶ ἀποφασίζεται νὰ μονομαχήσωσιν ὁ Μενέλαος καὶ ὁ Πάρις ὑπὲρ τῆς κτήσεως τῆς Ἑλένης καὶ τῶν ἁρπαγέντων θησαυρῶν. Ὁ Πάρις νικᾶται, ἀλλ' ἡ Ἀφροδίτη σώζει αὐτὸν ἀπὸ τοῦ κινδύνου τοῦ θανάτου (Ἰλ. Γ). Ἐν ᾧ ὅμως ὁ Ἀγαμέμνων ἀπαιτεῖ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς συνθήκης, ὁ Πανδάρεως ἐπιόρκως τοξεύσας κατὰ τοῦ Μενελάου, ἐξεγείρει νέαν συμπλοκήν, εἰς ἣν κυρίως διεκρίθη ὁ Διομήδης. Ἔληξε δ' ἡ ἡμέρα ἐκείνη διὰ μονομαχίας μεταξὺ Αἴαντος καὶ Ἕκτορος. Τῇ ἐπιούσῃ ἐπῆλθεν ἀνακωχὴ πρὸς κήδευσιν τῶν νεκρῶν, τῇ δὲ μετὰ ταῦτα περιετείχισαν καὶ περιετάφρωσαν τὸ στρατόπεδόν των οἱ Ἀχαιοὶ (Ἰλ. Γ-Η). Ταῦτα δὲ συνέβησαν, ἀπ' ἐναντίας πάσης ἱστορικῆς πιθανότητος, κατὰ τὸ 10ον ἔτος τοῦ πολέμου (Θουκ. Α, 11). Ἔκτοτε δ' ἀνενεώθη ὁ πόλεμος, διὰ τοὺς Ἕλληνας ἀνεπιτυχῶς (Ἰλ. Θ), καὶ ὁ μὲν Ἀγαμέμνων προτείνει τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπιστροφήν, ὁ δὲ Νέστωρ συμβουλεύει τὴν συνδιαλλαγὴν μετὰ τοῦ Ἀχιλλέως· ἀλλὰ πρέσβεις πρὸς αὐτὸν πεμφθέντες οὐδὲν κατορθοῦσι (Ἰλ. Ι). Διὰ νυκτὸς κατασκοπεύουσιν ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Διομήδης (Δολώνεια. Ἴδ. Διομήδης) (Ἰλ. Κ). Τῇ ἐπιούσῃ δ' οἱ πρώτιστοι τῶν Ἑλλήνων πολεμισταί, ὁ Ἀγαμέμνων, ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ Διομήδης, τραυματίζονται εἰς τὴν μάχην, καὶ τοὺς Ἀχαιοὺς ἀποδιώκει ὁ Ἕκτωρ μέχρι τῶν χαρακωμάτων αὐτῶν, ὧν τὴν πύλην θραύει διὰ μεγίστου λίθου, ἀνοίγων εἰς τοὺς Τρῶας τὴν ὁδὸν πρὸς τὰς ναῦς (Ἰλ. Λ, 12), αἵτινες ἐπομένως δὲν ἦσαν βεβαίως προσωρμισμέναι πολὺ μακράν. — Ἐπὶ μικρὸν ὁ Ποσειδῶν δίδωσιν ἄλλην τροπὴν εἰς τὸν πόλεμον, ἀλλ' εἶτα πάλιν ἀποκρούει ὁ Ἕκτωρ τοὺς Ἕλληνας, καὶ προτίθεται νὰ πυρπολήσῃ τὰ πλοῖα, ὅτε, ἀπέναντι τοῦ μεγάλου κινδύνου, ὁ Πάτροκλος, ἀδείᾳ τοῦ Ἀχιλλέως, ἐνδυθεὶς τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ, κατῆλθεν εἰς τὴν μάχην, ἀπέκρουσε τοὺς Τρώας, φονεύσας τὸν Σαρπηδόνα καὶ ἄλλους πολλούς, καὶ τέλος φονεύεται καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ Ἕκτορος (Ἰλ. Ν—Π). Ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰς τὰς διὰ τοὺς Ἀχαιοὺς δυστυχεστέρας μάχας, ὁ ποιητὴς, ὑπαγορεύσει πατριωτικοῦ αἰσθήματος, ἀπαριθμεῖ περισσοτέρους Τρῶας ἢ Ἕλληνας φονευθέντας. Τὰ δὲ περαιτέρω, μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Ἕκτορος μεθ' ὃν λήγει ἡ Ἰλιὰς, ἴδε εἰς τὴν λέξιν Ἀχιλλεύς. Ὀλίγον μετὰ τὸν Ἕκτορα ἐφονεύθη καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς, καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐκ τῶν ἡρώων. Ὁ Σαλαμίνιος Αἴας (ἴδ.) ηὐτοκτόνησεν ἕνεκα τῆς ἔριδος περὶ τῶν ὅπλων τοῦ Ἀχιλλέως. Εὐθὺς μετὰ τοῦ Ἕκτορος τὸν θάνατον ἔρχονται, κατὰ τὸν Κυκλικὸν Ἀρκτῖνον, αἱ Ἀμαζόνες εἰς βοήθειαν τῶν Τρώων· ἀλλὰ τὴν βασίλισσαν αὐτῶν Πενθησίλειαν φονεύει ὁ Ἀχιλλεύς. Εἶτα ἔρχεται ὁ Μέμνων ἐξ Αἰθιοπίας, φονεύει τὸν Ἀντίλοχον, καὶ θανατοῦται ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως, ὅστις καὶ αὐτὸς φονεύεται ὑπὸ τοῦ Πάριδος. Διηγοῦνται δ' οἱ Κυκλικοὶ καὶ τὰ περαιτέρω συμβάντα μετὰ τοῦ Ἀχιλλέως τὸν θάνατον, τὰ ἐπαγαγόντα τῆς Τροίας τὴν πτῶσιν. Ἡ Τρωὰς δὲν ἠδύνατο νὰ κυριευθῇ ἐν ὅσῳ εἶχε τὸ σῶζον αὐτὴν Παλλάδιον ἐντὸς τῶν τειχῶν της, διὸ καὶ ἥρπασαν αὐτὸ ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Διομήδης (ἴδ. Παλλάδιον). Προσέτι δ' ἀπητεῖτο πρὸς ἅλωσιν τῆς πόλεως καὶ ἡ παρουσία τῶν Ἡρακλείων βελῶν, ἃ εἶχεν ὁ Φιλοκτήτης. καὶ προσέτι καὶ ἡ τοῦ Νεοπτολέμου,

τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀχιλλέως. Δι' ὃ καὶ ἐκεῖνα καὶ οὗτος προσεκομίσθησαν (ἴδ. Νεοπτόλεμος, Φιλοκτήτης). Ἥρως ὡς ὁ πατήρ του ἀνεδείχθη καὶ ὁ Νεοπτόλεμος, καὶ τὸ πρώτιστον αὐτοῦ κατόρθωμα ἦν ὅτι ἐφόνευσε τὸν Ἡρακλείδην Εὐρύπυλον (ἴδ.). Ὁ δὲ Φιλοκτήτης κατετόξευσε τὸν Πάριν. Τὰ τείχη ὅμως τῆς πόλεως δὲν ἠδύναντο νὰ κυριευθῶσι διὰ βίας, καὶ ἀπητεῖτο εἰς δόλον καταφυγή. Ὁ Ἐπειὸς τότε, συμβουλῇ τῆς Ἀθηνᾶς, κατεσκεύασε μέγαν ξύλινον (δούριον) ἵππον, εἰς οὗ τὴν κοιλίαν ἐκρύβησαν ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ἄλλοι συμπολεμισταί του. Ὁ μῦθος οὗτος προέκυψε πιθανῶς ἐκ τοῦ ὅτι ἡ Τροία ἐκυριεύθη διὰ ξυλίνων ὅπλων, τῶν πλοίων. Οἱ Ἕλληνες, διὰ στρατηγήματος προσποιηθέντες ἀπόπλουν, ἀφῆκαν τὸν ἵππον τοῦτον ὀπίσω, εἰς τὸ ατρατόπεδον. Καὶ συνεβούλευσαν μέν τινες τῶν Τρώων τὴν καταστροφὴν αὐτοῦ (ἴδ. Λαοκόων), οὐχ ἧττον ὅμως εἰσήχθη εἰς τὴν πόλιν ἵνα ἀνατεθῇ τοῖς θεοῖς. Τότε διὰ νυκτὸς ἐξῆλθον οἱ ἥρωες τῆς κρύπτης αὐτῶν, ὁ λοιπὸς στρατὸς ὀπίσω τῆς Τενέδου κρυπτόμενος, εἰδοποιήθη διὰ πυρᾶς καὶ ἐπέστρεψε, καὶ οὕτως ἐκυριεύθη τὸ Ἴλιον καὶ κατεστράφη· οἱ πλεῖστοι τῶν κατοίκων ἐθανατώθησαν, ἢ ἀπήχθησαν δοῦλοι (Ὀδ. Θ, 49. Λ, 506). — Διὰ μακρῶν διηγεῖται τὴν ἅλωσιν τῆς πόλεως ὁ Βιργίλιος κατὰ τοὺς Κυκλικούς. Εἰς ταύτας δὲ τὰς μεθομηρικὰς διηγήσεις μέγα ἔχει μέρος ὁ Σίνων, υἱὸς τοῦ Αἰσίμου ἢ Σισύφου, συγγενὴς τοῦ Ὀδυσσέως. Ἐκουσίως, ἀφ' οὗ οἱ Ἕλληνες ἀνεχώρησαν, συλλαμβάνεται οὗτος ὑπὸ τῶν Τρώων, καὶ ἐξαπατᾷ αὐτοὺς, ψευδῶς διηγούμενος ὅτι ἦν φυγὰς ἐκ τῶν καταδρομῶν τοῦ Ὀδυσσέως, ὅστις ἤθελε νὰ τὸν προσφέρῃ θυσίαν. Ἐρωτηθεὶς δ' ὑπὸ τῶν Τρώων περὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τοῦ δουρίου ἵππου, εἶπεν ὅτι αὐτὸς ἐστήθη πρὸς ἐξιλέωσιν διὰ τὴν ἁρπαγὴν τοῦ Παλλαδίου, καὶ εἰς τοὺς Τρῶας θὰ ἔφερεν ὄλεθρον ἂν τὸν ἔβλαπτον, ἂν δ' εἰσῆγον αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν, ἡ Ἀσία θὰ ἐνίκα τὴν Εὐρώπην. Οἱ Τρῶες ἑπομένως εἰσήγαγον αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν, καὶ τὴν νύκτα ὁ Σίνων ἀνοίξας τὴν θύραν του, ἐκάλεσε διὰ σημείου τὸν ἑλληνικὸν στρατόν. Περὶ τῆς τύχης τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας τῶν Τρώων ἴδ. Πρίαμος· περὶ δὲ τῶν λοιπῶν Τρώων, ἴδ. Αἰνείας. Μετὰ τὴν ἅλωσιν, κατὰ τὴν αὐτὴν ἑσπέραν, ἐναντίον τῶν εἰθισμένων, συνεκάλεσεν ὁ Ἀγαμέμνων ἀγορὰν τοῦ λαοῦ. Οἱ Ἀχαιοὶ ἦσαν ἐν μέθῃ, οἱ δὲ δύο Ἀτρεῖδαι διεφώνησαν, διότι ὁ μὲν Μενέλαος ἤθελεν εὐθὺς ν' ἀπέλθωσιν, ὁ δ' Ἀγαμέμνων νὰ διαμείνωσι μέχρις οὗ διὰ θυσιῶν ἐξιλεώσωσι τὴν Ἀθηνᾶν, παρωργισμένην διὰ τῆς Τροίας τὴν ἅλωσιν (ἴδ. Αἴας). Ἑπομένως διῃρέθη καὶ ὁ στρατὸς, καὶ οἱ μὲν παρέμειναν μετὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος, οἱ δὲ ἀπῆλθον τὴν ἐπαύριον ἀπὸ πρωΐας μετὰ τοῦ Μενελάου, τοῦ Ὀδυσσέως, τοῦ Νέστορος καὶ ἄλλων. Ὁ Νέστωρ, ὁ Διομήδης, ὁ Νεοπτόλεμος, ὁ Φιλοκτήτης, ὁ Ἰδομενεὺς ἐπανῆλθον ἄνευ δυσκολίας εἰς τὰς οἰκίας των (Ὅμ. Ὀδ. Γ, 130). Αἴας ὁ Λοκρὸς ἀπέθανεν ἐπὶ τοῦ πλοῦ, ὁ δ' Ἀγαμέμνων (ἴδ.) μετὰ τὴν ἐπιστροφήν του. Ὁ δὲ Μενέλαος καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπανέκαμψαν μόνον μετὰ πολυετῆ πλοῦν. Διὰ παραστάσεως τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου ἐκόσμησεν ὁ Πολύκλειτος τὴν ζωοφόρον τοῦ παρὰ τῷ Ἄργει Ἡραίου (Παυσ. Β, 17), ἧς ὀλίγιστα διατηροῦνται συντρίμματα ἐν τῷ μουσείῳ τοῦ Ἄργους.

Τρωΐλος, υἱὸς τοῦ Πριάμου καὶ τῆς Ἑκάβης (Ἡμ. Ἰλ. Ω, 257)· κατ' ἄλλους υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος, φονευθεὶς εἰς τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως (Ἀπλλδ. Γ, 12).

Τρώς, 1) υἱὸς τοῦ Ἐριχθονίου καὶ τῆς Ἀστυόχης, θυγατρὸς τοῦ Σιμόεντος, ἔγγονος τοῦ Δαρδάνου (Ἀπλλδ. Γ. 11, 2)· ἢ, κατ' ἄλλους, υἱὸς Καλλιρρόης, θυγατρὸς τοῦ Σκαμάνδρου (Διον. Ἁλκ.). Διεδέχθη καὶ μετωνόμασε Τροίαν τὸ ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ βασί-

λειον τοῦ πατρὸς του. Υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν ὁ Ἶλος, ὁ Ἀσσάρακος, ὁ Γανυμήδης, καὶ θυγάτηρ ἡ Κλεοπάτρα (Ἰλ. Γ, 230). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀλάστορος ἐκ Τροίας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως (Ἰλ. Υ, 462).

Τρώτιλον, χωρίον ἐν Σικελίᾳ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἀπὸ Συρακουσῶν εἰς Λεοντίνους (Θουκ. ΣΤ, 6). Τινὲς ἐξέλαβον αὐτὸ λελανθασμένον, ἀντὶ Τράγιλος, ὁ εἷς τῶν λιμένων τῶν Συρακουσῶν

Τύανα (τὰ), ἀρχαία πόλις τῆς Καππαδοκίας, εἰς τὰ νότια αὐτῆς κειμένη, κατὰ τσὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Ταύρου, πρὸς τοῖς στενοῖς τῆς Κιλικίας, ἐπὶ τοῦ λεγομένου «Χώματος τῆς Σεμιράμιδος» (Στρβ. ΙΒ, 537), ὀχυρὰ ὡς ἐκ τῆς θέσεως καὶ στερεῶς τετειχισμένη, ὑφ' Ἑλλήνων δὲ κατὰ τοὺς μετὰ ταῦτα χρόνους κατοικουμένη, καὶ πατρὶς τοῦ φιλοσόφου ἢ θαυματουργοῦ Ἀπολλωνίου, ὅστις καὶ μετὰ θάνατον ἐκεῖ ἐλατρεύετο. Εἶτα ἐκλήθη Εὐσέβεια (Plin. VI, 3, 3). Νῦν τουρκιστὶ Κὶς ἢ Κιλὶς-Ἰσάρ.

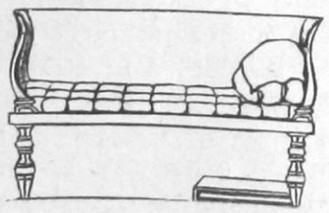
Τυανῆτις (ἡ), ἡ παρὰ τὰ Τύανα χώρα τῆς νοτίας Καππαδοκίας.

Τυδεύς, υἱὸς τοῦ Οἰνέως καὶ τῆς Περιβίας (ἢ Γόργης, ἢ Ἀλθαίας), ἔφυγεν ἐκ Καλυδῶνος, διότι εἰς τὴν θήραν ἐφόνευσεν ἐγγύτατόν του τινὰ συγγενῆ, τὸν ἀδελφὸν τοῦ πατρός του Μέλανα, ἢ Λυκοπέα ἢ Ἀλκάθιον, ἢ τοὺς υἱοὺς τοῦ Μέλανος, ἐπαναστατήσαντας κατὰ τοῦ Οἰνέως, ἢ τὸν ἴδιον ἀδελφόν του Ὠλενίαν ἢ Μελάνιππον, καὶ ἦλθεν εἰς τὸ Ἄργος, πρὸς τὸν Ἄδραστον, δόντα αὐτῷ εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του Δηΐπύλην, ἐξ ἧς ἔσχεν υἱὸν τὸν Διομήδην. Μετὰ τοῦ Ἀδράστου καὶ τοῦ Πολυνείκους συνεξεστράτευσεν εἰς Θήβας, καὶ ὑπὲρ πάντας διεκρίθη δι' ἀνδρίας, ἀλλὰ καὶ δι' ἀγριότητος. Μόνος ἐφόνευσε 50 Θηβαίους ἐνεδρεύσαντας κατ' αὐτοῦ· μόνον δ' ἄφῆκε νὰ ἐκφύγῃ τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν Μαίωνα, τὸν υἱὸν τοῦ Αἵμωνος (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 390). Ὅτε ὁ Τυδεὺς ἐτρώθη θανατηφόρως, ἐπεφάνη ἡ Ἀθηνᾶ ἵνα καταστήσῃ αὐτὸν ἀθάνατον. Ἀλλ' ὁ Ἀμφιάραος, ὅστις τὸν ἐμίσει, ἀπέκοψε τὴν κεφαλὴν τοῦ τρώσαντος αὐτὸν Μελανίππου τοῦ Θηβαίου, καὶ τῷ τὴν ἔφερεν· ὁ δὲ Τυδεὺς, σχίσας τὴν κεφαλὴν κατέφαγε τὸν ἐγκέφαλον, καὶ ἡ Ἀθηνᾶ, φρίξασα διὰ τὴν ἀγριότητα αὐτοῦ, δὲν τῷ ἔδωκε τὴν ἀθανασίαν. Τὸν ἐνεταφίασε δὲ ὁ Μαίων (ἴδ. Ἄδραστος).

Τύκα, δωρικῶς ἀντὶ Τύχη.

Τύκος ἢ Τύχος (ὁ), εἶδος γλυφίου διὰ τὴν τῶν λίθων πελέκησιν (Εὐριπ. Ἡρακλ. 945. Τρωάδ. 341. — Πολυδ.), ἐξ ἑνὸς ὀξὺς

πρὸς ξέσιν τῶν λίθων, ἀφ' ἑτέρου ἔχων σχῆμα ῥαμφοειδὲς (Ἀριστφ. Ὄρν. 1138, Σχλ.), οἷον τὸ εὑρεθὲν μετ' ἄλλων ἐργαλείων ἐν Πομπηΐᾳ.

Τύλη καὶ τύλος (ὁ), πᾶσα ἐξόγκωσις, μάλιστα ἐπὶ τοῦ δέρματος· ἰδίως ἡ προεξοχὴ

τοῦ νώτου τῆς καμήλου· προσέτι δὲ ἡ ἐπὶ τῆς κλίνης ἐρίοις πεπληρωμένη στρωμνὴ ἢ

προσκεφάλαιον, ὡς ἐπὶ τῆς ἀνωτέρω κατ' εἰκόνα ἐκ Πομπηΐας.

Τύλος, νῆσος ἐν τῷ Περσικῷ κόλπῳ, πρὸς βορρᾶν, τῆς Ἀραβίας ἀπέναντι, περίμετρον ἔχουσα 23 γεωγραφικῶν μιλίων, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως, περίφημος διὰ τὴν ἁλίευσιν μαργαριτῶν. Νῦν Βεχαρίμα.

Τυμβαύλης, ὁ τὰ ἐπικήδεια μέλη αὐλῶν εἰς τὰς ἐκφορὰς (Γαλην.).

Τύμβος, ἐκ τοῦ τύφω, καίω βαθμηδὸν (Ἡσύχ.)· τὸ μέρος ἔνθα ἐκαίετο νεκροῦ σῶμα, καὶ εἶτα ἐσωρεύοντο ἐπ' αὐτοῦ χῶμα καὶ λίθοι, κατὰ τὸ ἀρχαιότατον καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ ἔθος, ὥστε «τύμβον ποιεῖν» ἢ «τύμβον χεῖν», ἀντὶ τοῦ θάπτειν (Ὁμ. Ὀδ. Δ, 584. Μ, 14. Ω, 81. — Ἡρδ.). Τοιοῦτος ὁ σωζόμενος τύμβος ἢ σωρὸς τῶν πεσόντων ἐν Μαραθῶνι. Πολλάκις καὶ στήλη ἐφιστᾶτο ἐπὶ τοῦ τύμβου, ὡς, ἐκ τοιχογραφίας τῆς Πομπηΐας, ὁ μᾶλλον ἐμβληματικῶς ἢ κατὰ τὸ ἀληθὲς σχῆμά του παριστώμενος τύμβος τοῦ Ἀδώνιδος.

Τύμνης, πατὴρ τοῦ Ἰστιαίου, ἡγεμόνος τῶν Τερμέρων ἐν Καρίᾳ (Ἡρδ. Ε, 37).

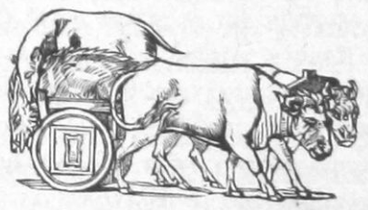
Τύμπανον, ὄργανόν τι μουσικὸν ἢ κρότον ποιοῦν, ξύλινον ἢ μετάλλινον, ἡμισφαιροειδῶς κοῖλον, ἄνω ἔχον τεταμένον δέρμα ἠχητικὸν, διὰ ῥάβδων κρουόμενον, δι' ὃ καὶ ὁ Φᾶδρος (III, 20) οἰκτείρει τὸν δυστυχῆ ὄνον, ὅστις καὶ μετὰ θάνατον (ὅτε τὸ δέρμα του ἐχρησίμευσεν εἰς κατασκυὴν τυμπάνου) οὐχ

ἧττον ἐξυλοκοπεῖτο ἢ ἐπὶ τῆς ζωῆς του. Οὕτω τυμπανίζειν καὶ ἀποτυμπανίζειν ἐλέγετο τὸ δέρειν, μέχρι θανάτου πολλάκις, διὰ ξύλων τῆς καταδίκης. Τοῦ σχήματος δὲ τοῦ τυμπάνου ἀπόδειξις καὶ τὸ ὄνομα Τυμπάνιον, ὃ, κατὰ Πλίνιον (IX, 44), ἀπεδίδετο εἰς μαργαρίτας ἐπιπέδους ἐξ ἑνὸς, ἡμισφαιρικοὺς ἐξ ἑτέρου. Ἀλλὰ καὶ ἁπλούστερον σχῆμα ἐδόθη εἰς τὸ ὄργανον τοῦτο, ξυλίνου κρίκου, ἔχοντος ἐπὶ μιᾶς ἐπιφανείας ἐπιτεταμένον τὸ δέρμα, κατὰ δὲ τὴν περιφέρειαν μετάλλια ἠχοῦντα ὅταν ἐκινοῦντο, ὡς ἡ ἐκ δακτυλιολίθου εἰκών. Ταῦτα ἔπαιζον τυμπανί-

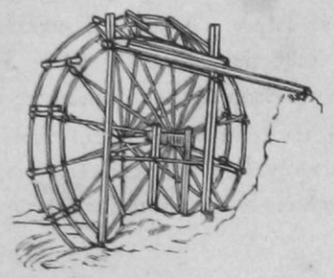

στριαι, εἰς βακχικὰς μάλιστα πανηγύρεις (Εὐρ. Βάχ. 124), προσᾴδουσαι καὶ προσορχούμεναι, ἢ ἱερεῖς τῆς Κυβέλης ἀγύρται, δι' ὃ καὶ τυμπανιστὴς, τυμπανοτρίβης (Plaut. Puc. II, 7, 60) ἦσαν λέξεις μᾶλλον χλευαστικαὶ, καὶ περιφρονητικαί. Τὸ τοιούτου σχήματος τύμπανον ἔπαιζον οὐχὶ διὰ ῥάβδων ἀλλὰ διὰ τῶν δακτύλων. Ὡς ἠχητικὴν, ὠνόμαζον οἱ ἰατροὶ τύμπανον καὶ τὴν ἐν τῷ ὠτὶ ἀκουστικὴν μεμβράναν. Ἐπὶ Ῥωμαίων δὲ καὶ τὸν πλήρη, μονόξυ-

λον τροχὸν, (τὸν ἄνευ ἀκτίνων) καὶ τέλος καὶ τροχοειδὲς μηχάνημα, οὗ ὁ τροχὸς ἐκινεῖτο δι' ἀνθρώπων βαινόντων ἐντὸς αὐτοῦ, ὡς τὸ κατωτέρω ἐξ ἀναγλύφου, δι' ἄρσιν βαρέων

ἀντικειμένων, καὶ οἷα ἐν ταῖς ἀνατολικαῖς χώραις εἰσὶν ἔτι καὶ νῦν πολλαχοῦ ἐν χρήσει.

Τύμφη, μία τῶν προεκβολῶν τῶν Κεραυνίων ὀρέων, συνεχομένη μετὰ τοῦ Λάκμονος, νοτίως τοῦ ποταμοῦ Ἀώου, πλουσία εἰς δάση καὶ ῥύακας. Κατ' αὐτὴν Τ υ μ φ α ί α ἐλέγετο ἡ περίχωρος, ἀποτελοῦσα τὴν βορειανατολικὴν γωνίαν τῆς Ἠπείρου (Ἀρρ. Α, 7.—Στρβ. Ζ, 325). Νῦν Ζαγόρι.

Τυμφρηστὸς, ἡ, ἴσως ὀρθότερον, Τ υ φ ρ η σ τ ὸ ς (Στφ. Βυζ.), ὄρος συνδέον τὴν Οἴτην καὶ τὸν Πίνδον ἐν Θεσσαλίᾳ, καὶ περιέχον τὰς πηγὰς τοῦ Σπερχειοῦ. Ὑψοῦται δ' ἀποτόμως καὶ πυραμιδοειδῶς μέχρι 2320 μέτρων (Στρβ. Θ, 433). Νῦν Βελοῦχι.

Τυνδάρεως, υἱὸς τοῦ Περιήρους καὶ τῆς Γοργοφόνης, ἀδελφὸς τοῦ Ἀφαρέως, Λευκίππου, Ἰκαρίου, καὶ τῆς Ἀρήνης (Ἀπλλ. Α, 9, 5), ἢ ἔγγονος τοῦ Περιήρους, υἱὸς τοῦ Οἰβάλου καὶ τῆς Βατείας, ἀδελφὸς τοῦ Ἱπποκόοντος καὶ τοῦ Ἰκαρίωνος, (Ἀπλλδ. Γ, 10, 4). Διωχθεὶς ἐκ Σπάρτης ὑπὸ τοῦ Ἱπποκόοντος, ἔφυγε μετὰ τοῦ Ἰκαρίου ἢ Ἰκαρίωνος εἰς Αἰτωλίαν, πρὸς τὸν Θέστιον, καὶ ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Λήδαν. Μετὰ ταῦτα ὁ Ἡρακλῆς τὸν ἀποκατέστησε πάλιν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς Σπάρτης. Ἐκ τῆς Λήδας εἶχε θυγατέρας τὴν Τιμάνδραν, τὴν Κλυταιμνήστραν (γυναῖκα τοῦ Ἀγαμέμνονος) καὶ τὴν Φιλονόην. Ἡ Ἑλένη ἐλέγετο τέκνον τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λήδας, ὡς καὶ ἐκ τῶν Διοσκούρων, οἵτινες ἀμφότεροι λέγονται Τυνδαρίδαι, μόνον ὁ Πολυδεύκης, ἐν ᾧ ὁ Κάστωρ ἦν υἱὸς τοῦ Τυνδάρεω καὶ τῆς Λήδας. Ὅτε πολλοὶ μνηστῆρες ἐζήτουν τῆς Ἑλένης τὴν χεῖρα, ὁ Τυνδάρεως, συμβουλῇ τοῦ Ὀδυσσέως, τοῖς ἐπέβαλε τὸν ὅρκον, ὅτι οὐ μόνον δὲν θέλουσι βλάψει τὸν ὑπ' αὐτῆς ἐκλεχθησόμενον, ἀλλ' ὅτι ἐξ ἐναντίας θέλουσιν ὑπερασπίσει αὐτὸν κατὰ πάσης προσβολῆς. Οὕτως εὑρέθησαν ὑποχρεωμένοι, μετὰ τὴν ἁρπαγὴν τῆς Ἑλένης, νὰ συνεκστρατεύσωσιν εἰς τὴν Τροίαν. Εὐγνωμονῶν δὲ διὰ τὴν συμβουλὴν ταύτην, ἐμεσίτευσεν ὁ Τυνδάρεως ὅπως ὁ Ἰκάριος τῷ δώσῃ τὴν χεῖρα τῆς θυγατρός του Πηνελόπης. Τῶν Διοσκούρων δὲ καταριθμηθέντων μετὰ τῶν θεῶν, παρέδωκεν ὁ Τυνδάρεως τὸν θρόνον τῆς Σπάρτης εἰς τὸν γαμβρόν του Μενέλαον. Ἐν Σπάρτῃ ἐδείκνυτο ὁ τάφος αὐτοῦ.

Τυνδαρίδαι, ἴδ. Τ υ ν δ ά ρ ε ω ς.

Τυνδαρὶς ἢ Τ υ ν δ ά ρ ι ο ν, πόλις εἰς τὴν βορείαν παραλίαν τῆς Σικελίας, ἔχουσα ὁμώνυμον ἀκρωτήριον καὶ λιμένα. Ἱδρύθη δ' ἐπὶ Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου ὑφ' Ἑλλήνων Μεσσηνίων καὶ Λοκρῶν τῶν ἐν Ἰταλίᾳ. Μεταγενεστέρως κατεπoντίσθη μέρος τῆς πόλεως, καὶ τοῦτο ἐπέφερε τὴν παρακμὴν αὐτῆς (Πολϐ. Α, 25.— Liv. XXVI, 7. — Cic. Verr. Υ, 47). Νῦν Ἀγ. Μαρία Τυνδάρου.

Τύννης καὶ Τ ύ ν ι ς (ἡ καὶ ὁ), πόλις ὀχυρὰ τῆς Ζευγιτανίας ἐν Ἀφρικῇ, εἰς ἀπόστασιν 10 μιλίων νοτιοδυτικῶς τῆς Καρχηδόνος, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Κατάδα, οὗ ὅμως σήμερον οὐδὲν ἴχνος σώζεται. Διὰ φυσικῶν προσχώσεων ὁ λιμὴν τῆς πόλεως ἔγινε λίμνη (Στρϐ. ΙΖ, 834. — Tac. Germ. II. Hist. IV, 55. 79). Νῦν Τύνις.

Τύννιχος, κάτοικος τῆς Χαλκίδος ἐν Εὐϐοίᾳ, ποιήσας ἐκ στιγμιαίου ἐνθουσιασμοῦ λαμπρὸν παιᾶνα εἰς τὸν Ἀπόλλωνα, χωρὶς ποτὲ νὰ διδαχθῇ τὴν ποίησιν (Πλάτ. Ἴων).

Τύπαιον, ὄρος ἐν Τριφυλίᾳ τῆς Ἠλίδος, εἰς τὴν ἀριστερὰν ὄχθην τοῦ Ἀλφειοῦ, ἀπέναντι δὲ τῆς Ὀλυμπίας. Ἐκεῖθεν ἔπρεπε νὰ κατακρημνίζωνται αἱ γυναῖκες, ὅσαι παρὰ τὴν ὑπάρχουσαν ἀπαγόρευσιν ἀνέϐαινον ἐκεῖ

ἵνα ἴδωσι τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας (Παυσ. Ε, 6, 7).

Τύπος, τὸ ἴχνος τὸ καταλειπόμενον ἐπὶ μαλακοῦ σώματος ὑπὸ σκληροῦ ἐπ' αὐτοῦ πιεζομένου. Ἐν τῇ τέχνῃ τὸ διὰ γλυφίδος ἐν ξύλῳ ἢ μετάλλῳ χαραττόμενον, εἰς ὃ πηλὸς ὑγρὸς ἐνεχεῖτο καὶ ἐπιέζετο, εἶτα δ'

εἰς κλίϐανον διὰ πυρὸς στερεούμενος, ἐλάμϐανεν ἀναγλύφως ἀκριϐέστατα τὸ ἐγγεγλυμμένον σχῆμα. Ἐντεῦθεν καὶ τὰ ἀνάγλυφα, ὡς ταύτην ἔχοντα τὴν ἀρχήν, τ ύ π ο ι πολλάκις ἐλέγοντο, καὶ ἔ κ τ υ π α τὰ λίαν ἐξέχοντα (haut-reliefs). Εἰς τὴν εἰκόνα τὸ πρὸς δεξιὰ ἐστὶ τ ύ π ο ς εὑρεθεὶς ἐν Ἀρδέᾳ τῆς Ἰταλίας, τὸ δὲ πρὸς ἀριστερὰ τὸ ἔκτυπον.

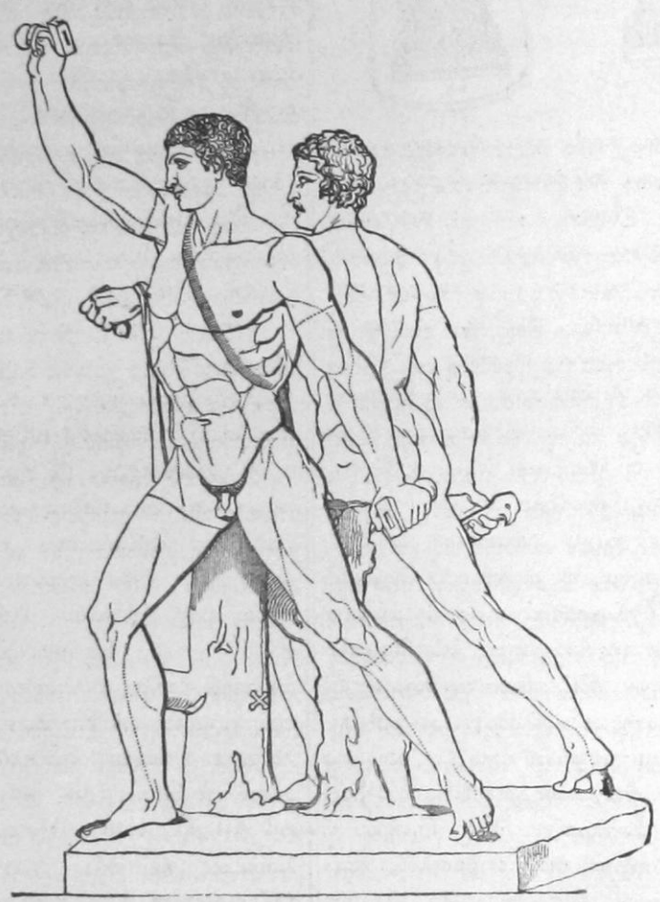
Τυράμϐη, πόλις τῆς ἀσιατικῆς Σαρματίας πρὸς τῇ Μαιώτιδι λίμνῃ (Στρϐ.).

Τυραννὶς, σύστημα ἀπολύτου μοναρχίας, καθ' ὃ εἷς ἦρχεν αὐθαιρέτως καὶ παντεξουσίως. Ἐπήγαζε δὲ συνήθως ἐκ τῆς ἀναρχίας καὶ τῆς ὀχλοκρατίας, ἥτις, στερουμένη πάσης θεωρίας τῆς ἰσορροπίας τῶν ἐξουσιῶν καὶ δικαιωμάτων, ἔδιδε πᾶσαν τὴν δύναμιν εἰς ἕνα τῶν ἐξ ἑαυτῆς, τὸν φιλοδοξότερον καὶ ἐπιτηδειότερον, καὶ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιέζετο, μάλιστα καὶ ἀποινί, ὡς μὴ ἔχοντος νὰ φοϐῆται οὐδὲ κἂν τοῦ λαοῦ τὴν ἀντίπραξιν. Ἐπὶ Ὁμήρου ἡ τυραννὶς δὲν ὑπῆρχε, διότι οἱ βασιλεῖς ἦσαν τότε κληρονομικοί, Διογενεῖς, ὑπὸ νομίμων τινῶν περιοριζόμενοι, ἀνίσχυρος δ' ἦν ὁ λαὸς ἐξ οὗ οἱ τύραννοι ἀνεδείκνυντο. Ὁ Ἀριστοτέλης (Πολιτ. Ε, 8, 3) καὶ ὁ Πλάτων (π. Πολιτ. Η, 566) ἀναγνωρίζουσι τὴν ἐκ δημαγωγῶν προέλευσιν τῶν τυράννων. Ἀνεδείχθησαν δ' οἱ τύραννοι πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἰδίως ἐν τῇ ζ' καὶ ς' ἑκατονταετηρίδι π. Χ., συνεπείᾳ τῶν δημοτικῶν ταραχῶν ἃς προὐκάλουν αἱ κατὰ τῆς δωρικῆς κατακτήσεως ἐπαναστάσεις, δι' ὃ καὶ οἱ Σπαρτιᾶται δραστηρίως αὐτοὺς κατεδίωξαν. Οὐ σπανίως ὅμως τῆς τυραννίδος τὴν αὐθαιρεσίαν ἐξηγόραζον ἀτομικαὶ ἀρεταὶ τῶν τυράννων, ὧν τινας ὁ Στράϐων λέγει (Η, 587) «ἐπιεικεῖς ἄνδρας», καὶ οἵτινες ἐπανέφερον τοῦ προδωρικοῦ πολιτισμοῦ τὸ φιλόκαλον καὶ μεγαλουργές, καὶ τάξιν ἥτις ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων ἐνίοτε διεϐλήθη ὡς αὐθαίρετος καὶ ἰδιοτελὴς καταπίεσις. Τοιοῦτοι τ ύ ρ α ν ν ο ι ἦσαν οἱ Πεισιστρατίδαι ἐν Ἀθήναις, οἱ Κυψελίδαι ἐν Κορίνθῳ, κτλ. Ἀλλὰ μέχρι τέλους τὸ πνεῦμα τῆς συνετῆς ἐλευθερίας πανταχοῦ ὑπερίσχυσεν ἐν Ἑλλάδι, καὶ τὰς τυραννίδας ἐκϐαλοῦσαι διεθέχθησαν αἱ νόμιμοι δημοκρατίαι. Τελευταῖαι πασῶν ἦσαν αἱ ἐν Κορίνθῳ (582 π.Χ.), ἐν Σικυῶνι (573) καὶ ἐν Ἀθήναις (511), πλὴν τινων τυράννων ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ἐνιαχοῦ ἐξ ἐμφυλίων ταραχῶν ἀναδειχθέντων, οἷοι ἦσαν οἱ ἐν Συρακούσαις Διονύσιοι (405-343).

Τυραννέων, 1) γραμματικὸς ἐξ Ἀμισσοῦ, αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τοῦ Λουκούλλου κατὰ τὸν Μιθριδατικὸν πόλεμον, ἐκομίσθη εἰς Ῥώμην, ἔνθα ἐπλούτισε, καὶ ἔζησεν εἰς γῆρας βαθὺ (Πλούτ. Λούκ. ΙΘ. Σύλλ. ΚΣΤ). — 2) Ἐκ Φοινίκης, μαθητὴς τοῦ ἀνωτέρω, δοῦλος ἀπελευθερωθεὶς τῆς Τερεντίας γυναικὸς τοῦ Κικέρωνος, μεθ' οὗ ἐξηκολούθησεν ἐν σχέσει διατελῶν, καὶ κατέταξεν αὐτοῦ τὰ βιϐλία (Cic. ad Q. fr. III, 4, 5· Ad Att. IV, 4, 8). Ἦν συγγραφεὺς ἐπιμελέστατος, καὶ ἰδίως γνωστὸς διὰ τὰς περὶ τὸν Ἀριστοτέλη μελέτας του.

Τυραννοκτόνοι, οἱ νέοι Ἀθηναῖοι Ἁ ρ μ ό δ ι ο ς (ἴδ.) καὶ Ἀ ρ ι σ τ ο γ ε ί τ ω ν, οἱ φονεύσαντες τὸν Πεισιστρατίδην τύραννον Ἵππαρχον. Εἰς αὐτοὺς ἀνέθηκαν οἱ Ἀθηναῖοι χαλκοῦς ἀνδριάντας, ποιηθέντας ὑπὸ τοῦ γλύπτου Ἀντήνορος, μεταξὺ τοῦ 514 π. Χ., ὅτε ἐφονεύθη ὁ Ἵππαρχος, καὶ τοῦ 497, ὅτε ὁ Ξέρξης ἀπήγαγεν εἰς Περσίαν τὸ ἔργον

τοῦτο, ἀποδοθὲν ταῖς Ἀθήναις μόνον ἐπὶ Ἀλεξάνδρου ἢ τῶν διαδόχων (Παυσ. Α, 8. 23. — Ἀρρ. Ἀνδ. Γ, 16, 8. Ζ, 19. — Πλούτ. π. Ἀδλχ. 8.—Pl. VII, 23. — Val. Max. II, 10). Ἱδρύθησαν δ' ἐν τῇ ἀγορᾷ πρὸς τῇ ἀναβάσει εἰς τὴν Ἀκρόπολιν, ἱεροί, ὥστε οὐδεὶς ἀνδριὰς ἐπετρέπετο νὰ στηθῇ πλησίον αὐτῶν. Εἰς νόμισμα ἀττικὸν σῴζονται ἐπιτετυπωμένοι οἱ δύο οὗτοι ἀνδριάντες

(ἴδ. Εἰκ. ἐν λ. Ἁρμόδιος)· ἀλλὰ δύναται ν' ἀμφισβητηθῇ ἂν παριστῶνται κατὰ τὸ πρωτότυπον τοῦ Ἀντήνορος, ἢ κατ' ἄλλο τι ἔργον ἀντικαταστῆσαν ἐκεῖνο μετὰ τὴν ἀπαγωγήν του, διότι καὶ ὁ Ἀριστοφάνης μνημονεύει τοῦ Ἁρμοδίου ἐν τῇ ἀγορᾷ (Ἐκκλ. 681), καὶ ἔν τινι ἐπιγραφῇ (Rang Ant. Hell. II, 565) γίνεται μνεία τοῦ συμπλέγματος· ἀλλ' ἐπειδὴ αὕτη ἐστὶ γνωστὴ μόνον ἐξ ἀντιγράφου ἀμφιβόλου δὲν δύναται νὰ εἰκασθῇ εἰς τίνα ἐποχὴν ἀνήκει, πλὴν τοῦ ὅτι ἐγράφη μετ' Εὐκλείδην, καθ' ὃ ἔχουσα τὸ Ω.

Τύραννος, υἱὸς Πτερελάου, φονευθεὶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν του εἰς τὴν κατὰ τῶν παίδων τοῦ Ἠλεκτρύονος μάχην (Ἀπλλδ. Β. 4, 5).

Τύρας, μέγας ποταμὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, ῥέων βορειανατολικῶς τοῦ Ἴστρου (Δουνάβεως), καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον (Ἡρδ. Δ, 11. — Στρβ.). Ὁ νῦν Δνιέστερ.

Τυρέα, γυνὴ τοῦ Αἰγύπτου, μήτηρ τοῦ Κλείτου, Σθενέλου, Χρυσίππου (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Τυριαῖον καὶ Τυρίαιον, πόλις τῆς Λυκαονίας ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐπὶ τῶν ἀνατολικῶν ὁρίων τῆς Φρυγίας, 20 πασαργάδας,

ἤτοι 12 γεωγραφικὰ μίλια δυτικῶς τοῦ Ἰκονίου κειμένη, ἔνθα ὁ Κῦρος ἐπεθεώρησε τὸν στρατόν του (Ξνφ. Ἀνδ. Α, 2, 24.—Στρβ. ΙΔ, 663). Νῦν Ἰλγοὺν ἢ Ἀξχιέρ.

Τυριγέται, Γέται τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, περὶ τὸν Τύρον ποταμὸν κατοικοῦντες (Ἡρδ. Γ, 51). Καὶ Τυρῖται παρὰ Στράβωνι.

Τυρμίδαι, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Οἰνηίδα φυλὴν (Στφ. Βυζ.).

Τύρνος, υἱὸς τοῦ Δαύνου καὶ τῆς Βενιλίας, διὰ τῆς Δανάης καταγόμενος ἀπὸ τοῦ Ἀκρισίου καὶ τοῦ Ἰνάχου, ἀδελφὸς τοῦ Ἰουτούρνου, υἱὸς ἀδελφῆς τῆς Ἀμάτας, συζύγου τοῦ Λατίνου (Virg. Æ. VII. 371. X, 76. 616. XII, 138). Λέγεται βασιλεὺς τῶν Ῥουτούλων ἐν Ἀρδέᾳ, ὁ πρώτιστος δ' ἐν Λατίῳ ἀντίπαλος τοῦ Αἰνείου, ὅστις καὶ τὸν ἐφόνευσε (Αὐτ. XII, 926.— Ov. Met. XV, 773.—Liv. I, 2).

Τυρόδιζα, πόλις τῆς Θράκης ἐπὶ τῆς ἀκτῆς τοῦ Αἰγαίου πελάγους, πλησίον τοῦ Σερρίου (Ἡρδ. Γ, 25).

Τύρος, ἡ ἐπισημοτάτη καὶ περιφημοτάτη πόλις τῆς Φοινίκης, παράλιος, νοτίως τῆς Σιδῶνος κειμένη. Ὁ Ἰουστῖνος (XVIII, 3) τὴν λέγει ἐκ Σιδῶνος ἀποικισθεῖσαν, ἀλλὰ ταχέως ὑπερέβη ταύτην κατὰ πλοῦτον καὶ δύναμιν. Ἐλέγετο ὅτι ὁ Ναβουχοδονόσωρ, ἐπὶ μακρὸν ἀντιστᾶσαν, τὴν ἐκυρίευσε τέλος καὶ τὴν κατηρήμωσε τῷ 586 π. Χ. Οἱ κάτοικοι κατέφυγον τότε εἰς νῆσον παρακειμένην, καὶ ἐκεῖ ἔκτισαν νέαν πόλιν· ἀλλὰ φαίνεται ὅτι καὶ ἡ ἀρχαία, ἥτις ἐκαλεῖτο Παλαίτυρος, ἐξηκολούθει ὑπάρχουσα. Ὅτε ὁ Ἀλέξανδρος ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Περσίας, προσέβαλε καὶ τὴν Τύρον, τὴν ἐπὶ τῆς νήσου, ἔχουσαν 22 σταδίων περίμετρον, καὶ, μετὰ ἑπτάμηνον πολιορκίαν τῶν ὀχυρωτάτων τειχῶν της, τὴν ἐκυρίευσε τῷ 332 π. Χ. (Ἀρρ. Β, 16. — Πλούτ. Ἀλξ. ΚΔ). Καὶ αὕτη μὲν, καὶ ἄλλαι μεταγενέστεραι πολιορκίαι, ὡς ἡ ὑπὸ τοῦ Ἀντιγόνου, μεγάλως τὴν ἔβλαψαν· ἀλλ' οὐχ ἧττον καὶ ὑπὸ τὴν Συρίαν καὶ ὑπὸ τὴν Ῥώμην ἔμεινε

πάντοτε ἡ Τύρος πόλις λίαν ἐμπορική, ἐπίσημος ἰδίως διὰ τῆς πορφύρας τὴν παραγωγήν, τὰ μεταλλευργεῖα καὶ τὰ ὑφαντεῖά της. Λαμπρὸς ναὸς ὑπῆρχεν ἐκεῖ τοῦ πρωτίστου θεοῦ τῶν Φοινίκων Μελκάρθ, ὅστις ἦν ὁ Ἡρακλῆς αὐτῶν· καὶ ἄλλοι μνημονεύονται (Ἰώσηπ. κ. Ἀππ. Α. 17, 18), ὁ τοῦ Διὸς καὶ ὁ τῆς Ἀστάρτης, οὓς ἐπὶ Σολομῶντος ᾠκοδόμησεν ὁ Εἴρωμος, μετ' ὀροφιαίων δοκῶν ἐκ κέδρων τοῦ Λιβάνου καὶ μετὰ χρυσῶν κιόνων (Ἡρδ. Β, 44. — Στρβ. ΙΣΤ, 750. 754. 756).

Τυρὸς, (ὁ), τὸ τυρίον, καὶ ἐπὶ τῶν Ὁμηρικῶν χρόνων κατασκευαζόμενος καὶ ἐν χρήσει (Ἰλ. Λ, 638. Ὀδ. Ι, 219). Εἶχον δὲ καὶ οἱ ἀρχαῖοι τυρὸν χλωρὸν (Ἀρστφ. Βάτρχ.) ἢ «νεαλῆ, νεαρόν, νεοπαγῆ», καὶ «τυρὸν ξηρὸν ἢ παλαιόν». Ἐλέγετο δὲ «τροχὸς ἢ τόμος» τυροῦ (Εὐρτθ. — Ἀθήν. Β) ὅ,τι σήμερον λέγομεν «κεφάλι».

Τύρρα, ἐν τῷ μεσαιῶνι πόλις τῆς Λυδίας περὶ τὸν Κάϋστρον, ἧς ἐρείπια ἔτι σώζονται. Πιθανῶς τὸ αὐτὸ ὄνομα εἶχε καὶ ἐν τῇ ἀπωτάτῃ ἀρχαιότητι, καὶ ἐκεῖθεν ὡρμήθησαν οἱ εἰς τὴν μέσην Ἰταλίαν μετοικήσαντες Τυρρηνοί.

Τυρρηνέα καὶ **Τυρσηνέα,** χώρα τῆς μέσης Ἰταλίας, ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων Ἑτρουρία καὶ Τουσκία καλουμένη, ὁριζομένη δὲ πρὸς δυσμὰς ὑπὸ τῆς Τυρρηνικῆς θαλάσσης, βορείως ὑπὸ τῶν Ἀπενίνων, νοτίως δὲ καὶ ἀνατολικῶς ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Τιβέριδος, ὅστις τὴν χωρίζει ἀπὸ τοῦ Λατίου καὶ τῆς Οὐμβρίας. Οἱ ἀρχαῖοι αὐτῆς κάτοικοι, Τυρρηνοὶ (ἢ Ἐτρουροὶ, Ἐ-

τροῦσκοί), ἴσως Λιγούριοι καὶ Σικελοί, ἐλέγοντο ἐκβληθέντες ὑπὸ τῶν Οὔμβρων. Ἔτη δὲ 290 πρὸ τῆς κτίσεως Ῥώμης ἐγκατέστησαν πρὸ πάντων εἰς τῆς χώρας τὰ νοτιώτερα, ἴσως ἐκ μικρᾶς Ἀσίας προελθόντες, Πελασγοὶ Τυρρηνοί, οἷς προσετέθη καὶ φυλὴ προελθοῦσα ἐκ Ῥαιτίας, οἱ ἑαυτοὺς καλοῦντες Ῥασέναις, οἵτινες δ' ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν Ῥωμαίων Θούσκιοι, Τοῦσκοι (Thusci, Tusci) ἐλέγοντο. Καθ' Ἡρόδοτον (Α, 94), Λυδοὶ ἐκ τῆς μικρᾶς Ἀσίας μετηνάστευσαν εἰς Ἰταλίαν ὑπὸ Τυρσηνὸν, τὸν υἱὸν τοῦ Ἄτυος, καὶ ἐγκατέστησαν ἐκεῖ ὑπὸ τὸ ὄνομα Τυρσηνῶν (Στρβ. Ε, 219)· καὶ ταύτην τὴν παράδοσιν παρεδέχοντο οἱ Ῥωμαῖοι ἐπὶ Αὐγούστου. Ὁ Διονύσιος δ' ὁ Ἁλικαρνασσεὺς (Α, 28, 30) παραδέχεται ἀρχικὸν τὸν λαὸν τῆς χώρας Ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ δὲ τῶν ἐγχωρίων μετὰ τῶν Τυρσηνῶν παρήχθη ὁ λαὸς τῶν Τυρρηνῶν ἢ Τόσκων οὓς συνήθως οἱ Ῥωμαῖοι ἐκάλουν Ἐτρούσκους. Ὡς ἐκ τῆς καταγωγῆς αὐτῶν οἱ Τυρρηνοὶ προεῖχον κατὰ τὸν πολιτισμὸν πολὺ πάντων τῶν Ἰταλικῶν λαῶν, καὶ ὡς πρός τε τὸν πολιτικὸν ὀργανισμὸν, τὰς ἐπιστημονικὰς καὶ τὰς τεχνικὰς γνώσεις, καὶ πολλὰ ἔμαθον καὶ ἐδανείσθησαν παρ' αὐτῶν οἱ Ῥωμαῖοι. Ὡς συνηθέστατα ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ Ἑλλάδι, ἀπετέλουν καὶ οἱ Τυρρηνοὶ ἐν Ἰταλίᾳ συμπολιτείαν, δωδεκάπολιν, ἧς αἱ πόλεις εἶχον πολίτευμα ἀνάλογον πρὸς τὸ τῶν Δωριέων, διατελοῦν ὑπὸ τὴν κληρονομικὴν ἀριστοκρατίαν τῶν Λουκουμόνων ἢ Λικινίων, ἐξ ὧν ἐλαμβάνοντο καὶ οἱ βασιλεῖς των, καὶ οἵτινες, ὡς οἱ βασιλεῖς τῆς Σπάρτης, ἐπεμελοῦντο καὶ τὰ τῶν θυσιῶν καὶ ἤσκουν τὴν παρ' αὐτοῖς σπουδαιοτάτην οἰωνοσκοπίαν. Πρό τινων ἐτῶν ἀνευρέθησαν πολυάριθμοι ἐπιγραφαὶ γεγραμμέναι εἰς τὴν γλῶσσαν αὐτῶν, ἀλλ' αἴνιγμα παριστῶσαι μὴ εἰσέτι ἐντελῶς λυθέν. Οὐχ ἧττον ὅμως φαίνεται ἤδη πλέον ἀποδεδειγμένον, ἂν οὐχὶ ἄλλο, τοὐλάχιστον ὅτι ἡ γλῶσσα ἐκείνη ἦν ῥίζης ἰνδογερμανικῆς. — Ἡ βασιλεία τῶν Ταρκυνίων ἐν Ῥώμῃ, καὶ διάφορα ἐκεῖ σωζόμενα Τυρρηνικὰ μνημεῖα, ἀποδεικνύουσιν ὅτι, κατὰ τοὺς χρόνους τῶν ἑλληνοπερσικῶν πολέμων (τῇ στ' ἑκατονταετηρίδι π. Χ.), τῆς Ῥώμης ἦρχον οἱ Τυρρηνοί· ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 510 π. Χ. ἀπέσεισαν οἱ Ῥωμαῖοι τὸν ζυγὸν αὐτῶν, ἀποδιώξαντες τὸν Ταρκύνιον, ὡς τὸ συμβὰν ὑπὸ ἱστορικὴν μορφὴν παριστᾶται· τῷ 349 ἀπεσπάσθησαν ἐντελῶς ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐπὶ Σύλλα τοὺς καθυπέταξαν καὶ τοὺς συνεσωμάτωσαν μεθ' ἑαυτῶν.

Τυρρηνικὸν πέλαγος, ἡ πρὸς δυσμὰς τὴν Ἰταλίαν βρέχουσα θάλασσα, ἀπὸ Λιγουρίας μέχρι τῆς Σικελίας. Παρὰ Ῥωμαίοις ἐλέγετο καὶ Τούσκιον πέλαγος (Mare Tuscum), κατώτερον πέλαγος (mare inferum) κατ' ἀντιδιαστολὴν πρὸς τὴν Ἀδριατικὴν, λεγομένην «Ἀνώτερον πέλαγος» (mare superum).

Τυρρηνὸς ἢ Τυρσηνὸς, ἢ Τάρχων (ἴδ.), υἱὸς Ἄτυος, τοῦ βασιλέως τῆς Λυδίας, καὶ ἀδελφὸς τοῦ Λυδοῦ, ὁ ἐκ Λυδίας εἰς Ἰταλίαν πελασγικὴν ἀποικίαν κομίσας, καὶ τὴν χώραν κατὰ τὸ ἴδιον αὐτοῦ ὄνομα Τυρρηνίαν καλέσας (Ἡρδ. Α, 94). Ἀλλ' ἴδ. Τύρρα. Κατ' ἄλλους υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Ὀμφάλης (Διον. Ἁλκ. Α, 28), ἢ υἱὸς τοῦ ἐκ Μυσίας Ἡρακλείδου Τηλέφου καὶ τῆς Ἀμαζόνος Ἱέρας, ἀδελφὸς τοῦ Τάρχωνος (Τζτζ. εἰς Λκφρ. 1249). Κατ' ἄλλους, αὐτὸς ἐπνίγη εἰς τὴν τυρρηνικὴν θάλασσαν, καὶ τὸν διεδέχθη ὁ υἱός του Τοῦσκος, καθ' ὃν Τουσκία (ἡ νῦν Τοσκάνη) ἐκλήθη ἡ χώρα.

Τύρταιος ἢ Τυρταῖος (Στρβ. — Αἰλιαν.), ἀρχαιότατος καὶ περίφημος ποιητὴς Ἀθηναῖος (Πλάτ.), κατά τινας δὲ Μιλήσιος, ζῶν περὶ τὴν 25ην Ὀλυμπιάδα (677 π. Χ.). Περὶ αὐτοῦ ἐλέγετο ὅτι, ὅτε ἐπὶ τοῦ 6' Μεσσηνιακοῦ πολέμου οἱ Σπαρτιᾶται κατ' ἐντολὴν τοῦ χρησμοῦ ἐζήτησαν παρὰ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸν, οὗτοι, κατὰ παράδοξον ἀπόφασιν, ἴσως ἐπὶ χλευῇ, τοῖς ἔπεμψαν τοῦτον τὸν ποιητὴν, ὅστις ὑπὸ μεταγενεστέρων λέγεται «χωλὸς γραμμάτων διδάσκαλος». Ἀλλ' ἡ βοήθεια ἀνεδείχθη σωτήριος, διότι αἱ ὑψηλαὶ τοῦ Τυρταίου ποιήσεις ἀνέκαυσαν τῶν Σπαρτιατῶν τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ ἀνέδειξαν αὐτὸν νικητήν. Οἱ Σπαρτιᾶται μεγάλας ἔκτοτε ἀπέδωκαν αὐτῷ τιμὰς, τὸν ἐπολιτογράφησαν ὡς συμπολίτην των, καὶ αἱ ἐλεγεῖαί του, ἐκτιμώμεναι ὡς εὐγενῶς τὴν νεολαίαν ἐμπνέουσαι, ἐψάλλοντο εἰς τὰς ἐκστρατείας τὴν ἐσπέραν πρὸ τῆς μάχης, μετὰ τὸ δεῖπνον. Τοῦ Τυρταίου σώζονται, πλὴν ἐλαχίστων τινῶν ἀποσπασμάτων, τρεῖς ὁλόκληροι πολεμικαὶ ἐλεγεῖαι, «Ὑποθῆκαι» ἐπιγραφόμεναι, ᾄσματα πλήρη ζωῆς καὶ δυνάμεως, αὐταὶ αἱ ἐξεγείρασαι τοὺς Σπαρτιάτας κατὰ τῶν Μεσσηνίων, καὶ ἓν μικρὸν «Ἐμβατήριον». Μνημονεύεται προσέτι μετ' ἐπαίνων ἡ «Εὐνομία» αὐτοῦ, δι' ἧς ἤθελε νὰ πραΰνῃ ἐμφυλίους ἔριδας τῶν Σπαρτιατῶν, ἀφορώσας ἀναδασμὸν τῶν γαιῶν (Συλλ. Bergk. lyr. Graec. σλ. 393).

Τύρταμος, τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τοῦ φιλοσόφου Θεοφράστου (Στρβ.).

Τυρὼ, θυγάτηρ τοῦ Σαλμωνέως καὶ τῆς Ἀλκιδίκης, γυνὴ τοῦ Κρηθέως καὶ μήτηρ τσῦ Αἴσωνος, Φέρητος καὶ Ἀμυθάονος. Πρὸς αὐτὴν ἦλθεν ὁ Ποσειδὼν ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ Ἐνιπέως, ὃν ἡ Τυρὼ ἠγάπα, καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτῆς τὸν Πελίαν καὶ τὸν Νηλέα (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 235. — Ἀπλλδ. Α, 9. 8).

Τυφαόνιον, ὄρος μεταξὺ Ὀλύμπου καὶ Θηβῶν (Ἡσδ. Ἀσπ. 32).

Τυφρηστὸς, ἴδ. Τυμφρηστός.

Τυφωεύς, ἴδ. Τυφών.

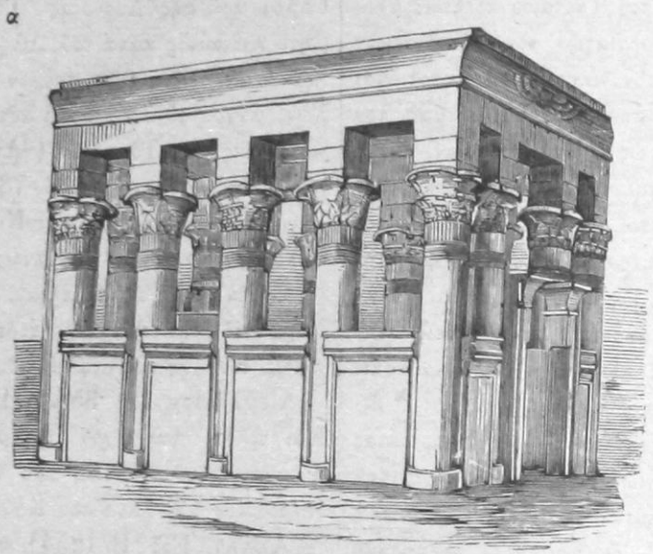
Τυφὼν (Τυφάων, Τυφωεύς, Τυφώς, 1) γίγας φοβερὸς καὶ τεράστιος, καθ' Ἡσίοδον (Θεογ. 820) υἱὸς τῆς γῆς καὶ τοῦ Ταρτάρου, γεννηθεὶς ὅτε ὁ Ζεὺς κατεκεραύνου ἐξ Ὀλύμπου τοὺς Τιτᾶνας, ἔχων ἑκατὸν περίπου δράκοντος κεφαλὰς, ἀναπεμπούσας μυκηθμοὺς ταύρων καὶ ὀργμοὺς λεόντων, προφανῶς προσωποποίησις τῶν βιαίων ἀνέμων καὶ λαιλάπων, καὶ τῶν πυρίνων ἀτμῶν τῶν ἡφαιστείων· ἐκ τῆς Ἐχίδνης δὲ πατὴρ τοῦ κυνὸς Ὄρθρου, τοῦ Κερβέρου καὶ τῆς Λερναίας Ὕδρας. Ἐπολέμησε καὶ αὐτὸς κατὰ τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων θεῶν, εἰς μέγαν τρόμον αὐτοὺς ἐμβαλὼν, μέχρις οὗ ὁ Ζεὺς καὶ αὐτὸν κατεκεραύνωσεν εἰς τὸν Τάρταρον (Ἀπλλδ. Α, 6, 3). Καθ' Ὅμηρον (Ἰλ. Β, 782), ἔκειτο κεραυνωθεὶς ἐν Ἀρίμνοις τῆς Κιλικίας, ἢ, κατ' ἄλλους, ἐγεννήθη ἐν Ἀρίμνοις, ὅθεν ὁ Ζεὺς ἐξεδίωξεν αὐτὸν εἰς Σικελίαν, καὶ ἐσώρευσεν ἐπ' αὐτοῦ τὴν Αἴτναν, ἐξερευγομένην τῆς πνοῆς του τὰς φλόγας (Πίνδ. Πύθ. Α, 32. — Αἰσχλ. Πρμ. δσμ. 356. 371. — Ἀπλλδ.). Καὶ ἄλλοι πολλαχοῦ τὸν μετέθετον, εἰς Φρυγίαν, Λυδίαν κτλ., πρὸ πάντων εἰς τὰ ὑπερβόρεια καὶ κατὰ τὸν Καύκασον (Φερεν. — Ἀπλλν. Ῥόδ. Β, 1254), πλὴν τῶν παντοίων ὑπερβολῶν μεθ' ὧν πλέκει τὸν μῦθον ὁ Ὀβίδιος (Fast. I, 573. IV, 491. Met. V, 321). — 2) Ἀρχαῖος βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, ἀδελφὸς τῆς Ἴσιδος καὶ τοῦ Ὀσίριδος, τοῦτον μισῶν, φονεύσας καὶ καταλαβὼν τὸν θρόνον αὐτοῦ. Ἠττήθη ὅμως ἔπειτα ὑπὸ τοῦ Ὥρου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ὀσίριδος, ὅστις τὸν ἔπεμψε δέσμιον εἰς τὴν μητέρα του Ἶσιν. Παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις ἐλατρεύετο ὡς θεότης ἐπίφοβος καὶ φθοροποιὸς, ταὐτιζόμενος πιθανῶς μετὰ τοῦ παρ' Ἕλλησιν ὁμωνύμου. Ἱερὰ δ' αὐτῷ ζῷα ἦσαν ὁ κροκόδειλος, ὁ ἱπποπόταμος καὶ ὁ ὄνος.

Τυφωνεία πέτρα, ἄκρα ἀπότομος τοῦ Καυκάσου (Ἀπλλν. Ῥόδ. Β, 1240).

Τυφώνιον, ἐν Αἰγύπτῳ ναΐσκος τοῦ θεοῦ Τυφῶνος. Τοιοῦτος εἷς, ἢ ἀνὰ εἷς ἑκατέρωθεν, ἐνίοτε καὶ εἰς ἄλλας ὑποδεεστέρας θεότητας, πρὸ πάντων ὅμως εἰς τὸν Τυφῶνα ἀφιερωμένος, καὶ διὰ τοῦτο ἀποκλειστικῶς τὸ ὄνομα τοῦτο φέροντες, ἵσταντο εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ὑπὸ κιόνων ἢ ἀγαλμάτων σφιγγῶν

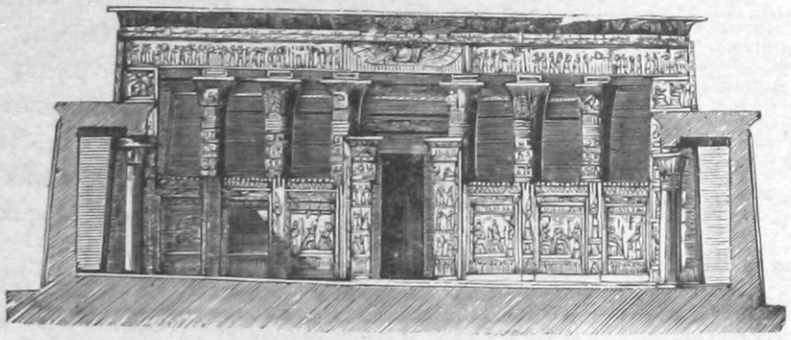
κεκοσμημένων δρόμων 3-4 πλέθρων μήκους, τῶν ἀγόντων πρὸς τὴν εἴσοδον τῶν μεγάλων ναῶν. Ἦσαν δὲ συνήθως περίστυλοι, ἔχοντες μέχρι τινὸς ὕψους τοὺς κίονας ἐγκεκλεισμένους ἐν θωρακείῳ, οἷοι εἰσὶν οἱ ἄριστα

α

διατετηρημένοι ἐν τῇ νήσῳ Φιλαῖς (α) καὶ ἐν Ἐδφοῦ (6), κατὰ ῥυθμὸν ὃν ἐξηυγενισμένον καὶ τετελειοποιημένον ἀπεμιμήθησαν ἐν Ἑλλάδι εἰς τὴν κατὰ τὸ Ἐρεχθεῖον πρόστασιν τῶν Καρυατίδων.

6

Τυφὼς, ἴδ. Τυφών.

Τύχη, 1) ἡ θεὰ τῆς τύχης καὶ εὐτυχίας, καθ' Ἡσίοδον (Θεογ. 360) θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, μία τῶν Νηρηίδων καθ' Ὅμηρον (Ὕμν. Δγ.440), κατὰ Πίνδαρον (Ὀλ. Ζ) μία τῶν Μοιρῶν, μήτηρ τῶν Ὡρῶν (Παυσ. Ε, 17). Ἄγαλμα αὐτῆς μνημονεύεται (Δ. 30) ἐν Σμύρνῃ τὸ τοῦ Βουπάλου, Χίου τῆς 70ης περίπου Ὀλυμπιάδος, ἔχον πῖλον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ κέρας Ἀμαλθείας εἰς τὴν δεξιάν, καὶ ἕτερον ἐν Ὀλυμπίᾳ, σύγχρονον ἢ ἀρχαιότερον, τοῦ Λακεδαιμονίου Δορυκλείδου μαθητοῦ τοῦ Διποίνου καὶ Σκύλιδος, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ συμπλέγματος τῶν θυγατέρων αὐτῆς Ὡρῶν, ὃ εἶχε ποιήσει περὶ τὴν 50ην Ὀλ. ὁ Σμίλις. Ἐν Θήβαις, ὁ γλύπτης Ξενοφῶν ἐποίησεν ἐπὶ Ἀλεξάνδρου τὴν Τύχην ἔχουσαν εἰς τὴν ἀγκάλην τὸν Πλοῦτον (Παυσ. Θ, 16), καὶ ὁ Πραξιτέλης Τύχην ἐν Μεγάροις (Παυσ. Α, 43), καὶ ἄλλην «Ἀγαθὴν τύχην» ἐν Ἀθήναις, μετενεχθεῖσαν εἶτα εἰς Ῥώμην (Pl. XXXVI, 4, 5). Τοῦ σχεδὸν συγχρόνου Ἰσθμίου Εὐφράνορος «Ἀγαθὴ τύχη» εἶχε φιάλην ἐν τῇ δεξιᾷ καὶ στάχυν καὶ μήκωνα ἐν τῇ ἀριστερᾷ (Pl. XXXIV, 19, 16). Ἐπὶ τῶν διαδόχων ἐπεκράτησε θεωρουμένη ἡ Τύχη ὡς πολιοῦχος θεὰ ἑκάστης πόλεως, καὶ τὸ ὑπ' Εὐτυχίδου τοῦ Σικυωνίου ποιηθὲν διὰ τοὺς Ἀντιοχεῖς Τύχης (Ἀντιοχέων) ἄγαλμα ἐθαυμάζετο, «μεγάλας παρὰ τῶν ἐγχωρίων ἔχον τιμὰς» (Παυσ. ΣΤ, 2). Ἐν ἄλλοις δ' ἐπετυπωθη καὶ ἐπὶ σωζομένων νομισμάτων, ἐξ ὧν ἐγνωρίσθη ὅτι τὸ ἐν τῷ Βατικανῷ Μουσείῳ τῆς Ῥώμης διατηρούμενον ἄγαλμα ἐστὶν αὐτὸ τὸ τοῦ Εὐτυχίδου, ἢ κἂν ἐξαίρετον ἐκείνου ἀντίγραφον. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὑπῆρχε Τυχαῖον, ναὸς τῆς Τύχης, καὶ Τύχη, στεφανοῦσα τὴν Γῆν στεφανοῦσαν τὸν Ἀλέξανδρον (Λιβάν. 1113 Rsk.). Καὶ ὁ Ἀπελλῆς δ' ἔγραψε Τύχην καθημένην, διότι, εἶπεν, ἡ Τύχη οὐδέποτε ἵσταται (Στρ. Ἀνθ. 106, 66), καὶ ἴσως ἐκεῖθεν ἐπήγασε καὶ τοῦ Εὐτυχίδου τὸ ἄγαλμα. Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, οἱ χαίροντες εἰς τὰς προσωποποιήσεις ἀφῃρημένων ἰδεῶν, εἶχον πλεῖστα καὶ παντοῖα ἀγάλματα Τύχης (Fortunae)—2) Συνοικία τῆς πόλεως τῶν Συρακουσῶν (ἴδ.).

Τύχη Εὐτυχίδου.

Τυχέος, σκυτοτόμος ἐξ Ὕλης τῆς Βοιωτίας, περὶ οὗ ἐλέγετο ὅτι ἐφιλοξένησε τὸν Ὅμηρον (Ὁμ. Ἰλ. Η, 222).

Τωσάλη μητρόπολις, μεγάλη πόλις Ἰνδικὴ, πέραν τοῦ Γάγγου (Πτλμ.).

Υ

Ὕαγνος, Φρὺξ, πατὴρ τοῦ Μαρσύου· ὁ πρῶτος λεγόμενος ἐπινοητὴς τῆς αὐλητικῆς (Νόνν. Διονυσ. I, 234. — Πλουτ. Μουσ.).

Ὑάδες (αἱ βροχεραὶ), ἀστερισμὸς κατὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ Ταύρου. Εἰς αὐτοῦ τὴν ἐμφάνισιν ἤρχιζεν ἡ βροχερὰ ἐποχή. Τούτου ἕνεκα ἐθεωροῦντο ὡς αἱ (διὰ τῆς ὑγρασίας) τρέφουσαι, καὶ ἦσαν αἱ τροφοὶ τοῦ Διονύσου, λεγόμεναι Νυσσαῖαι νύμφαι, ἢ αἱ τροφοὶ τοῦ Διὸς (Δωδωναῖαι νύμφαι), ὅστις καὶ ἐξ εὐγνωμοσύνης κατέταξεν αὐτὰς μεταξὺ τῶν ἀστέρων. Ἄλλοι δ' ἄλλα λέγουσι περὶ τῆς καταγωγῆς, τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν ὡς νυμφῶν. Μνημονεύονται ὡς θυγατέρες τοῦ Ἄτλαντος καὶ τῆς Αἴθρας, ἢ τῆς Πλειόνης, ἀδελφαὶ τῶν Πλειάδων· ἢ θυγατέρες τοῦ Ὠκεανοῦ, ἢ τοῦ Μελισσέως, κτλ. Τὸν ἀριθμὸν δὲ λέγονται 2—7. Ὁ Ἡσίοδος ὀνομάζει 5, τὴν Φαιναλήν, τὴν Κορωνίδα, τὴν Κλεείαν, τὴν Φαιὼ καὶ τὴν Εὐδώραν. Ὀνόματα αὐτῶν μνημονεύονται καὶ Ἀδάστη, Ἀλθαία (Ἀμάλθεια), Ἀμβροσία. Προσέτι καὶ ἡ Διώνη, ἥτις ἐν Δωδώνῃ ἦν σύζυγος τοῦ Διὸς, ἐθεωρεῖτο Ὑὰς καὶ αὐτή. — Οἱ Ῥωμαῖοι ἔλεγον τὸν ἀστερισμὸν Suculae, καὶ τὸν ἐθεώρουν ὡς χοίρων ἀγέλην.

Ὑαία (ἡ), κώμη τῶν Ὀζολῶν Λοκρῶν, βορειοτέρα τῆς Ἀμφίσσης (Στρ. Βυζ. — Θουκ. Γ, 102).

Ὑάκινθος, 1) υἱὸς Ἀμύκλα, τοῦ ἱδρυτοῦ τῶν Ἀμυκλῶν ἐν Λακωνίᾳ, καὶ τῆς Διομήδης (Ἀπλλδ. Γ, 10, 3), ἢ τοῦ Οἰβάλου ἐκ Σπάρτης, τοσοῦτον ἐξόχως ὡραῖος, ὥστε ἠγάπησαν αὐτὸν ὁ Ἀπόλλων καὶ ὁ Ζέφυρος. Ὅτε αὐτοὶ ἔπαιζον τὸν δίσκον παρὰ τῷ Εὐρώτᾳ, ὁ δίσκος τοῦ Ἀπόλλωνος ἐκτύπησεν αὐτὸν καὶ τὸν ἐφόνευσεν· ὁ δὲ θεὸς τεθλιμμένος μετεμόρφωσεν αὐτὸν εἰς τὸ ὁμώνυμον ἄνθος. Οἱ Λακεδαιμόνιοι δὲ, τὸν τάφον αὐτοῦ ἔχοντες ὑπὸ τὸν βωμὸν καὶ τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀμυκλαίου Ἀπόλλωνος, ἐπανηγύριζον αὐτῷ ἐτησίως τριήμερον ἑορτὴν, τὰ Ὑακύνθια, ἀρχόμενα ἀπὸ τῆς μεγίστης ἡμέρας τοῦ ἔτους ἐν Ἑκατομβαιῶνι, καὶ πιθανῶς ἐν τῇ ἀρχῇ της αἰνιττόμενα τὴν τότε ἀπομάρανσιν καὶ τὸν θάνατον τῶν ἀγαπητῶν τῷ Ζεφύρῳ καὶ τῷ Ἡλίῳ τρυφερῶν ἀνθέων, ἃ φονεύει αὐτὸς ὁ ἥλιος. Τῆς πανηγύρεως ταύτης ἡ πρώτη καὶ τελευταία ἡμέρα ἦσαν πένθιμοι, θυσίαι ἐτελοῦντο νεκρώσιμοι, οὐδεὶς εἰς τὸ δεῖπνον ἐστεφανοῦτο· ἡ δευτέρα δ' ἐξ ἐναντίας ἦν φαιδροτάτη, πλήρης πομπῶν καὶ χορῶν καὶ ᾀσμάτων τῶν τε νεανίσκων καὶ τῶν παρθένων (Δίδυμ. παρ' Ἀθην. Δ, 139)· καὶ οἱ Σπαρτιᾶται τόσην ἀπέδιδον σπουδαιότητα εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὥστε καὶ ὁδοιπορίας καὶ ἐκστρατείας πολλάκις διέκοπτον ἵνα κατ' οἶκον τὴν πανηγυρίσωσι (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 5, 11. — Παυσ. Γ, 10, 1).

Ὕαλος (ἡ). Παρ' Αἰγυπτίοις ἡ ὑαλουργία ἦν ἐν παναρχαίοις χρόνοις γνωστή. Ἐπὶ τμήματος ὑάλου, εὑρεθέντος ἐν Θήβαις ταῖς αἰγυπτιακαῖς, ἀναγινώσκεται ὄνομα Φαραὼ ζήσαντος 3300 ἔτη π. Χ., καὶ συνεχέστατα ἀπαντῶνται σκεύη ὑάλινα ἐντὸς τάφων ὧν βεβαία ἐστὶν ἡ ἀρχαιότης. Κατὰ Πλίνιον (XXXVI, 65), ἡ πρώτη ἐφεύρεσις τῆς ὑάλου ἐγένετο κατὰ τύχην ὑπό ὁδοιπόρων οἵτινες πῦρ ἀνῆψαν εἰς τὴν ἄμμον τῆς ἀκτῆς τῆς Συρίας, καὶ πλάκας νίτρου μετεχειρίσθησαν ἀντὶ λίθων, ἐλλειπόντων ἐκεῖ, πρὸς ἐπίθεσιν τῶν λεβήτων των. Καὶ μῦθος ἂν ὑποτεθῇ τὸ διήγημα, ὁ Στράβων (ΙΣΤ, 758) καὶ ὁ Ἰώσηπος (Ἰουδ. πολ. Β, 9) λέγουσι τὴν ἄμμον τῆς Συρίας ἐπιτηδειοτάτην εἰς ὑαλουργίαν. Ὁ Ἡρόδοτος (Γ, 24) λέγει ὅτι οἱ Αἰθίοπες κατεσκεύαζον τὰς θήκας τῶν νεκρῶν των ἐξ ὑάλου, καὶ ὁ Κτησίας καὶ ὁ Διόδωρος (Β, 15) παραδέχονται καὶ κυροῦσι τὴν μαρτυρίαν ταύτην, προστιθέμενοι ὅτι περιέχεον τὰ σώματα δι' ὑάλου, ἵνα διατηρῶσιν αὐτὰ ὁρατά. Ἀλλ' ὁ Ἡρόδοτος ὁμιλεῖ περὶ ὀρυκτῆς ὑάλου, ἐκτὸς ἂν θέλῃ νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἐξωρύσσετο ἡ ὕλη ἐξ ἧς αὕτη κατεσκευάζετο. Ἐν Ἀττικῇ ἐπιγραφῇ τοῦ ἔτους 398 π. Χ. (Bœckh, C. I. 150) μνημονεύονται σφραγίδες ὑάλιναι, καὶ παρ' Ἀριστοφάνει (Ἀχαρν. 74) γίνεται μνεία τῶν ὑαλίνων ἐκπωμάτων τοῦ μεγάλου βασιλέως. Ἀλλὰ ἡ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ (Νεφ. 737) περιγραφὴ τῆς ὑάλου ὡς λίθου διαφανοῦς παρὰ τοῖς φαρμακοπώλαις, «ἀφ' ἧς τὸ πῦρ ἀνῆπτον», ἀποδεικνύει ὅτι ἐπὶ τῶν Πελοποννησιακῶν ἦν ἔτι σπανία ἐν Ἑλλάδι ἡ χρῆσις τῆς ὕλης ταύτης. Μετὰ ταῦτα ὅμως ἐγένετο συνηθεστέρα, ὡς ἀποδεικνύουσιν ἀγγεῖα ἐν τάφοις εὑρισκόμενα. Ἐπεπόλασε δὲ πολὺ μᾶλλον ἐν Ῥώμῃ, ἔνθα ἄφθονος εἰσεκομίζετο καὶ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἔφθασεν εἰς μεγάλην ἐντέλειαν, ἧς ἀξιόλογον δεῖγμα ἐστὶ τὸ ἐν τῷ Βρεττανικῷ μουσείῳ Πορτλάνδιον ἀγγεῖον, καὶ ἄλλα ποικιλόχροα καὶ πολυτίμους λίθους ἀπομιμούμενα ὑαλουργήματα. Ἐν Πομπηΐᾳ δ' εὑρέθησαν ὑαλία ἤδη ἐφηρμοσμένα καὶ εἰς παράθυρα.

Ὑάμπεια, μία τῶν δύο ἄκρων κορυφῶν τοῦ Παρνασσοῦ ἐν Φωκίδι, ἀφ' ἧς οἱ Δελφοὶ ἐκρήμνιζον τοὺς καταδικαζομένους εἰς θάνατον (Ἡρδ. Η, 39. — Πλούτρ.).

Ὑάμπολις καὶ Ὕα, 1) πόλις τῆς Φωκίδος, ἀνατολικῶς κειμένη τοῦ Κηφισοῦ ποταμοῦ, ἐπὶ τοῦ παραποταμίου Ἄσσου, καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἐξ Ὀρχομενοῦ εἰς Βοιωτίαν, εἰς λεπτῶν τινων ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ νῦν χωρίου Βογδάνας, ἐλέγετο ὀνομασθεῖσα ἐκ τῶν Ὑάντων, οὓς ὁ Κάδμος εἶχεν ἐκβάλει ἐκ Βοιωτίας. Κατηδάφισε δ' ὁ Ξέρξης τὴν πόλιν (Ἡρδ. Η, 28), ἀνοικοδομηθεῖσαν αὖθις, ἀλλ' εἶτα πάλιν ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος καὶ διὰ παντὸς καταστραφεῖσαν (Liv XXXII, 18). Ὁ Ξενοφῶν (Ἑλλ. ΣΤ, 4, 27) ἀναφέρει «Ὑαμπολιτῶν τὸ προάστειον», ὅπερ ἦν ἡ μικρὰ κώμη Κλεωναὶ, βορειοτέρα πρὸς τὰ Λοκρικὰ σύνορα. — 2) Ἄλλη πόλις τῆς Φωκίδος, ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ (Στρβ.).

Ὕαντες, οἱ πρῶτοι καὶ ἀρχαιότατοι κάτοικοι τῆς Βοιωτίας, ἐκδιωχθέντες ἐκεῖθεν ὑπὸ τοῦ Κάδμου καὶ τῶν Φοινίκων αὐτοῦ, καὶ μεταβάντες οἱ μὲν εἰς Φωκίδα, ἔνθα ἔκτισαν τὴν Ὑάμπολιν, οἱ δὲ εἰς Αἰτωλίαν, ἥτις ἀρχαιότατα ἀπ' αὐτῶν ἐκλήθη Ὑαντὶς (Στρβ.).

Ὕαπαι, ὄνομα μιᾶς τῶν φυλῶν τῶν Σικυωνίων (Ἡρδ. Ε, 68).

Ὕβλα ἢ Ὕβλη, ὄνομα τριῶν πόλεων ἐν Σικελίᾳ· 1) Ὕβλη ἡ μείζων, ἐπὶ τοῦ Συμαίθου ποταμοῦ, ὑπὸ τὴν νότιον τῆς Αἴτνης πλευράν, ἀρχαία κατοικία Σικελῶν, ἔχουσα τὴν λατρείαν τῆς Ὑβλαίας θεᾶς, ἧς οἱ ἱερεῖς ἦσαν καὶ οἰωνοσκόποι καὶ ὀνειροκρίται (Παυσ. Ε, 22. 5) Ὁ Κικέρων μνημονεύει ἔτι τῶν Ὑβλέων (Verr. III, 43). Εἶτα δ' ἔπαυσεν οἰκούμενον τὸ χωρίον. — 2) Ὕβλη Ἡραία ἢ ἐλάττων, κειμένη μεταξὺ Συρακουσῶν καὶ Γέλης. — 3) Ὕβλη τὰ Μέγαρα, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τῆς νήσου, βορειοτέρα τῶν Συρακουσῶν. Ἐκλήθη δὲ οὕτω, διότι Δωριεῖς Μεγαρεῖς, ἐλθόντες τῷ 729 π. Χ., εὗρον τὴν μικρὰν πολίχνην, ἥτις ἐκαλεῖτο Ὕβλα, Γελεᾶτις, Γερεᾶτις ἢ Γελεῶτις, καὶ τὴν ὠνόμασαν Μέγαρα, οἱ δὲ κάτοικοι ἐλέγοντο Μεγαρεῖς Ὑβλαῖοι. Ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ Γέλωνος ἀνῆκεν ἡ πόλις αὕτη εἰς τὰς Συρακούσας (Ἡρδ. Ζ, 156. — Θουκ. ΣΤ, 4, 94), καὶ ἦν μικρὸν ὀχυρὸν φρούριον (Θουκ ΣΤ, 75. 94. — Liv. XXIV. 30). Ἐπὶ τοῦ δευτέρου Καρχηδονικοῦ πολέμου ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων καὶ κατεστρά-

φη ἡ πόλις (Liv. XXIV, 35), Ἐπὶ Κικέρωνος ἐσώζετο ὅμως ἔτι ὑπὸ τὸ ὄνομα Μεγαρὶς (Verr. V, 25). Ἄριστον μέλι, ὑμνούμενον ὑπὸ τῶν ποιητῶν (Virg. E, I, 55.—Ov. Trest. V, 13, 22) ἦν τὸ τῆς πόλεως ταύτης.

Ὕβλων, ὁ ἀρχαῖος βασιλεὺς τῆς Σικελίας, ὑφ' ὃν εἰ Μεγαρεῖς κατῴκησαν τὴν Ὑβλαν (Θουκ. ΣΤ, 4).

Ὕβρις, «τὸ βλάπτειν καὶ λυπεῖν» (Ἀρσττ. Ῥητορ. Β, 2) διὰ πράξεων ἀτιμωτικῶν ἢ διὰ πληγῶν καὶ τραυμάτων. Ἐν Ἀθήναις, κατὰ τοῦ ἐνόχου ἐκινεῖτο «γραφὴ ὕβρεως»· καὶ ἂν μὲν ἡ ὕβρις ἦν κατ' ἀνηλίκου, ἐκινεῖτο ἐξ ἐπαγγέλματος, μὴ ἀπαιτουμένης τῆς αὐτοῦ συγκαταθέσεως. Ἐδικαιοῦντο δ' εἰς αὐτὴν ἐπίσης καὶ γυναῖκες καὶ δοῦλοι. Ἡ ἡγεμονία τοῦ δικαστηρίου ἀνῆκε τοῖς θεσμοθέταις, ἤτοι, πλὴν τοῦ ἐπωνύμου, τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ πολεμάρχου, τοῖς ἄλλοις 6 ἐκ τῶν 9 ἀρχόντων. Τὴν γραφὴν δ' ἠδύνατο νὰ παρουσιάσῃ ἢ ὁ παθὼν, ἢ ὁ «βουλόμενος Ἀθηναίων οἷς ἐξῆν», ἤτοι ὁ ἐνήλικος, ἐλεύθερος καὶ μὴ ἄτιμος. Ὤφειλον δ' οἱ θεσμοθέται νὰ εἰσαγάγωσι τὴν δίκην εἰς τὴν Ἡλιαίαν «ἐντὸς τριάκοντα ἡμερῶν τὸ βραδύτερον», ἤ, ἂν ὑπῆρχέ τι δημόσιον κώλυμα, ἅμα τοῦτο παρήρχετο. Ἦν δ' ἡ δίκη «τιμητὴ», τῆς ποινῆς ἐπιβαλλομένης κατὰ τὸ δοκοῦν τῷ δικαστηρίῳ, φυλακιζομένου τοῦ ἐνόχου μέχρις ἀποτίσεως. Ἐν σπουδαίαις περιστάσεσιν ἠδύνατο νὰ χωρήσῃ καὶ μέχρι θανάτου. Ὁ δὲ κριθεὶς ὅτι παραλόγως ἐνήγαγε, μὴ λαβὼν οὐδὲ τὸ $^1/_5$ τῶν ψήφων ὑπὲρ ἑαυτοῦ, κατεδικάζετο εἰς 1000 δραχ. πρόστιμον. Διὰ πληγὰς καὶ μὴ ἀτιμωτικὰς ὕβρεις ὁ δοῦλος δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ ἐγκαλέσῃ, ἀλλ' ὁ κύριος αὐτοῦ, ἂν ἤθελε, καὶ ἠδύνατο ν' ἀποδείξῃ ὅτι διὰ τοῦ παθήματος τοῦ δούλου ἐζημιώθη (Δμσθ. κ. Μειδ. 529. — Αἰσχν. κ. Τμρχ. 41).—Εἰς τὸν λόφον τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐντὸς τοῦ περιβόλου τοῦ φονικοῦ ἐκείνου δικαστηρίου, ἵσταντο δύο «ἀργοὶ λίθοι, ἤτοι ἄξεστοι (οὐχὶ ἀργυροῖ, ὡς φέρουσιν ἐσφαλμένως τὰ χειρόγραφα τοῦ Παυσανίου (Α, 28), αἱ ἕδραι τῶν δύο ἀντιδίκων, καὶ ὁ μὲν ἐλέγετο «λίθος ὕβρεως», καὶ ἦν ὁ τοῦ ὑβριστοῦ, τοῦ ἐναγομένου, ὁ δὲ «λίθος ἀναιδείας», ὁ τοῦ μὴ «αἰδεσθέντος» δηλ. συγχωρήσαντος, ὁ τοῦ ἐνάγοντος.

Ὑβρίστης, ποταμός τις τοῦ ὄρους Καυκάσου, κατ' Αἰσχύλον (Προμ. 723). Ἴσως ὁ Τάναϊς, ὁ κατὰ Στράβωνα τὸν Καύκασον διαρρέων· ἐκτὸς ἂν τῇ λέξει ἐπιθετικῶς χρῆται ὁ ποιητής.

Ὑγεννεῖς, λαὸς τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἅπαξ μνημονευόμενος παρὰ μόνῳ τῷ Ἡροδότῳ (Γ, 90). Ἴσως οἱ Ὀδιγενεῖς τοῦ Πλινίου (V, 32), ἐκ μικρᾶς χώρας τῆς Λυκαονίας.

Ὑγίεια, θυγάτηρ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, μὴ ἀπαντωμένη μὲν ἐν Ὁμήρῳ, Ἡσιόδῳ καὶ Πινδάρῳ, ἀλλ' ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις μετὰ τοῦ πατρός της ἐν τοῖς ναοῖς του συλλατρευομένη, καὶ ἐν ἀγάλμασιν ὡς νέα εὐπρεπὴς παριστωμένη, παρὰ τοὺς πόδας ἢ περὶ τὴν χεῖρά της συνήθως τὸν ὄφιν ἔχουσα, τὸ ἔμβλημα τῆς ἰατρικῆς, καὶ κύαθον κρατοῦσα. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ Ἀθηνᾶ ἐλατρεύετο, μάλιστα ἐν Ἀθήναις, ὡς Ὑγίεια, καθ' ὃ πολιοῦχος, καὶ ἐπομένως προστάτις καὶ τῆς ὑγείας τῶν πολιτῶν, καὶ τῇ ἀπεδίδετο τὸ ὄνομα Ὑγίεια ὡς ἐπίθετον. Ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν ὑπῆρχεν ἀρχαῖος βωμὸς τῆς Ὑγιείας, θυγατρὸς τοῦ Ἀσκληπιοῦ (Παυσ. Α. 23). Ὅτε δὲ, οἰκοδομουμένων τῶν Προπυλαίων, εἷς ἐργάτης ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ θριγοῦ καὶ κατεσυντρίβη, ὁ Περικλῆς, διδαχθεὶς κατ' ὄναρ ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς πῶς νὰ τὸν θεραπεύσῃ, ἔστησε «παρὰ τὸν βωμὸν» χαλκοῦν ἄγαλμα Ἀθηνᾶς Ὑγιείας (Πλούτ. Περ.ΙΓ), ὃ εἶδεν ὁ Παυσανίας ὅτε εἰσῆλθε διὰ τῶν Προπυλαίων (Αὐτ.). Ὅτε βωμὸς δὲ, μέγας, πλακόκτιστος, καὶ τὸ βάθρον τοῦ ἀγάλματος, εὑρέθησαν ἐν ταῖς ἀνασκαφαῖς καὶ μένουσιν ἐν θέσει, δεξιῶς τῷ εἰσιόντι, εὐθὺς μετὰ τὴν στοὰν, καὶ ἐπὶ τοῦ βάθρου διατηρεῖται ἡ ἐπιγραφὴ «Οἱ Ἀθηναῖοι τῇ Ἀθηναίᾳ τῇ Ὑγιείᾳ, Πύρρος ἐποίησεν Ἀθηναῖος», ὅθεν καταφαίνεται καὶ τίς ἦν ὁ τοῦ ἀγάλματος γλύπτης (Ἰδ. Ῥαγκ. Ἀπ. Τ. ΙΓ, ἱστ. Καλλ. Α, σλ. 313). Καὶ ὁ γλύπτης Νικήρατος ἐπὶ Ἀλκιβιάδου ἐποίησε σύμπλεγμα Ἀσκληπιοῦ καὶ Ὑγιείας (Plin. XXXIV, 19, 49), καὶ ὁ Βρύαξις, ἐπὶ τῶν Διαδόχων, Ἀσκληπιὸν καὶ Ὑγίειαν ἐν Μεγάροις (Pl. XXXIV, 19, 13).

Ὑγῖνος, κατά τινας Ἱσπανὸς, κατ' ἄλλους Ἀλεξανδρεὺς, ἀπελεύθερος τοῦ Αὐγούστου, διευθυντὴς τῆς Παλατινῆς βιβλιοθήκης. Ἔγραψε λατινιστί. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδονται 277 σωζόμενοι μῦθοι καὶ ἓν ποίημα «Ποιητικὸν ἀστρονομικὸν» ἐπιγραφόμενον, εἰς 4 βιβλία. Ἀλλὰ πολλοὶ τῶν κριτικῶν ἐκλαμβάνουσι ταῦτα ὡς ἔργα μεταγενέστερα.

Ὑδάρνης, 1) Εἷς τῶν 7 εὐγενῶν Περσῶν, τῶν συνωμοσάντων κατὰ τοῦ Μάγου Σμέρδιος (Ἡρδ. Γ, 70).—2) Υἱὸς τοῦ ἀνωτέρω, στρατηγὸς τῶν ἀθανάτων ὑπὸ τὸν Ξέρξην ἐν τῇ ἐκστρατείᾳ κατὰ τῆς Ἑλλάδος (Ἡρδ. Ζ, 83.—Στρβ.).

Ὕδαρνις (ἡ), θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρώπης (Εὐδοξ.).

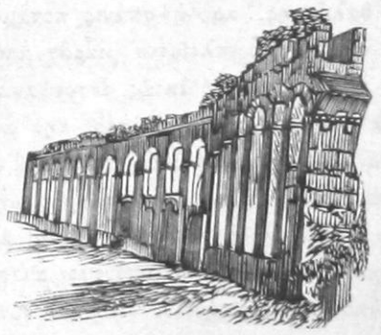
Ὑδάσπης, ποταμὸς τῆς Ἰνδίας διαρρέων τὸ Πενταπόταμον (Πενδζὰβ), εἰσρέων εἰς τὸν Ἀκεσίνην, καὶ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰνδόν. Ὁ Ἀλέξανδρος ἠθέλησε νὰ καταβῇ δι' αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· ἔκτισε δ' εἰς τὰς ὄχθας του δύο πόλεις, τὴν Νίκαιαν καὶ τὴν Βουκεφάλαν (Ἀρρ. Ε, 5, 4, 19, 4. ΣΤ, 1, 5 κλ.—Στρβ. ΙΕ, 686. 691). Νῦν Βεχάτ.

Ὕδη 1) πόλις τῆς Λυδίας, ἐπὶ τοῦ ὄρους Τμώλου (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 385), αἱ μετὰ ταῦτα Σάρδεις (Σχλ.).—2) Πόλις τῆς Λυκαονίας, βορειοδυτικῶς τῆς Νύσσης (Στφ. Βυζ.).

Ὕδισσος (ὁ), 1) καὶ Ὑδισσα, ἀρχαία πόλις τῆς Καρίας (Πτλμ.—Στφ.Βζ.).—2) Υἱὸς τοῦ Βελλεροφόντου καὶ τῆς Ἀστερείας, καθ' ὃν ἐκλήθη ἡ Καρικὴ πόλις (Στφ. Βυζ.).

Ὕδρα 1) ἔνυδρον τέρας, ἐννεακέφαλος φοβερὸς ὄφις ἐν τῇ λίμνῃ Λέρνῃ τῆς Ἀργολίδος, ὃν ἐφόνευσεν ὁ Ἡρακλῆς (Ἀπλλδ. Β, 5. 2).—Ἰδ. Λέρνη). — 2) Λίμνη τῆς Αἰτωλίας, μεταξὺ Πλευρῶνος καὶ Ἀρσινόης, ἡ εἶτα Λυσιμαχία κληθεῖσα (Στρβ.). Κατ' Ὀβίδιον (Met. VII, 371), ἴσως μᾶλλον Ὑρία.

Ὑδραγωγεῖον, τεχνητὸς, κτιστὸς ὀχετὸς ὑπόγειος, πρὸς μετοχέτευσιν τοῦ ποσίμου ὕδατος ἀπὸ τῆς πηγῆς αὐτοῦ εἰς ὡρισμένον σημεῖον. Πρὸ πάντων τὰ τῶν Ῥωμαίων ὑδραγωγεῖα, καὶ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν Ἑλλάδι, ἦσαν μεγαλουργήματα, δι' ὀρέων καὶ κοιλάδων, εἰς πολλῶν ὡρῶν ἀπόστασιν ὑπογείως μὲν διὰ μεγίστων θόλων, ἐπὶ τῆς γῆς δὲ, ἀναλόγως τῆς χωροσταθμήσεως, δι' ἀπεράντου σειρᾶς στερεῶς ἐκτισμένων ἀψίδων, τὸ ὕδωρ φέροντα, ὡς τὸ ἐν τῇ εἰκόνι τοῦ αὐτοκράτορος Κλαυδίου ἐν Ἰταλίᾳ. Πολλάκις αἱ ἀψίδες ἀπετέλουν δύο ἢ τρεῖς ἐπαλλήλους σειρὰς, καὶ ἐνίοτε μὲν τὸ ὕδωρ ἔρρεε διὰ τῆς ὑψηλοτέρας, ἐνίοτε δὲ διὰ πασῶν. Τοιαῦτα σώζονται πανταχοῦ τῶν χωρῶν ἔνθα ἐπεκράτει ἡ Ῥώμη. Ἐν Ἀθήναις, πλὴν τῶν φρεάτων, μόνη πηγὴ ποσίμου ὕδατος ἦν, ὡς φαίνεται, ἐν τῇ ἀπωτάτῃ ἀρχαιότητι ἡ Καλλιρρόη, δι' ὃ καὶ ἐξ αὐτῆς ἠρύοντο οἱ Ἀθη-

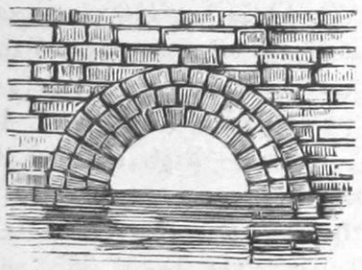

ναῖοι, καίτοι ἀπειλούμενοι ὑπὸ τῶν ἐπιδρομῶν τῶν τὸν Ὑμηττὸν οἰκούντων Πελασγῶν (Ἡρδ. Θουκ.), καὶ οἱ Πεισιστρατίδαι ἐπεμελήθησαν

αὐτῆς, καὶ εἰς ἐννεάκρουνον τὴν ἐκόσμησαν. Ἀλλ' ὅτε ηὔξησε μεγάλως τῆς πόλεως ὁ πληθυσμὸς, τὸ ὀλίγον τοῦτο ὕδωρ ἦν βεβαίως ἀνεπαρκὲς, καὶ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα φροντὶς ἐγένετσ αὐξήσεως τοῦ ὕδατος δι' ὑδραγωγείων, περὶ ὧν ὅμως οὐδὲν ῥητὸν μαρτυρεῖται, οὐδ' ἡ διεύθυνσις αὐτῶν γινώσκεται. Γνωστὸν δ' ἐστὶν ὅτι ὑπῆρχεν ἀρχὴ καλουμένη «ἐπιστάται τῶν ὑδάτων», ἀνατεθεῖσα καὶ εἰς τὸν Θεμιστοκλέα ποτὲ, ὡς καὶ ἄλλη, οἱ τῶν «χρηνῶν ἐπιμεληταί». Ὁ δὲ Ἀδριανὸς, διὰ μεγίστου ὑδραγωγείου, ἴσως κατὰ μέρος τὸ ἀρχαῖον ἀναπτύξαντος καὶ εὐρύναντος, περατωθέντος δὲ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀντωνίνου, ὑπογείου παντὸς, πλὴν κατὰ τὸ πέρας αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Ἀγχέσμου, ἔφερεν εἰς τὴν πόλιν ἄφθονα ὕδατα ἐκ τοῦ Ὑμηττοῦ, τοῦ Βρυλησσοῦ (Πεντελικοῦ) καὶ τοῦ Πάρνηθος. Τὸ ὑδραγωγεῖον τοῦτο σώζεται σχεδὸν ὁλόκληρον, καί τινες τῶν τελευταίων αὐτοῦ ἀψίδων μετὰ Λατινικῆς ἐπιγραφῆς (Ῥαγ. Ἀπ. ΙΗ. Τοπ. Ἀθ. Σλ. 139).

Ὑδραλέτη, ὁ ὑδρόμυλος, ἐν χρήσει εἰς τὴν Ἀσίαν τὸ πρῶτον (Στρβ. ΙΒ, 3, 30). Εἰς τὴν Ῥώμην εἰσήχθη οὐχὶ πρὸ τοῦ Καίσαρος (Vitr. X, 5. 2), εἰς δὲ τὸ Βυζαντινὸν κράτος ἐπὶ Ἀρκαδίου καὶ Ὀνωρίου (Cod. Theod. XIV, 15, 1).

Ὑδραυλικὰ ἔργα. Ἡ θέσις τῆς Ἑλλάδος πανταχόθεν περικλυζομένης ὑπὸ τῆς θαλάσσης, καὶ ἡ σπάνις ποταμῶν διὰ τὴν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μικρὰν ἀπόστασιν τῶν ὀρέων ἀπὸ τῆς ἀκτῆς, ἔστρεψαν ἀρχαιότατα ἤδη τὴν προσοχὴν πρὸς τὴν ἀνάγκην ἔργων ὑδραυλικῶν, καὶ ἐνίοτε καὶ φυσικὰ φαινόμενα ἀπεδίδοντο εἰς παναρχαίων μυθικῶν προσώπων ἐπιχειρήσεις, ὡς αἱ καταβόθραι λιμνῶν ἐνομίζοντο ὑπόνομοι ἀνασκαφεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους, τοῦ καὶ τὸν Ἀλφειὸν μεταστρέψαντος ἐπὶ τὴν κόπρον τοῦ Αὐγείου. Τῆς Κυζίκου ὁ Χυτὸς καλούμενος λιμὴν ἐλέγετο ἔργον τῶν Γιγάντων Ἐγχειρογαστόρων καὶ Πελασγῶν (Σχλ. Ἀπλλδ. Ἰδ. 387), καὶ ἐν Σικελίᾳ ἀπεδίδετο εἰς τὸν Δαίδαλον ἡ ἀνασκαφὴ τῆς Κολυμβήθρας, δι' ἧς ὁ ποταμὸς Ἀλαζὼν ἐξέβαλλεν εἰς τὴν θάλασσαν. Ἐπὶ Ἀλεξάνδρου ὁ Χαλκιδεὺς Χάρης, ὅστις τεφρωρύχος ἐπελέγετο, «ἀνεκάθηρε τὰ ἐμφράγματα τῆς Κωπαΐδος» (Στρβ. Θ, 258. — Διογ. Λρτ. Δ, 23), ἢ ὀρθότερον, αὐτὸς «διετάφρευσε τὴν λίμνην» (Στφ. Βζ. λξ. Ἀθῆναι), καὶ αὐτοῦ πιθανῶς ἔργα εἰσὶ τὰ εἰσέτι μεταξὺ τῆς λίμνης καὶ τῶν Λαρυμνῶν σωζόμενα κάθετα φρέατα, ἀπόπειρα ἀποξηράνσεως γενομένη πιθανῶς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἐγκαταλειφθεῖσα ἕνεκα τῆς ἐκστρατείας εἰς τὴν Ἀσίαν. Ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φύσκωνος, ἐν Αἰγύπτῳ, ἧς ἡ ὕπαρξις ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοῦ Νείλου, ἤκμαζον μεγάλοι ὑδραυλικοὶ, ὁ Κτησίβιος, καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἥρων (Vitr. X, 12 13). — Καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἀρχαιότατα διὰ μεγίστων ὀχετῶν, τῶν λεγομένων Septem Maria, ἐκανόνισαν τοῦ Πάδου τὰς ἐκβολὰς εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ὁμοίως καὶ τὰς τοῦ Ἄρνου κατὰ σωζόμενα ἴχνη. Εἰς Λάτιον, κατὰ προτροπὴν Τυρρηνοῦ οἰωνοσκόπου, ἀνεσκάφη, πρὸς ἀποξήρανσιν, διὰ σκληροῦ βράχου, ὀχετὸς ἄγων πρὸς τὴν Ἀλβανὴν λίμνην, μῆκος ἔχων 7500′, πλάτος 5′ καὶ ὕψος 7′. Μέγα ἔργον τῶν Τυρρηνῶν (Ταρ-

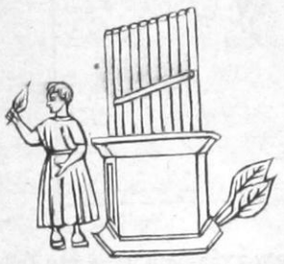

Amara maxima.

κυνίων) ἦσαν ἐν Ῥώμῃ καὶ αἱ ἐπίσης πρὸς ἀποξήρανσιν σκαφεῖσαι ἀμάραι (ὀχετοὶ), ὧν ἡ μείζων (maxima) εἶχεν 20′ πλάτος, καὶ 27′, ἢ μετὰ τῆς βάσεως 40′ ὕψος, ὥστε ἅμαξα πλήρης χόρτου εὐκόλως διήρχετο δι'

αὐτῆς (Στρβ. Ε, 235)· ἄνω δὲ ἦν θολωτή. — Ἰδ. Ὑδραγωγεῖον.

Ὑδραυλις (ἡ), ἢ Ὕδραυλος (ὁ), μουσικὸν ὄργανον, διὰ τεχνητῆς εἰσροῆς καὶ ἐκροῆς ὕδατος εἰς σωλῆνας τὸν ἀέρα κινούσης, μελῳδικοὺς ἤχους παράγον (Ἀρστ. ἢ Ἀρστξν. παρ' Ἀθην. Δ, 174). Ὁ Κτησίβιος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ (150 π. Χ.) ἐτελειοποίησεν αὐτὸ, καὶ τῶν σωλήνων, μέχρις 8 τὸν ἀριθμὸν, οἱ μὲν ἦσαν χαλκοῖ, οἱ δὲ ἐκ καλάμου. Ἐπὶ Νέρωνος νέον ἐφευρέθη σχῆμα τοῦ ὀργάνου τούτου. Ἐπαίζετο δὲ περίπου ὡς τὸ κλειδοκύμβαλον (Cic. Turc. III, 18, 43.—Plin. VI, 23. 26.—Vitr. V, 8, 13). Ἡ εἰκὼν ἐκ νομισματοσήμου τοῦ Οὐαλεντινιανοῦ.

Ὑδραώτης, ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς Πενταποτάμου, εἰσρέων, ὡς ὁ Ὑδασπις, εἰς τὸν Ἀκεσίναν, καὶ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἰνδὸν (Ἀρρ. Ε, 4, 2, 5, 5. κλ.—Στρβ. ΙΕ, 694. 697). Ἄλλως Ὑάρωτις, νῦν Ἰρωτι.

Ὑδρέα, μικρὰ νῆσος πρὸ τῆς Ἀργολικῆς ἀκτῆς καὶ τοῦ κόλπου τῆς Ἑρμιόνης, (Ἡρδ. Γ, 59), ἔχουσα μῆκος μὲν 5 ὡρῶν, πλάτος δὲ, σχεδὸν πανταχοῦ, μιᾶς ὥρας, ἡ ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἀγῶνος ὡς μία τῶν πρωτίστων ναυτικῶν νήσων διαπρέψασα Ὕδρα.

Ὑδρία, ἀγγεῖον πρὸς μεταφορὰν τοῦ ποσίμου ὕδατος, στάμνος ἢ λάγηνος, συνήθως μὲν ἐκ κεράμου, ἀλλ' ἐνίοτε, ἐκ πολυτελείας, καὶ ἐκ χαλκοῦ ἢ ἀργύρου. Εἰς τὴν πομπὴν τῶν Παναθηναίων, ὡς εἵποντο τοῖς πολίταις οἱ μέτοικοι φέροντες ἐπὶ τῶν ὤμων τὰς σκάφας, οὕτως εἵποντο καὶ ταῖς γυναιξὶν αἱ τῶν μετοίκων γυναῖκες, φέρουσαι τὰ σκιάδια, καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν φέρουσαι τὰς ὑδρίας (Ἀρστφ. Ἐκκλ. 748. — Πολδ. Γ, 55. — Αἰλ. π. ἱ. ΣΤ, 1). — Ὑδρίας δὲ μετεχειρίζοντο καὶ εἰς τὰς συνελεύσεις καὶ τὰ δικαστήρια ὡς κάλπας ψηφοφορίας (Ἰσοκρ. Τραπζ. 872. — Ξνφ. Ἑλλ. Α, 7, 6)· προσέτι δὲ καὶ ὡς κάλπας εἰς ἃς ἐνέθετον τὴν κόνιν τῶν τεθνεώτων (Πλουτ. Μαρκ. — Ἀθήν. Ι).

Ὑδροῦς (ὁ), μία τῶν ἀρχαιοτάτων πόλεων τῆς Καλαβρίας, εἰς τὴν κάτω Ἰταλίαν κατὰ τὴν ἀνατολικὴν αὐτῆς παραλίαν, μετ' ἀρίστου λιμένος, Κρητῶν ἀποικία, τὸ προσεχέστατον σημεῖον διὰ τὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα μετάβασιν (Στρβ. Ε, 231.—Liv. XXXVI, 21.—Cic. ad Fam. XVI, 9. ad Att. XV, 21. XVI, 5). Νῦν Ὄτραντον.

Ὑδροῦσα, μικρὰ νῆσος ἐν τῷ Σαρωνικῷ κόλπῳ, πρὸς τῇ δυτικῇ παραλίᾳ τῆς Ἀττικῆς (Στρβ.). Νῦν Φλέγα.

Ὑδροφόρια (τὰ), ἑορτὴ τελουμένη ἐνιαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, οἷον ἐν Αἰγίνῃ (Σχλ. εἰς Πίνδ. Νμ. Ε, 81) ὡς ἑορτὴ καθαρμοῦ τῷ Ἀπόλλωνι κατὰ μῆνα Δελφίνιον προσφερομένη· ἐν Ἀθήναις (Ἀπολλών. ἐν Φωτ.) τελετὴ πένθιμος διὰ τοὺς κατὰ τὸν κατακλυσμὸν ἀπολεσθέντας. Ἐπανηγυρίζετο ἐπισήμως ἐν τῷ ἔαρι κατ' Ἀνθεστηριῶνα, καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐρρίπτοντο ἱερεῖα καὶ πέμματα ἐξ ἁλ-

φίτων καὶ μέλιτος εἰς τὸ ἐν τῷ τεμένει τῆς Γῆς καὶ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς χάσμα, δι' οὗ ἐπιστεύετο ὅτι διέρρευσαν τὰ ὕδατα τοῦ κατακλυσμοῦ.

Ὑδροφόρος, ὁ φέρων τὸ ὕδωρ. Ἰδίως ἐπὶ τῶν ρωμαϊκῶν χρόνων ὁ δοῦλος ὁ τὰ

βαλανεῖα ὕδατος πληρῶν, καὶ αὐτὸ εἰς τὸν λουόμενον ἐπιχέων, ὁ παρὰ Λατίνοις aquarius (Juv. VI, 332.—Festus. λξ.).

Ὕδωρ. Εἰς τὰ δικαστήρια ἐν Ἀθήναις, πρὸς ἀποφυγὴν καταχρήσεως τοῦ λόγου, ὡρίζετο ὁ χρόνος καθ' ὃν ἐπετρέπετο εἰς ἕκαστον τῶν διαδίκων, ἢ τῶν συνηγόρων αὐτῶν, νὰ ὁμιλήσῃ, καὶ προσεμετρεῖτο πρὸς ποσότητα ὕδατος ῥέοντος διὰ μηχανῆς, ἥτις ἐκαλεῖτο κλεψύδρα, ἢ καὶ ἀνάγκη, διότι, ἅμα ἐξηντλεῖτο, ὁ ῥήτωρ ἠναγκάζετο νὰ παύῃ λέγων. Τὴν ποσότητα τοῦ ὕδατος ὥριζεν ὁ ἄρχων ὁ ἔχων τοῦ δικαστηρίου τὴν ἡγεμονίαν, ἀναλόγως τῆς σπουδαιότητος τῆς ὑποθέσεως. Εἰς τὰς κληρονομικὰς καὶ ἄλλας συνήθεις δίκας ἔδιδεν ἕνα ἀμφορέα εἰς ἑκάτερον. Ὅταν ἦσαν πολλοὶ συνήγοροι ἢ διάδικοι ὁμιλοῦντες περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, ἐλάμβανον τὸν λόγον ἀλληλοδιαδόχως «ἐν τῷ αὐτῷ ὕδατι», τοῦ ἑνὸς παραδίδοντος τὸ ὕδωρ εἰς τὸν ἄλλον. Ἂν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγορεύσεως ἐπρόκειτο ν' ἀκουσθῶσι μάρτυρες, ὁ ῥήτωρ ἔλεγεν εἰς τὸν ὑπηρέτην τοῦ δικαστηρίου, ὅστις ἐκαλεῖτο ὁ ἐφ' ὕδωρ, καὶ εἶχε τὴν ἐπιμέλειαν τῆς κλεψύδρας, «ἐπίλαβε τὸ ὕδωρ», ἢ «ἔξερα τὸ ὕδωρ», ἵνα διακόψῃ τὴν ῥοὴν αὐτοῦ, μέχρις οὗ ἀρχίσῃ ἡ ἀγόρευσις πάλιν. Ἐμὸν ὕδωρ ἔλεγε δὲ ὁ ῥήτωρ, ἐννοῶν τὸν χρόνον ἐφ' ὅσον τῷ ἐπετρέπετο νὰ ὁμιλῇ. Ἐκαλεῖτο διαμεμετρημένη ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ἐγίνετο χρῆσις τοῦ ὕδατος, καὶ δὲν ἦσαν πᾶσαι τοιαῦται, διότι τινὲς δίκαι, οἷον αἱ «κακώσεις» ἐξηροῦντο.

Ὑέλη, καὶ εἶτα Ἐλέα (ἴδ.).

Ὕελος, ὀρθότερον Ὕαλος (ἴδ.).

Ὑετία, κρήνη ἐν Ἰωνίᾳ, πλησίον τῆς Μιλήτου (Θεόκρ. Εἰδ. ΣΤ, 115).

Ὕης, ἐπίθετον τοῦ Βάκχου, εἴτε ἐκ τοῦ ὅτι πολλάκις κατὰ τὰς ἑορτάς του συνέβαινε νὰ βρέχῃ, πρὸς δυσαρέσκειαν τῶν πανηγυριζόντων, εἴτε διότι ὑπό τινων Ὕη ἐλέγετο ἡ μήτηρ του (Πλουτ. Ἰσ. Ὄσ. 38.—Σουΐδ.).

Ὑηττὸς (ἡ), κώμη τῆς Βοιωτίας ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Λοκρίδος, κληθεῖσα κατὰ τὸν κτίστην αὐτῆς Ὑητὸν, Ἀργεῖον φυγάδα ἐκ τῆς πατρίδος του, διά τινα διαπραχθέντα φόνον, καὶ παρὰ τοῦ βασιλέως τῆς Βοιωτίας λαβόντα τὴν χώραν ἔνθα τὴν πόλιν ἀνήγειρε (Παυσ.—Στφ. Βζ.).

Ὑἱοθεσία. Ὁ Ἀθηναῖος ὁ μὴ κεκτημένος νόμιμον κληρονόμον ἐθεώρει ὡς δικαίωμα διὰ τὸν οἶκόν του, ἵνα μὴ ἀνώνυμος γένηται (Ἰσοκρ. κ. Μενεκλ. κλ. 36), καὶ ὅπως ἂν μὴ ἐξερημωθῇ (Δμσθ. κ. Λυκομ. 1093), προσέτι δὲ καὶ ὡς καθῆκον πρὸς τὴν πόλιν, νὰ υἱοθετήσῃ τινὰ, «θέσθαι υἱὸν, ποιεῖσθαι, εἰσποιεῖσθαι, υἱῶσαι»· καὶ αὐτὸς μὲν ἐλέγετο θέτης ἢ ποιητὸς πατήρ, ὁ δ' υἱὸς θετὸς ἢ θέσει υἱός. Ἂν δ' ἀπέθνησκέ τις πρὸ τῆς υἱοθετήσεως, ἐφρόντιζεν ὁ ἄρχων περὶ αὐτῆς, εἰσάγων εἰς τὸν οἶκον «τινὰ τῶν κατὰ γένος ἐγγυτάτω». Τοῦ θέτου τὰ προσόντα ἦσαν νὰ ᾖ ἀνὴρ (οὐχὶ γυνὴ), πολίτης Ἀθηναῖος, ἐνῆλιξ, ἄνευ γνησίου υἱοῦ, πλὴν ἂν εἶχε νομίμως ἀποκηρύξει αὐτὸν, ἐνεργῶν ἐν πλήρει χρήσει τῆς ἐλευθερίας του. Ἂν δ' εἶχε θυγατέρας, ὤφειλε νὰ νυμφεύσῃ μετὰ τοῦ θετοῦ μίαν ἐξ αὐτῶν, τὴν ἐπίκληρον. Παρὰ δὲ τοῦ θετοῦ ἀπῃτεῖτο νὰ ᾖ πολίτης Ἀθηναῖος, κατὰ προτίμησιν ἐκ τῶν ἐγγυτέρων συγγενῶν. Προσέτι ἀπῃτεῖτο συγκατάθεσις αὐτοῦ, ἂν ἦν ἐνῆλιξ, ἢ ἄλλως τοῦ πατρὸς ἢ κυρίου του, δι' ὃν ἐλέγετο ἐκποίητος. Ὑπόλογος δὲν υἱοθετεῖτο πρὶν ἢ δώσῃ λόγον· ἄτιμος μετέδιδε τὴν ἀτιμίαν εἰς τὸν θέτην, καὶ τ' ἀνάπαλιν. Ἂν μετὰ τὴν υἱοθέτησιν ἐγεννῶντο γνήσια τέκνα, ἐθεωροῦντο ὡς νεώτεροι ἀδελφοί. Ἡ ἐγγραφὴ τοῦ θετοῦ ἐγίνετο ὡς καὶ ἡ τῶν γνησίων τέκνων, κατὰ τὰ θαργήλια (ἔαρ), εἰς τοὺς φρατορικοὺς πίνακας (Ἰσαῖ. π. Ἀπλλδ. κλ. Β). Τοῦ θετοῦ ἔπαυον αἱ συγγενικαὶ σχέσεις πρὸς τὴν ἀρχαίαν αὐτοῦ οἰκογένειαν, πλὴν πρὸς τὴν μητέρα, διότι «μητρὸς οὐδεὶς ἐστὶν ἐκποίητος» (Ἰσ. κ. Ἀρστρχ. κλ. 8), ἀπέναντι δὲ τῆς νέας ἀπέκτα πάντα τὰ δικαιώματα καὶ τὰ καθήκοντα πρεσβυτέρου γνησίου υἱοῦ. Ὁ διὰ διαθήκης υἱοθετῶν ἠδύνατο νὰ πράξῃ τοῦτο καὶ οὐχὶ «ἐπὶ παντὶ τῷ κλήρῳ», οὐδὲ χορηγῶν ὅμως ῥητὸν κτῆμα ἢ ὡρισμένην ποσότητα, ἀλλ' ἐπὶ μερίδι («τῷ ἡμίσει, τῷ τρίτῳ μέρει» κτλ.) τῆς ὅλης οὐσίας. Ἡ υἱοθέτησις ἠδύνατο νὰ διαλυθῇ διὰ κοινῆς συγκαταθέσεως (Δμσθ. κ. Σπουδ. 1029). Θετὸς, ἔχων γνήσιον υἱὸν, ἠδύνατο, τοῦτον εἰς ἑαυτὸν ἀντικαθιστῶν, νὰ διαλύσῃ τὴν θέσιν ὅπως ἀντιποιηθῇ τοῦ γνησίου πατρός του τὴν κληρονομίαν (Δμσθ. κ. Λεωχ. Ἀπσπ.).

Ὕκκαρα, πόλις ἀρχαία Σικελικὴ, πρὸς τὰ βόρεια τῆς νήσου, δυτικῶς τῆς Πανόρμου, κληθεῖσα κατ' εἶδός τι ἰχθύων. Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐλεηλατήθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, καὶ εἶτα παρεδόθη τοῖς Σεγεσταίοις (Θουκ. ΣΤ, 62. Ζ, 13). Μεταξὺ τῶν εἰς δουλείαν ἀπαχθέντων ἦν καὶ ἡ φίλη τοῦ Ἀλκιβιάδου, ἡ ἑταίρα Τιμάνδρα, μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς, τῆς περιφήμου γενομένης ἑταίρας Λαΐδος (Πλατ. Ἀλκ. 39).

Ὕλαι ἢ Ὕλη, πόλις κειμένη ἐπὶ τῆς βορείας ἀκτῆς τῆς Ὑλικῆς λίμνης κατὰ τὰ νότια τῆς Βοιωτίας, πατρὶς τοῦ πλουσίου Ὀρεσβίου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 500. Ε, 708), καὶ τοῦ τορευτοῦ Τυχίου τοῦ κατασκευάσαντος τὴν ἀσπίδα τοῦ Αἴαντος (Ὁμ. Ἰλ. Η, 221).

Ὑλαία, ἐπαρχία τῆς Σκυθίας, νοτιανατολικῶς κειμένη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, καὶ χωροῦσα ἀπὸ τοῦ Βορυσθένους μέχρι τοῦ Ὑπακύριος ποταμοῦ. Πρὸς ἀνατολὰς αὐτῆς κατῴκουν οἱ νομάδες Σκύθαι, πρὸς βορρᾶν δὲ οἱ Γεωργοὶ (Ἡρδ. Δ, 76).

Ὑλαῖος, εἷς τῶν Κενταύρων, ἐπιπεσὼν κατὰ τῆς Ἀταλάντης καὶ φονευθεὶς ὑπ' αὐτῆς (Καλλμ. εἰς Ἄρτ. 221.—Ἀπλλδ. Γ, 9, 2).

Ὑλακίδης, υἱὸς τοῦ ἐκ Κρήτης Ὑλάκου, εἰς ὃν ἐνεφανίσθη ὁ Ὀδυσσεὺς ὅτε ἐπέστρεψεν εἰς Ἰθάκην (Ὁμ. Ὀδ. Ξ, 208).

Ὕλας, υἱὸς τοῦ Θεοδάμαντος καὶ τῆς

Κυήνης. Ὁ Ἡρακλῆς, φονεύσας τὸν πατέρα του, παρέλαβεν αὐτὸν παρ' ἑαυτῷ καὶ τὸν ἠγάπα περιπαθῶς. Κατὰ τὸν πλοῦν τῶν Ἀργοναυτῶν, ἀποβὰς εἰς Μυσίαν πρὸς ὕδρευσιν, συνελήφθη ἐκεῖ ὑπὸ τῶν Νυμφῶν, ἃς ἔθελξεν ἡ καλλονή του, καὶ ὁ Ἡρακλῆς, τὸν πλοῦν ἐγκαταλιπών, περιεφέρετο εἰς ζήτησίν του (Ἀπλλν. Ῥόδ. Α, 131. 1350. — Ἀπλλδ. Α, 9, 10).

Ὑλεύς, εἷς ἐκ τῶν νέων θηρευτῶν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου, ὅσοι ἐφονεύθησαν ὑπ' αὐτοῦ (Ἀπλλδ. Α, 8, 2).

Ὕλη, 1) μία τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου καθ' ἣν ἐκλήθη ἡ ὁμώνυμος πόλις ἐν Βοιωτίᾳ, ἥτις καὶ πληνθυτικῶς ἐλέγετο Ὕλαι. — 2) Πόλις τῆς Καρίας. Κατά τινας Ὕδη (Ὁμ. Ἰλ. Ε. 708. Η, 221).

Ὑλήωροὶ ἢ **Ὑλωροὶ,** οἱ τῆς ὕλης, ἤτοι τοῦ δάσους ἐπιτηρηταί, οἱ δασοφύλακες καὶ δασονόμοι (Ἀρστ. Πολτ. ΣΤ, 5 — Σουίδ. λξ.).

Ὑλίας, ποταμὸς τῆς κάτω Ἰταλίας, ῥέων μεταξὺ Συβάριδος καὶ Κρότωνος (Θουκ. Ζ, 35). Νῦν Ἀκουανίλε.

Ὑλλαϊκὸς λιμήν, λιμήν τις τῆς νήσου Κερκύρας (Θουκ. Γ, 72. — Ἀπολλν. Ῥδ. Δ, 1125).

Ὑλλεῖς, 1) μία τῶν τριῶν φυλῶν εἰς ἃς διηροῦντο οἱ Δωριεῖς, τοὺς Ὑλλεῖς, Δυμᾶνας καὶ Παμφύλους, δι' ὃ καὶ Τριχάϊκες ἐλέγοντο (Ἡσδ. Αἰγιμ. Ἀποσπ. — Ἡρδ. Ε, 68. — Στφ. Βζ.), ἀπαντωμένη ῥητῶς εἰς διαφόρους δωρικὰς πολιτείας, ὡς ἐν Σικυῶνι (Ἡρδ. Ε, 68), ἐν Κερκύρᾳ, καὶ ἐπώνυμος Ὕλλου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἡρακλέους, θετοῦ τοῦ Αἰγιμιοῦ. — 2) Ὑλλεῖς ἢ Ὕλλοι, οἱ κάτοικοι τῆς Ἰλλυρίας, ἐπίσης τὸ ὄνομα λεγόμενοι ὅτι εἶχον ἐκ τοῦ Ὕλλου (Σκύλ. σ. 7. — Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 521. — Στφ. Βζ. — Εὐστ. — Ἐτμ. Μέγ.), ὥστε ἴσως δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι Ἰλλυρικὴ, ἤτοι ἡ Ἑλλήνων ἐγκατεστημένων ἐν Ἰλλυρίᾳ, ἦν ἡμία τῶν τριῶν φυλῶν τῶν συγκατελθουσῶν μετὰ τῶν Δωριέων.

Ὕλλη, πόλις τῆς Ἰλλυρίας, ἐπὶ τῆς χερσονήσου Ὑλλίδος (Στφ. Βζ.).

Ὑλλὶς, χερσόνησος τῆς Ἰλλυρίας ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης, κληθεῖσα καθ' Ὕλλον, τὸν υἱὸν τοῦ Ἡρακλέους, κομίσαντα ἐκεῖ Φαιάκων ἀποικίαν (Στφ. Βζ.).

Ὕλλος, 1) υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Δηϊανείρας, σύζυγος τῆς Ἰόλης, πατὴρ τοῦ Κλεοδαίου. Μετὰ τῶν λοιπῶν υἱῶν τοῦ Ἡρακλέους (Ἡρακλειδῶν), κατενίκησε, βοηθείᾳ τῶν Ἀθηναίων, τὸν καταδιώκοντα αὐτοὺς Εὐρυσθέα, καὶ ἐφόνευσεν αὐτὸν (Ἀπλλδ. Β, 8, 1)· ἀλλ' ἐπιχειρήσας νὰ εἰσβάλῃ εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἐφονεύθη ἐν μονομαχίᾳ ὑπὸ Ἐχέμου, τοῦ βασιλέως τῶν Ἀρκάδων (Σφκλ. Τροχ. 56. — Ἡρδ. Η, 132). — 2) Ἕτερος υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους, καὶ Μελίτης, τῆς θυγατρὸς τοῦ ποταμίου θεοῦ Ἀργαίου ἐπὶ τῆς νήσου τῶν Φαιάκων. Οὗτος, μὴ εὐχαριστούμενος νὰ ζῇ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ναυσιθόου, τοῦ ἐγχωρίου βασιλέως, ἐκόμισε Φαιάκων ἀποικίαν εἰς τὴν Ἰλλυρίαν, καὶ κατῴκησε τὸ ἀκρωτήριον τὸ ἀπ' αὐτοῦ Ὑλλίδα κληθὲν (Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 538). — 3) Ποταμὸς ἐκ Λυδίας πηγάζων, τὴν Ἰωνίαν διαρρέων καὶ εἰς τὸν Ἕρμον ἐκβάλλων, κληθεὶς δὲ κατὰ Λυδόν τινα, καὶ μετέπειτα Φρύγιος μετονομασθεὶς (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 392. — Ἡρδ. Α, 80. — Παυσ. Α, 35. Στρβ.), — 4) Ψηφογλύφος τις τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων, κατ' ἐπιγραφήν.

Ὑμάνη, γυνὴ τοῦ Φόρβαντος, μήτηρ τοῦ Τίφυος (Hygin).

Ὑμέης, Πέρσης στρατηγὸς (Ἡρδ. Ε, 122).

Ὑμὴν, ἡ προσωποποίησις τοῦ νομίμου γάμου, ἀφ' οὗ καὶ οἱ ψαλλόμενοι γαμήλιοι ὕμνοι ὑμέναιοι ἐλέγοντο. Τούτων ἕνεκα ἐλέγετο ὁ Ὑμὴν ἀδελφὸς τοῦ Ἰαλέμου (τῆς θρηνῳδίας), καὶ τοῦ Ὀρφέως. Ὑπὸ τοῦ μύθου ἐπλάττετο υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ μιᾶς τῶν Μουσῶν (τῆς Καλλιόπης, Οὐρανίας ἢ Τερψιχόρης), ἢ υἱὸς τοῦ Μάγνητος καὶ τῆς

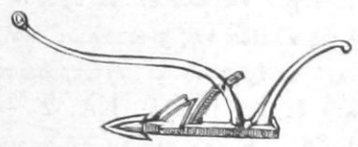
Καλλιόπης ἢ τῆς Κλειοῦς, ἢ τοῦ Διονύσου καὶ τῆς Ἀφροδίτης, καὶ περιπαθῶς ἠγάπων αὐτὸν ὁ Ἀπόλλων, ὁ Ἕσπερος, ὁ Θάμυρις· ἦν δὲ προσέτι καὶ φίλος τοῦ Ἔρωτος καὶ συνάδελφος. Εἰς τοὺς γάμους ἐλέγετο ὅτι τὸν ἐπεκαλοῦντο («Ὑμὴν ὦ, ὑμέναι' ὦ!»), κατὰ τοὺς μὲν διότι ἀπήλλαξεν ἀπὸ χειρῶν πειρατῶν ἁρπαγείσας παρθένους, κατὰ τοὺς δὲ, διότι νυμφευθεὶς Ἐλευσινίαν κόρην, τοσοῦτον εὐτυχῶς συνέζησε μετ' αὐτῆς, ὥστε ἡ ἕνωσίς των ἀπέβη τὸ ὑπόδειγμα αἰσίων γάμων, καὶ κατ' ἄλλους διότι πλακωθέντα ὑπὸ τῆς ὀροφῆς τοῦ οἴκου του ἐν ᾧ ἑώρταζε τοὺς γάμους του, τὸν ἔσωσεν ὁ Ἀσκληπιὸς (Ἀπλλδ. Γ, 10, 3). Ἡ τέχνη παρίστα αὐτὸν ὡς ὥριμον παῖδα, τὴν ἔκφρασιν σπουδαιότερον τοῦ Ἔρωτος, εἰς τὴν δεξιὰν δ' ἔχοντα τὸ νυμφικὸν κάλυμμα καὶ τὴν δᾷδα.

Ὑμηττὸς καὶ Ὑμησσός, ὄρος τῆς Ἀττικῆς κείμενον νοτιανατολικῶς τῶν Ἀθηνῶν, καὶ περίφημον διὰ τὸ μέλι αὐτοῦ (Ἡρδ. ΣΤ, 137). Ἐπὶ Τούρκων ἐλέγετο Τρελλοβούνι, οὕτω μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Monte Matto εἰς ὃ ἐπὶ Φραγκοκρατίας εἶχον παραφθείρει οἱ ξένοι τὸ ὄνομα.

Ὑμνέα, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἡ Ἄρτεμις εἶχε ναὸν ἐν Ἀρκαδίᾳ, μεταξὺ Μαντινείας καὶ Ὀρχομενοῦ (Παυσ.).

Ὕμνος, ἴδ. λυρικὴ ποίησις.

Ὕννις ἢ Ὕνις (ἡ), τὸ σιδήριον τοῦ ἀρότρου τὸ σχίζον τὴν γῆν, οὗ ἡ ἄκρα ἐλέγετο νύμφη (Πολδ. Β). Κατὰ διήγημα τοῦ Πλουτάρχου (Συμ. Δ, 5), ἐκλήθη οὕτως ἀπὸ τῆς ὑὸς, τοῦ χοίρου, ὅστις σχίζει

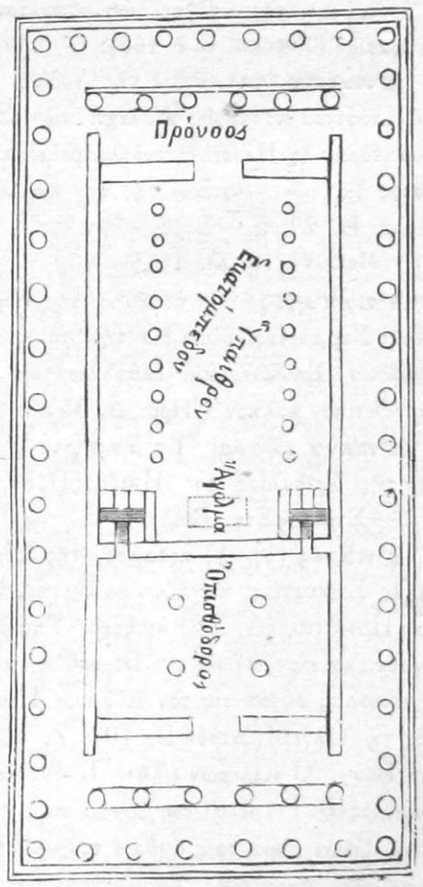
τοὺς βώλους τῆς γῆς διὰ τοῦ ῥύγχους του καὶ πρῶτος δῆθεν ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν γεωργικήν. Ἡ εἰκὼν, ἐξ ἀναγλύφου, δεικνύει ὅτι δὲν διέφερε τὸ ἀρχαῖον ὑννίον τοῦ νῦν ἐν χρήσει.

Ὑπαγκώνιον, προσκεφάλαιον εἰς ὃ ἐστήριζον τὸν ἀγκῶνα ὅτε εἰς τὰ δεῖπνα κτλ. οἱ ἀρχαῖοι ἀνεκλίνοντο ἐπὶ τῶν στρωμάτων (Γαλην.). Οὕτω συνήθως παριστῶνται

εἰς τοὺς Τυρρηνικοὺς τάφους οἱ νεκροὶ προσανακεκλιμένοι (acumbontes ἀκουμβῶντες) ἐπὶ τοῦ πώματος τοῦ τάφου, ὡς καὶ ἐν τῇ εἰκόνι.

Ὕπαιθρος ναὸς. Τὰ μικρὰ ναΐδια

ἐν τῇ ἀρχαιότητι, οἷον ὁ τῆς Νίκης ναὸς ἐπὶ

τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν, ἦσαν ὑπόστεγα, καὶ ἐλάμβανον τὸ φῶς ἀπὸ τῆς εὐρέως πρὸς ἀνατολὰς ἀνοιγομένης πύλης αὐτῶν· ἀλλ' οἱ μεγάλοι ναοί, ὡς ὁ Παρθενών, ὁ τοῦ Διὸς ἐν Ὀλυμπίᾳ, ὁ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Φιγαλείᾳ, καὶ πιθανῶς πάντες οἱ ἄλλοι, εἶχον τὸ κυριώτερον μέρος τοῦ σηκοῦ αὐτῶν, τὸ περιέχον τὸ ἄγαλμα, ὕπαιθρον, περιβαλλόμενον δὲ ὑπ' ἐσωτερικῆς στοᾶς, μέχρις ἧς μόνον ἐξετείνετο ἡ στέγη ἡ καλύπτουσα τὸ ἐξωτερικὸν περιστύλιον καὶ τὸν ὀπισθόδομον, ἐὰν ὑπῆρχε, καὶ πιθανῶς καὶ τὸ ἄγαλμα προστατεύουσα, ὡς δείκνυται ἐν τῇ εἰκόνι. Τὸ Ἐρεχθεῖον, ἔχον ἰδιαιτέραν ἀρχιτεκτονικὴν διάταξιν, καὶ ἕνωσις ὂν δύο μικρῶν ναῶν, οὐδὲ ἔκτασιν κεκτημένον δι' ἐσωτερικὰς στοάς, δὲν ἦν, ὡς φαίνεται, ὕπαιθρον, καὶ ἐφωτίζετο δι' ὀπαίων τῆς στέγης, ὡς ἐξάγεται ἐξ ἐπιγραφῶν (Boeckh, C. J 160).

Ῥαιπα (τὰ), πόλις τῆς Λυδίας, ἐπὶ τοῦ Καΰστρου ποταμοῦ, ἀπέναντι τῶν Σάρδεων, ἕδρα τῆς Περσικῆς πυρολατρείας, περίπυστος διὰ τῶν γυναικῶν της τὴν καλλονὴν (Παυσ. Ε, 27, 5. — Στρβ. — Pl. V, 29, 31. — Ov. Met. VI, 13. XI, 150).

Ῥάκυρις (ὁ), ποταμὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, ῥέων διὰ τῆς χώρας τῶν Νομάδων Σκυθῶν, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Καρκινιτικὸν κόλπον (Ἡρδ. Δ, 55).

Ῥάνα (ἡ) καὶ Ὕπανα (τὰ), πόλις τῆς Τριφυλίας ἐν Ἤλιδι (Πολδ. Δ, 177. — Στρβ. — Στφ. Βυζ.).

Ῥανις (ὁ), 1) ποταμὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας, πηγάζων ἐκ λίμνης, ἥτις ὑπὸ Ἡροδότου (Δ, 52) «μήτηρ Ὑπάνιος» λέγεται, καὶ εἰσρέων εἰς τὸν Βορυσθένην κατὰ τὰς ἐκβολὰς αὐτοῦ εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον πρὸς τῇ Ὀλβίᾳ (Στρβ. Β, 107. Ζ, 306). Νῦν Βούγ. Ὁ Κικέρων (Tusc. I, 39) καὶ ὁ Βιργίλιος (G. IV, 370) διηγοῦνται περὶ ἡμεροβίων ζῴων παρὰ ταῖς ὄχθαις του. — 2) Ποταμὸς τῆς Ἀσιατικῆς Σαρματίας, διὰ δύο στομίων ἐκρέων εἰς τὴν Μαιώτιδα (Στρβ.). Νῦν Κουβάν. — 3) Ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς, ἐντεῦθεν τοῦ Γάγγου. Μέχρις αὐτοῦ ἔφθασεν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος (Στρβ. — Διον. Περιηγ. 1145). (Ἴσως ὀρθότερον) Ὕφασις παρ' Ἀρριανῷ.

Ῥαρνα (τὰ), φρούριον τῆς Καρίας ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Ἀρρ. Ἀνδ. Α, 24).

Ῥαρχος, ἄρχων οὐχὶ αὐτεξούσιος, ἀλλ' «ὕπαρχος ἄλλων» (Σφκλ. Αἴ. 1105). Τοιοῦτος ὁ σατράπης (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 1, 10. — Ἡρδ. Δ, 166. Ε, 20. 25. 27. Ζ, 6). Ἐν τῷ στρατῷ ὁ ἀντιστράτηγος, ὁ τοῦ στρατηγοῦ ἀντιπρόσωπος (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 4, 19).

Ῥασπιστὴς, εἷς τοὺς Ἑλληνικοὺς στρατοὺς δοῦλος ὀφείλων νὰ φέρῃ τοῦ κυρίου του τὴν ἀσπίδα, πολλάκις καὶ τὸ κράνος, μέρος τῆς σκευῆς καὶ τῶν τροφῶν, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. — Παρὰ δὲ τοῖς Μακεδόσιν ἦσαν οἱ ὑπασπισταὶ ἰδιαίτερον σῶμα, ἄλλο τῶν τοξοτῶν καὶ τῶν φαλαγγιτῶν ἢ ὁπλιτῶν, ἐλαφρότερον τοῦτο, καὶ ὁποῖοι τινες ἦσαν τοῦ Ἰφικράτους οἱ πελτασταί. Τὴν μακρὰν σάρισσαν τῶν ὁπλιτῶν δὲν εἶχον, διότι ἐκείνη ἦτο μᾶλλον ὅπλον ἀμύνης, ἐν ᾧ οὗτοι ἦσαν κατηρτισμένοι πρὸς προσβολήν, δι' ὃ εἶχον βραχὺ ἀκόντιον, καὶ ξίφος μακρόν. Ἄγημα (ὑπασπιστῶν), πεζικὸν ἄγημα ἢ ἄγημα βασιλικόν, ἐλέγετο τὸ ἐκλεκτότερον μέρος αὐτῶν, τὸ ὑπηρετοῦν ὡς βασιλικὴ σωματοφυλακὴ (ἴδ. Ἄγημα).

Ῥατα (τὰ) ἢ Ὑπάτη (ἡ), πόλις τῶν Αἰνιάνων καὶ Οἰταιέων κατὰ τὴν νότιον Θεσσαλίαν, ἐπὶ τῆς βορείας πλευρᾶς τῆς Οἴτης, ὑπὲρ τὴν κοιλάδα τοῦ Σπερχειοῦ. Οἱ Αἰτωλοὶ εἶχον καταλάβει τὸ ὀχυρὸν τοῦτο σημεῖον ὡς κλεῖδα τῆς Θεσσαλίας, καὶ πολλάκις ἐκεῖ συνήρχοντο οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ αἰτωλικοῦ δεσμοῦ [Πολδ. ΚΑ, 2. — Liv. XXXVI, 28). Ἕνεκα τοῦ ἐν τῇ περιχώρῳ, ὡς ἐλέγετο, ἀφθόνως φυομένου ἐλεβόρου, καὶ τῆς ἐν τῇ κοιλάδι ἀναβρυούσης θερμῆς θειούχου λίμνης, ὑφ' ἧς τὴν ἐπιφάνειαν ἔτι διατηρεῖται ἀρχαία ἐπιγραφὴ μετὰ τῆς λέ-

ξεως «Ἀφροδίτη», ἐπεπόλαζον ἐν Ὑπάτῃ αἱ Θετταλαὶ γόησσαι (Πολδ. — Λουκ.).

Ῥάτη, εἰς τὴν μουσικὴν ἡ τὸν βαρύτατον τῶν τόνων ἀποφέρουσα χορδή.

Ῥατία, θυγάτηρ τοῦ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐξόχου μαθηματικοῦ Θέωνος, γεννηθεῖσα τῇ δ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδι, κόσμος καὶ ἐγκαύχημα τοῦ φύλου αὐτῆς διὰ τὴν ἔκτασιν τῶν γνώσεων καὶ τὴν αὐστηρότητα τῶν ἠθικῶν ἀρετῶν της, Μετ' ἐμβριθεστάτας σπουδὰς φιλοσοφικὰς καὶ μαθηματικάς, ἀνεδέχθη ἡ ἰδία τὴν διδασκαλίαν τῆς φιλοσοφίας, καὶ λέγεται ὅτι καὶ τὸν μαθηματικὸν τρίβωνα ἐνεδύθη. Ὁ οἶκος αὐτῆς ἦν κοινὸν συνεντευκτήριον πάντων τῶν ἐξοχωτέρων ἀνδρῶν τῶν χρόνων ἐκείνων. Ἀλλὰ τὰ θρησκευτικὰ πάθη ἦσαν τότε εἰς ὑπέρτατον βαθμὸν ἐξημμένα, καὶ οἱ χριστιανοὶ καὶ ὀπαδοὶ τοῦ ἐπισκόπου Κυρίλλου ἐξηγείροντο κατὰ τῶν ἀντιθρησκευτικῶν δογμάτων τῆς Ὑπατίας, καὶ βιαίως κατεφέροντο κατ' αὐτῆς. Εἰ δὲ καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ὑπὸ τὴν ὑπεράσπισίν του ὁ διοικητὴς Ὀρέστης, εἰς ἐπελθοῦσαν αἱματηρὰν τινα ῥῆξιν τῷ 415 μ. Χ., ἐθανατώθη ἐντὸς ἐκκλησίας.

Ῥατόδωρος, γλύπτης Θηβαῖος τῆς 102 Ὀλ. (370 π. Χ.), ποιήσας, συνεργασίᾳ τοῦ Ἀριστογείτονος, χαλκοῦς τοὺς ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, ὡς ἀνάθημα τῆς ἐν Οἰνόῃ νίκης τῶν Θηβαίων, Ἀργείων καὶ Ἀθηναίων κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων (Παυσ. Α, 10)· μετ' ἄλλου δὲ γλύπτου, τοῦ Σωστράτου, συνειργάσθη χαλκοῦν κολοσσὸν τῆς Ἀθηνᾶς ἐν Ἀλιφήρᾳ τῆς Ἀρκαδίας (Παυσ. Η, 26. — Πολδ. Δ, 76).

Ῥατον ὄρος, ἐν Βοιωτίᾳ, συνέχεια τοῦ ὄρους Μεσσαπίου, ἐκτεινομένη παρὰ τῇ κώμῃ Τευμησσῷ. Ἴσως τὸ αὐτὸ ὃ καὶ Τευμησσὸς ἐκαλεῖτο (ἴδ.) (Στρβ. — Παυσ. Θ, 19).

Ῥατος. Ἐπὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς δημοκρατίας δύο ἄρχοντες ἐξελέγοντο ἐτησίως ὑπὸ τοῦ δήμου, φέροντες τὸν τίτλον τοῦτον, τὸν λατινιστὶ Consul (Διον. Ἁλκ. Ἀρχ. 4), καὶ μεγάλην ἔχοντες δύναμιν. Ἐξηκολούθησαν δ' ἐκλεγόμενοι καὶ ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων, ἀλλὰ μετὰ δικαιοδοσίας λίαν περιωρισμένης.

Ῥαυχένιον, τὸ προσκεφάλαιον τὸ ὑπὸ τὸν αὐχένα τιθέμενον εἰς τὴν κλίνην (Γαλην.).

Ῥεῖροχος, 1) υἱὸς τοῦ Πριάμου (Ἀπλλδ. Γ, 12, 5). — 2) Ἐπίσημος Τρώς, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 335).

Ῥεῖρων, εἷς τῶν Τρώων ἡγεμόνων, φονευθεὶς ὑπὸ Διομήδους (Ὁμ. Ἰλ. Κ, 144).

Ῥέρα, τὸ εἷς ἑκάτερον τῶν ἄκρων τῆς κεραίας προσδεδεμένον σχοινίον, δι' οὗ ἐστρέφοντο τὰ ἱστία κατὰ τὴν ἀνάγκην (Ὁμ.

Ὀδ. Ε, 260. — Σουΐδ. αὐτ.). Παροιμία, μνημονευομένη ὑπὸ Σουΐδα, καθ' Ὑπερίδην, «τὴν ὑπέραν ἀφεὶς τὸν πόδα διώκεις», δηλοῖ «ἀφεὶς τὰ σπουδαῖα, ἀσχολεῖσαι περὶ τὰ μικροῦ λόγου», διότι ἡ ὑπέρα ἦν ἡ τὸ ἱστίον διοικοῦσα, ἐν ᾧ ὁ ποῦς ἦν τὸ κάτω μέρος τοῦ ἱστίου.

Ῥεράνθης, υἱὸς Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου, φονευθεὶς εἰς τὴν κατὰ τῶν Ἑλλήνων προσβολὴν ἐν Θερμοπύλαις (Ἡρδ. Ζ, 224).

Ῥεράσιος, ἐκ Παλλήνης, πόλεως τῆς Ἀχαΐας, πατὴρ τοῦ Ἀργοναύτου Ἀγερίου (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 117).

Ῥέρβιος, 1) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου (Ἀπλλδ. Β, 1, 5). — 2) Θηβαῖος, υἱὸς τοῦ Οἴνοπος, ἡρωϊκῶς ἀντιταχθεὶς

εἰς τὸν Ἱππομέδοντα κατὰ τὴν ἔφοδον τῶν Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας (Αἰσχλ. Ἑπτ. ἐπ. Θηβ. 506).

Ὑπέρβολος, Ἀθηναῖος, ταπεινῆς καταγωγῆς, λυχνοποιός. Διὰ τῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου του εἰς εὐπορίαν περιελθών, ἀνεμίγη εἰς τὰ δημόσια, δημαγωγῶν, καὶ κατεφέρετο κατὰ πάντων τῶν διακεκριμένων ἀνδρῶν τῆς πόλεως, συνεχῶς χλευαζόμενος ὑπὸ τῶν κωμικῶν ποιητῶν, καὶ μάλιστα ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Νφλ. 623. Βατρ. 570. Θσμφ. 84. Ἀχερν. 846). Μετὰ τὸν θάνατον δὲ τοῦ Κλέωνος φιλοδόξως ἀπέβλεψεν εἰς ἀντικατάστασιν αὐτοῦ, καὶ ἐξελέγη καὶ στρατηγός. Ῥαδιουργῶν ὅμως κατὰ τοῦ Νικίου, τοῦ Ἀλκιβιάδου καὶ τῶν λοιπῶν, καὶ εἰς καταχρήσεις παρεκτραπείς, κατεδιώχθη, ἐξωρίσθη, καὶ τέλος ἐθανατώθη τῷ 411 π. Χ. (Πλούτ. Ἀλκ. ΙΓ. Νικ. 11. — Θουκ. Η, 43).

Ὑπερβόρειοι, λαὸς μυθικὸς, ὑποτιθέμενος ὅτι κατῴκει εἰς τὰ ἔσχατα ἄκρα τῆς γῆς, ἐπέκεινα τῆς πηγῆς τοῦ βορείου ἀνέμου, οὐδ' εἰς τὸ ψῦχος αὐτοῦ οὐδ' εἰς ἄλλο κακὸν ὑποκείμενος. Εἰς τὴν εὐδαίμονα χώραν αὐτῶν ἅπαξ μόνον ἐνέτελλε καὶ ἅπαξ ὁ ἥλιος ἔδυεν· οἱ καρποὶ ὡρίμαζον τάχιστα· δὲν ἐγνώριζον μῖσος καὶ ἔριν· ἡ ἐκδικητὶς Νέμεσις οὐδέποτε εἶχε λαβὴν ἐπ' αὐτῶν. Τὸν Ἀπόλλωνα λατρεύοντες, ὅστις πολλάκις παρέμενε παρ' αὐτοῖς, ἔφθανον εἰς ἡλικίαν χιλίων ἐτῶν, καὶ εἴ τις ἐβαρύνετο τὸν βίον, ἀπὸ κορυφῆς βράχου ἑορτασίμως εἰσεπήδα εἰς τὴν θάλασσαν. Κατά τινας ᾤκουν παρ' αὐτοῖς αἱ Γραῖαι, αἱ Γοργόνες, οἱ Ἀριμάσπαι, αἱ Ἑσπερίδες Νύμφαι (Σχλ. εἰς Καλλμ. Δηλ. 291. — Κλημ. Στρμ. 4. — Στφ. Βυζ.). Μνεία αὐτῶν γίνεται ἐν Ὁμηρικῷ ὕμνῳ (Στ, 29). Ὁ Ἡρόδοτος ἐδίσταζε περὶ τῆς ὑπάρξεως τοιούτου λαοῦ (Δ, 32-36), ἣ παρεδέχετο ὅτι ὡς τοιοῦτοι ἐξελαμβάνοντο λαοὶ γείτονες τῶν Σκυθῶν. Ἄλλοι δὲ ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς ἀλλαχοῦ θέλουσι νὰ ὁρίσωσι τὴν ἕδραν τῶν λαῶν εἰς οὓς τὸ ὄνομα τοῦτο ἀπεδίδετο, ὡς ὁ Πίνδαρος (Πύθ. Ι, 49), περὶ τὸν ποταμὸν Ἴστρον, ὁ Στράβων πέραν τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἄλλοι τῶν μεταγενεστέρων εἰς Σκανδιναυίαν, Γερμανίαν ἢ καὶ Ἰταλίαν.

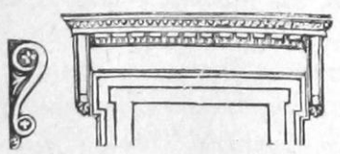
Ὑπέρεια, 1) κρήνη περίφημος κειμένη ἐντὸς τῆς πόλεως τῶν Φερῶν ἐν Θεσσαλίᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Θ, 734). — 2) Κατά τινας τῶν ἀρχαίων ἐν Σικελίᾳ, ἔνθα κατῴκουν οἱ Φαίακες πλησίον τῶν Κυκλώπων, πρὶν ἢ μεταβῶσιν εἰς τὴν Σχερίαν· ἡ μετὰ ταῦτα Καμαρίνα, ὡς τινὲς ἐκλαμβάνουσι. Κατ' ἄλλους ἔκειτο ἡ Ὑπέρεια αὕτη ἐπὶ τῆς Ἠπείρου.

Ὑπερήνωρ, 1) υἱὸς τοῦ Πανθέου, Τρώς, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Μενελάου ἐπὶ τῆς πολιορκίας τοῦ Ἰλίου (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 616). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Αἰθούσης (Ἀπλλδ. Γ, 10, 1). — 3) Εἷς τῶν ἐν Θήβαις ἐκ τῶν ὀδόντων τοῦ δράκοντος ἀναφυέντων Σπαρτῶν (Ἀπλλδ. Γ, 4, 1).

Ὑπερησία, πόλις τῆς Ἀχαΐας, εἶτα Ἄγειρα κληθεῖσα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 573. — Παυσ.).

Ὑπέρητος, υἱὸς τοῦ Λυκάονος ἐξ Ἀρκαδίας, οὗ ἐπώνυμος ἦν ἡ ἀχαϊκὴ πόλις Ὑπερησία (Εὐστθ. εἰς Ἰλ. Β, 373).

Ὑπέρθυρον, τὸ ἄνω μέρος τῆς θύρας, οὗ τὸ γεῖσον, ἤτοι τὸ μεταξὺ δύο κυματίων προέχον, καὶ ἀπὸ τοῦ ὀμβρίου ὕδατος τὴν θύραν προφυλάττον μέρος, ἦν εἰς τὰ μεγάλα οἰκοδομήματα καὶ τοὺς ναοὺς τοῦ ἰωνικοῦ ἰδίως καὶ κορινθίου ῥυθμοῦ κατάκοσμον

συνήθως δι' ἀνθεμίων, ὡς τὸ λαμπρότατον αὐτοῦ παράδειγμα παρίστησιν ἡ σωζομένη βορεία πύλη τοῦ Ἐρεχθείου. Ἑκατέρωθεν δὲ τοῦ ὑπερθύρου προεῖχον ἐν σχήματι ἐλίκων

τὰ κοσμήματα τὰ Ὦτα, παρωτίδες ἢ πρόμοχθοι λεγόμενα, ὡς ἡ εἰκὼν δεικνύει ἐν αὐτῶν καὶ πλαγίως.

Ὑπερίδης, 1) ὁ Ὑπερείδης, υἱὸς Γλαυκίππου, Ἀθηναῖος ἐκ τοῦ δήμου Κολυττοῦ, εἷς τῶν δέκα ἀττικῶν ῥητόρων, σύγχρονος τῷ Δημοσθένει, γεννηθεὶς τῷ 395 π. Χ. Μαθητὴς τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Ἰσοκράτους, συνετάχθη τῇ πατριωτικῇ καὶ δημοτικῇ μερίδι, ἣν ἀνῆκεν ὁ Δημοσθένης, μεθ' οὗ καὶ ὁμοίαν εἶχε τὴν τύχην. Ὅτε μετὰ τοῦ Φιλίππου τὸν θάνατον ἠνώθησαν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Θηβαῖοι κατὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὑπὲρ τῆς συμμαχίας ταύτης καὶ αὐτὸς ἐκηρύχθη, ἀλλ' εὐτυχῶς διέφυγε τὸν κίνδυνον τοῦ ἵνα παραδοθῇ εἰς τὸν νικητὴν, ὡς εἶχεν ἀπαιτηθῆ. Μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον ἀνέκυψαν πάλιν αἱ πατριωτικαί του ἐλπίδες, καὶ μετέσχε μετὰ ζήλου τοῦ Λαμιακοῦ πολέμου. Ἀλλ' ὅτε καὶ ἐνταῦθα ἡττήθη ἡ Ἑλληνικὴ μερὶς, τότε ἔφυγεν εἰς Αἴγιναν· ἐκεῖ ὅμως συνελήφθη, καὶ, διαταγῇ τοῦ Ἀντιπάτρου, ἐθανατώθη (322 π. Χ.). Δημηγορίαι πολιτικαὶ 77 τῷ ἀπεδίδοντο, ἐξ ὧν οἱ ἀρχαῖοι τὰς 52 ἀνεγνώριζον ὡς γνησίας. Διεσώθη δὲ μέχρι σήμερον μία μόνον, ἡ «περὶ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον συνθηκῶν». Ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 1847 ἀνευρέθησαν ἐν Αἰγύπτῳ πάπυροι περιέχοντες τὸν λόγον «ὑπὲρ Εὐξενίππου», τὸν «ἐπιτάφιον» (1856), τὸν «κατὰ Δημοσθένους», καὶ τεμάχια λόγου τινὸς «ὑπὲρ Λυκόφρονος». Τὰ σπουδαιότατα ταῦτα εὑρήματα ἠσχόλησαν καὶ ἀσχολοῦσι τοὺς πεπαιδευμένους (ἔκδ. πρώτη Tell, 1861). — 2) Υἱὸς τοῦ Καλλαίσχρου (Δμσθ. π. Στφ. Σλ. 273).

Ὑπερίππη, 1) θυγάτηρ τοῦ Δαναοῦ (κατ' ἄλλους Ὑπαρέτη), μνηστὴ τοῦ Ἱπποκορυστοῦ (Ἀπλλδ. Β, 1, 4). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Μουνύχου, βασιλέως τῶν Μολοσσῶν, καὶ τῆς Λελάντης. Καταφυγοῦσα εἰς πύργον ὅτε ἐδιώκετο ὑπὸ λῃστῶν, ἐγένετο ἀφανὴς (Ἀντ. Λιβ. ΙΔ).

Ὑπέρισκος, υἱὸς τοῦ Πριάμου, βασιλέως τῆς Τρωάδος (Hyg. Fab. XC).

Ὑπερίων, εἷς τῶν Τιτάνων, συζευχθεὶς τὴν ἀδελφήν του Θείαν, καὶ τέκνα ἔχων τὸν Ἥλιον, τὴν Σελήνην καὶ τὴν Ἠὼ (Ἡσδ. Θγ. 371. — Ὁμ. Ὕμν. Δμτρ. 26). Κατ' ἄλλους γυνὴ αὐτοῦ ἦν ἡ Εὐρυφάεσσα (Ὁμ. Ὕμν. ΛΑ, 3. — Ἀπλλδ. Α, 2, 3)· ἢ τέκνα τοῦ Ὑπερίωνος καὶ τῆς Νιαίρας, αἱ ἐν Σικελίᾳ Νύμφαι Φαέθουσαι καὶ Λαμπετία (Ὁμ. Ὀδ. Μ, 132), διάφορα κατηγορούμενα τῆς λάμψεως τοῦ ἡλίου. Ἐν Ὁμήρῳ δὲ (Ὀδ. Α, 8) Ὑπερίων καὶ αὐτὸς ὁ Ἥλιος (ὁ ὑπὲρ πάντα ἰών). Ὁ δὲ Διόδωρος (Ε, 66) μνημονεύει παραδόσεως καθ' ἣν Ὑπερίων ἦν δῆθεν ἀστρονόμος τις, ὁ πρῶτος ὑπολογίσας τὸν δρόμον τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης.

Ὑπέρλαος, κατ' ἄλλους Πτερέλαος, υἱὸς τοῦ Μέλαντος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Τυδέως (Ἀπλλδ. Α, 8, 5).

Ὑπερμνήστρα, 1) μία τῶν Δαναΐδων, ἡ μόνη παρακούσασα τῷ πατρί της, καὶ μὴ φονεύσασα τὸν μνηστῆρά της Λυγκέα, δι' ὃ ἐφυλακίσθη ὑπὸ τοῦ Δαναοῦ· εἶτα δ' ἀπελευθερωθεῖσα, ἔσχεν ἐκ τοῦ Λυγκέως υἱὸν τὸν Ἄβαντα (Ἀπλλδ. Β, 1, 4, 2. 1). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Θεστίου, βασιλέως τῶν Αἰτωλῶν, μήτηρ τοῦ Ἀμφιαράου καὶ τοῦ Οἰκλέους (Διόδ. Δ, 70).

Ὑπερος (ὁ) καὶ Ὑπερον, ὁ κόπανος τοῦ ἰγδίου, τὸ γουδοχέριον, οἷον τὸ ἀπέναντι, εὑρεθὲν εἰς ἀνασκαφὰς (Ἡσδ. Ἔργ. 425. — Ἡρδ. Α, 200. — Ἀρτμδ. Β. 47). Ἡ παροιμία «ὑπέρου περιστροφὴ» ἢ «περιτροπὴ», διὰ τοὺς διϊσχυριζομένους πάντοτε τὰ αὐτὰ, ἐστὶν ἡ αὐτὴ τῇ ἡμετέρᾳ, «τὸ γουδὶ τὸ γουδοχέρι».

Ὑπερόχη, παρθένος τις ἐκ τῶν Ὑπερβορείων (Ἡρδ. Δ, 33).

Ὑπέρφας, πατὴρ τῆς Εὐρυγανείας, δευτέρας γυναικὸς τοῦ Οἰδίπου (Ἀπλλδ. Γ, 5, 8).

Ὑπερῷον, καὶ ὑ π ε ρ ῷ α (τὰ), ὁ ὑπὲρ τὸν ἰσόγαιων ἀνώτερος δόμος τοῦ οἴκου, τὸ πρῶτον πάτωμα, ἔνθα, εἰς τοὺς μεγάλους οἴκους, ἦν ἡ κατοικία τῶν γυναικῶν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 514. Π, 184).

Ὑπεύθυνος. Ἐν Ἀθήναις αἱ ἀ ρ χ α ὶ πᾶσαι ἦσαν ὑπεύθυνοι, ἤτοι ὤφειλον λόγον τῶν ὑπ' αὐτῶν πεπραγμένων εἰς τὴν ἀνωτάτην ἀρχήν, τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου, καὶ αὕτη ἦν ἡ κυριωτέρα διάκρισις τῶν ἀρχῶν ἀπὸ τῶν ὑ π η ρ ε τ ῶ ν. Ἴδ. Εὔθυνα.

Ὑπήκοοι, ἐλέγοντο ἐν Θεσσαλίᾳ οἱ μὴ Δωριεῖς, ἐλεύθεροι ὅμως, καὶ ὑποτελεῖς (Στρβ. Ι, 671), ἐπέχοντες οἵαν θέσιν εἶχον οἱ π ε ρ ί ο ι κ ο ι ἐν τῇ Λ α κ ω ν ι κ ῇ. Τοιοῦτοι ἦσαν ἐν Θεσσαλίᾳ οἱ Μάγνητες, οἱ Φθιῶται, οἱ Περραιβοὶ (Θουκ. Β, 101. Δ, 78. Η, 3. — Ἀθήν. ΣΤ, 88).

Ὑπηρέται, κατ' ἀρχὰς οἱ ὑ π ὸ ἐ ρ ε σ ί α ν τελοῦντες, οἱ κωπηλάται εἰς τὰ πολεμικὰ πλοῖα, ἐκεῖθεν δ' ἔπειτα καὶ οἱ εἰς πᾶσαν ἄλλην ὑλικὴν ἐργασίαν τοῦ πλοίου ἀσχολούμενοι, τὴν τῶν ἱστίων, τοῦ πηδαλίου κτλ. Μετὰ ταῦτα δ' ἐξελείφθη ἡ ἔννοια γενικῶς, καὶ ἐκτὸς τῶν πλοίων, εἰς πᾶσαν τῶν χειρῶν ἐργασίαν ὑπὲρ ἄλλων· δι' ὃ καὶ ἀπέβη συνώνυμον τῷ δ ο ῦ λ ο ς (Ἀθην. ΣΤ, 267. — Πολδ. Ζ, 82. — Ἡσύχ. λξ.). Καὶ αὐτοὶ οἱ σκευοφόροι τῶν στρατιωτῶν ἐλέγοντο ὑ π η ρ έ τ α ι προσέτι (Ξνφ. Κυρπ. Β, 1, 31). Ὁ Ἀριστοτέλης (Πολτ. ΣΤ, 5) τὰ δημόσια ἐπαγγέλματα διαιρεῖ εἰς τρεῖς τάξεις, «ἀρχὰς, ἐπιμελείας, ὑπηρεσίας». Καὶ ἄρχοντες μὲν ἦσαν ἐν Ἀθήναις οἱ ὑπὸ τοῦ δήμου ἐκλεγόμενοι μετ' αὐτεξουσίου ἐνεργείας, ἐπιμεληταὶ δ' οἱ τὴν ἐπιτήρησιν ἔχοντες τῶν ἀναγκαίων ἐνεργειῶν, ὑπηρέται δὲ οἱ ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀρχόντων ἐκλεγόμενοι πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν τῶν αὐτοὺς ἐκλεξάντων. Τοιοῦτοι ἦσαν γραφεῖς κατωτέρας τάξεως, κήρυκες, ἄγγελοι στελλόμενοι, καὶ ὁ τῶν Ἕνδεκα ὑπηρέτης, δεσμοφύλαξ καὶ ἐκτελεστὴς τῶν δημοσίων καταδικῶν (Πλάτ. Φαιδ. 116. — Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3, 54). Οἱ ὑπηρέται ἦσαν ἔμμισθοι, οἱ δὲ ἄρχοντες ἄμισθοι, καὶ ὑπηρέται ἠδύναντο νὰ ἐκλεχθῶσι καὶ μὴ Ἀθηναῖοι, καὶ δοῦλοι (Ἀρστ. Πολτ. Δ, 12. — Πολδ. Δ, 51).

Ὕπιος, ποταμὸς τῆς Βιθυνίας ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ, ῥέων πλησίον τῆς πόλεως Προύσης (Ἀπλλν. Ῥδ. Β, 797). — Παρὰ δὲ Πτολεμαίῳ Ἵ π π ι ο ς.

Ὕπνος, υἱὸς τῆς Νυκτὸς, δίδυμος τοῦ Θανάτου, συνοικῶν μετ' αὐτοῦ ἐν τῷ Ἅιδῃ (Ἡσδ. Θγ. 211. 758)· ἀλλ' ἡ Ἥρα ἀναζητεῖ αὐτὸν ἐν Λήμνῳ (Ὁμ. Ἰλ. Π, 672. Ξ, 231). Ἔστι δὲ τὸν χαρακτῆρα διάφορος ὅλως τοῦ ἀδελφοῦ του· ἐν ᾧ ἐκεῖνος, ἔλεος μὴ γνωρίζων καὶ οἶκτον, ἀφαιρεῖ τὴν ζωὴν, καὶ φρίκην ἐμποιεῖ αὐτοῖς τοῖς θεοῖς, ὁ Ὕπνος ἐξ ἐναντίας, ὁ «νήδυμος» (ὁ γλυκὺς) καὶ «πανδαμάτωρ» (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 5), φέρει ἀνάπαυσιν, καὶ λήθην τῶν κόπων καὶ θλίψεων. Καὶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Διὸς ἐκτείνεται ἡ ἰσχύς του. Οὕτω τὸν ἀπεκοίμησέ ποτε παρακλήσει τῆς Ἥρας, ἥτις ἤθελε νὰ καταστρέψῃ τὸν ἐκ τῆς Τροίας ἐπιστρέφοντα Ἡρακλέα· ἐξυπνήσας δ' ὁ Ζεὺς, θὰ ἐσφενδόνιζεν ἐν τῇ ὀργῇ του τὸν Ὕπνον εἰς τὴν θάλασσαν, ἂν δὲν τὸν ἔσωζεν ἡ Νὺξ, ἡ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους νικῶσα. Ἀλλὰ καὶ ἄλλοτε πάλιν ἐπανέλαβεν ὁ Ὕπνος ὅμοιον τόλμημα, παρεισθεὶς αὖθις ὑπὸ τῆς Ἥρας, ὑποσχεθείσης αὐτῷ εἰς σύζυγον τὴν Πασιθέαν (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 231). Ἐπὶ τῆς λάρνακος τοῦ Κυψέλου (ἴδ.) ἐν Ὀλυμπίᾳ ἦν ἐν ἄλλοις ἐπικεχαραγμένη ἡ Νὺξ, φέρουσα ἐν ταῖς ἀγκάλαις δύο βρέφη, ἓν μέλαν καὶ ἓν λευκὸν, μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς «Θάνατος καὶ Ὕπνος» (Παυσ. Ε, 18, 1). Ἀμφοτέρους παρίστα ἡ τέχνη ὡς παιδία κοιμώμενα, ἢ ὡς πνεύματα ἔχοντα εἰς τὰς χεῖρας δᾷδας ἀνεστραμμένας. Ἐμβλήματα δὲ τοῦ Ὕπνου ἦσαν ῥάβδος ἀποκοιμῶσα, ὁ μήκων, καὶ κέρας, τὸ ἐκχέον τὰ ὄνειρα (Ὀρφ. Ἀργ. 1009. — Καλλμ. εἰς Δημ. 239).

Ὑποβολεὺς, ὡς καὶ νῦν καλεῖται, ὁ τὴν μνήμην τῶν ὑποκριτῶν εἰς τὸ θέατρον ὑποβοηθῶν. Καὶ ποῦ μὲν τῆς σκηνῆς ἦν ἡ θέσις αὐτοῦ, ἄγνωστον· μόνον δὲ μαρτυρεῖται ὅτι, ὡς ἐπόμενον, ἦτο ἀόρατος (Φίλων. — Πλουτ. Πολιτ. παραγγ.).

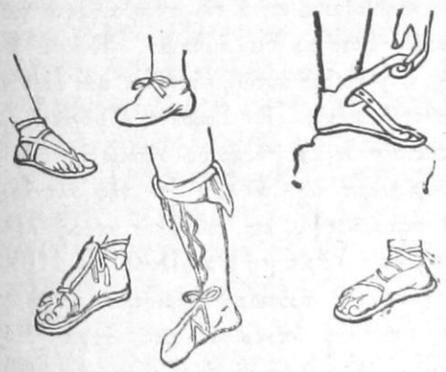
Ὑποβολὴς γραφὴ, ἐκινεῖτο ὑπὸ τῶν ἐχόντων συμφέροντα κληρονομικὰ, κατὰ τῶν καταγγελλομένων ὡς τέκνων μὴ γνησίων, ἀλλ' ὑποβολιμαίων. Ἂν ἡ κατηγορία ἀπεδεικνύετο, ὁ ἐναγόμενος ἐστερεῖτο τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων, περιήρχετο εἰς δουλείαν, καὶ ἡ περιουσία αὐτοῦ ἐδημεύετο, ἢ περιήρχετο εἰς τοὺς νομίμους κληρονόμους.

Ὑπογραμματεύς. Ἐν Ἀ θ ή ν α ι ς διάφοροι ἀρχαὶ, οἷον ἡ Βουλὴ καὶ ὁ δῆμος, πλὴν γραμματέως (ἴδ.) εἶχον καὶ ὑπογραμματέα, ὅστις ἦν ἐτήσιος, ἐκ κατωτέρας τάξεως, ἐνίοτε καὶ δοῦλος (Δμσθ. κ. Νεαίρ. 864).

Ὑπογραφεὺς, ὁ καθ' ὑπαγόρευσιν γράφων ἢ ἀντιγράφων, ὁ ἁπλοῦς γραφεὺς τῶν ἀρχῶν καὶ δικαστηρίων.

Ὑπογραφὴ, τὸ ἐργαλεῖον δι' οὗ ὁ ζωγράφος ἐχάραττε τὰ πρῶτά του σχεδιάσματα (Πολδ.).

Ὑπόδεσις. Ὑποδέσεως, ἤτοι ἐνδύσεως τοῦ ποδὸς, ἐγίνετο χρῆσις ἀπὸ τῶν ἀρχαιο-

τάτων χρόνων παρὰ τοῖς Ἕλλησι (Ὁμ. Ὀδ. Ο, 319. Σ, 361)· εἰς τὴν μάχην ὅμως κατήρχοντο οἱ Ὁμηρικοὶ ἥρωες ἀνυπόδητοι· καὶ οἱ νέοι Σπαρτιᾶται ἀνυπόδητοι ἀνετρέφοντο (Ξνφ. Λακ. Πολ. Β), ἵνα ἐλευθέραν ποιῶνται τῶν

ποδῶν χρῆσιν. Καὶ σπουδαῖοι δὲ ἄνδρες καὶ φιλόσοφοι, ὡς ὁ Σωκράτης, ὁ Φωκίων, ἀνυπόδητοι πολλάκις ἔβαινον (Ἀρστφ. Νφ. 103. 362. — Ξνφ. Ἀπμν. Α, 6, 2). Ὁμοίως ἀπέβαλλον τὴν ὑπόδεσιν οἱ εἰς τὴν τράπεζαν κατακλινόμε-

νοι, καὶ ἀνυπόδητοι ἔβαινον οἱ πενθοῦντες, ὡς ἡ Ἀφροδίτη «ἀσάνδαλος» ἐζήτει τὸν Ἄδωνιν (Βίων, Β. 21. Ἄλλως ὅμως μεγάλη ἐγίνετο τῆς ὑποδέσεως χρῆσις, καὶ ὑποδηματορράφοι ὑπῆρχον ἐξ ἐπαγγέλματος (ἴδ. τὴν εἰκόνα, κατὰ τοιχογραφίαν ἐν Ῥεστίνῃ τῆς Ἰταλίας), καὶ παντοῖα ἦσαν τὰ εἴδη τῶν ὑποδέσεων ἀνδρικῶν ἢ γυναικείων, ἀπὸ τῶν ἁπλῶν π ε δ ί λ ω ν, οἷα τὰ τοῦ Ἑ ρ μ ο ῦ

καὶ τῶν κ α ρ π α τ ί ν ω ν (Ξνφ. Ἀν. Δ, 5, 14. — Πολδ. Ζ, 22. — Πολδ. λξ.), ὁμοίων

πρὸς τὰ ἡμέτερα τ σ α ρ ο ύ χ ι α, μέχρι τῶν κ ο ί λ ω ν ὑποδημάτων (Πολδ. Ζ, 18), κατὰ

διαφόρους ἐπωνυμίας, οἷον «ἐμβάδες, λακωνικαί, ἀμυκλαίδες, ἐφικρατίδες, ἀλκιβιάδες, δεινιάδες· ὑποδήματα σμινδυρίδια, μυννάκια, σικυώνια, περσικά, κτλ. (Ἀρστφ. Θεσμφ. 169.—Πολδ.—Ἡσύχ.). Τινὰ ἐκ τῶν σχημάτων ἴδε εἰς λέξιν Ἐσθής.

Ὑποδιδάσκαλος, εἰς τὸ θέατρον ὁ χοροδιδάσκαλος, διότι διδάσκαλος ἦν ὁ ποιητὴς (Πλάτ. Ἴων, 536).

Ὑπόζωμα, σχοινίον ἰσχυρὸν δι' οὗ ἐπὶ βιαίας θαλάσσης ἐστερεοῦτο τὸ πλοῖον δεόμενον ὑπὸ τὴν τρόπιδα, ἀπὸ τῆς πρῴρας μέχρι τῆς πρύμνης· δι' ὃ καὶ πᾶν ἐκπλέον δημόσιον πλοῖον παρελάμβανεν ἐκ τῶν νεωρίων τοιοῦτο δι' ὥραν ἀνάγκης (Πλατ. Πολ. I, 327.—Ἀθήν. ΙΕ, 204. — Ἀπλλδ. Α, 368.—Ἀππν. Ἐμφ. πολ. Ε, 91).

Ὑποθῆβαι, (Ὅμ. Ἰλ. Β, 505). Περὶ τῆς χώρας ταύτης καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἤδη εἶχον ἀμφιβολίας. Κατὰ Στράβωνα (Θ, 412) τινὲς μὲν ἐξελάμβανον αὐτὴν ὡς τὰς Ποτνίας τῆς Βοιωτίας, ἄλλοι δὲ ὡς τὴν κάτω πόλιν τῶν Θηβῶν, διότι ἡ ἄνω, ἡ Καδμεία, εἶχε καταστραφῆ ὑπὸ τῶν Ἐπιγόνων, καὶ ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου δὲν εἶχεν εἰσέτι ἀνοικοδομηθῆ.

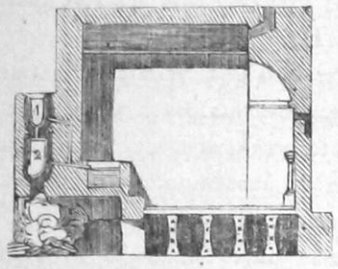
Ὑποθήκη, ἡ χορηγουμένη εἰς ἐξασφάλισιν τῷ δανειστῇ, οὐχὶ ὡς ἐνέχυρον, ἀλλὰ μετὰ τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ πωλήσῃ αὐτὴν ὅπως ἱκανοποιηθῇ (Δμσθ. κ. Διονυσδρ. κλ.—Ἀρστ. Οἰκν. 2).

Ὑποθυμιὰς (ἡ), στέφανος ἀνθέων, ὃν περιεδέοντο περὶ τὸν τράχηλον ἢ εἰς τὸ στῆθος,

ἵνα μᾶλλον ἀπολαμβάνωσι τῆς ὀσμῆς αὐτῶν (Ἀθν. ΙΕ, 674, 688.—Πλούτ. Συμπ. 2).

Ὑπόκαυστον, δωμάτιον, ὡς φερ' εἰπεῖν τὰ τῶν βαλανείων, κάτωθεν θερμαινόμενον διὰ κλιβάνου, ὅστις καὶ ὑποκαύστρα ἐλέγετο. Ἡ εἰκὼν παρίστησι διατομὴν τοιούτου βαλανείου εὑρεθέντος ἐν Τούσκλῳ τῆς Ἰταλίας. Ἡ ὑποκαύστρα ἐστὶ κάτω ἀριστερῶς καὶ ὑπὲρ αὐτὴν δύο θέσεις δι' ἀγγείᾶ, ἔνθα ὕδωρ θερμαίνεται.

Ὑποκριτής, ὁ ἐπὶ τῆς σκηνῆς δραματικὸν πρόσωπον παριστῶν. Κατ' ἀρχὰς ὁ Θέσπις καὶ ὁ Φρύννιχος παρενέβαλον τοιοῦτον μεταξὺ τῶν Διονυσιακῶν χορῶν, ἢ κἂν ἐκανόνισαν τὰ κατὰ τὸ, ἴσως καὶ πρὶν, παρεμβαῖνον ξένον αὐτοῖς πρόσωπον. Εἶτα δ' ὁ Αἰσχύλος ηὔξησεν εἰς δύο τὸν ἀριθμὸν τῶν οὕτω παρεμβαινόντων, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ εἰς τρεῖς, τὸν πρωταγωνιστὴν, εἰσερχόμενον διὰ τῆς μέσης ἢ βασιλικῆς θύρας τῆς σκηνῆς· δευτεραγωνιστὴν διὰ τῆς δεξιᾶς καὶ τριταγωνιστὴν διὰ τῆς ἀριστερᾶς, οὕτω λεγομένους κατὰ τὴν σπουδαιότητα τοῦ μέρους ὃ ἕκαστος ἀνελάμβανεν. Ἐνίοτε δὲ ὁ εἷς ἢ ὁ ἕτερος αὐτῶν ἐξετέλει καὶ ἕτερον πρόσθετον μέρος. Ἐν Σοφοκλεῖ (Οἰδ.Κολ.), παρουσιάζεται καὶ τέταρτος ὑποκριτὴς συγχρόνως μετὰ τῶν ἄλλων ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ὅπερ σπανιώτατον, καὶ τοῦτο τὸ μέρος ἐλέγετο παραχορήγημα (Πολδ. Δ, 110). Τὰ γυναικεῖα πρόσωπα παρίστων πάντοτε νέοι. Ταχτικοὶ ὑποκριταὶ κατ' ἀρχὰς δὲν ὑπῆρχον, καὶ πολλάκις αὐτοὶ οἱ ποιηταὶ ὑπεκρίνοντο πρόσωπα τῶν ἰδίων δραμάτων, ὡς ὁ Αἰσχύλος, ὁ Σοφοκλῆς, ὁ Ἀριστοφάνης· καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι ἄνδρες δὲν ἀπηξίωσαν ν' ἀναβαίνωσιν εἰς τὴν σκηνήν. Ἀδέξιοι ὅμως ὑποκριταὶ ἐσυρίζοντο (Δμσθ. Στφ. 315), καὶ πολλάκις συνέβαινον διαπληκτισμοὶ, πληγαὶ καὶ τραύματα μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ἐγγυτέρων ἐκ τῶν θεατῶν (Δμσ. Στφ. 314. Ιρπρσθ. 419.—Ἀνδκ. κ. Ἀλκθ. 121. — Ἀθν. Θ. 406). Ἐπὶ τῶν Μακεδονικῶν δὲ καὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων συνέστησαν ἑταιρίαι ὑποκριτῶν ἢ μόνιμοι, ἢ τὰς πόλεις περιερχόμεναι, καὶ φαίνεται ὅτι ἔκτοτε τὸ ἐπάγγελμα μᾶλλον περιεφρονήθη, οἱ ὑποκριταὶ ἦσαν πολλάκις ἢ ἀπελεύθεροι ἢ δοῦλοι, καὶ ὁ μισθὸς αὐτῶν εἰκάζεται ὅτι ἦν δι' ἕκαστον ἑπτὰ δραχμῶν κατὰ δρᾶμα (Λουκ. Ἱκρμνπ. 29. Π. τ. ἐπὶ μισθῷ ἑστ. 5. — Θφρστ. Χρκτ. ΣΤ).

Ὑπολήνιον, τὸ ἀγγεῖον εἰς τὸν ληνὸν ἢ τὸ ἐλαιοτριβεῖον, εἰς ὃ ῥέει ὁ ἐκπιεζόμενος οἶνος ἢ τὸ ἔλαιον (Μαρκ. 12. — Γεωπον. 1, 6).

Ὑπομείονες. Ἐν Σπάρτῃ οἱ Δωριεῖς διῃροῦντο εἰς δύο βαθμίδας ἀριστοκρατικὰς, τὴν ἀνωτέραν τὴν τῶν Ὁμοίων, ἐξ ὧν ἐλαμβάνοντο οἱ σύσκηνοι τοῦ βασιλέως εἰς τὰς ἐκστρατείας, καὶ τὴν κατωτέραν τὴν τῶν Ὑπομειόνων· καὶ ἐπειδὴ εἰς ταύτην ἀνῆκεν ὁ Κυνάδων, συνώμοσε κατὰ τοῦ Ἀγησιλάου ἵνα ἀνατρέψῃ τὸ πολίτευμα (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 3, 5. 11. 6).

Ὑπομνήματα, σημειώσεις γραφόμεναι πρὸς ἐνθύμησιν. Σχολικὰ ὑπομνήματα, ἃ ὁ διδάσκαλος προεσημείου, ἵνα κατ' αὐτὰ διδάσκῃ. Ἐν Ῥώμῃ καὶ αἱ ἐκ τῆς πρωτευούσης εἰς τὰς ἐπαρχίας πεμπόμεναι ἀγγελίαι, ἀπὸ τοῦ 59 π. Χ. εἰς εἶδος ἐφημερίδος ὀργανισθεῖσαι. Ταύτην ἔγραφεν ἰδιώτης, ἐμπεριλαμβάνων ἀγγελίας τῆς ὑπηρεσίας, ἢ καὶ τὰς πεμπομένας αὐτῷ ἰδιωτικὰς, καὶ ἐξέθετεν εἶτα τὰ ὑπομνήματα εἰς δημόσιον μέρος, τοιχοκολλῶν αὐτά. Ἐκεῖθεν δὲ γραφεῖς, ἀδείᾳ τοῦ διοικητοῦ τῆς πόλεως, ἀντέγραφον εἴτι ἕκαστον ἐνδιέφερε, καὶ διέδιδον ταῦτα εἰς τὰς ἐπαρχίας· τὸ δὲ πρωτότυπον κατετίθετο εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ κράτους, ὡς πηγὴ ἱστορικῶν εἰδήσεων. Οὐδὲν τῶν ὑπομνημάτων τούτων σώζεται. Ἀποσπάσματα δὲ 11, ὡς τοιαῦτα διαδοθέντα εἰσὶ κίβδηλα ἔργα τῆς ιε' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος.

Ὑπόρχημα, ὕμνος συνοδευόμενος ὑπ' ὀρχήσεως (Λουκ. Ὀρχ. 10)· ἰδίως ὕμνος εἰς Ἀπόλλωνα, εἰς κρητικοὺς στίχους συντεθειμένος, οὓς ἔψαλλεν ὀρχούμενος ὁ χορὸς, ἐν ᾧ καὶ ἕτεροι συνωρχοῦντο μετὰ μιμικῶν σχημάτων, ὥστε καὶ ἐνίοτε ἐλάμβανε κόρδακος ἢ κωμικῆς ὀρχήσεως χαρακτῆρα (Ἀθην. ΙΔ, 630). Πρῶτος ὑπορχήματα ποιήσας λέγεται ὁ ἀρχαῖος ἐκ Κρήτης ποιητὴς Θαλήτας. Σώζονται δὲ καὶ ἀποσπάσματα ὑπορχημάτων τοῦ Πινδάρου.

Ὑποπόδιον, τὸ πρὸ τοῦ θρονίου ἢ

τῆς κλίνης ἔρεισμα διὰ τοὺς πόδας, ὃ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκάλουν Χελωνίδα.

Ὑποσκήνιον, εἰς τὸ θέατρον τὸ ὑπὸ τὸ προσκήνιον κάθετον μέρος τῆς σκηνῆς, τὸ ἀπ' αὐτοῦ κατιὸν εἰς τὴν ὀρχήστραν, ἐνίοτε, ὡς εἰς τὸ σωζόμενον μέρος τοῦ Διονυσιακοῦ θεάτρου ἐν Ἀθήναις, δι' ὡραίων ἀναγλύφων κοσμούμενον, καὶ ἔχον κατὰ τὰ δύο πέρατα δύο μικρὰς κλίμακας δι' ὧν τὸ προσκήνιον ἢ λογεῖον ἐκοινώνει μετὰ τῆς ὀρχήστρας.

Ὑποστράτηγος, εἰς τὸν Ἀχαϊκὸν δεσμὸν, ὑπὸ τὸν γενικὸν αὐτοῦ στρατηγὸν, ἑκάστη τῶν συμμαχίδων πόλεων εἶχε τὸν ἴδιον ἑαυτῆς, λεγόμενον ὑποστράτηγον (Πολδ. Δ, 59, 2. Ε, 94, 1).

Ὑποτραχήλιον, τὸ ἀνώτατον μέρος τοῦ χίτωνος, τὸ ἀμέσως ὑπὸ τὸ χιονόκρα-

νον, ἔνθα ὁ κίων μειούμενος, ἔχει τὴν μικροτέραν διάμετρον.

Ῥπουρὶς (ἡ), πλατὺς ἱμὰς ὑπὸ τὴν οὐρὰν τοῦ ἵππου διερχόμενος καὶ μετὰ τοῦ

ἐφιππίου ἑκατέρωθεν συνδεόμενος, ἵνα κωλύῃ αὐτὸν νὰ φεύγῃ πρὸς τὰ ἔμπρὸς (Γλωσσ. Στφν.).

Ῥπωμοσία. Πᾶς πολίτης Ἀθηναῖος ἠδύνατο νὰ προσβάλῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου ὡς παράνομον (διὰ τῆς γραφῆς παρανόμων) πᾶσαν γινομένην πρότασιν νέου νόμου, ἢ καὶ πάντα ἐν ἰσχύϊ νόμον. Ἀλλὰ συγχρόνως ὁ αὐτὸς ὑπεβάλλετο εἰς τὴν ὑπωμοσίαν, ἤτοι ὅρκον καθ' ὃν, ἂν ἡ καταγγελία αὐτοῦ ἀπερρίπτετο, ὑπέσχετο νὰ ὑποστῇ τὰς συνεπείας (Πολδ. Η, 44), αἵτινες ἦσαν πρόστιμον χιλίων δραχμῶν ἂν ἠττᾶτο μὴ λαβὼν τὸ 1/5 τῶν ψήφων, καὶ οὐδέποτε πλέον δύνασθαι ὑποβαλεῖν ἑτέραν πρότασιν παρανόμων (Ἀνδκ. π. Μυστ. 17). Ὑπωμοσία δὲ φαίνεται (Ἀρπκρ. σλ. 290) ὅτι ἐλέγετο καὶ ὁ ὅρκος δι' οὗ ὁ ἐγκαλῶν, ἀλλ εἰς τὴν δικάσιμον ἡμέραν μὴ παρευρεθείς, ἐζήτει νὰ κυρώσῃ τὰς προφάσεις τῆς ἀπουσίας του.

Ῥργις (ὁ), ποταμὸς τῆς Σκυθίας (Ἡρδ.).

Ῥρία, 1) Λίμνη τῆς Αἰτωλίας, Λυσιμάχεια εἶτα κληθεῖσα (Στρβ. Ι, 460. — Ov. Met. VII, 371). — 2) Μικρὰ πόλις τῆς Βοιωτίας ἐπὶ Εὐρίπου, τοῦ Εὐβοϊκοῦ στενοῦ, παρὰ τῇ Αὐλίδι καὶ τῇ Τανάγρᾳ· ἐπὶ Στράβωνος κατεστραμμένη (Ὁμ. Ἰλ. Β, 496. — Στφ. Βζ.), — 3) Πόλις τῆς Ἰαπυγίας (Ἀπουλίας) ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ, μεταξὺ Τάραντος καὶ Βρεντησίου, Κρητῶν ἀποικία (Ἡρδ. Ζ, 170. — Στρβ.).

Ῥριεὺς, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀλκυόνης, ἢ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς θυγατρὸς τοῦ Ποσειδῶνος Αἰθούσης, πατὴρ τοῦ Νυκτέως καὶ τοῦ Λύκου, κτίσας ἐν Βοιωτίᾳ καὶ κατοικῶν τὴν πόλιν Ὑρίαν (Ἀπλλδ. Γ, 10, 1).

Ῥριον καὶ Οὔριον, κατά τινας (Διον. Περγ. 330. — Στρβ. — Πτλμ.), κατά τινας αὐτὴ ἡ Ὑρία (ἴδ.) τῆς Ἰαπυγίας.

Ῥρκανέα, κατὰ τὴν ἀρχαίαν Περσικὴν Βρεάνα, δηλοῦν Δημόπολιν. Χώρα ἐν Ἀσίᾳ, ἔχουσα πρὸς βορρᾶν καὶ δυσμὰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν καὶ τὴν Μηδίαν, πρὸς ἀνατολὰς τὴν Μαργιανὴν, πρὸς νότον τὴν Παρθίαν, ἐν μέρει μὲν εὔφορος, ἐν μέρει δὲ τραχεῖα, ἔχουσα πυκνὰ δάση μετ' ἀγρίων θηρίων. Ἐν τοῖς ἀπωτέροις χρόνοις ἤδη ἦν τῇ Μηδίᾳ ὑποτεταγμένη· μεταξὺ δὲ τῶν κατοίκων αὐτῆς μνημονεύονται οἱ Τάπουροι, οἱ Ἀμάρδοι ἢ Μάρδοι, οἱ Γέλοι, καὶ οἱ Κορδοῦσαι. Μεταξὺ δὲ τῶν πόλεων ἀναφέρονται ἡ πρωτεύουσα Ζαδρακόρτα, ἡ Ὑρκανία καὶ ἡ Τάπη. Ὁ Κικέρων ποιεῖται μνείαν τοῦ βαρβάρου τῶν κατοίκων ἔθους τοῦ κατακρεουργεῖν τοὺς νεκροὺς (Tusc. I, 45). Κατ' αὐτοὺς δὲ καὶ Ὑρκανικὴ ὠνομάζετο ἡ Κασπία θάλασσα (Στρβ. ΙΑ, 508. — Plin. VI, 23, 27).

Ῥρμίνη, πόλις τῆς Κοίλης Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, πιθανῶς ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ἀκρωτηρίου παρὰ τῷ λιμένι τῆς Κυλλήνης, τοῦ καὶ Ὄρμινα καλουμένου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 616). Ἐπὶ Στράβωνος (Η, 341) εἶχεν ἤδη ἐκλίπει.

Ῥρμίνη, θυγάτηρ τοῦ Νηλέως, τοῦ Δίκτυος ἢ τοῦ Ἐπεοῦ, σύζυγος τοῦ Φόρβαντος, μήτηρ τοῦ Αὐγείου (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 112. — Ἰδ. Παυσ. Ε, 1).

Ῥρνηθὼ, θυγάτηρ τοῦ Τημένου καὶ σύζυγος τοῦ Δηϊφόντου, ἧς ἐπώνυμον ἐλέγετο πολίχνιον Ὑρνήθιον παρὰ τῇ Ἐπιδαύρῳ ἐν Ἀργολίδι (Παυσ. Β, 28, 2. 3. — Ἀπλλδ. Β, 8, 5. — Στφ. Βζ.). Καὶ ἐν αὐτῷ δὲ τῷ Ἄργει ὑπῆρχε φυλή τις Ὑρνηθία καλουμένη (Παυσ. Β, 19, 1. 26, 2).

Ῥράδιος, πατὴρ τοῦ Πιττακοῦ, τὴν καταγωγὴν ἕλκων ἐκ Θράκης (Καλλιμχ. Ἐπ. Α. — Σουίδ.).

Ῥρτακος, 1) εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων, εἰς ὃν ὁ Πρίαμος, ὅτε ἐνυμφεύθη τὴν Ἑκάβην, παρεχώρησε τὴν πρώτην του σύζυγον Ἀρίσβην. Πατὴρ τοῦ Ἄσιου καὶ τοῦ Νίσου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 837. Ν, 759. 771. — Virg. Æ, IX, 177. 406. — 2) Πατὴρ τοῦ Ἱππακόοντος (Virg. Æ, V, 492).

Ῥτιος, υἱὸς τοῦ Γυρτίου, ἡγεμὼν τῶν Μυσῶν ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 511).

Ῥρχη ἢ Ὄρκη, «κεράμινον ἀγγεῖον ὑποδεκτικὸν ταρίχων, δύο ὦτα ἔχον» (Σχλ. Ἀρστφ. Σφκ. 676).

Ῥσιαὶ, 1) Πόλις ἀργολικὴ, κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Κυνουρίας, ἔνθα οἱ Ἀργεῖοι ἐνικήθησαν ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων. Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου κατέστρεψαν αὐτὴν οἱ Σπαρτιᾶται, τῷ 417 π. Χ. (Θουκ. Ε, 33). Ἀνῳκοδομήθη δ' αὖθις ὑπὸ τῶν Ἀργείων, ἀλλ' ἐπὶ Παυσανίου ἔκειτο ἐν ἐρειπίοις (Παυσ. Β, 24. 7. — Στρβ. Η, 376). Καὶ νῦν ἔτι σώζεται ἡ ἀκρόπολις αὐτῆς ἐν ἐρειπίοις. — 2) Πόλις τῆς Βοιωτίας ἐν τῇ Παρασωπίᾳ, εἰς τοῦ Κιθαιρῶνος τοὺς πρόποδας, παρὰ τῷ πεδίῳ τῆς μάχης τῶν Πλαταιῶν, καὶ ἐπὶ Παυσανίου ἤδη ἐν ἐρειπίοις (Ἡρδ. Θ, 15, 25. — Θουκ. Γ, 24. — Στρβ.). Εἶχε ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅστις ἐξ αὐτῆς καὶ Ὑσιος ἐπελέγετο, καὶ μαντικὴν κρήνην (Παυσ. ΙΑ, 1). — 3) Χωρίον ὀχυρὸν τῆς Ἀττικῆς, εἰς τὰ σύνορα τῆς Βοιωτίας (Ἡρδ. Ε, 74. — Ἀρπκρ.).

Ῥσιμένη, θυγάτηρ τῆς Ἔριδος, ἔγγονος τῆς Νυκτὸς (Ἡσδ. Θγν. 228).

Ῥσπασένης, βασιλεὺς τοῦ Χάρακος κατὰ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν (Μακρόβ. 16 — Στφ. Βυζ.) (παρὰ Στφ. Βυζ. Πασίνης).

Ῥσπληγξ (ἡ), ἡ ἀφετηρία εἰς τὴν σταδιοδρομίαν, κυρίως σχοινίον κατὰ τὸ πλάτος τοῦ σταδίου παρατεταμένον· ἅμα δ' αὐτὸ κατέπιπτεν, ἐπεδίδοντο εἰς τὸν δρόμον οἱ ὀπίσω αὐτοῦ κατὰ σειρὰν ἱστάμενοι ἀγωνισταὶ (Λουκιαν. Διαβολ. 12).

Ῥσσος (ὁ), πόλις μετὰ λιμένος ἐπὶ τοῦ Πόντου.

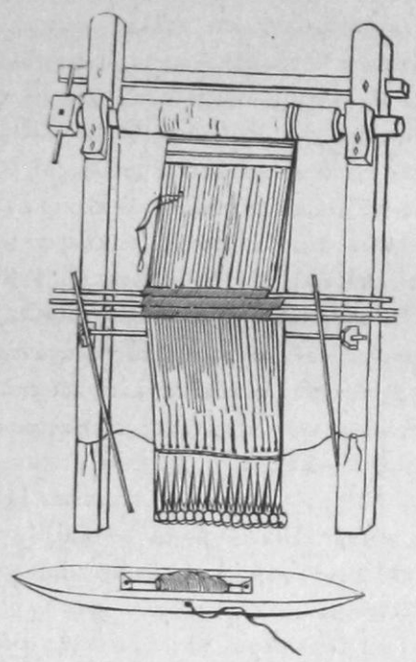
Ῥστάσπης, Πέρσης ἐπίσημος, 1) υἱὸς τοῦ Ἀχαιμένους, πατὴρ Δαρείου τοῦ Α', ἀνὴρ συνετὸς καὶ πολλὰς κεκτημένος γνώσεις, ἃς δι' ὁδοιπορίας εἰς τὰς Ἰνδίας, ἔλαβε παρὰ τῶν Βραμίνων καὶ μετέδωκεν εἰς τοὺς ἐν Περσίᾳ μάγους (Amm. Marc. XXIII, 6, ἔνθα λέγεται «συνετώτατος βασιλεύς»). — 2) Υἱὸς τοῦ Δαρείου, ἡγεμὼν τῶν Βακτρίων εἰς τὴν κατὰ τῆς Ἑλλάδος περσικὴν ἐκστρατείαν (Ἡρδ. Ζ, 64. — Ξνφ. Κυρπ. Ζ, 1, 20).

Ῥστερος λόγος. Ὁ ἀγορεύσας εἰς δικαστήριον ἐν Ἀθήναις, μετὰ τὴν ἀπάντησιν τοῦ ἀντιδίκου ἐδικαιοῦτο νὰ λάβῃ καὶ ἐκδευτέρου τὸν λόγον· ἡ δευτέρα δ' αὕτη ἀγόρευσις, ἥτις ἦν συνήθως σύντομος, ἐλέγετο ὕστερος λόγος (Δμσθ. κ. Ὀλυμπιοδ. 1181. — κ. Μαρτ. 1052. — κ. Ἀφδ. 836).

Ῥφάντειον, ὄρος τῆς Φωκίδος, συνέχεια τοῦ Ἀκοντίου, χωροῦσα παραλλήλως τῷ Παρνασσῷ μέχρι τῶν ὁρίων τῆς Βοιωτίας (Στρβ.).

Ῥφαντικὴ, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἠσκεῖτο ἐν Ἑλλάδι ὑπὸ τῆς οἰκοδεσποίνης, (καὶ βασίλισσα ἐὰν ἦν, ὡς ἡ Πηνελόπη), συνεργαζομένης μετὰ τῶν θυγατέρων καὶ ὑπηρετριῶν της (ἐρίθων). Ἐκεῖ κατεσκευάζοντο, καὶ συνήθως τεχνικώτατα κατεποικίλλοντο, τὰ ἐνδύματα τῆς οἰκογενείας. Ἐν Αἰγύπτῳ δὲ, οὐχὶ αἱ γυναῖκες ἀλλ' οἱ ἄνδρες ἤσκουν τὴν ὑφαντικὴν (Ἡρδ. Β, 35). Ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις ὑπῆρχον καὶ ἰδιαίτεροι τεχνῖται, οἱ ὑφάνται καὶ αἱ

ὑφάντριαι, εἰς αὐτὴν ἀσχολούμενοι, καὶ ἰδίᾳ προστάτις αὐτῆς ἦν ἡ Ἐργάνη Ἀθηνᾶ. Διὰ μεγάλας θρησκευτικὰς τελετὰς ἰδιαίτερον καθῆκον καὶ ἰδιαιτέρα τιμὴ τῶν παρθένων τῆς ἀνωτάτης κοινωνίας ἦν νὰ ὑφαίνωσι τὸν ἐτησίως προσφερόμενον πέπλον εἰς τὴν λατρευομένην θεότητα. Τοιαῦται ἐν Ἀθήναις αἱ τέσσαρες μικραὶ ἐργαστῖναι ἢ ἀρρηφόροι (ἴδ.), αἱ κατεργαζόμεναι ἐτησίως τὸν πέπλον τῆς Ἀθηνᾶς, ἐν Ὀλυμπίᾳ αἱ 16 γυναῖκες αἱ κατὰ πενταετηρίδα τὸν τῆς Ἥρας ὑφαίνουσαι (Παυσ. Ε, 16, 2-4. ΣΤ,

24, 8), αἱ ἐν Σπάρτῃ τὸν Ἑπηχυν χιτῶνα παρασκευάζουσαι τοῦ Ἀμυκλαίου Ἀπόλλωνος (Παυσ. Γ, 16, 2. 19, 2). Ἀλλ' ἀπὸ τῶν γυναικῶν εἰς τοὺς ἄνδρας ὡς ἐπάγγελμα κυρίως μόνον τῇ δ' ἑκατονταετηρίδι μ.Χ. μετεδόθη ἡ ὑφαντουργία (Χρσστμ. ΛΓ). Τὸ ὕφασμα συνίστατο ἐκ τῶν δύο κυρίως μερῶν, τοῦ στήμονος, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον στερεοῦ ἢ μαλακοῦ, καὶ τῆς κρόκης ἢ ἐφυφῆς (Πλάτ. Πολτ, 297. 301-2. Νομ. Ε, 386). Οἱ ἀρχαιότεροι ἱστοὶ ἦσαν ὄρθιοι ὡς ἐμφαίνουσι καὶ αἱ λέξεις ἱστὸς καὶ στήμων, ὀλίγον διαφέροντες τῶν καὶ ἐν τοῖς νέοις χρόνοις, πρὸ τῆς διὰ μηχανῶν τελειοποιήσεως τῆς τέχνης, ὑφισταμένων. Τὰ ἑκατέρωθεν πλευρὰ τοῦ ἱστοῦ ἐλέγοντο ἱστόποδες ἢ κελεόντες (Θεόκρ. ΙΔ, 34). Οἱ στήμονες ἐξηρτῶντο ἄνωθεν ἐκ τοῦ ζυγοῦ, περὶ ὃν εἱλίσσετο καὶ τὸ ὕφασμα καθ' ὅσον παρεσκευάζετο· κάτω δ' ἦσαν οἱ στήμονες, κατὰ δέσμας προσδεδεμένοι εἰς λίθους (λάας, λείας, λαίας, ἀγνύθις), ἵνα μένωσι τεταμένοι, καὶ αἱ δέσμαι αὗται ἔμενον μετὰ τὴν ὕφανσιν ὡς κρεσσοί. Τὰ νήματα τοῦ στήμονος, δι' ἐγκαρσίου ῥάβδου ἐχωρίζοντο ἐναλλὰξ εἰς τὰ δεξιῶς καὶ τὰ ἀριστερῶς αὐτῆς χωροῦντα, καὶ δι' αὐτῶν διήρχετο ἡ κερκὶς, ἔχουσα τὴν κρόκην ἐντετυλιγμένην (πηνίζειν, ὅθεν ἡ λέξις πανίον), καὶ ἡ κρόκη ἐστερεοῦτο εἶτα διὰ τῆς σπάθης. Ὑπῆρχον δὲ ἀπὸ τῶν ἀρχαίων ἤδη χρόνων καὶ ὁριζόντιοι ἱστοί. Ἐκ τῶν τεχνικῶν δὲ συνδυασμῶν τῶν μίτων, τοῦ στήμονος καὶ τῆς κρόκης παρήγοντο παντοῖα εἴδη ὑφασμάτων, τὸ δίμιτον, τρίμιτον, ἑξάμιτον (ὁ κατυφὲς), καὶ παντοῖα ποικίλματα, ἃ κατήρτιζον τὴν ὑφαντικὴν εἰς καλλιτεχνίαν. Τὸ ἔθνη τῆς μικρᾶς Ἀσίας, πρὸ πάντων οἱ Λυδοί, καὶ οὐχ ἧττον οἱ Συροφοίνικες, διέπρεπον εἰς αὐτὴν ἀπὸ χρόνων ἀρχαιοτάτων (Ὁμ. Ἰλ. Ζ, 28.—Παλ.Γρφ. Παραλ. Β, 2, 14).

Ὕφασις, ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς, ὁ αὐτὸς τῷ καλουμένῳ καὶ Ὕπανις, ὁ ἀνατολικώτερος τῶν ἀριστερῶν παραποταμίων τοῦ Ἰνδοῦ· διαρρέων τὸ Πενταπόταμον, ἐκβάλλει εἰς τὸν Ἀκεσίνην (Ἀρρ. Ε, 5, 5. 4, 2. ΣΤ, 14, 4).

Ὑφορβὸς καὶ Συφορβὸς καὶ Συβότης, ὁ χοιροβοσκὸς (Ὁμ. Ὀδ. πολλαχοῦ.

Ὑψεύς, υἱὸς τοῦ Πηνειοῦ καὶ τῆς νύμφης Κρεούσης, βασιλεὺς τῶν Λαπίθων, πατὴρ τῆς Κυρήνης (Πινδ. Πυθ. Θ, 21), καὶ τῆς Θεμιστοῦς, γυναικὸς τοῦ Ἀδάμαντος (Ἀπλλδ. Α, 9, 2).

Ὑψήνωρ. 1) υἱὸς τοῦ Δολοπίονος, εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 77). — 2) Υἱὸς τοῦ Ἱππίου, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Δηϊφόβου πρὸ τῆς Τροίας (Ἰλ. Ν, 411).

Ὑψίζυγος, ἦν ὁ καθήμενος εἰς τὴν ὑψηλοτάτην ἕδραν τῶν κωπηλατῶν· ἐξ οὗ καὶ ἐπίθετον τοῦ Διὸς, δηλοῦν ὑψίθρονος (Ὁμ. Ἰλ. Δ, 166. Η, 69. Λ, 544 Σ, 185. — Ἡσδ. Ἔρ. 18).

Ὑψίζωνος, ὁ ὑψηλὰ ἐζωσμένος, ἤτοι σύρων τὸν χιτῶνα ὑπὲρ τὴν ζώνην ἵνα βραχύνῃ αὐτὸν, καὶ ἔχῃ τὰ μέλη μᾶλλον ἐλεύ-

θερα πρὸς ἐργασίαν, ὁ γεωργὸς, ὁ χειρονάκτης, κτλ. Ἡ εἰκὼν ἐξ ἀρχαίου χειρογράφου.

Ὑψικράτης, ἱστοριογράφος Ἕλλην ἐξ Ἀμισοῦ τοῦ Πόντου, μνημονευόμενος ὑπὸ Λουκιανοῦ (Μακρβ. 22) διὰ τὴν μακροβιότητά του, διότι ἔζησεν 92 ἔτη.

Ὑψικλῆς, ἀστρονόμος ἐξ Ἀλεξανδρείας, μαθητὴς τοῦ Ἰσιδώρου, ζῶν κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Πλουτάρχου. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδοται σύγγραμμα «περὶ τῆς τῶν ζῳδίων ἀναφορᾶς», καὶ τὸ ιδ' καὶ ιε' βιβλίον τῶν στοιχείων τοῦ Εὐκλείδου.

Ὑψιπύλη καὶ Ὑψιπύλεια, θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Θόαντος, βασιλεύουσα ἐν Λήμνῳ ὅτε προσωρμίσθησαν ἐκεῖ οἱ Ἀργοναῦται, ἔσχεν ἐκ τοῦ Ἰάσωνος υἱοὺς τὸν Θόαντα καὶ τὸν Ἔννεὸν (Ὁμ. Ἰλ. Η, 468). Αἱ Λήμνιαι γυναῖκες, μαθοῦσαι ὅτι οἱ ἄνδρες των ἦσαν ἄπιστοι πρὸς αὐτὰς, τοὺς ἐφόνευσαν πάντας· μόνη δ' ἡ Ὑψιπύλη ἔσωσε κρυφίως τὸν σύζυγόν της, ἀφεῖσα αὐτὸν νὰ φύγῃ. Ὅτε δ' ἔμαθον τοῦτο αἱ ἄλλαι, τὴν ἐξεδίωξαν, καὶ τότε ὑπὸ πειρατῶν ἁλοῦσα, ἐπωλήθη εἰς τὸν βασιλέα Λύκον ἐν Θήβαις, ἢ τὸν Λυκοῦργον ἐν Νεμέᾳ, καὶ ἐγένετο ἐκεῖ τροφὸς τοῦ Ὀφέλτου (ἴδ. Ἄδραστος). Ἐπειδὴ δὲ, ἐξ ἀπροσεξίας αὐτῆς, δηχθεὶς ὁ Ὀφέλτης ὑπ' ὄφεως ἀπέθανεν, ἐφυλακίσθη ἡ Ὑψιπύλη, ἀλλ' ἠλευθερώθη ὑπὸ τῶν υἱῶν της.

Ὑψιστα πύλαι, μία τῶν πυλῶν τῶν Θηβῶν, κειμένη πρὸς ἀνατολὰς, πλησίον τῆς Προιτίας πύλης, οὕτω κληθεῖσαι διὰ τὸν παρακείμενον ναὸν τοῦ Ὑψίστου Διὸς (Παυσ. Θ, 8.—Ἀπλλδ. Γ, 6, 6).

Ὑψοῦς (ὁ), μικρὰ τῆς Ἀρκαδίας πόλις, ἐπὶ ὁμωνύμου ὄρους κειμένη, ἐπώνυμος Ὑψοῦντος, τοῦ υἱοῦ τοῦ Λυκάονος (Στρβ. —Παυσ. Η, 35).

Φ

Φάβιος, 1) υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς νύμφης Βινδούνης, θυγατρὸς τοῦ βασιλέως Εὐάνδρου. Εἰς τοῦτον τινὲς ἀνῆγον τὴν καταγωγὴν τοῦ ἀριστοκρατικοῦ οἴκου τῶν Φαβίων ἐν Ῥώμῃ (Πλούτ. Φάβ.).—2) Φάβιος Πίκτωρ, ἐκ τῆς εὐγενοῦς γενεᾶς τῶν Φαβίων, ὁ ἀρχαιότατα (τῷ 300 π. Χ.) ἐν Ῥώμῃ εἰς καλλιέργειαν τῆς ζωγραφικῆς ἐπιδοθείς, ὡς καὶ ἄλλοι τοῦ γένους του, οἵτινες ὅμως διὰ τοῦτο ἐπεριφρονοῦντο μᾶλλον ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων (Liv. X, 1.—Pl. XXXV, 19.—V. Max. III, 14, 6.—Cic. Tusc. I, 214).

Ἐζωγράφησε δὲ τὸν ἐπὶ Κλαυδίου πυρπολη-
θέντα ναὸν τῆς Σωτηρίας, καὶ ταύτας, φαί-
νεται, αὐτοῦ τὰς ἐντοιχίους γραφὰς λέγει ὁ
Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς (Ἀπόσπ. ΙΣΤ,
6) ἀκριβεῖς τὰς γραμμὰς, ἡδείας καὶ ἀνθη-
ρὰς τὰ χρώματα, καὶ εὐγενεῖς τὸ διάγραμμα.

Φάβρα καὶ Φαύρα, νησίδιον κεί-
μενον πρὸ τῆς Ἀττικῆς, δυτικῶς τοῦ Σου-
νίου (Στρβ.).

Φαβροτηρία, πόλις τοῦ Λατίου ἐν
Ἰταλίᾳ, ἐπὶ τοῦ Τρήρου ποτομοῦ (Στρβ.).

Φαβωρῖνος, ἐξ Ἀρελάτης (Ἄρ-
λεων), πόλεως τῆς Γαλλίας, ἐπὶ Τραϊανοῦ
καὶ Ἀδριανοῦ μαθητὴς Δίωνος τοῦ Χρυσο-
στόμου, φίλος τοῦ Πλουτάρχου καὶ Ἡρώδου
τοῦ Ἀττικοῦ, γράψας Ἑλληνιστὶ διάφορα
ἐγκυκλοπαιδικὰ, οἷον «Παντοδαπὴν ἱστορίαν»,
«Ἀπομνημονεύματα» ἔμπειρος δὲ καὶ τῆς
Λατινικῆς φιλολογίας.

Φάγρης (ἡ), φρούριον τῆς Μακεδονίας
ἐν τῇ Ἠδωνίδι ἐπαρχίᾳ, ἐπὶ τοῦ Στρυμονι-
κοῦ κόλπου (Ἡρδ. Ζ, 112.—Θουκ. Β, 99).

Φάγρος, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ
τῆς νύμφης Ὀρθρηΐδος, ἀναθρέψας τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ Μελιτέα (Ἀντ. Λεβ. 19).

Φαέθουσα, θυγάτηρ τῆς Νεαίρας καὶ
τοῦ Ἡλίου (ἔδ.) (Ὁμ. Ὀδ. Μ, 132).

Φαέθων, 1) υἱὸς τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς
νύμφης Κλυμένης, ἔπεισε ποτὲ τὸν πατέρα
του νὰ τῷ ἐμπιστευθῇ ἐπὶ μίαν ἡμέραν τὴν
διοίκησιν τοῦ φλογεροῦ ἅρματός του· ἀλλ' οἱ
ἵπποι ἀφηνιάσαντες ὑπὸ τὴν ἄπειρον χεῖρά
ρπόλησαν
ν ἐκεραύ-
Ηριδανὸν,
ἀδελφαί
ησαν εἰς
όλ. 735.
Δ, 507.
ἱὸς Κε-
λου, καὶ
ὑπὸ τῆς
ὐτῆς εἰς

(Τέσσαρες Φαέθοντες)

Ἀγαπητὲ Ἀθηναῖε,

Πολὺ σωστὴ ἡ παρατήρησίς σου περὶ ὀρθογραφίας τοῦ Φαέθοντος, ἀλλὰ λανθασμένα τὰ στοιχεῖα ταυτότητός του. Ὑπῆρξαν τέσσαρες Φαέθοντες, δηλαδὴ «λάμποντες»: 1) Υἱὸς τοῦ Κεφάλου ἢ τοῦ Τιθωνοῦ καὶ τῆς Ἠοῦς, ἁρπαγεὶς ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης καὶ ἀπὸ τοῦ ὁποίου κατήγοντο οἱ βασιλεῖς τῆς Κύπρου. 2) Εἷς τῶν ἵππων τῆς Ἠοῦς (καὶ ὄχι τοῦ Ἡλίου). 3) Ἐπώνυμον τοῦ Ἀψύρτου, τοῦ ὑπὸ τῆς Μηδείας κατακερματισθέντος ἀδελφοῦ της. 4) Τέλος ὁ γνωστότερος σὲ ὅλους μας υἱὸς τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς νύμφης Κλυμένης, ὁ ὁποῖος, ὡς συμβαίνει καὶ σήμερα μὲ τὰ σύγχρονα παιδιά, θέλησε νὰ διευθύνῃ τὸ ἅρμα τοῦ πατρός του μὲ τὶς γνωστὲς τραγικὲς συνέπειες. Νὰ μὴ συγχέεται δὲ ὁ Ἥλιος, υἱὸς τοῦ Ὑπερίονος καὶ τῆς Θειάς, ἀδελφὸς τῆς Σελήνης καὶ τῆς Ἠοῦς, μὲ τὸν Ἀπόλλωνα, υἱὸν τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λητοῦς, ἀδελφὸν τῆς Ἀρτέμιδος.

Συνεπῶς, πλὴν τοῦ Ἀψύρτου, ὁ Φαέθων θὰ πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐξαρτώμενος μᾶλλον τῆς Ἠοῦς καθ' ὁ υἱός, ἀνεψιὸς καὶ ἵππος αὐτῆς.

Φιλικώτατα
Δ. Ν. ΛΕΜΠΕΣΗΣ

Κύπρον (Ἡσδ. Θεογ. 985. — Ἀπλλδ. Γ, 148). Ἀπ' αὐτοῦ ἐλέγοντο καταγόμενοι τῆς Κύπρου οἱ βασιλεῖς.—3) Εἷς τῶν ἵππων τῆς Ἠοῦς (Ὁμ. Ὀδ. Ψ, 246).

Φαεινὶς, ἱέρεια τῆς Ἥρας ἐν Ἄργει (Θουκ. Δ, 133).

Φαεννᾶ, μία τῶν ἀρχαιοτάτων δύο Χαρίτων, ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων οὕτω καλουμένη (Παυσ. Θ, 35).

Φαιὰ, τὸ ὄνομα τῆς Κρομμυωνίας ὑὸς (Εὐρπ. Ἱκέτ. 316).

Φαίακες, οἱ ἀρχαιότατοι κάτοικοι τῆς νήσου Σχερίας, ἥτις ὑπολαμβάνεται οὖσα ἡ Κέρκυρα, ὡς ἔξοχοι θαλασσοπόροι, καὶ ὡς λίαν φιλόξενοι ἐν τῇ ἀρχαιότητι φημιζόμενοι (Ὁμ. Ὀδ. Ζ, 3. — Θουκ. Α, 25). Ἴδ. Σχερία.

Φαιακία καὶ Φαιακὶς, ἡ χώρα, ἡ νῆσος τῶν Φαιάκων (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 35. — Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 769).

Φαίαξ, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Κερκύρας, θυγατρὸς τοῦ Ἀσωποῦ καὶ τοῦ Ναυσιθόου, πατὴρ τοῦ Ἀλκινόου, ὁ γενάρχης τῶν Φαιάκων ἐπὶ τῆς Σχερίας (Διόδ. Δ, 74). — 2) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Ἐρασιστράτου, σύγχρονος τοῦ Νικίου, ἀλλὰ νεώτερος αὐτοῦ, καὶ ἀντίπαλος τοῦ Ἀλκιβιάδου (Πλουτ. Ἀλκ. ΙΓ). Κατὰ Θουκυδίδην (Ε, 4), ἐπέμφθη εἰς Σικελίαν τῷ 422 π. Χ. ἵνα προστήσηται ὑπὲρ τῶν Ἀθηνῶν τὴν εὔνοιαν τῆς μερίδος τῆς ἀντιθέτου τῇ ἀριστοκρατικῇ. Μετὰ δὲ τὴν ἐπάνοδόν του, μετὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου διαλλαγείς, προσέβαλε τὸν Ὑπέρβολον καὶ διεπράξατο αὐτοῦ τὴν ἔξωσιν (Πλουτ. Ἀλκ. ΙΓ. Νικ. ΙΑ). Ἦν δὲ καὶ ῥήτωρ, ἀλλὰ, κατ' Εὔπολιν, «λαλεῖν ἄριστος, ἀδυνατώτατος λέγειν». Τῶν λόγων δ' αὐτοῦ οὐδεὶς σώζεται. — 3) Ἀρχιτέκτων ὅστις διηύθυνε τὴν ἵδρυσιν τῶν δημοσίων οἰκοδομῶν τῶν Ἀκραγαντίνων μετὰ τὴν ἐν Ἱμέρᾳ μάχην (Διόδ. ΙΑ, 25).

Φαίδιμος, 1) βασιλεὺς τῶν Σιδωνίων, φιλοξενήσας τὸν Μενέλαον ἐπιστρέ-

φοντα ἐκ τῆς Τρωάδος (Ὁμ. Ὀδ. Ο, 117). —2) Υἱὸς τοῦ Ἀμφίωνος καὶ τῆς Νιόβης, κατατοξευθεὶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν του ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος (Ἀπλλδ. Γ, 5, 6).—3) Εἷς τῶν Τριάκοντα τυράννων ἐν Ἀθήναις (Δμσθ. πρπρσδ. 402). — 4) Ἐπιγραμματοποιὸς ἐκ Βισάνθης τῆς Μακεδονίας (Στφ. Βζ.), οὗ οὐδὲν σώζεται.

Φαῖδρα, θυγάτηρ τοῦ Μίνωος, βασιλέως τῆς Κρήτης, καὶ τῆς Πασιφάης. Ὁ Θησεὺς, ἁρπάσας αὐτὴν μετὰ τῆς ἀδελφῆς της Ἀριάδνης, καὶ νυμφευθεὶς αὐτὴν, ἔσχεν υἱοὺς τὸν Ἀκάμαντα καὶ τὸν Δημοφῶντα. Ἐρασθεῖσα δ' ἡ Φαῖδρα τοῦ νέου Ἱππολύτου, τοῦ ἐκ τῆς Ἀμαζόνος Ἀντιόπης ἑτέρου υἱοῦ τοῦ Θησέως, καὶ ὀργιζομένη κατ' αὐτοῦ διότι ἀνθίστατο εἰς τὸν ἔρωτά της, τὸν ἐσυκοφάντησε πρὸς τὸν πατέρα του, καὶ ἐγένετο παραίτιος τοῦ θανάτου του· ἀλλ' ἐκ τύψεων συνειδότος ὕστερον κατατρυχομένη, ηὐτοκτόνησε (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 325. — Εὐρπ. Ἱππόλ. — Ἀπλλδ. Γ, 1, 4).

Φαιδρία, κώμη τῆς Ἀρκαδίας.

Φαιδρίας, εἷς τῶν Λ' τυράννων ἐν Ἀθήναις (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3).

Φαῖδρος, 1) υἱὸς Πυθοκλέους, Ἀθηναῖος, Μυρρινούσιος τὸν δῆμον, συνήθως ἐκλαμβανόμενος ὡς μαθητὴς τοῦ Σωκράτους, ἀλλὰ κατ' Ἀθήναιον, μόνον φίλος τοῦ Πλάτωνος, ὅστις ὅμως ἐν τῷ Συμποσίῳ αὐτοῦ τὸν παριστᾷ μᾶλλον ὡς ἐκτεθηλυμένον τινὰ καὶ ἐπιτετηδευμένον μιμητὴν τῶν Σικελῶν ῥητόρων. Περὶ συγγραμμάτων αὐτοῦ οὐδὲν ἐστὶ γνωστόν. — 2) Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἐπικουρίου σχολῆς ἐν Ἀθήναις μέχρις Ὀλ.177 (70 π. Χ.). Ἦν φίλος τοῦ Ἀττικοῦ καὶ τοῦ Κικέρωνος, ὅστις ἐφοίτησε παρ' αὐτῷ ἐν Ἀθήναις, καὶ μεγάλως τὸν ἐξετίμα (Cic. ad Fam. XII, 1. N. D. I, 37. Fin. I, 5. V, 1. Ad Att. XIII, 39). Εἶχε γράψει «περὶ θεῶν». Μέρος δὲ τοῦ ἔργου τούτου, ἀνευρεθὲν εἰς τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ Ἡρακλείου, ἀποδεικνύει ὅτι ἀπ' αὐτοῦ εἶχεν ἁρυσθῇ ὁ Κικέρων τὸ πλεῖστον τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ «περὶ φύσεως τῶν θεῶν», καὶ μάλιστα τὸ πρῶτον βιβλίον.

Φαιδύμη, γυνὴ τοῦ Καμβύσου, βασιλέως τῆς Περσίας (Ἡρδ. Γ, 68).

Φαίδων, ἐξ Ἤλιδος, δοῦλος κατὰ τὴν πρώτην νεότητά του, εἶτα δ' ἐξαγορασθεὶς ὑπὸ τοῦ Κέβητος ἢ ὑπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου, προτροπῇ τοῦ Σωκράτους, ὅστις τὸν εἶχε γνωρίσει, καὶ οὗ ἠκολούθησε τὴν διδασκαλίαν μέχρι τοῦ θανάτου του. Εἶτα δὲ φαίνεται ὅτι ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν τῆς γεννήσεώς του, καὶ ἐκεῖ ἵδρυσε σχολεῖον φιλοσοφίας Σωκρατικῆς. Γνωστὸς ἐγένετο κυρίως διὰ τοῦ Πλατωνικοῦ διαλόγου «περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς», τοῦ φέροντος τὸ ὄνομά του. Ἔγραψε δὲ καὶ αὐτὸς διαλόγους, οὓς ὁ Γέλλιος λέγει χαριεστάτους (Διογ. Λρτ. Β, 105. — Gell. IV. 391).

Φαιδώνδης, Θηβαῖος ἢ Κυρηναῖος, εἷς τῶν μαθητῶν Σωκράτους ὅσοι παρευρέθησαν εἰς τὸν θάνατόν του (Πλάτ. Φαίδ. 59.—Ξνφ.).

Φαικὰς (ἡ), εἶδος λευκῶν ἐμβάδων ἃς ἔφερον οἱ ἱερεῖς ἐν Αἰγύπτῳ, ἐν Ἀθήναις δὲ οἱ γυμνασίαρχοι (Ἀππιαν. Ἐμφύλ. Ε, 17).

Φαιναρέτη, ἡ μήτηρ τοῦ Σωκράτους (Πλάτ. Θεαίτ.).

Φαινένδα, τρόπος τις τοῦ παίζειν τὴν ψαῖραν. Ἴδ. Παίγνια.

Φαίνιππος, δημόσιός τις γραμματεὺς ἐν Ἀθήναις (Θουκ. Δ, 113).

Φαινόλης, εἶδος χονδροῦ ἐπενδύτου, ἄνευ χειρίδων, ἔχοντος ἐπερραμμένον καὶ

κάλυμμα διὰ τὴν κεφαλὴν, ἐμπρὸς δὲ τὸ ἥμισυ πρὸς τὰ κάτω μὴ συνερραμμένον, ὥστε

Ἐζωγράφησε δὲ τὸν ἐπὶ Κλαυδίου πυρποληθέντα ναὸν τῆς Σωτηρίας, καὶ ταύτας, φαίνεται, αὐτοῦ τὰς ἐντοιχίους γραφὰς λέγει ὁ Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεὺς (Ἀπόσπ. ΙΣΤ, 6) ἀκριβεῖς τὰς γραμμὰς, ἡδείας καὶ ἀνθηρὰς τὰ χρώματα, καὶ εὐγενεῖς τὸ διάγραμμα.

Φάβρα καὶ **Φαύρα**, νησίδιον κείμενον πρὸ τῆς Ἀττικῆς, δυτικῶς τοῦ Σουνίου (Στρβ.).

Φαβροτηρία, πόλις τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ, ἐπὶ τοῦ Τρήρου ποτοσμοῦ (Στρβ.).

Φαβωρῖνος, ἐξ Ἀρελάτης (Ἄρλεων), πόλεως τῆς Γαλλίας, ἐπὶ Τραϊανοῦ καὶ Ἀδριανοῦ μαθητὴς Δίωνος τοῦ Χρυσοστόμου, φίλος τοῦ Πλουτάρχου καὶ Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ, γράψας Ἑλληνιστὶ διάφορα ἐγκυκλοπαιδικὰ, οἷον «Παντοδαπὴν ἱστορίαν», «Ἀπομνημονεύματα»· ἔμπειρος δὲ καὶ τῆς Λατινικῆς φιλολογίας.

Φάγρης (ἡ), φρούριον τῆς Μακεδονίας ἐν τῇ Ἠδωνίδι ἐπαρχίᾳ, ἐπὶ τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου (Ἡρδ. Ζ, 112.—Θουκ. Β, 99).

Φάγρος, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς νύμφης Ὀρθρηΐδος, ἀναθρέψας τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Μελιτέα (Ἀντ. Λεβ. 19).

Φαέθουσα, θυγάτηρ τῆς Νεαίρας καὶ τοῦ Ἡλίου (ἴδ.) (Ὁμ. Ὀδ. Μ, 132).

Φαέθων, 1) υἱὸς τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς νύμφης Κλυμένης, ἔπεισε ποτὲ τὸν πατέρα του νὰ τῷ ἐμπιστευθῇ ἐπὶ μίαν ἡμέραν τὴν διοίκησιν τοῦ φλογεροῦ ἅρματός του· ἀλλ' οἱ ἵπποι ἀφηνιάσαντες ὑπὸ τὴν ἄπειρον χεῖρά του, ἀνέτρεψαν τὸ ἅρμα, καὶ ἐπυρπόλησαν μέρος τῆς γῆς, διὸ καὶ ὁ Ζεὺς τὸν ἐκεραύνωσε καὶ κατεκρήμνισεν εἰς τὸν Ἠριδανὸν, ποταμὸν τῆς Ἰταλίας. Ἐκεῖ δ' αἱ ἀδελφαί του, κλαίουσαι αὐτὸν, μετεμορφώθησαν εἰς δένδρα τὰς αἰγείρους (Εὐρπ. Ἱππόλ. 735. —Πλάτ. Τίμ. 32.—Ἀπλλδ. Ῥδ. Δ, 507. —Λουκ. Διάλ. Θε. ΚΕ). — 2) Υἱὸς Κεφάλου, ἢ Τιθωνοῦ, τοῦ υἱοῦ τοῦ Κεφάλου, καὶ τῆς Ἠοῦς, νέος ἐξόχου καλλονῆς, ὑπὸ τῆς Ἀφροδίτης ἁρπαγεὶς εἰς τὸν ναὸν αὐτῆς εἰς Κύπρον (Ἡσδ. Θεογ. 985. — Ἀπλλδ. Γ, 148). Ἀπ' αὐτοῦ ἐλέγοντο καταγόμενοι τῆς Κύπρου οἱ βασιλεῖς.—3) Εἷς τῶν ἵππων τῆς Ἠοῦς (Ὁμ. Ὀδ. Ψ, 246).

Φαεινὶς, ἱέρεια τῆς Ἥρας ἐν Ἄργει (Θουκ. Δ, 133).

Φαεννᾶ, μία τῶν ἀρχαιοτάτων δύο Χαρίτων, ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων οὕτω καλουμένη (Παυσ. Θ, 35).

Φαιὰ, τὸ ὄνομα τῆς Κρομμυωνίας ὑὸς (Εὐρπ. Ἱκέτ. 316).

Φαίακες, οἱ ἀρχαιότατοι κάτοικοι τῆς νήσου Σχερίας, ἥτις ὑπολαμβάνεται οὖσα ἡ Κέρκυρα, ὡς ἔξοχοι θαλασσοπόροι, καὶ ὡς λίαν φιλόξενοι ἐν τῇ ἀρχαιότητι φημιζόμενοι (Ὁμ. Ὀδ. Ζ, 3. — Θουκ. Α, 25). Ἴδ. Σχερία.

Φαιακία καὶ **Φαιακὶς,** ἡ χώρα, ἡ νῆσος τῶν Φαιάκων (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 35. — Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 769).

Φαίαξ, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Κερκύρας, θυγατρὸς τοῦ Ἀσωποῦ καὶ τοῦ Ναυσιθόου, πατὴρ τοῦ Ἀλκινόου, ὁ γενάρχης τῶν Φαιάκων ἐπὶ τῆς Σχερίας (Διόδ. Δ, 74). — 2) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Ἐρασιστράτου, σύγχρονος τοῦ Νικίου, ἀλλὰ νεώτερος αὐτοῦ, καὶ ἀντίπαλος τοῦ Ἀλκιβιάδου (Πλουτ. Ἀλκ. ΙΓ). Κατὰ Θουκυδίδην (Ε, 4), ἐπέμφθη εἰς Σικελίαν τῷ 422 π. Χ. ἵνα προσκτήσηται ὑπὲρ τῶν Ἀθηνῶν τὴν εὔνοιαν τῆς μερίδος τῆς ἀντιθέτου τῇ ἀριστοκρατικῇ. Μετὰ δὲ τὴν ἐπάνοδόν του, μετὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου διαλλαγείς, προσέβαλε τὸν Ὑπέρβολον καὶ διεπράξατο αὐτοῦ τὴν ἔξωσιν (Πλουτ. Ἀλκ. ΙΓ. Νικ. ΙΑ). Ἦν δὲ καὶ ῥήτωρ, ἀλλὰ, κατ' Εὔπολιν, «λαλεῖν ἄριστος, ἀδυνατώτατος λέγειν». Τῶν λόγων δ' αὐτοῦ οὐδεὶς σώζεται. — 3) Ἀρχιτέκτων ὅστις διηύθυνε τὴν ἵδρυσιν τῶν δημοσίων οἰκοδομῶν τῶν Ἀκραγαντίνων μετὰ τὴν ἐν Ἰμέρᾳ μάχην (Διόδ. ΙΑ, 25).

Φαίδιμος, 1) βασιλεὺς τῶν Σιδωνίων, φιλοξενήσας τὸν Μενέλαον ἐπιστρέφοντα ἐκ τῆς Τρωάδος (Ὁμ. Ὀδ. Ο, 117). —2) Υἱὸς τοῦ Ἀμφίωνος καὶ τῆς Νιόβης, κατατοξευθεὶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν του ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος (Ἀπλλδ. Γ, 5, 6).—3) Εἷς τῶν Τριάκοντα τυράννων ἐν Ἀθήναις (Δμσθ. πρπρσδ. 402). — 4) Ἐπιγραμματοποιὸς ἐκ Βισάνθης τῆς Μακεδονίας (Στφ. Βζ.), οὗ οὐδὲν σώζεται.

Φαῖδρα, θυγάτηρ τοῦ Μίνωος, βασιλέως τῆς Κρήτης, καὶ τῆς Πασιφάης. Ὁ Θησεὺς, ἁρπάσας αὐτὴν μετὰ τῆς ἀδελφῆς της Ἀριάδνης, καὶ νυμφευθεὶς αὐτὴν, ἔσχεν υἱοὺς τὸν Ἀκάμαντα καὶ τὸν Δημοφῶντα. Ἐρασθεῖσα δ' ἡ Φαῖδρα τοῦ νέου Ἱππολύτου, τοῦ ἐκ τῆς Ἀμαζόνος Ἀντιόπης ἑτέρου υἱοῦ τοῦ Θησέως, καὶ ὀργιζομένη κατ' αὐτοῦ διότι ἀνθίστατο εἰς τὸν ἔρωτά της, τὸν ἐσυκοφάντησε πρὸς τὸν πατέρα του, καὶ ἐγένετο παραίτιος τοῦ θανάτου του· ἀλλ' ἐκ τύψεων συνειδότος ὕστερον κατατρυχομένη, ηὐτοκτόνησε (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 325. — Εὐρπ. Ἱππόλ. — Ἀπλλδ. Γ, 1, 4).

Φαιδρία, κώμη τῆς Ἀρκαδίας.

Φαιδρίας, εἷς τῶν Λ' τυράννων ἐν Ἀθήναις (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 3).

Φαῖδρος, 1) υἱὸς Πυθοκλέους, Ἀθηναῖος, Μυρρινούσιος τὸν δῆμον, συνήθως ἐκλαμβανόμενος ὡς μαθητὴς τοῦ Σωκράτους, ἀλλὰ κατ' Ἀθήναιον, μόνον φίλος τοῦ Πλάτωνος, ὅστις ὅμως ἐν τῷ Συμποσίῳ αὐτοῦ τὸν παριστᾷ μᾶλλον ὡς ἐκτεθηλυμένον τινὰ καὶ ἐπιτετηδευμένον μιμητὴν τῶν Σικελῶν ῥητόρων. Περὶ συγγραμμάτων αὐτοῦ οὐδὲν ἐστὶ γνωστόν. — 2) Ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἐπικουρίου σχολῆς ἐν Ἀθήναις μέχρις Ὀλ.177 (70 π. Χ.). Ἦν φίλος τοῦ Ἀττικοῦ καὶ τοῦ Κικέρωνος, ὅστις ἐφοίτησε παρ' αὐτῷ ἐν Ἀθήναις, καὶ μεγάλως τὸν ἐξετίμα (Cic. ad Fam. XII, 1. N. D. I, 37. Fin. I, 5. V, 1. Ad Att. XIII, 39). Εἶχε γράψει «περὶ θεῶν». Μέρος δὲ τοῦ ἔργου τούτου, ἀνευρεθὲν εἰς τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ Ἡρακλείου, ἀποδεικνύει ὅτι ἀπ' αὐτοῦ εἶχεν ἀρυσθῇ ὁ Κικέρων τὸ πλεῖστον τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ «περὶ φύσεως τῶν θεῶν», καὶ μάλιστα τὸ πρῶτον βιβλίον.

Φαιδύμη, γυνὴ τοῦ Καμβύσου, βασιλέως τῆς Περσίας (Ἡρδ. Γ, 68).

Φαίδων, ἐξ Ἤλιδος, δοῦλος κατὰ τὴν πρώτην νεότητά του, εἶτα δ' ἐξαγορασθεὶς ὑπὸ τοῦ Κέβητος ἢ ὑπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου, προτροπῇ τοῦ Σωκράτους, ὅστις τὸν εἶχε γνωρίσει, καὶ οὗ ἠκολούθησε τὴν διδασκαλίαν μέχρι τοῦ θανάτου του. Εἶτα δὲ φαίνεται ὅτι ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γῆν τῆς γεννήσεώς του, καὶ ἐκεῖ ἵδρυσε σχολεῖον φιλοσοφίας Σωκρατικῆς. Γνωστὸς ἐγένετο κυρίως διὰ τοῦ Πλατωνικοῦ διαλόγου «περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς», τοῦ φέροντος τὸ ὄνομά του. Ἔγραψε δὲ καὶ αὐτὸς διαλόγους, οὓς ὁ Γέλλιος λέγει χαριεστάτους (Διογ. Λρτ. Β, 105. — Gell. IV. 391).

Φαιδώνδης, Θηβαῖος ἢ Κυρηναῖος, εἷς τῶν μαθητῶν Σωκράτους ὅσοι παρευρέθησαν εἰς τὸν θάνατόν του (Πλάτ. Φαίδ. 59.—Ξνφ.).

Φαικὰς (ἡ), εἶδος λευκῶν ἐμβάδων ἃς ἔφερον οἱ ἱερεῖς ἐν Αἰγύπτῳ, ἐν Ἀθήναις δὲ οἱ γυμνασίαρχοι (Ἀππιαν. Ἐμφύλ. Ε, 17).

Φαιναρέτη, ἡ μήτηρ τοῦ Σωκράτους (Πλάτ. Θεαίτ.).

Φαινίνδα, τρόπος τις τοῦ παίζειν τὴν σφαῖραν. Ἴδ. Παίγνια.

Φαίνιππος, δημόσιός τις γραμματεὺς ἐν Ἀθήναις (Θουκ. Δ, 113).

Φαινόλης, εἶδος χονδροῦ ἐπενδύτου, ἄνευ χειρίδων, ἔχοντος ἐπερραμμένον καὶ

κάλυμμα διὰ τὴν κεφαλὴν, ἐμπρὸς δὲ τὸ ἥμισυ πρὸς τὰ κάτω μὴ συνερραμμένον, ὥστε

ἐδύνατο ἑκατέρα τῶν ἄκρων νὰ ῥίπτηται καὶ ὑπὲρ τὸν ὦμον (Πολδ. Ζ, 61.—Ἡσύχ.—Μ. Ἐτυμλ.).

Φαῖνοψ, ἐξ Ἀβύδου, υἱὸς τοῦ Ἀπίου, φίλος τοῦ Ἕκτορος, πατὴρ δὲ τοῦ Φόρκυος, Ξάνθου καὶ Θόωνος (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 152. Ρ, 312. 582).

Φαινὼ, νύμφη ὀπαδὸς τῆς Περσεφόνης (Ὁμ. Ὕμν. Δμτρ. 418).

Φαισάνα, πόλις τῆς Ἀρκαδίας κατὰ τὰ νότια αὐτῆς, καθέδρα ἀρχαίων αὐτοχθόνων βασιλέων (Πινδ. Ὀλ. ΣΤ. 56).

Φαιστὸς, 1) ἐκ Ζάρνης, πόλεως τῆς Λυδίας, υἱὸς Βώρου, σύμμαχος τῶν Τρώων, φονευθεὶς πρὸ τοῦ Ἰλίου ὑπὸ τοῦ Ἰδομενέως (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 43).—2) Υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους, βασιλεὺς τῆς Συκυῶνος, ὁ πρῶτος ἐκεῖ εἰσαγαγὼν τὴν λατρείαν τοῦ πατρός του καὶ τιμὰς ἀποδιδομένας αὐτῷ μετὰ τῶν Ὀλυμπίων θεῶν (Παυσ. Β, 6. 3).—3) Ἔγγονος τοῦ Ἡρακλέους, υἱὸς Ῥοπάλου, ἱδρυτὴς τῆς πόλεως Φαιστοῦ ἐν Κρήτῃ (Στέφ. Βυζ.).

Φαιστὸς, 1) πόλις ἀρχαιοτάτη τῆς Κρήτης, ἐπὶ τῶν νοτίων τῆς νήσου εἰς 1 ½ μιλίου ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Γόρτυνος, κτίσμα, κατὰ τοὺς μὲν Φαιστοῦ, τοῦ ἐγγονου τοῦ Ἡρακλέους, κατὰ τοὺς δὲ τοῦ Μίνωος (Ὁμ. Ἰλ. Α, 642.—Στρβ.).—2) Πόλις τῆς Θεσσαλιώτιδος, χώρας τῆς Θεσσαλίας (Liv. XXXVI, 13).—3) Πόλις τῆς Ἑστιαιώτιδος ἐν τῇ Ὀζολαίᾳ Λοκρίδι, παρὰ τῷ Εὐρώτᾳ ποταμῷ, μετὰ λιμένος καὶ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος (Στφ. Βζ.—Plin. IV, 3, 4).

Φαίσολα (τὰ), (Λατ. Faesulae), πόλις ἀρχαία τῆς Τυρρηνίας ἐν Ἰταλίᾳ, κατὰ τοὺς πρόποδας τῶν Ἀπενίνων (Πολϐ. Β, 25. Γ, 82.—Δίων Κάσσ.).

Φάκελλος (ὁ) καὶ Φάκελος, δέμα διαφόρων ἀντικειμένων, ἰδίως ξύλων, «ὕλης φάκελος» (Ἡρδ. Δ, 62. 67.—Θουκ. Β, 169)· ὅθεν μεταγενεστέρως καὶ δέματα βιβλίων καὶ χειρογράφων, οἷα εὑρέθησαν ἐν Ἡρακλείῳ, καὶ προσέτι φάκελλοι ἐπιστολῶν (Συνέσ. Ἐπιστολ. 134).

Φάκιον, φρούριον εἰς τὰ ὄρη τῆς Πελασγιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, ἐπὶ τοῦ Ἀπιδανοῦ ποταμοῦ· κατ' ἄλλην ὑπόθεσιν εἰς τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Πηνειοῦ, κατὰ τὸ νῦν χωρίον Ἀλίφαγα (Θουκ. Δ, 78.—Liv. XXXII, 13. XXXVI, 13).

Φακοῦσα, Φακοῦσσα καὶ Φάκουσσα, πόλις τῆς Αἰγύπτου, κατὰ τὸ Δέλτα, ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ βραχίονος τοῦ Νείλου, μητρόπολις τοῦ Ἀραβίου νομοῦ (Πτλμ.—Στρϐ.—Στφ. Βζ.). Νῦν ἐρείπια εἰς Τελ-Φακούς.

Φάλαγγες (αἱ), στρογγύλα ξύλα, ὡς κορμοί, ἢ μακραὶ καὶ στερεαὶ ῥάβδοι, δι' ὧν ἔφερον βάρη, στηρίζοντες αὐτὰς ἐπὶ τῶν ὤμων

(Ἡρδ. Γ, 97.—Plin. XII, 4·-Vitr. X, 3, 7)· καὶ οἱ ξύλινοι κύλινδροι δι' ὧν μετέφερον τὰ πλοῖα διὰ ξηρᾶς (Ἀπλλν. Ῥοδ. Δ. 375 κλπ.).

Φάλαγξ. Κατὰ τοὺς ἡρωϊκοὺς χρόνους αἱ μάχαι ἦσαν κυρίως μονομαχίαι τῶν

ἀρχηγῶν, εἵποντο δ' αὐτοῖς οἱ ἄλλοι ἄνδρες, ἵνα ἐν καιρῷ ἔρχωνται ἐπίκουροι τῷ ἀρχηγῷ κινδυνεύοντι ἢ πεσόντι, ἢ μετεῖχον τῆς μάχης πρὸς σωτηρίαν τῆς ἰδίας αὐτῶν ζωῆς καὶ ἀπόκρουσιν τοῦ ἀπειλοῦντος αὐτοὺς κινδύνου. Ὅτε ὅμως ἤρχιζε τὴν μάχην ὁ στρατηγὸς, ἀναγκαία ἦν παράταξίς τις τοῦ στρατοῦ, καὶ ἡ φυσικωτέρα ἦν ἡ τῆς φάλαγγος, ἤτοι ἐπαλλήλων καὶ κεκλεισμένων γραμμῶν τῶν στρατιωτῶν. Παρετάττοντο δὲ κατὰ μέτωπον ἀνὰ λαοὺς, φυλὰς, γένη, οἰκογενείας, εἰς τὸ βάθος δ' ὀπίσω ἀλλήλων κατὰ τὴν ἀτομικὴν ἑκάστου ἀνδρείαν καὶ γενναιότητα καὶ τὴν πεποίθησιν ἣν ἐνέπνεεν εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἱκανότητα. — Βαθμηδὸν ὅμως ἡ πυκνὴ φάλαγξ ἔπαυσεν οὖσα ἁπλῶς ἡ ἐκ τῆς ἀνάγκης προελθοῦσα τάξις, καὶ ὠργανώθη μεθοδικῶς, καὶ ἀνεδείχθη τὸ κέντρον τῆς μάχης. Περὶ τοῦ ὁπλισμοῦ αὐτῆς Ἰδ. Ὁπλῖται. Τὸ βάθος τῆς φάλαγγος διέφερε βεβαίως κατ' ἀρχὰς ἀναλόγως τῶν πολεμικῶν διαθέσεων ἑκάστου λαοῦ. Εἰς τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην καὶ αὐταὶ αἱ διάφοροι ἀττικαὶ φυλαὶ εἶχον τὸ βάθος διάφορον (Ἡρδ. ΣΤ, 111). Ἴσως ὅμως τοῦτο ἐξηρτᾶτο ἐν μέρει καὶ ἐκ τῶν θέσεων ἃς κατεῖχον. Βαθμηδὸν δὲ ὡς γενικὸς ὅρος ἐγένετο δεκτὸς ὁ τῶν ὀκτὼ ἀνδρῶν κατὰ βάθος. Ὅταν ἡ δύναμις τῶν στρατευομένων πολιτῶν, ἡ τῶν ὁπλιτῶν, ἦτο μικρὰ, ὡς συνήθως παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις, τότε ὀπίσω αὐτῶν, εἰς τοὺς τελευταίους στίχους, ἐτάττοντο οἱ δοῦλοι, οἱ Εἵλωτες, ὅπως ἰσχυροτέραν καθιστῶσι τὴν προσβολὴν τῆς φάλαγγος. Περίφημος ἀνεδείχθη ἡ ὑπὸ τοῦ Φιλίππου τῆς Μακεδονίας ἐντελέστερον ὀργανωθεῖσα Μακεδονικὴ φάλαγξ, ἥτις μεγάλως εἰς τοὺς θριάμβους του συνετέλεσεν. — Ὁ Καῖσαρ λέγει ὅτι καὶ οἱ Γαλάται καὶ οἱ Γερμανοὶ εἶχον παρ' ἑαυτοῖς τοιοῦτο καὶ πρὸς προσβολὴν καὶ πρὸς ἄμυναν ὠργανωμένον σῶμα (B. G. I. 24. 25. 32), ὃ φάλαγγα καλεῖ. Ταύτης ὁ πρῶτος στίχος εἶχε τὰς ἀσπίδας πρὸ τοῦ σώματος, οἱ δ' ἑπόμενοι, ὡς στέγης κεράμους πυκνὰς ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς τῶν ἐμπρὸς αὐτῶν παρατεταγμένων· ὥστε εἰς μίαν τῶν μαχῶν, κατὰ τοῦ Ἀριοβίστου, οἱ Ῥωμαῖοι ἠναγκάσθησαν νὰ πηδήσωσιν ἐπάνω εἰς τὴν φάλαγγα, νὰ καταρρίψωσι τὰς στεγαζούσας αὐτὴν ἀσπίδας, καὶ νὰ προσβάλωσι τοὺς στρατιώτας ὑπὲρ τὴν κεφαλήν.

Φάλαικος, 1) υἱὸς τοῦ Ὀνομάρχου, στρατηγὸς τῶν Φωκέων ἐν τῷ ἱερῷ πολέμῳ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Φαύλου, τῷ 351 π. Χ. Ἡττηθεὶς ἐν Βοιωτίᾳ, ὅτε καὶ οἱ Βοιωτοὶ ἐλεηλάτησαν τὴν Φωκίδα, ἀπώλεσε τῷ 347 τὴν ἀρχηγίαν, δοθεῖσαν εἰς τρεῖς ἄνδρας· ἀλλ' ὅτε ὁ Φίλιππος εἰσέβαλεν εἰς τὴν χώραν, ἦν πάλιν ἀνώτατος ἀρχηγός. Τότε δὲ, συνεπείᾳ συνθήκης, ἐγκατέλιπε τὴν Φωκίδα μετὰ τῶν μισθοφόρων του, καὶ μετέβη εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ ἐκεῖθεν εἰς Κρήτην, ἔνθα ἐφονεύθη κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Κυδωνίας (Διόδ. ΙΣΤ, 38).—2) Ἀρχαῖος Ἕλλην ποιητὴς, οὗ μόνον ἰδιαίτερόν τι μέτρον στιχουργίας μνημονεύεται (Σουίδ.).—3) Τύραννος τῆς Ἀμβρακίας, σπαραχθεὶς ἐν μέσῃ τῇ ὁδῷ ὑπὸ λέοντος ὃν ἡ Ἄρτεμις ἔπεμψεν, εὐσπλαγχνισθεῖσα τοὺς ὑπ' αὐτοῦ καταδυναστευομένους πολίτας (Νικανδρ. παρ' Ἀν. Λιϐ. Δ).

Φαλαισίαι (αἱ), καὶ Φαλαισία, πολίχνη τῆς Ἀρκαδίας, οὐ μακρὰν τῆς Μεγαλοπόλεως κειμένη, κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Λακωνίας (Παυσ. Η, 35.—Στφ. Βζ.).

Φάλακρα (τὰ), καὶ Φαλάκρες (αἱ), πόλις τῆς Κυρηναϊκῆς ἐν Λιβύᾳ (Πτλμ.—Στφ. Βζ.).

Φαλακρὸν, ἓν τῶν ἀκρωτηρίων τῆς νήσου Κερκύρας (Στρϐ.). Νῦν Σιδάρι.

Φάλανθον, ὄρος κείμενον κατὰ τὸ μέσον τῆς Ἀρκαδίας (Παυσ. Η, 35). Ἐκεῖ ἐλατρεύετο ὁ Ἑρμῆς, καὶ ἱερὸν αὐτοῦ, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Φαλανθέως, ὑπῆρχεν ἐν Ἀθήναις (κατ' Ἐπιγρ. Ἀρχλ. Ἐρ. ἀρ. 1826).

Φάλανθος, 1) (ἡ), πόλις τῆς Ἀρ-

καδίας ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου ὄρους, νοτίως τῆς Μαντινείας, ἐπὶ Παυσανίου ἤδη κατεστραμμένη.—2)(ὁ) Υἱὸς τοῦ Ἀγελάου, ὁ κτίστης τῆς κατ' αὐτὸν ὀνομασθείσης πόλεως τῆς Ἀρκαδίας (Παυσ.).—3) Υἱὸς Ἀράκου, Λακεδαιμόνιος, ὁ εἰς Ἰταλίαν ὁδηγήσας τὴν ἀποικίαν τῶν ἐκ Σπάρτης Παρθενιῶν, καὶ μετ' αὐτῶν ἐκεῖ κτίσας τὴν πόλιν Τάραντον (Πλουτρχ.).

Φάλαινα (ἡ), καὶ τὸ Φάλαινον, πόλις τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Πελασγιώτιδος, κειμένη ἐπὶ τοῦ Πηνειοῦ, βορείως τῆς Λαρίσσης (Στρβ.), καὶ κληθεῖσα κατὰ Φάλαιναν, τὴν θυγατέρα τοῦ Τύρου (Στφ. Βυζ.).

Φάλαρα (τὰ), μικραὶ στρογγύλαι πλάκες μετάλλιναι, ἀσπιδίσκοι, μετ' ἐπικεχαραγμένων κοσμημάτων, ἐν χρήσει πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν παραγναθίων κυρίως τῆς περικεφαλαίας (Ὁμ. Ἰλ. Π, 106), ὡς καὶ εἰς κόσμησιν τῆς περσικῆς βασιλικῆς τιάρας

(Αἰσχλ. Πέρσ. 661). Προστιθεμένων δὲ καὶ ἄλλων κοσμημάτων ἀπ' αὐτῶν κρεμαμένων, ἐχρησίμευον εἰς στολισμὸν τῶν τραχήλων καὶ τῶν μετώπων τῶν ἵππων (Σφλ. Οἰδ. Κλ. 1069.—Εὐρπ. Ἰκ. 586), καὶ παρὰ Ῥωμαίοις καὶ αὐτοῦ τοῦ στήθους τῶν πολεμιστῶν τῶν διακριθέντων μάλιστα ἐν τῇ μάχῃ (Sil. Ital. XV, 255).

Φάλαρα (τὰ), καὶ Φάληρον, κώμη τῆς Θεσσαλίας ἐν τῇ Φθιώτιδι, λιμένα ἔχουσα ἐπὶ τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου (Στρβ.—Στφ. Βζ.). Ἡ νῦν Στυλίς.

Φαλάριον, φρούριον ἐν Σικελίᾳ, ὑπὸ τοῦ Φαλάριδος κτισθέν, καὶ κατ' ἐκεῖνον ὀνομασθέν, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ Ἱμέρας (Διοδ. ΙΘ, 118).

Φάλαρις, διαβόητος τύραννος τῶν Ἀκραγαντίνων. Ἐξ Ἀστυπαλαίας τῆς πρὸς τῇ Ῥόδῳ καταγόμενος, καὶ ἐκεῖθεν ἐξορισθείς, μετῴκησεν εἰς Ἀκράγαντα, καὶ πλούσιος ὤν, κατέλαβε τὰς ἀνωτάτας ἀρχάς. Ἀνεγείρων ναὸν εἰς τὸν Πυλιέα Δία, συνήγαγε πολλοὺς οἰκοδόμους, ὥπλισεν αὐτούς, καὶ δι' αὐτῶν κατέλαβε τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν, καὶ καθυπέταξε καὶ τὰς παρακειμένας πόλεις, ἐν ἄλλοις καὶ τοὺς Ἱμεραίους, ὧν ὁ Στησίχορος εἶχε μάτην ἑλκύσει τὴν προσοχὴν κατ' αὐτοῦ. Οὗτος ἦν εἷς τῶν πρώτων τυράννων δι' ὧν τὸ ὄνομα τοῦτο κατέστη ἀπεχθὲς ἐν τῇ ἱστορίᾳ. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδονται καταπιέσεις, θανατώσεις, ἀπάνθρωποι τιμωρίαι. Διαβόητος ἐστὶν ἡ διήγησις περὶ τοῦ χαλκοῦ ταύρου τοῦ Περίλλου (ἴδ.), εἰς ὃν ἐνέκλειεν ἀνθρώπους καὶ τοὺς κατέκαιε, κατὰ μῦθον ἀναφερόμενον πιθανῶς εἰς τοῦ Μολὸχ τὴν ἀρχαίαν λατρείαν. Φαίνεται δὲ ὅτι ὁ μετὰ ταῦτα πολλάκις μνημονευόμενος ταῦρος τοῦ Φαλάριδος οὐδὲν ἕτερον ἦν ἢ ἡ εἰκὼν τοῦ ποταμίου θεοῦ. Μετὰ 16 ἐτῶν ἀρχὴν ἐφονεύθη ἐπὶ γενικῆς ἐπαναστάσεως, καὶ διεδέχθη αὐτὸν ὁ Ἐμμενίδης Τηλέμαχος (Πίνδ. Πύθ. Α. 186.—Λουκ. Φαλρ.—Διόδ ΙΓ, 90.—Cic. R. P. III, 30, 42. Verr. IV, 33, 73. N. D. III, 33, 82. Off. III, 6, 29). Σώζονται 143 ἐπιστολαί, τινὲς αὐτοῦ τὸ ὄνομα φέρουσαι (Στρβ.—Φώτ.—Σουίδ.) ἔργον μεταγενέστερον τῶν χρόνων τῶν Ἀντωνίνων, κατὰ τὴν κρίσιν τῶν νεωτέρων.

Φάλαρος (ὁ), 1) Ποταμὸς τῆς Βοιωτίας, ῥέων πλησίον τῆς Λεβαδείας (Παυσ.—Φλίαρος παρὰ Πλουτ. Λυσνδρ. ΝΣΤ).—2) Ὄνομα βουκόλου παρὰ Θεοκρίτῳ (Εἰδ. Ε, 108), πιθανῶς κληθεὶς κατὰ τὸν ποταμόν,

Φαλάσαρνος (ἡ ἢ τὰ), ἐπίσημος

πόλις τῆς Κρήτης, εὐλίμενος, κατὰ τὰ δυτικὰ παράλια, καὶ ναὸν ἔχουσα τῆς Ἀρτέμιδος (Στρβ.—Στφ. Βζ. — Δικαίαρχ. 10).

Φαληρεὺς, ἴδ. Δημήτριος.

Φάληρον (τὸ), καὶ Φαληρὸς (ὁ), ὁ ἀρχαιότατος λιμὴν τῶν Ἀθηνῶν, πρὸς νότον αὐτῶν κείμενος, καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ πλησιέστερος αὐτῶν ἢ ὁ Πειραιεύς· κατὰ τοὺς νῦν Τρεῖς πύργους, ἢ τὸ ἀρχαῖον λεγόμενον Φάληρον. Ἐκεῖθεν ἀπέπλευσε μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν ὁ δοὺς τὸ ὄνομά του εἰς τὸν λιμένα Φάληρος, ἔχων βωμὸν παρὰ τὴν παραλίαν, καὶ ἀπῆλθε καὶ ὁ Μενεσθεὺς εἰς Τροίαν, καὶ πρὸ αὐτοῦ ὁ Θησεὺς εἰς Κρήτην, δι' ὃ καὶ ἦν ἐκεῖ ἱδρυμένος βωμὸς τῶν παίδων τοῦ Θησέως, ἤτοι τῶν οὓς ἔσωσεν ὁ Θησεὺς ἀπὸ τοῦ Μινωταύρου, καὶ ἄλλος τοῦ Ἀνδρόγεω, υἱοῦ τοῦ Μίνωος, Ἡρῷον λεγόμενος (Παυσ, Α, 2, 3). Καὶ βωμὸς τῶν Ἀγνώστων θεῶν ὑπῆρχε προσέτι ἐν Φαλήρῳ, ἱδρυθεὶς ὑπὸ Ἐπιμενίδου, καὶ ναὸς τῆς Δήμητρος, πυρποληθεὶς ὑπὸ τῶν Περσῶν. Συνήνωσε δὲ τὸ Φάληρον μετὰ τῶν Ἀθηνῶν ὁ Κίμων ἐγείρας πρὸς τὸν λιμένα τοῦτον τὸ νότιον ἐκ τῶν δύο μακρῶν τειχῶν, ἐν ᾧ τὸ βόρειον ἤγαγε πρὸς τὸν Πειραιᾶ. Μετὰ ταῦτα δ' ὁ Περικλῆς, τοῦ Πειραιῶς καταστάντος μικρὸν πρὸ αὐτοῦ ἐπινείου τῆς πόλεως, ἐγκατέλιπεν ἢ παρημέλησε τὸ φαληρικὸν τεῖχος, καὶ ἤγειρε τὸ διὰ μέσου, περιβάλλον μετὰ τοῦ βορείου τὴν πειραϊκὴν χερσόνησον. Τὸ Φάληρον ᾤκει δῆμος τῆς Αἰαντίδος φυλῆς.

Φάληρος, 1) Εἷς τῶν Λαπίθων οἵτινες ἐπολέμησαν κατὰ τῶν Κενταύρων εἰς τοὺς γάμους τοῦ Πειριθόου (Ἡσδ. Ἀσπ. 180).—2) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Ἄλκωνος, ἢ τοῦ Ἐρεχθέως, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν, ἱδρυτὴς τοῦ Φαλήρου, ἔνθα εἶχε καὶ βωμόν, κατά τινας κτίσας καὶ τὴν ἐν Ἰταλίᾳ Παρθενόπην, τὴν εἶτα Νεάπολιν (Παυσ. Α, 1).

Φαλέας, υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους, ἐκ μιᾶς τῶν θυγατέρων τοῦ Θεσπίου (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Φαλῆνος, Ζακύνθιος, ἰδίας γνώσεις κεκτημένος τῆς τακτικῆς καὶ τῆς ξιφασκίας, δι' ἃς καὶ ἰδίως ἠνιοχήθη ὑπὸ τοῦ Πέρσου σατράπου Τισσαφέρνους, ὥστε καὶ ἐχρησίμευσεν αὐτῷ μετὰ τὴν ἐν Κουνάξοις μάχην διὰ τὰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν μυρίων Ἑλλήνων, τῶν μισθωτῶν τοῦ Κύρου (Ξνφ. Ἀνδ. Β, 1, 7. 16. — Πλούτ. Ἀρτξ. ΙΓ).

Φάλιος, ἐκ Κεφκύρας, ὁ κτίστης τῆς πόλεως Ἐπιδάμνου ἐν Ἰλλυρίᾳ (Θουκ. Α, 24).

Φαλίσκοι, Τυρρηνοί, κάτοικοι τῆς πόλεως Φαλερίου (Πολύβ.).

Φαλίσκον (τὸ) καὶ Φαλίσκος (ἡ) καὶ Φαλέριον (τὸ), ἐπίσημος πόλις τῶν Τυρρηνῶν ἐν Ἰταλίᾳ, κυριευθεῖσα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων μετὰ τὸν πρῶτον Καρχηδονικὸν πόλεμον (Στρβ.—Στφ. Βυζ.).

Φάλκης, Ἡρακλείδης, υἱὸς τοῦ Τημένου, πατὴρ τοῦ Ῥηγνίδα, κυριεύσας τὴν Σικυῶνα, καὶ ἱδρύσας ἐκεῖ τὸν ναὸν τῆς Προδρομίας Ἥρας. Πατροκτόνος, ὁμοῦ μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ἐκ φιλαρχίας, καὶ φονεύσας καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ὑρνηθὼ, σύζυγον τοῦ Δηϊφόντου, εἰς ὃν ὁ Τήμενος εἶχε δώσει τὸ κράτος τοῦ Ἄργους (Παυσ. Β, 9. 7. 13. 28, 5.—Στρβ. Η.—Ἀπλλδ. Β, 8, 5).

Φαλλὸς, ἴδ. Διονύσια.

Φάλος, ἴδ. Κράνος.

Φαλώρεια, Φαλώρη ἢ Φαλωρία, πόλις ὀχυρὰ τῆς Θεσσαλίας ἐν τῇ Ἑστιαιώτιδι, πρὸς βορρᾶν τῆς Τρίκκης, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Πηνειοῦ (Στφ. Βυζ. — Liv. XXXII, 15. XXXVI, 13. XXXIX, 25).

Φαναγόρεια, ἑλληνικὴ ἀποικία, πιθανῶς ἐκ Τέω, εἰς τὸ ἀσιατικὸν μέρος τοῦ Κιμβρίου Βοσπόρου, ἦν τὸ κυριώτερον ἐμπορεῖον τῶν χωρῶν ἐκείνων, καὶ κατέστη μετέπειτα πρωτεύουσα τοῦ κράτους τοῦ Βοσπόρου. Τῆς πόλεως Παντικαπαίου ἀπεῖχεν 70 στάδια, καὶ ἔκειτο εἰς τὸ νότιον πέρας τῆς πρὸς τὸν Πόντον ἀνοιγομένης λίμνης Κορκονδάμης (νῦν Κουβάνσκιοϊ), ἐπὶ νήσου ἣν ἀπετέ-

λουν ἡ λίμνη ἡ Μαιῶτις καὶ ὁ ποταμὸς Ἀντικίτης (νῦν Κουβὰν) (Στρβ. Ζ, 307. 310). Οἱ Ῥῶσσοι ἔχουσι καὶ νῦν ἔτι φρούριον τοῦ ὀνόματος τούτου πλησίον τῆς πόλεως Ταμάν.

Φανὰς, 1) ἀκρωτήριον καὶ λιμὴν εἰς τὴν νότιον ἀκτὴν τῆς νήσου Χίου (Θουκ. Η, 24.—Στρβ.).—2) Ὄνομα ἐπίπλαστον πόλεως τῆς ἐπινοίας τοῦ Ἀριστοφάνους (Ὀρν. 1696).

Φανάροια, ἐν Ἀσίᾳ, ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Πόντου, χώρα τερπνὴ περὶ τὸν Ἶριν ποταμὸν, καὶ εὔφορος εἰς οἶνον, ἔλαιον καὶ παντοίους καρποὺς (Στρβ.).

Φανερὰ οὐσία, ἐν Ἀθήναις ἡ περιουσία ἡ συνισταμένη εἰς οἰκίας, ἐγγείους κτήσεις (Bekk. Anecd. 468), καὶ εἰς τὰ «ἐπὶ τῇ τραπέζῃ» (Δμσθ. κ. Ὀλμπδ. 1171), ἤτοι εἰς ἐπίσημα καὶ γνωστὰ δάνεια εἰς τραπέζας, κατ' ἀντίθεσιν τῇ ἀφανεῖ, συνισταμένῃ εἰς χρήματα, σώματα (δούλων), σκεύη, δανείσματα ἀνεπίσημα (Ἰσαῖ. π. Κίρ. κλ. 35), ὅσα εἰς τὸ κοινὸν δὲν ἦσαν ἐπισήμως γνωστά. Εἶχον δὲ τὸ καθῆκον καὶ τὴν δύναμιν νὰ ἐκτιμῶσιν, ἐπὶ σκοπῷ φορολογίας, τὴν φανερὰν οὐσίαν οἱ δήμαρχοι, ὅταν ἦν ἀνάγκη καὶ μετὰ τῶν βουλευτῶν.

Φάνης (ητος, ὁ), 1) θεότης τις ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς μυστηρίοις, ἄλλως Ἔρως καὶ Πρωτογόνος καλουμένη (Ὀρφ. Ἀργ. 15). — 2) Ἁλικαρνασσεύς, ὀπαδὸς τοῦ βασιλέως τῆς Αἰγύπτου Ἀμάσιδος, ἀφ' οὗ δραπετεύσας, ἦλθε πρὸς τὸν βασιλέα τῆς Περσίας Καμβύσην, καὶ ἔπεισεν αὐτὸν νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῆς Αἰγύπτου (Ἡρδ. Γ, 4).

Φανίας ἢ **Φαινίας,** 1) Ἐξ Ἐρεσοῦ τῆς Λέσβου, μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλους, φίλος τοῦ Θεοφράστου, «ἀνὴρ φιλόσοφος καὶ γραμμάτων οὐκ ἄπειρος ἱστορικῶν», κατὰ Πλούταρχον (Θμστ. ΙΓ), πλεῖστα συνέγραψε φιλοσοφικὰ, ἱστορικὰ καὶ φυσικοϊστορικὰ, ἐξ ὧν ὅμως ἀποσπάσματα μόνον διετηρήθησαν (Συλλγ. Müller, Frag. hist. Graec. II).—2) Ναύαρχος Ἀθηναῖος (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 1, 26).—3) Ἀθηναῖός τις ἐκ τοῦ δήμου Ἀφιδνῶν (Δμσθ. Μειδ. 544). — 4) Ἐπὶ Ἀντιόχου διοικητὴς τῆς Ἀντιοχείας καὶ τῆς Συρίας, ἐκβαλὼν τοὺς φιλοσόφους ἐκ τῆς ἐπικρατείας του.—5) Συντάκτης 8 ἐκ τῶν ἐπιγραμμάτων τῆς Ἀνθολογίας.

Φανόδημος, πιθανῶς Ἀθηναῖος, ἱστορικὸς, ἀλλ' ἐποχῆς ἀμφιβαλλομένης· ἴσως σύγχρονος τοῦ Θεοπόμπου. Τὸ κυριώτερον τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἦν μία Ἀτθὶς ἢ ἀττικὴ ἀρχαιολογία εἰς 9 βιβλία. Μικρὰ καὶ οὐχὶ σπουδαῖα λείψανα αὐτοῦ σώζονται, περιστρεφόμενα εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Κίμωνος (Συλλγ. Müller, Fragm. hist. Graec. I). Ἶδ. Ἀτθίς.

Φανοκλῆς, ἐλεγειακὸς ποιητὴς, πιθανῶς τῆς Ἀλεξανδρινῆς ἐποχῆς. Τὰ ἄσματα αὐτοῦ ἐπεγράφοντο «Ἔρωτες ἢ καλοὶ», καὶ ἔψαλλον, κατὰ τὸν τρόπον καὶ τὴν γλῶσσαν τῶν Ἀλεξανδρινῶν, διηγήματα περὶ ἀγάπης ὡραίων νεανιῶν. Ἐξ αὐτῶν διετηρήθη ἓν μακρὸν ἀπόσπασμα 28 στίχων, καὶ ἄλλα τινὰ βραχύτερα. Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἐστὶν ἀνθηρὰ, καὶ ἡ στιχουργία ἐναρμόνιος (Συλλγ. N. Bach, μετὰ Φιλήτα καὶ Ἑρμησιάνακτος).

Φανόμαχος, στρατηγὸς Ἀθηναῖος ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Β, 70).

Φανομηρίδες. Τοῦτο τὸ ἐπίθετον ἔδιδον ἐνίοτε ποιηταί τινες, ὡς ὁ Ἴβυκος, εἰς τὰς κόρας τῆς Σπάρτης, οὐχὶ ὡς δῆθεν πομπευούσας καὶ γυμναζομένας γυμνὰς (Πλουτ. Λυκ. ΙΔ), ἀλλὰ διότι, ὡς ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς ἐξηγεῖ (Συγκρ. Λυκ. κ. Νουμ.), τοῦ παρθενικοῦ χιτῶνος αἱ πτέρυγες οὐκ ἦσαν συνερραμμέναι κάτωθεν, «ἀλλ' ἀνεπτύσσοντο καὶ συνανεγύμνουν ὅλον ἐν τῷ βαδίζειν τὸν μηρὸν», ὅπερ ἐν τῇ σοβαρᾷ καὶ ἀρρενοπρεπεῖ ἀγωγῇ τῶν Σπαρτιατίδων δὲν ἐφαίνετο ἄτοπον.

Φανὸς, καὶ ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτέρων ἤδη χρόνων κατασκεύασμα πρὸς φωτισμὸν ἐν νυκτὶ (Ἀρστφ. Λυσστρ. 308). Ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν δὲ χρόνων, ὅτε ἦν συνεχεστέρα ἡ χρῆσις τῶν διαφανῶν λίθων, ὑάλου κτλ., κατεσκευάζοντο καὶ ἐντελεῖς φανοὶ ἢ φανάρια, ὡς τὸ τῆς εἰκόνος, εὑρεθὲν ἐν Ἡρακλείῳ, καὶ παριστώμενον ἐν κατατομῇ. Ἔστι δὲ κύλινδρος, οὗ ἡ χαλκῆ βάσις φέρει τὸν λύχνον, ἡ δὲ κοίλη ἐπιφάνεια ἐστὶν ἐκ κέρατος διαφανοῦς, τὸ δὲ θολωτὸν σῶμα ἐστὶ διάτρητον ἵνα διαπνέηται, καὶ ὑψοῦτο ἢ κατεβιβάζετο διὰ τῆς ἁλύσσεως ἥτις τὸ προσήρτα εἰς τὴν ὁριζόντιον ῥάβδον τὴν ὑπὲρ τὴν λαβίδα.

Φάνος, 1) (κατά τινας Φλίας), υἱὸς τοῦ Διονύσου, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν (Ἀπλλδ. Α, 9. 16).—2) Φανὸς, μυστικὸς γραμματεὺς τοῦ δημαγωγοῦ Κλέωνος (Ἀρστφ. Ἱππ. 1256). Ὑπό τινων ὑπετέθη πλαστὸν τὸ ὄνομα.

Φανοσθένης, Ἄνδριος, στρατηγὸς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐκλεχθεὶς διὰ τὴν στρατιωτικὴν ἐμπειρίαν του (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 5. —Πλάτ.).

Φανοστράτη, περιβόητος ἑταίρα ἐν Ἀθήναις (Δμσθ.).

Φανόστρατος, πατὴρ τοῦ Φαληρέως (Σουίδ.).

Φανόσυρα, θυγάτηρ τοῦ Πάωνος, γυνὴ τοῦ Μινύα, μήτηρ τοῦ Ὀρχομενοῦ καὶ Ἀθάμαντος (Σχλ. Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 230).

Φανονεὺς, 1) πόλις τῆς Φωκίδος, ἡ πρὶν Πανοπεὺς καλουμένη (ἴδ.) (Θουκ. Δ, 89). — 2) Φωκεὺς, τὸν Ὀρέστην φιλοξενήσας σωθέντα εἰς τὴν Φωκίδα (Σφκλ. Ἠλκτρ. 45. 660).

Φάντης, υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου καὶ τῆς Καλιάνδης, μνηστὴρ τῆς Δαναΐδος Θεανοῦς (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Φαραὶ, 1) Πόλις κατὰ τὰ δυτικὰ τῆς Ἀχαΐας ἐν Πελοποννήσῳ, ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Πιέρου ἢ Πείρου, εἰς ἀπόστασιν 70 σταδίων ἀπὸ τῆς θαλάσσης, 150 δὲ ἀπὸ τῶν Πατρῶν, ἔχουσα ἀρχαῖον χρηστήριον τοῦ Ἑρμοῦ, μία τῶν πρώτων προσελθουσῶν εἰς τὸν Ἀχαϊκὸν δεσμὸν τῷ 281 π. Χ., καὶ πολὺ εἰς αὐτοῦ τὴν σύστασιν συντελέσασα. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐλέγοντο Φαραεῖς (Πολ.Β, 41. — Παυσ. Ζ, 22. — 2) Ἰων. Φηραὶ (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 543. Ι, 151), πόλις τῆς Μεσσηνίας ἐπὶ τοῦ Νέδωνος ποταμοῦ καὶ τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου, οὐ μακρὰν τῆς νῦν Καλαμάτας. Εἰς αὐτὴν βασιλεύων ὁ Διοκλῆς, ἐδέχθη τὸν Τηλέμαχον (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 488). Τῷ 180 π. Χ. προσετέθη εἰς τὴν Ἀχαϊκὴν συμμαχίαν. Οἱ κάτοικοι ἐλέγοντο Φαραῖται (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 8, 7. — Παυσ. Δ, 30). — 3) Πόλις Λακωνικὴ, πρὶν Φᾶρις λεγομένη, οἱ δὲ κάτοικοι Φαρῖται, νοτίως τῆς Σπάρτης κειμένη. Ἐπὶ τῶν πρώτων χρόνων μετὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Δωριέων ἦν μία τῶν ἔτι τότε διατηρηθεισῶν πέντε ἑδρῶν βασιλέων τῶν περιοίκων. Ἐπὶ δὲ Παυσανίου ἦν ὅλως ἐγκαταλελειμμένη (Στρβ. Η, 363. — Παυσ. Δ, 16, 8). — 4) Πόλις τῆς νήσου Κρήτης, ἀποικία τῶν Μεσσηνίων (Στφ. Βυζ.).

Φαρανδάκης, ὄνομα Πέρσου παρ' Αἰσχύλῳ (Πέρσ. 31).

Φαρανδάτης, υἱὸς τοῦ Τεάσπιδος, εἷς τῶν στρατηγῶν τοῦ στρατοῦ τοῦ Ξέρξου ἐν τῇ κατὰ τῆς Ἑλλάδος ἐκστρατείᾳ, ἡγεμὼν τῶν Κόλχων καὶ τῶν Μαρῶν (Ἡρδ. Ζ, 79).

Φάραξ, 1) Σπαρτιάτης, ἐν Ἀσίᾳ πολεμήσας ὑπὸ τὸν Λύσανδρον, δι' ὃ οἱ Ἐφέσιοι ἔστησαν αὐτῷ ἀνδριάντα ἐν τῷ ναῷ τῆς Ἀρτέμιδος. Μνημονεύεται δὲ καὶ ὡς ναύαρχος, τῷ 397 π. Χ. (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 2, 12) καὶ ὡς πρέσβυς εἰς Ἀθήνας τῷ 309 (Διόδ. ΣΤ, 5, 33).—2) Ἕτερος Σπαρτιάτης, ὑποστηρίξας τὰς κατὰ τοῦ Δίωνος μυστικὰς ἐνεργείας τοῦ Ἡρακλείδου, μισηθεὶς δ' ὑπὸ τῶν

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΧΟΛΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ 1942

Συρακουσίων διὰ τὴν ὑπεροψίαν καὶ τὰς ἀξιώσεις του (Πλούτ. Τιμλ. ΙΑ).

Φαρασμάνης, βασιλεὺς τῶν Χωρασμίων, λαοῦ τῆς Ἀσίας (Ἀρριαν.).

Φάρβαιθος καὶ **Φάρβηθος**, πόλις τῆς κάτω Αἰγύπτου, πρὸς τ' ἀνατολικὰ, μητρόπολις τοῦ Φαρβαιθίτου νομοῦ ἐπὶ τοῦ Δέλτα, ἐντὸς τοῦ Πηλουσιακοῦ βραχίονος. Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα (Στρβ.—Πτλμ.—Στφ. Βυζ.).

Φαρέτρα, τὸ σκύτινον σκεῦος ἐν ᾧ ἔθετον οἱ στρατιῶται τὰ βέλη αὐτῶν, 12-15, ἐνίοτε καὶ αὐτὸ τὸ τόξον. Οἱ Ἕλληνες ἔφερον αὐτὴν διὰ τελαμῶνος ὀπίσω τοῦ δεξιοῦ ὤμου, ἐν ᾧ οἱ βάρβαροι εἰς τὴν ζώνην, παρὰ τῇ ὀσφύϊ ἀριστερῶς (Ἡρδ. Β, 141. Ζ, 61).

Εἶχε δὲ πῶμα ἡ φαρέτρα (Ὁ. Ἰλ. Δ, 116. Ὀδ. Θ. 3, 14), καὶ τὸ ἀποδιδόμενον αὐτῇ ἐπίθετον «ἀμφηρεφὴς» ἀποδεικνύει ὅτι τινὲς κἂν ἠδύναντο ν' ἀνοιχθῶσι καὶ κάτωθεν οὐχ ἧττον ἢ ἄνωθεν. Ἐκ τῶν εἰκόνων ἡ μὲν παριστᾷ τὴν Ἄρτεμιν, ἡ δὲ Τρῶα ἐκ τῶν ἀγαλμάτων τοῦ ἀετοῦ τοῦ ναοῦ τῆς Αἰγίνης, τῶν ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Βαυαρίας.

Φάρις (ἡ), ἀρχαία πόλις Λακωνικὴ, μεσημβρινῶς τῶν Ἀμυκλῶν ἐπὶ τοῦ Φελλίου ποταμοῦ κειμένη, ἡ εἶτα Φεραὶ κληθεῖσα (Ὁμ. Ἰλ. Β, 582. — Παυσ. Γ, 20. — Στρβ.).

Φάρις, υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Φιλοδαμείας, κτίστης τῆς πόλεως Φηρῶν ἐν Μεσσηνίᾳ (Παυσ. Μεσσ. 30).

Φαρκαδὼν (ἡ), πόλις τῆς ἐνΘεσσαλίᾳ Ἑστιαιώτιδος, ἐπὶ τοῦ Πηνειοῦ ποταμοῦ (Στρβ.—Διόδ.).

Φαρμάκεια, νύμφη ἔφορος κρήνης παρὰ τῷ Ἰλισσῷ, ἥτις ὑπετίθετο δεδηληριασμένη (Πλάτ. Φαῖδρ. 229).

Φαρμακεὺς, φαρμακεύτρια, οἱ πωλοῦντες ἢ δίδοντες φάρμακα καὶ ὑποτιθέμενα ἰατρικὰ, εἴτε πιστεύοντες εἰς αὐτὰ, εἴτε ἐπὶ ἀγυρτείᾳ καὶ γοητείᾳ. Κατὰ τῶν τοιούτων, ἂν ἐπέφερον ἢ ἐπεδίωκον ἄλλου θάνατον, ἢ ἀθέμιτον ἐπ' αὐτοῦ ἐξουσίαν, ἢ οἷον δήποτε παράνομον ἀποτέλεσμα, ἠδύνατο νὰ κινηθῇ φαρμάκων ἢ φαρμακείας γραφὴ (Δμσθ. κ. Ἀρπκρ. 627.—Ὑπθ. Ἀντφ. κατγ. φαρμ.—Πολδ. Η, 40, 117) ἐνώπιον τοῦ Ἀρείου πάγου, ὥστε ἦν φονικὴ, καὶ ἂν ἀπεδείκνυτο ὅτι τὸ ἔγκλημα ἐγένετο «ἐκ προνοίας» ἡ ποινὴ ἦν, ἢ ἠδύνατο νὰ ᾖ, θάνατος (Ἀντφ. π. Χορευτ.). Διαθήκη ὑποτιθεμένη ὅτι συνετάχθη συνεπείᾳ φαρμάκων, ἐκηρύττετο ἄκυρος (Δμσθ. κ. Στφ. Β, 1133). —Φαρμακεὺς δὲ ἡ φαρμακὸς ἐπεκράτησε νὰ λέγηται ἐν γένει καὶ ὁ κατάδικος ὃν ἐνίοτε ἐθυσίαζον πρὸς ἐξιλέωσιν ὑποτιθεμένης τινὸς ὀργῆς τῶν θεῶν (Ἀρστφ. Βάτρ. 733. Ἱππ. 1405).

Φαρμακοῦσαι, 1) Δύο μικραὶ νῆσοι μεταξὺ Σαλαμῖνος καὶ Ἀττικῆς, εἰς ὧν τὴν μείζονα ἐδείκνυτο ὁ τάφος τῆς Κίρκης (Στρβ. Θ, 395) Νῦν Κυράδες.—2) Φαρμακοῦσα, νῆσος 130 μίλια ἀπὸ τῆς Μιλήτου ἀπέχουσα, ἔνθα πειραταὶ συνέλαβον τὸν Καίσαρα (Πλούτ. Καισ. Α. — Suet. Caes. IV). Νῦν Φαρμακονήσι.

Φαρνάβαζος, Πέρσης σατράπης τῆς βορειοδυτικῆς σατραπείας τῆς μικρᾶς Ἀσίας (τῆς Δασκιλίτιδος), ὑπεστήριζεν ἀπὸ τοῦ 413 π. Χ. τοὺς Σπαρτιάτας (Θουκ. Η, 6. 39. 80)· ἀλλ' οὐχ ἧττον τῷ 410 συνωμολόγησεν ἰδίαν εἰρήνην μετὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου (Πλούτ. Ἀλκ. ΛΑ). Εἰ καὶ ἀφωσιωμένος εἰς τὸν βασιλέα, ἔμεινεν ὅμως οὐχ ἧττον εἰς τὴν θέσιν του ἐπὶ τῆς ὑπερτάτης ἐξουσίας τοῦ Κύρου

(Ξενφ. Ἑλλ Γ, 1, 9). Ὅτε οἱ Σπαρτιᾶται ἐπολέμησαν πρὸς τοὺς Πέρσας, ἀπὸ τοῦ 400, ἰδιαιτέρως μετὰ τοῦ Τισσαφέρνους συνθηκολογήσαντες, ἔστρεψαν, ὁ Θίβρων πρῶτος, καὶ μετ' ἐκεῖνον ὁ Δερκυλίδας, τὰς κυριωτέρας των προσβολὰς κατὰ τῆς ἐπαρχίας τοῦ Φαρναβάζου (Ξνφ. Ἑλλ. Γ, 2, 4). Τότε αὐτὸς ἀπῆλθεν εἰς Περσίαν, κατήγγειλε τὸν Τισαφέρνην ἐπὶ προδοσίᾳ, καὶ κατώρθωσε τὴν ἀνάκλησιν αὐτοῦ, ὡς καὶ τὸν ἐξοπλισμὸν στόλου διοικουμένου ὑπὸ τοῦ Κόνωνος, τῷ 397. Τὸν Ἀγησίλαον δὲ συγχρόνως ἔπεισε διὰ συνθηκολογίας νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἐπαρχίαν του (Πλούτ. Ἀγησ. ΣΤ.—Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 3, 11). Μετὰ τὴν νίκην τοῦ Κόνωνος ἐν Κνίδῳ, ἀνήγγειλε τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὰς ἐπιθαλασσίους πόλεις, καὶ τὸ ἐπιὸν ἔτος ἐδῄωσε διὰ στόλου τὰς ἀκτὰς τῆς Λακωνικῆς· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἐπέστρεψεν οἴκαδε (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 7). Μικρὸν μετὰ ταῦτα φαίνεται ὅτι ὁ μέγας βασιλεὺς ἐκάλεσεν αὐτὸν εἰς τὴν αὐλὴν, τῷ ἀπέδωκε μεγάλας τιμὰς, καὶ τὸν ἐνύμφευσε μετὰ μιᾶς τῶν θυγατέρων του (Πλούτ. Ἀρτξ. ΚΖ)· εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν δὲ δὲν ἐπέστρεψε πλέον. Τῷ 374 ἀπῆλθε συγχρόνως μετὰ τοῦ Ἰφικράτου εἰς Αἴγυπτον, ὅπου καὶ πρότερον ἤδη εἶχεν ἐκστρατεύσει (Ἰσοκρ. Πανηγ. 39)· ἀλλ' ἕνεκα τῆς ἀντιζηλίας μεταξὺ τῶν ἀρχηγῶν, ἡ κατὰ τῆς Αἰγύπτου ἐπιχείρησις δὲν ἐπέτυχε, καὶ ἔκτοτε περὶ τοῦ Φαρναβάζου δὲν γίνεται πλέον λόγος ἐν τῇ ἱστορίᾳ.

Φαρνάκη, θυγάτηρ τοῦ Μεγασσάρου, σύζυγος τοῦ Σανδάκου καὶ μήτηρ τοῦ Κινύρα (Ἀπλλδ. Γ, 14).

Φαρνάκης, 1) βασιλεὺς τῶν Βοσπορίων εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον, τῷ 184 π.Χ. ἐνθρονιτθεὶς, κατέκτησε τὸ ἑπόμενον ἔτος τὴν Σινώπην, καὶ ἐπολέμησε μετὰ ταῦτα κατὰ τῶν συμμάχων τῆς Ῥώμης, Εὐμένους τοῦ βασιλέους τῆς Περγάμου, Ἀριαράτου, βασιλέως τῆς Καππαδοκίας καὶ Προυσίου, βασιλέως τῆς Βιθυνίας. Ἵδρυσε δὲ τὴν πόλιν Φαρνάκειαν, καὶ ἀπέθανε τῷ 157 (Πολδ. ΚΔ, 20. ΚΣΤ, 6.—2) Φαρνάκης Β', υἱὸς τοῦ μεγάλου Μιθριδάτου, δισέγγονος Φαρνάκου Α', ἔπλεξε συνωμοσίαν κατὰ τοῦ πατρός του, καὶ ἠνάγκασεν αὐτὸν εἰς αὐτοκτονίαν, τῷ 63 π. Χ. Οἱ Ῥωμαῖοι διὰ τοῦ

Πομπηΐου ἀνεγνώρισαν αὐτὸν ἀνεξάρτητον, καὶ τὸν παρεδέχθησαν σύμμαχον· ἀλλ' ὅτε μετὰ ταῦτα ὁ Πομπήϊος περιῆλθεν εἰς δυσχερείας, οὐδεμίαν αὐτὸς τῷ ἐχορήγησεν ἀρρωγὴν, καὶ ἐπὶ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου ἠσχολήθη μόνον εἰς τὸ νὰ ἐκτείνῃ τὸ κράτους του πρὸς βορρᾶν καὶ μεσημβρίαν τοῦ Εὐξείνου Πόντου, πρὸς τοὺς εἰς χεῖράς του περιελθόντας λειτουργοὺς τῶν Ῥωμαίων ἐδείχθη λίαν ἀπότομος, καὶ πολεμήσας ἐνίκησε παρὰ τῇ Νικοπόλει Καλβῖνον, τοῦ Καίσαρος τὸν τοποτηρητήν. Ἐν τῷ Βοσπόρῳ ἐν τούτοις ἐπῆλθεν ἐπανάστασις κατ' αὐτοῦ, ἣν δὲν ἐπρόφθασε νὰ καταπνίξῃ, διότι ὁ Καῖσαρ, τάχιστα ἐπελθὼν, τὸν ἐνίκησε διὰ μιᾶς, καὶ ἀνήγγειλεν εἰς τὴν Ῥώμην τὴν νίκην του διὰ τῶν γνωστῶν λέξεων «ἦλθον, εἶδον, ἐνίκησα» (veni, vidi, vinci). Εἶτα δὲ, στραφεὶς ὁ Φαρνάκης κατὰ τῶν ἐπαναστατῶν, ἔπεσε κατ' αὐτῶν πολεμῶν, τῷ 47 π. Χ. (Πλούτ. Καῖσ. Ν. Πομπ. ΜΑ.—Caes B. G. II, 94.—Cic. ad Fam. XV. 15.-Deiot, V.-Just. XXXVII, I).-3) Ἐπίσημος Πέρσης Σατράπης ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ, τῷ 430 π. Χ., χορηγήσας τοῖς ἐκ τῆς νήσου των ἐκβληθεῖσι Δηλίοις κατοικίαν εἰς Ἀδραμύτιον (Θουκ. Ε, 1).

Φαρνακία, πόλις ἐπίσημος ἐν Πόντῳ, ὑπὸ Φαρνάκου, τοῦ πάππου τοῦ Μιθριδάτου ἱδρυθεῖσα μεταξὺ Τραπεζοῦντος, ἧς ἀπεῖχεν 20 μίλια, καὶ Ἀμισοῦ· κατῳκεῖτο δ' ὑφ'

Ἑλλήνων τὸ πλεῖστον. Καθ' ὃ λίαν ὀχυρὰν, ἐξελέξατο αὐτὴν ὁ Μιθριδάτης ὡς ἀσφαλῆ κατοικίαν τῆς οἰκογενείας του ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν πολέμων (Πλουτ. Λουκ. ΙΗ). Νῦν καλεῖται Κερασοῦς, κατὰ τὴν ἀρχαίαν πόλιν ἥτις ἔκειτο εἰς ἀπόστασιν 150 σταδίων ἀνατολικῶς αὐτῆς (Ἀρριαν.—Στρβ.).

Φαρναζάθρης, ἡγεμὼν τῶν μετὰ τοῦ Ξέρξου κατὰ τῆς Ἑλλάδος συνεκστρατευσάντων Ἰνδῶν (Ἡρ. Ζ, 65).

Φαρνούχης, 1) εἷς τῶν ὑπάρχων τοῦ Ξέρξου, ὅστις ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας κατὰ τῆς Ἑλλάδος, πεσὼν ἐκ τοῦ ἵππου, ἔμεινε νοσηλευόμενος εἰς τὰς Σάρδεις, καὶ ἐστερήθη τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ (Ἡρδ. Ζ, 88).—2) Ἐκ Λυκίας, διερμηνεὺς τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου (Ἀρριαν.).

Φᾶρος (τὸ), μανδύας, ἔνδυμα ἄνευ χειρίδων, ἐπὶ τοῦ χιτῶνος ῥιπτόμενον, καθ' Ὅμηρον πολλάκις «πορφυροῦν». Ἐνίοτε καὶ ὡς πᾶσα ὀθόνη ἢ σινδὼν χρησιμεῦον (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 353. Ὀδ. Η, 188. Ν, 108. Β, 97. Ω, 132. — Ἡρόδ.). Πολλάκις δ' ἐφόρουν

αὐτὸ καὶ αἱ γυναῖκες (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 230. Κ, 543), καὶ ἐνίοτε καὶ ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν (Ὁμ. Ὀδ. Θ, 84). Ἡ γυνὴ ἔφερε πολλάκις τὸ τοῦ ἀνδρός, ὡς ἡ γυνὴ τοῦ Φωκίωνος· ἡ δὲ Ξανθίππη ἠρνήθη νὰ φέρῃ τὸ τοῦ Σωκράτους (Αἰλ. Β. Ι. Θ. Ι).

Φάρος (ἡ), 1) νῆσος κειμένη πρὸ τῆς Αἰγυπτιακῆς ἀκτῆς ἀπέναντι τῆς Ἀλεξανδρείας. Ὁ Ὅμηρος (Ὀδ. Δ, 354), ἀποδίδωσι τὸ ὄνομα τοῦτο, εἴτε ἐξ ἀπειρίας τῆς χώρας, εἴτε εἰς ἄλλην νῆσον, ὅλην ἡμέραν ἀπέχουσαν τῆς ξηρᾶς, ἐν ᾧ ἡ ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν ἡμερῶν καὶ μέχρι τοῦδε οὕτω καλουμένη ἀπέχει μόνον 3,000 πόδας ἀπὸ τῆς παραλίας. Ὅτε ὁ Ἀλέξανδρος ἔκτισε τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἥνωσε τὴν νῆσον ταύτην μετὰ τῆς πόλεως δι' ἑπτασταδίου χώματος (Στρβ. ΙΖ, 79), ὃ ἔκτοτε, προσχωθὲν καὶ εὐρυνθέν, ἀποτελεῖ τῆς νῦν πόλεως μέρος. Ἐπὶ τῆς νήσου ταύτης, ἐπὶ Πτολεμαίου, οἱ Ο' ἐξειργάσθησαν τὴν μετάφρασιν τῆς παλαιᾶς γραφῆς. Ἐκεῖ δὲ Πτολεμαῖος ὁ Σωτὴρ ἤγειρε διὰ τοῦ ἀρχιτέκτονος Σωστράτου τοῦ Κνιδίου, διὰ τοὺς νύκτωρ εἰσπλέοντας εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἀλεξανδρείας, φανὸν μεγαλοπρεπέστατον, ὅστις, κατὰ τὴν νῆσον, Φ ά ρ ο ς (ὁ) ὠνομάσθη, καὶ κατ' αὐτὸν ἔκτοτε πάντες οἱ πανταχοῦ θαλάσσιοι φανοί. Ἦν δὲ τετράγωνος ὁ φάρος, ἐκ λίθου λευκοῦ, ἐξαιρέτου καλλιτεχνίας, ἔχων σταδιαίαν κάτω ἑκάστην τῶν 4 πλευρῶν, καὶ ἀνιὼν εἰς ὕψος μέγιστον, μειούμενον πρὸς τὰ ἄνω κατὰ βαθμίδας τοσοῦτον εὐρείας, ὥστε φορτηγὰ ζῷα εὐκόλως ἀνέβαινον εἰς αὐτάς. Εἰς τὴν οἰκοδομὴν δ' αὐτοῦ ἐδαπανήθησαν 800 τάλαντα. Εἰς τὸ ἀνώτατον μέρος, ἐντὸς τοῦ φάρου, ὁ Σώστρατος ἐπέγραψε μεγάλοις γράμμασι τοῦ βασιλέως τὸ ὄνομα· ἀλλ' ἔγραψεν αὐτὸ ἐπὶ τοῦ κονιάματος, καὶ ὅτε ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις τοῦτο κατέπεσεν, ἐφάνη τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ ἐπὶ τῶν λίθων ἀνεξιτήλως ἐπιγεγλυμμένον (Ἀχιλλ. Τάτ. Ε, 6.—Στφ. Βζ. — Στρβ. ΙΖ, 1, 6.—Λουκ. π. δεῖ. ἱστ. γρφ. — Plin. XXXVI. 12). Ἡ τῆς εἰκόνος παράστασις ἐστὶ κατὰ νομισματόσημον τοῦ αὐτοκράτορος Κομμόδου, παριστῶσα φάρον ἐργασίας ἀναλόγως βαναύσου.—2) Νῆσος τοῦ Ἀδρίου, κατὰ τὴν Δαλματικὴν ἀκτήν, 50 μιλίων μῆκος, 7—8 μιλίων πλάτος ἔχουσα, Π ά ρ ο ς κατ' ἀρχὰς λεγομένη,

διότι Διονύσιος ὁ τύραννος ἀπῴκησεν εἰς αὐτὴν Ἕλληνας ἐκ τῆς νήσου Πάρου. Τὴν πόλιν κατέστρεψαν οἱ Ῥωμαῖοι ὑπὸ τὸν Αἰμύλιον Παῦλον (Πολϐ. Γ, 18,19.—Στρϐ Β, 124). Ἡ νῦν Λεσίνα.

Φαρούσιοι, ἔθνος τῆς Λιβύας, κατὰ τὸ νῦν Μαρόκειον (Στρϐ.).

Φάρσαλος (ἡ), μεγάλη πόλις τῆς Θεσσαλιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ (Θουκ. Α, 113), ἐπὶ τοῦ Ἐνιπέως ποταμοῦ, κατὰ τὴν βόρειον κλιτὺν τοῦ ὄρους Ναρθακίου, πλησίον τῆς Λαρίσσης. Εἶχεν ἐπίσημον ἱερὸν τῆς Θέτιδος, τὸ Θετίδειον (Πλουτ. Πελπδ. ΛΒ.—Liv. XXXII, 6). Ἐπὶ τοῦ Μακεδονικοῦ πολέμου, τῷ 197 π. Χ. μάχη συνεκροτήθη πλησίον τῆς πόλεως (Liv. XXXIII, 7)· τῇ δὲ 6 Ἰουνίου 48 π. Χ. κατενίκησεν ἐνταῦθα ἐν περιφήμῳ μάχῃ ὁ Καῖσαρ τὸν Πομπήϊον (Caes. B. G. III, 90—99). Οἱ κάτοικοι ἐλέγοντο ὀκνηροὶ καὶ ἐκδεδιητημένοι.

Φάρσαλος, υἱὸς τοῦ Ἀκρισίου, καθ' ὃν ἐκλήθη ἡ πόλις τῆς Θεσσαλίας (Στφ. Βζ.).

Φάρτη, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Δαναοῦ καὶ τῆς Αἰθιοπίδος, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Εὐρυδάμαντα (Ἀπλδ. Β, 1, 4).

Φαρύγαι, πόλις τῆς Λοκρίδος, κατὰ Στράβωνα ἡ Τάρφη (ἴσ. τοῦ Ὁμήρου) ἔχουσα ναὸν τῆς Φαρυγαίας Ἥρας (Στφ. Βζ.).

Φαρύγιον, ἀκρωτήριον τῆς Φωκίδος ἐν τῷ Κορινθιακῷ κόλπῳ (Στρϐ.).

Φαρυκαδών, (ἡ), πόλις τῆς Ἑστιαιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ (Πτλμ.).

Φάσηλις καὶ Φ α σ η λ ὶ ς (ἡ), παραθαλάσσιος πόλις τῆς Λυκίας, κατὰ τὸν Παμφυλιακὸν κόλπον, ὑπὸ Δωριέων κατοικουμένη (Ἡρδ. Β, 178). ὑπὸ ὁμώνυμον ὄρος, καὶ μετὰ τριῶν ἀρίστων λιμένων. Οἱ κάτοικοι ἦσαν ἔμπειροι θαλασσοπόροι καὶ ἤσκουν μέγα ἐμπόριον· ἡ δὲ πόλις κατέστη ἀνεξάρτητος καὶ αὐτοδιοίκητος. Ἐπὶ Ῥωμαίων ὅμως οὖσα πειρατῶν ὁρμητήριον, ἐτιμωρήθη καὶ κατεστράφη τῷ 78 π. Χ. ὑπὸ Σερβιλίου τοῦ Ἰσαυρικοῦ (Cic. Verr. IV, 10. — Liv. XXXVII, 23).

Φάσηλος (ὁ), μικρὸν καὶ ἐλαφρὸν πλοιάριον, ἐπονομασθὲν, κατά τινας, ἐκ τῆς πόλεως Φασηλίδος, ἀλλὰ, κατὰ γενικωτέραν παραδοχὴν, καὶ ὡς πιθανώτερον, ἐκ τῶν

ἀρχικῶν αὐτοῦ μικρῶν διαστάσεων καὶ τοῦ σχήματος, ὁμοιάζοντος φασόλιον, κατὰ τὴν εἰκόνα ληφθεῖσαν ἐκ ψήφου γλυπτῆς. Συνηθέστερον ἐναυπηγεῖτο ἐν Αἰγύπτῳ, ἐκ καλάμων καὶ παπύρου, καὶ κατὰ μέρος, ὡς φαίνεται (ἴσως ἐσωτερικῶς πρὸς στερέωσιν), καὶ ἐκ πλίνθων, ὅθεν καὶ fictilis λέγεται ὑπὸ Ἰουβεναλίου (Sat. XV, 127). Μετὰ ταῦτα ηὐξήθησαν καὶ εἰς μεγάλα πλοῖα, καὶ εἰς ναυμαχίαν καὶ εἰς μακρὰς θαλασσοπορίας χρήσιμα (Nonn. λξ.—Cic. ad Att. I, 13), ἀνάλογον βεβαίως ἔχοντα τὸ σχῆμα, καὶ διακρινόμενα διὰ τὴν ὡς ἐκ τῆς κατασκευῆς αὐτῶν ἐλαφρότητα.

Φασιανή, ἐγχώριος τῶν Κόλχων θεά, ἐπὶ τοῦ Φάσιος ποταμοῦ ἔχουσα ἱερὸν, καὶ μετὰ τυμπάνου εἰς τὴν χεῖρα παριστωμένη (Ἀρριαν Περίπλ. Πντ. Εὐξ.).

Φασιανοὶ, οἱ περὶ τὸν Φᾶσιν ποταμὸν ἐν Ἀσίᾳ κατὰ τὴν δυτικὴν Ἀρμενίαν οἰκοῦντες, καὶ ἐκ Σκυθῶν καταγόμενοι (Ξνφ. Ἀνϐ. Δ, 6, 5. Ζ, 28, 25.—Διόδ. ΙΔ, 129. —Στρϐ. ΙΑ, 498).

Φᾶσις (ὁ), 1) Ποταμὸς τῆς μικρᾶς Ἀσίας, πηγάζων ἐκ τῶν Μουχικῶν ὀρέων, καὶ πλευστὸς τὴν Κολχίδα διαρρέων, ἐκϐάλλων δ' εἰς τ' ἀνατολικὰ τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἐθεωρεῖτο ὡς τὸ μεθόριον μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀσίας, εἶτα δὲ ὡς χωρίζων τὴν Κολχίδα ἀπὸ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Ὁ ἐν τοῖς ἔπειτα χρόνοις γενικῶς ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο γνωστὸς ποταμὸς ἦν ὁ νῦν Ῥίων λεγόμενος. Φαίνεται ὅμως ὅτι τοῦ Αἰσχύλου ὁ Φάσις (Ἀποσπ. 177) ἦν ὁ μετὰ ταῦτα Ὕπανις, ἢ ὁ νῦν Κουϐάν, ὃν ὁ Ξενοφῶν

('Ανδ. Δ, 6, 4) λέγει 'Αράξην (νῦν Ἄρας), ἔχων καὶ τοῦτο τὸ ὄνομα πιθανῶς. Ἴδ. καὶ Ἡρδ. Δ, 40. 45. 86. — Στρβ. ΙΑ, 498. 500. — 2) Πόλις παρὰ ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ ὁμωνύμου ποταμοῦ, ἀποικία τῶν Μιλησίων (τὸ νῦν Πότι). Τὰ πτηνὰ οἱ φασιανοὶ κατὰ τοῦτον τὸν ποταμὸν καὶ τὴν πόλιν καλοῦνται ('Αρστφ. 'Αχρν. 726.—Στρβ. ΙΑ, 498.—Marb. III, 57, 16. — Suet. Vit. XIII. — Plin. II, 23, 39. 67, 44).

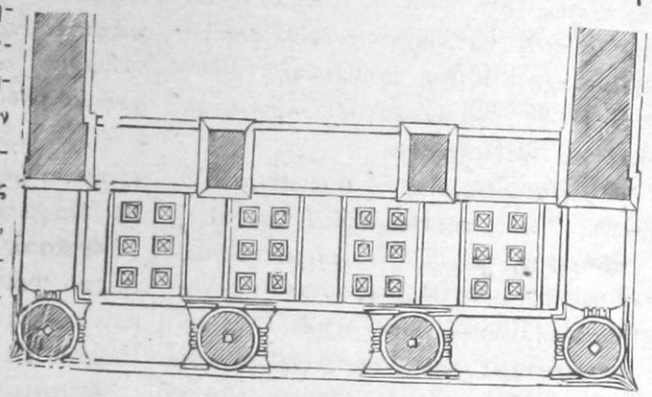
Φάσις (ἡ), εἰς τὴν ἀττικὴν δικονομίαν ἰδιαίτερον εἶδος καταμηνύσεως, κατὰ τοῦτο διακρινόμενον, ὅτι μέρος τοῦ εἰς τὸν ἐναγόμενον ἐπιβαλλομένου προστίμου ἐδίδετο εἰς τὸν ἐνάγοντα, ὡς ἐνθάρρυνσις πρὸς τὴν καταμήνυσιν. Ἀπέβλεπεν ἐπομένως καταγγελίας εἰς ἃς ἐνδιεφέρετο αὐτὸ τὸ δημόσιον ἔτι μᾶλλον τοῦ καταγγέλλοντος, οἷον περὶ κατακρατήσεως ἢ καταχρήσεως δημοσίων χρημάτων ἢ πραγμάτων, καταπατήσεως ἐμπορικῶν νόμων πρὸς βλάβην τοῦ ταμείου (Πλδ. Η, 47), περὶ πωλήσεως εἰσαγομένου σίτου ἀλλαχοῦ ἢ, ὡς ὁ νόμος ἀπήτει, ἐν 'Αθήναις (Δμσθ. πρ. Λκρτ. 941). Προσέτι δ' ἐξετείνετο ἡ φάσις καὶ εἰς τοὺς καταμηνύοντας ἐγκλήματα καὶ παραβάσεις κατ' ὀρφανικῶν περιουσιῶν (Πολδ. Αὐτ.), ἐφ' ὧν ἐξέτεινε τὴν προστασίαν του τὸ δημόσιον. Ἦν δ' ὁ ἀγὼν τιμητὸς, ἤτοι ὁ φαίνων ἢ ὁ ἐνάγων ὥριζε συγχρόνως καὶ τὴν χρηματικὴν ποινὴν ἣν ἐνόμιζεν ἐπιβλητέαν εἰς τὸν ἀντίπαλον, καὶ ἧς μέρος θὰ περιήρχετο εἰς αὐτὸν, καὶ τὸ δικαστήριον, ἄλλοτε ἄλλο, κατὰ τὴν φύσιν τῆς δίκης, ἀπεφάσιζε.

Φάσσος, εἷς τῶν υἱῶν Λυκάονος, τοῦ βασιλέως τῆς 'Αρκαδίας, κεραυνωθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς (Απλλδ, Γ, 8, 1).

Φάτνη, τὸ ἱπποστάσιον, ἀχούριον, τὸ μέρος τῆς οἰκίας ἔνθα οἱ ἵπποι ἦσαν δεδεμένοι καὶ ἐτρέφοντο. Ὑπῆρχον δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ὡς καὶ νῦν, τετραγωνικὰ κοιλώματα, τὰ φατνώματα, εἰς ὧν ἕκαστον ἐτίθετο ἡ τροφὴ δι' ἕκαστον ἵππον, ὡς ἐν τῇ

εἰκόνι, κατ' ἀρχαῖον ἱπποστάσιον ὑφιστάμενον ἐν Σικελίᾳ. Διὰ τὴν ὁμοιότητα τοῦ σχήματος ἐπομένως φατνώματα ἐλέγοντο ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ καὶ τὰ τὴν ὀροφὴν τῶν ναῶν καὶ ἄλλων μεγάλων οἰκοδομημάτων κοσμοῦντα ὁριζόντια κοῖλα τετράγωνα, τὰ ἀντιπροσωπεύοντα τὴν ἐν τῇ ξυλοδομίᾳ διασταύρωσιν τῶν δοκῶν. Συνήθως δὲ κοσμοῦνται δι' ὀδόντων, ἀστέρων ἢ ἀνθεμίων.

Φάῦλος, 1) περίφημος Ἕλλην ἀθλητὴς ἐκ Κρότωνος τῆς κάτω Ἰταλίας, τρὶς Πυθιονίκης (Ἡρδ. Η, 47.—'Αρστφ. 'Αχρν. 214). — 2) Εἷς τῶν ἐπισήμων Φωκέων ἐν τῷ ἱερῷ πολέμῳ, ἀδελφὸς τοῦ Φιλομήλου καὶ τοῦ 'Ονομάρχου, ἐνικήθη ἐν Θεσσαλίᾳ ὑπὸ Φιλίππου, καὶ εἰς τὴν στρατηγίαν διαδεχθεὶς τὸν ἀδελφόν του 'Ονόμαρχον, διὰ πλείστης ἐπιμελείας καὶ δι' αὐξήσεως τοῦ στρατιωτικοῦ μισθοῦ συνήγαγε στρατὸν πολυάριθμον, καὶ, ὑποστηρίξει τῶν 'Αθηναίων, τῶν Σπαρτιατῶν καὶ τῶν 'Αχαιῶν ὑπὸ τὸν 'Αθηναῖον

στρατηγὸν Νικοκλῆν, εἰσήλασεν εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἀλλ' ἡττήθη ἐπανειλημμένως, καὶ τότε ἐστράφη πρὸς τὴν Λοκρίδα, ἐκυρίευσε τὴν Νάρυκα, καὶ τῷ 351 π. Χ. ἀπέθανεν ἀσθενήσας (Διόδ. ΙΣΤ, 36).

Φαῦνος (Λατιν. Faunus, ὁ Εὔνους), παρὰ Ῥωμαίοις θεὸς τῶν ἀγρῶν, δασῶν καὶ ποιμνίων, περίπου ὁ Πὰν τῶν Ἑλλήνων. Ἦν δὲ καὶ μαντικός. Ἐθεωρεῖτο ὡς ἔγγονος τοῦ Κρόνου, υἱὸς τοῦ μάντεως Πίκου, καὶ, ἐκ τῆς νύμφης Μαρίκας, πατὴρ τοῦ Λατίνου. Καθ' Ἑλληνικὴν ἐπιρροὴν δ' ἐξελαμβάνοντο καὶ πολλοὶ Φαῦνοι, ἐν σχέσει ὄντες μετὰ τῶν Νυμφῶν. Ὡς προστάτης τῶν ποιμνίων κατὰ τῶν λύκων, ὠνομάζετο ὁ θεὸς καὶ Lupercus (Λυκαῖος), δι' ὃ καὶ ἐπανηγυρίζοντο αὐτῷ τῇ 15 Φεβρουαρίου τὰ ὑπὸ τοῦ Ῥώμου καὶ Ῥωμύλου καθιερωθέντα Λουπερκάλια. Ὑπῆρχε δὲ καὶ θηλυκὸς Φαῦνος, ἡ Φαύνα, Φάτουα ἢ Λουπέρκα (Virg. Æ, VII, 45. 81. — Ov. Fart. II, 267. IV, 649.—Hor. Od. III, 18).

Φαρούσιοι. ἔθνος Λιβυκὸν (Διον. Περιηγ. 216).

Φάων, ἐκ Μιτυλήνης τῆς Λέσβου, περικαλλὴς νεανίας, περὶ οὗ ἐμυθεύετο ὅτι, πορθμεὺς ὢν γέρων καὶ πτωχὸς, ἐπειδὴ διεβίβασέ ποτε τὴν 'Αφροδίτην ἐκ τῆς νήσου εἰς τὴν ἀντιπέραν ξηρὰν τῆς 'Ασίας, ἔλαβε παρ' αὐτῆς εἰς ἀμοιβὴν τὴν προτέραν ἀκμὴν καλλονῆς καὶ νεότητος, ὅτε καὶ ἠράσθη αὐτοῦ ἡ Σαπφὼ (ἴδ.) (Παλαίφατ. 49. — Αἰλ. π. ἰ. ΙΒ, 18).

Φέα. Φειὰ καὶ Φεία, πόλις μετὰ λιμένος τῆς ἐπαρχίας Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, βορείως τοῦ ἀκρωτηρίου Ἰχθύος, παρὰ τῷ ποταμῷ Ἰαρδάνῳ, εἰς 120 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Ὀλυμπίας (Ὁμ. Ἰλ. Η, 135.—Θουκ. Β, 25. — Πολβ. Δ, 9. — Στρβ. Η, 342). Ἐπὶ Φραγκοκρατίας Κατσὲλ Τορνέζε.

Φείδας, ἡγεμὼν τῶν Βοιωτῶν ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου (Ὁμ. Ἰλ. Ν. 691).

Φειδίας, υἱὸς Χαρμίδου, 'Αθηναῖος, ὁ περιφημότατος γλύπτης τῆς ἀρχαιότητος, ἄγνωστον μὲν πότε γεννηθεὶς, ἀλλὰ γέρων ἤδη περὶ Ὀλ. 85-86 (435 π. Χ.). Τὴν τέχνην ἐσπούδασεν ὑπὸ Ὑγίαν τὸν 'Αθηναῖον καὶ 'Αγελάδαν τὸν 'Αργεῖον, κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν ζωγραφικὴν ἐπιδοθείς (Pl. XXXV, 34), εἶτα δὲ τὴν γλυπτικὴν πρὸ πάντων ἀσκήσας, ἣν ἀνεβίβασεν εἰς τὸν ὕπατον βαθμὸν τῆς τελειότητος. Καὶ εἶχε μὲν ἤδη ἡ τέχνη κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον θραύσει τὰ δεσμὰ τῆς ἀρχαϊκῆς δυσκαμψίας· ἀλλ' ὁ Φειδίας οὐ μόνον ἐπεδίωξε καὶ ἐπέτυχε τὴν ἐντελεστάτην τῆς φύσεως παράστασιν, μετὰ πάσης ἀκριβείας περὶ τὰς ἀναλογίας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ μεγαλουργήματα αὐτὰ κατώρθου νὰ δίδῃ ἔκφρασιν ὑπεράνθρωπον, παριστῶν τῆς θείας καλλονῆς τὸ ὕψος, τὴν ἐμβρίθειαν καὶ ἐντέλειαν. Τῆς καλλιτεχνικῆς μεγαλοφυΐας του χρῆσιν ἐποιήσατο ἡ πολιτικὴ μεγαλοφυΐα τοῦ Περικλέους, ὅστις εἰς αὐτὸν, καὶ ἀρχιτέκτονα ὄντα οὐχ ἧττον ἢ γλύπτην, ἀνέθηκε τὴν ὑπερτάτην διεύθυνσιν τοῦ Παρθενῶνος. Τούτου τὰ ἐξαίσια γλυπτικὰ κοσμήματα, ὧν πλεῖστα σώζονται, ἐξετελέσθησαν πάντα ὑπὸ τὴν διεύθυνσίν του καὶ ὑπὸ τῶν μαθητῶν του, τινὰ τῶν κολοσσιαίων ἀγαλμάτων τῶν ἀετῶν ἦσαν ἴσως ἔργα τῆς ἰδίας γλυφίδος του. 'Αλλὰ τὸ ἀθάνατον αὐτοῦ ἀριστούργημα ἐνταῦθα ἦν αὐτὴ ἡ παρθένος 'Αθηνᾶ εἰς ἣν ὁ ναὸς ἦν ἀνατεθειμένος, καὶ ἣν ὁ Τύριος Μάξιμος λέγει (ΙΔ) «οὐδὲν τῶν 'Ομήρου ἐπῶν φαυλοτέραν», ἐννοῶν τὴν 'Ομηρικὴν περιγραφὴν τῆς θεᾶς (Ἰλ Ε, 736 κλ.) ὑφ' ἧς ἐνεπνεύσθη ὁ καλλιτέχνης. Ἦν δὲ, κατὰ Παυσανίαν (Δ, 24) τὸ ἄγαλμα χρυσελεφάντινον, ἐλεφάντινα μὲν ἔχον τὰ γυμνὰ μέρη, χρυσᾶ δὲ τὰ ἐνδύματα, ὄρθιον δὲ, ὕψος ἔχον 36 πήχεων, καὶ μετὰ τοῦ βάθρου 49, ποδήρη φέρον χιτῶνα, ἐπὶ τοῦ στήθους ἔχον τὴν αἰγίδα μετ' ἐλεφαντίνης τῆς κεφαλῆς τῆς Μεδούσης, καὶ εἰς μὲν τὴν δεξιὰν κρατοῦν τετραπηχυαῖον χρυσοῦν ἄγαλμα Νίκης, εἰς

δὲ τὴν ἀριστερὰν δύρυ μετὰ δράκοντος παρ' αὐτὸ ὀρθουμένου, καὶ παρὰ τοὺς πόδας ἀσπίδα χρυσῆν. Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἀγάλματος ἦσαν ἐκ πολυτίμων λίθων (Πλάτ. Ἱππ. Μείζ. σλ. 290)· ἡ ἀσπὶς ἦν πεποικιλμένη διὰ θαυμασίων τορευμάτων, παριστώντων ἔξωθεν μὲν Ἀμαζονομαχίαν, ἔσωθεν δὲ Γιγαντομαχίαν· τὸ βάθρον ἐκόσμει μέγα ἀνάγλυφον παριστῶν Πανδώρας γέννησιν ἢ παρουσίασιν εἰς τοὺς θεούς (Παυσ. Ε, 24)· καὶ εἰς τὸ πάχος τοῦ πέλματος τῶν πεδίλων τῆς θεᾶς παρέ-

στησεν ὁ εἰς τὰ μικρὰ οὐχ ἧττον ἢ εἰς τὰ μεγάλα ἔξοχος καλλιτέχνης (Pl. XXXVI, 44) Κενταυρομαχίαν (Pl. XXVI. 4, 4). Οἱ τότε μικρορραδιοῦργοι τῶν Ἀθηνῶν, κατὰ τοῦ Περικλέους μηδὲν δυνάμενοι, ἠθέλησαν νὰ ἐπιπέσωσι κατὰ τοῦ ἐνδόξου φίλου αὐτοῦ, καὶ ἐσυκοφάντησαν τὸν Φειδίαν ὅτι ἐσφετερίσθη μέρος τοῦ χρυσοῦ τοῦ προσδιωρισμένου διὰ τὸ ἄγαλμα. Ἀλλ' ἐκεῖνος, εἴτε προβλέπων τὴν τοιαύτην κακίαν, εἴτε δι' οἷον δήποτε ἄλλον λόγον, εἶχε κατασκευάσει τὸ χρυσοῦν μέρος περιαιρετὸν, καὶ προσέφερε τοῖς κατηγόροις του ν' ἀφαιρέσωσι καὶ σταθμίσωσιν αὐτό. Καὶ τοῦτο μὲν δὲν ἔπραξαν, ἀλλ' εὐθὺς ἄλλην ἀφορμὴν κατηγορίας ἀνεκάλυψαν κατ' αὐτοῦ· εἰς τὴν ἐπὶ τῆς ἀσπίδος ἀμαζονομαχίαν, εἰς ἕνα τῶν μαχομένων ἔδωκεν αὐτὸ τοῦ Περικλέους τὸ πρόσωπον, ἀλλὰ συγκαλύψας αὐτὸ ἐπιτηδείως διὰ τῆς προτεταμένης χειρὸς ἥτις ἔρριπτε τὸ ἀκόντιον· προσέτι δὲ εἰς ἄλλον μαχητὴν παρέστησεν ἑαυτὸν ὡς πρεσβύτην φαλακρὸν, μέγαν πέτρον αἴροντα ἵνα τὸν σφενδονίσῃ (Πλουτ. Περ. ΛΑ). Αὕτη ἡ κατηγορία ἐπέτυχε παρὰ τοῖς μέχρι μωρίας ζηλοτύποις δημοκράταις, ὁ Φειδίας ἐφυλακίσθη, καὶ ἀπέθανεν ἐν τῇ φυλακῇ, εἴτε ἐξ ἀσθενείας, εἴτε δηλητηρια-

σθείς. Πολλαὶ ἀπομιμήσεις τοῦ περιφήμου τούτου ἔργου, ἐκ διαφόρου ὕλης, διαφόρων διαστάσεων καὶ διαφόρου ἀξίας ἐγένοντο ἐν τῇ ἀρχαιότητι. Ἡ πασῶν δὲ πολυτιμοτέρα ἐστὶ μαρμάρινον ἀγαλμάτιον, περὶ τὴν Πνύκα εὑρεθὲν, μόλις 1/2 μέτρου ὕψος ἔχον, μὴ συντετελεσμένον, καὶ μικρὰν ἔχον ἀξίαν καλλιτεχνικήν· ἀλλ' ἔχει ἄλλο τι πλεονέκτημα, ἐξαγοράζον πάσας τὰς ἀτελείας του· τὸ βάθρον καὶ ἡ

ἀσπὶς αὐτοῦ ἔχουσι στοιχειωδῶς πως τινὰς τῶν ἐπὶ τοῦ πρωτοτύπου ἀγάλματος παραστάσεων, τὸ μὲν βάθρον τὴν Πανδώραν μεταξύ τινων τῶν θεῶν, ἡ δ' ἀσπὶς ἧς τὸ ἥμισυ μόνον σώζεται, τινὰ, τὰ κυριώτερα συμπλέγματα τῆς Ἀμαζονομαχίας, καὶ, μεταξὺ ἄλλων, τὸ πάντων σπουδαιότατον, πρὸς τὰ κάτω τῆς περιφερείας, αὐτὴν τὴν εἰκόνα τοῦ Φειδίου, φαλακροῦ, γυμνοῦ, αἴροντος τὸν λίθον ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν, ἣν καὶ εἰς μείζονας διαστάσεις ἐκτὸς τῆς ἀσπίδος ἀναπαριστῶμεν. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα δὲ, ὁ ἀριστερῶς τοῦ Φειδίου Ἀμαζόνα καταπεσοῦσαν θριαμβευτικῶς πατῶν, καὶ τὴν ἔνοπλον χεῖρα πρὸ τοῦ προσώπου αἴρων, ἐστὶν οὐδεὶς ἄλλος ἢ ὁ Περικλῆς. Τοῦ διὰ τῶν σιώνων θαυμαζομένου τούτου ἀγάλματος τὸ ἐπὶ τοῦ στήθους Γοργόνιον εἶχεν, ἤδη ἐπὶ Ἰσοκράτους (Κ. Καλλιμ. 57), κλαπῇ ὑπό τινος Φιλέργου, καὶ μικρὸν μετὰ ταῦτα τὰ τῆς Νίκης πτερὰ (Δμσθ. κ. Τμκρ. 751). Ὁλάχαρις (τῷ 297 π. Χ.) ἐσύλησε πάντα αὐτοῦ τὰ κοσμήματα, καταστραφέντος, ὡς φαίνεται, μόνον περὶ τὰ τέλη τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. Πλὴν δὲ ταύτης τῆς Ἀθηνᾶς κατεσκεύασεν ὁ Φειδίας καὶ ἄλλην ἐν τῇ Ἀκροπόλει, ἐκ τῶν ἀπὸ τῆς εἰσβολῆς τῶν Περσῶν ἀποτεταμιευμένων λαφύρων αὐτῶν, τὴν χαλκῆν Πρόμαχον, ἐκτὸς τοῦ Παρθενῶνος εἰς θέσιν μέχρι τοῦδε φαινομένην ἀπέναντι τῶν Προπυλαίων ἱδρυμένην (Ἡρδ. Ε, 77), πρὸς ἣν αὐτὰ ἀφορῶσαν, «τὴν ἀσπίδα ἀνήχουσαν» καὶ «οἷον τοῖς ἐπιοῦσιν ἐνίστασθαι μέλλουσαν» (Ζώσ. Ε, 6), καὶ τοσούτῳ κολοσσιαίαν ἐπὶ τοῦ βάθρου αὐτῆς, ὥστε τὸν λόφον τοῦ κράνους καὶ τὴν αἰχμὴν τοῦ δόρατός της ἔβλεπον ὑπὲρ τὸν Παρθενῶνα οἱ ἀπὸ τοῦ Σουνίου προσπλέοντες. Καὶ ἄλλας δ' Ἀθηνᾶς κατασκεύασε, τὴν ἐν Πελλήνῃ τῆς Ἀχαΐας ἐπίσης χρυσελεφαντίνην, ἀλλὰ προγενεστέραν τῆς τοῦ Παρθενῶνος (Παυσ. Ζ, 27), καὶ τὴν Κλειδοῦχον, πάντως κατὰ τὰ Προπύλαια (Ἀρστφ. Θσμφ. 1136-1142) καὶ τὴν ὑπὲρ ταύτας μνείας ἀξίαν οὖσαν, τὴν Λημνίαν, ὑπὸ τῶν Λημνίων ἀποίκων εἰς τὴν Ἀκρό-

πολιν ἀνατεθεῖσαν, χαλκῆν, διὰ χρωματίσεως τοῦ χαλκοῦ ἐρυθρὰς ἔχουσαν τὰς παρειὰς, ὅπλον, καὶ θαυμαζομένην διὰ τὸ κάλλος της (Ἰμέρ. ΚΑ. 4. — Παυσ. Α, 28. — Plin. XXXIV 54). Τὸ δ' ἕτερον μεγαλούργημα τοῦ Φειδίου ἦν ἐν ὁ Ὀλυμπίᾳ Ὀλύμπιος Ζεὺς, κατασκευασθεὶς πιθανῶς περὶ τὸ 430 π.Χ., καὶ ἀνυπερβλήτως παριστῶν τὴν πλήρη ἀνδρικὴν καλλονὴν, ἀναβιβασθεῖσαν εἰς θείαν μεγαλοπρέπειαν καὶ ἔκφρασιν παντοδυναμίας, «Ζεὺς κατανεύων, εἰρηνικὸς καὶ πανταχοῦ πρᾶος» (Διων Χρστ. ΙΒ, Ὀλυμ.), καὶ οὗτος ποιηθεὶς κατ' ἔμπνευσιν τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν (Ἰλ. Α, 518), χρυσελεφάντινος ὡς ἡ Ἀθηνᾶ, εὔθρονος, βαθυχαίτης, κολοσσιαῖος οὕτως, ὥστε ἂν ὠρθοῦτο, θὰ ἔθραυε διὰ τῆς κεφαλῆς τὴν ὀροφὴν τοῦ ναοῦ, 68' ὕψος ἔχουσαν (Στρβ. Η, σλ. 171 Τχν.). Ὁ χρυσοῦς καὶ διανθὴς μανδύας τοῦ θεοῦ ἐκάλυπτε μόνον τὸ κάτω τοῦ σώματος ἀπὸ τῆς

ὀσφύος. Τὸ ἄνω, ὡς καὶ τὸ πρόσωπον, ἦσαν ἐλεφάντινα, χρυσοῦς δ' ὁ βαθὺς πώγων καὶ οἱ πυκνοὶ βόστρυχοι, ὧν ἕκαστος ἦγεν 6 μνᾶς χρυσοῦ, καὶ οὓς περιέδει στέμμα ἐλαίας. Εἰς τὴν δεξιὰν εἶχε Νίκην χρυσελεφαντίνην, πρὸς αὐτὸν ἀφορῶσαν, εἰς τὴν ἀριστερὰν δὲ μακρὸν κατάγλυφον σκῆπτρον μετ' ἀετοῦ ἐπικαθημένου. Χρυσελεφάντινος ἐπίσης, καὶ πολυτίμοις λίθοις διαπεποικιλμένος ἦν καὶ ὁ θρόνος, ὑπὸ πολυπληθῶν κολοσσιαίων ἀγαλ-

μάτων κοσμούμενος τοὺς πόδας, τὸ ἔρεισμα, τὰς χεῖρας καὶ τὸ ὑποπόδιον. Ὁμοίως δὲ καὶ τὸ βάθρον ἦν κατακεκαλυμμένον ὑπ' ἐξαισίων μεγίστων χρυσῶν συμπλεγμάτων, ὡς καὶ ζωγραφιῶν τοῦ Παναίνου. Ἐπιστεύετο δὲ ὅτι τὴν εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ἐπιδοκιμασίαν του ἐπεσήμανεν ὁ Ζεὺς διὰ κεραυνοῦ (Παυσ.), καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἐθεώρουν αὐτὸ ὡς ἀμίμητον (Plin. XXXIV, 8). Ἐκ τῶν μεταγενεστέρων ἀπομιμήσεων ἰδέαν τινά, εἰ καὶ ἀτελῆ τῆς θέσεως καὶ διαθέσεως αὐτοῦ δίδωσι τὸ ἐν τῷ Βρετανικῷ Μουσείῳ Βερόσπιον λεγόμενον ἄγαλμα τοῦ Διός, τῆς θείας δ' αὐτοῦ ἐκφράσεως πιστοτέραν εἰκόνα παρέχει ἡ αὐτόθι κεφαλὴ ἐξ Ὀρτικολίου. Πεντήκοντα ἔτη μετὰ τὴν κατασκευὴν ἐξεκόλλησεν αὐτοῦ ὁ ἐλέφας ἕνεκα τῶν ἐλωδῶν ἀναθυμιάσεων, καὶ ἐπεσκευάσθη (Παυσ. Ε, 11). Ἐπὶ Καίσαρος, κεραυνὸς ἐσκήψας ἐπ' αὐτό, ὀλίγον τὸ ἔβλαψε (Εὐσέβ. πρ. Ἐπ. Γ, 2). Ὁ Καλλιγούλας ἠθέλησε νὰ τὸ μεταφέρῃ εἰς Ῥώμην, καὶ ν' ἀντικαταστήσῃ εἰς τὴν τοῦ Διὸς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ κεφαλήν, ἀλλὰ δὲν τὸ ἔπραξεν. Ὁ Λουκιανὸς λέγει ἀποκοπέντας δύο τῶν βοστρύχων αὐτοῦ, οὐχὶ ὅμως καὶ ὁ Παυσανίας. Ἐπὶ Ἰουλιανοῦ ἐσώζετο ἔτι τὸ ἄγαλμα (Ἰουλ. Ἐσπστ. Η.—Λιβάν. Ἐπστ. 1052). Τῇ ε' ἑκατονταετηρίδι μ. Χ. ἐπυρπολήθη ὁ ναὸς τῆς Ὀλυμπίας, ὁ δὲ Κεδρηνὸς λέγει (Χρον. σ. 322) τὸ φειδαϊκὸν μεγαλούργημα καταστραφὲν ἐν Κωνσταντινουπόλει, κατὰ τὴν πυρκαϊὰν τοῦ 475 μ. Χ., ἀλλ' ἡ μαρτυρία δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐντελῶς ἀξιόπιστος.—Καὶ πλεῖστα δ' ἄλλα θεῶν ἀγάλματα ἐποίησεν ὁ Φειδίας χρυσελεφάντινα, χαλκᾶ ἢ λίθινα, ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλαχοῦ (Παυσ. Α. 14, 24. ΣΤ, 25. Θ, 10), Ἀφροδίτας, Ἀμαζόνα τὴν εἰς τὸν διαγωνισμὸν ἐν Ἐφέσῳ τὰ δευτερεῖα λαβοῦσαν μετὰ τὴν τοῦ Ἀλκαμένους (Λουκ. Εἰκ. Δ, 6.—Plin. XXXIV, 19), καὶ τὸ ἐν Δελφοῖς μέγα χαλκοῦν σύμπλεγμα, τὸ ἀνατεθὲν εἰς ἀνάμνησιν τῆς ἐν Μαραθῶνι μάχης (Παυσ. Α, 10).

Φειδιππίδης, 1) ἡμεροδρόμος Ἀθηναῖος. Ὅτε ἐπῆλθον οἱ Πέρσαι ὑπὸ τὸν Δάτιν καὶ Ἀρταφέρνην, πεμφθεὶς αὐτὸς ἵνα τάχιστα ἐπικαλεσθῇ τὴν βοήθειαν τῶν Σπαρτιατῶν, διέτρεξε τὴν ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Σπάρτην ὁδὸν ἐντὸς δύο ἡμερῶν. Διηγήθη δ' ὅτι ἐπιφανεὶς αὐτῷ ὁ Πὰν ἐπὶ τοῦ Παρθενίου ὄρους, τὸν διεβεβαίωσε περὶ τῆς συμπαθείας του ὑπὲρ τῶν Ἀθηνῶν, δι' ὃ οἱ Ἀθηναῖοι ἤγειραν ναὸν τῷ θεῷ (Ἡρδ. ΣΤ, 105. — G. Nep. Milt. IV).—2) Ὁ υἱὸς τοῦ Στρεψιάδου εἰς τὰς Νεφέλας τοῦ Ἀριστοφάνους.

Φείδιππος, υἱὸς τοῦ Θεσσαλοῦ, ἔγγονος τοῦ Ἡρακλέους, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἑλένης, συνεκστρατεύσας εἰς τὴν Τροίαν ἐπὶ 30 πλοίων μετὰ τῶν ἐκ τῶν Σποράδων νησιωτῶν. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου ὑπὸ τῶν ἀνέμων εἰς τῆς Ἠπείρου ῥιφθεὶς τὰς ἀκτάς, ἔκτισεν ἐκεῖ τὴν πόλιν Θεσπρωτίαν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 678.—Hyg. Fab. LXXXI).

Φειδίτια, ἴδ. Συσσίτια.

Φειδόστρατος, γραμματικὸς ἐν Ἀθήναις (Πλάτ. Ἱππ. μζ. 286).

Φείδων, 1) ἀρχαῖος βασιλεὺς τῶν Θεσπρωτῶν ἐν Ἠπείρῳ (Ὁμ. Ὀδ. Ξ, 366). ἴσως ὁ αὐτὸς τῷ Φειδίππῳ (ἴδ.). — 2) τύραννος ἐν Ἄργει περὶ Ὀλ. 2 (770 π. Χ.)· ὑπό τινων δ' ἐκλαμβάνεται ὅτι ὑπῆρξε καὶ ἄλλος νεώτερος κατ' Ὀλ. 28 (665 π. Χ.). Μνημονεύεται δ' ὡς τύραννος, «ὑβριστὴς» μάλιστα, ἐκ τοῦ βασιλικοῦ οἴκου καταγόμενος τῶν Τημενιδῶν (Ἡρδ. ΣΤ, 127), πρὸ πάντων βεβαίως διότι κατεκράτησε τὴν ἀνωτάτην ἀρχὴν παρὰ τὰ νόμιμα τῶν Ἀργείων, μὴ εἰσαγαγόντων, μετὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν Δωριέων, τὴν βασιλείαν ὡς οἱ Σπαρτιᾶται, καὶ διότι εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἐξουσίας ὑπερεπήδησε τὰ ὅρια. Ἦν ὅμως μεγαλοπράγμων, καὶ ἐξέτεινε τοῦ Ἄργους τὴν ἐξουσίαν ὑπὲρ πᾶσαν τὴν Ἀργολίδα, τὴν Αἴγιναν, καὶ σχεδὸν ὑπὲρ πᾶσαν τὴν Πελοπόννησον. Ἐπὶ τῆς βραχυχρονίου του διοικήσεως ἠλάττωσεν ἐπὶ πολὺ τὸ σύστημα τῆς μονώσεως ὃ ἐπεκράτει παρὰ τοῖς Δωριεῦσι, καὶ ἐξέτεινε τὰς σχέσεις εἰς ζωηροτέραν συγκοινωνίαν. Ἀφῆκε δ' ἐποχὴν εἰς τὴν ἱστορίαν εἰσαγαγὼν ἴσα μέτρα καὶ σταθμὰ εἰς πᾶσαν τὴν Χερσόνησον, καὶ πρῶτος νόμισμα κόψας εἰς τὴν αὐτῷ ὑποκειμένην Αἴγιναν.—3) Εἷς τῶν Τριάκοντα τυράννων ἐν Ἀθήναις (Ξεν.).

Φέκα καὶ **Φαῖκα,** φρούριον τῆς Ἑστιαιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, δυτικῶς τῶν Γόμφων (Liv. XXXI, 41. XXXIII, 14).

Φελλεύς, τόπος ἐλαιόφυτος ἀλλ' ἄλλως ἄφορος ἐν τῷ πεδίῳ τῆς Ἀττικῆς, βορειανατολικῶς, ὡς φαίνεται, τοῦ Φαλήρου (Ἀρστ. Νεφ. 71.—Σουίδ.).

Φελλίας, παραποτάμιον τοῦ Εὐρώτα ἐν Λακωνίᾳ, ῥέον παρὰ ταῖς Ἀμύκλαις (Παυσ.).

Φελλόη, μικρὰ ὀχυρὰ πόλις τῆς Ἀχαΐας, 40 στάδια ἀπέχουσα τῆς Αἰγείρας πρὸς νότον (Παυσ.).

Φελλοί, πόλις τῆς Λυκίας ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ (Στφ. Βυζ.).

Φενεός, πόλις ὑπὸ τὸ ὄρος Κυλλήνην, κατὰ τὰ βορειανατολικὰ τῆς Ἀρκαδίας, ὑπὸ ὁμωνύμου Ἀρκάδος τινὸς κτισθεῖσα, ἐν Ἀζανίᾳ κειμένη, χώρᾳ κατακλυζομένῃ ὑπὸ ὑδάτων ἄτινα ἐπετέλεσαν τὴν ὁμώνυμον λίμνην. Ταύτην ἐλέγετο διορύξας ὁ Ἡρακλῆς μέχρι τοῦ Ὀρχομενοῦ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 605.—Στρβ. Η, 389.—Παυσ. Η, 14). Ἡ λίμνη καλεῖται καὶ νῦν Φονιᾶ.

Φεραί, πόλις τῆς Πελασγιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, κειμένη ἔνθα συνέχεται τὸ Πήλιον ὄρος μετὰ τῆς Ὄσσης, ὀχυρά, καὶ ὑπὸ κήπων καὶ ἐπαύλεων περιστοιχιζομένη. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς πόλεως ἀνέβρυε καὶ ἡ νῦν ἔτι ῥέουσα πλουσία κρήνη, ἡ Ὑπέρεια (Στρβ. Θ, 439). Ἦν ἡ ἀρχαιοτάτη ἕδρα τοῦ Ἀδμήτου. Ἐπίσημος δὲ κατέστη ἀφ' ὅτου ὁ τύραννος Ἰάσων καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ ἵδρυσαν ἐκεῖ ἰσχυρὰν δυναστείαν (Ξνφ. Ἑλλ. ΣΤ, 1, 4, 20). Ἦν δ' ὁ Ἰάσων οὗτος πιθανῶς υἱὸς τοῦ Λυκόφρονος, ἦρξεν ἀπὸ τοῦ 378 π.Χ., καὶ δι' ἐπιδεξιότητος καὶ μετριοπαθοῦς συμπεριφορᾶς κατώρθωσε μέχρι τοῦ 375 νὰ ἄρξῃ ἐπὶ

τοῦ πλείστου τῆς Θεσσαλίας, πλὴν τῆς Φαρσάλου. Ἐπὶ τοῦ πολέμου μεταξὺ Σπαρτιατῶν καὶ Θηβαίων συνετάχθη μετὰ τούτων, ἀλλ' εἰς τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην δὲν ἐπρόφθασεν ἐν καιρῷ. Τὰ σχέδιά του ἦσαν νὰ

εἰσχωρήσῃ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ τὸν προέλαβε βίαιος θάνατος, τῷ 370 (Ξνφ. Ἑλλ. ΣΤ, 4, 31)· ἐπὶ μικρὸν δὲ διεδέχθησαν αὐτὸν εἰς τὴν ἐξουσίαν οἱ ἀδελφοί του Πολύδωρος καὶ Πολύφρων.

Φεράδμων, υἱὸς τοῦ Αἰόλου, συμβασιλεύων ἐν Σικελίᾳ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Ἀνδροκλέους (Διόδ. Δ, 8).

Φέρεκλος, υἱὸς τοῦ Ἁρμονίδου, ὁ ναυπηγήσας τὸ πλοῖον ἐφ' οὗ ὁ Πάρις ἀπήγαγε τὴν Ἑλένην, φονευθεὶς δ' εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Τροίας ὑπὸ Μηριόνου (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 59).

Φερεκράτης, Ἀθηναῖος, τὸ πρῶτον ὑποκριτὴς, εἶτα ποιητὴς τῆς ἀρχαίας ἀττικῆς κωμῳδίας, ἀρχαιότερος μὲν τοῦ Ἀριστοφάνους, νεώτερος δὲ τοῦ Κράτου καὶ τοῦ Κρατίνου, πολλὴν ἔχων λεπτότητα καὶ χάριν τοῦ ὕφους, καὶ ἰδίως διάσημος διὰ τὴν περὶ τὰ δράματα ἐφευρετικότητα καὶ τὴν ἔντεχνον οἰκονομίαν αὐτῶν. Ἐλέγετο γράψας 16-18 κωμῳδίας, ὧν ὀλίγα μόνον ἀποσπάσματα σώζονται. Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἦν καθαρεύουσα καὶ εὐάρεστος, καὶ ὁ Ἀθήναιος καλεῖ αὐτὸν «ἀττικώτατον». Ὑπάρχει δὲ καὶ μέτρον κατ' αὐτὸν «Φερεκράτειον» καλούμενον, διότι ἦ αὐτὸς πρῶτος τὸ εἰσήγαγεν ἦ συνεχῆ αὐτοῦ ἐποιεῖτο χρῆσιν (Συλλγ. Meineke, Com. Graec. fragm II).

Φερεκύδης, 1) ὁ Σύριος, ὡς ὧν ἐκ τῆς νήσου Σύρου τοῦ Αἰγαίου πελάγους, υἱὸς τοῦ Βάβυδος, φιλόσοφος, σύγχρονος τοῦ βασιλέως Ἀλυάττου καὶ τῶν Ἑπτὰ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, λέγεται αὐτοδίδακτος (Σουΐδ.), διδαχθεὶς ἐξ ἀναγνώσεως φοινικικῶν καὶ ἄλλων ξένων συγγραμμάτων, διδάσκαλος δὲ τοῦ Πυθαγόρου. Αἱ λοιπαὶ περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ παραδόσεις εἰσὶ μυθικαὶ μᾶλλον· μνημονεύεται δὲ ὡς ἐκ τῶν πρώτων πεζογράφων, καὶ πρῶτος ἔγραψεν Ἑλληνιστὶ «Περὶ φύσεως τῶν θεῶν». — 2) Ἱστορικὸς, ἐκ τῆς πρὸς τῇ Καρίᾳ νήσου Λέρου, Ἀθηναῖος δὲ λεγόμενος, πιθανῶς διότι ἔζησε διαρκῶς, μέχρι τῶν 400 π. Χ., ἐν Ἀθήναις, καὶ ἔγραψεν ἰδίως περὶ αὐτῶν. Τὰ συγγράμματά του ἐπεγράφοντο «Ἱστορίαι, θεογονία, γενεαλογία, αὐτόχθονες» (τῆς Ἀττικῆς), «ἀρχαιολογία ἀττικὴ», ἧς καὶ μόνης σώζονταί τινα ἀποσπάσματα (Συλλγ. Müll. Fragm. hist. Graec. I).

Φερενδάτης, στρατηγὸς τοῦ Ξέρξου, ἐκ τῶν ἐκστρατευσάντων κατὰ τῆς Ἑλλάδος (Ἡρδ. Ζ, 67).

Φερενίκη, θυγάτηρ τοῦ Ῥοδίου Διαγόρου, ἐπὶ Σωκράτους, εἰς ἣν καὶ μόνην ἐπετράπη, παρὰ τὴν γενικὴν διάταξιν, ἡ πρόσοδος εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας (Αἰλ. π. ἱ. Ι. 1).

Φερένικος, Θηβαῖος, υἱὸς τοῦ Κηφισοδότου, φιλοξενήσας πολλοὺς τῶν φυγάδων Ἀθηναίων ἐπὶ τῶν Τριάκοντα, καὶ τῶν αὐτῶν τυχὼν καὶ αὐτὸς, ὅτε ἡ ὑπὸ τῆς Σπάρτης ὑποστηριζομένη ὀλιγαρχία ἐπεκράτησεν εἰς τὴν πατρίδα του. Ὅτε δ' αὕτη ἐξεβλήθη, περιέμεινεν αὐτὸς εἰς τὰ σύνορα ἵνα σπεύσῃ εἰς βοήθειαν τῆς πατρίδος του (Πλουτ. Πελοπ. Η).

Φερέντιον, πόλις τῶν Ἑρνίκων ἐν τῷ Λατίῳ τῆς Ἰταλίας (Στφ. Βυζ.).

Φερετίμη, ἐν Κυρήνῃ, σύζυγος Βάττου τοῦ Γ' (Ἡρδ. Δ, 162).

Φερεύς, υἱὸς τοῦ Οἰνέως καὶ τῆς Ἀλθέας, φονευθεὶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ κατὰ τὴν μετὰ τῶν Κουρήτων μάχην (Ἀντ. Λιβ. 2).

Φερεφάτιον, ἐν Ἀθήναις ναὸς τῆς Περσεφόνης, ἐν τῷ ἔσω Κεραμεικῷ πρὸς τῷ Λεωκορίῳ (Δμσθ. εἰς Κόν. 1258).

Φέρης, 1) υἱὸς τοῦ Κρηθέως καὶ τῆς Τυροῦς, ἀδελφὸς τοῦ Αἴσονος καὶ Ἀμυθάωνος, κτίσας τὴν ἐν Θεσσαλίᾳ πόλιν τῶν Φερῶν. Υἱοὺς εἶχε τὸν Ἄδμητον καὶ τὸν Λυκοῦργον, θυγατέρας δὲ τὴν Εἰδομένην καὶ τὴν Παριασίδα (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 259. — Ἀπλλδ. Ε, 9, 44).—2) Υἱὸς τοῦ Ἰάσωνος καὶ τῆς Μηδείας (Ἀπλλδ. Α, 9, 28).

Φερνὴ, τὰ ἱμάτια καὶ τὰ σκεύη ὅσα ἡ νύμφη ἔφερεν εἰς τὸν γάμον, καὶ ἄτινα κατὰ τὸν νόμον τοῦ Σόλωνος (Πλούτ. Σόλ. Κ), ὤφειλον νὰ ὦσι μόνον «ἱμάτια τρία καὶ σκεύη μικροῦ νομίσματος ἄξια». Ἴδ. Προίξ.

Φέρουσα, θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 48.—Ἡσδ. Θγ. 248).

Φερρέφασσα καὶ Φερρέφαττα, ταὐτὸ τῷ Περσεφόνη (ἴδ).

Φερσεφόνη, 1)=Περσεφόνη.—2) Θυγάτηρ τοῦ Μυοῦντος καὶ γυνὴ τοῦ Ἀμφίωνος, βασιλέως τῶν Ὀρχομενίων, μήτηρ Χλωρίδος, τῆς γυναικὸς τοῦ Νηλέως (Σχλ. Ὁμ. Ὀδ. Λ, 280).

Φερῶν, υἱὸς τοῦ Σεσώστριδος, βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου. ἐπὶ δέκα ἔτη διατελέσας τυφλὸς (Ἡρδ. Β, 111).

Φερωνέα, πόλις τῆς Τυρρηνίας ἐν Ἰταλίᾳ (Στρβ.).

Φεύγων, ἐν Ἀθήναις ὁ εἰς δίκην ἐναγόμενος, κατ' ἀντίθεσιν τοῦ διώκοντος, ἢ ἐνάγοντος. Εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φεύγοντος δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ εἰσέλθῃ ὁ ἐνάγων, ἀλλὰ μετὰ δύο δικαστικῶν κλητήρων, ὡς μαρτύρων, νὰ κλητεύσῃ αὐτὸν πρὸ τῆς οἰκίας του, ἥτις ἐθεωρεῖτο ὡς ἄσυλον. Ἂν δ' ὁ φεύγων ἀπουσίαζεν, ἐπέμπετο κλητὴρ πρὸς αὐτόν. Ἂν ὁ φεύγων δὲν παρουσιάζετο εἰς τὴν δίκην, κατεδικάζετο ἐρήμην. Ἂν ὁ ἐνάγων, εἰς δίκας τοῦτο ἐπιδεχομένας, ὥριζε πρόστιμόν τι εἰς ὃ νὰ ὑποβληθῇ ὁ ἀντίδικος, ἐδικαιοῦτο ὁ φεύγων, οὐ ἀνεγνωρίσθη ἡ ἐνοχὴ, ν' ἀντιπροτείνῃ τὸ εἰς ὃ συγκατετίθετο νὰ ὑποβληθῇ, καὶ οἱ δικασταὶ εἶχον τὴν ἐκλογὴν μεταξὺ τῶν δύο, καὶ πρὸς ἀπότισιν ἐχορηγεῖτο προθεσμία ὡρισμένη ὑπὸ τοῦ νόμου. Ὁ δὲ πρὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου γραφὴν φονικὴν φεύγων, ἐκτὸς ἐπὶ πατροκτονίας, ἠδύνατο, ἂν ἤθελε, καταδίκην φοβούμενος, μετὰ τὴν πρώτην ἀπολογίαν του, καὶ χωρὶς νὰ περιμείνῃ τῆς δίκης τὸ τέλος, νὰ φύγῃ ἐκτὸς τῆς Ἀττικῆς διὰ παντὸς (Δμσθ. κ. Ἀρστκρ. Σλ. 643.—Ἀντφ. Ἡρ. φ. ΙΓ.—Πολδ. Η, 117), ἢ μέχρις οὗ ἐσυγχωρεῖτο ὑπὸ τῶν ἀντιδίκων του.

Φηγαία (ἡ), διάφοροι, ὡς φαίνεται, δῆμοι τῆς Ἀττικῆς τὸ ὄνομα τοῦτο φέροντες, εἷς τῆς Αἰαντίδος φυλῆς (Σουΐδ.—Στφ. Βζ.), ἄλλος τῆς Αἰγηίδος, ἕτερος τῆς Πανδιονίδος (Στφ. Βζ.).

Φήγεια καὶ Φηγία, ἀρχαία πόλις ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἡ εἶτα μετονομασθεῖσα Ψωφὶς (Παυσ.—Στφ. Βζ.).

Φηγεύς, 1) Υἱὸς τοῦ Ἀλφειοῦ, ἀδελφὸς τοῦ Φορωνέως, βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας, ὁ καθαρίσας τὸν Ἀλκμαίωνα ἐκ τῆς μητροκτονίας, καὶ δοὺς αὐτῷ εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του Ἀρσινόην ἢ Ἀλφεσίβοιαν. Μετὰ τῶν δύο υἱῶν του, Τημένου καὶ Ἀξίωνος, ἦ Προνόου καὶ Ἀγήνορος, ἐθανατώθη ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ Ἀλκμαίωνος. Κατ' αὐτὸν εἶχε τὸ ὄνομα ἡ πόλις Φήγεια (Ἡρδ. Θ, 26. — Παυσ. Η, 24. — Ἀπλλδ. Γ, 7, 5). — 2) Υἱὸς τοῦ Δάρητος, ἱερεὺς τοῦ Ἡφαίστου ἐν Τροίᾳ, ἀδελφὸς τοῦ Ἰδαίου, ἐν τῇ μάχῃ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Διομήδους (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 11).—3) Σύντροφος τοῦ Αἰνείου (Virg. Æ, XII, 371.).

Φηγοῦς (ἡ), δῆμος τῆς Ἀττικῆς πρὸς τῷ Μαραθῶνι, ἀνήκων εἰς τὴν Ἐρεχθηίδα φυλήν. Ἡ νῦν Βαλανιδέζα.

Φήμιος, 1) υἱὸς τοῦ Τερπίου, ἀοιδὸς, ψάλλων εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ὀδυσσέως πρὸ τῶν μνηστήρων, ἀλλὰ συγχωρηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως διότι ἔπραττε τοῦτο βεβιασμένος (Ὁμ. Ὀδ. Α, 154. Χ, 230). — 2) Πατὴρ τοῦ Αἰγέως, πάππος τοῦ Θησέως.

Φημονόη, θυγάτηρ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ πρώτη αὐτοῦ ἱέρεια ἐν Δελφοῖς, δι' ὃ καὶ τὸ ὄνομα τὴν μάντιδα ἐν γένει ἐσήμαινεν. Εἰς αὐτὴν ἀπεδίδετο τοῦ ἑξαμέτρου ἡ ἐπινόησις (Παυσ. Ι, 5.—Στρβ.).

Φηνεύς, υἱὸς τοῦ Μέλανος (Ἀπλλδ. Α, 8,5).

Φηραὶ = Φαραὶ, αἱ πόλεις τῆς Βοιωτίας καὶ τῆς Μεσσηνίας.

Φθᾶ ἡ **Φθᾶς,** θεὸς τῶν Αἰγυπτίων, ἰδίως ἐν Μέμφιδι λατρευόμενος, καὶ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὡς ὁ Ἥφαιστος θεωρούμενος. Ἐλέγετο ὑπ' αὐτῶν υἱὸς τοῦ Νείλου (Ἡρδ. Β, 99. Γ, 37. — Cic. N. D. III, 22, 55). Παριστᾶτο δ' ὡς νάννος, ἐνίοτε ἱέρακος ἔχων κεφαλήν, καὶ κυρτην ῥάβδον εἰς τὰς χεῖρας.

Φθέα, 1) μία τῶν θυγατέρων τοῦ Ἀμφίωνος καὶ τῆς Νιόβης (Ἀπλλδ. Γ, 5, 6). — 2) Γυνὴ τοῦ Ἀμύντορος (Ἀπλλδ. Γ, 13, 8). — 3) Πόλις τῆς Θεσσαλίας ἐπὶ τοῦ Σπερχειοῦ ποταμοῦ, εἰς ἣν ἐγεννήθη ὁ Ἀχιλλεὺς (Ὁμ. Ἰλ. Β, 685), οὐ μακρὰν τοῦ ἀκρωτηρίου Ἐχίνου (Πολθ. ΙΖ, 3).

Φθῖος, 1) Πελασγὸς, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Λαρίσσης, καθ' ὃν ἐκλήθη ἡ Φθία (Στφ. Βυζ.). — 2 Υἱὸς τοῦ Λυκάονος, βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας, κεραυνωθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς (Ἀπλλδ. Γ, 8, 1).

Φθιῶτις, χώρα Θεσσαλικὴ ἀπὸ τοῦ ὄρους Πίνδου μέχρι τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου ἐκτεινομένη, ἧς οἱ κάτοικοι Φθιῶται ἐκαλοῦντο καὶ Ἀχαιοί. Ἐπ' αὐτῶν ἐβασίλευεν Ἕλλην ὁ Δευκαλίωνος (Ἡρδ. Α, 56). Πρῶτον δ' ἐπιστεύετο λαβοῦσα τὸ ὄνομα παρὰ τοῦ Πελασγοῦ Φθίου, ἀδελφοῦ τοῦ Ἀχαιοῦ, κομίσαντος Πελασγῶν ἀποικίαν κατὰ τὸν ιζ' αἰῶνα π. Χ. Ἐλέγετο δ' εἷς τῶν ἀρχαιοτέρων βασιλέων τῆς χώρας ὁ Εὐρωτίων, ὑποδεχθεὶς τὸν Πηλέα, ἐλθόντα ἐξ Αἰγίνης μετ' ἀποικίας Μυρμηδόνων, καὶ δοὺς αὐτῷ εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του Ἀντιγόνην, καὶ τὸ τρίτον μέρος τῆς βασιλείας του. Αὕτη καὶ Ἑλλὰς λεγομένη ὑπὸ Ὁμήρου, ἦν τοῦ Ἀχιλλέως ἡ ἐπικράτεια (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 395).

Φιάλεια, ἴδ. Φιγαλία.

Φιάλη, ἀγγεῖον εὐρύτερον μᾶλλον ἢ βαθύτερον, διὰ τὰ ῥευστὰ, καὶ ἐξ οὗ ἔπινον ἢ ἔσπενδον εἰς θυσίας. Αἱ κοινότεραι ἐκ γῆς ὀπτῆς, καὶ κατάγραφοι· πολλάκις ὅμως καὶ χαλκαῖ, ἀργυραῖ ἢ χρυσαῖ, ὅτεκαὶ ἀργυρίδες καὶ χρυσίδες ἐλέγοντο, περιττῶς μάλιστα ἐπειργασμέναι, καὶ ὡς ἄθλα εἰς τοὺς νικητὰς ἐν ἀγῶσι διδόμεναι. Ὅσαι ἐστηρίζοντο ἐπὶ στρογγύλης βάσεως ἐλέγοντο ὀμφαλισταὶ ἢ μεσόμφαλοι. Ἀμφίθετοι δ' ἦσαν ὅσαι συνίσταντο ἐκ δύο φιαλῶν ἀντιθέτων, ὥστε ἑκατέρα ἠδύνατο νὰ χρησιμεύῃ ἢ ὡς βάσις ἢ ὡς φιάλη (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 270. 616. — Πινδ. Ὀλ. Ζ, Ἴσθμ. Β, 20. Νεμ. Θ, 121. Σχλ. — Ξνφ. Γ, 7. 27. Ζ, 3. 27. — Ἀνθ. ΙΑ, 497. 502). Περίφημοι τορευταὶ φιαλῶν ἦσαν ἐν Ἀθήναις ὁ Μέντωρ, ὁ Μύρων, ὁ Λύκιος καὶ ὁ Μῦς. Ἀλλὰ καὶ ἐν αὐταῖς ταῖς Ἀθήναις, ἐπ' αὐτῶν τούτων τῶν καλλιτεχνῶν, ἐπιζήτητοι ἦσαν αἱ «Τυρρηνικαὶ φιάλαι» (Ἀθήν. Α, 28).

Φίαλος, υἱὸς Βουκολίωνος, καθ' ὃν ὠνομάσθη ἡ πόλις Φιάλεια ἢ Φιγαλία ἐν Ἀρκαδίᾳ (Παυσ. Α, 3).

Φίβαλες, τόπος ἐν Ἀττικῇ ἐξαίρετα σῦκα παράγων, ἄλλως ἄγνωστος (Ἡσύχ. Σουΐδ.).

Φιγαλέα ἢ καὶ Φιάλεια, πόλις ἐν Πελοποννήσῳ εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν γωνίαν τῆς Ἀρκαδίας κειμένη, πρὸς τοῖς συνόροις τῆς Μεσσηνίας, ἐπὶ ἀποτόμου ὑψώματος τῆς βορείας ὄχθης τοῦ Νέδα ποταμοῦ, εἰς ὃν, ἀνατολικῶς τῆς πόλεως εἰσρέει ἕτερος ῥύαξ, ὁ Λύμαξ (νῦν Παυλίτσα). Τῆς πόλεως γίνεται συνεχῶς μνεία ἐν τῇ ἱστορίᾳ (Πολθ. Δ, 3, 79. 80. Ε). Ἀλλ' ἡ φήμη αὐτῆς ὀφείλεται εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἐπικουρίου Ἀπόλλωνος, τὸν ἐπὶ τοῦ ὄρους Κοτυλίου εἰς ἀπόστασιν 2 ὡρῶν βορειανατολικῶς αὐτῆς κείμενον, κατὰ τὴν θέσιν Βάσαι, ἔχουσαν θαυμασίαν τὴν ἄποψιν, πρὸς νότον μὲν ἐπὶ τοῦ Μεσσηνιακοῦ πεδίου καὶ κόλπου, πρὸς δυσμὰς δ' ἐπὶ τῆς Ἰονίου θαλάσσης. Ὁ ναὸς ἱδρύθη ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐξ εὐγνωμοσύνης πρὸς τὸν θεὸν ἐλθόντα εἰς ἐπικουρίαν τῆς πόλεως, ἢ καὶ πάσης τῆς Πελοποννήσου, καὶ ἀποκρούσαντα τὸν ὄλεθρον τοῦ λοιμοῦ ὅστις κατεπίεσε τὰς Ἀθήνας. Ἦν δ' ὁ ναὸς ἓν τῶν ἀριστουργημάτων αὐτοῦ τοῦ Ἰκτίνου, τοῦ ἐνδόξου ἀρχιτέκτονος τοῦ Παρθενῶνος (Παυσ. Η, 41, 8), κατὰ διάφορον δὲ σχέδιον οἰκοδομηθείς. Καὶ πρῶτον μὲν ἦν ἡ πλευρὰ τῆς εἰσόδου αὐτοῦ οὐχὶ, ὡς συνήθως, πρὸς ἀνατολὰς, ἀλλὰ πρὸς βορρᾶν, καὶ τοῦτο διότι ὁ Ἐπικούριος Ἀπόλλων ἐπιστεύετο ὢν ὁ Ὑπερβόρειος, ὁ ἐκ τῶν βορείων περάτων τῆς γῆς ἐρχόμενος. Ἔνδον δ' εἶχεν οὐχὶ περιστύλιον περὶ τὸ ὕπαιθρον, ἀλλὰ μικροὺς τοίχους ἀπολήγοντας ἀφ' ἑνὸς μὲν καθέτως εἰς τὰς πλευρὰς τοῦ ναοῦ, καὶ μεγάλας κόγχας ἀποτελοῦντας, ἀφ' ἑτέρου δὲ, πρὸς τὸ ὕπαιθρον εἰς ἡμικίονας. Ἦν δὲ δώριος, ἐξάστυλος, περίπτερος, ἔχων εἰς τὰς μακρὰς πλευρὰς οὐχὶ ἀνὰ 13 κίονας κατὰ τὰς συνήθεις ἀναλογίας, ἀλλ' ἀνὰ 15, καὶ διαστάσεις 125×48′. Ἀνευρέθη δὲ κατὰ τὸ τελευταῖον τέταρτον τῆς ιη' ἑκατονταετηρίδος, ἔχων ἔτι 36 κίονας μετὰ τῶν ἐπιστυλίων αὐτῶν ὀρθοὺς ἐν θέσει, καὶ ἱκανὸν τοῦ τοίχου τοῦ σηκοῦ. Ἐν ἀνασκαφῇ δὲ γενομένῃ τῷ 1802 ἀνευρέθησαν 100′ ζωοφόρου ὡραιοτάτης, παριστώσης Ἀμαζονομαχίαν, καὶ κοσμούσης οὐχὶ, ὡς ἀλλαχοῦ, ἔξωθεν, ἀλλ' ἔσωθεν τὸν ναὸν ὑπὲρ τὸ ὕπαιθρον τοῦ σηκοῦ. Αὕτη, ὑπὸ τῶν Ἄγγλων ἀγορασθεῖσα, κοσμεῖ σήμερον τὸ Βρετανικὸν Μουσεῖον. — Εἰς 10 λεπτῶν ἀπόστασιν βορείως τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἵδρυτο ναος τῆς Ἀφροδίτης, οὗ ἡ θέσις ἔτι γνωρίζεται.

Φίγαλος, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Λυκάονος, κτίστης τῆς πόλεως Φιγαλίας ἐν Ἀρκαδίᾳ (Παυσ. Η, 36).

Φιδῆναι καὶ Φιδήνη, πόλις τῶν Σαμνιτῶν ἐν Ἰταλίᾳ, ἀποικία τῶν Ἀλβανῶν, κατακτηθεῖσα εἶτα ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων. Εἶχεν ἐπὶ Τιβερίου μέγα ἀμφιθέατρον, οὗ ἐρείπια σώζονται ἐν τῷ νῦν Ἰοβιλαίῳ.

Φίκειον καὶ Φίκιον ὄρος, κρημνὸς ἀπότομος ἐν Βοιωτίᾳ, εἰς 15 σταδίων ἀπόστασιν, ἀνατολικῶς, τοῦ Ὀγχηστοῦ. Τοῦτο ἡ παράδοσις ἐθεώρει ὡς τὴν ἕδραν τῆς Σφιγγὸς, ἥτις αἰολιστὶ Φὶξ ἐλέγετο (Παυσ. Η, 26, 2. — Ἀπλλδ. Γ, 5, 18. — Ἡσδ. Ἀσπ. ΛΓ). Νῦν Φαγᾶς.

Φίλα, πόλις τῆς Πιερίας ἐν Μακεδονίᾳ, ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Θεσσαλίας (Στφ. Βυζ.).

Φιλαδέλφεια, 1) πόλις εἰς τ' ἀνατολικὰ τῆς Λυδίας, ἐπὶ τῶν προπόδων τοῦ Τμώλου, νοτίως τῶν Σάρδεων, κατὰ τὸν βασιλέα Ἄτταλον τὸν Φιλάδελφον κληθεῖσα, πιθανῶς ἡ πρὶν Καλλάτηβος (Στρβ. — Στφ. Βυζ.). Πολλάκις ὑπέφερεν ἐκ σεισμῶν, ὡς ἐν ἄλλοις καὶ ἐπὶ Τιβερίου (Tac. Ann. II, 47). — 2) Ἐπίσημος πόλις τῆς Κοίλης Συρίας, ἢ Περαίας τῆς Παλαιστίνης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ἀφ' οὗ ἀπεῖχε 5 μίλια· πρὶν Ἄμμωνα ἢ Ῥαββατάμονα (Ῥαββὰτ Ἀμμὸν) καλουμένη, τὸ δ' Ἑλληνικὸν ὄνομα λαβοῦσα ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, βασιλέως τῆς Αἰγύπτου (Πολθ. Ε, 71. — Στρβ.). — 3) Πόλις τῆς τραχείας Κιλικίας ἐπὶ τοῦ Καλυκάδνου ποταμοῦ, βορείως τῆς Ἀφροδισιάδος (Στρβ.).

Φιλαὶ, καὶ Φίλαι, νῆσος τοῦ Νείλου χαριεστάτη, κατὰ τὸ μεσημβρινώτατον σημεῖον τῆς Αἰγύπτου, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως, ἔνθα ἐπιστεύοντο ταφέντες ὁ Ὄσιρις καὶ ἡ Ἶσις. Τούτου ἕνεκα ἦν πλήρης ναῶν καὶ ἐπισημοτάτων οἰκοδομῶν (Στρβ. ΙΖ, 808. 818. 820). Τούτων ἀξιόλογα ἐρείπια σώζονται. ἀλλ' ὁ μείζων τῶν ναῶν φαίνεται ἀνοικοδομηθεὶς ἐκ λειψάνων ἀρχαιοτέρων οἰκοδομημάτων ἐπὶ Πτολεμαίου Β', τοῦ Εὐεργέτου, διότι τούτου τὸ ὄνομα ἀπαντᾶται ἱερογλυφικῶς κεχαραγμένον μεταξὺ ἄλλων πολὺ ἀρχαιοτέρων ἐπιγραφῶν (Στρβ. ΙΖ, 803. 818. 820).

Φιλαΐδαι, ἀττικὸς δῆμος, ἀνήκων εἰς τὴν Αἰγηΐδα φυλὴν, ἐπονομασθεὶς κατὰ Φιλαῖον, τὸν υἱὸν τοῦ Αἴαντος. Εἰς αὐτὴν ἀνῆκεν ὁ τύραννος Πεισίστρατος (Πλάτ. Ἱππ. 228. — Στφ. Βυζ.).

Φιλαίμων, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Πριάμου (Ἀπλλδ. Γ, 12, 5).

(ΑΡΧ. ΛΕΞ. Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ ΤΟΜ. Β').

Φιλαινὶς, 1) ἐκ Λευκαδίας, γράψασα αἰσχρολόγον βιβλίον (Ἀθήν.—Λουκ.). —2) Ὄνομα ἑταίρας (Λουκ. Διαλ. Ἑταιρ. ΣΤ).

Φιλαίνων (ἢ Φιλαίνου) βωμὸς, χωρίον καὶ λιμὴν ἐν Λιβύᾳ, μεταξὺ τῆς Καρχηδόνος καὶ τῆς Κυρηναϊκῆς. Ἐκεῖ λέγεται ὅτι ἐρίσαντές ποτε οἱ δύο ἀδελφοὶ Φιλαῖνοι πρὸς τοὺς πρέσβεις τῆς Κυρηναϊκῆς περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ἑκατέρων χώρας, ἔστερξαν νὰ ταφῶσι ζῶντες ἵνα ἐξασφαλίσωσιν εἰς τὴν πατρίδα των εὐρύτερα σύνορα, καὶ οἱ Καρχηδόνιοι τοῖς ἤγειραν ἐνταῦθα βωμοὺς (Πολύβ. —Στρβ.—Val. Max. V, 6.—Sal. Jug. XV, XIX).

Φιλαῖος. Ἀδείμαντος ὁ Λαμψακηνὸς, φίλος ἢ μᾶλλον κόλαξ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, ἀνήγειρεν ἐν Θορίᾳ τῆς Ἀττικῆς μετὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος (τὸ νῦν Δαφνίον) ναὸν εἰς τὴν Φίλην Ἀφροδίτην, καλέσας αὐτὸν Φιλαῖον, πρὸς τιμὴν Φίλης, τῆς μητρὸς ἢ τῆς συζύγου τοῦ Δημητρίου. Ἐπλήρωσε δ' αὐτὸν ἀγαλμάτων ἀφιερωμένων, καὶ ὁ περίβολος τοῦ ναοῦ ἦν ἐξ ἀρχαίου κυκλωπείου τείχους (Παυσ. Α, 37.—Ἀθήν. ΣΤ, 66.—Πλούτ. Δημ, ΙΔ), ὅπερ ἐμφαίνει ὅτι πιθανῶς ἦν ἐκεῖ καὶ ἀρχαῖον Ἀφροδίσιον, ἀνοικοδομηθὲν ὑπὸ τοῦ Ἀδειμάντου. Καὶ τοῦ μὲν ναοῦ οὐδὲν σώζεται, ἀλλὰ, κατωτέρω τοῦ Δαφνίου, εἰς μικρὰν ἀπόστασιν, ὑφίσταται ἐν ἐρειπίοις τὸ κυκλώπειον τεῖχος, καὶ ἐντὸς αὐτοῦ εἰς τὸν καθέτως λελαξευμένον βράχον πλεῖσται θέσεις ἀναθηματικῶν ἀγαλματίων, μετ' ἐπιγραφῶν, δι' ὧν εἰς τὴν «Φίλην Ἀφροδίτην» ἀφιεροῦνται.

Φιλαῖος, υἱὸς τοῦ Αἴαντος, ἐλθὼν καὶ ἐγκαταστὰς εἰς Ἀθήνας, πρόγονος τοῦ Μιλτιάδου (Ἡρδ. ΣΤ, 35).

Φιλάμμων, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Λευκονόης ἢ τῆς Χιόνης· ἢ, κατ' ἄλλους, υἱὸς τοῦ ἀοιδοῦ Χρυσοθέμιδος, ἐκ Θράκης, περίφημος ἀοιδὸς καὶ κιθαριστὴς, ἐκ τῆς νύμφης Ἀγριόπης πατὴρ τοῦ Θαμύριος καὶ τοῦ Εὐμόλπου· λέγεται συντάξας ὕμνους εἰς τὴν γέννησιν τῆς Λητοῦς καὶ τῶν τέκνων αὐτῆς καὶ πρῶτος ὀργανώσας καὶ διδάξας ἐν Δελφοῖς τοὺς παρθένων χορούς (Εὐρπ. Ῥῆσ. 913. — Παυσ. Δ, 33. — Ἀπλλδ. Α, 3, 3).

Φίλανδρος, υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς νύμφης Ακακαλίδος, ἀδελφὸς τοῦ Φυλάκου. Ἀμφότεροι ἐλέγοντο θηλασθέντες ὑπὸ αἰγὸς, ἧς χαλκοῦν ἄγαλμα ἐδείκνυτο ἐν Δελφοῖς (Παυσ. Φωκ. 16).

Φιλάων, υἱὸς τοῦ Χέρσιδος, ἀδελφὸς τοῦ Γόργου, βασιλέως τῆς Κύπρου (Ἡρδ. Η, 11).

Φιλέας ἢ **Φιλαίας,** 1) Σάμιος, πατὴρ τοῦ καλλιτέχνου Ῥοίκου (Παυσ. Η, 14. Ι, 38). Ἴδ.—2) Χωρίον καὶ ἀκρωτήριον τῆς Θράκης παρὰ τῷ Βυζαντίῳ (Στφ. Βυζ.). Νῦν Φίλων.

Φιλέταιρος, 1) Ἀθηναῖος, ποιητὴς τῆς μέσης καὶ ἐν μέρει καὶ τῆς νέας κωμῳδίας, ἀκμάσας ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ὑπερίδου. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδονται 21 δράματα, ἐξ ὧν 14 ἐπιγραφαὶ καί τινα ἀποσπάσματα διεσώθησαν. Ἐκ τούτων δὲ καταφαίνεται ὅτι ἐν μέρει μὲν, ὡς οἱ ἀρχαῖοι ποιηταὶ, ἐπραγματεύετο μυθικὰ ἀντικείμενα, ἐν μέρει δὲ τινὰς τῶν κοινωνικῶν περιπετειῶν ὑπὸ τὴν κωμικὴν αὐτῶν ἔποψιν (Συλλ. Meineke, fragm. Com. Graec. III).—2) Γεννηθεὶς ἐν Τηΐῳ, ἢ Τίῳ τοῦ Πόντου. Ἐν τῇ πρώτῃ νεότητί του ὑπηρέτει παρά τινι Δικίμῳ, Μακεδόνι, ὀπαδῷ κατ' ἀρχὰς τοῦ Περδίκκου, εἶτα τοῦ Ἀντιγόνου καὶ τέλος τοῦ Λυσιμάχου (Διόδ. ΙΗ, 42. Κ, 107), ὅστις τῷ ἐνεπιστεύθη τὴν ἀκρόπολιν τῆς Περγάμου καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ ἐγκατεστημένους θησαυρούς. Τῷ 284 π. Χ. ὁ Φιλέταιρος κατέσχε τὴν Ἀκρόπολιν καὶ τὴν πόλιν ὡς ἰδιοκτησίας του, καὶ κομίσας τῷ 280 π. Χ. τὸ πτῶμα τοῦ ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Κεραυνοῦ φονευθέντος Σελεύκου τοῦ ἐκ Συρίας, ὑπετάγη εἰς τούτου τὸν υἱὸν Ἀντίοχον τὸν Σωτῆρα. Ἐπὶ τῶν ἀλληλομαχιῶν τῶν Διαδόχων κατώρθωσε νὰ στερεωθῇ, καὶ ἀπέθανε μόνον τῷ 263 π. Χ., ὀγδοηκοντούτης, ἱδρύσας τὸ κράτος τῆς Περγάμου, οὗ τὴν διαδοχὴν ἀφῆκεν εἰς Εὐμένην, τὸν υἱὸν τοῦ ἀδελφοῦ του (Στρβ. ΙΗ, 623).

Φιλέψιος, Ἀθηναῖος πενόμενος καὶ ποριζόμενος τὰ πρὸς τὸ ζῆν διὰ τερατωδῶν καὶ μυθικῶν διηγήσεων (Ἀρστφ. Πλοῦτ. 179.—Δμσθ. κ. Τμκρ. 742).

Φίληβος, Ἀθηναῖος νεανίας, καθ' ὃν ὁ Πλάτων ἐπέγραψεν ἕνα τῶν διαλόγων του.

Φιλημάτιον, ὄνομα ἑταίρας ἐν Ἀθήναις παρὰ Λουκιανῷ.

Φιλήμων, 1) Εὐσεβὴς καὶ πτωχὸς γέρων ἐν Φρυγίᾳ. Αὐτὸς καὶ ἡ γυνὴ του Βαῦκις ἐφιλοξένησάν ποτε τὸν Δία καὶ Ἑρμῆν, ἀγνώστους προσελθόντας, ἐν ᾧ πάντες οἱ ἄλλοι κάτοικοι τοὺς εἶχον ἀποβάλει ἀπὸ τῶν θυρῶν των, δι' ὃ καὶ ἐτιμωρήθη μὲν πᾶν τὸ λοιπὸν χωρίον διὰ πλημμύρας καταστραφὲν, ἡ δὲ καλύβη τοῦ Φιλήμονος ἐσώθη, καὶ κατ' Ὀβίδιον (Met. VIII, 621) μετεμορφώθη εἰς λαμπρὸν ναὸν, οὗ ἱερεῖς καὶ φύλακες ἔμειναν οἱ δύο γέροντες, καὶ συναπέθανον, μεταμορφωθέντες καὶ αὐτοὶ εἰς δένδρα.—2) Ὁ ἀρχαιότατος καὶ πρῶτος τῶν ποιητῶν τῆς νέας κωμῳδίας, υἱὸς Δαίμονος ἐκ Συρακουσῶν ἢ ἐκ Σόλων, ἦλθε νέος ἐν Ἀθήναις περὶ τὰ 330 π. Χ., καὶ ἤρξατο πρὸς τὸν Μένανδρον ἀνταγωνιζόμενος. Τὸ πρῶτόν του δρᾶμα ἐπεγράφετο «Ὑποβολιμαῖος.» Ὑπερίσχυσε δὲ πολλάκις τοῦ ἀντιπάλου, οὐχὶ διὰ ῥαδιουργιῶν καὶ προσωπικῶν ἐπεμβάσεων, ἀλλὰ διότι ὁ Μένανδρος, τὸν σκοπὸν τῆς νέας κωμῳδίας μᾶλλον ἐπιμόνως ἐπιδιώκων, βαθμηδὸν μόνον καὶ βραδύτερον κατώρθωσε νὰ κερδήσῃ τὴν ἐπιδοκιμασίαν τῶν συμπολιτῶν του, καθ' ὅσον ἀπεῖχε τῆς προσωπικῆς σατύρας, καὶ ὀλιγώτερον ἀπέβλεπεν εἰς τὴν δραματικὴν πλοκὴν ἢ εἰς τὴν τῶν χαρακτήρων ἀνάπτυξιν· ὥστε κατὰ μὲν τὸν χαρακτηρισμὸν ἠλαττοῦτο ὁ Φιλήμων τοῦ Μενάνδρου, ὑπερέβαινεν ὅμως αὐτὸν κατὰ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ δράματος καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν περιπετειῶν. Τούτου ἕνεκα οἱ Ἀθηναῖοι, εἰθισμένοι εἰς τὴν ἀφθονίαν τῶν κωμικῶν θέσεων καὶ τῆς σαρκαστικῆς καὶ σατυρικῆς εὐφυΐας τῆς ἀρχαίας καὶ νέας κωμῳδίας, ἐξηκολούθησαν ἐπί τινα χρόνον ἔτι εἰς τὸν Φιλήμονα, κατὰ τὸν τρόπον τῆς νέας, ἀλλὰ κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ἔτι γράφοντα, ν' ἀποδίδωσι τὰ πρωτεῖα. Ἐνίοτε ὅμως καὶ ἡττᾶτο, καὶ εἴτε ἕνεκα τοιαύτης τινὸς ἥττης, εἴτε προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ Πτολεμαίου εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἀπῆλθεν ἐπί τινα ἔτη ἐξ Ἀθηνῶν, εἶτα δ' ἐπανελθὼν, ἔμεινεν ἐκεῖ μέχρι τέλους, ἀποβιώσας τῷ 262 π. Χ. λίαν προβεβηκὼς, καὶ εἰς τὴν ποίησιν πάντοτε ἀσχολούμενος. Λέγεται γράψας δράματα 97, ἐξ ὧν γνωσταὶ εἰσὶν αἱ ἐπιγραφαὶ τῶν 56, διάφορα ἀποσπάσματα, καὶ τὰ σχέδια δύο ἐξ αὐτῶν, τοῦ «Ἐμπόρου» (Mercator) καὶ τοῦ «Θησαυροῦ» (Trinummus) ἃ λατινιστὶ εἰ οὐχὶ μετέφρασεν, ἀλλ' ἀπεμιμήθη ὁ Πλαῦτος.—3) Καὶ ὁ υἱὸς δὲ τοῦ Φιλήμονος Φιλήμων ἐκαλεῖτο ἐπίσης, καὶ ἦν καὶ αὐτὸς κωμικὸς ποιητὴς, γράψας 54 κωμῳδίας, αἵτινες μετ' οὐ πολὺ ἔπαυσαν διακρινόμεναι ἀπὸ τῶν τοῦ πατρός του. (Συλλγ. Meineke, Fragm. Com. Graec. IV). —4) Γραμματικὸς, ἐπονομασθεὶς κριτικὸς, διότι συνέγραψε λόγου ἄξια «Σύμμικτα εἰς Ὅμηρον». — 5) Ἀττικὸς λεξικογράφος.—6) Ἕτερος λεξικογράφος τῆς ε' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., ἢ καὶ νεώτερος, συντάξας «Λεξικὸν τεχνολογικόν».

Φιλήσιος, ἐξ Ἀχαΐας, εἷς τῶν Ἑλλήνων στρατηγῶν τῶν συναναβάντων μετὰ Κύρου τοῦ νεωτέρου (Ξνφ. Ἀνβ.).

Φιλητᾶς, Κῶος ἢ Ῥόδιος ποιητὴς καὶ γραμματικὸς, ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος καὶ Ἀλεξάνδρου, διδάσκαλος Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, τοῦ Θεοκρίτου καὶ Ζηνοδότου τοῦ γραμματικοῦ. Ἐπειδὴ ἦν σώματος λίαν ἀσθενικοῦ, ἐμυθολόγουν περὶ αὐτοῦ ὅτι εἶχε μόλυβδον ἐγκεχυμένον εἰς τὰς ἐμβάδας

του ἵνα μὴ ἁναρπάζηται ὑπὸ τοῦ ἀνέμου. Ἐμπεριελήφθη δ' εἰς τὸν κανόνα τῶν ἐλεγειακῶν ποιητῶν, καὶ ἦν ἀληθῶς διάσημος διὰ τὴν ἀφέλειαν τῆς διαμορφώσεως καὶ τὸ βάθος τῶν αἰσθημάτων εἰς τὰ ἐρωτικὰ ἐλεγεῖά του. Μεγάλως δ' ἐξετίμων αὐτὸν οἱ Ῥωμαῖοι ἐλεγειογράφοι (Prop. II, 34, 27. III, 1, 1. 3,52. IV, 6, 3). Διετηρήθησαν δὲ ὀλίγα μόνον αὐτοῦ ἀποσπάσματα (Συλλγ. Bach 1829).

Φιλήτωρ. Παρὰ Κρησὶ, καὶ ἐν γένει παρὰ Δωριεῦσιν, ἐπεκράτει τὸ ἔθος, τὴν ἀνατροφὴν τῶν παίδων ν' ἀναλαμβάνωσιν οἱ ἄνδρες κατ' ἐκλογήν· καὶ ὁ μὲν ἀνατρέφων ἀνὴρ ἐλέγετο Φ ι λ ή τ ω ρ (ὁ ἀγαπῶν), ὁ δὲ παῖς Κ λ ε ι ν ὸ ς, καὶ αἰσχρὸν ἐνομίζετο διὰ παῖδας εὐγενεῖς καὶ ἀνεπιλήπτους νὰ στεροῦνται φιλητόρων· ὁ δὲ νόμος αὐστηρότατα ἐπροστάτευεν αὐτοὺς κατὰ πάσης προσβολῆς ἢ ἀνοικείου συμπεριφορᾶς τῶν φιλητόρων (Ἔφορ. ἐν Στρβ. 1, 4.17. — Ξνφ. Συμπ. 8.—Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ, 12), εἰ καὶ τὸ ἔθος παρεξηγεῖται παρ' Ἀριστοτέλει (Πολτ. Β, 6, 5).

Φιλιάδης, 1) τύραννος ἐν Μεσσήνῃ τῆς Πελοποννήσου (Δμσθ. Στφ. 324).—2) Κόλαξ τις παρὰ Λουκιανῷ.

Φιλένη, μήτηρ τοῦ ποιητοῦ Θεοκρίτου (Ἐπ. Γ).

Φιλῖνος, 1) ἀττικὸς ῥήτωρ, σύγχρονος τοῦ Δημοσθένους. Διετηρήθησαν δ' ἐκ τῶν λόγων του μόνον ἓν ἀπόσπασμα καὶ τρεῖς ἐπιγραφαί.—2) ἐξ Ἀκράγαντος τῆς Σικελίας, ἱστοριογράφος, γράψας τοὺς Καρχηδονικοὺς πολέμους μετὰ μεγίστης φιλοπροσωπίας ὑπὲρ τῶν Καρχηδονίων, ἴσης πρὸς τὴν ὑπὲρ τῶν Ῥωμαίων τοῦ Λατίνου Φαβίου (Πολ6. Α, 14, 15, Γ, 26). — 3) Ἰατρὸς, γράψας περὶ φυτῶν καὶ τῆς ἰαματικῆς αὐτῶν δυνάμεως (Ἀθήν. ΙΕ, 681).

Φίλιος, ἐπίθετον τῆς Διὸς, ὑφ' ὃ εἶχεν ὁ θεὸς ναὸν ἐν Μεγαλοπόλει (Παυσ. Α, 31).

Φιλιππίδης, 1) Ἀθηναῖος πλούσιος, φίλος τοῦ Μειδίου (Δμσθ. Μειδ. σλ. 581. 583). — 2) Υἱὸς τοῦ Φιλοκλέους, ποιητὴς τῆς νέας κωμῳδίας, περὶ 308—298 π. Χ. ἐπὶ τοῦ βασιλέως Λυσιμάχου, συνέδεε πᾶσαν τὴν χάριν τῶν τρόπων τοῦ αὐλικοῦ μετ' εὐγενοῦς παρρησίας (Πλούτ. Δημ. ΙΒ, ΚΣΤ). Ἀπέθανε δ' ἐκ χαρᾶς, δι' ἕνα του δραματικὸν θρίαμβον. Εἰς αὐτὸν ἀποδίδονται 44 δράματα, καὶ ἐκ 15 ἐξ αὐτῶν σώζονταί τινα ἀποσπάσματα, ἀλλ' οὐχὶ ἱκανὰ ὅπως ἐξ αὐτῶν ἐξαχθῶσι συμπεράσματα περὶ τοῦ ὕφους καὶ τῆς ποιητικῆς ἱκανότητος αὐτοῦ (Συλλγ. Meineke, Fragm. Com. Graec. IV). Ἐλέγετο τοσοῦτον ἰσχνὸς, ὥστε «Φιλιππιδοῦμαι,» ἤτοι ἰσχνοῦμαι, κατήντησε παροιμιακὸν (Αἰλ. Π. Ἱ. Ε, 6. Ἀθήν.).—3) Ἀθηναῖος, μαθητὴς τοῦ Πρωταγόρου (Πλούτ. Πρωταγ. σλ. 315).

Φίλιπποι (οἱ), πόλις ἐν τῇ Ἠδωνίδι, χώρᾳ τῆς Θράκης ἡνωμένῃ μετὰ τῆς Μακεδονίας, ἐπὶ ἀποτόμου ὕψους τοῦ ὄρους Παγγαίου, κατὰ τὸν ποταμὸν Ῥάγγον, παρὰ τῷ Νέστῳ, καὶ οὐ μακρὰν τῆς Ἀμφιπόλεως. Καὶ πρὶν μὲν ὠνομάζετο Κρηνίδες· ἀνῳκοδομήθη δὲ καὶ ἔλαβε τὸ νέον ὄνομα ὑπὸ Φιλίππου τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας. Πλοῦτον ἐχορήγουν αὐτῇ τὰ παρακείμενα χρυσωρυχεῖα (Ἡρδ. Ε, 23, 26, ΣΤ, 46). Ἐπίσημος δ' ἐγένετο ἐν τῇ ἱστορίᾳ διὰ τῆς αὐτόθι ἥττης τοῦ Βρούτου καὶ Κασσίου τῷ 42 π. Χ. Ὁ Αὔγουστος κατέστησεν αὐτὴν ῥωμαϊκὴν ἐπαρχίαν. Ὁ δ' ἀπόστολος Παῦλος ἵδρυσεν αὐτόθι μίαν ἐκ τῶν πρώτων χριστιανικῶν κοινοτήτων (Στρβ. Ζ, 331).

Φιλιππούπολις, ὀχυρὰ πόλις ἐν Θράκῃ ἐπὶ τρικορύφου ὄρους (Trimontium lat-

τινιστὶ), ἐπὶ μεγάλης πεδιάδος κατὰ τὴν νοτίαν ὄχθην τοῦ Ἕβρου. Ἐκλήθη δὲ κατὰ

Φίλιππον, τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας, ἀνοικοδομήσαντα αὐτὴν, Εὐμολπιάδα πρὶν καλουμένην. Εἶτα κατέκτησαν οἱ Θρᾷκες αὐτὴν, καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων ἦν τῆς Θρᾴκης πρωτεύουσα (Πολ6. Ε, 100.—Liv. XXXIX, 53.—Tac. Aun. III, 28). Καὶ νῦν ἔτι πόλις σπουδαιοτάτη.

Φίλιππος, ὄνομα πολλῶν βασιλέων τῆς Μακεδονίας. 1) Υἱὸς Ἀργαίου, περὶ τὰ 610 π.Χ. φονευθεὶς εἰς μάχην κατὰ τῶν Ἰλλυριῶν. —2) Υἱὸς Ἀλεξάνδρου Α', ἀδελφὸς Περδίκκου Β', ὑφ' οὗ ἐξεβλήθη τοῦ θρόνου τῆς Μακεδονίας (Θουκ. Α, 57). — 3) Τρίτος υἱὸς Ἀμύντου Β' καὶ Εὐριδίκης, γεννηθεὶς τῷ 382 π.Χ., ἀπεκομίσθη τῷ 369 ἢ 368 ὑπὸ τοῦ Πελοπίδου ὡς ὅμηρος εἰς Θήβας (Πλούτ. Πελπ. ΚΣΤ), καὶ διέμεινεν ἐκεῖ ἐπὶ τριετίαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἐπαμεινώνδα ἢ τοῦ Παμμένους. Φονευθέντος τοῦ ἀδελφοῦ του Περδίκκου τῷ 360 ἐν μάχῃ κατὰ τῶν Ἰλλυριῶν, κατέλαβεν αὐτὸς τὴν ἀρχὴν, τὸ πρῶτον ὡς ἐπίτροπος τοῦ Ἀμύντου, ἀνηλίκου υἱοῦ τοῦ φονευθέντος βασιλέως. Ἐν τούτοις ἀνεδείχθη ἕτερός τις, ὁ Παυσανίας, ἔχων ἀξιώσεις εἰς τὸν θρόνον, καὶ ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τῶν Θρᾳκῶν· ἀλλ' ὁ Φίλιππος ἀπεμάκρυνεν αὐτὸν, ἱκανοποιήσας ἄλλας ἀξιώσεις τῶν προστατῶν του. Οἱ Ἀθηναῖοι ὑπεστήριζον ἕτερόν τινα, τὸν Ἀργαῖον· ἀλλὰ καὶ τούτους ἐπιδεξίως ἀπεμάκρυνεν ὁ Φίλιππος, ὑποσχεθεὶς νὰ παραιτηθῇ τῶν ἐπὶ τῆς Ἀμφιπόλεως ἀξιώσεών του (Δμσθ. Ἀρστκρ. σλ. 660)· εἶτα δὲ κατεπολέμησε καὶ ἐνίκησε τοὺς Ἰλλυριοὺς καὶ Παίονας, καὶ ἐξέτεινε τὸ κράτος πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ μέχρι τῆς Λυχνίτιδος λίμνης (Διόδ. ΙΣΤ, 4). Μετὰ τοιαῦτα κατορθώματα ἡ ἀριστοκρατία τῶν Μακεδόνων προθύμως ἀνεγνώρισεν αὐτὸν βασιλέα. Ἔκτοτε ἐπεδόθη εἰς νέα εὐρύτερα σχέδια· καὶ πρῶτον μὲν ἐπεδίωξε τὴν ἐπέκτασιν τῶν ὁρίων τοῦ μακεδονικοῦ κράτους· εἶτα δ' ἐξετάθη ἡ φιλοδοξία του καὶ ἐπ' αὐτὴν τὴν ἡγεμονίαν ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, ἣν μάτην εἶχον ἐπιζητήσει αἱ Θῆβαι, καὶ ἣς ἔφερον πάλιν αἱ Ἀθῆναι τὸ σκῆπτρον. Τέλος διενοήθη καὶ τοὺς Πέρσας νὰ καταπολεμήσῃ.- Εἰς τὴν πολεμικὴν τέχνην ἐγκύψας κατὰ τὰ παραδείγματα ἃ εἶδε καὶ ἐμελέτησεν ἐν Θήβαις, ὠργάνωσεν ἐν Μακεδονίᾳ τὴν φάλαγγα, καταλληλοτάτην διάταξιν διὰ μέρη ἔνθα ὑπῆρχον διάφορα στοιχεῖα ἰσχυροῦ συνδέσμου δεόμενα. Ὠφελήθη δὲ μεγάλως καὶ ἐκ τῶν τότε πρῶτον ἀνοιχθέντων μεταλλείων τοῦ Παγγαίου, ἅτινα ἀπέφερον 1,000 τάλαντα ἐτησίως. Πρὸ πάντων ὅμως ἐβοήθησε τὰ σχέδια αὐτοῦ ἡ πολιτικὴ καὶ ἐθνικὴ παρακμὴ τῆς Ἑλλάδος, ἣν μετὰ πλείστης ἐπιδεξιότητος καὶ ἀγχινοίας ἐξεμεταλλεύθη. Ὁ Δημοσθένης πολλαχοῦ περιγράφει τὸν χαρακτῆρά του· ἀλλ' ἡ εἰκὼν δὲν δύναται νὰ ἐκληφθῇ ὡς ἀκριβὴς καὶ βεβαία. Πολλὰ τῶν αὐτῷ προσαπτομένων ἦσαν γενικὰ τῆς ἐποχῆς ἐλαττώματα· βέβαιον ὅμως φαίνεται ὅτι ὑπέταττε τὴν δραστηριότητα εἰς τὴν κρίσιν του, οὐδέποτε ἔσπευδεν ἀλογίστως, περιέμενε μέχρις οὗ ὡρίμαζεν ὁ καρπὸς, κατώρθου πολλὰ δι' ὀλίγων εἴτε ὅπλων, εἴτε χρημάτων, εἴτε ὑποσχέσεων, καὶ ἠσχολεῖτο ἰδίως παντοιοτρόπως νὰ κερδίζῃ, καὶ τὰς πόλεις νὰ τάττῃ ἑκάστην ὑπὲρ ἑαυτοῦ, ἢ νὰ πείθῃ εἰς οὐδετερότητα καὶ εἰς ἀπραξίαν μέχρις οὗ ἠδύνατο καὶ κατ' αὐτῶν νὰ στραφῇ (Δμσθ. Ὀλ. Β, σλ.19 Χερσον. 105—Διόδ. ΙΣΤ, 8). Ἀφ' οὗ ἀρκούντως ὠχυρώθη ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ χώρᾳ, προσέβαλε τὴν Ἀμφίπολιν. Τὰς Ἀθήνας κατ' ἀρχὰς ὑπούλως ἔπεισεν εἰς ἀποχὴν, εἶτα δὲ διὰ τοῦ συμμαχικοῦ πολέμου παρεκώλυσε τὴν αὐτῶν παρέμβασιν, καὶ τέλος ἐστράφη καὶ κατ' αὐτῶν τῶν Ἀττικῶν κτήσεων ἐν τῇ Χαλκιδικῇ, κατέκτησε τὴν Πύδναν, περιεποιήσατο εἰς ἑαυτὸν τοὺς Ὀλυνθίους, παραδοὺς αὐταῖς τὴν Ἀνθεμοῦντα, καὶ ὑπὲρ αὐτῶν τὴν Ποτίδαιαν κυριεύσας, τῷ 358 καὶ 357 (Δμσθ. Ἀλων. σλ. 83. Ἀρστκρ. 659). Εἰς βοήθειαν κληθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀλευαδῶν κατὰ τῶν ἐν Φεραῖς ἀνακυψάντων τυράννων, προσεκτήσατο ἐπιρροὴν ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ διηνέωξεν οὕτως

ἑαυτῷ τὴν ὁδὸν εἰς τὴν κυρίως Ἑλλάδα. Ἀφορμὴν δ' ἀναμίξεως εἰς τὰ Ἑλληνικὰ πράγματα παρέσχον αὐτῷ οἱ Θηβαῖοι, ἐπιδιώξαντες τὴν ἐκτέλεσιν ψηφίσματος τοῦ ἄλλως ἐλαχίστην ἐπιρροὴν ἐξασκοῦντος ἀμφικτυονικοῦ συνεδρίου κατὰ τῶν Φωκέων, ὡς καταπατησάντων ἐν Κρίσσῃ ἱερά τινα κτήματα τοῦ ἐν Δελφοῖς μαντείου. Ἐντεῦθεν ἐξερράγη τῷ 356 ὁ Φωκικὸς ἢ ἱερὸς πόλεμος, καθ' ὃν οἱ Φωκεῖς συνεμάχουν μετὰ τῶν τυράννων τῶν Φερῶν. — Κατ' ἀρχὰς ἐπωφελήθη ὁ Φίλιππος ἐκ τῶν περιστάσεων τούτων ἵνα κυριεύσῃ τὰς ἑλληνικὰς παραλίους πόλεις Ποτίδαιαν καὶ Μεθώνην· ἀλλὰ τῷ 353 ὑπὸ τῶν Θεσσαλῶν αὖθις κληθεὶς εἰς βοήθειαν, ἀπέτυχεν εἰς δύο μάχας κατὰ τῶν τυράννων καὶ τῶν Φωκέων, καὶ μόνον κατὰ τὸ ἔαρ 352 μεγάλην ἐνίκησε νίκην κατὰ τοῦ Ὀνομάρχου (Διόδ. ΙΣΤ, 35). Ὅτε δ' ἐστράφη ὡς ἵνα εἰσβάλῃ εἰς τὴν Φωκίδα, κατέλαβον οἱ Ἀθηναῖοι τὰς Θερμοπύλας διά τε ξηρᾶς καὶ διὰ θαλάσσης (Δμσθ. Φιλ. Α, σλ. 44. — Just. VIII,2), καὶ τότε ὁ Φίλιππος, ἀφ' οὗ ἐξησφάλισε τὴν θέσιν του ἐν Θεσσαλίᾳ, ἀπῆλθεν αὖθις εἰς Θρᾴκην, ἠπείλησε τὴν Ὄλυνθον καὶ πάντα τὰ ἐκεῖ τῶν Ἀθηναίων συμφέροντα. Μὴ παυσάμενος δὲ ν' ἀποβλέπῃ εἰς τὰς ἐσωτερικὰς τῆς Ἑλλάδος σχέσεις, προὐκάλεσε συγχύσεις ἐν Εὐβοίᾳ, ἔνθα ἐνίκησε μὲν ὁ Φωκίων ἐν Ταμυναῖς ἀλλ' οὐχ ἧττον δυνάστας ἀνεφάνησαν ἐν Ἐρετρίᾳ καὶ Ὠρεῷ, ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὑποστηριζόμενοι, καὶ ἀπὸ τοῦ 350 ἡ Εὔβοια ἀπεξενώθη τῶν Ἀθηνῶν (Πλουτ. Φωκ. Ι Β. — Αἰσχ. Κτσφ. ΠΕ. — Δμσθ. Φιλ. Β, 125). Ἐν Πελοποννήσῳ παρέστη ὡς προστάτης τῆς ἐλευθερίας, ἐκ Θεσσαλίας ἐξεδίωξε καὶ πάλιν τοὺς τυράννους τῷ 349, καὶ ἐστράφη κατὰ τῆς Ὀλύνθου, ἥτις ἐπὶ κεφαλῆς τεθεῖσα δεσμοῦ τῶν Ἑλληνικῶν χαλκιδικῶν πόλεων, εἶχε τῷ 348 συνδεθῆ μετὰ τῶν Ἀθηνῶν. Τῇ ἐπιμόνῳ προτροπῇ τοῦ Δημοσθένους ἔπεμψαν αἱ Ἀθῆναι ἐπικουρίαν, ἀλλ' οὐχὶ ἐπαρκῆ, οὐδ' ὑφ' ἱκανοὺς ἀρχηγούς, καὶ ἡ Ὄλυνθος, διὰ προδοσίας ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ἁλοῦσα, τῷ 348, κατεστράφη, καὶ οἱ κάτοικοι ἀπήχθησαν δοῦλοι (Δμσθ. Φιλ. Γ, σλ. 113. 128. Ὀλ. Ε, 30 Π. στφ. 241. — Διόδ. ΙΣΤ, 53). Τότε ἔκρινεν ὁ Φίλιππος ἐλθόντα τὸν καιρὸν καθ' ὃν ἠδύνατο δι' ἔργων ν' ἀναμιγῇ εἰς τὰ τῆς Ἑλλάδος· ἀλλὰ τὴν πρὸς τὰς Ἀθήνας ῥῆξιν μὴ νομίζων ἔτι συμφέρουσαν, παρέστησεν ἐπιτηδείως ὅτι κατὰ τῶν Θηβαίων μόνον θὰ ἐκινεῖτο, ἐκέρδησε διὰ δωροδοκιῶν ὑπὲρ ἑαυτοῦ τινὰς τῶν πρέσβεων, ὡς τὸν Αἰσχίνην, τὸν Φιλοκράτην κτλ. καὶ κατώρθωσε συνομολόγησιν εἰρήνης, ἐν ᾗ οὐδεμία μνεία περὶ Φωκέων ἐγίνετο (Δμσθ. πρπρσβ. σλ. 439)· τὴν δ' εἰς αὐτὸν πεμφθεῖσαν πρεσβείαν κατώρθωσεν, ἀπ' ἐναντίας πασῶν τῶν συμβουλῶν τοῦ Δημοσθένους, ἐπὶ πολλοὺς μῆνας νὰ κρατήσῃ παρ' ἑαυτῷ καὶ νὰ κερδήσῃ ὑπὲρ τῶν συμφερόντων του (κατ' Ἰούλιον 346)· καὶ ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ ὑπέταξε τὸν Θρᾴκα ἡγεμόνα Κερσοβλέπτην, καὶ πολλὰς πόλεις τῆς Θρᾴκης (Διόδ. ΙΣΤ, 73). Καὶ ἀπεκάλυψε μὲν ὁ Δημοσθένης τοῖς Ἀθηναίοις τὴν ἀκρισίαν ἢ ἀπιστίαν τῶν πρέσβεών των· ἀλλὰ πρὶν ἢ ἄλλοι πρέσβεις πεμφθῶσι, διήλασεν ὁ Φίλιππος ἀκωλύτως διὰ τῶν Θερμοπυλῶν· πᾶσα ἡ Φωκὶς ὑπετάγη, αἱ πόλεις ἀπετειχίσθησαν, ὁ λαὸς ἀφωπλίσθη, καὶ ὁ Φίλιππος ἀντικατέστησε τοὺς Φωκεῖς εἰς τὴν Δελφικὴν ἀμφικτυονίαν, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ Δημοσθένης ἐσυμβούλευσε τότε τῆς εἰρήνης τὴν τήρησιν. Ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τούτων ηὐχαριστημένος, καὶ ἀφ' οὗ τὴν Θεσσαλίαν μᾶλλον ὑποχείριον κατέστησε, τετραχῇ αὐτὴν διαιρέσας, ἐστράφη αὖθις κατὰ τῆς Θράκης, τῆς Ἰλλυρίας καὶ τῶν Τριβαλλῶν, ηὔξησε τὸν στόλον του, καὶ τῷ 344, ἐντολῇ τῶν Ἀμφικτυόνων, ἐκινήθη κατὰ τῆς Σπάρτης. Ἀπὸ τοῦ 342 ὁμως ἐπανέλαβεν αὖθις τὰς ἐνεργείας του κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, ὑποκινῶν ταραχὰς ἐν Εὐβοίᾳ, καὶ προσβαλὼν τὰς πόλεις τῆς Ἀλονήσου. Καὶ ὁ μὲν Φώκίων ὑπέταξεν αὖθις τὴν Εὔβοιαν (τῷ 341), ὁ δὲ Διοπείθης ἐν Χερσονήσῳ ὑπερεμάχησεν ἀνδρείως ὑπὲρ τῶν Ἀθηνῶν· ἀλλ' ὅτε ὁ Φίλιππος ἐστράφη καὶ κατὰ τῆς Κορίνθου καὶ κατὰ τοῦ Βυζαντίου, εἰς ὃ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ἔπεμψεν ἐπικουρίαν, τότε τῷ ἐκήρυξαν οἱ Ἀθηναῖοι τὸν πόλεμον (Δμσθ. Φιλ. Δ. π. στφ. 254. — Πλούτ. Φωκ. ΙΔ. — Διόδ. Σικ. ΙΣΤ, 74. — Just. IX,2). Ὁ Φωκίων ἔσωσε τότε τὸ Βυζάντιον· ὁ δὲ Φίλιππος, κατ' ἐπιφάνειαν ἀποστὰς τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων, ἐστράφη κατὰ τῶν Σκυθῶν καὶ τῶν Τριβαλλῶν (339). Ὁριστικὴν δὲ λύσιν ἐπέφερε νέος ἱερὸς πόλεμος, προφανῶς προκληθεὶς ὑπ' ἀργυρωνήτων προδοτῶν. Τότε δὲ, ὡς ἐκτελεστὴς τῶν δογμάτων τῶν Ἀμφικτυόνων κατὰ τῆς Ἀμφίσσης, πόλεως τῆς Λοκρίδος, εἰσήλασεν ὁ Φίλιππος μετ' ἰσχυροῦ στρατοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ περατώσας τὴν μικροῦ λόγου ὑπόθεσιν ἥτις ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἐκστρατείαν, διεχείμασεν ἐν Λοκρίδι, καὶ κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ 338 κατέλαβε τὴν Ἐλάτειαν ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Βοιωτίας. Τότε διεπράξατο ὁ Δημοσθένης συνομολόγησιν συμμαχίας μετὰ τῶν Θηβῶν, εἰς ἣν καὶ ἄλλαι Ἑλληνικαὶ πόλεις προσῆλθον, καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ πολέμου ἦν εὔνους μᾶλλον διὰ τοὺς Ἕλληνας· ἀλλὰ τῇ 4 Αὐγούστου 338 ὁ συμμαχικὸς στρατὸς τῶν Ἀθηναίων καὶ Θηβαίων, μετ ἀνδρείαν ἄμυναν, κατενικήθη ἐν Χαιρωνείᾳ· ὁ δὲ Φίλιππος ἐν μετριοπαθείᾳ περιωρίσθη εἰς τὸ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς Θηβαίους μόνον δι' ἐγκαταστάσεως φρουρᾶς εἰς τὴν πόλιν των, καὶ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους προσηνέχθη ἐπιεικῶς. Μεγάλη συνέλευσις τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων συνεκροτήθη τότε ἐν Κορίνθῳ, καὶ ἀπεφάσισε τῷ 337 ἐθνικὸν πόλεμον τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῶν Περσῶν ὑπὸ τοῦ Φιλίππου τὴν ἀρχιστρατηγίαν. Ἐπομένως ἐπέστρεψεν οὗτος εἰς Μακεδονίαν ἵνα παρασκευάσῃ τὴν ἐκστρατείαν, καὶ στρατὸς ἐπέμφθη εἰς Ἀσίαν ὑπὸ τὸν Παρμενίωνα· ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν Περσῶν μάτην ἔπεμψε χρήματα εἰς τὰς Ἑλληνικὰς πολεις ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τοῦ νὰ συνασπίσῃ αὐτὰς κατὰ τοῦ Φιλίππου. Ἀλλ' ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ οἰκογενείᾳ ἡ εἰρήνη οὐδαμῶς ἐπεκράτει. Ἀποβαλὼν τὴν σύζυγόν του Ὀλυμπιάδα, ἐγκαταλιποῦσαν τὴν αὐλὴν μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Ἀλεξάνδρου, εἶχε νυμφευθῆ πρὸ ὀλίγου Κλεοπάτραν, τὴν ἀδελφὴν τοῦ Ἀττάλου. Ὅτε δὲ μετ' οὐ πολὺ ἐνύμφευσε τὴν θυγατέρα του Κλεοπάτραν μετ' Ἀλεξάνδρου τοῦ βασιλέως τῆς Ἠπείρου, τότε, ἐπὶ τῆς τελετῆς τοῦ γάμου, ἐπιπεσὼν ἐθανάτωσεν αὐτὸν ὁ Παυσανίας, κατ' αὔγουστον τοῦ 336 (Διόδ. ΙΣΤ, 87. - Just. IX,6). Πλὴν δὲ τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τῆς Κλεοπάτρας, τέκνων τῆς Ὀλυμπιάδος, εἶχε καὶ ἄλλα παιδία ἐξ ἄλλων γυναικῶν. — 3) Φίλιππος Β, Ἀρριδαῖος. Ἴδ. Ἀρριδαῖος. — 4) Φίλιππος Γ, υἱὸς Δημητρίου Β, διεδέχθη 17έτης Ἀντίγονον τὸν Δώσωνα, τῷ 221 π.Χ., ὅτε οἱ Ἕλληνες ἀπεπειράθησαν αὖθις ν' ἀποσείσωσι τὸν μακε-

δονικὸν ζυγὸν, ἐξ Ἰλλυρίας δ' οἱ Ῥωμαῖοι ἐπήρχοντο. Συμμαχήσας μετὰ τῶν Ἀθηναίων, ἐπολέμησε κατὰ τῶν Αἰτωλῶν· ἀλλὰ μετ' ὀλίγου λόγου ἄξια συμβάντα, ἐκλείσθη τῷ 217 ἡ ἐν Ναυπάκτῳ εἰρήνη. Χαρακτῆρος κακοτρόπου, ἐθηλητηρίασε τὸν Ἄρατον διότι τῷ προσῆψεν ὅτι ἐδείκνυεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τυραννικὰς διαθέσεις (Πλούτ. Ἀρστ. NB.—Πολ6. 4, 14)· ἐδείχθη δὲ καὶ πολιτικῶς ἀνίκανος, μὴ ἐννοῶν πῶς τὰς περιστάσεις νὰ ἐκμεταλλεύσῃ καὶ διευθύνῃ, ὅτε ἐπὶ τοῦ δευτέρου Καρχηδονικοῦ πολέμου, τῷ 215, συμμαχήσας μετὰ τοῦ Ἀννίβα, δὲν ὑπεστήριξεν αὐτὸν δεόντως (Liv. XXIII, 32). Ὁ Μ. Βαλέριος Λαιβῖνος συνήσπισε μετ' ὀλίγον τοὺς ἀντιπάλους αὐτοῦ (Liv. XXIII. 24), καὶ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ὑποκινηθέντες οἱ Αἰτωλοὶ, ἀνενέωσαν τὸν πόλεμον, ὅστις, ἀφ' οὗ κατ' ἀρχὰς ἤρχοντο μικροῦ λόγου ἀξίας τινὰς νίκας οἱ Μακεδόνες, ἔληξεν εἰς εἰρήνην ἣν συνωμολόγησαν, τῷ 205, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι καὶ ὁ Φίλιππος μετὰ τῶν ἑκατέρωθεν συμμάχων (Liv. XXIV, 12). Μὴ ἀναλογιζόμενος τὸν κίνδυνον ὅστις τὸν ἠπείλει ἐκ τῶν ἅπαξ ἐξερεθισθέντων Ῥωμαίων, περιεπλάκη ἐν τοῖς ἀμέσως ἑπομένοις χρόνοις, ἐν συμμαχίᾳ μετ' Ἀντιόχου τοῦ μεγάλου, εἰς πόλεμον κατὰ τῆς Αἰγύπτου (Liv. XXXI, 14), καὶ ἠπείλησε τὴν Πέργαμον καὶ τὴν Ῥόδον, ἀμφοτέρας τῶν Ῥωμαίων συμμάχους· δι' ὃ καὶ μόλις λήξαντος τοῦ δευτέρου καρχηδονικοῦ πολέμου, ἡ Ῥωμαϊκὴ Βουλὴ τῷ ἐκήρυξε τὸν πόλεμον, τῷ 200, ὅτε καὶ αἱ πλεῖσται Ἑλληνικαὶ πόλεις τὸν ἐγκατέλιπον. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν, ἐπὶ δύο ἔτη, ὁ πόλεμος ἐχώρει νωθρῶς· ἀλλὰ τῷ 197 ὁ Τ. Κουΐγκτιος Φλαμινῖνος κατετρόπωσε τὸν Φίλιππον (Πολ6. Β, 7.—Liv. XXXIII, 7-9), καὶ εἰρήνη συνωμολογήθη ἐπὶ τοῖς ὅροις τοῦ ν' ἀποσύρῃ τὰς φρουρὰς αὐτοῦ ἀπὸ τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων, νὰ ἐλαττώσῃ τὸν στρατόν του, νὰ παραδώσῃ τὸν στόλον του, ν' ἀποτίσῃ 1,000 τάλαντα, καὶ εἰς οὐδένα πόλεμον νὰ χωρῇ ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν Ῥωμαίων (Πολ6. ΙΗ, 27.—Πλουτ. Φλαμιν. 1.—Liv. XXXIII, 30). Ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐθραύσθη. Μάτην ἐζήτησαν ἔκτοτε οἱ Αἰτωλοὶ, ὁ Ἀντίοχος καὶ ὁ Ἀννίβας νὰ τὸν ἑλκύσωσιν αὖθις εἰς συμμαχίαν κατὰ τῆς Ῥώμης. Ἀποπέμψαντες αὐτῷ τὸν υἱόν του Δημήτριον οἱ Ῥωμαῖοι, τὸν παρ' αὐτοῖς ὡς ὅμηρον διαμένοντα, καὶ ἐπιτρέψαντες τὴν κατοχὴν κατακτήσεων τινῶν ἐν Ἑλλάδι καὶ Θρᾴκῃ, τὸν ἐδέσμευσαν ἐντελῶς εἰς ἑαυτοὺς (Liv. XXXVI, 33. XXXIX, 23), ὥστε ἁπαθῶς ἔβλεπε τὰς περαιτέρω προόδους των. Μετ' ὀλίγον ὅμως, μὴ φοβούμενοι πλέον αὐτὸν, νέας τῷ ἐπέβαλον θυσίας καὶ παραχωρήσεις, ὡς τὴν ἀπόδοσιν τῶν πόλεων ὧν ἡ κτῆσις τῷ εἶχεν ἐπιτραπῇ κατ' ἀρχὰς (Πολ6. ΚΔ. 1. 2), ὡς καὶ τὸν ἠνάγκασαν νὰ παρουσιασθῇ ὡς κατηγορούμενος πρὸ Ῥωμαϊκοῦ δικαστηρίου (Liv. XXXIX, 24. 53). Τότε διεῖδε τῶν Ῥωμαίων τὰ σχέδια, καὶ τὸ μῖσός του ηὔξανεν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον· ἀλλὰ μέχρις ἔργου νὰ φθάσῃ ἦν ἀνίκανος πλέον. Καὶ κατ' οἶκον δ' εἶχε δοκιμασίας πικράς. Ὁ πρεσβύτερος ἄγαμος υἱός του Περσεὺς (ἴδ.) κατώρθωσε νὰ διαβάλῃ ὡς ἔνοχον φιλορρωμαϊκῶν φρονημάτων τὸν νεώτερον ἀδελφόν του Δημήτριον, ὅστις εἶχεν ἐπιτυχῶς διεξαγάγει διαπραγματεύσεις ἐν Ῥώμῃ, καὶ τὸν ἐθανάτωσεν· εἶτα δὲ, μετ' οὐ πολὺ, τῷ 179 ἀπέθανε καὶ αὐτὸς κατατρυχόμενος ὑπὸ τύψεων συνειδήσεως (Liv. XL, 4, 54).—5) Νεανίας ἐκ Κρότωνος τῆς ἐν Ἰταλίᾳ, διάσημος διὰ τὸ κάλλος αὐτοῦ, ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του μετὰ θάνατον τιμηθεὶς ὡς ἥρως (Ἡρδ. Ε, 47).—6) Ἕλλην ἐπιγραμματογράφος ἐπὶ Αὐγούστου. Ἐκ τῶν ἐπιγραμμάτων αὐτοῦ σώζονται ὀλίγα τινὰ (Brunck, Anal. II.).

Φίλιππος Ἄραψ, γεννηθεὶς εἰς Βόστραν, Ῥωμαϊκὴν ἀποικίαν ἐν Ἀραβίᾳ. Ὑπὸ Γορδιανοῦ τοῦ τρίτου τῷ 243 μ. Χ. ἀρχηγὸς τῶν Πραιτοριανῶν καὶ συνάρχων αὐτοῦ ἐγκαταστὰς, μετὰ τὸν τούτου θάνατον, βοηθείᾳ τοῦ στρατοῦ, κατέλαβε τῷ 244 τὸν θρόνον, συνωμολόγησεν εἰρήνην μετὰ τῶν Περσῶν, καὶ ἐνίκησε τοὺς Γότθους ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως (Ζώσ. Α, 20). Τῷ 248 ἐπανηγύρισε μεγαλοπρεπέστατα τὴν χιλιετηρίδα τῆς κτίσεως τῆς Ῥώμης, καὶ πολλὰς κατέβαλεν ἐπαναστάσεις κατὰ τῆς ἀρχῆς του. Ἀλλὰ τῷ 249 ἐνικήθη ὑπὸ τοῦ Δακίου, ὃν αἱ Παννονικαὶ λεγεῶνες εἶχον βιάσει νὰ δεχθῇ τὸ στέμμα, καὶ ἔπεσεν ἐν μάχῃ εἰς Βερόναν. Ἦν φίλος τῶν Χριστιανῶν, οὐχὶ ὅμως, ὥς τινες Χριστιανοὶ διϊσχυρίζονται, χριστιανὸς καὶ αὐτὸς (Εὐτρ. Θ, 2.—Capit. Gord. III, 28).

Φιλέσκος, 1) ἐξ Ἀβύδου, ἐπέμφθη τῷ 368 π. Χ., ὑπὸ τοῦ Πέρσου σατράπου Ἀριοβαρζάνου εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἵνα διαπραγματευθῇ τὴν εἰρήνην, ἀλλὰ δὲν ἐπέτυχεν. Ἐστρατολόγησε δὲ πολλοὺς μισθωτοὺς ἵνα ὑποστηρίξῃ τοὺς Λακεδαιμονίους (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 1, 27. — Διόδ. ΙΕ, 70). Καὶ εἰς τοὺς Ἀθηναίους δ' ἐδείχθη χρήσιμος ἐντολῇ τοῦ Ἀριοβαρζάνου, καὶ ἐπολιτογραφήθη ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν πόλεων. Εἰς τὸν Ἑλλήσποντον δ' ὡς διοικητὴς ἐγκαταστὰς, ἐδολοφονήθη, διότι τῷ προσήφθη κατάχρησις τῆς ἐξουσίας (Δμσθ. Ἀρστκρ. σλ. 616. 668). — 2) Ποιητὴς τῆς μέσης κωμῳδίας ἐν Ἀθήναις, ἔζη περὶ τὰ 370 π. Χ. Διετηρήθησαν δὲ ὀκτὼ δραμάτων αὐτοῦ ἐπιγραφαὶ, ἀναγόμεναι εἰς μυθολογικὰς ὑποθέσεις.—3) Ῥήτωρ ἐκ Μιλήτου, μαθητὴς τοῦ Ἰσοκράτους, ἔγραψε δημηγορίας καὶ μίαν πραγματείαν περὶ ῥητορικῆς. Ὁ Τίμαιος καὶ ὁ Νεάνθης λέγονται μαθηταί του. — 4) Σοφιστὴς Θεσσαλὸς, ζήσας ἐν τῇ γ' ἑκατονταετηρίδι π. Χ., διακρινόμενος διὰ τοῦ λόγου τὴν καθαρότητα καὶ τὴν ἐπιδεξιότητα, ἀλλὰ πολλὰς ἔχων τὰς ἀξιώσεις ὡς ἐν γένει συνήθως οἱ σοφισταί. Ἀπέθανε δ' ἐν Ἀθήναις, εἰς ἡλικίαν 67 ἐτῶν. — 5) Τραγικὸς ποιητὴς ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, ἀκμάσας περὶ τὰ 285-247 π.Χ., καὶ 42 τραγῳδίας γράψας, περιελαμβάνετο εἰς τὴν πλειάδα τῶν Ἀλεξανδρινῶν. — 6) Αἰγινήτης, μαθητὴς τοῦ Διογένους, λέγεται ὅτι ἐδίδαξε τὸν μέγαν Ἀλέξανδρον, καὶ ὅτι ἔγραψε διαλόγους. — 7) Ἐπικούρειος, οὗ Δίων ὁ Κάσσιος ἀναφέρει (ΛΗ, 18) τὰς παραμυθητικὰς ἐπιστολὰς πρὸς τὸν Κικέρωνα ἐν τῇ ἐξορίᾳ του.—8) Θάσιος, μελισσοτρόφος, γράψας περὶ τῆς εἰδικότητος εἰς ἣν ἠσχολεῖτο (Plin. XI, 9, 9).—9) Ζωγράφος ἀγνώστου ἐποχῆς (Plin. XXXV, 11, 40). — 10) Ῥόδιος γλύπτης (Pl. XXXVI, 4, 10).

Φιλισταῖοι, λαὸς τῆς Παλαιστίνης, κατοικῶν παραθαλασσίως μέχρι τῆς Ἰόπης.

Φιλιστίδης, ὁ ἀρχηγὸς τῆς μακεδονικῆς μερίδος ἐν Ὠρεῷ τῆς Εὐβοίας, περιελθὼν τῷ 342 π. Χ. βοηθείᾳ τῶν Μακεδόνων εἰς τὴν ὑπερτάτην ἀρχήν. Θελήσας δὲ νὰ ἔλθῃ εἰς σχέσεις μετὰ τῶν Ἀθηναίων, ἀπεκρούσθη ὑπ' αὐτῶν, καὶ, προτάσει τοῦ Δημοσθένους, στρατὸς πεμφθεὶς εἰς Ὠρεὸν ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ Φωκίωνος, ἐκυρίευσε καὶ ἐκήρυξεν αὖθις ἐλευθέραν τὴν πόλιν, ὁ δὲ Φιλιστίδης ἐθανατώθη τῷ 341 (Δμσθ. Φιλ. Γ, 119. 126. π. στφ. 252).

Φιλιστίων, 1) Ποιητὴς κωμικὸς ἐκ Νικαίας ἢ ἐκ Προύσης τῆς Βιθυνίας, ἔζη ἐπὶ Αὐγούστου, ἢ κατ' ἄλλους ἐπὶ Τιβερίου· εἶχε δὲ φήμην καὶ διὰ τὰς κωμικάς του συνθέσεις καὶ διὰ τὴν μιμικήν του τέχνην ὡς ὑποκριτὴς, κατὰ πολλὰς τῶν ἀρχαίων μαρτυρίας. Ἀποσπάσματα αὐτοῦ δὲν ὑπάρχουσιν· ἐξ ἠθικῆς δὲ μόνον ἀνθολογίας τινὸς, ἐπιγραφομένης «Μενάνδρου καὶ Φιλιστίωνος σύγκρισις», ἧς ἀγνοεῖται τί καὶ πόσον τὸ γνήσιον, ἐξελήφθη ὑπό τινων ὁ Φιλιστίων ὡς σύγχρονος τοῦ Μενάνδρου. — 2) Σοφὸς ἰατρὸς, διδάσκαλος τῶν Κνιδίων Εὐδόξου καὶ Χρυσίππου. Κατά τινας ἦν ἐκ Σικελίας, κατ' ἄλλους ἐκ Λοκρίδος. Ὁ Γαληνὸς μνημονεύει πολλάκις αὐτοῦ ὡς ἐμπειρικοῦ, πολλὰ συγγράψαντος περὶ ἰατρικῆς.

Φίλιστος, 1) Υἱὸς Τεισικλέους, ἑταῖρος τοῦ Νηλέως, ὃν συνώδευσεν εἰς τὴν Ἀσίαν ὅτε ἔφερεν ἐκεῖ τὴν ἐν Μιλήτῳ ἀποικίαν τῶν Ἰώνων (Ἡρδ. Θ, 97).—2) Συ-

ρακούσιος, υἱὸς τοῦ Ἀρχομενίδου, γεννηθεὶς τῷ 425 π. Χ., νεώτερος δὲ συγγενὴς Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου, ὃν διὰ τοῦ πλούτου του ὑπεστήριζεν ἐπιβιώκοντα τὴν ἀνωτάτην ἀρχήν, καὶ μετὰ ταῦτα ἔμεινε παρ' αὐτῷ ἀφ' οὗ τὴν κατέλαβεν. Ἀλλὰ τῷ 386, ὁ φιλύποπτος τύραννος τὸν ἐξώρισεν (Nep. Dion. III)· ἀπελθὼν δὲ τότε εἰς Ἤπειρον, ἔμεινεν ἐκεῖ μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Διονυσίου (Πλούτ. Δίων, ΙΑ). Ἀνεκλήθη δὲ μόνον ὑπὸ Διονυσίου τοῦ νεωτέρου, δεομένου τῆς ὑποστηρίξεως αὐτοῦ κατὰ τοῦ Δίωνος, καὶ αὐτὸς φαίνεται ἐξορίσας ἐκ Συρακουσῶν καὶ τὸν Δίωνα καὶ τὸν Πλάτωνα (Πλούτ. Δίων ΙΓ). Ἐπὶ τοῦ πολέμου μεταξὺ Διονυσίου καὶ Δίωνος ἦν ναύαρχος, καὶ ἡττηθεὶς τῷ 357 ἢ 356, συνελήφθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ ἐθανατώθη.—Ἐπὶ τῆς ἐξορίας του ἔγραψεν ἐν Ἀδρίᾳ ἱστορίαν ἐπιγραφομένην «τὰ Σικελικά,» καὶ διαιρουμένην εἰς 2 μέρη καὶ 11 βιβλία. Τὸ πρῶτον μέρος, τὰ 7 βιβλία περιλαμβάνον, περιεῖχε τὴν ἱστορίαν τῆς Σικελίας ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τῆς καταλήψεως τοῦ Ἀκράγαντος, τὸ δὲ δεύτερον ἐξέθετεν εἰς βιβλία τέσσαρα τὰ κατὰ Διονύσιον τὸν πρεσβύτερον μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ (Πλούτ. Δίων, ΙΑ.—Cic. ad Qu. fr. II, 15). Προσέθηκε δὲ μετὰ ταῦτα καὶ ἕτερα δύο βιβλία, πραγματευόμενα περὶ τοῦ νεωτέρου Διονυσίου, οὐχὶ βεβαίως μέχρι τοῦ τέλους αὐτοῦ. Οἱ ἀρχαῖοι ὁμοφώνως τὸν λέγουσι μιμητὴν τοῦ Θουκυδίδου, ἀλλὰ πολὺ ἐκείνου λειπόμενον, δι' ὃ καὶ ὑπὸ τοῦ Κικέρωνος (αὐτ.) μικρὸς (pusillus) Θουκυδίδης λέγεται. Σπουδαῖον ἱστορικὸν στοιχεῖον ἐλλεῖπον αὐτῷ ἦν ἡ εὐσυνειδησία καὶ ἡ εἰλικρίνεια, διότι, ὀπαδὸς ὢν καὶ ὄργανον τοῦ Διονυσίου, προὐτίθετο νὰ συγκαλύπτῃ τὰς ἀδόξους πράξεις αὐτοῦ (Cic. de Or. II, 13, 57). Ἦν ὅμως οὐχ ἥττον εἷς τῶν σπουδαιοτέρων Ἑλλήνων ἱστοριογράφων (Συλλγ. Müller Fragm. Hist. Graec. I).—3) Ἕτερος Συρακούσιος ῥήτωρ καὶ ἱστοριογράφος, ζήσας περὶ τὰ 256 π. Χ., οὗ μνημονεύονται ῥητορικά τινα ἔργα, καὶ ἱστορία Λιβύης καὶ Συρίας (Σουΐδ.).

Φέλιτις, αἰγύπτιος ποιμήν, καθ' ὃν ὠνομάζετο μία τῶν πυραμίδων (Ἡρδ. Β, 128).

Φιλογένης, Ἀθηναῖος, ὁ κτίστης τῆς πόλεως Φωκαίας ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ (Στρβ.).

Φιλοδάμεια, μία τῶν Δαναΐδων, ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ μήτηρ τοῦ Φόρκυος, κτίστου τῆς πόλεως Φαρῶν ἐν Μεσσηνίᾳ (Παυσ. Μεσσ. 30).

Φιλόδημος, 1) Ἀθηναῖος, πατὴρ τοῦ Φίλωνος, πενθερὸς τοῦ ῥήτορος Αἰσχίνου (Αἰσχν. Πρπρσβ. 150).—2) Ἐκ Γαδάρων τῆς Παλαιστίνης, ἐπίσημος Ἐπικούρειος φιλόσοφος, φίλος τοῦ Πίσωνος, καθ' οὗ ὡμίλησεν ὁ Κικέρων. Ἐπαινεῖ δ' αὐτὸν ὁ Ῥωμαῖος ῥήτωρ (Pis. XXIX. Fin. II, 35) ὡς λίαν πεπαιδευμένον καὶ φιλόκαλον ποιητήν· ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ δὲ σώζονται αὐτοῦ ὑπὲρ τὰ 30 ἐπιγράμματα, τὰ πλεῖστα ἐρωτικὰ ἢ εὐτράπελα. Καὶ ἐκ τῶν πεζῶν δὲ ἔργων του ἀνευρέθησαν οὐχὶ ἄσημα ἀποσπάσματα χειρόγραφα εἰς τοῦ Ἡρακλείου τὰς ἀνασκαφὰς (Sauppe, 1853.—Gomperz, Herc. Stud. I).

Φιλοδίκη, θυγάτηρ τοῦ Ἰνάχου, γυνὴ τοῦ Λευκίππου, μήτηρ τῆς Ἱλάρης καὶ Φοίβης (Ἀπλλδ. Γ, 10, 3).

Φιλοίτιος, ποιμὴν ἐν Ἰθάκῃ, πιστὸς μείνας τῷ Ὀδυσσεῖ, καὶ δύο φονεύσας τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης (Ὅμ. Ὀδ. Υ, 24. Χ, 268).

Φιλοκλέων, γέρων Ἀθηναῖος, ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους περιγραφόμενος ὡς τοῦ Κλέωνος μιμητής, καὶ πάντοτε ἐνδιατρίβων εἰς τὰ δικαστήρια (Σφῆκ. 133).

Φιλοκλῆς, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς Πολυπειθοῦς ἢ Φιλοπειθοῦς, τῆς ἀδελφῆς τοῦ Αἰσχύλου, τραγικὸς ποιητὴς εἰς τοῦ θείου του βαίνων τὰ ἴχνη, καὶ προσπαθήσας νὰ παρατείνῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὸν τρόπον τῆς ἐκείνου δραματουργίας. Ἐνίκησε τὸν Οἰδίπουν τύραννον τοῦ Σοφοκλέους· ἀλλ' ὑπὸ

τῶν κωμικῶν ἐχλευάζετο «χολὴ» ἢ «ἁλμίων» (ἁλμυρὸς) ἐπικαλούμενος, διότι τὸ ὕψος καὶ τὴν ἐν μέρει τραχύτητα τοῦ Αἰσχύλου θέλων νὰ μιμηθῇ, ἀλλὰ μὴ ἔχων τὴν πρὸς τοῦτο ἀναγκαίαν ἐπιτηδειότητα, περιέπιπτεν εἰς σκληρότητα δύσπεπτον καὶ ἄχαριν. Εἰς αὐτὸν ἀπεδίδοντο 100 δράματα, ἀλλὰ μόνον ὀλίγοι τινὲς τίτλοι αὐτῶν διεσώθησαν.—2) Ναύαρχος Ἀθηναῖος ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου τῷ 405, αἴτιος γενόμενος κατὰ μέγα μέρος τῆς ἐν Αἰγὸς Ποταμοῖς ἥττης. Αἰχμαλωτισθεὶς ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν, ἐθανατώθη (Ξνφ. Ἑλλην. Λ, 7, 1. Β, 1, 30.—Πλουτ. Λυσ. ΙΓ).—3) Ἀρχαιότατος ζωγράφος, ὁ πρῶτος εἰς ὃν ἀπεδίδετο τῆς τέχνης ἡ εὕρεσις· ὑπὸ Πλινίου (XXXV, 3, 5) παραδόξως Αἰγύπτιος λεγόμενος.—4) Εἷς τῶν ἀρχιτεκτόνων τῶν ἀνοικοδομησάντων τὸ Ἐρεχθεῖον ἐν Ὀλ. 92—93 (409—405 π. Χ), ἀφ' οὗ ἐπυρπόλησαν αὐτὸ οἱ Πέρσαι (Boeckh, C. J. ἀρ. 160.—Rang. Ant. Hell. I, σελ. 57).

Φιλοκράτης, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς Ἐφιάλτου, ἀρχηγὸς στόλου ὃν οἱ Ἀθηναῖοι ἔπεμψαν εἰς ἐπικουρίαν Εὐαγόρου τοῦ βασιλέως τῆς Κύπρου, οἱ δὲ Σπαρτιᾶται συνέλαβον (Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 8, 24).—2) Ἴσως ὁ αὐτὸς τῷ προηγουμένῳ, ῥήτωρ, καὶ διδάσκαλος τοῦ Ἀριστογείτονος (Δμσθ.κ. Ἀρστγ. 783).—3) Ἐλευσίνιος, εἷς τῶν κατηγόρων τοῦ Δημοσθένους, ὀπαδὸς τῶν φιλιππιζόντων.—4) Υἱὸς Δαμέου, στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ κυριεύσας τῷ 416 π. Χ. τὴν νῆσον Μῆλον. (Θουκ. Ε, 116).—5) Ἀθηναῖος, τὸν δῆμον Ἀγνούσιος, πρέσβυς πεμφθεὶς πρὸς τὸν Φίλιππον, ὑπ' αὐτοῦ δωροδοκηθείς, καὶ προδοὺς αὐτῷ τὴν πόλιν Ὄλυνθον, δι' ὃ καὶ ὑπὸ τοῦ Δημοσθένους κατηγορήθη ὡς ἀνδράποδον ἀργυρώνητον (Δμσθ. Στφ. σλ. 230. Πρπρσβ. 348).—6) Ἀρχαῖος συγγραφεὺς μνημονευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀπολλοδώρου (Γ, 13, 8).

Φιλοκτήμων, Ἀθηναῖος, ὡς ἀδδηφάγος κωμῳδούμενος (Ἀριστφ. Ἀχρν. 1242).

Φιλοκτήτης, υἱὸς τοῦ Ποίαντος (υἱοῦ τοῦ Φυλάκου) καὶ τῆς Δημωνάσσης ἢ τῆς Μεθώνης, λίαν ἐπιδέξιος τοξότης, ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν, ἐπὶ 7 πλοίων τοὺς Θεσσαλοὺς τῆς Μεθώνης, τῆς Θαυμακίας, τῆς Μελιβοίας καὶ τῆς Ὀλιζῶνος ὁδηγήσας κατὰ τοῦ Ἰλίου· πρὶν ἢ ὅμως φθάσῃ εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον, δηχθεὶς εἰς τὸν πόδα ὑπ' ὄφεως φαρμακεροῦ, ἐγκατελείφθη εἰς τὴν νῆσον Λῆμνον, καὶ τοὺς πολεμιστὰς αὐτοῦ ἔφερεν εἰς τὴν Τρωάδα Μέδων, ὁ υἱὸς τοῦ Ὀϊλέως. Καὶ ὁ μὲν Ὅμηρος λέγει ἁπλῶς (Ἰλ. Β, 718—725) ὅτι οἱ Ἕλληνες ἔμελλον ταχέως νὰ τὸν ἐνθυμηθῶσιν (ἴδ. καὶ Ὁμ. Ὀδ. Γ, 190. Θ, 219). Κατὰ δὲ τὰς μεταγενεστέρας παραδόσεις, ἐδιδάχθη ὁ Φιλοκτήτης τὴν τέχνην τοῦ τοξεύειν παρὰ τοῦ Ἡρακλέους. Παρακολουθήσας δὲ τοῦτον εἰς τὴν κορυφὴν τῆς Οἴτης, καὶ κατ' ἐντολήν του ἀνάψας τὴν πυρὰν εἰς ἣν ἤθελε νὰ καῇ ὁ ἡμίθεος, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ ὡς τελευταῖον δῶρον τὸ τόξον του μετὰ τῶν ἀπταίστων βελῶν αὐτοῦ (Σοφ. Φιλκτ. 670. 801)· κατ' ἄλλους δ' εἶχε λάβει [αὐτὸ ὁ πατήρ του Ποίας (Ov. Met. IX, 230). Ὅτε οἱ Ἕλληνες ἠθέλησαν νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸν ὑπὸ τοῦ Ἰάσωνος ἱδρυθέντα βωμὸν τῇ Ἀθηνᾷ ἐπὶ τῆς νήσου Χρύσης, ἢ Λήμνου, ἢ Ἴμβρου ἢ Τενέδου, τότε ὁ Φιλοκτήτης, κατὰ θέλησιν τῆς Ἥρας, παρωργισμένης δι' ἣν παρέσχε βοήθειαν εἰς τὸν Ἡρακλέα, ἐπλησίασεν ὑπὲρ τὸ δέον εἰς τὴν ὕδραν τὴν φυλάττουσαν τὸν βωμὸν, καὶ ἐδήχθη ὑπ' αὐτῆς (Σφκλ. Φλκτ. 1327). Ἐπειδὴ δ' ἡ πληγὴ ἀνέδιδεν ἀποφορὰν ἀνυπόφορον, καὶ αἱ κραυγαὶ τοῦ Φιλοκτήτου κατετάραττον τοὺς συμπολεμιστάς του, οὐδ' ἐπέτρεπον αὐτοῖς θρησκευτικὰ νὰ ἐκπληρῶσι καθήκοντα, διὰ τοῦτο, προτροπῇ τοῦ Ὀδυσσέως καὶ διαταγῇ τῶν Ἀτρειδῶν (Ov. Met. XIII, 315), ἐγκατελείφθη ὁ Φιλοκτήτης εἰς τὴν Λῆμνον νοσῶν καὶ ἐν οἰ-

κτρᾷ καταστάσει ἐπὶ 10 ὅλα ἔτη, μέχρις οὗ τέλος, κατὰ χρησμὸν ἀποφηνάμενον ὅτι τὸ Ἴλιον δὲν θὰ ἡλίσκετο ἄνευ τῶν βελῶν τοῦ Φιλοκτήτου, κατὰ τὸ δέκατον ἔτος τοῦ πολέμου ἦλθε πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν παρέλαβεν ὁ Ὀδυσσεὺς μετὰ τοῦ Νεοπτολέμου, υἱοῦ τοῦ Ἀχιλλέως, ἢ κατ' ἄλλους μετὰ τοῦ Διομήδους. Ἐν τῷ στρατοπέδῳ ὑπὸ τοῦ Μαχάωνος θεραπευθείς, ἐφόνευσε τὸν Πάριν, καὶ ἡ Τρωὰς ἐκυριεύθη (Σφκλ. Φλκτ. 1426.—Πίνδ. Πυθ. Α, 52). Ἔτι μεταγενέστεραι παραδόσεις φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς του εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἔνθα ἔκτισε τὴν Πετηλίαν καὶ τὴν Κρίμισσαν. Τάφος δὲ καὶ ἱερὸν αὐτοῦ, ἔνθα ταῦροι ἐθύοντο εἰς αὐτὸν, ἐδείκνυντο ἐν Μακάλλᾳ, καὶ περίφημος αὐτοῦ ζωγραφία μνημονεύεται ἡ τοῦ Παρρασίου (Ἐπιγρ. Γλαυκ. Ἰουλ. Αἰγιν.).

Φιλόκυπρος, τύραννος τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμῖνος, πρὸς ὃν ἦλθεν ὁ νομοθέτης Σόλων, καὶ ἐπῄνει αὐτὸν πολὺ εἰς τὰ ἔπη του (Ἡρδ. Ε, 113).

Φιλοκύων, Ἕλλην στρατιώτης ἐπὶ ἀνδρίᾳ καὶ γενναιότητι διακριθεὶς εἰς τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην κατὰ τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Θ, 71).

Φιλόλαος, 1) Ἐπίθετον τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ὑφ' ὃ ὁ θεὸς εἶχε ναὸν ἐν Λακωνίᾳ, παρὰ τῇ Ἀσωπῷ (Παυσ. 5, 22, 9).—2) Υἱὸς τοῦ Μίνωος καὶ τῆς νύμφης Παρείας, ἐν τῇ νήσῳ Πάρῳ, ἔνθα ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. 5, 1, 2. Μ, 5, 9).—3) Κορίνθιος εἰς Θήβας μεταβὰς, καὶ νόμους δοὺς τοῖς Θηβαίοις (Ἀρστ. Πολτ. Β, 9, 6).—4) Πυθαγόρειος, κατὰ Πλάτωνα (Φαῖδρ. σλ. 61) σύγχρονος τοῦ Σωκράτους, ζήσας περὶ τὰ 430 π. Χ., ἐκ Κρότωνος ἢ ἐκ Τάραντος. Ἐν τῇ πρώτῃ νεότητί του ἦν μαθητὴς τοῦ ἀρχαίου Πυθαγόρου, καὶ ὁ πρῶτος διὰ συγγραφῆς διαδοὺς τὰ Πυθαγόρεια δόγματα, τὰ πρὶν προφορικῶς μόνον γνωστὰ γινόμενα. Τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ συνέκειτο ἐκ τριῶν βιβλίων, ἐπιγραφομένων «περὶ κόσμου, περὶ φύσεως, περὶ ψυχῆς». Σώζονται δ' αὐτοῦ ὀλίγα ἀποσπάσματα μόνον, διωρισμένα γεγραμμένα (Συλλγ. Boeckh, Phil. d. Pythag. Leb. 1839).

Φιλομάχη, θυγάτηρ τοῦ Ἀμφίωνος, γυνὴ τοῦ Πελίου, μήτηρ τοῦ Ἀκάστου καὶ τῆς Πεισιδίκης (Ἀπλλδ. Α, 9, 10).

Φιλομέδουσα, γυνὴ τοῦ Ἀρνῃθόου, βασιλέως τῆς Ἄρνης ἐν Βοιωτίᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Η, 10).

Φιλομήλα, θυγάτηρ τοῦ Πανδίωνος, βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Ζευξίππης, ἀδελφὴ τῆς Πρόκνης καὶ τῶν διδύμων ἀδελφῶν, τοῦ Ἐρεχθέως καὶ τοῦ Βούθου. Ἡ Πρόκνη ἐδόθη εἰς γάμον εἰς τὸν ἐν Δαυλίδι, τῆς Φωκίδος Θρᾷκα Τηρέα, υἱὸν τοῦ Ἄρεως, ὅστις ἐν πολέμῳ εἶχε βοηθήσει τὸν πατέρα της, καὶ ἔσχεν ἐξ αὐτοῦ υἱὸν τὸν Ἴτυν. Ἀλλ' ὁ Τηρεὺς ἀπέκλεισεν αὐτὸν μακρὰν τῆς πόλεως, καὶ ἐπεζήτησε σχέσεις μετὰ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς Φιλομήλης. Εἶτα δὲ κόψας καὶ ταύτης τὴν γλῶσσαν, ἐκήρυξεν ὅτι ἡ Πρόκνη ἀπέθανε. Μαθοῦσα τὴν ἀλήθειαν ὅμως ἡ Φιλομήλα, ἐνύφανε λέξεις τινὰς εἰς κάλυμμα ὃ ἔπεμψεν εἰς τὴν ἀδελφήν της, καταστήσασα γνωστὴν τὴν θέσιν της. Τότε ἦλθεν ἡ Πρόκνη, καὶ αἱ δύο ἀδελφαὶ ὁμοῦ, θυσιάσασαι τὸν Ἴτυν, τὸν παρέθεσαν εἰς βρῶσιν εἰς τὸν πατέρα του. Ἐμμανὴς δ' οὗτος, ἥρπασε ῥόπαλον καὶ τὰς κατεδίωξεν ἵνα τὰς φονεύσῃ· ἀλλὰ πρὶν ἢ τὰς φθάσῃ, οἱ θεοὶ μετεμόρφωσαν τὴν Φιλομήλαν εἰς ἀηδόνα, τὴν Πρόκνην εἰς χελιδόνα καὶ τὸν Τηρέα εἰς γύπα (Θουκ. Β, 29.—Ον. Met. IX, 424).

Φιλομηλείδης, κατά τινας, βασιλεὺς τῆς Λέσβου, ἀναγκάζων εἰς μονομαχίαν πάντας τοὺς ἐκεῖθεν διερχομένους ξένους, νικηθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως. Κατ' ἄλλους υἱὸς τῆς Φιλομήλης (Ὁμ. Ὀδύσ. Δ, 348. Ρ, 134.—Εὐστθ.).

Φιλομήλιον (τὸ), πόλις τῆς Φρυγίας, ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Λυκαονίας (Στφ. Βζ.). Νῦν Βουλὰ Βέντι.

Φιλόμηλος, υἱὸς τοῦ Θεοτίμου, ἐκ τῆς ἐν Φωκίδι πόλεως Λέδοντος, στρατηγὸς τῶν Φωκέων ἐν τῷ ἱερῷ πολέμῳ, παρεκίνησε τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ ν' ἀντιστῶσιν εἰς τὸ κατ' αὐτῶν ψήφισμα τῶν Ἀμφικτυόνων, ἐλπίζων εἰς τὴν σύμπραξιν τῶν Λακεδαιμονίων, εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν διατελούντων, καὶ εἰς τὴν τῶν Ἀθηναίων, οἵτινες ἦσαν κεκηρυγμένοι ὑπὲρ τῶν Φωκέων. Ἀλλὰ παρ' οὐδετέροις εὗρεν ὑποστήριξιν, καὶ ἠναγκάσθη νὰ περιορισθῇ εἰς στρατὸν μισθωτόν. Πρὸς διατήρησιν ὅμως καὶ αὐτῶν ἐλεηλάτησε τὸν ναὸν τῶν Δελφῶν, τῷ 356 π. Χ., ἐφόνευσε τὸν ἱερέα, καὶ κατέστρεψε τὰς στήλας ἐφ' ὧν ἦσαν ἐπικεχαραγμένα τ' ἀμφικτυονικὰ ψηφίσματα. Μικρὸν μετὰ ταῦτα αἱ Ἀθῆναι καὶ ἄλλαι πόλεις προσετέθησαν εἰς τὸν Φωκικὸν δεσμόν· ἀλλ' οἱ Λοκροὶ καὶ οἱ Θηβαῖοι ἐκήρυξαν τὸν πόλεμον εἰς αὐτὸν, ὑποστηριζόμενοι καὶ ὑπὸ τῶν Θεσσαλῶν καὶ ἄλλων λαῶν ἀφωσιωμένων εἰς τοὺς Ἀμφικτύονας. Ὁ Φιλόμηλος μετὰ τοῦ στρατοῦ ὃν κατώρθωσε νὰ καταρτίσῃ διὰ τῶν δελφικῶν θησαυρῶν, ἐνίκησε τοὺς Λοκροὺς ἀφ' οὗ πολλάκις εἰσέβαλεν εἰς τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ ὁμοίως κατέβαλε καὶ διάφορα ἀποσπάσματα τῆς ἐμπροσθοφυλακῆς τῶν Θηβαίων. Ἐπελθοῦσα ὅμως ἡ κεντρικὴ αὐτῶν δύναμις, τὸν ἐνίκησε κατὰ κράτος, τῷ 354 π. Χ. Εἰς τὸ ἄκρον ἀποτόμου βράχου περικυκλωθεὶς ἐρρίφθη κατὰ τοῦ κρημνοῦ, ἵνα μὴ συλληφθῇ ὑπὸ τὸν ἐχθρῶν του. Διεδέχθη δ' αὐτὸν εἰς τὴν στρατηγίαν ὁ Ὀνόμαρχος (ἴδ.) (Διόδ. ΙΣΤ, 23. — Παυσ. Ι, 2, 2. 8, 7. 33, 2).

Φιλονόη, 1) θυγάτηρ τοῦ Τυνδάρεω καὶ τῆς Λήδας, τὴν ἀθανασίαν λαβοῦσα παρὰ τῆς Ἀρτέμιδος (Ἀπλλδ. Γ, 10, 6). — 2) θυγάτηρ τοῦ Ἰοβάτου, βασιλέως τῆς Λυκίας, γυνὴ τοῦ Βελλεροφόντου (Ἀπλλδ. Β, 3, 2.) Κατ' ἄλλους ἐλέγετο Ἀντίκλεια.

Φιλονόμη, θυγάτηρ τοῦ Νυκτίμου καὶ τῆς Ἀρκαδίας, ὀπαδὸς τῆς Ἀρτέμιδος εἰς τὰς θήρας, μήτηρ ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ τοῦ Παρρασίου καὶ τοῦ Λυκάστου, ἱδρυτῶν τοῦ βασιλείου τῆς Ἀρκαδίας (Πλούτρχ.).

Φιλόνομος, υἱὸς τοῦ Ἠλεκτρύωνος, φονευθεὶς ἐν τῇ μάχῃ κατὰ τῶν υἱῶν τοῦ Πτερελάου (Ἀπλλδ. Β, 4, 5).

Φιλόξενος, 1) ἐκ Κυθήρων, γεννηθεὶς τῷ 435 π. Χ., διθυραμβοποιὸς, δοῦλος κατ' ἀρχὰς, εἶτα ἀπελεύθερος καὶ μαθητὴς τοῦ διθυραμβοποιοῦ Μελανιππίδου, χλευαζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ἐν ταῖς μεταγενεστέραις κωμῳδίαις του, ἰδίως ἐν τῷ Πλούτῳ, περιῆλθε διάφορα μέρη τῆς Ἑλλάδος, τῆς Σικελίας, Ἰταλίας καὶ Μικρᾶς Ἀσίας, ἵνα καταστήσῃ γνωστὰ τὰ ποιήματά του, καὶ ἀπέθανεν ἐν Ἐφέσῳ. Ἐπί τινα χρόνον παρέμεινε παρὰ Διονυσίῳ τῷ πρεσβυτέρῳ· ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἠθέλησε νὰ ἐπαινέσῃ τὰ κακὰ ποιήματα αὐτοῦ, ἐρρίφθη εἰς τὰς λατομίας. Περὶ τῆς ἀξίας αὐτοῦ ὡς διθυραμβογράφου ἴδ. τὴν λέξιν Διθύραμβος. Οἱ διθύραμβοι αὐτοῦ ἦσαν 24 τὸν ἀριθμὸν, καὶ πανταχοῦ μεγάλως ἐξετιμήθησαν, ἰδίως ὁ «Κύκλωψ», ὑπὸ σχῆμα βουκολικῆς ποιήσεως εὐφυέστατα τοῦ Διονυσίου τὴν ἀφιλοκαλίαν παρῳδῶν καὶ σατυρίζων (Συλλγ. Bergk, Poet. lyr. Graec.). —2) Ἐπὶ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου ταμίας τῶν δυτικῶς τοῦ Ταύρου κειμένων ἐπαρχιῶν, κατώρθωσε, τῷ 331, νὰ συλλάβῃ τὸν ἐμπεπιστευμένον δοῦλον τοῦ φυγάδος Ἁρπάλου, καὶ νὰ λάβῃ δι' αὐτοῦ ἀκριβῆ ἀπολογισμὸν τῶν ὑπ' ἐκείνου σφετερισθέντων χρημάτων (Παυσ. Β, 33, 4). Μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν στρατὸν αὐξήσας διὰ στρατολογίας ἐν Καρίᾳ, ἔλαβε παρὰ τοῦ Περδίκκου, τῷ 321, τὴν σατραπείαν τῆς Κιλικίας, ἀντὶ τοῦ Φιλώτα (ἴδ.), καὶ διετήρησεν αὐτὴν κηρυχθεὶς ὑπὲρ τοῦ ἐπελθόντος Ἀντιπάτρου (Ἀρρ. Ζ, 23.—Διόδ. ΙΗ, 39). —3) Γραμματικὸς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, κατὰ τὴν α' ἑκατονταετηρίδα μ. Χ., ἔζη ἐν Ῥώ-

μη,καὶ ἔγραψε πολλὰ, μὴ διατηρηθέντα, περὶ γραμματικῆς, περὶ τῶν κριτικῶν σημείων ἐν τῇ Ἰλιάδι, καὶ περὶ Ὁμηρικῶν λέξεων. —4) Ζωγράφος Ἐρετριεὺς,μαθητὴς τοῦ Νικομάχου, ταχυγράφος ὡς ὁ διδάσκαλός του, ἐπενόησεν ἐπίτομόν τινα μέθοδον τοῦ ζωγραφεῖν (Plin. XXXV, 36, 22), καὶ ἐν ἄλλοις ἐζωγράφησε διὰ τὸν Κάσσανδρον μάχην Ἀλεξάνδρου καὶ Δαρείου, «οὐδενὸς ζωγραφικοῦ ἔργου κατωτέραν» (Αὐτ.), ἴσως τὸ πρωτότυπον τοῦ ἐν Πομπηΐᾳ, εἰς τὸν οἶκον τοῦ Φαύνου, ἀνασκαφέντος πολυτίμου ψηφοθέτου δαπέδου, ἂν αὐτὸ δὲν κατεσκευάσθη μᾶλλον κατὰ τὸν πίνακα τῆς Ἑλένης, τὸν παριστῶντα τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην (Φωτ. Πλατ. Δ, 247).

Φιλόπαππος (Ἀντίοχος). Ὁ ὑπὸ τοῦ Οὐεσπασιανοῦ ἐκθρονισθεὶς τελευταῖος βασιλεὺς τῆς Κομμαγηνῆς Ἀντίοχος ὁ Σελευκίδης, μετέβη εἰς Ῥώμην μετὰ τῶν δύο υἱῶν του, τοῦ Καλλινίκου καὶ τοῦ Ἐπιφανοῦς,ὧν ὁ δεύτερος εἶχε τρεῖς υἱοὺς, καὶ τοὺς τρεῖς Ἀντιγόνους καλουμένους. Αὐτῶν ὁ πρῶτος διετήρει τὸν τίτλον βασιλέως, ὁ δεύτερος ἔγινεν ὕπατος Ῥώμης, ὁ δὲ τρίτος, τὸ ἐπίθετον Φιλόπαππος φέρων, κατὰ τὸ τότε ἔθιμον τῶν ἀσιανῶν Ἑλλήνων, ὡς ἐκ τοῦ πάππου του τὸ κλέος του ἀρυόμενος, μετέβη καὶ ἔζησε καὶ ἀπέθανεν εἰς τὴν Ἀττικὴν, εἰς τῶν Βησσανέων τὸν δῆμον ἐγγραφεὶς, καὶ ἐτάφη εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ λόφου τοῦ Μουσείου, νοτίως τῆς ἀκροπόλεως· ὁ δὲ τάφος αὐτοῦ, ὃν «ἀνδρὸς Σύρου» λέγει ὁ Παυσανίας (Α, 25), σώζεται ἔτι κατὰ μέγα μέρος συνιστάμενος εἰς ὑψηλὸν τοῖχον λευκὸν, ἡμικύκλιον, πρὸς τὴν ἀκρόπολιν ἀφορῶν, εἰς τρεῖς σειρὰς ἔχων ἐπιγεγλυμμένον πρῶτον τὸν θρίαμβον τοῦ Ἀδριανοῦ, προστάτου τῆς οἰκογενείας, εἶτα ἀνωτέρω τὸν Φιλόπαππον ἐν τεθρίππῳ ἐντὸς νύμφης, ὡς καὶ ἑκατέρωθεν τὸν πάππον αὐτοῦ Ἀντίγονον, καὶ τὸν γενάρχην Σέλευκον, ὑπὲρ αὐτοὺς δὲ, ὡς ἀκρωτήρια,ἀνδριάντας τῶν τριῶν ἀδελφῶν, οἵτινες, ὡς καὶ ὁ ἀνδριὰς τοῦ Σελεύκου, ἐξηφανίσθησαν.

Φιλοποίμην, γεννηθεὶς ἐν Μεγαλοπόλει τῆς Ἀρκαδίας τῷ 253 π. Χ., ἀρχιστράτηγος τοῦ Ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ. Ὅτε, τῷ 222, Κλεομένης ὁ Γ' ἐκυρίευσε τὴν Μεγαλόπολιν, τριακονταετὴς ὁ Φιλοποίμην, ἀφ' οὗ ἀνδρειότατα ὑπερεμάχησεν αὐτῆς, τὴν ἐγκατέλιπε (Πλουτ. Φιλ. Ε)· ἰδίως δὲ διέπρεψεν εἰς τὴν ἐν Σελλασίᾳ μάχην, εἰ καὶ ὡς ἁπλοῦς ἱππεὺς παρὼν εἰς αὐτήν.Ματαιουμένας βλέπων τὰς ἐλπίδας του ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος, ἠρνήθη ν' ἀκολουθήσῃ τὸν Ἀντίγονον εἰς τὴν Μακεδονίαν,καὶ ἀπῆλθεν εἰς Κρήτην, ἔνθα ἀνεπτύχθη καὶ ἐγυμνάσθη στρατιωτικῶς εἰς τοὺς ἐμφυλίους πολέμους τῆς νήσου. Ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς του ἐξελέγη ἵππαρχος, καὶ τῷ 207 στρατηγὸς τοῦ ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ, καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην ἐπανεκλήθη ἑπτάκις πάλιν μετέπειτα. Ἐπὶ στρατιωτικῇ μᾶλλον ἢ πολιτικῇ ἱκανότητι διαπρέπων, ἠσχολήθη εἰς μεταρρύθμισιν τοῦ ἱππικοῦ, καὶ μετὰ ταῦτα καὶ παντὸς τοῦ στρατιωτικοῦ ὀργανισμοῦ (Πολβ. I, 24. — Liv. XXXV, 28), ἐξέκαυσεν ἐν παντὶ τῷ δεσμῷ ἄγνωστον μέχρις ἐκείνου στρατιωτικὸν ἐνθουσιασμὸν, καὶ μέγα δεῖγμα ἔδωκε τῆς στρατιωτικῆς αὐτοῦ ἱκανότητος κατανικήσας ἐν Μαντινείᾳ Μαχανίδαν, τὸν τύραννον τῆς Σπάρτης, καὶ ὁ θρίαμβος οὗτος ἐπέφερε τὴν εἰς τὸν δεσμὸν προσέλευσιν καὶ τῆς Ἀρκαδίας. Ἡ ὀξυδέρκεια καὶ ἡ περὶ τὴν τακτικὴν ἔκτακτος ἱκανότης αὐτοῦ τὸν ἀνέδειξαν μέγαν πολεμιστὴν (Πλουτ. Φιλ. Ζ). Τοσαύτη δ' ἦν ἡ φήμη του ἔκτοτε, ὥστε μετὰ 5 ἔτη, τῷ 206, ἤρκεσεν ὁ φόβος ὀν ἐνέπνεε τὸ ὄνομά του ὅπως ἐλευθερώσῃ τὴν Μεσσηνίαν ἀπὸ τοῦ ζυγοῦ τοῦ Νάβιδος. Πιθανὸν ὅμως ὅτι κατ' αὐτοῦ ῥᾳδιουργία τις ὑπερίσχυσε, διότι, μετὰ τὰ 200, ἐγκαταλείψας τὴν Πελοπόννησον, μετέβη αὖθις εἰς Κρήτην ὡς ἀρχηγὸς τῶν πιεζομένων Γορτυνίων· ὅτε δ' ἐπανῆλθε τῷ 195, εὗρε τοὺς Ἀχαιοὺς πολεμοῦντας τὸν Νάβιν, ὃν ὁ Τ. Κ. Φλαμινῖνος εἶχεν ἀφήσει ἡσύχως κυριαρχοῦντα τῆς

Σπάρτης, εἰ καὶ περιώρισε τὴν ἐξουσίαν αὐτοῦ (Πλούτ. Φιλ. ΙΔ.—Liv. XXXIV, 35). Τεθεὶς αὖθις ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ δεσμοῦ, προσεπάθησε νὰ ἐξοικειώσῃ τοὺς Ἀρκάδας πρὸς τὴν θάλασσαν· ἠττήθη ὅμως εἰς τὴν πρώτην ναυμαχίαν, ἀλλ' ἐπυρπόλησε τὸ Γύθειον,ἐνίκησε κατὰ ξηρὰν τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ ὅτε ὁ Νάβις εἰς ἐπιθώρησίν τινα ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν ἰδίων συμμάχων του, ἠνάγκασε,τῷ 192, τὴν Σπάρτην νὰ προσέλθῃ καὶ αὕτη εἰς τὸν ἀχαϊκὸν δεσμὸν (Πλούτ. Φιλοπ. ΙΣΤ), οὗ ἐκορύφωσεν οὕτω τὴν δύναμιν καὶ τὴν σημασίαν. Ἀλλὰ τότε διηγέρθη τῆς Ῥώμης ἡ ζηλοτυπία· οἱ Σπαρτιᾶται δυσηρεστημένοι πάντοτε, ἀπέστησαν, καὶ ὅτε ὁ Φιλοποίμην ἐκυρίευσε τὴν Σπάρτην, ἀπετείχισεν αὐτὴν καὶ κατήργησε τοῦ Λυκούργου τὴν νομοθεσίαν, τῷ 189, ἐστράφησαν πρὸς τὴν Ῥώμην, ζητοῦντες αὐτῆς τὴν ἐπικουρίαν (Πολβ. ΚΓ, 10. ΚΕ, 19. — Liv. XXXVIII, 38. XXXIX, 33). Καὶ δὲν ἔπεμψαν μὲν ἀμέσως ὑλικὴν βοήθειαν οἱ Ῥωμαῖοι, ἀλλὰ κατὰ τῶν σκευωριῶν αὐτῶν ἠδυνάτει ὁ Φιλοποίμην νὰ διατηρῇ συμπαγῆ τὸν δεσμόν. Ἐν Μεσσήνῃ ὁ Δεινοκράτης, ἀρχηγὸς ὀλιγαρχικῆς μερίδος ὑπὸ τῆς Ῥώμης ὑποστηριζομένης,κατώρθωσε ν' ἀποσπάσῃ ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τὴν πατρίδα του (Πολβ. ΚΔ, 5). Ὁ Φιλοποίμην, ἑβδομηκοντούτης τότε, καὶ τὸ ὄγδοον στρατηγὸς ἐκλεχθεὶς, ἔκειτο ἀσθενὴς ἐν Ἄργει· ἀλλ' ἀμέσως ἠγέρθη, συνέλεξε μικρὰν δύναμιν ἐν Μεγαλοπόλει, καὶ ἐπὶ τοῦ λόφου Εὐάνδρου ἔτρεψεν εἰς φυγὴν τὸν Δεινοκράτην· ἐκ τοῦ ἵππου ὅμως πεσὼν, ἐπληγώθη, καὶ σῶμα 500 Μεσσηνίων ἐπελθὸν τὸν συνέλαβε καὶ τὸν ἀπεκόμισεν αἰχμάλωτον εἰς Μεσσήνην, ἔνθα ὁ Δεινοκράτης, φοβούμενος μὴ γενικὴ συμπάθεια ὑπὲρ αὐτοῦ κινηθῇ, τὴν αὐτὴν νύκτα ἐν τῇ φυλακῇ τὸν ἐθανάτωσε διὰ δηλητηρίου. Ἐκδίκησιν πνέων εἰσέβαλεν ὁ Λυκόρτας εἰς τὴν Μεσσήνην, καὶ ἐν νεκρικῇ πομπῇ ἡ κάλπη τῆς κόνεως τοῦ «τελευταίου τῶν Ἑλλήνων», ὑπὸ τοῦ Πολυβίου βασταζομένη, ἐκομίσθη εἰς τὴν Μεγαλόπολιν(Πλούτ. Φιλοπ. ΚΑ. Ἄρατ. ΚΔ. — Πολβ. I, 24. ΙΑ, 24. ΚΔ, 9. — Just. XXXIX, 1.—Liv. XXXIX, 49).

Φιλοστέφανος, περιηγητὴς καὶ ἱστοριογράφος ἐκ Κυρήνης, περιγράψας τὰς χώρας ἃς περιῆλθεν,ἐν συγγράμματι μὴ διατηρηθέντι (Ἀθήν.).

Φιλόστρατος, 1) Ἀθηναῖος ἀναιδὴς καὶ ἀπαταιὼν, ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «κυναλώπηξ» κωμῳδούμενος (Ἱππ. 956). — 2) Ἀθηναῖος, ὁ κατήγορος τοῦ στρατηγοῦ Χαβρίου (Δημοσθ. κ. Μειδ.σλ. 535).—3) υἱὸς Οὐήρου, σοφιστὴς Ἀθηναῖος, ζῶν τῇ 6' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδι, ἔγραψε, πλὴν ἄλλων, καὶ 43 τραγῳδίας καὶ 14 κωμῳδίας, ἐξ ὧν ὅμως οὐδὲν διεσώθη. — 4) Φλάβιος Φιλόστρατος, υἱὸς τοῦ προηγουμένου, σοφιστὴς καὶ αὐτὸς, ζήσας κατ' ἀρχὰς ἐν Ἀθήναις, εἶτα ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ Σεπτιμίου Σεβήρου, μέχρι τῶν μέσων τῆς γ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. Ἡ σύζυγος τοῦ Σεβήρου, ἡ αὐτοκράτειρα Ἰουλία Δόμνα, κατέταξεν αὐτὸν εἰς τὸν κύκλον τῶν περιστοιχιζόντων αὐτὴν σοφῶν. Μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Καρακάλλα ἀπῆλθεν εἰς Γαλλίαν, ἐπεσκέφθη καὶ τὴν Ἀντιόχειαν ἐν Συρίᾳ καὶ ἄλλας χώρας, καὶ ἀπέθανε λίαν προβεβηκώς. Ἐκ τῶν συγγραμάτων αὐτοῦ τὰ πλεῖστα σώζονται· α) «Τὰ εἰς τὸν Τυανέα Ἀπολλώνιον» εἰσὶ μυθιστορία ἀφορῶσα τὸν διαβόητον ἐκεῖνον θαυματουργὸν, καὶ τὴν ἐξύμνησιν τῆς Πυθαγορείου φιλοσοφίας, ἀλλ' ἄνευ πολεμικῆς τάσεως κατὰ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἱστορικὴν ἀξίαν τὸ ἔργον τοῦτο δὲν ἔχει μεγάλην· β) «Βίοι σοφιστῶν» εἰς βιβλία δύο, σπουδαιότατον διὰ τὴν γνῶσιν τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως τῶν Ἑλλήνων κατὰ τοὺς χρόνους τῶν αὐτοκρατόρων. Περιέχει δὲ βιογραφίας μάλιστα τῶν εἰς τὴν ῥητορείαν ἐπιδοθέντων, φιλοκάλως συντεταγμένας, καὶ πλοῦτον γνώσεων ἀποδεικνυούσας· γ) «Ἡρωϊκὸς», ἐγράφη πιθανῶς ἐπὶ Καρακάλλα, 211-

217, διήγησις καὶ χαρακτηρισμὸς τῶν κατορθωμάτων τῶν τρωϊκῶν ἡρώων, μετά τινος τάσεως πρὸς ἀναζωπύρησιν καὶ ἐνίσχυσιν τοῦ ἐξασθενουμένου θρησκεύματος τοῦ λαοῦ. δ) «Ἐπιστολαὶ» 73, αἱ πλεῖσται ἐρωτικὰ παίγνια· ε) «Εἰκόνες», εἰς 2 βιβλία, περιγραφὴ παντοίων τῶν τότε ἐπισημοτάτων εἰκόνων, ἱστορικῶν, τοπιογραφιῶν, κυνηγεσίων, ἀνθοδεσμῶν ἢ καρπῶν καὶ ῥωπογραφιῶν. Τινὲς διεσχυρίσθησαν ὅτι τὰς παραστάσεις τῶν εἰκόνων ἔπλασεν αὐτὸς, ὡς ἀφορμὴν ῥητορικῶν γυμνασμάτων, ἐν ᾧ ὁ συγγραφεὺς διϊσχυρίζεται ὅτι περιγράφει πλουσίαν συλλογὴν ἥτις ὑπῆρχεν ἐν Νεαπόλει. Ὅπως δήποτε ὑπάρχουσι καὶ ἕτεραι μαρτυρίαι ὅτι πολλῶν τῶν εἰκόνων τούτων ὑπῆρχον τὰ πρωτότυπα. στ) «Περὶ γυμναστικῆς», οὗ τεμάχια κατ' ἀρχὰς ἐγινώσκοντο μόνον. Ἐξ «ἐπιγραμμάτων» του ἓν μόνον σώζεται, ἀφορῶν τὴν εἰκόνα τοῦ τετρωμένου Τηλέφου. — 5) **Φιλόστρατος ὁ νεώτερος**, υἱὸς τοῦ Νερβιανοῦ καὶ θυγατρὸς τοῦ Φλαβίου Φιλοστράτου, ἐδιδάχθη ὑπὸ τοῦ πάππου του καὶ ὑπὸ τοῦ σοφιστοῦ Ἱπποδρόμου, καὶ 24ετὴς μόλις ἔλαβε παρὰ τοῦ Καρακάλλα ἀτέλειαν, εἰς ἀμοιβὴν τῆς ἱκανότητος καὶ τῶν ἔργων του. Καὶ ἐπεσκέφθη μὲν τὴν Ῥώμην, ἀλλ' ἔζη καὶ ἐδίδασκεν ἐν Ἀθήναις, καὶ ἀπέθανεν εἰς τὴν νῆσον Λῆμνον. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ σώζονται μόνον αἱ «Εἰκόνες», καὶ αὐταὶ οὐχὶ πλήρεις, ἀπομίμησις τοῦ ἔργου τοῦ πάππου του, ἀλλ' ἐλαττουμένη ἐκείνου κατὰ πολὺ καὶ ὡς πρὸς τὴν ἔκθεσιν καὶ ὡς πρὸς τὴν ζωηρότητα τῆς παραστάσεως καὶ τοῦ ὕφους.

Φιλότιμος, 1) Ἕλλην ἰατρὸς, κατὰ Γαληνὸν μαθητὴς τοῦ Πραξαγόρου καὶ σύγχρονος τοῦ Ἐρασιστράτου, ἔγραψε περὶ ἀνατομίας, περὶ τροφίμων, κτλ. — 2) Γλύπτης καὶ χαλκουργὸς ἐξ Αἰγίνης.

Φιλοχάρης, Ἀθηναῖος, ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς τοῦ ῥήτορος Αἰσχίνου, ζωγράφος, ὑπὸ μὲν τοῦ Δημοσθένους προπηλακιζόμενος ὡς «ἀλαβαστροθήκας καὶ τύμπανα γράφων» (Δημοσθ. πρπρσβ. 69. — Αἰσχν. πρ. πρπρσβ. 47), ὑπὸ Οὐλπιανοῦ ὅμως ὡς ἔξοχος καλλιτέχνης μνημονευόμενος (εἰς Δμσθ. Αὐτ.), καὶ τοῦτο δικαίως διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ἂν αὐτοῦ ἦν, ὡς πιθανὸν, ἡ ὑπὸ τοῦ Πλινίου (XXXV, 10) μνημονευομένη ἀξιόλογος εἰκὼν ἣν ὁ Αὔγουστος ἀνήρτησεν εἰς τὸ βουλευτήριον, παριστῶσαν γέροντά τινα, τὸν Γλαυκίωνα, καὶ τὸν νέον υἱὸν αὐτοῦ Ἀρίστιππον, μεγίστην ἔχοντας πρὸς ἀλλήλους ὁμοιότητα καὶ ἐπ' αὐτῶν ἀετὸν σπαράττοντα ὄφιν.

Φιλόχορος, Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Κύκνου. Ἐπὶ Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, φιλελευθέρων ὢν φρονημάτων, ἐπροσπάθει οὐ μόνον διὰ συγγραμμάτων, ἀλλὰ καὶ διὰ μυθευμάτων καὶ οἰωνῶν νὰ ὑποστηρίζῃ τὰς θεωρίας του. Ὡς ἀντίπαλον τοῦ Δημητρίου, ὁ τούτου υἱὸς Ἀντίγονος, ὅτε κατέλαβε τὰς Ἀθήνας, τὸν ἐθανάτωσε, τῷ 261 π. Χ. Ἐν ἐκ τῶν ἱστορικῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων ἐπεγράφετο «Ἀτθὶς» ἢ «ἀττικαὶ ἱστορίαι». Ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἀρχόμενον, ἦν εἰς 17 βιβλία διῃρημένον. Ἄλλα ἔργα αὐτοῦ, ἐπίσης ἱστορικοῦ περιεχομένου, μνημονεύονται τὸ «περὶ ἑορτῶν», «περὶ τραγῳδιῶν». Αἱ ἔρευναι αὐτοῦ ἦσαν ἀκριβεῖς καὶ βαθεῖαι, καὶ αἱ ἀναγνώσεις του λίαν ἐκταμέναι. Σώζονται δ' αὐτοῦ ὑπὲρ τὰ 200 ἀποσπάσματα (Συλλγ. Müller, Fragm. Hist. Graec. I).

Φίλτρον, πᾶν τὸ εἰς ἔρωτα προκαλοῦν, καὶ, ὡς προληπτικῶς ἐνίοτε οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευον, ποτά τινα ἢ φάρμακα ἔχοντα τὴν ἰδιότητα ταύτην. Ἐπὶ τῶν πρώτων Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων οἱ τῶν τοιούτων παρασκευασταὶ ἐτιμωροῦντο ὡς οἱ φαρμακευταὶ καὶ δηλητήρια μιγνύοντες.

Φιλύρα, 1) θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ ἐκ τοῦ Κρόνου μήτηρ τοῦ Κενταύρου Χείρωνος, ὅστις διὰ τοῦτο καὶ **Φιλυρίδης** ἐλέγετο (Πινδ. Νεμ. Γ, 47. Πύθ. Θ, 30. — Virg. G. III, 93. 550. — Ov. Met. II, 676. Fast. V. 383. — 2) Γυνὴ τοῦ Ναυπλίου καὶ μήτηρ τοῦ Παλαμήδου, ἢ κατ' ἄλλους Κλυμένη (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Φίλυρες, λαὸς ἀρχαῖος κατοικῶν εἰς τὰ παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 554).

Φιλυρὶς νῆσος, πρὸς τοῖς παραλίοις τοῦ Εὐξείνου πόντου, ἔνθα ὁ Κρόνος συνήντησε τὴν Φιλύραν, θυγατέρα τοῦ Ὠκεανοῦ (Ἀπλλν. Β, 1231).

Φίλων, 1) Ἀθηναῖος, τὴν πόλιν ἐγκαταλείψας ἐπὶ τῶν Λ', καὶ εἰς Ὠρωπὸν ὡς μέτοικος ἐγκαταστὰς, ἐκεῖθεν δὲ τὴν λῃστείαν ἐν τῇ Ἀττικῇ μετερχόμενος. Μετὰ ταῦτα δὲ, ὅτε ἔμελλε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βουλὴν, ἔγραψεν ὁ Λυσίας κατ' αὐτοῦ τὸν λα' λόγον, «κατὰ Φίλωνος, δοκιμασίας». — 2) Ἐξ Ἀμφιπόλεως, ἐκδιωχθεὶς ἐκ τῆς πατρίδος του ὅτε ὁ Φίλιππος ὁ Μακεδὼν κατέκτησεν αὐτὴν, τῷ 358 π.Χ. — 3) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Φιλοδήμου, ἀδελφὸς τῆς γυναικὸς τοῦ ῥήτορος Αἰσχίνου, μέλος τῆς πρεσβείας ἥτις τῷ 347 ἐπέμφθη πρὸς Φίλιππον τὸν Μακεδόνα (Αἰσχν. πρπρσβ. 150). — 4) Γλύπτης, κατασκευάσας, ἐντολῇ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, χαλκοῦν ἀνδριάντα τοῦ Ἡφαιστίωνος. — 5) Ἀρχιτέκτων ζῶν περὶ τὰ 300 π. Χ., οἰκοδομήσας διὰ τὸν Λυκοῦργον σκευοθήκην ναυτικὴν ἐν Πειραιεῖ, καὶ, κατὰ Κικέρωνα (de Or. I, 14, 62), ναύσταθμον διὰ 1000 πλοῖα, διὰ δὲ Δημήτριον τὸν Φαληρέα, τῷ 301, δωδεκάστηλον πρόστασιν ᾠῴων λευκῶν κιόνων πρὸ τοῦ Τελεστηρίου, ἢ ναοῦ τῆς Δήμητρος ἐν Ἐλευσῖνι, ὄντος μέχρις ἐκείνου, ἀστύλου, καὶ ᾠκοδομημένου ἐκ μέλανος λίθου. Ἦν δὲ πολὺς καὶ περὶ τὴν θεωρίαν τῆς τέχνης του, καὶ συνέγραψε περὶ ἀρχιτεκτονικῆς (Vitr. VII, Praef. 12. — Val. Max. VIII, 12, 2) — 6) Φίλων Βυζάντιος, μαθητὴς τοῦ Κτησιβίου, ζῶν περὶ τὰ μέσα τῆς τρίτης πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος, ἔγραψε περὶ πολιορκητικῶν μηχανῶν σύγγραμμα οὗ μόνον τὸ τέταρτον βιβλίον σώζεται, καὶ ἀποσπάσματα τοῦ ζ' καὶ η'. — 7) Ἐκ Λαρίσσης τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ, ἀκαδημαϊκὸς φιλόσοφος, μαθητὴς καὶ διάδοχος τοῦ Κλειτομάχου, κατέφυγεν ἐπὶ τοῦ Μιθριδατικοῦ πολέμου εἰς Ῥώμην, τῷ 88 π.Χ., καὶ ἐκεῖ, ἕνεκα τῆς εὐρείας παιδείας του καὶ τοῦ εὐγενοῦς χαρακτῆρός του, ἔτυχεν ἀρίστης ὑποδοχῆς, καὶ πρὸ πάντων ὁ Κικέρων ἐσχετίσθη μετ' αὐτοῦ φιλικώτατα (Cic. Brut. LXXXIX. Tusc. II. 3, Acad. I, 4). Ἐπιτυχῶς ἠσχολήθη εἰς τὸν καθορισμὸν καὶ τὴν μεθοδικὴν διάκρισιν τῶν διαφόρων κλάδων τῆς φιλοσοφίας, καὶ προσεπάθησε ν' ἀποδείξῃ τὴν ὁμοφωνίαν μεταξὺ τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νέας Ἀκαδημίας. Πολλάκις λέγεται καὶ ἱδρυτὴς τοῦ τετάρτου τμήματος τῆς Ἀκαδημίας. — 8) Λόγιος Ἰουδαῖος ἐξ Ἀλεξανδρείας, γεννηθεὶς περὶ τὰ 20 π. Χ., ἐξεπαιδεύθη εἰς τὴν πόλιν τῆς γεννήσεώς του, σπουδάσας καὶ τὰ συγγράμματα τῶν διαφόρων φιλοσοφικῶν σχολῶν, πρὸ πάντων δὲ τὰ τοῦ Πλάτωνος, καὶ ἐν τῇ ἠθικῇ ἐξετίμα μάλιστα τὰς τῆς στοᾶς θεωρίας. Ὡς πρὸς τὴν θρησκείαν ἐπρέσβευε τὴν τῶν ὁμοφύλων του· καὶ πολλὴ μὲν ἦν ἡ ἐντύπωσις ἣν ἐπ' αὐτὸν ἐνεποίουν οἱ Ἐσσαῖοι καὶ οἱ Θεραπευταὶ, ἀλλ' οὐχ ἧττον δὲν προσεχώρησεν εἰς αὐτούς. Ἀπὸ τῶν χρόνων τῶν Πτολεμαίων ἡ ἀλληγορία εἰσεχώρησε καὶ παρὰ τοῖς Ἰουδαίοις, καὶ ἐξηγήσεων τῶν μωσαϊκῶν συγγραμμάτων ὑπὸ ταύτην τὴν ἔποψιν ἐγίνοντο προσπάθειαι ἔκτοτε. Οὕτω καὶ παρὰ τῷ Φίλωνι ἐπεκράτησε πνεῦμα μυστικῶς ἀλληγορικὸν, πανταχοῦ ἀναζητοῦν καὶ ἀνευρίσκον τὰς ἀρχὰς τῶν κυριωτέρων σχολῶν τῆς Ἑλληνικῆς φιλοσοφίας, καὶ μετὰ ζωηρᾶς ἐμπνεύσεως ἐκφράζει τὰς πεποιθήσεις του ταύτας, ἀλλὰ σκοτεινῶς πολλάκις, καὶ οὐχὶ πάντοτε μετὰ τῆς ἀπαιτουμένης περὶ τὴν κρίσιν ὀξύτητος. Ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἐστὶν ὑπό τινας ἐπόψεις λαμπρὰ, τὴν ποιητικὴν φράσιν μετὰ τῆς πεζῆς συνδυάζουσα, πολὺν ἔχουσα τὴν ποικιλίαν, καὶ οὐχὶ πάντοτε ἄπταιστον τῶν περιόδων τὴν σύνταξιν. Αἱ σωζόμεναι

συγγραφαί του διαιροῦνται τετραχῆ, εἰς ἀφορώσας τὴν ἱστορίαν τῶν ἱερῶν γραφῶν, εἰς ἠθικὰς πραγματείας, ἰδίως διαλόγους, εἰς πολιτικοϊστορικὰς καὶ εἰς ἀλληγοριῶν ἐξηγητικάς. Τὰ πλεῖστα τῶν ἔργων τούτων φαίνεται συνθεὶς ἐν προβηκυίᾳ ἡλικίᾳ. Ἐν πᾶσι πρεσβεύει τὴν πίστιν εἰς ἕνα, προσωπικὸν καὶ ζῶντα Θεὸν, διακρίνων ὅμως τὸν κεκρυμμένον τοῦ ἀποκαλυφθέντος, καὶ ἐν τῷ κόσμῳ καὶ τῇ ἀνθρωπότητι ἐνεργοῦντος Θεοῦ. Ἡ ἐσωτερικὴ θεωρία ἐστὶ κατ' αὐτὸν ἡ ἀληθὴς πηγὴ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Θεοῦ. Διὰ σκέψεως ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον βαθείας, ἔφθασε βαθμηδὸν εἰς τὴν εἰρήνην ψυχῆς εἰς τὰ βάθη τῆς θεότητος εἰσχωρούσης καὶ ἐν τῷ Θεῷ μακαρίας. Οὕτως ἐπλησίασε πρὸς τὸν χριστινιασμὸν, ἀλλ' οὐχ ἧττον ἔμεινεν αὐτοῦ δι' ὅλου βαράθρου ἀποκεχωρισμένος, καὶ ὅλως ἀνακριβῆ εἰσὶ τὰ ὑπό τινων ῥηθέντα, ὅτι ἐγένετο χριστιανὸς καὶ ὅτι συνηντήθη μετὰ τοῦ Πέτρου. Εἰς ὑποθέσεις ἀφορώσας τοὺς συμπατριώτας του φαίνεται ὅτι πολλάκις δραστηρίως ἐνήργησε, καὶ ἰδίως τῷ 39 μ. Χ., ὅτε ἀπῆλθεν εἰς Ῥώμην μετὰ 4 ἄλλων Ἰουδαίων τῆς Ἀλεξανδρείας, εἰς πρεσβείαν πρὸς τὸν Καλιγούλαν, ἵνα ἐκφράσωσι παράπονα δι' ἃς ὑφίσταντο καταπιέσεις ὡς ἀρνούμενοι νὰ εἰσαγάγωσιν εἰς τὴν συναγωγὴν τὸ ἄγαλμα τοῦ ἀποθεωθέντος αὐτοκράτορος· ἀπεπέμφθησαν ὅμως μετ' ὀργῆς. Ἡ ἀπολογία αὐτοῦ, ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ γερουσίᾳ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καλιγούλα, ἀποδεικνύει πολλὰς αὐτοῦ γνώσεις καὶ πρακτικὴν ἱκανότητα.—3) Γραμματικὸς ἐκ Βύβλου τῆς Φοινίκης, ἐπὶ Νέρωνος καὶ Οὐεσπασιανοῦ, ἔγραψε τὴν ἱστορίαν τῆς διοικήσεως τοῦ δευτέρου, καὶ προσέτι καὶ ἐπιγράμματα. Ἐπιστεύετο δὲ καὶ ὅτι μετέφρασεν ἐκ τῆς φοινικικῆς τὴν ἱστορίαν τοῦ Σαγχονιάθωνος.

Φιλωνίδης, 1) ποιητὴς ἄσημος τῆς ἀρχαίας ἀττικῆς κωμῳδίας, πατὴρ Νικοχάριδος, κωμικοῦ ποιητοῦ καὶ αὐτοῦ (Σουίδ. Ἀθήν.). Ὑπὸ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀνεβίβασεν ὁ Ἀριστοφάνης εἰς τὴν σκηνὴν τὴν πρώτην αὐτοῦ κωμῳδίαν, τοὺς «Δαιδαλίδας», καθ' ὃ μὴ ἔχων ἔτι τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου πρὸς τοῦτο ὡρισμένην ἡλικίαν. — 2) Φιλόσοφος Πυθαγόρειος ἐκ Τάραντος. — 3) Στωϊκὸς, μαθητὴς τοῦ Ζήνωνος. — 4) Ἰατρὸς, περὶ τὴν φυσικὴν ἱστορίαν ἀσχολούμενος, καὶ γράψας «περὶ μύρων καὶ στεφάνων». — 5) Μιλήσιος, οὗ τὴν θυγατέρα ἐνυμφεύθη Δημοσθένης, ὁ πατὴρ τοῦ ῥήτορος· ἴσως ὁ αὐτὸς ὃν ὁ Ἀριστοφάνης χλευάζει (Πλοῦτ. 179) ὡς αἰσχρὸν καὶ ἄσημον, ἀλλὰ διὰ τοῦ πλούτου κερδήσαντα τὸν ἔρωτα τῆς ἑταίρας Λαΐδος.

Φιλωνὶς, γυνὴ τοῦ Ἑσπέρου, μήτηρ τοῦ Κήυκος (Hyg. Fab. LXV).

Φιλώτας, 1) υἱὸς τοῦ Παρμενίωνος, ἤδη ἀπ' ἀρχῆς τῆς κατὰ Περσῶν ἐκστρατείας τοῦ Ἀλεξάνδρου διακριθεὶς, ἵππαρχος τῶν Ἑταίρων. Ἐν ἀλαζονίᾳ ἴσον ἑαυτὸν πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον θεωρῶν, ἦν ἐκ τῶν Μακεδόνων ἐκείνων ὅσοι μετὰ δυσαρεσκείας ἔβλεπον τὴν μεταβολὴν τῶν τρόπων καὶ τῆς διαίτης τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἀπροκαλύπτως αὐτὸν ψέξας, ἐκίνησε τὸ μῖσος τοῦ βασιλέως. Ἐπειδὴ, γνῶσιν λαβὼν συνωμοσίας ὑπὸ τοῦ Δίμου ἐξυφανθείσης, δὲν κατήγγειλεν αὐτὴν, ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἀλλαχόθεν τὴν ἀνεκάλυψε, κατηγορήθη ὡς συνένοχος εἰς δικαστήριον Μακεδόνων καὶ κατεδικάσθη εἰς θάνατον, τῷ 329 π. Χ. (Πλούτ. Ἀλξ. ΜΗ. — Ἀρρ. Γ, 11.—Curt. VI, 8).—2) Πιθανῶς ἐξ Αἰγῶν, ἦν τῷ 335 π. Χ. φρούραρχος τῶν Μακεδόνων ἐν Καδμείᾳ, τῇ Ἀκροπόλει τῶν Θηβῶν, διῴκει εἶτα φάλαγγα, καὶ διεκρίθη ἐπ' ἀνδρείᾳ ἐν Βαβυλῶνι. Μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον ἀνηγορεύθη σατράπης τῆς Κιλικίας· εἶτα δὲ, τῷ 321, διωρίσθη ὑπὸ τοῦ Περδίκκα στρατηγὸς, καὶ εἰς τοὺς ἑπομένους ἐμφυλίους πολέμους περιέπεσεν εἰς αἰχμαλωσίαν, ἀφ' ἧς δὲν κατώρθωσε ν' ἀπολυτρωθῇ (Διόδ. ΙΘ, 16.—Just. XIII, 4, 6. —Curt. X, 10).

Φιλωτέρα (ἡ) καὶ Φιλωτερὶς, λιμὴν τῆς Αἰγύπτου ἐν τῷ Ἀραβικῷ κόλπῳ, κατασκευασθεὶς κατὰ διαταγὴν Πτολεμαίου Β' (Στρβ.—Στφ. Βυζ.).

Φίμαχος, υἱὸς Δολοπίωνος, ποιμὴν τοῦ βασιλέως Ἄκτορος ἐν τῇ νήσῳ Λήμνῳ, περιποιηθεὶς τὸν Φιλοκτήτην (Hyg. Fab CII).

Φινεὺς, 1) Υἱὸς τοῦ Βήλου καὶ τῆς Ἀγχινόης, ἀδελφὸς τοῦ Αἰγύπτου, τοῦ Δαναοῦ καὶ τοῦ Κηφέως, ὑπὸ τοῦ Περσέως ἀπολιθωθεὶς διὰ τῆς κεφαλῆς τῆς Μεδούσης (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).—2) Υἱὸς τοῦ Ἀγήνορος (ἢ τοῦ Φοίνικος καὶ τῆς Κασσιοπείας καὶ ἔγγονος τοῦ Ἀγήνορος), βασιλεὺς τῆς ἐν Θράκῃ Σαλμυδησσοῦ, ἔσχεν ἐκ Κλεοπάτρας, τῆς θυγατρὸς τοῦ Βορέου, υἱοὺς τὸν Ὀρύθιον καὶ τὸν Κράμβην, ἐξ Ἰδαίας δὲ, τῆς θυγατρὸς τοῦ Δαρδάνου, τὸν Θύμον καὶ τὸν Μαρυανδινόν. Παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος εἶχε λάβει τὸ μαντικὸν δῶρον· οἱ θεοὶ ὅμως τὸν ἐτύφλωσαν, διότι ἀπερισκέπτως εἶχε διακοινώτει τὰς βουλὰς τοῦ Διός. Ἐπειδὴ δὲ, ὑπὸ τῶν συμβουλῶν τῆς δευτέρας γυναικός του παραπεισθεὶς, ἐτύφλωσε τὰ τέκνα τῆς πρώτης (Σφκλ. Ἀντγ. 970), ἐστάλησαν καὶ αὐταὶ αἱ Ἅρπυαι καὶ τῷ ἀφήρουν τὸ πλεῖστον τῆς τροφῆς του, τὸ δὲ λοιπὸν κατεμίαινον δι' ἀποτροπαίας ἀποφορᾶς, ὥστε διηνεκὴς πεῖνα τὸν ἐβασάνιζεν· ἀπήλλαξαν δ' αὐτὸν τοῦ δεινοῦ τούτου οἱ Βορεάδαι Ζήτης καὶ Κάλαϊς, ὅτε οἱ Ἀργοναῦται προσωρμίσθησαν εἰς τὴν χώραν του. (Ἰδ. Ἀργοναῦται, Ἅρπυιαι).—3) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Λυκάονος, βασιλεὺς τῆς Ἀρκαδίας, μετὰ τῶν λοιπῶν ὑπὸ τοῦ Διὸς κεραυνωθεὶς (Ἀπλλδ. Γ, 8, 1).

Φινόπολις, πόλις τῆς Θράκης, κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Βοσπόρου, κληθεῖσα κατὰ Φινέα τὸν Ἀγήνορος (Στρβ.). Νῦν Δέρκοι.

Φιντίας καὶ Δάμων, δύο στενώτατοι φίλοι, Πυθαγόρειοι, ἐν Συρακούσαις, ἐπὶ Διονυσίου τοῦ νεωτέρου (κατὰ δὲ Κικέρωνα, Tusc. X, 22, τοῦ πρεσβυτέρου). Ὁ Δάμων ὑποπτος συνωμοσίας γενόμενος, κατεδικάσθη εἰς θάνατον, ὅτε ὁ Φιντίας παραστὰς προσέφερεν αὐτὸς ν' ἀποθάνῃ ἀντ' ἐκείνου. Θαυμάσας δ' ὁ Διονύσιος τὰ εὐγενῆ αὐτῶν αἰσθήματα, ἔδωκε μὲν χάριν εἰς τὸν Δάμωνα, ἐζήτησε δὲ παρ' αὐτῶν νὰ τὸν δεχθῶσιν εἰς τὸν δεσμόν των. Ταῦτα διηγοῦνται ὁ Πλούταρχος καὶ ὁ Ἰάμβλιχος κατ' Ἀριστόξενον, ἀλλὰ μὴ ἐντελῶς συμφωνοῦντες ὡς πρὸς τὰ καθέκαστα. Ὁ δὲ Λατῖνος μυθογράφος Ὑγῖνος (Fab. 257) καλεῖ αὐτοὺς Μοῖρον καὶ Σελινούντιον, ἐξ ὧν τινὲς τῶν νεωτέρων εἰκάζουσιν ὅτι ἡ ὅλη διήγησις ἐστὶν ἁπλοῦν ἐφεύρημα πρὸς χαρακτηρισμὸν τῆς φιλίας παρὰ τοῖς Πυθαγορείοις.

Φίξ, ἐν τῇ βοιωτικῇ διαλέκτῳ ἡ Σφίγξ.

Φλᾶ (ἡ), νῆσος Λιβυκὴ ἐν τῇ Τριτωνίδι λίμνῃ (Ἡρδ. Δ, 178).

Φλεγέθων, ἴδ. Πυριφλεγέθων. Ἅδης.

Φλέγρα (ἡ) καὶ Φλέγραι (αἱ), τὸ μυθολογούμενον πεδίον τῆς Γιγαντομαχίας, ἐκλαμβανόμενον ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὴν Χερσόνησον τῆς Πελλήνης ἐν Θράκῃ (Ἡρδ. Ζ, 123.—Εὐρπ. Ἡρκλ. μαιν. 1165.—Ἀπλλδ. Α, 6, 1.—Στρβ.). Οἱ δὲ Ῥωμαῖοι, καὶ ἀπ' αὐτῶν εἶτα καὶ οἱ Ἕλληνες, μετέθεσαν τὴν θέσιν καὶ τὸ ὄνομα, Φλεγραῖα πεδία, εἰς τὴν παραλίαν τῆς ἐν Ἰταλίᾳ Καμπανίας, τὴν μεταξὺ Κύμης καὶ Καπούης ἠφαιστειογενῆ κοιλάδα, ἥτις νῦν Σολφατάρα λέγεται (Στρβ. Ε, 243. 245.—Pl. III, 5, 9).

Φλεγύα (ἡ), πόλις τῆς Βοιωτίας, κτίσμα Φλεγύου, υἱοῦ τοῦ Ἄρεως (Παυσ.).

Φλεγύαι (οἱ), λαὸς ὑποτιθέμενος Θρᾳκικῆς ἢ μᾶλλον Θεσσαλικῆς καταγωγῆς, μετὰ Φλεγύου τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἄρεως εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐν παναρχαίοις χρόνοις εἰσβαλὼν, τὰς Θήβας ἀπειλήσας, ἃς διὰ τοῦτο ἐτείχισεν ὁ Ἀμφίων (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 302. Ὕμν. Α, 278), εἰς τὴν Φωκίδα, περὶ τὸν Κηφισσὸν ποταμὸν ἐγκαταστὰς, καὶ τὸν ἐν Δελφοῖς ναὸν διαρπάσας, δι ὃ καὶ ἐξωλόθρευσεν αὐτοὺς ὁ Ζεὺς

διὰ κεραυνῶν καὶ σεισμῶν (Παυσ. Θ, 36.—Στρϐ.—Στφ. Βυζ.).

Φλεγυαντὶς, κατὰ Παυσανίαν ἡ χώρα τῆς Βοιωτίας ἔνθα ᾤκουν ποτὲ οἱ Φλεγύαι.

Φλεγύας, μυθικὸς βασιλεὺς τῶν μυθολογουμένων Φλεγυῶν, υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Χρύσης, θυγατρὸς τοῦ Ἁλίμου, διαδεχθεὶς τὸν Ἐτεοκλῆν, ἄτεκνον ὄντα, ἐν τῇ περὶ τὸν Ὀρχομενὸν χώρᾳ, ἥτις κατ' αὐτὸν ἐλέγετο κληθεῖσα Φλεγυαντὶς, πατὴρ δὲ τοῦ Ἰξίωνος καὶ τῆς Κορωνίδος, ἐξ ἧς ὁ Ἀπόλλων ἔσχεν υἱὸν τὸν Ἀσκληπιόν. Διὰ τοῦτο ὁ Φλεγύας ἐπυρπόλησε τὸν ναὸν τῶν Δελφῶν. Καὶ ὁ μὲν ναὸς ἐσϐέσθη ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ὁ δὲ Φλεγύας ὑπεϐλήθη εἰς αἰωνίαν ποινὴν ἐν τῷ Ἅδῃ (Πινδ. Πυθ. Γ, 8.—Virg. Æ, VI, 618). Κατ' ἄλλους ἦν ὁ Φλεγύας ἄπαις, καὶ ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ Λύκου καὶ τοῦ Νυκτέως.

Φλεὼν, ἐπώνυμον τοῦ Διονύσου, ὡς θεοῦ τῆς πολυκαρπίας, ἐκ τοῦ φλύειν (Αἰλ. π. ἱ. Γ, 41).

Φλέας, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν, υἱὸς τοῦ Διονύσου καὶ τῆς Χθονοφύλης, ἐξ Ἀραιθυρέας, πόλεως τῆς Ἀργολίδος, καθ' ὃν ἐκλήθη ἡ πόλις Φλιοῦς (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 115).

Φλιοῦς (ὁ), πρὶν Φλειοῦς, πόλις αὐτόνομος κατὰ τὰ βορειανατολικὰ κειμένη τῆς Πελοποννήσου, ἐν τῇ χώρᾳ ἥτις Φλιασία ἐλέγετο, ἐν δὲ τοῖς προϊστορικοῖς χρόνοις καὶ Ἀραιθυρέα καὶ Ἀραντία, ἔχουσα πρὸς δυσμὰς τὴν Ἀρκαδίαν, πρὸς ἄρκτον τὴν Σικυωνίαν, πρὸς ἀνατολὰς δὲ καὶ νότον τὴν Ἀργολίδα, κατ' ἐπιφάνειαν δὲ εἰς $2\frac{1}{2}$ τετργ. μίλια ἐκτεινομένη. Κυρίως ἦν μεμονωμένη, ὑπὸ ὑψηλῶν ὀρέων ὁριζομένη κοιλὰς τριγωνικὴ, τὴν κορυφὴν ἔχουσα πρὸς ϐορρᾶν ἐστραμμένην· καὶ τὰ μὲν πρὸς νότον ὄρη ἦσαν ἡ Κιλλῶσσα καὶ ὁ Καρνεάτης (νῦν Μεγάλο ϐουνὸ), τὸ δὲ πρὸς ἀνατολὰς τὸ Τρικάρανον, ὡς καὶ νῦν λέγεται. Εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Καρνεάτου πηγάζει ὁ μόνος ποταμὸς τῆς χώρας, ὁ Ἀσωπὸς (νῦν Ἁγ. Γεώργιος). Μεταξὺ τῶν προϊόντων τῆς χώρας ἐπῃνεῖτο πρὸ πάντων ὁ οἶνος. Οἱ κάτοικοι ἦσαν, ἀναλόγως πρὸς τὸ ἐμϐαδὸν, ἱκανῶς πολυάριθμοι, Ἴωνες τὸ πρῶτον, εἶτα δὲ Δωριεῖς. Τὸ πολίτευμα αὐτῶν ἦν ἀριστοκρατικὸν, μετὰ σπανίων διακοπῶν, διὸ καὶ ἡ Φλιοῦς διέμεινε πάντοτε, καὶ μετ' αὐτὸν τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, μετὰ τῆς Σπάρτης συντεταγμένη. Ὑπὸ τὸν Λεωνίδαν ἐπολέμησαν 200 Φλιάσιοι (Ἡρδ. Ζ, 202), ἐν Πλαταιαῖς 1000 (Ἡρδ Θ, 28). Ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου 6000 πολῖται συνῆλθον εἰς τὴν ἀγορὰν, ἵνα ἐνεργήσωσι κατὰ τοῦ Ἄργους (Θουκ. Ε, 57. ΣΤ, 105)· οἱ ὀλιγάρχαι, ἐκϐληθέντες τῷ 394 π.Χ., ἐγκατέστησαν χρόνον τινὰ μόνον ἔπειτα πάλιν ὑπὸ τῶν Σπαρτιατῶν (Ξενφ. Ἑλλ. Ε, 2, 8). Μετὰ ταῦτα ἡ Φλιασία συνετάχθη εἰς τὸν Ἀχαϊκὸν δεσμὸν (Πολϐ. Β, 14). Ἡ πόλις Φλιοῦς ἦν ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ πέρατος τῆς κοιλάδος ἀμφιθεατροειδῶς ἐκτισμένη. Εἰς αὐτὴν ἐγεννήθησαν ὁ ποιητὴς Πρατίνας καὶ ὁ φιλόσοφος Τίμων (Στρϐ. Η, 382). Σώζονται δ' ἔτι αὐτῆς ἐρείπια. Εἰς τὸ χωρίον Κελεὰς, ἓν τέταρτον τῆς ὥρας νοτίως τῆς πόλεως, ὑπῆρχεν ἱερὸν τῆς Δήμητρος, καὶ εἰς αὐτὸ ἐτελοῦντο μυστήρια κατὰ τετραετίαν.

Φλύα (ἡ), δῆμος τῆς Ἀττικῆς εἰς τὴν Κεκροπίδα φυλὴν ἀνήκων. Τὸ δημοτικὸν Φλυεὺς καὶ Φλυάσιος (Δμσθ. Στφ. σλ. 282.—Ἁρπκρ.—Στφ. Βυζ.).

Φόβη, μία τῶν Ἀμαζόνων, ὀπαδὸς τῆς Ἀρτέμιδος, φονευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Διόδ. Δ, 16).

Φόβος ὡς προσωποποίησις υἱὸς τοῦ Ἄρεως καὶ τῆς Ἀφροδίτης, συνοδεύων πάντοτε τὸν θεὸν εἰς τὰς μάχας (Ὁμ. Ἰλ. Ν, 299).

Φοίβη, 1) θυγάτηρ τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, μία τῶν Τιτανίδων, ἐκ τοῦ Κοίου μήτηρ τῆς Ἀστερίας καὶ τῆς Λητοῦς, μετὰ τὴν Θέμιν καὶ τὸν Ἀπόλλωνα μαντικὴ θεότης τῶν Δελφῶν καὶ αὐτὴ (Ἡσιόδ. Θγν. 136. 406.—Αἰσχλ. Εὐμ. 79.—2) Ἐπίθετον τῆς Ἀρτέμιδος, ὡς σελήνης. — 3) Θυγάτηρ τῆς Λήδας καὶ τοῦ Τυνδάρεω, ἀδελφὴ τῆς Κλυταιμνήστρας (Εὐρπ. Ἰφγ. Αὐλ. 450). — 4) Ἀμαδρυὰς, γυνὴ τοῦ Δαναοῦ (Ἀπλλδ.—5) Μία τῶν Ἀμαζόνων.—6) Θυγάτηρ τοῦ Λευκίππου, ἀδελφὴ τῆς Ἱλαίρας, γυνὴ τοῦ Πολυδεύκους, μήτηρ τοῦ Μνησικλέους (Ἀπλλδ. Γ, 10 3).

Φοιϐίδας, στρατηγὸς τῆς Σπάρτης. Ἐκπεμφθεὶς τῷ 383 ἢ 382 π.Χ. κατὰ τῆς Ὀλύνθου, καὶ διερχόμενος πρὸ τῶν Θηϐῶν, κατέλαϐε, προσκλήσει τῶν ἐκεῖ ὀλιγαρχῶν, τὴν ἀκρόπολιν αὐτῶν Καδμείαν, ἄνευ ἐντολῆς τῆς κυϐερνήσεώς του, κατὰ Διόδωρον ὅμως (ΙΕ, 20) συναινέσει αὐτῆς. Καὶ ἀνεκλήθη μὲν καταδικασθεὶς καὶ εἰς πρόστιμον, ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἐπανῆλθεν εἰς Βοιωτίαν μετὰ τοῦ Ἀγησιλάου, καὶ ἁρμοστὴς διορισθεὶς, ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν Θηϐαίων ἐν μάχῃ εἰς τὰς Θεσπιὰς (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 2, 25. 4, 42.—Πλούτ. Πελπ. ΣΤ. Ἀγησ. ΚΓ).

Φοῖϐος, ἐπίθετον τοῦ Ἀπόλλωνος, ὁ φωτεινὸς, ὁ λαμπρὸς, κατὰ δ' Αἰσχύλον (Εὐμ. 8), ὁ υἱὸς τῆς Φοίϐης.

Φοινέκη, ἡ ἀπὸ τῆς Συρίας μέχρι τῆς Παλαιστίνης ἐκτεινομένη παραλία ἐπὶ τῆς Μεσογείου θαλάσσης, ἐκλήθη εἴτε ἐκ τῶν φυομένων ἐκεῖ φοινίκων, εἴτε ἐκ τῆς παραγομένης πορφύρας, ἐχούσης φοινικοῦν τὸ χρῶμα. Τὸ μῆκος αὐτῆς ἦν 30 μιλίων, πλάτος δ' εἶχεν ὀλίγων μιλίων, ἐνίοτε καὶ μόνον $\frac{1}{2}$ ἢ καὶ $\frac{1}{4}$, ἐκ τοῦ Ἀράδου ὄρους μέχρι τοῦ Καρμήλου, καὶ ἦν λίαν εὔφορος, ἰδίως εἰς οἶνον καὶ ἔλαιον· τὸ δὲ ὄρος αὐτῆς παρῆγε χαλκὸν καὶ σίδηρον, καὶ μάλιστα ξυλικὴν πρὸς ναυπηγίαν. Πρὸς ϐορρᾶν καὶ ἀνατολὰς συνώρευε μετὰ τῆς Συρίας, πρὸς νότον μετὰ τῆς Παλαιστίνης, πρὸς δυσμὰς μετὰ τῆς θαλάσσης. Προεκϐολαὶ τοῦ Λιϐάνου διασχίζουσι τὴν χώραν, ἀποτελοῦσαι τὰ ἀκρωτήρια ἃ ἐκαλοῦντο θεοῦ πρόσωπον (νῦν Σακᾶ), τὸ λευκὸν ἀκρωτήριον, καὶ τὸ Κάρμηλον. Μικρὰ μόνον ποτάμια διέρρεον τὴν Φοινίκην, πηγάζοντα πάντα ἐκ τοῦ Λιϐάνου, ὁ Ἐλεύθερος (νῦν Κεϐίρ)· ὁ Σαϐϐατικὸς (νῦν Ἄρκα), ὁμόνον τὰς 6 ἡμέρας τῆς ἑϐδομάδος ῥέων τὴν δὲ 7 ξηραινόμενος, ἐξ οὗ εἶχε καὶ τὴν ἐπωνυμίαν· ὁ Ἄδωνις (νῦν Ἰϐραὶμ), αἱματόχρους πολλάκις φαινόμενος παρὰ τὴν ἀκτὴν, κατὰ τὸν μῦθον ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ Ἀδώνιδος, πληγέντος ὑπὸ κάπρου ἐπὶ τοῦ Λιϐάνου· ὁ Λύκος (νῦν Κὲλϐ, ἤτοι κυνὸς ποταμός)· ὁ Μαγόρας (νῦν ποτ. Βηρούττου)· ὁ Θαμύρας (νῦν Δαμὺρ)· ὁ Χερσαῖος (νῦν Κορατζὲ), ὅστις ἦν ὁ τὸ νότιον ὅριον ἀποτελῶν. — Οἱ κάτοικοι, Φοίνικες, ἦσαν Σημιτικῆς καταγωγῆς, καὶ, μετὰ τῶν Ἑϐραίων, τῆς Χαναανιτικῆς φυλῆς· ἐλέγοντο δ' ἀποικήσαντες ἐκεῖ ἐκ τῶν ἀκτῶν τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης (Ἡρδ. Ζ, 89), κατὰ τοὺς προϊστορικοὺς πάντως χρόνους. Μνημονεύει δ' αὐτῶν ἡ ἱστορία ἀνέκαθεν ὡς λαοῦ ἐμπορικωτάτου, θαλασσοποροῦντος ἐξ Ἰνδιῶν μέχρι τῆς Βρετανίας, ἴσως μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀνατολικοῦ Ὠκεανοῦ, πολυαρίθμους ἐκπέμποντος ἀποικίας, καὶ διὰ ξηρᾶς ἔτι ἐμπορικὰς ὁδοὺς διανοίγοντος. Κατὰ τοὺς ἀρχαίους αὐτοὶ ἐφεῦρον τὴν γραφὴν καὶ τὴν ἀριθμητικὴν, τὸν ὕαλον, τὴν ϐαφὴν διὰ πορφύρας, τὴν μεταξουργίαν, κτλ. Εἶχον δὲ φήμην οἱ Φοίνικες ψευδολόγων καὶ ἀπατεώνων (Ὁμ. Ξ, 288—369.—Πλάτ. Πολ. 414).— Φοινικικαὶ δὲ πόλεις, ἢ χῶραι εἰς πόλεις ἀνήκουσαι, ἦσαν ἐκ ϐορρᾶ πρὸς νότον, ἡ Ἄραδος (νῦν νῆσος Ἀρϐὰδ ἢ Ῥουὰδ), μετὰ προαστείου κειμένου ἀπέναντι αὐτῆς, καὶ μετὰ ταῦτα ἀνεξαρτήτου πόλεως γενομένου, τῆς Ἀνταράδου (νῦν Ταρτός)· ἡ Μάραθος (νῦν Ἀμρὶτ μετ' ἐρειπίων καὶ ἀκροπόλεως σπουδαιοτάτης διὰ τὴν φοινικικὴν ἱστορίαν)· ἡ Σιμύρα (νῦν Σίμρα, μετ' ἐρειπίων)· ἡ Ἄρκα (νῦν ὁμ.), εἰς ἧς τὴν χώραν ἱδρύθη ἡ Τρίπολις (νῦν ὁμ.) ἐκ τῆς ἑνώσεως τῶν Τυρίων, Σιδωνίων καὶ Ἀραδίων· ἡ Βύϐλος· ἡ Βηρυτὸς· ἡ Σιδὼν (νῦν Σαϊδὰ), ἥτις ἐθεωρεῖτο καὶ ἡ ἀρχαιοτάτη πασῶν τῶν Φοινικικῶν πόλεων· ἡ Τύρος, ὑπὸ Σιδωνίων ἱδρυθεῖσα, εἶτα ἡ πασῶν ἰσχυροτάτη, ἡ ἀνήκον καὶ τὰ χωρία Ἀκκὼ καὶ Δώρα (Στρϐ. ΙΣΤ, 756.—

Mela A, 12. — PL. E, 19, 17).—Μία τῶν ἐπισημοτέρων ἀποικιῶν τῶν Φοινίκων ἦν ἡ Καρχηδών, ἐπὶ τῆς βορείας παραλίας τῆς Ἀφρικῆς.

Φοινίκειον ὄρος, μικρὸν ὄρος ἐν Βοιωτίᾳ, μεταξὺ τῶν λιμνῶν Κωπαΐδος καὶ Ὑλίκης (Στρβ. Θ, 410).

Φοινικὴς, πόλις τῆς Βοιωτίας, ἡ πρὶν Μεδιάν, εἶτα κατὰ τὸ Φοινίκιον ὄρος κληθεῖσα (Στρβ.).

Φοινικοῦς (ὁ), 1) πόλις τῆς Λυκίας, κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ Ὀλύμπου, ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων διὰ τοῦ Σερβιλίου καταστραφεῖσα, διότι ἦν ὁρμητήριον πειρατῶν (Cic. Verr. II, 21).—2) Λιμὴν τῆς Λυδίας ἢ Ἰωνίας κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Μίμαντος (Θουκ. Η, 35), πιθανῶς ὁ νῦν Τσεσμές.—3) Λιμὴν τῆς Μεσσηνίας, δυτικῶς τοῦ ἀκρωτηρίου Ἀκρίτα (Παυσ. Δ, 32, 12). Νῦν Ἀνθέρα. — 4) Κόλπος καὶ λιμὴν εἰς τ' ἀνατολικὰ τῆς νήσου Κυθήρων (Ξενφ. Ἑλλ. Δ, 87). Νῦν Αὐλεμόνα. — 5) Πόλις καὶ λιμὴν εἰς τὰ νότια τῆς Κρήτης (Στφ. Βυζ. — Πρξ. Ἀποστ. ΚΖ). Φοίνιξ Λαμπέων, κατὰ Στράβωνα, λιμὴν τῆς πόλεως Λάμπης.—6) Λιμὴν τῆς Σικελίας, ἀνατολικῶς τῆς πόλεως Ἑλώρου (Πτλμ.).

Φοινικοῦσα, μία τῶν Αἰόλου ἢ Λιπάρων νήσων (ἔδ.) (Στρβ.). Νῦν Δαττάλον.

Φοῖνιξ (ὁ), τὸ δένδρον τοῦ Φοίνικος, ἡ χουρμαδιά· καὶ ἡ (βαλανηφόρος) φοῖνιξ, ἡ

καρποφόρος. Παρὰ Ῥωμαίοις ἀντικατέστησε τὴν δάφνην, καὶ ἐδίδετο εἰς τοὺς νικητάς.

Φοῖνιξ, 1) ὁ μυθικὸς γενάρχης τῶν Φοινίκων, πατὴρ τῆς Εὐρώπης (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 321), ἢ, κατ' ἄλλους, ἀδελφὸς τῆς Εὐρώπης, υἱὸς τοῦ Ἀγήνορος καὶ τῆς Ἀργιόπης ἢ Τηλεφάσσης, ὅστις ἀπελθὼν εἰς ἀναζήτησιν τῆς ἀδελφῆς του, ὠνόμασε λαόν τινα τῆς Ἀφρικῆς καθ' ἑαυτὸν Φοίνικας. Τέκνα αὐτοῦ λέγονται ὁ Πεῖρος, ἡ Ἀστυπάλη ἢ Ἀστυπάλαια, ἡ Εὐρώπη, ἡ Φοινίκη, ὁ Ἄδωνις. — 2) Υἱὸς τοῦ Ἀμύντορος καὶ τῆς Κλεοβούλης, ἐκδιωχθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του διότι ἠράσθη δούλης, κατά τινας καὶ τυφλωθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, καὶ θεραπευθεὶς ὑπὸ τοῦ Χείρωνος, ἦλθεν εἰς Θεσσαλίαν πρὸς τὸν Πηλέα, ἐγκατέστη ὑπ' αὐτοῦ βασιλεὺς τῶν Δολόπων, ἀνέθρεψε τὸν Ἀχιλλέα, καὶ παρηκολούθησεν αὐτὸν εἰς Τροίαν (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 448.—Εὐρπ. Φοῖνιξ.—Ἀρστφ. Ἀχρν. 421.—Ἀπλλδ. Γ, 13, 8.—Δμσθ. Πρπρσθ. Σλ. 417).—3) Ἀθηναῖος ἰαμβογράφος (ἔδ.), φίλος τοῦ ποιητοῦ Ἀγάθωνος. — 4) Μυθικὸν ἱερὸν ὄρνεον τῶν Αἰγυπτίων, καθ' Ἡρόδοτον (Β, 73), ἀνὰ 500 ἔτη, ὅτε ὁ πατήρ του ἀπέθνησκεν, ἐκ τῆς Ἀραβίας, τῆς γῆς τῆς γεννήσεώς του, εἰς Ἡλιούπολιν τῆς Αἰγύπτου ἐρχόμενον, ἵνα καταθέσῃ τὸ σῶμα τοῦ πατρός του εἰς ὠὸν ἐκ μύρρων, καὶ ἐνταφιάσῃ αὐτὸ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἡλίου. Εἶχε μορφὴν ἀετοῦ καὶ πτερὰ χρυσοπόρφυρα. Ὁ δὲ Τάκιτος διηγεῖται (Ann. VI, 28), ὅτι ὅτε τὸ τέλος αὐτοῦ ἐπλησίαζεν, ἔκτιζεν ἐν Ἀραβίᾳ φωλεὰν, ἐξ ἧς νέος φοῖνιξ ἐξήρχετο, καὶ οὗτος ἀμέσως ἔκαιε τὸν πατέρα του εἰς τὸν βωμὸν τοῦ Ἡλίου, καὶ εἶτα τὸν ἔθαπτε. Κατ' ἄλλους, πολὺ ποιητικώτερον, ὁ φοῖνιξ, ζήσας 500 ἢ 1461 ἢ 7006 ἔτη, κατεσκεύαζεν αὐτὸς τὴν πυράν του ἐκ μυρροφόρων φυτῶν, ἐκαίετο ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἐκ τῆς τέφρας του νέος φοῖνιξ ἀνεγεννᾶτο. Τινὲς ἐξελάμβανον αὐτὸν καὶ ὡς ἀληθῶς ὑπάρχον πτηνὸν, φωλεὰς ἔχον εὐώδεις εἰς τοῦ Νείλου τὰς πηγὰς, ἀκτινοβολοῦν, κτλ. (Plin. X, 2.—Ov. Met. XV, 392).

Φοῖνιξ, 1) Μικρὸς ποταμὸς τῆς Λοκρίδος, πρὸς τοῖς συνόροις τῆς Θεσσαλίας, κατὰ τὰς Θερμοπύλας (Ἡρδ. Ζ, 176. Στρβ.).—2) Ποταμὸς οὐ μακρὰν τῆς πόλεως Αἰγίου ἐν Ἀχαΐᾳ.

Φοίνισσα, τὸ θηλυκὸν τοῦ Φοῖνιξ, ἡ κάτοικος τῆς Φοινίκης. Αἱ Φοίνισσαι, μία τῶν τραγῳδιῶν τοῦ Εὐριπίδου, οὕτως ἐπονομαζομένη διότι ὁ χορὸς σύγκειται ἐκ Φοινισσῶν γυναικῶν.

Φοιτεῖαι, καὶ Φυτία, κτίσμα Φοιτίου, υἱοῦ Ἀλκμαίωνος, πόλις τῆς Ἀκαρνανίας, βορειώς τῆς Στράτου, ἐπὶ πολὺ τοῖς Αἰτωλοῖς ὑποκειμένη (Θουκ. Η, 106. — Πολλ.— Στφ. Βυζ.).

Φολέγανδρος, μία τῶν Κυκλάδων νήσων, μικρὰ καὶ τραχεῖα, δι' ὃ καὶ σιδηρᾶ ἐπελέγετο. Κεῖται μεταξὺ Μήλου καὶ Σικίνου. Οἱ κάτοικοι ἦσαν Δωριεῖς, ἀλλ' ἀνῆκον τῇ ἀττικῇ συμμαχίᾳ (Στρβ. Ι, 484. 486).

Φολιδωτὸς θώραξ, ὁ συγκείμενος ἐκ μεταλλίνων ἐλασμάτων, μιμουμένων τὰς φο-

λίδας (λεπίδας) τῶν ὄφεων, κατ' ἀντίθεσιν τῶν λεπιδωτῶν, ὧν τὰ ἐλάσματα ἦσαν στρογγύλα, ὡς αἱ λεπίδες τῶν ἰχθύων.

Φολόη, ὄρος τῆς Πελοποννήσου, παρέκτασις τοῦ Ἐρυμάνθου, δασῶδες ἀποτελοῦν ὀροπέδιον μεταξὺ Ἀρκαδίας καὶ Ἤλιδος (Στρβ.). Νῦν Ξηρία.

Φόλος, εἷς τῶν Κενταύρων, υἱὸς τοῦ Σιληνοῦ καὶ τῆς νύμφης Μηλέας, κατοικῶν τὸ ὄρος Φολόην ἐν Πελοποννήσῳ. Παρ' αὐτῷ ἐφιλοξενήθη ὁ Ἡρακλῆς, ἀφ' οὗ ἐφύγευσε τὸν Ἐρυμάνθιον κάπρον· ἀλλ' ἐκ τοῦ οἴνου ὃν ἔπινε μετὰ τῶν ἄλλων Κενταύρων ὁ Φόλος, δὲν ἠθέλησε νὰ τῷ δώσῃ· ἀλλ' ὁ Ἡρακλῆς, εἰσελθὼν εἰς τὴν ἀποθήκην, ἔπιε παρ' ἄδειαν. Ἐκ τῆς ὀσμῆς δὲ κατανοήσαντες τὴν εἰσβολὴν οἱ Κένταυροι, εἰσώρμησαν, καὶ ἰσχυρὰ συνεκροτήθη μάχη, καθ' ἣν κατετροπώθησαν· ὁ δὲ Φόλος, θελήσας νὰ ἐξαγάγῃ δηλητηριώδες βέλος ὃ εἶχε πληγώσει ἄλλον κένταυρον, ἐτρώθη ὑπ' αὐτοῦ καὶ αὐτὸς καὶ ἀπέθανε (Θεοκρ. Εἰδ. ΣΤ, 149.—Ἀπλλδ. Β, 5, 4).

Φόνος. Οἱ Ἀθηναῖοι τὸν φόνον ὡς ὑπερτάτως ἀσεβὲς καὶ θεομισὲς ἔγκλημα θεωροῦντες, ὑπέβαλλον ἀπ' ἀρχαιοτάτων χρόνων, καὶ κατὰ τὴν Δρακόντιον νομοθεσίαν, τὰς περὶ φόνου δίκας εἰς τὸ ἀνώτατον πάντων τῶν δικαστηρίων, τὸ τοῦ Ἀρείου Πάγου, ἐκ τῶν ἐμπειροτάτων καὶ μᾶλλον ἀξιοχρέων ἀνδρῶν συγκείμενον, ἀρχαιότατα μὲν ἐκ τῶν ἀρχηγῶν τῶν φυλῶν, μετέπειτα δὲ, ἀπὸ Σόλωνος, ἐκ τῶν πάντοτε ἐξιόντων 9 ἀρχόντων. Καὶ ὁ τὸ ἄκρως δημοκρατικὸν πολίτευμα εἰσαγαγὼν Σόλων, εἰς τοῦ παλιμβούλου δήμου τὴν εὐθυκρισίαν καὶ ἀκεραιότητα μὴ ἐντελῶς πεποιθὼς, διετήρησε τὴν ἐπὶ τοῦ ἑκουσίου ἢ ἐκ προνοίας φόνου δικαιοδοσίαν τοῦ Ἀρείου Πάγου, ὅστις ἐκεῖθεν εἶχε καὶ τὴν ἐπωνυμίαν. Ὡς φονεὺς (ἐκ προνοίας) δὲν ἐθεωρεῖτο ὁ φονεύσας ἐν ἀμύνῃ καὶ ὑπερασπίσει τῆς ἰδίας αὐτοῦ ζωῆς καὶ τιμῆς, καὶ τῆς τῶν οἰκείων του. Τοὺς φονεῖς δ' ἐδικαιοῦντο νὰ καταμηνύωσι μόνοι οἱ ἐγγύτατοι συγγενεῖς, μέχρις ἀνεψιῶν, ὑποστηριζόμενοι καὶ ὑπὸ τῶν ἀπωτέρων, μέχρις ἀνεψιαδῶν, καὶ ὑπὸ τῶν φρατόρων (Δμσθ. Εὐργ. κ. Μισθ. 1100. Μυρτ. 1069). Καὶ ὁ βουλόμενος δὲ ἠδύνατο, οὐχὶ μὲν νὰ ἐγκαλέσῃ, ἀλλὰ νὰ καταγγείλῃ, ἂν ἐγνώριζε φόνον. Ὁ ἅπαξ ἐγκαλέσας δὲν ἠδύνατο πλέον ν' ἀποστῇ τῆς δίκης· ἔπαυε δ' ἡ καταδίωξις μόνον ἂν ὁ φο-

νευθεὶς εἶχε πρὸ τοῦ θανάτου ἀπολύσει τῆς εὐθύνης τὸν φονέα (Δμσθ. κ. Ναυσμ. κ· Ξνπ. 991. π. Πντν. 983). Τὴν εἰσαγωγὴν τῶν φονικῶν δικῶν εἶχεν ὁ ἄρχων βασιλεύς, ὅστις καὶ ἐν ἀμφισβητήσει ἀπεφάσιζε περὶ τοῦ χαρακτηρισμοῦ ὡς ἑκουσίου ἢ ἀκουσίου φόνου. Ὁ ἐνάγων ἐκοινοποίει τῷ ἀντιδίκῳ τὴν δικαστικὴν κλῆσιν, ὅπερ προλέγειν ἢ προαγορεύειν ἐλέγετο (Δμσθ. κ. Μυρτ. 1069. Κ. Νεαίρ. 1348), καὶ ἔκτοτε ὁ ἐναγόμενος εἵργετο τῶν νομίμων, ἤτοι τῆς προσελεύσεως εἰς τὰ ἱερὰ καὶ τὰς ἀγυιάς. Εἶτα δ' ἐγίνοντο τρεῖς προδικασίαι εἰς διάλειψιν μηνὸς μεταξὺ ἑκάστης, καὶ μετὰ ἕνα ἔτι μῆνα ἤρχετο ἡ δικάσιμος ἡμέρα. Ἐπειδὴ δ' ὤφειλε νὰ διεξαχθῇ ἡ δίκη ὑφ' ὃν ἄρχοντα καὶ αἱ προδικασίαι, διὰ τοῦτο αὗται οὐδέποτε ἤρχιζον κατὰ τοὺς τρεῖς τελευταίους μῆνας τοῦ ἔτους, ἀλλ' ἀνεβάλλοντο διὰ τὸ προσεχές. Ἡ δίκη διεξήγετο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Ἀρείου Πάγου ἐν ὑπαίθρῳ, καὶ κατὰ Λουκιανὸν (Ἑρμότ. 64. π. Οἰκον. 18), διὰ νυκτὸς, κατὰ τὰς ἀποφράδας ἡμέρας, ἤτοι τὰς τρεῖς τελευταίας τοῦ μηνός. Οἱ ἀντίδικοι ἐκάθηντο ἐπὶ δύο ἀξέστων (ἀργῶν) λίθων, λεγομένων τοῦμὲν τῆς ὕβρεως, τοῦ δὲ τῆς ἀναιδείας· ὤμνυον δ' ἀμφότεροι φοβερὸν ὅρκον, τὴν διωμοσίαν, ἐπὶ τῶν ἱερῶν σφαγίων πατοῦντες, καὶ ὠμίλουν ἄνευ μακρηγοριῶν, ἑκάτερος δὲ, πρωτολογίαν καὶ δευτερολογίαν, ἐπιτρεπομένου εἰς τὸν ἐναγόμενον, ἂν ἤθελε, νὰ φύγῃ ἐκτὸς τῆς Ἀττικῆς, πλὴν ἂν ἦν πατροκτόνος (Πολδ. Η, 117), μετὰ τὸν πρῶτον λόγον, θημευομένης τῆς οὐσίας του. Οἱ δικασταὶ ἐψήφιζον τότε κατὰ συνείδησιν εἰς δύο καδίσκους, τὸν ἀπολύντα καὶ τὸν ἀπολύοντα, καὶ, ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας, ἐνίκα ἡ ψῆφος τῆς Ἀθηνᾶς, προστιθεμένη εἰς τὰς ἀθωωτικάς. Ἦν δ' ἡ ποινὴ ὑπὸ τοῦ νόμου ὡρισμένη, κατὰ τὸν χαρακτηρισμὸν τοῦ ἐγκλήματος, θάνατος κατὰ πολίτην φονεύσαντος, ἀειφυγία κατὰ φονεύσαντος ξένον, πληρεξουσιότης ἀνδροληψίας εἰς τοῦ φονευθέντος τοὺς συγγενεῖς κατὰ τῶν συγγενῶν τοῦ φονέως, μέχρι τριῶν, ἂν οὗτος εἶχε δραπετεύσει ἀδίκαστος. Οἱ δὲ μὴ ἐκ προνοίας (οἱ ἀκούσιοι) φόνοι, ἐδικάζοντο ὑπὸ τῶν Ἐφετῶν, αἱρετῶν δικαστῶν, προβεβηκότων τὴν ἡλικίαν, εἰς 4 διάφορα δικαστήρια, ἀναλόγως τῆς κατηγορίας των, τὸ Παλλάδιον, οἱ ἐπὶ ἀκουσίῳ φόνῳ ἢ ἐπὶ προτροπῇ εἰς φόνον ἐκτελεσθέντα, καταδικαζόμενοι εἰς φυγὴν μέχρις οὗ συγχωρηθῶσιν ὑπὸ τῶν συγγενῶν τοῦ φονευθέντος, ἢ, ἐλλείψει αὐτῶν, ὑπὸ τῶν φρατόρων· τὸ Δελφίνιον, οἱ ἀξιοῦντες ὅτι δικαίως ἐφόνευσαν, ὃ, ἂν ἀπεδείκνυον, ἠθωοῦντο, ἂν δ' οὐχί, ἐτιμωροῦντο ὡς φονεῖς· τὸ Πρυτανεῖον, τὰ ἄψυχα ὄργανα φόνου, ἅτινα, ὡς βέβηλα, ἐρρίπτοντο ἐκτὸς τῆς χώρας· τὸ ἐν Φρεάττοι, κατὰ τὴν ἀκτὴν ἐκτὸς τοῦ λιμένος τῆς Ζέας, οἱ ἤδη εἰς φυγὴν καταδεδικασμένοι καὶ δικαζόμενοι ἐπὶ νέῳ ἐγκλήματι (ἴδ. Φρεαττύς).

Φορὰ, τὸ τέλος ὃ ἕκαστος τῶν ἐρανιστῶν συνεισέφερεν εἰς τὴν ἑταιρείαν αὐτοῦ.

Φόρβας, 1) Υἱὸς τοῦ Λαπίθου καὶ τῆς Ὀρσινόμης ἢ Ἑρμίνης, ἀδελφὸς τοῦ Περίφαντος, ὑπὸ τῶν Ῥοδίων, ἐντολῇ τοῦ χρησμοῦ, κληθεὶς, μετ' ἀποικίας Λαπίθων ἐλθὼν, καὶ καθαρίσας τὴν νῆσον ἀπὸ τῶν δηλητηριωδῶν ἐκεῖ ὄφεων, καὶ ὡς ἥρως ἐν αὐτῇ λατρευθεὶς (Διόδ. Δ, 58). Ὁ αὐτὸς λέγεται ἄλλως καὶ ἐκ Θεσσαλίας εἰς Ὠλενὸν τῆς Ἀχαΐας, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἦλιδα, πρὸς τὸν βασιλέα Ἀλέκτορα ἐλθὼν, καὶ βοηθήσας αὐτὸν κατὰ τοῦ Πέλοπος, δοὺς δ' αὐτῷ εἰς γάμον τὴν ἰδίαν θυγατέρα Διογένειαν, καὶ λαβὼν εἰς δευτέραν γυναῖκα τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ Ὑρμίαν, ἐξ ἧς ἔσχεν υἱοὺς τὸν Αὐγείαν καὶ τὸν Ἄκτορα. Ἀκαθέκτου δ' ὢν καὶ ἁρπακτικοῦ χαρακτῆρος, ἐπῆλθε μετὰ στρατοῦ Φλεγύων κατὰ τοῦ ναοῦ τῶν Δελφῶν, καὶ ἐπληγώθη ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος (Παυσ. Ε, 1. — Ἀπλλδ. Β, 55. — Ov. Met. XI, 413, XII 322). — 2) Βασιλεὺς τῶν Κουρήτων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἐρεχθέως, εἶχεν ἱερὸν ἐν Ἀθήναις καλούμενον Φορβάντιον (Ἀνδκ. περὶ Μυστ. Σλ. 20. — Ἁρπκρ. λξ.). — 3) Βασιλεὺς τῆς νήσου Λέσβου, οὗ τὴν θυγατέρα ἥρπασεν ὁ Ἀχιλλεὺς ἐπὶ τῶν Τρωϊκῶν (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 665). — 4) Υἱὸς τοῦ Ἄργου καὶ πατὴρ τοῦ Τριόπα, βασιλεὺς τοῦ Ἄργους (Παυσ. Β, 16). — 5) Υἱὸς τοῦ Τριόπα, πατὴρ τοῦ Πελλῆνος (Ὁμ. Ὕμν. Ἀπόλλ. 211. — Παυσ. Ζ, 26.). — 6) Υἱὸς Κριάσου καὶ Μελανθοῦς, ἀδελφὸς τοῦ Ἐρευθαλίωνος, πατὴρ τοῦ Ἀρέστορος. — 7) Ἀκαρνὰν, μετὰ τοῦ Εὐμόλπου συνεκστρατεύσας κατὰ τῆς Ἐλευσῖνος. — 8) Λέσβιος, πατὴρ τοῦ Διομήδους (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 665). — 9) Υἱὸς Μητίωνος ἐκ Συήνης, σύντροφος τοῦ Φινέως (Ov. Met. V, 74). — 10) Ἐπίσημος Τρὼς, πατὴρ τοῦ Ἰλιονέως (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 490).

Φορβειὰ, 1) σχινίον ἄνευ χαλινοῦ, δι' οὗ περιδέεται τὸ στόμα τοῦ ἵππου, βοὸς ἢ

ὄνου (τὸ καπίστρι). — 2) Δέρμα ὃ οἱ αὐληταὶ περιέδεον περὶ τὸ στόμα καὶ τὰς παρειάς των, πρὸς πληρεστέραν συγκέντρωσιν τοῦ

ἤχου εἰς τὸν αὐλὸν (Ἀρστφ. Σφ. 580. Ὀρν. 862).

Φόρβος, πατὴρ τῆς Προνόης, γυναικὸς τοῦ Αἰτωλοῦ (Ἀπλλδ. Α, 3.6).

Φορεῖον, ἕδρα ἢ κλίνη διὰ χειρῶν φερομένη, κατ' ἀρχὰς ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Ἀσιανοῖς, εἶτα δὲ εἰσαχθεῖσα παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις διὰ τὰς πλουσίας γυναῖκας καὶ τοὺς ἀβροδιαίτους ἄνδρας, καὶ ἐπὶ τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τὰ τοιαῦτα φορεῖα ἦσαν ὑπόστεγα, διὰ δερμάτων στεγαζόμενα, εἶχον πέριξ παραπετάσματα, καὶ ἦσαν

ἐστρωμένα, ὥστε ὁ ἐγκείμενος εἰς αὐτὰ ἠδύνατο νὰ κοιμᾶται, ν' ἀναγινώσκῃ, νὰ γράφῃ. Ἔφερον δ' αὐτὰ δοῦλοι 2, 4 ἢ καὶ 6.

Φορκύδες, αἱ Γραῖαι καὶ αἱ Γοργόνες, ὡς θυγατέρες τοῦ Φόρκυος (Αἰσχ. Προμ. 793. — Ἀπλλδ. Δ, 2, 5).

Φόρκυνος λιμὴν, ἐν Ἰθάκῃ λιμὴν ἀσφαλὴς εἰς τῆς νήσου τὰ νότια (Ὁμ. Ὀδ. Ν, 96).

Φόρκυς, Φόρκυν, ἢ **Φόρκος,** 1) Θαλάσσιος δαίμων, υἱὸς τοῦ Πόντου καὶ τῆς Γαίας (Ἡσδ. Θεογ. 237), ἢ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Νύμφης Θοώσης, καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. Α, 71. Ν, 96) ἐξ ἐναντίας πατὴρ τῆς Θοώσης, ἀδελφὸς δὲ τοῦ Νηρέως καὶ Θαύμαντος, τῆς Εὐρυβοίας καὶ τῆς Κητοῦς, ἐκ ταύτης πατὴρ τῶν Γραιῶν καὶ Γοργόνων (Φορκύδων), τῶν Ἑσπερίδων, καὶ τοῦ δράκοντος Λάδωνος, ὅστις ἐφύλαττε τὰ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων (Ἡσδ. Θγν. 270, 333), ἐκ δὲ τῆς Ἑκάτης πατὴρ τῆς Σκύλλης. Ἐπιστεύετο δὲ κατοικῶν ἐν Λιβύῃ, παρὰ τὰς ὄχθας τῆς Τριτωνίδος λίμνης (Παυσ. Β, 21). — 2) Υἱὸς τοῦ Φαίνοπος, ἡγεμὼν τῶν Φρυγῶν, οὓς ἐξ Ἀσκανίας ἔφερεν εἰς βοήθειαν τῶν Τρώων. Ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ Αἴαντος (Ὁμ. Ἰλ. Β, 862. Ρ, 218. 312).

Φορμίαι, πρὶν **Ὄρμίαι,** πόλις τοῦ Λατίου ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ, ὑποτιθεμένη κατοικία τῶν Λαιστρυγόνων (Στρβ.).

Φόρμιγξ, ἴδ. Μουσική.

Φόρμις, καὶ **Φόρμος,** στρατηγὸς τῶν Συρακουσίων τυράννων Γέλωνος καὶ Ἱέρωνος, καταγόμενος ἐκ τῆς ἀρχαδικῆς πόλεως Μαινάλου. Ἦν δὲ καὶ παιδαγωγὸς τῶν υἱῶν τοῦ Γέλωνος, καὶ μνημονεύεται ὡς γράψας καὶ κωμῳδίας (Παυσ.)

Φορμήσιος, ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους χλευαζόμενος μαθητὴς τοῦ Αἰσχύλου, διότι ἔτρεφε πώγωνα μακρὸν, ἵνα φαίνηται σοβαρὸς καὶ φοβερὸς (Ἀριστφ. Βατρχ. 965. Ἐκκλ. 97).

Φορμίων, 1) Στρατηγὸς Ἀθηναῖος ἐπίσημος κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, καὶ πρὸ τούτου, ἔτι ἐπὶ τοῦ πολέμου κατὰ τῶν Σαμίων, τῷ 432 π. Χ. Συμπράξας εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Ποτιδαίας (Θουκ. Α, 64. 65. 197), ἐπολέμησε τὸ ἐπιὸν ἔτος κατὰ τῶν Χαλκιδικῶν πόλεων (Θουκ. Β, 29), εἶτα κατὰ τῶν Ἀμβρακιωτῶν (Αὐτ. Β, 80), καὶ εἶτα πάλιν ἐν Ἀκαρνανίᾳ.— 2) Δοῦλος ἐν Ἀθήναις, εἶτα πλούσιος ἀναδειχθεὶς μεγαλέμπορος, καθ' οὗ σώζεται λόγος τοῦ Δημοσθένους.— 3) Περιπατητικὸς, ὅστις εἶχε τὴν ἀξίωσιν νὰ διδάξῃ σχολαστικῶς τὸν Ἀννίβαν τὴν πολεμικὴν, (Cic. d. Or. II, 58, 75. 19, 77), διὸ καὶ Φορμίωνας ἔλεγον παροιμιακῶς οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς ὁμιλοῦντας περὶ πραγμάτων ἃ δὲν ἐγνώριζον. —3) Πλούσιός τις πολίτης ἐν Ἀθήναις (Δημοσθ.κ.Μειδ. 595).—4) Ῥήτωρ Ἀθηναῖος (Δημοσθ. π. Λεπτ.—5) Δοῦλος τοῦ Ἀθηναίου Δίωνος (Δημοσθ.)

Φόρμος, ναύαρχος Ἀθηναῖος (Ἡρδ. Ζ, 182).

Φόρος. Παρ' Ἀθηναίοις εἰς τοὺς πολίτας προσωπικὴ φορολογία δὲν ἐπεβάλλετο, ἀλλὰ μόνον εἰς τοὺς μετοίκους καὶ ξένους τὸ μετοίκιον ἢ τὰ ξενικὰ (Δημοσθ. κ. Εὐβουλ. 1309), 12 δραχμαὶ δι' ἕκαστον, διὰ δὲ τὰς χήρας 6 ἐτησίως· ἄλλως δ' ἐπήρκουν εἰς τὰς δημοσίας ἀνάγκας ἐκ τῶν εἰσοδημάτων δημοσίων κτημάτων, τῶν μεταλλείων, κλπ., ἐκ τῶν τελῶν τῆς εἰσαγωγῆς, ἐκ τῶν προστίμων, τῶν δημιοπράτων καὶ τῶν λειτουργιῶν (ἔδ.). Φόροι δὲ ἐλέγοντο οἱ ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας τῶν Ἀθηνῶν, ἀπὸ Ὀλ. 77, γ'—92, 6 (470—411 π.Χ.) ἐπιβληθέντες εἰς τὰς συμμάχους πόλεις ὅσαι δὲν ἠδύναντο ἢ δὲν ἤθελον διὰ στρατοῦ ἢ πλοίων νὰ συντελῶσιν εἰς τὴν κοινὴν ὑπεράσπισιν, καὶ συνεποσοῦντο οὗτοι κατ' ἀρχὰς εἰς 330 τάλαντα περίπου, ἐξηκολούθησαν δ' αὐξανόμενοι, μέχρις οὗ περὶ τὰ τέλη ὁ Ἀλκιβιάδης ὥρισεν αὐτοὺς εἰς πλέον ἢ διακόσια καὶ χίλια τάλαντα (Λύσ. Π. Εἰρήν.) — Ἰδ. Rang. Ant. Hel I, σλ. 236 ἑπ.). Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν τῶν φόρων τούτων τὸ ταμεῖον κατετέθη εἰς Δῆλον, εἶτα δὲ μετετέθη εἰς Ἀθήνας, εἰς τὸν ὀπισθόδομον τοῦ Παρθενῶνος ὑπὸ Περικλέους, δαπανήσαντος αὐτοὺς εἰς κόσμησιν τῶν Ἀθηνῶν.—Καὶ παρὰ Δωριεῦσιν ὁμοίως φόρος κατεβάλλετο ὑπὸ μόνων τῶν περιοίκων, καὶ δὴ ἐν Ληκτῷ τῆς Κρήτης ἐκ 4 δραχμῶν ἐτησίως (Ἀθήν. Γ, 143)· ἐν Σπάρτῃ δ' οἱ πολῖται συνεισέφερον μόνον τὰ τρόφιμα τῶν συσσιτίων, εἰς εἶδη.

Φορτηγὸς, ναῦς, κατ' ἀντίθεσιν τῆς πολεμικῆς, ἡ φορτίον φέρουσα, ἡ καὶ ἄλλως

στρογγύλη λεγομένη. Καὶ ἐπὶ ἀνθρώπου καὶ ζῴου, ταὐτὸν τῷ φορεύς, ἀχθοφόρος (χαμάλης) (Θεόγν. 679. —Ὁμ. Ἰλ. Σ, 566.).

Φορωνεὺς, υἱὸς τοῦ Ἰνάχου καὶ τῆς Ὠκεανίδος Μελίας, ἀδελφὸς τοῦ Αἰγιαλέως, ἀρχαιότατος βασιλεὺς τοῦ Ἄργους ἔνθα καὶ τὴν λατρείαν τῆς Ἥρας εἰσήγαγε καὶ τὴν Ἀκρόπολιν ἔκτισε περὶ τὰ 1800 π. Χ. κατά τινας. Συνετέλεσε δ' εἰς τὴν ἐξημέρωσιν καὶ τὸν ἐκπολιτισμὸν τῶν λαῶν τῆς Πελοποννήσου, συνοικίσας αὐτοὺς εἰς χωρία καὶ πόλεις, καὶ τὸ πῦρ πρῶτος εἰσαγαγὼν παρ' αὐτοῖς. Ἐλατρεύετο ἐπομένως ὡς ἥρως ἐν Ἄργει, καὶ νεκρώσιμοι θυσίαι ἐτελοῦντο αὐτῷ. Σύζυγος αὐτοῦ ἦν ἡ νύμφη Λαοδίκη, τέκνα δὲ ὁ Ἄπις, ἡ Νιόβη, ὁ Κὰρ (Ἀπλλδ. Β, Ι, 1). Καὶ ἐν γένει οἱ Ἀργεῖοι, ὡς ἀπόγονοι αὐτοῦ ἐλέγοντο Φορωνεῖδαι, καὶ ἡ Ἰὼ Φορωνὶς (Θεόκρ. ΚΕ, 200.—Ον. Met. I, 668).

Φορωνὶς, ἡ ἐπιγραφὴ μὴ σωζομένου ἐπικοῦ ποιήματος τοῦ Ἑλλανίκου (Στρβ.), πιθανῶς τὰς πρώτας τύχας τοῦ Ἄργους ψάλλοντος.

Φουάξηρ, λέξις ἐν Σπάρτῃ σημαίνουσα τὴν ἐκτὸς τῆς πόλεως προάσκησιν τῶν παίδων, ὅσοι πρὸς σωμασκίαν ὑπεβάλλοντο εἰς μαστίγωσιν περὶ τὸν βωμὸν τῆς Ἀρτέμιδος (Ἡσύχ.). Κατά τινας ἡ παράδοξος λέξις ἐστὶ παράγωγος τοῦ φούα=φύη=φύσις καὶ τοῦ ἄξηρ=ἄξης, ἐπιτομὴ δῆθεν τοῦ ἄσκησις.

Φράατα (τά), πόλις ἐπίσημος τῆς Ἀτροπατηνῆς, χώρας τῆς Μηδίας, ἔνθα διεχείμαζον συνήθως οἱ διάδοχοι τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς τὴν ἀρχὴν, ἔκειτο ἐπὶ λόφου ὀχυρωτάτου (Δίων Κασσ.—Στρβ.).

Φραάρθης, 1) βασιλεὺς τῶν Παρθίων, υἱὸς τοῦ Ἀρσάκου, περὶ τὰ 181 π.Χ.— 2) Υἱὸς Μιθριδάτου Α', βασιλεὺς τῷ 137 π.Χ., ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων μισθοφόρων.

Φραάρτης, 1) πατὴρ τοῦ πρώτου βασιλέους τῆς Μηδίας Δηϊόκου (ἔδ.). — 2) Υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Δηϊόκου, ἐπὶ 22 ἐτῶν (656-635 π.Χ.) τοὺς Πέρσας καὶ ἄλλους τῶν περιοίκων λαῶν ὑποτάξας, εἶτα δὲ τοῖς Ἀσσυρίοις ὑποκύψας (Ἡρδ. Α, 96. 102).

Φρασικλείδης, ἄρχων Ἀθηναῖος.

Φράσιμος, πατὴρ τῆς Πραξιθέας, πενθερὸς τοῦ Ἐρεχθέως (Ἀπλλδ. Γ, 15).

Φράσιος, Κύπριος μάντις, προτρέψας τὸν Βούσιριν νὰ σφάξῃ πάντας τοὺς εἰς τὴν χώραν του προσερχομένους ξένους, καὶ πρῶτος σφαγεὶς ὑπ' αὐτοῦ (Ἀπλλδ. Β, 5, 11).

Φράστωρ, Ὀλυμπιονίκης (Πινδ. Ὀλ. Ι).

Φραταγούνη, γυνὴ Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου, βασιλέως τῶν Περσῶν (Ἡρδ. Ζ, 224).

Φραταφέρνης, Πέρσης σατράπης, ἐν Γαυγαμήλοις τοὺς Πάρθους καὶ Ὑρκανίους διοικῶν, ὑπετάγη τῷ 330 εἰς τὸν Ἀλέξανδρον, καὶ ἐπεκυρώθη ὑπ' αὐτοῦ ὡς σατράπης τῶν Πάρθων (Ἀρρ. Γ, 23. 28. Δ, 18). Ἔμεινε δὲ πάντοτε πιστὸς εἰς τὸν Ἀλέξανδρον. Καὶ μετὰ τὸν θάνατον δ' αὐτοῦ, τῷ 323, ἐπὶ τῆς διανομῆς τοῦ κράτους, τῷ κατεκυρώθη ἡ σατραπεία του (Διόδ. ΙΗ, 3).

Φράτορες, ἐν Ἀττικῇ πάντες οἱ φρατρίαν ἀποτελοῦντες.

Φρατρία, εἶτα καὶ Φατρία. Ἐν τῷ ἀρχαίῳ ὀργανισμῷ τοῦ Ἀττικοῦ λαοῦ, ὅτε διῃρεῖτο οὗτος εἰς 4 φυλὰς, ἑκάστη φυλὴ ὑποδιῃρεῖτο εἰς 3 φρατρίας, ὧν ἑκάστη συνέκειτο ἐξ οἰκογενειῶν κυρίως συγγενῶν τὴν καταγωγὴν, διότι Φρητὴρ ἐσήμαινεν ἀρχαιότατα τὸν ἀδελφόν. Λατ. Frater (Ἡσύχ.). Ἑκάστη δὲ φρατρία ὑποδιῃρεῖτο εἰς γένη 30, καὶ διετέλει ὑπὸ πρόεδρον Φατριάρχον καλούμενον (Δημοσθ. πρ. Εὐβουλ. Ε, 7). Τῶν φρατριῶν προστάται ἦσαν ὁ Φράτριος Ζεὺς καὶ ἡ Φρατρία Ἀθηνᾶ, καὶ ἑκάστη φρατρία εἶχεν ἐν Ἀθήναις ἀνὰ ἓν οἰκοδόμημα, ἀγάλματα τῶν θεῶν τούτων περιέχον, καὶ εἰς συνεδριάσεις τῶν φρατόρων ὡρισμένον (Πολδ. Α, 1), ὡς καὶ ἓν οἰκοδόμημα Φράτριον, ἐν ᾧ κατὰ φρατρίας συνήρχετο ὁ λαὸς ὁσάκις ἀπῃτεῖτο (Πολδ. 1, 5, 2).

Φρέαρροι, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Λεοντίδα φυλήν. Ὁ δημότης Φρεάρριος (Στ. Βζ.).

Φρεαττὺς, θέσις ἐν Ἀττικῇ, ἐκτὸς τοῦ λιμένος Ζέας, τοῦ πρὸς τῷ Πειραιεῖ. Ἦν δὲ ἐπώνυμος τοῦ εἰσέτι ἐκεῖ ὑφισταμένου φρέατος

ὕδατος ἰαματικοῦ (ν. Τσιρλονέρι), καὶ εἰς τὴν θέσιν ταύτην προσήρχοντο ἵνα δικασθῶσιν, ἐπὶ τοῦ πλοίου, χωρὶς ν' ἀποβῶσιν εἰς τὴν ξηράν, ὅσοι εἶχον ν' ἀπολογηθῶσι διά τι ἔγκλημα, ἀλλὰ διὰ προηγούμενον ἄλλο ἦσαν καταδεδικασμένοι εἰς φυγήν.

Φρέγελλαι καὶ **Φρέγελλα** (ἡ) πόλις τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ (Στρβ. — Στφ.Βυζ.). Νῦν Cepranno.

Φρεγηνέα, πόλις Τυρρηνικὴ ἐν Ἰταλίᾳ (Στρβ.). Νῦν Cart. Guido.

Φρεκτακινοί, λαὸς τῆς μέσης Ἰταλίας, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Σαμνιτῶν (Στρβ.).

Φρικίας, Θεσσαλὸς Ὀλυμπιονίκης, πατὴρ τοῦ Ἱπποκλέους (Πινδ. Πυθ. 1, 25).

Φρίκιον, ὄρος τῆς Λοκρίδος, ἄνω τῶν Θερμοπυλῶν, ὅθεν οἱ Αἰολεῖς μετέβησαν εἰς τὴν Κύμην τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἥτις διὰ τοῦτο καὶ Φρικωνὶς ἐπεκλήθη, οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῆς Φρικωνεῖς (Στρβ.ΙΓ)· ὡς ὁμοίως, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ οἱ τῆς ἐν Μυσίᾳ Λαρίσσης.

Φρίξα (ἡ) καὶ Φριξαί, ἀρχαία πόλις τῆς Τριφυλίας ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου, ἐπὶ ὄρους κειμένου πρὸς τοῖς μεθορίοις τῆς Ἀρκαδίας (Ἡρδ. Δ, 146. — Ξνφ. Ἑλλ.Γ,2, 30. — Στρβ.).

Φρίξος, υἱὸς τοῦ Ἀθάμαντος, βασιλέως τῆς Βοιωτίας, καὶ τῆς Νεφέλης, ὅστις, διαβληθεὶς ὑπὸ τῆς μητρυιᾶς του Ἰνοῦς πρὸς τὸν πατέρα του, καὶ κινδυνεύων νὰ θυσιασθῇ ὑπ' αὐτοῦ, ἔφυγε συμβουλῇ τῆς μητρός του, καὶ παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ ὡς δῶρον χρυσόμαλλον λαβὼν κριὸν, διέπλευσεν ἐπ' αὐτοῦ, μετὰ τῆς ἀδελφῆς του Ἕλλης, τὸ πέλαγος. Καὶ ἡ μὲν Ἕλλη πεσοῦσα ἐπνίγη εἰς τὸν πορθμὸν ὅστις κατ' αὐτὴν ὠνομάσθη, ὁ δὲ Φρίξος, ἀφιχθεὶς εἰς τὴν Κολχίδα, ἔθυσεν ἐκεῖ τὸν κριὸν, ἀνέθηκε τὸ χρυσοῦν αὐτοῦ δέρας εἰς τὸ ἱερὸν ἄλσος τοῦ Ἄρεως, καὶ ἐνυμφεύθη Χαλκιόπην, τὴν θυγατέρα τοῦ ἐγχωρίου βασιλέως Αἰήτου. Ἐπανελθὼν δ' εἶτα, ἐβασίλευσεν ἐν Βοιωτίᾳ ἢ αὐτὸς ἢ οἱ υἱοί του, οἵτινες ἦσαν ὁ Ἄργος, Φρόντις, Μέλας καὶ Κυτίλωρος (Ἡρδ. Ζ, 197. — Ἀπλλδ. Δ, 9, 21).

Φριξούπολις, ἐν Ἰβηρίᾳ τῆς Ἀσίας, ἡ ἄλλως καὶ Ἰδήεσσα καλουμένη (Στρβ.).

Φρονέμη, θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῆς Κρήτης Ἐτεάρχου (Ἡρδ. Α, 154).

Φρόντις, 1) υἱὸς τοῦ Φρίξου καὶ τῆς Χαλκιόπης, θυγατρὸς τοῦ Αἰήτου, βασιλέως τῆς Κολχίδος (Ἀπλλδ. Ῥδ. Β, 1157). — 2) Υἱὸς τοῦ Ὀνήτορος, κυβερνήτης τῆς νηὸς τοῦ Μενελάου, κεραυνωθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος εἰς τὸ ἀκρωτήριον Σούνιον τῆς Ἀττικῆς ὅτε ἐπέστρεφον ἐκ τῆς Τρωάδος (Ὁμ. Ὀδ. Γ, 279 — 285). — 3) (ἡ), Γυνὴ τοῦ Πανθόου καὶ μήτηρ τοῦ Εὐφόρβου (Ὁμ. Ἰλ. Ῥ, 40).

Φρούρια. Ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτάτων, τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων, πλεῖσται πόλεις ᾠκοδομοῦντο εἰς φρούρια ὀχυρὰ, εὐτείχεες καὶ εὔπυργοι. Καὶ συνίστατο μὲν ἡ κυριωτέρα αὐτῶν δύναμις εἰς τὴν ἐξοχον στερεότητα τῶν τειχῶν, ὧν πολλὰ πολλαχοῦ καὶ μέχρι τοῦδε ἀκατάστροφα μένουσι· τοσούτῳ δὲ τεράστιοι ἦσαν αἱ διαστάσεις τῶν λίθων ἐξ ὧν συνέκειντο, ὥστε οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τῶν κλασικῶν ἡμερῶν ἐξελάμβανον αὐτὰ ἔργα ὑπεράνθρωπα μυθικῶν προσώπων, τῶν Κυκλώπων. Ἐξελέγετο δ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ ἡ θέσις δι' αὐτὰ δυσπρόσβλητος ἐπὶ λόφων ὑψηλῶν καὶ κρημνῶν, καὶ πρὸ τῶν τειχῶν προεῖχον συνεχεῖς πύργοι, μάλιστα ἐπὶ τὰ δεξιὰ τῷ εἰσιόντι, ὡς τοῦτο ἀπαντᾶται ἔτι ἐν Τίρυνθι, διότι τοῦ προσβάλλοντος τὸ ἀριστερὸν πλευρὸν ἐσκέπετο ὑπὸ τῆς ἀσπίδος, τὸ δὲ δεξιὸν ἦν ἀνυπεράσπιστον. Προσέτι δὲ καὶ σύριγγες ἐνιαχοῦ ἐπιδεξιώτατα κατεσκευάζοντο πρὸς ἄμυναν καὶ προσβολήν, ὡς ἐπίσης ἐν Τίρυνθι (ἴδ.). Ἐν δὲ τοῖς μετέπειτα χρόνοις ἀνεπτύχθη ἡ ὀχυρωματικὴ ἐπὶ τὸ ἐντελέστερον.

Φροῦροι, λαὸς ἀσιανὸς πρὸς τοῖς ὁρίοις τῆς Ἰνδικῆς (Διονυσ. Περιηγ. 752).

Φρύγανα, ξηρὰ χαμόκλαδα συλλεγόμενα διὰ νὰ καίωνται «ὡς ἐπὶ πυρὶ» (Ξνφ. Ἀνβ. Δ, 3, 8).

Φρύγετρον, μαγειρικὸν σκεῦος εἰς ὃ ἐτηγάνιζον, ἐφρυγάνιζον· διὸ ὁ Σόλων ὥρισεν εἰς τοὺς νόμους του «τὰς νύμφας ἰούσας ἐπὶ τὸν γάμον φρύγετρον φέρειν», σημεῖον αὐτουργίας (Ἡσύχ.).

Φρυγία, χώρα τῆς μικρᾶς Ἀσίας, περιλαμβάνουσα κατ' ἀρχὰς πᾶν τὸ μεσόγειον τοῦ δυτικοῦ μέρους τῆς ἡμισείας χερσονήσου, προσέτι δὲ καὶ τὴν νοτίαν ἀκτὴν τῆς Προποντίδος, τὴν εἶτα τῇ Μυσίᾳ ἀνήκουσαν, μέχρι τοῦ Ἑλλησπόντου, μετὰ τῆς πρωτευούσης Δασκυλίου, καὶ τὸ μέρος τοῦτο ἐλέγετο μικρὰ Φρυγία ἢ Φρυγία κατὰ τὸν Ἑλλήσποντον. Ἀλλὰ τὸ δεύτερον τῶν ὀνομάτων τούτων ἐπὶ τῶν Περσικῶν ἐξετείνετο καὶ εἰς μέρη τῆς μεγάλης Φρυγίας μέχρι τοῦ Ἅλυος ποταμοῦ, καὶ εἰς αὐτὸ περιελαμβάνοντο καὶ αἱ πόλεις Δορύλαιον, Πεσσηνοῦς, Γόρδιον, Ἄγκυρα, μέχρις οὗ τὰ μέρη ταῦτα ἐκυριεύθησαν τῷ 275 π.Χ. ὑπὸ τῶν Γαλατῶν καὶ τῶν Βιθυνῶν. Τὰ νότια τῆς χώρας ταύτης ἀνεκτήθησαν αὖθις τῷ 190 π.Χ. ὑπὸ τῶν βασιλέων τῆς Περγάμου, καὶ ἔκτοτε ἐκλήθησαν Φρυγία ἐπίκτητος. Ἡ δ' ἐπίλοιπος νότιος Φρυγία, εἰς ἣν καὶ μόνην περιωρίσθη ἔκτοτε ἡ ἐπωνυμία μεγάλης Φρυγίας, ἀφαιρεθεῖσα κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἀπὸ τῆς Συρίας, ἐδόθη τοῖς Περγαμηνοῖς καὶ μετὰ ταῦτα ἔτι, ὑπὸ τοὺς Ῥωμαίους, τὸ ὄνομα εἰς τὴν ἔκτασιν ταύτην διατηροῦσα, ἀπετέλει μέρος τῆς ἐπαρχίας Ἀσίας. Ἔκτοτε τὸ πρὸς ἀνατολὰς μέρος, τὸ κατὰ τὰς βορείους προβολὰς τοῦ Ταύρου, ἦν Φρυγία ἡ Παρώρειος. Πόλεις δ' αὐτῆς ἦσαν τὸ Τυριάκιον καὶ τὸ Φιλομήλιον. Ἡ δὲ λοιπὴ, οὖσα σχεδὸν πᾶσα ὑψηλὴ πεδιὰς, ἐλέγετο Φρυγία Πισιδική, καὶ πρωτεύουσα αὐτῆς ἦν Ἀντιόχεια ἡ πρὸς Πισιδίᾳ. — Τὰ ὄρη τῆς χώρας ἦσαν ὁ Ὄλυμπος μετὰ τοῦ Δινδύμου· ὁ Ταῦρος· ὁ Κάδμος, νῦν Βαβάς. Ποταμοὶ δὲ ὁ Ἕρμος καὶ ὁ Μαίανδρος μετὰ τῶν παραποταμίων αὐτῶν. Εἰς τὰ νότια τῆς χώρας ὑπῆρχον πολλαὶ λίμναι ἁλατοῦχοι, ὡς ἡ Ἀναύα, μεταξὺ Ἀπαμείας καὶ Κολοσσῶν· καὶ ἡ Ἀσκανία. — Οἱ κάτοικοι Φρύγες ἢ Βρίγες, ἐξελάμβανον ἑαυτοὺς αὐτόχθονας· ἀλλὰ κατὰ τὴν κοινὴν γνώμην τῆς ἀρχαιότητος ἦσαν ἄποικοι, καὶ καθ' Ἡρόδοτον (Ζ, 73) ἐκ τῆς Θράκης, ἔνθα Βρύγες ἢ Βρύγαι ἐλέγοντο, καὶ καθ' Ὅμηρον (Ἰλ. Π, 717) κατῴκουν ἀρχαιότατα περὶ τὸν Σαγγάριον ποταμόν. Τινὲς τῶν νεωτέρων θέλουσιν αὐτοὺς Ἀρμενίους, Ἀριανῆς φυλῆς. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἐξετάθησαν ἐπὶ πολὺ τῆς μικρᾶς Ἀσίας, εἶτα δὲ βαθμηδὸν περιωρίσθη τὸ ὄνομα εἰς στενώτερον κύκλον. Ἦσαν εἰρηνικοὶ, εἰς τὴν γεωργίαν ἐπιδεδομένοι καὶ τὸ ἐμπόριον. Αἱ κυριώτεραι τῶν θεοτήτων αὐτῶν ἦσαν ἡ Ἀγδιστις ἢ Κυβέλη, ὁ Σαβάζιος, ἤτοι ὁ Βάκχος, καὶ ὁ Μανῆς. Βαθμηδὸν δὲ μετὰ τοῦ θρησκεύματος αὐτῶν συνανεμίγησαν καὶ ἀπρεπεῖς συροφοινικικαὶ τελεταὶ τῆς Ἀστάρτης, καὶ ὄργια μετὰ μουσικῆς καὶ ὀρχήσεων ἐπεκράτουν ἐν αὐταῖς. Παράδοξον ἔθος εἶχον οἱ Φρύγες νὰ κατοικῶσιν εἰς σπήλαια βράχων, καὶ ὅλας πόλεις νὰ ἐγκαθιστῶσιν ἐντὸς βράχων ἀνεσκαμμένων. Καὶ ἄλλαι ἐπίσημοι πόλεις τῆς χώρας ἦσαν πρὸς νότον αἱ Κελαιναὶ, ἐπὶ τῶν πηγῶν τοῦ Μαιάνδρου, ἀρχαία τῶν βασιλέων πρωτεύουσα, καὶ καθέδρα τῆς σατραπείας τῆς μεγάλης Φρυγίας ἐπὶ τῆς περσοκρατίας· αἱ Κολοσσαί· ἡ Κυδράρα, εἶτα Ἱεράπολις· αἱ Πέλται· τὸ Καΰστρου πεδίον. Πρὸς βορρᾶν τὸ Δορύλαιον (νῦν Ἐσνὶ Σεΐρ)· τὸ Κοτυαῖον (ν. Κιστάϊα). Ἐπὶ δὲ τῶν Σελευκιδῶν προσετέθησαν ἔτι ἡ Ἀπάμεια Κιβωτὸς (καὶ νῦν Ἀπάμεια), ὑπὸ τὰς ἀρχαίας Κελαινὰς, ἀξιόλογον ἐμπορεῖον ἐπὶ Ῥωμαίων· ἡ Λαοδίκεια· ἡ Ἀπολλωνία· ἡ Σελεύκεια· τὰ Σύνναδα, μετὰ περιφήμων λατομείων μαρμάρου· ἐπὶ τῶν Περγαμηνῶν βασιλέων ἡ Εὐμένεια (Στρβ. ΙΒ, 5, 71). — Pl. V, 32, 41).

Φρύγια (τὰ), 1) Ἑορτὴ τῆς Ῥέας ἢ

Κυβέλης, κατὰ τὰ φρυγικὰ ἔθιμα πανηγυριζομένη.—2) Χωρίον μεταξὺ Βοιωτίας καὶ Ἀττικῆς, εἰς ὃ πιθανῶς τὰ φρύγια ἐπανηγυρίζοντο (Θουκ. Γ, 22.—Στφ. Βυζ.).

Φρύνη, ἡ κυριολεκτικῶς εἶδος βατράχου. Ἐδόθη δὲ τὸ ἐπώνυμον τοῦτο εἰς ἑταίραν τινὰ ἐκ Θεσπιῶν τῆς Βοιωτίας, Μνησαρέτην καλουμένην, καὶ, κατὰ μαρτυρίας ἀρχαίας, τῇ ἐδόθη τὸ νέον ὄνομα ἕνεκα τῆς ὠχρότητός της. Πτωχὴ κατ' ἀρχὰς, ἀπέκτησεν ἔπειτα μέγαν πλοῦτον, καὶ ἐχρησίμευσεν εἰς τὸν Πραξιτέλην ὡς πρότυπον διὰ τὴνΚνιδίαν Ἀφροδίτην, καὶ εἰς τὸν Ἀπελλῆν διὰ τὴν ἀναδυομένην. Εἰς τὰ θέλγητρα αὐτῆς ἐλέγετο ὅτι οὐδεὶς ἀνθίστατο, καὶ τοῦτο κατώρθωσε μόνος ὁ φιλόσοφος Ξενοκράτης.Προσβληθεὶς ὑπ' αὐτῆς ὁ ῥήτωρ Εὐθίας, τὴν ἐνήγαγεν εἰς τὴν Ἡλιαίαν ἐπὶ ἀσεβείᾳ, ὁ δὲ φίλος αὐτῆς Ὑπερίδης τὴν ὑπερήσπισε κατ' ἀρχὰς μετ' ἀμφιβόλου ἐπιτυχίας· εἰς τὸ τέλος δ' ἐγύμνωσε πρὸ τοῦ δικαστηρίου τὸ κάλλος τοῦ στήθους της,καὶ τότε ἐνίκησε θριαμβευτικῶς. Ὁ Πραξιτέλης τῇ ὑπεσχέθη νὰ τῇ χαρίσῃ τὸ ἄριστον τῶν ἔργων του· ἐπειδὴ δὲ δὲν ἤθελε νὰ τῇ ὁμολογήσῃ ποῖον αὐτὸς ἐθεώρει ὡς τὸ ἄριστον, ἀλλὰ τῇ ἄφησε νὰ ἐκλέξῃ ἐκείνη, κατέφυγεν εἰς δόλον, καὶ ἐνῷ ὁ Πραξιτέλης ἦν παρ' αὐτῇ, εἰς δοῦλος εἰσορμήσας κατ' ἐπιταγήν της, ἀνήγγειλεν ὅτι καίεται τοῦ καλλιτέχνου τὸ ἐργαστήριον. «Ἂν μόνον σώσωσι τὸν Ἔρωτα καὶ τὸν Σάτυρόν μου,» ἀνέκραξεν οὗτος ἔντρομος· καὶ οὕτω γνοῦσα ἡ Φρύνη τίνα τῶν ἔργων του ὁ ἴδιος ἐπροτίμα, ἀπῄτησε καὶ ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὸν Ἔρωτα ἐκ Πεντελησίου λίθου, καὶ ἀνέθηκεν αὐτὸν εἰς τῆς πατρίδος της τὸν ναὸν τοῦ Ἔρωτος,ὅθεν εἶτα ὁ Καλιγούλας τὸν ἥρπασεν εἰς Ῥώμην. Εἰς τὸν αὐτὸν δὲ ναὸν ὁ Πραξιτέλης προσανέθηκε καὶ ἄγαλμα τῆς Ἀφροδίτης καὶ ἄλλο τῆς Φρύνης,ἐκτὸς ἂν κατὰ λάθος μνημονεύεται τοῦτο, καὶ τὰ δύο ἀγάλματα ἦσαν ἓν καὶ τὸ αὐτὸ (Παυσ. Α, 20. 1.—Αἰλ.π.ἱ. Θ, 32.—Σχλ. εἰς Hor. Sat. II,3, 254).

Φρύνις, περίφημος διθυραμβοποιὸς καὶ κιθαρῳδὸς ἐκ Μιτυλήνης τῆς Λέσβου, ἀκμάσας περὶ τὸ 430 π.Χ. Εἰς αὐτὸν προσήπτετο ὅτι ἐξησθένησε καὶ ἐξεθήλυνε τὸν πρὶν σοβαρώτερον καὶ ἀνδρικώτερον χαρακτῆρα τῆς Ἑλληνικῆς μουσικῆς (Ἀρσφ. Νεφ.967.-Ἡσύχ.).

Φρυνίσκος, Ἀχαιὸς, εἷς τῶν στρατηγῶν τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν μετὸ τοῦ Κύρου ἀνάβασιν (Ξενφ. Ἀνβ. Ζ, 2).

Φρύνιχος, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Πολυφράδμονος,εἷς τῶν ἀρχαιοτέρων τραγῳδῶν μετὰ τὸν Θέσπιν, οὗ μαθητὴν λέγει αὐτὸν ὁ Σουίδας. Ὅτι δ' ἦν ἀρχαιότερος τοῦ Αἰσχύλου μαρτυρεῖται ἐκ τοῦ ὅτι τὸ πρῶτον ἐνίκησε τῷ 511 π.Χ. Λέγεται δὲ, ὡς ὁ Αἰσχύλος, οὕτω καὶ αὐτὸς ἐν Σικελίᾳ ἀποθανών. Τῷ 476 μνημονεύεται ἔτι διδάσκων ἐπὶ τῆς σκηνῆς (Πλουτ. Θμστ. Ε). Ὁ Φρύνιχος εἰσήγαγε πρῶτος, ἐκτὸς τοῦ ἡγεμόνος τοῦ χοροῦ καὶ ἕτερον πρόσωπον, δι' οὗ συνέστη διάλογος, καὶ ὡς ῥυθμὸν δι' αὐτὸν παρεδέχθη τὸ τροχαϊκὸν τετράμετρον, ὡς ἀπαντᾶται ἐν τοῖς πλείστοις τῶν Περσῶν τοῦ Αἰσχύλου. Τὰς ὑποθέσεις τῶν δραμάτων του ἠρύετο ἐκ τῆς ἀρχαίας μυθολογίας· ἀλλὰ τῆς διηγήσεως πολὺ ὑπερεῖχεν ἔτι παρ' αὐτῷ ἡ λυρικὴ, καὶ τὰ χορικὰ ᾄσματα, ὧν ἡ χάρις καὶ γλυκύτης τοῦ ῥυθμοῦ ἀνεγνωρίζοντο ἔτι καὶ ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις (Ἀρστφ. Ὄρν. 755.Σφ. 220, 269). Μνημονεύεται δρᾶμα αὐτοῦ αἱ Φοίνισσαι, ὃ ὁ Θεμιστοκλῆς ἀνεβίβασεν εἰς τὴν σκηνὴν πρὸς ἀνάμνησιν τῆς φήμης τοῦ ποιητοῦ, καὶ ὃ ἔλαβεν ὁ Αἰσχύλος ὡς πρότυπον τῶν Περσῶν του. Πρὸ τούτου δὲ γράψας ἄλλο περίφημον δρᾶμα, τὴν «Μιλήτου ἅλωσιν» (ὑπὸ Δαρείου), ἥτις, κατὰ Στράβωνα (ΙΔ, σ. 635 D, Ἐκδ. Cas.) δὲν εἶχε δρᾶσιν ἱστορικὴν,ἀλλὰ μᾶλλον ᾀδόμενον θρῆνον, τοσοῦτον συνεκίνησε τοὺς Ἀθηναίους,ὥστε πᾶν τὸ ἀκροατήριον ἐξερράγη εἰς δάκρυα, καὶ εἰς χιλιόδραχμον πρόστιμον κατεδικάσθη ὁ ποιητὴς ὡς ἀναμνήσας δυσχήματα λυποῦντα τὴν πόλιν, καὶ ἀπηγορεύθη τοῦ δράματος ἡ παράστασις(Ἡρδ. ΣΤ,21).

Ἰδ. καὶ Στρβ. ΙΔ, 635).Δυσχερείας ἔχει ἡ ἔρευνα περὶ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τοῦ περιεχομένου τῶν δραμάτων αὐτοῦ. Ἐν γένει ἐννέα δράματα αὐτοῦ μνημονεύονται,καὶ μεγάλως ἐπαινεῖ τὸ κάλλος αὐτῶν ὁ Ἀριστοφάνης (Θσμφ. 170). Τινὲς ἐξέλαβον καὶ ἄλλον δεύτερον τραγικὸν ποιητὴν τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος· ἀλλὰ τοῦτο οὐδ' ἀναγκαῖον φαίνεται οὐδὲ πιθανόν. (Τῶν ὀλίγων αὐτοῦ ἀποσπασμάτων συλλογὴ, Nauck, Trag. Graec. fragm.).—2)Υἱὸς Χοροκλέους, τραγικὸς ποιητὴς καὶ χορευτὴς, ἐπιλεγόμενος ὁ «ὀρχησάμενος», καὶ προσβαλλόμενος συνεχῶς ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Σφκ.1294. 1481. 1515).—3) Ποιητὴς τῆς ἀρχαίας ἀττικῆς κωμῳδίας, Ἀθηναῖος, υἱὸς Εὐνολείδου, πολλάκις ὑπὸ τῶν ἄλλων κωμικῶν χλευαζόμενος. Τῷ 405 π. Χ. διηγωνίσθη διὰ κωμῳδίας ἐπιγραφομένης «αἱ Μοῦσαι» πρὸς τοὺς Βατράχους τοῦ Ἀριστοφάνους, καὶ ἦν εἷς τῶν πολλῶν ποιητῶν τῶν χρόνων ἐκείνων, οἵτινες διὰ φιλοκάλου καὶ ἐπιδεξίου διαπλάσεως τοῦ δράματος ἐπροσπάθουν νὰ ἐξαγοράσωσι τὴν ἔλλειψιν μεγαλοφυΐας καὶ ἐφευρέσεως πρωτοτύπου. Τοῦτο τοὐλάχιστον δύναται νὰ ἐξαχθῇ ὡς συμπέρασμα ἐκ τῶν σωζομένων ἀποσπασμάτων 10 δραμάτων αὐτοῦ, ὧν μετρία ἐστὶν ἡ ἀξία(Συλλγ. Meineke, Fragm. Com. Graec. III)—4)Ἀθηναῖος ταπεινῆς καταγωγῆς, υἱὸς Στρατωνίδου. Μετὰ τὸ Σικελικὸν πάθημα ἐδείχθη ἀνὴρ νουνεχὴς καὶ δραστήριος, ἀλλ' οὐχὶ εὐγενῶν διαθέσεων. Ἀτομικὸς ἐχθρὸς ὢν τοῦ Ἀλκιβιάδου, ὅτε, τῷ 412 π.Χ., ἐστρατήγει ἐν Σάμῳ, ἐματαίωσε τὰς πρὸς ἐπιστροφὴν προσπαθείας αὐτοῦ διὰ προδοσίας εἰς τὸν Σπαρτιάτην Ἀστύοχον· κατώρθωσε δὲ ν' ἀποφύγῃ τὴν ἐκδίκησιν τοῦ Ἀλκιβιάδου, καταγγείλας ὁ ἴδιος εἰς τοὺς Ἀθηναίους τὴν μέλλουσαν ἐπιδρομὴν τῶν Σπαρτιατῶν, ἣν εἶχεν αὐτὸς προκαλέσει, καὶ ὀχυρώσας τὴν Σάμον (Θουκ. Η, 48. 50. 51). Τῷ 411 δὲ,ἐνεργείᾳ τοῦ Πεισάνδρου, ἐπαύθη τῆς στρατηγίας (Θουκ. Η, 54)· εἶτα δὲ, ὅτε ὁ Ἀλκιβιάδης προσῆλθε τῇ δημοκρατικῇ μερίδι, φοβούμενος αὐτοῦ τὴν ἐκδίκησιν, συνετάχθη ὁ Φρύνιχος μετὰ τῆς ὀλιγαρχικῆς μερίδος τῶν 400, καὶ ἀπῆλθεν ὡς πρέσβυς αὐτῶν μετὰ τοῦ Ἀντιφῶντος εἰς Σπάρτην. Ἐπὶ τῆς ἐπιστροφῆς του δὲ, πιθανῶς ὑποκινήσει τοῦ Κριτίου, ἐθανατώθη ὑπὸ περιπόλου κατὰ τὸ βουλευτήριον (Θουκ. Η, 92), ἢ ἐσφάγη διὰ νυκτὸς καὶ ἐκηρύχθη ἐχθρὸς τῆς πατρίδος (Θουκ. Η, 92. — Λυσ. Ἀγορ. 70). — 5) Σοφιστὴς ἐκ Βιθυνίας, ζῶν ἐπὶ Μάρκου Αὐρηλίου καὶ Κομμόδου. Σώζεται αὐτοῦ σύγγραμμα ἐπιγραφόμενον «ἐκλογὴ ῥημάτων καὶ ὀνομάτων ἀττικῶν», συναρμολογία, μετὰ πλείστης ἀκριβείας συντεταγμένη, ἐκφράσεων ἀττικῶν καὶ μή. Ἐκ τῶν ἄλλων του συγγραμμάτων οὐδὲν διετηρήθη.

Φρύνων, 1) Ἀθηναῖος Ὀλυμπιονίκης καὶ στρατηγὸς, φονευθεὶς ἐν μονομαχίᾳ πρὸς τὸν Πιττακὸν (Στρβ.). — 2) Ἀθηναῖος, κατηγορούμενος ἐπὶ προδοσίᾳ εἰς Φίλιππον, τὸν βασιλέα τῆς Μακεδονίας (Δμσθ.Πρπρσβ. 400.— Λουκ. Δμσθ. Ἐγκ. 41).

Φρυνώνδας, Ἀθηναῖος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους πολλάκις μνημονευόμενος μετὰ τοῦ ἐπὶ δολιότητι καὶ πονηρίᾳ παροιμιώδους καταστάντος Εὐρυβάτου (Ἀρστφ. Θσμφρ. 361.—Πλάτ.—Λουκ.).

Φρυξ, 1) ὁ κάτοικος τῆς Φρυγίας. Ἰδ.—2) Ὄνομα δούλου παρ' Ἀριστοφάνει (Σφ. 440).

Φρύξος, ποταμὸς τῆς Ἀργολίδος ἐν Πελοποννήσῳ, ῥέων ἀνατολικῶς τῆς Λερναίας λίμνης, καὶ ἑνούμενος μετὰ τοῦ Ἐρασίνου (Παυσ.).

Φυγὴ, ἡ ἐξορία, καὶ περιληπτικῶς οἱ ἐξόριστοι (Θουκ. Η, 64.—Πλουτ. Φλαμ. 113)· ὅθεν καί τινες ὑπέλαβον ὅτι ἐν τῇ ἀττικῇ δικαστικῇ διαλέκτῳ φεύγων ἐλέγετο ὁ ἐναγόμενος διότι δῆθεν ἐδικαιοῦτο, πρὸ τοῦ τέλους τῆς δίκης ν' ἀπαλλαγῇ αὐτῆς δι' ἑκουσίας φυγῆς ἢ ἐξορίας. Ἀλλὰ τοῦτο ἴσχυε μόνον διὰ τὰς πολιτικὰς, καὶ μάλιστα

τὰς φονικὰς δίκας. Φεύγων ἦν, κατ' ἀντίθεσιν τοῦ διώκοντος (τοῦ ἐνάγοντος), ὁ ἐναγόμενος, ὁ καταδιωκόμενος, ὁ θέλων ν' ἀποφύγῃ τὰς συνεπείας τῆς ἀγωγῆς.

Φύη, Ἀθηναία, τὸν δῆμον Παιωνίς, ἐξόχου κάλλους καὶ λαμπροῦ ἀναστήματος. Ἐντολῇ τοῦ Πεισιστράτου ὡς Ἀθηνᾶ ἐσταλμένη, εἰσήλασεν εἰς Ἀθήνας, μετ' αὐτοῦ ἐλθόντος νὰ καταλάβῃ ἐκ νέου τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἐνετείλατο τῷ δήμῳ νὰ τὸν δεχθῶσιν. Εἶτα δ' ὁ Πεισίστρατος τὴν ἐνύμφευσε μετὰ τοῦ υἱοῦ του Ἱππάρχου (Ἡρδ. Α,60).

Φῦκος (τὸ), τὸ καὶ σήμερον οὕτω καλούμενον θαλάσσιον φυτὸν, παράγον καὶ χρῶμά τι, οὗ χρῆσις ἐγίνετο ὡς κοσμητικοῦ, δι' ὃ καὶ κατέστη ταυτόσημον τῷ ψιμυθίῳ. Ἀρχαιότατα αἱ Ἀσιαναὶ γυναῖκες μάλιστα ἐποιοῦντο χρῆσιν τῶν τοιούτων, φυτι-

κῶν οὐσιῶν, ἐν ἄλλοις καὶ συκαμίνων (Ἀθήν). καὶ παιδέρωτος (φυτοῦ καὶ τούτου χρωματίζοντος) πρὸς ἀλλοίωσιν τοῦ χρώματος τοῦ προσώπου. Ἐν Ὁμήρῳ ἅπαξ μόνον λέγεται «ἐπιχρίσασα παρειὰς» (Ὀδ. Ξ, 172), ὥστε τοῦτο δὲν ἐθεωρήθη ὡς ἀρκοῦσα ἀπόδειξις ὅτι τότε ἤδη αἱ Ἑλληνίδες εἶχον τὴν κακὴν ταύτην ἕξιν. Ἐπεκράτησεν ὅμως μετὰ ταῦτα παρὰ ταῖς ἑταίραις, καὶ παρὰ ταῖς ἐπιτετηδευμέναις καὶ ταῖς φιλαρέσκοις, καὶ ἐν Λυσίᾳ (π. Ἐρατσθ. φόν. σλ. 93) λέγει ὁ ἀνὴρ ὡς γνώρισμα ἐξ οὗ ἐνόησεν ὅτι ἡ σύζυγός του ἔβαινε πρὸς τὸν ἐραστήν της· «ἔδοξε δέ μοι τὸ πρόσωπον ἐψιμυθιῶσθαι» (ἴδ. καὶ Ἀρστφ. Λυσστρ. 149. Ἐκκλ. 878, Πλτ. 1064.— Πλούτρχ. Ἀλκδ. ΛΘ). Ἔβαφον δὲ προσέτι καὶ τὰς ὀφρῦς καὶ τὰς βλεφαρίδας διὰ μέλανος χρώματος, «ἀσβόλου» (Ἄλεξις ἐν Ἀθην. 15, 557)· τὰς βαφὰς δ' ἐπέθετον ἢ διὰ χρωστῆρος ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ἢ διὰ τῶν δακτύλων ὡς εἰς ἄλλας εἰκόνας. Πολλάκις δ' αἱ οὕτω κατάβαφοι κομψευόμεναι χλευάζονται ὅτι ὁ ἱδρὼς ἢ τὰ δάκρυα προδίδουσιν αὐτῶν τὸ τέχνασμα, ὡς εὐτραπέλως λέγει ὁ ποιητὴς Εὔβολος (παρ' Ἀθην. αὐτόθι): «Κἂν ἐξίηται τοῦ θέρους, ἀπὸ μὲν τῶν ὀφθαλμῶν ὑδρορρόας δύο ῥέουσι μέλανας, ἐκ δὲ τῶν γνάθων ἱδρὼς ἐπὶ τὸν τράχηλον ἅλοκα μιλτώδη ποιεῖ· ἐπὶ τῷ προσώπῳ δ' αἱ τρίχες φορούμεναι, εἴξασι πολιαῖς, ἀνάπλεῳ ψιμυθίου.» (Ἴδ. καὶ Ξνφ. Οἰκον. Η). Ἐν μεταγενεστέροις δὲ χρόνοις οὐδ' ἄνδρες ἔμειναν ἀπηλλαγμένοι τοῦ ἀναξιοπρεποῦς τούτου ἔθους, ὡς ῥητῶς μαρτυρεῖται τοῦτο περὶ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως (Δοῦρις ἐν Ἀθην. ΙΗ, 542).

Φυκοῦς (ὁ), ἀκρωτήριον μετὰ πόλεως τῆς Κυρηναϊκῆς ἐν Λιβύῃ (Στρβ. — Στφ. Βζ.).

Φύλακες, οἱ ἄλλως καὶ ἐπίσκοποι καὶ ἄρχοντες λεγόμενοι, οἱ ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἐπὶ τῆς ἀκμῆς αὐτῶν, χειροτονητοὶ πρὸς τοὺς ὑποτελεῖς συμμάχους πεμπόμενοι ὡς ἀνώτατοι διοικηταί, ἀντιστοιχοῦντες πρὸς τοὺς ἁρμοστὰς τῶν Λακεδαιμονίων (Ἀρστφ. Ὄρν. 1023.— Ἁρπκρ.)

Φυλάκη, 1) ἀρχαία πόλις ἐν τῇ Φθιώτιδι τῆς Θεσσαλίας κατὰ τὴν βόρειον κλιτὺν τοῦ ὄρους Ὄθρυος, πατρὶς τοῦ Πρωτεσιλάου (ἴδ.) (Ὁμ. Ἰλ. Β, 695— Στρβ. Θ, 475).—2) Πόλις ἀγνώστου θέσεως ἐν τῇ Μολοσσίδι τῆς Ἠπείρου (Liv. XLV, 26).

Φύλακος, 1) υἱὸς τοῦ Δηϊῶνος καὶ τῆς Διομήδης, σύζυγος τῆς Κλυμένης ἢ Περικλυμένης, θυγατρὸς τοῦ Μινύου, καὶ πατὴρ τοῦ εἰς ποίμνας πλουσίου Ἰφίκλου καὶ τῆς Ἀλκιμήδης, Ἀργοναύτης, κτίστης τῆς Φυλάκης ἐν Θεσσαλίᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 705). Ἴδ. Μελάμπους.—2) Υἱὸς τοῦ Ἰφίκλου, ἔγγονος τοῦ προλαβόντος.—3) Ἥρως ἔχων

ἱερὸν ἐν Δελφοῖς, διότι ἐλέγετο ὅτι ἐν πνεύματι ἐπιφανεὶς, ἔσωσε τὸν ναὸν ἀπὸ τῆς εἰσβολῆς τῶν Γαλατῶν (Ἡρδ. Η,39).— 4) Υἱὸς τοῦ Ἰστιαίου ἐκ Σάμου (Ἡρδ. Η, 25).

Φύλαρχος, ἴδ. Φυλή.

Φύλαρχος, ἐξ Ἀθηνῶν, ἐκ Σικυῶνος ἢ ἐκ Ναυκράτιος, ἱστοριογράφος ἐπὶ Ἀράτου τοῦ Σικυωνίου, ζήσας ἑπομένως περὶ τὰ 210 π. Χ. Τὰ καθέκαστα δὲ τοῦ βίου του εἰσὶν ἄγνωστα. Συνέταξε διάφορα ἱστορικὰ καὶ μυθολογικὰ συγγράμματα, ὧν τὸ ἐπισημότερον ἦν τὸ ἐπιγραφόμενον «Ἱστορίαι», καὶ περιελάμβανε τὴν πεντηκονταετίαν, ἀπὸ τῆς εἰσβολῆς τοῦ Πύρρου εἰς τὴν Πελοπόννησον μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ Κλεομένους, 272—225 π. Χ., ἐξ οὗ ἠρύσθησαν πολλὰ ὅ τε Πλούταρχος καὶ ὁ Λατῖνος Πομπήϊος Τρόγος. Ὁ Πολύβιος (Β, 56-63) κρίνει τὸν Φύλαρχον λίαν αὐστηρῶς, ἀλλ' ἀδίκως καὶ ἄνευ ἀποχρώντων λόγων. Ἔγραφεν ἴσως πομπωδῶς πως καὶ ἐπὶ τὸ θεατρικώτερον, ἀλλ' οὐχὶ ἐπὶ προθέσει διαστροφῆς τῆς ἀληθείας. Ἀπωλέσθησαν δὲ τὰ ἔργα του πάντα πλήν τινων ἀποσπασμάτων (Συλλγ. Müller Fragm. Hist. Graec. I.).

Φύλαρχος, ὁ κοινότερον λεγόμενος ἐπιμελητὴς, ὁ ἐτήσιος πρόεδρος ἑκάστης τῶν 10 φυλῶν ἐν Ἀθήναις (Ἡρδ. Ε, 69). Εἶτα δὲ ὁ ἀρχηγὸς ἑκάστου τάγματος τοῦ Ἀττικοῦ ἱππικοῦ, διαιρουμένου κατὰ φυλάς.

Φύλας, 1) βασιλεὺς τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ Δρυόπων, ὃν, ὡς παρανομήσαντα κατὰ τοῦ ἱεροῦ τῶν Δελφῶν, ἐφόνευσεν ὁ Ἡρακλῆς, ἐκ δὲ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Μηδείας ἔσχεν υἱὸν τὸν Ἀντίοχον.—2) Υἱὸς τοῦ ῥηθέντος Ἀντιόχου, σύζυγος τῆς Δηϊφίλης, καὶ πατὴρ τοῦ Ἱππότα καὶ τῆς Θηροῦς.—3) βασιλεὺς τῆς Ἐφύρας ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου, οὗ ἡ θυγάτηρ Ἀντιόχεια ἔσχεν ἐκ τοῦ Ἡρακλέους υἱὸν τὸν Τληπόλεμον (Ὁμ. Ἰλ. Β, 653.—Στρβ. Η, 338).

Φυλετικὰ δεῖπνα, ἴδ. Λειτουργίαι.

Φυλεὺς, υἱὸς τοῦ Αὐγείου, βασιλέως τῆς Ἤλιδος, ἐκδιωχθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του εἰς Δουλίχιον, διότι, ὅτε οὗτος δὲν ἠθέλησε νὰ δώσῃ τῷ Ἡρακλεῖ τὴν συμφωνηθεῖσαν ἀμοιβὴν διὰ τὴν κάθαρσιν τῶν ἱπποστασίων του, ὁ Φυλεὺς, κληθεὶς τὰ κρίνῃ, ἐγνωμάτευσεν ὑπὲρ τοῦ Ἡρακλέους. Ἦν πατὴρ τοῦ Μέγητος, καὶ ἀποκατέστη μὲν αὖθις ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους εἰς τὸν πατρικὸν θρόνον, ἀλλ' ἀφῆκεν εἶτα αὐτὸν εἰς τὸν ἀδελφὸν του Ἀγασθένην, καὶ ἐπέστρεψεν εἰς Δουλίχιον. Συγκατηριθμεῖτο δὲ καὶ μετὰ τῶν παρευρεθέντων εἰς τὴν θήραν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου (Ὁμ. Ἰλ. Β, 625. Ο, 530.—Ἀπλλδ. Β, 55).

Φυλὴ, φρούριον ὀχυρὸν, σωζόμενον σχεδὸν ὁλόκληρον εἰς τὰ ἀπότομα ὕψη τοῦ ὄρους Πάρνηθος, παρὰ τῇ ὀρεινῇ ὁδῷ τῇ ἀγούσῃ ἐκ Θηβῶν εἰς Ἀθήνας, εἰς 100 δὲ σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν. Ἐνταῦθα ὠχυρώθη ὁ Θρασύβουλος ὅτε ἐπῆλθε κατὰ τῶν Τριάκοντα. Καὶ τούτων μὲν ὁ στρατὸς ἠναγκάσθη ν' ἀποστῇ τῆς πολιορκίας ἕνεκα πυκνῆς πεσούσης χιόνος, ὁ δὲ Θρασύβουλος ἐκεῖθεν κατῆλθεν εἰς Πειραιᾶ. Ἡ Φυλὴ ἀνῆκεν εἰς τὴν Οἰνηΐδα φυλὴν, ὁ δὲ κάτοικος ἐλέγετο Φυλάσιος.

Φυλὴ, πολιτικὴ διαίρεσις τοῦ λαοῦ ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς πολιτείαις, ὡς βάσιν ἀληθῆ ἢ ὑποτιθεμένην ἔχουσα τὴν κοινὴν καταγωγὴν, ἥτις συνετέλει εἰς τὴν μονιμότητα καὶ εἰς τὴν ὁμόνοιαν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 362). 1) Ἀττικαὶ φυλαί. Ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μνημονεύεται ὁ λαὸς τῆς Ἀττικῆς διαιρούμενος εἰς 4 φυλὰς, φερούσας ὁτὲ μὲν μυθικὰ ἢ ἱστορικὰ ὀνόματα, ὁτὲ δὲ τοπικὰ ἢ κοινωνικὰ, αἰνιττόμενα διακρίσεις, ὡς α) Κεκροπία, Αὐτόχθων, Ἀκταία, Παραλία· β) Κραναΐς, Ἀτθὶς, Μεσογαία, Διακρία· γ) Διὰς, Ἀθηναῖς, Ποσειδωνιὰς, Ἡφαιστιάς· δ) αἱ Ἰωνικαὶ, ὑπὸ Ἴωνος δηθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ Ξούθου ὀργανωθεῖσαι, κατ' ἐπαγγέλματα δὲ διακρινόμεναι, τοὺς Γελέοντας (τὸν τὴν γῆν ἐργαζόμενον λαὸν), τοὺς Αἰγικορεῖς (ποιμένας), τοὺς Ἀργά-

δεις (ἐργατικούς) καὶ τοὺς Ὁπλητας, εἰ καὶ διάφοροι παρὰ διαφόρων ἕτεραι εἰκασίαι ἐπροτάθησαν περὶ τῶν ὀνομάτων τούτων. Ἴσως δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι οἱ Ὁπλητες κατῴκουν κατὰ τὴν τετράπολιν, πρὸς τῷ Μαραθῶνι, οἱ Αἰγικορεῖς εἰς τὰ ὄρη τοῦ Βριλησσοῦ καὶ τοῦ Πάρνηθος, οἱ Γελέοντες εἰς τὰ Μεσόγαια καὶ τὸ πεδίον τῆς Ἀττικῆς, καὶ οἱ Ἀργάδεις εἰς τὴν πόλιν. Ἡ δὲ τῷ Θησεῖ ἀποδιδομένη διαίρεσις εἰς τρεῖς ἀριστοκρατικὰς τάξεις (Πολδ. ΣΤ, 9, 111) ἢ ἔθνη (τῶν Εὐπατριδῶν, Δημιουργῶν καὶ Γεωμόρων) ἐστὶν ἄσχετος πρὸς τὴν τῶν φυλῶν, μᾶλλον δὲ ἡ βάσις τῆς εἰς φρατρίας ἀριστοκρατικῆς ὑποδιαιρέσεως τῶν φυλῶν. Ἑκάστης φυλῆς προΐστατο εἷς Φυλοβασιλεύς, ἐξ Εὐπατριδῶν· ἑκάστη δὲ τῶν φρατριῶν, ἢ τῶν ὑποδιαιρέσεων τῶν φυλῶν, ὑποδιηρεῖτο εἰς 30 γένη, καὶ ἕκαστον γένος περιελάμβανεν ἀνὰ 30 οἰκογενείας, ἀρχηγὸν ἔχον τὸν γενήτην. Τὰ μέλη τοῦ αὐτοῦ γένους ἐλέγοντο ὁμογάλακτοι, καὶ ἀπετέλουν ἑταιρίαν ὀργεώνων, ὡς ὑπηρετούντων τὸ αὐτὸ οἰκογενειακὸν ἱερόν. Διοικητικῶς δὲ διῃρέθησαν αἱ φυλαὶ ἑκάστη εἰς τρεῖς Τριττύας, ἴσως ἄλλη ἐπωνυμία, ἢ ἄλλη ἔποψις (ἡ διοικητικὴ) τῆς φρατρίας, καὶ ἑκάστη τριττὺς εἰς 4 ναυκραρίας (Πολδ. Η, 108. — Φωτ.), διοικουμένη ὑπὸ Πρυτάνεων (Ἡρδ. Ε, 71). Ἀλλὰ σπουδαῖον σύμπτωμα καὶ ἀνατροπὰς ἀπειλοῦν ἦν ἡ πτωχεία εἰς ἣν ὁ λαὸς βαθμηδὸν περιῆλθεν ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν πλουσίων Εὐπατριδῶν, οὕτως ὥστε αἱ κατώτεραι τάξεις κατέστησαν θῆτες, πελάται ἢ ἑκτημόριοι, οὐχί, ὡς εἰκάζεται, οἱ τὸ ἕκτον τῶν εἰσοδημάτων τῆς καλλιεργουμένης γῆς εἰς τοὺς ἄρχοντας αὐτῆς ἀποφέροντες, ἀλλὰ τὰ $^5/_6$ δίδοντες, καὶ ἀπέναντι τῆς ἐργασίας των μόνον τὸ $^1/_6$ λαμβάνοντες πολλοὶ δὲ καὶ δι' αὐτὸ τοῦτο εἰς δουλείαν περιήρχοντο (Πλούτ. Σόλ. ΙΓ'). Τότε ὁ Σόλων, κληθεὶς νὰ διορθώσῃ τὴν νομοθεσίαν, πρὸ παντὸς εἰς ταύτην ἀπέβλεψε τὴν ἀνωμαλίαν, καὶ ἵνα ἀποδώσῃ εἰς τοὺς Ἀθηναίους θέσιν ἀξίαν λαοῦ ἐλευθέρου, εἰσήγαγε τὴν σεισάχθειαν, ἥτις ἦν ἀποκοπὴ τῶν χρεῶν, καὶ ἐλάττωσις τῆς ὑπερβολικῆς πιέσεως ἐπὶ τῶν ὀφειλετῶν διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως μὲν τῶν ἐπὶ σώματι (ἐπὶ προσωπικῇ κρατήσει) δανείων, αὐξήσεως δὲ τῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος ἀπὸ 73 εἰς 100, ὥστε ὁ πρὶν 100 δραχμὰς ὀφείλων εἶχεν ἔκτοτε ν' ἀποτίσῃ μόνον 73. Τὴν Ἰωνικὴν διαίρεσιν τῶν λαῶν διετήρησεν, ἀλλὰ συγχρόνως παρεισήγαγε καὶ τὴν δημοκρατικὴν τῆς τιμοκρατίας, καθ' ἣν τὰ πολιτικὰ δικαιώματα προσεμετροῦντο πρὸς ἑκάστου τὴν περιουσίαν καὶ τὰς ὑπὲρ τοῦ δημοσίου συνεισφοράς. Προσδιήρεσε λοιπὸν τὸν λαὸν καὶ εἰς τέσσαρα τιμήματα ἢ τέλη, τοὺς πεντακοσιομεδίμνους, ἤτοι τοὺς κεκτημένους ἐτήσιον εἰσόδημα τοὐλάχιστον 500 μεδίμνων τῶν ξηρῶν, ἢ μετρητῶν τῶν ῥευστῶν προϊόντων· τοὺς ἱππεῖς, ἔχοντας εἰσόδημα 300-500 μεδίμνων, καὶ δυναμένους νὰ τρέφωσιν ἵππον στρατιωτικόν· τοὺς ζευγίτας, εἰσπράττοντας 150-300 μεδίμνους, καὶ δυναμένους νὰ ἔχωσι ζεῦγος ἀροτήρων βοῶν, καὶ τοὺς θήτας, ὧν τὸ εἰσόδημα ἦν ἔλασσον τῶν 150 μεδίμνων· καὶ αἱ τρεῖς αὗται τελευταῖαι κατηγορίαι ἐλέγοντο «ἱππάδα, ζευγίσιον, θητικὸν (τέλος) τελεῖν». Κατὰ τὴν διαίρεσιν ταύτην ἐρρύθμισε τῶν πολιτῶν τὰ καθήκοντα καὶ τὰ δικαιώματα. Ὡς πρὸς τὰ τέλη εἰς ἃ ὑπεβάλλοντο ἴδ. Πολιτ. Οἰκονομίαν. Ὡς δὲ πρὸς τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, παρατηρητέον ὅτι οἱ θῆτες ἐμάχοντο μόνον ὡς ψιλοὶ καὶ ὡς ναῦται, οἱ δὲ τῶν τριῶν ἄλλων κατηγοριῶν ὡς ὁπλῖται, καὶ τὸ ἱππικὸν ἐλαμβάνετο ἐκ μόνων τῶν δύο ἀνωτάτων. Ἀναλόγως δὲ διέφερον αὐτῶν τὰ δικαιώματα. Εἰς τὰς χειροτονητὰς ἀρχάς, αἷς ἴσως τὸ πρῶτον τότε ἀνῆκε καὶ ἡ τοῦ βουλευτοῦ, δεκτοὶ ἦσαν οἱ τῶν τριῶν ἀνωτέρων τάξεων, εἰς τὴν ἀξίαν δὲ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἑπομένως καὶ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν, μόνοι οἱ τῆς ἀνωτάτης· οἱ δὲ θῆτες μετεῖχον μόνον τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου καὶ τῶν ἡλιαστικῶν διαστηρίων, ὧν ἡ ἐπιρροὴ ἦν ἔτι τότε πολὺ ἐλάσσων τῆς μετὰ ταῦτα, διότι οἱ ἄρχοντες εἶχον βεβαίως ἐν πολλαῖς περιστάσεσιν ἴδια δικαστήρια (ἴδ. Βουλή. Ἄρειος Πάγος, Ἐφέται). Πολιτικὴν δὲ σπουδαιότητα διετήρησαν ἔτι αἱ φρατρίαι καὶ τὰ γένη καὶ διὰ τῆς ἐπιτηρήσεως τῆς γνησιότητος τῆς πολιτικῆς καταγωγῆς, ἥτις ἦν προσὸν ἀναπόφευκτον διὰ τὴν ἐξάσκησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων. Ἡ νεόνυμφος εἰσήγετο εἰς τοῦ συζύγου αὐτῆς τὴν φρατρίαν· τὸ δὲ νεογέννητον παιδίον ὤφειλον οἱ γονεῖς «εἰς τὴν φρατρίαν» ἢ εἰς τοὺς φράτορας εἰσάγειν, ἐγγράφειν εἰς τὸ κοινὸν» ἢ «εἰς τὸ φρατορικὸν γραμματεῖον». — Ἐντελῶς δὲ μετερρυθμίσθη ἐπὶ τὸ δημοκρατικώτερον ἡ Σολώνιος νομοθεσία μετὰ τὴν ἔξωσιν τῶν Πεισιστρατιδῶν. Ὁ Κλεισθένης, καταργήσας τὰς τέσσαρας Ἰωνικὰς φυλάς, διετήρησε τὰς φρατρίας καὶ τὰ γένη μόνον ἕνεκα τῶν θρησκευτικῶν ἐθίμων, καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς πολιτικῆς σημασίας· διῄρεσε δὲ τὸν λαὸν εἰς 10 τοπικὰς φυλάς, ἃς ὠνόμασε κατ' ἀρχαίους ἥρωας ἐπωνύμους, Ἐρεχθηίδα, Αἰγηίδα, Πανδιονίδα, Λεοντίδα, Ἀκαμαντίδα, Οἰνηίδα, Κεκροπίδα, Ἱπποθοοντίδα, Αἰαντίδα, Ἀντιοχίδα· καὶ ἀναλόγως ηὐξήθησαν καὶ αἱ ναυκραρίαι εἰς 50, καὶ οἱ βουλευταὶ εἰς 500 (ἴδ. Βουλή). Ἑκάστης φυλῆς προΐστατο εἷς ἐτησίως ἐκλεγόμενος Ἐπιμελητής. Τὰς Φυλὰς δὲ διῄρεσεν εἰς δήμους, εἰς 10, ὡς φαίνεται (Ἡρδ. αὐτ.), ἑκάστην, αὐξηθέντας ὅμως ἐν μετέπειτα χρόνοις εἰς 174. Περὶ τῶν σχέσεων τῶν δήμων πρὸς τὰ γένη, ἴδε Δῆμος, πρὸς δὲ τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν, ἴδ. Στρατός. Τοιαῦται ἐτέθησαν αἱ βάσεις τῆς ἀπολύτου δημοκρατίας, ἔτι μᾶλλον ἀναπτυχθείσης διὰ τῆς παραδοχῆς τοῦ ὀστρακισμοῦ (ἴδ. Ἐκκλησία), διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τῆς κληρώσεως ἀντὶ τῆς χειροτονίας εἰς πάσας τὰς ἀρχάς, καὶ ἔφθασε τέλος εἰς τὴν ὑπερτάτην ἀκμὴν διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀριστείδου προταθείσης καὶ δεκτῆς γενομένης παραδοχῆς εἰς τὰς ἀρχὰς παντὸς πολίτου, ἀνεξαρτήτως τοῦ τιμήματος. Τῷ 307 π. Χ., ἐκ κολακείας πρὸς Δημήτριον τὸν Πολιορκητήν, προσετέθησαν εἰς τὰς φυλὰς δύο ἕτεραι, ἡ Ἀντιγονὶς καὶ ἡ Δημητριάς, μετακληθεῖσαι μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ Δημητρίου Πτολεμαΐς καὶ Ἀτταλίς. — 2) Δωρικαὶ φυλαί. Τὰ δωρικὰ γένη ἀνάγονται ὑπὸ τοῦ μύθου εἰς τὸν ἀρχαιότατον βασιλέα τῶν Δωριέων Αἰγιμιόν, υἱὸν τοῦ Δώρου, ὅστις τὸ τρίτον τοῦ κράτους του παρεχώρησεν εἰς τὸν Ἡρακλῆν, δι' ἣν οὗτος τῷ εἶχε παρέξει βοήθειαν κατὰ τῶν Λαπιθῶν. Διῃρέθησαν δ' οἱ Δωριεῖς εἰς τρεῖς φυλάς, ὥστε Τριχάϊκας καλεῖ ἤδη αὐτοὺς ὁ Ὅμηρος (Ὀδ. Τ, 177), καὶ ἡ μὲν αὐτῶν ἐκλήθη καθ' Ὕλλον, τὸν υἱὸν τοῦ Ἡρακλέους, αἱ δὲ δύο ἄλλαι κατὰ Δυμᾶνα καὶ Πάμφυλον, τοὺς υἱοὺς τοῦ Αἰγιμιοῦ, Ὑλλεῖς, Δυμᾶνες καὶ Πάμφυλοι. Ἔνθα ὑπῆρχον Δωριεῖς ἀπαντῶνται καὶ τῶν τριῶν τούτων φυλῶν τὰ ὀνόματα. Εἰ δέ που ἦν καὶ ξένος, μὴ δώριος, λαός, αὐτοῖς ἐν τοιούτῳ ἀριθμῷ συναναμεμιγμένος, ὥστε νὰ μετέχῃ τοῦ πολιτικοῦ βίου, ἐκεῖ ἀπετέλει αὐτὸς ἄλλην φυλήν. Τοιαύτη ἦν ἐν Ἄργει καὶ Ἐπιδαύρῳ ἡ Ὑρνηθία, ἐν Σικυῶνι ἡ Αἰγιαλία. Ἐν δὲ Σπάρτῃ, ἔνθα ὁ δώριος πληθυσμὸς ἦν ὁ μόνος ἄρχων, καὶ ὁλόκληρον τὸ στοιχεῖον τῆς πολιτείας ἀποτελῶν, ἐκεῖ μόνον αἱ τρεῖς δωρικαὶ φυλαὶ ἀπαντῶνται, διαιρούμεναι ἑκάστη εἰς 10 ὠβάς, ἢ καὶ φρατρίας λεγομένας, ἐξ ὧν οἱ δύο τῶν Ὑλλέων ἦσαν αἱ βασιλικαί. Πιθανὸν φαίνεται, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ βεβαιωθῇ, ἂν οἱ 30 γέροντες (μέλη τῆς γερουσίας) ἀντεστοίχουν πρὸς τὰς 30 ὠβάς, καὶ ἐλαμβάνετο ἀνὰ εἷς ἐξ ἑκάστης. Πέντε κῶμαι ἢ τμήματα τῆς Σπάρτης καὶ τῆς περιχώρου, ἡ Πιτάνα, αἱ Λίμναι, ἡ Μεσσόα, ἡ Κυνόσουρα, καὶ ἴσως ἡ Ἔδωλος (ἀλλὰ ταύτης ἀμφιβάλλεται τὸ ὄνομα), ἐλέγοντο φυλαί, ἀλλὰ μόνον καταχρηστικῶς, εἰ καὶ ἄλλως πιθανὴ φαίνεται καὶ

ἡ τοπικὴ τῶν φυλῶν καὶ ὠβῶν διαίρεσις. Τίνα ὅμως σχέσιν μὲ τὰς κώμας εἶχον ἀγνοεῖται.

Φυληΐς, θυγάτηρ τοῦ Θεσπίου, μήτηρ τοῦ Τιγάσιδος ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Φύλιος, ἴδ. Κύκνος.

Φυλλήϊον ὄρος, ἐν Θεσσαλίᾳ, ἐπὶ τοῦ Ἐνιπέως ποταμοῦ, πλησίον τῆς πόλεως Φύλλου (Ἀπλλν. Ῥδ, Α. 37).

Φυλλίδας, Θηβαῖος. Εἰ καὶ τῇ δημοκρατικῇ ἀνήκων μερίδι, ἔμεινεν ὅμως τῷ 382 π.Χ. εἰς Θήβας, προσελήφθη μάλιστα καὶ ὡς γραμματεὺς τῶν πολεμάρχων, ἐνεργῶν οὐχ ἧττον μυστικῶς ὑπὲρ τῶν ἐξορίστων ὁμοφρόνων του, καὶ προσπαθῶν παντὶ σθένει νὰ κατευνάζῃ τὰς περὶ αὐτῶν ὑπονοίας. Ἔδωκε δ' εἰς τὴν οἰκίαν του συμπόσιον, εἰς ὃ παρευρεθέντες τινὲς τῶν συνωμοτῶν, ἐθανάτωσαν δύο ἐκ τῶν πολεμάρχων (Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 4, 2.—Πλούτ. Πελοπ. Ζ, Θ).

Φυλλίς, θυγάτηρ Σιθῶνος, τοῦ βασιλέως τῆς Θρᾴκης, ἐφιλοξένησε τὸν ἐκ Τροίας ἐπιστρέφοντα Δημοφῶντα, καὶ ἠράσθη αὐτοῦ τοσοῦτον, ὥστε, εἰ καὶ τῇ ὑπεσχέθη νὰ ἐπανέλθῃ, αὕτη, μὴ ἀνεχομένη τὴν ἀπουσίαν του, ἀπηγχονίσθη (Λουκ. Ὀρχ. 49). Κατά τινας δὲ μετεμορφώθη μετὰ θάνατον εἰς ἀμυγδαλῆν.

Φυλλίς, 1) χώρα τῆς Θρᾴκης παρὰ τὸ ὄρος Πάγγαιον (Ἡρδ. Ζ, 173). — 2) Ποταμὸς τῆς Βιθυνίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ (Στφ. Βζ.).

Φύλλος (ὁ), ἢ Φυλλοῦς (Στρβ.), πόλις τῆς Φθιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, μετὰ περιφήμου ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, ὅστις κατ' αὐτὴν Φυλλάτος ἐπωνομάζετο (Στφ. Βυζ.).

Φυλόμαχος, κατὰ Πολύβιον (ΛΒ, 25, 4), ἀγαλματοποιὸς ἐν Περγάμῳ, κατασκευάσας τὸ περίφημον ἄγαλμα τοῦ Ἀσκληπιοῦ. Ἀλλ' ἐσφαλμένως, ἀντὶ Πυρόμαχος (ἴδ.) (Διόδ. σλ. 528).

Φυλλώ, θεράπαινα τῆς Ἑλένης ἐν Σπάρτῃ (Ὁμ. Ὀδ. Δ. 125).

Φύρκος, φρούριον τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, πλησίον τοῦ Λεπρέου (Θουκ. Ε, 49).

Φῦσα, τὸ ἀσκοειδὲς ὄργανον δι' οὗ φυσᾶται τὸ πῦρ εἰς τὰ χαλκεῖα ἢ τὰς ἑστίας

(Ὁμ. Ἰλ. Σ, 372. 409. 412. 468. 470.—Ἡρδ. Α, 68.—Θκδ. Δ, 100) ὅμοιον πρὸς τὸ νῦν ἐν χρήσει, ὡς δεικνύει ἡ εἰκὼν ἐκ λύχνου ἀρχαίου.

Φυσάδεια (ἡ), κρήνη παρὰ τῷ Ἄργει ἐν Πελοποννήσῳ, κληθεῖσα κατὰ θυγατέρα τοῦ Δαναοῦ (Καλλμ. Ὕμν.).

Φυσίκελλος, εἶδος ἄρτου ἢ πλακοῦντος, ὃν οἱ Σπαρτιᾶται παρέθετον εἰς τὴν τράπεζαν ὅτε προσεκάλουν ξένους (Ἀθην. Δ, 138-141).

Φύσιος, υἱὸς τοῦ Λυκάονος, βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας (Ἀπλλδ. Γ, 8).

Φύσκα, πόλις τῆς Μακεδονίας, πλησίον κειμένη τῆς Κισσοῦ, πέραν τοῦ ποταμοῦ Ἀξιοῦ (Θουκ. Β, 99).

Φύσανος, υἱὸς τοῦ Αἰτωλοῦ, ἔγγονος τοῦ Ἀμφικτύονος (Στφ. Βζ).

Φύσκος (ἡ), 1) πόλις τῆς Καρίας, κατὰ τὸν λιμένα τῶν Μυλάσσων, ἔχουσα ἄλσος ἱερὸν τῆς Λητοῦς (Στρβ.-Στφ. Βυζ.].—2) (ὁ), Ὄρος τῆς κάτω Ἰταλίας πλησίον τῆς Κρότωνος (Θεόκρ. Εἰδ. Δ, 23). — 3) Ποταμὸς τῆς Ἀσσυρίας, ἀριστερὸς ὁμόρρους τοῦ Τίγριδος, πλεθριαῖος τὸ πλάτος (Ξνφ. Ἀνδ. Β, 4, 23).—4) Πόλις τῆς Ὀζολαίας Λοκρίδος.

Φύσκων, οὕτω χλευαστικῶς ἐπικληθεὶς, ὡς ἔχων τὴν γαστέρα προέχουσαν, Πτολεμαῖος ὁ Εὐεργέτης (ἴδ.).

Φυταλίδαι, ἀρχαῖον γένος ἐν Ἀθήναις, ὑποδεχθὲν τὸν Θησέα, καὶ καθαρίσαν αὐτὸν μετὰ τοὺς φόνους τῶν διαφόρων λῃστῶν (Πλούτ. Θησ. ΙΒ. ΚΒ).

Φύταλος, Ἐλευσίνιος ἥρως, δεξιωσάμενος τὴν Δήμητραν, καὶ διὰ τοῦτο ὑπ' αὐτῆς πρὸς ἀμοιβὴν διδαχθεὶς τὴν φυτείαν καὶ καλλιέργειαν τῆς συκῆς. Ἀπόγονοι αὐτοῦ οἱ Φυταλίδαι (Παυσ. Α, 23).

Φυτάλμιος, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ὁ Ποσειδῶν ἐλατρεύετο ἐν Τροιζῆνι, ὡς παρακαλούμενος ὅπως προφυλάττῃ τὰς φυτείας ἀπὸ τῆς βλάβης τῶν πλημμυρῶν καὶ κατακλύσεων (Παυσ, Β, 32).

Φώκαια, πόλις τῆς Ἰωνίας, ἀνθοῦσα ἀττικὴ ἀποικία, ἡ βορειοτέρα τῶν Ἰωνικῶν πόλεων, κειμένη ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου τοῦ διαιροῦντος τὸν Ἐλαίτην ἀπὸ τοῦ Ἑρμαϊκοῦ κόλπου, εἰς 200 σταδίων ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Σμύρνης. Εἶχε δύο λιμένας, τὸν Ναύσταθμον καὶ τὸν Λαμπτῆρα, καὶ πρὸ αὐτῶν τὴν μικρὰν νῆσον Βάκχιον (Liv. XXXII, 22, 31), μετὰ ναῶν καὶ ἄλλων ἀξιολόγων οἰκοδομῶν. Οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως, Φωκαεῖς, πρῶτοι τῶν Ἑλλήνων ἐπεχείρησαν μακρὰς θαλασσοπλοΐας, καὶ ἐξαπέστειλαν πολλὰς ἀποικίας, ἐν ἄλλαις τὴν τῆς Μασσαλίας ἐν Γαλλίᾳ. Μετὰ τὴν καθυπόταξιν τῆς Λυδίας εἰς τοὺς Πέρσας, περὶ τὸ 539 π. Χ., πολιορκηθέντες οἱ Φωκαεῖς ὑπὸ τοῦ Ἅρπάγου, ἐγκατέλιπον πάντες τὴν πόλιν καὶ μετέβησαν εἰς Ἀλαλίαν (εἶτα Ἀλερίαν) τῆς Κορσικῆς· ἀλλὰ μέρος αὐτῶν ἐπέστρεψε πάλιν μετ' οὐ πολὺ (Ἡρδ. Α, 165.— Στρβ. ΣΤ, 25,2). Καὶ ἔκτοτε ἐξηκολούθησε πλουτοῦσα καὶ ἀναπτυσσομένη ἡ Φώκαια, καὶ ἄφθονα λάφυρα ἀπεκόμισαν ἀπ' αὐτῆς οἱ Ῥωμαῖοι (Liv. XXXVII, 32). Εἰσέτι δὲ σώζονται αὐτῆς ἐρείπια καὶ τὸ ὄνομα.

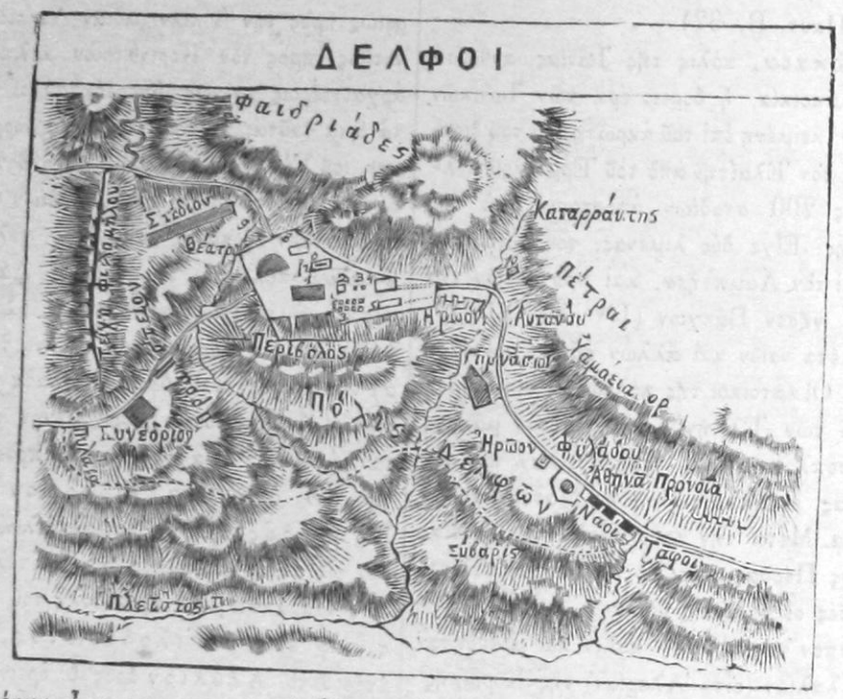
Φωκαΐτης, στατήρ, χρυσοῦν νόμισμα τῶν Φωκέων, ἐλάσσονος ἀξίας τῶν ἄλλων στατήρων, διὰ τὴν κατωτέραν ποιότητα τοῦ χρυσοῦ (Θουκ. Δ, 52).

Φωκέα, φρούριον εἰς τὴν χώραν τῶν Λεοντίνων ἐν Σικελίᾳ (Θουκυδ. Ε, 4).

Φωκικὸν, μεγάλη καὶ εὐρύχωρος οἰκοδομὴ παρὰ τῷ τάφῳ τοῦ Λαΐου, ἐπὶ τῆς ἐκ Δελφῶν εἰς Δαυλίδα ἀγούσης, ἔνθα συνήρχοντο ἀντιπρόσωποι τῶν Φωκικῶν πόλεων (Παυσ 1, 5).

Φωκὶς, χώρα τῆς μέσης Ἑλλάδος, 40 τετρ. μιλίων ἔκτασιν ἔχουσα, καὶ συνορεύουσα δυτικῶς πρὸς τὴν Δωρίδα καὶ τὴν Ὀζολαίαν Λοκρίδα, ἀνατολικῶς πρὸς τὴν Ὀπουντίαν Λοκρίδα καὶ τὴν Βοιωτίαν, βορείως πρὸς τὴν Ἐπικνημιδίαν Λοκρίδα, καὶ νοτίως πρὸς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον. Ἐν ἀρχαιοτέροις χρόνοις ὑπερέβησαν οἱ Φωκεῖς τὰ ὅρια ταῦτα, χωρήσαντες πρὸς βορρᾶν μέχρι τοῦ Εὐβοϊκοῦ πορθμοῦ, σφηνηδὸν διεισδάντες μεταξὺ τῶν Ἐπικνημιδίων καὶ τῶν Ὀπουντίων Λοκρῶν, καὶ μέχρι τέλους τοῦ Φωκικοῦ πολέμου τὸν λιμένα Δαφνοῦντα μεταξὺ ἀμφοτέρων κατέχοντες (Στρβ. Θ, 416). Πᾶσα ἡ χώρα περιελάμβανε δύο μέρη· α) τὴν εὐρεῖαν καὶ εὔφορον κοιλάδα τοῦ Κηφισοῦ (νῦν Μαυρονέρι), ὁριζομένην πρὸς νότον ὑπὸ τοῦ Παρνασσοῦ, πρὸς βορρᾶν ὑπὸ τῶν ὀρέων Καλλιδρόμου καὶ τῆς Κνημίδος· πρὸς τὰ νοτιανατολικὰ δὲ ἔφερεν εἰς αὐτὴν στενωπὸς ἣν ἀπετέλει παρὰ τοῖς Παραποταμίοις προεκβολὴ τοῦ Παρνασσοῦ ἀφ' ἑνὸς ὁ Φιλοβοιωτὸς, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ Ἀδύλιον ὄρος· β) ὀρεινὴν ἔκτασιν ἐκεῖθεν μέχρι τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, ἧς τὸ κέντρον ἀπετέλει, καὶ ἐκ τριῶν μερῶν περιέκλειεν, ὄρος ὑψηλὸν καὶ εὐρύ, ὁ Παρνασσὸς (ἴδ.). Τοῦτον δὲ πρὸς νότον χωρίζει ἡ στενὴ κοιλὰς τοῦ ποταμίου Πλείστου, ξηραινομένου ἐν ἔαρι (δι' ὃ καὶ Ξηροπόταμον ὑπὸ τοῦ λαοῦ νῦν λέγεται), ἀπὸ τῆς Κίρφιος, ὄρους ὑψηλοῦ καὶ δασώδους νοτίως κατερχομένου μέχρι τῆς θαλάσσης. Πρὸς ἀνατολὰς δὲ ὀρεινὴ τραχεῖα ἔκτασις συνδέει τὴν Κίρφιν μετὰ τοῦ ἐν Βοιωτίᾳ Ἑλικῶνος, ἀλλὰ δὲν φαίνεται νὰ εἶχεν ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἰδιαίτερον ὄνομα. Δυτικῶς δὲ τῆς Κίρφιος ἔκειτο τὸ εὔδαιμον Κρισσαῖον πεδίον. — Τὸ

κλίμα τῆς Φωκίδος καθίστησιν ἡ γειτνίασις τοῦ Παρνασσοῦ ὑγρὸν μᾶλλον καὶ ψυχρόν· ἀλλ' οὐχ ἧττον παρῆγεν ἄφθονον σῖτον, οἶνον καὶ ἔλαιον, καὶ ἔτι μᾶλλον ἐλλέβορον. Τῆς Κίρρας τὸ πλούσιον πεδίον ἦν ἱερὸν τῷ θεῷ, καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἐπετρέπετο ἡ καλλιέργεια αὐτοῦ ὑπὸ τῶν περιοίκων. — Οἱ Φωκεῖς ἦσαν φυλῆς Αἰολικῆς, ἀλλ' ἔζων καὶ Δωριεῖς μετ' αὐτῶν· προσέτι δὲ, ἀπ' ἀρχαιοτάτων χρόνων εἶχον συναναμιγῆ καὶ Ὑαντες ἐκ Βοιωτίας, καὶ Ἀργεῖοι, Ἀθηναῖοι, Κορίνθιοι, Αἰγινῆται, Ἀρκάδες, καὶ προσέτι καὶ οἱ Φλεγύαι, λῃστρικὸς τῆς Θρᾴκης λαός. Πλὴν τῶν Δελφῶν εἶχεν ἡ χώρα ἔτι 22 πόλεις, ἀποτελούσας κοινὸν σύστημα, οὗ οἱ ἀντιπρόσωποι συνήρχοντο εἰς τὸ Φωκικὸν λεγόμενον κατάστημα (ἴδ.) (Παυσ. 1, 5, 1). Κοινοὺς ὅμως ἄρχοντας δὲν εἶχον, καὶ τὸ πρῶτον ἐπὶ τοῦ Φωκικοῦ πολέμου ἐτέθησαν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ δεσμοῦ στρατηγοὶ μετ' ἀπολύτου ἐπ' αὐτοῦ ἐξουσίας. — Εἰς τὴν Φωκίδα τὴν μεγίστην φήμην ἔδιδε τὸ ἐν Δελφοῖς μαντεῖον· ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο ἐγένετο καὶ ἡ ἀφορμὴ τῆς μέχρι τέλους στερρήσεως τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῆς. Οἱ Δελφοὶ, μετὰ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ ἱεροῦ τεμένους αὐτοῦ, ἀπετέλουν ἴδιον κράτος ἐν Φωκίδι· ὅτε δ' οἱ Φωκεῖς ἐλεηλάτησάν ποτε τὸν ναὸν, ἐξερράγη ὁ ἱερὸς πόλεμος, διαρκέσας ἀπὸ 356 μέχρι 346 π. Χ., καὶ συνεπείᾳ αὐτοῦ Φίλιππος ὁ Μακεδὼν κατέστρεψε μετὰ μεγίστης ὠμότητος τὰς περιφημοτάτας ἀρχαίας πόλεις τῶν Φωκέων. — Αἱ σπουδαιόταται ἐξ αὐτῶν

ἦσαν οἱ Δελφοὶ, ὧν ἐρείπια σώζονται (ἐπὶ τουρκοκρατίας Καστρί), γνωστοὶ ἐπὶ Ὁμήρου (Ἰλ. Α, 514) ὑπὸ μόνον τὸ ὄνομα Πυθὼ, ἐπὶ τῆς νοτιοδυτικῆς κλιτύος τοῦ Παρνασσοῦ, ὑπὲρ τὴν ἡμικυκλικὴν κοιλάδα τοῦ Πλείστου, ἀκριβῶς ὑπὸ τὰς Φαιδριάδας πέτρας, ἔχοντες τὸ «ἀψευδέστατον» μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἡ θέσις ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὡς τὸ κέντρον πάσης τῆς Ἑλλάδος· ἐκεῖ μάλιστα ἐδείκνυτο καὶ ὁ λίθος ὃν ὁ Κρόνος εἶχε καταπίει ἀντὶ τοῦ Διὸς καὶ ἐξήμεσε, καὶ ὅστις ἦν ὁ «ὀμφαλὸς πάσης τῆς οἰκουμένης». Ἐκεῖ δὲ, αὐξάνον τοῦ τόπου τὴν σπουδαιότητα, συνήρχετο καὶ τὸ ἀμφικτυονικὸν συνέδριον

(ἴδ. Δελφοὶ καὶ Ἀμφικτύονες), καὶ ἐκεῖ ἐτελοῦντο προσέτι καὶ οἱ Πυθικοὶ ἀγῶνες. Ὁ ναὸς κατ' ἀρχὰς, ἐν προομηρικοῖς χρόνοις (Παυσ. Α,15), ᾠκοδομήθη ξύλινος, ἐκ δαφνῶν, εἶτα δὲ πτέρινος, πιθανῶς κατὰ παρεξήγησιν, ἀντὶ «περίπτερος», καὶ μετὰ τοῦτο, ἐπὶ Πεισιστρατιδῶν, πολυτελέστατος (Ἡρδ. Β, 180. Ε, 62). Ἐπὶ Ὁμήρου ἦν ἤδη μέγιστος ὁ δελφικὸς θησαυρός· καίτοι δὲ πολλάκις ἐσυλήθη, καὶ ὑπὸ μόνων τῶν Φωκέων αὐτῶν τῷ ἀφῃρέθησαν περὶ τὰ 25 ἑκατομμύρια δραχμῶν, οὐχ ἧττον εἶχεν ὁ ναὸς ἐπὶ τοῦ Πλινίου (50 μ. Χ.) ὑπὲρ τὰ 3,000 ἀγάλματα, χρυσᾶ, ἀργυρᾶ, χαλκᾶ καὶ μαρμάρινα. Τῷ 273 π. Χ. τὸν ἐλεηλάτησαν καὶ οἱ Γαλάται· τῷ 86 ὁ Σύλλας, καὶ τέλος οἱ Ῥωμαῖοι αὐτοκράτορες καὶ οἱ τοῦ Βυζαντίου. Διὰ στενῆς καὶ βαθείας χαράδρας, ἥτις διασχίζει τὰς Φαιδριάδας πέτρας, προρρέει εἰς δεξαμενὴν ἐν τῷ βράχῳ τετμημένην ἡ Κασταλία, διερχομένη πρὸ τῆς εἰσόδου εἰς τὸν περίβολον, ἔνθα ἐχρησίμευεν εἰς καθαρισμὸν τῶν εἰσερχομένων, καὶ ἐκεῖθεν διὰ ῥεύματος ἀποτόμου ἐβυθίζετο εἰς τὸν Πλεῖστον, εἰς ὃν ἐπίσης εἰσέρρεε καὶ ἡ Ὑάμπεια ἀνατολικώτερον, μετ' αὐτῆς ἑνουμένη. Δυτικῶς δὲ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ ναοῦ ὑπάρχει τὸ Κωρύκιον ἄντρον, ἔχον 8 ποδῶν ὑψηλὴν τὴν εἴσοδον, ἐντὸς δὲ ὕψος 100' καὶ βάθος 300', καὶ παντοῖα λαξεύματα, ἀφιερωμένα τῷ τε Πανὶ καὶ ταῖς Νύμφαις. — Ἄλλαι τῆς Φωκίδος πόλεις ἦσαν ἡ Ἀνεμώρεια (ἴσως ἡ νῦν Ἀράχοβα), εἰς τὴν νότιον κλιτὺν τοῦ Παρνασσοῦ· ἡ Λυκώρεια (νῦν Λιάκουρα)· ἡ Λιλαία (ν. Παλαιόκαστρον), κατὰ τὰς πηγὰς τοῦ Κηφισσοῦ, ἡ Λέδων πρὸς τῷ Κηφισσῷ, πατρὶς Φιλομήλου, τοῦ στρατηγοῦ ἐν τῷ ἱερῷ πολέμῳ· ἡ Ἐλάτεια, εἰς τὸ χεῖλος τῆς κοιλάδος τοῦ Κηφισσοῦ, ἡ μετὰ τοὺς Δελφοὺς ἐπισημοτάτη πόλις τῆς χώρας, ἕνεκα δὲ τῆς θέσεως αὐτῆς πολλὰ ἐν τοῖς πολέμοις παθοῦσα· αἱ Ἀβαὶ, καὶ αὐταὶ ἔχουσαι τοῦ Ἀπόλλωνος περίφημον ναὸν καὶ χρηστήριον· παρὰ ταύτῃ ἡ Ὑάμπολις, ἧς οἱ κάτοικοι πολλάκις ἤριζον πρὸς τοὺς Ὀπουντίους Λοκροὺς ἕνεκα τῆς κτήσεως τῆς ἐπὶ τοῦ Εὐβοϊκοῦ πορθμοῦ κειμένης πόλεως Δαφνοῦντος· οἱ Παραποτάμιοι, ἀρχαία μεγάλη πόλις εἰς τὰ χείλη τοῦ Κηφισσοῦ, ὑπὸ τοῦ Ξέρξου καταστραφεῖσα. Πολλὰ ὅμως αὐτῆς ἐρείπια σώζονται κατὰ τὴν θέσιν Βελόσι· ὁ Πανοπεὺς (ἢ καὶ Φανοτεὺς), παρὰ τῷ Κηφισσῷ, οὐ μακρὰν τῶν Βοιωτικῶν ὀρέων, ἔνθα διῃρέθη εἰς ἀποσπάσματα ὁ στρατὸς τοῦ Ξέρξου ὅτε εἰσέβαλεν εἰς τὴν Ἑλλάδα· ἡ Δαυλὶς, οὐ μακρὰν τοῦ Πανοπέως, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν κλιτὺν τοῦ Παρνασσοῦ, ἀμφιθεατρικῶς διατεταγμένη μετ' ἀκροπόλεως κυκλωπείων τειχῶν, ἔνθα ἐτίθεντο ὑπὸ τῆς παραδόσεως τὰ μυθεύματα τοῦ Τηρέως, Πρόκνης καὶ Φιλομήλας. Παρ' αὐτῇ ἔκειτο τὸ προμνημονευθὲν Φωκικὸν, ἔνθα συνεκροτοῦντο αἱ ὁμηγύρεις τῶν ἀπεσταλμένων τῶν Φωκικῶν πόλεων· ἡ Ἀμβρυσὸς (τὸ νῦν Δίστομον). Ἔνθα δὲ ἡ ἐκ Πανοπέως πρὸς Δελφοὺς ἄγουσα συνηνοῦτο μετὰ τῆς ἀγούσης πρὸς Ἀμβρυσὸν, ἦν ἡ Σχιστὴ ὁδὸς, ἥτις ὑπὸ τῶν τραγικῶν καὶ τρίοδος ἢ τρεῖς κέλευθοι λέγεται, καθ' ὃ μέρος ὁ Οἰδίπους ἐν ἀγνοίᾳ ἐθανάτωσε τὸν πατέρα του. Παρὰ τῇ παραλίᾳ δὲ, οὐ μακρὰν τῶν ἐκβολῶν τοῦ Πλείστου, ἔκειτο ἡ Κίρρα, ἐν εὐφορωτάτῳ πεδίῳ. Μεσογείως δὲ καὶ πλησιέστερον τῶν Δελφῶν ἡ Κρίσσα (ἴδ.)· ἡ Ἀντίκιρρα, ἢ Ἀντίκυρα, ἡ κυρίως παράγουσα τὸν ἐλλέβορον· ἡ Στίρις· ἡ Βοῦλις, κορινθιακὴ ἀποικία μετὰ λιμένος, κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Βοιωτίας (Στρβ. Θ, 416. — Παυσ. Αὐτ. 10).

Φωκέων, Ἀθηναῖος, μικρᾶς καταγωγῆς, κατοικῶν ἐν Μελίτῃ (Πλούτ. Φωκ. ΙΗ), ἐδιδάχθη παρὰ Πλάτωνι, ἦν φίλος τοῦ ὀλίγον νεωτέρου αὐτοῦ Ξενοφῶντος, καὶ ἔλαβε τὴν ἐπιμελεστέραν μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν·

καὶ ἐν μὲν τῇ ἰδιωτικῇ συγκοινωνίᾳ ἦν εὐχάριστος καὶ περιποιητικὸς, ἀλλ' ἐν τῷ δημοσίῳ βίῳ τραχὺς καὶ ἀπότομος. Τὸν πλοῦτον περιεφρόνει καὶ τὴν πολυτέλειαν, ἀλλ' οὐχ ἧττον καὶ τὸν λαὸν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του, ὃν ἐθεώρει ἀνάξιον ἐλευθερίας. Πᾶν ἰδεῶδες κατὰ μέρος τιθέμενος, εἰς τὸ ἀπολύτως δ' ὠφέλιμον ἀφορῶν, ἐθεώρει τὴν τάξιν καὶ πειθαρχίαν ὑπὸ ἰσχυρὸν ἡγεμόνα ὡς τὸ σκοπιμώτατον καὶ ἐπιθυμητότατον διὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους. Τούτου ἕνεκα, εἰ καὶ πολὺ ἐκτιμώμενος διὰ τὸν εἰλικρινῆ του πατριωτισμὸν, καὶ χρηστὸς πολλάκις ἀποκαλούμενος (Πλουτ. Φωκ. 1), ἦν ὅμως διαρκῶς ἀνταγωνιστὴς τοῦ Δημοσθένους, καὶ ὑπέρμαχος τῆς Μακεδονικῆς ἐπιρροῆς. Πεντάκις καὶ τεσσαρακοντάκις ἐξελέγη στρατηγὸς, καὶ μετὰ τῆς πολεμικῆς ἱκανότητος συνέδεε καὶ τὴν πολιτικήν. Καὶ ῥήτωρ μὲν κυρίως δὲν ἦτο· ἀλλ' οὐχ ἧττον εἶχε νευρώδη τὸν λόγον, καὶ ἀπ' ἐναντίας τῆς τότε τάσεως τῶν ῥητόρων, ἐζήτει αὐστηρῶς νὰ ἐλέγχῃ τοῦ δήμου τὰ ἐλαττώματα. Κατ' ἀρχὰς συνέπραξε μετὰ τοῦ Χαβρίου ἐν Νάξῳ, τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα τοῦ στρατοῦ διοικῶν τῷ 376 π. Χ., συνετέλεσεν εἰς τὴν νίκην, καὶ ἐφημίσθη αὐτοῦ ἡ εὐθύτης καὶ τιμιότης ὅτε ἀπῄτησε καὶ ἔλαβε τῶν νέων συμμάχων τοὺς φόρους (Πλούτ. Φωκ. ΣΤ.—Διοδ. ΙΕ, 34). Κατόπιν γίνεται μνεία αὐτοῦ ὅτε, τῷ 351, ἀνέλαβε τὴν ὑπὲρ τοῦ Ἀρταξέρξου καὶ κατὰ τῆς Κύπρου ἀρχηγίαν τῶν ὑπὸ τοῦ Ἰβρυέως, δυνάστου τῆς Καρίας, προμηθευθέντων ἐπικουρικῶν στρατευμάτων. Τῷ 350 ἐπέμφθη εἰς Εὔβοιαν ἵνα ἀνατρέψῃ ἐκεῖ τὰς μακεδονικὰς σκευωρίας, καὶ ὑποστηρίξῃ τὸν τύραννον τῆς Ἐρετρίας Πλούταρχον, καὶ ἐπολέμησε νικηφόρως ἐν Ταμυναῖς. Ἀλλ' ἀπιστήσαντος τοῦ Πλουτάρχου, καὶ τῶν κατοίκων κηρυχθέντων κατὰ τῶν Ἀθηναίων, ὁ πόλεμος ἔλαβε κακὴν ἔκβασιν, καὶ τὴν Εὔβοιαν ἀπώλεσαν αἱ Ἀθῆναι (Πλουτ. Φωκ. ΙΒ. Δημοσθ. Μιδ. σλ. 567. — Αἰσχ. Κτσφ. 26). Ἀμφιβάλλεται δ' ἂν καὶ αὖθις ἐξεστράτευσαν εἰς Εὔβοιαν (443 ἢ 441), ὅτε ἐξεδιώχθησαν οἱ τύραννοι Φιλιστίδης καὶ Κλείταρχος, καὶ ἀποκατέστη πάλιν ἐκεῖ τῶν Ἀθηναίων ἡ ἐπιρροή· ἀλλὰ βέβαιον ἐστὶν ὅτι παρευρέθη εἰς τὴν ἅλωσιν τοῦ Ὠρεοῦ καὶ τῆς Ἐρετρίας (Πλουτ. Δημοσθ. 17.—Δημοσθ. π. Στ. σλ. 252). Τῷ 339 ἔσωσε τὸ Βυζάντιον ἀπὸ τῶν προσβολῶν τοῦ Φιλίππου (Πλουτ. Φωκ. ΙΔ), καὶ ὑπερήσπισε τὰ Μέγαρα κατὰ τῶν Θηβαίων. Οὐδέποτε ὅμως ἔπαυε συνιστῶν εἰρήνην πρὸς τὸν Φίλιππον, συνεβούλευσε, μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην, τὴν παραδοχὴν τῶν «μετριωτάτων» ὅρων εἰρήνης, ἠγωνίσθη, μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, νὰ παρακωλύσῃ πᾶν τῶν Ἀθηναίων κατεσπευσμένον βῆμα ἐξαναστάσεως, ἐκηρύχθη ὑπὲρ τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἥτις εἶχεν ἐξεγείρει τοῦ δήμου τὴν ἀγανάκτησιν, τοῦ νὰ ἐξωσθῶσιν οἱ δημοτικοὶ ῥήτορες καὶ δημαγωγοὶ, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου κατώρθωσε νὰ δοθῇ χάρις εἰς πάντας, πλὴν μόνον τοῦ Χαριδήμου (Πλούτ. Φωκ. ΙΖ). Ὁ Ἀλέξανδρος ἔτρεφε μεγάλην ὑπόληψιν πρὸς αὐτόν· ἀλλὰ, καίτοι πτωχὸς, ὁ Φωκίων οὐδὲ χρημάτων οὐδ' ἄλλην τινὰ δωρεὰν ἐδέχθη ποτὲ παρ' αὐτοῦ. Καὶ μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸν θάνατον ἀντέστη πάσῃ δυνάμει εἰς τοῦ πολέμου τὴν ἀνανέωσιν, καὶ ἐπὶ τοῦ Λαμιακοῦ πολέμου ἐξέφραζε μετὰ πᾶσαν νίκην τοὺς φόβους του περὶ τοῦ μέλλοντος (Πλούτ. Φωκ. ΚΓ). Ὅτε δ' ὁ πόλεμος ἔληξεν ἀνεπιτυχῶς, καὶ ὁ Ἀντίπατρος ἐκινήθη κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, ἠναγκάσθη ὁ δῆμος ἐν τῇ δεινῇ ἐκείνῃ θέσει νὰ καταφύγῃ εἰς τοὺς φίλους τῶν Μακεδόνων, καὶ ὁ Φωκίων ἀπῆλθε μετὰ τοῦ ἥκιστα ἀκεραίου Δημάδου πρὸς τὸν Ἀντίπατρον, καὶ ἠναγκάσθη νὰ συνομολογήσῃ εἰρήνην, δι' ἧς ἐστεροῦντο τῶν πολιτικῶν αὐτῶν δικαιμάτων 12,000 πολιτῶν, πρὸ πάντων οἱ τῶν κατωτέρων τάξεων, ὁ λιμὴν Μουνυχίας κατελαμβάνετο ὑπὸ τῶν Μακεδόνων, καὶ οἱ εὐγενέστεροι τῶν πολιτῶν παρεδίδοντο εἰς τὸν ἐχθρόν (Πλούτ. Φωκ. ΚΖ). Ἔκτοτε ἐτέθη ὡς στρατηγὸς ἐπὶ κεφαλῆς τῆς πολιτείας,

καὶ ἐπροσπάθει τὸ κατὰ δύναμιν νὰ πραΰνῃ τὴν αὐστηρότητα τῆς ἐκτελέσεως τῶν ὅρων τούτων. Ὅτε δὲ, μετὰ τοῦ Ἀντιπάτρου τὸν θάνατον, ὁ Πολυσπέρχων, ἵνα περιποιήσῃ εἰς ἑαυτὸν τὴν εὔνοιαν τῶν Ἑλλήνων, ὑπεσχέθη ν' ἀποδώσῃ εἰς τὰς πόλεις τὸ ἀρχαῖον αὐτῶν πολίτευμα, τότε ἐπροσπάθησεν ὁ Φωκίων, συνεννοήσει μετὰ τοῦ Νικάνορος, στρατηγοῦ τοῦ Ἀντιπάτρου, νὰ παρακωλύσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ μέτρου τούτου. Ἐντεῦθεν ἐξηγέρθη κατ' αὐτοῦ ἡ ἀγανάκτησις τοῦ λαοῦ, καὶ ὅτε Ἀλέξανδρος, ὁ υἱὸς τοῦ Πολυσπέρχοντος, εἰσέβαλε μετὰ στρατοῦ εἰς τὴν Ἀττικὴν, ἐπαύθη ὁ Φωκίων τῆς ὑπηρεσίας του, καὶ μετὰ τῶν φίλων του κατεδιώχθη ἐπὶ προδοσίᾳ. Τότε αὐτοὶ μετέβησαν πρὸς τὸν Πολυσπέρχοντα, ἀλλ' αὐτὸς τοὺς ἐξαπέστειλεν ὀπίσω εἰς Ἀθήνας, τὴν περὶ αὐτῶν ἀπόφασιν ἀναθεὶς εἰς τὸν δῆμον. Ὁ Ἀθηναῖος Ἀγνωνίδης παρέστη τότε ὡς ἐνάγων, καὶ παμψηφεὶ ἡ ἐκκλησία κατεδίκασε τὸν Φωκίωνα ἐπὶ προδοσίᾳ εἰς θάνατον (Πλουτ. Φωκ. ΚΘ. ΛΒ.—Διόδ. ΛΗ, 64). Ὀγδοηκοντούτης ὁ Φωκίων ἔπιε μετὰ 4 φίλων του τὸ κώνειον ἐν ἔτει 317. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐτράπη ἡ κοινὴ γνώμη, καὶ εἰς μὲν τὸν Φωκίωνα ἐστήθη ἀνδριὰς, ὁ δὲ Ἀγνωνίδης κατεδικάσθη εἰς θάνατον (Ἰδ. Βίον Φωκίωνος τοῦ Πλουτάρχου καὶ C. Nepos).

Φῶκος, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ἢ τοῦ Ὀρνυτίωνος, ἐκ Κορίνθου μετοικήσας εἰς Τιθορείαν πρὸς τῷ Παρνασσῷ, τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως Ἀμφίωνος νυμφευθεὶς, καὶ τὴν χώραν Φωκίδα ἀφ' ἑαυτοῦ καλέσας.—2) Υἱὸς τοῦ Αἰακοῦ καὶ τῆς νύμφης Ψαμμάθης, ἀδελφὸς τοῦ Πηλέως καὶ Τελαμῶνος, ὑφ' οὗ ἐφονεύθη κατὰ λάθος ἐν ἀγῶνι δίσκου (Ἡσδ. Θγν. 1094.—Πινδ.—Ἀπλλδ. Γ, 12, 6). Υἱοὶ αὐτοῦ ἦσαν ὁ Κρίσσος καὶ ὁ Πανοπεύς· καὶ τινὲς λέγουσιν αὐτὸ ἐπώνυμον τὴν Φωκίδα (Παυσ. Β, 29. 1, 1). —3) Πατὴρ τοῦ Ἀθηναίου Φωκίωνος (Αἰλ. Π. Ι, Β, 16).

Φωκυλίδης, Μιλήσιος, γνωμικὸς ποιητὴς, ἐκλαμβανόμενος ὡς σύγχρονος τοῦ Θεόγνιδος περὶ τὸ 530 π.Χ., ἔγραψεν εἰς ἑξαμέτρους, καὶ εἰς μέτρα ἐλεγειακὰ (ἑξαμέτρους καὶ πενταμέτρους). Τῆς βιογραφίας αὐτοῦ οὐδὲν ἐστὶ γνωστόν. Ποιήματα αὐτοῦ ἠθικὰ, ἐξ ὀλίγων στίχων συγκείμενα, ἐλέγοντο Κεφάλαια, καὶ ἀποδεικνύουσι νοημοσύνην, ἐμβρίθειαν καὶ ἐντιμότητα χαρακτῆρος. Ὁ τύπος αὐτῶν ἐστὶν ἀφελὴς, ἄνευ ἀξιώσεων, ἀλλ' οὐχ ἧττον πεποίθησιν ἐλέγχων καὶ ἔμπνευσιν. Ἡ συνήθης εἰσαγωγὴ αὐτῶν ἐστί· «Καὶ τόδε Φωκυλίδεω». Διετηρήθησαν δὲ ὀλίγιστα μόνον αὐτοῦ ἀποσπάσματα (Σλλγ. Bergk, Poet, lyr. graec.). Σώζεται δὲ καί τι «ποιήμα νουθετικὸν» ἐκ 230 ἑξαμέτρων, εἰς τὸν Φωκυλίδην ἀποδιδόμενον. Ἀλλ' ἡ οὐχὶ ἀκριβὴς καὶ ἥκιστα ποιητικὴ αὐτοῦ γλῶσσα, προσέτι δὲ, καὶ ἔτι μᾶλλον, τὸ περιεχόμενον, προφανῶς δεδανεισμένον ἐκ τῆς Πεντατεύχου καὶ ἄλλων διδακτικῶν βιβλίων τῆς παλαιᾶς γραφῆς, ἀποδεικνύουσιν αὐτὸ μεταγενέστερον ἔργον Ἀλεξανδρινοῦ τινος Ἰουδαίου χριστιανοῦ.

Φωνασκὸς, ὁ τὴν φωνὴν γυμνάζων εἰς τὸ ψάλλειν ἢ ἀπαγγέλλειν (Ἀρρ. Ἐπικτ. Α, 4).

Φωρῶν λιμὴν, λιμενίσκος πρὸς τῷ Πειραιεῖ, πλησιέστερον τοῦ Κορυδαλοῦ (Στρβ. Σλ. 395), «ἔξω τῶν σημείων τοῦ ἐμπορίου» (Δημοσθ. κ. Λακρίτ. 932), πιθανῶς ὁ ὀπίσω (δυτικῶς) τῆς Ἡετιωνείας κείμενος. Φωρῶν δὲ (κλεπτῶν) λιμὴν βεβαίως ἐλέγετο, διότι ἡ θέσις αὐτοῦ ἦν ἐπιτηδειοτάτη εἰς λαθρεμπόρια (Νῦν λιμενάκι, ἢ Κλεφτολίμανον). Ἴδε χάρτην εἰς λέξιν Πειραιεύς.

Φωσφόρος. Φαεσφόρος ἢ Ἑωσφόρος, 1) ὁ ἀστὴρ ἡ Ἀφροδίτη, ὡς ἑωθινὸς ἀστὴρ (Ὁμ. Ἰλ. Ψ, 226), ἐν ᾧ ὡς ἑσπερινὸς ἀστὴρ ὀνομάζεται Ἔσπερος (Ὁμ. Ἰλ. Χ, 318). Ἐλέγετο υἱὸς τοῦ Ἀστραίου καὶ τῆς Ἠοῦς (Ἡσδ. Θγν. 381), ἢ τοῦ Κεφάλου καὶ τῆς Ἠοῦς, καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τὸν λέγουσι προσέτι πατέρα τοῦ Κήϋκος, τοῦ Δαιδαλίωνος (Ov. Met. XI. 271. 295), καὶ

τῶν Ἑσπερίδων. — 2) Ἐπίθετον τῶν θεαινῶν ὅσαι παρῆγον φῶς, ἢ εἶχον δᾷδας εἰς τὰς χεῖρας, ὡς τῆς Ἀρτέμιδος, τῆς Ἠοῦς, τῆς Ἑκάτης. — 3) Ἐν Μουνυχίᾳ ὑπῆρχε βωμὸς τοῦ Φωσφόρου, ἱδρυθεὶς διότι ὅτε ὁ Θρασύβουλος κατῆλθεν ἐκ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ, θαυματουργὸν φῶς τὸν ὡδήγησε διὰ ζοφερᾶς νυκτὸς μέχρι τοῦ σημείου ἐκείνου (Κλμ. Ἀλεξνδρ. Στρωμ. A, 24).

Φώτιος, τῇ θ' ἑκατονταετηρίδι μ.Χ. διδάσκαλος τοῦ αὐτοκράτορος Λέοντος ΣΤ', διετέλεσε τῷ 857—867, καὶ εἶτα αὖθις τῷ 877 — 886, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ἀπέθανε, τῷ 894, ἐπίσημος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, διὰ τῆς ἀντιστάσεως αὐτοῦ πρὸς τὸν Πάπαν, καὶ οὐχ ἧττον ἐν τῇ ἐπιστήμῃ. Δι' ἐξόχου πολυμαθείας καὶ φιλοκαλίας περιοικισμένος, ὑπηρέτησε μεγάλως τὴν ἀρχαιολογίαν, κυρίως δὲ διὰ δύο του συγγραμμάτων. α) Ἡ μυριόβιβλος αὐτοῦ, καὶ Βιβλιοθήκη λεγομένη, ἐστὶ περιγραφὴ 28 συγγραμμάτων, ἅτινα ἀνέγνω ἐπὶ τῆς ὁδοιπορίας του εἰς Ἀσσυρίαν, ἔνθα εἰς πρεσβείαν ἀπήρχετο. Καὶ τινὰ μὲν συνοδεύει δι' ἐπιτόμων σημειώσεων καὶ κρίσεων, τινῶν δὲ δίδει περικοπὰς πολυτίμους ὅτε ἐλήφθησαν ἐκ συγγραμμάτων ἐκλελοιπότων. β) Ἡ λέξεων συναγωγή, ἀλφαβητικὸν λεξικὸν τῶν Ἑλλήνων ῥητόρων καὶ ἱστορικῶν, περισωθὲν ὅμως οὐχὶ ἐντελῶς, καὶ μετὰ προσθηκῶν μεταγενεστέρων καὶ ξένων.

X

Χάα, πόλις τῆς Τριφυλίας, ἐν Ἤλιδι τῆς Πελοποννήσου, κειμένη παρὰ τῷ Λεπρέῳ (Στρβ, H, 348 A). Κατ' ἄλλους αὐτὴ ἡ Φλειὰ (Ὁμ. Ἰλ. H, 133).

Χάβηρος, ποταμὸς ἐν Ἰνδίαις, ἐντὸς τοῦ Γάγγου (Πτλμ.). Νῦν Καβαρύ.

Χαβλάσιοι, λαὸς τῆς Ἀραβίας (Διον. Περιηγ. 956).

Χαβρίας, Ἀθηναῖος στρατηγός, νικήσας τῷ 388 π. Χ, διὰ δόλου τοὺς Σπαρτιάτας ἐν Αἰγίνῃ, καὶ εἶτα ὑποστηρίξας τὸν ἐν Κύπρῳ Εὐαγόραν, ἐπαναστάντα κατὰ τῶν Περσῶν, καὶ δοὺς αὐτῷ ἐπικουρίαν ἔντονον καὶ δραστηρίαν (Ξενφ. Ἑλλ. E, 1, 10), ὡς καὶ μετὰ ταῦτα, τῷ 385, εἰς τὸν Νεκτάνεβιν ἐν Αἰγύπτῳ Nep. Chabr. II). Τούτου διώκει τοὺς μισθωτοὺς Ἕλληνας· ἀλλ' ἀπαιτήσει τὸν Περσῶν, ἀνεκλήθη εἰς Ἀθήνας (Διόδ. IE, 29). Ὅτε ὁ Σφοδρίας ἀνεφάνη εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ σπαρτιατικῆς δυνάμεως, καὶ ὁ Φοιβίδας κατέλαβε τὴν ἀκρόπολιν τῶν Θηβῶν, οἱ δὲ φιλελεύθεροι Θηβαῖοι κατέφυγον εἰς Ἀθήνας, τότε στενώτερος προέκυψε σύνδεσμος μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Θηβῶν, καὶ ὅτε, τῷ 378, ὁ Ἀγησίλαος εἰσέβαλε μετὰ Σπαρτιατῶν εἰς Βοιωτίαν (Διόδ. IE, 30), τότε ἔδραμεν ὁ Χαβρίας εἰς βοήθειαν τῶν Θηβαίων, ἐκινήθη πρῶτον κατὰ τῶν συμμάχων τῶν Σπαρτιατῶν, καὶ εἶτα κατ' αὐτοῦ τοῦ Ἀγησιλάου πρὸς ταῖς Θήβαις εἰς ὕψη δυσπρόσιτα, ἀφ' ὧν ὁ Ἀγησίλαος, μετά τινας ἀποτυχίας, ἐβιάσθη ν' ἀποσυρθῇ (Διόδ. IE, 32. — Nep. Chabr. I). Ἡ φρόνησις αὐτὴ περιῆψεν εἰς τὸν Χαβρίαν μεγάλην ὑπόληψιν, καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν συμπατριωτῶν του. Ἀφ' οὗ δὲ καὶ τῷ 376, τῇ 16 βοηδρομιῶνος (κατὰ Σεπτέμβριον) ἐνίκησε καὶ ἐν ναυμαχίᾳ εἰς Νάξον (Ξνφ. Ἑλλ. E, 4, 61. — Διόδ. IE, 34. — Πλούτ. Φωκ. ΣΤ) ἐπέμφθη ὑπὸ τῆς πόλεως εἰς Θράκην, ἔνθα ἀπηλευθέρωσε τὰ Ἄβδηρα ἀπὸ τῶν βαρβάρων (Διόδ. IE, 34).

Ἐν τῷ πολέμῳ μεταξὺ Θηβῶν καὶ Σπάρτης, ἐπολέμησεν ἐπιτυχῶς ὑπὲρ τῆς Κορίνθου, ἀπειλουμένης ὑπὸ τῶν Θηβαίων, οὐχὶ ὅμως ἐπίσης καὶ εἰς τὸν Ἰσθμὸν κατὰ τοῦ Ἐπαμεινώνδου (Ξνφ. Ἑλλ. Z, 1, 5). Τῷ 366 κατηγορήθη δημοσίως διὰ τὴν παράδοσιν τοῦ Ὠρωποῦ εἰς τοὺς Θηβαίους, ἀλλ' ἀπελύθη. Μετὰ τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην ἀπῆλθεν εἰς βοήθειαν τοῦ Αἰγυπτίου βασιλέως Ταχῶ, καὶ ἐναυάρχησε τοῦ στόλου αὐτοῦ κατὰ τῶν Περσῶν (Πλουτ. Ἀγησ. KZ. — Διόδ. IE, 92). Μετὰ τὴν τούτου καταστροφὴν δὲν ἔμεινεν ἐπὶ πολὺ ὁ Χαβρίας ἐν Ἀθήναις, ἀλλὰ τῷ 358 ἀπῆλθεν αὖθις εἰς Θράκην, λαβὼν τὴν ἐντολὴν νὰ ὑποστηρίξῃ τὸν Κερσοβλέπτην εἰς ἐκτέλεσιν τῆς μετὰ τοῦ Χαριδήμου συνομολογηθείσης συνθήκης· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν τῷ ἐχορηγήθησαν τὰ δέοντα πρὸς πλήρη ἐπιτυχίαν, ὀλίγα κατώρθωσεν. Ἐπὶ τοῦ συμμαχικοῦ πολέμου τῶν Ἀθηνῶν, ἐν τῇ πρὸ τῆς Χίου ναυμαχίᾳ, ἡ τριήρης ἧς ἐπέβαινεν ἐντελῶς κατεστράφη, καὶ ὁ ἴδιος μετ' ἀνδρείαν ἀντίστασιν ἔπεσε θανατηφόρως τρωθείς (Διόδ. IΣT, 7. — Nep. Chabr IV). Ἦν εἷς τῶν πρώτων στρατηγῶν τῆς ἐποχῆς του, συγχρόνως δὲ καὶ τὸν χαρακτῆρα μετριοφρονέστατος (Nep. Chabr. III). Ὁ Παυσανίας (A, 29,3) εἶδε τὸν τάφον αὐτοῦ ἐν Ἀθήναις, πλησίον τοῦ τάφου τοῦ Περικλέους καὶ τοῦ Θρασυβούλου.

Χαβρίου κώμη, πόλις ἐν Αἰγύπτῳ ἐπὶ τοῦ Νείλου πρὸς τῇ Μέμφιδι (Στρβ.IZ, 803 B).

Χαβρίου χάραξ, χωρίον παραθαλάσσιον τῆς Κάτω Αἰγύπτου, ἐπὶ τοῦ Πηλουσίου στομίου τοῦ Νείλου (Στρβ. IΣT, 760 B).

Χαβώρας, μέγας ποταμὸς τῆς Μεσοποταμίας, πηγάζων ἐκ τοῦ Μασίου ὄρους (Πτλμ.)

Χαδισία καὶ Χαδησία, χωρίον τοῦ Πόντου ἐν Ἀσίᾳ, ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς Θεμισαύρας (Στφ. Βυζ.), καθ' ὃ καὶ αἱ Ἀμαζόνες Χαδήσιαι ἐνίοτε ἐπωνομάζοντο (Ἀπλλν Ῥδ. B, 100).

Χαδίσιος, ποταμὸς τοῦ Πόντου ἐν Ἀσίᾳ, ῥέων πλησίον τῆς Ἀμισοῦ (Στφ.Βζ.).

Χαιρέας, 1) Ἀθηναῖος ναύαρχος (Θουκ. H, 78), οὗ τὸν υἱὸν λέγει νόθον Ἀθηναῖον ὁ Ἀριστοφάνης (Σφ.707). — 2) Ἕλλην ἱστοριογράφος ἀγνώστου ἐποχῆς. — 3) Ὁ πιθανῶς, ὡς ἐκ τοῦ ὀνόματος, ἑλληνικῆς καταγωγῆς, ὁ μετ' ἄλλων συνωμοτῶν τὸν Καλιγούλαν φονεύσας, ὑπὸ τοῦ Κλαυδίου δὲ καταδικασθείς, καὶ μετὰ πλείστης γεναιότητος τὸν θάνατον ὑποστάς.

Χαιρέδημος, ἀδελφὸς ὁμομήτριος τοῦ Σωκράτους, πατὴρ τοῦ Πατρόκλου (Πλατ. Εὐθ. Σλ. 297).

Χαιρεκράτης, Ἀθηναῖος, Σφήττιος τὸν δῆμον, ἀδελφὸς τοῦ Χαιρεφῶντος, φίλος τοῦ Σωκράτους (Πλάτ. — Ξενφ. Ἀπομν. A, 2 48).

Χαιρεφάνης, ζωγράφος εἰς ὃν ὁ Πλούταρχος (Π. ἀκρ. ποιητ. Σλ. 18) ἀποδίδει ἀκολάστους εἰκόνας, κατὰ λάθος ὅμως, ὡς φαίνεται, τὸ ὄνομα γράψας ἀντὶ Νικοφάνης, ὃ ἴδ. (Pl. XXXV, 40, 31).

Χαιρεφῶν, Ἀθηναῖος, Σφήττιος τὸν δῆμον, φίλος καὶ ἔνθερμος λάτρης τοῦ Σωκράτους (Πλάτ. Ἀπολγ. 5), ἀπελθὼν ποτε καὶ εἰς Δελφοὺς καὶ ἐρωτήσας τὸ μαντεῖον ἂν ὑπῆρχέ τις σοφώτερος τοῦ Σωκράτους, εἰς ἀπάντησιν δὲ λαβών· «Σοφὸς Σοφοκλῆς, σοφώτερος δ' Εὐριπίδης· ἀνδρῶν δ' ἁπάντων Σωκράτης σοφώτατος». Λέγεται καὶ τραγῳδίαν γράψας, «τοὺς Ἡρακλείδας». Φυγὼν ἐξ Ἀθηνῶν μετὰ τοῦ Θρασυβούλου, ἀπέθανε πρὸ τοῦ Σωκράτους (Ξνφ. Ἀπμν. A, 2, 48, B, 31). Ὁ Ἀριστοφάνης, εἰς τὴν ἰσχνότητα καὶ τὴν ὠχρότητα αὐτοῦ ἀφορῶν, τὸν λέγει «νυκτερίδα» (Ὄρν. 1296).

Χαιρήμων, τραγικὸς ποιητής, οὗ οὐδὲν λείψανον σώζεται (Πλούτ.).

Χαιρίδας, ἐν Σπάρτῃ εἷς τῶν Ἐφόρων (Ξνφ. Ἑλλ. B, 3, 10).

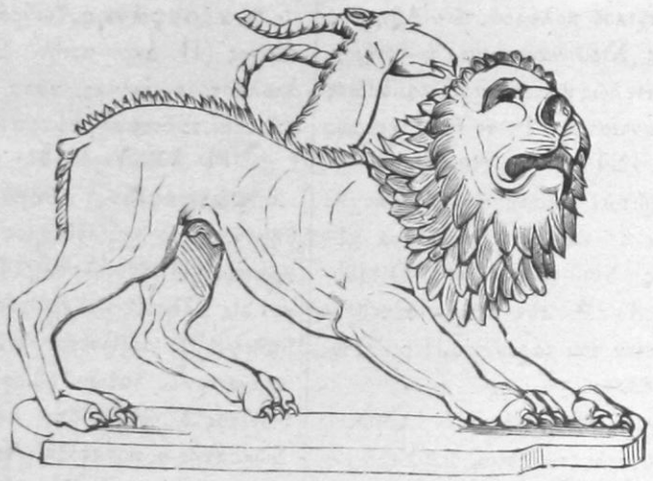
Χαῖρις, αὐλητὴς ἐν Ἀθήναις, ὃν ὁ

Ἀριστοφάνης (Ἀχρν. 16,866) χλευάζει ὡς μικροῦ λόγου ἄξιον.

Χαίρων, 1) Υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Θηροῦς, τῆς θυγατρὸς τοῦ Φύλαντος, καθ' ὃν ἐκλήθη ἡ ἐν Βοιωτίᾳ Χαιρώνεια (Παυσ. Θ, 79).—2) Πολέμαρχος Ἀθηναῖος (Ξενφ. Ἑλλ. Β, 4).

Χαιρώνδας, ἐπώνυμος ἄρχων τῶν Ἀθηνῶν ἐν Ὀλ. 110 γ' (338 π. Χ.), ἐφ' οὗ κατηγορήθη ὁ Δημοσθένης ὅτε ἔμελλε νὰ στεφανωθῇ (Δμσθ. Στφ. σλ. 265).

Χαιρώνεια, πόλις τῆς Βοιωτίας, ἐπὶ ἀποτόμου βράχου, μεταξὺ τοῦ Κηφισοῦ ποταμοῦ καὶ τοῦ ὄρους Θουρίου, περίφημος ὡς πατρὶς τοῦ Πλουτάρχου, καὶ διὰ τὴν παρ' αὐτῇ νίκην Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος ἐπὶ τῶν Ἑλλήνων, τῷ 338 π.Χ. Ἐκεῖ καὶ ὁ Σύλλας, τῷ 85 π.Χ., ἐνίκησε τὸν Ἀρχέλαον (Στρβ.

Θ, 414). Σώζονται δὲ λείψανα τῆς πόλεως εἰς τὸ νῦν χωρίον Κάπραινα, καὶ ἐν μέρει τεθραυσμένος ὁ κολοσσιαῖος λέων ὅστις εἶχε στηθῇ ὡς μνημεῖον τῶν κατὰ τοῦ Φιλίππου πεσόντων Ἀθηναίων. Ἐπὶ τοῦ πεδίου δὲ τῆς μάχης ἀνεσκάφησαν οἱ κατὰ σειρὰν κηδευθέντες νεκροὶ τοῦ ἱεροῦ τῶν Θηβαίων λόχου.

Χαῖτος, εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς Δαναΐδος Ἀστερίας (Ἀπλλδ. Β, 1, 1).

Χάλαιον, πόλις τῶν Ὀζολῶν Λοκρῶν, μετὰ λιμένος ἐπὶ τοῦ Κρισσαίου κόλπου (Θουκ. Γ, 101.—Στφ. Βζ.—Πτλμ.).

Χαλάστρα, πόλις τῆς Μακεδονίας, κειμένη εἰς τὴν δυτικὴν ὄχθην τοῦ Ἀξιοῦ ποταμοῦ (Ἡρδ. Ζ, 123.—Στρβ.—Στφ. Βζ.).

Χάλβης, κήρυξ τοῦ Βουσίριδος, βασιλέως τῆς Αἰγύπτου, μετ' ἐκείνου συμφονευθεὶς καὶ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως (Ἀπλλδ. Β, 5, 11).

Χαλδαῖοι, κυρίως οἱ κάτοικοι τοῦ μέρους τῆς Βαβυλωνίας τοῦ μεταξὺ τοῦ Εὐφράτου καὶ τοῦ Τίγριδος, ἴσως καταγόμενοι ἐκ τῶν ὀρεινῶν τῆς Ἀρμενίας χωρῶν (Ξνφ. Κυρπ. Γ, 1, 24.—Στρβ. ΙΒ, 549). Κατ' αὐτοὺς Χαλδαῖοι ὠνομάσθησαν οἱ τῆς φυλῆς τῶν ἱερέων τῆς Βαβυλωνίας. Τούτους ὑπέταξεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους ὁ Λούκουλλος· ἐπειδὴ δὲ διέπρεπον διὰ τῶν ἀστρονομικῶν γνώσεών των, διὰ τοῦτο, ὅτε οἱ Ῥωμαῖοι ἤρχισαν διακρίνοντες μεταξὺ ἀστρονομίας καὶ ἀστρολογίας (ἴδ.), ὠνόμασαν Χαλδαίους τοὺς ἀξιοῦντας ὅτι προέβλεπον τὸ μέλλον ἐκ τῶν ἀστερισμῶν. Ἐδίδοντο δὲ τοῖς τοιούτοις καὶ ἄλλα ὀνόματα, ὡς ἀποτελεσματικοί, Βαβυλώνιοι, ἀστρολόγοι, μαθηματικοί, καὶ λατινιστὶ planetarii· καὶ ἡ τέχνη αὐτῶν ἐλέγετο μάθησις, ἀστρολογία, πινακικὴ, γενεθλιαλογία, ματεωρολογία, ἀποτελεσματική. Κατ' αὐτὴν

ἀγαθοποιοὶ ἀστέρες ἦσαν ἡ Ἀφροδίτη, ὁ Ζεύς, ὁ Ταῦρος, ἡ Σελήνη, ἡ Παρθένος, ἡ Λίτρα (Libra, ὁ 7ος ἀστερισμὸς τοῦ ζωδιακοῦ, συγκείμενος ἐκ 18 ἀστέρων). «Κακοποιοὶ» δὲ (malefici) ἦσαν ὁ «Κρόνος, ὁ Ἄρης, ὁ Σκορπίος, ὁ Αἰγόκερως,» ὁ δὲ «Ἑρμῆς» ἦν «ἐπίκοινος ἀστὴρ,» ἤτοι ἠδύνατο ἢ εὐτυχίαν νὰ προαγγέλλῃ ἢ δυστυχίαν, ἀναλόγως τῶν συνδυασμῶν αὐτοῦ μετ' ἄλλων ἀστέρων. Ὡς «θέμα» ἢ «ὡροσκόπιον» ἤτοι βάσις τῶν προφητειῶν ἐλαμβάνετο ἡ ὥρα τῆς γεννήσεως, καὶ συνεκρίνετο ὁ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην προάρχων ἀστερισμὸς μετὰ τῆς θέσεως τῶν λοιπῶν. Πρὸς τοῦτο μετεχειρίζοντο οἱ Χαλδαῖοι «πίνακάς» τινας, εἶδος ἡμερολογίου τῆς τέχνης των, ἤτις διὰ τοῦτο καὶ πινακικὴ ἐλέγετο, κατ' ἀντίθεσιν τῆς κανονικῆς ἀστρονομίας. Εἰς αὐτοὺς ἦσαν ἀναγεγραμμέναι ἡ ἀνατολὴ καὶ ἡ δύσις, ἡ κίνησις καὶ ἀπόστασις (positiae ac spatia, Tac. Ann VI, 21) τῶν ἀστέρων δι' ἑκάστην ἡμέραν. Πρὸς ἀναγωγὴν ὅμως τούτων εἰς τὴν ὥραν τῆς γεννήσεως ὑπῆρχον ἄλλοι πίνακες ὑπολογισμῶν, ἐξ ὧν ὑπελογίζετο καὶ ὁ δι' ἑκάστην ἐπιχείρησιν κατάλληλος χρόνος· καὶ ἐλέγοντο οὗτοι «ἀριθμοὶ Βαβυλώνιοι, Θρασύλλιοι, Χαλδαϊκοὶ ὑπολογισμοὶ» (Διόδ. Β, 30.—Hor. Od. I, 11, 2.—Juv. VI, 576.—Cic Div. II, 47). Εἰ καὶ οἱ Χαλδαῖοι ἦσαν τὸ πλεῖστον ἀπαταιῶνες, ἐκμεταλλευόμενοι ἐπὶ ἰδιοτελείᾳ τὴν κουφόνοιαν τῶν ἀνθρώπων καὶ τὴν φυσικὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ὑπεγείρωσι τὸ κάλυμμα τοῦ μέλλοντος, καὶ οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς πολλάκις τῆς ὑποτιθεμένης ταύτης ἐπιστήμης τὸ ἀβάσιμον ἀναγνωρίζουσι καὶ τὸ φαντασιῶδες (Cic. Div. II, 42. — Tac. Hist. I, 22. — Aul Gell. XIV, 1), οὐχ ἧττον ὅμως καὶ παρὰ τοῖς ἐπὶ σπουδαιότητι μᾶλλον διεκρινομένοις ὑποφαίνεται πολλάκις τᾶσις τις πρὸς εὐπιστίαν εἰς τὴν τέχνην ταύτην. Τούτου ἕνεκα μεγάλη ὑπῆρχεν ἡ πρὸς αὐτοὺς συρροὴ, καὶ οὐκ ὀλίγον ἦν ἡ ἐπιρροὴ αὐτῶν ἐπικίνδυνος εἰς τοὺς ἑκάστοτε ἄρχοντας, καὶ ἐπανειλημμένως ἐξεδίδοντο ἀπαγορευτικαὶ διαταγαὶ κατ' αὐτῶν, καὶ ἐπεβάλλετο ἡ ἀποπομπὴ αὐτῶν ἐκ Ῥώμης καὶ ἐξ Ἰταλίας, καὶ προσέτι καὶ θανατικὴ ποινὴ διετάττετο. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα οὔτε τὰς ἐνεργείας αὐτῶν κατέστελλον, οὔτε τὴν εἰς αὐτοὺς πίστιν καὶ προσφυγήν, ἀφ' οὗ μάλιστα αὐτοὶ οἱ αὐτοκράτορες, μέτοχοι τῶν θεωριῶν καὶ προλήψεων τῶν χρόνων εἰς οὓς ἔζων, πρῶτοι παρέβαινον τὰ ἴδια ἑαυτῶν θεσπίσματα. Οὕτω περίφημος ἦν ὁ Χαλδαῖος Θράσυλλος, φίλος τοῦ αὐτοκράτορος Τιβερίου (Tac. Ann. VI, 21). Ὡς ἐκ τούτου ἀναφαίνονται πολλάκις μέχρι σχεδὸν τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ χριστιανισμοῦ εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν κράτος.

Χαλινῖτις, ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, Ἴδ. χαλινός.

Χαλινός. Κατὰ τὸν μῦθον, τὸν Βελλεροφόντην θέλουσα νὰ βοηθήσῃ ἡ Ἀθηνᾶ, ὅπως δυνηθῇ νὰ ἐκτελέσῃ τοὺς ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Λυδίας ἐπιβληθέντας αὐτῷ ἄθλους, τὸν ὡδήγησε νὰ ἔλθῃ εἰς Κόρινθον, καὶ τὸν ἐδίδαξεν, εὑρὼν πίνοντα εἰς τὴν Πειρίνην κρήνην τὸν πτερωτὸν ἵππον Πήγασον, πῶς νὰ περιβάλῃ αὐτῷ χαλινὸν, καὶ ἐπιβὰς αὐτοῦ,

νὰ κατορθώσῃ ὅ,τι παρ' αὐτοῦ ἀπῃτεῖτο (Πινδ. Ὀλυμπ. ΙΓ, 85—115). Καὶ ὡς ἐφευρέτις τοῦ χαλινοῦ ἔφερεν ἡ θεὰ ἐν Κορίνθῳ τὰ ἐπίθετα Ἱππία καὶ Χαλινῖτις. — Ἦν δὲ τὸ κυριώτερον μέρος τοῦ χαλινοῦ τὸ δῆγμα ἢ καὶ στόμιον (Αἰσχλ. Προμ. 1045), τὸ ἐντὸς τοῦ στόματος τιθέμενον, ἐκ διαφόρων τεμαχίων συγκείμενον, εὔκαμπτον, ἵνα μὴ βλάπτῃ καὶ ἐνοχλῇ τὸ ζῷον, ὡς τὸ τῆς εἰκόνος εὑρεθὲν πρωτότυπον. Μόνον δ' ἂν ὁ ἵπ-

πος ἦν δυσήνιος, μετεχειρίζοντο χαλινὸν ἔχοντα τοὺς τροχοὺς βαρεῖς καὶ τοὺς ἐχίνους ὀξεῖς ὡς λύκου ὀδόντας (Ξνφ. Ἱππ. ΣΤ, 13, I, 6).

Τὸ δὲ ἧγμα δ' ἑστερέου τὸ ὑποχαλινίδιον, ἱμὰς ἥ ἄλυσος χωροῦσα ὑπὸ τὴν σιαγόνα. Τῷ ὑποχαλινιδίῳ δὲ προσετίθετο πολλάκις ὁ ρυταγωγεύς, βαρὺ σχοινίον μετὰ δακτυλιδίου, ἵνα δι' αὐτοῦ ὁδηγῆται ὁ ἵππος ὑπὸ πεζοῦ (Ξνφ. αὐτ. Z, 1.—Ἀρστφ. Εἰρ. 155). Τὸ περὶ τὰ ὦτα προσαρμοζόμενον μέρος τοῦ

χαλινοῦ ἐλέγετο κορυφαία (Ξνφ. αὐτ. Γ, 2), ἔχουσα περὶ τὸ μέτωπον τὸν ἄμπυκα, καὶ περὶ τὰς παρειὰς τὰ παρηία (Ὁμ. Ἰλ. I, 142), ἢ παραγναθίδια. Ταῦτα ἦσαν πολλάκις κατάκοσμα, ἰδίως παρὰ τοῖς Ἀσιανοῖς, διὰ τορευτοῦ χρυσοῦ ἢ ἀργύρου, ὡς ἐνίοτε ἐκοσμεῖτο καὶ αὐτὸ τὸ ἧγμα, τὸ συνήθως ἐκ χαλκοῦ ἢ σιδήρου κατασκευαζόμενον.

Χαλκᾶ (τὰ), ἐν Ἀθήναις ὄνομα τόπου ἔνθα ὁ χαλκὸς ἐπιπράσκετο (Λεξ. ῥήτ.), πλησίον τοῦ Ἡφαιστείου, ὑπὲρ τὸν Κεραμεικὸν (Παυσ. Α, 14, 5), ὑπὸ τὴν ἀκρόπολιν.

Χαλκίστρα, ἡ αὐτὴ τῇ χαλάστρᾳ.

Χαλκεῖα (τὰ), ἐν Ἀθήναις ἑορτὴ τελουμένη τῷ Ἡφαίστῳ ὑπὸ τῶν χαλκέων κατὰ Πυανεψιῶνα. Ὁ Μένανδρος ἔγραψε κωμῳδίαν φέρουσαν τοῦτον τὸν τίτλον, καὶ ἧς μικρὸν ἀπόσπασμα σώζεται παρ' Ἀθηναίῳ (ΙΑ, 502.—Πολυδ. Z, 105).

Χαλκεύς, κατ' ἀρχὰς καὶ κυρίως ὁ τὸν χαλκὸν ἐργαζόμενος (Ὁμ. «ἄνδρες χαλκῆες»)· ἐντεῦθεν γενικώτερον καὶ ὁ χρυσοχόος (Ὁμ. Ὀδ. Υ, 432)· καὶ τέλος ἀπὸ τῆς γενικῆς χρήσεως τοῦ σιδήρου, καὶ ἐν γένει ὁ σιδηρουργὸς, ὁ μεταλλουργὸς (Ἡρδ. Α, 68).

Χάλκη, νῆσος μικρὰ τοῦ Καρπαθίου πελάγους, ἔχουσα πόλιν καὶ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος (Θουκ. Η, 41.—Στρβ.).

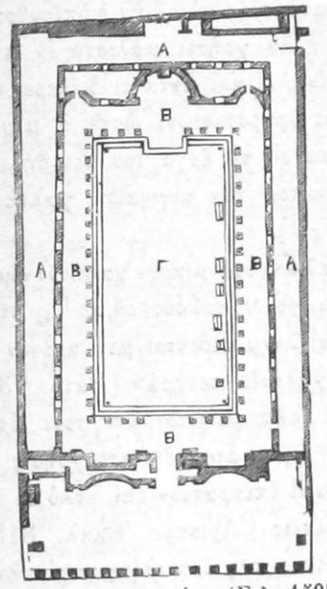
Χαλκηδὼν, ἴδ. Καλχηδών.

Χαλκιδεύς, 1) Ναύαρχός τις τῆς Σπάρτης (Θουκ. Η, 6).—2) Ὁ κάτοικος τῆς Χαλκίδος ἐν Μακεδονίᾳ καὶ τῆς ἐν Εὐβοίᾳ.

Χαλκιδικὴ, 1) Μεγάλη Χερσόνησος τῆς Μακεδονίας μεταξὺ τῶν δύο κόλπων, τοῦ Θερμαϊκοῦ καὶ τοῦ Στρυμονικοῦ, προεκτείνει τρεῖς μικρὰς χερσονήσους, τὴν Παλλήνην πρὸς δυσμὰς, τὴν Σιθωνίαν ἐν τῷ μέσῳ, μεταξὺ τοῦ Τορωναίου καὶ τοῦ Σιγγιτικοῦ κόλπου, καὶ τὴν Ἀκτὴν πρὸς ἀνατολὰς ἣν διενοήθη νὰ διατάμῃ ὁ Ξέρξης, ἀπολήγουσαν εἰς τὸ ὄρος Ἄθωνα (τὸ νῦν ἅγιον ὄρος)· τοῦτον δ' ὁ Δεινοκράτης ἐπρότεινε νὰ μεταποιήσῃ εἰς ἀνδρείκελον τοῦ Ἀλεξάνδρου (Πλούτ. Ἀλξ. ΟΒ). Τὸ ὄνομα ἔλαβε παρὰ χαλκιδέων ἀποίκων. Αἱ γνωστότεραι πόλεις αὐτῆς ἦσαν ἡ Ὄλυνθος, ἡ Ποτίδαια, ἡ Μένδη, ἡ Ἄκανθος, ἡ Στάγειρος, (Ἡρδ. Z, 185).—2) Ἐπαρχία τῆς Συρίας, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὄχθης τοῦ Ὀρόντου, μέχρι τῆς ἐρήμου Ἀραβίας. Ἡ πρωτεύουσα αὐτῆς πόλις ἐκαλεῖτο Χαλκὶς (Πτλμ. Ε, 15).

Χαλκιδικὸν, 1) Στοὰ εὐρεῖα, πρόστυλος καὶ ὑπόστεγος πρὸ τῆς εἰσόδου δημοσίων καταστημάτων διὰ τοὺς ἐκεῖ συρρέοντας καὶ περιμένοντας. Τὸ σχῆμα αὐτῆς φαίνεται ὅτι ἐκ Χαλκίδος, ἢ τῶν ἐν Σικελίᾳ χαλκιδικῶν πόλεων μετηνέχθη εἰς Ἰταλίαν, ἔνθα ἦν μάλιστα ἐν χρήσει. Ἡ εἰκὼν παρίστησιν οἰκοδομὴν ἀνασκαφεῖσαν ἐν Πομπηίᾳ, καὶ εἰς ταύτης τὴν στοὰν τῆς εἰσόδου, ἐστὶν ἐπὶ πλακὸς ἐντετειχισμένη ἐπιγεγραμμένη λατινιστὶ ἡ λέξις «Χαλκιδικόν».—2) Χαλκιδικὸν ὄρος, ἐν Σικελίᾳ πρὸς τῇ Μεσσήνῃ (Πολύβ.).

Χαλκίοικος. Τὸ ἐπίθετον τοῦτο ἔφερεν ἡ Ἀθηνᾶ ἐν Σπάρτῃ, εἰς τὸν ναὸν αὐτῆς ὅστις ἤρξατο οἰκοδομούμενος ὑπὸ τοῦ Τινδάρεω (Παυσ. Γ, 13), καὶ συνετελέσθη ὑπὸ τοῦ Σπαρτιάτου ποιητοῦ καὶ καλλιτέχνου Γιτιάδου (Παυσ. Γ, 17) ἐπὶ τοῦ πρώτου Μεσσηνιακοῦ πολέμου, κατ' Ὀλ. 14, α' (720 π.Χ.). Ἦν δ' ὁ ναὸς χαλκοῦς ἐσωτερικῶς, ἤτοι χαλκοῖς πετάλοις καταπεπετασμένος, κατὰ τὸν ῥυθμὸν τῶν ἀρχαιοτάτων Ἑλληνικῶν οἰκοδομῶν, οἵου ἴχνη προφανῆ ἀπαντῶνται καὶ εἰς τὸν θησαυρὸν τοῦ Ἀτρέως ἐν Μυκήναις. Τὰ δὲ πέταλα ταῦτα ἐπεκοσμοῦντο διὰ πλείστων καὶ ποικίλων τορευμάτων, ἅτινα μυθολογικὰ παρίστων συμπλέγματα. Κατ' ἔτος οἱ νέοι τῆς Σπάρτης, ἔνοπλοι, μετὰ τῶν ἐφόρων ἤρχοντο εἰς τὸν ναὸν τοῦτον, καὶ προσέφερον τῇ θεᾷ θυσίαν, τὰ Χαλκιοίκια (Θουκ. Α, 128. — Πολύβ. ΛΕ, 2-3.)

Ἶδ. Χαλκιδικόν (Σελ. 1502).

Χαλκίον, πιθανῶς ὀρθότερον τοῦ Χαλκεῖον (Δημοσθ. Βοιωτ. π. ὀν. 997), τὰ ἐκλογικὰ πινάκια ἢ αἱ ψῆφοι δι' ὧν ἐτησίως ἐγίνετο ἐν τῷ Θησείῳ (Αἰσχ. κ. Κτησ. 4) ἡ κλήρωσις τῶν ἀρχόντων τῶν Ἀθηνῶν.

Χαλκιόπη, 1) θυγάτηρ Αἰήτου, τοῦ βασιλέως τῆς Κολχίδος, νυμφευθεῖσα τὸν Φρίξον, μήτηρ τοῦ Ἄργους, Φρόντιδος, Μέλανος καὶ Κυλίνδρου ἢ Κυθώρου, οὓς ἔπεμψε κρύφα τοῦ πατρός της εἰς τὴν Ἑλλάδα (Ἀπλλδ. Α, 9, 1).—2) Θυγάτηρ τοῦ Εὐρυπύλου, βασιλέως τῆς νήσου Κῶ, ἐκ τοῦ Ἡρακλέους μήτηρ τοῦ Θεσσαλοῦ (Καλλμ. Ὕμν. εἰς Δῆλ. 161.—Ἀπλλδ. Β, 7, 8).—3) Θυγάτηρ τοῦ Ῥηξήνορος, γυνὴ τοῦ Θησέως ἐν Ἀθήναις (Ἀπλλδ. Γ, 15, 6)

Χαλκὶς, μία τῶν 12 θυγατέρων τοῦ Ἀσωποῦ καὶ τῆς Μεθώνης, καθ' ἣν ἐκλήθη ἡ πόλις τῆς Εὐβοίας (Διόδ. Δ, 47).

Χαλκὶς, 1) ἡ ἐπισημοτάτη τῶν πόλεων τῆς Εὐβοίας, ἐπὶ τοῦ στενωτάτου σημείου τοῦ Εὐβοϊκοῦ πορθμοῦ κειμένη, ἔνθα τοσοῦτον ἰσχυρὰ ἦν ἔν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις, ὡς καὶ ἤδη διαμένει, ἡ πολλάκις ἐν τῷ ἡμερονυκτίῳ ἐναλλασσομένη παλίρροια, ἧς τὸ πρόβλημα λέγεται ὅτι μὴ δυνηθεὶς νὰ λύσῃ ὁ Ἀριστοτέλης, ἐρρίφθη εἰς τὸν πορθμὸν καὶ ἐπνίγη. Συνήνου δ' ἐνταῦθα, ὡς καὶ μέχρι τοῦδε, μικρὰ γέφυρα τὴν νῆσον μετὰ τῆς Βοιωτικῆς ἀκτῆς. Ἡ πόλις ἐλέγετο ἐπώνυμος Χαλκίδος, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἀσωποῦ. Τινὲς τῶν νῦν ἐξηγητῶν εἰκάζουσι τὸ ὄνομα αὐτῆς παράγωγον τοῦ Χάλκη ἢ Κάλχη, τῆς πορφύρας, δι' ὃ καὶ φαντάζονται αὐτὴν ἀποικίαν φοινικικήν. Ἦν δὲ τοσοῦτον σπουδαία ἡ θέσις αὐτῆς καὶ εἶχε τὸ φρούριον τόσον ὀχυρὸν, ὥστε αὐτὴ καὶ ἡ Δημητριὰς καὶ ἡ Μαγνησία ἐλέγοντο τρεῖς «πέδαι Ἑλληνικαὶ» (Liv. XXXII, 37). Ἐκυβερνᾶτο δ' ἀριστοκρατικῶς ὑπὸ τῶν Ἱπποβοτῶν, μέχρις

οὗ ὁ Περικλῆς ἐξέβαλε τούτους. Ἔπεμψε δὲ καὶ πολλὰς ἀποικίας, οἷον εἰς Χαλκιδικὴν τῆς Μακεδονίας, εἰς Νάξον τῆς Σικελίας, εἰς Κύμην, κτλ. Παρ' αὐτῇ ἔρρεεν ἡ πηγὴ Ἀρέθουσα, καὶ ἔκειτο τὸ εὔφορον Ληλάντιον πεδίον, μεταμεταλλείων σιδήρου καὶ χαλκοῦ, ὅθεν προφανῶς τὸ ὄνομα, καὶ μετὰ θερμῶν ὑδάτων. Ἐν αὐτῇ ἐγεννήθησαν ὁ ῥήτωρ Ἰσαῖος καὶ ὁ ποιητὴς Λυκόφρων, καί, ἂν δὲν ἐπνίγη, ἀπέθανεν ὁ φιλόσοφος Ἀριστοτέλης (Στρβ. Ι, 445). — 2) Πόλις τῆς Αἰτωλίας, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Εὐήνου, καὶ Ὑπόχαλκις καλουμένη, διότι ἔκειτο εἰς τοὺς πρόποδας ὄρους, ὅπερ καὶ αὐτὸ Χαλκὶς ἐκαλεῖτο (Θουκ. Α, 108. Β, 83. —Στρβ. Ι, 451). — 3) Πόλις τῆς Ἠπείρου, κατὰ τὸν Πίνδον, εἰς τὰς πηγὰς τοῦ Ἀχελῴου (νῦν Χαλίκι). — 4) Πρωτεύουσα τῆς ἐν Θράκῃ Χαλκιδικῆς Χερσονήσου, πολλὰ παθοῦσα ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Β, 58). — 5) Μητρόπολις τῆς ἐν Συρίᾳ Χαλκιδικῆς πρὸς τῇ Βεροίᾳ (Στφ. Βζ.). Καὶ ἄλλαι πόλεις ἔφερον τὸ ὄνομα τοῦτο.

Χαλκῖτις (ἡ), 1) νῆσος μικρὰ τῆς Προποντίδος, νοτιανατολικῶς τοῦ Βυζαντίου, ἔχουσα μεταλλεῖον χαλκοῦ (Στφ. Βζ.). Νῦν Χάλκη. — 2) Ἐπαρχία μεσόγειος τῆς Ἰνδικῆς, πέραν τοῦ Γάγγου (Πτλμ.).

Χαλκός. Τὸ μέταλλον τοῦτο, καθ' ὃ ἐν αὐτῇ τῇ Ἑλλάδι πολλαχοῦ παραγόμενον, ἦν ἀρχαιότατα γνωστὸν ἐν αὐτῇ. Οὕτως ἐν Ὁμήρῳ (Ὀδ. Α, 184) μνημονεύεται ἡ Κύπρος ὡς παραγωγὸς αὐτοῦ. Ἔτι δ' ἀρχαιοτέρα πηγὴ αὐτοῦ ἐλέγετο ἡ Χαλκὶς τῆς Εὐβοίας (Pl. IV, 12). Ὅπλα καὶ παντοῖα σκεύη κατεσκευάζοντο ἐξ αὐτοῦ (Ἡσίοδ. Θγν. 861 κλ. Ἔργ. 150 κτλ.) καὶ τοσοῦτον ὑπερεῖχεν ἡ χρῆσις αὐτοῦ τῆς τῶν ἄλλων μετάλλων, ὥστε χαλκεύειν ἐλέγετο καὶ τὰ αὐτά, οἷον τὸν σίδηρον, κατεργάζεσθαι. Ἵνα καθιστῶσι τὸν χαλκὸν στερεώτερον, ἐμίγνυον αὐτῷ ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, κατ' ἐπίνοιαν τῶν Ἰδαίων Δακτύλων, ὡς ἐμυθολογεῖτο, κασσίτερον, πάντοτε, ὡς φαίνεται, κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν, διότι τοῦτο ἀπέδειξαν χημικαὶ ἀναλύσεις καὶ ἀρχαιοτάτων Κορινθιακῶν νομισμάτων, καὶ ἤλων τοῦ θησαυροῦ τοῦ Ἀτρέως, καὶ τεμαχίων κράνους παναρχαίου. Μεγάλως ἐξετιμᾶτο ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις ὁ Κορίνθιος χαλκὸς, προϊὸν τήξεως διαφόρων μετάλλων, περὶ οὗ ἐπεκράτει ἡ πρόληψις ὅτι τυχαίως παρήχθη ἐν Κορίνθῳ ἐπὶ τῆς πυρπολήσεως τῆς πόλεως ὑπὸ τοῦ Μομμίου, τῷ 146 π. Χ, καὶ ἦν, κατὰ Πλίνιον (XXXIV, 2) τριῶν εἰδῶν, ὁ μὲν συγκείμενος ἐξ ἴσης μίξεως διαφόρων μετάλλων, ὁ δ' ὑπόλευκος, ὑπερέχοντος τοῦ ἀργύρου, ὁ δ' ὑπόχρυσος, περισσότερον χρυσὸν περιέχων. Κατά τινας ὅμως κριτικοὺς, ὁ κορίνθιος οὗτος χαλκὸς ἦν οὐδὲν ἕτερον ἢ ὀρείχαλκος. Κατώτερος αὐτοῦ ἦν ὁ ὑπέρυθρος ἡ πατίζων, ἐν χρήσει μάλιστα ἐν Δήλῳ καὶ ἐν Αἰγίνῃ, εἰ καὶ κατά τι διέφερεν ἡ κρᾶσις τῶν δύο ἐργοστασίων, ὥστε ὁ μὲν Μύρων ἐπροτίμα εἰς τὰ ἔργα του τὸν δήλιον, ὁ δὲ Πολύγνωτος τὸν αἰγιναῖον χαλκὸν (Plin. XXXIV, 2).

Χαλκοῦς, μικρὸν χαλκοῦν νόμισμα ἐν Ἑλλάδι, τὸ $^1/_8$ τοῦ ὀβολοῦ, τὸ $^1/_{48}$ τῆς δραχμῆς. Καὶ μνημονεύονται μὲν καὶ ἐν Ἀριστοφάνει «χαλκεῖα πονηρὰ» (Βάτρ. 737. καὶ Σχλ.)· ἀλλὰ φαίνεται ὅτι τότε ἔτι μικρὰ χαλκῶν νομισμάτων ἐγίνετο χρῆσις ἐν Ἀθήναις, καὶ ἐπεκράτουν ἐπὶ πολὺ αἱ ἀργυραῖ ὑποδιαιρέσεις (Ἀριστφ. Ἐκκλ. 815-822). Ἀλλ' ἕνεκα τῆς δυσκολίας περὶ τὴν κοπὴν καὶ χρῆσιν τοσούτῳ μικρῶν κερμάτων, ἐπανῆλθον πάλιν εἰς χρῆσιν τὰ χαλκᾶ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ ἐτυποῦντο δίχαλκα, τὸ $^1/_4$ τοῦ ὀβολοῦ δυνάμενα, εἶτα δὲ καὶ μόνον χαλκᾶ, καὶ μεταγενεστέρως καὶ αἱ ὑποδιαιρέσεις τοῦ χαλκοῦ εἰς λεπτὰ (Σουίδ.), ὧν 7 ἀπετέλουν ἕνα χαλκοῦν, καὶ 336 μίαν δραχμήν. Ὡς ὄνομα μικρῶν χαλκῶν νομισμάτων μνημονεύεται καὶ τὸ σύμβολον καὶ ὁ κόλυβος (Πολυδ. Θ, 72). Ἴσως

ὅμως ταῦτα εἰσὶ γενικὰ ὀνόματα τῶν μικροτάτων χαλκῶν νομισμάτων. Ὀβολοὶ δ' ἐκόπτοντο καὶ ἀργυροῖ καὶ χαλκοῖ.

Χαλκωδόντιον, ὄρος τῆς Θεσσαλίας παρὰ τῇ πόλει Φεραῖς (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 59).

Χαλκώδων, 1) βασιλεὺς τῶν Ἀβάντων ἐν Εὐβοίᾳ, πατὴρ τοῦ Ἐλεφήνορος, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἠλεκτρύωνος ἐν τῇ κατὰ τῶν Θηβαίων ἐκστρατείᾳ (Ὁμ. Ἰλ. Β, 541. — Σφκλ. Φλκτ. 589). Τούτου ὑπῆρχεν ἡρῷον ἐν Ἀθήναις, «Χαλκώδοντος ἡρῷον» ἢ καὶ «Ἑπτάχαλκον» καλούμενον, πλησίον τῶν Πειραϊκῶν πυλῶν (Πλούτ. Θησ. ΚΖ. Σύλλ. ΙΔ), ἀντικατασταθὲν ἐπὶ τῆς αὐτῆς βάσεως, βράχου ἔχοντος νύμφας ἀγαλματίων ἐγγεγλυμμένας, ὑπ' ἐκκλησιδίου τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου, διατηροῦντος τὸ ὄνομα Χαλκούρι. — 2) Βασιλεὺς τῆς νήσου Κῶ, υἱὸς τοῦ Μέροπος, τραυματίσας τὸν Ἡρακλέα ὅταν εἰσέβαλεν εἰς τὴν νῆσον (Ἀπλλδ. Β, 6, 1)· Χάλκων παρὰ Θεοκρίτῳ (Εἰδ. Ζ, 6). — 3) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου ἐκ τῆς Ἀραβίας (Ἀπλλδ. Β, 1, 4). — 4) Εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἱπποδαμείας, ἡττηθεὶς καὶ αὐτὸς καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῆς Οἰνομάου (Παυσ. ΣΤ, 21).

Χάλκων, 1) Μυρμηδὼν, πατὴρ τοῦ Βαθυκλέους (Ὁμ. Ἰλ. Π, 895). — 2) Ἴδ. Χαλκώδων, 2).

Χάλος, ποταμὸς τῆς Συρίας, ῥέων παρὰ τὴν ἐκεῖ πόλιν Χαλκίδα. Τοὺς ἰχθῦς αὐτοῦ οὐδέποτε ἠλίευον οἱ ἐγχώριοι, θεωροῦντες αὐτοὺς ὡς ἱεροὺς (Ξνφ. Ἀνβ. Α, 4, 9).

Χάλυβες, οἱ μετὰ ταῦτα Χαλδαῖοι, λαὸς διεσπαρμένος εἰς μεγάλην ἔκτασιν πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Πόντου ἐν Ἀσίᾳ, ἀπὸ τῶν ὀρέων μέχρι τῆς θαλάσσης, τραχὺς τὰ ἤθη, ἐξ ἁλιείας ζῶν καὶ ἐργασίας τῶν μεταλλείων· ἐθεωροῦντο δ' ὡς οἱ πρῶτοι ἐφευρόντες τοῦ χαλκοῦ τὴν ἐξεργασίαν (Στρβ. ΙΒ, 549. 551. — Virg. G. I, 58), καὶ οἱ Ἕλληνες κατ' αὐτοὺς ὠνόμασαν τὸν χάλυβα, ὡς παρ' αὐτῶν τὸ πρῶτον λαβόντος τοῦ μετάλλου τούτου τὸ εἶδος.

Χαλύβη, πόλις τῶν Ἀμαζόνων ἐν τῷ Πόντῳ τῆς Ἀσίας, πιθανῶς ἡ παρ' Ὁμήρῳ Ἀλύβη (Στρβ.)

Χαλυβών (ἡ), μητρόπολις τῆς ἐν Συρίᾳ Χαλυβωνίτιδος ἐπαρχίας (Πτλμ.), ἴσως ἡ πρὶν Βέροια. Ὁ κάτοικος αὐτῆς Χάλυψ (Διον. Περιηγ. 702).

Χαλωνῖτις, ἐπαρχία κειμένη εἰς τὰ νοτιανατολικὰ τῆς Ἀσσυρίας, καὶ παρὰ τὸν Τίγρητα ἐκτεινομένη πρὸς τὴν Ἀσσυρίαν (Στρβ. ΙΑ.)

Χάμαβοι, λαὸς Γερμανικὸς παρὰ τοῖς Χατουαρίοις (Tac Ann. XIII, 55, Germ. XXXIII 34), ἔχων ἐν τῷ μεσαιῶνι πόλιν τὴν Ἀμαλάνδην.

Χαμαιλέων, ἐξ Ἡρακλείας τῆς Ποντικῆς, φιλόσοφος περιπατητικὸς, πολλὰ συγγράψας καὶ φιλοσοφικὰ, καὶ τὴν ἱστορίαν ἀφορῶντα τῆς φιλολογίας, ἀλλ' ἀπολεσθέντα πάντα, πλὴν ὀλίγων ἀποσπασμάτων (Ἀθήν).

Χαμουλκὸς (ὁ), μηχανὴ δι' ἧς εἵλκον μεγάλα βάρη, καὶ ἰδίως ἀνεβίβαζον τὰ πλοῖα εἰς τὴν ξηράν (Πολδ. Ζ, 101).

Χαμύνη, ἐπίθετον τῆς Δήμητρος εἰς Πίσαν τῆς Πελοποννήσου, διὰ τὸ χάσμα ἐφ' οὗ ἦν ᾠκοδομημένος ὁ ναὸς αὐτῆς, καὶ δι' οὗ ἐπιστεύετο ὅτι ὁ Πλούτων ἥρπασε τὴν Περσεφόνην εἰς τὸν Ἅιδην (Παυσ. ΣΤ, 21).

Χάον, ὄρος τῆς Ἀργολίδος, ὑψούμενον μεταξὺ Ἄργους καὶ Τεγέας, καὶ περιέχον τὰς πηγὰς τοῦ Ἐρασίνου (Παυσ. Β, 24).

Χάονες, εἷς τῶν τριῶν κυριωτέρων λαῶν τῆς Ἠπείρου, ἐν τῇ χώρᾳ Χαονίᾳ, μεταξὺ τῶν Κεραυνίων ὀρέων καὶ τοῦ Θυάμιδος ποταμοῦ, ὁ τῶν ἄλλων ἰσχυρότατος καὶ μαχιμώτατος, πελασγικῆς καταγωγῆς θεωρούμενος, ὑπὸ δὲ Θουκυδίδου λεγόμενοι βάρβαροι (Β, 80). Πόλεις εἶχον ἐν ἄλλαις τὴν Ἐλυμίαν καὶ τὴν Ἀντιγονίαν. Ὁ Ἀριστοφάνης (Ἀχρν. 604. Ἱππ. 7) ἐμπαικτικῶς

(ΑΡΧ. ΛΕΞ. Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ ΤΟΜ. Β').

ἔθεσε τὴν λέξιν Χάων ἀντὶ χάσκων. «Χαονία φηγὸς» ἐν τοῖς Ὀρφικοῖς (Ἀργ. 130), ἀντὶ τῆς δρυὸς τῆς Δωδώνης.

Χάος, ἐκ τοῦ χαίνειν. Τὸ πρῶτον ὑπάρχον «πρώτιστα χάος γίνεται» (Ἡσίοδ. Θγ. 116), ἐρεβώδης καὶ ζῶσα πρώτη ἀρχὴ πάντων τῶν ζώντων ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐξ αὐτοῦ παρήχθησαν ἡ Γῆ, ὁ Τάρταρος καὶ ὁ Ἔρως· ἐγέννησε δὲ καὶ τὸ Ἔρεβος (τὸ ἄφωτον σκότος), καὶ τὴν Νύκτα, ἥτις μετὰ τοῦ Ἐρέβους ἐγέννησε τὸν Αἰθέρα καὶ τὴν Ἡμέραν· ἡ δὲ Γῆ ἐγέννησε τὸν Οὐρανόν, τὰ ὄρη καὶ τὸν Πόντον, μετὰ τοῦ Οὐρανοῦ δὲ τοὺς Τιτᾶνας, τοὺς Κύκλωπας καὶ τοὺς Ἑκατόγχειρας. Μεταγενέστεροι, ὡς ὁ Ὀβίδιος (Met. I, 5), καὶ φιλόσοφοι, τὴν λέξιν κακῶς ἐκ τοῦ χεῖσθαι παράγοντες, ἐννοοῦσι τὸ χάος ὡς «ὕλην συγκεχυμένην,» ἐξ ἧς ὁ κόσμος προέκυψε. Κατὰ τὰς δόξας τῶν Ὀρφικῶν ὁ αἰώνιος χρόνος (ὁ Κρόνος) ἐγέννησε τὸ χάος.

Χαράδρα, 1) πόλις τῆς Φωκίδος, ἐπὶ ὑψηλῶν βράχων κειμένη, παρὰ τῷ Χαράδρῳ, δεξιῷ παραποταμίῳ τοῦ Κηφισσοῦ (Ἡρδ. Η, 33.— Παυσ. 1, 33, 6).— 2) Πόλις τῆς Μεσσηνίας ἐν Πελοποννήσῳ (Στρβ.).— 3) Πόλις τῆς Χαονίας ἐν Ἠπείρῳ (Πλβ.)

Χάραδρος, 1) ὁ δεξιὸς ὁμόρρους τοῦ Κηφισσοῦ ἐν Βοιωτίᾳ.— 2) Ποταμὸς τῆς Ἀχαΐας, πλησίον τῆς πόλεως Ἀργυροῦς (Παυσ. Ζ, 19). — 3) Παραποτάμιον τοῦ Ἰνάχου ἐν Ἀργολίδι.—4) Ποταμὸς ἐν Μεσσηνίᾳ, διαρρέων τὸ Στενυκλάριον πεδίον.— 5)Θέσις ἐκτὸς τοῦ Ἄργους, ἔνθα πρὶν ἢ ὁ στρατὸς εἰσέλθῃ εἰς τὴν πόλιν, ἐδικάζοντο τὰ στρατιωτικὰ ἐγκλήματα (Θουκ. Ε, 60). — 6) Πόλις μετὰ λιμένος εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Κιλικίας.

Χάρακες, ξύλινοι πάλοι ἐκ κορμῶν, μετὰ προεξοχῶν τῶν κεκομμένων κλάδων. Δι' αὐτῶν Ἕλληνες καὶ Ῥωμαῖοι ὠχύρουν τὰ ἀνοικτὰ χωρία καὶ τὰ στρατόπεδα (Ὅμ. Ἰλ. Ι, 349 κλ.). Ὁ Πολύβιος (ΙΗ, 1. 6—18) διὰ μακρῶν ἐξηγεῖ πόσον οἱ τῶν Ῥωμαίων κατεσκευάζοντο ἐντελέστερον τῶν Ἑλληνικῶν.

Χαρακηνή, χώρα εἰς τὰ νότια τῆς Βαβυλωνίας, μητρόπολιν ἔχουσα τὴν Χάρακα (Πτλμ.)

Χαρακτὴρ καὶ χάραγμα, πᾶν τὸ δι' ὀξέος ἐργαλείου χαραττόμενον. Οὕτως ἐν ἄλλοις τὰ ἔνσημα τὰ χαραττόμενα εἰς τὸ ὀπίσθιον σκέλος τοῦ ἵππου, καὶ ἐμφαίνοντα αὐτοῦ τὴν καταγωγὴν ἢ προέλευσιν ἢ τὸ ὄνομα τοῦ ἰδιοκτήτου. Ἐν Μουσείοις σώζονται εἰκόνες ἵππων μετὰ τοιούτων χαρακτήρων.

Χάραξ, 1) πόλις τῆς Μηδίας ἐπὶ τοῦ Κασπίου ὄρους, οὐ μακρὰν τῶν Κασπίων πυλῶν. Τὰ νῦν Τεεράν.— 2) Πόλις τῆς Σουσιανῆς, ἐπὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου, κατὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τίγρητος, τὸ πρῶτον Ἀλεξάνδρεια κληθεῖσα, διότι ἱδρύθη ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου, εἶτα δ' Ἀντιόχεια, κατ' Ἀντίοχον τὸν Ἐπιφανῆ, καὶ τέλος Χάραξ Σπασίνου, κατ' Ἀραβά τινα ἡγεμόνα Σπασῖνον, ὅστις διὰ χάρακος τὴν ἐξησφάλισε κατὰ πλημμυρῶν (Δίων Κάσσ.—Πτλμ). — 3) Πόλις εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Κορσικῆς. Νῦν Καργέση. — 4) Πόλις εἰς τ' ἀνατολικὰ τῆς Ταυρικῆς Χερσονήσου (Πτλμ.) Νῦν Καρὰ-Καϊά. — 5) Πόλις μικρὰ τῆς Ἀφρικῆς, νῦν Φάραξ λεγομένη.

Χάραξ, ἐκ Περγάμου, ἱστοριογράφος τῆς 6' ἑκατονταετηρίδος μ.Χ., ἔγραψε, κατὰ Σουΐδαν, 40 βιβλία «Ἑλληνικῶν ἱστοριῶν,» ἐνίοτε μνημονευόμενα καὶ ὑπὸ τὸν τίτλον «Χρονικά». Λέγεται δὲ, ἀλλ' οὐχὶ μετὰ βεβαιότητος, ὅτι ἔγραψε καὶ « Ἰταλικά » (Συλλογὴ ἀποσπασμάτων Müller, Fragm Hist. Graec. III).

Χάραξος, υἱὸς Σκαμανδρωνύμου, ἀδελφὸς τῆς Σαπφοῦς (Ἡρδ. Β, 135).

Χάρης, 1) στρατηγὸς Ἀθηναῖος, διακριθεὶς τῷ 367 π.Χ. ὅτε ἐβοήθησε τοὺς Φλιασίους κατὰ τῶν Ἀργείων καὶ Σικυωνίων (Ξενφ. Ἑλλ. Ζ, 2, 18.— Διόδ. ΙΕ, 175).

Ἄλλως δὲ σπανίως ἐπετύγχανε, καὶ ἦν τραχὺς, ἀσύνετος, φιλοκερδὴς καὶ ἄδικος, καὶ κατ' αὐτὰς τὰς ἐκστρατείας του περιστοιχιζόμενος ὑπὸ γυναικῶν ἐλευθερίων ἠθῶν, ἄνανδρος ἐν ταῖς μάχαις, ἀλλ' ἄσωτος πρὸς τὸν λαόν, ὃν διὰ τούτου διέθετεν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καὶ πολλάκις διὰ δωροδοκιῶν ἐπετύγχανε τῶν σκοπῶν αὐτοῦ (Διόδ. ΙΕ, 95). Διὰ τῆς αὐθαιρέτου διαγωγῆς του εἶχεν ἐξεγείρει τῶν συμμάχων τὴν ἀγανάκτησιν· ὅτε δ' ἐξεπέμφθη ὡς ναύαρχος κατ' αὐτῶν, ἠθέλησε νὰ ναυμαχήσῃ ἐπὶ σφοδρᾶς ἐπελθούσης καταιγίδος, καὶ παρὰ τὴν ἀντίστασιν τῶν συστρατήγων του Ἰφικράτους καὶ Τιμοθέου· διὰ τοῦτο κατηγόρησεν αὐτοὺς ἐν Ἀθήναις, καὶ κατώρθωσε νὰ καταδικασθῶσιν εἰς πρόστιμον (Διόδ. ΙΣΤ, 21.—Nep. Tim. IV). Διερεθίσας ὅμως κατὰ τῶν Ἀθηνῶν τὸν βασιλέα τῆς Περσίας διὰ τῆς ὑποστηρίξεως ἣν ἐχορήγησεν εἰς τὸν ἀντάρτην σατράπην αὐτοῦ Ἀρτάβαζον, μετεκλήθη· ἐπέμφη δ' αὖθις ἀπὸ τοῦ 349 π. Χ. πολλάκις εἰς βοήθειαν τῆς Ὀλύνθου, ἣν προσέβαλλεν ὁ Φίλιππος, μετὰ στρατοῦ ἐκ πολιτῶν, οὐχὶ ἐκ μισθωτῶν, ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθη νὰ σώσῃ τὴν πόλιν, παραδοθεῖσαν τῷ 348. Μετὰ ταῦτα ἐπέμφθη εἰς βοήθειαν τοῦ Βυζαντίου· ἀλλ' ἐκεῖθεν ἐξεβλήθη, μισούμενος ὑπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης καὶ ὑπὸ τῶν συμμάχων αὐτῆς· μετὰ χαρᾶς δ' ἐγένετο δεκτὸς ὁ ἀντικαταστήσας αὐτὸν Φωκίων (Πλουτ. Νικ. ΙΔ). Ἔπεσε δὲ, φαίνεται, ἐν τῇ μάχῃ τῆς Χαιρωνίας (Διόδ. ΙΣΤ, 25). —2) Ἀθηναῖος, διαβόητος διὰ τὰ αἰσχρὰ αὐτοῦ ἤθη (Ἀρστφ. Ἀχρν. 604).—3) ἐκ Λίνδου, πόλεως τῆς Ῥόδου, ἀγαλματοποιὸς ἀκμάζων περὶ τὰ 280 π.Χ., κατεσκεύασεν, ἐκ τοῦ χαλκοῦ τῆς ἀποτυχούσης εἰς τὴν πολιορκίαν τῆς Ῥόδου ἑλεπόλεως Δημητρίου τοῦ πολιορκητοῦ, τὸν μέγιστον τῶν τότε ἐκεῖ ἀνεγερθέντων 100 κολοσσῶν τοῦ Ἡλίου, 70 πήχεων, ἐργασθεὶς ἐπὶ 12 ἔτη (Pl. XXXIV, 7, 18)· καὶ ἐλέγετο ὅτι τοσοῦτον πολυδάπανον ἀπέβη τὸ ἔργον, ὥστε ἰδὼν ὁ Χάρης αὐτὸ ὑπερβὰν κατὰ πολὺ τοὺς ὑπολογισμούς του, ηὐτοκτόνησεν ἐξ ἀπελπισίας (Sixt. Empr. edv. Mat. Σλ. 156). Ὁ Πλίνιος, ἐφ' οὗ ἔτι λείψανα τοῦ κολοσσοῦ τούτου, καταρριφθέντος ὑπὸ σεισμοῦ 50 ἔτη μετὰ τὴν ἵδρυσίν του, λέγει ὅτι ἦν τοιοῦτος τὸ μέγεθος, ὥστε οἱ δάκτυλοι αὐτοῦ ἦσαν μείζονες ἀγαλμάτων. — 4) Χαλκιδεὺς, ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, ταφρωρύχος ἐπιλεγόμενος (Διογ. Λρτ. Δ, 23), «ἀνεκάθηρε τὰ ἐμφράγματα» (δηλ. τὰς καταβόθρας) τῆς Κωπαΐδος λίμνης (Στρβ. Θ, 258), ἢ πιθανώτερον «διετάφρευσε τὴν λίμνην» (Στφ. Βζ. λξ. Ἀθῆναι), ὥστε εἰς αὐτὸν ἀποδίδουσί τινες τὰ μεταξὺ τῆς Κωπαΐδος καὶ τῶν Λαρυμνῶν σωζόμενα ξηρά τινα φρέατα ἐν τῷ βράχῳ, πιθανῶς ἀποπείρας ἀποξηράνσεως, ἐγκαταλειφθείσας μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἀλεξάνδρου εἰς Ἀσίαν.

Χαρίδημος, 1) ἐξ Ὠρεοῦ ἐν Εὐβοίᾳ. Ἀφ' οὗ τὸ πρῶτον ἐπολέμησε κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, εἶτα ὑπὸ τὸν Ἰφικράτην κατετάχθη ὡς ἁπλοῦς μισθωτὸς εἰς τάγμα Ἀθηναίων. Ἐπὶ προδοσίᾳ δὲ κατηγορηθείς, ἔφυγε, τῷ 360, πρὸς Κότυν, τὸν βασιλέα τῆς Θράκης· ἀλλ' ὑπὸ τὸν Τιμόθεον ἐπανῆλθεν αὖθις εἰς τὸν ἀττικὸν στρατὸν καὶ ἐπολιτογραφήθη Ἀθηναῖος. Μετὰ ταῦτα κατετάχθη μισθωτὸς ὑπὸ τοὺς Ῥοδίους Μέμνωνα καὶ Μέντορα, πολεμοῦντας κατὰ Πέρσου σατράπου· ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα τῷ προσήφθη ἀπιστία, καὶ, πρὶν ἢ τὸν βοηθήσωσιν οἱ Ἀθηναῖοι ὑπὸ τὸν Κηφισόδοτον, οὓς εἶχεν ἐπικαλεσθῆ, τὸν ἔσωσε τῷ 359 ἡ ἐπιείκεια τοῦ Πέρσου διοικητοῦ Ἀρταβάζου. Ἐνυμφεύθη δὲ, τῷ 358, τὴν θυγατέρα τοῦ Κότυος, καὶ μετὰ τούτου τὸν θάνατον συνεπολέμησε μετὰ τοῦ γυναικαδέλφου του Κερσοβλέπτου κατὰ τῶν Ἀθηνῶν, ἄνθρωπος ἄνευ ἀρχῶν καὶ συστήματος, μέχρις οὗ ταραχαὶ ἐν Θράκῃ ἠνάγκασαν ἀμφοτέρους νὰ συνομολογήσωσιν εἰρήνην. Καὶ ἠθέλησε μὲν καὶ ταύτην ν' ἀθετήσῃ καὶ παραβῇ, ἀλλ' ἐπελθὼν ὁ Χάρης μετὰ στρατοῦ ἐξ Ἀθηνῶν

τὸν ἠνάγκασε νὰ ὑποκύψῃ. Εἶτα ἐζήτησε νὰ ἐκδιώξῃ Θρᾳκάς τινας ἀρχηγοὺς προστατευομένους ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἐβεβαίωσεν ὅμως τοὺς Ἀθηναίους περὶ τῶν φιλικῶν αὐτοῦ προθέσεων, καὶ ὑπεσχέθη νὰ καταστήσῃ αὐτοὺς πάλιν κυρίους τῆς Ἀμφιπόλεως. Καὶ περὶ τούτου μὲν ὑπέβαλεν εἰς τὸν δῆμον εὔνουν πρότασιν ὁ Ἀριστοκράτης, ἀλλ' ἀντέστησαν ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Εὐθυκλῆς, καὶ ἀπέτυχεν οὕτω τὸ σχέδιον. — 2) Ἀθηναῖος, ἐπέμφθη τῷ 359 π. Χ. μετὰ τοῦ ῥήτορος Ἀντιφῶντος πρέσβυς πρὸς Φίλιππον τὸν Μακεδόνα ἵνα ζητήσῃ τὴν ὑποστήριξιν αὐτοῦ κατὰ τῆς Ἀμφιπόλεως, ἀλλ' εἰς μάτην· μεταγενεστέρως δ' ἐπολέμησε κατὰ τῶν Μακεδόνων ἐν τῇ Χαλκιδικῇ. Μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνείᾳ μάχην ἐγένετο λόγος νὰ ἐκλεχθῇ στρατηγὸς, ἀλλ' ἐπροτιμήθη ὁ Φωκίων (Πλουτ. Φωκ. ΙΣΤ). Τοῦ Φιλίππου τὸν θάνατον ἀνήγγειλε πρῶτος εἰς τοὺς Ἀθηναίους· ἦν δὲ καὶ εἷς ἐξ ἐκείνων ὧν τὴν παράδοσιν ἀπῄτησεν ὁ Ἀλέξανδρος, ἀλλὰ μέχρι τέλους ἠρκέσθη εἰς μόνην τὴν ἐξορίαν του (Πλουτ. Φωκ. ΙΖ. — Ἀρρ. Α, 10). Ἔφυγε δ' εἰς τοὺς Πέρσας· ἀλλὰ μετὰ τοσαύτης παρρησίας κατέκρινεν αὐτῶν τὰς στρατιωτικὰς παρασκευάς, ὥστε ὁ Δαρεῖος, τῷ 333, τὸν κατεδίκασεν εἰς θάνατον (Curt. III, 2).

Χαρικλείδης, ἄρχων ἐν Ἀθήναις, οὗ ὁ υἱὸς κατεδικάσθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων εἰς θάνατον (Δημοσθ. Μειδ. 572).

Χαρικλῆς, 1) Υἱὸς Ἀπολλοδώρου, ναύαρχος ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου· μετὰ δὲ τὴν πτῶσιν τῶν Ἀθηνῶν, εἷς τῶν Τριάκοντα, ἐκ τῶν μᾶλλον διακριθέντων (Ξενφ. Ἑλλ. Β, 3, 2). — 2) Γαμβρὸς τοῦ Φωκίωνος, ὑπὸ τοῦ Ἁρπάλου δωροδοκηθείς, καὶ διὰ τῆς φυγῆς ἀπαλλαγεὶς τῆς καταδίκης εἰς θάνατον (Πλάτ. Φωκ. ΚΑ, ΛΓ).

Χαρικλώ, 1) νύμφη τις ἀγαπητὴ τῆς Ἀθηνᾶς, σύζυγος τοῦ Εὐήρους, μήτηρ τοῦ μάντεως Τειρεσίου (Καλλιμ. εἰς Πολλ. 67. — Ἀπλλδ. Γ, 6, 3). — 2) Νύμφη, θυγάτηρ τοῦ Ἀπόλλωνος ἢ τοῦ Πέρσου, σύζυγος τοῦ Κενταύρου Χείρωνος, μήτηρ τῆς Ὠκυρρόης (Πινδ. Πυθ. Δ, 182. — 3) Θυγάτηρ Κυχρέως, βασιλέως τῆς Σαλαμῖνος, γυνὴ τοῦ Σκίρωνος (Πλούτ. Θησ. Ι).

Χαρίλαος, βασιλεὺς τῆς Σπάρτης, γεννηθεὶς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Πολυδέκτου, καὶ μέχρι τῆς ἐνηλικιότητός του ἐπιτροπευθεὶς ὑπὸ τοῦ θείου του, τοῦ νομοθέτου Λυκούργου (Πλουτ. Λυκ. Ε). Πολεμήσας εἶτα κατὰ τῶν Ἀργείων καὶ τῶν Τεγεατῶν, συνελήφθη ὑπὸ τούτων αἰχμάλωτος, καὶ ἀπελύθη μόνον ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει ὅτι δὲν θὰ τοὺς προσέβαλλε πλέον. Τῶν Ἀχαιῶν ὅμως πολλὰς ἐκυρίευσε πόλεις. Ὁ Ἡρόδοτος τὸν καλεῖ, ἄγνωστον διατί, καὶ Λεωβώτην (Ἡρδ. Ζ, 65. Η, 131. — Παυσ. Γ, 7. — Στρβ.).

Χαρίλας, διάσημός τις ἀδδηφάγος (Αἰλ. Π. Ἱ Α, 27).

Χαρίλεως, ἀδελφὸς τοῦ τυράννου Μαιανδρίου (Ἡρδ. 6, 145).

Χαρινάδης, Ἀθηναῖος χλευαζόμενος ἐπὶ βραδυκινησίᾳ, ὅθεν τὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Σφ. 232) «Κρείττων ἐστί σου Χαρινάδης βαδίζειν».

Χαρίνδας, ποταμὸς ἰνδικὸς, διαρρέων τὴν χώραν τῶν Καδουσίων (Πτλμ).

Χαριξένη, Ἀθηναία ἣν χλευάζει διὰ τὴν ἀφέλειαν αὐτῆς ὁ Ἀριστοφάνης (Ἐκκλ. 943).

Χαριόμηρος, ἐπὶ Δομιτιανοῦ ἡγεμὼν τῶν Χερούσκων. Οἱ Χάτται ἐξέβαλον αὐτὸν ὡς φίλον τῶν Ῥωμαίων, ἀλλ' ὁ αὐτοκράτωρ τὸν ὑπεστήριξε διὰ χρημάτων (Δίων Κάσσ. ΞΖ, 5).

Χάριππος, ὑπὸ Αἰλιανοῦ (Π. Ἱ. Α, 27) καὶ ἄλλων (Ἀθην.) ὡς ἀδδηφάγος μνημονευόμενος.

Χάρις (ἡ). Αἱ Χάριτες ἦσαν θυγατέρες τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας, ἢ τῆς Ὠκεανίδος Εὐρυνόμης, ἢ τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Αἴγλης, καὶ ἀντεπροσώπευον τὸ εὔχαρι καὶ τὸ κοσμίως τερπνὸν καὶ εὔθυμον ἐν τῷ βίῳ. Παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Ξ, 269) ἡ νεωτάτη αὐτῶν λέγεται Πασιθέα. Ὁ Ἡσίοδος (Θεογ. 207) λέγει τρεῖς αὐτὰς, τὴν Εὐφροσύνην (ἑορτάσιμον εὐθυμίαν), Ἀγλαΐαν (ἑορτάσιμον λαμπρότητα) καὶ Θαλίαν (τὴν ἀνθοῦσαν εὐτυχίαν). Εἰσὶ φίλαι τῶν Μουσῶν, ὡς θεῶν τοῦ ᾄσματος, καὶ συγκατῴκουν μετ' αὐτῶν ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου· καὶ ὀπαδοὶ ἦσαν τῆς Ἀφροδίτης, μετὰ τῆς Πειθοῦς καὶ τοῦ εὐγλώττου Ἑρμοῦ, διότι ἄνευ χάριτος δὲν πείθει ἡ εὐγλωττία. Τὰ ἔργα τῆς τέχνης δέονται πρὸ πάντων τῆς χάριτος· διὰ τοῦτο καθ' Ὅμηρον (Ἰλ. Σ, 382) ἐστὶν ἡ Χάρις σύζυγος τοῦ Ἡφαίστου, ἡ Ἀγλαΐα καθ' Ἡσίοδον (Θεογ. 945), ἡ Θαλία κατ' Εὐστάθιον (Ὀδ. Σ). Ἡ λατρεία τῶν Χαρίτων ἐπεκράτει ἐν ἀρχαιοτάτοις χρόνοις παρὰ τοῖς Μινύαις ἐν Ὀρχομενῷ, ἔνθα εἰσήγαγεν αὐτὴν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Ἐτεοκλῆς. Ἐκεῖθεν δὲ μετεδόθη εἰς τὸν Ἑλικῶνα καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Λακωνίᾳ, ἔνθα εἶχον ἀρχαιότατον ναὸν μεταξὺ Σπάρτης καὶ Ἀμυκλῶν, ἐλατρεύοντο δύο Χάριτες, ἡ Κλειτὴ καὶ ἡ Φαεινὴ, ὡς καὶ ἐν Ἀθήναις ἐπίσης δύο, ἡ Αὐξὼ καὶ ἡ Ἡγεμόνη, πιθανῶς ἀφορῶσαι τὴν ἄνθησιν καὶ τὴν καρποφορίαν, ὡς αἱ Ὧραι, μεθ' ὧν πολλάκις συνδέονται· ἀλλ' αἱ μὲν Ὧραι ἀφορῶσι τὰ τῆς φύσεως, αἱ δὲ Χάριτες τὰς τῶν ἀνθρώπων σχέσεις καὶ ἰδιότητας. Ἡ τέχνη παρέστησε σχεδὸν πάντοτε τὰς Χάριτας ὁμοῦ καὶ τὰς τρεῖς, νεάνιδας ἀνθηρὰς καὶ ὡραίας, τὸ πλεῖστον γυμνὰς, ἄνθη φερούσας ἢ ὄργανα μουσικά. Ἐλέγετο ὅτι ὁ Σωκράτης, πρὶν ἢ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν φιλοσοφίαν, καὶ ὅτε ἐξήσκει τὸ πατρικὸν ἐπάγγελμα τῆς ἀγαλματοποιΐας, ἔπλασε τὰς τρεῖς Χάριτας ἐνδεδυμένας, αἵτινες καὶ ἐπὶ ἀττικῶν νομισμάτων φαίνονται ἐντετυπωμέναι, καὶ ἔστησεν αὐτὰς πρὸ τῶν Προπυλαίων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀκροπόλεως (Παυσ. Α, 22. — Pl. XXXVI, 4, 10). Καὶ ὁ Ἀπελλῆς ἐζωγράφησε χάριτα ἐνδεδυμένην, ἐν Σμύρνῃ (Παυσ. Θ, 35).

Χαρισία (ἡ) καὶ Χαρισίαι (αἱ), κώμη τῆς Ἀρκαδίας, ἧς οἱ κάτοικοι μετῴκησαν εἰς Μεγαλόπολιν (Παυσ. Η, 35. — Στφ. Βζ.).

Χαρίσια, ἱερὰ, ἐπὶ Ῥωμαίων τοὐλάχιστον οἰκογενειακὴ ἑορτὴ, σκοπὸν προτιθεμένη τὴν διατήρησιν τῶν φιλικῶν σχέσεων μεταξὺ συγγενῶν (Ov. Fast. II, 617. — Val. Max. II, 1, 8).

Χαρίσιος, 1) εἷς τῶν υἱῶν τοῦ βασιλέως Λυκάονος, καθ' ὃν ὠνομάσθη ἡ ἐν Ἀρκαδίᾳ πόλις Χαρισία (Παυσ. Η, 12). — 2) Φλάβιος Σωσίπατρος Χαρίσιος, εἷς Γραμματικός. — 3) Αὐρήλιος Ἀρκάδιος Χαρίσιος, ἀνὴρ νομομαθὴς ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου. Ἐκ τῶν συγγραμμάτων αὐτοῦ ἀποσπάσματα σώζονται ἐν τοῖς Πανδέκταις.

Χαριστήρια, 1) ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις εὐχαριστήριος τοῖς θεοῖς διὰ τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας μετὰ τὴν ἔξωσιν τῶν Τριάκοντα. Ἐτελεῖτο τῇ 12 βοηδρομιῶνος, καὶ ἐλέγετο κυρίως «χαριστήρια ἐλευθερίας». — 2) Ἀφιερώματα τοῖς ναοῖς πρὸς ἔκφρασιν εὐγνωμοσύνης εἰς τοὺς θεοὺς διὰ σωτηρίαν ἐξ ἀσθενείας, ἐκ κινδύνων. Τοιαῦται ἦσαν ἰδίως παραστάσεις τῶν ἰαθέντων μελῶν, εἰκόνες ναυαγῶν κλπ. — 3) Ταὐτὸ τῷ Χαρίσια (ἴδ.).

Χαριστέων, μηχανή τις τοῦ Ἀρχιμήδους, «σταθμικὸν ὄργανον» (Ἀρστ. Φυσ. Σλ. 255).

Χάριστος, ποταμὸς τῆς Κολχίδος (Πτλμ.).

Χαρίτιμος, Ἀθηναῖος στρατηγὸς, πεμφθεὶς εἰς βοήθειαν τῶν Αἰγυπτίων κατὰ τῶν Περσῶν, ἀλλ' ἡττηθεὶς κατὰ κράτος.

Χαρίτων λόφος, ὄρος μικρὸν τῆς Λιβύας, κατὰ τὰς πηγὰς τοῦ Κίνωπος ποταμοῦ (Ἡρδ. Δ, 175).

Χαρίτων, 1) Ἀκραγαντῖνος, νεανίας φημισθεὶς διὰ τὴν πρὸς τὸν νέον Μελάνιππον θερμήν του φιλίαν. Θελήσας ὁ Χαρίτων νὰ φονεύσῃ τὸν Φάλαριν, κατεδικάσθη εἰς θάνατον· ἀλλὰ τότε παραστὰς ὁ Μελάνιππος, ἐκή-

ρυξεν ὅτι αὐτὸς παρέσυρε τὸν φίλον του. Συγκινηθεὶς δ' ὁ τύραννος ἐκ τῆς τοιαύτης ἀμοιβαίας ἀφοσιώσεως, ἐσυγχώρησεν ἀμφοτέρους, καὶ μόνον τοὺς ἐξώρισεν ἐξ Ἀκράγαντος (Αἰλ. π. ἱ. Β, 4).—2) ἐξ Ἀφροδισιάδος τῆς Φρυγίας, περὶ τὰ 400 π.Χ., ἔγραψε σωζόμενον μυθιστόρημα ἐπιγραφόμενον «Χαιρέας καὶ Καλλιρρόη,» εἰς βιβλία 8, ἄνευ πολλῆς πλοκῆς καὶ εἰς γλῶσσαν ἀφελῆ καὶ ῥέουσαν.

Χαρμάδας, φιλόσοφος ἀκαδημαϊκὸς, μαθητὴς τοῦ Καρνεάδου, ζήσας περὶ τὰ 110 π.Χ., καὶ ἐν Ἀθήναις τὴν φιλοσοφίαν διδάξας καὶ τὴν ῥητορικήν. Τινὲς λέγουσιν αὐτὸν καὶ ἱδρυτὴν τετάρτης Ἀκαδημίας. Ὁ Κικέρων τὸν λέγει ἔχοντα ἕξοχον μνημονικὸν καὶ πολλὴν εὐγλωττίαν (Acd.pr.VI,16,De or. I,11,18, II, 88.Tusc. I, 24. 59).

Χαρμάνδη, πόλις ἐπίσημος ἐν τῇ Μεσοποταμίᾳ ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου (Ξενφ. Ἀνδ. Α, 5, 10.—Στφ. Βζ).

Χαρμαντίδης, Ἀθηναῖος, τὸν δῆμον Παιονιεὺς, μαθητὴς τοῦ σοφιστοῦ Θρασυμάχου (Πλτ. Πολιτ.).

Χαρμίδης, Ἀθηναῖος εὐπατρίδης, ἐκ τῆς γενεᾶς τοῦ Σόλωνος, θεῖος πρὸς μητρὸς τοῦ Πλάτωνος, ὅστις καὶ εἰς ὄνομα αὐτοῦ ἔγραψεν ἕνα τῶν διαλόγων του, συγγενὴς προσέτι καὶ τοῦ Κριτίου, τοῦ ἐπισημοτέρου τῶν Τριάκοντα· ἔπεσεν εἰς τὴν κατὰ τούτων μάχην πρὸς τῷ Κηφισῷ (Ξνφ. Ἑλλ. Β, 4, 12, Ἀπμνμ. Γ, 7).

Χαρμῖνος. Ἀθηναῖος, ναύαρχος, ἠττηθεὶς ὑπὸ τοῦ Σπαρτιάτου Θίμβρωνος εἰς ναυμαχίαν, πλησίον τῆς Σύμης (Θουκ. Η, 30.—Ἀρστφ. Θσμφ. 804).

Χαροιάδης, Ἀθηναῖος στρατηγὸς, τῷ 427 π.Χ. πεμφθεὶς μετὰ στόλου ἀττικοῦ εἰς βοήθειαν τῶν Λεοντίνων κατὰ τῶν Συρακουσίων (Θουκ. Γ, 86. 90). Κατ' Ἰουστῖνον Χαριάδης.

Χαροπῖνος, Μιλήσιος, ἀδελφὸς τοῦ Ἀρισταγόρου (Ἡρδ. Ε, 99).

Χάροπος, βασιλεὺς τῆς νήσου Σύμης, ἀνὴρ τῆς Ἀγλαΐας, πατὴρ τοῦ Νηρέως (Ὅμ. Ἰλ. Β, 672). Κατ' ἄλλους (Λουκ. Νεκρ. Διάλ. ΚΕ), Χάροψ.

Χάροψ, 1) Υἱὸς Ἱππάνου, ἐπίσημος Τρὼς, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὅμ. Ἰλ. Λ. 426). — 2) Αἰγινήτης τις μητροκτόνος (Λουκ.) — 3) Ἴδ. Χάροπος.

Χάρτας, Λακεδαιμόνιος ἀγαλματοποιὸς τῆς 60ης Ὀλυμπιάδος (540 π. Χ.), συνεργάτης τοῦ Σκιάδα, καὶ διδάσκαλος τοῦ Εὐχείρου (Παυσ. ΣΤ, 4).

Χάρτης, ἡ γραφικὴ ὕλη, ἔλειπε κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους, ὅτε, καθ' Ἡρόδοτον (Ε, 58) οἱ βάρβαροι, καὶ αὐτοὶ οἱ Ἴωνες ἔγραφον ἐπὶ δερμάτων («διφθέρῃσι αἰγέῃσί τε καὶ οἰέῃσιν»). Προσέτι ἔγραφον καὶ ἐπὶ φύλλων καὶ φλοιῶν (Liber), καὶ μετὰ ταῦτα ἐπὶ ξυλίνων πινάκων ἐπικεκηρωμένων, πλὴν τῶν μετάλλων καὶ τοῦ λίθου διὰ τὰς ἐπιγραφάς. Ἀφ' ὅτου δ' ἡ Ἑλλὰς ἐσχετίσθη μετὰ τῆς Αἰγύπτου, ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Ναυκράτιος περὶ τὰ 570 π. Χ. καὶ μάλιστα ἐπὶ Ψαμμητίχου, περὶ τὰ 490, ἔκτοτε ἤρξατο χρῆσις γινομένη τοῦ φλοιοῦ τοῦ ἐκεῖ παραγομένου παπύρου ἢ βύβλου καὶ βίβλου (ἴδ.), καταλλήλως παρασκευαζομένου, λευκαινομένου καὶ ἀποτελοῦντος λωρίδας κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον εὐρείας καὶ μακρὰς, εἰς φύλλα συγκολλωμένας. Καὶ ἐν μὲν Περγάμῳ ὁ Εὐμένης ἐτελειοποίησε τὰς μεμβράνας (τὰ Περγαμηνὰ) εἰς γραφικὴν ὕλην· ἀλλ' ἐπὶ Ῥωμαίων πρὸ πάντων, ἐπὶ Αὐγούστου, ἐτελειοποιήθη ὁ πάπυρος, ὅστις χάρτης τότε ἐλέγετο, καὶ κατεσκευάζετο ἑπτὰ διαφόρων ποιοτήτων (Pl. XII, 23), ἀνομοίων κατὰ τὸ πάχος καὶ τὴν λεπτότητα. Ἐξ αὐτῶν ὁ παχύτερος ἐγράφετο καὶ ἐπὶ τῶν δύο ὄψεων, ὁ δὲ λεπτότερος ὠνομάζετο βασιλικὸς (Ἥρων, Αὐτομ. Σλ. 369), καὶ ἐχρησίμευεν εἰς τὰ ἔγγραφα τὰ ἐκδιδόμενα ὑπὸ τῶν αὐτοκρατόρων. Ἕτερον εἶδος ἐλέγετο ἱερατικὸς χάρτης.

Χάρυβδις, 1) τέρας θαλάσσιον, καθήμενον ἐπὶ ἀποτόμου σκοπέλου τοῦ σικελικοῦ πορθμοῦ, ἀπέναντι τῆς Σκύλλης, τὴν θάλασσαν φοβερῶς καταταράττον, καὶ τοὺς διαπλέοντας ἐκθέτον εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους (Ὅμ. Ὀδ. Μ, 104, 441). Οἱ μεταγενέστεροι (Θουκ. Δ, 54.—Στρβ.) ἀνεγνώριζον τὴν θέσιν αὐτῆς ὡς ὀλίγον ἀπώτερον τῆς Σκύλλης, παρὰ τῇ πόλει Μεσσήνῃ τῆς Σικελίας κειμένην, ἔνθα τὰ κύματα συνήθως ὑπὸ τοῦ βορείου ἀνέμου τρικυμιωδῶς προσρίπτονται καὶ συντρίβονται. — 2) Βάραθρον παρὰ τῇ Ἀντιοχείᾳ τῆς Συρίας εἰς ὃ ἐβυθίζετο ὁ Ὀρόντης ποταμὸς (Στρβ.).

Χάρων, 1) Υἱὸς τοῦ Ἐρέβους καὶ τῆς Νυκτὸς, γέρων σκυθρωπὸς, κατὰ δόξαν ἥτις ἐν Ὁμήρῳ δὲν ἀπαντᾶται, ἐπὶ σαθροῦ πλοιαρίου τὰς σκιὰς τῶν νεκρῶν διὰ τοῦ ἐν Ἀδῃ ποταμοῦ διαπορθμεύων, καὶ ὡς πορθμεῖα λαμβάνων ἕνα ὀβολὸν, ὅστις πρὸς τοῦτο εἰς τὰς κηδείας ἐτίθετο μεταξὺ τῶν χειλέων τῶν νεκρῶν (Εὐρπ. Ἡρακλ. Μαιν. 428. — Λουκ. Νεκρ. Διάλ.). Ζῶντας κατ' ἐξαίρεσιν μόνον τῷ ἐπετρέπετο νὰ δεχθῇ εἰς τὸ πορθμεῖόν του (Virg. Æ, VI, 295.)—2) ἐκ Λαμψάκου, ἱστοριογράφος ἀρχαιότερος τοῦ Ἡροδότου (Αἰλ. Π. Ι. Α, 13). Ἴδ. Λογογράφοι.

Χαρώνδας, ἐκ Κατάνης τῆς Σικελίας, ζῶν, ὡς πιθανολογεῖται, περὶ τὰ μέσα τῆς ζ' π. Χ. ἑκατονταετηρίδος, καὶ δοὺς εἰς τὴν πατρίδα του, ἀλλ' ὡς καὶ εἰς τὰς λοιπὰς χαλκιδικὰς πόλεις τῆς Σικελίας καὶ τῆς κάτω Ἰταλίας (Ῥήγιον, Θουρίους, κτλ.), νόμους διακρινομένους διὰ τὴν ἠθικὴν αὐτῶν ἐντέλειαν καὶ τὴν δικαστικὴν ἀκρίβειαν, καὶ ἐφαμίλλους κατὰ τοῦτο τοῖς τοῦ Ζαλεύκου, μεθ' οὗ ἐνίοτε οἱ ἀρχαῖοι καὶ αὐτὸν συγχέουσιν. Ἐκ πασῶν τῶν ἕως τότε νομοθεσιῶν ἐξελέξατο ὅ,τι εὗρεν ἄριστον (Διόδ. ΙΒ, 11)· ὁ δ' Ἀριστοτέλης (Πολ. Β, 9, 8) ἀναφέρει ὡς τὸ πρῶτον ὑπ' αὐτοῦ νομοθετεῖσαν «ἐπίσχηψιν ψευδομαρτυριῶν» (ἀγωγὴν κατὰ ψευδομαρτύρων). Τὴν μεταβολὴν τῶν νόμων κατέστησε δυσχερεστάτην, ὁρίσας ὅτι ὁ οἱανδήποτε μεταρρύθμισιν προτείνων ὤφειλε νὰ παρουσιάζηται εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἔχων βρόχον περὶ τὸν τράχηλον, ἵνα ἀμέσως ἀποπνίγηται ἂν ἡ πρότασις αὐτοῦ ἀπερρίπτετο (Διόδ. ΙΒ, 19). Ἐπιστρέψων ποτὲ ἐκ τῆς ἐξοχῆς, εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ὡπλισμένος ἔτι, παρὰ τὰ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ ἰδίου νενομοθετημένα. Ὡς δὲ τῷ ἐγένετο παρατήρησις περὶ τούτου, ηὐτοκτόνησε. Τινὲς τὸν εἶπον μαθητὴν τοῦ Πυθαγόρου (Πλάτ. Πολ. Σλ. 549.—Διόδ. ΙΒ, 19.—Αἰλ. Π. Ι. Γ, 17.— Sen. Ep. 90.— Vat. Max. VI, 5, 4).

Χαρώνιον, ἢ Χαρωνεῖον, ἐν Ἀθήναις μία τῶν πυλῶν τοῦ δεσμωτηρίου, δι' ἧς ἐξήγοντο οἱ εἰς θάνατον καταδεδικασμένοι (Πολδ. Η, π. τ. ια'.—Ἡσύχ.—Σουΐδ. λξ).

Χατραμωτῖτις, καὶ Χατραμὶς (ἡ), ἐπαρχία τῆς Εὐδαίμονος Ἀραβίας, ἐκτεινομένη παρὰ τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν (Στρβ.— Διον. Περιηγ. 957).

Χάττοι, Γερμανικὸς λαὸς, τὸ πρῶτον μνημονευόμενος ἐπὶ τῆς ἐκστρατείας τοῦ Βρούτου ὡς κατοικῶν μεταξὺ τοῦ Ἄλβιος ποταμοῦ (Elbe) καὶ τοῦ Ἀμασία (Ems), πολεμοῦντες κατὰ τῶν γειτόνων καὶ ὁμοεθνῶν αὐτοῖς Χερούσκων, κατὰ δὲ τῶν Ῥωμαίων ἀνδρείως ἀγωνισθέντες, ἀλλὰ μᾶλλον φίλοι διατελοῦντες αὐτοῖς (Δίων Κάσσ.— Πτολ. Β. ΙΙ.—Στρβ.— Tac. Ann. I. II. XII).

Χαύων, πόλις τῆς Μηδίας, μεσημβρινῶς τῶν Ῥαγῶν κειμένη. Χόανα παρὰ Πτολεμαίῳ (Διόδ. Β, 13. — Στφ. Βζ.).

Χείλων, ἴδ. Χίλων.

Χειλωνὶς, θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης Λεωνίδα, παρηκολούθησεν εἰς τὴν ἐξορίαν τὸν πατέρα, καὶ εἶτα τὸν σύζυγόν της Κλεόμβροτον (Πλουτ. Ἀγησ. ΙΖ.)

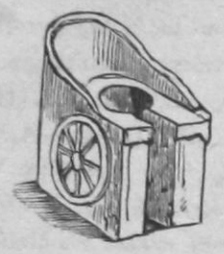
Χειμάδιον, ἡ χειμερινὴ διατριβή, ἰδίως τῶν στρατευμάτων (Δίων Κάσ. ΛΘ).

Χείμαρρος, ποτάμιον τῆς Ἀργολίδος ἐν Πελοποννήσῳ (Παυσ. Β, 36).

Χειμέριον, ἀκρωτήριον τῆς Θεσπρω-

τίας ἐν Ἠπείρῳ, μετὰ λιμένος ἐπὶ τῆς Ἀδριατικῆς θαλάσσης (Θουκ. Α, 30.—Στρβ.).

Χειράμαξα, χειραμάξιον, μικρὸν ἁμάξιον συρόμενον διὰ χειρῶν ἀνθρώπων, ἰδίως δι' ἀσθενεῖς. Εἰς τοὺς λουτρῶνας τοῦ Ἀντωνίνου ἐν Ῥώμῃ εὑρέθη, τὸ ἐν τῇ εἰκόνι παριστώμενον μαρμάρινον, οὗ ὁ ἐπι-

γεγλυμμένος τροχὸς ἐστὶ βεβαίως ἔμβλημα μόνον τοῦ πολὺ μεγαλητέρου τροχοῦ τῆς ξυλίνης χειραμάξης, ἥτις ἐχρησίμευε διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν λουομένων ἀσθενῶν.

Χειρεμακγεῖον, ἴδ. χειρόμακτρον.

Χειρίδες (αἱ), τὰ πρὸς κάλυψιν καὶ προφύλαξιν τῆς χειρὸς, χειρόκτια, ἦσαν ἐπὶ Ὁμήρου ἤδη ἐν χρήσει (Ὀδ. Ω, 228), πρὸς σκοπὸν ἰδίως προφυλάξεως κατὰ βάττων καὶ ἀκανθῶν. Ὑπῆρχον δὲ, φαίνεται, « δακτυλωταὶ» καὶ ἄνευ «δακτυληθρῶν» (Εὐστθ.Αὐτ.) Οἱ Πέρσαι ἐποιοῦντο χρῆσιν αὐτῶν τὸν χειμῶνα, καὶ ὁ Ξενοφῶν (Κρ. πδ. Η, 37) τὰς λέγει δακτυλήθρας, ὡς ὠνομάζετο ἐν τῷ μεσαιῶνι καὶ ὄργανόν τι βασανιστήριον (Συνέσ. Ἐπιστ. ΝΗ).

Χειριδωτὸς χιτὼν, ἔχων χειρίδας κατερχομένας μέχρι τῶν χειρῶν. Τοιούτους δὲν ἔφερον οἱ Ἕλληνες, ἀλλὰ μόνοι οἱ βάρβαροι, ὡς ὁ ἐν τῇ εἰκόνι μικρασιανὸς βεβαίως παιδαγωγὸς τῶν Νιοβιδῶν, ἐκ τοῦ περιφήμου σωζομένου συμπλέγματος αὐτῶν. Τῶν χειρίδων δὲ ἐγίνετο συνεχῶς χρῆσις εἰς τὰ γυναικεῖα ἐνδύματα, ὡς συνεχῶς εἰς εἰκόνας τοιχογραφιῶν τῆς Πομπηΐας.

Χειρίσοφος, 1) Κρὴς, ἀρχαῖος ἀγαλματοποιὸς, οὗ ἐσώζετο ἐπὶ Παυσανίου (Η, 53) ἐν Τεγέᾳ ἐπίχρυσον ξόανον τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ αὐτόθι λίθινος ἀνδριὰς τοῦ καλλιτέχνου.— 2) Λακεδαιμόνιος, ὅστις φυγὼν ἐκ Σπάρτης πρὸς Κῦρον τὸν νεώτερον, συνεξεστράτευσε μετὰ τῶν λοιπῶν μισθωτῶν Ἑλλήνων κατὰ τοῦ Δαρείου (Ξνφ. Ἀνβ.).

Χειρόμακτρον, καὶ χειρεκμαγεῖον, ὀθόνη πρὸς ἐκκάθαρσιν τῶν δακτύλων εἰς τὴν τράπεζαν (Ἡρδ. Β, 122, Δ, 64. Κρ.πδ. Α, 3, 5), καὶ εἰς ἀποσπόγγισιν αὐτῶν ὅτε, πρὸ τοῦ γεύματος, ὁ παῖς περιέφερε τὸν χέρνιβα (τὴν λεκάνην) καὶ τὴν χυτρίδα ἢ προχοΐδα (ἰμβρίκιον), ἵνα οἱ δαιτυμόνες πλύνωσι τὰς χεῖράς των. Τὰ κατωτέρου εἴδους χειρόμακτρα ἦσαν τὰ ὠμόλινα (Ἀθήν. Θ, 410)· μνημονεύονται δὲ καὶ σπανιώτατα τὰ ἐξ ἀσβέστου (ἀμιάντου)· καὶ τὰ λεπτότερα καὶ πεποικιλμένα ἔφερον πολλάκις αἱ γυναῖκες καὶ ὡς τῆς κεφαλῆς καλύμματα (Ἀθήν. Θ, 410).

Χειρομαντεία, ἴδ. Μαντική.

Χειρόμαχος, υἱὸς τοῦ Ἠλεκτρύωνος καὶ τῆς Ἀναξοῦς (Ἀπλλδ. Β, 4, 5).

Χειρονομία, ἡ ἐν τῇ ὀρχηστικῇ ἢ εἰς τὴν σκηνὴν μιμικὴ παράστασις, ἰδίως διὰ τῆς κινήσεως τῶν χειρῶν, ὡς ἐν τῇ ἀπέναντι ἀγγειογραφίᾳ δυο ψάλτριαι, μεταξὺ ᾀδουσαι χειρονομοῦσι. Προσέτι δ' ἐν τῇ παλαίστρᾳ εἶδος τῆς σκιομαχίας, καθ' ἣν ὁ διδασκόμενος παλαιστὴς ἐγυμνάζετο εἰς τὰς ἀρίστας κινήσεις καὶ θέσεις, καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν ἐπιδεξιωτάτην χρῆσιν τῶν βραχιόνων πρὸς προσβολὴν καὶ πρὸς ἄμυναν. Καί τι εἶ-

δος δὲ τῆς Πυρρίχης ὠνομάζετο Χειρονομία.

Χειροτονία, ἡ ἀνάτασις τῆς χειρός, δι' ἧς ἐψήφιζον εἰς τὰς ἐκλογὰς καὶ τὰς πολιτικὰς συνελεύσεις· καὶ ψηφίζεσθαι τῷ ὄντι ἐλέγετο ἡ πρᾶξις, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ψήφισμα. Διαχειροτονία ἦτο ὁ μεταξὺ δύο ἀντιθέτων γνωμῶν ψηφισμός· πρῶτον ἀπεφαίνετο ἡ ἐκκλησία διὰ χειροτονίας περὶ τῆς γνώμης τοῦ προτείνοντος, εἶτα δὲ περὶ τῶν ἀποχρουόντων αὐτὴν (Δμσθ. Τμκρ. 706). Ἐπιχειροτονία ἐλέγετο ἡ ἔγκρισις τῆς προτάσεως· ἀποχειροτονία τὸ ἐναντίον. Παρὰ ταῖς φυλαῖς φαίνεται ὅτι αἵρεσις ἐλέγετο τὸ αὐτό. Οἱ οὕτω δ' ἐκλεγόμενοι δημόσιοι λειτουργοὶ ἐλέγοντο χειροτονητοὶ ἢ αἱρετοὶ, κατ' ἀντίθεσιν τῶν διὰ τῆς τύχης, διὰ κλήρου, ἐκλεγομένων, οἵτινες ἦσαν κληρωτοὶ ἢ κυαμευτοὶ (Αἰσχ. Τιμ. 21. Κτησ. 13. 27. — Ξνφ. Ἀπνμ. Α, 2, 9). Ὁ Σύλλας, κυριεύσας τὰς Ἀθήνας, ἀφῄρεσεν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων «ψῆφον καὶ χειροτονίαν» καὶ τὴν ἐπέτρεψεν εἰς μόνους τοὺς ἐγγόνους των (Ἀππιαν. Σλ. 145).

Χειρουργὸς, πᾶς ὁ διὰ τῶν χειρῶν ἐργαζόμενος, οἷον γλύπτης κτλ, ἰδίως δὲ ὁ ἰατρὸς ὁ εἰς τομὰς ἐπιδιδόμενος (Γαλην.). Κατ' ἀρχὰς ἐξετέλουν οἱ ἰατροὶ καὶ τὴν χειρουργίαν· ἀπὸ δὲ τοῦ Τιβερίου κατέστη αὕτη ἰδιαίτερον ἐπάγγελμα (Selc. Praef. VII).

Χεὶρ σιδηρᾶ, ναυτικὴ μηχανὴ, εἶδος ἁρπάγης εἰς ἅλυσιν προσδεδεμένης καὶ σφενδονιζομένης κατ' ἐχθρικοῦ πλοίου, ἵνα συλλάβῃ αὐτό. Ὁ Πλίνιος λέγει (VII, 57) αὐτὴν μὲν ἐφευρεθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Περικλέους, τὴν δ' ἁρπάγην, ξύλον μετὰ σιδηρῶν ὀδόντων, ὑπὸ τοῦ Ἀναχάρσιδος.

Χείρων, υἱὸς τοῦ Κρόνου, λαβόντος μορφὴν ἵππου, καὶ τῆς Φιλύρας, Κένταυρος γεννηθεὶς, κατὰ τὸ ἥμισυ ἀνὴρ καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ἵππος, διακρινόμενος ἐπί τε πολεμικῇ ἀρετῇ καὶ ἐπὶ σοφίᾳ, παιδαγωγήσας καὶ διδάξας διαφόρους ἥρωας, τὸν Ἡρακλῆν, τὸν Ἰάσωνα, τοὺς Διοσκούρους, τὸν Ἀχιλλέα, προσέτι δὲ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Ἀσκληπιὸν διδάξας τὴν ἰατρικὴν (Ὁμ. Ἰλ. Λ. 332. — Ἡσδ. Θγ. 1005.— Θεόκρ. Εἰδ. ΣΤ, 150. —Ἀπλλδ. Γ, 10, 3). Συζευχθεὶς τὴν νύμφην Χαρικλὼ, ἔσχε θυγατέρα τὴν Ὠκυρρόην ἢ Κυίππην, ἐκ τῆς Πισιδίκης δὲ υἱὸν τὸν Χάρικλον (Ἀπλλδ.). Κατῴκει δὲ μετ' ἄλλων κενταύρων εἰς τὸ ἐν Θεσσαλίᾳ Πήλιον ὄρος, καὶ ὅτε οἱ Κένταυροι ἐξεδιώχθησαν ἐκεῖθεν ὑπὸ τῶν Λαπίθων, κατῴκησε περὶ τὸν Μαλιακὸν κόλπον.

Χειρωνίδες ἄκραι, ἐν Θεσσαλίᾳ, αἱ κορυφαὶ τοῦ Πηλίου ὄρους, διότι ἐκεῖ διῃτᾶτο ὁ Χείρων (Καλλμχ. εἰς Δῆλ. 104).

Χείτων, πρῶτος λεγόμενος ἔφορος ἐν Σπάρτῃ, κατ' Ὀλυμπιάδα 55 ἢ 56 (557 ἢ 553 π. Χ.) (Περιζών. ἐν Αἰλ. Π. Γ. ΙΖ— Εὐσέβ.)

Χελιδόνια, ἑορτὴ ἐαρινὴ ἐν Ῥόδῳ, καθ' ἣν τὰ παιδία, ἐνβοηδρομιῶνι μηνὶ, εἰς τὰς ὁδοὺς περιφερόμενα, ἔψαλλον τὴν ἐπιστροφὴν τῶν χελιδόνων, καὶ ἐζήτουν ἐν ὀνόματι αὐτῶν δῶρα. Τὸ ᾆσμα τοῦτο ἤρχιζεν, «Ἦλθεν, ἦλθε χελιδὼν, καλὰς ὥρας ἄγουσα...» Καὶ ἐπεκράτει ἡ πρόληψις ὅτι Κλεόβουλος ὁ Λίνδιος ἐπενόησε δῆθεν τὸν τρόπον τοῦτον ἀργυρολογίας ὅτε ὑπῆρχέ ποτε ἀνάγκη χρημάτων ἐν Λίνδῳ (Ἀθήν. Η, 360.— Εὐστθ. Ὀδ. Φ).

Χελιδονία ἄκρα, ἡ ἱερὰ, ἀκρωτήριον τῆς Λυκίας ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ, πρὸς τ' ἀνατολικὰ (Στρβ. ΙΔ, 636). Νῦν Χελιδόνι.

Χελιδόνιαι νῆσοι, πέντε ἢ τρεῖς βραχώδεις ἀπότομοι νῆσοι πρὸ τῆς Λυκίας, ἀπέναντι τῆς Χελιδονίας ἄκρας (Δμσθ. Πρπρσδ. σλ. 429).

Χελιδόνιον, ὄνομα ἑταίρας ἐν Ἀθήναις (Λουκ.).

Χελυδόρεον, (τὸ), ὄρος κατὰ τὸ βόρεια τῆς Ἀρκαδίας, συνεχόμενον μετὰ τῆς Κυλλήνης, κληθὲν, ὡς ἐλέγετο, ἐκ τοῦ ὅτι ὁ Ἑρμῆς ἐκεῖ ἐξέδειρε χελώνην καὶ κατεσκεύασε τὴν πρώτην λύραν (Παυσ. Η, 17).

Χέλυς (ἡ), ἡ χελώνη, τὸ ἑρπετόν. Ἐπειδὴ ἐπιστεύετο ὅτι ἐκ τοῦ ὀστράκου τῆς χελώνης ὁ Ἑρμῆς κατεσκεύασε τὴν πρώτην λύραν, διὰ τοῦτο ἔφερε τὸ αὐτὸ ὄνομα καὶ ἡ λύρα ἡ ὀγκῶδες ἔχουσα τὸ κοῖλον καὶ ἠχητικὸν μέρος (Ὁμ. Ὕμν. Ἑρμ. 25. 33, 153).

Χελώνη. Πλὴν τῆς λύρας, ἥτις οὕτως ἐλέγετο διʼ ὃν λόγον καὶ Χέλυς (ἴδ.), ἐκα-

λεῖτο χελώνη προσέτι 1) πολιορκητικὴ μηχανή, ἥτις καὶ Χωστρὶς ἐλέγετο, καὶ ὑπὸ στέγην δερμάτων ἐπροφύλαττε κατʼ ἄνωθεν προσβολῶν ἢ τὸν πολιορκητικὸν κριὸν, ἢ τοὺς ταφρωρύχους. Ἐνίοτε δὲ, ὅτε μάλιστα ἔστεγε κριὸν, ἔβαινεν ἡ χελώνη καὶ ἐπὶ τροχῶν.—

2) Παράταξις τῶν ὁπλιτῶν, καλυπτομένων πέριξ, καὶ ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς διὰ τῶν ἀσπίδων οὕτω πεπυκνωμένων, ὥστε βέλη καὶ ἀκόντια δὲν διήρχοντο διʼ αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τῆς τοιαύτης αὐτοσχεδίου στέγης ἐδύναντο εἰς στενὰς ὁδοὺς, ὡς ἐπὶ γεφύρας, νὰ διέρχωνται καὶ ἵπποι καὶ ἅμαξαι (Δίων Κάσσ. ΜΘ, 30).—3) Παιδιά τις καθʼ ἣν, περὶ μίαν κόρην, καθημένην ἐν τῷ μέσῳ, καὶ ἥτις ἦν ἡ χελώνη, ἔτρεχον αἱ λοιπαὶ πέριξ, ἐρωτῶσαι· «Χέλει χελώνη, τί ποιεῖς ἐν τῷ μέσῳ;» (Εὐστθ. Ὀδυσ. Φ, σλ. 1914).—4) Πελοποννησιακὸν νόμισμα, φέρον ἐπὶ τῆς ὄψεως τύπον χελώνης, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα.

Χελώνειον καὶ Χελώνειον, τὸ ὄστρακον τῆς χελώνης, καὶ πᾶν, ὡς αὐτὸ κυρτὸν ἐπικάλυμμα, κατόπτρων, κλ.

Χελωνὶς, παρʼ Ἀθηναίοις, καὶ Κώπις, τὸ ὑποπόδιον (Σηξ. Ἐμπειρ. σρ. μαθμ 246).

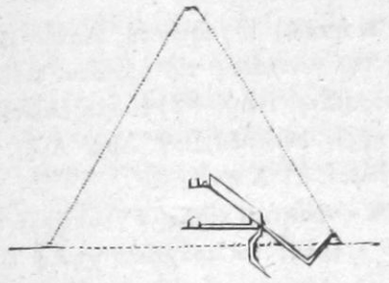
Χελωνέτης, καὶ Χελωνάτας, ἀκρωτήριον πρὸς δυσμὰς τῆς Πελοποννήσου, κατὰ τὰ βόρεια τῆς Ἤλιδος (Πτλμ). Νῦν Κλαρέντσα.

Χελωνοφάγοι, λαὸς τῆς Αἰθιοπίας, παρὰ τῷ Ἀραβικῷ κόλπῳ (Στρβ.).

Χέμμις, 1) ὄνομα ἀρχαίου αἰγυπτίου βασιλέως, καὶ ἀρχαιοτάτης, ἴσως κατʼ αὐτὸν κληθείσης πόλεως ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Θηβαΐδι, εἰς τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ Νείλου. Ἡ πόλις μετωνομάσθη μετὰ ταῦτα Πανόπολις (ἴδ.), καὶ εἶχε ναὸν τοῦ Περσέως, ἦτο δὲ διάσημος διὰ τὰ ὑφαντικὰ, λιθουργικὰ καὶ γλυπτικὰ αὐτῆς προϊόντα (Ἡρδ. Β, 91, Διόδ. Α. 18).—Παρὰ Στράβωνι Χεμμώ. Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται εἰς τὴν θέσιν Ἀχμίμ.—2) Νῆσος πλωτὴ ἐν τῇ λίμνῃ Βούτῳ τῆς κάτω Αἰγύπτου, ἔχουσα ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος (Ἡρδ. Β, 156).—Καθʼ Ἑκαταῖον (ἐν Στφ. Βζ.) Χέμβις.

Χέοψ, κατʼ Αἰγυπτίους Χουφοὺ, πανάρχαιος βασιλεὺς τῆς Μέμφιδος, διάδοχος τοῦ Ῥαμψινίτου τῆς δʼ δυναστείας, ἥτις ὑποτίθεται ἄρξασα περὶ τὰ 4000 π.Χ., ὁ κτίσας τὴν μεγίστην τῶν σωζομένων πυραμίδων, ὀκτάπλεθρον (800′) ἔχουσαν ἑκάστην πλευρὰν τῆς βάσεως καὶ ἴσον τὸ ὕψος, ἔξωθεν δὲ κε-

καλυμμένην διὰ μεγάλων λίθων ξεστῶν, οἰκοδομηθεῖσαν δὲ διὰ 100,000 ἀνθρώπων, εἰς 20 ἔτη, πλὴν τῆς τομῆς καὶ μετακομιδῆς τῶν λίθων (Ἡρδ. Β, 124—125). Κατὰ τὸ μέσον εὑρεθέντος καὶ ἀφαιρεθέντος τοῦ «ἐξαιρεσίμου» λίθου, περὶ οὗ ἐγνώριζεν ὁ Στρά-

βων (ΙΖ, 449), εὑρέθησαν ἐντὸς αἱ σύριγγες περὶ ὧν λέγει ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς, αἱ ἄγουσαι εἰς τὰς βασιλικὰς θήκας. Αὗται ὅμως εἶχον ἀνοιχθῆ καὶ συληθῆ ὑπὸ τινος καλίφου κατὰ τὸν ηʹ αἰῶνα μ. Χ. Παρὰ Διοδώρῳ (Α, 63) ὁ βασιλεὺς οὗτος λέγεται Χέμμις.

Χέρνιβον, (Ὁμ. Ἰλ. Ω, 304) καὶ χειρόνιπτρον, λεκάνη εἰς ἣν ἀπενίπτοντο, ἰδίως ἡ τιθεμένη πρὸ τῶν ναῶν πρὸς κατάνιψιν καὶ καθαρμὸν τῶν εἰσερχομένων.

Χέρνιψ (ἡ), τὸ καθαρτήριον ὕδωρ, διʼ οὗ ἐνίπτοντο πρὸ τῆς τραπέζης, ἢ πρὸ τῶν θυσιῶν, ἅλατι μεμιγμένον (Θεόκρ. ΚΔ, σλ. 5).

Χερρόνησος, 1) τὸ ἐπίνειον τῆς πόλεως Λύκτου τῆς Κρήτης, ἐπὶ χερσονήσου (Στρβ.). Νῦν Κολοκυθιά.—2) Πόλις τῆς Ταυρικῆς χερσονήσου, ἀποικία τῆς ἐν Πόντῳ Ἡρακλείας. Εἶτα Χερσὼν κληθεῖσα (Στρβ—Στφ. Βζ).

Χερσιδάμας. 1) υἱὸς Πριάμου, τοῦ βασιλέως τῆς Τροίας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὁμ. Ἰλ. Λ, 421).—2) Υἱὸς τοῦ Πτεριλάου, εἷς τῶν πολεμησάντων κατὰ τοῦ Ἠλεκτρύωνος (Ἀπλλδ. Β, 4, 5).

Χερσικράτης, Ἡρακλείδης, ἀγαγὼν ἀποικίαν εἰς Κέρκυραν (Στρβ.).

Χέρσις, βασιλεὺς τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμῖνος, πατὴρ τοῦ Ὀνησιλάου καὶ τοῦ Σιρώμου (Ἡρδ. Ε, 104).

Χερσίφρων, ἐκ Κνωσσοῦ τῆς Κρήτης, ἀρχιτέκτων περὶ τὰ 590 π.Χ., ᾠκοδόμησε, μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Μεταγένους, τὸν περίφημον ἐν Ἐφέσῳ ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος. Καὶ τὰ μὲν θεμέλια αὐτοῦ εὗρεν ἤδη τεθειμένα ἐπὶ στρώσεως ἀνθράκων ὑπὸ Θεοδώρου τοῦ Ῥοίκου· αὐτὸς δὲ κατεβίβασεν ἀπὸ τοῦ ὄρους Πρίωνος καὶ ἔστησε τοὺς κίονας, ἑξήκοντα ποδῶν ὕψος ἔχοντας, τοὺς πλειστους δαπάνῃ τοῦ Κροίσου (Ἡρδ. Α, 92), καὶ τὰ ἐπιστύλια ἀνεβίβασε διὰ μηχανῶν τῆς ἰδίας ἐφευρέσεως, στρώσας σάκκους ἄμμου ἐπὶ τῶν κιονοκράνων, μέχρις οὗ οἱ μέγιστοι ἐκεῖνοι ὄγκοι ἐπεκάθηντο διὰ τοῦ ἰδίου βάρους. Τὸ δʼ ὑπέρθυρον, 40′ μῆκος ἔχον, ἐλέγετο ἐπιθεῖσα αὐτὴ ἡ θεὰ ἐν ᾧ ἀπηλπισμένος ἐκοιμᾶτο ὁ ἀρχιτέκτων. Μετὰ τοῦ υἱοῦ του δὲ, ὅστις ἐξηκολούθησε τὴν οἰκοδομὴν, συνέταξε καὶ σύγγραμμα περὶ αὐτῆς. Τοῦτο τὸ οἰκοδόμημα ἐπυρπόλησεν ὁ Ἡρώστρατος (Διογ. Λρτ. Β, 103.—Στρβ. ΙΔ, 640.—Pl. XXXVI, 14, 21).

Χερσοβλέπτης, βασιλεὺς τῆς Θρᾳκικῆς χερσονήσου, ἐκθρονισθεὶς ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος.

Χερσόνησος, παρʼ Ἀττικοῖς χερρόνησος. Διάφοροι χερσόνησοι ἔφερον καὶ ὡς κύριον τὸ ὄνομα τοῦτο. 1) Ἡ Θρᾳκικὴ χερσόνησος ἥτις καὶ ἐφʼ Ἑλλησπόντῳ ἐλέγετο, καλεῖται πολλάκις καὶ μόνον χερσόνησος, καὶ ἐκτείνεται νοτιδυτικῶς, μεταξὺ τῆς θρᾳκικῆς θαλάσσης καὶ τοῦ Ἑλλησπόντου, μετὰ τῆς στερεᾶς συνεχομένη, κατὰ τὴν Καρδίαν, διʼ ἰσθμοῦ 36 σταδίων πλάτος ἔχοντος, καὶ τὸ πάλαι διατετειχισμένου. Τὸ ἀκρωτήριον αὐτῆς κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Ἑλλησπόντου ἐκαλεῖτο Μαστοπία (νῦν Ἔλλης ἄκρα). Οἱ Ἀθηναῖοι ἔπεμψαν ἐκεῖ ἀποικίαν ἤδη τῇ 7 ἑκατονταετηρίδι π.Χ, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἐξεβλήθησαν ὑπὸ τῶν Περσῶν· εἶτα δὲ κατέλαβον τὴν χώραν οἱ Μα-

κεδόνες, ὁ ἐν Συρίᾳ Ἀντίοχος, καὶ τέλος οἱ Ῥωμαῖοι (Ἡρδ. ΣΤ, 33—36). Νῦν χερσόνησος τῶν Δαρδανελλίων ἡ τῆς Καλλιπόλεως.—2) Ἡ ταυρικὴ ἢ Σκυθικὴ χερσόνησος, ἡ νῦν Κριμαία, εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Εὐξείνου Πόντου, συνείχετο μετὰ τῆς ὑπὸ νομάδων Σκυθῶν οἰκουμένης στερεᾶς διὰ τοῦ στενοῦ ἰσθμοῦ, ὅστις Τάφρος ἢ Τάφραι ἐλέγετο (νῦν Περικώπιον). Παρὰ τὴν νοτίαν ἀκτὴν αὐτῆς παρεκτείνεται ὄρους σειρά, δι' ὃ καὶ Τραχεῖα ἐκεῖ ἐλέγετο (Ἡρδ. Δ. 99), καὶ τὸ νοτιώτερον ἀκρωτήριον πρὸς δυσμὰς ἐκαλεῖτο Κριοῦ μέτωπον (νῦν Ἅγιος Θεόδωρος). Ἔτι δυτικώτερον ἔκειτο τὸ ἀκρωτήριον Παρθένιον, ἔχον τὸν ναὸν τῆς Ταυροπόλου Ἀρτέμιδος, εἰς ἣν προσεφέροντο καὶ ἀνθρωποθυσίαι. Ὁ Κιμμέριος βόσπορος χωρίζει τὴν χερσόνησον ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς τοῦ Πόντου. Ἡ χερσόνησος ἔχει πολλὰς ἁλικάς· τὸ δυτικὸν δὲ μέρος αὐτῆς ἐλέγετο καὶ Ἡράκλειος Χερσόνησος, διότι Ἡρακλεῖδαι ἐκ τοῦ Πόντου εἶχον ἐγκαταστῆ ἐκεῖ, καὶ ἱδρύσει πόλιν ἣν Χερσόνησον ἐκάλεσαν (νῦν Χερσόναν) (Στρβ. Z, 308). — 3) Χερσόνησος ἡ μεγάλη (Magna), ἀκρωτήριον καὶ λιμὴν ἐν τῇ Μαρμαρικῇ τῆς Ἀφρικῆς (νῦν Ῥαξατίν). — 4) Ἡ νοτία ἄκρα τῆς Σαρδηνίας (νῦν Τευλάδα).—5) Πόλις εἰς τὴν Κρήτην ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Ζεφυρίου.—6) Ἡ Ἰμβρικὴ Χερσόνησος (νῦν Ἰουτική. Ἴδ. Κίμβροι).— 7) Πλὴν τούτων ἔφερον τὸ ὄνομα καὶ διάφορα ἀκρωτήρια, ὡς τὸ τῆς Σινώπης, τοῦ Ἄθω, τῆς Τέου, τῆς Καρχηδόνος, τῆς Ἀργολίδος μεταξὺ Ἐπιδαύρου καὶ Τροιζῆνος (Θουκ. Δ, 42), καὶ νῦν Χερσονήσι, κτλ.

Χηλαί, χωρίον τῆς Βιθυνίας ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου.

Χηλή, ὁ σχιστὸς ὄνυξ τῶν ζῴων, ὡς τῶν βοῶν, καὶ ἀναλόγως ἡ ψαλλὶς τῶν καρκίνων, καὶ πᾶν ἐργαλεῖον σχιστόν, καὶ ἡ ἐντομὴ τοῦ βέλους, ἡ τιθεμένη ἐπὶ τὴν χορδήν· προσέτι καὶ ἡ κτιστὴ προκυμαία, ἡ διχοτομοῦσα τὰ κύματα.

Χήμη, μέτρον ῥευστῶν. Ὑπῆρχε, φαίνεται, ἡ μικρὰ χήμη, περιλαμβάνουσα δύο δραχμὰς ἢ κοχλιάρια, τὸ $^1/_{12}$ τῆς κοτύλης, καὶ ἡ μεγάλη, περιλαμβάνουσα 3 δραχμὰς ($^1/_{48}$ τῆς κοτύλης).

Χήν, (ἡ), 1) χωρίον τῆς Λακωνικῆς, τόπος τῆς γεννήσεως τοῦ ἀρχαίου σοφοῦ Μύσωνος (Στφ. BZ.).—2) Κώμη ἐπὶ τοῦ ὄρους Οἴτης ἐν Φθιώτιδι (Διογ. Λρτ. Α, 3). Κατὰ Διόδωρον, αἱ Χηναί.

Χηνίσκος, κόσμημα γλυπτικὸν, σχῆμα ἔχον κεφαλῆς καὶ τραχήλου χηνὸς, ὡς δει-

κνύουσιν αἱ τρεῖς παρακείμεναι εἰκόνες, καὶ περατοῦν τὴν τρόπιν τῶν νηῶν πρὸς τὴν πρύμνην, ἐνίοτε δὲ καὶ πρὸς τὴν πρῷραν (Εὐστθ. Μγ. Ἐτμλ.).

Χηνοβοσκία, πόλις τῆς ἄνω Αἰγύπτου, ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς ὄχθης τοῦ Νείλου (Στφ. Βζ.).

Χηρεία. Ἐν Ἀθήναις, ὡς καὶ παρὰ Δωριεῦσι, μετὰ τὴν χηρείαν της ἡ γυνὴ ἠδύνατο, ἂν ἤθελε, νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν, ἢ, ἂν ἐπροτίμα, νὰ μείνῃ παρὰ τοῖς τέκνοις της, ζῶσα ἐκ τῆς προικός της· ἀλλ' εἰς συναλλαγὴν οὐδεμίαν, ὑπερβαίνουσαν τὴν ἀξίαν μεδίμνου κριθῆς (Ἰσαῖ. κ. Ἀρστρχ. 10) ἐδύνατο νὰ προβῇ, διότι τὴν περιουσίαν τῶν ἀνηλίκων ὀρφανῶν διεχειρίζοντο οἱ κηδεμόνες αὐτῶν (Δμσθ. Βοιωτ. 1010).

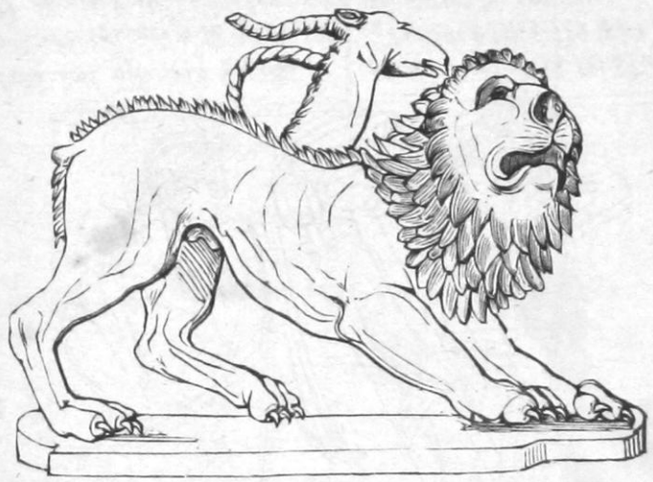
Χηροῦσκοι, μέγα ἔθνος γερμανικὸν, κατοικοῦν παρὰ τὸ ὄρος Μηλίβοκον (Harz), καὶ εἰς τοὺς Ῥωμαίους ἐπὶ πολὺ ἀντιστὰν (Στρβ. Z.—Δίων Κάσσ.).

Χήσιον, ἀκρωτήριον τῆς νήσου Σάμου (Σχλ. Καλλμ. Ἀρτ. 226), ἡ πόλις τῆς Ἰωνίας (Στφ. Βζ.), μετὰ ναοῦ Χησιάδος Ἀρτέμιδος.

Χήσιος, ποταμὸς τῆς νήσου Σάμου.

Χθονία, 1) Θυγάτηρ τοῦ Φορωνέως καὶ ἀδελφὴ τοῦ Κλυμένου (ἢ, κατ' ἄλλους, τοῦ Καλάντου), ἐγείρασα ἐν Ἀργολίδι ναὸν τῇ Δήμητρι, ἥτις δῆθεν διὰ τοῦτο Χθονία ἐκεῖ ἐπελέγετο. Ἦγετο δ' αὐτῆς ἑορτὴ ἐν θέρει τὰ χθόνια, καὶ θυσία βοῶν (Αἰλ. Ζ, ἰδ. ΙΑ.—Εὐρπ. Ἡρ. Μαιν. 608.—Παυσ. Β, 35).—2) Θυγάτηρ τοῦ Ἐρεχθέως, γυνὴ τοῦ Βούτου (Ἀπλλδ. Γ, 14, 1).

Χθόνιος, 1) Οἱ ὑποχθόνιοι θεοὶ, ὡς ὁ Πλούτων, ὁ Ἑρμῆς, ἡ Δήμητρα, ἡ Περσεφόνη, καὶ προσέτι καὶ ὁ Διόνυσος, καὶ ὁ Ζεὺς, ἔχων ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην βωμὸν

ἐν Ὀλυμπίᾳ (Παυσ. Ε, 14).—2) Οἱ ἐκ τῆς γῆς γεννηθέντες, ὡς ἐκαλεῖτο εἷς τῶν ἐπιζησάντων 5 Σπαρτῶν τοῦ Κάδμου (ἴδ.).—3) Οἱ αὐτόχθονες (θεοί).—4) Υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου καὶ τῆς Καλιάνδης (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).—5) Υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Σύμης, ὁ πρῶτος κατοικήσας τὴν νῆσον Σύμην (Διόδ. Ε, 53).

Χιλίαρχος, ἀρχηγὸς φάλαγγος 1024 στρατιωτῶν, ἐχούσης 24 ἄνδρας κατὰ μέτωπον, 16 κατὰ βάθος. Παρὰ Πέρσαις ὁ ἀνώτατος τῶν στρατηγῶν, ὁ πρῶτος μετὰ τὸν βασιλέα, καὶ αὐτῷ περὶ πάντων ἀναφέρων.

Χίλων, καὶ Χείλων, 1) εἷς τῶν Ἑπτὰ σοφῶν, Λακεδαιμόνιος, ἔφορος ἐν Σπάρτῃ, καὶ, ὡς τινες διϊσχυρίζονται, πρῶτος τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἐφόρου εἰσαγαγών. Ἐλέγετο δ' ὅτι ἀπέθανεν ἐκ χαρᾶς ὅτε ἐνηγκαλίσθη τὸν υἱόν του ὡς Ὀλυμπιονίκην (Ἡρδ. Α, 59. — Πλάτ. Πρτγ. Σλ. 343.—Αἰλ. π.ἱ. Γ, 7. — Διογ. Λ.). Ἴδ. Ἑπτὰ Σοφοί.—2) Σπαρτιάτης, ἀντίπαλος τοῦ Λυκούργου, ἀξιῶν ὅτι μᾶλλον ἐκείνου ἐδικαιοῦτο εἰς τὴν βασιλείαν, καθ' ὃ καταγόμενος ἐκ τοῦ ἀρχαίου βασιλικοῦ οἴκου τῶν Προκλειδῶν, ἐν ᾧ ὁ Λυκοῦργος δὲν εἶχε τὸ αὐτὸ πλεονέκτημα. Ὑποσχεθεὶς διανομὴν τῶν γαιῶν διέθεσε τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ὑπὲρ ἑαυτοῦ, καὶ τότε ὁ Λυκοῦργος ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ, ἀπειλουμένης αὐτῆς τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Ἐπέστρεψε δὲ μόνον ὅτε αὐτὸς ὁ Χίλων ἐξεδιώχθη ὑπὸ τοῦ λαοῦ (Πολ. Δ, 81). — 3) Γαμβρὸς Ἀρχιδάμου τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ, 4, 23).

Χίμαιρα, 1) Τέρας φλόγας καὶ θεῖον πνέον, ἐμπρὸς λέων, ὀπίσω δράκων, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αἴξ, ἥτις καὶ αὐτὴ Χίμαιρα ἐπίσης ἐλέγετο. Ὑπὸ Ἀμισοδώρου, τοῦ βασιλέως τῆς Καρίας τραφεῖσα, ἐφονεύθη ὑπὸ Βελλεροφόντου ἐν Λυκίᾳ, βοηθείᾳ τῆς Ἀθηνᾶς

('Ομ. Ἰλ. Ζ, 179. Π, 329). Καθ' Ἡσίοδον (Θγν. 319), ἦν θυγάτηρ τοῦ Τυφάωνος καὶ τῆς Ἐχίδνης, τέρας τρικέφαλον, ἔχον δηλαδὴ κεφαλὰς λέοντος, αἰγὸς καὶ δράκοντος, καὶ εἰς διαφόρους χρόνους καὶ τόπους αἱ δύο αὗται παραστάσεις διαφόρως συνδυάζονται, ὡς εἰς τὴν τῆς εἰκόνος Χίμαιραν, εὑρεθεῖσαν ἐν Τυρρηνίᾳ. Καὶ τὴν κατοικίαν δὲ τοῦ τέρατος μεταθέτουσιν οἱ διάφοροι μῦθοι εἰς Φρυγίαν, Αἴγυπτον, Λιβύαν, Ἰνδίας, καὶ ἐνίοτε τὴν ἐξήγουν καὶ ὡς ἔμβλημα τῆς ἡφαιστείας φύσεως τῆς Λυκίας. Ἡ ἀρχαιοτάτη τοῦ μύθου πατρὶς φαίνεται οὖσα ἡ Κόρινθος καὶ ἡ Σικυών, ἔνθα ἐξελαμβάνετο ὡς ὄν τι ἀνάλογον τοῦ ἐν τῇ Φωκίδι Πυθῶνος· δι' ὃ καὶ ἡ Σικυὼν ἔχει αὐτὴν ἐπιτετυπωμένην ἐπὶ τῶν νομισμάτων αὐτῆς.—2) Ὄρος ἡφαίστειον τῆς Λυκίας παρὰ τῇ Φασιλίδι, ἔνθα ὁ Βελλεροφόντης ἐφόνευσε τὴν Χίμαιραν (Σκύλαξ καὶ Κτησ.π.Pl. V. 27), καὶ ἡφαιστεία φάραγξ ἐπὶ τοῦ ἀκρωτηρίου Κράγου ἐν Κιλικίᾳ (Στρβ. ΙΔ, 665).—3) χωρίον ὀχυρὸν ἐν Χαονίᾳ τῆς Ἠπείρου.

Χιώνη, θυγάτηρ τοῦ Βορέου καὶ τῆς Ὠρειθυίας, ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος μήτηρ τοῦ Εὐμόλπου ('Απλλδ. Γ, 15, 2).

Χίονες, Κορίνθιος ἀγαλματοποιὸς τῆς 72 'Ολυμπιάδος (490 π.Χ.), ὅστις ὡς διάσημος διὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους μνημονεύεται (Vitr. III, Praef. 2) καὶ ὡς ἐν ἄλλοις συνεργασθεὶς μετὰ τοῦ Διύλλου καὶ μετὰ τοῦ 'Αμυκλαίου σύμπλεγμα παριστῶν τὴν ἔριν τοῦ 'Απόλλωνος καὶ τοῦ Ἡρακλέους περὶ τοῦ Τρίποδος. Τοῦ ἀντικειμένου τούτου πολλαὶ σώζονται παραστάσεις καὶ εἰς ἀνάγλυφα καὶ ἐπὶ ἀγγειογραφίας, πάντα ἔχοντα ἀρχαϊκὸν χαρακτῆρα, καὶ οὐχὶ ἀπιθάνως ἀντίγραφα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀκριβῆ τοῦ πρωτοτύπου τοῦ Χιόνιδος. Ἓν τῶν γνωστοτάτων ἐστὶ τὸ ἀναγεγλυμμένον ἐπὶ μιᾶς τῶν ὄψεων μαρμαρίνης τριγωνικῆς βάσεως τρίποδος, διατηρουμένης εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Δρέσδης. Ἡ ἐργασία αὐτῆς φαίνεται χρόνων μεταγενεστέρων, ἀλλ' ἐπιτηδευομένη τὸν ἀρχαϊσμόν.

Χίος (ἡ), μία τῶν ἐπισημοτάτων καὶ μεγίστων νήσων τοῦ Αἰγαίου πελάγους, πρὶν Αἰθαλία καὶ Μάκρις καλουμένη, κειμένη δὲ πρὸ τῆς Ἰωνίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ, πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ τῆς Σάμου, 60 σταδία ἀπέχουσα τοῦ ἀκρωτηρίου ὃ ἀποτελεῖ ἡ προεκβολὴ τοῦ ὄρους Μίμαντος. Ἐπιφάνειαν ἔχει ἡ νῆσος 18 ½ τετραγωνικῶν μιλίων, καὶ διακρίνεται ἐπὶ εὐφορίᾳ, τὸν ἄριστον παράγουσα πάντων τῶν Ἑλληνικῶν οἴνων, σῦκα, μαστίχην, καὶ ἔξοχον γῆν δι' ὑελοποιίαν. Τὸ ἔδαφος αὐτῆς ἐστὶν ὀρεινὸν, καὶ τὸ ὑψηλότερον ὄρος ἐκαλεῖτο Πελιναῖον, μετὰ ναοῦ τοῦ Διὸς ('Ομ. 'Οδ. Γ, 270)· τὸ δὲ νοτιανατολικὸν ἀκρωτήριον Ποσειδώνιον, καὶ τὸ νότιον Φαναὶ (νῦν Φανά). Οἱ ἀρχαιότατοι Χῖοι ἦσαν Πελασγοὶ Τυρρηνοὶ ἢ Λέλεγες, οἷς προσετέθησαν ἔπειτα καὶ Κρῆτες, Κᾶρες, καὶ Εὐβοεῖς, μέχρις οὗ τέλος τὴν νῆσον κατέλαβον Ἴωνες. Ἡ πρωτεύουσα τῆς νήσου, Χίος, ἀπετέλει μέρος τοῦ Ἰωνικοῦ δεσμοῦ, εἶχεν ἐξαίρετον λιμένα ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀνατολικῆς ἀκτῆς, ἣν μία τῶν πόλεων αἵτινες ἀντεποιοῦντο τὴν τιμὴν τῆς γεννήσεως τοῦ 'Ομήρου, καὶ πατρὶς τοῦ τραγικοῦ ποιητοῦ Ἴωνος, τοῦ ἱστοριογράφου Θεοπόμπου, τοῦ χαλκουργοῦ Γλαύκου (580 π. Χ. Ἡρδ. Α, 25. — Παυσ. Α, 16), τοῦ ἀγαλματοποιοῦ Βουπάλου (Pl. XXXVI, 5). Βορειότερον τῆς πόλεως ἔκειτο τὸ Δελφίνιον μετὰ καλοῦ λιμένος (νῦν Δελφίνι), καὶ εἰς τὴν δυτικὴν ἀκτήν, ἡ Βολεσσὸς (νῦν Ὁμ.) (Στρβ. ΙΔ, 645).

Χιτών, τὸ πρῶτον καὶ ἁπλούστατον ἔνδυμα τοῦ Ἕλληνος, ἐκ διαφόρου ὕλης, κατὰ διάφορον σχῆμα καὶ κατὰ διαφόρους τρόπους φερόμενος. Καὶ ὁ μὲν τῶν ἀπόρων καὶ τῶν χειρωνακτῶν ἦν ἐξ ἐρίου, ὁ δὲ τῶν πλουσίων καὶ ἀνωτέρων τάξεων ἐκ λινοῦ. Ὁ τῶν 'Ασιανῶν Ἑλλήνων, ἰδίᾳ τῶν Καρῶν (Ἡρδ. Ε, 87) ἦν μακρὸς καὶ πολλάκις ποδήρης, ὁ δὲ τῶν Λακώνων καὶ πάντων τῶν Δωριέων βραχύς. Οἱ 'Αθηναῖοι, καθ' ὃ Ἴωνες, ἔφερον τὸ πρῶτον εἶδος, καὶ μόνον ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἐβράχυνον αὐτὸν ἐπὶ τὸ δωρικώτερον (Θουκ. Α, 6). Παρὰ τοῖς ἀνδράσιν ὁ χιτὼν ἐφέρετο ἐν χρῷ (ἐπὶ τοῦ γυμνοῦ), αἱ δὲ γυναῖκες φαίνεται ἔκ τινων ἔργων τῆς τέχνης ὅτι ἔφερον καὶ χιτώνιον ὑπ' αὐτόν. Τῶν 'Ασιανῶν ὁ μακρὸς χιτὼν ἦν ἐν γένει χειριδωτὸς, ἔχων τὰς χειρίδας (κόρας λεγομένας) μακρὰς μέχρι τῶν χειρῶν. Ὁ δὲ τῶν Ἑλλήνων εἶχεν αὐτὰς βραχείας, οὐχὶ συνεραμμένας, ἀλλὰ μόνον διὰ πορπῶν συνεχομένας. Κατὰ τοὺς μετέπειτα χρόνους μάλιστα

διεκρίνετο ὁ χιτὼν τῶν ἐλευθέρων ἀπὸ τοῦ τῶν δούλων, καὶ ὁ τρόπος τοῦ φέρειν αὐτὸν, κατὰ τοῦτο, ὅτι ὁ μὲν τῶν πρώτων ἦν ἀμφιμάσχαλος (α), δηλαδὴ ἦν συνερραμμένος ἢ συμπεπορπημένος εἰς ἀμφοτέρας τὰς μασχάλας, ὁ δὲ τῶν δούλων ἑτερομάσχαλος (β), καλύπτων μόνον τὴν ἀριστερὰν, τὴν δὲ δεξιὰν ἀφίνων γυμνὴν, πρὸς εὐκολίαν τῆς ἐργασίας. Ὅτε κατήρχετο εὐθὺ μέχρι τῶν ποδῶν, ἐλέγετο ὀρθοστάδιος (γ)· ἀλλὰ συνήθως (Πολυδ. Ζ, 48) ἐζώνυτο περὶ τὴν ὀσφύν. Τὸ αὐτὸ ὁμοίως ἐγίνετο καὶ ὡς πρὸς τὸν γυναικεῖον· ἀλλ' οὗτος ἐφέρετο ὑπὸ τῶν ἐπισήμων γυναικῶν μακρότερος ἢ ποδήρης, καὶ τότε ἢ ἐσύρετο πρὸς τὰ ἄνω καὶ ἐρρίπτετο ὑπὲρ τὴν ζώνην, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ τοῦτο ἐλέγετο κόλπος, (δ), ἢ ἦρετο ὑπὲρ τὰς μασχάλας, καὶ τὸ περισσεῦον μέρος ἐρρίπτετο ὑπὲρ τὸ στῆθος καὶ τοὺς ὤμους, καὶ τοῦτο πιθανώτατα ἦν ἡ λεγομένη διπλοΐς (ε). Ὑπὲρ τὸν χιτῶνα ἔφερον οἱ Ἕλληνες, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, καὶ ἱμάτιον, καὶ ἀχίτων μὲν ἦν ὁ φέρων ἱμάτιον μόνον καὶ οὐχὶ χιτῶνα, μονοχίτων δὲ ὁ χιτῶνα μόνον καὶ οὐχὶ ἱμάτιον. Οὕτως ἐνεφανίζοντο συνήθως αἱ Σπαρτιάτιδες κόραι καὶ εἰς τὸ κοινὸν καὶ εἰς τὰ γυμνάσια, δι' ὃ καὶ γυμναὶ (ζ) ὑπὸ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἐλέγοντο (Πλουτ. Λυκ. ΙΔ)· καὶ ἐπειδὴ ὁ μέχρι τῶν γονάτων βραχὺς αὐτῶν χιτὼν ἦν κατὰ τὸ ἓν πλάγιον ἄρραφος, ἐλέγοντο καὶ φαινομηρίδες (Πολδ. Ζ, 55). Ἴδ. ἐσθής.

Χιτώνια, ἑορτὴ τῆς Ἀρτέμιδος, τελουμένη ἐν Ἀττικῇ καὶ ἐν Συρακούσαις, κατά τινας διὰ τὸν χιτῶνα αὐτῆς (ἴσως προσφερόμενόν τινα ἐτησίως ὡς τὸν πέπλον τῆς Ἀθηνᾶς), κατ' ἄλλους ἐκ τῆς ἐν τῇ Ἀττικῇ κώμης Χιτώνης (Σχλ. εἰς Κλμχ. Ὕμν. Ἀρτ. 78.—Ἀθν. ΙΔ, 629. — Στφ. Βζ.).

Χιωνίδης, Ἀθηναῖος, μνημονεύεται περὶ τὰ 450 π. Χ. ὡς «πρωταγωνιστὴς τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας», κατά τινας ὁ πρῶτος κωμῳδίας ποιήσας ἐπὶ τὸ τεχνικώτερον. Ἴσως ὅμως πιθανώτερον διακεκριμένος ὑποκριτὴς τῶν πρωτευόντων προσώπων τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας. Ὅπως δήποτε ὅμως ἐποίει καὶ αὐτός, διότι σώζονται ἐκ δραμάτων του ὀλίγα τινὰ ἀποσπάσματα (Meineke Hist. Crit. Com. Gr.).

Χλαῖνα, χονδρὸν ὕφασμα τετράγωνον ἢ στρογγύλον, ῥιπτόμενον ἐν καιρῷ ψύχους ὑπὲρ τὸν χιτῶνα καὶ περὶ ὅλον τὸ σῶμα, συνήθως ὑπὸ τὴν δεξιὰν μάλην εἰς τὸν ἀριστερὸν ὦμον φερόμενον, ἐν ᾧ τὸ ἄλλο ἄκρον ἐκρέματο περὶ τὸν ἀριστερὸν βραχίονα. Τὸ αὐτὸ καὶ ἱμάτιον, καὶ προσέτι καὶ τρίβων, ὅταν ἦτο κατωτέρας ποιότητος.

Χλαμύς, ἐπίβλημα βραχύτερον, λεπτότερον καὶ κοσμητικώτερον τοῦ ἱματίου ἢ τῆς χλαίνης, ἀρχικῶς ἐν χρήσει παρὰ τοῖς ἱππεῦσι, μάλιστα ἐν Θεσσαλίᾳ καὶ Μακεδονίᾳ,

εἶτα δ' ἐκεῖθεν καὶ παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις ἐπικρατήσαν εἰς τοὺς ἱππεῖς, ἰδίως δὲ παρὰ τοῖς ἐφήβοις, οἵτινες δὲν ἔπρεπε νὰ σύρωσι μακρὰ ἱμάτια (Ἱέρ. π. Στοβ. ΣΛΖ). Ἡ χλαμὺς ἦν οὐχὶ τετράγωνος, ὡς τὸ ἱμάτιον, ἀλλ' ἐπιμήκης, πλατεῖα μᾶλλον ἢ μακρὰ, καὶ τὰ ἑκατέρωθεν ἄκρα αὐτῆς ἐλέγοντο πτερά. Ἐφέρετο δὲ πορπουμένη περὶ τὸν τράχηλον κατὰ τὸ μέσον τῆς μιᾶς τῶν μακρῶν αὐτῆς πλευρῶν, καὶ κατὰ τὴν χρείαν, ἢ ἐρρίπτετο ἐπὶ τὰ νῶτα (α), ἢ ἐκάλυπτε κατ' ἄλλην θέσιν τὸ σῶμα (β). Ἦν δὲ διαφόρων χρωμάτων κατ' ἀρέσκειαν, καὶ διαφόρου λεπτότητος, καὶ πολλάκις ἐκοσμεῖτο διὰ παρυφῆς κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον πλουσίας. Ἔφερον δὲ χλαμύδας καὶ γυναῖκες ἐνίοτε (Virg. Æ, IV, 139.—Tac. Ann. XII, 56). Ἐν γένει ὅμως παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις χρῆσις δὲν ἐγίνετο τῆς χλαμύδος. Εἰς τὸν Τιβέριον, παιδίον ἔτι, ἐδόθη, παρὰ πᾶσαν τάξιν, χλαμὺς ὡς ἀσυνήθης τις κολακεία καὶ περιποίησις (Sert. Tiv. VI).

Χλεδών (ὁ), κόσμημα τῶν βραχιόνων ἢ τοῦ τραχήλου· προσέτι καὶ τῶν ἵππων (Ἀθην. ΙΒ, 585.—Διόδ. ΙΗ).

Χλόη, ἐπώνυμον ὑφ' ὃ ἡ Δήμητρα συνελατρεύετο ἐν Ἀθήναις μετὰ τῆς Κουροτρόφου Γῆς. Τὸ δ' ἱερὸν τὸ περιέχον αὐτῶν τὰ ἀγάλματα ἦν παρὰ τῇ εἰσόδῳ τῆς Ἀκροπόλεως. Ἐλέγετο δὲ ἄλλως καὶ Εὔχλοος ἡ Δήμητρα (Σχλ. Σφκλ. Οἰδ. Κολ. στχ. 1600.—Παυσ, Α, 22, 1.—Ῥαγκ. Τοπγρ. Ἀθ. Ἅπαντ. ΙΗ, σλ. 94).

Χλῶρις, 1) θυγάτηρ τοῦ Ἀμφίονος, βασιλέως τῶν Θηβῶν, ἢ τοῦ Ὀρχομενοῦ (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 281) καὶ τῆς Νιόβης, ἔκγονος τοῦ Ἰασίου, γυνὴ τοῦ Νηλέως, καὶ μήτηρ τοῦ Χρομίου, Περικλυμένου, Νέστορος, καὶ τῆς Πηροῦς (Διόδ.— Παυσ.). Χλωρὶς (Ἀπλλδ. Α, 9, 9).—2) Κατ' Ὀβίδιον (Fab. V, 191), ἦν θεὰ τῆς χλοερᾶς βλαστήσεως, γυνὴ τοῦ Ζεφύρου καὶ μήτηρ τοῦ Καρποῦ.

Χνόη, ἴδ. Χοινίκη.

Χνουβὶς (ἡ), πόλις τῆς Θηβαΐδος ἐν τῇ ἄνω Αἰγύπτῳ, ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Νείλου, ἐν ᾗ κυρίως ἐλατρεύετο ὁ Ἄνουβις ἢ Κνέφις (Πτλμ. Δ, 5).

Χοάθρας (ὁ), ὄρος τῆς Μηδίας, συνεχόμενον μετὰ τοῦ Ζάγρου (Πτλμ.).

Χόανα (τὰ), πόλις τῆς Μηδίας (Πτλμ.). Ἡ αὐτὴ καὶ Χαύων.

Χοάνη καὶ **χόανος** (ὁ), 1) τὸ κοίλωμα τῆς καμίνου τῶν χαλκέων, ἔνθα ἀνελύετο ὁ χαλκὸς (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 470).—2) Ὁ πήλινος τύπος μετάλλων, νομισμάτων, κτλ.

Χοάσπης, 1) ποταμὸς ἐν τῇ Σουσιανῇ τῆς Περσίας, παραρρέων τὰ Σοῦσα, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Εὐφράτην ὀλίγον κατωτέρω τοῦ μέρους ἔνθα ὁ Τίγρις ἑνοῦται μετ' αὐτοῦ. Τὸ ὕδωρ αὐτοῦ ἐθεωρεῖτο ὡς καθαρώτατον, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔπινον οἱ βασιλεῖς τῶν Περσῶν, φέροντες αὐτὸ μεθ' ἑαυτῶν εἰς ἀργυρᾶς στάμνους (Ἡρδ. Α, 188. — Στρβ. —Διον. Πργ. 1073). — 2) Ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς, ῥέων διὰ τῶν Παροπαμισάδων, καὶ ἐκβάλλων εἰς Κοφῆνα, τὸ δυτικὸν παραπόταμιον τοῦ Ἰνδοῦ. Νῦν Χόνα (Στρβ. ΙΕ, 697.—Curt. VIII, 10, 22). Πιθανῶς ὁ αὐτὸς ὅστις Χόης λέγεται ὑπὸ τοῦ Ἀρριανοῦ (Α, 23, 2).

Χόες, ἴδ. Διόνυσος.

Χόης, ἴδ. Χοάσπης.

Χοινίκη, χοινικὶς, Χοίνιξ (ὁ), καὶ Χνόη. 1) Σιδηροῦς κύκλος ἑστερεωμένος ἐπὶ τοῦ τροχοῦ, δι' οὗ διέρχεται ὁ ἄξων.—

2) Σιδηροῦς κρίκος εἰς στερέωσιν διαφόρων μηχανῶν — 3) Ὁ χρησιμεύων κύκλος ὡς βάσις τοῦ διαδήματος.— 4) ὁ σιδηροῦς κρίκος τῶν δεσμῶν (Ἀρστφ. Πλτ. 276).

Χοίνιξ (ὁ), 1) μέτρον χωρητικότητος τεσσάρων, ὡς φαίνεται, κοτυλῶν, εἰ καὶ ἐνίοτε, ἴσως ἀνακριβῶς, μνημονεύεται καὶ εἰς τρεῖς, ἢ καὶ εἰς ἑπτὰ κοτύλας ἀντιστοιχούν (Ἡρδ. Ζ, 187.—Πολδ. Δ, 23. —Γαλην. Ζ, 9). Ὅθεν καὶ χοίνιξ ἐν γένει ὁ ἐπιούσιος ἄρτος, ὅσος ἀρκεῖ διὰ μίαν μόνην ἡμέραν (Ὁμ. Ὀδ. Τ, 28. — Θουκ. Δ, 16.— Αἰλ. Π. Ἱ. Α, 26.— Ἀθήν. Γ, 98. Δ, 272).—2) Ἴδ. Χοινίκη.

Χοιράδες, 1) νῆσοι μικραὶ καὶ βραχώδεις ἀπέναντι τοῦ Ταράντου ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ (Θουκ. Ζ. 33). Νῦν Ἅγ. Ἀνδρέας καὶ Πελαγία.—2) Ἀρχαῖον ὄνομα τῆς πόλεως Φαρνακείας ἐν Ἀσίᾳ (Στφ. Βζ.).

Χοιρέαι, χωρίον πρὸς τῇ Ἐρετρίᾳ ἐν Εὐβοίᾳ, οὐ μακρὰν τῶν Τεμπῶν (Ἡρδ. ΣΤ, 101).

Χοιρίλος, 1) εἷς τῶν ἀρχαιοτάτων τραγικῶν ποιητῶν ἐν Ἀθήναις, ἀνταγωνιζόμενος πρὸς τὸν Πρατίναν, τὸν Φρύνιχον καὶ τὸν Αἰσχύλον ἤδη ἀπὸ τῆς 64ης ὀλυμπιάδος (524 π. Χ.). Φαίνεται δ' ὅτι περιωρίσθη μᾶλλον εἰς τὸ σατυρικὸν δρᾶμα, ὃ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς μία τῶν πηγῶν τῆς τραγῳδίας. Ἀποσπάσματα αὐτοῦ δὲν διετηρήθησαν (Παυσ. Α, 14).)— 2) Σάμιος, ἐπικὸς ποιητής, κατὰ τὸ 404. Ἔγραψεν ἔπος Περσηΐδα, οὗ οὐδὲν σώζεται, οὐδὲ πολλὴ ἀξία εἰς αὐτὸ ἀποδίδεται.

Χόλαργος, χωρίον καὶ δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Ἀκαμαντίδα φυλήν. Οἱ δημόται Πολαργεῖς.

Χόλλη, πόλις τῆς Συρίας, κειμένη μεταξὺ Παλμύρας καὶ Ῥεσάφης Πτλμ.)

Χολλίδαι, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Ἀκαμαντίδα φυλὴν (Σουίδ.— Στφ. Βζ).

Χομαροί. Λαὸς τῆς Βακτριανῆς ἐν Ἀσίᾳ (Πτλμ.).

Χοραύλης, ὁ τὸν θεατρικὸν χορὸν διὰ τοῦ αὐλοῦ συνοδεύων, καὶ διὰ διπλοῦ αὐλοῦ, ὡς ἡ εἰκών, κατ' ἀρχαῖον ἄγαλμα, φέρον ἐπὶ τῆς βάσεως τὴν λέξιν ΧΟΡΑΥΛΗΣ. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἐν χορῷ μετ' ἄλλων αὐλῶν (Στρβ. ΙΖ, 1146).

Χορεία, ἡ ἐν κύκλῳ (κύκλιος) ὄρχησις μετ' ᾄσματος, ἡ καὶ μέχρι τοῦδε ἐν Ἑλλάδι ἐπικρατοῦσα. «Ἅπτονται δὲ τοὺς ἐφεξῆς ἀλλήλων ἀτρέμα περιϊόντας, ὥσπερ ἐν χορείᾳ» (Πλουτ. Ἐκλ. Χριστ.)· «χορεία γε μὴν ὄρχησίς τε καὶ ᾠδὴ ξύνολόν ἐστι» (Πλατ. Νομ. Β). Ἡ εἰκὼν ἐκ τοιχογραφίας τοῦ βαλανείου τοῦ Τίτου. Ἐν Πομπηΐᾳ ἑτέρα τοιχογραφία παρίστησι τὰς χεῖρας ἐναλλὰξ συνδεδεμένας ὡς εἰς τὴν παρ' ἡμῖν Τράτταν.

Χόρευσις, ἴδ. Ὄρχησις.

Χορηγεῖον καὶ Χορήγιον, τὸ μέρος ἔνθα παρεσκευάζετο καὶ ἐγυμνάζετο ὁ χορὸς τοῦ θεάτρου (Δμσθ. πρπρσβ. 200.— Vitr. V, 9, 1).

(Ἰδ. Χοραύλης).

Χορηγία, ἡ ἐγκύκλιος λειτουργία (ἴδ.) ἤτοι τακτικὴ δαπάνη εἰς ἣν οἱ ἰδιῶται ὑπεβάλλοντο ἐν Ἀθήναις πρὸς καταρτισμὸν καὶ ἐγγύμνασιν τῶν διὰ δημοσίας ἑορτὰς ἀπαιτουμένων χορῶν. Ἦσαν δ' οἱ χοροὶ οὗτοι θεατρικοὶ κατὰ τὰ Διονύσια, ὑποδιαιρούμενα εἰς τὰ ἐν ἀγροῖς ἢ ἐν Πειραιεῖ ἐτησίως κατὰ Ποσειδεῶνα τελούμενα, τὰ Λήναια κατὰ Γαμηλιῶνα, τ' Ἀνθεστήρια κατ' Ἀνθεστηριῶνα, καὶ τὰ μεγάλα Διονύσια ἀνὰ πᾶν τρίτον ἔτος κατ' Ἐλαφηβολιῶνα (Δμσθ. Μλδ. 517). Κατὰ δὲ τὰ Παναθήναια τὰ μεγάλα, τελούμενα κατὰ πενταετηρίδα τὸν Ἑκατομβαιῶνα, καὶ τὰ μικρά, κατὰ τριετηρίδα τὸν Θαργηλιῶνα, πιθανῶς αὐτὰ τὰ καὶ

Θαργήλια λεγόμενα, ὁ χορὸς ἦν ἁπλῶς κύκλιος, ἢ πυρριχιστῶν (Λυσ. π. δωροδ.). Ἕνα μῆνα μεθ' ἑκάστην ἑορτὴν ἐπρότεινεν ἑκάστη φυλὴ τὸν ἴδιον αὐτῆς χορηγὸν («ἔφερε ἀρχηγόν»). διὰ τὴν ἑπομένην περίοδον, λαμβανόμενον κατὰ τὴν τάξιν τῆς περιουσίας καὶ τῶν δημοσίων αὐτοῦ ὑποχρεώσεων (Ἀνδοκ. Μστρ. 132), καὶ ἕνα μῆνα πρὸ τῆς ἑορτῆς ὁ ἀρμόδιος ἄρχων, ὁ ἐπώνυμος διὰ τὰ μεγάλα Διονύσια, ὁ βασιλεὺς διὰ τὰ Λήναια, οἱ ἀθλοθέται διὰ τὰ Παναθήναια (Δμσθ. Μειδ. 513), ἐκλήρου δι' ἕκαστον ἕνα αὐλητὴν καὶ διδάσκαλον (Δμσθ. κ. Λακρ. 940. — Πολδ. Η, 90). Ὁ χορηγὸς δὲ, λαμβάνων καὶ ποσότητά τινα (Δμσθ. κ. Βοιωτ. 597), ὤφειλεν αὐτὸς νὰ ἐκλέγῃ τοὺς χορευτὰς, πολίτας Ἀθηναίους, νὰ προμηθεύῃ διδασκαλεῖον ἢ χορήγιον αὐτοῖς (Ὑπόθ. Δμσθ. κ. Μειδ.), νὰ τρέφῃ αὐτοὺς κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀσκήσεως, νὰ μεριμνᾷ περὶ ταύτης, καὶ νὰ προνοῇ περὶ τῆς ἀξιοπρεποῦς τοῦ χοροῦ ἐμφανίσεως (Ἀντιφ. π. χορευτ. 11). Εἷς τῶν λόγων τοῦ Ἀντιφῶντος (π. χορευτοῦ) ἐστὶ κατηγορία πατρὸς κατὰ χορηγοῦ, ὅστις δοὺς εἰς τὸν υἱόν του φάρμακον ἵνα βελτιώσῃ τὴν φωνήν του, τὸν ἐθανάτωσεν. Ἦν δ' ἡ δαπάνη τῆς χορηγίας πολλάκις ἀνάλογος πρὸς τὴν προθυμίαν καὶ τὴν φιλοτιμίαν τοῦ χορηγοῦ. Οὕτως ἀναφέρεται δαπάνη 5000 δραχμῶν διὰ δύο τραγικοὺς χορούς, ἄλλοτε 3000 δι' ἕνα μόνον, 2000 διὰ χορὸν ἀνδρῶν, ὁμοίως 3000 διὰ χορὸν κύκλιον, 800 διὰ πυρρίχην. Ὁ δὲ χορὸς αὐλητῶν ἦν ἔτι δαπανηρότερος (Λυσ.π.τ. Ἀρστφ. χρημ.—Ἀπολ. δωροδ.—Δμσθ. κ.Μειδ. 565). Ὁ Δημοσθένης ἐθελοντὶ χορηγήσας εἰς τὰ Διονύσια, ἔδωκε τοῖς χορευταῖς, πρὸς λαμπροτέραν ἐπίδειξιν καὶ χρυσοῦς στεφάνους νὰ φέρωσι (Δμσθ. Μειδ. 519). Εἰς χοροὺς παίδων ὁ χορηγὸς ὤφειλε νὰ μὴ ᾖ νεώτερος τῶν 40 ἐτῶν (Αἰσχ. κ. Τιμ. 5. — Ἰσαῖ. π. Φιλοκτήτ.). Ἀπὸ Ὀλ. 93, γ (406 π. Χ.) ἐπετράπη ἡ συγχορηγία, καθ' ἣν ἀνὰ δύο πολῖται ὁμοῦ ἀνελάμβανον τὴν δαπάνην τῆς χορηγίας ἑκάστης φυλῆς. Ἡ εἰς τοὺς νικῶντας χορηγοὺς διδομένη ἀμοιβὴ ἦν τρίπους, ὃν οὗτοι ἀνέθετον τοῖς θεοῖς.

Χοριήνου πέτρα, βράχος ἀπότομος, φέρων φρούριον ἐπὶ τῆς κορυφῆς, ἐν τῇ Περαιτακηνῇ χώρᾳ ἐν Ἀσίᾳ (Ἀρρ. Ἀνδ. Δ, 21, 2).

Χορὸς. Ἡ λέξις, καθ' Ἡσύχιον ἀρχικῶς ἐδήλου τὸν κύκλον, καὶ ἑπομένως τὴν κυκλικὴν ὄρχησιν, ἐξ οὗ καὶ τὸν εὐρὺν χῶρον (πλατεῖαν κ.λ), εἰς ὃν καὶ αἱ ὀρχήσεις ἐξετελοῦντο. Ὑπὸ ταύτην τὴν σημασίαν πολλάκις ἀναφέρεται παρ' Ὁμήρῳ καὶ τοῖς ἀρχαίοις ποιηταῖς (Ὀδ. Θ, 256. Ἰλ. Ε, 590. Ὕμν. Ἀπλλ. Πύθ. 10.— Ἡσδ. Ασπ. 272). Συνωδεύετο δ' ὁ χορὸς ὑπὸ φόρμιγγος καὶ ᾄσματος. Κατὰ τὸν χαρακτῆρα τῆς θεότητος εἰς ἧς τὴν λατρείαν οἱ χοροὶ ἐξετελοῦντο διέφερον βεβαίως καὶ αὐτοί. Καὶ εἰς τιμὴν μὲν τῆς Ἀθηνᾶς, ἴσως καὶ τοῦ Ἄρεως, ἐχορεύοντο βεβαίως οἱ πυρρίχιοι, εἰς τιμὴν τοῦ Ἀπόλλωνος σπουδαῖαι ὀρχήσεις ὑπὸ παιάνων συνοδευόμεναι (Ὁμ. Ἰλ. Χ, 391. Ὕμν. Ἀπλλ. Πύθ.)· εἰς τὰς διονυσιακὰς ἑορτὰς πολλάκις ἤττον ἐμβριθεῖς καὶ συνεσταλμένοι. Ὁ Κρὴς Θαλῆς ἢ Θαλήτας ἀνέπτυξε καὶ ἐτελειοποίησεν εἰς ὑπόρχημα τὸν συνδυασμὸν τοῦ παιᾶνος μετὰ τῆς ὀρχήσεως· ὁ Ἀλκμὰν διήρεσε τὴν ὄρχησιν μετὰ τοῦ ᾄσματος εἰς στροφὴν καὶ ἀντιστροφὴν, ἐκτελουμένας προφανῶς ἐναλλὰξ ἐκ τῶν δύο ἡμίσεων τῶν χορευτῶν, καὶ ὁ Στησίχορος προσέθηκε τὴν ἐπῳδὸν, ἣν ἐξετέλουν βεβαίως ὁμοῦ οἱ δύο ἡμίχοροι παύοντες τοῦ ὀρχεῖσθαι, ὅθεν δύναται νὰ ὑποτεθῇ ὅτι καὶ τὸ ὄνομα, μὴ ὂν κύριον, ἐδόθη μετὰ ταῦτα εἰς τὸν Στησίχορον. Πιθανῶς δ' ἕκαστος τῶν ἡμιχόρων τοῦ Στησιχόρου (ἤτοι ἐν γένει τοῦ ἐν τῷ μέλλοντι τακτικῶς ὠργανισμένου χοροῦ) συνέκειτο ἐξ ὀκτὼ χορευτῶν, δι' ὃ καὶ ἐν Κατάνῃ ἱδρύθη αὐτῷ μνημεῖον ὀκτάγωνον, ἔχον ὀκτὼ κίονας καὶ ὀκτὼ βαθμίδας, καὶ ἐπεκράτησεν ἡ παροιμία «πάντα

ὀκτὼ» (Σουίδ.). Καὶ παρὰ μὲν τοῖς Δωριεῦσιν ἐξηκολούθησεν ὑπάρχουσα καὶ τελειοποιουμένη αὕτη ἡ ὑπ' ἄσματος συνοδευομένη ὄρχησις, διαιρουμένη ἰδίως εἰς τρία εἴδη, τὴν πυρρίχην, τὴν γυμνοπαιδικὴν καὶ τὴν ὑπορχηματικήν· καὶ ἄλλοτε μὲν ὠρχοῦντο ἰδίως ἕκαστον φῦλον καὶ ἑκάστη ἡλικία, ἄλλοτε δὲ ἐχόρευον νέοι καὶ νέαι ὁμοῦ τὸν καλούμενον εἰρμὸν (Λουκ. ὀρχ. 12). — Τὴν διονυσιακὴν δ' ὄρχησιν ὠργάνωσε καὶ ἐκανόνισεν ὁ Ἀρχίλοχος, δοὺς καὶ εἰς αὐτήν, ὡς εἰς τὸ ἆσμα αὐτῆς, τὸν διθύραμβον, τύπον ἀντιστροφικὸν (Ἡρδ. Α, 24. — Πινδ. Ὀλ. ΙΓ, 18). Ὁ χορὸς, ἐκ 50 ἀνδρῶν, ὠρχεῖτο τὸν κύκλιον, καὶ διονυσιακὴν πυρρίχην λεγόμενον, ψάλλων περὶ τὸν βωμὸν (Σιμωνδ. Ἐπίγρ. 58. — Τζέτζ. εἰς Λυκφρ.), ὅθεν καὶ κυκλιοδιδάσκαλοι οἱ τῶν διθυράμβων ποιηταί, καὶ Κυκλεὺς ὁ πατὴρ τοῦ Ἀρίωνος, ὅστις πρῶτος εἰσήγαγε σατύρους «ἔμμετρα λέγοντας», καὶ λέγεται ὁ πρῶτος εἰσηγητὴς «τοῦ τραγικοῦ τρόπου», δηλαδὴ πιθανῶς διθυράμβων σοβαρῶν καὶ σεμνῶν· ὁ δ' Ἑρμιονεὺς Λάσος ἐξ ἐναντίας εἰσήγαγεν εἰς τὸν διθύραμβον σκώμματα, ἀπέσεισε τὸν ἀντιστροφικὸν τύπον, καὶ ἐφήρμοσε τὸν τρόπον τοῦτον καὶ εἰς ἄλλα πλὴν τῆς διονυσιακῆς λατρείας. Ὅτε δ' ἴσως ἡ ἐπὶ τὸ κωμικώτερον παρέμβασις τῶν θεατῶν, καὶ μάλιστα ἡ ἐξ ἀμάξης τῶν ἐκ τῶν χωρίων προσερχομένων εἰς τὰς ἀστειότητας τῶν διονυσιακῶν ἀσμάτων καὶ εἰς τὴν συνοδεύουσαν αὐτὰ μιμητικὴν, ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὴν ἐπίνοιαν τῆς παραστάσεως ὁμιλούντων καὶ δρώντων ὑποκριτῶν, τότε τὸν ἁπλοῦν διθύραμβον διεδέχθη τὸ δρᾶμα, οὗ, ἐπὶ ἱκανὸν χρόνον ἔτι, καὶ διὰ τὴν τραγῳδίαν, ἐν ὅσῳ ὑπῆρχε δραματικὴ ποίησις ἐν Ἑλλάδι, ἀπετέλει σπουδαῖον μέρος. Ἀλλὰ ταχέως μετὰ τὴν μεταρρύθμισιν ταύτην κατήντησε καὶ ὁ διάλογος καὶ ὁ χορὸς νὰ μὴ ἔχωσιν «οὐδὲν πρὸς Διόνυσον» (Ἀποστόλ. 15, 42). Παρ' Εὐριπίδῃ ἐνίοτε, πλὴν τοῦ χοροῦ, ψάλλουσι καὶ τὰ πρόσωπα τοῦ δράματος τὰς λεγομένας «ᾠδὰς ἀπὸ σκηνῆς» (Φωτ. λξ. μονῳδία. — Ἀρστφ. Βτρχ. 944). Ὁ συνήθης ἀριθμὸς τῶν προσώπων τοῦ χοροῦ τῆς τραγῳδίας, ἀπὸ τοῦ Σοφοκλέους καὶ μετὰ ταῦτα, ἦν 15 (Σφλ. Ἀρστφ. Ἱππ. 586. Ὀρν. 298. — Πολδ. Δ, 108). Διηγεῖται δ' ὁ Πολυδεύκης (Δ, 110) τὸ ὀλίγον πιστευτὸν, ὅτι πρὶν ὁ χορὸς συνέκειτο ἐκ πεντήκοντα προσώπων, ὡς ἐν γένει εἰς τοὺς διθυράμβους πρὶν ἢ ἀναπτυχθῶσιν εἰς δρᾶμα· ἀλλ' ὅτε τὸ κοινὸν τῶν Ἀθηναίων, εἰς τὴν παράστασιν τῶν Εὐμενίδων τοῦ Αἰσχύλου εἶδε 50 Ἐρινύας εἰσορμούσας εἰς τὴν ὀρχήστραν, τοσοῦτον ἐτρόμαξε καὶ ἐθορυβήθη, ὥστε διὰ νόμου ἔκτοτε συνεστάλη ὁ ἀριθμὸς τῶν χορευτῶν εἰς 12 κατ' ἀρχάς, ὑπὸ τοῦ Σοφοκλέους, εἶτα (Σουίδ. λ. Σοφοκλῆς) αὐξηθέντας εἰς 15. Πιθανῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν χορευτῶν ἦν ἀόριστος κατ' ἀρχάς, καὶ ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ, ἢ τοῦ τὸ δρᾶμα παρασκευάζοντος ὁ καταρτισμὸς αὐτοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ χορηγία ἦν λειτουργία (ἴδ. χορηγία), διὰ τοῦτο ἐπάναγκες ἦν νὰ καθορισθῇ ὁ ἀριθμὸς, ἴσως ὁ κατώτερος ὅρος αὐτοῦ, ἵνα ἡ γνωστὴ ἡ ὑποχρέωσις ἦν ὁ πολίτης δὲν ἐδικαιοῦτο νὰ ὑπεκφύγῃ. Τινὲς (Welker) ὑπέθεσαν τὸ οὐχὶ ἀπίθανον, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν 50 ἐξηκολούθησεν ὑφιστάμενος εἰς τὰς τριλογίας, καὶ ἀνὰ 12 παρίσταντο εἰς ἑκάστην τῶν τριῶν τραγῳδιῶν καὶ 12 εἰς τὸ σατυρικὸν δρᾶμα, μετὰ 2 ἡγεμόνων, ἑνὸς τοῦ τραγικοῦ, καὶ ἑνὸς τοῦ σατυρικοῦ χοροῦ, μὴ δυναμένων νὰ ταὐτίζωνται εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον. Τοῦ κωμικοῦ χοροῦ τὰ πρόσωπα ἦσαν 24 (Σχλ. Ἀρστφ. Ἀχρν. 210. Ὀρν 298. Ἱππ. 586. — Πολδ. Δ, 109. — Τζέτζ. περλγμ. εἰς Λκφρ.), ἴσως διότι ἡ κωμῳδία τριλογίας δὲν εἶχε, καὶ προσέτι διότι, πρὸς μείζονα τέρψιν, ὁ ἥμισυς συνίστατο ἐκ γυναικῶν. — Εἰσήρχετο δ' ὁ χορὸς εἰς τὴν ὀρχήστραν διὰ τῆς δεξιᾶς (τοῖς θεαταῖς) παρόδου, ἐκτὸς ἂν, ὅπερ σπάνιον, διὰ τὴν τραγῳδίαν παρίστα οὐχὶ ἐγχωρίους, ἀλλὰ ξένους ἀφικνουμένους, ὅτε εἰσήρχετο διὰ τῆς ἀριστερᾶς. Προέβαινον δ' ἐν παρατάξει, ἀνὰ τρεῖς κατὰ μέτωπον, ὅπερ ἐλέγετο κατὰ ζυγὰ, ἢ ἀνὰ πέντε, κατὰ στοίχους (Πολδ. Α, 108). Ἡ εἴσοδος αὐτὴ ἐλέγετο πάροδος, ἡ δὲ τελευταία ἀποχώρησις ἄφοδος. Ἐνίοτε ἀπεσύροντο προσωρινῶς ἐπὶ τῆς παραστάσεως, ὅπερ ἐκαλεῖτο μετάστασις, καὶ πάλιν ἐπανήρχοντο, ὅπερ ἦν ἐπιπάροδος. Εἷς τῶν χορευτῶν ἦν ὁ κορυφαῖος, ἐν τοῖς πρώτοις χρόνοις αὐτὸς ὁ χορηγὸς (Ἀθην. ΙΔ' 633. — Σουίδ. λ. χορηγὸς), καὶ, ὅτε εἰσήρχετο, κατεῖχε τὴν ἀριστερὰν θέσιν τῆς μέσης γραμμῆς, ἣν ὁ τρίτος ἀριστεροῦ ὅτε ἦσαν εἰς πέντε 5 γραμμὰς κατὰ βάθος καὶ τρεῖς κατὰ μέτωπον. Ἐκ τούτου οἱ τοῖς θεαταῖς πλησιέστεροι ἐλέγοντο ἀριστεροστάται, οἱ τῇ σκηνῇ δεξιοστάται, καὶ οἱ μέσοι κράσπεδῖται, ἢ ὑποκόλπιοι τοῦ χοροῦ (Πολδ. Β, 161. Δ, 107. — Φώτ. Σλ. 216. — Πλουτ. Συμπ. Ε, 5. — Ἡσύχ.). Ὁ κορυφαῖος ἀνέβαινεν εἰς τὰς βαθμίδας τῆς θυμέλης κατὰ τὸ κέντρον τῆς ὀρχήστρας, καὶ ἐκεῖθεν διηύθυνε τὰ ἄσματα καὶ τὰς κινήσεις τοῦ χοροῦ, ὅστις, διαιρεθεὶς εἰς δύο ἡμιχόρους, κατελάμβανε τὰ δύο πέρατα τοῦ ἡμικυκλίου τοῦ κοίλου (ἴδ. Θέατρον), καὶ πρὸς αὐλὸν ἢ κιθάραν ᾀδων ἕκαστος τῶν ἡμιχόρων, ἤλλασσε δι' ὀρχηστικοῦ βήματος, καλουμένου ἐμμέλεια, τὴν θέσιν του πρὸς τὸν ἕτερον ἡμίχορον· οὗτος δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ συγχρόνως κατελάμβανε τοῦ πρώτου τὴν θέσιν, διερχόμενος ὀπίσω αὐτοῦ. Τὴν δ' ἐπῳδὸν ἔψαλλον οἱ δύο ἡμίχοροι ὁμοῦ, ἑνούμενοι εἰς ἕνα χορόν.

Χόρτος (ὁ), ἔκτασις περιωρισμένη ὑπὸ δένδρων ἢ περιφράγματος, ἢ αὐλὴ εἰς ἣν ἐφυλάττοντο τὰ ζῷα, ἦσαν οἱ σταῦλοι, ἡ βοσκὴ, καὶ αἱ ἀκαθαρσίαι αὐτῶν (Ὁμ. Ἰλ. Λ. 774, Ω, 640). Ἐκεῖθεν καὶ χόρτος τὸ χορτάριον. Ἡ εἰκὼν παρίστησι τὸν χόρτον ἢ τὴν αὐλὴν τοῦ σταύλου τῆς Κίρκης, ἔνθα ἐνεκλείσθησαν οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ὀδυσσέως ὅτε μετεμορφώθησαν εἰς χοίρους, κατ' ἀρχαῖον χειρόγραφον τοῦ Βιργιλίου.

Χοῦς, χοεύς, μέτρον ῥευστῶν, κατά τινας ταὐτόσημον ὑπὸ τοὺς δύο τούτους τύπους· ἀλλὰ κατὰ Σουίδαν (λ. χοὺς), ὁ μὲν χοῦς περιελάμβανε 2 ξέστας (=4 κοτύλας, περίπου μίαν σημερινὴν λίτραν), ὁ δὲ χοεὺς ἦν τριπλάσιος. Ἦν δ' ὁ χοῦς καὶ ἰδιαίτερον σχῆμα ἐκτώματος, ἐν χρήσει εἰς τὰ δεῖπνα (Ἀρστφ. Ἀχρν. 1086), καὶ ἐδίδετο ἐν Ἀθήναις ὡς ἔπαθλον κατὰ τὴν διονυσιακὴν ἑορτὴν τὴν καλουμένην Χόας, καὶ τελουμένην τῇ 12 ἀνθεστηριῶνος, δευτέρᾳ τῶν ἀνθεστηρίων, τῷ πρώτῳ ἐκπιόντι τὸν ἑαυτοῦ χοῦν οἴνου, καὶ ὁ Κροτωνιάτης Μίλων ἐθαυμάσθη πιὼν ἀμυστὶ τρεῖς χόας (ἴσως χοεῖς).

Χρέμων, εἷς τῶν Τριάκοντα ἐν Ἀθήναις (Ξνφ. Ἑλλ.).

Χρέους δίκη, ὑπήγετο εἰς τὰ ταχτικὰ δικαστήρια, πλὴν ἂν τὸ χρέος ἦν κατώτερον τῶν 10 δραχμῶν. Διὰ τὰ τοιαῦτα μικρὰ χρέη ὑπῆρχεν ἀρχὴ δικαστικὴ ἐκ τριάκοντα ἀνδρῶν, ἧς τὰ μέλη περιήρχοντο πᾶσαν τὴν Ἀττικὴν (περιιόντες), καὶ ἐδίκαζον ἀνεκλήτως. Ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Λ' τυράννων, οἱ Ἀθηναῖοι «μίσει τοῦ ἀριθμοῦ,» ηὔξησαν τοὺς δικαστὰς τούτους εἰς τεσσαράκοντα (Πολδ. Η, 100).

Χρεῶν ἀποκοπὴ, ἡ ὑπὸ τοῦ Σόλωνος κατάργησις τῶν χρεῶν.

Χρηστήριον, ἴδ. μαντεῖον.

Χρῆστος υἱὸς Νικομήδους τοῦ δευτέρου, βασιλέως τῆς Βιθυνίας, ὅστις ἄλλως καὶ Σωκράτης ἐλέγετο (Just).

Χρίσμα, ἴδ. Φῦκος.

Χρόμιος, 1) υἱὸς τοῦ Πριάμου, φο-

νευθεὶς πρὸ τῆς Τροίας ἐν τῇ μάχῃ ὑπὸ τοῦ Τεύκρου (Ὅμ. Ἰλ. Ζ, 160).—2) Υἱὸς τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Χλωρίδος (Ὅμ. Ὀδ. Λ, 286).— 3) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Πτερελάου, φονευθεὶς ἐν μάχῃ κατὰ τοῦ Ἡλεκτρύωνος (Ἀπλλδ. Β, 5,6).—4) Ἀργεῖος φονευθεὶς ἐν τῇ κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων μάχῃ ἐν Θυρέᾳ (Ἡρδ. Α, 82). — 5) Συρακούσιος, υἱὸς Ἀγησιδώρου, ἐκ βασιλικῆς γενεᾶς, Νεμεονίκης ψαλλόμενος ὑπὸ τοῦ Πινδάρου (Νέμ. Α).

Χρόμυς, υἱὸς τοῦ Μύονος, ἡγεμὼν τῶν Μυσῶν ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου (Ὅμ. Ἰλ. Β, 858).

Χρονολογία. Ὁ τρόπος καθ' ὃν ἐμέτρουν τὸν χρόνον οἱ ἀρχαῖοι ἦν διάφορος παρὰ τοῖς διαφόροις ἔθνεσιν, ὧν ἄλλα τὸν ἡλιακόν, ἄλλα τὸν σεληνιακὸν ἐνιαυτὸν ἐλάμβανον ὡς μονάδα, ἢ συνεδύαζον τοὺς δύο ὑπολογισμούς, ἄλλοι ἄλλην ἐδέχοντο τοῦ ἔτους ἀρχήν, καὶ πολλάκις τὸ αὐτὸ ἔθνος ἐπέφερε κατὰ καιροὺς διαφόρους ἀλλοιώσεις εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ χρονολογίαν.—Οἱ Ἕλληνες τὸ πλεῖστον ἐχρονολόγουν κατὰ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν, ἀρχαιότατα μὲν κατὰ τοὺς βασιλεῖς, εἶτα δέ, ἐν μὲν Ἀθήναις καθ' ἕνα τῶν ἐννέα ἐτησίων ἀρχόντων, ὅστις διὰ τοῦτο καὶ ἐπώνυμος ἐλέγετο· ἐν Σπάρτῃ ὁμοίως κατὰ τὸν ἐπώνυμον, ἕνα τῶν πέντε ἐφόρων (Θουκ. Β, 5.—Ξνφ. Ἀνδ. Β, 3. 10.—Πολϐ. ΙΒ, 12.— Παυσ. 5, 11, 2). Ἀλλ' αἱ δύο αὗται χρονολογίαι δὲν ἀντεστοίχουν, διότι οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἄρχοντες ἐγκαθίσταντο εἰς τὴν ἀρχὴν ἐν ἀρχῇ τοῦ μηνὸς Γαμηλιῶνος (καὶ ἀπὸ τοῦ ἔτους 490 π.Χ. ἀπ' ἀρχῆς τοῦ Ἑκατομβαιῶνος (Ἰουλίου), οἱ δὲ ἔφοροι ἐν Βοηδρομιῶνι (ὀκτωβρίῳ). Ἐν Ἄργει ἐμετρεῖτο ὁ χρόνος κατὰ τὰ ἔτη τῆς ἰσοβίως τὸ ἀξίωμα αὐτῆς ἐχούσης ἀρχιερείας τῆς Ἥρας (Θουκ. Β, 2)· ἐν Ἤλιδι κατ' Ὀλυμπιάδας. Οἱ ἱστορικοί, μέχρι τοῦ μέσου τοῦ γ' αἰῶνος π. Χ. πολλάκις ἠρίθμουν κατὰ γενεάς, ὧν ἑκάστη ἐλογίζετο εἰς $^1/_3$ τῆς ἑκατονταετηρίδος. Κατ' Ὀλυμπιάδας δ' ὁ πρῶτος τὰ ἱστορικὰ συμβάντα ἐκθεὶς ἦν ὁ ἱστοριογράφος Τίμαιος, περὶ τὰ 260 π. Χ. Ἤρξαντο δ' αἱ Ὀλυμπιάδες τῷ 776 π. Χ., περιέχουσαι ἑκάστη 4 ἔτη, καὶ διήρκεσαν 194 ὀλυμπιάδας μέχρι τῆς Χριστοῦ γεννήσεως, καὶ ἔτι 99 ὀλυμπ. ἢ 396 ἔτη μετέπειτα. Ἡ ἀναγωγὴ τῶν Ὀλυμπιάδων εἰς ἔτη γίνεται ἑπομένως διὰ πολλαπλασιασμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ διὰ 4, καὶ ἂν μὲν αἱ ὀλυμπιάδες ὦσιν ὀλιγώτεραι τῶν 194, ἀφαιρέσει τοῦ γινομένου ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ 776, προσθήκῃ ὅμως καὶ τῶν τὴν τελευταίαν πλήρη Ὀλυμπιάδα ὑπερβαινόντων ἐτῶν (οἷον Ὀλ. 55, 6′=776−(54×4+2) = 558 π. Χ)· ἡ δὲ τῶν ἐτῶν εἰς Ὀλυμπιάδας τ' ἀνάπαλιν (οἷον 558=(776−558 : 4+2 ἔτη = 54 Ὀλ. 4−2 ἤτοι = 55 6′). — Τινὲς συγγραφεῖς ὡς ἀρχαιότατον χρονολογικὸν ὅρον παρεδέχθησαν τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας, ἣν θέτουσιν εἰς τὰ 1184 π. Χ. Ἄλλαι χρονολογικαὶ ἐποχαὶ ἐπεκράτησαν μεταγενεστέρως, οἷον ἡ Φιλιππική, ἡ Ἀλεξάνδρου ἢ Ἐδέσσης, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς βασιλείας Φιλίππου τοῦ Ἀριδαίου (12 νοεμϐρ. 324 π. Χ.)· ἡ τῶν Σελευκιδῶν, ἀπὸ τῆς ἀνακτήσεως τῆς Βαϐυλῶνος ὑπὸ Σελεύκου τοῦ Νικάτορος (312 π. Χ.)· ἡ Χαλδαϊκὴ ἦν κατὰ μόνον 6 μῆνας ταύτης μεταγενεστέρα· τρεῖς ἐποχαὶ τοῦ Ἀντιόχου, ὧν ἡ νεωτέρα 49 π. Χ. Διὰ τοὺς Ῥωμαίους ἡ ἀπὸ κτίσεως Ῥώμης, 753 π. Χ.

Χρονολόγιον τοῦ ἔτους. Κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους χρόνους δὲν εἶχον οἱ Ἕλληνες, ὡς φαίνεται, ἄλλην εἰς ὥρας διαίρεσιν πλὴν τῆς εἰς θέρος καὶ εἰς χειμῶνα· ἐν μετέπειτα δὲ χρόνοις προσετέθησαν αἱ τῶν ἰσημεριῶν, τὸ ἔαρ καὶ ἡ ὀπώρα, μεθ' ὑποδιαιρέσεων αἵτινες ἀντεστοίχουν πρὸς τὰ ἐν αὐταῖς ἐκτελούμενα γεωργικὰ ἔργα (ὡς ἔτι παρὰ τῷ λαῷ ὁ θεριστὴς, ὁ τρυγητὴς κτλ.). Προσδιώριζε δ' αὐτοὺς ἡ ἐμφάνισις ἀστέρων τινῶν, ὡς ἡ ἀνατολὴ τῶν

Πλειάδων τὸν χρόνον τοῦ θερισμοῦ, ἡ δύσις αὐτῶν τὸν τῆς ἀρώσεως, ἡ δὲ πρωϊνὴ τοῦ ἀρκτούρου ἀνατολὴ τὴν τοῦ τρυγητοῦ (Ἡσδ. Ἔργ. 381,608). Προσέτι δὲ καὶ ἡ πτηνῶν τινων, ὡς τῶν χελιδόνων, ἐπιδημία, καὶ ἡ φυτῶν τινων τακτικὴ βλάστησις παρετηροῦντο ὡς ἐνδεικτικὰ τοῦ χρόνου ὑπὸ τοῦ λαοῦ. Ἐπιστημονικὴν ὅμως βάσιν τοῦ χρονολογίου παρὰ τοῖς Ἕλλησι, πρὸς ὁρισμὸν τῶν κατὰ τὸν δημόσιον βίον καὶ τὰς θρησκευτικὰς ἑορτὰς, ἀπετέλει ἡ σελήνη. Τὸ ἑλληνικὸν ἔτος ἦν σεληνιακὸν, ἐκ 12 ἀποτελούμενον σεληνιακῶν περιόδων ἢ μηνῶν, μὴ συμϐιϐαζομένων ὅμως πρὸς τοῦ ἡλίου τὰς περιόδους, ἃς παρετήρουν οὐχ ἧττον, ἐσφαλμένως νομίζοντες ἐπὶ πολὺ ὅτι 12 σεληνιακαὶ ἀκριϐῶς ἀντεστοίχουν πρὸς μίαν ἡλιακήν. Ἐξελάμϐανον λοιπὸν ὅτι ἡ σελήνη περιεστρέφετο περὶ τὸν ἴδιον ἄξονα καὶ τὴν γῆν εἰς 30 περίπου ἡμέρας, καὶ οὗτος ἦν ὁ μὴν (ἐκ τῆς μήνης, σελήνης). Ἀναγνωρίσαντες ὅμως τὸ ἀνακριϐὲς τῆς τοιαύτης θεωρίας, συνέστησαν τὴν τριετηρίδα, περιέχουσαν δύο ἔτη, οὐχὶ 24, ἀλλ' 25 μηνῶν, τοῦ ἑνὸς ἔτους ἔχοντος 12, τοῦ ἄλλου 13 μῆνας, ἀνὰ 30 ἡμέρας ἕκαστον (Ἡσδ. Ἔργ. 770). Εἶτα δ' ἐρρύθμισαν τοὺς μῆνας ἄλλως, ἀλληλοδιαδόχως ἕνα ἐκ 30 ἡμερῶν (τοὺς λεγομένους πλήρεις) καὶ ἕνα ἐξ 29 (τοὺς κοίλους), καὶ, κατὰ τοῦτο, τὸ ἐν τῶν δύο ἐτῶν περιελάμϐανε 354, τὸ δ' ἄλλο 384 ἡμέρας, καὶ τὰ δύο ὁμοῦ 7 $^1/_2$ ἡμέρας περισσοτέρας δύο ἡλιακῶν. Τῆς διατάξεως ταύτης ποιεῖται μνείαν καὶ ὁ Ἡρόδοτος (Α, 32). Ἐπειδὴ δ' αἱ περισσεύουσαι 7 $^1/_2$ ἡμέραι ἀπετέλουν ἐν διαστήματι τεσσάρων ἐτῶν ἕνα μῆνα, διὰ τοῦτο, ἀντὶ τοῦ τριετηρικοῦ κύκλου (τῶν 2 ἐτῶν), παρεδέχθησαν τὸν πεντετηρικὸν (4 ἐτῶν), καθ' ὃν ἐπέφερον τὴν ἰσορροπίαν. Ἀλλὰ τέλος ἐπεκράτησε γενικῶς ἡ ἐννεαετηρὶς (κύκλος ὀκτὼ ἐτῶν), καθ' ἣν ἐπέφερον σχεδὸν ἐντελῆ τὴν ἐξίσωσιν, διότι τοῦ ἐνιαυτοῦ ἔχοντος 365 $^1/_4$ ἡμέρας, ὀκτὼ ἐνιαυτοὶ ἦσαν =2922 ἡμέραι, 8 δὲ σεληνιακοὶ ἐνιαυτοὶ εἶχον 2832 ἡμέρας, ἤτοι (2922−2832=) 90 ἡμέρας, ἤτοι 3 μῆνας ὀλιγωτέρους, καὶ οὗτοι παρενεϐάλλοντο ὡς ἐμϐόλιμοι εἰς τὸ 3, 5 καὶ 8ον ἔτος τοῦ κύκλου (Γεμιν. Censor), οὐχὶ δὲ, ὡς τινες (Macrob. sat. J, 13 —Soler, Polyhist.), καὶ οἱ τρεῖς ὁμοῦ εἰς τὸ τελευταῖον ἔτος τῆς ἐννεαετηρίδος. Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἐπερίσσευε, κατὰ τὰ 8 ἔτη, 1 $^1/_2$ ἡμέρα, ἤτοι εἷς μὴν κατὰ 100 ἔτη, καὶ ὁ Μέτων, ἐπὶ Περικλέους, εἰσήγαγε τὴν ἐννέα καὶ δεκαετηρίδα, καὶ ἄλλοι ἄλλα χρονολόγια πρὸς καταρτισμὸν τῆς πάντοτε κυμαινομένης ἰσορροπίας.—Ἡ εἰς 12 μῆνας διαίρεσις ἦν ἐπὶ τοῦ Ὁμήρου γνωστὴ, οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ χρῆσις ἡμερῶν ἐμϐολίμων. Τοὐλάχιστον αὐτῶν οὐδεμία γίνεται μνεία. Διηρεῖτο δὲ τότε ὁ μὴν κατὰ τῆς σελήνης τὰς φάσεις, καὶ νουμηνία μὲν ἐλέγετο ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς νέας σελήνης, μηνὸς ἱσταμένου τὸ διάστημα μέχρι τῆς πανσελήνου, μηνὸς φθίνοντος δὲ τὸ ἀπὸ ταύτης μέχρι τοῦ τέλους τῆς σελήνης (Ὅμ. Ὀδ. Κ, 14. Μ, 325. Ξ, 162. Υ, 156. Φ, 258.—Ἡσδ. Ἔργ. 770). Ἡ τριακοστὴ ἢ τελευταία ἡμέρα ἦν τριακὰς ἢ ἔνη καὶ νέα (Πλούτ. Σόλ. ΚΕ). Ἡ δὲ τῆς πανσελήνου ἡμέρα ἐλέγετο ἐνίοτε καὶ διχόμηνις (Πινδ. Ὀλ. Δ, 34).—Ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔτους ἦν ἄλλη παρ' ἄλλαις πόλεσι τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐπίσης καὶ τῶν μηνῶν τὰ ὀνόματα· εἴς τινας ἀσιανὰς πόλεις μάλιστα οἱ μῆνες δὲν εἶχον κύρια ὀνόματα, ἀλλὰ μόνον ἀριθμητικὰ, πρῶτος, δεύτερος, κτλ. Ἐν Ἀθήναις ἤρχιζε τὸ ἔτος τὴν θερινὴν τροπὴν, καὶ οἱ μῆνες διηροῦντο εἰς 3 δεκάδας (ὧν ἡ τρίτη εἶχε 10, ἢ 9 εἰς τοὺς κοίλους μῆνας, ἡμέρας). Ἐμετροῦντο δ' αἱ ἡμέραι τῆς μὲν πρώτης δεκάδος ὡς πρώτη, δευτέρα κ.λ ἱσταμένου, αἱ τῆς δευτέρας ὡς πρώτη, δευτέρα κτλ. μεσοῦντος ἢ ἐπὶ δέκα, αἱ δὲ τῆς τρίτης ὀπισθοϐατικῶς, ἤτοι πρώτη φθίνοντος (παυσομένου, λήγοντος, ἀπιόντος) ἐλέγετο ἡ τελευταία τοῦ μηνὸς, δευτέρα ἢ προτελευ-

ταία, καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρι τῆς 21. Ἐνίοτε, ἀλλὰ τοῦτο ἦν σπάνιον, ἡ 21, 22 κτλ. ἐλέγοντο καὶ πρώτη, δευτέρα κ.λ. ἐπὶ εἰκάδι. Τὸν βοηδρομιῶνα (τρίτον μῆνα), καίτοι ἔχοντα 30 ἡμέρας, ἐθεώρουν ὡς κοῖλον, διότι δὲν ὑπελόγιζον αὐτοῦ τὴν δευτέραν ἡμέραν, ὡς οὖσαν τὴν τῆς ἔριδος τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ποσειδῶνος περὶ τῆς κυριαρχίας τῆς πόλεως (Πλούτ. Συμπσ. πρβλ. Θ, 6. Π, Φιλαδ. 489).

Χρύσα, 1) μικρὰ πόλις ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Τρωϊκῆς, ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἐπὶ λόφου παραλίου, μετὰ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ μετὰ λιμένος (Ὁμ. Ἰλ. Α, 390). Ἐπὶ Στράβωνος (Ζ, 402) ἔκειτο μεσογαιότερον, πλησίον τοῦ Ἀμαξιτοῦ. — 2) Θέσις ἐν Ἀθήναις ὑπὸ τὴν Πνύκα, εἰς ἣν ὁ Κλεόδημος (Πλούτ. Θησ. ΚΖ) λέγει ὅτι αἱ Ἀμαζόνες, εἰς τὴν κατὰ τῶν Ἀθηναίων μάχην ἐστήριζον τὴν δεξιὰν πτέρυγα αὐτῶν, τὴν ἀριστερὰν ἐκτείνουσαι εἰς τὸ Ἀμαζόνιον, ἤτοι τὸν λόφον τῶν Νυμφῶν. — 3) Ἐπώνυμον τῆς Ἀθηνᾶς (Σχλ. Ὁμ. Ἰλ. Α, 122. — Σφκλ. Φιλοκτ. 194, 3261. — Τζέτζ. Λυκφρ. 911).

Χρυσανθὶς, Ἀργεία γυνή, περὶ ἧς ἐλέγετο ὅτι κατήγγειλεν εἰς τὴν Δήμητραν τὴν ἁρπαγὴν τῆς Περσεφόνης (Παυσ. Α, 14).

Χρυσάντας, εἷς τῶν ἐπισήμων Περσῶν (Ξνφ. Κρπδ.).

Χρυσαορεὺς, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ὁ Ζεὺς εἶχε ναὸν ἐν Καρίᾳ (Στρβ. ΙΔ).

Χρύσας, ποταμὸς τῆς Σικελίας, ῥέων παρὰ τὴν πόλει Ἀσσόρῳ, καὶ εἰς ὃν ἀπεδίδετο λατρεία ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων (Διόδ.).

Χρυσάωρ, υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Μεδούσης, γεννηθεὶς μετὰ τοῦ Πηγάσου ἐκ τοῦ αἵματος αὐτῆς ὅτε ὁ Περσεὺς τῇ ἔκοψε τὴν κεφαλήν. Υἱὸς δὲ τοῦ Χρυσάορος καὶ τῆς νύμφης Καλιρρόης ἦν ὁ Γηρυόνης (Ἡσδ. Θγν. 278. 287. — Ἀπλλδ. — Hygin.).

Χρυσελεφάντινα. Ἡ πρώτη ἀφετηρία τῆς γλυπτικῆς ἦν ἡ ξοανογλυφία, ἤτοι κατασκευὴ ξυλίνων ἀγαλμάτων. Τὰ πολυτελέστερα τῶν ξοάνων τούτων κατ' ἀρχὰς ἐπεχρυσοῦντο, ὡς τὸ ξόανον τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Τεγέᾳ, ἀρχαιότατον ἔργον τοῦ Κρητὸς Χειρισόφου (Παυσ. Η, 53). Εἰς ἄλλα, πρὸς κόσμον, ἐπεκολλῶντο εἴς τινα μέρη, πιθανῶς τὰ γυμνά, πλάκες ἐλέφαντος, ὡς ἦσαν οἱ ἐξ ἑβένου ἐλεφαντοκόλλητοι ἔφιπποι Διόσκουροι μετὰ γυναικῶν καὶ παίδων, ἔργον τοῦ Διποίνου καὶ Σκύλιδος, Κρητῶν ἐπίσης, καὶ ἀρχαιοτέρων τῆς 50 Ὀλυμπιάδος (560 π.Χ) ἐν Ἄργει (Παυσ. Β, 22). Ἐκ τούτων τῶν πρώτων βημάτων ταχέως ἀνεπτύχθη ἡ χρυσελεφαντίνη γλυπτική, ἣν ἐδόξασαν ὁ Φειδίας καὶ οἱ ἄλλοι ἐξοχώτεροι καλλιτέχναι τῆς μεγάλης ἐποχῆς. Πρὸς κατασκευὴν τῶν χρυσελεφαντίνων ἔργων συνεδέετο τὸ πρῶτον διὰ σιδηρῶν ῥάβδων ξύλινος σκελετὸς τοῦ ἀγάλματος, λεγόμενος κάναβος ἢ κίνναβος (Σουίδ. — Ἡσύχ. λξ. — Ἀρστ. Ζ, Ι, Γ, 5). Εἰς αὐτὸν δὲ προσηλοῦντο δι' ἰχθυοκόλλης εἰς τὰ μέρη τοῦ ἀγάλματος τὰ παριστῶντα τὰ γυμνά, εἰς τὸ πρόσωπον, τοὺς βραχίονας, τοὺς πόδας, πλάκες ἐλέφαντος 15—20 τετραγωνικῶν δακτύλων ἐπιφάνειαν ἔχουσαι, ἀφ' οὗ ἐλεπτύνοντο, ἐστιλβοῦντο, καὶ ἐμαλάσσοντο διὰ τέχνης ἥτις σήμερον ἀγνοεῖται. Συνέβαινε δ' ἐνίοτε, ξηρανθείσης τῆς κόλλης, νὰ καταπίπτῃ ὁ ἐλέφας, ὡς τοῦτο ἐγένετο εἰς τὴν Ἀθηνᾶν τοῦ Φειδίου, δι' ὃ καὶ συνήθως ὑπὸ τὰ μεγάλα χρυσελεφάντινα ἔργα ἐσκάπτετο ὀπὴ εἰς ἣν νὰ εἰσρέῃ τὸ ὄμβριον ὕδωρ πρὸς διατήρησιν τῆς ὑγρότητος. Ἐκ τοῦ χρυσοῦ δὲ, ἐλαυνομένου εἰς λεπτὸν πέταλον, μιᾶς περίπου γραμμῆς πάχος ἔχον, κατεσκευάζοντο τὰ ἐνδύματα, τὰ ὅπλα, κλ. Τὰ κυριώτερα ἀριστουργήματα τῆς χρυσελεφαντίνης τέχνης ἦσαν τοῦ Φειδίου ὁ Ὀλύμπιος Ζεὺς ἐν Ὀλυμπίᾳ, καὶ ἡ παρθένος Ἀθηνᾶ ἐν τῇ ἀκροπόλει τῶν Ἀθηνῶν. Ταύτης ὁ χρυσὸς ἦγε τάλαντα 40 (Πλούτ. Περ. ΛΑ) ἢ 44 (Φιλόχ. ἐν Σχλ. Ἀρστφ. Εἰρ. 604), ἤτοι δραχμὰς βάρους 240,000—264,000, καὶ καθ' ὑπολογισμοὺς εὑρέθη ὅτι τὸ πάχος αὐτοῦ πρέπει νὰ ἦν περίπου 2 γραμμῶν.

Χρυσένδετα, ἐλέγοντο παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις (Mart. Epigr. II. VI κ.λ. — Cic. Verr. IV, 21) τραπεζικά τινα σκεύη, παροψίδες κλπ. ἐκ τῶν πολυτελεστάτων, διὰ χρυσοῦ περικεκοσμημένα.

Χρύση, 1) μικρὰ νῆσος τοῦ Αἰγαίου πελάγους παρὰ τῇ νήσῳ Λήμνῳ (Παυσ. Η, 33). Νῦν Στρατί. — 2) ἡ Χρύσα. ἴδ. — 3) Θυγάτηρ τοῦ Ἄλμου, ἔκγονος Ἐτεοκλέους, τοῦ βασιλέως τοῦ Ὀρχομενοῦ, ἐκ τοῦ Ἄρεως μήτηρ τοῦ Φλεγύου (Παυσ. Θ, 36).

Χρυσαῖ νῆσοι, ἡ αὐτὴ τῇ Χερρονήσῳ (ἴδ.).

Χρυσηΐς, 1) καὶ Ἀστυνόμη, θυγάτηρ τοῦ ἱερέως τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν τῇ Τρωϊκῇ πόλει Χρύσῃ, εἰς αἰχμαλωσίαν περιπεσοῦσα τοῦ Ἀχιλλέως, τὴν πόλιν πορθήσαντος, καὶ τῷ Ἀγαμέμνονι εἰς γέρας δοθεῖσα. Εἶτα δὲ, ἐπειδὴ τὸν πατέρα αὐτῆς, ἐλθόντα νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπελευθέρωσίν της, ὁ Ἀγαμέμνων κακῶς ἀπεδίωξε, θυμωθεὶς ὁ Ἀπόλλων, ἔπεμψε τὸν φθοροποιὸν λοιμὸν κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Ἐπιμείναντος δὲ τοῦ Ἀχιλλέως, ἐξέπεμψε μὲν αὐτὴν ὁ Ἀγαμέμνων, ἀλλ' ἀντ' αὐτῆς ἀφήρεσεν ἀπ' ἐκείνου τὴν αἰχμάλωτον αὐτοῦ Βρυσηΐδα, ὅθεν προέκυψε τοῦ Ἀχιλλέως ἡ ὀργή, ἡ ἀποτελοῦσα τὴν πλοκὴν τῆς Ἰλιάδος. — 2) Θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ὁμ. Ὑμ. Δμτρ. 421). — 3) Μία τῶν 50 θυγατέρων τοῦ Θεσπίου, ἐκ τοῦ Ἡρακλέους μήτηρ τοῦ Ὀνησίππου (Ἀπλλδ. Ζ, 8).

Χρύσης, 1) Ἱερεὺς τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν τῇ Τρωϊκῇ πόλει Χρύσῃ, πατὴρ τῆς Ἀστυνόμης ἥτις κατ' αὐτὸν Χρυσηΐς ὠνομάσθη. Ἀποπεμφθεὶς ὑβριστικῶς ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος ὅτε ἦλθε νὰ ἐξαγοράσῃ διὰ λύτρων τὴν αἰχμαλωτισθεῖσαν θυγατέρα του, ηὐχήθη θερμῶς πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα, ὅστις τότε ἔπεμψε τὸν λοιμὸν κατὰ τῶν Ἑλλήνων. — 2) Υἱὸς τοῦ Μίνωος καὶ τῆς Παρείας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλδ. Β, 5, 9). — 3) Υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Χρυσογένης, πατὴρ τοῦ Μινύου (Παυσ. Θ, 36.)

Χρυσίππη, μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Χρύσιππον (Ἀπλλδ. Β, 1, 5).

Χρύσιππος, 1) Υἱὸς τοῦ Πέλοπος καὶ τῆς Ἀστυόχης, πάγκαλος νεανίας, θερμῶς ἀγαπηθεὶς καὶ ἁρπαγεὶς ὑπὸ Λαΐου, τοῦ βασιλέως τῶν Θηβῶν (Ἀπλλδ. Γ, 5, 5). Ἀλλ' ἐλευθερωθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του, ὅστις περιπαθῶς τὸν ἠγάπα, ἐνέπνευσε ζηλοτυπίαν διὰ τοῦτο εἰς τὴν μητρυιάν του Ἱπποδάμειαν, καὶ κατὰ προτροπὴν αὐτῆς τὸν ἐθανάτωσαν οἱ υἱοί της Ἀτρεὺς καὶ Θυέστης (Θουκ. Α, 9. — Πλάτ. Κράτ. 395. Αἰλ.) — 2) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς μνηστῆς του Χρυσίππης (Ἀπλλδ.). — 3) Φιλόσοφος στωϊκὸς, γεννηθεὶς τῷ 282 π.Χ., υἱὸς Ἀπολλωνίου ἐκ Ταρσοῦ ἢ Σόλων τῆς Κιλικίας, ἐν Ἀθήναις σπουδάσας ὑπὸ τὸν Κλεάνθην, ἴσως καὶ ὑπὸ τὸν Ζήνωνα κατ' ἄλλους, καὶ ὑπὸ τοὺς Ἀκαδημαϊκοὺς Ἀρκεσίλαον καὶ Λακύδην, διεδέχθη τὸν Κλεάνθην ἀποθανόντα ἐν τῇ Στοᾷ ὡς διδάσκαλος. Ἐπὶ ἀγχινοίᾳ καὶ διαλεκτικῇ δεξιότητι διαπρέπων, ἀνεδείχθη τὸ στήριγμα τῆς Στοᾶς, ὥστε περὶ αὐτοῦ ἐλέγετο «Εἰ μὴ γὰρ ἦν Χρύσιππος, οὐκ ἂν ἦν Στοά». Ἦν συγγραφεὺς παραγωγικώτατος, καὶ ἀποδίδονται αὐτῷ 705 συγγράμματα (Διογ. Λρτ. Ζ, 7, 180). Πρὸ πάντων ἐπεδόθη εἰς τὸ πρακτικὸν μέρος καὶ τὴν ἠθικήν, κατεπολέμει τὴν παρὰ τοῖς Περιπατητικοῖς ἐπικρατοῦσαν θεωρητικὴν τάσιν, καὶ ἔθετο τὰς βάσεις εἰς θεωρίαν τοῦ δικαίου σύμφωνον πρὸς τὴν φύσιν. Ἐξέδωκε δὲ καὶ σχόλια εἰς Ὅμηρον, Ἡσίοδον, Πίνδαρον, καὶ ἀπεδίωσε περὶ τὰ 200 π. Χ. — 4) Ἀπελεύθερος τοῦ Κικέρωνος, εἰς ὃν οὗτος παρέδωκε τὸν υἱόν του Μάρκον. Ὅτε ὅμως ὁ Χρύσιππος ἐγκατέλιπε τὸν παῖδα, καὶ ἐγένετο καὶ ἄλλων παραπτωμάτων ἔνοχος, ἠκύρωσεν ὁ Κικέρων

τὴν ἀπελευθέρωσιν (Cic. ad Att. VII, 2, 8. 5, 3).

Χρυσὶς, ἱέρεια τῆς Ἀργείας Ἥρας (Θουκ. Β, 3).

Χρυσόανας, ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς, ἐν τῇ Χερσονήσῳ (νῦν) Μαλαύᾳ (Πτλμ.). Ὁ νῦν Ῥαχάβας.

Χρυσόγονος, ἀπελεύθερος τοῦ Σύλλα, αὐτοῦ φέρων τὰ ἐπωνύμια (Γ. Κορνήλιος), καὶ ἀπολαμβάνων παρ' αὐτῷ μεγίστης ἐμπιστοσύνης, ἧς κακίστην ἐποιεῖτο χρῆσιν (Cic. Rosc. Ann.).

Χρυσόθεμις, 1) θυγάτηρ τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ τῆς Κλυταιμνήστρας (Ὅμ. Ἰλ. Ι, 148.—Σφκλ.).—2) **Κρὴς,** υἱὸς τοῦ Καρμάνορος, πρῶτος ἐν τοῖς Πυθίοις νικήσας δι' ὕμνου ὃν ἐποίησε διὰ τὸν Ἀπόλλωνα (Παυσ. Φωκ. 7).—3) (ὁ), γλύπτης ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων ἐν Ἄργει, μετὰ τοῦ Εὐτελίδου ποιήσας ἀνδριάντας Ὀλυμπιονικῶν τῆς 65 καὶ 66 Ὀλυμπιάδος. Τὸ ὄνομα αὐτοῦ περιήχετο εἰς τὸ σωζόμενον ἐπίγραμμα τὸ κεχαραγμένον ἐπὶ τοῦ βάθρου αὐτῶν.

Χρυσοπόλεια, μία τῶν Ἀμαδρυάδων νυμφῶν, γυνὴ τοῦ Ἀρκάδος, υἱοῦ τῆς Καλλιστοῦς (Ἀπλλδ. Γ, 9).

Χρυσόπολις, πόλις τῆς Βιθυνίας ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου, κατέναντι τοῦ Βυζαντίου, τὸ μέρος ἔνθα ἐγίνετο ὁ διάπλους ἐξ Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν (Ξνφ. Ἀνδ. ΣΤ, 3, 16.—Στρβ. ΙΒ, 563). Νῦν Σκούταρι.

Χρυσορρόας, 1) ποταμὸς τῆς Ἀργολίδος διαρρέων τὴν Τροιζηνίαν (Παυσ.).—2) Ποταμὸς τῆς Συρίας.

Χρυσᾶ νομίσματα. Ἐκ τῶν λαῶν τῶν διατελούντων εἰς σχέσιν μετὰ τῶν Ἑλλήνων οἱ πρῶτοι κόψαντες χρυσοῦν νόμισμα ἦσαν, καθ' Ἡρόδοτον (Δ, § 4), οἱ Λυδοί, καὶ οἱ Κροίσου στατῆρες ἦσαν οἱ ἀρχαιότατοι ἐν Ἑλλάδι γνωστοὶ καὶ ἀγώγιμοι. Ἐν γένει δ' ἐν Ἀσίᾳ, ἐν Περσίᾳ τοὐλάχιστον, ἐκόπτοντο κατ' ἀρχαίους χρόνους οἱ Δαρεικοί, καὶ ἀσιανῶν πόλεων, ὡς τῆς Κυζίκου καὶ τῆς Φωκαίας χρυσοῖ στατῆρες ἐκυκλοφόρουν ἐν τῇ Ἑλλάδι· ὁμοίως ἐτυποῦντο τοιοῦτοι καὶ ἐν Σάμῳ ἐπὶ Πολυκράτους, τῷ 540 π. Χ. (Ἡρδ. Γ, 56), καὶ, ὡς φαίνεται, καὶ εἰς τὰ μέρη ἔνθα ἦσαν χρυσοῦ μεταλλεῖα, ὡς ἐν Θάσῳ καὶ Σίφνῳ, καὶ ἐν Κερκύρᾳ καὶ Σικελίᾳ. Οἱ Ἀθηναῖοι τὸ Λαύριον ἔχοντες πηγὴν τοῦ πλούτου καὶ τῆς νομισματικῆς αὐτῶν ὕλης, ἔκοπτον ἐν γένει νομίσματα ἀργυρᾶ· καὶ ἀναφέρουσι μέν τινες τῶν γραμματικῶν ἀρχαιότατα ἀττικὰ χρυσᾶ νομίσματα λίαν καθαρὰ, ἀλλ' οὐδὲν κυροῖ τὴν μαρτυρίαν ταύτην αὐτῶν. Ὁ πρῶτος ἀρχαῖος συγγραφεὺς ὁ μνημονεύων χρυσῶν ἀττικῶν νομισμάτων ἐστὶν ὁ Ἀριστοφάνης, ὅστις, (Βατρ. 719. 724), λέγει αὐτὰ «καινὸν χρυσίον», καὶ «πονηρὰ χαλκεῖα»· καὶ ὁ σχολιαστὴς τοῦ χωρίου ἀναφέρει ὅτι, καθ' Ἑλλάνικον, ἓν ἔτος πρὶν ἢ διδαχθῶσιν οἱ Βάτραχοι, ἐπὶ Ἀντιγένους ἄρχοντος, τῷ 470 π. Χ., μικρὸν πρὸ τῆς ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίας, ὅτε ἑπομένως ἡ πόλις διετέλει ἐν τῇ μεγίστῃ στενοχωρίᾳ, οἱ Ἀθηναῖοι, τὰ ἀγάλματα τῶν χρυσῶν Νικῶν ἀναλύσαντες, ἔκοψαν ἐξ αὐτῶν χρυσοῦν νόμισμα, πιθανῶς τὸ πρῶτον (καινὸν), καὶ πιθανώτατα κακίστης ποιότητος, χαλκῷ ἀναμεμιγμένα (πονηρόν)· εἶτα δὲ, ἀφοῦ ἀντιπαρῆλθον αἱ περιστάσεις ἐκεῖναι, παρητήθησαν πάλιν τῆς ἀτυχοῦς ταύτης ἐπιχειρήσεως. Ὅπου δ' ἀλλαχοῦ ποιεῖται μνείαν ὁ Ἀριστοφάνης χρυσῶν νομισμάτων (Ἀχρν. 102. 108. Ἱππ. 710. Ὀρν. 547), αἰνίττεται προφανῶς ξένα, περσικοὺς δαρεικούς. Καὶ ὁ Δημοσθένης, ὁσάκις περὶ χρημάτων ὁμιλεῖ, λέγει «ἀργύριον» πλὴν ὅτε (πρὸς Φορμ. Β. καὶ πρ. Λακριτ.) καλῇ «χρυσὸν» τοὺς Κυζικηνοὺς στατῆρας. Καὶ ὁ Ἰσοκράτης (Τραπεζ. 367) ὁμιλεῖ περὶ «χρυσωνεῖν στατῆρας ἀντὶ ἀργύρου». Καὶ ἐπὶ Ξενοφῶντος προσέτι (Π. προσόδ. Β, 10) φαίνεται προδήλως ὅτι ἀττικὸν χρυσοῦν νόμισμα δὲν ὑπῆρχεν. Ἐκ τῶν χρυσωρυχείων τῆς Σκαπτῆς Ὕλης ἐν Θρᾴκῃ

ἀπεκόμιζον μὲν χρυσὸν οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ Θουκυδίδου (Δ, 10), ἀλλὰ νομίσματα δὲν ἔκοπτον ἐξ αὐτοῦ. Ἀπὸ Ἀλεξάνδρου καὶ ἐπὶ τῶν διαδόχων, ὅτε ἡ Ἀσία, ἡ πηγὴ ἐκείνη τοῦ χρυσοῦ ἐγένετο προσιτωτέρα τοῖς Ἕλλησι, τότε φαίνεται ὅτι καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλαχοῦ ἐκόπησαν χρυσᾶ νομίσματα, ἀλλὰ σπάνια καὶ κατ' ἐξαίρεσιν, διότι ὀλίγιστα τοιαῦτα ἀττικὰ ἀνευρέθησαν καὶ διατηροῦνται ἐν τοῖς μουσείοις. Τὸ αὐτὸ πρέπει νὰ ῥηθῇ καὶ περὶ ἄλλων τινῶν πόλεων, Αἰγίνης, Ἄργους, Θηβῶν, Καρύστου, Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, ὧν τὰ σπάνια ἀπαντώμενα χρυσᾶ νομίσματα φέρουσι πάντα σχεδὸν τοὺς χαρακτῆρας τῶν χρόνων τῶν διαδόχων.

Χρυσὸς. Ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις χρόνοις χρυσωρυχεῖα οὐδόλως ἦσαν γνωστὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς μετὰ ταῦτα σπάνιά τινα, καὶ οὐχὶ πλούσια, εὑρέθησαν εἰς Θάσον, Σίφνον, κλ. Πηγὴ δὲ τοῦ χρυσοῦ, εἰσκομιζομένου εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τοῦ ἐμπορίου, ἦν ἡ Ἀσία, ἤτοι ἡ Ἰνδικὴ, ἡ Ἀραβία, ἡ Ἀρμενία, ἡ Κολχὶς, καὶ ποταμοὶ τῆς μικρᾶς Ἀσίας ὡς ὁ Πακτωλός. Ἐπὶ Ὁμήρου οὐ μόνον γνωστὴ ἦν ἡ χρῆσις τοῦ χρυσοῦ, ἀλλὰ καὶ κατάχρησις αὐτοῦ γίνεται παρὰ τῷ ποιητῇ, καθ' ὅσον σκεύη, ἔπιπλα, ὅπλα, ἀσπίδες, ὡς καὶ ἅρματα, τὰ πάντα εἰσὶ πολλάκις χρυσᾶ· ἀλλὰ τοῦτο βεβαίως καθ' ὑπερβολὴν καὶ ἄδειαν ποιητικήν. Καὶ εἰς τῆς Τρωάδος δὲ καὶ εἰς τῶν Μυκηνῶν τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ Σλείμαν εὑρέθησαν ὅπλα καὶ σκεύη ἐπίχρυσα καὶ κατάχρυσα. Ἡ ἀμοιβαία ἀξία τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου διέφερε κατὰ χρόνους καὶ κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς ἀφθονίας τῶν δύο τούτων πολυτίμων μετάλλων. Καθ' Ἡρόδοτον (Γ, 95) ἡ ἀμοιβαία αὐτῶν ἀξία ἦν ὡς 1:13· κατὰ Πλάτωνα (Ἱππ. Β, 1), ὡς 1: 12· κατὰ Μένανδρον (Πολυδ. Θ, 76) ὡς 1:10, καὶ τῆς αὐτῆς ἀναλογίας μνείαν ποιεῖται καὶ ὁ Λίβιος (XXXVIII, 11) διὰ τὸ ἔτος 180 π. Χ. Ἐπὶ Καίσαρος (Suet. J. Caes.), ἀντηλλάγη χρυσὸς πρὸς 1: 9· ἀλλὰ 1: 12 ἦν ἡ συνήθης ἐπὶ τῶν πρώτων αὐτοκρατόρων ἀξία. Ἀπὸ Κωνσταντίνου μέχρις Ἰουστινιανοῦ ἦν 1: 14 ἢ 15, ἐνῷ κατὰ τοὺς νέους χρόνους ἐστὶν 1 : 14 —17.

Χρυσόστομος, ἴδ. Δίων.

Χρυσοῦς οἶκος. Ἐκ τοῦ μεγάλου τῆς Ῥώμης ἐμπρησμοῦ ὁ Νέρων ἐπωφεληθεὶς, κατέλαβε κοιλάδας καὶ λόφους, οὓς διεσκεύασεν εἰς ἀπεράντους περιπάτους, περιλαμβάνοντας πεδιάδας, ἀμπέλους, καὶ ἄλση, πάντα παραρτήματα τοῦ χρυσοῦ οἴκου, ὃν ἐν τῷ μέσῳ ἀνήγειραν αὐτῷ οἱ ἀρχιτέκτονες Κέλερ καὶ Σεβῆρος μετὰ παραβόλου πολυτελείας, μετὰ θαλάμων καταχρύσων, καὶ ἀφ' ὧν ἀπέστιλβον μαργαρῖται καὶ πολύτιμοι λίθοι, μετὰ μεγίστου ἑστιατορίου μηχανικῶς στρεφομένου κατὰ τὴν κίνησιν τοῦ ἡλίου, καὶ μετὰ στοῶν αἵτινες εἰς μιλίων ἀπόστασιν ἐξετείνοντο.

Χρυσώνητοι δοῦλοι, ἐν Κρήτῃ (Καλλίστρ. ἐν Ἀθην. ΣΤ. 263. — Εὐστθ. εἰς Ἰλ. Ξ. 421) πιθανῶς ξένοι, ἴσως ἐκ Καρίας, κλ.

Χρῶμα. Ἡ ζωγραφικὴ δὲν ἦν δυνατὸν νὰ φθάσῃ εἰς ἣν ἀκμὴν ἐστὶ γνωστὸν ὅτι ἀνεπτύχθη παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ἂν δὲν ἐγνώριζον τὴν τέχνην τῆς κατασκευῆς καλῶν, μονίμων καὶ ποικίλων χρωμάτων, ὧν τινα καὶ ἐπὶ τοιχογραφιῶν καὶ ἐπ' ἀγγείων διατηρούμενα σώζουσιν ἐνίοτε τὴν αὐτὴν ζωηρότητα, καὶ ὑπὸ νεωτέρων ἐπιστημόνων (ὡς τοῦ Humphrey Davy) ὑπεβλήθησαν εἰς χημικὰς ἀναλύσεις. Ἐκ τῶν περὶ αὐτῶν γραψάντων παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ὅσα σώζονται εἰσὶ τοῦ Θεοφράστου (ἐν τῷ «περὶ λίθων»)· τοῦ Διοσκορίδου (Βιβλ. Ε)· τοῦ Βιτρουβίου (VII)· τοῦ Πλινίου (Η. Ν. τινὰ ἐν τοῖς Βιβλ. XXXIII, XXXIV, XXXV). Ὁ Πλίνιος λέγει που (XXXV, 32) ὅτι οἱ ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων ζωγράφων ἐποιοῦντο χρῆσιν μόνον τεσσάρων χρωμάτων, ἃ καὶ ὀνομάζει, τοῦ λευκοῦ, τοῦ μέλανος καὶ δύο ἄλλων. Ἀλλὰ

τοῦτο, ἐλέγχον τῆς τέχνης μεγάλην ἀτέλειαν καὶ ἀδυναμίαν, οὐ μόνον ἀναιρεῖται ὑπὸ τῆς μαρτυρίας τοῦ Κικέρωνος, καθ'ὃν (Brut. 18) τοὺς τῶν τεσσάρων μόνον χρωμάτων χρῆσιν ποιουμένους διεδέχθησαν καλλιτέχναι, οἷοι ὁ Ἀπελλῆς καὶ ἄλλοι, τελειοποιήσαντες ἐν πᾶσι τὴν τέχνην, ἀλλ'ἀντιφάσκει καὶ πρὸς ἰδίας ἑαυτοῦ, μνημονεύοντος ἀλλαχοῦ (XXXIII. 36. XXXV, 5. 21. 23) καὶ τεσσάρων ἄλλων χρωμάτων, ἃ ἐπίσης μετεχειρίζοντο οἱ Ἕλληνες ζωγράφοι ἐπὶ τῆς ἀκμῆς τῆς τέχνης. — Αἱ χημικαὶ ἀναλύσεις ἀπέδειξαν ὅτι τὰ ἐρυθρὰ καὶ ὠχρὰ χρώματα ἦσαν μεταλλικαὶ οὐσίαι· τὰ κυανᾶ καὶ χλωρά, ὀξύδια τοῦ χαλκοῦ· τὰ μέλανα, ἀνθρακώδη· τὰ φαιά, μίγματα ὤχρας καὶ μέλανος, μετ' ὀξυδίου μελαίνης μαγνησίας, ἃ ἦσαν ἀνθρακικὴ τίτανος. Τὰ παντοῖα εἰς ἀρχαίας γραφάς, εἴτε Ἑλληνικὰς εἴτε ῥωμαϊκὰς εὑρεθέντα καὶ ὁρισθέντα χρώματα ἦσαν κατ' οὐδὲν ὀλιγαριθμότερα τῶν νῦν ἐν χρήσει, τὰ ἑπόμενα· 1) Ἐρυθρὸν, οὐχὶ ἓν, ἀλλὰ πολλά, ἤτοι ἡ μίλτος (minium), ἡ ἐρυθρὰ ὤχρα ἢ γῆ, ἡ καππαδοκική, ἥτις ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ πασῶν ἀρίστη, καὶ ἐλέγετο καὶ Σινωπὶς ἢ σινωπικὴ, ὡς ἐκ Σινώπης προελθοῦσα τὸ πρῶτον· ἡ λημνία, ἥτις καὶ αὐτὴ ὡς ἀρίστη ἐξετιμᾶτο· ἡ Ἱσπανική· ἡ αἰγυπτία, ἥτις καὶ Λιβυκὴ Σινωπὶς ἐλέγετο (λατινιστὶ cicerrulans). 6) τὸ κιννάβαρι, ἐρυθρὸς μόλυβδος, ὁμοίως καὶ μίλτος λεγόμενον καὶ αὐτὸ, ὑπὸ δὲ τοῦ Διοσκορίδου (E, 122) καὶ σανδαράκη καὶ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων corusa usta ἢ sandoracha (Vitr.), κατὰ Πλίνιον δ' εὑρεθὲν ἐν Πειραιεῖ τυχαίως διὰ φρύξεως λευκοῦ μολύβδου ἢ ψιμμυθίου. Προστίθησι δ' ὁ συγγραφεὺς ὅτι πρῶτος ὡς χρώματος ἐποιήσατο χρῆσιν αὐτοῦ ὁ ζωγράφος Νικίας ὁ Ἀθηναῖος, τῷ 330 π. Χ. Τὸ ἰνδικὸν κιννάβαρι ἦν ῥητίνη τῶν παντοίων φοινικοδένδρων, τὸ κοινῶς «δράκοντος αἷμα» λεγόμενον, καὶ μνημονευόμενον ὑπό τε τοῦ Διοσκορίδου καὶ τοῦ Πλινίου. Καὶ διὰ διαφόρων δὲ μέτρων ἐλάμβανε διαφόρους ἀποχρώσεις ἡ σανδαράκη, διὰ κιτρίνου ὀξυδίου τοῦ μολύβδου, διὰ θειούχου ἀρσενικοῦ, διὰ πεφρυγμένης σινωπίδος, ὅτε καὶ ἐλέγετο «σάνδυξ» Ἡ αὔξησις τῆς ποσότητος τῆς σινωπίδος ἀπετέλει σκοτεινήν τινα ὤχραν, ἥτις κατὰ Πλίνιον ἐλέγετο «συρικὴ,» ὡς κατασκευαζομένη ἐν τῇ νήσῳ Σύρῳ. 2) Κίτρινον. Ἡ κιτρίνη ὤχρα, sil δὲ παρὰ Ῥωμαίοις, ἔνυδρον σιδήρου ὑπεροξείδιον, μετὰ διαφόρων χρωμάτων καὶ μετ' ἀνθρακικῆς τιτάνου μιγνυμένη, ἀπετέλει διαφόρους κιτρίνας ἀποχρώσεις. Ἡ ἀρίστη ὤχρα ἐν Ἑλλάδι ἦν ἡ ἀττικὴ, ἧς, κατὰ Πλίνιον, πρῶτοι ἐποιήσαντο χρῆσιν ὁ Πολύγνωτος καὶ ὁ Μίκων, τῷ 460 π. Χ. Ὑπὸ τῶν ἀρχαίων μνημονεύεται καὶ τὸ «ὠχροειδὲς ἀρσενικὸν,» τὸ χρυσίζον (auri pigmetum), ἀλλὰ δὲν ἀπηντήθη εἰς τὰς ἀναλύσεις. 3) Πράσινον. Τὸ κυριώτερον ἦν ἡ χρυσόκολλα, ἀνθρακικὸς χαλκὸς ἢ μαλαχίτης, οὗ αἱ ἀποχρώσεις ἐξηρτῶντο ἐκ τῆς ποσότητος τῆς ἀνθρακικῆς τιτάνου. Κατὰ Πλίνιον πράσινον χρῶμα ἀπετέλουν καὶ διάφορα εἴδη ὀξικοῦ χαλκοῦ, τοῦ χαλκοῦ, ἰοῦ Κυπρίου, ἐξ ὧν ἓν ὠνομάζετο καὶ «σκωληκία». Ὑπῆρχον δὲ καὶ πράσιναι γαῖαι (χαλκοῦχα ὀξείδια). Ἓν αὐτῶν ἐλέγετο Θεοδότιον, ὡς εὑρεθὲν εἰς τὸ κτῆμα Θεοδοτίου τινὸς ἐν Σμύρνῃ· ἄλλο ἦν ἐν Ῥώμῃ ἡ πρασίνη κιμωλία τῆς Βερώνης, ἡ καὶ «Ἀππιανὸν» λεγομένη. 4) Κυανοῦν. Ὁ «κύανος» ἦν κυανοῦς, ἢ καὶ πράσινος, ἀνθρακικὸς χαλκὸς, μιγνύμενος μετ' ἀνθρακικῆς τιτάνου πρὸς ἀποχρώσεις. Ὁ Βιτρούβιος καὶ ὁ Πλίνιος μνημονεύουσι κυάνων, τοῦ κυπρίου, τοῦ σκυθικοῦ καὶ τοῦ ἀλεξανδρινοῦ, ὅστις ἦν ὁ πάντων ἄριστος, καὶ ὅμοιος τῷ ἐκ θειούχου σοδίου συγκειμένῳ «ὁρμενίῳ», τῷ νῦν λεγομένῳ «ὑπερθαλασσίῳ (outremer καὶ lapis lazuli). Τὸ χρῶμα τοῦτο ἐλέγετο καὶ «οὐράνιον (cœlon)». Σμῆγμα (lomentnm) ἦν ὁ ἐκπεπλυμένος κύανος, καὶ αὐτοῦ κατώτερον τὸ «λείωμα» (tritum). Καὶ ὁ «Ἰνδικὸς» δὲ (Indigo) ἦν ἐπίσης γνωστὸς τοῖς ἀρχαίοις. 5) Χαλκὸς πρὸς χρωματισμὸν τῶν ὑέλων, κατὰ Θεόφραστον· μὴ εὑρεθείς. Ἴσως τὸ νῦν κοβάλτιον. 6) Πορφυροῦν, ὑπῆρχε διαφόρων εἰδῶν. Τὸ ἄριστον ἦν τὸ «ἀνδρείκελον» (purpurissum), σύνθετον ἐκ κιμωλίας μετὰ τοῦ χυμοῦ τοῦ ὀστράκου τῆς πορφύρας· τὸ «ὕσγινον», ἐκ τοῦ θάμνου ὕσγης, τὸ μεταξὺ πορφυροῦ καὶ ἐρυθροῦ· τὸ λατιν. Ostrum, κρᾶμα γῆς ἐρυθρᾶς καὶ κυανοῦ ὀξειδίου χαλκοῦ. Ἐρυθρόδανον, ἐκ τοῦ γνωστοῦ φυτοῦ (ἢ ῥιζαρίου)· κατὰ Βιτρούβιον καὶ κεκαυμένη ὤχρα, σβεσθεῖσα εἰς ὄξος. 7) Φαιόν, ὤχρα κεκαυμένη, καὶ κράματα αὐτῆς μετ' ὀξειδίων σιδήρου καὶ μαγγανεσίου. 8) Μέλαν, τὸ πλεῖστον ἐξ ἀνθράκων· τὸ δὲ πάντων ἄριστον, το ἐλεφάντινον, ᾧ ἐχρᾶτο ὁ Ἀπελλῆς, καὶ τὸ τρύγινον τοῦ Πολυγνώτου καὶ Μίκωνος. Ἐκαίοντο δὲ διὰ κλημάτων ἀμπέλου. Ὁ Πλίνιος καὶ ὁ Βιτρούβιος ἀναφέρουσι πλὴν τούτων ἔτι καὶ «Ἰνδικὸν μέλαν», πιθανῶς τὴν ἰνδικὴν καὶ κινεζικὴν μελάνην. 9) Λευκόν. Πρὸς αὐτὸ μετεχειρίζοντο τὴν «μηλιάδα» γῆν, ἐκ τῆς νήσου Μήλου· τὸ «παραιτόνιον», γῆν ἐκ Παραιτονίου τῆς Μαρμαρικῆς παρὰ τῇ Αἰγύπτῳ,· τὴν λευκὴν γῆν τῆς Ἐρετρίας ἐν Εὐβοίᾳ· ἐνίοτε τὴν «λευκύαλον» ἐκ συντριβομένων ὑελίνων δακτυλίων ἃ ἠγόραζον παρὰ τῶν πτωχῶν. Τὸ δὲ ψιμμύθιον (λευκὸς ἀνθρακικὸς μόλυβδος) ὀλίγον φαίνεται ὅτι ἦν ἐν χρήσει εἰς τὴν ζωγραφικὴν, καὶ οὐδαμοῦ ἀπηντήθη. — Τὰ χρώματα ἐν γένει διαιρεῖ ὁ Πλίνιος (XXXV, 12) εἰς ἀνθηρὰ καὶ εἰς αὐστηρά. Τὰ πρῶτα ἦσαν ἡ μίλτος, τὸ ὁρμένιον, τὸ κιννάβαρι, ἡ χρυσόκολλα, τὸ φῦκος καὶ τὸ ἰνδικόν. Ταῦτα δὲ, διὰ τὸ πολυδάπανον αὐτῶν, καὶ πρὸς ἀσφάλειαν περὶ τῆς αὐτῶν γνησιότητος, ἔδιδεν εἰς τὸν ζωγράφον αὐτὸς ὁ τὴν εἰκόνα παραγγέλλων. Διηροῦντο δὲ προσέτι τὰ χρώματα εἰς φυσικὰ καὶ εἰς τεχνητὰ (Pl. XXXV, 12. — Vitr. VII, 7), καὶ μνημονεύονται ὑπὸ τῶν συγγραφέων τούτων ὡς φυσικὰ, ἡ σινωπὶς, ἡ ἐρυθρὰ γῆ, ἡ μηλιὰς, ἡ ἐρετριακὴ γῆ, τὸ παραιτόνιον, καὶ τὸ μεταλλικὸν, τὸ ἀρσενικὸν, ἡ ὤχρα, ἡ σανδαράκη, ἡ μίλτος καὶ ἡ χρυσόκολλα. Καὶ εἰς ποικίλας δ' αὐτῶν συνθέσεις ἄλλαι εἰς ἄλλας ἐδίδοντο ὑπὸ τῶν ἀρχαίων ἐπωνυμίαι.

Χυρετέαι, πόλις τῆς Ἑστιαιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ (Πτλμ.).

Χύτρα καὶ Χύτρος (ὁ), κεράμινον μαγειρικὸν ἄγγειον διαφόρου μεγέθους, ἐνίοτε ἐξ χόας χωροῦν (Πλάτ. Ἱππ. μείζ. 12).

πολλάκις εἶχε δύο ὦτα (ἦσαν «δίωτοι») ἵνα αἴρονται ἐκ τοῦ πυρός. Τινὲς ἐξ αὐτῶν εἶχον καὶ πόδας, ἵνα τίθηνται ἐπὶ τοῦ πυρὸς, καὶ ἡ τοιαύτη ἐλέγετο χυτρόπους (Ἡσίοδ. Ἔργ. 748. — Σχλ. εἰς Σφκλ. Αἴ. 1405) καὶ πυριστάτης. Τὸ κάλυμμα αὐτῆς ἐλέγετο ἐπίθεμα (Ἡρδ. A, 48). Ἐν χύτραις πολλάκις ἐξέθετον τὰ βρέφη αἱ γυναῖκες, καὶ αἱ

τοιαῦται ἐλέγοντο ἐγχυτρίστριαι (Ἀρστφ. Βάτρ. 1188. — Σουίδ. λξ. — Ἡσύχ.).

Χυτρίνδα, παιγνίδιον τῶν παιδίων, καθ' ὃ τὸ εἰς τὸ μέσον καθήμενον ἐκτυπᾶτο ὑπὸ τῶν ἄλλων στρεφομένων περὶ αὐτὸ, μέχρις οὗ συνελάμβανεν ἓν ἐξ αὐτῶν (Πολδ. Θ, 113. — Ἡσύχ.).

Χύτριον, πόλις ἀρχαία τῆς Ἰωνίας ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ. Ἐπὶ τῶν ἐρειπίων αὐτῆς ἐκτίσθησαν ἔπειτα αἱ Κλαζομεναὶ (Στρβ.).

Χυτρίδες, μικραὶ χύτραι (ἴδ.) ἅς, πλήρεις φλεγομένης πίσσης, ἐσφενδόνιζον κατὰ τοῦ ἐχθροῦ.

Χύτροι, 1) Τὰ θερμὰ λουτρὰ τῶν Θερμοπυλῶν, ὧν τὸ ὕδωρ εἶχε θεραπευτικὴν δύναμιν (Ἡρδ. Ζ, 176. — Παυσ. Δ, 33, 6). — 2) καὶ Χύτρος (ἡ), πόλις μεσόγειος τῆς νήσου Κύπρου (Στφ. Βζ. — Πτλμ.) Ν. Παλαιόκυτρον. — 3) καὶ Χύτρα (τὰ), ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις τελουμένη τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ τῶν Ἀνθεστηρίων (Ἀρστφ. Βτρ. 218).

Χῶμα, πᾶσα σώρευσις γῆς, ἑπομένως καὶ ὀχυρωματικὰ χαρακώματα (Ἡρδ. Α, 184). Πρὸ πάντων δὲ οἱ μεγάλοι σωροὶ χώματος, οἵτινες ἦσαν οἱ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων τάφοι, καὶ ἐν Πελοποννήσῳ ἦσαν «χώματα μεγάλα, ἃ καλοῦσι τάφους τῶν μετὰ Πέλοπος Φρυγῶν» (Ἀθήν. ΙΔ, 625), καὶ ὁ ἔτι σωζόμενος τάφος τοῦ Οἰνομάου «γῆς χῶμα περιψκοδομημένον λίθοις» (Παυσ. ΣΤ, 21), καὶ πολλοὶ ἐν Πελοποννήσῳ καὶ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος, πρὸ πάντων δ' ἀπαντῶμενοι ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, ὅθεν τὸ σχῆμα προέκυψε.

Χώνη, ταὐτὸ τῷ χοάνη, ἰδίως τὸ πήλινον, ἢ μετάλλινον ὄργανον δι' οὗ μεταγγί-

ζονται τὰ ῥευστὰ, τὸ χωνί. Τὸ τῆς εἰκόνος εὑρέθη ἐν Πομπηΐᾳ, ὑάλινον.

Χώνη, πόλις τῆς Λευκανίας ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ πρὸς τῇ Βρουτίᾳ. Ὁ κάτοικος Χ ῶ ν ο ς, ἐκ τοῦ γένους τῶν Οἰνωτρῶν (Λυκόφρ. 983. — Στρβ.),

Χωράσμιοι, λαὸς τῆς Σογδιανῆς ἐν Περσίᾳ, περὶ τὸν Ὦξον ποταμὸν κατοικῶν. Χορίσμιοι παρ' Ἡροδότῳ (Γ, 93)· ἔνθα οἱ νῦν Χορασὰν ἢ Καρὲσμ (Ἀρρ. Διον. Περ. 746).

Χωρηνὴ, ἐπαρχία τῆς Ἀραχωσίας, πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἰνδοῦ (Στρβ. — Πτλμ.).

Χωρομναῖοι, (οἱ), λαός τις τῶν ἐν Περσίᾳ (Διόδ. Α, 115).

Χωρομιθρικὴ, ἐπαρχία τῆς ἀρκτικῆς Μηδίας, συνορεύουσα τῇ Παρθικῇ (Πτλμ.).

Χῶς (ὁ), λέξις δωρικὴ, παρὰ τοῖς Ἀργείοις ἰδίως ἐν χρήσει, καὶ δηλοῦσα τὴν ἐκ συμβολῆς, συνεισφορᾶς, ἑστίασιν (Ἀθήν. Η). Ἑκάστη δὲ μερὶς ἐλέγετο αἶσα.

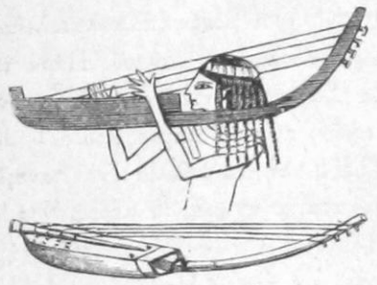
Χωστρὶς, μηχανὴ ἐπεστεγασμένη ὑφ' ἣν ἐκαλύπτοντο οἱ εἰς τὰς πολιορκίας τὰς τάφρους ὀρύττοντες, ἢ ἄλλως καὶ Χελώνη (ἴδ.) λεγομένη (Πολβ.).

Ψ

Ψάκον, ἀκρωτήριον τῆς νήσου Κρήτης, κείμενον εἰς τὰ δυτικὰ αὐτῆς. Νῦν Σπάδα.

Ψαλὶς (ἡ), τὸ ψαλίδιον δι' οὗ ἔκειρον τὴν κόμην, ἐκούρευον τὰ κτήνη, ἐψαλίδιζον τὰ ἄνθη εἰς κατασκευὴν στεφάνων, κλ. Τὰ δύο τέμνοντα πέρατα αὐτῆς ἠνοῦντο ἄνωθεν δι' ἡμικυκλίου ἐλαστικοῦ μετάλλου, ὡς ἐν τῇ εἰκόνι ἐξ ἀρχαίου δακτυλιολίθου. Ἕνεκα τοῦ σχήματος τούτου ψαλὶς ἐλέγετο καὶ ἡ εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ θόλου ἡμικυκλικὴ τῶν λίθων συνάντησις, καὶ πολλάκις καὶ ἡ ἡμικυκλικὴ οἰκοδομή.

Ψαλτήριον, μουσικὸν ὄργανον, τὸ ἄλλως λεγόμενον μ ά γ α δ ι ς (Ἀπλλν. παρ' Ἀθν. ΙΔ, 626), ἐφευρεθὲν ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ Κυθηρίου καὶ ἐν Ἐφέσῳ καθιερωθὲν τῇ Ἀρτέμιδι. Συνέκειτο ἐξ ἑνὸς ἠχητικοῦ κιβωτίου καὶ ἑνὸς ξύλου, ἢ γωνιαίως συναντωμένων ἢ τόξον ἀποτελούντων, καὶ ἐχόντων ὀκτὼ χορδὰς ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον τεθειμένας, ὡς τὴν σημερινὴν ἅρπαν. Ἐπαίζετο δὲ φερόμενον ὁριζοντίως ἐπὶ τοῦ ὤμου, ὡς ἐν τῇ προκειμένῃ αἰγυπτιακῇ εἰκόνι. Τὸ δὲ ὑπ'

αὐτὴν παριστᾷ πρωτότυπον τοιοῦτο ὄργανον διατηρούμενον ἐν τῷ Βρετανικῷ Μουσείῳ, καὶ εἰς τὸ κιβώτιον, δέρματι ἐπικεκαλυμμένον, ἔχον ὀπὰς διὰ τὴν ἀντήχησιν. Ἀμβρακιώτης δέ τις, πολιτογραφηθεὶς Σικυώνιος, Ἐπίγονος δὲ καλούμενος, μετερρύθμισεν αὐτὸ εἰς ὄρθιον (ὡς τὴν ἅρπαν), μετακληθὲν Ἐπιγόνιον (Αὐτ. Ε, 183). Ἐν χρήσει καὶ παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ παρὰ τοῖς Ἑβραίοις, παρὰ τούτοις ἐλέγετο Ναῦλα (Ἀθανάσ. Τρ. Β, σλ. 511. — Γρηγ. Νεοτ. Τμ. Γ, σλ. 295).

(Ἶδ. Ψ α λ ί ς).

Ψάλτρια. Αἱ εἰς τὰ συμπόσια μισθούμεναι γυναῖκες, οὐχὶ αὐστηρῶν πάντοτε ἠθῶν, ἵνα ψάλλωσι πρὸς ψαλτήριον ἢ κιθάραν, ἐλέγοντο ψ ά λ τ ρ ι α ι, ὅπερ ὅμως σημαίνει πᾶσαν ὄργανον παίζουσαν καὶ ψάλλουσαν, ὥστε καὶ ὑπὸ τὴν ἀπέναντι εἰκόνα, τὴν ἐπὶ τοιχογραφίας ἐν Ἰταλίᾳ παριστῶσαν τὴν Μοῦσαν Ἐρατὼ, ἐστὶ γεγραμμένη ἡ λέξις ΨΑΛΤΡΙΑ.

Ψαλυχίδαι, ἐπίσημός τις γενεὰ ἐν Αἰγίνῃ (Πινδ. Ἰσθμ. ΣΤ, 91).

Ψαμάθη, 1) θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος, ἐκ τοῦ Αἰακοῦ μήτηρ τοῦ Φώκου, φονευθέντος ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ Τελαμῶνος καὶ Πηλέως (Ἡσδ. Θγ. 260. 1004. — Ἀπλλδ. Γ, 12, 6). Κατὰ μεταγενεστέρους, γυνὴ τοῦ Πρωτέως (Εὐρπ. Ἑλ. 8). Παρὰ Πινδάρῳ, Ψαμάθεια. — 2) Θυγάτηρ τοῦ Προτύπου, βασιλέως τοῦ Ἄργους, ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος μήτηρ τοῦ Λίνου, φονευθεῖσα δὲ ὑπὸ τοῦ πατρός της (Παυσ. Β, 19).

Ψαμμαθοῦς (ὁ), πόλις μετὰ λιμένος ἐν Λακωνίᾳ, ἀνατολικῶς κειμένη τοῦ Ταινάρου ἀκρωτηρίου (Παυσ. Γ, 25. — Σκύλαξ. — Στρ. Βζ.). Καὶ Ἀμμαθοῦς παρὰ Στράβωνι, ὡς ψάμμος = ἄμμος.

Ψαμμήνητος, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Ἀμάσιδος, τελευταῖος βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, ἓξ μῆνας μετὰ τὸν ἐνθρονισμόν του (τῷ 525 π. Χ.) ἀναγκασθεὶς νὰ παραδοθῇ τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν Καμβύσῃ, μετ' ἐπίμονον καὶ γενναίαν ἀντίστασιν κατὰ τ' ἀνατολικὰ μεθόρια τοῦ κράτους του, καὶ νὰ παραδώσῃ καὶ τὴν πρωτεύουσαν Μέμφιν. Ὁ κατακτητὴς, θανατώσας τὸν υἱὸν τοῦ Ψαμμηνίτου, ἠθέλησεν αὐτὸν νὰ ἐγκαταστήσῃ διοικητὴν τῆς Αἰγύπτου· ἀλλ' ἀνακαλύψας μετ' οὐ πολὺ συνωμοσίαν τεκταινομένην ὑπὸ τοῦ Ψαμμηνίτου, τὸν ἐθανάτωσε, ποτίσας αὐτὸν αἷμα ταύρου (Ἡρδ. Γ', 10).

Ψαμμήτιχος (Θουκ.) ἢ Ψ α μ μ ί τ ι χ ο ς (Ἡρόδ. — Διόδ. — Στρβ.), υἱὸς τοῦ Νεχῶ, ἐκ Σάϊος, πόλεως τῆς κάτω Αἰγύπτου. Μετὰ μακρὰν ἀναρχίαν, ἐφ' ἧς τὴν διοίκησιν ἀλληλοδιαδόχως κατέλαβον Αἰθίο-

πες ἢ ἐγχώριοι τυχοδιῶκται, δώδεκα ἐπίσημοι Αἰγύπτιοι συνεδέθησαν τέλος εἰς δωδεκαρχίαν, τῷ 670 π.Χ., καὶ ἀπέδωκαν τὴν εἰρήνην εἰς τὴν χώραν. Ἀλλὰ μετά τινα ἔτη, εἷς ἐξ αὐτῶν, ὁ Ψαμμήτιχος, ἀπόγονος τῆς βασιλικῆς γενεᾶς, κατεπολέμησε καὶ κατενίκησε παρὰ τῇ πόλει Μέμφιδι τοὺς συγκυβερνήτας του, βοηθείᾳ Ἑλλήνων, Καρῶν καὶ Ἰώνων, καὶ ἐγκατέστη μόνος βασιλεὺς, ἀπὸ 656 — 617., τὴν Σάϊν καταστήσας πρωτεύουσαν, καὶ πρῶτος ἠνέωξε τὴν Αἴγυπτον εἰς τοὺς Ἕλληνας, ἐπιτρέψας αὐτοῖς νὰ κτίσουν ἐπὶ τοῦ Νείλου φρούριον καὶ ἐμπορεῖον τὴν Νώνακριν, καὶ ἄλλα μέρη τῆς χώρας νὰ ἐποικήσωσι, καὶ εἰς τοὺς Ἴωνας νὰ ὀχυρώσωσι στρατόπεδον κατὰ τ' ἀνατολικὰ τῆς Αἰγύπτου, πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἐκεῖσε ὁρίων. Ἐπ' αὐτοῦ ἔπαυσεν ἡ ἀπομόνωσις τῆς Αἰγύπτου καὶ ἡ αὐστηρότης τῆς εἰς φυλὰς διαιρέσεως. Ἀλλ' ἐκ τῆς στρατιωτικῆς φυλῆς 240,000 δυσαρεστούμενοι διὰ ταῦτα, ἀπῴκησαν εἰς Αἰθιοπίαν (Ἡρδ. Β, 30). Ὑπὸ τῶν Σκυθῶν προσβληθεὶς, τοὺς ἀπέκρουσεν· ἐξέτεινε τῆς Αἰγύπτου τὰ ὅρια, ἐκυρίευσε μετὰ μακρὰν, δῆθεν 29 ἐτῶν, πολιορκίαν τὴν πόλιν Ἀσδὸδ, καὶ ὑπέταξε τὴν γῆν τῶν Φιλισταίων (Ἡρδ. Α, 205. Β, 47. 151.— Διόδ. Α, 67).

Ψάμμις, υἱὸς τοῦ Νεχῶ καὶ διάδοχος αὐτοῦ εἰς τὸν θρόνον τῆς Αἰγύπτου, βασιλεύσας 604 μέχρι 595 π. Χ. (Ἡρδ. Β, 160).

Ψαῦμις, υἱὸς Ἄκρωνος ἐκ Καμαρίνης τῆς Σικελίας, νικήσας ἁπήνῃ εἰς τὰ Ὀλύμπια τῇ 82ᾳ Ὀλυμπιάδι (Πινδ. Ὀλ. Δ καὶ Ε).

Ψαφὶς, χωρίον καὶ δῆμος τῆς Αἰαντίδος φυλῆς ἐν Ἀττικῇ, πλησίον τοῦ Ὠρωποῦ, παρὰ τῷ μαντείῳ τοῦ Τροφωνίου (Στρβ. Θ, 1, 22).

Ψέλλιον, ὅσμημα χρυσοῦν καὶ πολύτιμον, ὃ ἔφερον αἱ γυναῖκες περὶ τὸ μετακάρπιον τῶν χειρῶν ἢ τοὺς βραχίονας, ὥστε καὶ περὶ Πραξιτέλους· μνημονεύεται (Pl. XXXIV, 19. 10—Τατν. κ. Ἑλλ. 55) ὅτι ἐν ἄλλοις ἐποίησε «ψελλισουμένην» γυναῖκα. Παρὰ δὲ βαρβάροις (Πέρσαις, Μήδοις, Γα-

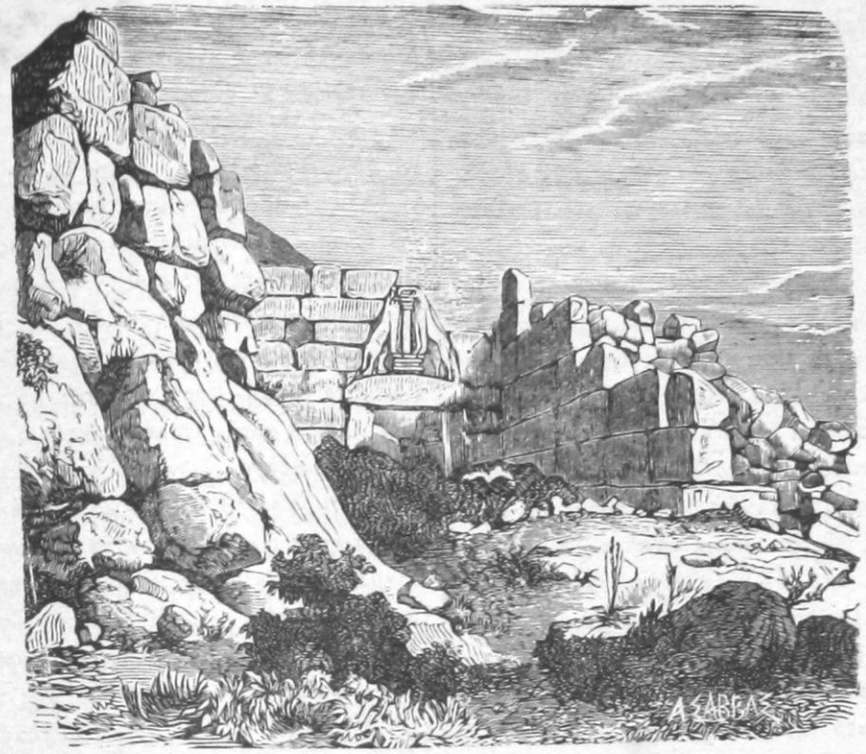

λάταις), ἔφερον αὐτὰ καὶ οἱ ἄνδρες (Ἡρδ. Η, 123. Θ, 80. — Ξνφ. Ἀνδ. Α, 1, 27. —Liv. I, 11) οὐ μόνον ἐπὶ πολυτελείᾳ, ἀλλὰ καὶ ὡς σύμβολον τοῦ βαθμοῦ. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Σαβίνοις ἐδίδετο καὶ εἰς ἀναγνώρισιν ὑπηρεσιῶν, ἐν εἴδει παρασήμου (T. Liv. X. 44). Τὰ Ἑλληνικὰ ψέλλια εἶχον παντοῖα ὀνόματα, κατὰ τὸ σχῆμα, τὸ μέρος ἔνθα ἐφέροντο, κτλ. Ἐν Ἀθήναις, ἕνεκα τοῦ σχήματος, ἐλέγοντο καὶ ὄφεις (Ἡσύχ. λξ.).

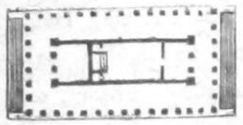
Ψευδεγγραφῆς γραφή. Οἱ εἰς τὸ δημόσιον ὀφείλοντες κατεγράφοντο εἰς κατάλογον ὑπὸ τῶν πρακτόρων, καὶ ὅταν ἀπέτινον τὸ ὀφειλόμενον, διεγράφοντο αὐτῶν τὰ ὀνόματα (Δμσθ. κ. Τιμοκρ. 696) Ἂν δέ τις πολίτης διϊσχυρίζετο ὅτι κακῶς καὶ ψευδῶς ἐνεγράφη ἐν ᾧ οὐδὲν ὤφειλεν ἢ οὐχὶ ὅσον ἐνεγράφη, ἠδύνατο νὰ κινήσῃ δίκην ἢ μᾶλλον γ ρ α φ ὴ ν (ἤτοι ἐγκληματικὴν δίκην) ψ ε υ δ ε γ γ ρ α φ ῆ ς ἢ κατὰ τῶν πρακτόρων, ἢ κατὰ τοῦ ψευδῶς προκαλέσαντος τὴν ἐγγραφήν του. Ἂν ὁ ἐναγόμενος, ὁ ψευδῶς ἐγγράψας, ἡττᾶτο, ἐνεγράφετο εἰς τοὺς καταλόγους τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀντὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἐνάγοντος, διὰ τὴν ἐγγεγραμμένην ποσότητα. Ἡ δίκη ἦν τῆς δικαιοδοσίας τῶν θεσμοθετῶν (Πολυδ. Η, 40, 43.—Ἁρποκρ. καὶ Σουΐδ. λξ.).

Ψευδισόδομος, ὁ ῥυθμὸς τῆς τοιχοδομίας ὁ ἀποτελῶν τὴν μετάβασιν ἀπὸ τῆς ἀρχαίας πολυγωνίου, εἰς τὴν ἰσόδομον τῶν ἡμερῶν τῆς ἀκμῆς. Κατ' αὐτὴν οἱ λίθοι εἰσὶ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον παραλληλεπίπε-

δοι, οὐχὶ πάντες τῶν αὐτῶν διαστάσεων, καί τινες παρεκκλίνουσι τῆς καθέτου γραμμῆς ἢ τῆς ὁριζοντίου. Τοιοῦτος ῥυθμὸς ἀπαντᾶται ἔτι καὶ εἰς τὰς Μυκήνας, περὶ τὴν πύλην τῶν λεόντων, ἴσως ὅμως ἐκ μεταγενεστέρων ἐπιτειχισμῶν ἢ διορθώσεων τῶν τειχῶν πρὸ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, διότι τότε ἔτι ἐπεκράτει, ὡς φαίνεται καὶ εἰς τὴν Πνύκα τῶν Ἀθηνῶν, τὴν ἐπὶ Θεμιστοκλέους διασκευασθεῖσαν, καὶ εἰς τὰ τείχη τὰ ὑπὸ τῶν εἰσβαλόντων Πελοποννησίων ὑπὲρ τὴν Δεκέλειαν ἀνεγερθέντα.

Ψευδοδίπτερος. Δίπτερος ἦν ὁ ναὸς ὁ ἔχων περὶ τὸν σηκὸν διπλῆν στοὰν ἢ

σειρὰν κιόνων· ψ ε υ δ ο δ ί π τ ε ρ ο ς δ' ἐκεῖνος οὗ ἔλειπεν ἡ ἐντὸς σειρὰ, καὶ ὅμως ἡ

(ΑΡΧ. ΑΕΞ. Α. Ρ. ΡΑΓΚΑΒΗ ΤΟΜ. Β').

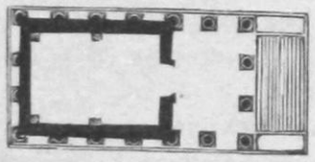
Ψευδόθυρον, ψευδὴς θύρα, ὁμοίωμα μόνον θύρας. Ἀλλ' ἐπίσης καὶ ἡ κρυπτὴ, μυστικὴ, μὴ φαινομένη θύρα (Ammian. XIV, 1).

Ψευδοκλητείας γραφή. Κατὰ τὴν ἀττικὴν δικονομίαν ὁ ἐναγόμενος, εἰς οἱανδήποτε δίκην ἐκαλεῖτο ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος, συνοδευομένου ὑπὸ δύο μαρτύρων, οἵτινες ἐλέγοντο κλήτορες ἢ κλητῆρες, νὰ προσέλθῃ εἰς τὸ δικαστήριον τὴν δικάσιμον ἡμέραν, καὶ ἂν δὲν προσήρχετο, κατεδικάζετο ἐρήμην, ἐκτὸς ἂν ἠδύνατο ν' ἀποδείξῃ ὅτι δὲν ἐκλητεύθη, καὶ ὅτι ψευδὴς ἦν ὁ περὶ τούτου ἰσχυρισμὸς τῶν κλητήρων. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐκίνει κατ' αὐτῶν δίκην ψ ε υ δ ο κ λ η τ ε ί α ς (Δμσθ.πρ. Νικοστρ.), καὶ ὁ τρὶς ψευδοκλητείας ἁλοὺς περιήρχετο εἰς ἀτιμίαν ὡς πάντες οἱ ψευδομάρτυρες. Ἠδύνατο δὲ

τὸ δικαστήριον, ἂν ἐνέκρινε, καὶ ἐπὶ τῆς πρώτης καταδίκης νὰ ἐπιβάλῃ τὴν ἀτιμίαν(Ἀνδκδ. Π. μυς.10) καὶ, ἀναλόγως τῆς σπουδαιότητος τοῦ ἐγκλήματος, ὡς καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον.

Ψευδομαρτυριῶν δίκη. Ἐν Ἀθήναις ὁ ὑπὸ τῶν δικαστηρίων καταδικασθεὶς καὶ διϊσχυριζόμενος ὅτι ψευδεῖς ἐδόθησαν κατ' αὐτοῦ μαρτυρίαι, ἠδύνατο νὰ κινήσῃ κατὰ τῶν μαρτύρων δίκην ψευδομαρτυριῶν, ὡς καὶ κατὰ τοῦ προσενεγκόντος τοὺς ψευδεῖς μάρτυρας δίκην κακοτεχνιῶν (Δμσθ. κ. Εὐκρτ. 1139). Καὶ ἂν μὲν πάντες οἱ μάρτυρες ἀπεδείκνυντο ψευδῶς μαρτυρήσαντες, τότε ἡ δίκη ἐγίνετο ἀνάδικος (Σχλ. Πλτ. Νομ. Γ, σλ. 530), ἤτοι ἠκυροῦτο, καὶ ἐδικάζετο ἀπ' ἀρχῆς· ἂν δὲ μόνον τινὲς τῶν μαρτύρων, ἡ ἀπόφασις ἔμενεν ἔγκυρος, πλὴν ἐπὶ δικῶν ξενίας καὶ κληρώσεως (ἴδ. καὶ Ῥαγκ. Ἄπαντ. ΙΕ. Πολιτ. ἀρχ. Α. σλ. 383), καὶ οἱ ψευδομάρτυρες μόνον ἐτιμωροῦντο. Ὁ δὲ τρὶς ἁλοὺς ψευδομαρτυρίας περιέπιπτεν εἰς ἀτιμίαν.

Ψευδοπερίπτερος, ἐλέγετο ναὸς ὅστις κατὰ τὰς μακρὰς αὐτοῦ πλευρὰς εἶχεν ἔξωθεν οὐχί, ὡς ὁ περίπτερος, στοὰν κιόνων

ἀπὸ τοῦ τοίχου ἀπεχόντων, ἀλλ' ἡμικίονας μόνον, εἰς τὸν τοῖχον προσκεκολλημένους. Τοιοῦτος ἦν ὁ ναὸς τῆς Ἀνδρικῆς Τύχης ἐν Ῥώμῃ, οὗ τὸ προσηρτημένον σχέδιον.

Ψευδοφίλιππος, δοῦλός τις, Ἀνδρίσκος καλούμενος, καὶ διϊσχυρισθεὶς ὅτι ἦν Φίλιππος, ὁ υἱὸς Περσέως, τοῦ βασιλέως τῆς Μακεδονίας (Στρβ.).

Ψῆσσοι, λαὸς τῆς ἀσιατικῆς Σαρματίας, εἰς τ' ἀνατολικὰ τῆς Μαιώτιδος κατοικῶν (Στρβ.—Πτλμ.).

Ψήκτρα, ὄργανον πρὸς ξέσιν καὶ καθαρισμὸν, ἰδίως τῶν ἵππων (Εὐρπ. Ἱππόλ).

Ψήφισμα, ἴδ. Ἐκκλησία.

Ψηφοπαίκτης, εἶδος ταχυδακτυλουργοῦ, ἀπατῶντος τοὺς θεατὰς, ἢ τοὺς παίζοντας μετ' αὐτοῦ, διὰ τῆς ταχείας μεταβιβάσεως ψήφων ἢ κύβων ἀπὸ μιᾶς χειρὸς εἰς τὴν ἄλλην. Ὁ αὐτὸς ἐλέγετο καὶ ψηφοκλέπτης (Ἀλκίφρ. Ἐπ. Γ, 20.—Ἀθν. Α, 34.—Σουΐδ.).

Ψηφοθεσία. Οὕτως ἐκαλεῖτο ἡ τέχνη τοῦ συναρμολογεῖν μικροτάτας ψήφους ἢ ἀβακίσκους, ὡς ἐπίσης τὰς ἔλεγον, διαφόρων χρωμάτων εἰς σύνθεσιν ζωγραφιῶν, δι' ὧν πρὸ πάντων ἐκαλλωπίζοντο τῶν πολυτελῶν οἰκοδομῶν τὰ ἐδάφη. Εὑρέτης αὐτῆς λέγεται, ἢ ἴσως μᾶλλον αὐτὴν ἐτελειοποίησεν, ὁ ἐπὶ τῶν πρώτων Διαδόχων ζῶν Σῶσος ὁ ἐκ Περγάμου (Pl. XXXVI, 20), οὗ μάλιστα ἐπῃνεῖτο ὁ «ἀσάρωτος οἶκος», παράστασις, διὰ ψηφοθετημάτων, ἐδάφους ἑστιατορίου διατηροῦντος τὰ περιερριμμένα λείψανα δείπνου. Τοῦ θαυμασίου τούτου ἔργου μιμήσεις ἀνευρέθησαν καὶ ἐν Ῥώμῃ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ. Εἰς τὴν οἰκίαν Δημητρίου τοῦ Φαληρέως τὰ ἐδάφη τῶν ἀνδρώνων κατεσκευάσθησαν «ἄνθινα» (Διοδ. ΙΒ, 543). Εἰς τοῦ Ἱέρωνος δὲ τὴν θαλαμηγὸν κατεσκευάσθη «δάπεδον ἐν ἀβακίοις», παριστῶν πάντα τῆς Ἰλιάδος τὸν μῦθον (ΙΒ. 543). Λαμπρὸν δὲ καὶ πλῆρες ψηφοθέτημα εὑρέθη ἐν Πομπηΐᾳ, εἰς τὸν λεγόμενον «οἶκον τοῦ Φαύνου», συγκείμενον ἐξ ὑελίνων ψήφων, καὶ παριστῶν τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην τοῦ Ἀλεξάνδρου κατὰ τοῦ Δαρείου, ἴσως κατὰ τὴν εἰκόνα τῆς ζωγράφου Ἑλένης (Φωτ. Πλαν. Δ, 247). Ἐξηκολούθησε δ' ἡ τέχνη αὕτη ζωηρῶς ἀσκουμένη καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων, ἐξ ἧς ἐποχῆς λείψανα αὐτῆς ἀνευρίσκονται ἐν Ἑλλάδι, καὶ ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, πρὸ πάντων δι' ὑαλίνων χρωματιστῶν ἢ διαχρύσων ψήφων, ὡς εἰς τὴν χαλκιδικὴν τοῦ Ἰουστινιανοῦ παρεστήθησαν οὕτω πάντα αὐτοῦ τὰ κατορθώματα (Πρωκ. π. κτμ. Α, 10) καὶ οὕτως ἔκτοτε κατεκοσμοῦντο δι'

ἁγιογραφιῶν οἱ θόλοι τῶν ἐκκλησιῶν καὶ οἱ τοῖχοι.

Ψῆφος (ἡ), πᾶν μικρὸν λιθάριον οἵας δήποτε χρήσεως· ὡς διὰ ψηφοθεσίαν (ἴδ.), διὰ τοὺς ἐπὶ ἀβακίων ἀριθμητικοὺς ὑπολογισμούς, οἷον τὸ ἐν τῇ εἰκόνι ἐξ ἀναγλύφου τυρρηνικοῦ δια κυβείαν, κτλ. Πρὸ πάντων δὲ μεγάλη καὶ ἐπίσημος ἐγίνετο χρῆσις τῶν ψήφων εἰς τὰς πολιτικὰς καὶ δικαστικὰς συνελεύσεις. Κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ τὸν χαρακτῆρα τῶν ὑποθέσεων περὶ ὧν ἐπρόκειτο νὰ δηλωθῇ τῆς συνελεύσεως ἡ ἀπόφασις, ἡ ψηφοφορία ἐλέγετο ἢ μυστικὴ (κρύβδην) ἢ φανερά. Εἰς τὰς δικαστικὰς ἀποφάσεις, μετὰ τὴν δίκην σύσκεψις τῶν δικαστῶν δὲν ἐγίνετο, οὐδ' ἦν ἐφικτὴ διὰ τὸ πλῆθος αὐτῶν (Ἀρστ. Πολ. Β, 5, 8)· ἡ ψηφοφορία δ' ἦν μυστικὴ, καὶ μετεχειρίζοντο πρὸς αὐτὴν κατ' ἀρχὰς ψήφους (λιθάρια), εἶτα κυάμους, δι' ὃ καὶ ὡς φιλόδικον τὸν δῆμον ἐλέγχων ὁ Ἀριστοφάνης (Ἱππ. 41), λέγει αὐτὸν «κυαμοτρῶγα», ἢ καὶ ὄστρακα καλούμενα χοιρίνας (Ἀρστφ. Σφ. 333), πάντα ταῦτα κατὰ δύο χρώματα, λευκὰ μὲν τὰ ἀθωοῦντα, μέλανα δὲ τὰ καταδικάζοντα. Εἰς ἔτι δὲ μεταγενεστέρους χρόνους ἀντικατέστησαν καὶ ταῦτα διὰ μικρῶν μεταλλίνων δισκαρίων, ἄτινα ὡς ἐκ τοῦ σχήματος αὐτῶν σπόνδυλοι, ἀλλ' οὐχ ἧττον γενικῶς καὶ ψῆφοι ἐλέγοντο, καὶ ὧν οἱ μὲν ἦσαν διατετρυπημένοι, οἱ καταδικαστικοὶ, οἱ δὲ πλήρεις, οἱ ἀθωωτικοὶ (Αἰσχ. κ. Τιμρχ. 33). Κατ' ἀρχὰς ἐτίθετο ἓν καὶ μόνον ἀγγεῖον, κάδος, καδίσκος, ἢ καὶ ὑδρία λεγόμενον, εἰς ὃ ἕκαστος ἔρριπτεν ἣν ἤθελε ψῆφον, διατηρῶν τὴν ἄλλην. Μετ' Εὐκλείδην δὲ ὁ καδίσκος οὗτος ἦν χαλκοῦς, καὶ ἐλέγετο κύριος· παρ' αὐτῷ δ' ἐξετίθετο καὶ ἄλλος ξύλινος, λεγόμενος ἄκυρος, διὰ τὰς περιττὰς ψήφους. Ἔκειτο δ' ἐπὶ τοῦ κυρίου καδίσκου πῶμα, κημὸς λεγόμενον, δι' οὗ μία μόνη ψῆφος διήρχετο. Ἡ ἡγεμονεύουσα ἀρχὴ ἔχυνεν ἔπειτα τὰς ψήφους τοῦ κυρίου καδίσκου εἰς τράπεζαν, καὶ ἐκεῖ ἠριθμοῦντο. Ὑπῆρχε δὲ πρὸ τοῦ Εὐκλείδου, ὡς φαίνεται, καὶ ἄλλο εἶδος ψηφοφορίας διὰ δύο καδίσκων, ὧν ὁ μὲν ἐλέγετο ἀπολύων, ὁ ἀθωωτικὸς, ὁ δὲ ἀπολλύς, ὁ τὰς καταδικαστικὰς ψήφους δεχόμενος (Φρύνιχ. ἐν Ἀρπκρ. καὶ Σουΐδ.). Αὕτη πιθανῶς ἦν ἡ φανερὰ ψηφοφορία. Εἰς τὰς ποινικὰς δίκας ἡ ἰσοψηφία ἐλογίζετο ὑπὲρ τοῦ κατηγορουμένου (Εὐρπ. Ἠλέκτρ. 1257), καὶ ἐλέγετο ὅτι ὑπὲρ αὐτοῦ προσετίθετο ἡ ψῆφος τῆς Ἀθηνᾶς, διότι ἐπεκράτει ἡ δόξα, ὅτ' ἐπὶ τῆς δίκης τοῦ Ὀρέστου εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον, ἰσοψηφούντων τῶν δικαστῶν, ἡ Ἀθηνᾶ ἔρριψε τὴν ψῆφόν της ὑπὲρ αὐτοῦ ἀφα-

νῶς (Αἰσχλ. Εὐμ. 741— Ἀντφ. π. Ἡρδ. κλ.ΝΑ).— Εἰς δὲ τὰς πολιτικὰς συνελεύσεις, τὴν βουλὴν, τὴν ἐκκλησίαν τοῦ δήμου, ὤμνυον τὰ μέλη ὅτι θὰ ἐψήφιζον κατὰ τοὺς κειμένους νόμους, εἰς ἃς δὲ περιστάσεις νόμοι δὲν ὑπῆρχον, κατὰ συνείδησιν (Δμσθ. ἐν Λεπτ. σελ. 339). Ψηφοφορία ἦν ἀναγκαία προσέτι καὶ ὅπου μέγας ψήφων ἀριθμὸς ἀπητεῖτο, ὡς ἐπὶ πολιτογραφήσεως, καταργήσεως ἀτιμίας, ἐξοστρακισμοῦ (ἴδ.) κτλ. Δι' ἐκλογὰς δὲ ἀντικαθίστα τὴν ψηφοφορίαν ἡ χειροτονία (ἴδ.), εἶδος προχείρου καὶ φανερᾶς ψηφοφορίας. — Περὶ τῶν βασιλέων τῆς Σπάρτης ἐπίστευόν τινες τῶν ἀρχαίων συγγραφέων (Ἡρδ. Ζ, 57), ὅτι εἶχον ἕκαστος ἀνὰ δύο ψήφους εἰς τὴν γερουσίαν· ἀλλ' ὁ Θουκυδίδης (Α, 20) ῥητῶς ἀναιρεῖ τοῦτο, ἐξηγῶν ὅτι ἐπὶ διχοψηφίας εἶχον μόνον τὴν νικῶσαν.— Ὁ Σύλλας, κυριεύσας τὰς Ἀθήνας, ἀφῄρεσεν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων τὸ δικαίωμα τοῦ ψήφου καὶ τῆς χειροτονίας, ὑποσχεθεὶς αὐτὸ μόνον εἰς τοὺς ἐγγόνους των.— Οἱ δίδοντες ψῆφον ἐλέγοντο

ὅτι ἐψηφίζοντο, ἔφερον ψῆφον ἢ ἐτίθεντο ψῆφον. Ψηφίζεσθαί τι ἐδήλου ἀποφασίζειν τι διὰ ψήφου. Ὁ ἄρχων ὁ προκαλῶν εἰς ψηφοφορίαν ἦν ὁ ἐπιψηφίζων, ψῆφον ἐπάγων ἢ διδούς. Ἀλλὰ καὶ ψῆφον τινὶ διδόναι ἐσήμαινε προσέτι ψηφίζειν ὑπέρ τινος.

Ψιθύρου Ἀφροδίτης, καὶ ψιθυριστῶν Ἔρωτος καὶ Ἑρμοῦ, ὑπῆρχον ἱερὰ ἐν Ἀθήναις, ἀγνώστου θέσεως.

Ψίλλες (ὁ) (Στρβ.), ἢ Ψίλις (Στφ. Βζ.), ποταμὸς τῆς Βιθυνίας ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ.

Ψιλοί, ἴδ. στρατός.

Ψιλοκιθαριστική, ἡ τέχνη τοῦ κρούειν τὴν κιθάραν καθ' ἑαυτὴν οὐχὶ πρὸς συνοδείαν καὶ ὑποστήριξιν τοῦ ᾄσματος. Ὁ μάλιστα καλλιεργήσας αὐτὴν ἦν Λύσανδρος ὁ Σικυώνιος (Ἀθήν. 14, 627).

Ψίλωθρον, χρίσμα, ἀλοιφὴ δι' ἧς οἱ τρυφηλοὶ καὶ θηλυπρεπεῖς ἐψίλουν, ἀφήρουν τὰς τρίχας (Ἡρδ. Δ, 25) ἀπὸ τοῦ προσώπου ἢ ἄλλων μερῶν τοῦ σώματος, κατασκευαζομένη ἐξ ἀσβέστου μετὰ πεπυρωμένου ἀρσενικοῦ.

Ψίμυθος (ὁ), καὶ ψιμύθιον, ἀλοιφὴ ἐκ μολύβδου δι' ὀξέων εἰς τίτανον μεταβαλλομένου, φάρμακον θανατηφόρον, δι' οὗ αἱ φιλάρεσκοι γυναῖκες ἐπετρίβοντο τὸ πρόσωπον ὅπως φαίνηται λευκὸν (Πλουτ. Συμποσ. ΣΤ, 6).

Ψυκτήρ, καὶ ψυγεύς, ἀγγεῖον ἢ κρατὴρ πρὸς κατάψυξιν τοῦ οἴνου (Πλατ. Συμπ. 332. — Τιμοκ. Λεξ. Πλατ. λξ. — Ἀθήν. ΙΑ, 469. 502. 503), συνήθως χαλκοῦν (Ἀθν. Δ, 142) ἢ καὶ ἀργυροῦν (Ἀθν. Ε, 199). Ἦν δὲ διπλοῦν, τὸ ἐντὸς, εἰς ὃ ἐτίθετο ἡ χιών, καὶ τὸ ἐκτὸς, εἰς ὃ ὁ οἶνος, ὡς σώζεται ἐν πήλινον εἰς τὸ μουσεῖον τῆς Δανίας. Εἶχε δὲ κατὰ τὸν πυθμένα κρουνίσκον, δι' οὗ ἐξέρρεεν ὁ οἶνος ἀφ' οὗ ἐψύχετο. Τὸν ψυκτῆρα τοῦ Κλεομένους (Φύλαρχος ἐν Ἀθην. Δ, 142) λέγει κρατῆρα ὁ Πλουταρχος (Κλεομ. Γ). Ὑπῆρχον δὲ ψυκτῆρες διαφόρου χωρητικότητος, ἀπὸ 8 κοτυλῶν (Πλάτ. Αὐτ.), μέχρι πολλῶν μετρητῶν (Ἀθήν. Ε, 199). Πολλάκις δ' ἐδίδοντο ψυκτῆρες καὶ ὡς ἔπαθλα τοῖς νικῶσι κοτταβισταῖς.

Ψύλλοι, λαὸς μεσόγειος τῆς Κυρηναϊκῆς, καθ' Ἡρόδοτον (Δ, 173) πανδήμως καταχωσθεὶς ὑπὸ τῆς ἄμμου τῆς ἐρήμου. Ὑπ' ἄλλων ὅμως συγγραφέων (Στρβ. ΙΕ, 582. ΙΖ, 834) μνημονεύονται καὶ μεταγενεστέρως ὡς διὰ γοητειῶν τοὺς ὄφεις ἀποκρούοντες, καὶ ὡς ὑπὸ τῶν γειτόνων αὐτῶν Ναθαμόνων ἐξολοθρευθέντες (Ἴδ. καὶ Αἰλ. Ζ. ἱστ. Α, 57. — Στφ. Βζ.).

Ψύρα (τὰ), νῆσος 50 στάδια βορειοδυτικῶς τῆς Χίου κειμένη, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως καὶ περιφήμου ναοῦ τοῦ Βάκχου (Στρβ. ΙΔ, 645). Παρ' Ὁμήρῳ (Ὀδ. Γ, 172) Ψυρίανησος. Τὰ νῦν Ψαρά.

Ψυττάλεια, νησίδιον τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, ἀκατοίκητον, μεταξὺ Σαλαμῖνος καὶ τῆς ἀττικῆς ξηρᾶς (Ἡρδ. Η, 76. — Παυσ. Α, 35. — Στφ. Βζ. — Στρβ.). Νῦν παρὰ τῷ λαῷ Λειψοκουτάλα.

Ψυχαγωγὸς, Ψυχοπομπός. Ἴδ. Ἑρμῆς.

Ψυχὴ (ἴδ. Ἔρως). Ἡ τέχνη παρίστησιν αὐτὴν ὡς τρυφερωτάτην νεάνιδα, ἔχουσαν ψυχῆς (πεταλούδας) πτερὰ, ἢ ὡς πεταλούδαν αὐτήν.

Ψύχιον, χωρίον τῆς νήσου Κρήτης, ἔχον λιμένα (Πτλμ.). Καὶ τὰ Ψύχαια (Περιπλ.). Νῦν Παλαιόκαστρον.

Ψυχομαντεῖον ἢ Ψυχοπομπεῖον, χρησμὸς ὀνείρων, ἢ νεκροῦ ἐπιφάνεια (ἴδ. μαντική). Προσέτι δὲ καὶ τὸ μέρος ἔνθα ὁ ψυχομάντις ἐπικαλεῖται τὴν ἐμφάνισιν τῶν νεκρῶν ἵνα ἐρωτᾷ αὐτούς. Τοιαῦτα ὑπῆρχον πολλὰ ἐν Ἑλλάδι· ἐν Ἰταλίᾳ δὲ, ἐν Καμπανίᾳ, παρὰ τὴν λίμνην Ἀβέρνην.

Ψύχρος (ὁ), ποταμὸς τῆς Κολχίδος ἐν Ἀσίᾳ (Ἀριαν).

Ψωφὶς, 1) Θυγάτηρ τοῦ Ἔρυκος ἐν Σικελίᾳ, ἐκ τοῦ Ἡρακλέους μήτηρ τοῦ Ἐχέφρονος καὶ τοῦ Προμάχου (Παυσ. Α, 24, 1). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Ξάνθου, ἔγγονος τοῦ Ἐρυμάνθου, καθ' ἣν ἐκλήθη ἡ ἀρκαδικὴ πόλις (Παυσ. Η, 24). — 3) Πόλις εἰς τὰ βορειοδυτικὰ τῆς Ἀρκαδίας κατὰ τὰ μεθόρια τῆς Ἠλιδος, πρὸ τῶν Τρωϊκῶν Φήγεια, εἶτα δὲ, ὡς ἐλέγετο, μετακτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἢ τῆς ἐγγόνου τοῦ Ἐρυμάνθου (Παυσ. Η, 24, 1), εἰς θέσιν ὀχυρὰν πρὸς τὰ ἄνω τῆς κοιλάδος τοῦ Ἐρυμάνθου ποταμοῦ. Ἐπ' τοῦ Αἰτωλοαχαϊκοῦ πολέμου οἱ Ἀχαιοὶ κατέλαβον αὐτὴν ὡς ὁρμητήριον· τῷ δὲ 219 π. Χ. ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Μακεδόνων. Ἦν δὲ καὶ κέντρον πολλῶν γενικῆς συγκοινωνίας ὁδῶν. Ἐν αὐτῇ ὑπῆρχε ναὸς τῆς Ἐρυκείας Ἀφροδίτης καὶ ὁ τάφος τοῦ Ἀλκμαίονος (Πολβ. Δ, 70. — Ἀπλλδ. Γ, 7, 5).

Ω

Ὦα (ἡ), δέρμα μαλλωτόν· ἀλλὰ συνήθως τὰ ἄκρα τοῦ ἱματίου, ἡ παρυφή.

Ὦανος (ὁ), μικρὸς ποταμὸς τῆς Σικελίας, ῥέων παρὰ τῇ πόλει Καμαρίνῃ (Πινδ. Ὀλ. Α, 25).

Ὠαρίων, ποιητικῶς ἀντὶ Ὠρίων. Ἴδ.

Ὠβαί. Ἐν Σπάρτῃ ἡ ὠβὴ ἢ ὠβὰ, δωρικὴ μετάπλασις τῆς λέξεως οἴη (μόνη, μονὰς), ἢ συγγενὴς τοῦ Οἴη, ἐμφαίνουσα ἀγέλην, ἣν τὸ δέκατον τῆς φυλῆς, ἡ φρατρία, περιλαμβάνουσα ἀνὰ 10 γένη. Ἡ ῥήτρα τοῦ Λυκούργου ἔλεγε «Φυλὰς φυλάξαντα καὶ ὠβὰς ὠβάξαντα τριάκοντα» (Πλουτ. Λυκ. ΣΤ).

Ὠβαρηνοί, εἷς τῶν λαῶν τῆς Ἀρμενίας (Στφ. Βζ).

Ὠγενὸς καὶ Ὠγήν, κατὰ Στέφ. Βυζ. καὶ Ἡσύχιον, ὁ Ὠκεανός.

Ὠγυγία, ἡ νῆσος τῆς Καλυψοῦς, καθ' Ὅμηρον (Ὀδ. Α, 35, Ε, 244 κλ.), ἔκειτο εἰς τὸν «ὀμφαλὸν τῆς θαλάσσης» (Ὀδ. Α, 50), ἀπώτατα, εἰς 18 ἡμερῶν ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς χώρας τῶν Φαιάκων (Καὶ Ὀδ. Η. 244).

Ὤγυγος καὶ Ὠγύγης, Βοιωτὸς αὐτόχθων, ἢ υἱὸς τοῦ Βοιωτοῦ, ἢ τοῦ Ποσειδῶνος, βασιλεὺς τῶν Ἐκτήνων, πρῶτος ἄρξας ἐπὶ τῆς Βοιωτίας, ἥτις κατ' αὐτὸν Ὠγυγία ἐκλήθη (Παυσ. Θ, 5, 1). Ἐπ' αὐτοῦ κατέκλυσεν ἡ Κωπαὶς μέρος τῆς Βοιωτίας, τὰ Ὠγύγια λεγόμενα πεδία, καὶ αὐτοῦ ἐπώνυμοι ἦσαν ἐν Θήβαις αἱ Ὠγύγιαι πύλαι. Καὶ οἱ Ἀθηναῖοι δὲ ἐν ταῖς παραδόσεσιν αὐτῶν εἶχον τὸν Ὤγυγον ὡς πατέρα τῆς Ἐλευσῖνος καὶ σύζυγον τῆς Δαείρας, θυγατρὸς τοῦ Ὠκεανοῦ (Παυσ. Α, 38, 7).

Ὠγυρὶς (ἡ), νῆσος πρὸ τῶν παραλίων τῆς Καρμανίας, ἔχουσα, ὡς ἐπιστεύετο, τὸν τάφον τοῦ βασιλέως Ἐρύθρα (Διον. Περ. 607. — Στφ. Βζ.)

Ὠδεῖον, οἰκοδόμημα πρὸς μουσικὰς γυμνάσεις καὶ ἐπιδείξεις. Ἐν Ἀθήναις ὑπῆρχεν ᾠδεῖον ἀρχαιότατα, καὶ ὅτε ἔπεσαν τοῦ Πρατίνα τὰ ξύλινα ἰκρία, πρὶν οἰκοδομηθῇ λίθινον τὸ Διονυσιακὸν θέατρον, εἰς τοῦτο τὸ ᾠδεῖον ἐγίνοντο αἱ θεατρικαὶ παραστάσεις (Ἡσύχ. λξ. — Παυσ. Α, 9), καθ' ὅσον ἀρχαιότατα τὰ δράματα συνίσταντο κυρίως σχεδὸν μόνον ἐκ τῶν χορικῶν ᾀσμάτων. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα, ὅτε τὸ δρᾶμα ἔλαβεν ἄλλην ἀνάπτυξιν, καὶ ᾠκοδομήθη, κατὰ τὰ πρώτιστα κἂν αὐτοῦ μέρη, τὸ νέον θέατρον (Vitr. VII, Praef. II.), τότε ἀνήγειρεν ὁ Περικλῆς νέον Ὠδεῖον, οἰκοδόμημα ἐπιφανέστατον (Στρβ. 396), εἰς τὴν θέσιν τοῦ παλαιοῦ, πλησίον τῆς Ἐννεακρούνου, τοῦ ἱεροῦ τοῦ Διονύ-

σου καὶ τοῦ Διονυσιακοῦ Θεάτρου (Παυσ. Α, 8. 6. 14, 1. 20, 3.— Ξνφ. Ἑλλ. Β, 4.), καὶ, κατὰ Βιτρούβιον (V, 9), ἀριστερῶς τοῖς ἐκ τοῦ θεάτρου ἐξερχομένοις, ὡς τὴν θέσιν χαρακτηρίζει καὶ ὁ Ἀνδοκίδης (Ἀποσπ. ἐν Σχλ. Ἀρστφ. Ἱππ. 529), ἆρα ὑπὸ τοὺς νοτιανατολικοὺς πρόποδας τῆς Ἀκροπόλεως. Ἐρείπια ἀληθῶς ἐκεῖ μέχρι τοῦδε δὲν εὑρέθησαν, ὅπερ καὶ φυσικὸν, διότι τὸ οἰκοδόμημα ἦν ξύλινον. Ὁ Περικλῆς τῷ ὄντι μετεχειρίσθη πρὸς αὐτὸ τὰ ἀπὸ τῶν Περσικῶν χρόνων ὡς ἱστορικὸν μνημεῖον ἐναποτεθειμενα καὶ φυλαττόμενα ξύλα τῶν ἐχθρικῶν πλοίων, καὶ ἵνα καταστήσῃ αὐτά πως χρήσιμα, καὶ διὰ λόγους ἠχητικοὺς τὰ ξύλα προτιμήσας τῶν λιθίνων τοίχων. Ἐπὶ τῆς πολιορκίας δὲ τοῦ Σύλλα ἔκαυσε τὸ ᾠδεῖον τοῦτο ὁ Ῥωμαῖος στρατηγὸς (Παυσ. Α, 20, 3), ἢ μᾶλλον ὁ ἀμυνόμενος Ἀριστίων «ἵνα μὴ ἑτοίμοις ξύλοις ἔχοι τὴν ἀκρόπολιν ἐνοχλεῖν» (Ἀππιαν. Μιθρ. ΛΗ), ὅπερ ἀποδεικνύει καὶ τὴν ἐγγύτητα τοῦ Ὠδείου εἰς τὴν Ἀκρόπολιν. Ἐπειδὴ δὲ περὶ μόνον μουσικῶν παραστάσεων ἐν αὐτῷ προῦκειτο, διὰ τοῦτο φαίνεται ὅτι δὲν ἦσαν, ὡς εἰς τὰ θέατρα, αἱ ἕδραι ἡμικυκλικῶς διατεθειμέναι ἀπέναντι τῆς σκηνῆς, ἀλλὰ τῶν μουσικῶν πιθανῶς τὴν θέσιν κατεχόντων ἐν τῷ κέντρῳ, αἱ ἕδραι περὶ αὐτοὺς κυκλικῶς κατελάμβανον πᾶν τὸ ἐμβαδόν· διʼ ὃ ὁ Πλούταρχος (Περικλ. 15) λέγει ὅτι ἦν «πολύεδρον». Ἦν δὲ καὶ «πολύστυλον», ἤτοι πολλοὺς εἶχε λιθίνους κίονας, ἀνέχοντας τὴν ὀροφὴν, ἥτις ἦν «προκλινὴς καὶ κατάντης, ἐκ μιᾶς κορυφῆς πεποιημένη», ἤτοι κωνοειδὴς, ἴσως μὲν, ὡς ἐπίστευον οἱ ἀρχαῖοι, καὶ κατὰ μίμησιν τοῦ σχήματος τῆς τοῦ Ξέρξου σκηνῆς, ἀλλὰ βεβαίως καὶ διὰ τὴν ἀκουστικήν. Ἕνεκα τῆς ὀξείας ταύτης ὀροφῆς, οἱ τότε κωμικοὶ, οἵτινες ἐχλεύαζον τὸν Περικλῆ διὰ τὸ σχῆμα τοῦ κρανίου του ὡς «σφηνοκέφαλον», ἔλεγον ὅτι ἔφερεν ἀντὶ κράνους τὸ Ὠδεῖον εἰς τὴν κεφαλήν. Τὸ πυρποληθὲν δʼ ἀνῳκοδόμησε, κατὰ σωζομένην ἐπιγραφὴν (Bœck, C. J. N. 357) ὁ βασιλεὺς τῆς Καππαδοκίας Ἀριοβαρζάνης, ἴσως κατὰ τὸ ἀρχαῖον σχέδιον. Ὁμοίως καὶ τῶν Παττάρων τὸ Ὠδεῖον εἶχε «μεγάλην ὀροφὴν» (Welk. Sull. 25). — Καὶ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων ᾠκοδομοῦντο Ὠδεῖα· ἀλλʼ ἡ λέξις ἦν τότε ταὐτόσημος τῷ Θεάτρῳ, ὡς τὸ τοῦ Ἡρώδου ἐν Ἀθήναις καὶ Θέατρον ἐλέγετο καὶ Ὠδεῖον, καὶ εἶχεν ἀκριβῶς καὶ ἐν ὅλοις καὶ ὡς πρὸς τὰ καθέκαστα τὸν ῥυθμὸν θεάτρου Ῥωμαϊκοῦ. Ἡ διάμετρος αὐτοῦ ἐστὶ 248 ἀγγλ. ποδῶν, καὶ ἡ χωρητικότης 8000 θεατῶν. Τὸ τοῦ Περικλέους δʼ ἐχρησίμευεν ἐκτάκτως καὶ ὡς δικαστήριον (Ἀρστφ. Σφ. 1104), καὶ εἰς φιλοσόφων συνεντεύξεις καὶ συζητήσεις (Πλούτ. π. Ψυγ. ΙΔ).

Ὠδή, τῆς λυρικῆς ποιήσεως τὸ κυριώτατον προϊόν, τὸ μεταξὺ τοῦ ὕμνου καὶ τοῦ ᾄσματος (Ἴδ. Λυρικὴ ποίησις).

Ὠερόη, 1) ποτάμιον τῆς Βοιωτίας παρὰ ταῖς Πλαταιαῖς, δύο ἔχον πηγὰς, καὶ μετὰ τοῦ Ἀσωποῦ, εἰς ὃν εἰσβάλλει, ἀποτελοῦν μικρὸν τρίγωνον (Ἡρδ. Γ. 51. — Παυσ. Θ, 4). — 2) Θυγάτηρ τοῦ ποταμοῦ Ἀσωποῦ (Ἡρδ. Αὐτ.).

Ὠκαλέα (ἡ), χωρίον τῆς Βοιωτίας, μεταξὺ Ἀλιάρτου καὶ Ἀλαλκομενῶν, ἐπὶ Ὁμήρου ἤδη γνωστὸν ὡς κείμενον ἐπὶ ὁμωνύμου ποταμίου ἐπὶ τοῦ ὄρους Τιλφωσίου (Ἰλ. Β, 501).

Ὠκάλεια, θυγάτηρ τοῦ Μαντινέως, γυνὴ τοῦ Ἄβαντος, μήτηρ δὲ τοῦ Προίτου καὶ Ἀκρισίου (Ἀπλλδ. Β, 2, 1).

Ὠκεάνης, ἀρχαῖον ὄνομα τοῦ Νείλου ποταμοῦ, κατὰ Διόδωρον (Α, 19).

Ὠκεανίδες, θυγατέρες τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, τετρακισχίλιαι καθʼ Ἡσίοδον (Θγ. 364), θαλάσσιαι θεότητες, παριστάμεναι συνήθως ὡς κατὰ τὸ ἥμισυ κόραι καὶ ἰχθῦς.

Ὠκεανός, ὁ μέγας ποταμὸς, ὁ περιρρέων τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν (Ὁμ. Ἰλ. Ξ, 245). Ἐξ αὐτοῦ ἐπήγασαν πάντα τὰ

θαλάσσια ῥεύματα, οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ πηγαὶ (Ἰλ. Φ, 190). Ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη, οἱ ἀστέρες ἐξ αὐτοῦ ἀνατέλλουσι, καὶ δύουσιν εἰς αὐτὸν (Ἰλ. Η, 422. Θ, 485. Ε, 6). Καὶ συνορεύει μὲν μετὰ τῆς θαλάσσης ἣν ἐγκλείει, ἀλλὰ τὰ κύματα αὐτῶν δὲν συμμίγνυνται. Ποταμὸς εὐρὺς καὶ βαθὺς, ὁ πάντων εὐρύτατος, προρρέει ἡσύχως πάντοτε, καὶ εἰς τὰς ὄχθας αὐτοῦ, εἰς τῆς γῆς τὰ ἔσχατα πέρατα, οἰκοῦσι λαοὶ εὐδαίμονες καὶ δίκαιοι, καὶ ἕτεροι νυκτὶ περικεκαλυμμένοι, ὡς εἱ θεοφιλεῖς Αἰθίοπες (Ἰλ. Α. 423. Ψ, 205. Ὀδ. Α, 22), καὶ οἱ ὑπὲρ τὸν Ὠκεανὸν, πρὸς δυσμὰς οἰκοῦντες Κιμμέριοι, οἱ οὐδέποτε τὸν ἥλιον βλέποντες (Ὀδ. Λ, 14), διότι ἐπέκεινα τοῦ Ὠκεανοῦ, δυτικῶς, ἐπικρατεῖ νὺξ αἰωνία. Ἐκεῖ δʼ εἰσὶ τῆς Περσεφόνης τὰ δώματα καὶ ἡ εἴσοδος εἰς τὸν Ἅδην (Ὀδ. Κ, 508), καὶ ἐκεῖ συγχρόνως καὶ τὸ εὐτυχὲς Ἠλύσιον πεδίον (Ὀδ. Δ. 568). Ὁ Ὅμηρος δὲν γνωρίζει οὐδὲ πηγὰς οὐδʼ ἐκβολὰς τοῦ Ὠκεανοῦ· ἀλλʼ ὁ Ἡσίοδος (Θ, 282) μνημονεύει τῶν πηγῶν αὐτοῦ. Κατʼ αὐτὸν ἡ Στὺξ ἐστὶν εἷς τῶν βραχιόνων, τὸ δέκατον αὐτοῦ μέρος· τὰ δὲ λοιπὰ μέρη ῥέουσι περὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἐκβάλλουσιν εἰς ταύτην, τὸν κύκλον των συμπληρώσαντα (Θγ. 789). Κατὰ τὸν Ὅμηρον ἐστὶ πρόσωπον ὁ Ὠκεανὸς, πατὴρ πάντων τῶν θεῶν, τῶν τε Τιτάνων καὶ τῶν Ὀλυμπίων (Ἰλ. Ξ, 201, 246). Τούτου ἕνεκα δὲν ἔχει γονεῖς· ἀλλὰ παρʼ Ἡσιόδῳ ἐστὶν υἱὸς τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Γῆς, ὁ πρεσβύτερος τῶν Τιτάνων, σύζυγος τῆς Τηθύος καὶ πατὴρ ἐξ αὐτῆς 3000 ποταμῶν καὶ 4000 Ὠκεανίδων (Θγ. 133, 337). Οὐδενὸς τῶν θεῶν ἦν κατώτερος, ἐκτὸς τοῦ Διὸς (Ἰλ. Ξ. 244). Καίτοι οὐδαμῶς μετέχων τῆς διοικήσεως τοῦ παντὸς, ἀπελάμβανεν ὅμως τῆς μερίμνης καὶ ἐπιμελείας τῶν διοικούντων θεῶν. Μετὰ τὴν πτῶσιν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κρόνου ὑπετάγη μὲν εἰς τὸν νέον κυριάρχην, ἀλλʼ ἔμενε πάντων μεμακρυσμένος, καὶ εἰς τὰς συνελεύσεις τῶν θεῶν δὲν προσήρχετο (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 20). — Αἱ Ὁμηρικαὶ ἐπόψεις περὶ Ὠκεανοῦ ὡς κοσμικοῦ ποταμοῦ διετηρήθησαν ἐπὶ πολὺ ἔτι παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ποιηταῖς. Ἐκ τῶν τραγικῶν ὁ Εὐριπίδης πρῶτος τὸν χαρακτηρίζει ὡς θάλασσαν (Ὀρέστ. 1376). Ὁ Ἡρόδοτος (Β, 23, 102. Γ, 115. Δ, 8, 13, 45) θεωρεῖ τὴν ἰδέαν περὶ ποταμοῦ ἀβάσιμον καὶ ἐπίνοιαν ποιητῶν, καὶ κηρύττει αὐτὸν πέλαγος τῆς γῆς, εἰς ὃ παρηκολούθησαν αὐτὸν καὶ πάντες οἱ παραδεχόμενοι σφαιροειδὲς τὸ σχῆμα τῆς γῆς, ὡς ὁ Πλάτων (ἐν Τιμ.), καὶ ὁ Ἀριστοτέλης (π. Οὐρ. Β, 14). Ἀπʼ Ἀριστοτέλους δʼ ἐθεωρεῖτο ὁ Ὠκεανὸς ὡς ἡ ἐξωτερικὴ μεγάλη θάλασσα, εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν μεσόγειον. Ἐν γένει ἐξελαμβάνετο ὁ Ὠκεανὸς ὡς κινδυνωδέστατος εἰς διάπλουν, ἢ ὡς ἄπλους ἐν γένει, καὶ μέχρι τοῦ μεσαιῶνος ἐπεκράτουν αἱ προλήψεις περὶ διαρκοῦς σκότους, ὑφάλων, διηνεκοῦς νηνεμίας. Ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ εἰσρέει ἐκ δυσμῶν ἡ μεσόγειος διὰ τῶν στηλῶν τοῦ Ἡρακλέους· δι' ὃ ὁ Μελᾶς (III, 9, 3) καλεῖ αὐτὰς «ὠκεανίας πύλας», καὶ ἐκλαμβάνει ὅτι εἰς αὐτὸν ἐκβάλλει βορειανατολικῶς ἡ Κασπία θάλασσα, ἣν ὅμως ἤδη ὁ Ἡρόδοτος (Α, 203) περιγράφει ὡς πανταχόθεν περικεκλεισμένην. Μεταγενεστέρως ἀνεγνώριζον διάφορα μέρη τοῦ Ὠκεανοῦ, τὸν αἰθιοπικὸν, τὸν ἐρυθραϊκὸν, τὸν γερμανικὸν, τὸν ὑπερβόρειον, τὸν γαλλικὸν, κ. λ. Ὁ Καῖσαρ ἀκριβῶς δὲν δίδει ὁρισμὸν τοῦ Ὠκεανοῦ, καὶ ὁτὲ μὲν οὕτω καλεῖ τὸν ἀτλαντικὸν (B. G. III, 7), ὁτὲ δὲ τὸν ὑπερβόρειον (IV, 10, V).

Ὤκελλος, 1) Λακεδαιμόνιός τις παρὰ Ξενοφῶντι (Ἑλλ. Ε, 4, 22), πιθανῶς ὃν ὁ αὐτὸς λέγει ἀλλαχοῦ (ΣΤ, 5, 11) Ὠκυλλον. — 2) Ὤκελλος ὁ Λευκανὸς, φιλόσοφος Πυθαγόρειος, ἐποχῆς ἀμφιβαλλομένης, γράψας σύγγραμμα «περὶ τῆς τοῦ παντὸς φύσεως», ἐν ᾧ ὑποστηρίζει τῆς πλάσεως τὴν αἰωνιότητα. Ἡ διάλεκτος αὐτοῦ ἐστὶ δωρικὴ, ἀλλʼ ἀμφισβητεῖται ἡ γνησιό-

της του, καὶ ὑπὸ πολλῶν ἀποδίδεται εἰς τὴν α΄ π. Χ. ἑκατονταετηρίδα.

Ὤκελον, πόλις τῆς ἄνω Ἰταλίας, ἐν τῇ ἐντεῦθεν τῶν Ἄλπεων Γαλλίᾳ. Νῦν Ἀβιλιάνα.

Ὠκύαλος, εἷς τῶν ἐπισήμων Φαιάκων εἰς τὴν νῆσον Σχερίαν (Ὁμ. Ὀδ. Θ, 111).

Ὠκυθόη, θυγάτηρ τοῦ Φόρκου, μία τῶν Ἁρπυιῶν (Ἀπλλδ. Α, 9, 21).

Ὠκυπέτη, 1) μία τῶν Ἁρπυιῶν (Ἡσδ. Θγ. 267).—2) Θυγάτηρ τοῦ Δαναοῦ, φονεύσασα Λάμπον, τὸν μνηστῆρα αὐτῆς (Ἀπλλ. Β, 1, 4).

Ὠκυπόδη, Ἅρπυια, ἡ αὐτὴ τῇ Ὠκυθόῃ καὶ Ὠκυπέτῃ (Ἀπλλδ. Α, 9, 21).

Ὠκυρρόη, 1) θυγάτηρ τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Ὁμ. Ὕμ. Δημ. 420.—Ἡσδ. Θγ. 360).—2) Θυγάτηρ τοῦ Χείρωνος καὶ τῆς Χαρικλοῦς, διδαχθεῖσα παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτῆς τὴν ἰατρικὴν καὶ τὴν μουσικὴν (Παυσ.).

Ὠλενία, τὸ ὄνομα τῆς αἰγὸς ἥτις ἐθήλασε τὸν Δία (Ἄρατ.).

Ὠλενία πέτρα, ἡ κορυφὴ τοῦ Σκόλλεως ὄρους τῆς Πελοποννήσου, κειμένου εἰς τὰ μεθόρια τῆς Ἀχαΐας καὶ Ἤλιδος (Ὁμ. Ἰλ. Β. 617).

Ὠλενίας, υἱὸς τοῦ Οἰνέως, ἀδελφὸς τοῦ Τυδέως (Ἀπλλδ. Α, 8, 5).

Ὤλενος (ἡ καὶ ὁ), 1) ἀρχαία πόλις τῆς Αἰτωλίας, καταστραφεῖσα ὑπὸ τῶν Αἰολέων, κειμένη δὲ πλησίον τῆς Πλευρῶνος, καὶ ἡ κυριωτέρα ἕδρα τῆς ἐκ Κρήτης ὑπὸ τῶν Κουρητῶν εἰσαχθείσης κρητικῆς λατρείας τοῦ Διὸς (Ὁμ. Ἰλ. Β, 639. — Στρβ. Ι, 151).—2) Πόλις κατὰ τὰ δυτικὰ τῆς Ἀχαΐας, μεταξὺ Πατρῶν καὶ Δύμης, μία ἐκ τῶν δώδεκα τοῦ ἀχαϊκοῦ δεσμοῦ. Ἐπὶ Στράβωνος ἤδη μόνον ἐρείπια (Ἡρδ. Α, 145.—Στρβ. Η, 386).

Ὠλήν, ἀρχαιότατος μυθικὸς ἀοιδὸς, συνεχόμενος μετὰ τῆς τοῦ Ἀπόλλωνος λατρείας ἐν Δήλῳ, Δελφοῖς καὶ Κρήτῃ, καὶ προελθὼν, ὡς ἐπιστεύετο, ἐκ Λυκίας, ἢ ἐκ τῶν Ὑπερβορείων. Ἐν Δήλῳ διετηροῦντο διάφοροι ὕμνοι αὐτοῦ (Ἡρδ. Δ, 35), περιέργους περιέχοντες μυθολογικὰς παραδόσεις, καὶ πολλὴν σημασίαν ἔχοντα θεῶν ὀνόματα. Θεωρεῖται ὡς πρῶτος ὑμνογράφος καὶ προφήτης τοῦ Ἀπόλλωνος, καὶ ὡς ὁ ἐπινοήσας τὸ ᾆσμα κατὰ ῥυθμὸν ἐπικὸν, τὸν τοῦ ἑξαμέτρου.

Ὠλίαρος (ἡ), νῆσος, μία τῶν Κυκλάδων, εἰς ἀπόστασιν 58 σταδίων δυτικῶς τῆς Πάρου, ἡ νῦν Ἀντίπαρος. Ἀρχαιότατα ἐδέχθη ἀποικίαν τῶν Φοινίκων. Πρὸς τὰ βόρεια ἔχει μέγα σπήλαιον κατάκοσμον ὑπὸ παντοιομόρφων σταλακτιτῶν, μὴ μνημονευόμενον μὲν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, ἀλλὰ τοῖς ἀρχαίοις ἤδη γνωστὸν, ὡς ἀποδεικνύουσι σωζόμεναι ἐπιγραφαὶ ἐντὸς τῆς εἰσόδου αὐτοῦ (Στρβ. Ι, 485).

Ὠμάδιος, ἐπίθετον ὑφ' ὃ οἱ Χῖοι ἐλάτρευον τὸν Διόνυσον, θύοντες αὐτῷ ἐτησίως καὶ ἕνα ἄνθρωπον (Ὀρφ. Ὕμν. ΙΖ).

Ὠμάρης, εἷς τῶν στρατηγῶν τῶν Ἑλλήνων μισθωτῶν (Ἀρρ.).

Ὦξος, ἴδ. Ὄξος.

Ὦπις, δωρ. ἀντὶ Οὖπις. Ἴδ.

Ὦπις (ἡ), πόλις τῆς Ἀσσυρίας λίαν ἐμπορικὴ, κειμένη εἰς τὰς εἰσβολὰς τοῦ ποταμοῦ Φύσκου (νῦν Ὄδραν) εἰς τὸν Τίγριν (Ἡρδ. Α, 109.—Ξνφ. Ἀνβ. Β, 4, 25. — Ἀρρ. Ζ, 7, 6). Ἐν μεταγενεστέροις χρόνοις δὲν γίνεται πλέον αὐτῆς μνεία, καὶ πιθανῶς ἐστὶν ἡ αὐτὴ ἣν ὁ Πλίνιος ἀποκαλεῖ Ἀντιόχειαν (VI, 27). Νῦν ἐρείπια εἰς Μανδιούρ.

Ὦρα, πόλις εἰς τὰ βόρεια κειμένη τῆς Ἰνδικῆς, καὶ κατακτηθεῖσα ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου (Ἀρρ. Ἀνβ. Δ, 27).

Ὧραι, αἱ θεαὶ τῆς ἐν τῇ φύσει τάξεως, τῶν κανονικῶν τοῦ ἔτους τροπῶν, αἵτινες διὰ τῶν ἀτμοσφαιρικῶν μεταβολῶν ἐπιφέρουσι τῶν φυτῶν τὴν αὔξησιν καὶ τὴν εὐφορίαν. Παρ' Ὁμήρῳ αἱ θαλεραὶ αὗται θεότητες τῆς ἀνθήσεως διατελοῦσιν ἐν διηνεκεῖ σχέσει μετὰ τοῦ Διὸς, τοῦ ἄρχοντος ἐν οὐρανῷ, καλοῦνται αὐτοῦ θεράπαιναι, καὶ ἀνοίγουσι καὶ κλείουσι τοῦ οὐρανοῦ τὰς πύλας (Ὀδ. Ω, 344. Ἰλ. Ε, 749). Δὲν λέγει δ' αὐτῶν ὁ Ὅμηρος οὐδ' ἀριθμὸν οὐδ' ὀνόματα. Παρ' Ἡσιόδῳ δὲ (Θγ. 901) λέγονται θυγατέρες τοῦ Διὸς καὶ τῆς Θέμιδος, καὶ φέρουσιν ὀνόματα Εὐνομία, Δίκη καὶ Εἰρήνη, ἐξ ὧν ἀποδείκνυται ὅτι ἐπ' αὐτοῦ ἤδη αἱ φυσικαὶ αὐταὶ θεότητες εἶχον προσλάβει ἠθικὴν σημασίαν, νόμον καὶ τάξιν διατηροῦσαι καὶ ἐπιβάλλουσαι ὡς εἰς τὴν φύσιν, οὕτω καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Τρεῖς ἔλεγον συνήθως τὰς Ὥρας, διότι καὶ τὸ ἔτος τριχῇ κυρίως διῄρουν, εἰς ἔαρ. θέρος καὶ χειμῶνα. Μεταγενεστέρως ἐξελαμβάνοντο καὶ τέσσαρες Ὧραι· ἀλλ' ἐν τῇ πρώτῃ ἀρχαιότητι πιθανῶς μόνον δύο. Ἐν Ἀθήναις ἐτιμῶντο ἐξ ἀπωτάτων χρόνων, ἡ Θαλλὼ, ὡς Ὥρα τοῦ ἔαρος, καὶ ἡ Καρπὼ, Ὥρα τοῦ θέρους. Αἱ θεαὶ δ' αἱ προστατεύουσαι τῶν φυτῶν τὴν ἄνθησιν καὶ τὴν καρποφορίαν, αὐταὶ τρέφουσι καὶ τὴν ἀνθοῦσαν νεολαίαν, καὶ φέρουσι τοὺς καρποὺς τῆς ἀνθρωπίνης δραστηριότητος (Ὁμ. Ἰλ. Φ, 450.—Θεόκρ. ΙΕ, 104). Ἡ τέχνη παρίστησιν αὐτὰς ὁτὲ μὲν ἀνὰ μίαν, ὁτὲ δ' ἐν συμπλέγματι πάσας ὁμοῦ, ὡς ὡραίας, ἀνθηρὰς νεάνιδας, κοσμουμένας διὰ φυσικῶν προϊόντων τῶν διαφόρων καιρῶν τοῦ ἔτους. Εἶχον δ' ἱερὰ ἐν Ἀθήναις, Κορίνθῳ, Ἄργει καὶ ἀλλαχοῦ. Τὸ ἐν Ἀθήναις περιέκλειε βωμὸν τοῦ Ὀρθίου Διονύσου καὶ τῶν Νυμφῶν (Ἀθήν. Β, 2), καὶ ἴσως ἐπομένως ἔκειτο ἐπὶ τοῦ λόφου τῶν Νυμφῶν.

Ὡράτιοι, τρεῖς ἀδελφοὶ Ῥωμαῖοι πρὸς τοὺς τρεῖς ἀδελφοὺς Κουριατίους μονομαχήσαντες, δύο ἐξ αὐτῶν φονευθέντες, ἀλλὰ καὶ τοὺς τρεῖς ἀντιπάλους φονεύσαντες· ὁ δ' ἐπιζήσας Ὡράτιος ἐφόνευσε καὶ τὴν ἀδελφήν του διότι ἐθρήνησεν ἕνα τῶν Κουριατίων, ὄντα μνηστῆρά της. Κατηγορηθεὶς δὲ πρὸ τοῦ δήμου, ἠθωώθη. Ὡς τάφος αὐτῶν θεωρεῖται μνημεῖον σωζόμενον μεταξὺ Ῥώμης καὶ Νεαπόλεως, εἰς τὸ Ἀλβανὸν πεδίον, καὶ συνιστάμενον ἐκ πέντε κωνικῶν πύργων ἐπὶ κυβικῆς βάσεως ἱσταμένων (Διον. Ἁλικ. Γ, 11, 22.—Liv. I, 24—27).

Ὡράτιος, καὶ Ὁράτιος (ἴδ.).

Ὡρείθυια, 1) θυγάτηρ Ἐρεχθέως, τοῦ βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν, καὶ Διογενείας, ἁρπαγεῖσα ὑπὸ τοῦ Βορέως ἐν τελετῇ κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἰλισσοῦ, 2—3 στάδια κατωτέρω τοῦ Λυκείου (Πλάτ. Φαῖδρ. 229 b.—Παυσ. Α, 19 6. — Cic. ad Att.), ἔνθα οἱ Ἀθηναῖοι ἤγειραν βωμὸν τῷ Βορέᾳ. Ἡ δ' Ὡρείθυια ἔσχεν ἐξ αὐτοῦ ἐν Θράκῃ υἱοὺς τοὺς Ἀργοναύτας Ζήτην καὶ Κάλαϊν, καὶ θυγατέρας τὴν Κλεοπάτραν καὶ τὴν Χιόνην (Ἡρδ. Ζ, 188).— 2) Θυγάτηρ τοῦ Νηρέως καὶ τῆς Δωρίδος (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 48).

Ὡρεῖον, (καὶ ὥριον, ὥρρεον), ἀποθήκη ἔνθα ἐφυλάττοντο οἱ ὥριμοι καρποὶ, ᾠκοδομημένη ἐπὶ ξυλίνων ποδῶν ἢ ταπεινῶν στύλων, πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ὑγρασίας.

Ὡρεῖται, ἴδ. Ὡρῖται.

Ὠρεὸς (ὁ), πόλις εἰς τὰ βόρεια κειμένη τῆς Εὐβοίας, παρὰ τὸν ποταμὸν Κάλλαντα (νῦν Ξηριάν). Μετὰ τὸν Περσικὸν πόλεμον, τῷ 445 π. Χ., ἔπεμψεν ὁ Περικλῆς 2000 κληρούχους εἰς τὴν βόρειον Εὔβοιαν (Θουκ. Α, 114.—Πλούτ. Περ. ΚΓ), οἵτινες ᾤκησαν μετὰ τοῦ Ὠρεοῦ τὴν γείτονα πόλιν Ἱστίαιαν, ἐγκαταλειφθεῖσαν ὑπὸ τῶν κατοίκων της, καὶ ἔκτοτε ἐκλήθη μὲν καὶ αὐτὴ κοινῶς Ὠρεὸς, ἀλλ' ἐπισήμως, καὶ ἐπὶ τῶν νομισμάτων, ἐξηκολούθησε λεγομένη Ἱστίαια. Καὶ μέχρι τοῦδε σώζονται λείψανα τῶν δύο πλησίον ἀλλήλων κειμένων ἀκροπόλεων, αἵτινες καταδεικνύουσι τὴν διπλῆν πόλιν. Τούτων ἕνεκα τῶν προηγουμένων, τῷ 411, ὅτε αἱ ἄλλαι πόλεις τῆς νήσου ἀπέστησαν ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν, παρέμεινεν αὐτοῖς ὁ Ὠρεὸς (Θουκ. Η, 95). Μετὰ ταῦτα, ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας τῆς Σπάρτης, μετερρυθμίσθη ἡ κυβέρνησις τῆς πόλεως ἐπὶ τὸ ὀλιγαρχικώτερον. Ἀπεσπάσθη δ' αὖθις ἀπὸ τῆς Σπάρτης τῷ 377 (Ξεφ. Ἑλλ. Ε, 4, 56). Μετα-

γενεστέρως κατέλαβε τὸν Ὠρεὸν Φίλιππος ὁ Μακεδών, καὶ κατόπιν, ἕνεκα τῆς ὀχυρότητος αὐτοῦ καὶ τῆς γεωγραφικῆς αὐτοῦ θέσεως, ἠμφισβητήθη πολλάκις μεταξὺ Κασσάνδρου καὶ Ἀντιγόνου, καὶ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς μάχας, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων, τῷ 207 (Liv XXXVIII, 6). Ὁ Φλαμινῖνος ἀπέδωκε καὶ εἰς τὴν πόλιν ταύτην ὡς καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τῆς Ἑλλάδος, τὸ πρόσχημα τῆς ἐλευθερίας· ἀλλ' ἔκτοτε ἐξηκολούθησεν ἡ παρακμὴ αὐτῆς.

Ὠρητανοί, ἰσχυρὸς λαὸς τῆς Ταρρακωνικῆς Ἱσπανίας, τὰ νοτιοδυτικὰ αὐτῆς κατοικῶν ἐπὶ τῶν συνόρων τῆς Βαιτικῆς καὶ τῆς Λυσιτανίας, ἔνθα νῦν ἡ Μάγχα, τ' ἀνατολικὰ τῆς Γρανάδας καὶ τὰ δυτικὰ τῆς Μουρκίας (Πολ6. Ι, 38. ΙΑ, 20. — Στρβ. Γ, 152. — Liv, XXI, 11, XXXV, 7).

Ὠριγένης, 1) νεοπλατωνικὸς φιλόσοφος τῆς γ' ἑκατονταετηρίδος μ.Χ., σύγχρονος τῷ Πλωτίνῳ καὶ διδάσκαλος τοῦ Λογγίνου, διδάξας τῷ πρῶτον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, κατόπιν δ' ἐν Ῥώμῃ. Ἔγραψεν ἐν ἄλλοις σχόλια εἰς τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Τιμαίου τοῦ Πλάτωνος, ἀλλὰ δὲν φαίνεται διακριθεὶς μεγάλως ὡς συγγραφεύς. — 2) Εἷς τῶν ἐπισημοτέρων πατέρων τῆς ἐκκλησίας, γεννηθεὶς περὶ τὸ 185 μ.Χ., ὡς φαίνεται, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, κατὰ τὸ 203 ἐκεῖ ὡς κατηχητὴς διαμένων, εἶτα δὲ εἰς Παλαιστίνην ἐκβληθείς, καὶ τῷ 254 εἰς Τύρον ἀποθανών. Ἐν τῇ νεότητι αὐτοῦ εἶχεν ἐπιδοθῇ πολὺ εἰς γραμματικὰς καὶ φιλοσοφικὰς σπουδάς· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἐπελήφθη μετὰ ζήλου τοῦ χριστιανισμοῦ, ὅστις καὶ εἰς τὸν πατέρα του Λεωνίδαν ἦτο ἤδη γνωστός, καὶ ὑπερεμάχησεν αὐτοῦ ἐν 8 βιβλίοις contra Celsum. Ἔγραψε δὲ καὶ εἰς 4 βιβλία ἕτερον σύγγραμμα «Περὶ ἀρχῶν» (τοῦ χριστιανισμοῦ)· ἀλλ' αὐτοῦ σώζεται μόνον βραχὺ ἀπόσπασμα ἐν Φωτίῳ, καὶ ἕτερά τινα μικρὰ τεμάχια, ὡς καὶ λατινικὴ μετάφρασις ὑπὸ Ῥουφίνου, γενομένη κατὰ τὸ τέλος τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος. Ἕτερον αὐτοῦ ἔργον, ἐντελῶς ἀπολεσθέν, ἦν τὸ ἐπιγραφόμενον «Στρώματα» ἐν ᾧ, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ Κλήμεντος τοῦ ἐξ Ἀλεξανδρείας, παρέθετε χωρία τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Ἀριστοτέλους κ.λ. πρὸς ἀπόδειξιν καὶ ἐνίσχυσιν τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν καὶ δογμάτων.

Ὠρικὸν καὶ Ὠρικὸς (ὁ), ἐπίσημος παραθαλάσσιος πόλις τῆς Ἑλληνικῆς Ἰλλυρίας, πλησίον τῶν Κεραυνίων ὀρέων. Καὶ αὐτὴ μὲν ἦν ὀχυρά, ὁ δὲ λιμὴν αὐτῆς οὐχὶ λίαν ἀσφαλὴς (Ἡρδ. Θ, 92. — Caes. B G. III, 39. — Liv. XXIV, 40. — Hor. Od. III, 7, 5). Διατηρεῖ τὸ ἀρχαῖον ὄνομα.

Ὠρεῖται, 1) λαὸς ἰνδικῆς καταγωγῆς ἐν Γεδρωσίᾳ, κατὰ τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ Περσικοῦ κόλπου. Καὶ ἐνδύματα μὲν καὶ ὅπλα εἶχον τὰ ἰνδικά, οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν γλῶσσαν (Πλούτ. Ἀλξ. ΞΣΤ. — Ἀρρ. ΣΤ, 21, 3. 25, 2. — Curt. IX, 10, 6). — 2) Οἱ κάτοικοι τοῦ Ὠρεοῦ ἐν Εὐβοίᾳ (Ἀρστφ. Εἰρ. 1125. — Θουκ. Η, 95. — Ξνφ. Ἑλλ. Ε, 4, 57).

Ὠρίων, 1) ποιητικῶς Ὡαρίων, μυθώδης περίφημος καὶ ὡραῖος θηρευτὴς (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 310), υἱὸς τοῦ Ὑριέως, ἐξ Ὑρίας τῆς Βοιωτίας, ὑπὸ τῶν Βοιωτῶν καὶ Κανδάων καλούμενος, καὶ λεγόμενος ἢ υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ἢ γηγενής. Ἦν σύζυγος τῆς Σέδης καὶ πατὴρ τῆς Μενίππης καὶ Μητιόχης. Ἡ Ἠὼς ἠράσθη αὐτοῦ, δι' ὃ οἱ θεοὶ ὠργίσθησαν, καὶ ἡ Ἄρτεμις τὸν κατετόξευσεν (Ὁμ. Ὀδ. Ε, 121), ἢ ἄλλως τὸν ἐφόνευσεν ἐν Κρήτῃ, Χίῳ ἢ Δήλῳ, διὰ βέλους ἢ μεγάλου σκορπίου, ἢ κληθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ εἰς ἀγῶνα δίσκου· κατ' ἄλλους διότι ἠγάπησεν Ὠπιν τὴν ὀπαδὸν τῆς θεᾶς (Κλμχ. εἰς Ἄρτμ. 255. — Ἀπλλδ. Α, 4, 1). Καθ' ἕτερον μῦθον, ἐλθὼν εἰς Χίον ἵνα καθαρίσῃ αὐτὴν ἀπὸ τῶν ἀγρίων θηρίων, ἐμεθύσθη καὶ ἐτυφλώθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς νήσου Οἰνοπίωνος, ὑποπτεύσαντος τὰς σχέσεις αὐτοῦ πρὸς τὴν θυγατέρα του Μερόπην (Ἀπλλδ. Παρθ. Ἐρωτ. Κ). Τὰς Πληϊάδας ἐπεδίωξε μέχρις οὗ μετεμορφώθησαν εἰς ἀστέρας (Hor. Od. III, 4, 72. — Ov. Fast. V. 493). Καὶ αὐτὸς δὲ μετεμορφώθη εἰς ἀστέρα πλησίον τῶν Πληϊάδων (ἴδ. Ἀστερισμός). Ἤδη παρ' Ὁμήρῳ (Ἰλ. Σ, 486. Ὀδ. Ε, 274) ἀπαντᾶται ὡς ἀστερισμός. Ἀλλαχοῦ, εἰς χωρίον ὃ θεωρεῖται μεταγενεστέρως παρεμβληθὲν (Ὀδ. Λ, 572), ἡ σκιὰ αὐτοῦ ἐπιδίδεται εἰς τὴν θήραν ἔτι καὶ ἐν τῷ Ἅδῃ. Ὁ τάφος αὐτοῦ ἐδείκνυτο ἐν Τανάγρᾳ. Ἡ ἰδέα τοῦ μεγάλου θηρευτοῦ προῆλθε, φαίνεται, καὶ δὴ ἐν Βοιωτίᾳ, ἐκ τῆς ἐμφανίσεως τοῦ ἀστέρος τούτου πλησίον τοῦ Κυνός. — 2) Ἐκ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Θηβῶν, ἐξειργάσθη ἐτυμολογικὸν οὐχὶ εὐκαταφρόνητον, ὑπὸ τὸν τίτλον «περὶ ἐτυμολογιῶν», ὡς καὶ ἀνθολογίαν ἐξ ἀρχαίων Ἑλλήνων ποιητῶν. Φαίνεται ὅτι ἔζη περὶ τὰ μέσα τῆς ε' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., ἐδίδαξεν ἐπί τινα χρόνον ὡς γραμματικὸς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ κακῶς ὑπό τινων συγχέεται μετὰ πιθανῶς συγχρόνου αὐτοῦ ἄλλου γραμματικοῦ, Ὥρου ἐκ Μιλήτου.

Ὡρολόγιον, πᾶν μηχάνημα δι' οὗ οἱ ἀρχαῖοι ἐμέτρων τὰς ὥρας τῆς ἡμέρας ἢ τῆς νυκτός. Καὶ τὸ μὲν ὄνομα ἦν τῶν Ῥωμαϊκῶν χρόνων· τὴν δὲ τοῦ πρώτου μηχανήματος ἐφεύρεσιν ἀποδίδωσιν ὁ Ἡρόδοτος (Β, 107) τοῖς Βαβυλωνίοις, ἄλλοι δὲ (Διογ. Λρτ. Β, 1, 3. — Σουίδ.) εἰς τὸν Ἀναξίμανδρον, καὶ πάλιν ἄλλοι (Plin. II, 16.) εἰς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ Ἀναξιμένην, καὶ γνώμονα καλοῦσι τὸ ἐφευρεθέν, διαιροῦν τὴν ἡμέραν εἰς 12 ἴσα μέρη. Ὁ δὲ Ἡρόδοτος διακρίνει μεταξὺ γνώμονος καὶ πόλου. Ὁ γνώμων, ὅστις καὶ στοιχεῖον ἐλέγετο, ἦν ῥάβδος κάθετος εἰς τὸν ἥλιον ἐκτεθειμένη, καὶ ἧς ἡ σκιά, πίπτουσα εἰς τὴν γῆν, ἐμετρεῖτο κατὰ πόδας, καὶ βεβαίως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἦν τὸ μῆκος τῶν ποδῶν σεσημειωμένον, ἐξ οὗ καὶ σκιάθηρον ἐκλήθη ἡ διασκευή· (Πολδ. Α, 72. — Ἡσύχ. λ. Ἑπτάπους σκιά). Τὸ ὕψος τοῦ γνώμονος ἦν συνήθως τοσοῦτο, ὥστε ἡ μακροτέρα αὐτοῦ σκιά, κατὰ τὴν ἀνατολὴν καὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, ἦν 12 ποδῶν. Ἐγίνετο ὅμως χρῆσις καὶ γνωμόνων διπλασίως ὑψηλοτέρων, ὥστε ἡ ὥρα τοῦ δείπνου ἦν ἐνίοτε ἡ τῶν εἴκοσι ποδῶν (Ἀθην. Α, 8), ἤτοι περὶ τὴν 1 ὥραν πρὸ τῆς δύσεως, τοῦ δὲ λουτροῦ τῶν 6, (Λουκ. Κρον. 17. Ὀνειρ. 9), ἤτοι 1½ ὥραν πρὸ τῆς μεσημβρίας ἢ μετ' αὐτήν. Γνώμων δὲ ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις ὠνομάζετο πᾶν εἶδος ἡλιακοῦ ὡρολογίου, καὶ προσέτι καὶ αὐτὴ ἡ κλεψύδρα. Ὁ δὲ πόλος, ὅστις καὶ ἡλιοτρόπιον ἐλέγετο, ἦν γνώμων ἐντελέστερος, ἴσως καὶ μετακινητός, ἔχων τὴν ῥάβδον καθέτως προσηλωμένην ἐντὸς λεκανίδος, ἐφ' ἧς διὰ γραμμῶν ἐσημειοῦντο αἱ 12 ὧραι τῆς ἡμέρας (Ἀλκφρ. Ἐπστλ. Γ, 4. — Λουκ. Λξφ. 4). Ἡ δὲ κλεψύδρα ἦν ὄργανον δι' οὗ ἐν γένει ἐμέτρων διάρκειαν χρόνου, δοχεῖον μικρὰν ὀπὴν ἔχον εἰς τὸν πυθμένα, δι' ἧς βραδέως καὶ εἰς ὡρισμένον καιρόν, τὸν αὐτόν, ἐννοεῖται, πάντοτε, ἐξέρρεε τὸ πληροῦν αὐτὴν ὕδωρ. Τοιαῦτα μετεχειρίζοντο εἰς τὰ δικαστήρια πρὸς ὁρισμὸν τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἐπετρέπετο εἰς ἕκαστον τῶν διαδίκων καὶ τῶν δικηγόρων νὰ ὁμιλῇ, ἐξ οὗ καὶ Ὑδωρ (πρῶτον, δεύτερον) ἔλεγον τότε ἐν δικαστηρίοις τὴν ἐπιτρεπομένην διάρκειαν τῆς ἀγορεύσεως, καὶ ὑπῆρχεν ὁ «ἐφ' ὕδωρ» δημόσιος ὑπηρέτης, ὁ τῆς κλεψύδρας ἐπιμελούμενος, καὶ « δίκαι πρὸς ὕδωρ » ἦσαν αἱ καθ' ἃς ἀπῃτεῖτο ὁ τοιοῦτος προσδιορισμός. Καὶ πότε μὲν ἐπενοήθη αὕτη, ἄγνωστον, ἀλλ' ἐπ' Ἀριστοφάνους ἦν ἐν πλήρει χρήσει (Ἀρστφ. Ἀχρν. 653. Σφ. 93. 627). Ἵνα δὲ καὶ ὡς ὡρολόγια χρησιμεύωσιν αἱ κλεψύδραι, εἶχον ἡ αὐταί, ἢ αἱ λεκάναι αἱ δεχόμεναι τὸ ὕδωρ, γραμμὰς ἐμφαινούσας τὴν εἰς 12 διαίρεσιν τῆς ἡμέρας, ἢ καὶ τῆς νυκτός. Ἀλλὰ παρετηρήθη ὅτι ἡ διαφορὰ τῆς θερμοκρασίας ἐπέφερε διαφορὰν εἰς τὸν χρόνον τῆς ἐκροῆς (Ἀθήν. Ε, 42. — Πλουτ. Αἰτ. φυσ. 7)· πρὸ πάντων δ' ὅτι ἡ διαφορὰ τοῦ μήκους τῶν ἡμερῶν καθίστα τὴν κλεψύδραν ἥκιστα

ἀκριβῆ· διὰ τοῦτο μαρτυρεῖται (Αἰν. Τακτ. ΚΒ) ὅτι ἐπενόησαν νὰ χρίωσιν ἐσωτερικῶς τὴν σφαῖραν δι' ἀλλεπαλλήλων στρωμάτων κηροῦ, ἃ ἀφαιροῦντες, ν' ἀλλοιῶσι τῆς κλεψύδρας τὴν χωρητικότητα. Περὶ τοῦ Πλάτωνος λέγεται (Ἀθήν. Δ, 174) ὅτι εἶχε νυκτερινὴν κλεψύδραν πολυπλόκου κατασκευῆς. Κτησίβιος ὁ ἐξ Ἀλεξανδρείας ἐφεῦρε περὶ τὰ 135 π. Χ. ἀγχινουστάτην μεταρρύθμισιν τῆς κλεψύδρας, καθ' ἣν ἐπιμελῶς ρυθμιζόμενον κατέπιπτε σταλάζον τὸ ὕδωρ καὶ ἔστρεφε δείκτην (ἀγαλμάτιον ἔχον εἰς τὰς χεῖρας ῥαβδίον, τὰς ἡμέρας δεικνύον καθ' ὅλας τοῦ ἔτους τὰς ὥρας, κεχαραγμένας ἐπὶ κύκλου, ἐφ οὗ τὸ κέντρον αὐτὸ ἵστατο) (Vitr. IX 9). Ἦν δ' αὕτη ἡ μηχανὴ εἰς ἐξαιρετικὴν χρῆσιν τῶν πλοίων, καὶ εἰς τὴν τῶν δημοσίων μεγάλων οἰκοδομῶν. Αἱ διαιρέσεις δὲ τῆς ἡμέρας ἤρξαντο ὡ ρ α ι λεγόμεναι μόνον ἐπὶ τῶν Ἀλεξανδρινῶν, καὶ οὕτως ἀπαντῶνται καλούμεναι κοινῶς πλέον ἐπὶ Ἱππάρχου, τῷ 150 π. Χ. Τὸ ἐν Ἀθήναις σωζόμενον οἰκοδόμημα Ἀνδρονίκου τοῦ ἐκ τῆς Κυρρήστης (ἔδ.) ἔχει εἰς τὴν ὀκτάγωνον ἐξωτερικὴν αὐτοῦ ἐπιφάνειαν ἐπικεχαραγμένας, πλὴν τῶν ὀκτὼ κυριωτέρων ἀνέμων, οὓς ἐδείκνυεν ὁ ἐπὶ τῆς κορυφῆς περιστρεφόμενος χαλκοῦς Τρίτων, προσέτι γραμμὰς δεικνυούσας τὰς ὥρας διὰ χαλκῶν γνωμόνων, οἵτινες ἦσαν ἐντεθειμένοι εἰς τὰς γωνίας, καὶ οὓς, ἐκλιπόντας, ἀποκατέστησεν αὖθις πρό τινων ἐτῶν διὰ σπουδαίας μελέτης ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ ναυτικοῦ Παλάσκας. Ἐντὸς δ' ἐπὶ τοῦ ἐδάφους εἶχε δεξαμενὴν ἐκ τῆς πηγῆς (Κλεψύδρας) τῆς ἀκροπόλεως τὸ ὕδωρ δεχομένην, καὶ διὰ μηχανισμοῦ τὰς ὥρας τῆς νυκτὸς καὶ ἀνηλίων ἡμερῶν δεικνύουσαν.

Ὡρομέδων, ὄρος ὑψηλὸν εἰς τὴν νῆσον Κῶ (Θεόκρ. Εἰδ. Ζ, 46).

Ὡρομάζης, Πέρσης, πατὴρ τοῦ Ζωροάστρου (Πλάτ. Ἀλκιβ. 122).

Ὧρις, ἢ Ὧ ρ ο ς, θεὸς Αἰγύπτιος, ὃν ὁ Ἡρόδοτος (Β, 144, 156) λέγει υἱὸν τοῦ Ὀσίριδος καὶ τῆς Ἴσιδος, ἀδελφὸν τῆς Ἀρτέμιδος (τῆς αἰγυπτίας Βουβάστιδος), καὶ ταυτίζει αὐτὸν μετὰ τοῦ Ἀπόλλωνος. Ποικίλοι καὶ ἀπ' ἀλλήλων πολὺ διαφέροντες εἰσὶν οἱ περὶ αὐτοῦ μῦθοι καὶ αἱ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων διδόμεναι αὐτοῖς ἐξηγήσεις. Οἱ Ἕλληνες ἐξελάμβανον αὐτὸν ὡς ἰδιαίτερον τύπον τοῦ θεοῦ τοῦ ἡλίου. Ὑπῆρχε δὲ καὶ ἕτερος Ὧρος, ὁ νεώτερος, ὁ Ὧρος Ἁρποκράτης, οὗ ἡ λατρεία μετέβη καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας περὶ τὰ τέλη, καὶ εἰς τοὺς Ῥωμαίους. Ἐθεωρεῖτο δ' ὡς υἱὸς καὶ αὐτὸς τοῦ Ὀσίριδος, ἀλλὰ πολὺ βραδύτερον γεννηθείς, καὶ ἀσθενικὸς, καὶ ἐξελαμβάνετο ὡς τὸ ἔμβλημα τοῦ χειμερινοῦ ἡλίου, ἐν ᾧ ὁ πρεσβύτερος Ὧρος ἦν τὸ τοῦ θερινοῦ. Ἐθεωρεῖτο δὲ καὶ ὡς θεὸς τῆς πρωΐμου βλαστήσεως, καὶ ἐλέγετο ἀντιστοιχῶν πρὸς τὸν Πρίαπον. Παριστᾶτο δ' ὡς ἀσθενὲς παιδίον, ἔχον τὸν δάκτυλον εἰς τὸ στόμα. Διὰ τοῦτο συνεδέετο μετ' αὐτοῦ ἡ ἰδέα τοῦ μυστηριώδους, καὶ ἐξελαμβάνετο ὡς θεὸς τῆς σιωπῆς, καὶ παρὰ Ῥωμαίοις ἡ τοιαύτη ἔποψις συνεχῶς ἀπαντᾶται. Ὡς θεὸς δὲ τῆς σιγῆς καὶ τοῦ μυστηρίου, ἐκλαμβάνεται καὶ ὡς ὁ τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου.

Ὡροσκόπιον καὶ ὡ ρ ο σ κ ο π ε ῖ ο ν, τὸ ἐργαλεῖον δι' οὗ οἱ Χαλδαῖοι (ἔδ.) καὶ οἱ κατ' αὐτοὺς καλούμενοι γόητες παρετήρουν τὴν ὥραν τῆς γεννήσεως. Τὰ δὲ παρατηρηθέντα σημεῖα καὶ ὁ τῶν ἀστέρων συνδυασμὸς ἐχαράττοντο πολλάκις εἰς δακτυλίους ἢ πολυτίμους λίθους, καὶ διετηροῦντο ὡς φυλακτήρια.

Ὡρωπὸς (ὁ), πόλις ὀχυρὰ καὶ λιμένα ἔχουσα ἐπὶ τοῦ Εὐρίπου, εἰς ἀπόστασιν 60 σταδίων ἀπὸ τῆς ἐν Εὐβοίᾳ Ἐρετρίας (Θουκ. Η, 95). Κατ' ἀρχὰς ἦν Βοιωτικὴ, πιθανῶς τῇ Τανάγρᾳ προσήκουσα, εἶτα, ὡς εἰκάζεται τῷ 506, κατελήφθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων (Ἡρδ. Ε, 77. ΣΤ, 100. — Θουκ. Β, 23. Γ, 91. Δ, 96. Ζ, 28. Η, 60), καὶ ἐξηκολούθησεν ἐπὶ μακρὸν οὖσα ἀφορμὴ διενέξεων μεταξὺ Βοιωτῶν καὶ Ἀθηναίων, οἵτινες ἔμειναν τέλος

αὐτῆς κύριοι. Ὁ λιμὴν αὐτῆς, ὅθεν ἐγίνετο ἡ εἰς Εὔβοιαν διάβασις, ἐκαλεῖτο Δελφίνιον, καὶ ἔκειτο εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀσωποῦ. Εἰς ἀπόστασιν 1 ½ ὥρα, νοτιανατολικῶς τοῦ Ὠρωποῦ ἔκειτο τὸ ἐπίσημον ἱερὸν τῆς χώρας, ὁ ναὸς μετὰ τοῦ μαντείου τοῦ Ἀμφιαράου, καὶ στάδιον ἔνθα πρὸς τιμὴν αὐτοῦ ἐτελοῦντο γυμναστικοὶ καὶ μουσικοὶ ἀγῶνες (Παυσ. Α, 34, 1). Ἴδ. Ἀ μ φ ι ά ρ α ο ς.

Ὥστια (τὰ) καὶ Ὠ σ τ ί α (ἡ), λιμὴν τῆς Ῥώμης μεθ' ὁμωνύμου πόλεως, εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Τιβέριος, κατὰ τὸν ἀριστερὸν τοῦ ποταμοῦ βραχίονα, καὶ ἀπὸ τῆς Ῥώμης διὰ ξηρᾶς 16 μόνον λεπτὰ ἀπέχων. Ἱδρύθη δ' ἡ πόλις ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἄγκου Μαρκίου (Liv. I, 33), καὶ ὀλίγον μετὰ ταῦτα ἔφθασεν εἰς μεγάλην ἀκμήν. Ὁ Μάριος τὴν κατέστρεψεν, ἀλλ' εὐθὺς ἀνῳκοδομήθη λαμπροτέρα. Ὅτε ὅμως ὁ αὐτοκράτωρ Κλαύδιος κατεσκεύασε καλλίτερον λιμένα εἰς τὸν δεξιὸν τοῦ ποταμοῦ βραχίονα, τότε ἐξέπεσεν ἡ Ὠστία. Ἐρείπια αὐτῆς σώζονται παρὰ μικρὰν πολίχνην διατηρήσασαν τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, ἀπέχουσαν ὅμως νῦν περὶ μίαν ὥραν ἀπὸ τῆς ἀκτῆς, προσχωσθείσης ὑπὸ τῆς ἄμμου (Στρβ. Ε, 219).

Ὡσχοφόρια καὶ Ὀ σ χ ο φ ό ρ ι α, βακχικὴ ἑορτὴ τρυγητοῦ, πανηγυριζομένη ἐν Ἀθήναις τῇ 7 πυανεψιῶνος (Ὀκτώβριον — Νοέμβριον) (Πλούτ. Θησ. ΚΒ). Εἴκοσι νεανίαι, ἀνὰ δύο ἐξ ἑκάστης φυλῆς, πρὸς τοῦτο ἐκλεγόμενοι, ἔφερον κλήματα μετὰ σταφυλῶν εἰς τὰς χεῖρας, καὶ ἐσταδιοδρόμουν ἀπὸ τοῦ ἐν Λίμναις ναοῦ τοῦ Διονύσου εἰς τὸ ἐν Φαλήρῳ ἱερὸν τῆς Σκιάδος Ἀθηνᾶς. Οἱ νικήσαντες, ἀνὰ εἷς ἐξ ἑκάστης φυλῆς, ἐλάμβανον ὡς ἆθλον ἀνὰ μίαν φιάλην περιέχουσαν τὰ «πενταπλόα», ἤτοι ποτὸν συγκείμενον ἐκ τῶν κυριωτέρων προϊόντων τοῦ ἔτους, οἴνου, μέλιτος, τυροῦ, ἀλεύρου καὶ ἐλαίου, καὶ προσέτι θέσιν ἐπίτιμον εἰς τὴν ἑπομένην πομπήν. Ἡ ἑορτὴ εἶχε καὶ ᾄδοντα χορὸν, οὗ προηγοῦντο δύο νεανίαι, ὡς γυναῖκες ἐνδεδυμένοι, καὶ ἐπέστρεφον ἀπὸ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς πάλιν εἰς τὸν τοῦ Διονύσου, ἔνθα αἱ Φυταλίδαι ἔθυσαν, μεθ' ὃ εἵπετο τὸ τῆς θυσίας συμπόσιον. Τὴν τελετὴν ταύτην ἐσχέτιζον οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τῆς εἰς Κρήτην μεταβάσεως τοῦ Θησέως.

Ὦτα (τὰ), αἱ λαβίδες τῶν ἀγγείων. Εἰς τὸν ἑνικὸν ἀριθμὸν ὁ Ὅμηρος μεταχειρίζεται πάντοτε τὸν Ἰωνικὸν σχηματισμὸν Ο ὖ α ς (τό).

Ὠτεγχύτης (ὁ), ἰατρικὸν ἐργαλεῖον δι' οὗ ἐνέχεον ὑγρὸν φάρμακον εἰς τὰ ὦτα.

Ὠτογλυφὶς (ἡ) καὶ ὠ τ ό γ λ υ φ ο ν (τὸ), μικρὸν ὄργανον καθαριστικὸν τῶν αὐτίων.

Ὦτος, 1) υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος, ἢ τοῦ Ἀλοέως καὶ τῆς Ἰφιδαμείας, ἀδελφὸς τοῦ Ἐφιάλτου (ἔδ. Ἀλευάδαι), μεθ' οὗ ἐδέσμευσε τὸν Ἄρην (Ὁμ. Ἰλ. Ε, 385. Ὀδ. Λ, 305. — 2) Στρατηγὸς τῶν Ἐπειῶν (Ὁμ. Ἰλ. Ο. 518).

Ὦχος, 1) ἐπώνυμον Ἀρταξέρξου τοῦ Γ, βασιλέως τῶν Περσῶν (Αἰλ.). — 2) Ποταμὸς τῆς Βακτριανῆς ἐν Ἀσίᾳ, τοῦ Ὄξου παραποτάμιον (Στρβ.). Νῦν Ἐλμὶνδ, ἢ κατ' ἄλλους Δεβάς.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Σ. ΛΑΜΠΡΟΥ 1942

ΠΡΟΣΘΗΚΑΙ

ἀρθριδίων τινῶν ἄτινα ἐκρίθησαν ἀναγκαῖα, τοῦ ἀρχικοῦ σχεδίου ἐκταθέντος ἀπὸ τοῦ **Ι.**

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΧΟΛΗΣ ΜΟΡΙΑΣ ΟΠ 1942

Α

Ἀβαμβάκευτα, δηλαδὴ ἄνευ βάμβακος, κυρίως ἐλέγοντο τὰ σιτία τὰ ἐν Σπάρτῃ εἰς τὰ ὀρφανὰ παιδία διδόμενα (Ἀθήν. Δ. 143).

Ἄβαντις, 1) τὸ μέρος τῆς Εὐβοίας τὸ ὑπ' Ἀβάντων ἀρχαιότατα κατοικηθὲν (Στρβ. 1, 445.— Ἀπλλδ. Ῥδ Δ, 1135.–Εὐρπ. Ἡρ. μαιν. 185).— 2) Τὸ μέρος τῆς Θεσσαλίας εἰς ὃ πλανηθέντες ἦλθον οἱ Ἄβαντες ὅτε ἐπέστρεφον ἐκ τῆς Τροίας (Παυσ.).

Ἀγαμέου ποινή. Ἐν Σπάρτῃ οἱ Λυκούργιοι νόμοι ἐπέβαλλον τὴν ὑποχρέωσιν εἰς τοὺς πολίτας νὰ νυμφεύωνται εἰς ὥριμον ἡλικίαν, οἱ μὲν ἄνδρες 30, αἱ δὲ κόραι 16 ἐτῶν· οἱ δὲ μένοντες ἄγαμοι ὑπεβάλλοντο εἰς μερικὴν ἀτιμίαν, καθ' ἣν ἐστεροῦντο τῶν τοῖς πρεσβυτέροις ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἀποδιδομένων τιμῶν, ἀπεκλείοντο τῆς παρουσίας εἰς τὰς γυμνοπαιδιὰς, καὶ ὤφειλον, γυμνοὶ ἐν χειμῶνι περιΐόντες τὴν ἀγορὰν, νὰ ψάλλωσιν ᾠδὴν λέγουσαν ὅτι δίκαια πάσχουσι, διότι ἀπειθοῦσι τοῖς νόμοις (Πλουτ. Λυκ. 1Β).

Ἀγδίστις, ἐν Φρυγίᾳ ἐπώνυμον τῆς Κυβέλης (Στρβ. 1, 3, 35.— Ἡσύχ.), θεωρουμένης δὲ καὶ ὡς ἰδίας τινὸς μυστηριώδους θεότητος γεννηθείσης ἐκ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Γῆς (Παυσ. Ζ, 17, 5). Προσέτι δ' οὕτως ἐκαλεῖτο καὶ τὸ ὄρος ἐφ' οὗ ἐτάφη ὁ ἐραστὴς τῆς Κυβέλης Ἄττις, τὸ νῦν Δίνδυμον.

Ἀγελαστὸς, ὁ ἔφηβος Σπαρτιάτης, ἀπὸ τοῦ 17 ἔτους τῆς ἡλικίας του, καθ' ὃ ὢν ἤδη εἰς τὰς ἀγέλας κατατεταγμένος (Ἡσύχ.).

Ἀγέλαστος πέτρα, ἐν Ἐλευσῖνι ἡ ἐφ' ἧς ἐκάθησεν ἡ Δήμητρα, ὀδυρομένη διὰ τῆς Περσεφόνης τὴν ἁρπαγήν. Ἔκειτο δὲ παρὰ τῇ κρήνῃ Καλλιρρόῃ (Ὁμ. Ὕμν. Δημ. 200. — Ἀπλλδ. Α, 5).— Ὑπῆρχε δὲ καὶ ἐν Ἀθήναις οὕτω καλουμένη θέσις (Bekk. Anecd. gr. 537, 7) βεβαίως παρ' ἐνὶ τῶν Ἐλευσινίων, πιθανῶς τῷ ἐν Ἄγραις, καὶ ἴσως ἐπίσης οὐ μακρὰν τῆς Καλλιρρόης.

Ἀγνώστων θεῶν, βωμὸς ἐν Φαλήρῳ, τῷ λιμένι Ἀθηνῶν, ἐλέγετο ἱδρυθεὶς ὑπὸ Ἐπιμενίδου τοῦ Κρητὸς (ἔνθ.), ὅτε ἐκλήθη ἵνα καθάρῃ τὴν πόλιν ἀπὸ τοῦ λοιμοῦ. Πιθανῶς δ' ὁ αὐτὸς οὗ μνημονεύει καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὡς τοῦ Ἀγνώστου Θεοῦ, ἴσως εἰς Φάληρον τὸ πρῶτον προσορμισθείς.

Ἄγνων, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Νικίου, πατὴρ τοῦ Θηραμένους, στρατηγὸς ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἀνοικοδομήσας τὴν Ἀμφίπολιν, συνεξεστράτευσε μετὰ τοῦ Κλεοπόμπου κατὰ τῆς Ποτιδαίας καὶ τῆς Χαλκίδος ἐν Θράκῃ· ἀλλ' ἀπολέσας ἐκ τοῦ λοιμοῦ περὶ τοὺς ἡμίσεις τῶν στρατιωτῶν του, ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ (Θουκ. Β, 58). — 2) Τήϊος, ὑπηρετῶν ἐν τῷ στρατῷ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου (Αἰλ.).

Ἀγνωνίδης, Ἀθηναῖος δημαγωγὸς

καὶ ῥήτωρ, τὸν Φωκίωνα κατηγορήσας, καὶ τὴν καταδίκην αὐτοῦ προκαλέσας. Ἐθνατώθη δ' ἔπειτα ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων μεταμεληθέντων, τῷ 318 π.Χ.

Ἄγρα ἢ Ἄγραι, χωρίον παρ' Ἀθήναις, πέραν τοῦ Ἰλισσοῦ, ἔχον ναὸν τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Ἀρτέμιδος (Παυσ. Α, 19, 7. 14, 1). Ἶδ. καὶ Ἀγέλαστος.

Ἀγρεύς, ἐπώνυμον ὑφ' ὃ εἶχεν ὁ Ἀπόλλων ναὸν ἐν Μεγάροις (Πινδ.—Παυσ.).

Ἀγχιτέα, γυνὴ Κλεομβρότου, τοῦ βασιλέως τῆς Σπάρτης, μήτηρ τοῦ ἐν Πλαταιαῖς νικήσαντος Παυσανίου, μεθ' ἡρωϊκοῦ πατριωτισμοῦ πρώτη αὐτὴ θάνατον καταγνοῦσα τοῦ υἱοῦ της ἀποδειχθέντος προδότου τῆς πατρίδος. Κατ' ἄλλους Ἀλκιθέα (Corn.Nep. Paus.—Πλουτ.—Διόδ.).

Ἀδάμας, 1) παρὰ τοῖς ἀρχαίοις (Ὅμ. Ἡσιόδ.), ἐπίθετον, κυρίως τοῦ χαλκοῦ καὶ ἄλλων μετάλλων, δηλοῦν ὁ σκληρός, ὁ ἀλύγιστος· Μόνον μεταγενεστέρως ὁ πολύτιμος λίθος.—2) Ποταμὸς τῆς Ἰνδικῆς (Πτλμ.). — 3) εἷς τῶν ἐπισήμων Τρώων, υἱὸς Αἰσίου (Ἰλ. Ν, 560).

Ἀδριανούπολις, πόλις ἐν Θρᾴκῃ, ἐπὶ τοῦ Ἕβρου ποταμοῦ, πρὶν καλουμένη Ὀρεστιάς.

Ἀδρίας καὶ Ἀδριατικὸς κόλπος, ἡ θάλασσα ἡ μεταξὺ τῆς Ἠπείρου καὶ τῆς Ἰταλίας (Ἡρδ. Α, 163.—Στρβ.)

Ἀζηνέα, δῆμος τῆς Ἱπποθοωντίδος φυλῆς ἐν Ἀττικῇ, πρὸς τῷ Σουνίῳ (Ἀρπκρ. —Στφ. Βζ.).

Ἄζωστοι, ἐλέγοντο αἱ νέαι Σπαρτιάτιδες, αἱ εἰς τὰ γυμνάσια φέρουσαι τὸ χιτώνιον αὐτῶν ἄνευ ζώνης.

Ἀθηνάδας, ἐκ Τραχῖνος, φονεύσας τὸν ἐν Θερμοπύλαις προδόντα τὴν Ἑλλάδα Ἐφιάλτην, καὶ μεγάλως τιμηθεὶς ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων (Ἡρδ. Ζ, 213).

Αἰγαῖος, 1) ἐπίθετον τοῦ Ποσειδῶνος, ἔχον τὴν αὐτὴν παραγωγὴν ὡς καὶ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, συνήθως δ' ἀποδιδόμενον εἰς τὴν αἰολικὴν πόλιν Αἰγὰς, ἱερὰν τῷ Ποσειδῶνι, δι' ὃν ἐξ ἐναντίας αὐτῇ ἐδόθη τὸ ὄνομα. — 2) Ποταμὸς τῆς νήσου Κερκύρας (Ἀπλλν. Ῥδ. 541).

Αἰγεῖαι πύλαι τῶν Ἀθηνῶν, κατὰ τὰ νοτιανατολικὰ τῆς πόλεως πρὸς τῷ Δελφινίῳ (Πλούτ. Θησ. ΙΒ), ἔνθα πιθανῶς ἦν καὶ τὸ **Αἰγεῖον** ἱερὸν (Ἀρπκρ. — Σουίδ.).

Αἰγεῖδαι, γένος τι ἐν Σπάρτῃ, κληθὲν κατ' Αἰγέα, τὸν υἱὸν τοῦ Οἰολύκου καὶ ἔγγονον τοῦ Θήρα (Ἡρδ. Δ, 149)· καὶ ἕτερον γένος ἐν Θήβαις (Πίνδ.).

Αἴγειρα, ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Ἀχαΐας ἐν Πελοποννήσῳ. Ἡ πρὸς τὸν κορινθιακὸν κόλπον παραλία αὐτῆς χώρα ἐλέγετο Ὑπερησία (Στρβ.Θ.—Στφ.Βζ.—Πολβ.).

Αἴγεστα, Αἰγέστα, Σεγέστη), πόλις εἰς τὰ βορειανατολικὰ τῆς Σικελίας, πλησίον τοῦ ὄρους Ἔρυκος, κτίσμα τοῦ Αἰνείου (Θουκ. Ζ.—Διόδ. 15, 6.—Στρβ.).

Αἴγη, θυγάτηρ τοῦ Ὠλένου, μετὰ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς Ἑλίκης ἀναθρέψασα τὸν Δία βρέφος, καὶ εἶτα μετ' ἐκείνης ταχθεῖσα μεταξὺ τῶν ἀστέρων (Hygin).

Αἰγηΐς, μία τῶν δέκα ἀττικῶν φυλῶν, κληθεῖσα κατὰ τὸν Αἰγέα (Παυσ.)

Αἰγιαλός, ἀρχαιότατα ἡ παραλία τῆς Πελοποννήσου ἀπὸ τοῦ Ἰσθμοῦ μέχρι τῆς Ἤλιδος, δῆθεν κατ' Αἰγιαλέα, τὸν υἱὸν τοῦ Ἰνάχου (Ὅμ. Ἰλ. Β, 575), καὶ ἡ ἐν αὐτῇ πόλις, ἡ εἶτα Σικυὼν κληθεῖσα.

Αἰγιλία, 1) χωρίον καὶ δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀπέναντι τῆς Σαλαμῖνος, ἀνήκων εἰς τὴν Ἀντιοχίδα φυλήν. Ἐπῃνοῦντο αὐτοῦ τὰ σῦκα (Θεόκρ. Εἰδ. Α, 446.—Στφ. Βζ.).— 2) Νησίδιον μεταξὺ Κρήτης καὶ Κυθήρων (Πλούτ.—Δνσ. Πργ. 499), τὸ νῦν Τσεριγότον.

Αἰγίλιψ (ἡ), χωρίον ἐπὶ τῆς νήσου Ἰθάκης, ἢ νησίδιον μεταξὺ αὐτῆς καὶ τῆς Ἠπείρου (Ὅμ. Ἰλ. Β, 633). Κατὰ τινας, ἐπίθετον.

Αἰγίπαν, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ Αἴγης τῆς γυναικὸς τοῦ Πανὸς (Ἀπλλδ. Δ, 6). Ἐταυτίζετο ὑπὸ Ῥωμαίων μετὰ τοῦ παρ' αὐτοῖς Σιλβανοῦ.

Αἰγόσθενα (τὰ), πόλις τῆς Μεγαρίδος, βορείως τῶν Παγῶν (Παυσ. Α, 44.—Στφ. Βζ.), ὧν ἐρείπια σώζονται πιθανῶς.

Αἴδωνεύς, 1) ταὐτὸ τῷ Ἅδης (ἴδ.), Ἡσδ. Θγ. 913.—2) Βασιλεὺς τῶν Μολοσσῶν ἐν Ἠπείρῳ. Ὁ Θησεὺς καὶ Πειρίθους, θελήσαντες ν' ἁρπάσωσι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ Περσεφόνην, ἐρρίφθησαν εἰς σκοτεινὴν καὶπολυχρόνιον φυλακὴν (Πλουτ. Θησ. ΛΑ,).

Αἴθυια, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἡ Ἀθηνᾶ ἐλατρεύετο ἰδίως ἐν Μεγάροις (Παυσ. Α, 5).

Αἴκλον ἢ Αἶκλον, τὸ δημόσιον συσσίτιον τῶν Σπαρτιατῶν, ἄκρας ὂν λιτότητος (Ἀθήν. Δ, 140).

Αἰξωνή, δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων τῇ Κεκροπίδι φυλῇ, χωρίον παραθαλάσσιον οὐ μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν, πλησίον τῶν Ἁλῶν, ἔχον καὶ αὐτὸ ἁλικὰς, τὰς Αἰξωνίδας ἁλὰς (Στφ. Βζ.). Οἱ Αἰξωνεῖς ἐλέγοντο φιλοσκώμμονες (Πλάτ. Λάγ. 19).

Αἴτης ἢ Αἴτης, ἐν Σπάρτῃ ὁ νεανίας ὁ ὑπὸ πρεσβυτέρου εἰς τὸν βίον ὁδηγούμενος καὶ ἀνατρεφόμενος. Οὗτος δὲ ἐλέγετο, ὡς πρὸς τὸν Αἴτην, εἰσπνήλας (Θκρτ. ΡΙΓ, 14.—Ἐτυμ. κλ.). Αἱ δ' εἰς τὰς αὐτὰς σχέσεις διατελοῦσαι κόραι, ἐλέγοντο αἴτιαι (Πλουτ. Λυκ. ΙΗ).

Ἀκαμαντίς, μία τῶν δέκα ἀττικῶν φυλῶν, κληθεῖσα κατ' Ἀκάμαντα 3, υἱὸν τοῦ Θησέως (Θουκ. Δ, 118).

Ἀκεστορίδαι, γένος ἱερὸν ἐν Ἄργει, ἐξ οὗ ἐλαμβάνοντο ἐκεῖ αἱ ἱέρειαι τῆς Παλλάδος (Καλλμ. Ὕμν. Παλλ. 34).

Ἀκέστωρ ἢ Ἀκέστορος, τραγῳδοποιὸς ἐν Ἀθήναις, ὁ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους πολλάκις καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα Σάκας χλευαζόμενος, διότι δὲν ἦν Ἑλληνικῆς καταγωγῆς (Σφ. 1216. Ὄρν. 31).

Ἀκοσμία, ἐν Κρήτῃ ἡ πολιτικὴ κατάστασις ὁσάκις ἐκ στάσεως κατηργοῦντο οἱ ἄρχοντες οἱ λεγόμενοι Κόσμοι (Ἔφοροι.)

Ἀκουμενός, γνωστὸς ἰατρὸς ἐν Ἀθήναις, φίλος τοῦ Σωκράτους (Πλτ.).

Ἄλβανόν, ὄρος τοῦ Λατίου ἐν Ἰταλίᾳ, φέρον τὴν πόλιν Ἄλβαν (Στρβ. Ε.).

Ἀλβῖνος, 1) Πλατωνικὸς φιλόσοφος ἐπὶ Γαληνοῦ, γράψας εἰσαγωγὴν εἰς τοὺς Πλατωνικοὺς διαλόγους (Φαβρ. Ἑλλ. Βιβλ. Τ. Β. σλ. 42).—2) Ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Κομμόδου ἀναγορευθεὶς ὑπὸ τῶν στρατευμάτων Καῖσαρ ἐν Γαλλίᾳ καὶ Βρετανίᾳ (Ἡρωδιαν.).

Ἁλικαί. Ἐν τῇ ἀρχαιότητι, ἐπρομηθεύοντο τὸ ἅλας, ἢ ὀρυκτὸν, ἢ ἐκ ῥευστῶν(τῆς θαλάσσης, τελμάτων, ἁλατούχων πηγῶν),καὶ ἐν τῇ τελευταίᾳ κατηγορίᾳ, ἥτις ἦν ἐν Ἑλλάδι ἡ συνεχεστάτη, εἴτε διὰ ζέσεως (Pl. XXXI, 1, 39), εἴτε δι' ἐξατμίσεως εἰς τὸν ἥλιον, εἰς τὰ ἁλοπήγια,παράγοντα ἅλας πεπτόν. Τοιαῦτα ἦσαν ἐν Ἀττικῇ τὸ Ἁλίπεδον, νοτίως τῶν Ἀθηνῶν, αἱ Ἁλαὶ Αἰξωνίδες εἰς τὴν νοτιανατολικὴν παραλίαν, αἱ Ἁλαὶ Ἀραφηνίδες πρὸς τῷ Μαραθῶνι· ἐν Τροιζηνίᾳ αἱ Ἁλυαὶ κλ. καὶ Salinae (Ἁλικαί), ὠνομάζοντο μεταγενεστέρως διάφοροι πόλεις τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κόσμου, ἐν Ἰταλίᾳ, Γαλλίᾳ, Βρετανίᾳ, Δακίᾳ (αἱ νῦν Ὄκναι). Ἐν Ῥώμῃ ἡ πώλησις τοῦ ἅλατος ἐξεμισθοῦτο, δι' ὃ τὸ ἅλας εἶχεν ὑπερτιμηθῇ. Εἶτα (μετὰ τοῦ Πορσήνου τὴν ὑποχώρησιν), ἡ γερουσία ἀνεδείχθη δημοτικὴ, ψηφίσασα τὸ μονοπώλιον τοῦ ἅλατος ὑπὸ τοῦ δημοσίου, καὶ τὸν καταβιβασμὸν τῆς τιμῆς αὐτοῦ (Liv. II, 9). Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις δὲ ἦσαν αἱ ἁλικαὶ, αἱ ὀρυκταὶ κυρίως, δημόσια κτήματα.

Ἀλκιμέδων, 1) Υἱὸς Λαέρκου,στρατηγὸς τῶν Μυρμιδόνων εἰς Τροίαν (Ὅμ.Ἰλ. Π, 197).—2) Ἐκθεὶς εἰς ὄρος εἰς βορὰν τῶν θηρίων τὴν θυγατέρα του Φιλλόνην, ὡς γεννήσασαν παιδίον ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Παυσ. Η, 12).—3) Ὀλυμπιονίκης (Πινδ.Ὀλ. Η).

Ἄλκιμος, Ἰθακήσιος, πατὴρ τοῦ Μέντορος (Ὅμ.).— 2) Φίλος τοῦ Ἀχιλλέως ἐκ

τῶν Μυρμιδόνων (Ὁμ. Ἰλ. Υ, 392).— 3) Τὸ ἀνατολικὸν ἀκρωτήριον κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος τοῦ Πειραιῶς, τὸ ἔχον τὸν τάφον τοῦ Θεμιστοκλέους (Πλούτ. Θμστκλ. ΛΒ).

Ἄλτιμος, ἀρχαῖος γλύπτης ἐν Αἰγίνῃ (Rang. Ant. Hell. I, ἀρ. 33).

Ἀμαζόνιον, ἐν Ἀθήναις, ὁ λόφος τοῦ Ἀστεροσκοπείου (Πλούτ. Θησ. ΚΖ.— Ῥαγκ. Ἄπαντ. Τ. ΙΗ, Τπγρ. Ἀθ. Σλ. 159—160).

Ἀμαζονὶς στήλη, μνῆμα τῆς Ἀμαζόνος Ἀντιόπης, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἀπὸ Φαλήρου εἰς Ἀθήνας, παρὰ τῷ ναῷ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς (Παυσ. Α, 1, 2. — Πλούτ. Θησ. ΚΖ).

Ἀμάρυνθος (ἡ), 1) κώμη τῆς νήσου Εὐβοίας, ἔχουσα ναὸν τῆς Ἀμαρυνθίας ἢ Ἀμαρουσίας Ἀρτέμιδος, οὗ ἀφίδρυμα ὑπῆρχε καὶ εἰς τὸ Ἄθμονον τῆς Ἀττικῆς (νῦν Ἀμαρούσιον). (Στρβ.—Παυσ.).—2) Ποταμὸς τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀλφειὸν (Στρβ.). — 3) Εἷς τῶν 50 κυνῶν τοῦ Ἀκταίονος (Ἀπλλδ. Γ, 4, 4).

Ἀμεινέας, Ἀθηναῖος, ἀδελφὸς τοῦ ποιητοῦ Αἰσχύλου, ἀριστεύσας εἰς τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν (Ἡρδ. Η, 84).

Ἀμπέτταρες, παρὰ Σπαρτιάταις οἱ Εἵλωτες ὡς παρακολουθοῦντες τοὺς κυρίους αὐτῶν εἰς τὰς μάχας. Ἡ λέξις ἐσήμαινεν ἀμφιστάντες (Ἡσύχ.).

Ἀμύκλας, 1) υἱὸς τοῦ Λακεδαίμονος καὶ τῆς Σπάρτης, βασιλεὺς τῆς Λακωνίας, σύζυγος Διομήδης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Λαπίθου, καὶ πατὴρ τοῦ Κυνόρτα, Ὑακίνθου καὶ Λεανείρας, τῆς γυναικὸς τοῦ Ἀρκάδος· κτίστης τῆς πόλεως Ἀμυκλῶν (Ἀπλλδ. 5, 9, 1. 10, 3). — 2) ὁ Ἄμυκλος, ἐν Ἀθήναις, μαθητὴς τοῦ Πλάτωνος (Διογ. Λρτ.—Αἰλ. Α. Ι. Γ, 19).

Ἀμφάλη, ἀκρωτήριον τῆς Ἀττικῆς, ἀφ' οὗ ἐπεραιοῦντο εἰς τὴν ἀπέναντι κειμένην Σαλαμῖνα (Στρβ.).

Ἀμφίαλος, υἱὸς τοῦ Πολυνήου, εἷς τῶν Φαιάκων (Ὁμ. Ὀδ. Θ. 114).

Ἀμφιάναξ, βασιλεὺς τῆς Λυδίας, φιλοξενήσας τὸν Προῖτον ἐκδιωχθέντα ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀκρισίου, καὶ δοὺς αὐτῷ εἰς γάμον τὴν θυγατέρα του Ἄντειαν (Ἀπλλδ. Β, 2, 1).

Ἀνδρεύς, 1) υἱὸς τοῦ Πηνειοῦ, ἐλθὼν ἐκ Θεσσαλίας εἰς Ὀρχομενὸν τῆς Βοιωτίας, ἀπεκάλεσε τὴν πέριξ χώραν Ἀνδρηΐδα (Διοδ. Ε, 8. Παυσ.).— 2) Πρόπαππος τοῦ Κλεισθένους, τυράννου τῆς Σικυῶνος (Ἡρδ. ΣΤ, 126).

Ἄνθεια, 1) θυγάτηρ τοῦ Θεσπιοῦ (Ἀπλλ.Β, 7, 8).—2) Πόλις τῆς Μεσσηνίας ἐν Πελοποννήσῳ, ἔπειτα Θουρία κληθεῖσα (Ὁμ. Ἰλ. Ι, 151). — 3) Μία τῶν τριῶν ἀρχαίων πόλεων τῆς Ἀχαΐας, ἐξ ὧν συνέστησαν εἶτα αἱ Πάτραι (Στφ. Βζ.).— 4) καὶ Ἄνθη, πόλις μικρὰ τῆς Θεσσαλίας (Ἡσδ. Ἀσπ. 381. 474).

Ἀνθεστηριάδες, ἐν Ῥόδῳ ἐλέγοντο αἱ πρὸς γάμον ὥριμοι κόραι (Ἡσύχ.).

Ἀνθυπωμοσία, ἐν Ἀθήναις ὁ ὅρκος ὃν ἔδιδέ τις εἰς τὸ δικαστήριον προσβάλλων ὡς ἀστηρίκτους τὰς ἀξιώσεις τοῦ ἀντιδίκου ὑπὲρ ἀναβολῆς τῆς δίκης (Δμσθ. κ.Ὀλμπδ· 1174).

Ἄνιγρος, ποταμὸς τῆς Τριφυλίας ἐν Πελοποννήσῳ, πηγάζων ἐκ τοῦ Λαπιθαίου ἐπὶ τοῦ Ταϋγέτου, καὶ εἰσβάλλων εἰς τὴν θάλασσαν παρὰ τῷ Σαμικῷ, ἔνθα ὑπῆρχε σπήλαιον ἱερὸν τῶν Ἀνιγρίδων νυμφῶν, εἰς θεραπείαν χρησιμεῦον τῶν λειχηνιώντων (Στρβ.). Πιθανῶς τοῦ Ὁμήρου ὁ Μινυήϊος.

Ἀνταγόρας, Ῥόδιος ποιητής, γράψας ἔπος ἐπιγραφόμενον «Θηβαΐς» τῇ γ' ἑκατονταετηρίδι π. Χ. (Αἰλ.).

Ἀντήνωρ, ἐν Τρωάδι, υἱὸς τοῦ Αἰσυήτου καὶ τῆς Κλεομνήστρας, σύζυγος τῆς Θεανοῦς, πατὴρ ἓξ υἱῶν, εἷς τῶν ἐμφρονεστέρων αὐλικῶν τοῦ Πριάμου, φιλοξενήσας τὸν Ὀδυσσέα ὅτε ἦλθε πρέσβυς ἵνα ζητήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τῆς Ἑλένης, καὶ πάντοτε τὴν

ἀπόδοσιν ταύτην συμβουλεύων, δι' ὃ καὶ οἱ Ἕλληνες ἐπὶ τῆς ἁλώσεως καὶ καταστροφῆς τῆς Τρωάδος ἐφείσθησαν τῆς οἰκίας αὐτοῦ. Μετῴκησε δ' εἰς Λιβύαν, ἢ εἰς τὴν ἄνω Ἰταλίαν μετ' Ἐνετῶν ἐκ Παφλαγονίας καὶ ἔκτισε τὴν πόλιν Πάδρυαν (Στρβ. ΙΒ, 13, 5).

Ἀντίκλεια, 1) θυγάτηρ Αὐτολύκου, σύζυγος τοῦ Λαέρτου, μήτηρ τοῦ Ὀδυσσέως, ἀποθανοῦσα πρὸ τῆς ἐπιστροφῆς αὐτοῦ ἐκ τῆς Τροίας ἐκ θλίψεως διὰ τὴν ἀπουσίαν του (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 85).—2) Μήτηρ τοῦ Περιφήτου ἐκ τοῦ Ἡφαίστου (Ἀπλλδ. Γ, 26).

Ἀντιμαχίδης, εἷς τῶν ἀρχιτεκτόνων οἵτινες, ἐντολῇ τοῦ Πεισιστράτου, ἤρξαντο τῆς οἰκοδομῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ἐν Ἀθήναις.

Ἀντινόη, 1) θυγάτηρ τοῦ Πελίου, ὑπὸ τῆς Μηδείας ἀπατηθεῖσα καὶ μετὰ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς Ἀστεροπείας τὸν γέροντα πατέρα των καταμελίσασαι ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι θ' ἀνενέουν αὐτόν· διωχθεῖσα δ' ἔπειτα ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ της Ἀκάστου, καὶ ἐν Ἀρκαδίᾳ ἀποθανοῦσα ἐν δυστυχίᾳ (Παυσ.).—2) Θυγάτηρ τοῦ Κηφέως, ἔγγονος τοῦ Ἀλαοῦ, ἔχουσα βωμὸν ἐν Μαντινείᾳ τῆς Ἀρκαδίας παρὰ τῷ Θεάτρῳ (Παυσ. Η, 8, 9).— 3) Θυγάτηρ τοῦ Πηρέως ἐξ Ἀρκαδίας, μήτηρ τοῦ Παλαίμονος ἐκ τοῦ Ἡρακλέους (Ἀπλδ. Β, 7, 8).

Ἀντιοχίς, μία τῶν δέκα φυλῶν τῆς Ἀττικῆς.

Ἀντιφάνης, Ῥόδιος ποιητὴς τῆς μέσης κωμῳδίας, ζήσας περὶ τὰ 330 π. Χ.

Ἀντώνιος, 1) Ἐπικούριος φιλόσοφος καὶ ἰατρὸς σύγχρονος τοῦ Γαληνοῦ.— 2) Ἴδ. Ἀντώνιος.

Ἀπάγελοι, ἐλέγοντο οἱ παῖδες ἐν Σπάρτῃ μέχρι τοῦ 17 ἔτους τῆς ἡλικίας, ὡς μὴ ἔτι εἰς τὰς ἀγέλας κατατεταγμένοι.

Ἀπατουρία, ἐπίθετον τῆς Ἀφροδίτης, ἀποδιδόμενον εἰς τὴν ἀπάτην δι' ἧς δῆθεν εἵλκυσε πολλοὺς Γίγαντας εἰς ἓν σπήλαιον, εἰς ὃ κρυπτόμενος ὁ Ἡρακλῆς τοὺς ἐφόνευσε (Στρβ. ΙΑ).

Ἀπλαῖ. Οὕτως ἐλέγοντο αἱ ἐμβάδες ἃς ἐφόρουν οἱ Σπαρτιᾶται.

Ἀπόδρομοι, παρὰ Σπαρτιάταις οἱ νέοι πρὸ τοῦ 17 ἔτους, ὡς μὴ μετέχοντες ἔτι τῶν Γυμνασίων, ἄτινα καὶ δρόμοι ἐν Σπάρτῃ ἐλέγοντο.

Ἀπολλωνίδης, 1) Ἀθηναῖος, ἀρχηγὸς τοῦ ἱππικοῦ ἐν Ὀλύνθῳ, κατηγορηθεὶς πρὸς τὸν Φίλιππον, καὶ ἐξορισθεὶς ὑπ' αὐτοῦ (Δμσθ. Φιλ. Γ).—2) Ἐκ Καρδίας, πόλεως τῆς Θρᾴκης, ὀπαδὸς τοῦ Φιλίππου (Δμσθ). — 3) Χῖος, μετὰ τοῦ Ἀθηναγόρου ἐκλεχθεὶς ὑπὸ Φαρναβάζου διοικητὴς τῆς νήσου Χίου, πολεμούσης κατὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου.— 4) Σμυρναῖος ποιητὴς ἐπὶ Καίσαρος. Σώζονται ἐπιγράμματά τινα αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ.

Ἀππία, ὁδός, ἡ φέρουσα ἀπὸ τῆς Ῥώμην εἰς τὴν Καπύην.

Ἀππιανός, Ἀλεξανδρεὺς τῆς β' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἐπὶ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ, γράψας Ῥωμαϊκὴν ἱστορίαν.

Ἄπτερος, ἡ Νίκη ἐν Ἀθήναις, ὡς καταθεῖσα ἐκεῖ τὰ πτερά της καὶ μὴ ἐκεῖθεν πλέον ἀφιπταμένη.

Ἀραβία, γυνὴ τοῦ Αἰγύπτου, μήτηρ πεντήκοντα υἱῶν (Ἀπλλδ. Β, Ι, 5).

Ἄραξος (ὁ), ἀκρωτήριον τῆς Ἀχαΐας πρὸς τῇ Ἤλιδι (Πολβ.).

Ἄραχθος, ποταμὸς τῆς Ἠπείρου, ἐκβάλλων εἰς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον (Πολβ.) Νῦν ποτ. τῆς Ἄρτης.

Ἀραχναῖον ὄρος, τῆς Ἀργολίδος, μεταξὺ Τίρυνθος καὶ Ἐπιδαύρου (Αἰσχλ. Ἀγμ. 319.—Παυσ.).

Ἀράχνη, θυγάτηρ τοῦ Ἴδμονος, διδαχθεῖσα ὑπὸ τῆς (Ἐργάνης) Ἀθηνᾶς τὴν ὑφαντικήν, καὶ τοσοῦτον ἐπαρθεῖσα, ὥστε νὰ θελήσῃ ν' ἀνταγωνισθῇ πρὸς τὴν θεὰν, ἥτις τὴν μετεμόρφωσεν εἰς τὸ ὑφαῖνον ζωΰφιον (Λουκ.—Ὀν.).

'Αργάδεις, μία τῶν τεσσάρων φυλῶν τῆς ἀρχαιοτάτης Ἰωνικῆς διαιρέσεως τοῦ ἀττικοῦ λαοῦ, ἡ ἐργατικὴ (Πλούτ. Σόλ. ΚΓ).

'Αργοὶ λίθοι, δύο φυσικοὶ καὶ ἀκατέργαστοι βράχοι ἐπὶ τοῦ 'Αρείου Πάγου ἐν 'Αθήναις, χρησιμεύοντες ὡς ἕδραι τῶν διαδίκων (Παυσ. Α, 26, ἔνθα ἐσφαλμένως ἀνεγινώσκετο ἀργυροῖ).

'Αρήγων, ζωγράφος, οὗ ὡραῖαι εἰκόνες ὑπῆρχον ἐν 'Ολυμπίᾳ, ἐν τῷ ναῷ τῆς 'Αλφειονείας 'Αρτέμιδος (Στρβ. Η, 343).

'Αρήτη, 1) θυγάτηρ τοῦ Ῥηξήνορος, γυνὴ τοῦ 'Αλκινόου, βασιλέως τῶν Φαιάκων, φιλοξενήσασα τὸν 'Οδυσσέα ('Ομ. 'Οδ. Θ, 54).—2) Γυνὴ τοῦ Δίωνος ἐν Σικελίᾳ (Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ, 47).

'Αριδαῖος, νόθος ἀδελφὸς 'Αλεξάνδρου τοῦ μεγάλου, ἐξ ὀρχηστρίδος τινὸς Φιλίννης, βασιλεύσας ἓξ ἔτη ἐν Μακεδονίᾳ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀδελφοῦ του, καὶ εἶτα σφαγεὶς ὑπὸ τῆς 'Ολυμπιάδος.

'Αριστομάχη, ἀδελφὴ τοῦ Δίωνος, ἣν Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος, τύραννος τῶν Συρακουσῶν, ἐνυμφεύθη ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ καθ' ἣν καὶ τὴν Δωρίδα, καὶ ἐξ αὐτῆς ἔσχε θυγατέρα τὴν 'Αρετὴν (Πλουτ. ΔΙ. — Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ).

"Αρκη, 1) θυγάτηρ τοῦ Θαύμαντος, ἀδελφὴ τῆς "Ιριδος, συμπολεμήσασα μετὰ τῶν Τιτάνων κατὰ τῶν θεῶν, καὶ διὰ τοῦτο ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς τὸν "Αδην κατακεραυνωθεῖσα (Πτολ. "Ηφαιστ. ΣΤ). — 2) Πόλις τῆς Φοινίκης παρὰ τὸ ὄρος Λίβανον, θείας τιμὰς ἀποδίδουσα εἰς τὸν Αἴγυπτον, καὶ Καισάρεια παρὰ Λιβάνῳ μετονομασθεῖσα (Στρ. Βζ).

'Αρμένιος, Γερμανὸς πολεμιστής, θελήσας, ἐπὶ Αὐγούστου, νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν πατρίδα του ἀπὸ τοῦ 'Ρωμαϊκοῦ ζυγοῦ (Στρβ.)

'Αροάνια ὄρη, ὑψηλὰ καὶ ἀπότομα τῆς 'Αρκαδίας, ἐν οἷς πηγάζει καὶ καταρρέει ἡ Στύξ· καὶ δι' αὐτῶν μικρὸς ποταμὸς 'Αροάνιος (Παυσ.).

'Αρόη, ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς 'Αχαΐας, ἡ εἶτα Πάτραι μετακληθεῖσα (Στφ. Βζ.). Κατ' αὐτὴν 'Αροεὺς ὁ ἱερὸν ἐκεῖ ἔχων Διόνυσος (Παυσ. Ζ, 21, 18).

'Αρπαλύκη, θυγάτηρ τοῦ Κλυμένου καὶ τῆς 'Επικάστης, τὸν ἀδελφόν της σφάξασα καὶ εἰς τὸν πατέρα της εἰς βρῶσιν προσαγαγοῦσα, εἰς πτηνὸν δὲ μεταμορφωθεῖσα (Παρθέν.).

'Αρταξέρξης, καὶ 'Αρτοξέρξης, ὄνομα Περσῶν βασιλέων σημαῖνον «ὁ μέγας 'Αρήϊος» (Ἡρδ. ΣΤ, 98). 1) ὁ Μακρόχειρ, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Ξέρξου, τῷ 465 π. Χ. (Διόδ. ΙΑ, 69). Τῷ 462, ἐπανέστησαν κατ' αὐτοῦ οἱ Αἰγύπτιοι μετὰ τῶν Λιβύων, ἐπικουρίᾳ καὶ τῶν 'Αθηναίων, οἵτινες ὑπὸ τὸν Κίμωνα, τῷ 449, κατεναυμάχησαν τοὺς Πέρσας πρὸ τῆς ἐν Κύπρῳ Σαλαμῖνος (Θουκ. Α, 104. 112). 'Αποφεύγων πᾶσαν σπατάλην, ἐβελτίωσε τὴν οἰκονομικὴν τοῦ κράτους κατάστασιν, καὶ ἀπέθανε τῷ 425 π. Χ. (Θουκ. Δ, 50.—Διόδ. ΙΒ, 64).—2) Ὁ Μνήμων, υἱὸς Δαρείου Β, ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον τῷ 405 π. Χ., καὶ, ἵνα διατηρήσῃ αὐτὸν, ἠναγκάσθη νὰ παλαίσῃ πρὸς τὸν νεώτερον ἀδελφόν του Κῦρον, ὃν ἐπροστάτευεν ἡ μήτηρ του Παρύσατις, καὶ ὃν ἐβοήθησαν οἱ μύριοι μισθωτοὶ "Ελληνες, οἱ μετὰ τοῦ Ξενοφῶντος ἐπιστρέψαντες (Ξνφ. 'Ανβ.) ὅτε, τῷ 401 ὁ Κῦρος ἔπεσεν εἰς τὴν ἐν Κουνάξοις μάχην. Μετὰ τοῦτο ἐπανέστησαν αἱ ὑπὸ τὴν Περσίαν 'Ελληνικαὶ Ἰωνικαὶ πόλεις, καὶ ὁ 'Αγησίλαος ἐκ Σπάρτης πεμφθεὶς εἰς ὑποστήριξιν αὐτῶν, ἠπείλησεν αὐτὴν τῆς Περσίας τὴν κατάκτησιν. 'Αλλὰ διὰ δωροδοκιῶν, καὶ διὰ ταραχῶν ἃς ἐξήγειρεν ἐν 'Ελλάδι, διέφυγεν ὁ 'Αρταξέρξης τὸν κίνδυνον. Κατ' Εὐαγόρα δὲ, τοῦ τυράννου τῆς Κύπρου, πολεμήσας ἐπὶ ὀκταετίαν, μόνον τῷ 376 π. Χ. τὸν ἐνίκησε καὶ τῷ ἐπέβαλε φόρον (Διόδ. ΙΕ, 9). Ἡ Αἴγυπτος ἐπανέστη ἐκ νέου. Δαρεῖος, ὁ υἱὸς καὶ μέλλων διάδοχος τοῦ 'Αρταξέρξου, ἐξ ἀνυπομονησίας συνώμοσε κατὰ τοῦ πατρός του, ἀλλὰ συλληφθεὶς ἐθανατώθη· ὁ δ' 'Αρ-

ταξέρξης ἀπέθανε τῷ 350 π. Χ. (Πλούτ. 'Αρτ. Λ. — Διόδ. ΙΕ, 93). — 3) ὁ Ὦχος, υἱὸς τοῦ Μνήμονος, ἐξωλόθρευσε σχεδὸν πᾶσαν τὴν οἰκογένειάν του (Just. Χ, 3), ὑπέταξε τὴν Αἴγυπτον καὶ Φοινίκην, βοηθείᾳ 'Ελλήνων μισθωτῶν, καὶ κατενίκησε τὸν σατράπην 'Αρτάβαζον, τῷ 350 π. Χ., καὶ ἔκτοτε παρεδόθη ὅλως εἰς τὴν ἐπιρροὴν τοῦ αἰγυπτίου Εὐνούχου Βαγόα, ὅστις τῷ 338 τὸν ἐδηλητηρίασεν (Διόδ. ΙΖ, 5). — 4) Ὁ ἱδρυτὴς τοῦ νέου Περσικοῦ κράτους καὶ τῆς δυναστείας, τῶν Σασσανιδῶν. Ταπεινῆς ὢν καταγωγῆς, ἐν νεαρᾷ ἔτι ἡλικίᾳ, τῷ 225 μ. Χ. ἐξεθρόνισεν 'Αρτάβανον, τὸν βασιλέα τῶν Πάρθων, ὑπέταξε τοὺς πέριξ λαούς (Ἡρωδιαν. ΣΤ, 2), καὶ ἐστράφη κατὰ τῶν 'Ρωμαίων. Ὁ 'Αλέξανδρος Σεβῆρος ἐξεστράτευσε κατ' αὐτοῦ, καὶ δὲν τὸν ὑπέταξε μὲν, ἀλλὰ τὸν ἠνάγκασεν εἰς ἡσυχίαν, μέχρι τοῦ θανάτου του, τῷ 239 μ. Χ.

'Αρταφέρνης, 1) ἀδελφὸς Δαρείου τοῦ Ὑστάσπου, σατράπης τῶν Σάρδεων. Ἐδέχθη τὸν Πεισιστρατίδην Ἱππίαν ἐν Περσίᾳ (Ἡρδ. Ε, 25). — 2) Υἱὸς αὐτοῦ, μετὰ τοῦ Δάτιδος στρατηγῶν κατὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην, τῷ 490 π. Χ. (Ἡρδ. ΣΤ, 94).

'Αρχάνδρου πόλις, ἐν τῇ κάτω Αἰγύπτῳ ἐπὶ τοῦ Νείλου, ἐπώνυμος τοῦ υἱοῦ τοῦ 'Αχαιοῦ· εἶτα 'Ανδρόπολις (Ἡρδ. Β, 97).

'Αρχεβάτης, εἷς τῶν ὑπὸ τοῦ Διὸς κεραυνωθέντων υἱῶν τοῦ Λυκάονος ('Απλλδ. Γ, 8. 1).

'Αρχέδημος, 1) ἰσχυρὸς δημαγωγὸς ἐν 'Αθήναις, νόθος 'Αθηναῖος λεγόμενος ὑπὸ 'Αριστοφάνους (Βατρ. 419. 519.—Ξνφ. 'Ελλ. Α, 7, 1).—2) 'Αθηναῖός τις «Πήληξ» ἐπικαλούμενος ὑπ' Αἰσχίνου (κ. Κτσφ. 531).

'Αρχέμαχος 1) υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Θεσπιάδος Δήλιος ('Απλλδ.).— 2) Νόθος υἱὸς τοῦ Πριάμου ('Απλλδ.).—3) 'Αρχαῖος συγγραφεὺς ἐξ Εὐβοίας, γράψας οὐδὲν σωζόμενον περὶ θηρίων καὶ ἄλλων περιέργων τῆς πατρίδος του ('Αθήν.— Πλούτ.).

'Ασσυρία, μεγάλη ἐπικράτεια τῆς 'Ασίας, κειμένη μεταξὺ τῆς 'Αρμενίας πρὸς βορρᾶν, τῆς Μηδίας πρὸς ἀνατολὰς, τῆς Σουσιανῆς πρὸς τὰ νοτιανατολικὰ καὶ τῆς Μεσοποταμίας καὶ Βαβυλωνίας πρὸς δυσμὰς καὶ τὰ δυτικονότια, ἔνθα ὅριον εἶχε τὸν ποταμὸν Τίγριν. Τὸ κράτος τοῦτο ἵδρυσε, κατὰ τὴν 'Ελληνικὴν παράδοσιν, ὁ Νῖνος, κτίστης καὶ τῆς πρωτευούσης Νινευΐ, καὶ ἐξέτεινεν ἡ γυνὴ αὐτοῦ Σεμίραμις, εἶτα δὲ, ἐπὶ Σαρδαναπάλου ἐκυρίευσαν καὶ κατήργησαν αὐτὸ οἱ Μῆδοι καὶ οἱ Βαβυλώνιοι. Πολλαχοῦ τῆς 'Ασσυρίας εὑρίσκονται ἀρχαῖα μνημεῖα, πλεῖστα αὐτῶν φέροντα ἐπιγραφὰς γεγραμμένας διὰ χαρακτήρων σφηνοειδῶν, αἵτινες, βοηθείᾳ διγλώσσων τινῶν ἐξ αὐτῶν, ἀναγινώσκονται σήμερον, ἀνήκουσαι εἰς σημιτικὴν διάλεκτον. Ἐξ αὐτῶν φαίνεται ἐξαγόμενον ὅτι οἱ 'Ασσύριοι ὑπέκειντο τὸ πρῶτον τοῖς Βαβυλωνίοις· τῇ δὲ ιβ' ἑκατονταετηρίδι π. Χ., ἀποστάντες, κατέστρεψαν τὸ κράτος τῆς Βαβυλῶνος, καὶ συνέστησαν τὸ ἀσσυριακὸν, περιλαμβάνον τὴν Βαβυλωνίαν, Μηδίαν, καὶ ἄλλας χώρας· καὶ διετηρήθη ἡ δύναμις αὐτῶν μέχρι τοῦ 606 π. Χ., ὅτε ἀνέτρεψαν αὖθις αὐτὴν οἱ Μῆδοι καὶ Βαβυλώνιοι ἐπὶ τοῦ Σαρδαναπάλου, ἢ Σαρὰκ, κατὰ τὴν Γραφὴν, παραδοθέντος εἰς τὰς φλόγας ἐντὸς τῆς ἀκροπόλεως αὐτοῦ.

'Αστραία, 1) θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Θέμιδος, ἡ αὐτὴ τῇ Δίκῃ, θεὰ τῆς δικαιοσύνης.—2) Θυγάτηρ τοῦ Μίνωος καὶ τῆς Πασιφάης (Διόδ.)

'Αστραῖος, 1) υἱὸς τοῦ Κρίου καὶ τῆς Εὐρυβίας, εἷς τῶν Τιτάνων μεθ' ὧν ἐπολέμησε κατὰ τοῦ Διός· ἐκ τῆς Ἠοῦς πατὴρ τοῦ Ζεφύρου, Βορέου καὶ νότου ('Ησδ. Θγ. 376).— 2) Ποταμὸς ἐν Θράκῃ (Αἰλ.), ἡ νῦν Βίστριτσα.

'Αστρατεία, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἐτιμᾶτο ἡ "Αρτεμις ἐν Λακωνίᾳ εἰς ναὸν κτισθέντα ὑπὸ τῶν 'Αμαζόνων (Παυσ.).

'Ασφάλειος καὶ 'Ασφάλιος. Ὑπὸ τοῦτο τὸ ἐπωνύμιον ἐτιμᾶτο ὁ Ποσειδῶν ἐν

Σπάρτῃ καὶ Πάτραις, ὡς ἀσφαλίζων κατὰ σεισμῶν (Παυσ.).

Ἀσωπός, 1) Υἱὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος, βασιλεὺς τῆς Φλιοῦντος, καθ' ὃν ἐκλήθη ὁ ἐν Ἀχαΐᾳ ποταμός. Νυμφευθεὶς κατόπιν τὴν θυγατέρα τοῦ Λάδονος, ἔσχε τέκνα τὸν Ἰσμηνόν, τὸν Πέλαγον, τὴν Αἴγιναν, τὴν Ἀντιόπην, τὴν Σαλαμῖνα κλ. (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 260.—Ἀπλλδ. Γ, 12, 6). —2) Ποταμὸς τῆς Βοιωτίας, πηγάζων ἐκ τοῦ Κιθαιρῶνος, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν εὐβοϊκὸν πορθμὸν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 572.—Ἡρδ. Θ, 50). Καὶ οἱ περὶ αὐτὸν κάτοικοι Ἀσώπιοι καὶ Παρασώπιοι.— 3) Ποταμὸς τῆς Ἀχαΐας ἐν Πελοποννήσῳ, ῥέων παρὰ τὴν Σικυῶνι, διὰ χώρας ἥτις κατ' αὐτὸν ἐλέγετο Ἀσωπία (Στρβ.). — 4) Ποταμὸς τῆς Φθιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, πηγάζων ἐκ τοῦ ὄρους Οἴτης (Ἡρδ. Ζ, 200).—5) Ποτάμιον τῆς νήσου Αἰγίνης (Πινδ. Νεμ. Γ, 7).

Ἄτης λόφος, ἐν τῇ Τρωϊκῇ, εἰς ὃν ἐλέγετο ὅτι ἔπεσεν ἡ Ἄτη ὅτε ἐκρημνίσθη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ (Ἀπλλδ. Γ, 12, 3).

Ἀθθίς, θυγάτηρ τοῦ Κραναοῦ, δευτέρου βασιλέως τῶν Ἀθηνῶν, ἀφ' ἧς δῆθεν Ἀττθὶς ἐκλήθη ἡ Ἀττικὴ (Παυσ. Α, 2).

Ἀτροπατηνή, τὸ βόρειον ὀρεινὸν μέρος τῆς Μηδίας, ἡ καὶ μικρὰ Μηδία λεγομένη. Ὠνομάσθη κατὰ τὸν ἐπὶ Ἀλεξάνδρου σατράπην Ἀτροπάτην (Ἀρρ.).

Ἀτταλὶς, φυλὴ προστεθεῖσα εἰς τὰς 10 ἀττικὰς ὑπὸ τῆς κολακείας ἥτις ἐπεκράτει ἐπὶ τῆς παρακμῆς τῶν ἡθῶν ἐν Ἀθήναις.

Ἄττις, κατὰ τὰ δόγματα τῶν Φρυγίων, νέος ὡραῖος ποιμὴν, υἱὸς Καλαοῦ, ὃν ἡ Κυβέλη κατέστησεν ἱερέα της, ὅστις δὲ, μὴ τηρήσας ἣν ὑπεσχέθη σωφροσύνην, ἐνεβλήθη εἰς μανίαν, ὥστε καὶ ἰδιοχείρως ἠκρωτηριάσθη (Ἀνκρ. ΙΓ.— Λουκ.).

Αὐσονία, ἀρχαιότατα πᾶσα ἡ νοτία Ἰταλία, ἀπὸ τοῦ Σικελικοῦ πορθμοῦ μέχρι τοῦ ποταμοῦ Λειρίου. Οἱ κάτοικοι Αὔσονες πιθανῶς οἱ αὐτοὶ οἵτινες καὶ Ἀβορίγενες, Αὐτόχθονες ἐλέγοντο (Ἀρδ. — Στρβ. Διον. Ἁλκ.— Ἀπλλδ. Α, 9, 24).

Αὐτόλυκος, 1) υἱὸς τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῆς Χιόνης ἢ Φιλλόνης, κατοικῶν ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ. Ἦν περίφημος περὶ τὸ κλέπτειν καὶ πονηρεύεσθαι, διδαχθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του. Τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Ἀντικλείας υἱὸς ἦν ὁ Ὀδυσσεὺς (Ὁμ. Ὀδ. Τ, 394), καὶ υἱὸς αὐτοῦ ἐλέγετο (Ἀπλλδ. Α, 9, 16) καὶ ὁ λῃστὴς Σίνης. Ἦν δὲ καὶ εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν. — 2) Υἱὸς τοῦ Ἐριχθονίου (Σφκλ. Οἰδ. Κολ. 391). — 3) Θεσσαλὸς, υἱὸς Δειμόχου, Ἀργοναύτης, κτίσας τὴν Σινώπην ἐν τῇ Ἀσίᾳ (Ἀπλλν. Ῥδ. Η, 956).

Ἀφέται καὶ Ἀφεταὶ (αἱ), χωρίον μετὰ λιμένος καὶ ἀκρωτηρίου ἐν Μαγνησίᾳ τῆς Θεσσαλίας, ὅθεν οἱ Ἀργοναῦται ὡρμήθησαν (Ἡρδ.—Στρβ.— Ἀπλλδ.).

Ἀχαιῶν λιμὴν, ἐν τῇ Τρωϊκῇ, μεταξὺ τῶν ἀκρωτηρίων Σιγείου καὶ Ῥοιτείου (Στρβ.).

Ἀχερδοῦς (ὁ), δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Ἱπποθοωντίδα φυλὴν (Στφ. Βζ.).— Ἀχραδοῦς ἐν Σχλ. Ἀρστφ.

Ἀχίλλειον, 1) πολίχνη ἐν τῇ Τρωϊκῇ, παρὰ τῷ ἀκρωτηρίῳ Σιγείῳ, ἔνθα ἦν ὁ τάφος τοῦ Ἀχιλλέως (Ἡρδ.).—2 Χωρίον ἐπὶ τῆς βορείας παραλίας τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου (Στρβ.).

Ἄψυρτος, υἱὸς τοῦ Αἰήτου, βασιλέως τῶν Κόλχων, ἀδελφὸς τῆς Μηδείας, ὃν αὕτη μετὰ τοῦ Ἰάσωνος φεύγουσα κατέσφαξε, καὶ ἔρριπτε μεληδὸν αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, ἵνα ὁ πατὴρ της, συνάγων τὰ μέλη τοῦ τέκνου του, μὴ τὴν προφθάσῃ εἰς τὴν φυγήν. Παρά τισι λέγεται Αἰγιαλεὺς, καὶ προσέτι Φαέθων (Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 470. Διόδ. — Ἀπλλδ. Α, 9, 23).

Β

Βαβυλὼν, σημαίνουσα πύλη τοῦ Θεοῦ, ἦν ἡ πανάρχαιος, περίφημος καὶ λαμπροτάτη πρωτεύουσα τῆς Βαβυλωνίας, καταστραφεῖσα τῷ 683 π.Χ., καὶ μετά τινας δεκαετηρίδας ἀνακαινισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ναβοχοδονόσορος. Ἐκ ταύτης τῆς ἐποχῆς ἀνεσκάφησαν μέγιστα καὶ πολύτιμα ἐρείπια ὑπὸ τοῦ Ἄγγλου Ῥωλινσῶνος, ἐπὶ τῶν δύο τοῦ Εὐφράτου ὀχθῶν. Ἔχουσι σχῆμα κανονικῶς τετράγωνον, ἔκτασιν 120 σταδ. καὶ ὑπερύψηλα ἀρχαῖα τείχη. Τὸ ἀνατολικὸν τμῆμα περιέκλειε τὸν ναὸν τοῦ Βήλου, 600′ ὑψηλὸν, καθ' Ἡρόδοτον, τὸν πύργον τῆς Βαβυλῶνος τῆς Π. Γραφῆς, οὗ λείψανα ἔτι σώζονται, καλούμενα Βὶρς Νιμβρούδ, καὶ τὰ μεγάλα ἀνάκτορα τῆς Σεμιράμιδος μετὰ τῶν κρεμαστῶν κήπων. Εἰς τ' ἀνάκτορα τοῦ Ναβοχοδονόσορος ἐν Βαβυλῶνι ἀπέθανεν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος (Ἡρδ. Α, 178. Γ, 158.—Στρβ. ΙΣΤ, 738).

Βαβυλωνία, γενικῶς μὲν περιελάμβανε πᾶσαν τὴν Ἀσσυρίαν καὶ τὴν Μεσοποταμίαν, εἰδικῶς δὲ τὴν νοτιωτέραν ἐπίπεδον χώραν μεταξὺ Εὐφράτου καὶ Τίγριδος, ἀπὸ τοῦ μέρους ἔνθα μάλιστα πλησιάζουσιν ἀλλήλοις οἱ δύο ποταμοὶ, καὶ ἦν τὸ «Σεμιράμιδος διατείχισμα» (οὗ ἐρείπια σώζονται, Σὶδ Νιμβρούδ καλούμενα), μέχρι τῆς τῶν ποταμῶν συμβολῆς. Πολλαὶ διώρυγες διέτεμνον τὴν χώραν, ἡ μεγίστη παρὰ τῷ διατειχίσματι, «βασίλειος ποταμὸς» καλουμένη, καὶ ἔτι σωζομένη. Πλεῖστα ἐρείπια εὑρίσκονται ἐν πάσῃ τῇ χώρᾳ, πάντα πλινθόκτιστα, μετ' ἀσφάλτου ἀντὶ πηλοῦ. Μεταξὺ τῶν πόλεων αὐτῆς, πλὴν τῆς Βαβυλῶνος, μνείας ἄξιαι εἰσὶν ἡ Ἀπάμεια, κατὰ τὴν συμβολὴν τῶν δύο ποταμῶν· ἡ Τερηδών· τὰ Κούναξα πρὸς τῷ Εὐφράτῃ, οὐ μακρὰν τῆς Βαβυλῶνος, θέατρον τῆς μάχης μεταξὺ Κύρου καὶ Ἀρταξέρξου, τῷ 400 π.Χ. Αἱ πλεῖσται ἀνευρεθεῖσαι ἐπιγραφαὶ εἰσὶ διὰ σφηνοειδῶν γραμμάτων γεγραμμέναι εἰς γλῶσσαν συγγενῆ τῇ Φοινικικῇ καὶ Ἑβραϊκῇ. Κατά τινας τῶν Ἑλλήνων ἱστορικῶν ὠργάνωσε τὴν Βαβυλωνίαν ὁ Βῆλος, τὴν δ' Ἀσσυρίαν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Νῖνος, ἐνῷ κατὰ Κτησίαν, ἡ Ἀσσυρία ἦν ἡ ἀρχαιοτέρα. Κατὰ τὰς ἐγχωρίους παραδόσεις τοῦ Βηρωσσοῦ, ἦρξαν ἐν Βαβυλῶνι 10 βασιλεῖς πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ. Καὶ ὁ μὲν λαὸς ἦν ἔτι ὅλως ἀμόρφωτος· ἀλλ' ἐπὶ τοῦ τρίτου βασιλέως Ὀάννου ἐπῆλθε μυθώδές τι πλάσμα, κατὰ τὸ ἥμισυ ἄνθρωπος, τὸ ἥμισυ ἰχθὺς κατὰ τὸ ἥμισυ ἄνθρωπος, ἀνθρωπίνην ἔχον φωνὴν, οὐδεμίαν τροφὴν δεχόμενον, καὶ ἀνὰ πᾶσαν ἑσπέραν εἰς τὴν θάλασσαν ἐπιστρέφον, διδάξαν δ' εἰς τὸν λαὸν τὰ γράμματα, τοὺς ἀριθμοὺς, τὴν γεωμετρίαν, τὴν ἀρχιτεκτονικὴν, τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας. Ὁ κατακλυσμὸς ἐπῆλθε μετὰ τὸν δέκατον βασιλέα, ἴσως μετὰ τὴν δεκάτην δυναστείαν· ἔκτοτε δ' ἦρξαν, κατὰ Βηρωσὸν, ἔτι 7 δυναστεῖαι μέχρι τῆς Περσικῆς κατακτήσεως. Ἀλλὰ πρὸ ταύτης ἐπεκράτησαν καὶ οἱ Ἀσσύριοι ἐπὶ 500 ἔτη τῶν Βαβυλωνίων, ἐλευθερωθέντων ὑπὸ τοῦ Ναβουχοδονόσορος. — Ἡ θρησκεία τῶν Βαβυλωνίων ἦν κυρίως ἀστρονομική· ἐλάτρευον τὸν Ἥλιον, τὴν Σελήνην καὶ τοὺς ἑπτὰ μεγάλους πλανήτας, καὶ ὁ ναὸς τοῦ Βήλου ἦν συγχρόνως ἀστεροσκοπεῖον. Πλὴν δὲ τούτων εἶχε καὶ ἑκάστη πόλις, ὡς ἐν Αἰγύπτῳ, τὸν «ἐγχώριον» αὐτῆς θεόν. Οἱ ἱερεῖς αὐτῶν, κατὰ «συστήματα» διαιρούμενοι, καὶ Μάγοι καὶ Χαλδαῖοι λεγόμενοι (ἴδ.), ἤσκουν καὶ τὴν ἀστρολογίαν (ἴδ.)

Βαῖαι, ἐπίσημος πόλις τῆς Καμπανίας ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ, μετὰ λιμένος καὶ θερμῶν λουτρῶν (Δ. Κάσσ.—Στρβ.). Καὶ νῦν Βαΐα.

Βάκχος, ἴδ. Διόνυσος

Βάλακρος, κατὰ μακεδονικὴν προφορὰν ἀντὶ Φαλακρὸς, στρατηγὸς τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου (Ἀρρ.).

Βαλιαρεῖς (αἱ), νῆσοι δύο τῆς Μεσογείου μεταξὺ Ἱσπανίας καὶ Ἀφρικῆς, καὶ Γυμνασίαι λεγόμεναι. Οἱ κάτοικοι ἔξοχοι σφεδονῆται (Διοδ.—Πολδ.).

Βασιληΐδης, πατὴρ τοῦ Ἡροδότου (Ἡρδ. Β, 132).

Βατίεια, λόφος παρὰ τῇ Τροίᾳ, ἐφ' οὗ ἦν ὁ τάφος τῆς Βατείας, γυναικὸς τοῦ Δαρδάνου (Ὅμ. Ἰλ. Β, 813).

Βερέκυντος καὶ Βερέκυνθος, ὄρος ἱερὸν τῆς Κυβέλης ἐν τῇ μεγάλῃ Φρυγίᾳ παρὰ τῷ Σαγγαρίῳ ποταμῷ καὶ τῇ Ἴδῃ, μετὰ πόλεως Βερεκυντίας (Στρδ. ΙΒ, 472. — Καλλμ. εἰς Ἄρτ. 246. — Στφ. Βζ.).

Βέστιτος, μικρὰ νῆσος τῆς Προποντίδος, πλησίον τῆς Κυζίκου, πρὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Ῥωσιδάκου ποταμοῦ (Στρδ.). Νῦν Καλόλιμνος.

Βῆλος, 1) καὶ Βάαλ, ἤτοι Κύριος, ὁ ὑπέρτατος θεὸς τῶν Βαβυλωνίων, καὶ, κατὰ τοὺς Ἕλληνας, πρῶτος αὐτῶν βασιλεὺς, καὶ κτίστης τῆς Βαβυλῶνος, ἔνθα ὑπῆρχε μεγαλοπρεπὴς ναὸς αὐτοῦ (Ἡρδ. Α. 181).—2) Καθ' Ἡρόδοτον (Α, 7), πατὴρ τοῦ Νίνου, Ἡρακλείδης, βασιλεὺς τῶν Λυδῶν.—3) Υἱὸς τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Λιβύας, ἀδελφὸς τοῦ Ἀγήνορος, βασιλεὺς τῆς Αἰγύπτου, ἐκ τῆς Ἀγχινόης, θυγατρὸς τοῦ Νείλου, πατὴρ τοῦ Αἰγύπτου καὶ τοῦ Δαναοῦ, καὶ, κατ' Εὐριπίδην, καὶ τοῦ Κηφέως καὶ Φινέως (Ἡρδ. Ζ, 6.—Αἰσχ.—Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Βηρυτὸς, ἀρχαία, εὐλίμενος καὶ ἐμπορικωτάτη πόλις τῆς Φοινίκης, καὶ ἐξαίρετον οἶνον παράγουσα (Διον. Πργ. 911.—Στρδ.).

Βοιὸν, Βοῖον καὶ Βόϊον, μία τῶν δωρικῶν πόλεων ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ, πλησίον τοῦ Ἐρινεοῦ (Θουκ. Ε, 107. —Διόδ. —Στρδ.).

Βοῦρα, πόλις μικρὰ τῆς Ἀχαΐας, ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου, ἐπώνυμος Βούρας, τῆς θυγατρὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἑλίκης, καταποντισθεῖσα ὑπὸ τῆς θαλάσσης (Ἡρδ. —Στρδ.—Παυσ. Ζ, 25).

Βρεντήσιον, καὶ Βρεντέσιον, ἐν τῇ κάτω Ἰταλίᾳ ἐπίσημος, εὐλίμενος καὶ ἐμπορικὴ πόλις, ἀποικία Κρητῶν. Ἐκεῖθεν ἦν ἡ συνήθης εἰς τὴν Ἑλλάδα διάβασις (Ἡρδ. Ο, 99.—Πολδ.—Πλούτ.). Ἐλέγετο κληθεῖσα κατά τινα Βρέντον, υἱὸν τοῦ Ἡρακλέους (Στφ. Β.). Νῦν Βρίντησι.

Βρεταννικαὶ νῆσοι, αἱ εἰς τὸν βόρειον Ὠκεανὸν, βορείως τῆς Γαλλίας κείμεναι. Ἡ μεγίστη ἦν ἡ κυρίως Βρεταννικὴ, κατ' ἐγχώριον ἐπωνυμίαν καὶ Ἀλβίων (Ἄλβα Ἶνν, ἤτοι ὀρεινὴ νῆσος) καλουμένη. Τοῖς Ἕλλησι κατέστησεν αὐτὰς γνωστὰς πρῶτος ὁ Πυθέας, τοῖς δὲ Ῥωμαίοις αἱ ἐκστρατεῖαι μικρὸν πρὸ Χριστοῦ. Ὁ Καῖσαρ, μακρὰς περὶ αὐτῶν εὑρίσκων πληροφορίας ἐν Γαλλίᾳ, ὡρμήθη ἐκ τούτου διὰ νὰ μεταβῇ ἐκεῖ. Ἰδίως ἐπὶ Τίτου καὶ Δομιτιανοῦ ὑπέταξαν οἱ Ῥωμαῖοι τὰ νότια τῆς νήσου, ὠχύρωσαν αὐτὰ, καὶ ἔπεμψαν εἰς αὐτὴν ἀποικίας. Οἱ Βρετανοὶ, Κελτικῆς φυλῆς, ἦσαν ἔτι ἄγριοι, ὡς καὶ ἀνθρωποφάγοι.

Βρόμιος, 1) ἐπίθετον τοῦ Βάκχου, ὁ πολύχροτος (Αἰσχλ. Διόδ.). — 2) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς μνηστῆς αὐτοῦ, τῆς Δαναΐδος Ἐρατοῦς (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Βρύαξις, Ἀθηναῖος διάσημος ἀγαλματοποιὸς ἐπὶ Ἀλεξάνδρου, συνειργάσθη μετὰ τοῦ Λεωχάρους καὶ Σκόπα εἰς τὴν ζωοφόρον τοῦ Μαυσωλείου, κατεργασθεὶς τὴν βορείαν αὐτοῦ πλευρὰν, καὶ πολλὰ πολλαχοῦ κατεσκεύασεν ἀγάλματα, συμπλέγματα καὶ κολοσσοὺς, ἐν οἷς εἷς τῶν ἀξιολογωτέρων ἦν ὁ ἀκρόλιθος τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Δάφνῃ τῆς Ἀντιοχείας, καταστραφεὶς ὑπὸ κεραυνοῦ ἐπὶ Ἰουλιανοῦ (Παυσ. Ε, 20. — Pl. XXXIV, 18 .19. XXXVI, 45.—Κεδρ. Χρν. 316).

Βρύγες, καὶ Βρίγες, λαὸς τῆς Θράκης, οἰκῶν πρὸς τῇ Μακεδονίᾳ. Οἱ ἄποικοι αὐτῶν εἰς τὴν Ἀσίαν ὠνομάσθησαν Φρύγες (Ἡρδ. Ε, 45. Ζ, 73. — Στρδ.).

Βρωμίσκος (ἡ), πόλις τῆς Χαλκιδικῆς Χερσονήσου ἐν Μακεδονίᾳ, ἐπὶ τῆς Βόλβης λίμνης (Θουκ. Δ, 103). Βορμίσκος (Στφ. Βζ.). Ἴσως ἡ νῦν Ἀρέθουσα.

Γ

Γαίσων, ποταμὸς τῆς Ἰωνίας ἐν μικρᾷ Ἀσίᾳ, ῥέων διὰ τῆς Πριήνης, καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸν Μαίανδρον (Ἡρδ. Θ, 97).

Γαλάτων, ζωγράφος ὅστις, ἐπὶ τῶν διαδόχων καὶ τῆς ἡθικῆς παρακμῆς τῆς τέχνης, ἔγραψε τὸν μὲν Ὅμηρον αὐτὸν ἐμοῦντα, τοὺς δ' ἄλλους ποιητὰς τὰ ἐμημεμένα ἁρυομένους (Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΓ. 22)· ἴσως ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ὁμήρου ὃν ἀνήγειρε Πτολεμαῖος ὁ Φιλάδελφος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Γαλλία, ἐλέγετο ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ἡ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Γαλατία καὶ Κελτικὴ καλουμένη εὐρεῖα χώρα, ἥτις ἐκτεινομένη ἀπὸ τῶν Πυρηναίων μέχρι τοῦ Ῥήνου, καὶ ἀπὸ τοῦ βορείου Ὠκεανοῦ μέχρι τῆς Μεσογείου, περιελάμβανε πᾶσαν τὴν νῦν Γαλλίαν, τὸ βορειανατολικὸν μέρος τῆς Ἰταλίας, τὸ Βέλγιον καὶ μέρος τῆς Ὁλλανδίας καὶ τῆς Ἑλβετίας, διαιρουμένη εἰς τὴν Ναρβωνίτιδα, τὴν Ἀκουϊτανικὴν, τὴν Λουγδουνικὴν ἢ Κελτικὴν, τὴν Βελγικὴν, καὶ τὴν ἐκτὸς τῶν Ἄλπεων (τὴν Ἰταλικήν). Εἰς τὰ μεσημβρινὰ αὐτῆς παράλια ἀποκατέστησαν ἀρχαιότατα Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι, καὶ ἤδη τῷ 600 π. Χ. οἱ Φωκαεῖς ἔκτισαν ἐκεῖ τὴν τάχιστα διὰ τοῦ ἐμπορίου ἀναπτυχθεῖσαν Μασσαλίαν (Ἀρρ. Α, 267.— Liv. V, 34). Οἱ κάτοικοι τῆς Γαλλίας ἦσαν ἀγροῖκοι Κελτοὶ ἢ Γαλάται, μετὰ ταῦτα διὰ τῆς ἐπιμιξίας μετὰ τῶν Ῥωμαίων καὶ τῶν Ἑλλήνων βαθμηδὸν ἐκπολιτισθέντες.

Γενέθλιον, κώμη τῆς Ἀργολίδος πρὸς τῇ Τροιζῆνι, μέρος γενέθλιον τοῦ Θησέως.

Γενετυλλὶς, ἐπίθετον τῆς Ἀφροδίτης, ἣ καὶ ἰδία θεὰ τὰς γεννήσεις ἐφορῶσα, ἣ καὶ πολλαὶ Γενετυλλίδες, ὀπαδοὶ τῆς Ἀφροδίτης (Ἀρστφ. Θσμφ. 187.—Σουίδ.).

Γερμανία, ἡ μεγάλη κεντρικὴ χώρα τῆς Εὐρώπης, ὁρια γενικῶς ἔχουσα δυτικῶς τὸν Ῥῆνον πρὸς τὴν Γαλατίαν ἢ Κελτικήν· νοτίως τὸν Δούναβιν πρὸς τὴν Βινδελικίαν, τὸ Νωρικὸν καὶ τὴν Παννονίαν· ἀνατολικῶς τὰ Βιστούλια ὄρη πρὸς τὴν Σαρματίαν· βορείως τὸν βόρειον Ὠκεανὸν, ὥστε περιέκλειε καὶ τὴν Σκανδιναυΐαν. Κατ' ἀρχὰς ἐγνώσθη, εἰ καὶ ἀτελέστατα, ἐπὶ Καίσαρος. Ἦν πᾶσα δασώδης, καὶ εἰς τὰ πεδία καὶ τὰς κοιλάδας αὐτῆς ἐλίμναζον οἱ ποταμοί. Ἡ γῆ ἦν ἀκαλλιέργητος, τὰ προϊόντα σπάνια. Οἱ κάτοικοι, εἰς διαφόρους φωνὰς διαιρούμενοι, εἶχον παντοῖα ὀνόματα, καὶ ὑπὸ τοῦ Καίσαρος τὸ πρῶτον ἐκλήθησαν Γερμανοὶ, πιθανῶς οἱ «δασόβιοι», κατὰ τὴν ἐγχώριον γλῶσσαν, διότι πόλεις δὲν εἶχον, καὶ ἦσαν ἡμιάγριοι ἔτι καὶ πλάνητες (Πτλμ. Β, 11.—Tac. Germ.).

Γερόνθραι (αἱ), πόλις λακωνικὴ ἐπὶ τοῦ Ἀργολικοῦ κόλπου, μετ' ἀκροπόλεως

καὶ ναοῦ τοῦ Ἄρεως (Παυσ. Γ, 22). Νῦν Γεράκι.

Γεφυραῖοι, ἀρχαῖος λαὸς ἀκολουθήσας τὸν Κάδμον ἐκ Φοινίκης εἰς Βοιωτίαν, καὶ εἶτα μεταβὰς εἰς τὴν Ἀττικὴν (Ἡρδ. Ε, 57).

Γηρυόνης, καὶ Γηρυών, υἱὸς τοῦ Χρυσάορος καὶ τῆς Καλλιρρόης, βασιλεὺς τῆς νήσου Ἐριθείας, τρισώματος, ἔχων ἓξ χεῖρας καὶ πόδας, καὶ προσέτι πτέρυγας. Κατατοξεύσας αὐτὸν ὁ Ἡρακλῆς, ἥρπασε τὰς βοῦς του καὶ τὰς ἔφερεν εἰς Μυκήνας εἰς τὸν Εὐρυσθέα (Ἡσδ. Θγ. 287.— Ἀπλλδ. Β, 5, 10.— Ἡρδ.— Πλάτ. Νομ.).

Γετιάδας, «ἀνὴρ δώριος» (Παυσ. Γ, 37), ποιητὴς, ἀρχιτέκτων καὶ γλύπτης, ᾠκοδόμησεν ἐν Σπάρτῃ, ἐπὶ τοῦ α' μεσσηνιακοῦ πολέμου, χαλκοῦν, δηλαδὴ ἐπίχαλκον, τὸν ναὸν τῆς Χαλκιοίκου Ἀθηνᾶς, ἐπὶ τοῦ χαλκοῦ «μέγιστα καὶ θέας ἄξια» ζῴδια χαράξας.

Γλαυκίας, 1) αἰγινήτης, γλύπτης, ἔξοχος διὰ τὴν ζωηρὰν παράστασιν τῶν κινήσεων, ἐποίησεν ἀνδριάντας νικητῶν εἰς ἀγῶνας, ἐν οἷς πρὸ πάντων ἐπαινεῖται, κατὰ τὴν 75 Ὀλυμπιάδα, ὁ τοῦ Καρυστίου πύκτου Γλαύκου, ὃν παρέστησεν ὡς «χειρονομοῦντα» (Παυσ. ΣΤ, 10).—2) Κερκυραῖος, πατὴρ Ψίλωνος τοῦ ἀθλητοῦ, οὗ τὸν ἀνδριάντα ἐπόνησεν ὁ ὁμώνυμος αὐτῷ γλύπτης (Παυσ. ΣΤ, 9).

Γλαυκώπιον, ἄλλο ὄνομα τοῦ ὄρους Λυκαβητοῦ ἐν Ἀθήναις, «ἀπὸ Γλαυκώπου τινὸς αὐτόχθονος» (Μ. ἐτυμ.), υἱοῦ Ἀλαλκομενέως καὶ Ἀθηναΐδος (Στφ. Βζ.).

Γλαύκων, 1) Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Ἀρίστωνος καὶ ἀδελφὸς τοῦ Πλάτωνος, γράψας καὶ αὐτὸς 9 διαλόγους (Ξνφ.—Δγν. Λρτ. Β, 124).—2) Ναύαρχος Ἀθηναῖος (Θουκ.).—3) Θεῖος τοῦ Πλάτωνος, πατὴρ τοῦ Χαρμίδου (Πλάτ.— Ξνφ.).— 4) Ποιητὴς ῥαψῳδιῶν (Πλάτ. Ἴων.).

Γονατᾶς, ἐπίθετον τοῦ Ἀντιγόνου, βασιλέως τῆς Μακεδονίας, ὡς καταγομένου ἐκ τῆς πόλεως Γόννου.

Γοργοφόνη, 1) Θυγάτηρ τοῦ Περσέως καὶ τῆς Ἀνδρομέδης, γυνὴ τοῦ Περιήρους (Ἀπλλδ.). — 2) Μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Πρωτέα (Ἀπλλδ. Β, 1, 5).—3) Ἐπίθετον τῆς Ἀθηνᾶς, διότι ἐφόνευσε τὴν Γοργόνα Μέδουσαν.

Γραῖα (ἡ), πόλις τῆς Βοιωτίας, ἡ εἶτα Τάναγρα κληθεῖσα (Ὅμ. Ἰλ. Β, 498.— Θουκ. Β, 23).

Γραῖκος, υἱὸς Θεσσαλοῦ, τοῦ βασιλέως τῆς Φθίας, καθ' ὃν οἱ Ἕλληνες καὶ Γραικοὶ ἐκλήθησαν (Στφ. Βζ.), ἰδίως οἱ Πελασγοί, ὅσοι, φυγόντες ἐκ τῆς Θεσσαλίας, μετῴκησαν εἰς Ἤπειρον, καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἰταλίαν (Ἀρστ.—Ἀπλλδ. Α, 7, 3).

Γρύλλων, ζωγράφος τις ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἐπὶ Πτολεμαίου Α, ὃν ὁ ὁμότεχνος αὐτοῦ, ὁ γελοιογράφος Ἀντίφιλος, ἕνεκα τοῦ ὀνόματός του παρέστησεν ὡς χοιρίδιον, ὅθεν ἐπεκράτησε Γρύλλοι νὰ ὀνομάζωνται αἱ γελοιογραφίαι (Διογ. Λρτ. Ι, 15).

Δ

Δαιδαλίδαι, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀνήκων τῇ Κεκροπίδι φυλῇ (Στέφ. Βυζ.).

Δάϊππος, υἱὸς τοῦ καλλιτέχνου Λυσίππου, γλύπτης καὶ αὐτὸς (Pl. XXXIV, 9, 47), οὗ μνημονεύεται ἀνδριὰς «περιξυόμενος» (Αὐτ. 28).

Δαμένδας, Λακεδαιμόνιος, οὗ ἐθαυμάσθη ἡ γενναιότης ὅτε ὁ Φίλιππος ἠπείλει τὴν Σπάρτην.

Δᾶμις, 1) βαβυλώνιος, μαθητὴς Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως, τὸν βίον καὶ τὰ τερατουργήματα συγγράψας τοῦ διδασκάλου του (Λουκ.).—2) Κορίνθιος πλούσιος, δηλητηριασθεὶς ὑπὸ τοῦ υἱοῦ του (Λουκ.).

Δαμόφιλος, ποιητὴς Κυρηναῖος, ξενισθεὶς παρὰ τῷ Πινδάρῳ (Πινδ. Πυθ. Δ, 500).

Δαμοφῶν, καλλιτέχνης τις Ἠλεῖος, συγκολλήσας αὖθις τὸν ἐλέφαντα τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ μεγάλου φειδιακοῦ ἀγάλματος τοῦ Διὸς, ὅστις εἶχεν ἀποσπασθῇ 50 περίπου ἔτη μετὰ τὴν κατασκευήν του (Παυσ. Δ, 31).

Δάμων, ἐπίσημος σοφιστὴς καὶ μουσικὸς, διδάσκαλος τοῦ Περικλέους (Πλούτ. Ἀλκ.)

Δάοι, 1) τὸ πάλαι οἱ Δάκες (Στρβ.).—2) Νομαδικὸς λαὸς ἐν Περσίᾳ, παρὰ τῇ Κασπίᾳ θαλάσσῃ (Ἡρδ. Α, 125). Ἴσως εἰς τὸ νῦν Δαχιστάν.

Δασκύλιον καὶ Δασκυλεῖον, πόλις τῆς Βιθυνίας ἐπὶ τῆς Προποντίδος καὶ ἐπὶ ὁμωνύμου λίμνης, καθέδρα σατράπου τῆς Περσίας (Ἡρδ. ΣΤ, 33). Νῦν Διάσκυλον.

Δάφνη, κατά τινα διήγησιν (Διόδ. Δ, 65), θυγάτηρ τοῦ Τειρεσίου, μετὰ τῶν Ἐπιγόνων συνεκστρατεύσασα εἰς τὰς Θήβας, καὶ αἰχμάλωτος συλληφθεῖσα, ἐπέμφθη εἰς τοὺς Δελφοὺς, ἔνθα ὁ Ἀπόλλων ἐχάρισεν αὐτῇ τὸ μαντικὸν δῶρον.

Δάφνις, ἀρχιτέκτων, εἷς ἐκ τῶν ἐν ὀλ. 80 ἀνοικοδομησάντων τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Μιλήτῳ.

Δεινομάχη, Ἀθηναία, γυνὴ τοῦ Κλεινίου, μήτηρ τοῦ Ἀλκιβιάδου (Αἰλν.).

Δεινομένης, 1) ἐκ Σικελίας, Αἰτναῖος, πατὴρ τοῦ Ἱέρωνος καὶ Γέλωνος, τυράννων τῶν Συρακουσῶν (Πίνδ.—Ἡρδ. Ζ, 145).—2) Γλύπτης τῆς 95 ὀλ., διάφορα ἐργασθεὶς ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως, ἔνθα εὑρέθη καὶ βάσις φέρουσα τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἐποίησε δὲ καὶ ἀνδριάντα βασιλίσσης τῶν Παιόνων μετὰ μέλανος βρέφους (Παυσ. Α, 25.—Pl. XXXIV, 15.—Tat. ad. Gr. 53).

Δεῖνων, 1) πολέμαρχος Λακεδαιμόνιος (Ξνφ.).—2) Συγγραφεὺς ἱστορίας τῶν Περσῶν, ζῶν ἐπὶ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος (Λουκ. Μακρ. ΙΕ').

Δεκάδρομοι, ἐν Σπάρτῃ οἱ ἔφηβοι, οἱ ἐπὶ δέκα ἔτη εἰς τὰ γυμνάσια (τοὺς δρόμους) φοιτήσαντες (Σουίδ.—Ἡσχ.).

Δέκελος, ἥρως ἐν Ἀττικῇ, ὁ εἰς τοὺς Διοσκούρους καταμηνύσας τὸ μέρος ἔνθα ὁ Θησεὺς εἶχε καθειργμένην τὴν ἀδελφήν των Ἑλένην. Αὐτοῦ ἐπώνυμος ἦν ἡ Δεκέλεια (Ἡρδ. Θ, 73).

Δέλας, Λυδὸς, ὁ, κατὰ τὸν Θεόφραστον, ἐφευρὼν τὴν μεταλλουργίαν (Pl. I, 57).

Δελφὸς, υἱὸς ἢ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Μελανθοῦς, θυγατρὸς τοῦ Δευκαλίωνος, ἢ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Κελαινοῦς, κτίσας καὶ ὀνομάσας τὴν πόλιν τῶν Δελφῶν (Αἰσχλ. Εὐμ. 16.—Παυσ.).

Δέρας (τὸ), φρούριον τῆς Σικυῶνος ἐν Πελοποννήσῳ (Ἡρδ. Ζ, 1, 22.—Ξνφ.).

Δηϊδάμεια, Ἰδ. Νεοπτόλεμος.

Δηΐων, Δηΐων καὶ Δηΐονεύς, 1) υἱὸς τοῦ Αἰόλου καὶ τῆς Ἐναρέτης, βασιλεὺς τῆς Φθιώτιδος ἐν Θεσσαλίᾳ, σύζυγος Διομήδης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ξούθου (Ἀπλλδ. Α, 7, 3, 9, 4).—2) Υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Μεγάρας (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).

Δηλιὰς, ἡ ἀττικὴ ναῦς ἐφ' ἧς ἐπέμπετο ἡ θεωρία εἰς Δῆλον, καὶ ἥτις ἐλέγετο οὖσα ἡ αὐτὴ ἐφ' ἧς σωθεὶς ἐπέστρεψεν ὁ Θησεὺς εἰς Ἀθήνας (Πλάτ. Φαῖδρ.).

Δημοκράτης, 1) Ἀθηναῖος ἐπίσημος, πατὴρ τοῦ Λυσίου, πεμφθεὶς μετὰ τοῦ Δημοσθένους πρέσβυς εἰς Θήβας (Δημοσθ. π. στφ).—2) Περίφημος ἀθλητὴς (Αἰλ.).

Δημοσιομάσται, ἐν Σπάρτῃ ἄρχοντές τινες τὰς δημοσίας προσόδους ἐξελέγχοντες (Boeckh, C. I. G. 1364).

Δήμων, 1) συγγραφεὺς ἀγνώστου ἐποχῆς καὶ τόπου γεννήσεως, γράψας «περὶ

παροιμιῶν» (Σουΐδ.).—2) Εἷς τῶν συγγενῶν τοῦ Δημοσθένους (Δμσθ. .

Δηὼ, ἐπίθετον τῆς Δήμητρος (Ὁμ. Ὕμν. Δήμ. 47), ὡς τινες εἶκασαν, ἐκ τοῦ «Δήεις», εὑρήσεις· ἴσως πιθανώτερον τῆς αὐτῆς παραγωγῆς μετὰ τῆς λέξεως Δήμητρα.

Διαγόρας, ἐκ Μήλου, φιλόσοφος, ζῶν ἐν Ἀθήναις· κατηγορηθεὶς δ' ὡς ἄθεος, ἔφυγε, καὶ ναυαγήσας ἐπνίγη (Ἀρστφ. Βτρ.320).

Διθύραμβος, ἐπίθετον τοῦ Βάκχου, διὰ τοὺς ψαλλομένους αὐτῷ ὕμνους.—2) Εἷς τῶν ἐν Θερμοπύλαις πεσόντων γενναίων Σπαρτιατῶν (Ἡρδ. Ζ, 227).

Διΐτρέφης καὶ Διοτρέφης, στρατηγὸς Ἀθηναῖος. Ἐπὶ τῆς Σικελικῆς ἐκστρατείας Θρᾷκες μετακληθέντες ὡς ἐπίκουροι μισθωτοί, ἔφθασαν μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Δημοσθένους, δι' ὃ ὁ Διΐτρέφης ἔλαβεν ἐν ὀλ. 91, γ' τὴν ἐντολὴν νὰ τοὺς ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν πατρίδα των. Διὰ τοῦ πορθμοῦ τῆς Εὐβοίας τοὺς ὡδήγησεν εἰς τὴν Βοιωτικὴν πόλιν Μυκαλησσὸν, ἣν ἐκυρίευσαν, καὶ κατέσφαξαν τοὺς κατοίκους. Ἐκεῖ δὲ καὶ ἐπληγώθη βαρέως, κατατοξευθεὶς ὁ Διΐτρέφης, δι' ὃ καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἑρμόλυκος ἵδρυσεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν χαλκοῦν ἀνδριάντα αὐτοῦ, κατατετοξευμένου, ἔργον τοῦ Κρησίλα. Ἐν ὀλ. 93, β' ἐπέμφθη ὁ Διΐτρέφης ἵνα μεταρρυθμίσῃ τὸ πολίτευμα τῆς Θάσου (Θουκ. Ζ) 29. Γ, 75. Δ, 119. Η, 64.—Παυσ. Δ, 105.—Rang. Ant. Hell. I, Σλ. 34). Ὁ Ἀριστοφάνης τὸν λέγει ἐκ πένητος ταχέως πλουτήσαντα (Ὄρν. 800).

Διόδωρος, 1) Ἀθηναῖος, φίλος τοῦ Σωκράτους (Ξνφ.).—2) Ἀθηναῖος, ἐπώνυμος ἄρχων ἐν ὀλ. 106, δ'. — 3) Ἐκ Χάρακος, ἐπίσημος γεωγράφος ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Αὐγούστου (Πλούτ.). — 4) Τορευτὴς ἐπὶ Πτολεμαίων, χαράξας θαυμάσιον κοιμώμενον Σάτυρον (Πλάτ. Ἐπίγρ.). Κατὰ Πλίνιον (XXXIII, 55) Ἀντίπατρος.

Διοκλείδης, ἐξ Ἀβδήρων, ὁ κατασκευάσας τὴν μηχανὴν ἑλέπολιν διὰ Δημήτριον τὸν Πολιορκητὴν (Ἀθν. Ε, 296). Κατ' ἄλλους Ἐπίμαχος (Vitr. X, 16, 4).

Διονυσόδωρος, 1) Γλύπτης ἀγνώστου πατρίδος, μαθητὴς τοῦ Κερκυραίου Πτιλίχου, ἐργαζόμενος ἐν Ἀθήναις κατὰ τὰς ἐνδόξους ἡμέρας τῆς τέχνης (Pl. XXXIV, 8). —2) Χῖος, σοφιστής, διατρίψας κατ' ἀρχὰς ἐν Θουρίοις, εἶτα δ' ἐν Ἀθήναις, ἔνθα ἐδίδασκε τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν στρατηγικὴν (Πλάτ. Εὐθδ..—Ξνφ. Ἀποσπ. Γ. 1).— 3) Ὁ ἐκδοὺς συλλογὴν ἐπιστολῶν Φιλαδέλφου τοῦ Λάγου (Λουκ.)

Διόφαντος, 1) καὶ Διοφάντης, Ἀθηναῖος πολιτευόμενος ἐπὶ Δημοσθένους (Δμσθ.— Ἀρρ. Ἀνό. Δ, 6).— 2) Ῥήτωρ Σικυώνιος (Λουκ. Νεκρ. διάλ. Ι).—3) Ἐπίσημος ἀλεξανδρινὸς μαθηματικὸς ἐπὶ Ἰουλιανοῦ, πρῶτος γράψας περὶ ἀλγέβρας.

Διπόλια καὶ Διΐπόλια, ἐν Ἀθήναις ἑορτὴ εἰς τιμὴν τοῦ Πολιούχου Διὸς, τελουμένη τῇ 24ῃ σκιροφοριῶνος (ἐν Ἰουνίῳ) (Παυσ. Α, 24).

Δίπυλον, ἡ μεγίστη τῶν πυλῶν τοῦ περιβόλου τῶν Ἀθηνῶν, ἡ πρὸς τὰ δυτικὰ (εἰς τὴν νῦν ἀγ. Τριάδα), δι' ἧς ἐξήρχετο ἡ Ἐλευσινιακὴ πομπή. Ἐλέγετο καὶ θριάσιαι πύλαι, καὶ ἱεραί.

Δίΰλλος, εἷς τῶν καλλιτεχνῶν οἵτινες μετὰ τοῦ ἀργείου Ἀριστομέδοντος εἰργάσθησαν ἐν Ταυρίδι, τὴν περὶ τοῦ Τρίποδος ἔριν τοῦ Ἀπόλλωνος (Παυσ. Ι, 18).

Δίων, 1) Συρακούσιος ἐξ ἐπισήμου οἰκογενείας, γεννηθεὶς τῷ 409 π.Χ., υἱὸς τοῦ Ἱππαρίνου, καὶ ἀδελφὸς τῆς Ἀριστομάχης, συζύγου τοῦ Διονυσίου, συζευχθεὶς τὴν θυγατέρα αὐτῆς. Ὁ Πλάτων νέον ἔτι τὸν ἐμύησεν εἰς τὴν φιλοσοφίαν. Καίτοι δ' αὐστηρὸς τὰ ἤθη καὶ εἰλικρινής, οὐχ ἧττον ἐξετιμᾶτο ὑπὸ τοῦ πενθεροῦ αὐτοῦ Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου· ἀλλ' οὐδ' ἐπ' αὐτοῦ οὐδ' ἐπὶ τοῦ νεωτέρου Διονυσίου κατώρθωσε νὰ ἐξασκήσῃ ἐπιρροήν. Ἐξ ἐναντίας ὑπὸ τοῦ Φιλίστου διαβληθείς, καὶ ὕποπτος γενόμενος, ἐξωρίσθη τῷ 366, καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπελθών, ἔζη ἐκεῖ μεγάλως τιμώμενος ἐν μέσῳ τῶν φιλοσόφων, μέχρις οὗ ἡ τυραννὶς τοῦ νεωτέρου Διονυσίου καὶ ἡ καταδυνάστευσις τῆς ἰδίας αὐτοῦ οἰκογενείας, (τῆς μὲν θυγατρὸς Ἀρέτης δοθείσης τῷ Τιμοκράτει εἰς γάμον, τοῦ δὲ υἱοῦ του Ἀρεταίου ἢ Ἱππαρίνου εἰς ἠθικὰς προκληθέντος παρεκτροπὰς), τὸν ἔπεισαν, μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Μεγακλέους καὶ μετὰ τοῦ Ἡρακλείδου, νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος του. Ἐκ Ζακύνθου ἐπέβη μετὰ 800 μισθωτῶν εἰς τρία πλοῖα, τῷ 357, καὶ οἱ Συρακούσιοι ὑπεδέχθησαν αὐτὸν μετ' ἀγαλλιάσεως· ἀλλ' ὁ Διονύσιος, ἐπανελθὼν τότε ἐξ Ἰταλίας, διετήρησε τὴν ἀκρόπολιν εἰς τὴν ἐξουσίαν του. Ἐπὶ μακρὸν διεδέχθησαν ἀλλήλας μάχαι καὶ διαπραγματεύσεις. Ἡ αὐστηρότης τοῦ Δίωνος ἤρχισε νὰ δυσαρεστῇ τὸν λαόν. Ὡς δὲ διήγειραν ὁ Ἡρακλείδης καὶ ὁ Σῶσος τὴν ὑπόνοιαν ὅτι ἀπέβλεπε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν τυραννίδα, τότε ἀπεσύρθη μετὰ τῶν στρατιωτῶν του εἰς τοὺς Λεοντίνους. Ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ ἐναπομείναντες τρεῖς στρατηγοὶ δὲν κατώρθουν νὰ σώσωσι τὴν πόλιν, τὸν ἀνεκάλεσαν αὖθις οἱ Συρακούσιοι· καὶ ἐπανελθὼν, παρέδωκεν ἀμνησικάκως εἰς τὸν Ἡρακλείδην τὴν διοίκησιν τοῦ στόλου. Τέλος ἐκυρίευσε τὴν ἀκρόπολιν· ἐμμένων ὅμως πάντοτε εἰς τὴν πειθαρχίαν καὶ αὐστηρότητα, καὶ θέλων τὴν ἀχαλίνωτον δημοκρατίαν νὰ μεταρρυθμίσῃ ἐπὶ τὸ ἀριστοκρατικώτερον, ἔδωκε νέαν λαβὴν εἰς τοὺς δημαγωγοὺς, καὶ ἰδίως ἐξήγειρε κοινὴν δυσαρέσκειαν, καταδικάσας τὸν Ἡρακλείδην εἰς θάνατον. Ἐκ τῆς διαθέσεως ταύτης τοῦ λαοῦ ὠφεληθεὶς ὁ Ἀθηναῖος Κάλλιππος, ἀφ' οὗ προσῆλθε κολακευτικῶς εἰς τὸν Δίωνα, ὠργάνωσε μυστικὴν κατ' αὐτοῦ συνωμοσίαν, καὶ τὸν ἐδολοφόνησεν ἐντὸς τοῦ κοιτῶνός του τῷ 353. Μετὰ τὸν θάνατόν του δὲ ἀπεθέωσαν αὐτὸν οἱ Συρακούσιοι, καὶ τῷ ἵδρυσαν, δημοσίᾳ δαπάνῃ, μνημεῖον ὡς ἐλευθερωτῇ

(Πλούτ. Δίων. — Διόδ. ΙΣΤ.—Nep. Dion)· —2) ὁ ἐπικληθεὶς Χρυσόστομος, ἐκ Προύσης τῆς Βιθυνίας, γεννηθεὶς περὶ τὰ μέσα τῆς α' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. Εἰς ἐπίσημον ἀνήκων οἶκον, ἔλαβεν ἐπιμεμελημένην ἀνατροφὴν, ἐπιδοθεὶς τὸ πρῶτον εἰς ῥητορικὰς, εἶτα δ' εἰς φιλοσοφικὰς σπουδὰς, ἰδίως τὰς τῶν Στωϊκῶν. Ἐπὶ Δομιτιανοῦ διέμεινεν ἐπί τινα χρόνον εἰς Ῥώμην· ἀλλ' ὑπ' αὐτοῦ ἐκβληθείς, περιῆλθε τὰς ρωμαϊκὰς ἐπαρχίας τοῦ Δουνάβεως, καὶ ὅτε ὁ φίλος αὐτοῦ Νέρβας ἀνέβη εἰς τὸν θρόνον, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ῥώμην, ἔνθα μεγάλων ἔτυχε τιμῶν παρ' αὐτοῦ, καὶ τοῦ διαδόχου αὐτοῦ, τοῦ Τραϊανοῦ. Μετὰ βραχεῖαν δὲ διαμονὴν ἐν τῇ πόλει τῆς γεννήσεώς του, τῷ 100 μ. Χ., ἐπανῆλθε πάλιν εἰς Ῥώμην, ὅπου καὶ ἀπέθανεν, ἀλλ' ἀγνοεῖται πότε. Οἱ ἄριστοι λόγοι του, 100 τὸν ἀριθμὸν, δι' οὓς τῷ ἐδόθη καὶ τοῦ Χρυσοστόμου τὸ ἐπωνύμιον, φιλοσοφικαὶ μᾶλλον ὄντες καὶ ἠθικαὶ πραγματεῖαι, μετὰ πλείστης φιλοκαλίας καὶ εἰς γλῶσσαν γεγραμμένοι καθαρωτάτην, διετηρήθησαν πάντες. Ἐξ αὐτῶν ὁ Δίων φαίνεται ἐπιτυχὴς μιμητὴς τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Δημοσθένους καὶ τοῦ Αἰσχίνου, καὶ πάντων τῶν συγχρόνων του ὁ τὸ ἄριστον ἔχων ὕφος.—3) Ἔγγονος τούτου, Δίων Κάσσιος Κοκκιανὸς (ἢ μᾶλλον Κάσσιος Δίων), γεννηθεὶς ἐν Νικαίᾳ τῷ 155 μ. Χ., ἐξ οἴκου ὑπατικοῦ, ἐξεπαιδεύθη μετὰ πλείστης ἐπιμελείας. Κατὰ τὰ 180—190 ἐπηγγέλθη ἐν Ῥώμῃ τὸν ῥήτορα, εἰσήχθη εἰς τὴν γερουσίαν, καὶ ἐπὶ Μακρίνου (218) ἐπέμφθη διαιτητὴς εἰς Πέργαμον. Μετέπειτα δὶς ἐγένετο ὕπατος, διῴκησεν ἀλληλοδιαδόχως τὴν Ἀφρικὴν, τὴν Δαλματίαν καὶ τὴν Παννονίαν, καὶ διεβίωσε τὰ τελευταῖά του ἔτη ἐν Καμπανίᾳ, μόλις, βοηθείᾳ τοῦ Ἀλεξάνδρου Σεβήρου, διαφυγὼν τὴν ὀργὴν τῶν Πραιτοριανῶν, οὓς εἶχεν ἐξερεθίσει ἡ αὐστηρὰ πειθαρχία του. Μετὰ τὴν δευτέραν δ' ὑπατείαν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του, καὶ ἐκεῖ ἀπεβίωσε. Κατ' ὄναρ, ὡς λέγει, ἐν-

τολὴν λαβὼν παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἔγραψεν ἱστορίαν τῆς κυβερνήσεως τοῦ Κομμόδου, καὶ εἶτα ἤρξατο συγγράφων τὴν «Ῥωμαϊκὴν ἱστορίαν» του, θάρρος καὶ δύναμιν πρὸς ἐξακολούθησιν καὶ συμπλήρωσιν αὐτῆς λαβὼν ἐκ νέων «ὀνείρων», ἐν οἷς ἡ Τύχη τῷ ὑπέσχετο τὴν ἀθανασίαν. Εἰργάσθη δὲ 22 ὅλα ἔτη εἰς αὐτήν, ἀρχομένην ἀπό τοῦ Αἰνείου, καὶ συγκειμένην ἐκ βιβλίων 20, διηρημένων κατὰ «δεκάδας». Τὰ ἐκτενέστερον δ' ἐκτιθέμενα εἰσὶ τὰ σύγχρονα αὐτῷ συμβάντα (Δ. Κάσσ. ΟΒ, 18). Διετηρήθησαν δ' ἐξ αὐτῶν τὰ βιβλία ΛΖ — ΝΔ, καὶ μείζονα ἢ ἐλάσσονα ἀποσπάσματα ἐκ τῶν ἄλλων, καὶ ἐκ τοῦ βιβλίου Ξ, ἀποσπάσματα ἐν Ξιφιλίνῳ, μοναχῷ τῆς ια' ἑκατονταετηρίδος ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἡ δὲ περὶ Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου ἐξακολούθησις αὐτοῦ ἐστὶ φυσικῷ τῷ λόγῳ ἔργον μεταγενεστέρου τινὸς, καὶ πιθανῶς χριστιανοῦ. Ἡ ἔκθεσις καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ εἰσὶν ἐπιμεμελημέναι, ἐνίοτε εὐφραδεῖς, ἔστιν ὅτε ὅμως καὶ βαρεῖαι. Πρὸ πάντων ἀφορᾷ εἰς τὰ πολεμικὰ συμβάντα, καὶ διὰ τοὺς μετὰ ταῦτα χρόνους καὶ εἰς τὰς αὐλικὰς περιπετείας, ἅπερ ὅμως κυρίως πολιτικὴν ἱστορίαν δὲν ἀποτελοῦσιν. Ἐν αὐλαῖς τραφεὶς, μισεῖ τοὺς προμάχους τῆς ἐλευθερίας· παντα-χοῦ δ' ἐπιφαίνεται ἡ τάσις αὐτοῦ πρὸς προλήψεις καὶ θαύματα. Ὡς πρότυπον φαίνεται ἔχων μάλιστα τὸν Πολύβιον, καὶ τοῦτον μιμεῖται καὶ εἰς τὰς κρίσεις του περὶ τῶν συμβάντων καὶ τῶν αἰτιῶν αὐτῶν, χωρὶς ὅμως νὰ δύναται ν' ἀναδειχθῇ καὶ αὐτοῦ ἐφάμιλλος. Ἐνίοτε προσπαθεῖ καὶ τὸν Θουκυδίδην νὰ μιμηθῇ, καὶ, εἰς τὰς δημηγορίας ἃς ἐνείρει, τοὺς ῥήτορας τῶν κλασσικῶν χρόνων.

Διώνδας, Ἀθηναῖος, ὁ καταγγείλας τὸ ψήφισμα δι' οὗ ἐπροτάθη ἡ ἀπονομὴ στεφάνου εἰς τὸν Δημοσθένην (Δμσθ. π. στφ. σλ. 302).

Δόντας, ἀρχαιότατος γλύπτης Λακεδαιμόνιος, ἐν τῷ θησαυρῷ τῶν Μεγαρέων εἰς Ὀλυμπίαν ἀξιόλογον σύμπλεγμα ἐκ κέδρου καὶ χρυσοῦ ἐξεργασθεὶς περὶ ὀλ. 50 — 60 (Παυσ. Ε, 17).

Δορκυλείδας, Λακεδαιμόνιος γλύπτης, μαθητὴς τοῦ Διποίνου, κατασκευάσας ἐν τῷ Ἡραίῳ τοῦ Ὀλυμπίου παρὰ ταῖς Ὥραις τοῦ Σμίλιδος, ἄγαλμα τῆς Θέμιδος ἢ Τύχης, ὡς μητρὸς αὐτῶν (Παυσ. Ε, 17).

Δουλίχιον, νῆσος τοῦ Ἰονικοῦ πελάγους εἰς τὰ νοτιανατολικὰ τῆς Ἰθάκης κειμένη, μία τῶν Ἐχινάδων, ἀνήκουσα εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ὀδυσσέως (Ὁμ. Ἰλ. Β, 625). Κατὰ Στράβωνα Δολίχα. Νῦν Κοκάβα.

Δρέπανον, 1) Τὸ Ῥίον, ἀκρωτήριον τῆς Ἀχαΐας κατὰ τὸν εἴσπλουν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου (Στρβ.). — 2) Ἀκρωτήριον τῆς βορείας ἀκτῆς τῆς Κρήτης (Πτλμ.). Καὶ νῦν. — 3) Κώμη τῆς Βιθυνίας ἐπὶ τοῦ Ἀστακηνοῦ κόλπου (Στφ. Βζ.). — 4) Ἀνατολικὸν ἀκρωτήριον τῆς Σικελίας (Πτλμ.), νῦν Ἁγ. Ἀλεξίου.

Δρυΐδαι, οἱ ἱερεῖς τῶν Κελτῶν, ἐπώνυμοι τῶν Δρυῶν ἃς ἐθεώρουν ἱερὰς, τὴν ἐπὶ σοφίᾳ ἐξοχωτέραν φυλὴν τοῦ ὅλου ἔθνους ἀποτελοῦντες, καὶ ἀστρολογίαν καὶ μαντικὴν ἀσκοῦντες, ταύτην μάλιστα αἱ γυναῖκες, εἰς τὴν ἀθανασίαν δὲ τῆς ψυχῆς πιστεύοντες, καὶ εἰς τὴν μετεμψύχωσιν (Στρβ. — Tac. Caes).

Δωδώνη, καὶ ποιητικῶς Δωδών, πόλις τῆς Ἠπείρου (ἴδ.), ἐπώνυμος Δωδῶνος, υἱοῦ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Εὐρώπης (Σφκλ. Τρχν. 172), ἢ Δωδώνης, θυγατρὸς τοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Τηθύος (Στφ. Βζ), ἐπὶ τοῦ ὄρους Τμάρου κειμένη, καὶ ἐκ τῆς ἀπωτάτης ἀρχαιότητος περίφημον ἔχουσα τοῦ Διὸς μαντεῖον. Ἀνεσκάφη ὑπὸ Καραπάνου.

Δώτιον πεδίον, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως καὶ ἀκρωτηρίου τῆς Θεσσαλίας, πλησίον τῆς Βοιβαίας λίμνης καὶ τοῦ ὄρους Ὄσσης, ἐπώνυμον Δωτοῦς, θυγατρὸς τοῦ Ἑλάτου, ἢ τοῦ Ἀστερίωνος καὶ τῆς Ἀμφικτυόνης. Ἐκ τοῦ πεδίου τούτου μετῴκησαν Θεσσαλοὶ εἰς τὴν ἐν Καρίᾳ Κνίδον (Ὁμ. Ὕμν. ΙΕ, 5. — Στφ. Βζ.).

Ε

Εἴρην, ἐλέγετο νέος Σπαρτιάτης ἀπὸ τοῦ 17 ἢ τοῦ 19 ἔτους τῆς ἡλικίας του, πιθανῶς διότι ἔκτοτε τῷ ἐπετρέπετο τὸ «ειρειν,» τὸ λέγειν.

Ἑκάβη, 1) θυγάτηρ Δύμαντος, βασιλέως τῆς Φρυγίας, ἀδελφὴ Ἀσίου, δευτέρα γυνὴ Πριάμου, τοῦ βασιλέως τῆς Τροίας, μεθ' οὗ ἔσχεν υἱὸν τὸν Ἕκτορα καὶ ἄλλους δεκαοκτώ. Μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Τροίας, αἰχμάλωτος τοῦ Ὀδυσσέως, ἀπέθανεν εἰς Θράκην, ἀφ' οὗ εἶδε τὴν θυγατέρα της Πολυξένην σφαγεῖσαν ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Ἀχιλλέως (Ὁμ. Ἰλ. Π, 717. — Εὐρπ. Ἑκαβ. 3). — 2) Μία τῶν Δαναΐδων (Ἀπλλδ.).

Ἑκατόμπεδον, 1) πόλις τῆς Χαονίας ἐν Ἠπείρῳ (Πτλμ.). — 2) Τὸ κεντρικὸν μέρος τοῦ σηκοῦ τοῦ Παρθενῶνος εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν, τὸ μεταξὺ τοῦ προνάου καὶ τοῦ ὀπισθοδόμου. Καὶ πᾶς δὲ ὁ ναὸς ἐλέγετο ἑκατόμπεδος, ὡς ὢν κατὰ 100 πόδας μακρότερος τοῦ ἀρχαίου, τοῦ ὑπὸ τῶν Περσῶν καέντος ναοῦ.

Ἐκκλησιαστικὸν, ἡ διδομένη ἀντιμισθία εἰς ἕκαστον Ἀθηναῖον παρόντα εἰς συνεδρίασιν τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου, 1 ὀβολὸς δι' ἕκαστον, ἐν ὀλ. 96 αὐξηθὲν εἰς 3 ὀβολούς (Σχλ. Ἀρστφ. Πλοῦτ. 27).

Ἑκατόννησος, σωρὸς ἐκ πολλῶν, 20 ἢ 40 νησιδίων, κειμένων μεταξὺ Λέσβου καὶ Αἰολίδος τῆς μικρᾶς Ἀσίας. Κατὰ Στράβωνα, οὐχὶ ἐκ τῆς λέξεως ἑκατὸν, ἀλλ' ἐξ Ἑκάτου, ἐπιθέτου τοῦ Ἀπόλλωνος. Νῦν Μοσχονήσια.

Ἔκφαντος, ἀρχαιότατος Κορίνθιος ζωγράφος, ἐν ὀλ. 29 Δημάρατον, τὸν πατέρα Ταρκυνίου τοῦ πρεσβυτέρου, συνοδεύσας ἐκ Κορίνθου εἰς Ἰταλίαν (Pl. XXXV, 55. — Corn. Nep.). Ἐφευρέτης καὶ τοῦ χρωματισμοῦ.

Ἐλεοῦσα, 1) νῆσος μικρὰ πρὸ τῶν δυτικῶν ἀκτῶν τῆς Ἀττικῆς (Στρβ.). Καὶ νῦν ὁμοίως. — 2) Νῆσος πρὸ τῶν παραλίων τῆς Κιλικίας τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ἔχουσα πόλιν τὴν Σεβαστὴν (Στρβ.). — 3) Νῆσος μικρὰ πρὸ τῆς Ῥόδου (Πτλ. Ε).

Ἑλένη, Τίμωνος ἐξ Ἀλεξανδρείας, ζωγράφος γράψασα τὴν ἐν Ἰσσῷ μάχην, ἴσως τὸ πρωτότυπον τοῦ σωζομένου ἐν Πομπηΐᾳ ψηφοθετήματος (Φωτ. Πλαν. Α, 247)

Ἐλευσὶς(ὶς), υἱὸς Ἑρμοῦ καὶ Δαείρας, θυγατρὸς τοῦ Ὠκεανοῦ, πατὴρ τοῦ Τριπτολέμου, καὶ πρῶτος κτίστης τῆς Ἐλευσῖνος (Παυσ. Α, 38).

Ἑλεών(ὼν), 1) κώμη τῆς Βοιωτίας, βορειοδυτικῶς τῆς Τανάγρας (Ὁμ. Ἰλ. Β, 500. — Στρβ.). — 2) Πόλις τῆς Θεσσαλίας (Ὁμ. Ἰλ Ι, 266). — 3) Πόλις ἐπὶ τοῦ Παρνασσοῦ, ἴσως Νεών (Στρβ.).

Ἐλίκων, ὑφαντὴς καλλιτέχνης, υἱὸς Ἀκεσᾶ, ἐκ Σαλαμῖνος τῆς Κύπρου, οὗ ἱμάτιον προσέφερον οἱ Ῥόδιοι τῷ Ἀλεξάνδρῳ (Ἀθήν. Β, 48. — Πλούτ. Ἀλξ. ΛΒ).

Ἑλικωνιάδες, αἱ Μοῦσαι, ὡς οἰκοῦσαι ἐπὶ τοῦ Ἑλικῶνος.

Ἑλλαδάρχης, ὁ πρόεδρος τῶν Ἀμφικτυόνων, κατὰ μεταγενεστέρας ἐπιγραφὰς (Bœckh, C. J. G. I, σ. 580).

Ἑλλάνικος, ἐκ Μιλήτου, νεώτερος τοῦ Λεσβίου, πολλάκις δὲ μετ' ἐκείνου συγχεόμενος, καὶ γράψας «Περίοδον γῆς» καὶ «ἱστορίας» (Σουΐδ.).

Ἑλλοπία, 1) χώρα εἰς τὰ βόρεια τῆς Εὐβοίας πρὸς τῷ Κεναίῳ ἀκρωτηρίῳ, μεθ' ὁμωνύμου πόλεως, κτισθείσης ὑπὸ Ἕλλοπος τοῦ υἱοῦ τοῦ Διὸς ἢ τοῦ Ἴωνος (Ἡρδ. Η, 23). Ἐνίοτε δὲ κατ' αὐτὴν ἐκαλεῖτο καὶ πᾶσα ἡ νῆσος Ἑλλοπία (Στρβ.). — 2) χώρα τῆς Ἠπείρου πρὸς τῇ Δωδώνῃ (Ἡσδ. Ἀσ. 39).

'Εμπεδὼ, τὸ ἀρχαῖον ὄνομα τῆς ἐν 'Αθήναις πηγῆς Κ λ ε ψ ύ δ ρ α ς (ἴδ. Ἡσύχ. λ. Κλεψίρρητος).

'Ενιπεὺς, 1) ποταμὸς, εἰς τὰ νότια τῆς Θεσσαλίας εἰσβάλλων εἰς τὸν 'Απιδανὸν (Ἡρδ. Ζ, 129).—2) Ποταμὸς τῆς Ἤλιδος ἐν Πελοποννήσῳ, ῥέων πρὸ τῆς πόλεως Σαλμώνης. Εἰς τοῦτον μετεμορφώθη ὁ Ποσειδῶν ὅτε προσῆλθεν εἰς Τυρὼ, τὴν θυγατέρα τοῦ Σαλμονέως (Ὁμ. Ὀδ. Λ, 238.—Στρβ.)

'Εξηκεστίδης, 1) 'Αθηναῖος, πατὴρ τοῦ Σόλωνος. — 2) Δοῦλος ἐκ Καρίας, τὴν πολιτείαν λαβὼν παρὰ τῶν 'Αθηναίων ('Αρσφ. Ὄρν. 767).

'Εξήκεστος, 1) γλύπτης ἐν 'Αθήναις, τῶν χρόνων τοῦ Πραξιτέλους (Rang. Ant. hell. II, ἀρ.1102).—2) Ἰατρὸς παρεπίδημος ἐν 'Αθήναις (Δμσθ. Πρπρσβ.).

'Επαγγελία (δοκιμασίας) ἐλέγετο ἐν 'Αθήναις ἡ κατὰ ῥήτορος γινομένη δικαστικὴ ἔνστασις ὅτι δὲν εἶχε τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα πρὸς τὸ ἀγορεύειν.

'Επάϊκλον, τὸ ἐπιδόρπιον εἰς τὰ σπαρτιατικὰ συσσίτια, εἰς ἃ παρετίθεντο καὶ τυρὸς, σῦκα ('Αθν. Δ, 141).

'Επευνάκται, ἐ π ε υ ν ά τ α ι, ἐ π ε ύ ν α κ τ ο ι, ε ὐ ν ά τ α ι, ἐν Σπάρτῃ Εἵλωτες ἀπελεύθεροι, νυμφευόμενοι τὰς χήρας τῶν κυρίων των ('Αθν. ΣΤ, 102, 271).

'Επιδότης, ἐπίθετον διαφόρων θεῶν, ὡς ἐν Ἐπιδαύρῳ (Παυσ. Β, 27), τοῦ Διὸς ἐν Μαντινείᾳ (Παυσ. Η, 9).

'Επικράτης, 1) πολιτικὸς ἀνὴρ καὶ ῥήτωρ ἐν 'Αθήναις, ἐξορισθεὶς διὰ τὴν διαγωγὴν αὐτοῦ ἐπὶ πρεσβείας ἥτις τῷ εἶχεν ἀνατεθῇ (Δμσθ.πρπρσβ.—Ἴσως καὶ 'Αρστφ. Ἐκκλ. 71). — 2) 'Αδελφὸς τοῦ ῥήτορος Λίσχίνου, ὁ ἐπικαλούμενος Κυρηβίων (Δμσθ. πρπρσβ.). — 3) Φίλος τοῦ ῥήτορος Λυσίου (Πλάτ.).

'Επιπολαὶ, ὕψωμα βραχῶδες βορείως τῶν Συρακουσῶν, ὑπὸ Διονυσίου τοῦ τυράννου τειχισθὲν καὶ μετὰ τῆς πόλεως ἑνωθέν. Περιεῖχε δὲ καὶ λατομίας, ἃς ὁ τύραννος μετεχειρίζετο ὡς φυλακὰς (Θουκ. Ε, 75).

'Επιπυργιδία, ἐπίθετον θεαινῶν αἵτινες εἶχον ναοὺς ἢ ἀγάλματα εἰς πύργους πόλεων, ὡς ἡ Ἄρτεμις ἐν 'Αθήναις, παρὰ τῷ ναῷ τῆς Νίκης, ἡ 'Αθηνᾶ ἐν 'Αβδήροις (Ἡσύχ.).

'Επιτάδας, Σπαρτιάτης, στρατηγὸς εἰς τὴν νῆσον Σφακτηρίαν (Θουκ. Δ, 8).

'Επτὰ ἐπὶ Θήβας, οἱ ἐξ Ἄργους ὁρμηθέντες ἵνα ἀποκαταστήσωσιν εἰς τὸν θρόνον τῶν Θηβῶν Πολυνείκην τὸν υἱὸν τοῦ Οἰδίποδος. Ἦσαν δὲ ὁ Ἄδραστος, ὁ Ἱππομέδων, ὁ Τυδεὺς, ὁ Παρθενοπαῖος, ὁ 'Αμφιάραος, ὁ Καπανεὺς, ὁ Πολυνείκης. Τούτοις ἀντετάχθησαν ὑπὲρ Ἐτεοκλέους, τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Πολυνείκους, ὁ Μελάνιππος, ὁ Πολυφόντης, ὁ Μεγαρεὺς, ὁ Ὕπερβος, ὁ Ἄκτωρ, ὁ Λασθένης, ὁ Ἐτεοκλῆς. Μία τῶν σωζομένων τραγῳδιῶν τοῦ Αἰσχύλου φέρει τοῦτον τὸν τίτλον.

'Επωβελία, ὀβολὸς ἐπὶ τῇ δραχμῇ, τὸ πρόστιμον ὅ ἐπεβάλλετο ἐν 'Αθήναις τῷ χρηματικὰς ἀξιώσεις κατ' ἀντιδίκου ἐγείροντι, καὶ μὴ λαβόντι τὸ πέμπτον τῶν ψήφων τῶν δικαστῶν ὑπὲρ ἑαυτοῦ (Δμσθ. κ. 'Αφβ. 834).

'Εραὶ, ὀχυρὰ πολίχνη τῆς Ἰωνίας, ἀπέναντι τῆς Χίου (Θουκ. Η, 17.—Στρβ.).

'Ερίκεια, δῆμος τῆς 'Αττικῆς, ἀνήκων εἰς τὴν Αἰγηΐδα φυλὴν (Στφ. Βζ.).

'Ερινεὸς (ὁ), 1) μία τῶν τοῦ Πίνδου πόλεων τῆς Δωρικῆς τετραπόλεως (Ἡρδ.Θ, 43.—Θουκ. Α, 107).—2)Πόλις τῆς Φθιώτιδος, πλησίον τῆς 'Αμφίσσης (Στρβ.—Στφ. Βζ.). Καὶ νῦν Ἐρινεό.—3) Λιμὴν πλησίον τῶν Ῥιπῶν ἐν 'Αχαΐᾳ (Θουκ. Ζ, 34).—4). Τόπος παρὰ τῷ Κιφισσῷ ποταμῷ πρὸς τῇ Ἐλευσῖνι, ἔνθα ἐλέγετο ὁ Πλούτων ἁρπάσας τὴν Περσεφόνην (Πλάτ. Θεαιν. Σλ. 143. —Παυσ. Α, 38).—5) Ποταμὸς τῆς Σικελίας (Θουκ. Ζ, 8.—Πτλμ. Ὄ ρ ι ν ο ς).

'Ερέτιμος, 1) (ὁ) Κορίνθιος Ἰσθμιονίκης (Πινδ.). — 2) (ἡ), θυγάτηρ τοῦ Ταλαοῦ, καὶ Λυσιμάχης, τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἄδραντος, γυνὴ τοῦ 'Αμφιαράου, ὃν προέτρεψε νὰ συνεκστρατεύσῃ εἰς Θήβας μετὰ τοῦ Πολυνείκους, δελεασθεῖσα ὑπὸ τούτου διὰ προσφορᾶς χρυσοῦ περιδεραίου. 'Αποθανὼν δ' ὁ 'Αμφιάραος εἰς τὴν ἐκστρατείαν ταύτην, διέταξε τὸν υἱόν του 'Αλκμαίονα καὶ ἐφόνευσε τὴν μητέρα του (Ὁμ. Οἰδ. Α,326.—'Απλλδ. Α, 9, 13. Γ, 6, 2).

'Εριχθόνιος, ἴδ. Δ ά ρ δ α ν ο ς καὶ Ἐ ρ ε χ θ ε ύ ς.

'Ερμαῖον, ἐν γένει πᾶν ἱερὸν τοῦ Ἑρμοῦ. Ἰδίως, 1) χωρίον τι ἐν 'Αρκαδίᾳ (Παυσ.).—2) 'Ακρωτήριον ὠχυρωμένον τοῦ στενωτάτου μέρους τοῦ Θρᾳκικοῦ Βοσπόρου. (Πολβ.). Νῦν Ἰσσάρι.—3) 'Ακρωτήριον τῆς νήσου Σαρδοῦς (Πτλμ. Γ, 3). Νῦν Μαλαγριοῦ. — 4) Ἑ ρ μ α ῖ ο ν λ έ π α ς ἢ ὄ ρ ο ς, ἀκρωτήριον τῆς νήσου Λήμνου (Αἰσχλ. 'Αγμ. 294).

'Ερμῖνος, φιλόσοφος περιπατητικὸς, διδάσκαλος 'Αλεξάνδρου τοῦ 'Αφροδισιέως (Λουκ.).

'Ερμογένης, ἀρχιτέκτων, πιθανῶς τῶν χρόνων τοῦ 'Αλεξάνδρου, κτίσας τὸν ἐν Μαγνησίᾳ ναὸν τῆς Λευκοφρύνης 'Αρτέμιδος (Στρβ. ΙΔ).

'Ερμόδωρος, ἐπικούριος φιλόσοφος, ὅστις ἀπέθανε κεραυνωθεὶς, ἐπὶ Λουκιανοῦ (Λουκ.).

'Ερμότιμος, Κλαζομένιος, φιλόσοφος τῆς Ἰωνικῆς σχολῆς, περὶ οὗ ἐλέγετο ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐγκαταλείπουσα πολλάκις τὸ σῶμα, ἐπλανᾶτο εἰς ἄλλους κόσμους καὶ πάλιν ἐπέστρεφεν. Ἅπαξ δὲ, τῆς ψυχῆς ἀπουσιαζούσης, οἱ ἐχθροί του ἔκαυσαν τὸ σῶμά του, καὶ ἔκτοτε ἐτιμήθη ὡς ἥρως ὑπὸ τῶν Κλαζομενίων (Λουκ.).

'Εροιάδαι, δῆμος τῆς Ἱπποθοωντίδος φυλῆς ἐν τῇ 'Αττικῇ (Στφ. Βζ. — Ἡσύχ.).

'Ερυμάνθιος κάπρος, ὁ ἐπὶ τοῦ ἀρκαδικοῦ ὄρους πολλὰς φθορὰς προξενῶν, καὶ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους.

'Ερύμανθος, 1) Υἱὸς τοῦ 'Αρκάδος, πατὴρ τοῦ Ξάνθου, καθ' ὃν ἐκλήθησαν τὸ ὄρος καὶ ὁ ποταμὸς τῆς 'Αρκαδίας (Παυσ. Η, 24).—2) Υἱὸς τοῦ 'Απόλλωνος, τυφλωθεὶς ὑπὸ τῆς 'Αφροδίτης διότι εἶδεν αὐτὴν λουσμένην μετὰ τοῦ 'Αδώνιδος, ὁ δ' 'Απόλλων, εἰς κάπρον μεταμορφωθεὶς, ἐφόνευσε διὰ τοῦτο τὸν Ἄδωνιν (Πτλμ. Ἡφαιστ. Α).

'Ερχομενὸς, ταὐτὸ τῷ Ὀ ρ χ ο μ ε νὸς (ἴδ.).

Ἕσπερος, υἱὸς τῆς Ἠοῦς καὶ τοῦ 'Αστραίου (Ἡσδ. Θγ. 381), ἢ ἀδελφὸς τοῦ Ἄτλαντος, πατὴρ τῆς Ἑσπερίδος, ἣν νυμφευθεὶς ὁ Ἄτλας, ἔσχε θυγατέρας τὰς Ἑσπερίδας (Διόδ.). Κατά τινας ἦν ἀστρονόμος, ἀναβάς ποτε εἰς τὸ ὄρος Ἄτλαντα ἵνα παρατηρήσῃ τοὺς ἀστέρας, καὶ ἁρπαγεὶς ὑπὸ θυέλλης, ἐξ οὗ θείας τῷ ἀπέδωκαν τιμὰς οἱ συμπατριῶται αὐτοῦ.

'Ετεόκρητες, μία τῶν πέντε φυλῶν τῆς Κρήτης, οἱ ἀρχαιότατοι, αὐτόχθονες Κρῆτες, οἰκοῦντες εἰς τῆς νήσου τὰ νότια, καὶ πρωτεύουσαν ἔχοντες τὴν Πρασὸν (Ὁμ. Ὀδ. Τ, 176.—Στρβ.).

'Ετερόπλουν δάνειον, ἐν 'Αθήναις τὸ ναυτοδάνειον τὸ διδόμενον δι' ἕνα μόνον πλοῦν, οὐχὶ καὶ διὰ τοῦ πλοίου τὴν ἐπιστροφήν.

Εὖα, κώμη τῆς 'Αργολίδος ἐπὶ τοῦ ὄρους Πάρνωνος (Παυσ.).

Εὐάδνη, 1) Θυγάτηρ τοῦ Στρυμόνος καὶ τῆς Νεαίρας, γυνὴ Ἄργου, τοῦ βασιλέως τῆς 'Αργολίδος ('Απλλδ. Β, 1, 2). — 2) Θυγάτηρ τοῦ Πελίου, δοθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἰάσωνος εἰς γάμον εἰς Κάναντα, τὸν βασιλέα τῆς Φωκίδος (Διόδ. Δ, 54).

Εὐαίμων, 1) υἱὸς τοῦ Λυκάονος ἐξ 'Αρκαδίας, κεραυνωθεὶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν του ὑπὸ τοῦ Διός. — 2) Πατὴρ τοῦ Εὐρυπύλου, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἑλένης (Ὁμ. Ἰλ. Β, 736).

Εὔαρχος, 1) τύραννος τῆς 'Αστακοῦ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΑΚΟΥΛΙΩΝ 1942

ἐν Ἀκαρνανίᾳ (Θουκ. Β, 30).—2) Χαλκιδεύς, ἑλληνικὴν ἀποικίαν ὁδηγήσας εἰς τὴν ἐν Σικελίᾳ Κατάνην (Θουκ. ΣΤ, 3).

Εὐβούλη, 1) μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Δήμαρχον (Ἀπλλδ.).—2) Ἐν Ἀθήναις, μία τῶν τριῶν θυγατέρων τοῦ Λέω, ἃς οὗτος ἐθυσίασεν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς πόλεως, δι' ὃ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέδωκαν αὐταῖς θείας τιμὰς, ἀνεγείραντες αὐταῖς καὶ ἱερὸν, τὸ Λεωκόριον Αἰλ. Π. Ἱ, ΙΘ, 21.— Σουίδ.).

Εὐδανέρων βωμὸς, ἐν Ἀθήναις ἱδρυμένος πλησίον τῶν ἀνδριάντων τῶν τυραννοκτόνων (Ἀρρ. Ἀνδ. Γ, 16, 8. — Δνσ. Ἀλκ. Δείναρχ. Π.—Ἡσύχ.).

Εὔδημος, δημαγωγὸς ἐν Ἀθήναις, εἰς θάνατον καταδικασθεὶς διὰ παράνομον πρότασιν (Δμσθ. Τμκρ. 743).

Εὐετέων, ὁ τὴν Ἀμφίπολιν ἐν Μακεδονίᾳ πολιορκήσας Ἀθηναῖος στρατηγὸς (Θουκ. Ζ, 9).

Εὐήρης, 1) υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Παρθενόπης, θυγατρὸς τοῦ Στυμφάλου (Ἀπλλδ. Β, 7, 8).—2) Υἱὸς τοῦ Πτερελάου, μόνος ἐκ τῶν ἀδελφῶν του σωθεὶς εἰς τὸν κατὰ τῶν Τηλεβόων πόλεμον (Ἀπλλδ. Β, 8,).—3) Πατὴρ τοῦ μάντεως Τειρεσίου ἐκ τῆς νύμφης Χαρικλοῦς (Ἀπλλδ. Γ, 6, 7).

Εὐθύδημος, 1) Λακεδαιμόνιος, πρεσβεύσας παρὰ τῷ βασιλεῖ τῶν Περσῶν (Ξνφ. Ἑλλ.).—2) Ἐπώνυμος ἄρχων ἐν Ἀθήναις ἐν ὀλ. 110, 6', ὅτε ἐδόθη τὸ ψήφισμα περὶ στεφανώσεως τοῦ Δημοσθένους (Δμσθ. στφ. 266).

Εὐθυμία. Αὐτῇ, ὡς θεᾷ, ἵδρυσεν ἄγαλμα ὁ τύραννος Διονύσιος (Ἀθν. Ε, 4.—Πτλμ. Β).

Εὔϊππη, 1) ὄνομα δύο ἐκ τῶν Δαναΐδων (Ἀπλλδ. Β, 1, 5).—2) Θυγάτηρ τοῦ Χείρωνος, κατ' ἄλλους καὶ Μελανίππη. Διωκομένη ὑπὸ τοῦ πατρός της ἐπὶ τοῦ Πηλίου ὄρους διὰ μὴ σώφρονα διαγωγὴν, μετεμορφώθη εἰς ἵππον (Πολδ. Δ, 141).—3) Πόλις τῆς Καρίας.

Εὐκλῆς, στρατηγὸς Ἀθηναῖος, εἰς τὴν Θρᾴκην ἐκπεμφθεὶς μετὰ τοῦ Θουκυδίδου (Θουκ. Δ, 104), καὶ εἶτα ἐπώνυμος ἄρχων, ἐν ὀλ. 88, 6'.—2) Υἱὸς Ἵππωνος, στρατηγὸς τῶν Συρακουσίων, πολεμήσας κατὰ τοῦ Νικίου (Θουκ.—Ξνφ.).

Εὐκτήμων, 1) Ἀθηναῖος, στρατηγὸς ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ, εἶτα ἐπώνυμος ἄρχων ἐν ὀλ. 92, γ' (Θουκ.—Ξνφ.).—2) Ἀθηναῖος, τὸν δῆμον Λουσιεὺς, δημαγωγὸς, ὑπὸ τοῦ Μειδίου παρακινηθεὶς νὰ κατηγορήσῃ τὸν Δημοσθένην ὡς δειλὸν καὶ χαῦνον (Δμσθ. Μειδ. 548).

Εὔμαρος, Ἀθηναῖος, ἐκ τῶν ἀρχαιοτάτων ζωγράφων, πρῶτος διακρίνας ἐπὶ τῶν πινάκων τὴν μορφὴν τῶν γυναικῶν (Pl. XXXV, 34).

Εὔμαχος, υἱὸς Χρύσιος, Κορίνθιος στρατηγὸς ἐπὶ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου (Θουκ. Β, 23).

Εὐμήδης, 1) Αἰτωλὸς, υἱὸς τοῦ Μέλαντος, μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Τυδέως (Ἀπλλδ. Α, 8, 5). — 2) Κήρυξ τοῦ Πριάμου ἐν Τροίᾳ, πατὴρ τοῦ Δόλωνος (Ὁμ. Ἰλ. Κ, 314. — 3) Ἱερεὺς τῆς Παλλάδος ἐν Ἄργει, σώσας τὸ Παλλάδιον ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς τῶν Δωριέων (Καλλμ. Ὕμν. Παλλδ.).

Εὔμηλος, 1) υἱὸς τοῦ Ἀδμήτου καὶ τῆς Ἀλκήστιδος, ἡγεμὼν τῶν Θεσσαλῶν, ἐκ Φερῶν ἐλθὼν εἰς Τροίαν μετὰ 11 πλοίων (Ὁμ. Ἰλ. Β, 711). Εἰς σύζυγον εἶχεν Ἰφθίμην, τὴν ἀδελφὴν τῆς Πηνελόπης (Ὁμ. Ὀδ. Δ, 797).—2) Υἱὸς τοῦ Μέροπος, ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ εἰς νυκτικόρακα μεταμορφωθεὶς (Αὐτ. Λιϐ. 15). — 3) Πατὴρ τοῦ Βότρου, ὃν ἐφόνευσε διὰ δαυλοῦ (Αὐτ. 8).—4) Κορίνθιος, ὑποτιθέμενος ἀρχαῖος ποιητὴς, περὶ τὸ 768 γράψας Τιτανομαχίαν (Ἀπλλδ. Γ, 8, 1).—5) Ζωγράφος ἐπὶ αὐτοκράτορος Κομμόδου (180 μ.Χ.), γράψας εἰκόνα τῆς Ἑλένης.

Εὔνομος, 1) Ἀρχιτέλους, ὑπηρετῶν παρὰ τῷ Οἰνεῖ ὅτε ἐφιλοξένει τὸν Ἡρακλέα, καὶ ἀδεξίως χύσας τούτῳ ὕδωρ πρὸς νίψιν εἰς τὴν τράπεζαν, ἐρραπίσθη ὑπ' αὐτοῦ οὕτω βαρέως, ὥστε ἔπεσεν ἄπνους (Ἀθν. Β. — Σχλ. Ἀπλδ. Ῥδ. Α, 1212).—2) Ποιητὴς καὶ κιθαρῳδὸς ἐκ Λοκρῶν τῆς Ἰταλίας (Λουκ.).—3) Ναύαρχος Ἀθηναῖος (Ξνφ.).—4) Κήρυξ Ἀθηναῖος (Δμσθ. στφ.).

Εὐξενίδης. 1) ποιητὴς τῆς ἀρχαίας ἀττικῆς κωμῳδίας (Στρϐ.).—2) Εὐξενίδαι, ἀρχαία τις γενεὰ ἐν Αἰγίνῃ (Πινδ.).

Εὐπαλῖνος Ναυστρόφου Μεγαρεὺς, διορύξας ἐν Σάμῳ ἐπὶ Πολυκράτους ἑπταστάδιον ὀχετὸν ὑπὸ τὸ ὄρος, φέροντα τὸ ὕδωρ εἰς τὴν πόλιν (Ἡρδ. Γ, 17).

Εὐπολέμεια, θυγάτηρ τοῦ Μυρμιδόνος, ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ μήτηρ τοῦ Αἰθαλίδου (Ὀρφ. Ἀργ. 131).

Εὐπορία, πόλις ἐν Μακεδονίᾳ, κτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου (Πτλμ. —Στφ. Βζ.).

Εὐρέπδης, 1) υἱὸς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τῆς Κλεοϐούλης (Hyg. XIV). — 2) Δημαγωγὸς Ἀθηναῖος, καταδικασθεὶς εἰς πρόστιμον 500 ταλάντων διὰ παράνομόν τινα πρότασιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν (Ἀρστφ. Ἐκκλ. 820).

Εὐρυδίκη, 1) μία τῶν Δαναΐδων, φονεύσασα τὸν μνηστῆρα αὐτῆς Κάνθον (Ἀπλλδ. Β, 1, 5).—2) Γυνὴ τοῦ Λυκούργου ἐκ Νεμέας, μήτηρ τοῦ Ἀρχεμόρου (Ἀπλλδ. Γ, 6, 4).—3) Θυγάτηρ τοῦ Ἄκτορος, μήτηρ τῆς Πολυδώρας (Σχλ. Ἰλ. Β, 321). 4) Θυγάτηρ τοῦ Ἀμύντα, γυνὴ Φιλίππου τοῦ Ἀριδαίου, ἑτεροπατρίου ἀδελφοῦ τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἐπολεμήθη, ἐνικήθη καὶ ἐθανατώθη ὑπὸ τοῦ Πολυσπέρχοντος (Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΓ, 36).

Εὐρυλέων, 1) Υἱὸς τοῦ Αἰνείου καὶ τῆς Κρεούσης, ἄρξας ἐπὶ τῶν Λατίνων, ὁ παρ' ἄλλοις Ἀσκάνιος (Διον. Ἁλκ. Ἀρχλ. Α. 65). —2) Σπαρτιάτης, εἷς τῶν ὀπαδῶν τοῦ Δωριέως εἰς Σικελίαν, κυριεύσας τὴν Μινώαν, πόλιν τῶν Σελινουσίων (Ἡρδ. Ε, 46).

Εὐρύλοχος, 1) Υἱὸς τοῦ Αἰγύπτου, φονευθεὶς ὑπὸ τῆς Δαναΐδος Αὐτονόης (Ἀπλλδ. Β, 1, 5) — 2) Στρατηγὸς τῶν Σπαρτιατῶν ἐν τῷ πελοποννησιακῷ πολέμῳ, πολεμήσας πρὸς τὴν Ναυπάκτῳ (Θουκ.).—3) Φιλόσοφος σκεπτικὸς, μαθητὴς τοῦ Πύρρωνος.—4) Στρατηγὸς Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος (Δμσθ.).

Εὐρύμαχος, 1) Εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Ἱπποδαμείας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Οἰνομάου (Παυσ. ΣΤ, 21).—2) Υἱὸς Πολύϐου, ὁ πλουσιώτατος καὶ ἐπισημότατος τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης, κατατοξευθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως (Ὁμ. Ὀδ. Α, 399. Χ, 44). — 3) Εἷς τῶν υἱῶν τοῦ Ἀντήνορος (Παυσ. Ι, 37).—4) Υἱὸς Λεοντιάδου, Θηϐαῖος, διὰ νυκτὸς εἰσϐαλὼν εἰς Πλαταιὰς καὶ κυριεύσας αὐτὰς, ἀλλὰ φονευθεὶς ὑπὸ τῶν Πλαταιέων (Ἡρδ.—Θουκ. Γ, 2).

Εὐρυμέδων, 1) υἱὸς Ἡφαίστου καὶ Καϐείρας, μιᾶς τῶν νυμφῶν τῆς Θρᾴκης, εἷς τῶν Καϐείρων (Νονν. Διον. ΙΔ, 21). — 2) Υἱὸς τοῦ Μίνωος καὶ τῆς νύμφης Παρίας, ϐασιλεὺς τῆς Πάρου. Ἐπειδὴ δὲ οἱ παῖδες τοῦ Μίνωος, ὅτε ὁ Ἡρακλῆς διέϐη ἐκεῖθεν ἐκστρατεύων κατὰ τῶν Ἀμαζόνων, ἐφόνευσαν δύο τῶν ἑταίρων του, διὰ τοῦτο ἐξωλόθρευσεν ὁ Ἡρακλῆς καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς ἀδελφούς του (Ἀπλλδ. Β, 5, 9).

Εὐρύνομος, 1) υἱὸς Αἰγυπτίου, εἷς τῶν μνηστήρων τῆς Πηνελόπης (Ὁμ. Ὀδ. Β, 242). — 2) Εἷς τῶν ὑποχθονίων δαιμόνων, τῶν ϐασανιζόντων τὰς ψυχὰς ἐν τῷ Ἅδῃ (Παυσ. Ι, 28). — 3) Εἷς τῶν Κενταύρων, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ Δρύαντος εἰς τοὺς γάμους τοῦ Πειριθόου (Ον.).

Εὐρυπτόλεμος Πεισιάνακτος, Ἀθηναῖος, συγγενὴς τοῦ Ἀλκιϐιάδου, συνθηκολογήσας μετὰ τοῦ Φαρναϐάζου, καὶ εἶτα συνηγορήσας ὑπὲρ τῶν πολεμησάντων ἐν Ἀργινούσαις στρατηγῶν (Ξνφ. Ἑλλ. Α, 4, 19).

Εὐρυτᾶνες, τραχὺς καὶ ἰσχυρὸς αἰτωλικὸς λαός, οἰκῶν βορείως τῆς Ναυπάκτου, παρ' ᾧ ἐτελεύτησε γέρων ὁ Ὀδυσσεύς (Θουκ. Γ, 94).

Εὔρυτος, Σπαρτιάτης, εἷς τῶν τριάκοντα ἐν Θερμοπύλαις, σωθεὶς μετὰ τοῦ Ἀριστοδήμου· βεβλαμμένος δ' ὢν τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ μὴ θέλων νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Σπάρτην, ἐρρίφθη μεταξὺ τῶν Περσῶν καὶ ἐφονεύθη (Ἡρδ. Ζ, 229).

Εὔρωπος καὶ Εὐρωπὸς (ἡ), 1) πόλις τῆς Ἡμαθείας ἐν Μακεδονίᾳ (Θουκ. Β, 100. — Στφ. Βυζ.). — 2) Πόλις τῆς Καρίας, ἡ ἄλλως Εὔρωμος λεγομένη (Ἡρδ. Η, 132). — 3) Πόλις τῆς Συρίας, ἐν τῇ Κομμαγηνῇ ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου (Λουκ. —Στφ. Βυζ.). Νῦν Νεσίμ.—4) Πόλις μικρὰ τῆς Μεσοποταμίας ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου (Πολβ.) — 5) Πόλις τῆς Ῥαγαίας ἐν τῇ μεγάλῃ Μηδίᾳ, πρὶν Ῥάγεια, ἔπειτα καὶ Ἀρσακία λεγομένη (Στρβ.). — 6) (ὁ), υἱὸς τοῦ Μακεδόνος καὶ τῆς Ὠρειθυίας, θυγατρὸς τοῦ Ἐρεχθέως, καθ' ὃν ἐκλήθη ἡ ἐν Μακεδονίᾳ πόλις (Στφ. Βζ.).

Εὐτρήσιοι, κάτοικοι μέρους τινὸς τῆς Ἀρκαδίας (Ξνφ. Ἑλλ. Ζ. 1, 29. — Παυσ. Η, 29). Μία κώμη αὐτῶν Εὐτρήσιον (Στφ. Βζ.).

Εὐφήμιος, ῥήτωρ Ἀθηναῖος, ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Σφ. 619) ὡς κόλαξ καὶ παράσιτος κωμῳδούμενος.

Εὔχειρος, λίαν ἀρχαῖος γλύπτης Κορίνθιος, ἕτερος ἢ ὁ Εὔχειρ, ἴσως ἔγγονος ἐκείνου, ὄντος τῆς 30 ὀλυμπιάδος, ἐν ᾧ ὁ Εὔχειρος, μαθητὴς τοῦ Σκιάδα καὶ τοῦ Χάρτα, ἦν τῆς 60 ἢ 65.

Ἐχεκράτης, Λαπίθης, πατὴρ τοῦ Ἡετίωνος, πάππος Κυψέλου, τοῦ τυράννου τῆς Κορίνθου (Ἡρδ. Ε, 92).

Ἐχεκρατίδης, 1) Πατὴρ τοῦ Ὀρέστου, βασιλεὺς ἐν Θεσσαλίᾳ (Θουκ.). —2) Πατὴρ τοῦ Ἀθηναίου Τίμωνος τοῦ Μισανθρώπου (Λουκ.). — 3) Ἀθηναῖος σοφιστής, φίλος τοῦ Φωκίωνος, ὅστις ἐμεσίτευσε παρὰ τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἵνα ἀφήσῃ αὐτὸν ἐλεύθερον (Αἰλ. Π. Ἱ, Α, 25).

Ἐχίων, ἐσφαλμένη γραφή, ὡς φαίνεται ὁ Ἀετίων, ὁ γλύπτης (ἴδ.).

Ζ

Ζαγρεύς, ἐπίθετόν τι τοῦ Διονύσου, ὅτε ἐθεωρεῖτο ὡς καταχθόνιός τις θεότης, καὶ ἐταυτίζετο μετὰ τοῦ Ὀσίριδος (Νονν. Διον. ΣΤ, 165).

Ζάκυνθος (ὁ), υἱὸς τοῦ Δαρδάνου, κτίστης τῆς πόλεως Ζακύνθου (Παυσ. Ἀρκ. 24).

Ζεύξιππος, ζωγράφος ἐξ Ἡρακλείας, ἐν Ἀθήναις οἰκῶν (Πλάτ. Πρτγ.).

Ζευξιάδης, ζωγράφος ἐν Ἀθήναις, μαθητὴς τοῦ Σιλανίωνος, ἐργασθεὶς ἀνδριάντα τοῦ Ὑπερίδου περὶ ὀλ. 115 (Pl. XXXIV, 15).

Ζηνοβία, 1) γυνὴ Ὀδενάτου, τοῦ βασιλέως τῆς Παλμύρας, ἐκ τῆς γενεᾶς τῶν ἐν Αἰγύπτῳ Πτολεμαίων, συνώδευσε τὸν σύζυγον αὐτῆς εἰς πάσας αὐτοῦ τὰς ἐκστρατείας, καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, τῷ 267 μ. Χ. τὸν διεδέχθη εἰς τὸν θρόνον, πολλὰς γνώσεις καὶ μεγάλην ἱκανότητα ἀναπτύξασα, καὶ κατακτήσασα τὴν Αἴγυπτον καὶ πολλὰ τῆς μικρᾶς Ἀσίας. Πολεμηθεῖσα ὅμως ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, ἡττήθη καὶ ἐλήφθη τῷ 273 αἰχμάλωτος ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Αὐρηλιανοῦ, οὗ ἐκόσμησε τὸν θρίαμβον ἐν Ῥώμῃ, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ μέχρι τοῦ θανάτου της. — 2) Πόλις ὑπὸ τῆς βασιλίσσης Ζηνοβίας κτισθεῖσα ἐν τῇ Χαλυβωνίτιδι ἐπαρχίᾳ τῆς Συρίας ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου (Πρκπ.).

Ζηνόδωρος, Ἕλλην ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ Νέρωνος ἐργαζόμενος, μεγαλοφυὴς ἀγαλματοποιός. Αὐτοῦ μνημονεύεται χαλκοῦς ἀκτινοστεφὴς ἀνδριὰς τοῦ αὐτοκράτορος, 110 ποδῶν ὕψος ἔχων, καὶ τηλικοῦτος ὥστε ὅτε οἱ Ῥωμαῖοι τὴν μνήμην τοῦ Νέρωνος ἀποστρεφόμενοι, μετωνόμασαν αὐτὸν Ἥλιον, καὶ εἶτα Κόμμοδον, καὶ ὅτε τὸν μετέθεσαν ἄλλα χοῦ ἀπὸ τοῦ Χρυσοῦ Οἴκου ἔνθα εἶχε τὸ πρῶτον ἱδρυθῇ, ἠναγκάσθησαν νὰ μεταχειρισθῶσι προς τοῦτο 24 ἐλέφαντας. Καὶ Ἑρμῆν δὲ κολοσσιαῖον ἐποίησε διὰ τοὺς Γαλάτας, ἐπὶ 10 ἔτη αὐτὸν ἐξεργασθείς, καὶ ἐπὶ δαπάνῃ 400,000 σεστερτίων. Καὶ τορευτὴς δ' ἦν ἐπιδεξιώτατος, ὥστε δύο φιάλαι, ἃς ἐτόρευσε κατὰ τὰς τοῦ Καλάμιδος, δὲν διεκρίνοντο ἀπὸ τῶν τοῦ πρωτοτύπου (Ἡρωδιαν. Α, 15. —Pl. XXXI, 44).

Η

Ἡγεμών, 1) Θάσιος, ποιητὴς τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας (Ἀθήν. ΙΕ, 16). — 2) Πατὴρ τοῦ Ἀθηναίου ἄρχοντος Χαιρώνδου (Δμσθ. στφ.). — 3) Ἄρχων ἐν Ἀθήναις (Ἀρρ. Ἀνβ. Ε, 19).

Ἡγησέμων, ἀρχαιότατος ζωγράφος, μονοχρώματα γράφων, ἢ, ὡς εἰς τὰ ἀγγεῖα, δι' ἑνὸς μόνου χρώματος τὸ ζωγραφούμενον ἀπὸ τοῦ λοιποῦ ἐμβαδοῦ διακρίνων (Pl. XXXV, 34).

Ἡδύλος, ἐκ Σικελίας, ἐπιγραμματογράφος ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου (Μελαγρ. ἐπιγρ. Ἀθν. Δ).

Ἠϊόνες (αἱ), κώμη τῆς Ἀργολίδος πρὸς τῷ Σκυλαίῳ ἀκρωτηρίῳ, θεωρουμένη ὡς λιμὴν τῶν Μυκηνῶν (Ὁμ. Ἰλ. Β, 565.— Στρβ.).

Ἠλέκτραι πύλαι, αἱ νότιαι τῆς πόλεως τῶν Θηβῶν, κληθεῖσαι κατὰ τὴν ἀδελφὴν τοῦ Κάδμου, ἢ κατὰ τὸν Ἠλεκτρύωνα (Αἰσχλ. Ἑπ. ἐπ. Θ. 425. — Εὐρπ. Φοιν. 1129 καὶ Σχλ.).

Ἠλεκτρύων, υἱὸς τοῦ Περσέως καὶ τῆς Ἀνδρομέδας, βασιλεὺς τῶν Μυκηνῶν, πατὴρ τῆς Ἀλκμήνης, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς Ἀμφιτρύωνος (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 148).

Ἠλιάδες (αἱ), θυγατέρες τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Κλυμένης, ἀδελφαὶ τοῦ Φαέθοντος, αἵτινες, κλαίουσαι τὸν ἀδελφὸν αὐτῶν, κατακρημνισθέντα ἐκ τοῦ ἅρματος τοῦ Ἡλίου, μετεμορφώθησαν εἰς αἰγείρους ἐπὶ τῶν Ἠλεκτρίδων νήσων, καὶ τὰ δάκρυα αὐτῶν ἐπήγνυντο εἰς ἤλεκτρον. Ὁ Ὀβίδιος (Met. II, 325) λέγει τρεῖς αὐτὰς, καὶ τὰς καλεῖ Φαέθουσαν, Λαμπετίαν καὶ Φοίβην. Ἄλλοι (Hyg.) τὰς λέγουσιν ἑπτὰ (Ἀπλλν. Ῥδ. Δ, 604.—Λουκ.).

Ἡμαθίδες, αἱ ἐννέα θυγατέρες Πιέρου, τοῦ βασιλέως τῆς Ἡμαθίας, αἵτινες ἐπὶ τοῦ Ἑλικῶνος φιλονικήσασαι πρὸς τὰς Μούσας περὶ μουσικῆς, μετεμορφώθησαν, πρὸς ποινὴν, εἰς πτηνὰ (Ἀντ. Λιβ. 9).

Ἡμιθέα, θυγάτηρ τοῦ Σταφύλου καὶ τῆς Χρυσοθέμιδος, ἔγγονος τοῦ Βάκχου, ρι-

φθεῖσα εἰς τὴν θάλασσαν καὶ πνιγεῖσα, διότι εὗρεν ὅτι, ἐνῷ ἐκοιμᾶτο, χοῖροι εἶχον καταφάγει τὸ κλῆμα ὃ εἶχε φυτεύσει ὁ πατήρ της, καὶ ἐμπιστευθῆ εἰς τὴν φρούρησιν αὐτῆς καὶ τῆς ἀδελφῆς της (Διόδ. Ε, 62).

Ἡραῖον, 1) Ἀκρωτήριον τῆς Κορινθίας, φέρον ναὸν τῆς Ἥρας, ἀπέναντι τῆς Σικυῶνος (Θουκ. Ε, 75.—Ξνφ. Ἑλλ. Δ, 5, 5). Νῦν Πέρα Χώρα.—2) Πόλις τῆς Θράκης, πλησίον τῆς Περίνθου. Ἡ αὐτὴ εἶτα καὶ Ἡραῖον τεῖχος (Ἡρδ. Δ, 90.—Δμσθ.)

Ἡρακλείδης, Μακεδών, ζωγράφος τῆς 15ης ὀλ., περὶ οὗ λέγεται ὅτι ἤρξατο τοῦ σταδίου του βάφων ἢ ζωγραφῶν πλοῖα (Pl. XXXV, 11).

Ἡράκλειοι στῆλαι, ὁ πορθμὸς μεταξὺ Ἱσπανίας καὶ Ἀφρικῆς (Ἡρδ. Δ. 42.—Πολύϐ.—Παμφ.—Αἰλ. — Πλάτ. — Στρϐ.). Νῦν Γιβραλτάρ.

Ἡριγόνη, 1) θυγάτηρ τοῦ Ἰκαρίου, δεχθεῖσα εἰς τὴν πατρικὴν οἰκίαν τὸν Διόνυσον, καὶ ἐξ αὐτοῦ μήτηρ τοῦ Σταφύλου, ἀπηγχονίσθη μαθοῦσα ὅτι ὁ πατήρ της διὰ τοῦτο ἐξ ἀπελπισίας ἀπέθανεν (Ἀπλλδ. Γ, 14, 3.—Λουκ.—Hyg. 130).—2) Θυγάτηρ τῆς Κλυταιμνήστρας καὶ τοῦ Αἰγίσθου, ἣν ὁ Ὀρέστης ἐφόνευσεν, ἢ ἔλαϐεν ὡς γυναῖκα (Παυσ. Β, 116.—Hyg.).

Ἡρόδινος, Λεοντῖνος, ἀδελφὸς τοῦ σοφιστοῦ Γοργίου, ἰατρὸς ἐν Ἀθήναις (Πλάτ. Γοργ. 448).

Ἡροφέλη, θυγάτηρ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἢ τοῦ Κητοφάγου, μία τῶν ἀρχαιοτάτων Σιϐυλλῶν ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, προειποῦσα τὴν καταστροφὴν τῆς Τροίας (Παυσ. Α, 12).

Ἥρων, Ἀλεξανδρεύς, υἱὸς καὶ μαθητὴς τοῦ ὑδραυλικοῦ Κτησιϐίου, ἐπίσημος ὑδραυλικὸς καὶ αὐτὸς ἐπὶ Πτολεμαίου τοῦ Φύσκωνος (Vitr. X, 12, 13).

Ἡσύχιος, ἐκ Μιλήτου, ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ, ἐπικληθεὶς Ἔνδοξος, καὶ γράψας χρονικὸν εἰς ἓξ ϐιϐλία, ἐξ ὧν τὸ ἕκτον σώζεται εἰς ἀποσπάσματα.

Ἡσυχίδαι, ἱερεῖς τῶν ὑπὸ τὸν Ἄρειον Πάγον ἐν Ἀθήναις τὸ ἱερὸν αὐτῶν σπήλαιον ἐχουσῶν σεμνῶν θεῶν ἢ Ἐρινύων, τὸ γένος ἀνάγοντες εἰς ἥρωά τινα Ἡσυχον, ὅστις καὶ ϐωμὸν εἶχεν ἐκεῖ που (Σχλ. Σφκλ. Οἰδ. Κολ. — Σχλ. Αἰσχν. Τμρχ. 188).

Θ

Θάλεια, 1) μία τῶν Νηρηίδων (Ὁμ. Ἰλ. Σ, 39.—Ἡσδ. Θγ. 248). — 2) Μία τῶν ἐννέα Μουσῶν, ἡ τῆς κωμῳδίας· ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος μήτηρ τῶν Κορυϐάντων (Ἡσδ. Θγ. 77).

Θάνατος, καθ' Ἡσίοδον (Θγν. 216 759), υἱὸς τῆς Νυκτὸς καὶ ἀδελφὸς δίδυμος τοῦ Ὕπνου, ὃν ἀπαίσιον καὶ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων μισούμενον (Ὁμ. Ἰλ. Β, 853. Ρ, 672).

Θεαγένης, 1) περίφημος ἀθλητὴς ἐκ Θάσου, νικήσας 400κις εἰς τοὺς ἀγῶνας, ὡς ἐλέγετο, δι' ὃ καὶ οἱ συμπολῖται του ἀνδριάντας τῷ ἔστησαν μετὰ θάνατον (Παυσ. Ἠλ 11.—Λουκ. Συμπ. Θε. 12).—2) Κυνικὸς φιλόσοφος, ὀπαδὸς τοῦ Νιγρίνου (Λουκ.).—3) Πένης τις ἐν Ἀθήναις, χλευαζομενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Λυσ. 68. Ὄρν. 1127), ὡς θέλων νὰ ἐνδύηται ὡς πλούσιος, εἰ καὶ ζῶν ἐκ τῶν δείπνων τῆς Ἑκάτης.

Θελξινόη, μία τῶν ἀρχαιοτάτων τεσσάρων Μουσῶν (Cic. Nat. D. III, 21).

Θεμίστων, 1) τύραννος τῆς Ἐρετρίας ἐν Εὐϐοίᾳ, κυριεύσας τὸν Ὡρωπὸν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων (Δμσθ. στφ. 259).—2) Ὑπουργὸς τοῦ Ἀντιόχου Σιδήτου, ϐασιλέως τῆς Κύπρου, αὐτὸς μετὰ τοῦ Ἀρισταίου κυϐερνῶν ἀντ' ἐκείνου, ὄντος ἐπιδεδομένου εἰς τὴν οἰνοποσίαν (Αἰλ. Π. Ἱ. Γ, 41).—3) ἐκ Λαοδικείας, ἰατρὸς ἐπίσημος, ἐν Ῥώμῃ ζῶν περὶ τὸ 90 π. Χ., καὶ ἱδρυτὴς τῆς Μεθοδικῆς λεγομένης σχολῆς.

Θεογαμία, ἐν Σικελίᾳ ἑορτὴ εἰς μνήμην τῆς Περσεφόνης.

Θεογένης, 1) Πρέσϐυς Ἀθηναῖος, πεμφθεὶς πρὸς Φαρνάϐαζον, τὸν σατράπην τῆς Περσίας.—2) Εἷς τῶν Τριάκοντα ἐν Ἀθήναις (Ξενφ. Ἑλλ. Β, 3, 3).—3) Ἀθηναῖός τις ἐμπαιζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ἐπὶ χυδαιότητι (Εἰρ. 928).

Θεόγνητος, 1) Θεσσαλὸς ποιητὴς κωμῳδιῶν, οὗ λείψανά τινα μνημονεύονται παρ' Ἀθηναίῳ. — 2) Ὀλυμπιονίκης Αἰγινατῶς (Πινδ. Πυθ. Η, 49).

Θέογνις, 1) Εἷς τῶν Τριάκοντα ἐν Ἀθήναις (Ξνφ).—2) Τραγικὸς ποιητὴς Ἀθηναῖος, ὅστις διὰ τὴν ψυχρότητα αὐτοῦ χιὼν χλευαστικῶς ἐπεκαλεῖτο ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Ἀχρν. 190. Θσμφ. 177).—3) Ἕλλην γράψας «περὶ τῶν ἐν Ῥόδῳ θυσιῶν» (Ἀθήν.).

Θεοδότη, γνωστὴ ἑταίρα ἐν Ἀθήναις, καὶ μετὰ τοῦ Σωκράτους συνδιαλεγομένη (Ξνφ Ἀπμν. Γ, 11), καὶ τῷ Ἀλκιϐιάδῃ ἀγαπητή, οὗ καὶ τὸ σῶμα ἐκήδευσε (Ἀθν. ΙΓ, 574).

Θεόδωρος, 1) τραγικὸς ποιητὴς καὶ ὑποκριτὴς (Ἀρσττ. Πολτ. Δ — Παυσ. Α, 4, 37.— Αἰλ. Α. Ἱ ΙΔ, 40).— 2) Πατὴρ τοῦ Ἀθηναίου Προκλέους. Ἴδ. (Θουκ.).—3) ἐκ Βυζαντίου, σοφιστὴς καὶ ῥήτωρ, ὃν ὁ Πλάτων λέγει (Φαῖδρ. 26) «λογοδαίδαλον Βυζάντιον».— 4) ἐκ Κυρήνης, σοφιστὴς, ἐν Ἀθήναις ἐπὶ μακρὸν διδάξας, ἐν ἄλλοις καὶ τὴν γεωμετρίαν, παρ' ᾧ ἐμαθήτευσαν καὶ ὁ Σωκράτης καὶ ὁ Πλάτων (Ξνφ. Ἀπμν. Δ, 2.— Πλάτ. Θεαίτ. σλ. 145).—5) Φιλόσοφος Κυρηναῖος, μαθητὴς τοῦ Κράτητος καὶ Ἀριστίππου, ὁ ἐπικληθεὶς Ἄθεος, ἀρνούμενος τὴν ὕπαρξιν Θεοῦ, τὴν ἐθνικὴν θρησκείαν, καὶ πᾶσαν ἀρχὴν ἀρετῆς ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων κηρύττων παραφορὰν (Δγν. Λρτ. Β, 8).—6) Συρακούσιος, συγγράψας «τακτικὴν» καὶ «Ἑλληνικὴν ἱστορίαν» (Δισγ. Λρτ.).—7) Διάσημος δραματικὸς ὑποκριτὴς ἐν Ἀθήναις, ἐπὶ Δημοσθένους (Πρπρσϐ,).— 8 Εἷς τῶν ἐπισήμων Ἐρετριέων ἐν Εὐϐοίᾳ, μετὰ τοῦ Θεμίστωνος ἀποσπάσας τὸν Ὡρωπὸν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων (Δμσθ. στφ. 259).

Θεοκλῆς, 1) Ἠγύλλου υἱός, ἐν Σπάρτῃ, λίαν ἀρχαῖος γλύπτης τῆς 60ης περίπου ὀλυμπιάδος, μαθητὴς Διποίνου καὶ Σκύλλιδος, οὗ μνημονεύονται ἐν Ὀλυμπίᾳ ξόανα ἐκ κέδρου, παριστῶντα Ἄτλαντα φέροντα τὴν γῆν, καὶ Ἡρακλῆν μετὰ πέντε Ἑσπερίδων καὶ τοῦ δράκοντος εἱλιγμένου περὶ τὸ δένδρον τῶν μήλων (Παυσ. Ε, 17. ΣΤ, 39).—2) Πλούσιος Κορίνθιος, λίαν ἀγαθοεργὸς πρὸς τοὺς πένητας (Αἰλ. Π. Ἱ).

Θεόκριτος, Χῖος, σοφιστὴς ἐπὶ Ἀριστοτέλους, γράψας ἱστορίαν τῆς Λιϐύας καὶ ἐπιστολάς (Στρϐ. ΙΔ)

Θεόξενος, συγγραφεὺς ἱστορίας τοῦ Σκύθου Ἀναχάρσιδος, ἄλλως ἄγνωστος (Λουκ. Σκύθ. 8).

Θεόνη, μία τῶν θυγατέρων τοῦ Λέω ἐν Ἀθήναις, αἵτινες ἐθυσιάσθησαν ὑπὲρ τῆς πόλεως, καὶ εἰς ὧν τὴν τιμὴν ἱδρύθη τὸ Λεωκόριον (Αἰλ. Π. Ἱ. ΙΒ, 28).

Θεοφάνης, ἐκ Μιτυλήνης, ποιητὴς καὶ ἱστοριογράφος, φίλος τοῦ Πομπηΐου, ἐμμέτρως τὰ κατ' αὐτὸν ἱστορήσας (Στρϐ.— Λουκ.).

Θερμασία, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ἡ Δήμητρα εἶχε δύο ναοὺς ἐν Τροιζῆνι τῆς Πελοποννήσου (Παυσ. Β, 34).

Θερσαγόρας, ποιητὴς ἐν Ἀθήναις (Λουκ. Δμσθ. Ἐγκ.).

Θέσπιος, υἱὸς τοῦ Ἐρεχθέως, ἡγεμὼν τῶν Θεσπιῶν ἐν Βοιωτίᾳ, ἐκ τῆς Μεγαμήδης ἀποκτήσας 50 θυγατέρας, τὰς Θεσπιάδας, μητέρας 50 υἱῶν ἐκ τοῦ Ἡρακλέους, σώ-

σαντος τὸν Θέσπιν ἐκ φοβεροῦ λέοντος(Παυσ. Θ, 27.—Ἀπλλδ. Β, 7, 8

Θεσσαλονίκη, θυγάτηρ Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος καί τινος Θεσσαλίδος Φήτιδος, σύζυγος μετὰ ταῦτα τοῦ Κασσάνδρου. Κατ' αὐτὴν λέγουσί τινες κληθεῖσαν τὴν ἐν Μακεδονίᾳ πόλιν (Στρβ.—Στφ. Βζ.).

Θέτις, ἐκ τῶν Νηρηίδων (Ἡσδ. Θγ. 244), ὑπὸ τῆς Ἥρας ἀνατραφεῖσα, καὶ εἰς γάμον δοθεῖσα εἰς Πηλέα τὸν βασιλέα τῶν Μυρμιδόνων. Εἰς τοῦ γάμου τὴν τελετὴν προσεκλήθησαν πάντες οἱ θεοὶ πλὴν τῆς Ἔριδος, ἥτις διὰ τοῦτο ἔρριψε μεταξὺ αὐτῶν τὸ περίφημον αὐτῆς μῆλον (ἴδ.Ἔρις). Υἱὸν ἀπέκτησεν ἡ Θέτις τὸν Ἀχιλλέα, καὶ βυθίζουσα αὐτὸν εἰς τὰς φλόγας ἵνα τὸν καταστήσῃ ἀθάνατον, ἐπειδὴ ἀνεκαλύφθη καὶ παρεκωλύθη ὑπὸ τοῦ Πηλέως, ἐγκατέλιπεν αὐτὸν καὶ ἐπανέκαμψε πρὸς τὸν πατέρα της (Ἀπλλδ. Ῥδ. Δ, 866. Γ, 13, 6).

Θεύθ, θεὸς παρ' Αἰγυπτίοις, ἔφορος τῶν γραμμάτων, τῆς ἀστρονομίας,τῶν ἐπιστημονικῶν γνώσεων· ἐθεωρεῖτο ὡς ἀντιστοιχῶν τῷ Ἑρμῇ (Πλατ. Φαῖδρ. Σλ. 274. — Διόδ.).

Θέων, 1) ζωγράφος τῶν Ἀλεξανδρινῶν χρόνων (Pl. XXV. 40, 40), γράφων, ὡς λέγει ὁ Κουϊγτιλιανὸς(XII, 10), «φαντασίας», ἤτοι εἰκόνας πλησιτούσας τὴν φαντασίαν, ὡς ὁπλίτην μόνον ὁρμῶντα εἰς μάχην,καὶ ὃν ἐδείκνυεν ἀφ' οὗ διὰ πολεμιστηρίου σαλπίσματος προδιέθετε τοὺς θεατὰς (Αἰλ. Π. Ἱ. Β, 44). Προσέτι καὶ ἄλλα ἔργα αὐτοῦ μνημονεύονται, καὶ Ὀρέστου παραφροσύνη, κτλ.—2) ἐξ Ἀλεξανδρείας, ἐπιλεγόμενος Αἴλιος, συνέγραψεν, ἀγνοεῖται πότε,«τέχνην περὶ προγυμνασμάτων».— 3) Σμυρναῖος, φιλόσοφος Πλατωνικὸς, γράψας, περὶ τὰ 116 μ.Χ., «περὶ τῶν κατὰ μαθηματικὴν χρησίμων εἰς τὴν τοῦ Πλάτωνος ἀνάγνωσιν». Τοῦ ἔργου τούτου σώζονταί τινα ἀποσπάσματα.—4) Ἀλεξανδρεὺς, φιλόσοφος, πατὴρ τῆς περιφήμου Ὑπατίας, περὶ τὰ τέλη τῆς δ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ. Αὐτοῦ σώζονταί τινα ἐπιγράμματα.—5) Ἕτερος Ἀλεξανδρινὸς φιλόσοφος, ἐπὶ Αὐγούστου γράψας «περὶ τεχνῶν ῥητορικῶν» (Σουΐδ.).

Θεῶν ἀγορά, μέρος τῆς ἀγορᾶς τῶν Ἀθηνῶν, ἔνθα ἐπωλοῦντο θεῶν ἀγάλματα (Ἀρστδ. Κυζ. Α, 418. Ἡσύχ.).

Θέωρος, 1) ζωγράφος τῶν Ἀλεξανδρινῶν χρόνων, οὗ ἔργα μνημονεύονται Τρωϊκὸς πόλεμος, Κασσάνδρα, βασιλεὺς Δημήτριος. Ἴσως αὐτὸς ὁ Θ έ ω ν (ἴδ.). — 2) Ἀθηναῖός τις ὡς ψεύστης καὶ ἐπίορκος ἐλεγχόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους (Νεφ. 397. —Σφ. 43).

Θηβαΐς, μία τῶν ἀρχαίων τριῶν μεγάλων διαιρέσεων τῆς Αἰγύπτου, ἀποτελοῦσα τὴν ἄ ν ω ἢ νοτίαν Αἴγυπτον, διαιρουμένη δ' εἰς 14 νομοὺς, καὶ πρωτεύουσαν ἔχουσα τὰς Θήβας (ἴδ.).

Θηρικλῆς, Κορίνθιος καλλιτέχνης, διάσημος δι' ἃ κατεσκεύαζεν ἐπώνυμα αὐτοῦ «Θηρίκλεια» κεράμινα καὶ ξύλινα ἀγγεῖα (Ἀθν. σλ. 470.—Λουκ. Λξφ. 4).

Θηρέμαχος, 1) υἱὸς τοῦ Ἡρακλέους καὶ τῆς Μεγάρας, φονευθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρός του ἐκμανέντος (Ἀπλλδ. Β, 4, 11).—2) Ζωγράφος τῆς 107 ὀλ. κατὰ Πλίνιον.

Θηριππίδης, Ἀθηναῖος ἐπίτροπος τοῦ Δημοσθένους ἐπὶ τῆς ἀνηλικιότητος αὐτοῦ (Δμσθ.).

Θησεία ὁδός (Propert. III,Eleg.XXI, 3), εἰς τὰς Ἀθήνας, πιθανῶς ἡ «ἁμαξιτὸς» λεγομένη, καὶ ἀπὸ Πειραιῶς εἰς Ἀθήνας ἄγουσα.

Θησεῖον, ὁ ἐν Ἀθήναις ναὸς τοῦ Θησέως (ἴδ.). Ἐκεῖ, ὡς εἰς ἄσυλον κατέφευγον οἱ δοῦλοι καθ' ὧν κακῶς προσεφέροντο οἱ κύριοι αὐτῶν, καὶ ἐζήτουν «πρᾶσιν», ἤτοι νὰ μεταπωληθῶσιν εἰς ἄλλον κύριον (Πλούτ. Θησ. ΛΣΤ. — Ἀρστφ. Ἱππ. 34. Σχλ.— Πολδ. Ζ, 13).

Θησηΐς (κόμη), ἰδιαίτερον εἶδος κομμώσεως (Πλούτ. Θησ. Ε).

Θοαὶ νῆσοι, βραχώδη νησίδια εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελῴου ἐν Ἀκαρνανίᾳ (Ὁμ. Ὀδ. Ξ. 299).

Θοραί, δῆμος τῆς Ἀττικῆς ἀνήκων τῇ Ἀντιοχίδι φυλῇ (Στφ. Βζ.).

Θουκυδίδης, Ἀθηναῖος, υἱὸς τοῦ Μηλισίου, ἔγγονος τοῦ πρώτου Θουκυδίδου, τοῦ στρατηγοῦ, φίλος τοῦ Νικίου, ἐξαίρετος πολίτης, μαθητὴς τοῦ Σωκράτους (Πλάτ. Λάχ.179).

Θουρία, πόλις τῆς Μεσσηνίας ἐπὶ τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου, ἡ ὁμηρικὴ Αἴπεια (Στρβ.) ἢ ἡ Ἄνθεια (Παυσ.). Καὶ Θ ο υ ρ ι ά τ η ς ὁ ἰδιαίτερος αὐτῆς κόλπος (Θουκ. Α, 101).

Θρᾴκη ἐ ν τ ῇ Ἀ σ ί ᾳ, καὶ Β ι θ υ ν ὶ ς Ἀ σ ί α ἐλέγετο ἡ ἀπὸ τοῦ στομίου τοῦ Εὐξείνου πόντου μέχρι τῆς Ἡρακλείας ἐκτεινομένη χώρα ἐν Βιθυνίᾳ (Ξνφ. Ἀνδ. ΣΤ, 4,1).

Θρασυάλκης, ἀρχαῖος Ἕλλην ἱστορικὸς (Στρβ. Α).

Θρίαι, νύμφαι τοῦ Παρνασσοῦ, ἀναθρέψασαι τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ ἐπινοήσασαι τὴν τέχνην τῆς διὰ ψήφων μαντικῆς (Ὁμ. Ὕμν Ἑρμ. 552).

Θρινακέα νῆσος, ἡ τρίγωνος,ἐπομένως κυρίως ἡ Σικελία(Ἀπλλν. Ῥδ.Δ,965).

Θρόνιον, πόλις τῆς Θεσπρωτίας ἐν Ἠπείρῳ, ἄποικος τῶν Λοκρῶν ὅσοι ἐπέστρεψαν ἐκ Τροίας (Ἡρδ.—Παυσ.).

Θυμοιτάδες, ἐν Ἀττικῇ δῆμος τῆς Ἱπποθοωντίδος φυλῆς (Ἰδ. Θυμοίτης 2).

Θυμοχάρης, στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ (Θουκ. Η, 96.—Ξνφ. Ἑλλ. Α, 1).

Θυνοί, λαὸς τῆς Θρᾴκης οἰκῶν ἀνέκαθεν παρὰ τὴν πόλιν Σαλμυδησσὸν ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, εἶτα δὲ μεταβὰς εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν, εἰς τὴν βόρειον παραλίαν τῆς Βιθυνίας (Ἡρδ. Α, 28. Ζ, 75. — Ἀπλλν. Ῥδ. Β, 528),

Θυώνη, ἐκλήθη ἡ Σεμέλη ὅτε ἀνεβιβάσθη ὑπὸ τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Βάκχου εἰς τὸν Ὄλυμπον (Πινδ. Πυθ. Γ, 177).

Ι

Ἰάζυγες, λαὸς Σαρματικὸς ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἐν Ἀσίᾳ. Ἐν Εὐρώπῃ κατῴκουν εἰς πόλεις πρὸς τὸν Δούναβιν εἰς τὴν νῦν Πολωνίαν καὶ Γαλικίαν,καὶ πολλάκις κατεῖχον μεγάλας ἐκτάσεις καὶ εἰς τὰ βόρεια. Οἱ Ῥωμαῖοι τοὺς προσελάμβανον οὐ σπανίως ὡς μισθωτοὺς εἰς τὸν στρατὸν(Ἀρρ.—Στρβ. —Πτλμ.).

Ἰάμβη, θυγάτηρ τοῦ Πανὸς καὶ τῆς Ἠχοῦς, γεννηθεῖσα ἐν Θρᾴκῃ, ὑπηρετοῦσα παρὰ τῇ Μετανείρᾳ, γυναικὶ τοῦ Ἱπποθόοντος, καὶ διὰ τῶν ἀστεϊσμῶν της κατορθώσασα νὰ φέρῃ μειδίαμα εἰς τὰ χείλη τῆς Δήμητρος, ἥτις εἶχεν ἔλθει ἐκεῖ ἐν βαθεῖ πένθει διὰ τὴν ἀπώλειαν τῆς θυγατρός της (Ὁμ.Ὕμν.Δημ. 195).

Ἰαμίδαι, ἐν Ἤλιδι, περίφημοι μάντεις, ἀπόγονοι τοῦ Ἰάμου (Ἡρδ. Ε, 44.— Πινδ.).

Ἴάονες, ταὐτὸ τῷ Ἴωνες.

Ἰασώ, θυγάτηρ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, ἀδελφὸς τῆς Ὑγιείας, θεὰ τῆς ἰάσεως (Ἀρστφ. Πλοῦτ. 701).

Ἱερεῖς, κατὰ Θουκυδίδην(Γ, 92) λαὸς θεσσαλικὸς, μεταξὺ τῶν Τραχινίων καὶ τῶν Παραλίων.

Ἱεροκλῆς, 1) μάντις ἐν Ἀθήναις (Ἀριστοφ. Εἰρ. 1046).—2) Φιλόσοφος τῆς

στ' ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., διδάσκων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Αὐτοῦ σώζεται πραγματεία «περὶ προνοίας καὶ εἱμαρμένης», «ὑπόμνημα εἰς τοῦ Πυθαγόρου τὰ χρυσᾶ ἔπη», καὶ «Ἀστεῖα».—3) Γραμματικὸς, ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ, γράψας «Συνέκδημον», ἤτοι περιγραφὴν τῶν 64 ἐπαρχιῶν τοῦ ἀνατολικοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους.

Ἱερώνυμος, 1) Ὀλυμπιονίκης ἐξ Ἄνδρου (Ἡρδ. Θ, 33). — 2) Υἱὸς Ξενοφάνους, Ἀθηναῖος τραγικὸς ποιητὴς, κωμῳδούμενος ὑπὸ τοῦ Ἀριστοφάνους ὡς ἀφυὴς καὶ κομπαστικὸς (Ἀχρν. 388. Νεφ. 348).—3) Ἀρκὰς τῆς φατρίας Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος (Δμσθ.).—4) Ὁ κατασκευάσας τὴν ἁρμάμαξαν ἐφ' ἧς ὁ νεκρὸς τοῦ Ἀλεξάνδρου μετεκομίσθη ἐκ Βαβυλῶνος εἰς Αἴγυπτον, ἔργον κομψότατον, κατάχρυσον καὶ λιθοκόλλητον, συρόμενον ὑπὸ 64 ἵππων (Διόδ. ΙΗ, 26.—Ἀθν. Ε, 206).

Ἰκαρία, δῆμος τῆς Ἀττικῆς, κατὰ τὸν ἐγχώριον ἥρωα Ἰκάριον κληθεὶς, ἀνήκων εἰς τὴν Αἰγηΐδα φυλὴν (ἴδ. Ἰκάριος). Κατὰ σωζόμενα λειψανα ἔκειτο ὀπίσω τοῦ Πεντελικοῦ, εἰς τὴν θέσιν «Διόνυσον».

Ἰκάριος, ἐκ Λακεδαίμονος, υἱὸς τοῦ Περιήρους καὶ τῆς Γοργοφόνης, σύζυγος τῆς Περιβοίας, πατὴρ τῆς Πηνελόπης, γυναικὸς τοῦ Ὀδυσσέως, μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Τυνδάρεω διωχθεὶς ἐκ Λακεδαίμονος ὑπὸ τοῦ ἑτέρου του ἀδελφοῦ Ἱπποκόοντος, καὶ ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἐγκαταστὰς εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν (Στρβ. Ι.—Ἀπλλδ. Γ, 10, 3, 6).

Ἰκμαῖος, ἐπίθετον ὑφ' ὃ ὁ Ζεὺς εἶχε βωμὸν ἐν τῇ νήσῳ Ζέᾳ, ἵδρυμα τοῦ Ἀριστοίου (Ἀπλλν. Ῥδ. Β, 524).

Ἰκμάλιος, ξυλουργὸς ἐν Ἰθάκῃ, κατασκευάσας τὸν θρόνον καὶ τὴν κλισίαν τῆς Πηνελόπης, «δινωτὴν ἀργύρῳ καὶ ἐλέφαντι» (Ὁμ. Ὀδ. Υ, 56).

Ἰκὼ (ἡ), νῆσος παρὰ τῇ Σκύρῳ ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει (Στρβ.). Νῦν Σκυρόπουλον.

Ἴλάριος, Βιθυνὸς, ἐν Ἀθήναις ζῶν ἐπὶ Θεοδοσίου (380 μ. Χ.), ζωγράφος, περὶ οὗ μεθ' ὑπερβολῆς λέγει ὁ Εὐνάπιος (XXXV, 23), «ὅτι ἐν αὐτῷ ἐφαίνετο ἀναζήσας ὁ Εὐφράνωρ».

Ἴνωπος (ὁ), κρήνη ἐντὸς ἄλσους τῆς νήσου Δήλου, περὶ ἧς ἐμυθολογεῖτο ὅτι συνείχετο ὑπογείως μετὰ τοῦ Νείλου (Ὁμ. Ὕμν. Ἀπλ. 18.—Καλλμ. εἰς Ἄρτ. 171.—Στρβ.).

Ἰουλιανὸς, 1) ἀνάγν. ἀντὶ Ἰούλιος.—2) Αἰγύπτιος, διατελέσας ἡγεμὼν τῆς Αἰγύπτου ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, ἔγραψεν ἐρωτικὸν ποίημα μὴ σωζόμενον (Πλανδ. Ἀνθλ.).—3) Ἱ. Ἀντικήνσωρ, ζήσας περὶ τὰ 565 μ. Χ. Αὐτοῦ σώζονται δύο ἐπιγράμματα.—4) Ὁ Χαλδαῖος, νεοπυθαγορικὸς φιλόσοφος, καὶ τὴν μαγείαν ἐπαγγελλόμενος, ἔγραψε μὴ σωζόμενα «Θεουργικὰ», «Τελεστικὰ», καὶ «λόγια δι' ἐπῶν,» καὶ ἐλέγετο ὅτι διὰ γοητειῶν ἐπέφερε μεγάλην βροχὴν. ἥτις ἔσωσε τὰ στρατεύματα τοῦ Μάρκου Αὐρηλίου ἀπὸ τοῦ ἀπειλοῦντος αὐτὰ κινδύνου. Ὁ Πορφύριος ἔγραψε βίον αὐτοῦ εἰς 4 βιβλία (Σουίδ.). — 5) Ῥήτωρ ἐκ τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ Καισαρείας ἐπὶ Εὐναπίου, διδάσκαλος τῆς ῥητορικῆς ἐν Ἀθήναις.

Ἰοφῶν, υἱὸς τοῦ ποιητοῦ Σοφοκλέους, δραματικὸς ποιητὴς καὶ αὐτὸς, πολλάκις νικήσας βοηθείᾳ τοῦ πατρός του. Γηράσαντα ὅμως, ἀγνωμόνως τὸν κατηγόρησε πρὸ τοῦ δικαστηρίου ὡς παραφρονήσαντα. Ὁ δὲ Σοφοκλῆς, ἵνα ἀποδείξῃ τὸ ἐναντίον, ἤρκεσε ν' ἀναγνώσῃ πρὸ τοῦ δικαστηρίου τὸν Οἰδίπουν αὐτοῦ (Ἀρστφ. Βτρχ. 73).

Ἴπνοὶ (ἤτοι κλίβανοι), σπήλαιά τινα καὶ ὀπαὶ ἐπὶ τοῦ Πηλίου ὄρους ἐν Θεσσαλίᾳ (Ἡρδ. Ζ, 188).

Ἱππαρέτη, Ἀθηναία, θυγάτηρ τοῦ Καλλίου, γυνὴ τοῦ Ἀλκιβιάδου (Πλούτ.).

Ἵππαρῖνος, 1) εἷς τῶν ἐπισήμων Συρακουσίων, πατὴρ τοῦ Δίωνος καὶ τῆς Ἀριστομάχης, δευτέρας γυναικὸς τοῦ τυράννου Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου (Αἰλ.).—2) Υἱὸς Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Δίωνος τὴν ἀρχὴν καταλαβὼν, ἀπολύτως κυβερνήσας καὶ εἶτα φονευθεὶς ὑπὸ τῶν Συρακουσίων (Αἰλ. Π. Ἱ. Β, 41).

Ἱππία, ἐλέγετο πολλαχοῦ ἡ Ἀθηνᾶ ὡς πρώτη διδάξασα τὸ ζευγνύειν ἵππους (Ἀρπ.), ἢ διότι εἰς τὴν Γιγαντομαχίαν τὸ πρῶτον ὥρμησε κατὰ τοῦ Γίγαντος Ἐγκελάδου ἐπὶ ἅρματος συρομένου ὑπὸ ἵππων (Παυσ. Ἀρκ. 47).

Ἱπποδάμεια, 1) ἡ ἄλλως Βρισηὶς (Σχλ. Ὁμ. Ἰλ. Α, 184). — 2) Γυνὴ τοῦ Ἀμύντορος, βασιλέως τοῦ Ὀρμηνίου, μήτηρ τοῦ Φοίνικος (Ὁμ. Ἰλ. 1, 448).—3) Θεράπαινα τῆς Πηνελόπης ἐν Ἰθάκῃ (Ὁμ. Ὀδ. Σ, 182).—4) Δύο τῶν Δαναΐδων, φονεύσασαι τοὺς μνηστῆρας αὐτῶν Ἴστρον καὶ Διοκορύστην (Ἀπλλδ. Β, 1, 4).

Ἱπποδέτος, ἐπίθετον ὑφ' ὃ εἶχε ναὸν ὁ Ἡρακλῆς ἐν Βοιωτίᾳ, ἔνθα ἔδεσε τοὺς ἵππους τῶν Ὀρχομενίων, θελόντων νὰ ὁρμήσωσι διὰ νυκτὸς κατὰ τῶν Θηβῶν (Παυσ. Βοιωτ. 25).

Ἱπποθοωντὶς, μία τῶν δέκα ἀττικῶν φυλῶν, ἐπώνυμος τοῦ υἱοῦ τοῦ Ποσειδῶνος.

Ἱπποκλείδης, υἱὸς Τισάνδρου, εἷς τῶν ἐπισημοτέρων νέων τῶν Ἀθηνῶν, ἀπελθὼν εἰς Σικυῶνα ὡς εἷς τῶν μνηστήρων τῆς θυγατρὸς τοῦ Κλεισθένους. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἀσέμνως ἐχόρευσεν, ὁ Κλεισθένης ἠρνήθη νὰ τὸν περιλάβῃ μετὰ τῶν συναγωνιζομένων, ὅτε καὶ αὐτὸς ἀπεκρίθη τὸ μεῖναν εἰς παροιμίαν, «οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ» (Ἡρδ. ΣΤ, 126—9. — Λουκ. Ἡρακλ. Η).

Ἱππόποδες, λαὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας (Διον. Περγ. 310).

Ἵππων, φιλόσοφος ἐκ τῆς νήσου Μήλου, ὡς ἄθεος κατηγορηθεὶς (Αἰλ. Π, Ἱ, Β, 31).

Ἱππὼν, 1) ὁ βασιλικὸς, διότι ὁ Μασσινίσας κατέστησε τὴν πόλιν ταύτην πρωτεύουσαν τῆς Νουμιδίας. Ἔκειτο δ' ἐντὸς κόλπου εἰς τῆς χώρας τὰ βόρεια, ἦν κτίσμα τῶν Τυρίων, καὶ εἶτα ἐκλήθη καὶ Ἱππώνη (ἡ), γενομένη καὶ ῥωμαϊκὴ ἀποικία (Στρβ.) IZ, 832. — Sall. Jug. XIX.—Liv. XXXIX, 3, 32). Παρὰ τῇ πόλει ἦσαν πλούσια σιδηρωρυχεῖα. Τῷ 430 μ. Χ. προσεβλήθη ὑπὸ τῶν Βανδάλων. Ἐπὶ τῆς πολιορκίας ἀπέθανεν ὁ ἐπίσκοπος αὐτῆς Αὐγουστῖνος· εἶτα δὲ, κυριευθεῖσα κατεστράφη. Ἐρείπια σώζονται εἰς τὴν νῦν Βόναν. — 2) Ἱππὼν Διάρρυτος, ἢ Ζάρρυτος, εἰς τὴν Ζευγιτανίαν τῆς Ἀφρικῆς, μεταξὺ βαθέος κόλπου, καὶ λίμνης· Τυρίων ἀποικία, ὀχυρὰ, καὶ ἐπὶ Ῥωμαίων πόλις ἐλευθέρα (Mel I, 7, 2.—Pl. Ep. IX. 33.—Ap. VIII, 110).—3) Πόλις ἐν τῇ Ταρρακωνικῇ Ἱσπανίᾳ ἀνατολικῶς τοῦ Τολέτου, καὶ ἄλλη ὁμώνυμος νοτίως τοῦ Βαίτιος ποταμοῦ (Liv. XXXIX, 30.).

Ἶρος, 1) ἐπαίτης ἐν Ἰθάκῃ, πρὶν Ἄρναος καλούμενος, τρωθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως καὶ ἐκδιωχθεὶς τῆς οἰκίας του, εἰς ἣν οἱ μνηστῆρες τὸν εἶχον εἰσαγάγει (Ὁμ. Ὀδ. Σ, 239).—2) Υἱὸς τοῦ Ἄκτορος, πατὴρ τοῦ Εὐρυτίωνος, καθαρίσας τὸν Πηλέα ἀπὸ τοῦ φόνου τοῦ ἀδελφοῦ του (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 72.—Αὐτ. Λιϐ. 38).

Ἰσίγονος, γλύπτης ἐν Περγάμῳ, συνεργάτης τοῦ Πυρομάχου (ἴδ.) ἐν ὀλ. 130.

Ἰσμηνέας, 1) Ἕλλην συγγραφεὺς, γράψας περὶ λίθων (Pl.).—2) Ἐπίσημος αὐλητὴς ἐκ Θίσϐης τῆς Βοιωτίας (Αἰλ. Π. 7, Δ, 16).

Ἴτυς, κατ' ἄλλην ἀντίληψιν τοῦ περὶ Ἰτύλου μύθου, υἱὸς Τηρέως καὶ Πρόκνης, θυσιασθεὶς ἐπίσης ὑπ' αὐτῆς, μετὰ τῆς ἀδελφῆς της Φιλομήλης ἐν μανίᾳ ζηλοτυπίας, καὶ παρατεθεὶς εἰς βρῶσιν εἰς τὸν πατέρα του. Ὅτε δὲ κατεδίωξεν αὐτὴν ὁ Τηρεὺς ἵνα τὴν φονεύσῃ, μετεμορφώθησαν ἐκεῖνος μὲν εἰς ἔποπα, αἱ δ' ἀδελφαὶ εἰς χελιδόνα καὶ ἀηδόνα, καὶ ὁ Ἴτυς εἰς τὸ ὁμώνυμον πτηνὸν (Αἰσχλ. Ἀγμ. 1156.—Σφκλ. Ἡλ. 148).

Ἴυγξ, θυγάτηρ τοῦ Πανὸς καὶ τῆς Ἠχοῦς, θεράπαινα τῆς Ἰνοῦς, ὑπὸ τῆς Ἥρας εἰς πτηνὸν μεταμορφωθεῖσα διότι διὰ γοητειῶν

ἐξήγειρε τὸν ἔρωτα τῆς Ἰνοῦς πρὸς τὸν Δία (Σχλ. Θεοκρ. Β, 17.—Σουΐδ.).

Ἴφικλος, 1) υἱὸς τοῦ Φυλάκου καὶ τῆς Κλεομένης, βασιλεὺς τῆς Φυλάκης ἐν Θεσσαλίᾳ, περίφημος διὰ τὴν ὠκυποδίαν, εἷς τῶν Ἀργοναυτῶν (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 42). — 2) Υἱὸς τοῦ Θεστίου, ἀργοναύτης καὶ αὐτὸς, καὶ ἐκ τῶν θηρευτῶν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 201).

Ἰφινόη, 1) θυγάτηρ τοῦ Προίτου καὶ τῆς Σθενιβοίας, ἐν μανίᾳ ἀποθανοῦσα (Ἀπλλδ. Β. 2, 2). —2) Θυγάτηρ τοῦ Ἀλκαθόου, ἄγαμος ἀποθανοῦσα, εἰς ἣν αἱ νέαι νύμφαι ἐν Ἀττικῇ προσέφερον τὴν κόμην των (Παυσ. Α, 43).—3) Θυγάτηρ τοῦ Νίσου, γυνὴ Μεγάρου, τοῦ υἱοῦ τοῦ Ποσειδῶνος (Παυσ. Α, 39). — 4) Γυνή τις Λημνία, θεράπαινα τῆς Ὑψιπύλης, φονεύσασα τὸν ἄνδρα της, καὶ ἔχουσα κρυφίας σχέσεις μετὰ τῶν Ἀργοναυτῶν (Ἀπλλν. Ῥδ. Α, 702).

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΟΛΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Σ. ΣΑΚΟΥΛΙΔΟΥ
ΘΠ
1942

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

Σελ.	141.	**Ἀσπασία.**	Στ.	9.	Εἰς «ἐν Ἀθήναις», πρόσθες, «ἔνθα ἐδίδαξε τὴν ῥητορικὴν (Πλάτ. Μενέξ.)».
»	930.	**Πατροκλῆς.**	»	2)	Ἀντὶ «Υἱὸς ἀδελφοῦ». γρ. «ἀδελφὸς ὁμομήτριος.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Σ. ΣΑΚΟΥΛΙΔΟΥ
ΘΠ
1942

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΩι ΔΕΥΤΕΡΩι ΤΟΜΩι ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΧΑΡΤΩΝ

Ν

636	Νάβλα	Σελ.	723
637	Νάγιδος νόμισμα	»	723
638	Νάνος εἰκὼν 1	»	723
639	» » 2	»	724
640	Ναός εἰκὼν 1	»	725
641	» » 2	»	726
642	» » 3	»	726
643	» » 4	»	727
644	» » 5	»	727
645	Νάρθηξ	»	758
646	Ναυμαχία	»	731
647	Ναυμαχίαι	»	734
648	Ναῦς εἰκὼν 1	»	736
649	» » 2	»	736
650	» » 3	»	736
651	» » 4	»	737
652	» » 5	»	738
653	» » 6	»	738
654	» » 7	»	739
655	Νεάπολις	»	742
656	Νεβρίς	»	743
657	Νεμαύσου νόμισμα	»	745
658	» γέφυρα	»	746
659	Νεμέα	»	746
660	Νέμεσις	»	747
661	Νερούα νόμισμα	»	748
662	Νέρωνος νόμισμα	»	750
663	Νεωκόρος	Σελ.	752
664	Νεώριον	»	753
665	Νηῒθ	»	754
666	Νικαίας νόμισμα	»	756
667	Νίκη εἰκὼν 1	»	757
668	» » 2	»	758
669	Νικομηδείας νόμισμα	»	760
670	Νικομήδους νόμισμα	»	760
671	» »	»	760
672	Νικοπόλεως νόμισμα	»	761
673	Νιόβη εἰκὼν 1	»	764
674	» θυγάτηρ	»	764
675	Νιοβίδης 1	»	765
676	» » 2	»	765
677	Νότος	»	770
678	Νουκερίας νόμισμα	»	770
679	» »	»	771
680	Νύσης νόμισμα	»	774

Ξ

681	Ξάνθου μνημεῖον	»	777
682	Ξένια	»	779
683	Ξιφομάχαιρα εἰκὼν 1	»	788
684	» » 2	»	788
685	Ξίφος εἰκὼν 1	»	788
686	» » 2	»	789
687	» » 3	»	789
688	» » 4	»	789

689 Σίφος εἰκὼν 5..... Σελ. 789
690 Σωστίς..... » 790
691 Ὀβελίσκος εἰκὼν 1..... » 791
692 » » 2..... » 792
693 Ὄγκος..... » 794
694 Ὀδησσοῦ νόμισμα..... » 795
695 Ὀδυσσεὺς εἰκὼν 1..... » 797
696 » » 2..... » 797
697 Οἶαξ..... » 800
698 Οἶκος εἰκὼν 1..... » 805
699 » » 2..... » 805
700 » » 3..... » 805
701 » » 4..... » 806
702 » » 5..... » 807
703 » » 6..... » 809
704 » » 7..... » 809
705 » » 8..... » 809
706 Οἰνεών..... » 812
707 Οἰνιάδαι νόμισμα..... » 812
708 Οἰνόης νόμισμα..... » 813
709 Οἶνος εἰκὼν 1..... » 814
710 » » 2..... » 814
711 » » 3..... » 814
712 Οἰνοχόη..... » 817
713 Οἰνοχόος..... » 817
714 Οἰοπόλος..... » 818
715 Οἰωνός..... » 819
716 Ὀκλαδίας..... » 820
717 Ὀκρίβας..... » 820
718 Ὀκταδίας νόμισμα 1..... » 820
719 » » 2..... » 820
720 Ὀκταδιανὸς..... » 821
721 Ὀκτάφορον..... » 822
722 Ὀλβίας νόμισμα..... » 822
723 Ὅλμος..... » 823
724 Ὅλπη..... » 824
725 Ὀλυμπία..... » 325
726 Ὀλύμπια..... » 828
727 Ὅμηρος..... » 835
728 Ὀμφάλη..... » 840
729 Ὀμφαλός..... » 841
730 Ὀνηλάτης..... » 842
731 Ὄνος..... » 844
732 Ὀξύβαφον..... » 845
733 Ὄπεας..... » 845
734 Ὅπλα εἰκὼν 1..... » 846
735 » » 2..... » 847
736 Ὅπλα εἰκὼν 3..... Σελ. 847
737 » » 4..... » 488
738 » » 5..... » 848
739 » » 6..... » 848
740 » » 7..... » 848
741 » » 8..... » 849
742 » » 9..... » 850
743 » » 10..... » 850
744 » » 11..... » 850
745 » » 12..... » 851
746 » » 13..... » 851
747 » » 14..... » 851
748 Ὁπλιτοδρόμος..... » 852
749 Ὁπλομάχος..... » 852
750 Ὀρέστης..... » 855
751 Ὀρθαγορίας νόμισμα..... » 856
752 Ὀρθοσταδίας..... » 857
753 Ὁρμιά..... » 859
754 Ὀρνιθευτής..... » 859
755 Ὀρύκτης..... » 861
756 Ὀρφεύς..... » 862
757 Ὄρχησις εἰκὼν 1..... » 863
758 » » 2..... » 864
759 » » 3..... » 845
760 » » 4..... » 865
761 Ὀρχομενὸς νόμισμα..... » 866
762 » εἰκὼν 1..... » 866
763 » » 2..... » 866
764 Οὐγγία..... » 869
765 Οὖς..... » 870
766 Ὄχη εἰκὼν 1..... » 872
767 » » 2..... » 872

Π

768 Παγκράτιον..... » 873
769 Παίγνια εἰκὼν 1..... » 875
770 » » 2..... » 875
771 » » 3..... » 875
772 » » 4..... » 876
773 » » 5..... » 876
774 Πάλη εἰκὼν 1..... » 887
775 » » 2..... » 887
776 » » 3..... » 888
777 Παλλὰς Ἀθηνᾶ εἰκὼν 1... » 891
778 » » 2... » 892
779 Πάμισος..... » 893
780 Πὰν ἀνάγλυφον..... » 896
781 Παναθήναια εἰκὼν 1..... » 897
782 » » 2..... » 898

783 Πανδοσίας νόμισμα..... Σελ. 900
784 Πάνθεον..... » 902
785 Πανοπλία..... » 903
786 Πανόρμου νόμισμα..... » 904
787 Παντικαπαίου νόμισμα.... » 905
788 Παραγναθὶς..... » 906
789 Παρὰ δόρυ..... » 906
790 Παραπέτασμα..... » 908
791 Παράσημον..... » 909
792 Παραστὰς εἰκὼν 1..... » 910
793 » » 2..... » 910
794 Παρθενὼν εἰκὼν 1..... » 913
795 » » 2..... » 914
796 » » 3..... » 914
797 » » 4..... » 915
798 » » 5..... » 915
799 » » 6..... » 915
800 » » 7..... » 916
801 » » 8..... » 916
802 Πάριον νόμισμα..... » 918
803 Πάρις εἰκὼν 1..... » 919
804 » » 2..... » 919
805 Πάρμη εἰκὼν 1..... » 921
806 » » 2..... » 921
807 Παρνασσὸς..... » 922
808 Πάρου νόμισμα..... » 925
809 Παρυφὴ..... » 926
810 Πασαργάδαι (τάφος Κύρου). » 927
811 Παρωτίς..... » 928
812 Παστοφόροι..... » 929
813 Παταγεῖον..... » 929
714 Πατρῶν νόμισμα..... » 930
815 Πάτροκλος..... » 930
816 Πέδιλα..... » 936
817 Πειραιεύς..... » 939
818 Πειρίθοος εἰκὼν 1..... » 940
819 » » 2..... » 940
820 » » 3..... » 941
821 » » 4..... » 941
822 Πεισάνδρου (ἄγαλ. Ἡρακλέους) » 942
823 Πελασγικὸν εἰκὼν 1..... » 945
824 » » 2..... » 945
825 Πέλεκυς..... » 946
826 Πελεκηφόρος..... » 946
827 Πελίκη..... » 947
828 Πέλλης νόμισμα..... » 947
829 Πελλήνης » ..... » 947
830 Πέλοψ..... » 954
831 Πέλτη..... » 955
832 Πενθεσίλεια..... » 956
833 Πεντάσπαστος..... » 957
834 Πεντηκόντορος..... Σελ. 958
835 Πέπλος εἰκὼν 1..... » 958
836 » » 2..... » 959
837 Πέργαμον εἰκὼν 1..... » 960
838 » νόμισμα..... » 960
839 » νόμισμα..... » 960
840 Περίανδρος..... » 963
841 Περίβλημα εἰκὼν 1..... » 965
842 » » 2..... » 965
843 » » 3..... » 965
844 Περιβραχιόνιον..... » 963
845 Περίδειπνον..... » 965
846 Περιδέραιον..... » 965
847 Περίζωμα..... » 965
848 Περικεφαλαία εἰκὼν 1..... » 966
849 » » 2..... » 966
850 Περικλῆς..... » 967
851 Περικνημίς..... » 971
852 Περίνθου νόμισμα..... » 971
853 Περίπτερος..... » 972
854 Περιρραντήριον εἰκὼν 1.... » 972
855 » » 2.... » 972
856 Περισκελὶς εἰκὼν 1..... » 972
857 » » 2..... » 973
858 Περίστρωμα..... » 973
859 Περιστύλιον..... » 973
860 Περισφύριον..... » 974
861 Περόνη..... » 975
862 Περσεὺς εἰκὼν 1..... » 976
863 » » 2..... » 976
864 » » 3..... » 973
865 Περσεφόνη..... » 978
866 Πέτασος εἰκὼν 1..... » 984
867 » » 2..... » 984
868 Πεττεία..... » 986
869 Πήγασος νόμισμα..... » 987
870 » δακτυλιόλιθος.... » 988
871 Πηδάλιον εἰκὼν 1..... » 988
872 » » 2..... » 988
873 Πηλεύς..... » 989
864 Πηνελόπη..... » 990
875 Πήρα..... » 991
876 Πιθάκνη..... » 992
877 Πῖλος εἰκὼν 1..... » 992
878 » » 2..... » 992
879 » » 3..... » 992
880 Πίναξ εἰκὼν 1..... » 993
881 » » 2..... » 993
882 » » 3..... » 993
883 Πίνδαρος..... » 994
884 Πιξωδάρου νόμισμα..... » 995

885 Πλαγγών..... Σελ. 1001
886 Πλαγίαυλος..... » 1002
887 Πλαστική εἰκὼν 1..... » 1003
888 » » 2..... » 1004
889 » » 3..... » 1009
890 » » 4..... » 1009
891 Πλάστιγξ..... » 1013
892 Πλάταια χάρτης εἰκὼν 1... » 1013
893 » νόμισμα » 2... » 1014
894 » ναὸς » 3... » 1014
895 Πλάτων..... » 1015
896 Πλῆκτρον..... » 1021
897 Πλήμνη..... » 1021
898 Πλίνθος εἰκὼν 1..... » 1021
899 » » 2..... » 1021
900 » » 3..... » 1022
901 Πλοῖον..... » 1022
902 Πλοῦτος..... » 1024
903 Πνύξ..... » 1026
904 Ποδήρης χιτὼν..... » 1027
905 Ποδονιπτήρ..... » 1027
906 Πολιορκία εἰκὼν 1..... » 1030
907 » » 2..... » 1032
908 » » 3..... » 1032
909 » » 4..... » 1033
910 » » 5..... » 1033
911 Πολύκλειτος εἰκὼν 1..... » 1050
912 » » 2..... » 1050
913 » » 3..... » 1051
914 Πολύμυξος..... » 1053
915 Πομπηία εἰκὼν 1..... » 1056
916 » » 2..... » 1057
917 Πόρπη εἰκὼν 1..... » 1060
918 » » 2..... » 1060
919 Ποσειδῶν εἰκὼν ..... » 1062
920 » νόμισμα 1..... » 1062
921 » » 2..... » 1062
922 Ποσειδῶν ἄγαλμα..... » 1063
923 Ποσειδωνία..... » 1064
924 Ποτήρ..... » 1065
925 Ποῦς..... » 1066
926 Πραΐσου νόμισμα..... » 1066
927 Πραξιτέλης εἰκὼν 1..... » 1068
928 » » 2..... » 1069
929 » » 3..... » 1069
930 » » 4..... » 1070
931 Πρίστις ..... » 1073
932 Πρίων εἰκὼν 1..... » 1073
933 » » 2..... » 1073
934 Πρόθυρον..... » 1076
935 Προκόμιον εἰκὼν 1..... » 1078
936 Προκόμιον εἰκὼν 2..... Σελ. 1078
937 Προμηθεὺς..... » 1080
938 Προπνιγεῖον..... » 1083
939 Προπύλαια εἰκὼν 1..... » 1083
940 » » 2..... » 1084
941 Προσγναθίδιον..... » 1085
942 Προσκήνιον..... » 1085
943 Προσκύνησις..... » 1086
944 Πρόστυλος..... » 1087
945 Πρόσωπον εἰκὼν 1..... » 1087
946 » » 2..... » 1087
947 » » 3..... » 1088
948 » » 4..... » 1088
949 Προυσίου νόμισμα 1..... » 1089
950 » » 2..... » 1089
951 Πρόχοος..... » 1090
952 Πρύμνη..... » 1090
953 Πρῶρα..... » 1091
954 Πρῳράτης..... » 1091
955 Πτερνιστὴρ..... » 1091
956 Πτερόπους..... » 1095
957 Πτέρυγες εἰκὼν 1..... » 1095
958 » » 2..... » 1095
959 Πτερωτὸν..... » 1096
960 Πτολεμαίου νόμισμα 1..... » 1096
961 » » 2..... » 1098
962 » » 3..... » 1099
963 » » 4..... » 1099
964 » » 5..... » 1100
965 » » 6..... » 1100
966 » » 7..... » 1101
967 Πτύον εἰκὼν 1..... » 1104
968 » » 2..... » 1104
969 Πτωχὸς..... » 1104
970 Πυγμάχος..... » 1105
971 Πυελὶς..... » 1106
972 Πύλη εἰκὼν 1..... » 1113
973 » » 2..... » 1113
974 Πύλος..... » 1114
975 Πύκτης..... » 1115
976 Πυξὶς..... » 1115
977 Πυρὰ εἰκὼν 1..... » 1116
978 » » 2..... » 1116
979 Πυράγρα εἰκὼν 1..... » 1116
980 » » 2..... » 1116
981 Πυραμὶς..... » 1117
982 Πύργος εἰκὼν 1..... » 1118
983 » » 2..... » 1118
984 » » 3..... » 1118
985 Πυριατήριον..... » 1119
986 Πύρρος εἰκὼν ..... » 1120

987 Πυρρίχη..... Σελ. 1120
988 Πύρρος..... » 1121
989 Πώγων..... » 1125
990 Πῶμα..... » 1125

P

991 Ῥαβδίον εἰκὼν 1..... » 1126
992 » » 2..... » 1126
993 Ῥαβδοῦχος..... » 1126
994 Ῥαβδώσεις εἰκὼν 1..... » 1126
995 » » 2..... » 1127
996 Ῥαφὶς..... » 1130
997 Ῥιζάγρα..... » 1136
998 Ῥιπὶς εἰκὼν 1..... » 1137
999 » » 2..... » 1138
1000 Ῥόπαλον εἰκὼν 1..... » 1141
1001 » » 2..... » 1142
1002 » » 3..... » 1142
1003 Ῥόπτρον εἰκὼν 1..... » 1142
1004 » » 2..... » 1142
1005 Ῥυθμὸς εἰκὼν 1..... » 1143
1006 » » 2..... » 1144
1007 » » 3..... » 1144
1008 » » 4..... » 1145
1009 » » 5..... » 1145
1010 Ῥυκάνη..... » 1146
1011 Ῥυμὸς..... » 1146
1012 Ῥυταγωγεύς..... » 1147
1013 Ῥυτήρ..... » 1147
1014 Ῥυτὸν κέρας..... » 1147
1015 Ῥώμη εἰκὼν 1..... » 1148
1016 » » 2..... » 1150
1017 » » 3..... » 1153
1018 » » 4..... » 1156
1019 » » 5..... » 1157
1020 » » 6..... » 1157
1021 » » 7..... » 1158
1022 » » 8..... » 1159
1023 Ῥωμύλου νόμισμα..... » 1160

Σ

1024 Σάγμα..... » 1164
1025 Σάγος..... » 1164
1026 Σαγούντου νόμισμα..... » 1164
1027 Σακκίον..... Σελ. 1166
1028 Σάκκος..... » 1166
1029 Σαλαμῖνος χάρτης 1..... » 1167
1030 » νόμισμα 2..... » 1168
1031 Σαλαπίας νόμισμα..... » 1168
1032 Σάλπιγξ εἰκὼν 1..... » 1171
1033 » » 2..... » 1171
1034 Σάλων..... » 1171
1035 Σαμβύκη εἰκὼν 1..... » 1172
1036 » » 2..... » 1172
1037 Σάμης νόμισμα..... » 1173
1038 Σαμοῦρᾶκη..... » 1173
1039 Σάμου νόμισμα..... » 1174
1040 Σαμοσάτων νόμισμα..... » 1175
1041 Σανὶς..... » 1176
1042 Σάρδεων νόμισμα..... » 1179
1043 Σάρισσα..... » 1180
1044 Σαρκοφάγος..... » 1181
1045 Σάρωθρον..... » 1183
1046 Σατράπης..... » 1185
1047 Σάτυροι εἰκὼν 1..... » 1187
1048 » » 2..... » 1187
1049 Σαυροκτόνος..... » 1189
1050 Σαυρωτὴρ..... » 1189
1051 Σαγέστης νόμισμα..... » 1190
1052 Σειληνὸς..... » 1191
1053 Σειραφόρος..... » 1191
1054 Σειρομάστης..... » 1192
1055 Σεῖστρον..... » 1192
1056 Σέλγης νόμισμα..... » 1192
1057 Σελευκείας νόμισμα 1..... » 1193
1058 » » 2..... » 1193
1059 Σελεύκου νόμισμα 1..... » 1194
1060 » » 2..... » 1195
1061 » » 3..... » 1196
1062 » » 4..... » 1196
1063 » » 5..... » 1196
1064 Σελινοῦντος νόμισμα..... » 1197
1065 » εἰκὼν 1..... » 1197
1066 » » 2..... » 1198
1067 Σηκὸς..... » 1201
1068 Σήκωμα..... » 1201
1069 Σημαία εἰκὼν 1..... » 1201
1070 » » 2..... » 1201
1071 » » 3..... » 1201
1072 » » 4..... » 1202
1073 Σιδύνη..... » 1206
1074 Σίδης νόμισμα..... » 1207
1075 Σικελίας » ..... » 1208
1076 » εἰκὼν ..... » 1210
1077 Σίκιννις..... » 1211

		Σελ.	
1078	Σικύα	»	1211
1079	Σικυωνίας νόμισμα	»	1212
1080	Σίμβλος εἰκὼν 1	»	1214
1081	» » 2	»	1214
1082	Σινώπης νόμισμα	»	1216
1083	Σίφνου »	»	1220
1084	Σίφων εἰκὼν 1	»	1220
1085	» » 2	»	1220
1086	» » 3	»	1221
1087	Σκαλμὸς	»	1221
1088	Σκάμμα	»	1222
1089	Σκάφη εἰκὼν 1	»	1223
1090	» » 2	»	1223
1091	Σκέπαρνον	»	1223
1092	Σκῆπτρον εἰκὼν 1	»	1225
1093	» » 2	»	1225
1094	» » 3	»	1225
1095	» » 4	»	1225
1096	Σκιάδιον	»	1226
1097	Σκόπα ἄγαλμ. Ἀπόλλωνος	»	1230
1098	» 3 συμπλγ. Νιοβιδῶν	»	1232
1099	Σκοπιὰ	»	1233
1100	Σκοτία	»	1233
1101	Σκύθαι	»	1234
1102	Σκυτοτόμου ἐργαλ.	»	1239
1103	Σκύφος	»	1239
1104	Σμίλη	»	1240
1105	Σμινύη	»	1241
1106	Σμύρνης νόμισμα	»	1241
1107	Σόλων »	»	1242
1108	Σολοῦντος »	»	1243
1109	Σούνιον	»	1246
1110	Σοφοκλῆς	»	1250
1111	Σπάθη εἰκὼν 1	»	1251
1112	» » 2	»	1252
1113	Σπάρτης κενοτάφιον	»	1254
1114	Σπαρτιᾶτις	»	1257
1115	Σπεῖρα	»	1258
1116	Σπλαγχνοσκόπος	»	1259
1117	Σπονδὴ	»	1259
1118	Σπυρὶς	»	1260
1119	Στάδιον	»	1260
1120	Σταθμὸς εἰκὼν 1	»	1261
1121	» » 2	»	1261
1122	Σταλὶς	»	1261
1123	Στάμνος	»	1262
1124	Στατὴρ	»	1262
1125	Στέμμα εἰκὼν 1	»	1263
1126	» » 2	»	1263
1127	Στέφανος εἰκὼν 1	»	1264
1128	» » 2	»	1264
1129	Στέφανος εἰκὼν 3	Σελ.	1265
1130	» » 4	»	1265
1131	» » 5	»	1265
1132	» » 6	»	1266
1133	» » 7	»	1266
1134	» » 8	»	1266
1135	» » 9	»	1266
1136	Στῆλαι	»	1237
1137	Στῆριγξ	»	1266
1138	Στλεγγὶς	»	1269
1139	Στοὰ εἰκὼν 1	»	1269
1140	» » 2	»	1270
1141	Στρεπτὸς	»	1279
1142	Στρογγύλη ναῦς	»	1279
1143	Στρόμβος	»	1279
1144	Στροφεὺς εἰκὼν 1	»	1280
1145	» » 2	»	1280
1146	Στρωμνὴ	»	1281
1147	Στυλοβάτης	»	1281
1148	Στυμφάλου νόμισμα	»	1284
1149	Συβάρεως νόμισμα	»	1285
1150	Συγκυπταὶ	»	1290
1151	Συμπόσιον	»	1292
1152	Συνωρὶς εἰκὼν 1	»	1292
1153	» » 2	»	1293
1154	Συρακουσῶν χάρτ. εἰκὼν 1	»	1294
1155	» » 2	»	1294
1156	» » 3	»	1295
1157	» νόμισμα 4	»	1295
1158	» » 5	»	1296
1159	» » 6	»	1298
1160	» » 7	»	1298
1161	Συριγξ	»	1300
1162	Σύρμα	»	1300
1163	Σύστυλος	»	1301
1164	Σφαῖρα	»	1301
1165	Σφαιρωτὴρ	»	1302
1166	Σφενδόνη εἰκὼν 1	»	1303
1167	» » 2	»	1303
1168	Σφὶγξ	»	1303
1169	Σφυρηλασία εἰκὼν 1	»	1304
1170	» » 2	»	1304
1171	» » 3	»	1305
1172	» » 4	»	1307
1173	Σχεδία	»	1309
1174	Σχοινοβάτης	»	1309
1175	Σωκράτης	»	1311
1176	Σωλὴν εἰκὼν 1	»	
1177	» » 2	»	
1178	Σωσικλέους ἄγαλμ.	»	

—

Τ

		Σελ.	
1179	Ταίναρον	Σελ.	1314
1180	Ταινία εἰκὼν 1	»	1315
1181	» » 2	»	1315
1182	Τάλαρος	»	1316
1183	Τανάγρας νόμισμα	»	1318
1184	» εἰκὼν	»	1318
1185	Τάπης εἰκὼν 1	»	1322
1186	» » 2	»	1323
1187	Ταρσὸς εἰκὼν 1	»	1325
1188	» » 2	»	1325
1189	» » 3	»	1325
1190	» » 4	»	1325
1191	Ταρσοῦ νόμισμα	»	1326
1192	Ταΰγετος	»	1327
1193	Ταυρίσκου σύμπλεγμα	»	1328
1194	Τάφος εἰκὼν 1	»	1331
1195	» » 2	»	1332
1196	» » 3	»	1332
1197	» » 4	»	1333
1198	Τεάνου νόμισμα	»	1334
1199	Τεγεάτιδος νόμισμα	»	1335
1200	Τέθριππον	»	1336
1201	Τεῖχος εἰκὼν 1	»	1337
1202	» » 2	»	1337
1203	» » 3	»	1338
1204	Τελαμὼν	»	1339
1205	Τέμπη χάρτης	»	1343
1206	Τενέδου νόμισμα	»	1344
1207	Τέρετρον εἰκὼν 1	»	1345
1208	» » 2	»	1345
1209	Τερίννης νόμισμα	»	1345
1210	Τερμησσοῦ νόμισμα	»	1346
1211	Τετραόβολον	»	1349
1212	Τετράστυλος	»	1349
1213	Τετρήρης	»	1350
1214	Τέω νόμισμα	»	1351
1215	Τήβεννα	»	1352
1216	Τήγανον	»	1352
1217	Τήμνου νόμισμα	»	1354
1218	Τήνου νόμισμα	»	1355
1219	Τιάρα εἰκὼν 1	»	1355
1220	» » 2	»	1356
1221	Τιγράνου νόμισμα	»	1357
1222	Τιθασσευτὴς	»	1358
1223	Τίρυνθος χάρτης	»	1366
1224	Τοῖχος εἰκὼν 1	»	1370
1225	Τοῖχος εἰκὼν 2	Σελ.	1370
1226	» » 3	»	1370
1227	Τολύπη	»	1372
1228	Τόμιος νόμισμα	»	1372
1229	Τόξον εἰκὼν 1	»	1373
1230	» » 2	»	1373
1231	» » 3	»	1373
1232	» » 4	»	1573
1233	» » 5	»	1373
1234	Τορευτικὴ	»	1374
1235	Τορύνη	»	1375
1236	Τραϊανοῦ νόμισμα	»	1379
1237	» στήλη	»	1380
1238	Τράλλεων νόμισμα	»	1350
1239	Τράπεζα εἰκὼν 1	»	1381
1240	» » 2	»	1381
1241	» » 3	»	1381
1242	Τρίαινα εἰκὼν 1	»	1383
1243	» » 2	»	1383
1244	Τρίβολος εἰκὼν 1	»	1386
1245	» » 2	»	1386
1246	Τρίβων	»	1386
1247	Τρίγλυφος	»	1386
1248	Τρίγωνον	»	1387
1249	Τριήρης	»	1338
1250	Τρίκλινον	»	1389
1251	Τρίοδος	»	1390
1252	Τριπόλεως νόμισμα 1	»	1390
1253	» » 2	»	1391
1254	Τρίπους εἰκὼν 1	»	1391
1255	» » 2	»	1392
1256	Τριπτὴρ	»	1392
1257	Τρίσπαστος	»	1393
1258	Τριττύα	»	1394
1259	Τρίτων	»	1394
1260	Τριχολαβὶς	»	1395
1261	Τρόπαιον εἰκὼν 1	»	1395
1262	» » 2	»	1396
1263	Τροπὸς	»	1396
1264	Τροχὸς εἰκὼν 1	»	1397
1265	» » 2	»	1397
1266	» » 3	»	1397
1267	» » 4	»	1398
1268	Τρυγητὸς	»	1398
1269	Τρύφωνος νόμισμα	»	1398
1270	Τρωάδος νόμισμα	»	1399
1271	Τύκος	»	1404
1272	Τύλη	»	1404
1273	Τύμβος	»	1405
1274	Τύμπανον εἰκὼν 1	»	1405
1275	» » 2	»	1405

		Σελ.	
1276	Τύμπανον εἰκὼν 3	Σελ.	1405
1277	» » 4	»	1406
1278	Τύπος	»	1407
1279	Τυραννοκτόνοι	»	1408
1280	Τύρου νόμισμα	»	1409
1281	Τυφώνιον εἰκὼν 1	»	1412
1282	» » 2	»	1412
1283	Τύχη	»	1413

Υ

1284	Ὑδραγωγεῖον	»	1417
1285	Ὑδραυλικὰ ἔργα	»	1418
1286	Ὕδραυλις	8	1419
1287	Ὑδρία	»	1419
1288	Ὑδροφόρια	»	1420
1289	Ὑδροφόρος	»	1420
1290	Ὕννις	»	1423
1291	Ὑπαγκώνιον	»	1423
1292	Ὑπαίθρος ναός	»	1423
1293	Ὑπέρα	»	1425
1294	Ὑπέρθυρον	»	1426
1295	Ὕπερος	»	1427
1296	Ὑπόδεσις εἰκὼν 1	»	1429
1297	» » 2	»	1429
1298	» » 3	»	1429
1299	» » 4	»	1429
1300	» » 5	»	1429
1301	Ὑποθυμιάς	»	1430
1302	Ὑπόκαυστον	»	1430
1303	Ὑποπόδιον	»	1431
1304	Ὑπουρίς	»	1432
1305	Ὕρχη	»	1433
1306	Ὑφαντικὴ	»	1434
1307	Ὑψίζωνος	»	1435

Φ

1308	Φαινόλης	»	1437
1309	Φάκελλος εἰκὼν 1	»	1438
1310	» » 2	»	1438
1311	Φάλαγγες	»	1438
1312	Φάλαρα εἰκὼν 1	»	1440
1313	» » 2	»	1440
1314	Φανός	»	1443
1315	Φαρέτρα	»	1444
1316	Φαρνάκου νόμισμα	»	1445
1317	Φᾶρος	»	1446
1318	Φάρος	Σελ.	1446
1319	Φάσηλος	»	1447
1320	Φάτνη εἰκὼν 1	»	1448
1321	» » 2	»	1448
1322	Φειδίου εἰκὼν 1	»	1450
1323	» » 2	»	1450
1324	» » 3	»	1451
1325	» » 4	»	1452
1326	Φερῶν νόμισμα	»	1453
1327	Φιλιππουπόλεως νόμισμα	»	1460
1328	Φίλιππος εἰκὼν 1	»	1462
1329	» » 2	»	1463
1330	Φοῖνιξ εἰκὼν 1	»	1478
1331	» » 2	»	1458
1332	Φολιδωτὸς θώραξ	»	1479
1333	Φορβειὰ εἰκὼν 1	»	1481
1334	» » 2	»	1481
1335	Φορεῖον	»	1481
1336	Φορτηγὸς εἰκὼν 1	»	1482
1337	» » 2	»	1482
1338	Φῦκος	»	1488
1339	Φῦσα	»	1492
1340	Φωκὶς χάρτης Δελφ	»	1494

Χ

1341	Χαιρωνείας λέων	»	1500
1342	Χαλινὸς εἰκὼν 1	»	1501
1343	» » 2	»	1502
1344	» » 3	»	1502
1345	Χαλκιδικόν	»	1503
1346	Χαλκίδος χάρτης	»	1503
1347	Χειράμαξα	»	1512
1348	Χειρίδες	»	1512
1349	Χειρονομία	»	1513
1350	Χελώνη εἰκὼν 1	»	1514
1351	» » 2	»	1514
1352	Χέοπος πυραμὶς	»	1515
1353	Χέρνιβον	»	1515
1354	Χηνίσκος	»	1516
1355	Χίμαιρα	»	1517
1356	Χιόνιδος ἄγαλ	»	1518
1357	Χιτὼν εἰκὼν 1	»	1519
1358	» » 2	»	1519
1359	» » 3	»	1519
1360	» » 4	»	1519
1361	» » 5	»	1519
1362	» » 6	»	1519
1363	Χλαῖνα	»	1520
1364	Χλαμὺς	»	1520
1365	Χοινίκη	Σελ.	1521
1366	Χοραύλης	»	1522
1367	Χορεία	»	1522
1368	Χόρτος	»	1525
1369	Χύτρα εἰκὼν 1	»	1533
1370	» » 2	»	1533
1371	Χώνη	»	1534

Ψ

1372	Ψαλλὶς	»	1535
1373	Ψαλτήριον	»	1545
1374	Ψάλτρια	»	1535
1375	Ψέλλιον	»	1536
1376	Ψευδισόδομος	»	1537
1377	Ψευδοδίπτερος	»	1537
1378	Ψευδοπερίπτερος	»	1538
1379	Ψῆφος	»	1539

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Σ. ΣΑΚΟΥΛΑΡΟΥ ΘΠ 1942

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

1891—1278.

ARCHIVIO STORICO DIOCESANO MANOGLIO